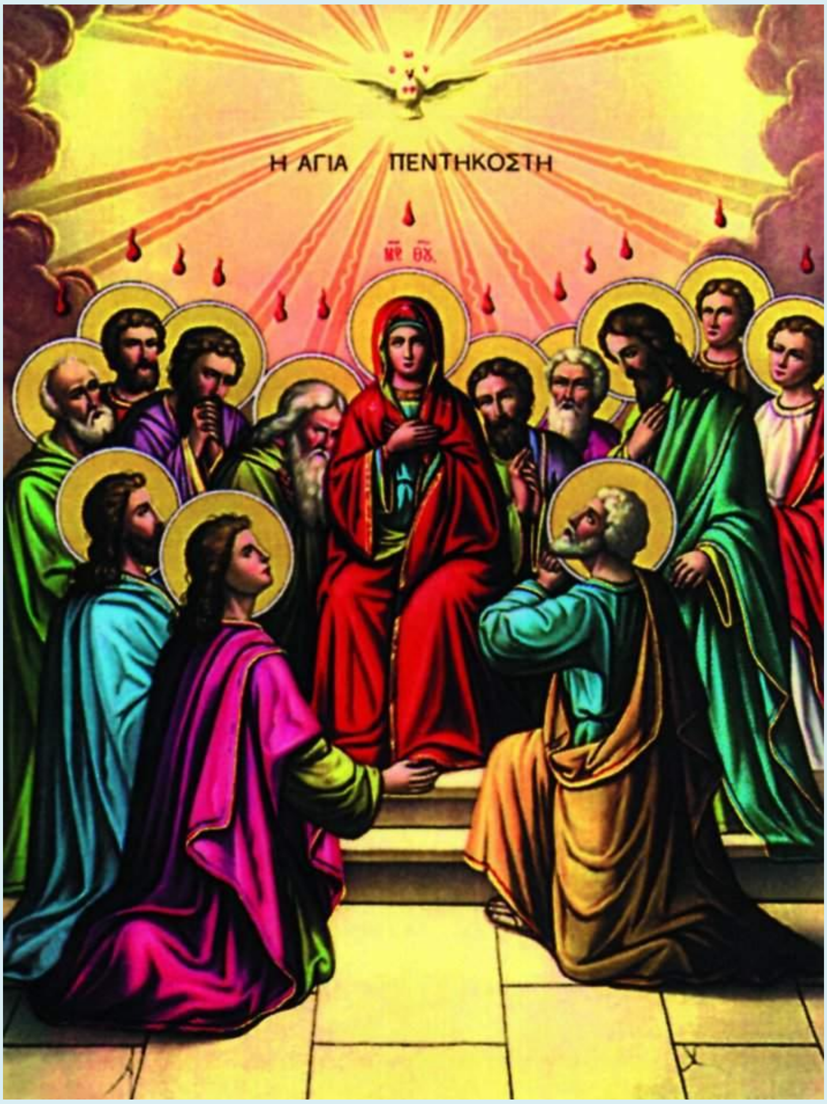
Predici la Duminica Pogorârii Sfântului Duh (Cinzecimea, Rusaliile sau Paştile de foc)

Materiale despre Pogorârea Sfântului Duh (Cincizecimea, Rusalii):

https://independent.academia.edu/emystea/Pogor%C3%A2rea-Sf%C3%A2ntului-Duh-(Cinzecimea,-Rusaliile)

https://archive.org/details/@steaemy?query=Pogor%C3%A2rea+Sf%C3%A2ntului+Duh+

https://www.slideshare.net/steaemy1/search_my_uploads?type=&new=&q=Cincizecimea

***

Pogorârea Sfântului Duh se sărbătoreşte în fiecare an la 50 de zile după Sfânta Înviere şi la 10 zile după Înălţare. Praznicul se sărbătoreşte mereu duminică. Praznicul comemorează coborârea Duhului Sfânt asupra apostolilor în ziua

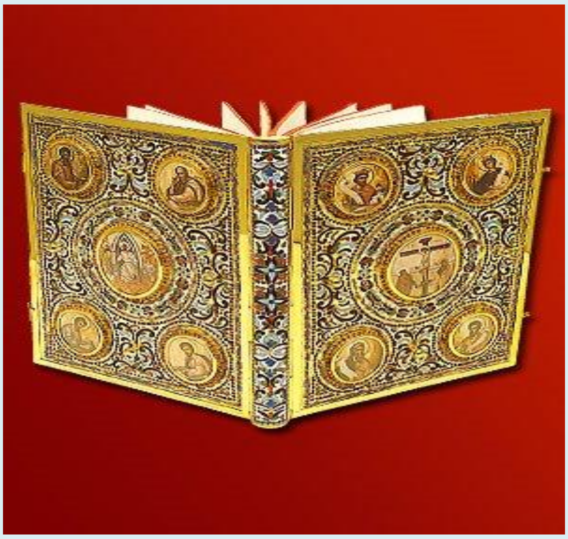
Cincizecimii, o sărbătoare de tradiţie iudaică. De asemenea celebrează formarea Bisericii prin predica apostolilor şi botezarea miilor de credincioşi care în acea zi au crezut în mesajul Evangheliei mântuirii prin Iisus Hristos.

Index

Evanghelia şi Apostolul zilei

Evanghelia

Ioan XXI, 15 – 25 **- Sâmbăta înainte de Pogorârea Sfântului Duh**

15. Deci după ce au prânzit, a zis Iisus lui Simon-Petru: Simone, fiul lui Iona, Mă iubeşti tu mai mult decât aceştia? El I-a răspuns: Da, Doamne, Tu ştii că Te iubesc. Zis-a lui: Paşte mieluşeii Mei.
16. Iisus i-a zis iarăşi, a doua oară: Simone, fiul lui Iona, Mă iubeşti? El I-a zis: Da, Doamne, Tu ştii că Te iubesc. Zis-a Iisus lui: Păstoreşte oile Mele.

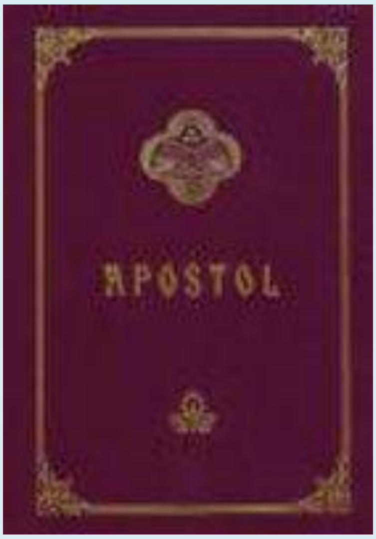
17. Iisus i-a zis a treia oară: Simone, fiul lui Iona, Mă iubeşti? Petru s-a întristat, că i-a zis a treia oară: Mă iubeşti? şi I-a zis: Doamne, Tu ştii toate. Tu ştii că Te iubesc. Iisus i-a zis: Paşte oile Mele.
18. Adevărat, adevărat zic ţie: Dacă erai mai tânăr, te încingeai singur şi umblai unde voiai; dar când vei îmbătrâni, vei întinde mâinile tale şi altul te va încinge şi te va duce unde nu voieşti.
19. Iar aceasta a zis-o, însemnând cu ce fel de moarte va prea slăvi pe Dumnezeu. Şi spunând aceasta, i-a zis: Urmează Mie.
20. Dar întorcându-se, Petru a văzut venind după el pe ucenicul pe care-l iubea Iisus, acela care la Cină s-a rezemat de pieptul Lui şi I-a zis: Doamne, cine este cel ce Te va vinde?
21. Pe acesta deci, văzându-l, Petru a zis lui Iisus: Doamne, dar cu acesta ce se va întâmpla?
22. Zis-a Iisus lui: Dacă voiesc ca acesta să rămână până voi veni, ce ai tu? Tu urmează Mie.
23. De aceea a ieşit cuvântul acesta între fraţi, că ucenicul acela nu va muri; dar Iisus nu i-a spus că nu va muri ci: dacă voiesc ca acesta să rămână până voi veni, ce ai tu?
24. Acesta este ucenicul care mărturiseşte despre acestea şi care a scris acestea, şi ştim că mărturia lui e adevărată.
25. Dar sunt şi alte multe lucruri pe care le-a făcut Iisus şi care, dacă s-ar fi scris cu de-amănuntul, cred că lumea aceasta n-ar cuprinde cărţile ce s-ar fi scris. Amin.

Ev. Ioan 7, 37-53; 8,12

37. Iar în ziua cea din urmă - ziua cea mare a sărbătorii - Iisus a stat între ei şi a strigat, zicând: Dacă însetează cineva, să vină la Mine şi să bea.
38. Cel ce crede în Mine, precum a zis Scriptura: râuri de apă vie vor curge din pântecele lui.
39. Iar aceasta a zis-o despre Duhul pe care aveau să-L primească acei ce cred în El. Căci încă nu era (dat) Duhul, pentru că Iisus încă nu fusese prea slăvit.
40. Deci din mulţime, auzind cuvintele acestea, ziceau: Cu adevărat, Acesta este Proorocul.
41. Iar alţii ziceau: Acesta este Hristosul. Iar alţii ziceau: Nu cumva din Galileea va să vină Hristos?
42. N-a zis, oare, Scriptura că Hristos va să vină din sămânţa lui David şi din Betleem, cetatea lui David?
43. Şi s-a făcut dezbinare în mulţime pentru El.
44. Şi unii dintre ei voiau să-L prindă, dar nimeni n-a pus mâinile pe El.

45. Deci slugile au venit la arhierei şi farisei şi le-au zis aceia: De ce nu L-aţi adus?
46. Slugile au răspuns: Niciodată n-a vorbit un om aşa cum vorbeşte Acest Om.
47. Şi le-au răspuns deci fariseii: Nu cumva aţi fost şi voi amăgiţi?
48. Nu cumva a crezut în El cineva dintre căpetenii sau dintre farisei?
49. Dar mulţimea aceasta, care nu cunoaşte Legea, este blestemată!
50. A zis către ei Nicodim, cel ce venise mai înainte la El, noaptea, fiind unul dintre ei:
51. Nu cumva Legea noastră judecă pe om, dacă nu-l ascultă mai întâi şi nu ştie ce a făcut?
52. Ei au răspuns şi i-au zis: Nu cumva şi tu eşti din Galileea? Cercetează şi vezi că din Galileea nu s-a ridicat prooroc.
53. Şi s-a dus fiecare la casa sa.
12. Deci iarăşi le-a vorbit Iisus zicând: Eu sunt Lumina lumii; cel ce Îmi urmează Mie nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieţii.

Apostol

Faptele Sfinţilor Apostoli

Ap. Fapte XXVIII, 1-31 - Sâmbăta înainte de Pogorârea Sfântului Duh

În zilele acelea,
1. Şi după ce am scăpat, am aflat că insula se numeşte Malta.
2. Iar locuitorii ei ne arătau o deosebită omenie, căci, aprinzând foc, ne-au luat pe toţi la ei din pricina ploii care era şi a frigului.
3. Şi strângând Pavel grămadă de găteje şi punându-le în foc, o viperă a ieşit de căldură şi s-a prins de mâna lui.

4. Şi când locuitorii au văzut vipera atârnând de mâna lui, ziceau unii către alţii: Desigur că ucigaş este omul acesta, pe care dreptatea nu l-a lăsat să trăiască, deşi a scăpat din mare.
5. Deci el, scuturând vipera în foc, n-a pătimit nici un rău.
6. Iar ei aşteptau ca el să se umfle, sau să cadă deodată mort. Dar aşteptând ei mult şi văzând că nu i se întâmplă nimic rău, şi-au schimbat gândul şi ziceau că el este un zeu.
7. Şi împrejurul acelui loc erau ţarinile căpeteniei insulei, Publius, care, primindu-ne, ne-a găzduit prietenos trei zile.
8. Şi s-a întâmplat că tatăl lui Publius zăcea în pat, cuprins de friguri şi de urdinare cu sânge, la care intrând Pavel şi rugându-se, şi-a pus mâinile peste el şi l-a vindecat.
9. Şi întâmplându-se aceasta, veneau la el şi ceilalţi din insulă care aveau boli şi se vindecau;
10. Şi aceştia ne-au cinstit mult şi, când am plecat, ne-au pus la îndemână toate cele de trebuinţă.
11. După trei luni am pornit cu o corabie din Alexandria, care iernase în insulă şi care avea pe ea însemnul Dioscurilor.
12. Şi ajungând la Siracuza, am rămas acolo trei zile.
13. De unde, înconjurând, am sosit la Regium. Şi după o zi, suflând vânt de miazăzi, am ajuns la Puteoli în cealaltă zi.
14. Găsind acolo fraţi, am fost rugaţi să rămânem la ei şapte zile. Şi aşa am venit la Roma.
15. Şi de acolo, auzind fraţii cele despre noi, au venit întru întâmpinarea noastră până la Forul lui Apius şi la Trei Taverne, pe care, văzându-i, Pavel a mulţumit lui Dumnezeu şi s-a îmbărbătat.
16. Iar când am intrat în Roma, sutaşul a predat pe cei legaţi comandantului taberei, iar lui Pavel i s-a îngăduit să locuiască aparte cu ostaşul care îl păzea.
17. Şi după trei zile Pavel a chemat la el pe cei care erau fruntaşii iudeilor. Şi, adunându-se, zicea către ei: Bărbaţi fraţi, deşi eu n-am făcut nimic rău împotriva poporului (nostru) sau a datinilor părinteşti, am fost predat de la Ierusalim, în mâinile romanilor.
18. Aceştia, după ce m-au cercetat, voiau să-mi dea drumul, fiindcă nu era în mine nici o vină vrednică de moarte.
19. Dar iudeii, împotrivindu-mi-se, am fost nevoit să cer să fiu judecat de Cezarul, dar nu că aş avea de adus vreo pâră neamului meu.
20. Deci pentru această cauză v-am chemat să vă văd şi să vorbesc cu voi. Căci pentru nădejdea lui Israel mă aflu eu în acest lanţ.
21. Iar ei au zis către el: Noi n-am primit din Iudeea nici scrisori despre tine, nici nu a venit cineva dintre fraţi, ca să ne vestească sau să ne vorbească ceva rău despre tine.

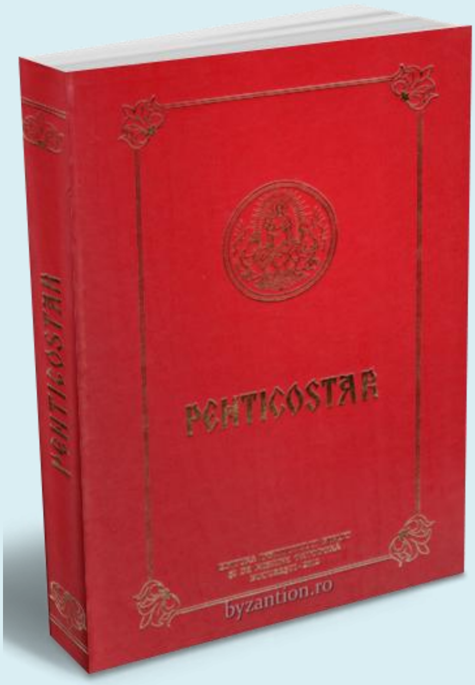
22. Dar dorim să auzim de la tine cele ce gândeşti; căci despre eresul acesta ne este cunoscut; că pretutindeni i se stă împotrivă.
23. Deci, rânduindu-i o zi, au venit la el, la gazdă, mai mulţi. Şi de dimineaţa până seara, el le vorbea, dând mărturie despre împărăţia lui Dumnezeu, căutând să-i încredinţeze despre Iisus din Legea lui Moise şi din prooroci.
24. Şi unii credeau celor spuse, iar alţii nu credeau.
25. Şi neînţelegându-se unii cu alţii, au plecat, zicând Pavel un cuvânt că: Bine a vorbit Duhul Sfânt prin Isaia proorocul, către părinţii noştri,
26. Când a zis: "Mergi la poporul acesta şi zi: Cu auzul veţi auzi şi nu veţi înţelege şi uitându-vă veţi privi, dar nu veţi vedea.
27. Căci inima acestui popor s-a învârtoşat şi cu urechile greu au auzit şi ochii lor i-au închis. Ca nu cumva să vadă cu ochii şi să audă cu urechile şi cu inima să înţeleagă şi să se întoarcă şi Eu să-l vindec".
28. Deci cunoscut să vă fie vouă că această mântuire a lui Dumnezeu s-a trimis păgânilor, şi ei vor asculta.
29. Şi după ce a zis el acestea, iudeii au plecat având între ei mare neînţelegere.
30. Iar Pavel a rămas doi ani întregi în casa luată de el cu chirie, şi primea pe toţi care veneau la el,
31. Propovăduind împărăţia lui Dumnezeu şi învăţând cele despre Domnul Iisus Hristos, cu toată îndrăzneala şi fără nici o piedică.

Ap. Fapte 2, 1-11

În zilelele acelea
1. Şi când a sosit ziua Cincizecimii, erau toţi împreună în acelaşi loc.
2. Şi din cer, fără de veste, s-a făcut un vuiet, ca de suflare de vânt ce vine repede, şi a umplut toată casa unde şedeau ei.
3. Şi li s-au arătat, împărţite, limbi ca de foc şi au şezut pe fiecare dintre ei.
4. Şi s-au umplut toţi de Duhul Sfânt şi au început să vorbească în alte limbi, precum le dădea lor Duhul a grăi.
5. Şi erau în Ierusalim locuitori iudei, bărbaţi cucernici, din toate neamurile care sunt sub cer.
6. Şi iscându-se vuietul acela, s-a adunat mulţimea şi s-a tulburat, căci fiecare îi auzea pe ei vorbind în limba sa.
7. Şi erau uimiţi toţi şi se minunau zicând: Iată, nu sunt aceştia care vorbesc toţi galileieni?
8. Şi cum auzim noi fiecare limba noastră, în care ne-am născut?
9. Parţi şi mezi şi elamiţi şi cei ce locuiesc în Mesopotamia, în Iudeea şi în Capadocia, în Pont şi în Asia,
10. În Frigia şi în Pamfilia, în Egipt şi în părţile Libiei cea de lângă Cirene, şi romani în treacăt, iudei şi prozeliţi,

11. Cretani şi arabi, îi auzim pe ei vorbind în limbile noastre despre faptele minunate ale lui Dumnezeu!

Sâmbătă în săptămâna a şaptea după Paşti se face pomenirea tuturor celor din veac răposaţi în dreapta cinstire de Dumnezeu, în nădejdea învierii şi a vieţii veşnice (Penticostar)

La Vecernie

Vineri seara a cincizeci de zile facem pomenirea tuturor celor din veac adormiţi creştini ortodocşi, părinţi şi fraţi ai noştri.

La Doamne strigat-am… punem stihirile pe 6 şi cântăm 3 stihiri muceniceşti şi trei ale morţilor.

Stihirile mucenicilor, glasul al 6-lea:

Sfinții Tăi mucenici, Doamne, nu s-au lepădat de Tine, nici s-au depărtat de la poruncile Tale. Pentru rugăciunile lor, miluieşte-ne pe noi.

Cei ce au mărturisit pentru Tine, Hristoase, multe munci au răbdat. Pentru rugăciunile şi cererile lor, Doamne, păzeşte-ne pe noi pe toți.

Răbdătorii de chinuri mucenici şi cetăţenii cei cereşti, chinuindu-se pe pământ, multe munci au răbdat. Şi în ceruri cunună desăvâşit au luat, ca să se roage pentru sufletele noastre.

Şi ale morţilor 3, glasul al 8-lea.

Podobie: Raiul cel din Eden…

Astăzi credincioşii, săvârşind pomenirea tuturor adormiţilor celor din veac, anume care întru credinţă au vieţuit creştineşte, să lăudăm pe Mântuitorul şi Domnul, cerând cu dinadinsul, ca să dea ei răspuns bun în ceasul judecăţii la însuşi Dumnezeul nostru, cel ce va să judece tot pământul; şi cu bucurie să dobândească starea cea de-a dreapta Lui, în partea drepţilor, în soarta cea luminată a Sfinţilor; şi să se facă vrednici împărăţiei lui celei cereşti.

Mântuitorule, cela ce ai răscumpărat pe oameni cu sângele Tău şi cu moartea Ta din moartea cea amară, ne-ai izbăvit pe noi şi viaţă veşnică ne-ai dat cu învierea Ta; odihneşte, Doamne, pe toţi cei ce au adormit întru bună credinţă, sau în pustii, sau în cetăţi, sau în mare şi pe pământ, sau în tot locul; pe împăraţi şi arhierei, pe preoţi, pe sihaştri şi pe cei într-una adunaţi, din toată vârsta, din tot neamul, şi-i învredniceşte împărăţiei Tale celei cereşti.

După scularea Ta cea din morţi, Hristoase, moartea nu mai stăpâneşte pe cei ce au adormit cu bună credinţă. Pentru aceasta ne rugăm cu dinadinsul, odihneşte în curţile Tale, în sânurile lui Avraam pe robii Tăi, cei ce Ţi-au slujit în curăţenie, de la Adam până astăzi; pe părinţii şi pe fraţii noştri, prietenii împreună şi rudeniile şi pe tot omul ce a lucrat ale vieţii cu credinţă şi care s-au mutat la Tine, Dumnezeule, în multe feluri şi în multe chipuri şi-i învredniceşte pe ei împărăţiei Tale celei cereşti.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glasul al 8-lea*

Plâng şi mă tânguiesc când gândesc la moarte şi văd în mormânturi zăcând frumuseţea noastră cea zidită după chipul lui Dumnezeu, grozavă, neslăvită, neavând chip. O minune! Ce taină este aceasta, care s-a făcut cu noi? Cum ne-am dat stricăciunii? Cum ne-am înjugat cu moartea? Cu adevărat, precum este scris, din porunca lui Dumnezeu, a celui ce dă adormiţilor odihnă.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, a Născătoarei de Dumnezeu, *glasul al 6-lea*

Cine nu te va ferici pe tine, Preasfântă Fecioară ? Sau cine nu va lăuda prea curată naşterea ta ? Că Cel ce a strălucit fără de ani din Tatăl, Fiul unul născut, acelaşi din tine cea curată a ieşit, negrăit întrupându-Se; din fire Dumnezeu fiind şi cu firea om făcându-Se pentru noi; nu în două feţe fiind despărţit, ci în două firi fără de amestecare fiind cunoscut. Pe Acela roagă-L, curată cu totul fericită, să miluiască sufletele noastre.

În locul prochimenului cântăm: Aliluia, glasul al 8-lea.

Stih: Fericiţi sunt pe care i-ai ales şi i-ai primit, Doamne, şi pomenirea lor din neam în neam.

Stih: Sufletele lor întru bunătăţi se vor sălăşlui şi seminţia lor va moşteni pământul.

Apoi citim: Învredniceşte-ne, Doamne, în seara aceasta, fără de păcat să ne păzim noi. Bine eşti cuvântat, Doamne, Dumnezeul părinţilor noştri şi lăudat şi prea slăvit este numele Tău în veci. Amin. Fie Doamne mila Ta spre noi, precum am nădăjduit întru Tine. Bine eşti cuvântat Doamne, învaţă-ne pe noi îndreptările Tale. Bine eşti cuvântat Stăpâne, înţelepteşte-mă cu îndreptările Tale. Bine eşti cuvântat Sfinte, luminează-mă cu îndreptările Tale. Doamne, mila Ta este în veac; lucrurile mâinilor Tale nu le trece cu vederea. Ţie se cuvine laudă, Ţie se cuvine cântare, Ţie slavă se cuvine: Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

La Stihoavnă

Stihirile, glasul al 6-lea:

Mucenicina: Crucea Ta, Doamne, s-a făcut mucenicilor armă nebiruită. Că vedeau moartea stând înaintea lor şi mai înainte văzând viața ce va să fie, cu nădejdea cea întru Tine se întăreau. Pentru rugăciunile lor, miluieşte-ne pe noi.

Stih: Sufletele lor întru bunătăţi se vor sălăşlui şi seminţia lor va moşteni pă-mântul.

Ale morţilor.

Cinstit-ai cu chipul Tău făptura mâinilor Tale, Mântuitorule, zugrăvit-ai în chip materialnic asemănarea fiinţei celei înţelegătoare. Căreia şi părtaş a fi m-ai făcut, punându-mă ca să stăpânesc cu a mea singură voie cele de pe pământ, Cuvinte. Pentru aceasta, Mântuitorule, pe robii Tăi în latura celor vii şi în corturile drepților odihneşte-i.

Stih: Fericiţi sunt pe care i-ai ales şi i-ai primit, Doamne, şi pomenirea lor din neam în neam.

Ca să-mi osebeşti mie vrednicie de viață, mai mult decât celorlalte, mi-ai sădit în Eden grădină împodobită cu tot felul de pomi; slobod fiind de întristare şi de grijă, părtaş dumnezeieştii vieți, întocmai cu îngerii pe pământ, amestecat pe mine aşezându-mă. Pentru aceasta, Mântuitorule, pe robii Tăi, în latura celor vii şi în corturile drepţilor odihneşte-i.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glasul al 6-lea*

A lui Ioan Damaschin: Începătură şi stat mi-a fost mie porunca Ta cea ziditoare, că voind din cea nevăzută şi din cea văzută să-mi alcătuieşti fire vie, din pământ trupul mi-ai zidit şi mi-ai dat suflet cu însuflarea Ta cea dumnezeiască şi făcătoare de viaţă. Pentru aceasta, Hristoase, pe robii Tăi în latura celor vii şi în corturile drepţilor odihneşte-i.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Cu rugăciunile Celeia ce Te-a născut, Hristoase, şi ale mucenicilor Tăi, ale apostolilor, ale proorocilor, ale arhiereilor, ale cuvioşilor, ale drepţilor şi ale tuturor Sfinţilor, pe robii Tăi cei adormiţi odihneşte-i.

Troparul, glasul 3: Cela ce cu adâncul înţelepciunii, prin iubirea de oameni toate le chiverniseşti şi cele de folos tuturor le dăruieşti, unule Făcătorule, odihneşte, Doamne, sufletele robilor Tăi; că spre Tine şi-au pus nădejdea, spre Făcătorul şi Mântuitorul şi Dumnezeul nostru.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, a Născătoarei de Dumnezeu

Pe tine zid şi liman te avem şi rugătoare bine primită către Dumnezeu, pe carele L-ai născut, Născătoare de Dumnezeu nenuntită, ceea ce eşti credincioşilor mântuirea.

Şi se face otpustul. Apoi zice preotul: Bine este cuvântat Dumnezeul nostru…

Şi citim **Psalmul 90:**
1. Cel ce locuieşte în ajutorul Celui Preaînalt, întru acoperământul Dumnezeului cerului se va sălăşlui.
2. Va zice Domnului: "Sprijinitorul meu eşti şi scăparea mea; Dumnezeul meu, voi nădăjdui spre Dânsul".
3. Că El te va izbăvi din cursa vânătorilor şi de cuvântul tulburător.
4. Cu spatele te va umbri pe tine şi sub aripile Lui vei nădăjdui; ca o armă te va înconjura adevărul Lui.
5. Nu te vei teme de frica de noapte, de săgeata ce zboară ziua,
6. De lucrul ce umblă în întuneric, de molima ce bântuie întru amiază.
7. Cădea-vor dinspre latura ta o mie şi zece mii de-a dreapta ta, dar de tine nu se vor apropia.
8. Însă cu ochii tăi vei privi şi răsplătirea păcătoşilor vei vedea.
9. Pentru că pe Domnul, nădejdea mea, pe Cel Preaînalt L-ai pus scăpare ţie.
10. Nu vor veni către tine rele şi bătaie nu se va apropia de locaşul tău.

11. Că îngerilor Săi va porunci pentru tine ca să te păzească în toate căile tale.
12. Pe mâini te vor înălţa ca nu cumva să împiedici de piatră piciorul tău.
13. Peste aspidă şi vasilisc vei păşi şi vei călca peste leu şi peste balaur.
14. "Că spre Mine a nădăjduit şi-l voi izbăvi pe el, zice Domnul; îl voi acoperi pe el că a cunoscut numele Meu.
15. Striga-va către Mine şi-l voi auzi pe el; cu dânsul sunt în necaz şi-l voi scoate pe el şi-l voi slăvi.
16. Cu lungime de zile îl voi umple pe el, şi-i voi arăta lui mântuirea Mea".

Apoi Aliluia! de trei ori.

Stih: Fericiţi sunt pe care i-ai ales şi i-ai primit, Doamne, şi pomenirea lor din neam în neam.

Stih: Sufletele lor întru bunătăţi se vor sălăşlui, şi seminţia lor va moşteni pământul.

Troparul, glasul 3: Cela ce cu adâncul înţelepciunii, prin iubirea de oameni toate le chiverniseşti şi cele de folos tuturor le dăruiești, unule Făcătorule, odihneşte, Doamne, sufletele robilor Tăi; că spre Tine şi-au pus nădejdea, spre Făcătorul şi Mântuitorul şi Dumnezeul nostru.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, a Născătoarei de Dumnezeu

Pe tine zid şi liman te avem şi rugătoare bine primită către Dumnezeu, pe carele L-ai născut, Născătoare de Dumnezeu nenuntită, ceea ce eşti credincioşilor mântuirea.

Apoi troparele morţilor, glasul al 5-lea. Bine eşti cuvântat, Doamne…Ceata sfinţilor… Şi celelalte.

Şi pomeneşte preotul pe toţi cei mai înainte adormiţi părinţi şi fraţi, zicând şi rugăciunea şi după vosglas.

Psalmul 50
1. Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta
2. Şi după mulţimea îndurărilor Tale, şterge fărădelegea mea.
3. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea şi de păcatul meu mă curăţeşte.
4. Că fărădelegea mea eu o cunosc şi păcatul meu înaintea mea este pururea.
5. Ţie unuia am greşit şi rău înaintea Ta am făcut, aşa încât drept eşti Tu întru cuvintele Tale şi biruitor când vei judeca Tu.
6. Că iată întru fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea.

7. Că iată adevărul ai iubit; cele nearătate şi cele ascunse ale înţelepciunii Tale mi-ai arătat mie.
8. Stropi-mă-vei cu isop şi mă voi curăţi; spăla-mă-vei şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi.
9. Auzului meu vei da bucurie şi veselie; bucura-se-vor oasele mele cele smerite.
10. Întoarce faţa Ta de la păcatele mele şi toate fărădelegile mele şterge-le.
11. Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele.
12. Nu mă lepăda de la faţa Ta şi Duhul Tău cel sfânt nu-l lua de la mine.
13. Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale şi cu duh stăpânitor mă întăreşte.
14. Învăţa-voi pe cei fărădelege căile Tale şi cei necredincioşi la Tine se vor întoarce.
15. Izbăveşte-mă de vărsarea de sânge, Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta.
16. Doamne, buzele mele vei deschide şi gura mea va vesti lauda Ta.
17. Că de ai fi voit jertfă, Ţi-aş fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi.
18. Jertfa lui Dumnezeu: duhul umilit; inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi.
19. Fă bine, Doamne, întru bună voirea Ta, Sionului şi să se zidească zidurile Ierusalimului.
20. Atunci vei binevoi jertfa dreptăţii, prinosul şi arderile de tot; atunci vor pune pe altarul Tău viţei.

Şi îndată cântăm acest canon al morţilor (adormiţilor):

Canonul morţilor (al adormiţilor)

Cântarea 1-a

Irmos: Ca pe uscat umblând Israel, cu urmele prin adânc, pe prigonitorul Faraon văzându-l înecat, a strigat: lui Dumnezeu cântare de biruinţă să-I cântăm.

Întru cămările cereşti vitejii mucenici pururea Te roagă, Hristoase, pe credincioşii ce i-ai mutat de pe pământ, învredniceşte-i să dobândească bunătăţile cele veşnice.

Cela ce ai înfrumusețat toate, prin mine omul, ființă amestecată între smerenie împreună şi întru mărime, m-ai zidit. Pentru aceasta, Mântuitorule, sufletele robilor Tăi odihneşte-le.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cetăţean şi lucrător Raiului din început m-ai rânduit; dar călcând porunca Ta m-ai izgonit. Pentru aceasta, Mântuitorule, sufletele robilor tăi odihneşte-le.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Cela ce din coastă a zidit de la început pe Eva strămoaşa noastră, din prea curatul tău pântece s-a îmbrăcat cu trup, prin care, Curată, tăria morţii a surpat.

Cântarea a 3-a

Irmos: Nu este sfânt precum…

După lege s-au nevoit mucenicii Tăi, Dătătorule de viaţă, şi cu cununi de biruinţă împodobindu-se, cu osârdie celor ce s-au mutat cu credinţă, izbăvire veşnică le dăruiesc.

Învăţându-mă mai întâi cu multe minuni şi semne pe mine rătăcitul; iar mai în urmă însuţi umilindu-Te, ca un Îndurat căutându-mă, m-ai aflat şi m-ai mântuit.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Pe cei ce au trecut la Tine din nestatornică srticăciunea celor trecătoare, în locaşurile cele veşnice, învredniceşte-i, Bunule, cu bucurie a vieţui, îndreptându-i prin credinţă şi prin dar.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Nu este fără prihană, precum tu, prea curată Maica lui Dumnezeu; că tu singură ai zămislit în pântece pe adevăratul Dumnezeu cel veşnic, carele a stricat puterea morţii.

Irmosul: Nu este sfânt precum Tu, Doamne Dumnezeul meu, carele ai înălţat cornul credincioşilor Tăi, Bunule, şi ne-ai întărit pe noi pe piatra mărturisirii Tale.

[Şi Ecteniile pentru cei morţi]

După vosglas, **sedealna**, glasul al 6-lea:

Cu adevărat deşertăciune sunt toate şi viaţa aceasta este umbră şi vis; că în deşert se tulbură tot pământeanul, precum a zis Scriptura: Când dobândim lumea, atunci în groapă ne sălăşluim, unde împreună sunt împăraţii şi săra-

cii. Pentru aceasta, Hristoase Dumnezeule, pe robii Tăi aceşti mutaţi de la noi, odihneşte-i ca un iubitor de oameni.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, a Născătoarei de Dumnezeu

Preasfântă Născătoare de Dumnezeu; în vremea vieţii mele nu mă părăsi; ajutorului omenesc nu mă încredinţa, ci singură mă apără şi mă miluieşte.

Cântarea a 4-a

Irmos: Hristos este puterea mea, Dumnezeu şi Domnul, cinstita Biserică cu dumnezeiască cuviinţă cântă strigând; din cuget curat întru Domnul să prăznuim.

Arătând cunoştinţă de o înţelepciune mai mare şi de o bunătate covârşitoare pentru daruri, Stăpâne, cetele mucenicilor le-ai numărat împreună cu îngerii.

Pe aceştia ce s-au mutat la Tine, Hristoase, învredniceşte-i de a dobândi slava Ta cea negrăită, unde este locaşul celor ce se veselesc şi glasul curatei bucurii.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Pe cei mutaţi de pe pământ, care laudă puterea Ta cea dumnezeiască, primeşte-i făcându-i fii luminii, şi curăţindu-le ceaţa păcatului, mult Îndurate.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Locaş prea curat, Biserică cu totul neprihănită, Chivot prea sfânt, loc fecioresc de sfințenie, pe tine frumuseţea lui Iacov, Te-a ales Stăpânul.

Cântarea a 5-a

Irmos: Cu dumnezeiască strălucirea Ta, Bunule, sufletele celor ce aleargă la Tine cu dragoste, mă rog, luminează-le; ca să Te vadă Cuvinte al lui Dumnezeu pe Tine, Adevăratul Dumnezeu, cel ce îi chemi din negura greşelilor.

Ca o jertfă sfinţită şi ca o pârgă a firii omeneşti aducându-se mucenicii proslăvitului Dumnezeu, nouă pururea ne mijlocesc mântuire.

Vieții cereşti şi împărţirii darurilor învredniceşte, Doamne, pe credincioşii robii Tăi cei adormiți, dându-le şi dezlegare de păcate.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cela ce singur din fire eşti Făcător de viață şi adâncul cel neurmat al bunătăţii cu adevărat, pe cei ce s-au mutat, învredniceşte-i împărăţiei Tale, Îndurate, unule fără de moarte.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Tărie şi cântare şi mântuire s-a făcut celor pierduţi Cel ce S-a născut din tine, Stăpâna lumii, carele a mântuit din porţile iadului pe cei ce cu credință te fericesc pe tine.

Cântarea a 6-a

Irmos: Marea vieţii văzându-o…

Pe Cruce fiind răstignit, ai adunat la Tine cetele mucenicilor, care au urmat patimii Tale, Bunule; pentru aceasta ne rugăm Ţie: Pe cei ce s-au mutat acum la Tine, odihneşte-i.

Când vei veni cu slava Ta cea negrăită, să judeci înfricoşat toată lumea, binevoieşte, Izbăvitorule, să Te întâmpine pe nori credincioşii robii Tăi, pe care i-ai luat de pe pământ.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Izvor de viață eşti, Stăpâne, carele cu bărbăţie dumnezeiască dezlegi pe cei ferecaţi; pe robii Tăi care cu credință au venit la Tine, aşază-i în desfătarea Raiului.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

În pământ ne-am întors călcând porunca lui Dumnezeu cea sfântă; iar prin tine, Fecioară, la cer de pe pământ ne-am înălţat, stricăciunea morţii scuturând.

Irmosul: Marea vieţii văzându-o înălţându-se în viforul ispitelor, la limanul tău cel lin alergând, strig Ţie: Scoate din stricăciune viaţa mea, multmilostive.

Ectenia şi **condacul**, glasul al 8-lea:

Cu Sfinţii odihneşte, Hristoase, sufletele robilor Tăi, unde nu este durere, nici întristare, nici suspin, ci viață fără de sfârşit.

Icos: Tu singur eşti fără de moarte, Cela ce ai făcut şi ai zidit pe om; iar pământenii din pământ suntem zidiţi şi în acelaşi pământ vom merge precum ai poruncit Cela ce m-ai zidit şi mi-ai zis: Că pământ eşti şi în pământ Te vei întoarce; unde toți pământenii vom merge, făcând la mormânt cântarea cea de plângere. Aliluia.

Cântarea a 7-a

Irmos: Dătător de rouă cuptorul l-a făcut îngerul, cuvioşilor tineri, iar pe haldei arzându-i porunca lui Dumnezeu, pe tiran l-a plecat a grăi: Binecuvântat eşti, Dumnezeul părinţilor noştri!

Mucenicii fiind dezlegaţi cu sângele Tău de călcarea poruncii celei dintâi şi stropindu-se cu sângele lor, arătat-au închipuit junghierea Ta; binecuvântat eşti Dumnezeul părinţilor noştri.

Pe moartea ceea ce se semeţea o ai omorât, Cuvântule, începătorule de viaţă; primeşte şi pe cei ce au dormit acum întru credinţa Ta, care laudă şi cântă Hristoase: Bine eşti cuvântat Dumnezeul părinţilor noştri.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cela ce m-ai însufleţit pe mine omul cu suflarea cea dumnezeiască, Atotputernice Dumnezeule, pe cei mutaţi învredniceşte-i, Stăpâne, împărăţiei Tale, ca să-Ţi cânte Ţie, Mântuitorule: Binecuvântat eşti Dumnezeul părinţilor noştri.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Mai presus de toată făptura te-ai făcut, ceea ce eşti cu totul fără prihană, zămislind pe Dumnezeu, carele a sfărâmat porţile morţii şi a înfrânt încuietorile. Pentru aceasta, curată, pe tine cu cântări te slăvim credincioşii ca pe Maica lui Dumnezeu.

Cântarea a 8-a

Irmos: Din văpaie cuvioşilor rouă ai izvorât şi jertfa dreptului cu apă ai ars-o; că toate le faci, Hristoase, cu singură voirea; pe Tine Te prea înălţăm întru toţi vecii.

Cu statornicie luptele arătându-le, cu cununi de biruinţă v-aţi împodobit mucenici ai lui Hristos, purtătorilor de nevoinţe strigând: Pe Tine Te prea înălţăm, Hristoase, în veci.

Pe credincioşii cei ce cu sfinţenie au lăsat viaţa şi s-au mutat la Tine Stăpânul, primeşte-i cu blândeţe, odihnindu-i, ca un îndurat, pe cei ce Te prea înalţă întru toţi vecii.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Binevoieşte, acum, Mântuitorule, ca toţi cei mai înainte adormiţi, să se sălăşluiască în pământul celor blânzi, îndreptându-i prin credinţă către Tine şi prin dar, pe cei ce Te prea înalţă întru toţi vecii.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Preafericită, te fericim toţi pe tine, care ai născut pe Cuvântul cel ce este cu adevărat fericit, carele pentru noi S-a întrupat; şi pentru aceasta îl prea înălţăm întru toţi vecii.

Cântarea a 9-a

Irmos: Pe Dumnezeu a-L vedea…

Nădejdea a întărit cetele mucenicilor şi spre dragostea Ta cu căldură i-a întraripat, mai înainte închipuind acestora odihna cea cu adevărat neclintită a bunurilor viitoare, de care învredniceşte, Bunule, şi pe credincioşii ce s-au mutat de aici.

Strălucirea cea luminoasă şi dumnezeiască, binevoieşte, Hristoase, să o dobândească aceştia ce cu credinţă s-au mutat, dăruindu-le odihnă, ca un singur Îndurat, în sânurile lui Avraam şi învrednicindu-i fericirii celei veşnice.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cela ce eşti din fire bun şi milostiv, voitor de milă şi adâncul îndurării, pe cei ce i-ai mutat din locul acesta al răutăţii şi din umbra morţii, Mântuitorule, aşază-i unde străluceşte lumina Ta.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Cort sfânt te cunoaştem pe tine, Curată, chivot şi tabla legii darului, că prin tine s-a dăruit iertare celor îndreptaţi prin sângele Celui ce S-a întrupat din pântecele tău, ceea ce eşti cu totul nevinovată.

Catavasie: Pe Dumnezeu a-L vedea nu este cu putinţă oamenilor, spre carele nu cutează a căuta oştile îngereşti; iar prin tine, Preacurată, s-a arătat oamenilor Cuvântul întrupat, pe carele slăvindu-L cu Oştile cereşti, pe tine te fericim.

După canon:

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Troparul: Cela ce cu adâncul înţelepciunii, prin iubirea de oameni toate le chiverniseşti şi cele de folos tuturor le dăruiești, unule Făcătorule, odihneşte, Doamne, sufletele robilor Tăi; că spre Tine şi-au pus nădejdea, spre Făcătorul şi Mântuitorul şi Dumnezeul nostru.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, a Născătoarei de Dumnezeu

Pe tine zid şi liman te avem şi rugătoare bine primită către Dumnezeu, pe carele L-ai născut, Născătoare de Dumnezeu nenuntită, ceea ce eşti credincioşilor mântuirea.

Apoi pomeneşte preotul pe adormiţi după obicei şi otpustul.

La Utrenie

După cei şase psalmi, Aliluia, glasul al 8-lea cu stihurile. Fericiţi sunt pe care i-ai ales…Sufletele lor întru bunătăţi se vor sălăşlui… Apoi troparul: Cela ce cu adâncul înţelepciunii… De două ori. Şi a Născătoarei de Dumnezeu. După aceea obişnuitele Catisme. Şi la toate Ecteniile stihologiilor şi ale canoanelor, se pomenesc toţi cei adormiţi părinţii şi fraţii noştri.

După întâia Catismă zicem **sedelnele** morţilor şi mucenicinile, glasul al 6-lea:

Asupra luptei erau împotriviri vitejeşti, munci tirăneşti asupra mucenicilor şi cetele celor fără de trupuri stau ținând daruri pentru biruinţă. Spăimântat-au înţelepţii pe tirani şi pe împăraţi; surpat-au pe veliar cu mărturisirea lui Hristos. Cela ce i-ai întărit pe ei, Doamne, slavă Ţie.

Luptă mucenicească răbdând Sfinţii şi daruri pentru biruinţă de la Tine luând, au stricat izvodirile celor fărădelege şi au luat cununile nestricăciunii. Pentru dânşii dăruieşte-ne nouă, Dumnezeule, mare milă.

Pomenirea mucenicilor Tăi, Doamne, s-a arătat ca Raiul cel din Eden; că întru dânsa se bucură toată făptura. Dă-ne nouă, Hristoase, pentru rugăciunile lor, pace şi mare milă.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *a morţilor*

În locaşurile celor aleşi şi în latura celor vii, aşază pe cei ce au adormit cu bună credinţă, pe care i-ai luat, Iisuse, ca un Dumnezeu lesne împăcat, şi-i umple de lumina cea neînserată şi bucuriei Tale celei cereşti îi învredniceşte.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, a Născătoarei de Dumnezeu

Cela ce pe cea binecuvântată o ai numit Maica a Ta, venit-ai la patimă prin sfatul cel de voie, strălucit-ai pe Cruce, vrând să cauți pe Adam şi ai grăit îngerilor: Bucurați-vă împreună cu Mine, că s-a aflat drahma cea pierdută. Cel ce ai rânduit toate cu înţelepciune, slavă Ţie.

Apoi: Fericiţi cei fără prihană…În două stări şi cântăm: Bine eşti cuvântat, Doamne… Ceata sfinţilor...și celelalte. Apoi ectenia morţilor şi pomeneşte preotul pe adormiţi.

După vosglas **sedealna** pentru cei morţi glasul al 5-lea: Odihneşte, Mântuitorul nostru, cu drepţii pe robii Tăi şi-i sălăşluieşte pe dânşii în curţile Tale, precum este scris. Trecându-le ca un bun greşelile lor cele de voie şi cele fără de voie şi toate cele întru ştiinţă şi întru neştiinţă, Iubitorule de oameni.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, a Născătoarei de Dumnezeu

Cela ce ai răsărit lumii din Fecioară, Hristoase Dumnezeule, şi printr-însa fii luminii ne-ai arătat, miluieşte-ne pe noi.

Psalmul 50

1. Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta
2. Şi după mulţimea îndurărilor Tale, şterge fărădelegea mea.
3. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea şi de păcatul meu mă curăţeşte.
4. Că fărădelegea mea eu o cunosc şi păcatul meu înaintea mea este pururea.
5. Ţie unuia am greşit şi rău înaintea Ta am făcut, aşa încât drept eşti Tu întru cuvintele Tale şi biruitor când vei judeca Tu.
6. Că iată întru fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea.
7. Că iată adevărul ai iubit; cele nearătate şi cele ascunse ale înţelepciunii Tale mi-ai arătat mie.
8. Stropi-mă-vei cu isop şi mă voi curăţi; spăla-mă-vei şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi.
9. Auzului meu vei da bucurie şi veselie; bucura-se-vor oasele mele cele smerite.
10. Întoarce faţa Ta de la păcatele mele şi toate fărădelegile mele şterge-le.
11. Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele.
12. Nu mă lepăda de la faţa Ta şi Duhul Tău cel sfânt nu-l lua de la mine.
13. Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale şi cu duh stăpânitor mă întăreşte.
14. Învăţa-voi pe cei fărădelege căile Tale şi cei necredincioşi la Tine se vor întoarce.
15. Izbăveşte-mă de vărsarea de sânge, Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta.
16. Doamne, buzele mele vei deschide şi gura mea va vesti lauda Ta.
17. Că de ai fi voit jertfă, Ţi-aş fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi.
18. Jertfa lui Dumnezeu: duhul umilit; inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi.
19. Fă bine, Doamne, întru bună voirea Ta, Sionului şi să se zidească zidurile Ierusalimului.
20. Atunci vei binevoi jertfa dreptăţii, prinosul şi arderile de tot; atunci vor pune pe altarul Tău viţei.

Canoanele al sfântului, al căruia este hramul, cu irmosul pe 6 Mineiele Bisericii Ortodoxe şi acesta de aici pe 8.

Canonul celor adormiți

Cântarea 1-a

Irmos: Ca pe uscat…

Stăpâne şi Făcătorule al tuturor sufletelor, Judecătorule şi Doamne, întru a căruia mână sunt marginile tuturor celor de pe pământ, însuți pe credincioşii pe care i-ai mutat la Tine, odihneşte-i.

Pentru tot neamul oamenilor celor ce au adormit, Stăpâne, şi pentru toată vârsta, dregătoria şi mărirea, toți cu căldură ne rugăm, ca să mântuieşti pe cei ce i-ai mutat.

Cela ce însuți cu mâna Ta cea prea curată, Cuvinte, m-ai zidit din pământ şi m-ai însufleţit ca un Dumnezeu cu însuflarea Ta cea de viață făcătoare, însuți pe cei ce i-ai luat de aici, mântuieşte-i, Milostive.

A Născătoarei de Dumnezeu

Curată Fecioară, ceea ce eşti scăparea lumii şi apărătoare tare, cu călduroasele tale rugăciuni, roagă-te pentru toți cei ce te-au câştigat pe tine în nevoi zid ne-biruit.

Catavasie: Ca pe uscat umblând Israil cu urmele prin adânc, pe tiranul Faraon văzându-l înecat, a strigat: Lui Dumnezeu cântare de biruinţă să-i cântăm.

Cântarea a 3-a

Irmos: Nu este sfânt precum tu…

Cela ce cu puterea dumnezeieştii slave ai adus la Tine din cele mai de jos ale pământului ca pe nişte nori sufletele credincioşilor, pe robii Tăi care i-ai luat la Tine din marginile lumii, Hristoase, odihneşte-i.

Tu însuţi eşti Cela ce pui împăraţii şi puternicii, judecătorii şi ispravnicii. Pentru aceasta ca un Dumnezeu al tuturor, Însuţi la judecata Ta izbăveşte-i de muncă, Mântuitorule.

Cela ce eşti Făcătorul a tot pământul, împreună cu fecioarele şi cu bătrânii, cu pruncii şi cu tinerii, pe cei ce i-ai luat la Tine Hristoase, învredniceşte-i bucuriei celei veşnice şi desfătării Tale.

A Născătoarei de Dumnezeu

Nădejdea lumii cea tare, Stăpână, de Dumnezeu Născătoare, nu lepăda pe cei ce aleargă la tine pururea cu dragoste, ci cu rugăciunile tale izbăveşte de toată tulburarea pe cei ce te cinstesc pe tine.

Catavasie: Nu este sfânt precum Tu, Doamne Dumnezeul meu, carele ai înălţat cornul credincioşi lor Tăi, Bunule, şi ne-ai întărit pe noi pe piatra mărturisirii Tale.

Sedealna, glasul al 8-lea:

Podobie: Pe Înţelepciunea şi Cuvântul în pântecele tău zămislind fără ardere, Maica lui Dumnezeu, în chip de negrăit ai născut pe Cel ce a făcut toate şi în braţele tale ai avut pe Cel ce ţine toate şi la sân ai hrănit pe Cel ce hrăneşte lumea. Pentru aceasta, te rog pe tine, Preasfântă Fecioară, să mă izbăveşti de greşeli, când va fi să stau înaintea feţei Ziditorului meu, Stăpână Fecioară curată, atunci să-mi dăruieşti ajutorul tău, că pe tine te am nădejde eu, robul tău.

Cela ce toate le-ai făcut cu voia Ta, pe creştinii care au adormit întru credinţă, părinţii şi născătorii, moşii şi strămoşii, fraţii şi prietenii, bogaţii şi săracii, împăraţii şi domnii, împreună şi sihaştrii, odihneşte-i, rugămu-ne, unde sunt mulţimile drepţilor şi petrecerea tuturor sfinţilor Tăi; ca un Dumnezeu lesne iertător, Stăpâne, Hristoase împărate, iertare de greşeli dăruindu-le lor de cele ce au greşit toţi robii tăi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *tot aceasta.* ***Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, (a Născătoarei de Dumnezeu)***

Laudă de mulțumire după datorie, ca văduva doi fileri, aduc ţie, Stăpână, pentru toate darurile tale. Că eşti acoperământ şi ajutătoare, pururea scoţându-mă din ispite şi din necazuri. Pentru aceasta ca din mijlocul unui cuptor arzător izbăvindu-mă de cei ce mă necăjesc, din inimă strig către tine: Născătoare de Dumnezeu ajută-mi, rugându-te lui Hristos Dumnezeu, iertare de greşeli să-mi dăruiască. Că pe tine te am nădejde eu, robul tău.

Cântarea a 4-a

Irmos: Hristos este puterea mea…

Stăpâne cela ce paşti în loc de verdeaţă, Mântuitorule, şi duci pe toţi credincioşii la apa odihnei să nu ne izgoneşti pe noi, robii Tăi, din veselia cea de acolo.

Aşază cu cetele îngerilor adunările călugărilor şi ale ierarhilor şi ale tuturor slujitorilor Tăi, că Ţie şi-au închinat sufletele împreună cu trupurile, Iubitorule de oameni.

Tu însuți ai cunoscut, ca un Domn al tuturor, venirile morții, măsurile vieții şi sfârşitul tuturor oamenilor. Pentru aceasta milostiveşte-Te acum şi spre robii Tăi, Însuți cela ce eşti prea bun.

A Născătoarei de Dumnezeu

Ceea ce ai născut pe Dumnezeu Sfântul Sfinţilor, Preasfântă Fecioară, pe Acela cu dumnezeieştile tale rugăciuni îmblânzeşte-L acum; ca să rânduiască în locaşurile şi în desfătarea Sfinţilor, pe cei ce i-a mutat.

Catavasie: Hristos este puterea mea, Dumnezeu şi Domnul, cinstita Biserică cu dumnezeiască cuviință cântă strigând, din cuget curat, întru Domnul prăznuind.

Cântarea a 5-a

Irmos: Cu dumnezeiască strălucirea ta…

Iată dumnezeieştile cete ale mucenicilor, adunărilor apostolilor şi ale proorocilor şi împreunările drepţilor, Mântuitorule, pe Tine lăudându-Te Te roagă, ca să mântuieşti pe toți cei ce i-ai luat din lume.
Când se vor deschide mormânturile morţilor, la tarele glas al trâmbiţei Tale şi pământul cu frică se va cutremura, atunci, Hristoase, aşază cu oile cele de-a dreapta Ta pe robii Tăi pe care i-ai mutat.

Adunările bărbaţilor, ale femeilor, ale pruncilor cu ale celor bătrâni, ale săracilor şi ale celor bogați, care cu credință s-au mutat de aici la Tine, odihneşte-le şi le mântuieşte ca un lesne iertător.

A Născătoarei de Dumnezeu

Pe tine Preacurată, toţi cei vii şi cei morți, seminţiile şi limbile, ajutătoare cu bună credinţă te-am câştigat. Pentru aceasta ne rugăm ca să dobândim odihna cea de acolo, cu rugăciunile tale cele către Domnul.

Catavasie: Cu dumnezeiască strălucirea Ta, Bunule, sufletele celor ce mânecă la Tine cu dragoste, mă rog luminează-le, ca să Te vadă, Cuvinte al lui Dumnezeu, pe Tine adevăratul Dumnezeu, cela ce chemi din negura greşelilor.

Cântarea a 6-a

Irmos: Marea vieţii văzându-o…

Îndură-te, Stăpâne, milostiveşte-Te, Mântuitorule, şi-Ţi arată mila Ta, arată-Ţi îndurările şi mântuieşte ca un bun pe toți cei ce i-ai mutat la Tine de peste tot pământul, ca un Iubitor de oameni.

Pe cei ce au murit de năprasnă în potoape de ape şi în râuri, pe cei ce şi-au sfârşit viaţa în surpături, în munţi şi în văi, nu-i trece cu vederea, ca un lesne iertător.

Cel ce vezi ca un Domn pe cei ce au murit întru ascuns, în mare şi pe pământ, pe cei ce cumplit s-au sfârşit în războaie, în lupte şi în bătăi, miluieşte-i pe toți, Mântuitorule, ca un iubitor de oameni.

A Născătoarei de Dumnezeu

Preacurată Stăpână, ceea ce ai născut oamenilor pe Domnul chivernisitorul, alină tulburarea cea neîncetată şi cumplită a patimilor mele şi dă linişte inimii mele.

Catavasie: Marea vieţii văzându-o înălțându-se de viforul ispitelor, la limanul Tău cel lin alergând, strig către Tine: Scoate din stricăciune viaţa mea, mult Milostive.

Condac, glasul al 8-lea: Pe cei ce s-au mutat de la noi din aceste trecătoare, sălăşluieşte-i în corturile celor aleşi şi cu cei drepţi odihneşte-i, Mântuitorule, cela ce eşti fără de moarte. Că de au şi greşit ca nişte oameni pe pământ, dar Tu ca Domnul cel fără de păcat, iartă-le lor greşelile cele de voie şi cele fără de voie, mijlocind către Tine, Născătoarea de Dumnezeu; ca să strigăm cu un glas pentru dânşii, Aliluia.

Icos: Tu însuţi eşti fără de moarte, cela ce ai făcut şi ai zidit pe om; iar pământenii din pământ suntem zidiţi şi întru acelaşi pământ vom merge precum ai poruncit, cela ce m-ai zidit şi mi-ai zis: Că pământ eşti şi în pământ te vei întoarce, unde toţi pământenii vom merge, făcând tânguirea cea deasupra gropii cântare. Aliluia.

Cântarea a 7-a

Irmos: Dătător de rouă cuptorul…

Când vei veni împreună cu îngerii pe scaunul slavei Tale, Mântuitorule, să judeci pământul, atunci umple de dumnezeiască bucuria Ta, sufletele robilor Tăi, ca să cânte neîncetat şi să strige: Bine eşti cuvântat Dumnezeul părinţilor noştri.

Pe cei ce au murit prin sfâşiere de fiare, Hristoase, şi pe care peştii i-au înghiţit; pe care i-a împresurat cutremurul, groapa sau surpătura, pe aceia pe toţi miluieşte-i, Mântuitorule, şi izbăveşte-i de groaza cea de acolo, ca un Milostiv.

Pe care i-a ucis sabia, cuţitul şi focul, năvălirea celor rele şi surparea pietrelor şi tâlharii şi foametea şi ciuma, mântuieşte-i întru împărtăşirea Ta şi bucuria ca să Te laude cu bună credinţă pe Tine Dumnezeul părinţilor.

A Născătoarei de Dumnezeu

Tu singură, curată, eşti podul lumii, care treci pe oameni la Dumnezeu. Deci, pe cei ce şi-au sfârşit viaţa în nădejdea şi dragostea cea spre tine, Maica lui Dumnezeu, mântuieşte-i de toată nevoia şi de stricăciune, cu rugăciunile tale.

Catavasie: Dătător de rouă cuptorul l-a făcut îngerul, cuvioşilor tineri; iar pe haldei arzându-i porunca lui Dumnezeu pe muncitorul l-a plecat a striga: Bine eşti cuvântat, Dumnezeul părinţilor noştri.

Cântarea a 8-a

Irmos: Spăimântează-te înfricoşându-te…

Pe toţi oamenii, Stăpâne, din tot felul de rânduială, pe care i-ai mutat, Mântuitorule, pe credincioşii Tăi împăraţi şi pe domni, pe stăpânitorii pământului şi pe judecători, pe căpeteniile popoarelor şi ale neamurilor, milueşte-i, Îndurate, şi-i odihneşte Însuți, ca să Te lăudăm pe Tine.

Izbăveşte de focul cel înfricoşat pe slugile cinstitei Tale Biserici, Iubitorule de oameni. Mântuieşte adunările călugărilor, mulţimea preoților şi cetele dumnezeieştilor Tăi slujitori şi pe toţi îi învredniceşte slavei Tale celei de acolo, ca să Te lăudăm întru toți vecii.

Mântuieşte o, Stăpâne Hristoase, miluieşte şi odihneşte sufletele, pe popoarele Tale cele ce şi-au sfârşit viaţa cu credinţă, ori în ce chip, ori în ce loc şi latură şi-

i izbăveşte de gheenă şi de amărăciunea muncilor; ca să Te lăudăm pe Tine întru toți vecii.

A Născătoarei de Dumnezeu

Numai tu singură ai dezlegat blestemul Evei cu adevărat, Fecioară prea curată şi viață celor de pe pământ ai izvorât. Pentru aceasta cu rugăciunile tale pe cei ce s-au dezlegat din această viață vremelnică, învredniceşte-i pe toți vieţii celei veşnice; ca să te lăudăm pe tine întru toți vecii.

Catavasie: Din văpaie rouă ai izvorât cuvioşilor şi jertfa dreptului cu apă o ai ars; că toate le faci, Hristoase, cu singură voirea, Pe Tine Te prea înălțăm întru toți vecii.

Cântarea a 9-a

Irmos: Nu se pricepe toată limba…

Acum, Milostive, cetele îngerilor pe Tine te îmblânzesc şi Heruvimii cu dumnezeieştii Serafimi se roagă; Stăpâniile, Scaunele şi Căpeteniile, Puterile împreună cu Arhanghelii şi Domniile, cu osârdie cer de la Tine, Puternice, ca să Te milostiveşti spre toate sufletele, pe care le-ai mutat.

Iată adunările proorocilor cer de la Tine şi ceata apostolilor se roagă, adunarea mucenicilor cu patriarhii şi cu mulţimile cuvioşilor cu cucernicie strigă: Mântuieşte, Iubitorule de oameni, sufletele tuturor bine credincioşilor robilor Tăi celor ce au adormit pe pământ.

Toate le ştii, le vezi şi le priveşti şi cunoşti mulţimile oamenilor şi sfârşitul vieţii fiecăruia; dă tuturor iertare de păcate şi învredniceşte frumuseții Raiului, ca un Dumnezeu, pe toți credincioşii robii Tăi, pe care i-ai ales, unule Îndurate.

A Născătoarei de Dumnezeu

Preasfântă Stăpâna lumii, Fecioară, tu eşti acoperământul tuturor, al celor vii şi al celor morți, liniştea şi slava, desfătarea şi odihna celor ce te au pe tine folositoare, ajutătoare şi mântuitoare, ceea ce eşti prea bună; pentru aceasta pe toți aceştia mântuieşte-i cu rugăciunile tale.

Catavasie: Nu se pricepe toată limba a te lăuda după vrednicie; şi se întunecă şi mintea cea mai presus de lume, a cânta ție, de Dumnezeu Născătoare. Însă ceea ce eşti bună, primeşte credința, că ştii dragostea noastră cea dumnezeiască; că tu creştinilor eşti folositoare, pe tine te slăvim.

Luminânda: Săvârşind credincioşilor pomenirea tuturor celor adormiţi întru Hristos, să ne aducem aminte şi de ziua cea de apoi, pentru noi; şi pentru aceea pe Hristos pururea rugând.

A Născătoarei de Dumnezeu

Ceea ce eşti dulceaţa îngerilor, bucuria celor necăjiţi, folositoare a creştinilor, Fecioară Maica Domnului, apără-ne pe noi şi ne izbăveşte de toate muncile.

La Laude

Punem **stihirile** pe 4, glasul al 6-lea:

Podobie: Cea deznădăjduită…

Groaznic este sfârşitul morţii şi înfricoşată judecata Stăpânului! Că focul cel nestins s-a gătit acolo, viermele cel neadormit acolo va să muncească şi scrâşnirea dinţilor, întunericul cel mai dinafară şi pedeapsa veşnică! Pentru aceasta să strigăm către Mântuitorul: Pe cei ce i-ai ales din aceste trecătoare, odihneşte-i, pentru mare mila Ta.

Toţi cei lipiţi de viaţă veniţi de vă uitaţi în mormânturi; spăimântaţi-vă văzând amăgirea lumii! Unde este acum frumuseţea trupului şi puterea bogăţiei? Unde este trufia vieţii? Cu adevărat toate sunt deşarte! Pentru aceasta să strigăm către Mântuitorul: Pe cei ce i-ai ales din aceste trecătoare, odihneşte-i pentru mare mila Ta.

Acum zace în mormânt cel ce era pe scaun, acum cel ce era în porfiră S-a îmbrăcat întru stricăciune. Că nu mai este pe scaun, ci zace în mormânt. Iată s-a stins puterea împărătească, iată trece ca visul viaţa omenească. Pentru aceasta să strigăm către Mântuitorul: Pe cei ce i-ai ales odihneşte-i pentru mare mila Ta.

Pe toţi cei ce s-au mutat de aici întru nădejdea vieţii veşnice şi viaţa şi-au schimbat ori în ce chip, Mântuitorule, toată starea şi neamul, toată vârsta, pe bărbaţi şi pe femei şi pe pruncii cei de curând născuţi, aşază-i ca un Iubitor de oameni în sânurile lui Avraam şi în locurile cele de odihnă, pentru mare mila Ta.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glasul al 2-lea*

Ca o floare se veştejeşte şi ca un vis se trece şi se topeşte tot omul. Şi răsunând trâmbiţa morţii ca dintr-un cutremur toţi se vor scula întru întâmpinarea Ta, Hristoase Dumnezeule. Atuncea, Stăpâne, pe cei ce i-ai mutat de la noi aşază-i în locaşurile Sfinţilor Tăi, trecând cu vederea păcatele lor, Bunule.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu), *glasul al 6-lea*

Tu eşti Dumnezeul nostru carele întru înţelepciune toate le-ai făcut. Prooroci ai trimis, Hristoase, ca să proorocească venirea Ta şi apostoli ca să propovăduiască slava Ta. Aceia au proorocit venirea Ta, iar aceştia cu botezul au luminat pe păgâni. Iar mucenicii pătimind, pentru acestea au dobândit cunună şi se roagă Ție, Stăpânului, împreună cu Maica Ta ceea ce Te-a născut, să odihneşti, Dumnezeule, sufletele pe care le-ai luat şi pe noi să ne învredniceşti împărăţiei Tale, cela ce ai răbdat Crucea pentru mine osânditul, Mântuitorule şi Dumnezeul meu.

La Stihoavnă

Stihirile morţilor, glasul al 6-lea:

Podobia: Toată nădejdea…

Cela ce ai spre noi milostivire necuprinsă, mult Îndurate şi izvor nedeşertat al dumnezeieştii bunătăţi, sălăşluieşte pe cei ce s-au mutat la Tine, Stăpâne, în pământul celor vii, în corturile cele iubite şi dorite, dăruindu-le moştenirea cea pururea stătătoare; că Tu Ţi-ai vărsat sângele tău, Hristoase, pentru toți şi cu preț aducător de viață lumea ai răscumpărat.

Stih: Fericiţi sunt pe care i-ai ales…

Moarte făcătoare de viață ai răbdat de voie şi viață ai izvorât şi credincioşilor desfătare veşnică le-ai dat, pentru dumnezeiască milostivirea Ta, Stăpâne prea îndurate, cela ce eşti fără de păcat. Pentru care rânduieşte, rugămu-ne, pe cei ce au adormit, spre nădejdea învierii, dezlegare de greşeli dăruindu-le; ca prin toți să se laude numele Tău, Hristoase, şi mântuiţi fiind, să slăvim iubirea Ta de oameni.

Stih: Sufletele lor întru bunătăţi se vor sălăşlui.

Pe Tine, Hristoase, ştiindu-Te că domneşti peste cei vii şi stăpâneşti peste cei morţi cu putere dumnezeieşte stăpânitoare, Te rugăm: Însuți pe credincioşii robii Tăi, care s-au mutat la Tine unule Făcătorul de bine, odihneşte-i cu aleşii Tăi, Iubitorule de oameni, în locurile cele de odihnă, întru strălucirile Sfinţilor. Că voitorul milei eşti şi mântuieşti ca un Dumnezeu pe cei ce i-ai zidit după chipul Tău, unule mult Milostive.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glasul al 6-lea*

Durere s-a făcut lui Adam de demult, gustarea din pom în Eden, când şarpele şi-a vărsat veninul. Că printr-însul a intrat moartea, care mănâncă pe tot neamul omenesc. Ci venind Stăpânul a surpat pe şarpele şi ne-a dăruit nouă învierea. Deci, către Dânsul să strigăm: Fie-Ţi milă, Mântuitorule, şi pe cei ce i-ai luat, odihneşte-i cu aleşii Tăi, ca un iubitor de oameni.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Arătatu-te-ai locaş cuvios lui Dumnezeu, PreaSfântă, că pe Dumnezeu ai încă-put şi pe Dumnezeu ai născut, ceea ce nu ştii de nuntă, în două firi, dar într-un ipostas, curată. Pe acela carele este Unul născut, şi întâiul născut, carele Te-a păzit pe tine Fecioară fără prihană şi după naştere, roagă-L să odihnească în lumină, întru strălucirea cea nestricăcioasă şi întru fericire, sufletele celor ce au adormit întru credinţă.

Apoi troparul morţilor şi otpustul.

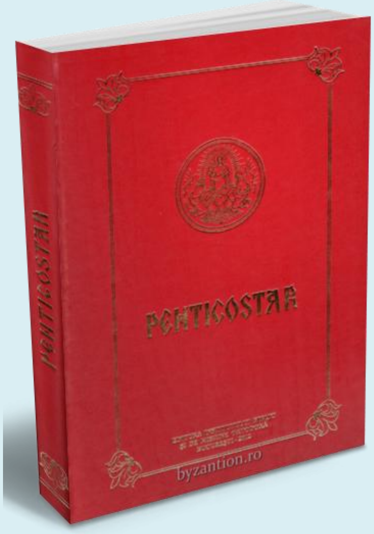
La Liturghie: Fericirile din canon. Prochimenul morţilor: Sufletele lor întru bunătăţi…

Apostolul: Din Faptele Apostolilor şi al morţilor.

Evanghelia de la Ioan şi a morţilor.

Chinonicul: Fericiţi sunt pe care i-ai ales şi i-ai primit, Doamne. Aliluia. (de trei ori)

Duminica Cincizecimii (a Rusaliilor) - Sâmbătă seara la Vecernie (Penticostar)

La Vecernia cea mică

La Doamne strigat-am..., punem **stihirile** pe 4 şi cântăm cele dintâi trei stihiri de la Vecernia mare, repetând una.

Praznicul a cincizeci de zile prăznuim şi venirea Duhului şi sorocul făgăduinţei; plinirea nădejdii şi Taina câtă este, cât este de mare şi cinstită. Pentru aceasta strigăm Ţie, Făcătorule a toate, Doamne, slavă Ţie. (de două ori)

Cu limbi de ale celorlalte neamuri ai înnoit, Hristoase, pe ucenicii Tăi, ca şi cu acelea să Te propovăduiască pe Tine, Cuvântul şi Dumnezeul cel fără de moarte, carele dai sufletelor noastre mare milă.

Toate le dă Duhul Sfânt: Izvorăşte proorocii, săvârşeşte preoţi, pe cei necărturari înţelepciune i-a învăţat, pe pescari grăitori de Dumnezeu i-a arătat; toată rânduiala Bisericii alcătuieşte. Cela ce eşti de o fiinţă şi de un scaun cu Tatăl şi cu Fiul, Mângâietorule, slavă Ţie.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin, *glasul al 8-lea*

Când ai trimis pe Duhul Tău, Doamne, şezând apostolii, atunci feciorii evreieşti văzând s-au mirat cu spaimă, că îi auzea pe dânşii vorbind într-alte limbi străine, precum duhul le da lor. Că neînvăţaţi fiind, s-au făcut înţelepţi şi pe păgâni la credinţă vânându-i, grăiau ca nişte ritori cele dumnezeieşti. Pentru aceasta şi noi

strigăm Ţie: Cela ce Te-ai arătat pe pământ şi din înşelăciune ne-ai mântuit pe noi, Doamne, slavă Ţie.

La Stihoavnă

Stihirile, glasul al 2-lea:

Văzut-am lumina cea adevărată, luat-am Duhul cel ceresc, aflat-am credinţa cea adevărată, nedespărţitei Treimi închinându-ne, că aceea ne-a mântuit pe noi.

Stih: Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele.

Prin prooroci ai vestit nouă calea mântuirii şi întru apostoli a strălucit darul Duhului Tău, Mântuitorul nostru. Tu eşti Dumnezeu întâi, Tu şi după acestea şi în veci Tu eşti Dumnezeul nostru.

Stih: Nu mă lepăda pe mine de la faţa Ta şi Duhul Tău cel Sfânt nu-l lua de la mine.

În curţile Tale te voi lăuda pe Tine, Mântuitorul lumii şi plecând genunchii mă voi închina puterii Tale celei nebiruite; seara şi dimineaţa, la amiazăzi şi în toată vremea Te voi binecuvânta, Doamne.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin, *acelaşi glas*

Pe Treimea cea de o fiinţă cu cântări să o slăvim, pe Tatăl şi pe Fiul, împreună cu Sfântul Duh, că aşa au propovăduit toţi proorocii şi apostolii cu mucenicii.

Acum slobozeşte pe robul Tău, Stăpâne, după cuvântul Tău, în pace, că văzură ochii mei mântuirea Ta, pe care ai gătit-o înaintea feţei tuturor popoarelor; lumină spre descoperirea neamurilor şi slava poporului Tău bine credincios.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;

Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Troparul glasul al 8-lea: Bine eşti cuvântat, Hristoase Dumnezeul nostru, cela ce prea înţelepţi pe pescari ai arătat, trimiţându-le lor Duhul Sfânt şi printr-înşii lumea ai vânat, iubitorule de oameni, slavă Ţie.

Şi otpustul.

Tot în această zi la Vecernia cea mare

După obişnuitul psalm, catisma toată: Fericit bărbatul…, La Doamne strigat-am… nu punem nimic de ale învierii, ci cântăm următoarele **stihiri** pe 10, glasul 1, singur glasul:

Praznicul a cincizeci de zile prăznuim şi venirea Duhului şi sorocul făgăduinţei; plinirea nădejdii şi Taina câtă este, cât este de mare şi cinstită. Pentru aceasta strigăm Ţie, Făcătorule a toate, Doamne, slavă Ţie. (de două ori)

Cu limbi de ale celorlalte neamuri ai înnoit, Hristoase, pe ucenicii Tăi, ca şi cu acelea să Te propovăduiască pe Tine, Cuvântul şi Dumnezeul cel fără de moarte, carele dai sufletelor noastre mare milă. (de două ori)

Toate le dă Duhul Sfânt: Izvorăşte proorocii, săvârşeşte preoţi, pe cei necărturari înţelepciune i-a învăţat, pe pescari grăitori de Dumnezeu i-a arătat; toată rânduiala Bisericii alcătuieşte. Cela ce eşti de o fiinţă şi de un scaun cu Tatăl şi cu Fiul, Mângâietorule, slavă Ţie.

Alte **stihiri**, glasul al 2-lea:

Văzut-am lumina cea adevărată, luat-am Duhul cel ceresc, aflat-am credinţa cea adevărată, nedespărţitei Treimi închinându-ne, că aceasta ne-a mântuit pe noi.

Prin prooroci ai vestit nouă calea mântuirii şi întru apostoli a strălucit darul Duhului Tău, Mântuitorul nostru. Tu eşti Dumnezeu întâi, Tu şi după acestea şi în veci Tu eşti Dumnezeul nostru.

În curţile Tale Te voi lăuda pe Tine, Mântuitorul lumii şi plecând genunchii mă voi închina puterii Tale celei nebiruite seara şi dimineaţa şi amiazăzi şi în toată vremea Te voi binecuvânta, Doamne.

În curţile Tale, Doamne, credincioşii plecând genunchii sufletului şi ai trupului, Te lăudăm pe Tine: Tatăl cel fără de început şi pe Fiul cel împreună fără de început şi pe Prea Sfântul Duh cel împreună veşnic, carele luminează şi sfinţeşte sufletele noastre.

Pe Treimea cea de o fiinţă cu cântări să o slăvim, pe Tatăl şi pe Fiul, împreună cu Sfântul Duh. Că aşa au propovăduit toţi proorocii şi apostolii cu mucenicii.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin, *glasul al 8-lea*

Facere a lui Leon Despot: Veniţi popoare să ne închinăm Dumnezeirii celei în trei ipostasuri, Fiului în Tatăl, împreună cu Sfântul Duh. Că Tatăl fără de ani a născut pe Fiul cel împreună veşnic şi împreună pe scaun şezător. Şi Duhul Sfânt era în Tatăl, împreună cu Fiul prea slăvit. O, Putere, o Fiinţă, o Dumnezeire, căreia toţi închinându-ne, zicem: Sfinte Dumnezeule, cela ce toate le-ai făcut prin Fiul, cu împreună lucrarea Sfântului Duh. Sfinte tare, prin carele pe Tatăl am cunoscut şi Duhul Sfânt a venit în lume. Sfinte fără de moarte, Duhule Mângâietorule, cela ce din Tatăl purcezi şi în Fiul Te odihneşti. Treime Sfântă, slavă Ţie.

Vohod: Lumină lină a sfintei slave a Tatălui ceresc, celui fără de moarte, a Sfântului, Fericitului, Iisuse Hristoase, venind la apusul soarelui, văzând lumina cea de seară, lăudăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu; vrednic eşti în toată vremea a fi lăudat de glasuri cuvioase, Fiul lui Dumnezeu, cel ce dai viaţă, pentru aceasta lumea Te slăveşte.

Prochimenul zilei şi citirile:

De la Numere citire

Cap. 11, vers. 16.

Zis-a Domnul către Moise: Adună-Mi şaptezeci de bărbaţi din bătrânii lui Israil, pe care tu singur îi ştii că aceia sunt bătrânii poporului şi cărturarii lor. Şi să-i duci în cortul mărturiei şi să stea acolo împreună cu tine. Şi mă voi pogorî şi voi grăi cu tine acolo şi voi lua din Duhul care este întru tine şi voi pune într-înşii şi vor ajuta împreună cu tine gloatei poporului şi nu-i vei povăţui tu singur.

Şi a adunat Moise şaptezeci de bărbaţi din bătrânii poporului şi i-a pus împrejurul cortului. Şi S-a pogorât Domnul în nor şi a grăit cu Moise şi a luat din Duhul care era într-însul şi a pus în cei şaptezeci de bărbaţi bătrâni. Iar dacă s-a odihnit Duhul într-înşii, a proorocit în tabără şi apoi n-a mai adaos.

Şi rămăsese doi bărbaţi în tabără, numele unuia Eldad şi numele altuia Modad şi s-au odihnit într-înşii Duhul şi aceia erau din cei scrişi şi nu veniseră la cort şi a proorocit în tabără. Şi a alergat un copil şi a spus lui Moise, grăind: Eldad şi Modad proorocesc în tabără.

Şi răspunzând Isus fiul lui Navi cel ce sta lângă Moise, cel ales al lui, a zis: Domnul Meu Moise, opreşte-i pe ei. Şi a zis Moise: Pentru ce nu urmezi tu mie? Că cine va da să fie tot poporul Domnului prooroci ? Când a dat Domnul Duhul Său întru dânşii.

Din proorocia lui Ioil, citire

Cap. 2, vers 23.

Așa zice Domnul: Fiii Sionului, bucuraţi-vă şi vă veseliţi în Domnul Dumnezeul vostru. Că v-a dat vouă hrană spre dreptate şi va ploua vouă ploaie timpurie şi târzie ca şi mai înainte. Şi se vor umple ariile de grâu şi se vor vărsa teascurile de vin şi de untdelemn. Şi voi răsplăti vouă în locul anilor în care au mâncat lăcustele şi omida şi pălitura şi gândacii, puterea Mea cea mare, ce am trimis asupra voastră. Şi mâncând, veţi mânca şi vă veţi sătura şi veţi lăuda numele Domnului Dumnezeului vostru, carele a făcut cu voi minuni mari de sus. Şi nu se va ruşina poporul Meu în veac şi veţi cunoaşte că în mijlocul lui Israil Eu sunt şi Eu, Domnul Dumnezeul vostru şi nu este altul afară de Mine. Şi nu se va mai ruşina poporul Meu în veac. Şi va fi după aceasta, voi turna din Duhul meu peste tot trupul şi vor prooroci feciorii voştri şi fetele voastre şi bătrânii voştri visuri vor visa şi tinerii voştri vedenii vor vedea. Şi peste robii Mei şi peste roabele Mele voi turna în zilele acelea din Duhul Meu şi vor prooroci. Şi voi da minuni în cer sus şi semne pe pământ jos şi sânge şi foc şi fumegare de fum. Soarele se va schimba întru întuneric şi luna în sânge, mai înainte de venirea zilei Domnului celei mari şi înfricoşate; şi va fi tot care va chema numele Domnului, se va mântui.

Din proorocia lui Iezechil, citire

Cap. 36, vers 24.

Așa zice Domnul: Lua-voi pe voi din neamuri şi vă voi aduna din toate ţările şi voi duce pe voi la pământul vostru şi voi stropi peste voi apă curată şi vă veţi curăţi de toate necurăţiile voastre şi de toţi idolii voştri vă voi curăţi pe voi. Şi voi da vouă inimă nouă şi duh nou voi da întru voi. Şi voi lepăda inima cea de piatră din trupul vostru şi vă voi da inimă de carne şi voi da duhul meu întru voi. Şi voi face ca să umblaţi întru poruncile Mele şi să păziţi judecăţile Mele şi să le faceţi. Şi veţi locui în pământul care am dat părinţilor voştri. Şi-Mi veţi fi Mie popor şi Eu voi fi vouă Dumnezeu.

La Litie

Stihirile glasul al 2-lea, singur glasul:

Prin prooroci ai vestit nouă calea mântuirii şi întru apostoli ai strălucit darul Duhului Tău, Mântuitorul nostru. Tu eşti Dumnezeu întâi, Tu şi după acestea şi în veci Tu eşti Dumnezeul nostru.

În curţile Tale Te voi lăuda pe Tine, Mântuitorul lumii şi plecând genunchii mă voi închina puterii Tale celei nebiruite, seara şi dimineaţa şi amiazăzi şi în toată vremea bine Te voi cuvânta, Doamne.

În curţile Tale, Doamne, credincioşii plecând genunchii sufletului şi ai trupului, Te lăudăm pe Tine: Tatăl cel fără de început, şi pe Fiul cel împreună fără de început şi pe PreaSfântul Duh cel împreună veşnic, care luminează şi sfinţeşte sufletele noastre.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin, *glasul al 8-lea*

Când ai trimis pe Duhul Tău, Doamne, şezând apostolii, atunci feciorii evreieşti văzând s-au mirat cu spaimă, că îi auzea pe dânşii vorbind într-alte limbi străine, precum duhul le da lor. Că neînvăţaţi fiind, s-au făcut înţelepţi şi pe păgâni la credinţă vânându-i, grăiau ca nişte ritori cele dumnezeieşti. Pentru aceasta şi noi strigăm Ţie: Cela ce Te-ai arătat pe pământ şi din înşelăciune ne-ai mântuit pe noi, Doamne, slavă Ţie.

La Stihoavnă

Stihirile glasul al 6-lea, singur glasul:

Necunoscând neamurile, Doamne, puterea PreaSfântului Duh, care s-a săvârşit în apostolii Tăi, schimbarea limbilor o au socotit beţie. Iar noi întărindu-ne de dânşii, neîncetat aşa zicem: Duhul Tău cel Sfânt nu-L lua de la noi, rugămu-ne Ţie, Iubitorule de oameni.

Stih: Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi Duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele.

Doamne, venirea Sfântului Duh pe apostolii Tăi umplându-i, i-a făcut să grăiască în alte limbi. Pentru aceea acel lucru prea slăvit, s-a părut celor necredincioşi a fi beţie; iar nouă cestor credincioşi este solitor de mântuire. De a cărui străluciri şi pe noi ne învredniceşte, rugămu-ne Ţie, Iubitorule de oameni.

Stih: Nu mă lepăda pe mine de la fața Ta şi Duhul Tău cel Sfânt nu-L lua de la mine.

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul adevărului, carele pretutindenea eşti şi pe toate le împlineşti, vistierul bunătăţilor şi dătătorule de viaţă, vino şi Te sălăşluieşte întru noi şi ne curăţeşte pe noi de toată întinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin, *glasul al 8-lea*

Limbile oarecând s-au amestecat, pentru îndrăzneala facerii de turn; iar acum limbile înţelepte s-au făcut, pentru slava cunoştinței de Dumnezeu. Acolo au pedepsit pe cei necredincioşi pentru greşeală; iar aici a luminat Hristos pe pescari cu Duhul. Atunci s-a îngăduit neunirea spre pedeapsă, iar acum se înnoieşte unirea, spre mântuirea sufletelor noastre.

Troparul, glasul al 8-lea: Bine eşti cuvântat, Hristoase Dumnezeul nostru, cela ce prea înţelepţi pe pescari ai arătat, trimiţându-le lor Duhul Sfânt şi printr-înşii lumea ai vânat, iubitorule de oameni, slavă Ţie. (de trei ori)

Binecuvântarea pâinilor şi otpustul.

Duminica Cincizecimii la Utrenie

La Dumnezeu este Domnul… Troparul praznicului, de 3 ori.

După întâia Catismă, **sedealna**, glasul al 4-lea:

Podobie: Spăimântatu-s-a Iosif, lucru mai presus de fire văzând şi în minte a avut ploaia cea de pe lână, la zămislirea ta cea fără de sământă, de Dumnezeu Născătoare, rugul cel nears în foc, toiagul lui Aaron ce a odrăslit şi mărturisind logodnicul şi ocrotitorul tău preoţilor, a grăit: Fecioara naşte şi după naştere rămâne iarăşi fecioară.

Praznicul cel după praznice, care este cel mai de pe urmă, credincioşii să-l prăznuim luminat; acesta este al Cincizecimii, împlinirea făgăduinţei şi a sorocului, că întru acesta focul Mângâietorului îndată s-a pogorât pe pământ, ca în chip de limbi; pe ucenici i-a luminat şi cereşti tăinuitori i-a făcut; lumina Mângâietorului a venit şi lumea a luminat.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin, *iar aceasta*

După a doua Catismă, **sedealna**, glasul al 4-lea, aceeaşi podobie:

Izvorul Duhului venind la cei de pe pământ, în râuri de foc împărțindu-se după înţelegere, pe apostoli i-a rourat luminându-i. Şi li s-au făcut lor focul nor rouros, văpaie care îi lumina şi îi ploua. Prin care noi am luat darul, prin foc şi prin apă. Lumina Mângâietorului a venit şi lumea a luminat.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin, *tot aceasta*

După polieleu, **sedealna**, glasul al 8-lea:

Podobie: Porunca cea cu taină luându-o întru cunoştinţă, cel fără de trup în casa lui Iosif degrab a stătut înainte, zicând celeia ce nu ştie de nuntă: Cel ce a plecat cerurile cu pogorârea, încape fără de schimbare tot întru tine. Pe care şi văzându-l în pântecele tău luând chip de rob, mă spăimântez a striga ţie: Bucură-te, Mireasă care nu ştii de mire.

După sculareа Ta cea din mormânt, Hristoase, şi după dumnezeiasca înălţare la înălţimea cerului, ai trimis, Îndurate, văzătorilor de Dumnezeu slava Ta, Duhul cel drept înnoindu-L în ucenici. Pentru aceasta ca o alăută muzicească tuturor limpede a arătat, Mântuitorule, prin dumnezeiesc îndreptar de taină, vestirea şi rânduiala întrupării Tale.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin, *tot aceasta*

Treptele, antifonul 1, glasul al 4-lea.

Prochimen, glasul al 4-lea: Duhul Tău cel bun mă va povățui la pământul cel drept.

Stih: Doamne, auzi rugăciunea mea, ascultă cererea mea întru adevărul Tău.

Toată suflarea… Evanghelia a 9-a a învierii: Fiind seară în ziua aceea..., până la: ...Cărora veţi ierta păcatele se vor ierta lor şi cărora le veţi ţinea ţinute vor fi.

Ioan XX, 19 - 23

19. Şi fiind seară, în ziua aceea, întâia a săptămânii (duminica), şi uşile fiind încuiate, unde erau adunaţi ucenicii de frica iudeilor, a venit Iisus şi a stat în mijloc şi le-a zis: Pace vouă!
20. Şi zicând acestea, le-a arătat mâinile şi coasta Sa. Deci s-au bucurat ucenicii, văzând pe Domnul.
21. Şi Iisus le-a zis iarăşi: Pace vouă! Precum M-a trimis pe Mine Tatăl, vă trimit şi Eu pe voi.
22. Şi zicând acestea, a suflat asupra lor şi le-a zis: Luaţi Duh Sfânt;
23. Cărora veţi ierta păcatele, le vor fi iertate şi cărora le veţi ţine, vor fi ţinu-te.

Învierea lui Hristos… nu zicem, ci îndată:

Psalmul 50
1. Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta
2. Şi după mulţimea îndurărilor Tale, şterge fărădelegea mea.
3. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea şi de păcatul meu mă curăţeşte.
4. Că fărădelegea mea eu o cunosc şi păcatul meu înaintea mea este pururea.
5. Ţie unuia am greşit şi rău înaintea Ta am făcut, aşa încât drept eşti Tu întru cuvintele Tale şi biruitor când vei judeca Tu.
6. Că iată întru fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea.
7. Că iată adevărul ai iubit; cele nearătate şi cele ascunse ale înţelepciunii Tale mi-ai arătat mie.
8. Stropi-mă-vei cu isop şi mă voi curăţi; spăla-mă-vei şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi.
9. Auzului meu vei da bucurie şi veselie; bucura-se-vor oasele mele cele smerite.
10. Întoarce faţa Ta de la păcatele mele şi toate fărădelegile mele şterge-le.
11. Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele.
12. Nu mă lepăda de la faţa Ta şi Duhul Tău cel sfânt nu-l lua de la mine.
13. Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale şi cu duh stăpânitor mă întăreşte.

14. Învăţa-voi pe cei fărădelege căile Tale şi cei necredincioşi la Tine se vor întoarce.
15. Izbăveşte-mă de vărsarea de sânge, Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta.
16. Doamne, buzele mele vei deschide şi gura mea va vesti lauda Ta.
17. Că de ai fi voit jertfă, Ţi-aş fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi.
18. Jertfa lui Dumnezeu: duhul umilit; inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi.
19. Fă bine, Doamne, întru bună voirea Ta, Sionului şi să se zidească zidurile Ierusalimului.
20. Atunci vei binevoi jertfa dreptăţii, prinosul şi arderile de tot; atunci vor pune pe altarul Tău viţei.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glasul al 2-lea*

Pentru rugăciunile apostolilor Tăi, Milostive, curățește mulțimea păcatelor noastre.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu Milostive, curățește mulțimea păcatelor noastre.

Apoi:

Stih: ***Miluieşte-mă Dumnezeule după marea mila Ta, şi după mulţimea îndurărilor Tale, curăţeşte fărădelegea mea.***

Stihira, glasul al 6-lea: Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul adevărului, carele pretutindenea eşti şi pe toate le împlineşti, vistierul bunătăţilor şi dătătorule de viață, vino şi Te sălăşluieşte întru noi şi ne curăteşte pe noi de toată întinăciunea şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Canoanele cel dintâi cu irmosul pe 8 şi al doilea cu irmosul pe 6.

Canonul întâi

compus de Cosma monahul

Cântarea 1-a

Irmos: Cu marea a acoperit pe Faraon împreună cu căruţele, cel ce sfărâmă războaiele cu braț înalt. Acestuia să-i cântăm, că S-a proslăvit.

Precum Te-ai făgăduit ucenicilor de demult, acum prin singură fapta trimiţând, Hristoase, pe Duhul Mângâietorul, ai strălucit lumină lumii, Iubitorule de oameni.

Ceea ce s-a propovăduit de demult prin lege şi prooroci, iată s-a plinit. Că s-a vărsat astăzi darul Dumnezeiescului Duh peste toți credincioşii.

Alt canon

compus de Ioan Arela (Damaschin)

Cântarea 1-a

Irmos: Cu dumnezeiescul nor acoperit fiind gângavul, a spus legea cea scrisă de Dumnezeu. Că scuturând tina de pe ochiul minții, vede pe cel ce este şi se învaţă cunoştinţa Duhului, cinstind cu dumnezeieşti cântări.

Zis-a curata şi cinstita gură: Despărţire nu va fi vouă prietenilor; că eu împreună şezând pe scaunul cel înalt părintesc, voi turna darul Duhului din destul celor ce vor vrea să strălucească.

Hotarul cel prea nestrămutat, Cuvântul cel prea adevărat, linişte a adus în inimi, că lucrul săvârşind, a veselit pe prieteni, cu suflare repede şi cu limbi de foc, dând Hristos Duhul, precum S-a făgăduit.

Catavasiile, irmoasele din amândouă canoanele: Cu marea a acoperit pe Faraon… şi: Cu dumnezeiescul nor acoperit fiind…

Canonul întâi

Cântarea a 3-a

Irmos: Până când vă veți îmbrăca cu putere din înălţime, zis-ai ucenicilor, Hristoase, şedeţi în Ierusalim; iar Eu vă voi trimite alt Mângâietor precum sunt Eu, pe Duhul meu şi al Tatălui întru carele vă veţi întări.

Venind puterea dumnezeiescului Duh, glasul ce se împărţise de demult al celor ce rău se întocmiseră, întru o unire, dumnezeieşte l-a împreunat, înțelepțind pe cei credincioşi cu cunoştința Treimii, întru care ne-am întărit.

Alt canon

Cântarea a 3-a

Irmos: Rupt-a legăturile pântecelui celui sterp şi ocara cea nerăbdată a celei bine roditoare, singură rugăciunea proorociței Anna de demult, aceea ce purta duh umilit, către cel puternic şi Dumnezeul cunoştinţelor.

Necuprinsă de minte este strălucirea Duhului cea prea dumnezeiască. Că pe cei necărturari i-a arătat ritori, care cu cuvântul astupă gurile înţelepţilor înşe-lăciunii şi din noaptea cea adâncă scoate neamuri nenumărate.

Din Lumina cea nenăscută, era purcezând lumina cea cu putere atotlucrătoare, strălucitoare şi veşnică. Pe a căreia strălucire, cea de o fiinţă cu părinteasca putere, acum prin Fiul o arată neamurilor, glasul cel de foc în Sion.

Sedealna, glasul al 8-lea:

Podobie: Porunca cea cu taină luându-o întru cunoştinţă, cel fără de trup în casa lui Iosif degrab a stătut înainte, zicând celeia ce nu ştie de nuntă: Cel ce a plecat cerurile cu pogorârea, încape fără de schimbare tot întru tine. Pe care şi vă-zându-l în pântecele tău luând chip de rob, mă spăimântez a striga ţie: Bucură-te, Mireasă care nu ştii de mire.

Iubitorii Mântuitorului de bucurie s-au umplut şi îndrăzneală au luat cei ce se te-meau mai înainte; că Duhul Sfânt astăzi de sus S-a pogorât peste casa uce-nicilor. Şi altul altele grăia către noroade, limbi s-au împărţit lor văzute ca nişte foc şi pe dânşii nu i-au ars, ci mai ales i-au rourat.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin, *tot aceasta*

Canonul întâi

Cântarea a 4-a

Irmos: Înțelegând proorocul venirea Ta, cea din vremile cele de apoi, Hristoase, a strigat: Auzit-am, Doamne, puterea Ta, că ai venit să mântuieşti pe toţi unşii Tăi.

Cela ce a grăit prin prooroci şi prin lege S-a propovăduit mai înainte celor ce nu erau desăvârşiţi, Dumnezeul cel adevărat Mângâietorul, astăzi se face cunoscut slugilor Cuvântului şi mărturisitorilor.

Semnul Dumnezeirii purtând Duhul, s-a împărţit apostolilor în foc şi prin lim-bile cele străine a arătat, că este putere dumnezeiască, care de la Tatăl vine, sin-gură prin sine poruncitoare.

Alt canon

Cântarea a 4-a

Irmos: Împărate al împăraţilor, unule din unul însuţi, Cuvinte cela ce ai ieşit din Tatăl cel nepricinuit, pe cel întocmai puternic Duhul Tău cel adevărat, apostolilor L-ai trimis, ca un făcător de bine, celor ce cântă: Slavă puterii Tale, Doamne.

Baia cea dumnezeiască a naşterii celei de a doua, cu cuvântul amestecându-o firii mele celei alcătuite, ca o ploaie izvorăşti râu, din nestricăcioasă coasta Ta cea împunsă, o Cuvinte a lui Dumnezeu! Pecetluindu-o cu căldura Duhului.

Toate îşi pleacă genunchii la Mângâietorul, la Fiul Tatălui şi la Tatăl cel întocmai de o fiinţă. Că strălucind lumină darul Duhului, în trei fețe au cunoscut o ființă adevărată, neapropiată, fără de ani.

Desăvârşiţi-vă cu dumnezeiescul dar cel întrutot stăpânitor toți, câți sunteți slujitori fiinţei celei întreit strălucitoare. Că Hristos ca un Făcător de bine, minunat săvârşeşte şi cu foc luminează spre mântuire, dând tot darul Duhului.

Canonul întâi

Cântarea a 5-a

Irmos: Duhul mântuirii, carele pentru frica Ta, Doamne, S-a zămislit în pântecele proorocilor şi S-a născut pe pământ, zideşte curate inimile apostoleşti şi drept se înnoieşte şi în credincioşi. Pentru că lumină şi pace sunt poruncile Tale.

Puterea care s-a pogorât astăzi este Duhul cel bun, Duhul înţelepciunii lui Dumnezeu, Duhul cel purces din Tatăl şi arătat prin Fiul nouă credincioşilor, cel dătător de daruri, în a căror fire se sălăşluieşte, a sfinţeniei întru care se vede.

Alt Canon

Cântarea a 5-a

Irmos: Dezlegătoare curăţire de păcate, luați roua Duhului cea cu foc insuflată, o fii prea luminaţi ai Bisericii! Că acum din Sion a ieşit legea, darul Duhului cel în chip de limbi de foc.

Duhul cel de sine şi nestăpânit, pe carele Mântuitorul L-a zis de o putere cu Tatăl şi de o fiinţă, Se pogoară de la Tatăl precum a binevoit; înţelepţi făcând întru limbi pe apostoli, pecetluind cuvântul cel aducător de viaţă.

Vindecat-au cu gândurile de păcat şi lui şi-a gătit prea curată casa apostolilor, Dumnezeu Cuvântul cel atotstăpânitor. Şi acum lumina Duhului celui întocmai puternic şi de o fiinţă, într-însa se sălăşluieşte.

Canonul întâi

Cântarea a 6-a

Irmos: Fiind ameţit de valul grijilor lumeşti şi cu păcatele cele ce înoată împreună cu mine înnecându-mă şi la fiara cea stricătoare de suflet aruncându-mă, ca Iona, Hristoase, strig către Tine: Din adâncul cel aducător de moarte scoate-mă.

Din Duhul Tău peste tot trupul din destul ai turnat, precum ai zis, şi s-a umplut toată lumea de cunoştinţa Ta, Doamne. Că din Tatăl Te-ai născut Fiul fără stricăciune şi Duhul purcede nedespărţit.

Alt canon

Cântarea a 6-a

Irmos: Curăţire şi mântuire, Stăpâne Hristoase, ai strălucit nouă din Fecioară; că precum din pântecele fiarei celei din mare pe proorocul Iona, aşa să scoţi cu totul din stricăciune pe Adam cel căzut cu tot neamul.

Duhul cel drept şi dorit nouă, purces de la Tatăl şi petrecător totdeauna cu noi, arzător de materia cea urâtă a spurcăciunilor şi curăţitor de întinăciunea gândurilor, înnoieşte-L, Atotțiitorule, întru cele dinlăuntru ale noastre, celor ce voim să-L avem în veci.

Vrednicia cea dorită a apostolilor, care aşteptau în Sion venirea Ta, Duhule, adeverirea Cuvântului celui născut din Tatăl prin suflare de foc ai şezut, degrab arătând bârfeala cea sălbatică a amăgitorilor celor păgâneşti.

Condac, glasul al 8-lea: Când s-a pogorât amestecând limbile, despărțit-au neamurile Cel PreaÎnalt. Iar când a împărţit limbile cele de foc, într-o unire pe toți i-a chemat şi cu un glas slăvim pe PreaSfântul Duh.

Icos: Grabnică şi tare mângâiere dă robilor Tăi, Iisuse, când se mâhnesc duhurile noastre. Nu Te osebi de sufletele noastre întru necazuri; nu Te depărta de la gândurile noastre întru primejdii, ci pururea ne întâmpină pe noi. Apropie-Te de noi, apropie-Te cela ce eşti pretutindenea, precum şi cu apostolii Tăi ai fost

pururea, aşa şi cu cei ce doresc de Tine Te uneşte, Îndurate; ca fiind împreunaţi, să Te lăudăm pe Tine şi să slăvim pe Duhul Tău cel întru tot Sfânt.

Sinaxar în Duminica Cincizecimii

Stih: Hristos apostolilor dă prin vifor mare,
Duhul ca limbi de foc spre într-armare.
Astăzi Duhul Sfânt peste apostoli S-a vărsat,
Şi vânători de oameni pe ei i-a arătat.

În această zi, în Duminica a opta după Paşti, prăznuim sfântul praznic al Cincizecimii. Aceasta am luat-o din cărţile evreieşti; că precum ei prăznuiesc plinirea a cincizeci de zile care erau la dânşii, cinstind numărul al şaptelea şi pentru că cincizeci de zile după Paşti trecând, au luat legea; aşa şi noi la cincizeci de zile după Paşti prăznuim şi luăm Duhul cel cu totul Sfânt, carele dă legea şi ne îndreptează spre tot adevărul şi ne învaţă cele plăcute lui Dumnezeu.

Să se ştie că, la evrei erau trei praznice mai mari: Paştele, Praznicul a cincizeci de zile şi Facerea corturilor.

- ⇒ *Paştele se făcea întru pomenirea trecerii prin Marea Roşie; căci* Pasha*, trecere înseamnă. Şi arată acel praznic, trecerea noastră din păcatul cel întunecat şi întoarcerea iarăşi la Rai;*
- ⇒ *iar praznicul acesta de astăzi după ce se plineau cincizeci de zile, îl prăznuia spre aducerea aminte de pătimirea lor cea rea din pustie şi cum că prin multe scârbe au intrat în pământul făgăduinţei; că ei atunci şi din roada grâului şi a vinului s-au îndulcit. Şi închipuia praznicul acesta nenorocirea noastră cea de necredinţă şi intrarea în Biserică. Pentru că atunci şi noi ne împărtăşim cu Trupul şi cu Sângele Stăpânului.*

Mai zic unii că se prăznuia la evrei acest praznic al Cincizecimii şi pentru cinstea a cincizeci de zile în care postind Moise a luat legea cea scrisă de Dumnezeu.

Alţii socot că s-au aşezat pentru cinstea numărului al şaptelea, precum s-a zis; că acel număr de şapte ori câte şapte numărându-se, face patruzeci şi nouă şi cu însuşi praznicul, face cincizeci. Însă cinstea numărului al şaptelea la evrei nu este numai în zile, ci şi în ani, din care ani fac ei Iuvileonul lor ce se tâlcuieşte lăsare.

- ⇒ *Al treilea praznic este facerea corturilor pe care îl prăznuiesc ei după adunarea rodurilor care vine cam la cinci luni după praznicul Paştilor. Şi se prăznuia acesta întru pomenirea zilei în care Moise a înfipt cortul*

cel văzut în muntele Sinai în nor, care l-a făcut prin marele meşter Veseleil. Însă corturi făcând şi cei ce locuiau pe la sate, prăznuiau acest praznic dând mulţumită lui Dumnezeu, după ce adunau roadele ostenelilor lor. Aceasta închipuia învierea noastră din morţi, când după ce se vor strica corturile trupurilor noastre şi după ce iarăşi se vor ridica, vom lua roadele ostenelilor noastre şi vom prăznui în corturile cele veşnice.

Iar se cuvine a şti, că întru această zi când s-au plinit cincizeci de zile de la înviere, Duhul Sfânt a venit peste ucenici.

Sfinţii părinţi voind a despărţi praznicele, aceasta a făcut spre slava Prea-Sfântului şi de viaţă Făcătorului Duh. Că unul este din Sfânta şi de viaţă începătoarea Treime. Dimineaţa vom spune şi noi cum a venit Duhul Sfânt.

Pentru rugăciunile Sfinţilor apostoli, Hristoase Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Canonul întâi

Cântarea a 7-a

Irmos: În cuptorul cel de foc, aruncaţi fiind cuvioşii tineri, focul în rouă l-a prefăcut, prin cântare, strigând aşa: Bine eşti cuvântat, Doamne Dumnezeul părinţilor noştri.

Grăind apostolii slava lui Dumnezeu, lucrarea Duhului, beţie se socotea la cei necredincioşi, prin care se cunoaşte Treimea un Dumnezeu al părinţilor noştri.

Firea cea nedespărţită cu dreapta credinţă o teologhisim, pe Dumnezeu Tatăl cel fără de început, pe Cuvântul şi pe Duhul, de aceeaşi stăpânire, strigând: Bine eşti cuvântat Dumnezeul părinţilor noştri.

Alt canon

Cântarea a 7-a

Irmos: Cu un glas a răsunat versul organelor, a cinsti chipul cel făcut de aur şi neînsufleţit. Iar darul Duhului cel purtător de lumină, îndeamnă a striga: Treime una cea întocmai puternică şi fără de început, bine eşti cuvântată.

Neînțelegând glasul cel grăit de proorocul, cei fără de minte dacă au auzit vorbele apostolilor, că erau străine, le numeau beţie de vin. Iar credincioşii Ţie strigăm dumnezeieşte: Înnoitorule a toate, bine eşti cuvântat.

Dumnezeiesc glas ca un tunet a vestit văzătorul Ioil, cel insuflat de Dumnezeu cel atoate stăpânitor: Peste care voi turna din Duhul Meu, aceia vor striga împreună cu un glas: Fire cea cu trei lumini, bine eşti cuvântată.

Cel al treilea din ceasuri, cu adevărat a câştigat darul ca să ne învețe a cinsti cele trei Ipostase într-o stăpânire. Iar acum într-o Doamnă a zilelor: Fiul, Tatăl şi Duhul, bine eşti cuvântat.

Canonul întâi

Cântarea a 8-a

Irmos: Rugul cel nears împreunându-se cu focul în Sinai, pe Dumnezeu cunoscut L-a făcut lui Moise celui zăbavnic la limbă şi gângav şi pe cei trei tineri râvna lui Dumnezeu i-a arătat cântăreți nebiruiţi de foc. Toate lucrurile Domnului pe Domnul lăudați-L şi-L prea înălțați întru toți vecii.

Suflarea cea ca de vifor a PreaSfântului Duh cea de viață făcătoare, repede şi cu sunet venind de sus la pescari în chipul limbilor de foc, slava lui Dumnezeu se grăia. Toate făpturile pe Domnul lăudați-L şi-L prea înălțați întru toți vecii.

Ca pe muntele care nu se putea atinge suindu-ne, netemându-ne de focul cel îngrozitor, veniţi să stăm în muntele Sionului, în cetatea Dumnezeului celui viu, dănțuind acum împreună cu purtătorii de duh ucenici. Toate lucrurile pe Domnul lăudați-L şi-L prea înălțați întru toți vecii.

Alt canon

Cântarea a 8-a

Irmos: Dezleagă legăturile şi stâmpără văpaia, chipul cel întreit strălucitor al dumnezeieştii stăpâniri. Laudă tinerii şi binecuvântează pe unul Mântuitorul şi atot Făcătorul de bine, toată zidirea cea făcută.

Pomenirea cuvintelor celor de oameni mântuitoare, care de la Tatăl auzindu-le, Hristos, apostolilor le-a spus. Duhul cel binecuvântat şezând zideşte prin vedere de limbi de foc; deci zidirea cea unită şi cea înstrăinată Te laudă pe Tine.

Pornindu-Te spre mântuire cu a Ta volnicie şi fiind lumină de sine strălucitoare şi dătătoare de lumină, ai venit să umpli pe apostoli şi ca o suflare cinstitul şi Mângâietorul duh slugilor Tale ai dat.

Lăudat-a gura proorocilor cea purtătoare de duhul, pe a Ta venire trupească, o, împărate şi pe duhul Tău cel ce iese din sânurile părinteşti, cel nezidit împreună

făcător, împreună pe scaun şezător, pe carele ai trimis credincioşilor spre cinstea întrupării.

Canonul întâi

Ceea ce eşti mai cinstită… nu cântăm, ci **Cântarea a 9-a**, cu aceste **pripeli:** Măreşte suflete al meu pe PreaSfântul Duh, cel ce din Tatăl se purcede.

Irmosul: Ceea ce nu prin ispitirea stricăciunii ai purtat în pântece şi Cuvântului celui întru tot meşter trup i-ai împrumutat, Maică neispitită de bărbat, Fecioară de Dumnezeu Născătoare, locaşul celui necuprins, încăperea celui nemărginit, a Făcătorului tău, pe tine te slăvim.

În căruţă cu văpaie de foc purtându-se de demult, cu bucurie cel râvnitor şi foc suflând, închipuia suflarea care a strălucit acum de sus peste apostoli. De la care luminându-se, pe Treimea o a făcut tuturor cunoscută.

Străin lucru peste fire se auzea de la ucenici căci un singur glas răsunând, prin darul duhului în multe feluri auzeau popoarele, seminţiile şi limbile, slava lui Dumnezeu, învățându-se cunoştinţa Treimii.

Alt canon

Cântarea a 9-a

Pripeala: Măreşte suflete al meu pe cea în trei feţe Dumnezeire una.

Irmos: Bucură-te împărătească Maică, slava fecioarelor ! Că toată gura cea limpede bine grăitoare vorbind, nu te poate cânta după cum se cade şi se întunecă toată mintea a cunoaşte naşterea ta. Pentru aceasta, cu un gând pe tine te slăvim.

Se cade să lăudăm pe Fecioara ceea ce a adus firea la viață. Că singură în pântece a tăinuit pe Cuvântul, cel ce a vindecat firea omenească cea bolnavă. carele pe scaunul cel de-a dreapta Tatălui acum şezând, a trimis darul Duhului.

Noi pe care ne-au insuflat darul cel de Dumnezeu izvorât, luminaţi fiind, străluciţi şi schimbaţi cu străini schimbare prea frumoasă, cunoscând întocmai puternică pe Fiinţa cea nedespărţită, înţeleaptă şi întreit strălucitoare, o slăvim.

Luminânda

Podobie: Cela ce ai înfrumuseţat…

PreaSfinte Duhule cel ce din Tatăl purcezi şi prin Fiul ai venit la ucenicii cei necărturari pe cei ce Te-au cunoscut pe Tine Dumnezeu, mântuieşte-i şi-i miluieşte pe toţi. (de două ori)

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Lumină este Tatăl, lumină Cuvântul, lumină şi Sfântul Duh, cel ce S-a trimis apostolilor în limbi de foc şi printr-însul toată lumea se luminează, a cinsti pe Sfânta Treime.

La Laude

Punem **stihirile** pe 6 şi cântăm acestea repetându-le, glasul al 4-lea, singur glasul:

Prea slăvite au văzut astăzi toate neamurile în cetatea lui David, când Duhul Sfânt S-a pogorât în limbi de foc, precum grăitorul de Dumnezeu Luca a spus. Că zice: Adunaţi fiind ucenicii lui Hristos, s-a făcut sunet, ca de o suflare ce vine repede şi a umplut casa unde erau şezând. Şi toţi au început a grăi, cu străine graiuri, cu străine învăţături, cu străine porunci ale Sfintei Treimi. (de două ori)

Duhul Sfânt era de-a pururea şi este şi va fi. Nici început având, nici încetând, ci pururea cu Tatăl şi cu Fiul este împreunat şi împreună numărat. Viaţă şi de viață făcător, lumină şi de lumină dătător. Însuşi bun şi izvor bunătăţii. Prin care Tatăl se cunoaşte şi Fiul se proslăveşte şi de toţi se ştie, o putere, o împreunare o închinăciune a Sfintei Treimi. (de două ori)

Duhul Sfânt este lumină şi viaţă şi izvor viu înţelegător, duhul înţelepciunii, duhul înţelegerii, bun drept, înţelegător, stăpânitor, curăţitor de păcate. Dumnezeu şi îndumnezeitor, foc care din foc purcede. Grăitor, lucrător, împărţitor de daruri. Prin care toţi proorocii şi dumnezeieștii apostoli, împreună cu mucenicii s-au încununat. Străină auzire, străină vedere, foc împărţindu-se spre darea de daruri. (de două ori)

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin, *glasul al 6-lea*

Împărate ceresc, Mângâietorule, duhul adevărului, care pretutindenea eşti şi pe toate le împlineşti, vistierul bunătăţilor şi dătătorule de viaţă, vino şi Te sălăşluieşte întru noi şi ne curăţeşte de toată întinăciunea şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Slavoslovia cea mare.

Troparul praznicului, Ecteniile şi face preotul otpustul aşa: Cela ce a trimis în vedere de limbi de foc pe PreaSfântul Duh peste sfinţii Săi ucenici şi apostoli, Hristos adevăratul Dumnezeul nostru, pentru rugăciunile prea curatei Maicii Sale, ale sfinţilor slăviţilor şi întru tot lăudaţilor apostoli şi ale tuturor sfinţilor, să ne miluiască şi să ne mântuiască pe noi, ca un bun şi de oameni iubitor.

Apoi ceasul întâi şi otpustul cel din urmă.

La Liturghie

Cântăm antifoanele acestea.

Antifonul 1, glasul al 2-lea. Ps. 18.

Stih 1: Cerurile spun slava lui Dumnezeu şi facerea mâinilor lui o vesteşte tăria.

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Mântuitorule, mântuieşte-ne pe noi.

Stih 2: Ziua zilei spune cuvânt şi noaptea nopţii vesteşte ştiinţă.
Stih 3: Nu sunt graiuri nici cuvinte, ale căror glasuri să nu se audă.
Stih 4: În tot pământul a ieşit vestirea lor şi la marginile lumii cuvintele lor.

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Mântuitorule, mântuieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Mântuitorule, mântuieşte-ne pe noi.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Mântuitorule, mântuieşte-ne pe noi.

Antifonul al 2-lea.

Psalmul al 19-lea.

Stih 1: Auză-te Domnul în ziua necazului.

Mântuieşte-ne. Mângâietorule bune, pe noi cei ce cântăm Ţie, Aliluia.

Stih 2: Auză-te Domnul în ziua necazului, scutească-te numele Dumnezeului lui Iacob.

Stih 2: Trimită ţie ajutor dintru cel sfânt şi din Sion sprijinească-te pe tine.

Stih 4: Pomenească toată jertfa ta şi arderea cea de tot a ta să se îngraşe.

Mântuieşte-ne. Mângâietorule bune, pe noi cei ce cântăm Ţie, Aliluia.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Mântuieşte-ne. Mângâietorule bune, pe noi cei ce cântăm Ţie, Aliluia.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Unule născut, Fiule şi Cuvântul lui Dumnezeu…

Antifonul al 3-lea

Ps. 20.

Stih: Doamne, întru puterea Ta se va veseli şi de mântuirea Ta se va bucura foarte.

Troparul, glasul al 8-lea: Bine eşti cuvântat, Hristoase Dumnezeul nostru, Cela ce prea înţelepţi pe pescari ai arătat, trimițându-le lor Duhul Sfânt şi printr-înşii lumea ai vânat, Iubitorule de oameni, slavă Ţie.

Stih 2: Pofta inimii lui i-ai dat lui şi de voia buzelor lui nu l-ai lipsit pe dânsul.
Stih 3: Că l-ai întâmpinat pe el cu binecuvântările bunătăţii; pus-ai pe capul lui cunună de piatră scumpă.
Stih 4: Viaţă a cerut de la Tine şi i-ai dat lui lungime de zile în veacul veacului.

Bine eşti cuvântat, Hristoase Dumnezeul nostru, cela ce prea înţelepţi pe pescari ai arătat, trimițându-le lor Duhul Sfânt şi printr-înşii lumea ai vânat, Iubitorule de oameni, slavă Ţie.

Vohod

Preotul: Înţelepciune. Drepţi.

Citeţul: Înalţă-Te, Doamne, întru puterea Ta, cânta-vom şi vom lăuda puterile Tale.

Apoi **troparul,** glasul al 8-lea: Bine eşti cuvântat, Hristoase Dumnezeul nostru, cela ce prea înţelepţi pe pescari ai arătat, trimițându-le lor Duhul Sfânt şi printr-înşii lumea ai vânat, Iubitorule de oameni, slavă Ţie.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Condacul glasul al 5-lea: Când s-au pogorât limbile amestecând, despărțit-a neamurile Cel Prea Înalt. Iar când a împărţit limbile cele de foc, într-o unire pe toţi i-a chemat şi cu un glas slăvim pe PreaSfântul Duh.

În loc de Sfinte Dumnezeule…Câţi în Hristos v-aţi botezat, în Hristos v-aţi îmbrăcat, Aliluia.

Apostolul: Din Faptele Sfinţilor apostoli. Evanghelia de la Ioan. În loc de Axion, cântăm până la Odovania praznicului: Bucură-te împărătească Maică… Chinonicul: Duhul tău cel bun mă va povăţui la pământ drept...

De se va întâmpla aflarea cinstitului cap al Sfântului Ioan, în Duminica Cincizecimii, se pune slujba lui în Joia a şaptea, precum am arătat acolo. Iar de se va întâmpla Luni în ziua Sfântului Duh, atunci se pune slujba lui în Marţea Cincizecimii.

Luni după Rusalii întru această Duminică a Cincizecimii seara

Toacă mai de vreme pentru **Slujba plecării genunchilor**. După ce binecuvântează preotul, citeţul zice: Împărate ceresc… Sfinte Dumnezeule… şi după: Tatăl nostru…

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne miluieşte (de 3 ori)

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău.

[Dacă este preot de faţă, zice: Că a Ta este împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.]

Strana: Amin.

Dacă nu este preot de faţă, diaconul, monahul sau mireanul rosteşte: Pentru rugăciunile Sfinţilor părinţilor noştri, Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi. Amin.

Doamne miluieşte (de 12 ori)

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Veniţi să ne închinăm Împăratului nostru Dumnezeu.
Veniţi să ne închinăm şi să cădem la Hristos Împăratul nostru Dumnezeu.
Veniţi să ne închinăm şi să cădem la însuşi Hristos Împăratul şi Dumnezeul nostru.

Psalmul de seară: Binecuvântează, sufletul meu

Şi diaconul sau preotul, zice Ecteniile acestea:
Cu pace Domnului, să ne rugăm:
Pentru pacea de sus…
Pentru pacea a toată lumea…
Pentru sfântă biserica aceasta…
Pentru arhiepiscopul nostru (N)
Pentru bine credinciosul şi de Hristos iubitorul domnul nostru (N)
Pentru ca să-i ajute şi să-i supună…
Pentru poporul ce stă înainte şi aşteaptă darul Sfântului Duh, Domnului să ne rugăm.
Pentru cei ce şi-au plecat înaintea Domnului inimile şi genunchii lor, Domnului să ne rugăm.
Pentru ca să fim întăriți spre plinirea bunei plăcerii lui Dumnezeu, Domnului, să ne rugăm.
Pentru ca să se trimită peste noi milele Lui cele bogate, Domnului să ne rugăm.
Pentru ca să fie primită plecarea genunchilor noastre, ca tămâia înaintea Lui, Domnului să ne rugăm.
Pentru cei ce le trebuiesc de la Dânsul ajutor, Domnului să ne rugăm.
Pentru ca să ne izbăvim de toată supărarea, urgia, primejdia şi nevoia, Domnului să ne rugăm.
Apără-ne, mântuieşte-ne, miluieşte-ne şi ne păzeşte pe noi, Dumnezeule, cu darul Tău.
Pe Preasfânta curata, prea binecuvântata…
Vosglas: Că Ţie se cuvine toată slava, cinstea şi închinăciunea, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Strana: Amin.

Apoi cântăm: Doamne strigat-am… şi punem **stihirile** pe 6, glasul al 4-lea, singur glasul.

Prea minunate au văzut astăzi toate neamurile în cetatea lui David, când Sfântul Duh S-a pogorât în limbi de foc, precum grăitorul de Dumnezeu Luca a spus.

Că zice: Fiind adunaţi ucenicii lui Hristos, s-a făcut sunet ca de o suflare ce vine repede şi s-a umplut casa unde erau ei şezând şi toți au început a grăi cu străine graiuri, cu străine învăţături, cu străine porunci ale Sfintei Treimi. *(de două ori)*

Duhul Sfânt era de-a pururea şi este şi va fi, nici început având nici încetând, ci pururea cu Tatăl şi cu Fiul este împreunat şi împreună numărat, viața şi de viață făcător, lumina şi de lumină dătător; însuşi bun şi izvor de bunătate, prin carele Tatăl se cunoaşte şi Fiul se proslăveşte şi de toți se ştie o putere, o împărăție şi o închinăciune a Sfintei Treimi. *(de două ori)*

Duhul Sfânt este lumină şi viață şi izvor viu înţelegător, duhul înţelepciunii, duhul înţelegerii, bun, drept, înţelegător, stăpânitor, curățitor de greşeli; Dumnezeu şi îndumnezeitor, foc din foc purcezător, grăitor, lucrător, împărțitor de daruri; prin Carele toți proorocii şi dumnezeieștii apostoli, împreună cu mucenicii, s-au încununat. Străină auzire, străină vedere, foc împărțindu-se spre darea de daruri. *(de două ori)*

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin, *glasul al 6-lea*

Împărate ceresc, Mângâietorule, duhul adevărului, care pretutindenea eşti şi pe toate le împlineşti; vistierul bunătăților şi dătătorule de viață, vino şi Te sălăşluieşte întru noi şi ne curățeşte de toată întinăciunea şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Apoi **Vohod** cu cădelniţa: Lumină lină a sfintei slave a Tatălui ceresc, Celui fără de moarte, a Sfântului, Fericitului, Iisuse Hristoase, venind la apusul soarelui, văzând lumina cea de seară, lăudăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu; vrednic eşti în toată vremea a fi lăudat de glasuri cuvioase, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce dai viaţă, pentru aceasta lumea Te slăveşte.

Prochimen, glasul al 7-lea: Cine este Dumnezeu mare ca Dumnezeul nostru ? Tu eşti Dumnezeu carele faci minuni.

Stih 1: Cunoscută ai făcut popoarelor puterea Ta.
Stih 2: Adusu-mi-am aminte de lucrurile Domnului.
Stih 3: Şi am zis: Acum am priceput; aceasta este schimbarea dreptei Celui Prea Înalt.

Şi iar zice citeţul: Cine este Dumnezeu mare ca Dumnezeul nostru? Strana: Tu eşti Dumnezeu care faci minuni.

După aceasta zice diaconul sau preotul: Iar şi iar plecând genunchii, noştrii Domnului să ne rugăm. Strana: Doamne, miluieşte.

Deci plecând genunchii la pământ fiind cu capetele goale, preotul citeşte din altar rugăciunile ce urmează, cu glas mare în auzul tuturor.

Rugăciunea 1-a

Prea curate nespurcate, cela ce eşti fără de început, nevăzut, neajuns, neurmat, neschimbat, necovârşit, nemăsurat şi fără de nici o răutate, Doamne, carele însuți ai nemurire; Cela ce locuieşti întru lumina cea neapropiată, cela ce ai făcut cerul şi pământul şi marea şi toate cele ce sunt zidite într-însele. Carele mainainte de cerere, tuturor le dai cererile, Ţie ne rugăm şi pe Tine Te chemăm, Stăpâne Iubitorule de oameni, Părinte al Domnului şi Dumnezeului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos, carele pentru noi oamenii şi pentru mântuirea noastră, S-a pogorât din ceruri şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria pururea Fecioara şi prea slăvita Născătoarea de Dumnezeu, carele întâi cu cuvinte învăţând, iar mai pe urmă cu fapte arătând, când a răbdat patima cea mântuitoare, ne-a dat pildă nouă smeriţilor şi păcătoşilor şi nevrednicilor robilor Tăi, să aducem Ţie rugăciuni cu grumazurile şi cu genunchii plecate pentru pă-catele noastre şi pentru neştiințele poporului.

Însuți multmilostive şi iubitorule de oameni, auzi-ne pe noi în orice zi Te vom chema, iar mai ales în ziua aceasta a Cincizecimii, întru care după ce S-a înălţat Domnul nostru Iisus Hristos la ceruri şi a şezut de-a dreapta Ta, Dumnezeule şi Părinte, a trimis Duhul Sfânt peste sfinții Săi ucenici şi apostoli, carele a şezut peste fiecare dintr-înşii şi s-au umplut toți de darul lui cel neîmpuținat şi au grăit întru alte limbi slăvirile Tale şi au proorocit. Deci, auzi-ne pe noi care acum ne rugăm Ţie şi-Ţi adu aminte de noi smeriții şi osândiții şi întoarce (alungă) robia sufletelor noastre, cela ce ai milostivirea Ta care mijloceşte pentru noi.

Primeşte-ne pe noi cei ce cădem înaintea Ta şi strigăm, greşit-am. La Tine suntem aruncați din mitraș, din pântecele maicii noastre, Tu eşti Dumnezeul nostru. Ci, căci s-au stins întru deşertăciune zilele noastre, ne-am golit de ajutorul Tău, lipsitu-ne-am de tot răspunsul. Însă nădăjduindu-ne spre îndurările Tale, strigăm: păcatele tinereților noastre şi ale neştiinţei nu le pomeni şi de cele ascunse ale noastre curățește-ne pe noi. Nu ne lepăda pe noi în vremea bătrâneților, când slăbeşte tăria noastră nu ne lăsa pe noi. Mai înainte până ce nu ne întoarcem în pământ, învredniceşte-ne să ne întoarcem la Tine. Şi caută spre noi cu bună primire şi cu har. Cumpăneşte fărădelegile noastre cu îndurările Tale, pune adâncul îndurărilor Tale împotriva mulțimii păcatelor noastre. Caută dintru înălțimea Ta cea sfântă, Doamne, spre poporul Tău, carele stă înainte şi aşteaptă de la Tine multă milă.

Cercetează-ne pe noi cu bunătatea Ta. Izbăveşte-ne pe noi din tirania diavolului. Întăreşte viața noastră cu legile Tale cele sfinte şi sfinţite.

Înger credincios păzitor pune poporului Tău. Şi pe noi pe toți ne adună întru împărăţia Ta. Dă iertare celor ce nădăjduiesc întru Tine. Lasă-le lor şi nouă păcatele. Curățeşte-ne pe noi cu lucrarea Sfântului Tău Duh. Strică meşteşugurile vrăjmaşului, cele ce sunt asupra noastră.

Împreună şi această **rugăciune**:

Bine eşti cuvântat, Doamne, Stăpâne atotțiitorule, carele ai luminat ziua cu lumină de soare şi noaptea o ai strălucit cu raze de foc. Carele ne-ai învrednicit pe noi a trece lungimea zilei şi a ne apropia de începuturile nopții.

Ascultă rugăciunea noastră şi a tot poporului Tău şi ne iartă nouă tuturor păcatele noastre cele de voie şi cele fără de voie. Primeşte rugăciunile noastre cele de seară şi trimite mulțimea milei Tale şi a îndurărilor Tale peste moştenirea Ta.

Ocroteşte-ne pe noi cu sfinții Tăi Îngeri. Într-armează-ne pe noi cu armele dreptăţii Tale. Îngrădeşte-ne pe noi cu adevărul Tău. Păzeşte-ne pe noi cu puterea Ta. Mântuieşte-ne pe noi de toată primejdia, de tot vicleşugul celui potrivnic.

Şi ne dăruieşte nouă şi această seară cu noaptea ce vine desăvârşită, sfântă, cu pace, fără păcate, fără sminteală, fără nălucire şi toate zilele vieții noastre. Pentru rugăciunile PreaSfintei Născătoarei de Dumnezeu şi ale tuturor Sfinților care Ți-au plăcut din veac.

Apoi diaconul zice :

Apără-ne, mântuieşte-ne, miluieşte-ne, ridică-ne şi ne păzeşte pe noi Dumnezeule cu darul Tău.

Pe PreaSfânta curata, prea binecuvântata, slăvita, Stăpâna noastră, de Dumnezeu Născătoarea şi pururea Fecioara Maria, cu toți sfinţii pomenindu-o;

Pe noi înşine şi unul pe altul şi toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

Vosglas: Că Ţie se cade a ne milui şi a ne mântui, Doamne Dumnezeul nostru şi Ţie slavă înălţăm, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Strana: Amin. Apoi diaconul zice: Să zicem toți din tot sufletul şi din tot cugetul nostru să zicem. Strana: Doamne, miluieşte.

Doamne atotțiitorule, Dumnezeul părinţilor noştri, rugămu-ne Ţie, auzi-ne şi ne miluieşte.

Miluieşte-ne pe noi, Dumnezeule, după mare mila Ta, rugămu-ne Ţie, auzi-ne şi ne miluieşte.

Încă ne rugăm pentru bine credinciosul şi de Hristos iubitorul Domnul nostru (N), pentru stăpânirea, biruinţa, petrecerea, pacea, sănătatea, mântuirea şi iertarea păcatelor lui; şi pentru ca Domnul Dumnezeul nostru mai ales să-i dea spor şi să-i ajute întru toate şi să supună sub picioarele lui pe tot vrăjmaşul şi pizmaşul.

Încă ne rugăm pentru preasfințitul arhiepiscopul nostru (N), pentru sănătatea şi mântuirea lui.

Încă ne rugăm pentru fericiţii şi pururea pomeniţii ctitori ai sfântului locaşului acestuia; şi pentru toți cei mai dinainte adormiţi părinţii şi fraţii noştri, care odihnesc aici şi pretutindenea ortodocşi.

Încă ne rugăm pentru cei ce aduc daruri şi fac bine în sfânta şi prea cinstită biserica aceasta; pentru cei ce se ostenesc şi cântă şi pentru poporul ce stă înainte şi aşteaptă de la Tine mare şi multă milă.

Încă ne rugăm pentru toți fraţii noştri şi pentru toți creştinii ortodocşi.

Vosglas: Că milostiv şi iubitor de oameni Dumnezeu eşti şi Ţie slavă înălțăm, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Strana: Amin. Apoi diaconul: Iar şi iar plecând genunchii noştrii, Domnului să ne rugăm.

Preotul se roagă:

Rugăciune

Doamne Iisuse Hristoase Dumnezeul nostru, cel ce ai dat pacea Ta oamenilor. Şi darul PreaSfântuIui Duh, încă întru această viață şi cu noi fiind, îl dai pururea celor credincioşi spre moştenire nestricată; iar mai arătat acest dar ucenicilor Tăi şi apostolilor l-ai trimis astăzi, şi le-ai întărit buzele lor cu limbi de foc, prin care tot neamul omenesc, întru a sa limbă întru auzul urechilor luând cunoştința de Dumnezeu, ne-am luminat cu lumina Duhului şi dintru înşelăciune ca dintru în-

tuneric ne-am izbăvit şi cu împărţirea limbilor celor simţite şi de foc şi cu lucrarea mai presus de fire a crede întru Tine, ne-am învăţat şi pe Tine a Te binecuvânta împreună cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt, întru o Dumnezeire şi întru o putere şi întru o stăpânire, ne-am luminat.

Tu dar cela ce eşti strălucirea Tatălui şi chipul Fiinţei şi al Firii lui cel neschimbat şi nemutat, Izvorule al înţelepciunii şi al darului, deschide-mi şi mie păcătosului buzele şi mă învaţă cum se cuvine şi pentru ce trebuieşte să mă rog. Că Tu eşti cela ce ştii mulțimea cea multă a păcatelor mele, ci milostivirea Ta va birui fără de numărul acestora. Că iată, cu frică stau înaintea Ta aruncând deznădăjduirea sufletului meu întru adâncul milei Tale.

Ocârmuieşte viața mea, cela ce ocârmuieşti toată făptura cu cuvântul şi cu puterea cea negrăită a înţelepciunii, cela ce eşti liman lin celor cuprinşi de valuri şi-mi arată calea întru care voi merge. Dă gândurilor mele duhul înţelepciunii Tale, duhul înţelegerii dăruieşte-l nepriceperii mele, umbrează faptele mele, cu duhul temerii de Tine şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele şi cu duhul cel stăpânitor întăreşte alunecarea cugetului meu. Ca întru toate zilele fiind îndreptat spre lucrul cel de folos cu duhul Tău cel bun, să mă învrednicesc a face poruncile Tale şi pururea să-mi aduc aminte de slăvită venirea Ta, care va cerceta faptele noastre. Şi să nu mă treci cu vederea pe mine să mă înşel cu frumuseţile cele stricăcioase ale lumii acestea. Ci mă întăreşte să poftesc luarea vistieriilor celor ce vor să fie. Că Tu ai zis, Stăpâne: Că oricâte va cere cineva întru numele Tău, fără apărare va lua de la Dumnezeu Părintele Tău cel împreună veşnic cu Tine.

Pentru aceasta şi eu păcătosul, întru venirea Sfântului Tău Duh mă rog bunătății Tale, câte am cerut să mi le dai spre mântuire. Aşa Doamne, cela ce eşti bogat dătător de toată facerea de bine şi dătător bun. Că Tu eşti carele dai mai de prisosit decât cele ce cerem. Tu eşti cela ce nu Te înduri şi Cel milostiv, carele Te-ai făcut părtaş fără de păcat trupului nostru şi către cei ce pleacă la Tine genunchii, Te pleci cu iubirea de milostivire, făcându-Te curăţire păcatelor noastre. Pentru aceasta dă, Doamne, poporului Tău îndurările Tale; auzi-ne pe noi din cerul cel sfânt al Tău; sfințeşte-i pe dânşii cu puterea dreptei Tale celei mântuitoare; acoperă-i pe dânşii cu acoperământul aripilor Tale; nu trece făptura mâinilor Tale; Ţie unuia am greşit, şi Ţie unuia şi slujim; nu ştim să ne închinăm la Dumnezeu străin, nici să tindem mâinile noastre, Stăpâne, la alt dumnezeu; iartă-ne nouă greşelile şi primind rugăciunile noastre cele cu plecare de genunchi, tinde-ne nouă tuturor mână de ajutor. Primeşte rugăciunea tuturor ca nişte tămâie primită ce se înalță înaintea Împărăţiei Tale celei prea bune.

Se adaugă şi această **rugăciune**:

Doamne, Doamne, cela ce ne-ai izbăvit pe noi de toată săgeata ce zboară în zi, izbăveşte-ne pe noi de tot lucrul, ce umblă întru întuneric; primeşte jertfa de seară, înălţările mâinilor noastre şi ne învredniceşte să trecem şi măsura nopţii fără de prihană neispitiți de rele şi ne izbăveşte pe noi de toată tulburarea şi frica, care vine de la diavolul; dăruieşte sufletelor noastre umilință şi gândurilor noastre purtare de grijă de întrebarea judecăţii Tale celei înfricoşate şi drepte; pătrunde cu frica Ta trupurile noastre şi omoară mădularele noastre cele de pe pământ. Ca şi întru liniştea somnului să ne luminăm cu privirea la judecăţile Tale. Şi întoarce de la noi toată nălucirea cea necuvioasă şi pofta cea vătămătoare. Şi ne scoală pe noi în vremea rugăciunii întăriţi în credinţă şi sporind întru poruncile Tale.

Apoi diaconul zice:

Apără-ne, mântuieşte-ne, miluieşte-ne, ridică-ne şi ne păzeşte pe noi, Dumnezeule, cu darul Tău.

Pe Preasfânta curata, prea binecuvântata, slăvita, Stăpâna noastră, de Dumnezeu Născătoarea şi pururea Fecioara Maria, cu toți sfinţii pomenindu-o;

Pe noi înşine şi unul pe altul şi toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

Vosglas: Cu bună voirea şi cu darul unuia născut Fiului Tău, cu carele bine eşti cuvântat, împreună cu PreaSfântul şi Bunul şi de viață făcătorul Duhul Tău, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Strana: Amin. Şi îndată: Învredniceşte-ne, Doamne, în seara aceasta, fără de păcat să ne păzim noi. Bine eşti cuvântat, Doamne, Dumnezeul părinţilor noştri şi lăudat şi prea slăvit este numele Tău în veci. Amin. Fie Doamne mila Ta spre noi, precum am nădăjduit întru Tine. Bine eşti cuvântat Doamne, învaţă-ne pe noi îndreptările Tale. Bine eşti cuvântat Stăpâne, întelepteşte-mă cu îndreptările Tale. Bine eşti cuvântat Sfinte, luminează-mă cu îndreptările Tale. Doamne, mila Ta este în veac; lucrurile mâi-nilor Tale nu le trece cu vederea. Ţie se cuvine laudă, Ţie se cuvine cântare, Ţie slavă se cuvine: Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Şi după aceea diaconul zice: Iar şi iar plecându-ne genunchii, Domnului să ne rugăm.

Apoi preotul zice **rugăciunea:**

Izvorule al vieții cel luminător, carele pururea izvorăşti. Puterea cea împreună veşnică a Tatălui şi împreună lucrătoare. Cela ce ai plinit cu prea cuviinţă toată rânduiala cea pentru mântuirea omenească, Hristoase Dumnezeul nostru; carele ai rupt legăturile morții cele nedezlegate şi încuietorile iadului şi ai călcat mulţimea duhurilor celor viclene.

Cela ce Te-ai adus pe Tine pentru noi junghiere nevinovată, dându-Ţi spre jertfă Trupul cel prea curat şi neatins şi neajuns de nici un păcat şi prin înfricoşată şi negrăită jertfirea aceasta ne-ai dăruit nouă viaţa de veci şi pogorându-Te în iad ai sfărâmat încuietorile cele veşnice şi celor ce şedeau întru întuneric le-ai arătat ieşire şi ai vânat cu înţeleaptă meşteşugire dumnezeiască pe şarpele începătorul răutăţii cel dintru adânc şi l-ai legat cu lanțurile întunericului în tartar şi în focul cel nestins şi întru întunericul cel mai dinafară l-ai închis cu puterea Ta cea nemăsurată. Înţelepciunea Tatălui cea cu nume mare, cela ce Te-ai arătat mare ajutător celor năpăstuiţi şi ai luminat pe cei ce şedeau întru întuneric şi în umbra morţii.

Tu, Domnul slavei ceea ce este de-a pururea şi Fiul cel iubit al Părintelui celui de sus, cela ce eşti lumină pururea veșnică, Soarele dreptăţii, auzi-ne pe noi cei ce ne rugăm Ţie şi fă odihnă sufletelor robilor Tăi, ale părinţilor şi fraților noştri, care au adormit mai înainte şi ale celorlalte rudenii după trup şi ale tuturor celor de o credinţă cu noi, pentru care şi facem acum pomenirea. Că întru Tine este stăpânirea tuturor şi în mâna Ta ții toate marginile pământului.

Stăpâne atoateţiitorule, Dumnezeul părinţilor şi Domnul milei, Făcătorul neamului celui muritor şi celui nemuritor şi a toată firea omenească care se zideşte şi iarăşi se strică, al vieţii şi al sfârşitului, al petrecerii aici şi al mutării acolo. Cela ce măsori anii viilor şi rânduieşti ceasurile morţii, carele duci în iad şi scoţi; Cela ce legi întru neputinţă şi slobozeşti întru putere; Cela ce tocmeşti aceste de aici a fi de treabă şi ocârmuieşti cele viitoare a fi de folos; Cela ce ai veselit cu nădejdea învierii pe cei vătămaţi cu arcul morții.

Însuți, Stăpânul tuturor, Dumnezeule Mântuitorul nostru, nădejdea tuturor marginilor pământului şi a celor ce sunt pe mare departe. Carele şi întru această mai de pe urmă mare şi mântuitoare zi a praznicului Cincizecimii ai arătat nouă Taina Sfintei şi celei de o Fiinţă şi împreună pururea veşnică şi nedespărţite şi neamestecate Treimi. Şi pogorârea şi venirea Sfântului şi de viață Făcătorului Duh, în chip de limbi de foc peste sfinţii Tăi apostoli ai vărsat şi i-ai pus pe ei vestitori credinţei noastre celei creştineşti şi mărturisitori şi propovăduitori dreptei credințe celei adevărate i-ai arătat.

Carele şi întru acest praznic cu totul desăvârşit şi mântuitor, ai judecat cu cuviinţă a primi rugăciunile cele de milă pentru cei ţinuţi în iad. Şi ai dat mare nă-

dejde, slobozire celor ținuți din scârbele ce-i țin pe ei şi mângâiere li se va trimite lor de la Tine.

Auzi-ne pe noi smeriţii robii Tăi, care ne rugăm Ţie. Şi fă odihnă sufletelor robilor Tăi, celor adormiţi mai-nainte: în loc luminos, în loc cu verdeaţă, în loc cu răcoreală, de unde a fugit toată durerea, întristarea şi suspinarea. Şi aşază sufletele lor în locaşurile drepţilor şi-i învredniceşte păcii şi iertăciunii. Că nu morţii Te vor lăuda pe Tine, Doamne, nici cei ce sunt în iad îndrăznesc a-Ţi aduce Ţie mărturisire; ci noi cei vii bine Te cuvântăm şi Te rugăm şi rugăciuni de milostivire şi jertfe aducem Ţie pentru sufletele lor.

Să se împreune şi această **rugăciune**:

Dumnezeule cel mare şi veşnic, Sfinte şi iubitorule de oameni, carele ne-ai învrednicit pe noi şi întru acest ceas a sta înaintea slavei Tale celei neapropiate, spre cântarea şi lauda minunilor Tale. Milostiveşte-Te spre noi nevrednicii robii Tăi şi ne dă nouă dar, ca să-Ţi aducem Ţie cu inimă umilită fără de răspândire slavoslovia cea întreit sfântă şi mulțumire pentru darurile Tale cele mari, care ai făcut şi faci pururea cu noi.

Adu-Ţi aminte, Doamne, de neputinţa noastră şi nu ne pierde pe noi cu fărădelegile noastre. Ci fă milă mare cu smerenia noastră, ca să scăpăm de întunericul păcatului şi să umblăm în ziua dreptății îmbrăcându-ne cu armele luminii, să petrecem fără bântuială despre toată meşteşugirea vicleanului şi cu îndrăzneală să Te proslăvim pentru toate, pe Tine unul Dumnezeul cel adevărat şi iubitor de oameni.

Că a Ta este cu adevărat şi fără de îndoială mare taină, Stăpâne, şi Făcătorule al tuturor, dezlegarea cea vremelnică a făpturilor Tale şi împreunarea şi odihna cea în veci după acestea.

Ţie mulțumire pentru toate facem, pentru intrările noastre în lumea aceasta şi ieşirile, care nădejde de învierea noastră şi de viața cea nestricată prin nemincinoasă făgăduința Ta mai înainte ne vestesc nouă, care fă să o dobândim întru venirea Ta cea de a doua ce va să fie.

Că Tu eşti începătorul învierii noastre şi Judecătorul celor ce se fac în viață, cel nemitarnic şi iubitor de oameni şi dării de plată Stăpân şi Domn. Carele Te-ai şi împreunat asemenea nouă cu Trupul şi Sângele prin pogorârea cea multă şi patimile noastre cele fără prihană, de bunăvoie spre a le primi, ai luat milostivirile îndurărilor şi întru aceea ce ai pătimit Însuți fiind ispitit, Te-ai făcut nouă celor ispitiţi Însuți făgăduit ajutător. Pentru aceasta ne-ai şi scos pe noi la a Ta nepătimire.

Primeşte dar, Stăpâne, cererile şi rugăciunile noastre şi fă odihnă tuturor părinţilor ai fiecăruia şi maicilor şi fraților şi surorilor şi fiilor şi celor dintru o rudenie şi celor de o seminţie şi tuturor sufletelor, care au adormit mai-nainte întru nădejdea învierii şi a vieţii veşnice; şi aşază sufletele lor şi numele lor în cartea vieţii în sânurile lui Avraam şi ale lui Isaac şi ale lui Iacov, în latura celor vii întru Împărăţia Cerurilor, în raiul desfătării; prin îngerii Tăi cei luminaţi ducându-i pe toţi întru sfinte locaşurile Tale. Împreună ridicând şi trupurile noastre în ziua, întru care ai rânduit, după făgăduinţele Tale cele sfinte şi nemincinoase.

Că nu este, Doamne, moarte robilor Tăi, când ieşim noi din trup şi venim la Tine, Dumnezeul nostru, ci mutare de la cele mai de întristare la cele mai bune şi mai vesele şi odihnă şi bucurie. Iar de am şi greşit Ţie ceva, fii milostiv nouă şi acelora, pentru că nici unul nu este curat înaintea Ta de întinăciune, măcar de ar fi viaţa lui numai o zi, fără numai Tu însuţi carele Te-ai arătat pe pământ, fără păcat, Domnul nostru Iisus Hristos, prin carele toţi nădăjduim să dobândim milă şi iertare de păcate.

Pentru aceasta şi nouă şi acelora ca un bun şi iubitor de oameni Dumnezeu, slăbeşte, lasă şi ne iartă căderile noastre de păcate, cele de voie şi cele fără de voie, cele întru ştiinţă şi cele întru neştiinţă, cele arătate şi cele ascunse, cele cu lucrul şi cele cu gândul, cele cu cuvântul şi cele dintru toate umbletele şi mişcările noastre.

Şi celor ce s-au mutat de aici dăruieşte-le slobozenie şi iertare; iar pe noi cei ce suntem aici ne binecuvântează, sfârşit bun şi cu pace dăruindu-ne nouă şi tot poporului Tău. Şi deschizând nouă îndurările milei şi ale iubirii de oameni întru venirea Ta cea înfricoşată şi groaznică şi ne fă vrednici Împărăţiei Tale.

Împreună şi această **rugăciune**:

Dumnezeule cel mare şi prea înalt, unul carele ai nemurire, cel ce locuieşti întru lumina cea neapropiată, cela ce ai făcut toată făptura întru înţelepciune, carele ai despărţit între lumină şi întuneric şi ai pus soarele spre stăpânirea zilei, iar luna şi stelele spre stăpânirea nopţii. Cela ce ne-ai învrednicit pe noi păcătoşii şi în ziua de acum a întâmpina faţa Ta întru mărturisire şi a-Ţi aduce slujbă de seară. Însuţi, iubitorule de oameni, Doamne, îndreptează rugăciunea noastră ca tămâia înaintea Ta şi o primeşte ca o mireasmă cu bun miros. Şi ne dă nouă această seară de acum şi noaptea ce vine, cu pace.

Îmbracă-ne cu armele luminii. Izbăveşte-ne pe noi de frica de noapte şi de tot lucrul ce umblă întru întuneric şi ne dăruieşte somnul, (care ai dat nouă spre odihna neputinţei noastre), slobod de toată nălucirea diavolească.

Aşa, Stăpâne al tuturor, dătătorule de viață, ca şi întru aşternuturile noastre umilindu-ne, să pomenim şi noaptea PreaSfânt numele Tău şi cu gândirea poruncilor Tale fiind luminaţi, să ne sculăm întru bucurie sufletească spre lauda bunătății Tale, cereri şi rugăciuni aducând milostivirii Tale pentru păcatele noastre şi ale tot poporului Tău, pe care pentru rugăciunile Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu, întru milă îl cercetează.

Apoi diaconul: Apără, mântuieşte, miluieşte… Pe PreaSfânta curata…

Vosglas: Că tu eşti odihna sufletelor şi a trupurilor noastre şi Ţie slavă înălțăm, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Strana: Amin.

După aceea zice diaconul:

Să plinim rugăciunile noastre cele de seară Domnului.
Apără, mântuieşte, miluieşte şi ne păzeşte pe noi, Dumnezeule cu harul Tău.
Seara toată desăvârşit sfântă, cu pace şi fără de păcate, la Domnul să cerem.
Înger de pace, credincios…
Milă şi iertare de păcate…
Cele bune şi de folos…
Cealaltă vreme a vieții noastre…
Sfârşit creştinesc vieţii noastre…
Pe Preasfânta curata…

Vosglas: Că Dumnezeu bun şi iubitor de oameni eşti şi Ţie slavă înălţăm: Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Strana: Amin. Preotul: Pace tuturor. Strana: Şi Duhului Tău. Diaconul: Capetele voastre Domnului să le plecaţi. Iar preotul zice în taină rugăciunea aceasta:

Doamne Dumnezeul nostru, cela ce ai plecat cerurile şi Te-ai pogorât pentru mântuirea neamului omenesc, caută spre robii Tăi şi spre moştenirea Ta. Că Ţie Judecătorului celui înfricoşat şi de oameni iubitor şi-au plecat robii Tăi capetele şi şi-au smerit grumazii lor, nu de la oameni nădăjduind a avea ajutor, ci aşteptând mila Ta şi cerând mântuirea Ta; pe care păzeşte-i în toată vremea, în seara de acum şi în noaptea ce vine de tot vrăjmaşul, de toată lucrarea diavolului cea potrivnică, de cugete deşarte şi de pofte rele.

Vosglas: Fie stăpânirea Împărăţiei Tale binecuvântată şi prea proslăvită, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Strana: Amin.

Şi îndată cântăm:

Stihoavna

Stihirile, glasul al 3-lea, singur glasul:

Acum spre semn tuturor la arătare limbile s-au pogorât; că evreii, din care este după trup Hristos, bolnăvindu-se cu necredința, au căzut din darul lui Dumnezeu şi noi cei dintre păgâni ne-am învrednicit de lumina cea dumnezeiască, întărindu-ne prin cuvintele ucenicilor, care au vestit slava lui Dumnezeu, binefăcătorul tuturor; cu care plecându-ne inimile împreună cu genunchii, întărindu-ne prin Sfântul Duh, cu credinţă să ne închinăm Mântuitorului sufletelor noastre.

Stih: Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi Duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele.

Acum Duhul cel Mângâietor S-a vărsat peste tot trupul; că începând de la ceata apostolilor, de la aceia după împărtăşire, au întins darul către cei credincioşi şi au încredinţat despre venirea Sa cea puternică, împărţind ucenicilor limbi în chip de foc, spre lauda şi slava lui Dumnezeu; pentru aceasta, gânditor luminându-ne inimile şi întărindu-ne în credinţă prin Sfântul Duh, să ne rugăm să se mântuiască sufletele noastre.

Stih: Nu mă lepăda pe mine de la faţa Ta şi duhul Tău Cel Sfânt nu-L lua de la mine.

Acum se îmbracă cu putere de sus apostolii lui Hristos, că Mângâietorul îi înnoieşte pe dânşii înnoindu-se într-înşii cu înnoire tainică a cunoştinţei; pe care cu străine glasuri şi cu înalte cuvinte slăvindu-o, ne învaţă a cinsti firea cea veşnică şi singură în trei ipostasuri a lui Dumnezeu binefăcătorul tuturor. Pentru aceasta luminându-ne prin învăţăturile acelora, să ne închinăm Tatălui şi Fiului, şi Duhului Sfânt, rugându-ne să se mântuiască sufletele noastre.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin, *glasul al 8-lea*

Facere a lui Leon, împăratul: Veniţi popoare să ne închinăm Dumnezeirii celei în trei ipostasuri: Fiului în Tatăl, împreună cu Sfântul Duh. Că Tatăl a născut fără de ani pe Fiul cel împreună veşnic şi împreună pe scaun şezător şi Duhul Sfânt era în Tatăl, slăvit împreună cu Fiul; o singură Putere, o Fiinţă, o Dumnezeire, căreia toţi închinându-ne, zicem: Sfinte Dumnezeule, cela ce toate le-ai făcut prin Fiul cu împreună lucrarea Sfântului Duh; Sfinte tare, prin carele am

cunoscut pe Tatăl şi Duhul Sfânt a venit în lume; Sfinte fără de moarte, Duhule, Mângâietorule, carele din Tatăl purcezi şi în Fiul Te odihneşti; Treime Sfântă, slavă Ţie.

După aceea:

Acum slobozeşte pe robul Tău, Stăpâne, după cuvântul Tău, în pace, că văzură ochii mei mântuirea Ta, pe care ai gătit-o înaintea feţei tuturor popoarelor; lumină spre descoperirea neamurilor şi slava poporului Tău bine credincios.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Şi îndată **troparul** praznicului, glasul al 8-lea: Bine eşti cuvântat, Hristoase Dumnezeul nostru, cela ce prea înțelepți pe pescari ai arătat, trimițându-le lor Duhul Sfânt şi printr-înşii lumea ai vânat, Iubitorule de oameni, slavă Ţie.

Şi otpustul acesta:

Cela ce din sânurile Tatălui s-a deşertat pe sine şi din cer pe pământ s-a pogorât şi a luat toată firea noastră cea omenească şi o a îndumnezeit pe dânsa, şi după aceea iarăşi S-a suit la ceruri şi a şezut de-a dreapta lui Dumnezeu şi Tatăl şi pe Duhul cel dumnezeiesc şi Sfânt şi de o fiinţă şi întocmai puternic şi întocmai slăvit şi împreună veşnic, L-a trimis peste sfinții Săi ucenici şi apostoli şi printr-însul i-a luminat pe ei şi prin ei toată lumea, Hristos adevăratul Dumnezeul nostru, pentru rugăciunile prea curatei şi celei cu totul fără prihană Sfintei Maicii Sale, ale sfinţilor slăviţilor şi întru tot lăudaţilor de Dumnezeu propovăduitorilor şi purtătorilor de Duh apostoli şi ale tuturor sfinţilor, să ne miluiască şi să ne mântuiască pe noi, ca un bun şi iubitor de oameni.

Întru această Duminică a Cincizecimii la Pavecerniţă cântăm canonul către PreaSfântul Duh

Irmosul de două ori şi troparele pe 4.

Canonul către PreaSfântul Duh

facere a lui Teofan

Cântarea 1-a

Irmos: Din robia cea amară izbăvindu-se Israil, marea cea neumblată o a trecut ca pe uscat, văzând pe vrăjmaşul înecat, a cântat cântare lui Dumnezeu ca unui făcător de bine, Celui ce a făcut minuni cu braț înalt, că S-a proslăvit.

Stih: ***Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, slavă Ţie.***

Dumnezeule Sfinte Duhule, carele tuturor împarţi darurile Tale şi toate le faci cu voia, suflă şi întru noi darul Tău cel purtător de lumină, ca să Te slăvim pe Tine, cela ce eşti lăudat împreună cu Tatăl şi cu Fiul.

Stih: ***Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, slavă Ţie.***

Mângâietorule, cela ce cu însuflarea Ta dai daruri puterilor cereşti, curăţă întinăciunea cugetului meu, ca un bun şi-l umple de sfinţenia Ta.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Sfinte Duhule Dumnezeule, cela ce eşti izvor al vieţii şi râu de bunătăţi al firii, mintea mea cea omorâtă, făcându-o vie cu lucrarea Ta, o ridică ca să cânte Dumnezeirea Ta.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Biserică lui Dumnezeu te-ai făcut Fecioară cu venirea Duhului Sfânt, ceea ce eşti cu dar dăruită şi cu puterea Celui Prea Înalt, ai născut cu trup pe Cuvântul cel fără început.

Cântarea a 3-a

Irmos: Fiului celui născut fără stricare din Tatăl mai-nainte de veci şi mai pe urmă din Fecioară întrupat fără de sământă, lui Hristos Dumnezeu să-l strigăm: Cela ce ai înălţat cornul nostru, Sfânt eşti, Doamne.

Stih: ***Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, slavă Ţie.***

Având după fiinţă împreună alergătoare puterea voiei, Duhul Sfânt ca un Dumnezeu împreună lucrător, pe cetele cele cereşti care sunt mai presus de lume, neîncetat le învaţă a striga: Sfânt eşti Doamne.

Stih: ***Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, slavă Ţie.***

Cu cântări fără tăcere, într-un glas să slăvim pe darul Duhului, carele a strălucit pe grăitorii de Dumnezeu apostoli prin suflare de vifor şi împreună cu cetele celor fără de trupuri, în glasuri întreit sfinte i-a învăţat să strige: Sfânt eşti Doamne.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

O Stăpânire şi o Dumnezeire, o Putere, o Începătorie şi o împărăţie a Sfintei Treimi, slăvindu-o cântăm, cu glasuri întreit sfinte, strigând: Sfânt eşti Doamne.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Căruţă purtătoare de lumină şi locaş prea luminat ai fost, întru tot curată şi mai presus de Heruvimi, că pe Dumnezeu pe mâinile Tale L-ai purtat. Pentru aceea toţi strigăm către tine, Curată: Bucură-te, întru tot fericită.

Cântarea a 4-a

Irmos: Toiag din rădăcina lui Iesei şi floare dintr-însul Hristoase, din Fecioară ai odrăslit cel lăudat, din muntele cel cu umbra deasă. Venit-ai întrupându-Te din cea neispitită de bărbat, cel fără de trup şi Dumnezeu, slavă puterii Tale, Doamne.

Stih: ***Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, slavă Ţie.***

Mari lucruri ne-a dăruit nouă Duhul cel întru tot sfânt; peste apostoli a venit ca un mângâietor prea bun, ca cela ce toate le plineşte; ca un Dumnezeu făcător, ca cela ce toate le sfinţeşte, ca cela ce este făcător a toate, ca un Stăpân şi însuşi stăpânitor.

Stih: ***Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, slavă Ţie.***

Pe scaunul părintesc şezând, Hristoase, ai trimis pe Mângâietorul ucenicilor Tăi, precum Te-ai făgăduit, Mântuitorule, şi ca un Dumnezeu venind, cu putere i-a într-armat pe dânşii, ca unul ce este împreună lucrător şi de la Tatăl se purcede.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

A grăi pentru cele ce vor să fie, Duhul cel întru tot Sfânt mai înainte a învăţat pe prooroci; şi iarăşi a grăi în limbi slava lui Dumnezeu, tot El a deşteptat pe prea înţelepţii apostoli, prin glasul suflării de vifor. Acelaşi şi acum împreună cu noi petrece.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Poartă a luminii vieții te numim pe tine Maica lui Dumnezeu, prin care a intrat la noi Hristos, frumos arătându-Se cu strălucirea Dumnezeirii, acoperit fiind cu îmbrăcămintea trupului şi nevăzut ca un Dumnezeu. Iar trupeşte, precum suntem noi, S-a văzut.

Cântarea a 5-a

Irmos: Dumnezeu fiind al păcii, Tată îndurărilor, pe îngerul sfatului Tău celui mare, dăruindu-ne pace, l-ai trimis nouă. Deci, povățuiți fiind la lumina cunoştinţei de Dumnezeu, de noapte mânecând, Te slăvim, Iubitorule de oameni.

Stih: ***Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, slavă Ţie.***

O, Duhule al înțelepciunii şi al fricii de Dumnezeu, Sfetnicule al adevărului şi al înţelegerii, cel ce dai pace, sălăşluieşte-Te întru noi, ca sfinţindu-ne cu sălăşluirea Ta, de noapte mânecând, să Te slăvim pe Tine, Iubitorule de oameni.

Stih: ***Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, slavă Ţie.***

Cela ce ţii toate şi eşti Domn al tuturor, cela ce păzeşti făptura necăzută, dă-ne nouă sfinţenie şi luminare, ca săturându-ne de lumina Ta cea dată nouă, de noapte mânecând, să Te slăvim pe Tine, Iubitorule de oameni.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Carele de demult a însemnat lui Moise poruncile legii vechi, acum legea darului o alcătuieşte luminat; că dumnezeiescul Mângâietor venind o a scris pe inimile apostolilor, ca un Iubitor de oameni.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Blestemul strămoaşei Eva s-a pierdut cu naşterea ta, Fecioară, răsărind tu pe Hristos binecuvântare lumii, pentru aceea bucurându-ne, cu gura şi cu inima mărturisindu-te, adevărat Născătoare de Dumnezeu, te fericim.

Cântarea a 6-a

Irmos: Din pântece pe Iona ca pe un prunc l-a lepădat fiara mării, precum l-a primit; şi în Fecioară sălăşluindu-se Cuvântul şi trup luând, a ieşit păzindu-o nestricată; că cel ce n-a pătimit stricăciune, pe ceea ce L-a născut, o a păzit ne-vătămată.

Stih: ***Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, slavă Ţie.***

Plinind făgăduinţa ucenicilor Tăi, Hristoase, le-ai trimis pe Duhul cel întru tot Sfânt, le-ai dăruit facere de mari minuni şi le-ai dat limbi în vedere de foc, ca să umple de cunoştinţa Ta pe adunarea neamurilor necredincioase.

Stih: ***Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, slavă Ţie.***

Vino la noi, Duhule Sfinte, fă-ne părtaşi sfinţeniei Tale, luminii celei neînserate, vieţii celei dumnezeieşti şi împărtăşirii celei cu bun miros; că Tu eşti Duhul adevărului, carele de la Tatăl purcezi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Mântuieşte, Mângâietorule pe cei ce cu credinţă cântă venirea Ta cea cu dumnezeiască cuviinţă şi curăţeşte-i de toată spurcăciunea ca un bine îndurat şi-i arată vrednici strălucirii Tale şi cu lumina Ta fă-i pe ei oglindă neîntinată, de Dumnezeu văzătoare.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Toată ceata proorocilor cea de Dumnezeu pe taină învăţată, mai-nainte a grăit pentru taina cea nespusă şi dumnezeiască a întrupării lui Dumnezeu Cuvântul, cea dintru tine Fecioară; că prin tine, Maică, s-a arătat sfatul cel mai-nainte de veci prea adevărat.

Sedealna, glasul al 8-lea:

Podobie: Pe Înţelepciunea şi Cuvântul în pântecele tău zămislind fără ardere, Maica lui Dumnezeu, în chip de negrăit ai născut pe Cel ce a făcut toate şi în braţele tale ai avut pe Cel ce ţine toate şi la sân ai hrănit pe Cel ce hrăneşte lumea. Pentru aceasta, te rog pe tine, Preasfântă Fecioară, să mă izbăveşti de greşeli, când va fi să stau înaintea feţei Ziditorului meu, Stăpână Fecioară curată, atunci să-mi dăruieşti ajutorul tău, că pe tine te am nădejde eu, robul tău.

PreaSfântul Duh pogorându-Se acum peste apostoli în chip de foc, a umplut de spaimă adunările neamurilor că, cu limbi de foc grăind ei, Iubitorule de oameni, fiecare îşi auzea vorba limbii sale; pentru aceea şi minunea ca o beție se socotea la cei necredincioşi, iar la cei credincioşi lucru de mântuire cu adevărat. Pentru aceasta slăvim puterea Ta, Hristoase Dumnezeule; iertare de greşeli cerând, ca să trimiţi din destul robilor Tăi.

Cântarea a 7-a

Irmos: Tinerii în buna credinţă fiind crescuţi, păgâneasca poruncă nebăgându-o în seamă, de groaza focului nu s-au spăimântat, ci în mijlocul văpăii stând, au cântat: Dumnezeul părinților, bine eşti cuvântat.

Stih: ***Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, slavă Ţie.***

Acum sorocul făgăduinţei lui Hristos se împlineşte, că venirea Duhului a arătat ucenicilor împărţirea limbilor, a celui ce mai presus de Dumnezeu, a strălucit din Treime.

Stih: ***Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, slavă Ţie.***

De demult adică s-a despărţit unirea limbilor care era fără de cale, iar acum la un loc se adună prin singură lucrarea Sfântului şi de viață făcătorului Duh, a unuia din Treimea cea mai presus de Dumnezeire.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

De sus purtându-se suflarea Sfântului Duh, măririle lui Dumnezeu prea slăvit le-au vestit apostolii lui Hristos, cu un glas cântând: Dumnezeul părinţilor, bine eşti cuvântat.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Chipul naşterii Tale, celor trei tineri în cuptor li s-a arătat, păziţi fiind nevătămaţi de foc. Iar tu luând în pântece focul cel nesuferit, te-a păzit curată, Dumnezeul părinţilor cel binecuvântat.

Cântarea a 8-a

Irmos: Cuptorul cel răcorit a închipuit chipul minunii celei mai presus de fire, că n-a ars pe tinerii pe care i-a primit, precum nici focul Dumnezeirii pântecele Fecioarei în care a intrat. Pentru aceasta cântând, să strigăm: Bine să cuvânteze toată făptura pe Domnul şi să-L prea înalțe pe Dânsul întru toți vecii.

Stih: ***Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, slavă Ţie.***

Sfinte Duhule, cela ce purcezi de la Tatăl, dă tuturor sfinţenie, celor ce cred întru Tine, că sfânt eşti şi dătător de sfinţenie oamenilor. Pentru aceea cântând, să strigăm: Bine să cuvânteze toată făptura pe Domnul şi să-L prea înalţe întru toţi vecii.

Stih: ***Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, slavă Ţie.***

Dai dăruiri ca un făcător de bine, darul bunătăţilor celor ce Te cântă pe Tine, Mângâietorule; că dătător de bunătăţi eşti şi noianul bunătăţii. Pentru aceea cântând, să strigăm. Toată făptura să binecuvânteze pe Domnul şi să-L prea înalţe întru toţi vecii.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Domn făcător de viață este Duhul, singur de Sine mişcat, singur de Sine puternic, împărţind precum voieşte darurile; singur stăpânitor, singur poruncitor şi fără de început. Pentru aceea cântând, să strigăm: Bine să cuvânteze toată făptura pe Domnul şi să-L prea înalţe întru toţi vecii.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Cine nu se va mira de prea mulţimea îndurărilor Tale, celor bune, Cuvântule, cela ce eşti fără de început ? Că pentru noi ai sărăcit, bogat fiind, şi în pântecele

Sfintei Fecioare Te-ai sălăşluit. Pentru aceea cântând, să strigăm: Bine să cuvânteze toată făptura pe Domnul şi să-L prea înalţe întru toţi vecii.

Cântarea a 9-a

Irmos: Bucură-te, lauda fecioriei, bucură-te, Maică prea curată, pe care toată făptura cu dumnezeieşti cântări te slăvim.

Stih: ***Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, slavă Ţie.***

Iată, ne-ai trimis alt Mângâietor, pe cel de o Fiinţă cu Tine, Cuvântule, şi cu Părintele Tău împreună pe un scaun şezător.

Stih: ***Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, slavă Ţie.***

Mântuieşte, Mângâietorule, din ispite pe cei ce Te cunosc pe Tine Dumnezeu şi slăvesc a Ta veşnicie.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Vino către noi, Mângâietorule, împlinind a Ta mângâiere celor ce cântă dumnezeieşte slava Ta cea negrăită.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Mireasă a lui Dumnezeu ceea ce eşti cu totul fără prihană, pe cei ce Te cinstesc după vrednicie, izbăveşte-i de ispite.

În loc de: Cade-se să te fericim… Zicem acelaşi Irmos.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Condacul praznicului: Când s-a pogorât amestecând limbile, despărțit-au neamurile Cel Prea Înalt. Iar când a împărţit limbile cele de foc, într-o unire pe toți i-a chemat şi cu un glas slăvim pe PreaSfântul Duh.

Şi celelalte ale Pavecerniței şi otpustul.

Întru aceeaşi Luni a Cincizecimii. La Miezonoptică, troparul şi condacul praznicului. Rugăciunea pentru morţi nu o citim.

La Utrenie

La Dumnezeu este Domnul… troparul praznicului, de trei ori.

Troparul praznicului, glasul al 8-lea: Bine eşti cuvântat, Hristoase Dumnezeul nostru, cela ce prea înțelepți pe pescari ai arătat, trimițându-le lor Duhul Sfânt şi printr-înşii lumea ai vânat, Iubitorule de oameni, slavă Ție.

După întâia Catismă, **sedealna**, glasul al 4-lea:

Podobie: Spăimântatu-s-a Iosif, lucru mai presus de fire văzând şi în minte a avut ploaia cea de pe lână, la zămislirea ta cea fără de sământă, de Dumnezeu Născătoare, rugul cel nears în foc, toiagul lui Aaron ce a odrăslit şi mărturisind logodnicul şi ocrotitorul tău preoţilor, a grăit: Fecioara naşte şi după naştere rămâne iarăşi fecioară.

Praznicul cel după praznice şi mai de pe urmă, credincioşii să-l prăznuim luminat; acesta este Cincizecimea, împlinirea făgăduinţei şi a sorocului, că întru acesta focul Mângâietorului îndată s-a pogorât pe pământ, că în chip de limbi;

pe ucenici i-a luminat şi cereşti tăinuitori i-a făcut; lumina Mângâietorului a venit şi lumea a luminat.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin, *tot aceasta*

După a doua Catismă, **sedealna**, glasul al 4-lea:

Podobie: Spăimântatu-s-a Iosif, lucru mai presus de fire văzând şi în minte a avut ploaia cea de pe lână, la zămislirea ta cea fără de sămânţă, de Dumnezeu Născătoare, rugul cel nears în foc, toiagul lui Aaron ce a odrăslit şi mărturisind logodnicul şi ocrotitorul tău preoţilor, a grăit: Fecioara naşte şi după naştere rămâne iarăşi fecioară.

Izvorul Duhului venind la cei de pe pământ, în râuri de foc împărțindu-se după înţelegere, pe apostoli i-a rourat luminându-i. Şi li s-a făcut lor focul nor rouros, văpaia care îi lumina şi îi ploua. Prin care noi am luat darul prin foc şi prin apă. Lumina Mângâietorului a venit şi lumea a luminat.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin, *tot aceasta*

Psalmul 50
1. Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta
2. Şi după mulţimea îndurărilor Tale, şterge fărădelegea mea.
3. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea şi de păcatul meu mă curăţeşte.
4. Că fărădelegea mea eu o cunosc şi păcatul meu înaintea mea este pururea.
5. Ţie unuia am greşit şi rău înaintea Ta am făcut, aşa încât drept eşti Tu întru cuvintele Tale şi biruitor când vei judeca Tu.
6. Că iată întru fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea.
7. Că iată adevărul ai iubit; cele nearătate şi cele ascunse ale înţelepciunii Tale mi-ai arătat mie.
8. Stropi-mă-vei cu isop şi mă voi curăţi; spăla-mă-vei şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi.
9. Auzului meu vei da bucurie şi veselie; bucura-se-vor oasele mele cele smerite.
10. Întoarce faţa Ta de la păcatele mele şi toate fărădelegile mele şterge-le.
11. Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele.
12. Nu mă lepăda de la faţa Ta şi Duhul Tău cel sfânt nu-l lua de la mine.
13. Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale şi cu duh stăpânitor mă întăreşte.
14. Învăţa-voi pe cei fărădelege căile Tale şi cei necredincioşi la Tine se vor întoarce.

15. Izbăveşte-mă de vărsarea de sânge, Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta.
16. Doamne, buzele mele vei deschide şi gura mea va vesti lauda Ta.
17. Că de ai fi voit jertfă, Ţi-aş fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi.
18. Jertfa lui Dumnezeu: duhul umilit; inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi.
19. Fă bine, Doamne, întru bună voirea Ta, Sionului şi să se zidească zidurile Ierusalimului.
20. Atunci vei binevoi jertfa dreptăţii, prinosul şi arderile de tot; atunci vor pune pe altarul Tău viţei.

Canoanele al praznicului cel întâi, glasul al 7-lea cu irmosul pe 8 şi al doilea glasul al 4-lea, cu irmosul pe 6.

Canoanele PreaSfântului Duh

Catavasia: Cu dumnezeiescul nor…

După **Cântarea a 3-a**, **sedealna**, glasul al 8-lea:

Podobie: Pe Înţelepciunea şi Cuvântul în pântecele tău zămislind fără ardere, Maica lui Dumnezeu, în chip de negrăit ai născut pe Cel ce a făcut toate şi în braţele tale ai avut pe Cel ce ţine toate şi la sân ai hrănit pe Cel ce hrăneşte lumea. Pentru aceasta, te rog pe tine, Preasfântă Fecioară, să mă izbăveşti de greşeli, când va fi să stau înaintea feţei Ziditorului meu, Stăpână Fecioară curată, atunci să-mi dăruieşti ajutorul tău, că pe tine te am nădejde eu, robul tău.

PreaSfântul Duh pogorându-Se acum peste apostoli în chip de foc, a umplut de spaimă adunările neamurilor; că cu limbi de foc grăind ei, Iubitorule de oameni, fiecare îşi auzea vorba limbii sale, pentru aceea şi minunea ca o beţie se socotea la cei necredincioşi; iar la cei credincioşi lucru de mântuire cu adevărat. Pentru aceasta slăvim puterea Ta, Hristoase Dumnezeule, iertare de greşeli cerând, ca să trimiţi robilor Tăi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin, *tot aceasta*

După **Cântarea a 6-a**, condacul şi icosul praznicului.

Sinaxar în lunea Cincizecimii, adică a Sfântului Duh

Stih: Suflarea Duhului Domnului să o laude tot omul.
Cu care tot duhul vrăjmăşesc se goneşte de la Domnul.

Tot în această zi, în Lunea a cincizeci de zile, prăznuim pe însuşi Prea Sfântul şi de viaţă Făcătorul şi întru tot puternicul Duh, carele este unul din Treime Dumnezeu, într-o cinste, într-o slavă şi de o fiinţă cu Tatăl şi cu Fiul. Că întru această zi a cincizecea S-a pogorât înfiinţat pe Sfinţii apostoli întru vedere de limbi de foc şi a şezut peste fiecare dintr-înşii în foişor, unde petreceau.

Însă pentru cinstea Prea Sfântului Duh, au aşezat sfinţii şi dumnezeieştii părinţi, care toate bine le-au tocmit, a-L prăznui şi deosebi într-această zi a Cincizecimii; că a făgăduit Mântuitorul mai înainte de sfânta Sa patimă venirea Mângâietorului zicând:

- ⇒ ***De folos este ca să Mă duc Eu, că de nu Mă voi duce Eu, Mângâietorul nu va veni la voi.***
- ⇒ Şi iarăşi: ***Şi când va veni acela, vă va învăţa şi vă va îndrepta pe voi spre tot adevărul.***
- ⇒ Şi iarăşi: ***Voi ruga pe Tatăl şi alt Mângâietor va trimite vouă, Duhul adevărului, Carele din Tatăl se purcede.***
- ⇒ Şi după patimă iarăşi când vrea să se înalţe la cer a zis: ***Iar voi să aşteptaţi în Ierusalim până când vă veţi îmbrăca cu putere de sus; şi L-a trimis în adevăr, căci aşteptând ei, când s-a plinit ziua a cincizecea, în ceasul al treilea din zi, în foişor fără de veste s-a făcut tunet din cer, cât a străbătut mulţimea lumii şi întru vederi de limbi de foc S-a arătat Duhul Sfânt, rămânând nu numai peste cei doisprezece, ci şi peste cei şaptezeci. Şi grăiau în limbi străine, adică unul fiecare din apostoli grăia în limbile tuturor nea-murilor; că nu numai limba sa auzea cel de alt neam când grăia apostolul, ci limba fiecărei seminţii apostolul o auzea şi o grăia. De unde dacă s-au adunat, poporul i-a socotit că sunt beţi, că neînţelegând altul cum grăia un apostol deosebi către toţi, îl socotea pe acela că este beat; iar alţii se mirau, zicând: Ce poate fi aceasta ? Şi erau adunaţi de peste tot pământul pentru praznic: parteni, mideni şi elamiteni, care de mai înainte cu puţină vreme fuseseră robiţi de Antioh.***

Însă după înălţarea lui Hristos trecând zece zile, a venit Duhul Sfânt, iar nu deîndată atunci după înălţare. Ca mai mult să facă pe ucenicii care îl aşteptau pe El, mai fierbinţi.

Iar zic unii şi aceasta, că în fiecare zi venea una fiecare ceată din cele nouă cete îngereşti de se închina acelui trup îndumnezeit. Şi aşa plinindu-se nouă zile, în ziua zecea a venit Mângâietorul şi s-a făcut împăcare prin Fiul.

Iar după cincizeci de zile de la Paşti a venit spre pomenirea Legii vechi, că Israil după ce a trecut Marea Roşie, trecând cincizeci de zile a luat acele zece porunci. Vezi şi închipuirile.

- *Acolo muntele, iar aici foişorul;*
- *acolo foc, iar aici limbi de foc; şi*
- *în loc de tunet şi de ceaţă, vifor mare foarte.*

Şi întru vedere de limbi S-a pogorât Duhul Sfânt, pentru că S-a arătat că se află fireşte spre Cuvântul cel viu, sau pentru că era să înveţe apostolii şi să întoarcă cu limbile pe păgâni. Iar cu limbi de foc, pentru că Dumnezeu foc mistuitor este şi pentru curăţire. Care limbi se împărţeau pentru darea de daruri.

Şi precum oarecând pe cei ce ştiau o limbă, în multe i-a împărţit şi i-a amestecat, aşa şi acum pe cei ce ştiau o limbă, în multe i-a împărţit, ca să adune dintre acele neamuri ce se risipiseră pe la marginile lumii.

Iar în ziua de praznic s-a făcut că fiind adunat popor mai mult, să se vestească lucrul luminii prin toată lumea; apoi şi câţi se întâmplaseră a fi la Paşti şi văzuseră minunile care făcuse Hristos, iarăşi şi acum să se minuneze.

Iar ziua Cincizecimii, pentru că se cădea, ca în ce vreme se dăduse legea cea de demult, întru aceiaşi să se verse şi darul Duhului Sfânt precum şi Hristos a făcut în Paştile legii, ale Sale Paşti, săvârşindu-le Paşti adevărate. Şi nu pe gurile apostolilor, ci pe capetele lor a şezut Duhul Sfânt, partea trupului cea stăpânitoare cuprinzându-o şi cea mai mare şi singură mintea, de la care şi limba are graiul şi cu o închipuire oarecare Duhul slobozeşte glas cu limba şi aceasta pentru aceea ca să hirotonisească pe apostoli binecuvântându-i pe cap, spre a fi învăţători tuturor celor de sub cer. Că punerea mâinii, adică hirotonia, pe creştetul capului se face.

Fost-a glas şi foc, pentru că şi în Sinai au fost acestea, ca să se arate că acelaşi Duh a fost şi atunci şi acum este, carele pune legea şi toate le aşază.

Însă s-a tulburat mulţimea poporului pentru sunetul vântului, căci gândeau că le vine sfârşitul, care Hristos mai înainte spusese evreilor pentru sfărâmarea lor. Zis-a ca de foc, ca nimenea să nu gândească ceva trupesc de Duhul Sfânt.

Beţi a fi s-au socotit apostolii. Dar Petru sculându-se şi vorbind prin mijlocul poporului i-a mustrat, zicând: Că nu este lucru ce se ţine de adevăr ceea ce ziceau ei, aducând mărturie proorocia lui Ioil şi au adus dintr-înşii la cunoştinţa lui Dumnezeu ca la trei mii.

Iar Mângâietor Duhul Sfânt se numeşte, căci ne poate mângâia pe noi şi a ne face odihnă; că în locul lui Hristos L-am luat pe Acesta şi prin Acesta având pe Acela. Pentru că şi vorbeşte pentru noi cu glasuri negrăite către Dumnezeu, stând pentru noi ca un iubitor de oameni ca şi Hristos. Că Mângâietor este şi El.

Pentru aceea şi alt Mângâietor Duhul Sfânt se numeşte. Că zice şi apostolul: Avem Mângâietor pe Iisus către Dumnezeu. Şi altul s-a zis pentru unirea fiinţei, că unde zise altul şi altul, este de cele ce sunt de o fiinţă şi de o fire. Iar alta şi alta, ştim a fi pentru firi osebite. Acesta Duhul Sfânt este de o fiinţă cu Tatăl şi cu Fiul întru toate, pentru aceea şi împreună cu dânşii toate le face şi singură învierea aceea ce va să fie. Şi câte voieşte face, sfinţeşte, împarte, înnoieşte, trimite, face înţelepţi, unge proorocii. Şi drept zicând, întrutot însuşi singur stăpânitor este. Atotputernic, bun, drept, ocârmuitor. Printr-Acela este toată înţelepciunea, viaţa, mişcarea şi tot ce este părtaş sfinţirii şi a toată viaţa. Cu un cuvânt toate le are, câte şi Tatăl şi Fiul, afară de nenaştere şi de naştere carele din singur Tatăl se purcede şi vărsându-Se Duhul Sfânt peste tot trupul, lumea toată s-a umplut de toate darurile. Şi de la Acela toate limbile s-au îndreptat la cunoştinţa de Dumnezeu şi toată neputinţa şi toată boala s-a gonit.

Însă de trei ori de la Hristos s-a dat Duhul Sfânt ucenicilor: Mai înainte de patimă nu foarte arătat, după înviere prin suflare arătat, iar acum l-a trimis pe El înfiinţat şi mai vârtos însuşi S-a pogorât, mai desăvârşit luminându-i şi sfinţindu-i pe dânşii, (adică pe apostoli) şi cu aceea iarăşi a vânat marginile lumii.

De venirea Duhului Sfânt, pentru rugăciunile Sfinţilor apostoli, Hristoase Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi. Amin.

La **Cântarea 9-a**, Ceea ce eşti mai cinstită… nu cântăm. Luminânda praznicului; cea dintâi de două ori şi cealaltă odată.

La Laude

Punem **stihirile** pe 4, glasul al 2-lea, singur glasul:

Prin prooroci ai vestit nouă calea mântuirii şi întru apostoli a strălucit darul Duhului Tău, Mântuitorul nostru. Tu eşti Dumnezeu întâi, Tu şi după acestea şi în veci Tu eşti Dumnezeul nostru. (de două ori)

În curțile Tale Te voi lăuda pe Tine Mântuitorul lumii şi plecând genunchii mă voi închina puterii Tale celei nebiruite, seara şi dimineaţa şi amiazăzi şi în toată vremea Te voi binecuvânta, Doamne.

În curțile Tale, Doamne, credincioşii plecând genunchii sufletului şi ai trupului, Te lăudăm pe Tine Tatăl cel fără de început, şi pe Fiul cel împreună fără început şi pe PreaSfântul Duh cel împreună veşnic, carele luminează şi sfinţeşte sufletele noastre.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin, *glasul al 8-lea*

Limbile oarecând s-au amestecat, pentru îndrăzneala facerii de turn; iar acum limbile înțelepte s-au făcut, pentru slava cunoştinței de Dumnezeu. Acolo au pedepsit pe cei necredincioşi pentru greşeală; iar aici a luminat Hristos pe pescari cu Duhul. Atunci s-a îngăduit neunirea spre pedeapsă, iar acum se înnoieşte unirea, spre mântuirea sufletelor noastre.

Slavoslovia cea mare, ecteniile şi otpustul. Ceasul întâi şi cel desăvîrşit Otpust.

La Liturghie

Fericirile din canonul praznicului. Cântarea a 3-a şi a 6-a. Preotul: Înţelepciune, drepţi… Iar strana după vohod zice: Înalță-te, Doamne, întru puterea Ta, cânta-vom şi vom lăuda puterile Tale. Apoi troparul: Bine eşti cuvântat, Hristoase Dumnezeu nostru… Şi condacul: Când S-a pogorât amestecând limbile… Şi după Sfinte Dumnezeule… Apostolul: Din cartea cea către Efeseni: Fraţilor, ca fiii luminii să umblaţi… Evanghelia de la Matei: Zis-a Domnul, căutaţi să nu defăimaţi pe vreunul dintru aceşti mici… Chinonicul: Duhul Tău cel bun mă va povăţui la pământ drept...

Cade-se a şti: Că în săptămâna aceasta a Sfintei Cincizecimi, este dezlegare la brânză, peşte, vin şi untdelemn. Şi se lasă şi jumătăţile de ceasuri şi canonul PreaSfintei Născătoarei de Dumnezeu. Când se va întâmpla aflarea Capului Sfântului Ioan, Luni în ziua Duhului Sfânt, slujba lui se pune Marţi cu a praznicului.

Cele mai frumoase rugăciuni (şapte) din slujba plecării genunchilor (Vecernia din Duminica Cincizecimii)

Rugăciunea întâi

Doamne, cel ce eşti prea curat, neîntinat, fără de început, nevăzut, necuprins, de nepătruns cu mintea, neschimbat, neîntrecut, nemăsurat şi fără de răutate; care singur ai nemurire, locuind în lumina cea neapropiată; Cel ce ai făcut cerul şi pământul şi marea şi toate cele zidite în ele; care plineşti cererile, mai înainte de cerere**;** Ţie ne rugăm şi pe Tine te chemăm, Stăpâne, Iubitorule de oameni, Părintele Domnului şi Dumnezeului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos, care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire S-a pogorât din ceruri şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din pururea Fecioara Maria, prea slăvita Născătoare de Dumnezeu; care, mai întâi în cuvinte învăţând, iar mai pe urmă şi cu fapta arătând, când a răbdat patima Sa cea mântuitoare, ne-a dat pildă nouă, smeriţilor şi păcătoşilor şi nevrednicilor robilor Tăi, să-Ţi aducem Ţie rugăciuni, cu capetele şi cu genunchii plecaţi, pentru păcatele noastre şi pentru greşealele cele din neştiinţă ale credincioşilor.

Însuţi, mult-Milostive şi Iubitorule de oameni, ***auzi-ne pe noi în orice zi Te vom chema, dar mai ales în ziua aceasta a Cincizecimii,*** în care Domnul nostru Iisus Hristos, după ce S-a înălţat la ceruri şi a şezut de-a dreapta Ta, Dumnezeule şi Părinte, a trimis pe Duhul Sfânt peste Sfinţii Săi ucenici şi apostoli, care a şezut peste fiecare dintr-înşii, şi s-au umplut toţi de harul Lui cel neîmpuţinat, şi au grăit într-alte limbi măreţiile Tale şi au proorocit. Deci, ***auzi-ne pe noi, care acum ne rugăm Ţie, şi adu-Ţi aminte de noi, smeriţii şi osândiţii, şi***

alungă robia sufletelor noastre, Cel ce cu milostivirea Ta mijloceşti pentru noi.

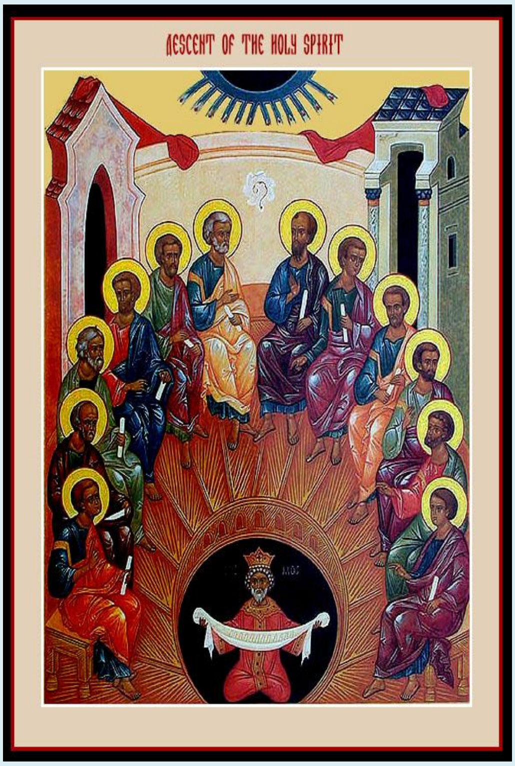
Primeşte-ne pe noi, care cădem înaintea Ta şi grăim: Greşit-am! Înaintea Ta suntem puşi din pântecele maicii noastre; Tu eşti Dumnezeul nostru. Dar, pentru că s-au scurs în zădărnicie zilele noastre, am pierdut ajutorul Tău, şi ne aflăm lipsiţi de toată apărarea. Totuşi, nădăjduind în îndurările Tale, grăim către Tine: Păcatele tinereţilor noastre şi ale neştiinţei nu le pomeni, şi de cele ascunse ale noastre, curăţeşte-ne pe noi. Nu ne lepăda pe noi în vremea bătrâneţilor; când slăbeşte tăria noastră, nu ne părăsi pe noi. Mai înainte de a ne întoarce în pământ, învredniceşte-ne să ne întoarcem la Tine şi caută spre noi cu bună-voinţă şi cu har.

Cumpăneşte fărădelegile noastre cu îndurările Tale; pune adâncul îndurărilor Tale împotriva mulţimii păcatelor noastre.

Caută din înălţimea Ta cea sfântă, Doamne, spre poporul Tău, care stă înainte şi aşteaptă de la Tine multă milă. Cercetează-ne pe noi cu bunătatea Ta. Izbăveşte-ne pe noi de tirania diavolului. Întăreşte viaţa noastră cu poruncile Tale cele sfinte şi sfinţitoare.

Înger credincios păzitor pune poporului Tău şi pe toţi ne adună în Împărăţia Ta. Dă iertare celor ce nădăjduiesc în Tine. Iartă-le lor şi nouă păcatele. Curăţeşte-ne cu lucrarea Sfântului Tău Duh. Strică meşteşugirile vrăjmaşului cele împotriva noastră.

Rugăciunea a doua, a Sfântului Vasile cel mare

Binecuvântat eşti, Doamne, Stăpâne Atotţiitorule, care ai luminat ziua cu lumină de soare şi noaptea ai făcut-o să lucească cu sclipiri de foc;

Care ne-ai învrednicit pe noi să trecem lungimea zilei şi să ne apropiem de începutul nopţii. Ascultă rugăciunea noastră şi a întregului Tău popor, şi ne iartă nouă, tuturor, păcatele noastre cele de voie şi cele fără de voie.

Primeşte rugăciunile noastre cele de seară şi trimite mulţimea milei Tale şi a îndurărilor Tale peste moştenirea Ta.

Ocroteşte-ne pe noi cu Sfinţii Tăi îngeri; într-armează-ne pe noi cu armele dreptăţii Tale. Îngrădeşte-ne pe noi cu adevărul Tău; păzeşte-ne pe noi cu puterea Ta; mântuieşte-ne de toată primejdia şi de tot vicleşugul celui potrivnic; şi ne dăruieşte nouă şi această seară, cu noaptea ce vine, şi toate zilele vieţii noastre, desăvârşită, sfântă, cu pace, fără de păcat, fără sminteală, fără nălucire; pentru rugăciunile Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu şi ale tuturor Sfinţilor, care din veac Ţi-au plăcut Ţie.

Rugăciunea a treia

Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeul nostru, care încă în această viaţă cu noi fiind, ai dat oamenilor pacea Ta, şi darul Preasfântului Duh îl dăruieşti pururea celor credincioşi, spre moştenire nestricată**,** iar astăzi, mai arătat, ai trimis acest dar ucenicilor şi apostolilor Tăi, şi ai întărit buzele lor cu limbi de foc, prin care tot neamul omenesc primind cunoştinţa de Dumnezeu în a sa limbă şi în auzul urechilor, ne-am luminat cu lumina Duhului şi am scăpat din înşelăciune, ca dintr-un întuneric; şi prin împărţirea limbilor de foc celor văzute, cu lucrarea cea mai presus de fire, ne-am învăţat a crede în Tine, Dumnezeu, împreună cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt: o Dumnezeire, o Putere şi o Stăpânire. Tu, dar, Cel ce eşti raza Tatălui şi chipul neschimbat şi nemutat al fiinţei şi al firii Lui, Izvorul înţelepciunii şi al harului, deschide-mi şi mie păcătosului buzele şi mă învaţă, cum se cuvine şi pentru ce trebuie să mă rog.

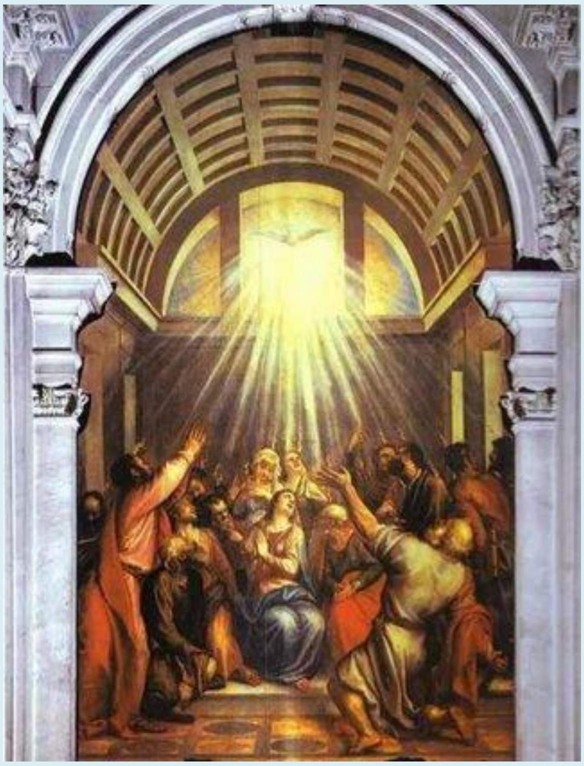
Că Tu eşti Cel ce ştii mulţimea cea multă a păcatelor mele, dar milostivirea Ta va covârşi noianul acestora; că, ***iată, cu frică stau înaintea Ta, punând deznădăjduirea sufletului meu în faţa adâncului milei Tale. Îndreptează viaţa mea, Cel ce îndreptezi toată făptura cu cuvântul şi cu puterea cea negrăită a înţelepciunii, Cel ce eşti liman lin al celor cuprinşi de valuri, şi-mi arată calea pe care să merg.***

Dă gândurilor mele duhul înţelepciunii Tale; dăruieşte nepriceperii mele duhul înţelepciunii; adumbreşte faptele mele cu duhul temerii de Tine, duh

drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele şi cu duh stăpânitor întăreşte alunecarea cugetului meu. Ca în toate zilele, fiind îndreptat, cu Duhul Tău cel bun, spre ceea ce este de folos, să mă învrednicesc a împlini poruncile Tale şi pururea să-mi aduc aminte de venirea Ta cea slăvită, care va cerceta faptele noastre; şi să nu mă laşi ca să mă amăgesc cu plăcerile cele stricăcioase ale lumii acesteia, ci întăreşte-mă să doresc câştigarea bunătăţilor celor viitoare, că Tu ai zis, Stăpâne: Oricâte va cere cineva în numele Tău, fără împiedicare va lua de la Dumnezeu, Părintele cel împreună veşnic cu Tine.

Pentru aceasta, şi eu, păcătosul, la Pogorârea Sfântului Tău Duh, mă rog bunătăţii Tale: Câte am cerut, dă-mi mie spre mântuire. Aşa, Doamne, care eşti dăruitor bun şi bogat, dătător de toată facerea de bine, împlineşte rugăciunea mea, căci Tu eşti îndurător, miluitor, părtaş fără de păcat al trupului nostru şi Te pleci cu iubire şi milostivire spre cei ce-şi pleacă la Tine genunchii, curăţind păcatele noastre. Pentru aceasta, dă, Doamne, poporului Tău, îndurările Tale; auzi-ne pe noi din cerul cel sfânt al Tău; sfinţeşte-ne pe noi cu puterea dreptei Tale celei mântuitoare; acoperă-ne pe noi cu acoperământul aripilor Tale; nu trece cu vederea făptura mâinilor Tale. Ţie Unuia am greşit, dar Ţie Unuia şi slujim. Nu ştim să ne închinăm vreunui dumnezeu străin, nici să tindem mâinile noastre, Stăpâne, la alt dumnezeu. Iartă-ne nouă greşealele, primeşte rugăciunile noastre, cele cu plecare de genunchi, tinde-ne nouă, tuturor, mână de ajutor. Primeşte rugăciunea tuturor ca o tămâie bine primită, ce se înalţă înaintea Împărăţiei Tale celei prea bune.

Rugăciunea a patra, a Sfântului Vasile cel mare

Doamne, Doamne, care ne-ai izbăvit pe noi de toată săgeata ce zboară ziua, izbăveşte-ne pe noi şi de tot lucrul ce umblă în întuneric. Primeşte ca o jertfă de seară ridicarea mâinilor noastre.

Învredniceşte-ne să trecem şi vremea nopţii fără de prihană, neispitiţi de rele; şi ne izbăveşte pe noi de toată tulburarea şi îngrozirea ce ne vine de la diavol.

Dăruieşte sufletelor noastre umilinţă şi cugetelor noastre grijă de întrebarea ce ni se va face la Judecata cea înfricoşătoare şi dreaptă.

Pătrunde cu frica Ta trupurile noastre şi omoară păcatul din mădularele noastre cele pământeşti; ca şi în liniştea somnului să ne luminăm prin cugetarea la judecăţile Tale.

Depărtează de la noi toată nălucirea necuviincioasă şi pofta cea vătămătoare. Şi ne scoală pe noi, la vremea rugăciunii, întăriţi în credinţă şi sporind în poruncile Tale.

Rugăciunea a cincea

Izvorul cel pururea izvorâtor de viaţă şi de lumină, Putere ziditoare, împreună-veşnică cu Tatăl, Cel ce ai plinit cu prisosinţă toată rânduiala cea pentru mântuirea oamenilor, Hristoase, Dumnezeul nostru; care ai rupt legăturile cele nedezlegate ale morţii şi încuietorile iadului, zdrobind mulţimea duhurilor celor viclene; Cel ce Te-ai adus pe Tine pentru noi jertfă nevinovată, dându-Ţi spre junghiere trupul cel prea curat, neatins şi neîntinat de nici un păcat; şi prin această înfricoşătoare şi negrăită jertfire ne-ai dăruit nouă viaţă de veci;

Cel ce Te-ai pogorât în iad şi ai sfărâmat încuietorile cele veşnice, şi celor ce şedeau în întuneric le-ai arătat ieşire, iar pe şarpele cel din adânc, începătorul răutăţii, l-ai vânat cu înţeleaptă meşteşugire dumnezeiască şi l-ai legat cu lanţurile întunericului în iad şi l-ai închis cu puterea Ta cea nemăsurată în focul cel nestins şi în întunericul cel mai din afară;

Înţelepciunea Tatălui, cea cu nume mare, Tu, Cel ce Te-ai arătat mare Ajutător al celor năpăstuiţi şi ai luminat pe cei ce şedeau în întuneric şi în umbra morţii, Tu, Doamne al slavei celei veşnice, Fiule iubit al Părintelui Celui Preaînalt, Lumină veşnică din Lumina veşnică, Soare al dreptăţii, auzi-ne pe noi care ne rugăm Ţie: ***Odihneşte sufletele robilor Tăi, ale părinţilor şi fraţilor noştri, care au adormit mai-înainte, şi ale celorlalte rudenii după trup şi ale tuturor celor de o credinţă cu noi, pentru care şi facem acum pomenire, că stăpânirea Ta este peste toţi şi în mâna Ta ţii toate marginile pământului.***

Stăpâne Atotţiitorule, Dumnezeule al părinţilor şi Doamne al milei, Făcătorule al neamului celui muritor şi al celui nemuritor şi a toată firea omenească, ce se zideşte şi iarăşi se strică; Ziditorule al vieţii şi al morţii, al trăirii celei de aici şi al mutării celei de acolo; Cel ce măsori anii celor vii şi rânduieşti ceasul morţii; care duci şi scoţi din iad; Cel ce legi în neputinţă şi dezlegi în putere; care tocmeşti cele de aici spre trebuinţă şi orânduieşti cu folos cele viitoare; care ai însufleţit cu nădejdea învierii pe cei vătămaţi cu boldul morţii, Însuţi, Stăpâne al tuturor, Dumnezeule, Mântuitorul nostru, nădejdea tuturor marginilor pământului şi a celor ce sunt pe mare departe; care şi în această mai de pe urmă, mare şi mântuitoare zi a Cincizecimii ai arătat nouă taina Sfintei, Celei de o fiinţă şi pururea veşnice, nedespărţitei şi neamestecatei Treimi, şi ai vărsat pogorârea şi venirea Sfântului şi de viaţă Făcătorului Tău Duh, în chip de limbi de foc, peste sfinţii Tăi apostoli; şi punându-i pe ei vestitori ai credinţei noastre celei creştineşti, i-ai arătat mărturisitori şi propovăduitori ai învăţăturii celei adevărate despre Dumnezeu;

Care şi la acest praznic, cu totul desăvârşit şi mântuitor, ai binevoit a primi rugăciuni de mijlocire pentru cei ţinuţi în iad, dându-ne nouă mari nădejdi că vei trimite uşurare şi mângâiere celor cuprinşi de întristări apăsătoare, auzi-ne pe noi, smeriţii robii Tăi, care ne rugăm Ţie, şi ***odihneşte sufletele robilor Tăi, celor mai dinainte adormiţi, în loc luminat, în loc cu verdeaţă, în loc de odihnă, de unde a fugit toată durerea, întristarea şi suspinarea; aşază sufletele lor în locaşurile drepţilor şi fă-i vrednici de pace şi de iertare. Căci nu morţii Te vor lăuda pe Tine, Doamne, şi nici cei din iad vor îndrăzni a-Ţi aduce Ţie mărturisire, ci noi, cei vii, Te binecuvântăm, Te rugăm şi aducem Ţie rugăciuni de milostivire şi jertfe pentru sufletele lor.***

Rugăciunea a şasea

Dumnezeule cel mare şi veşnic, Cel sfânt şi iubitor de oameni, care ne-ai învrednicit pe noi să stăm şi în acest ceas înaintea slavei Tale celei neapropiate, spre cântarea şi lauda minunilor Tale, îndură-Te de noi, nevrednicii robii Tăi, şi ***ne dă nouă har, ca să-Ţi aducem Ţie, cu inimă înfrântă şi smerită, slăvirea cea întreit sfântă şi mulţumită pentru darurile Tale cele mari, pe care le-ai făcut şi le faci totdeauna nouă.***

Adu-Ţi aminte, Doamne, de neputinţa noastră şi nu ne pierde pe noi pentru fărădelegile noastre, ci fă milă mare cu noi smeriţii, ca, scăpând de întunericul păcatului, să umblăm în lumina dreptăţii şi, înarmându-ne cu armele luminii, să vieţuim nebântuiţi de toată meşteşugirea vicleanului, şi cu îndrăzneală să Te prea slăvim pentru toate, pe Tine, Unul, Dumnezeul cel Adevărat şi Iubitor de oameni, căci într-adevăr şi cu dreptate este o mare taină a Ta, Stăpâne şi Făcătorul tuturor, risipirea cea vremelnică a făpturilor Tale, şi după aceea alcătuirea din nou şi odihna cea de veci.

Ţie Îţi mulţumim pentru toate; pentru intrarea noastră în lumea aceasta şi pentru ieşirea din ea, care, după făgăduinţa Ta cea nemincinoasă, ne arvuneşte nouă de mai înainte nădejdea învierii şi a vieţii celei nestricăcioase, pe care fă ca să o dobândim, la a doua venire a Ta, ce va să fie. Că Tu eşti şi începătorul învierii noastre şi Judecătorul nemitarnic şi iubitor de oameni pentru cele făcute în viaţă, ***Stăpân şi Domn al răsplătirii; care Te-ai făcut asemenea nouă, păr-***

taş trupului şi sângelui, prin smerirea cea mai adâncă, şi ai avut inimă plină de milostivire pentru pătimirile noastre cele fără de osândă, prin aceea că Însuţi le-ai cercat de bunăvoie, Însuţi fiind cercat prin cele pătimite, Te-ai făcut ajutător de bunăvoie nouă, celor supuşi la încercări; pentru care ne-ai şi adus pe noi la a Ta nepătimire.

Primeşte deci, Stăpâne, cererile şi rugăciunile noastre şi odihneşte pe toţi părinţii fiecăruia, pe maici, pe fraţi, pe surori, pe fii, pe cei dintr-o rudenie şi dintr-o seminţie, şi toate sufletele care au adormit mai înainte în nădejdea învierii şi a vieţii de veci; şi aşează sufletele şi numele lor în cartea vieţii, în sânurile lui Avraam, ale lui Isaac şi ale lui Iacov, în latura celor vii, în Împărăţia Cerurilor, în raiul desfătării, ducându-i pe toţi, prin îngerii Tăi cei luminaţi, în sfintele Tale locaşuri, ridicând împreună şi trupurile noastre, în ziua în care ai hotărât, după făgăduinţele Tale cele sfinte şi adevărate.

Căci nu este, Doamne, moarte, pentru robii Tăi, când ieşim din trup şi venim la Tine, Dumnezeule, ci mutare de la cele mai pline de întristare la cele mai bune şi mai vesele, şi odihnă şi bucurie. Iar de am şi greşit Ţie ceva, fii milostiv şi nouă şi acelora, pentru că înaintea Ta nimeni nu este curat de întinăciune, chiar de ar fi viaţa lui doar o singură zi.

Că numai Tu singur Te-ai arătat pe pământ fără de păcat, Domnul nostru Iisus Hristos, prin care toţi nădăjduim să dobândim milă şi iertare de păcate. Pentru aceasta, ca un Dumnezeu bun şi iubitor de oameni, dezleagă, lasă şi ne iartă nouă şi acelora, căderile în păcate, cele cu voie şi cele fără de voie, cele cu ştiinţă şi cele fără de ştiinţă, cele arătate şi cele ascunse, cele cu lucrul şi cele cu gândul, cele cu cuvântul şi cele din toate umbletele şi mişcările noastre.

Şi celor care s-au mutat de aici mai înainte, dăruieşte-le izbăvire şi iertare; iar pe noi, care suntem aici, ne binecuvântează, dăruindu-ne sfârşit bun şi paşnic şi nouă şi la tot poporul Tău şi, revărsând asupra noastră îndurările milei şi ale iubirii de oameni, la venirea Ta cea înfricoşătoare şi de temut fă-ne vrednici de împărăţia Ta.

Rugăciunea a şaptea

Dumnezeule cel mare şi Preaînalt, care singur ai nemurire şi locuieşti în lumina cea neapropiată; Cel ce ai făcut toată făptura cu înţelepciune; Cel ce ai despărţit lumina de întuneric şi ai pus soarele spre stăpânirea zilei, iar luna şi stelele spre stăpânirea nopţii; Cel ce ne-ai învrednicit pe noi, păcătoşii, ca şi în ziua de astăzi să întâmpinăm faţa Ta întru mărturisire şi să-Ţi aducem slujbă de seară;

Însuţi, Iubitorule de oameni, Doamne, îndreptează rugăciunea noastră ca tămâia înaintea Ta şi o primeşte ca pe o mireasmă cu bun miros. Şi ne dă nouă această seară de acum şi noaptea care vine, cu pace. Înarmează-ne cu armele luminii. Izbăveşte-ne pe noi de frica de noapte, şi de tot lucrul ce se petrece în întuneric; şi ne dăruieşte nouă somnul, pe care ni l-ai dat spre odihnă, pentru neputinţa noastră, ferit de toată nălucirea diavolească.

Aşa, Stăpâne al tuturor, Dătătorule de bunătăţi, dă-ne ca şi în aşternuturile noastre, umilindu-ne, să pomenim şi noaptea numele Tău cel prea sfânt; şi cu gândirea la poruncile Tale fiind luminaţi, să ne sculăm cu bucurie sufletească, spre slăvirea bunătăţii Tale, aducând milostivirii Tale cereri şi rugăciuni pentru păcatele noastre şi ale întreg poporului Tău, pe care, pentru rugăciunile Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, cu milă îl cercetează.

Acatistul cãtre PreaSfântul şi de viaţã fãcãtorul Duh

Acest acatist al Prea Sfântului Duh a fost tradus în limba românã pentru prima datã în anul 1997 şi are o importanţã deosebitã pentru formarea personalităţii, pentru înţelepciunea noastrã, pentru luminarea minţii şi reuşita la examene.

Observãm la foarte mulţi copii sau chiar maturi că nu pot ţine minte nici cele mai elementare lucruri, nu pot învăţa, nu pot avea o coerenţã în gândire şi prin aceasta întâmpină foarte multe greutăţi în viaţă. Motivele pot fi şi datoritã firii reduse a insului, datoritã pãcatelor părinţilor lui, dar pot fi şi datoritã lipsei prezenţei Duhului Sfânt în viaţa şi fiinţa sa. Aceastã lipsã a Duhului Sfânt în viaţă şi fiinţa noastrã este datoratã lipsei noastre de împărtăşire cu tainele Bisericii. ***Tainele Bisericii şi slujbele ce se fac de cãtre preot sunt posesoarele acelor energii ale Duhului Sfânt.***

Sfântul Serafim de Sarov, la întrebarea lui Motovilov: "Care este sensul vieţii omului pe pãmânt?", acesta i-a răspuns: "Dobândirea Duhului Sfânt".

Sfinţii de aceia au devenit sfinţi, au intrat în percepţia realã a lucrurilor; deoarece au fost luminaţi de Duhul Sfânt pe care îl dobândiserã. ***A dobândi Duhul Sfânt în viaţa noastrã înseamnã a dobândi totul. Împlinirea umanului înseamnã aceastã dobândire a Duhului Sfânt.***

Duhul Sfânt este a treia persoanã din Sfânta Treime. ***Biserica noastrã ortodoxã învaţã cã Tatãl este Creatorul, Fiul Iisus Hristos este Mântuitorul lumii şi Duhul Sfânt este Sfinţitorul Lumii. Duhul Sfânt purcede de la Tatãl şi se odihneşte în Fiul.***

Prin Duhul Sfânt ne vine toatã înţelepciunea şi luminarea desăvârşită a minţii noastre. Rugãciunea de invocare a Duhului Sfânt, pe lângã Acatistul ce urmează în continuare, este urmãtoarea rugãciune:

"Împãrate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevãrului, care pretutindenea eşti şi pe toate le împlineşti, Vistiernicul bunătăţilor şi Dãtãtorule de viaţă vino şi te sălăşluieşte întru noi şi ne curăţeşte pe noi de toatã întinãciunea şi mântuieşte Bunule, sufletele noastre."

Această rugãciune trebuie sã o învăţăm pe de rost şi sã o spunem din toatã inima noastrã când ne apucãm sã învăţăm, când mergem la examene. ***Când ne sculăm dimineaţa, sã-l rugãm pe Duhul Sfânt sã ne lumineze pentru a nu greşi în ziua ce urmează.*** Foarte importantã este aceastã rugãciune sã o rostim începând de la copii şi elevi şi pânã la cei bãtrâni. ***Toţi avem nevoie de luminare în fiecare clipã a vieţii. Dacã suntem luminaţi de Duhul Sfânt, nu greşim.***

Acest Acatist al Duhului Sfânt poate fi citit în genunchi sau în picioare de cãtre oricine. Atunci când avem examene şi când învăţăm pentru examen sã sacrificãm în fiecare zi 15-20 minute pentru citirea acestui Acatist. ***Sã-l citim din toatã inima noastrã, sã implorãm Duhul Sfânt Mângâietorul sã vinã şi sã locuiască în inima noastrã.***

Pe lângã cel care are examen, pot sã îl citească şi cei din familia lui şi apropiaţii lui. ***Este foarte recomandabil sã ne rugãm pentru aproapele nostru care are nevoie de ajutor. Puterea şi efectul rugãciunii sunt mai mari.***

Cel care are examene sã aibã pomelnice la cât mai multe mãnãstiri şi biserici unde se face slujba zilnicã pentru a fi pomenit. Sã se spovedească înainte de începerea examenelor pentru a fi dezlegat de preot şi pentru a curãţi cãmara inimii, sã-i facă loc Duhului Sfânt. Sfântul Duh vine numai acolo unde gãseşte locul pregãtit şi curăţit.

Acatistul Duhului Sfânt se citeşte nu numai atunci când avem nevoie de ajutorul lui numai temporar (la examene, învăţăturã) ci în tot timpul vieţii noastre, deoarece luminarea înseamnă desăvârşire. Desăvârşirea în lumea aceasta este un urcuş continuu şi infinit.

Când primim luminarea de la Duhul Sfânt, primim noi puteri care la rândul lor ne duc la infinitatea Dumnezeirii. Este dureros când vezi un om înaintat în vârstã cã nu este luminat, nu are înţelepciune divină; acel om nu a cerut niciodatã Duhul Sfânt în viaţã sã-l lumineze.

De aceea socotim o mare binecuvântare de la Dumnezeu traducerea acestui Acatist al Duhului Sfânt în limba românã şi ***sperãm sã lumineze cât mai multe inimi şi minţi ca sã aducã rod însusit şi înmiit în Împărăţia lui Dumnezeu.***

Acatistul cãtre PreaSfântul şi de viaţã fãcãtorul Duh

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul

Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.
Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.
Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat. Şi a înviat a treia zi după Scripturi .

Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

Condacul 1
Veniţi toţi credincioşii să prea slăvim pogorârea Sfântului Duh. Cel care din sânurile Tătălui a purces asupra apostolilor, acoperind ca şi cu nişte ape pământul de cunoştinţa lui Dumnezeu şi învrednicind de harul cel de viaţă făcător al înfierii şi de slava cea de Sus pe cei ce aleargă la El întru curăţie, sfinţind şi îndumnezeind pe cei ce strigă: ***Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte, şi te sălăşluieşte întru noi!***

Icosul 1
Îngerii cu feţe luminoase în ceruri neîncetat slavoslovesc pe Duhul cel Sfânt, după cuviinţa datorată Izvorului vieţii şi Luminii celei nematerialnice. Dimpreună cu ei Te prea slăvim şi noi, Duhule necuprins cu mintea, pentru milele tale cele arătate şi cele ascunse, şi cu smerenie ne rugăm să fim adăpostiţi sub adumbrirea Ta cea fericită:
Vino, Lumină adevărată, duhovnicească bucurie;
Vino, Nor purtător de rouă şi negrăită frumuseţe;
Vino, şi primeşte ca pe un miros de bună mireasmă duhovnicească lauda noastră;
Vino, şi ne împărtăşeşte de bucuria împărtăşirii Tale;
Vino, şi veseleşte-ne cu îmbelşugarea darurilor Tale;
Vino, veşnicule Soare neapropiat, şi întru noi Îţi fă lăcaş;
Vino, şi ne îmbogăţeşte cu darul vieţii celei adevărate;
Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte, şi te sălăşluieşte întru noi!

Condacul al 2-lea
În chipul limbilor de foc, întru lumină şi suflare de vânt de bucurie făcătoare, pogorându-Se Duhul cel Sfânt peste apostoli şi de văpaia lui fiind cuprinşi, chemat-au pescarii întreaga lume la Biserica lui Hristos; necazuri şi nevoi răbdând cu bucurie pe pământ şi pe ape, de morţile cele cumplite nu se spăimântau, în tot pământul ieşind vestirea cântării lor, celei de Dumnezeu insuflate: ***Aliluia!***

Icosul al 2-lea

Potir de ploaie dătător, izvorâtor de foc, care ai pogorât asupra apostolilor, Ţie cântare Îţi aducem, pe Tine Te binecuvântăm şi Ţie Îţi mulţumim, Dumnezeule, Duhule Sfinte:
Vino, Cela ce sfinţeşti Biserica şi o păzeşti pe dânsa;
Vino, şi dăruieşte un suflet şi o inimă celor ce cred întru Tine;
Vino, şi aprinde evlavia noastră cea rece şi neroditoare;
Vino, şi risipeşte negura necredinţei şi a răutăţii, care se îndeseşte pe pământ;
Vino, şi ne călăuzeşte pe toţi pe drumul vieţii celei drepte;
Vino, şi ne povăţuieşte la tot adevărul;
Vino, Înţelepciune neajunsă şi cu judecăţile cele de Tine ştiute, mântuieşte-ne;
Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte, şi te sălăşluieşte întru noi!

Condacul al 3-lea
O, prea adâncă Taină! Dumnezeule, Duhule necuprins cu mintea, care împreună cu Tatăl şi cu Fiul toate le-ai zidit! Tu ai împodobit Cetele îngerilor de sus întru lăcaşul Luminii celei neapropiate. Tu ai chemat la fiinţă, cu strălucirea slavei, cetele de foc ale luminătorilor cereşti. Unind Tu trup şi suflet într-o minunată alcătuire, ai zidit neamul omenesc; pentru aceasta, toată suflarea Te laudă şi cântă: ***Aliluia!***

Icosul al 3-lea
Alfa şi Omega, Începutule şi Sfârşitule, Tu, Veşnicule Duh, cu necuprinsa putere a purtării deasupra apelor şi cu înfricoşata Ta îmbrăţişare ai adus pe toţi şi pe toate la viaţă. Din suflarea Ta cea de viaţă făcătoare a răsărit, din genunea cea fără chip, frumuseţea lumii celei întâi zidite, pentru care Îţi strigăm:
Vino la noi, prea înţeleptule Ziditor al lumii;
Vino, Cela ce eşti mare în micuţa floare, ca şi în luminătorii cerului;
Vino, Felurime negrăită şi Frumuseţe veşnică;
Vino, şi luminează întunecatul meu suflet;
Vino, Cela ce Te dăruieşti nouă prin Sfintele Taine;
Vino, căldură bine înmiresmată;
Vino, şi ne arată pe noi zidire nouă în Hristos;
Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte, şi te sălăşluieşte întru noi!

Condacul al 4-lea
O, Duhule prea bun şi neajuns, din care izvorăşte sfinţenia! Tu ai înveşmântat-o pe prea curata Fecioară Maria cu strălucirea orbitoare şi neapropiată a sfinţeniei Tale, făcând-o Maică a lui Dumnezeu-Cuvântul, Împărătează a Îngerilor, spre mântuirea oamenilor. Cu puterea cea mai presus de lume Tu i-ai umbrit pe prooroci şi apostoli, Tu i-ai purtat până în al treilea Cer, Tu le-ai rănit inimile cu frumuseţea cea de Sus, punând în graiul lor îndemn înflăcărat, cu care aduceau

pe oameni la Dumnezeu. Tu îi preschimbi pe cei păcătoşi, iar ei, plini fiind de arzătoare bucurie, Îţi cântă: ***Aliluia!***

Icosul al 4-lea

Prin Duhul Sfânt tot sufletul viază, şi cu puterea Lui se va scula spre învierea cea de obşte toată zidirea, în ceasul de pe urmă al veacului acesta şi în cel dintâi al veacului ce va să fie. Ridică-ne atunci din groapă, prea bunule Mângâietor, nu spre osândă, ci spre a ne împărtăşi de fericire, întru dumnezeiasca lumină, cu toţi sfinţii, cu rudele şi apropiaţii noştri.

Vino dar, şi de a sufletului moarte ne izbăveşte;

Vino şi, înainte de sfârşitul nostru, ne îndestulează cu Trupul şi Sângele Mântuitorului nostru;

Vino, şi dă-ne să adormim în pace, cu cuget neîntinat;

Vino, şi luminoasă fă scularea noastră din somnul morţii;

Vino, şi ne învredniceşte ca să privim cu bucurie la zorii veşniciei;

Vino, şi fă-ne fii ai nestricăciunii;

Vino, şi luminează atunci, ca un soare, trupurile noastre cele fără de moarte;

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte, şi te sălăşluieşte întru noi!

Condacul al 5-lea

Auzind, ***Fiule al lui Dumnezeu***, glasul Tău: ***„Dacă cineva însetează să vină la Mine şi să bea"***, ***Te rugăm astâmpără-ne setea de viaţă duhovnicească şi dă-ne apa vieţii. Trimite asupra noastră raza harului Duhului Sfânt, celui ce împreună cu Tine are izvor în Tatăl, ca să nu mai însetăm în veac***, toţi cei ce cântăm cu umilinţă: ***Aliluia!***

Icosul al 5-lea

Nestricăciosule şi Nezeditule, Veşnicule, prea înduratule Duh, Apărătorule al celor drepţi, curăţitorule al păcătoşilor, slobozeşte-ne de orice întinăciune, ca strălucirea luminii harului Tău să nu se stingă întru noi, cei care Îţi cântăm:

Vino, Preabunule, şi dă-ne umilinţă şi izvoare de lacrimi;

Vino, şi ne învaţă să ne închinăm Ţie în duh şi adevăr;

Vino, Preaînaltule Adevăr, şi lămureşte îndoielile sărăcăcioasei mele înţelegeri;

Vino, Viaţă neîmbătrânitoare, şi ne primeşte din strâmtorarea veacului acesta pământesc;

Vino, Lumină veşnică, şi se vor risipi toate nălucirile şi spaimele;

Vino, putere veşnic nouă, împrospătându-i pe copiii Tăi cei osteniţi;

Vino, nemărginită Bucurie, şi uitate vor fi vremelnicele întristări;

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte, şi te sălăşluieşte întru noi!

Condacul al 6-lea

Saltă, fiică a luminii, Sionule, Sfântă Maică! Împodobeşte-te, mărită mireasă, cu cerurile deopotrivă, strălucitoare Biserică sobornicească a lui Hristos! Asupra ta odihneşte Duhul cel PreaSfânt, care tămăduieşte neputinţele, plineşte lipsurile, dăruieşte viaţă celor morţi şi îi aduce la viaţa veşnică pe toţi cei ce cu cuviinţă şi cu dreptate strigă: ***Aliluia!***

Icosul al 6-lea

„În lume necazuri veţi avea", a zis Mântuitorul. Unde vom afla alinare şi cine ne va mângâia? Tu, Duhule Mângâietor, Însuţi dezleagă întristarea noastră! Mijloceşte pentru noi cu suspinuri negrăite şi uşurează inimile celor ce Te roagă:
Vino, dulce răcoare a celor osteniţi şi împovăraţi;
Vino, Împreună grăitorule cu cei întemniţaţi;
Vino, Adăpostul celor prigoniţi;
Vino, şi miluieşte pe cei slăbănogiţi de sărăcie şi de foamete;
Vino, şi tămăduieşte patimile trupurilor şi ale sufletelor noastre;
Vino, şi cercetează pe toţi cei care însetează de lumina Ta;
Vino, şi alină întristarea noastră cu nădejdea veşnicei bucurii;
Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte, şi te sălăşluieşte întru noi!

Condacul al 7-lea

„Celui care huleşte împotriva Duhului Sfânt nu i se va ierta nici în veacul acesta, nici în cel viitor", a spus Domnul. Ascultând acest cuvânt străin ne cutremurăm, ca nu cumva să fim judecaţi cu cei neascultători şi cu cei ce luptă împotriva lui Dumnezeu. Nu lăsa, Duhule Sfinte, inima noastră să se plece spre cuvinte de vicleşug. Întoarce din schisme, eresuri şi necredinţă pe toţi cei rătăciţi, iar pe întâi-născuţii Bisericii Tale învredniceşte-i să cânte în vecii vecilor: ***Aliluia!***

Icosul al 7-lea

Când S-a îndepărtat Duhul Sfânt de la Saul, atunci spaima şi neliniştea l-au cuprins, iar întunericul deznădăjduirii l-a coborât în cele mai de dedesubt; aşa mi s-a întâmplat şi mie în ziua întristării şi împietririi cugetului meu, că m-am îndepărtat de la lumina Ta; ci ***dă-mi a Te chema necontenit, Ocrotirea sufletului meu, până ce lumina Ta mă va lumina pe mine, cel împuţinat la suflet:***
Vino, şi nu mă lepăda pentru cârtirea şi nerăbdarea mea;
Vino, şi potoleşte cumplita vijelie a tulburării şi a aprinderii;
Vino, şi odihneşte pe cei necăjiţi de strâmtorările vieţii;
Vino, şi îmblânzeşte inima în ziua împietririi şi a mâniei;
Vino, şi surpă urzelile, tulburările şi spaimele duhurilor întunericului;
Vino, şi dă-ne, cu suflarea Ta, inimă zdrobită;
Vino, ca prin răbdare să mântuim sufletele noastre;
Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte, şi te sălăşluieşte întru noi!

Condacul al 8-lea

Mântuieşte-mă, Cerescule Părinte! Săraci suntem, neputincioşi şi orbi, şi goi duhovniceşte! Dăruieşte-ne aurul Tău cel curăţit în foc, cu veşmânt alb acoperă ruşinea noastră, vindecă ochii noştri cu alifia Ta. Pogoară şi în vasele necurate ale sufletelor noastre harul Preasfântului Tău Duh, cel de viaţă făcător, învrednicindu-ne bucuriei celei de-a doua naşteri pe toţi cei ce cântăm: ***Aliluia!***

Icosul al 8-lea

Ca Turnul Babel se prăbuşeşte fericirea pământească. Jalnice sunt toate strădaniile omeneşti. Bine îmi este mie că m-ai smerit, că în păcate şi căderi mi-ai acoperit toată slăbiciunea şi nimicnicia. Fără de Tine nimic nu putem face, dar nădăjduim că ne vom mântui prin harul Tău, grăind:
Vino dar, prea înţeleptule Ziditor al vieţii;
Vino, şi lămureşte-ne căile Tale cele neînţelese;
Vino, precum un fulger şi luminează sfârşitul vieţii pământeşti;
Vino, şi binecuvântează tot începutul bun pe care îl punem;
Vino, şi fii nouă ajutător la fapte bune;
Vino, şi luminează mintea noastră în ceasul descumpănirii;
Vino, şi dăruieşte tuturor duh de pocăinţă, ca să se risipească prin acesta scârbele ce stau să vină asupra lumii spre pedepsire;
Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte, şi te sălăşluieşte întru noi!

Condacul al 9-lea

Atât a iubit Dumnezeu lumea că şi pe Fiul Său cel Unul Născut, care S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara şi Şi-a întins pe Cruce mâinile Sale de Ziditor al lumii, L-a trimis de a răscumpărat din păcat şi moarte întreaga lume cu sângele Său! Pentru aceasta, toată zidirea, asteptând libertatea măririi fiilor lui Dumnezeu, cântă Tatălui care a iubit, Fiului care a răscumpărat şi Duhului care sfinţeşte: ***Aliluia!***

Icosul al 9-lea

Duhul cel Făcător de Viaţă, care S-a pogorât asupra lui Hristos la Iordan, în chip de porumbel S-a odihnit şi asupra mea, când mă aflam în scăldătoarea Sfântului Botez; s-a întunecat însă lucrarea bunătăţii Sale din pricina negurii greşelilor mele. Pentru aceea, precum aşteaptă zorii drumeţul rătăcit noaptea în pădure, aşa şi eu însetez de razele tale, Bunule, ca să nu pier cu totul:
Vino, dar la cel pecetluit cu Numele Tău cel Înfricoşat;
Vino, dar şi uşurează cugetul chinuit şi pârjolit fără cruţare;
Vino, şi înnoieşte întru mine chipul lui Dumnezeu ce s-a acoperit de neguri;
Vino, şi risipeşte nălucirile născute din păcat;
Vino, şi mă învaţă să împărtăşesc durerile străine;
Vino, şi pleacă-mă să iubesc întreaga Ta zidire;
Vino, şi dă-mi iarăşi bucuria mântuirii Tale;

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte, şi te sălăşluieşte întru noi!

Condacul al 10-lea

Duhul Sfânt îl naşte a doua oară pe om spre viaţa veşnică, Duhul Sfânt îi însufleţeşte pe mucenici, sfinţeşte preoţii, încununează pe cei drepţi, face din pâine şi vin Însuşi Dumnezeiescul Trup şi Sânge al Mântuitorului. ***O, adâncul bogăţiei şi înţelepciunii lui Dumnezeu! Dă-ne cununa darurilor Tale - dragostea veşnică şi atotiertătoare, care se întristează pentru vrăjmaşi şi vrea ca toţi să fie mântuiţi: ca, lămuriţi fiind prin ea, ca nişte fii ai luminii să strigăm: Aliluia!***

Icosul al 10-lea

Cine ne va despărţi de dragostea lui Dumnezeu? Scârba, sau strâmtorarea, sau prigoana, sau foamea, sau golătatea, sau nevoia, sau sabia? Dacă ne vom lipsi chiar de toate cele de pe pământ, avem moştenire nepieritoare în ceruri: ci ***dă-ne, Doamne, să Te iubim nu cu cuvântul sau cu limba, ci cu fapta nemincinoasă şi cu nevoinţa întregii vieţi:***

Vino dar, Atotputernicule Duh, şi ne sporeşte credinţa cea atotbiruitoare;
Vino, şi ne dă îndrăzneală în rugăciune;
Vino, şi încălzeşte-ne inimile, ca să nu se răcească dragostea noastră din pricina prea multor fărădelegi;
Vino, şi dă-ne să nu cădem în vreme de prigoană şi de batjocorire a credinţei;
Vino, şi ne păzeşte de ispite peste puteri şi de sminteli;
Vino, şi înviază inimile noastre prin înrourarea Ta;
Vino, şi tămăduieşte-ne, sfinteşte-ne şi ne ridică, Bunule, cu harul Tău;
Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte, şi te sălăşluieşte întru noi!

Condacul al 11-lea

Acestea zice Domnul: ***„Vărsa-voi Duhul Meu peste tot trupul, şi fiii şi fiicele voastre vor prooroci, bătrânii voştri visuri vor visa, iar tinerii voştri vor vedea vedenii”.*** Duhule prea dorit, dă-ne doar o firimitură de la masa fiilor celor aleşi ai mângâierii Tale, celor care cu umilinţă Îţi strigăm: ***Aliluia!***

Icosul al 11-lea

Acolo unde ai răsărit, fie şi doar pentru o clipă, în locul cel de taină al sufletului, strălucind ca un fulger, neuitată e frumuseţea descoperirii Tale, prin care se preschimbă, cu preschimbare dumnezeiască şi înfricoşată cuviinţă, făptura cea de tină. Învredniceşte-ne, Bunule Mângâietor, încă din viaţa pământească să Te vedem cu inima curată, noi, cei care strigăm:

Vino, Fulger dătător de lumina veşniciei;
Vino, şi luminează-ne cu strălucirea cea neîncetată;
Vino, Vistierul smereniei şi Veselia celor blânzi;
Vino, Apă vie, răcoreşte-ne arşiţa patimilor;

Vino, că departe de Tine nu aflăm linişte şi tihnă;
Vino, că împreună cu Tine pretutindenea este Împărăţia Cerurilor;
Vino, şi întipăreşte-ne în suflet pecetea darului Tău;
Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte, şi te sălăşluieşte întru noi!

Condacul al 12-lea
Râu nesecat al harului, cela ce ierţi păcatele, Duhule Sfinte! Primeşte rugăciunea noastră pentru întreaga lume, pentru cei credincioşi şi pentru cei necredincioşi şi pentru fiii neascultării: şi pe toţi adună-i în Împărăţia Sfintei Treimi, ca să se ruşineze de Tine şi cel din urmă vrăjmaş moartea, iar lumea, renăscută prin focul curăţitor, să cânte cântarea cea nouă a nemuririi: ***Aliluia!***

Icosul al 12-lea
Văd cu duhul cetatea lui Dumnezeu - Ierusalimul Ceresc - ca pe o mireasă împodobită, cu chip de soare, în sărbătoare. Aud săltarea drepţilor la Cina Domnului, aud glasurile Îngerilor şi pe prea luminatul nostru Domn între aleşii Săi, iar durerea, întristarea şi suspinarea fug. ***Împărate Ceresc, Duhule Sfinte, învredniceşte-ne prin cununa darurilor Tale să ne împărtăşim în Domnul de bucuria veşnică,*** noi, toţi cei care strigăm:
Vino, Bunule, şi trezeşte în noi setea de viaţa de dincolo de mormânt;
Vino, şi aprinde în inimile noastre dorirea vieţii veacului celui adevărat;
Vino, şi ne descoperă bucuria Împărăţiei ce va să fie;
Vino, şi dă-ne haina strălucitoare ca zăpada a curăţiei;
Vino, şi umple-ne cu strălucirea dumnezeirii;
Vino, şi ia-ne la nunta Mielului;
Vino, şi ne învredniceşte să împărăţim în slava Ta cea veşnică;
Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte, şi te sălăşluieşte întru noi!

Condacul al 13-lea
O, noian purtător de lumină al iubirii celei mântuitoare, Duhule Făcător de Viaţă! Încălzeşte cu suflarea venirii Tale neamul omenesc cel îngheţat întru fărădelegi, grăbeşte pieirea răului cu nepătrunsele Tale judecăţi şi ne descoperă cum să prăznuim în veşnicie adevărul cel dumnezeiesc, astfel ca să fie Dumnezeu totul întru toate, şi cele cereşti şi cele pământeşti şi cei izbăviţi de iad, dimpreună să cânte: ***Aliluia!***

Condacul acesta se repetă de trei ori, după care se zic iarăşi Icosul I („Îngerii cu feţe luminoase în ceruri neîncetat slavoslovesc...”) şi Condacul 1 („Veniţi toţi credincioşii să prea slăvim...”),

Icosul 1
Îngerii cu feţe luminoase în ceruri neîncetat slavoslovesc pe Duhul cel Sfânt, după cuviinţa datorată Izvorului vieţii şi Luminii celei nematerialnice. Dim-

preună cu ei Te prea slăvim şi noi, Duhule necuprins cu mintea, pentru milele tale cele arătate şi cele ascunse, şi cu smerenie ne rugăm să fim adăpostiţi sub adumbrirea Ta cea fericită:
Vino, Lumină adevărată, duhovnicească bucurie;
Vino, Nor purtător de rouă şi negrăită frumuseţe;
Vino, şi primeşte ca pe un miros de bună mireasmă duhovnicească lauda noastră;
Vino, şi ne împărtăşeşte de bucuria împărtăşirii Tale;
Vino, şi veseleşte-ne cu îmbelşugarea darurilor Tale;
Vino, Veşnicule Soare neapropiat, şi întru noi Îţi fă lăcaş;
Vino, şi ne îmbogăţeşte cu darul vieţii celei adevărate;
Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte, şi te sălăşluieşte întru noi!

Condacul 1
Veniţi toţi credincioşii să prea slăvim pogorârea Sfântului Duh. Cel care din sânurile Tătălui a purces asupra apostolilor, acoperind ca şi cu nişte ape pământul de cunoştinţa lui Dumnezeu şi învrednicind de harul cel de viaţă făcător al înfierii şi de slava cea de Sus pe cei ce aleargă la El întru curăţie, sfinţind şi îndumnezeind pe cei ce strigă: ***Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte, şi te sălăşluieşte întru noi!***

Apoi rugăciunea:

Rugăciune către Preasfântul Duh Dumnezeu

O, Duhule Sfinte cela ce umpli întreaga lume şi dăruieşti viaţă tuturor, îndepărtându-te de oamenii cei întinaţi. Cu umilinţă mă rog Ţie: nu Te mânia de necurăţia sufletului meu, şi vino şi Te sălăşluieşte întru mine şi mă curăţeşte de toată întinăciunea păcatului ca, prin ajutorul Tău, să petrec cealaltă vreme a

vieţii mele întru pocăinţă şi în lucrarea faptelor bune, şi aşa să Te prea măresc împreună cu Tatăl şi cu Fiul, în vecii vecilor. Amin!

Acatistul Sfântului Duh de slavă, laudă, mulţumire şi închinăciune

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul
Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.
Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.
Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat. Şi a înviat a treia zi după Scripturi .

Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

Condac 1
Doamne Dumnezeule, Duhule Sfânt, învaţă-ne să te iubim în Sfânta Treime mai presus de orice, să te iubim nesfârşit, necontenit, necondiţionat! Înmulţeşte Doamne, iubirea noastră pentru tine şi pentru aproapele nostru! ***Slavă, laudă, mulţumire şi închinăciune Îţi aducem Duhule Sfânt, noi copiii tăi!***

Icos 1
Putere de necuprins cu mintea noastră, stai în Treime pe Sfântul Tron Divin şi ne luminezi cu Lumina Slavei Dumnezeieşti, ca noi toţi să înţelegem lucrarea sfântă pe care o face Dumnezeu pe Pământ şi să ne ducem la îndeplinire promisiunea făcută Domnului, înainte de venirea noastră în această lume. Imn de slavă Îţi aducem noi cântând:
Slavă Ţie, Doamne Dumnezeule, Tată Ceresc!
Slavă Ţie, Doamne Dumnezeule, Duhule Sfânt!
Slavă Ţie, Doamne Dumnezeule, Iisuse Hristoase!
Slavă Ţie, Preasfântă şi Preabinecuvântată Treime!
Slavă Ţie, putere, înţelepciune şi iubire absolută!
Slavă Ţie, lumină, milostivire şi Izvor al vieţii!
Slavă, laudă, mulţumire şi închinăciune Îţi aducem Duhule Sfânt, noi copiii tăi!

Condac 2
Sfânta Împărăţie a Cerurilor este de necuprins cu mintea noastră limitată! Preasfânta Treime a făcut Universul, stelele, planetele, ţinând totul în echilibru perfect! Cu iubire să-I cântăm lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icos 2
Tatăl Ceresc alături de Duhul Sfânt şi de Domnul Iisus Hristos a făcut Cerul şi Pământul, ziua şi noaptea, tăria uscatului şi apa, diversitatea plantelor, felurimea necuvântătoarelor. Şi a făcut Dumnezeu pe om, după chipul Său; a făcut bărbat şi femeie şi Dumnezeu i-a binecuvântat zicând: Creşteţi şi vă înmulţiţi şi umpleţi Pământul şi-l supuneţi; şi stăpâniţi peste peştii mărilor, peste păsările

cerului, peste toate animalele, peste toate vietăţile ce mişcă pe Pământ şi peste tot Pământul!
Slăvit să fii, Doamne Dumnezeule Atotcreator!
Slăvit să fii, Doamne Dumnezeule Atotziditor!
Slăvit să fii, Doamne Dumnezeule Atotştiutor!
Slăvit să fii, Doamne Dumnezeule Atotcunoscător!
Slăvit să fii, Doamne Dumnezeule Atotiubitor!
Slăvit să fii, Doamne Dumnezeule Atotputernic!
Slavă, laudă, mulţumire şi închinăciune Îţi aducem Duhule Sfânt, noi copiii tăi!

Condac 3
Înmulţindu-se oamenii şi bucurându-se de roadele Pământului s-au depărtat de Dum-nezeu! S-au ticăloşit, au crezut că totul li se cuvine, nu L-au mai slăvit pe Dumnezeu, nu I-au mai mulţumit pentru toate darurile Lui; dar credincioşii Îl slăvesc, Îl iubesc şi cu evlavie Îi cântă: ***Aliluia!***

Icos 3
Fiul lui Dumnezeu, în marea Sa iubire de oameni şi pentru mântuirea noastră, ca să nu pedepsească omenirea prin moartea veşnică, S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Sfânta Fecioară Maria, cu voia Tatălui Ceresc. S-a născut pe Pământ Om, El fiind Lumină din Lumină, Dumnezeu Adevărat din Dumnezeu Adevărat! Cu iubire şi cu recunoştintă veşnică să-I cântăm:
Slavă Ţie, Doamne Dumnezeule Atotfăcător!
Slavă Ţie, Doamne Dumnezeule Tată Ceresc, Tată iubitor!
Slavă Ţie, Doamne Dumnezeule Iisuse Hristoase, Mântuitorul nostru!
Slavă Ţie, Doamne Dumnezeule Duhule Sfânt, Lumina vieţii noastre!
Slavă Ţie, Doamne Dumnezeule, nădejdea noastră!
Slavă Ţie, Treime Sfântă şi Preabinecuvântată!
Slavă, laudă, mulţumire şi închinăciune Îţi aducem Duhule Sfânt, noi copiii tăi!

Condac 4
La treizeci de ani, Domnul Iisus a fost botezat în apa Iordanului de Sfântul Ioan Botezătorul. Cerurile s-au deschis şi Duhul Sfânt a coborât sub forma unui porumbel, umbrindu-L pe Domnul Iisus. Şi glas s-a făcut din Ceruri: Tu eşti Fiul Meu cel iubit, întru Tine am binevoit! Să ne smerim şi cu iubire sfântă să-I cântăm lui Dumnezeu: **Aliluia!**

Icos 4
La Sfântul Botez, Lumina Duhului Sfânt coboară asupra apelor, le sfinţeşte, iar pe oamenii care se botează îi îmbracă în Hristos şi le dă Înger Sfânt de pază, care să-i îndrume şi să-i protejeze în viaţă. Cu recunoştinţă să spunem aşa:

Slavă Ţie, Duhule Sfânt pentru Sfântul Înger păzitor dăruit nouă!
Slavă Ţie, Duhule Sfânt pentru protejarea noastră împotriva răului!
Slavă Ţie, Duhule Sfânt pentru milostivirea ta nesfârşită!
Slavă Ţie, Duhule Sfânt, pentru iubirea ta nelimitată!
Slavă Ţie, Duhule Sfânt pentru bunătatea ta nemăsurată!
Slavă Ţie, Duhule Sfânt pentru toate darurile tale Sfinte!
Slavă, laudă, mulţumire şi închinăciune Îţi aducem Duhule Sfânt, noi copiii tăi!

Condac 5
Domnul Iisus Hristos S-a răstignit pentru noi în zilele lui Ponţiu Pilat, a pătimit şi S-a îngropat şi a Înviat a treia zi după Scripturi. Ne-a lăsat Sfânta Evanghelie - Legea cea nouă, pentru mântuirea noastră. Cu recunoştintă, credinţă şi iubire sfântă să-I cântăm: ***Aliluia!***

Icos 5
La Cincizecime L-a trimis pe Duhul Sfânt, să-i lumineze cu razele harului Său pe Sfinţii apostoli şi pe Preasfânta Sa Maică. ***Luminează-ne şi pe noi Duhule Sfânt cu Lumina ta cea sfântă!*** Noi cu smerenie Îţi aducem imn de laudă:
Laudă Ţie, Duhule Sfânt, Împărate Ceresc!
Laudă Ţie, Duhule Sfânt, Mângâietorule!
Laudă Ţie, Duhule Sfânt, Duh al Adevărului!
Laudă Ţie, Duhule Sfânt, care pretutindeni eşti!
Laudă Ţie, Duhule Sfânt, care pe toate le împlineşti!
Laudă Ţie, Duhule Sfânt, vistier al bunătătilor!
Slavă, laudă, mulţumire şi închinăciune Îţi aducem Duhule Sfânt, noi copiii tăi!

Condac 6
Prin Puterea ta de necuprins cu mintea omenească ai făcut lumea nevăzută a Îngerilor. Toţi cei din Ceruri aduc imnuri de Slavă Preasfintei Treimi: Tatălui şi Fiului şi Duhului Sfânt. Alături de cei de Sus să cântăm şi noi din toată inima: ***Aliluia!***

Icos 6
Toate Puterile Cereşti şi Îngereşti împlinesc totul cu dragoste şi se smeresc în faţa Sfintei Treimi! Imnuri de slavă şi de laudă către Dumnezeu răsună în Sfânta Împărăţie a Cerurilor!
Laudă cântă Preacurata Maică a Domnului cu sfântul ei sobor!
Laudă cântă Îngerii prea luminaţi de la Sfântul Tron Divin!
Laudă cântă Sfintele Puteri Cereşti şi Îngereşti!
Laudă cântă Sfinţii Arhangheli cu Oştirile lor!
Laudă cântă Sfinţii Părinţi cu soboarele lor sfinte!

Laudă cântă toată zidirea ta cea vie!
Slavă, laudă, mulţumire şi închinăciune Îţi aducem Duhule Sfânt, noi copiii tăi!

Condac 7
Măreţia ta dumnezeiască se vede în toată creaţia ta cea văzută! În viitorul apropiat toate se vor transforma! Va fi un Cer nou şi un Pământ nou! Prin credinţă, rugăciune, evlavie şi cu ajutorul Sfântului Duh vom intra şi noi în lumea nouă, promisă în Sfintele Scripturi! Cu toţii să-I cântăm lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icos 7
Veniţi toţi pământenii să aducem slavă, laudă, mulţumire şi cântări duhovniceşti Preasfintei Treimi pentru minunea, desăvârşirea şi măreţia Creaţiei sale!
Lăudat să fii Doamne, pentru strălucirea Luminii tale sfinte!
Lăudat să fii Doamne, pentru Creaţia ta văzută şi nevăzută!
Lăudat să fii Doamne, pentru desăvârşirea cu care pe toate le-ai gândit şi le-ai făcut!
Lăudat să fii Doamne, pentru precizia şi măiestria lucrărilor tale!
Lăudat să fii Doamne, pentru perfecţiunea cu care pe toate le-ai făcut!
Lăudat să fii Doamne, pentru arta şi frumuseţea lucrării tale!
Slavă, laudă, mulţumire şi închinăciune Îţi aducem Duhule Sfânt, noi copiii tăi!

Condac 8
Părinte, Cuvinte şi Duhule Sfânt, Treime Sfântă curăţeşte mulţimea păcatelor noastre! ***Ajută-le Doamne credincioşilor de pe întregul Pământ să facă lucrare sfântă şi bine plăcută Ţie! Fă-ne Doamne pe toţi vase curate în care să pui harul tău sfânt,*** iar noi cu bucurie Îţi cântăm: ***Aliluia!***

Icos 8
Duhule Sfânt, dătătorule de viaţă, te rugăm vino şi te sălăşlueşte întru noi şi ne cu-răţeşte pe noi de toată necurăţia şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre! Luminează-ne, smereşte-ne, dă-ne putere în credinţă şi răstigneşte-ne păcatele!
Îţi mulţumim Duhule Sfânt, pentru răbdarea ta nelimitată!
Îţi mulţumim Duhule Sfânt, pentru tot ajutorul pe care ni-l dai nouă!
Îţi mulţumim Duhule Sfânt, pentru darurile tale ştiute şi neştiute de noi!
Îţi mulţumim Duhule Sfânt, pentru comunicările tale sfinte!
Îţi mulţumim Duhule Sfânt, pentru darul pe care ni-l dai la Sfântul Botez!
Îţi mulţumim Duhule Sfânt, pentru că ne vindeci de boli şi de patimi!
Slavă, laudă, mulţumire şi închinăciune Îţi aducem Duhule Sfânt, noi copiii tăi!

Condac 9

Cu puterea ta nemăsurată, Duhule Sfânt, poţi să-i sfinţeşti pe cei care fac pocăinţă, se roagă, se smeresc, fac fapte bune şi toată viaţa şi-o închină Domnului şi-I cântă neîncetat: ***Aliluia!***

Icos 9

Lupta cu ispitele, a celor care vor virtuţi şi calităţi sfinte, este mare! Iubirea lor pentru Dumnezeu trebuie să fie totală şi necondiţionată! Rugăciunea trebuie făcută continuu şi din inimă! Gândul trebuie să fie îndreptat spre Dumnezeu când facem orice lucru! Să mulţumim pentru fiecare gură de aer, coajă de pâine, strop de apă, pentru îmbrăcăminte şi pentru locul de odihnă! Restul este deja răsfăţ şi ispitire! Cu toţii să-I mulţumim Domnului!
Îţi mulţumim Duhule Sfânt, pentru pâinea cea spre fiinţă!
Îţi mulţumim Duhule Sfânt, pentru locul pe care ni-l dai pentru odihnă!
Îţi mulţumim Duhule Sfânt, pentru familiile noastre şi pentru prietenii noştri cei întru Domnul!
Îţi mulţumim Duhule Sfânt, pentru cei care ne îndreaptă spre Dumnezeu!
Îţi mulţumim Duhule Sfânt, pentru cele bune şi pentru cele mai puţin bune!
Îţi mulţumim Duhule Sfânt, pentru toate încercările vieţii care ne întăresc!
Slavă, laudă, mulţumire şi închinăciune Îţi aducem Duhule Sfânt, noi copiii tăi!

Condac 10

Gândirea divină nu seamănă cu cea omenească şi de aceea mulţi oameni nu înţeleg de ce nu le vin lucrurile dorite fără să se mai roage, să ţină post, să facă cele dorite de Dumnezeu. Oamenii sunt nedrepţi, cârtitori, apucători, nemilostivi şi cu mii de alte defecte cu care singuri s-au împodobit! Se miră când li se întâmplă lucruri rele lor sau celor dragi şi se întreabă: De ce, Doamne? Cu credinţă, cu smerenie şi cu evlavie să-I cântăm lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icos 10

Duhule Sfânt, care pe toate le împlineşti, te rugăm sfinţeşte-ne, smereşte-ne, luminează-ne, întăreşte-ne în credinţă, curăţeşte-ne de păcate, fă-ne vase curate în care să pui harul tău Sfânt, iar noi cu evlavie Îţi mulţumim!
Îţi mulţumim Duhule Sfânt, că ne cureţi de păcate!
Îţi mulţumim Duhule Sfânt, că ne sfinţeşti gândurile şi cuvintele!
Îţi mulţumim Duhule Sfânt, că ne întăreşti în credinţă!
Îţi mulţumim Duhule Sfânt, că ne vindeci de bolile ştiute şi neştiute de noi!
Îţi mulţumim Duhule Sfânt, că ne luminezi minţile, inimile şi sufletele!
Îţi mulţumim Duhule Sfânt, că dai pace, iubire şi lumină sfântă sufletelor noastre!
Slavă, laudă, mulţumire şi închinăciune Îţi aducem Duhule Sfânt, noi copiii tăi

Condac 11
Dumnezeule cel bogat în daruri, Făuritorul Universului, al măreţiei sorilor şi al planetelor, prin comparaţie vedem cât suntem de mici şi de neînsemnaţi! Totuşi cârtim adesea şi-Ţi dăm sfaturi, că ar fi bine dacă ai face lucrurile după cum ne-ar plăcea nouă să fie! ***Iartă-ne Doamne că suntem slabi în faţa ispitelor!*** Cu bunătatea şi cu dragostea ta părintească ajută-ne să ne îndreptăm, ca smerindu-ne cu recunoştinţă să Îţi cântăm Doamne: ***Aliluia!***

Icos 11
Îţi mulţumim că ne-ai dat simţurile noastre ca să ne bucurăm de darurile vieţii!
Îţi mulţumim că ne înveţi să iubim, să iertăm, să-i ajutăm pe alţii, să ne smerim, să ne înălţăm spiritual!
Ne închinăm Ţie, Duhule Sfânt, că ne înveţi să ne rugăm cu lacrimi!
Ne închinăm Ţie, Duhule Sfânt, că ne înveţi să dăruim celor în nevoi!
Ne închinăm Ţie, Duhule Sfânt, că ne înveţi să ne smerim!
Ne închinăm Ţie, Duhule Sfânt, că ne înveţi să iertăm şi să ne pocăim pentru păcatele noastre!
Ne închinăm Ţie, Duhule Sfânt, că ne înveţi să te iubim!
Ne închinăm Ţie ,Duhule Sfânt, că ne înveţi să te slăvim!
Slavă, laudă, mulţumire şi închinăciune Îţi aducem Duhule Sfânt, noi copiii tăi!

Condac 12
Domnul Iisus a promis că va veni iar, cu slavă, să judece viii şi morţii. Fericiţi vor fi cei care au urmat Învăţăturile sale sfinte, s-au împărtăşit cu Sfântul Trup şi Sânge al Domnului! Feriţi vor fi de foamea şi de setea veşnică şi vor cânta în ceruri: ***Aliluia!***

Icos 12
Luminător tainic, putere dumnezeiască de nedescris, Părinte Veşnic, Treime Sfântă, Duhule Sfânt ajută-ne să rămânem pe calea care duce la Tatăl Ceresc, pe care ne-a arătat-o Domnul Iisus, Care a spus: Eu sunt Calea, Adevărul şi Viaţa. Prin Mine veţi putea ajunge la Tatăl!
Te slăvim, Preasfântă Treime!
Te slăvim, Doamne Dumnezeule Duhule Sfânt!
Lăudăm, puterea ta de necuprins cu mintea noastră!
Mulţumim, Duhule Sfânt, pentru darurile tale ştiute şi neştiute!
Mulţumim, Duhule Sfânt, pentru fiecare clipă a vieţii noastre în această lume!
Ne închinăm cu smerenie în faţa bunătăţii, milostivirii şi iubirii tale absolute!
Slavă, laudă, mulţumire şi închinăciune Îţi aducem Duhule Sfânt, noi copiii tăi!

Condac 13 (de 3 ori)

Duhule Sfânt, Duh al Adevărului, putere absolută şi sfinţitoare apără-ne de cel rău, smereşte-ne, întăreşte-ne în credinţă, curăţeşte-ne de păcate, dă-ne viaţă curată în pace şi luminează-ne, vindecă neputinţele noastre, înalţă-ne în rugăciune sufletele la Cer, dă-ne Iubire sfântă şi toate cele bune şi de folos sufletelor noastre! Aliluia!

Apoi:

Icos 1

Putere de necuprins cu mintea noastră, stai în Treime pe Sfântul Tron Divin şi ne luminezi cu Lumina Slavei Dumnezeieşti, ca noi toţi să înţelegem lucrarea sfântă pe care o face Dumnezeu pe Pământ şi să ne ducem la îndeplinire promisiunea făcută Domnului, înainte de venirea noastră în această lume. Imn de slavă Îţi aducem noi cântând:
Slavă Ţie, Doamne Dumnezeule, Tată Ceresc!
Slavă Ţie, Doamne Dumnezeule, Duhule Sfânt!
Slavă Ţie, Doamne Dumnezeule, Iisuse Hristoase!
Slavă Ţie, Preasfântă şi Preabinecuvântată Treime!
Slavă Ţie, putere, înţelepciune şi iubire absolută!
Slavă Ţie, lumină, milostivire şi Izvor al vieţii!
Slavă, laudă, mulţumire şi închinăciune Îţi aducem Duhule Sfânt, noi copiii tăi!

Condac 1

Doamne Dumnezeule, Duhule Sfânt, învaţă-ne să te iubim în Sfânta Treime mai pre-sus de orice, să te iubim nesfârşit, necontenit, necondiţionat! Înmulţeşte Doamne, iubirea noastră pentru tine şi pentru aproapele nostru! ***Slavă, laudă, mulţumire şi închinăciune Îţi aducem Duhule Sfânt, noi copiii tăi!***

Rugăciune

Doamne Dumnezeule Duhule Sfânt, ajută-ne după mare mila ta! Iluminează pe cei care cu dragoste sfântă Ţi se închină! Trimite Doamne, razele tale de Lumină sfântă peste toţi oamenii şi peste familia mea, ca toţi să facem voia ta cea sfântă, să învingem patimile şi ispitele noastre, să ne curăţim sufletele de păcate, să ne smerim şi să ne întoarcem la Tatăl nostru cel Ceresc acasă în Împărăţia Cerurilor!

Îţi mulţumim Doamne pentru fiecare dar al tău! Îţi mulţumim Doamne şi pentru cei care uită să-Ţi mulţumească!

Ne rugăm Doamne şi pentru cei care nu au timp să se roage sau nu au descoperit încă puterea şi bucuria rugăciunii!

Ajută-i Doamne pe cei singuri, pe cei bolnavi, pe cei în suferinţă!

Dă-le, Doamne, Iubire sfântă celor prinşi de ură!

Dă-le, Doamne mărinimie celor zgârciţi! Sfinţeşte-le gura celor care folosesc cuvinte rele!

Smereşte-i, Doamne şi întoarce-i pe toţi supuşii tăi la credinţa adevărată, ca să fie iar Raiul pe Pământ!Ajută-ne Doamne! Amin!

(Sursa: Carte de rugăciuni "Toată suflarea să laude pe Domnul!")

Acatistul Sfântului Duh - de iluminare

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul
Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.
Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.
Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat. Şi a înviat a treia zi după Scripturi .

Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede, Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

Condac 1
Luminătorule al Universului, al Sfinţilor Îngeri şi al Sfintelor Puteri Cereşti, care străluceşti cu strălucire minunată şi neînchipuit de mare, îndreaptă-Ţi razele Tale către noi, cei care strigăm: ***Luminează-ne pe noi, Duhule Sfânt, întru slava numelui Tău cel mare şi sfânt!***

Icos 1
Iluminarea dumnezeiască este darul spiritual, cel mai de preţ pe care îl poate primi vreodată cineva. Având această calitate multe altele izvorăsc dintru aceasta. De aceea noi creştinii dorind iluminarea prin sfântul har divin Te rugăm Doamne aşa:
Luminează-ne pe noi, Doamne Dumnezeule, Duhule Sfânt;
Luminează-ne pe noi, Doamne Dumnezeule, Tată Ceresc;
Luminează-ne pe noi, Doamne Dumnezeule, Iisuse Hristoase;
Luminează-ne pe noi, Doamne Dumnezeule prea luminat;
Luminează-ne pe noi, prea veşnicule Părinte;
Luminează-ne pe noi, Preasfântă şi de viaţă făcătoare Treime;
Luminează-ne pe noi, Duhule Sfânt, întru slava numelui Tău cel mare şi sfânt!

Condac 2
Sfinţii Îngeri, cei de-a dreapta cât şi cei de-a stânga Sfântului tron dumnezeiesc, împreună cu Sfinţii Serafimi şi Heruvimi, slăvindu-L pe Domnul Savaot cântă neîncetat: ***Aliluia!***

Icos 2
Marele secret al Dumnezeirii nu-l va şti nimeni, dar din dragoste sfântă şi dumnezeiască s-a vorbit câte ceva despre începuturile activităţii divine. Smerindu-ne să ne rugăm cu credinţă aşa:
Luminează-ne, Dumnezeule Atoateziditor;
Luminează-ne, Dumnezeule Atoatecreator;
Luminează-ne, Dumnezeule Atoateştiutor;
Luminează-ne, Dumnezeule Atoatevăzător
Luminează-ne, Dumnezeule Atoatecunoscător;

Luminează-ne, Dumnezeule Atoateiubitor;
Luminează-ne pe noi, Duhule Sfânt, întru slava numelui Tău cel mare şi sfânt!

Condac 3

Dumnezeu are un uriaş potenţial informaţional şi creator pe care nimeni nu îl poate vreodată egala, de aceea noi, care suntem mici şi păcătoşi, Îi cântăm smeriţi şi cu dragoste: ***Aliluia!***

Icos 3

Fiecare sfântă personalitate cerească are în structura ei informativă date secrete, din care mai poate dezvălui câte ceva, la anumite intervale de timp. Aflând acestea să ne rugăm aşa:
Luminează-ne Doamne, Preasfântule Duh;
Luminează-ne Doamne, prea cinstitule Părinte Ceresc;
Luminează-ne Doamne, prea mărită putere divină;
Luminează-ne Doamne, prea binecuvântatule Duh al Adevărului;
Luminează-ne Doamne, prea luminatule Împărat Ceresc;
Luminează-ne Doamne, prea puternicule Dumnezeu;
Luminează-ne pe noi, Duhule Sfânt, întru slava numelui Tău cel mare şi sfânt!

Condac 4

Metodele de iluminare ale Duhului Sfânt sunt diferite de la o persoană la alta. Dorindu-ne să fim mai luminaţi, mai smeriţi, mai răbdători, mai înţelepţi, mai iubitori de Dumnezeu să ne rugăm şi să cântăm cu dragoste: ***Aliluia!***

Icos 4

Din cauza păcatelor noastre, noi pământenii suntem gata să ne prăbuşim de pe scara evoluţiei cea cu multe trepte. Cu toţii să ne pocăim pentru păcate şi în rugăciune cu umilinţă să cerem aşa:
Luminează-ne, Doamne acum şi în fiecare clipă a vieţii noastre;
Luminează-ne, Doamne sufletele noastre întunecate de păcate;
Luminează-ne, Doamne minţile noastre înnegrite de gânduri rele;
Luminează-ne, Doamne inimile noastre îngheţate şi încălzeşte-le cu focul iubirii Tale;
Luminează-ne, Doamne vieţile noastre rătăcite pe cărările necredinţei;
Luminează-ne, Doamne şi apără-ne de oamenii gâlcevitori şi de patimi;
Luminează-ne pe noi, Duhule Sfânt, întru slava numelui Tău cel mare şi sfânt!

Condac 5

Pentru a fi o persoană iluminată de Duhul Sfânt, trebuie să urmezi învăţăturile dumnezeieşti întru-totul şi cu toată dragostea şi să lucrezi numai cele bune, cântând din inimă: ***Aliluia!***

Icos 5

Iluminarea persoanelor alese, care au misiuni mari de făcut, se face în mod direct transmitându-se tot ce este necesar pentru un popor, pentru un grup de popoare, ori pentru întreaga omenire. De aceea cu multă evlavie şi cu credinţă să-L rugăm pe Sfântul Duh aşa:

Luminează-i, Doamne pe toţi oamenii de pe Pământ!
Luminează-i, Doamne pe cei ascultători, care împlinesc cuvântul Tău;
Luminează-i, Doamne pe cei blânzi, care Te slăvesc;
Luminează-i, Doamne pe cei răbdători, care Te iubesc;
Luminează-i, Doamne pe cei înţelepţi, care se smeresc;
Luminează-i, Doamne pe cei buni, blânzi şi milostivi;
Luminează-ne pe noi, Duhule Sfânt, întru slava numelui Tău cel mare şi sfânt!

Condac 6

Dumnezeu lucrează în mod direct numai prin cei curaţi, sau prin cei care fac pocăinţă din tot sufletul lor. Noi, nevrednici şi păcătoşi cum suntem, să ne smerim şi slăvindu-L pe Dumnezeu să-I cântăm cu bucurie: ***Aliluia!***

Icos 6

Prinşi în vâltoarea evenimentelor vieţii mulţi oameni uită să-I mai mulţumească Domnului pentru toate darurile primite, uită să se mai roage, să fie milostivi, să mai facă acte de pocăinţă şi de aceea, cu umilinţă să-L rugăm pe Dumnezeu să ne ierte pe toţi şi să audă rugăciunea noastră:

Luminează-i, Doamne pe cei curaţi la suflet;
Luminează-i, Doamne pe cei cu mintea curată;
Luminează-i, Doamne pe cei care se roagă cu pocăinţă;
Luminează-i, Doamne pe cei care trebuie să facă lucrare sfântă;
Luminează-i, Doamne pe cei care s-au încurcat în treburile lumii;
Luminează-i, Doamne pe cei care-Ţi vor fi de folos în viitor;
Luminează-ne pe noi, Duhule Sfânt, întru slava numelui Tău cel mare şi sfânt!

Condac 7

Persoanele pământene puse direct de Domnul Savaot spre a lumina ori a curăţi pe alţii sunt vase alese. Să-L lăudăm, să-L slăvim şi să-I mulţumim Lui Dumnezeu pentru toate şi iubindu-L cu toată inima să-I cântăm cu bucurie: ***Aliluia!***

Icos 7

Duhul Sfânt - Mângâietorul şi Luminătorul creştinătăţii, poate ilumina toate persoanele alese, trimiţând în mod văzut sau nevăzut Sfintele sale raze de lumină, iar noi cu credinţă să-L rugăm aşa:

Luminează-ne, Doamne şi curăţeşte-ne pe noi, copiii Tăi;
Luminează-ne, Doamne şi înţelepţeşte-ne pe noi;
Luminează-ne, Doamne şi întăreşte-ne credinţa;
Luminează-ne, Doamne ca să scăpăm din întunericul păcatelor;
Luminează-ne, Doamne cu razele Tale sfinte;
Luminează-ne, Doamne în mod văzut sau nevăzut
Luminează-ne pe noi, Duhule Sfânt, întru slava numelui Tău cel mare şi sfânt!

Condac 8

Iluminarea se poate face cerând, cu multă smerenie, cu credinţă, cu post şi cu rugăciune, razele Duhului Sfânt pentru iluminare, cântându-I lui Dumnezeu, din toată inima: ***Aliluia!***

Icos 8

Pentru curăţirea spirituală a sufletului, cât şi pentru curăţirea corpului, putem cere Sfintele raze de lumină ale Duhului Sfânt şi cu multă evlavie şi dragoste sfântă să spunem aşa:

Luminează-i, Doamne pe toţi cei care au rătăcit drumul spre Tine;
Luminează-i, Doamne pe cei învăţaţi, ca să se smerească;
Luminează-i, Doamne pe rugătorii Tăi cei devotaţi;
Luminează-i, Doamne pe cei care din inimă se pocăiesc pentru păcatele lor;
Luminează-i, Doamne pe cei care se curăţesc spiritual;
Luminează-i, Doamne pe cei care au dragoste sfântă;
Luminează-ne pe noi, Duhule Sfânt, întru slava numelui Tău cel mare şi sfânt!

Condac 9

Lumina înţelepciunii şi a tuturor faptelor bune au cerut-o toţi Sfinţii care au trăit pe Pământ, de aceea şi noi creştinii de acum, cerem aceasta cântându-I cu bucurie lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icos 9

Puterile Cereşti şi Îngerii, stând în Sfânta Împărăţie şi lucrând pentru cele înalte, ori slăvindu-L pe Dumnezeu, primesc neîncetat lumina Duhului Sfânt, iar noi rugându-ne să spunem aşa:

Luminează-ne pe noi, Doamne cu Lumina sfântă a înţelepciunii;
Luminează-ne pe noi, Doamne să vedem calea spre faptele bune;
Luminează-ne pe noi, Doamne aşa cum i-ai luminat pe toţi Sfinţii;
Luminează-ne pe noi, Doamne ca să nu rătăcim calea spre viaţa veşnică;

Luminează-ne pe noi, Doamne că suntem înconjuraţi de păcate;
Luminează-ne pe noi, Doamne ca să putem trăi în lumea aceasta plină de ispite;
Luminează-ne pe noi, Duhule Sfânt, întru slava numelui Tău cel mare şi sfânt!

Condac 10

Dumnezeu a binecuvântat România pentru a deveni în viitor o Ţară Sfântă. Auzind aceasta noi Îi mulţumim şi prin rugăciuni Îi cerem iluminarea sfântă cântându-I: ***Aliluia!***

Icos 10

Poporul român va fi un popor condus de Dumnezeu în mod direct, după un plan sfânt şi divin. De aceea trebuie să ne pregătim spiritual şi să ne rugăm aşa:
Luminează-i, Doamne pe fiii şi pe fiicele poporului român;
Luminează-i, Doamne pe românii de pretutindeni;
Luminează-i, Doamne pe copiii noştri, acum şi în viitor;
Luminează-i, Doamne pe cei care vor fi sfinţi în viitor;
Luminează-i, Doamne pe cei care conduc şi vor conduce România;
Luminează-i, Doamne şi sfinţeşte-i pe cei care Te caută neîncetat;
Luminează-ne pe noi, Duhule Sfânt, întru slava numelui Tău cel mare şi sfânt!

Condac 11

Forţa sfântă a iluminării dumnezeieşti dintre o persoană şi Divinitate depinde şi de calităţile rugătorului ori ale comunicatorului, care cu iubire Îi cântă Domnului: ***Aliluia!***

Icos 11

Bunul Dumnezeu a binecuvântat poporul nostru cu multe persoane care au capacităţi de comunicare cu cei din Sfânta Împărăţie a Cerurilor. Aflând acestea ne smerim şi ne rugăm fierbinte aşa:
Luminează-i, Doamne pe cei cu care comunică Sfintele Puteri Cereşti;
Luminează-i, Doamne pe cei cu care comunică Maica Domnului;
Luminează-i, Doamne pe cei cu care comunică Sfinţii Îngeri;
Luminează-i, Doamne pe cei care primesc Cuvântul lui Dumnezeu;
Luminează-i, Doamne pe cei care au misiuni sfinte pe Pământ;
Luminează-i, Doamne pe cei care urmează învăţăturile sfinte;
Luminează-ne pe noi, Duhule Sfânt, întru slava numelui Tău cel mare şi sfânt!

Condac 12

În curând nu se va mai şti ce a fost, multe vor dispărea, Pământul se va curăţa, cei drepţi şi cei cinstiţi vor prospera şi din tot sufletul Îi vor cânta lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icos 12

Lumini fulgerătoare vor veni din Cer pe Pământ şi-i vor arde pe cei nevrednici cu toate murdăriile lor, curăţind Pământul pentru totdeauna cu foc, că Domnul Savaot a zis: ***Daţi foc să lumineze şi să ardă Pământul cu păcătoşii de pe el, iar pe cei aleşi scăpaţi-i în noua ţară a făgăduinţei româneşti!*** Auzind acestea ne smerim şi Îl rugăm pe Atotputernicul Dumnezeu aşa:

Luminează-i, Doamne pe toţi oamenii aşa cum ştii;

Luminează-i, Doamne pe toţi oamenii ca să aibă minţile, sufletele şi inimile laminate;

Luminează-i, Doamne pe cei neluminaţi, care trebuie să se întoarcă şi să facă Voia Ta;

Luminează-i, Doamne pe cei aleşi, care au misiuni sfinte de împlinit;

Luminează-i, Doamne pe cei care vor fi îndrumători spirituali pentru noi;

Luminează-i, Doamne pe toţi cei care vor să Te cunoască şi să Te urmeze;

Luminează-ne pe noi, Duhule Sfânt, întru slava numelui Tău cel mare şi sfânt!

Condac 13 (de 3 ori)

Doamne Duhule Sfânt, lumina şi puterea Dumnezeirii celei Mari luminează-ne, curăţeşte-ne de păcate, smereşte-ne, înmulţeşte iubirea în inimile noastre şi întăreşte-ne în credinţă pe noi, cei care cu dragoste Îţi cântăm: ***Aliluia!***

Apoi icos 1 şi condac 1:

Icos 1

Iluminarea dumnezeiască este darul spiritual, cel mai de preţ pe care îl poate primi vreodată cineva. Având această calitate multe altele izvorăsc dintru aceasta. De aceea noi creştinii dorind iluminarea prin sfântul har divin Te rugăm Doamne aşa:

Luminează-ne pe noi, Doamne Dumnezeule, Duhule Sfânt;

Luminează-ne pe noi, Doamne Dumnezeule, Tată Ceresc;

Luminează-ne pe noi, Doamne Dumnezeule, Iisuse Hristoase;

Luminează-ne pe noi, Doamne Dumnezeule prea luminat;

Luminează-ne pe noi, prea veşnicule Părinte;

Luminează-ne pe noi, Preasfântă şi de viaţă făcătoare Treime;

Luminează-ne pe noi, Duhule Sfânt, întru slava numelui Tău cel mare şi sfânt!

Condac 1

Luminătorule al Universului, al Sfinţilor Îngeri şi al Sfintelor Puteri Cereşti, care străluceşti cu strălucire minunată şi neînchipuit de mare, îndreaptă-Ţi razele Tale către noi, cei care strigăm: ***Luminează-ne pe noi, Duhule Sfânt, întru slava numelui Tău cel mare şi sfânt!***

Rugăciune către Sfântul Duh pentru Iluminare

Doamne Dumnezeule cel Mare, Veşnic, Atotputernic şi prea luminat luminează-ne pe noi, care cu dragoste Îţi slujim Ţie.

Ne rugăm ca lumina şi puterea Duhului Sfânt să ne însoţească oriunde şi oricând, acum şi întotdeauna, pentru ca luminaţi şi sfinţiţi să ajungem în Sfânta Împărăţie a Cerurilor.

Doamne Dumnezeule, Duhule Sfânt, Îţi mulţumim pentru toate darurile şi binecuvântările Tale sfinte ştiute şi neştiute de noi şi Te slăvim împreună cu Tatăl şi cu Fiul în vecii vecilor. Amin!

Paraclisul Duhului Sfânt

Rugăciunile începătoare

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Doamne, miluieşte ! (de 12 ori)

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Veniţi să ne închinăm, şi să cădem la Împăratul nostru Dumnezeu.
Veniţi să ne închinăm, şi să cădem la Hristos Împăratul nostru Dumnezeu.
Veniţi să ne închinăm, şi să cădem la însuşi Hristos Împăratul şi Dumnezeul nostru.

Psalmul 10
În Domnul am nădăjduit! Cum veţi zice sufletului meu: Mută-te în munţi ca o pasăre! Că iată păcătoşii au încordat arcul, au gătit săgeţi în tolbă, ca să săgeteze în întuneric pe cei drepţi la inimă. Că au surpat ceea ce ai aşezat; dar dreptul ce a făcut? Domnul este în Biserica cea Sfântă a Lui, Domnul în Cer are scaunul Său. Ochii Lui spre sărac privesc, genele Lui cercetează pe fiii oamenilor. Domnul cercetează pe cel drept şi pe cel necredincios; iar pe cel care iubeşte nedreptatea, îl urăşte Sufletul Său. Va ploua peste păcătoşi laţuri, foc şi pucioasă; iar suflare de vifor este partea paharului lor. Că Drept este Domnul şi dreptatea a iubit şi faţa Lui spre cel drept priveşte.

Dumnezeu este Domnul şi S-a arătat nouă, bine este cuvântat Cel ce vine întru numele Domnului! (de 3 ori)

Tropar: Către Duhul Sfânt să alergăm noi, păcătoşii, şi smerindu-ne, cu pocăinţă să strigăm din tot sufletul: Duhule Sfânt, miluieşte-ne şi ne ajută pe noi, păcătoşii robii Tăi!

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor! Amin!

Nu vom tăcea şi din gurile noastre păcătoase strigăm către tine: Duhule Sfânt, miluieşte-ne şi ne scoate din nevoi, că robii tăi suntem, iar tu eşti Stăpânul şi Împăratul cel Nevăzut al nostru!

Psalmul 13

Zis-a cel nebun în inima sa: Nu este Dumnezeu! Stricatu-s-au oamenii şi urâţi s-au făcut întru îndeletnicirile lor. Nu este cel care face bunătate, nu este până la unul. Domnul din Cer a privit peste fiii oamenilor, să vadă de este cel care înţelege, sau cel care Îl caută pe Dumnezeu. Toţi s-au abătut, împreună netrebnici s-au făcut; nu este cel care face bunătate, nu este până la unul. Oare nu se vor înţelepţi cei care lucrează fărădelegea? Cei care mănâncă pe poporul Meu ca pâinea, pe Domnul nu L-au chemat. Acolo s-au temut de frică, unde nu era frică, că Dumnezeu este cu neamul drepţilor. Săracul nădăjduieşte în Domnul şi voi aţi râs de nădejdea lui, zicând: Cine va da din Sion mântuire lui Israel? Dar, când va întoarce Domnul pe cei robiţi ai poporului Său, bucura-se-va Iacob şi se va veseli Israel!

Canonul Duhului Sfânt

Cântarea I-a

Irmos: Apa trecând-o ca pe uscat şi din răutatea egiptenilor scăpând, poporul striga: Izbăvitorului şi Dumnezeului nostru să-I cântăm!

Stih: ***Doamne Dumnezeule, Duhule Sfânt, miluieşte-ne şi ne acoperă pe noi!***

De multe ispite fiind cuprinşi, către tine alergăm, Duhule Sfânt, că a ta este mărirea şi puterea şi slava, Doamne Dumnezeule!

Stih: ***Doamne Dumnezeule, Duhule Sfânt, miluieşte-ne şi ne acoperă pe noi!***

Asupririle chinurilor ne tulbură şi de multe supărări se umplu sufletele noastre; dar noi ne rugăm să ne izbăveşti cu nemărginita Putere pe care tu o ai.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh!

Pe tine, deopotrivă cu Tatăl şi cu Fiul, te rugăm să ne izbăveşti din nevoi, că la tine scăpăm dacă ne rugăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor! Amin!

Fiind bolnavi cu trupurile şi cu sufletele noastre, cercetării dumnezeieşti şi purtării tale de grijă ne învredniceşte, ocrotindu-ne cu Puterea ta.

Cântarea a III-a

Irmos: Doamne, cel care ai făcut toate cele de deasupra Crugului Ceresc şi ai zidit Biserica ta, întăreşte-ne pe noi întru dragostea ta, că tu eşti marginea doririlor şi a credincioşilor mântuire!

Stih: ***Doamne Dumnezeule, Duhule Sfânt, miluieşte-ne şi ne acoperă pe noi!***

Acoperământ al vieţii noastre eşti, Duhule Sfânt, de aceea ne rugăm să ne îndrepţi, Atotputernice, pe calea cea bună a pocăinţei noastre.

Stih: ***Doamne Dumnezeule, Duhule Sfânt, miluieşte-ne şi ne acoperă pe noi!***

Din inimile noastre de creştini te rugăm să alungi de la noi tulburarea sufletelor noastre, că tu ne poţi linişti şi sfinţi prin lucrarea ta atotcuprinzătoare.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh!

Cel ce te-ai pogorât în chip de porumbel la Sfântul Botez al Domnului Iisus, coboară-te şi la noi în chip tainic, întărindu-ne la lucrarea faptelor bune.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor! Amin!

Fiind cu toţii neputincioşi, către tine strigăm să ne ajuţi, cu Puterea ta nemăsurată, cu care poţi face minuni, Unule, Iubitorule de oameni.

Stih: Izbăveşte pe robii tăi din necazuri, Doamne Dumnezeule Duhule Sfânt, că la tine scăpăm, Atotputernice Creator.

Ectenie

Miluieşte-ne pe noi Doamne Dumnezeule, după mare mila ta, ne rugăm Ţie, auzi-ne şi ne miluieşte! Doamne miluieşte!

Pentru întreaga Biserică creştin-ortodoxă, pentru unirea Sfintelor Biserici într-una Sfântă sobornicească şi apostolească Biserică, Domnului să ne rugăm! Doamne miluieşte!

Pentru poporul român şi românii de pretutindeni, pentru sănătatea şi mântuirea lor, Domnului să ne rugăm! Doamne miluieşte!

Pentru toţi fraţii noştri întru Domnul, pentru toţi drept slăvitorii creştini, pentru cei de faţă (nume) pentru sănătatea şi mântuirea lor, a familiilor lor şi a tuturor oamenilor, Domnului să ne rugăm! Doamne miluieşte! (de 3 ori)

Că Milostiv şi Iubitor de oameni eşti Doamne Dumnezeule şi ţie slavă-ţi înălţăm, Tatălui, Fiului şi Duhului Sfânt, acum şi pururea şi în vecii vecilor! Amin!

Cel care eşti al lumii apărător şi mare Ocrotitor, care ai făcut Cerurile şi Pământul, Atotputernice Stăpâne, te rugăm vino şi ne izbăveşte pe noi din toate necazurile noastre.

Cântarea a IV-a

Irmos: Am auzit, Doamne, Taina rânduielii tale, am înţeles lucrurile tale şi am Prea slăvit Dumnezeirea ta.

Stih: ***Doamne Dumnezeule, Duhule Sfânt, miluieşte-ne şi ne acoperă pe noi!***

Tulburările sufletelor noastre sunt multe şi de aceea te rugăm să le linişteşti cu puterea ta cea nemăsurată.

Stih: ***Doamne Dumnezeule, Duhule Sfânt, miluieşte-ne şi ne acoperă pe noi!***

Strigăm către tine, Doamne Dumnezeule Multmilostiv, să ne izbăveşti pe noi de toate relele lumii acesteia.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh!

Întărindu-ne cu darurile tale dumnezeieşti, cântare de mulţumire îţi aducem Dumne-zeule prea minunat.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor! Amin!

Nădejdea şi întărirea noastră eşti Doamne Dumnezeule, Duhule Sfânt şi nu ne temem de cei răi avându-te pe tine Protector, că nimic necurat nu stă în faţa ta, şi poţi să îi arzi pe cei nevrednici, dacă voieşti!

Cântarea a V-a

Irmos: Luminează-ne pe noi Doamne, cu poruncile tale şi ne apără cu braţul tău cel prea înalt. Pacea ta dă-ne-o nouă, Unule, Iubitorule de oameni!

Stih: ***Doamne Dumnezeule, Duhule Sfânt, miluieşte-ne şi ne acoperă pe noi!***

Izbăveşte-ne pe noi din nevoi, Duhule Sfânt, cel care eşti izbăvirea veşnică, pacea şi puterea, care cuprinde pe toţi de pretutindeni.

Stih: ***Doamne Dumnezeule, Duhule Sfânt, miluieşte-ne şi ne acoperă pe noi!***

Curăţeşte şi luminează sufletele şi inimile noastre cu strălucirea ta cea nemăsurată, din care izvorăşte Sfânta Lumină a Dumnezeirii Veşnice.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh!

Din toată inima te rugăm să alungi negura păcatelor noastre cu Lumina ta dumnezeiască şi nemăsurată, care este veşnică şi de netrecut.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor! Amin!

Cu multă smerenie te rugăm să ne vindeci şi pe noi, neputincioşii, de toate durerile şi bolile noastre, că eşti cel mai mare Vindecător.

Cântarea a VI-a

Irmos: Rugăciunea noastră vom înălţa-o către Domnul şi lui îi vom spune toate necazurile noastre, că sufletele noastre s-au umplut de răutăţi, vieţile noastre de iad s-au apropiat şi ca Iona ne rugăm: Doamne din stricăciune, scoate-ne!

Stih: ***Doamne Dumnezeule, Duhule Sfânt, miluieşte-ne şi ne acoperă pe noi!***

Firea noastră cea plină de putregai, este ţinută spre moarte trupească, dar către tine strigăm: Doamne Duhule Sfânt izbăveşte-ne pe noi păcătoşii!

Stih: ***Doamne Dumnezeule, Duhule Sfânt, miluieşte-ne şi ne acoperă pe noi!***

Pe tine te ştim apărător, înţelepţitor şi binefăcător, care poţi risipi toată răutatea şi viclenia, îi poţi arde pe vrăjmaşi, că tu poţi orice voieşti.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh!

Mântuire şi sfinţenie dobândim noi, cei care ne rugăm ţie, că eşti cel mai mare Izbă-vitor al creştinilor.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor! Amin!

Tămăduiri poţi da trupurilor şi sufletelor noastre, luând nesănătatea noastră, a celor care stăm în patul durerilor şi nu mai avem nici o speranţă, decât de la tine, Împărate Preasfânt al tuturor veacurilor.

Ectenie

Cu pace, Domnului să ne rugăm! Doamne miluieşte!

Pentru pacea de sus, pentru sănătatea sufletelor, a minţilor şi a trupurilor noastre, Domnului să ne rugăm! Doamne miluieşte!

Pentru cei bolnavi, fermecaţi, vrăjiţi, stăpâniţi şi înrăiţi de duhurile rele, pentru vinde-carea, curăţirea de tot răul şi însănătoşirea lor, Domnului să ne rugăm! Doamne mi-luieşte!

Pentru vindecarea bolilor trupeşti şi sufleteşti, psihice şi mentale, Domnului să ne rugăm! Doamne miluieşte!

Pentru alungarea duhurilor rele din vieţile noastre, din trupurile, din minţile, din sufletele noastre şi din toţi cei dragi nouă, şi din vieţile tuturor oamenilor, Domnului să ne rugăm! Doamne miluieşte!

Pentru toţi robii lui Dumnezeu aici de faţă care sunt bolnavi (nume), pentru sănătatea, mântuirea lor, a familiilor lor şi a tuturor oamenilor, Domnului să ne rugăm! Doamne miluieşte! (de 3 ori)

Că Milostiv şi Iubitor de oameni eşti Doamne Dumnezeule şi ţie slavă-ţi înălţăm: Tatălui, Fiului şi Duhului Sfânt, acum şi pururea şi în vecii vecilor! Amin!

Cel ce eşti păzitor nebiruit al creştinilor, apărător şi întăritor al nostru, Duhule Sfânt nu trece cu vederea rugăciunile robilor tăi, ci ne apără de toate relele şi necazurile, că ţie ne rugăm şi ne închinăm, pe tine te slăvim şi te iubim şi în faţa ta ne smerim!

Pomeni-voi, numele tău şi puterea ta întru tot neamul!

Doamne Duhule Sfânt vezi poporul nostru care nădăjduieşte întru Tine!

Apostolul

Înţelepciune!

Din Faptele Sfinţilor Apostoli

F.A. 2;1-11

Fraţilor!
1. Şi când a sosit ziua Cincizecimii, erau toţi împreună în acelaşi loc.
2. Şi din cer, fără de veste, s-a făcut un vuiet, ca de suflare de vânt ce vine repede, şi a umplut toată casa unde şedeau ei.
3. Şi li s-au arătat, împărţite, limbi ca de foc şi au şezut pe fiecare dintre ei.
4. Şi s-au umplut toţi de Duhul Sfânt şi au început să vorbească în alte limbi, precum le dădea lor Duhul a grăi.
5. Şi erau în Ierusalim locuitori iudei, bărbaţi cucernici, din toate neamurile care sunt sub cer.
6. Şi iscându-se vuietul acela, s-a adunat mulţimea şi s-a tulburat, căci fiecare îi auzea pe ei vorbind în limba sa.
7. Şi erau uimiţi toţi şi se minunau zicând: Iată, nu sunt aceştia care vorbesc toţi galileieni?
8. Şi cum auzim noi fiecare limba noastră, în care ne-am născut?
9. Parţi şi mezi şi elamiţi şi cei ce locuiesc în Mesopotamia, în Iudeea şi în Capadocia, în Pont şi în Asia,
10. În Frigia şi în Pamfilia, în Egipt şi în părţile Libiei cea de lângă Cirene, şi romani în treacăt, iudei şi prozeliţi,
11. Cretani şi arabi, îi auzim pe ei vorbind în limbile noastre despre faptele minunate ale lui Dumnezeu!

Pace ţie, cititorule şi duhului tău! Aliluia!

Ascultă, Doamne Dumnezeule Duhule Sfânt şi ne vezi pe noi cei care ne rugăm!

Doamne, ţie ţi se vor ruga mai marii popoarelor!

Evanghelia

Înţelepciune drepţi!

Din Sfânta Evanghelie de la Ioan

Ioan 1;29-33

29. A doua zi a văzut Ioan pe Iisus venind către el şi a zis: Iată Mielul lui Dumnezeu, Cel ce ridică păcatul lumii.
30. Acesta este despre care eu am zis: După mine vine un bărbat, care a fost înainte de mine, fiindcă mai înainte de mine era,

31. Şi eu nu-L ştiam; dar ca să fie arătat lui Israel, de aceea am venit eu, botezând cu apă.
32. Şi a mărturisit Ioan zicând: Am văzut Duhul coborându-Se, din cer, ca un porumbel şi a rămas peste El.
33. Şi eu nu-L cunoşteam pe El, dar Cel ce m-a trimis să botez cu apă, Acela mi-a zis: Peste care vei vedea Duhul coborându-Se şi rămânând peste El, Acela este Cel ce botează cu Duh Sfânt.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh!

Părinte, Cuvinte şi Duhule Sfânt, Treime Sfântă, curăţeşte mulţimea păcatelor noastre!

Doamne miluieşte-ne pe noi după mare mila ta şi după mulţimea îndurărilor tale curăţeşte fărădelegile noastre!

Ajutorului omenesc nu ne încredinţa pe noi Duhule Sfânt, ci primeşte rugăciunile robilor tăi, că necazurile ne cuprind şi nu putem scăpa de răutăţile şi săgetăturile vrăjmaşilor.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor! Amin!

Doamne, la tine pururea scăpăm că eşti Apărătorul şi Dumnezeul nostru!

Cântarea a VII-a

Irmos: Tinerii, care au mers oarecând în Babilon, cu credinţă în Preasfânta Treime văpaia cuptorului au călcat-o cântând: Dumnezeul părinţilor noştri, bine eşti cuvântat!

Stih: ***Doamne Dumnezeule, Duhule Sfânt, miluieşte-ne şi ne acoperă pe noi!***

Mângâietorule şi apărătorule al tuturor, Împărate al tuturor veacurilor: Bine eşti cuvâ-tat de robii tăi, care te iubesc şi te slăvesc întru toţi vecii!

Stih: ***Doamne Dumnezeule, Duhule Sfânt, miluieşte-ne şi ne acoperă pe noi!***

Din dumnezeiasca şi nesfârşita Putere a ta împărtăşindu-se oamenii, cu dragoste te-au slăvit şi te-au binecuvântat întru toţi vecii!

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh!

Noi oamenii cădem în multe păcate în această lume trecătoare, dar primind ajutorul tău strigăm: Binecuvântat să fii, Dumnezeule al nostru!

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor! Amin!

Scăpare, mângâiere, acoperământ sfânt şi dumnezeiesc eşti pentru noi, Doamne Duhule Sfânt, şi rugându-te pentru ajutor: Îţi mulţumim, te slăvim şi te binecuvântăm întru toţi vecii!

Cântarea a VIII-a

Irmos: Pe Împăratul Ceresc pe care Îl laudă Oştile Îngereşti să-L lăudăm şi să-L binecuvântăm întru toţi vecii!

Stih: ***Doamne Dumnezeule, Duhule Sfânt, miluieşte-ne şi ne acoperă pe noi!***

Pe Împăratul Cerurilor şi al Pământului, care are puteri nebănuite şi este de necuprins cu mintea, să-L lăudăm şi să-L prea înălţăm întru toţi vecii!

Stih: ***Doamne Dumnezeule, Duhule Sfânt, miluieşte-ne şi ne acoperă pe noi!***

La rugăciunea proorocului Daniel ai închis gurile leilor. Te rugăm Milostiv fii şi nouă păcătoşilor, că pentru toate îţi mulţumim şi te slăvim întru toţi vecii.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh!

Pe Mântuitorul nostru să-L slăvim, să-L lăudăm, că după Înălţarea sa la Ceruri, te-ai pogorât şi i-ai sfinţit pe ucenicii săi cei binecuvântaţi.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor! Amin!

Te rugăm Duhule Sfânt ajută-ne pe noi şi pe urmaşii noştri să ne curăţim de tot răul şi să ne sfinţim sufletele.

Cântarea a IX-a

Irmos: Cu adevărat pe tine te mărturisim, Doamne Duhule Sfânt, Dumnezeu în Sfânta Treime, Dumnezeul nostru, putere tainică întru toţi vecii!

Stih: ***Doamne Dumnezeule, Duhule Sfânt, miluieşte-ne şi ne acoperă pe noi!***

Sfinţii prooroci, inspiraţi de tine, au scris Cuvântul lui Dumnezeu, care s-a dat lumii spre întărirea tuturor.

Stih: ***Doamne Dumnezeule, Duhule Sfânt, miluieşte-ne şi ne acoperă pe noi!***

În psalmi proorocul David te-a lăudat, în Cântarea cântărilor Solomon prea măreşte frumuseţea, iar Ecleziastul spune: Teme-te de Dumnezeu şi păzeşte poruncile lui! Noi te rugăm să ne dai har şi să ne izbăveşti de toţi duşmanii noştri văzuţi şi nevăzuţi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh!

Doamne, te pot lăuda pe tine apostolii? Cuvioşii? Mucenicii? Drepţii? Cei pe care i-ai inspirat de-a lungul veacurilor? Noi creştinii de acum zicem către tine: Binecu-vântează-ne şi ne întăreşte întru Slava numelui tău sfânt!

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor! Amin!

Milostiv fii nouă, tuturor! Acoperă-ne pe noi cu Puterea ta nemărginită, că suntem zidirea ta, lucrul mâinilor tale şi deşi suntem păcătoşi cu sfială ne rugăm ţie, îţi mulţumim pentru toate, te slăvim şi te cinstim întru toţi vecii.

Ectenia milei

Miluieşte-ne pe noi, Dumnezeule, după mare mila ta, rugămu-ne ţie auzi-ne şi ne mi-luieşte! Doamne miluieşte!

Pentru mila, pacea, sănătatea, mântuirea, cercetarea, curăţirea sufletească şi trupească şi pentru buna sporire duhovnicească a robilor lui Dumnezeu (nume) şi a familiilor lor, Domnului să ne rugăm! Doamne miluieşte!

Ca ţara noastră să fie păzită de boli, de foamete, de foc, de războaie, de năvălirea altor neamuri, de cutremur, de inundaţii, de secetă şi de alte urgii, Domnului să ne rugăm!
Doamne miluieşte!

Ca Bunul Dumnezeu să fie blând, bun, lesne iertător, milostiv cu noi toţi, să-Şi întoarcă înapoi mânia sa, care cu dreptate se porneşte asupra noastră, şi să ne izbă-vească de tot răul, Domnului să ne rugăm! Doamne miluieşte!

Auzi-ne pe noi Doamne Dumnezeule, nădejdea tuturor celor care ţi se roagă şi milostiv fii nouă Stăpâne, şi ne miluieşte pe noi! Doamne miluieşte! (de 3 ori)

Că Milostiv şi Iubitor de oameni eşti Doamne Dumnezeule şi ţie slavă-ţi înălţăm: Tatălui, Fiului şi Duhului Sfânt, acum şi pururea şi în vecii vecilor! Amin!

Veniţi toţi iubitorii de Dumnezeu să aducem cinstire, slavă şi mărire Împăratului tuturor, celui care ne izbăveşte de tot răul, care ne îndeamnă la lucrarea cea bună şi ne chemă pe noi, păcătoşii, la pocăinţă!

Doxologia

Slavă Ţie, Celui ce ne-ai arătat nouă Lumina! Slavă întru cei de Sus, lui Dumnezeu şi pe Pământ pace, între oameni bunăvoire!
Lăudămu-Te, bine Te cuvântăm, închinămu-ne Ţie, slăvimu-Te, mulţumim Ţie pentru Slava ta cea mare.
Doamne Împărate Ceresc, Dumnezeule, Părinte Atotţiitorule, Doamne Fiule Unule-Născut, Iisuse Hristoase şi Doamne Dumnezeule Duhule Sfânt;

Doamne Dumnezeule, Mieluşelul lui Dumnezeu, Fiul Tatălui, Cel care ridici păcatul lumii miluieşte-ne pe noi, Cel ce ridici păcatele lumii!

Primeşte rugăciunea noastră, Cel ce şezi de-a dreapta Tatălui şi ne miluieşte pe noi! Că Tu eşti Unul Sfânt! Tu eşti Domnul nostru Iisus Hristos, întru Slava lui Dumnezeu Tatăl. Amin!

În toate zilele bine Te vom cuvânta şi vom lăuda Numele Tău, în veac şi în veacul veacului.

Învredniceşte-ne Doamne în ziua aceasta fără de păcat să ne păzim noi. Bine eşti cuvântat Doamne, Dumnezeul părinţilor noştri şi lăudat şi Preaslăvit este Numele Tău în veci! Amin!

Fie Doamne mila Ta spre noi, precum am nădăjduit şi noi întru Tine!

Bine eşti cuvântat Doamne, învaţă-ne pe noi îndreptările Tale! (de 3 ori)

Doamne, scăpare Te-ai făcut nouă în neam şi în neam. Eu am zis: Doamne miluieşte-mă! Vindecă sufletul meu, că am greşit Ţie! Doamne la Tine am scăpat, învaţă-mă să fac Voia Ta, că Tu eşti Dumnezeul meu! Că la Tine este Izvorul Vieţii, întru Lumina Ta vom vedea lumina! Tinde, Doamne, mila Ta celor ce Te cunosc pe Tine!

Sfinte Dumnezeule, Sfinte Tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi! (de 3 ori)

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh şi acum şi pururea şi în vecii vecilor! Amin!

Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi!

Bine este cuvântat Atotputernicul Tată Ceresc, cu toţi cei care Îl ascultă şi fac Voia lui cea sfântă!

Bine este cuvântat Duhul Sfânt de Viaţă Făcătorul, Căruia ne rugăm pentru o sfântă binecuvântare.

Bine este cuvântat Iisus Hristos, Dumnezeul nostru, Cel ce prea înţelepţi pe pescari i-a arătat, trimiţându-le lor Duhul Sfânt şi printr-înşii lumea a vânat!

Dumnezeule iubitor de oameni, mărire Ţie!

Rugăciune

Slăvit să fii Doamne Duhule Sfânt, Dumnezeule Atotfăcător, Atotputernic, care i-ai luminat pe prooroci, i-ai înţelepţit pe Sfinţii apostoli şi i-ai întărit pe toţi Sfinţii de-a lungul veacurilor!

Te rugăm Doamne luminează-ne minţile şi înţelepţeşte-ne dăruindu-ne cunoaşterea cea de la tine! Te rugăm Doamne curăţeşte-ne sufletele de toată întinarea şi întăreşte-ne credinţa! Te rugăm Doamne dăruieşte-ne tot ce este de folos pentru a lucra şi a împlini voia ta dumnezeiască!

Te rugăm Doamne fii cu noi şi cu urmaşii noştri până la sfârşitul veacurilor şi alungă-i pe duşmanii văzuţi şi nevăzuţi, cu puterea ta cea mare!

Te rugăm Doamne ai milă de toţi creştinii, nu lăsa să fie dezbinare între ei, uneşte-i pe toţi într-o sfântă sobornicească şi apostolească Biserică ortodoxă, binecuvântată de tine!

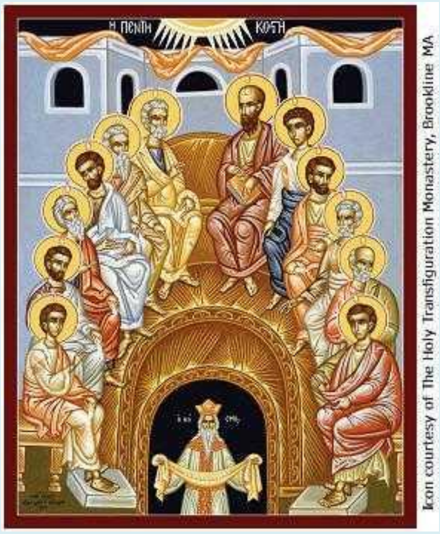
Te rugăm Doamne Milostiv fii nouă tuturor, celor care vrem să mergem pe calea cea dreaptă şi sfântă, a virtuţilor şi a îndemnurilor dumnezeieşti, date de toţi Sfinţii tăi!

Te rugăm Doamne Milostiv fii cu toţi cei care vor să facă binele şi nu îi lăsa pe ei să se rătăcească din cauza celor răi! Te rugăm Doamne pe toţi îndrumă-i pe calea de lumină spre Împărăţia ta!

Slavă Ţie, Doamne Dumnezeul nostru, Slavă Ţie! Amin!

(Sursa: Carte de rugăciuni "Toată suflarea să laude pe Domnul!")

Rugăciune către Sfântul Duh a Sfântului Simeon Noul Teolog

Vino, Viaţa cea veselă şi veşnică şi dreaptă, cea atotţiitoare, întru tot Sfinte şi de viaţă Făcătorule şi Ziditorule Duh, cela ce eşti întru aceeaşi cinste cu stăpânirea Tatălui şi a Fiului, care au această egalitate şi dumnezeire şi unitate de socotinţă în trei Feţe.

Vino, Doamne al meu, Tu, pe care Te-a dorit şi te doreşte ticălosul meu suflet! Vino, Cel ce Te-ai făcut Însuţi dorinţa întru mine şi m-ai făcut a Te dori pe Tine, Cel cu totul neapropiat.

Vino, bucuria mea cea neîncetată şi desfătarea şi slava mea, viaţa mea, mângâierea sufletului meu. Fă-Te cu mine un duh, Preabunule Stăpâne, fără de amestecare, fără de mutare, fără de schimbare.

Dumnezeule cel peste Toate, fă-Te mie Însuţi toate întru toate, hrană negrăită şi cu totul nemistuită, care de-a pururea se revarsă în buzele sufletului meu şi curge în izvorul inimii mele; îmbrăcămintea care străluceşte şi cu totul arde pe draci. Curăţia care mă spală pe mine prin nestricăcioase şi sfinte lacrimi, pe care venirea Ta le dăruieşte celor la care vine.

Fă-Te mie, Doamne, lumină neîncetată; şi soare neapus, în tot locul strălucindu-mă pe mine. Cela ce nu Te întorci de la nimenea din toţi. Ca să nu ne acoperim de întunericul păcatelor noastre, nevoind a veni către noi.

Depărtează de la mine, Doamne, toată înălţarea cea pierzătoare şi-mi dă mie, Doamne, întreaga înţelepţire a ochilor. Pune limbii mele frâu. Arată auzirile mele bine supuse sfintelor Tale porunci. Dă-mi răbdare întru necazuri. Înţelepţeşte şi întăreşte inima mea întru împreună pătimire, întru milostivire, întru dragoste,

întru smerită cugetare, în sinea mea şi către toţi, întru întoarcere dinspre lenevia şi trândăvia dracilor, în care ca în nişte dulceţi m-am desfătat.

Dă-mi mie desluşire în gânduri, ca să aflu pe care dintre ele se cade mai mult a le alege. Dă-mi a cunoaşte uneltirile diavolului şi pe acestea împreună cu el a le lepăda; şi cu totul a-mi tăia voia mea şi a atârna cele ale mele de purtarea Ta de grijă şi de la aceasta a nădăjdui folosul.

Căci la Tine este viaţa mea, mântuirea mea. Şi pe Tine Te binecuvântez şi Te slăvesc şi Ţie mă închin, împreună şi Celui fără de început al Tău Părinte şi Purcezător şi Celui de o veşnicie cu Tine şi de o fiinţă cu Tine al Lui Fiu, totdeauna, acum şi pururea, şi în vecii vecilor. Amin.

Sinaxar - Pogorârea Sfântului Duh (Cincizecimea sau Rusaliile)

https://www.trinitas.tv/pogorarea-sfantului-duh-cincizecimea-sau-rusaliile/

Sinaxar - Pogorârea Sfântului Duh (Cincizecimea sau Rusaliile)

În această zi, Duminica a opta după Paşti, prăznuim Sfânta Cincizecime. Şi această sărbătoare am luat-o din cărţile iudeilor. Căci după cum aceia prăznuiesc Cincizecimea lor, cinstind numărul de şapte, dar şi pentru că au primit Legea după trecerea a cincizeci de zile de la Paşti, tot astfel şi noi prăznuim cincizeci de zile de la Paşti, primind Duhul cel Preasfânt, care ne dă Legea, ne călăuzeşte spre tot adevărul şi ne învaţă cele plăcute lui Dumnezeu.

Să se mai ştie că la evrei erau trei sărbători mari: Paştile, Cincizecimea şi Sărbătoarea Corturilor.

⇒ *Paştile în amintirea trecerii Mării Roşii; căci cuvântul paşte înseamnă «trecere». Şi sărbătoarea aceea o preînchipuia pe a noastră, care este trecerea şi întoarcerea din nou de la întunericul păcatului, la Rai.*

⇒ *Apoi, evreii prăznuiau Cincizecimea spre aducere aminte de suferinţele lor din pustiu, cum şi de multele necazuri prin care au trecut, până să ajungă în pământul făgăduinţei. Că numai după aceea s-au îndulcit de roade, de grâu şi de vin.*

Nouă, însă, Cincizecimea ne arată ieşirea din răutatea necredinţei şi intrarea în Biserică; că atunci ne împărtăşim şi noi cu Trupul şi Sângele Stăpânului.

Unii spun că evreii sărbătoreau Cincizecimea din pricinile arătate mai sus; dar alţii cred că Cincizecimea ar fi fost orânduită de evrei pentru cinstirea numărului şapte, după cum s-a spus. Că acest număr adunat de şapte ori cu el însuşi,

dă numărul de cincizeci de zile, fără una. Cinstirea Cincizecimii de către evrei atârna nu numai de numărarea zilelor, ci de a anilor, în care ei sărbătoreau Jubileul; aceasta cădea după trecerea a de şapte ori şapte ani. în acel an ei lăsau pământul nesemănat şi vitele la odihnă, iar robilor dobândiţi cu bani, li se dădea libertatea să plece.

⇒ *A treia sărbătoare era Sărbătoarea Corturilor, care se prăznuia după strângerea bucatelor de pe câmp, adică la trecerea a cinci luni de la prăznuirea Paştilor.*

Această sărbătoare se prăznuia spre aducere aminte de ziua în care Moise a ridicat întâia oară cortul cel văzut prin nori în Muntele Sinai şi făcut de marele meşter Veseleil. Săvârşeau acest praznic făcând corturi, iar cei ce locuiau la ţară, mulţumeau lui Dumnezeu, după adunarea roadelor ostenelilor lor. Se pare că şi David a scris psalmii cei pentru linuri (recunoştinţă), pentru aceste zile.

Sărbătoarea aceasta închipuia învierea noastră cea din morţi; când, după ce corturile trupurilor noastre se vor strica, iarăşi se vor alcătui, şi ne vom îndulci de roadele ostenelilor noastre, prăznuind în corturile cele veşnice.

Se cuvine să mai ştim, că în ziua aceasta, săvârşindu-se praznicul Cincizecimii, Duhul Sfânt S-a coborât peste ucenicii Domnului. Şi fiindcă Sfinţii Părinţi au socotit să despartă praznicele pentru măreţia Preasfântului şi de viaţă făcătorului Duh, căci El este unul din Sfânta şi de viaţă începătoare Treime, iată că pomenim luni, după Duminica a opta, felul cum a venit Duhul Sfânt.

Gheorghe Anghel - Calendar Ortodox - Pogorârea Sfântului Duh (Cincizecimea sau Rusaliile) Duminica a 8-a după Paști

Biserica Ortodoxă cinsteşte persoana Sfântului Duh în Duminica Cincizecimii şi a doua zi după ea, la sărbătoarea Sfintei Treimi (numită şi Lunea Sfântului Duh). Credincioşii ortodocşi se vor afla în Duminica Cincizecimii, a Pogorârii Sfântului Duh sau a Rusaliilor - numită în popor şi Duminica mare. Aceasta este sărbătoarea anuală a Pogorârii Sfântului Duh peste Sfinţii apostoli. Faptele Apostolilor (2, 1-4) mărturisesc despre acest eveniment foarte important din viaţa Bisericii.

Istoricul sărbătorii

Sărbătoarea Rusaliilor constituie cea mai veche sărbătoare creştini împreună cu cea a Paştilor, fiind prăznuită încă din vremea Sfinţilor apostoli.

Despre ea amintesc Sfântul apostol Pavel (1 Cor. 16, S) şi Sf. Luca (Fapte 20, 16). E numărată şi în Constituţiile Apostolice, printre sărbătorile în care sclavii se cuvine să fie eliberaţi de muncile obişnuite.

Despre ea mai amintesc: Sfântul Irineu, Tertulian, Origen, canonul 43 al Sinodului din Elvira (c. 300), canonul 20 al Sinodului I Ecumenic (care opreşte îngenuncherea în ziua Rusaliilor), Sfântul Epifanie ş.a. Marii predicatori din secolele IV şi V au lăsat o mulţime de panegirice in cinstea acestei sărbători, iar în a doua jumătate a secolului IV, pelerina apuseană Egeria descrie modul cum era sărbătorită pe atunci la Ierusalim.

Până către sfârşitul secolului IV şi începutul secolului V, Cincizecimea era o dublă sărbătoare: a înălţării Domnului şi a Pogorârii Sfanţului Duh, aşa cum o descrie, de altfel, încă din prima jumătate a secolului IV, Eusebiu al Cezareii. Însă sărbătoarea aceasta a fost fixată, de pe la 400 înainte, în ziua a 40-a după Paşti, cum este sărbătorită până astăzi, Cincizecimea rămânând numai ca Sărbătoarea Pogorârii Sfântului Duh.

Ce sărbătorim la pogorârea Duhului Sfânt

Pogorârea Sfântului Duh este istorisită de Sfântul apostol şi evanghelist Luca în Faptele Apostolilor (Fapte 2). Sinaxarul din Lunea Rusaliilor este grăitor în acest sens şi îl redăm în continuare: „În această zi, în Lunea Rusaliilor, prăznuim pe însuşi Preasfântul de viaţă Făcătorul şi întru tot puternicul Duh, Unul din Treime, Dumnezeu, Cel de o cinstire, de o fiinţă şi de o slavă cu Tatăl şi cu Fiul.

În ziua Cincizecimii S-a pogorât Duhul Sfânt, în chip de limbi de foc, peste Sfinţii apostoli, în foişorul unde stăteau ei, şi s-a aşezat peste fiecare dintr-înşii. Pentru cinstirea Sfântului Duh, dumnezeieştii Părinţi, care pe toate bine le-a tocmit, cu prilejul Cincizecimii, au rânduit o sărbătoare deosebită, în această zi a Rusaliilor.

Mântuitorul făgăduise înainte de patima Sa venirea Sfântului Duh, zicând: «De folos este ca Eu să Mă duc; că de nu Mă voi duce Eu, Mângâietorul nu va veni». Şi iarăşi: «Voi ruga pe Tatăl şi alt Mângâietor va trimite vouă: Duhul adevărului, care din Tatăl purcede». Iar după patimă, înainte de înălţarea la cer, iarăşi a zis: «Iar voi să rămâneţi în Ierusalim, până când vă veţi îmbrăca cu putere de sus». Deci, făgăduindu-le pe Mângâietorul, acum L-a trimis lor pe Acesta.

Pe când ucenicii se găseau în foişor, în ziua Cincizecimii, cam pe la ceasul al treilea din zi, s-a făcut pe neaşteptate tunet din cer, în aşa fel, încât a străbătut mulţimea adunată la Ierusalim, din toată lumea; şi Duhul Sfânt S-a văzut în chip de limbi de foc, pogorând nu numai peste cei doisprezece apostoli, ci şi peste cei şaptezeci de ucenici; şi aceştia au început să grăiască în limbi străine, fiecare din apostoli grăind limbile tuturor neamurilor. Astfel, nu numai cel de alt neam auzea pe apostol grăind în limba sa proprie, ci şi apostolul înţelegea şi grăia limba fiecărui neam. Din pricina aceasta mulţimea socotea că sunt beţi, că neînţelegând cum fiecare apostol poate grăi tuturor în limba fiecăruia, îl socotea pe acela beat. Alţii, însă, se mirau zicând: Ce înseamnă aceasta? Mulţimea, adunată la Ierusalim pentru praznic, era din toate părţile pământului: părţi, mezi şi elimiţi, care fuseseră robiţi puţin mai înainte, de Antioh.

Deci, Duhul Sfânt a venit după ce au trecut zece zile de la înălţare, iar nu îndată după înălţare, spre a face pe ucenici să-L aştepte cu şi mai multă înflăcărare.

Tradiţia zice că în fiecare zi venea să se închine acelui Trup îndumnezeit al lui Hristos câte una din cetele îngerilor. Deci, după împlinirea celor nouă zile, împăcarea fiind săvârşită prin Fiul, în a zecea zi a venit în lume şi Mângâietorul.

În ce priveşte Pogorârea Duhului după cincizeci de zile de la Paşti, aceasta ar fi în amintirea Legii Vechi; că Israel a primit cele zece porunci după un timp de cincizeci de zile de la trecerea prin Marea Roşie.

Să se mai ţină seamă şi de asemănări: Acolo era un munte, aici un foişor; acolo s-a văzut foc, aici limbi de foc; iar în locul tunetului şi negurei din Sinai, aici s-a auzit un vuiet de vifor năpraznic.

Duhul Sfânt S-a pogorât în chip de limbi de foc, ca să arate că este în legătură cu Cuvântul cel viu; sau pentru că apostolii trebuiau să înveţe mulţimile şi să le aducă la Hristos şi prin mijlocirea Cuvântului. S-a pogorât apoi, în chip de foc, ca să arate pe de o parte, că Dumnezeu este foc mistuitor, iar pe de alta, pentru nevoia de curăţire; şi S-a împărţit în limbi, pentru haruri. Şi precum odinioară a amestecat pe cei ce ştiau numai o limbă şi i-a împărţit în mai multe limbi tot aşa şi acum, celor ce cunoşteau numai o limbă, le-a dat să cunoască multe limbi, ca să adune pe cei ce erau de diferite limbi, risipiţi în toate laturile lumii. Faptul s-a petrecut într-o zi de sărbătoare, pentru a fi cât mai mulţi cei adunaţi şi ca prin ei vestea să se răspândească pretutindeni; apoi şi pentru ca cei ce se aflau acolo de Paşti şi văzuseră cele săvârşite atunci asupra lui Hristos, să aibă de ce să se minuneze. Faptul s-a petrecut apoi în ziua Cincizecimii, fiindcă se cuvenea ca tot în timpul în care se dăduse Legea cea Veche, să se reverse şi harul Duhului; după cum şi Hristos săvârşind un nou Paşte propriu, făcuse în loc de Paştile cel obişnuit, Paştile cel adevărat.

Duhul nu S-a aşezat pe buzele apostolilor, ci pe capetele lor, căci capul este ocârmuitorul şi partea cea mai aleasă a trupului şi cuprinde în el mintea, de la care şi limba îşi trage graiul. Pe de altă parte, este ca şi cum Duhul Şi-ar lăsa glasul prin limbă, aşezându-Se asupra capetelor apostolilor şi rânduindu-i astfel învăţători ai tuturor celor de sub soare. Vuietul care a avut loc şi focul s-a întâmplat din pricină că ele au fost şi în Sinai, arătând prin aceasta, că şi atunci şi acum Duhul este Acelaşi, dând Legea şi orânduind toate. Mulţimea s-a tulburat de vuietul suflării, fiindcă socotea că vine împlinirea tuturor celor prevestite de Iisus, iudeilor, cu privire la nimicirea lor. Se spune «ca de foc», ca să nu cugete cineva despre Duhul Sfânt că ar fi avut vreo însuşire trupească.

Apostolii au fost învinuiţi de beţie. Dar Petru, sculându-se şi vorbind în mijlocul mulţimii, a dovedit că lucrul acesta nu este adevărat, aducând mărturie cuvân-tul proorocului Ioil. Astfel a înduplecat dintre ei, cu cuvântul, ca la trei mii, să vină la Hristos”.

Cincizecimea

Cincizecimea se numeşte aşa pentru că se prăznuieşte la 50 de zile după Paşti. În Vechiul Testament, Cincizecimea amintea de primirea Legii pe Muntele Sinai, de suferinţele evreilor în pustiu, precum şi de necazurile cele multe prin care au trecut, până să ajungă în pământul făgăduinței, unde s-au îndulcit de roade, de grâu şi de vin. De aceea, la această sărbătoare se mulţumea lui Dumnezeu şi pentru secerişul nou.

Unii tâlcuitori spun că Cincizecimea ar fi fost orânduită la evrei şi pentru cinstirea numărului şapte, întrucât acest număr adunat de şapte ori cu el însuşi, dă numărul de cincizeci de zile fără una. La evrei nu numai zilele se numărau aşa, ci şi anii, în care ei sărbătoreau Jubileul, adică după trecerea a de șapte ori şapte ani. În acel an jubiliar, ei lăsau pământul nesemănat şi vitele la odihnă, iar robilor dobândiţi cu bani, li se dădea libertatea să plece.

În Noul Testament, aceasta zi aminteşte de venirea Duhului Sfânt peste apostoli, Duh care ne dă Legea duhovnicească, ne călăuzeşte spre tot adevărul şi ne învaţă cele plăcute lui Dumnezeu. Astfel, Cincizecimea ne arată ieşirea din răutatea necredinţei şi ziua întemeierii Bisericii în chip văzut.

Sinaxarul din Duminica Rusaliilor ne prezintă mai multe informații în acest sens: „În această zi, Duminica a opta după Paşti, prăznuim Sfânta Cincizecime. Şi această sărbătoare am luat-o din cărţile iudeilor. Căci după cum aceia prăznuiesc Cincizecimea lor, cinstind numărul de şapte, dar şi pentru că au primit Legea după trecerea a cincizeci de zile de la Paşti, tot astfel şi noi prăznuim cincizeci de zile de la Paşti, primind Duhul cel Preasfânt, care ne dă

Legea, ne călăuzeşte spre tot adevărul şi ne învaţă cele plăcute lui Dumnezeu. Să se mai ştie că la evrei erau trei sărbători mari: Paştile, Cincizecimea şi Sărbătoarea Corturilor.

⇒ *Paştile în amintirea trecerii Mării Roşii; căci cuvântul paşte înseamnă «trecere». Şi sărbătoarea aceea o preînchipuia pe a noastră, care este trecerea şi întoarcerea din nou de la întunericul păcatului, la Rai.*

⇒ *Apoi, evreii prăznuiau Cincizecimea spre aducere aminte de suferinţele lor din pustiu, cum şi de multele necazuri prin care au trecut, până să ajungă în pământul făgăduinţei. Că numai după aceea s-au îndulcit de roade, de grâu şi de vin. Nouă, însă, Cincizecimea ne arată ieşirea din răutatea necredinţei şi intrarea în Biserică; că atunci ne împărtăşim şi noi cu Trupul şi Sângele Stăpânului. Unii spun că evreii sărbătoreau Cincizecimea din pricinile arătate mai sus; dar alţii cred că Cincizecimea ar fi fost orânduită de evrei pentru cinstirea numărului şapte, după cum s-a spus. Că acest număr adunat de şapte ori cu el însuşi, dă numărul de cincizeci de zile, fără una. Cinstirea Cincizecimii de către evrei atârna nu numai de numărarea zilelor, ci de a anilor, în care ei sărbătoreau Jubileul; aceasta cădea după trecerea a de şapte ori şapte ani. În acel an ei lăsau pământul nesemănat şi vitele la odihnă, iar robilor dobândiţi cu bani, li se dădea libertatea să plece.*

⇒ *A treia sărbătoare era Sărbătoarea Corturilor, care se prăznuia după strângerea bucatelor de pe câmp, adică la trecerea a cinci luni de la Prăznuirea Paştilor. Această sărbătoare se prăznuia spre aducere aminte de ziua în care Moise a ridicat întâia oară cortul cel văzut prin nori în Muntele Sinai şi făcut de marele meşter Veseleil. Săvârşeau acest praznic făcând corturi, iar cei ce locuiau la ţară, mulţumeau lui Dumnezeu, după adunarea roadelor ostenelilor lor. Se pare că şi David a scris psalmii cei pentru linuri (recunoştinţă), pentru aceste zile. Sărbătoarea aceasta închipuia învierea noastră cea din morţi; când, după ce corturile trupurilor noastre se vor strica, iarăşi se vor alcătui, şi ne vom îndulci de roadele ostenelilor noastre, prăznuind în corturile cele veşnice.*

Se cuvine să mai ştim, că în ziua aceasta, săvârşindu-se praznicul Cincizecimii, Duhul Sfânt S-a coborât peste ucenicii Domnului. Şi fiindcă Sfinţii Părinţi au socotit să despartă praznicele pentru măreţia Preasfântului şi de viaţă făcătorului Duh, căci El este unul din Sfânta şi de viaţă începătoare Treime, iată că şi noi vom vorbi mâine, despre felul cum a venit Duhul Sfânt”.

Rusaliile

Sărbătoarea pogorârii Duhului Sfânt a fost numită în româneşte „Rusalii” de la sărbătoarea trandafirilor din lumea romană, consacrată cultului morţilor.

Creştinii au preluat obiceiul roman, făcând din sâmbăta dinaintea Rusaliilor una din zilele de pomenire generală a morţilor. În unele zone ale ţării, în sâmbăta Rusaliilor se împart oale împodobite cu flori şi cu un colac deasupra pentru pomenirea morţilor. În duminica Rusaliilor se împart farfurii frumos împodobite pentru vii.

În tradiţia Bisericii Ortodoxe, în ziua imediat următoare marilor sărbători se comemorează persoanele care stau în legătură nemijlocită cu persoana sau evenimentul aflat în centrul respectivei sărbători. Întrucât persoanele Sfintei Treimi, Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh, sunt într-o legătură nemijlocită, lunea de după duminica Rusaliilor este consacrată proslăvirii Sfintei Treimi. De fapt, sărbătoarea Rusaliilor are consacrate două zile.

Istoria Bisericii începe la Rusalii

Sărbătoarea cade totdeauna la 10 zile după înălţare sau la 50 de zile după Paşti, când a avut loc evenimentul sărbătorit şi când evreii îşi serbau şi ei Praznicul Cincizecimii. E totodată sărbătoarea întemeierii Bisericii Creştine, căci în aceeaşi zi, în urma cuvântării însufleţite a Sfântului apostol Petru, s-au convertit la creştinismca la trei mii de suflete, care au alcătuit cea dintâi comunitate creştină din Ierusalim (Fapte 2,41), nucleul Bisericii de mai târziu.

Prin Pogorârea Duhului Sfânt a început o epocă nouă în istoria mântuirii neamului omenesc. Astfel a luat fiinţă în chip văzut Biserica, adică Împărăţia lui Dumnezeu pe pământ, flacăra Duhului Sfânt în lume. S-a împlinit în acest mod ţelul final al întrupării, al jertfei de pe cruce şi al Învierii Domnului.

Deşi fiecare apostol a primit pe Duhul Sfânt şi cu toţii au pornit în lume vestind tainele Împărăţiei Cerurilor în graiul tuturor popoarelor, deşi cei ce s-au botezat erau „bărbaţi cucernici din toate neamurile care sunt sub cer“, s-a creat atunci o unitate nouă, spirituală, un aşezământ în care toate se adună ca mădularele într-un trup, formând Biserica, Trupul cel tainic al lui Hristos. Iată dar că Rusaliile sunt ziua întemeierii Bisericii creştine ca instituţie divino-umană.

Cincizecimea, adică a 50-a zi de la Învierea Domnului, este ziua voită de Tatăl, făgăduită de Fiul şi împlinită de Sfântul Duh. Este ziua deplinei revelaţii a Sfintei Treimi în lume: crearea, mântuirea şi sfinţirea. În această zi se inaugurează un nou mod de legătură între cei ce cred şi Dumnezeu, mod sau chip nevăzut de ochii noştri, dar simţit de inimă.

Înainte de patima Sa cea de bunăvoie, ştiind Iisus toate cele ce aveau să se întâmple cu El şi nevoind să-i lase pe apostoli în deznădejde, le-a făgăduit că va trimite pe Duhul Sfânt, Duhul Adevărului, care-i va călăuzi. Şi va vesti cele

viitoare, îi va mângâia şi Îl va prea mări, căci „din al meu va lua şi vă va vesti". El se va numi Mângâietorul, fiindcă va mângâia pe tot cel ce se lasă călăuzit de El. Iar când s-a arătat apostolilor după slăvita Sa Înviere, Le-a zis: „Luaţi Duh Sfânt, cărora veţi ierta păcatele, le vor fi iertate şi cărora le veţi ţine, vor fi ţinute" (In. 20, 21-22), acesta este textul care fundamentează peste veacuri Taina Spovedaniei.

Biserica este aşadar Hristos în toţi, uniţi prin lucrarea Sfântului Duh într-un chip viu şi indisolubil. Iisus Hristos şi toţi credincioşii sunt mădulare ale aceluiaşi Trup tainic al lui Hristos, alcătuit din mai multe mădulare. Există un singur corp şi un singur Duh. Şi această unitate a fost consfinţită de Duhul Sfânt în ziua Cincizecimii.

Duhul Sfânt

Sfântul Duh Se numeşte Mângâietor, ca Unul care are putere să ne mângâie şi să ne aline; că pe El L-am primit în locul lui Hristos. Şi El mijloceşte, cu graiuri nespuse, pentru noi către Dumnezeu, ocrotindu-ne ca un iubitor de oameni, ca şi Hristos, că şi Hristos este Mângâietor, pentru că zice apostolul: Avem Mângâietor către Tatăl pe Iisus Hristos Cel drept (1 Ioan 2,1). De aceea, Duhul Sfânt se mai numeşte şi alt Mângâietor (Ioan 14,16). Se numeşte altul, pentru că este de aceeaşi fiinţă. Căci unul şi altul se spune numai despre cei ce sunt de aceeaşi fiinţă. Despre cei ce sunt de fiinţe deosebite nu se poate grăi aşa, fără să li se arate, îndată, şi fiinţa pe care o au. Sfântul Duh este întru toate una cu Tatăl şi cu Fiul; de aceea, El este şi împreună Ziditor (Făcător) a toate şi chiar Lucrător al învierii de obşte, şi face toate câte voieşte: sfinţeşte, împarte, înnoieşte, trimite, înţelepţeşte, unge pe proroci şi, pe scurt zicând toate le face, El fiind liber, atotputernic, bun, drept, ocârmuitor. Prin El este toată înţelepciunea, viaţa, mişcarea, împărtăşirea din sfinţenie şi din orice fel de viaţă. Într-un cuvânt, tot ce are Tatăl şi Fiul are şi El, afară de nenaştere şi naştere, întrucât El purcede din Tatăl.

Duhul revărsându-Se, aşadar, lumea s-a umplut de tot felul de daruri şi, prin El, toate neamurile au fost călăuzite la cunoaşterea adevăratului Dumnezeu, iar apostolii au primit puterea de a alunga toată boala şi toată neputinţa. Hristos a pregătit venirea Sfântului Duh peste ucenicii Săi, când, înainte de pătimire, le-a vorbit despre aceasta (Ioan 7, 38-39), apoi, mai vădit după înviere, când a suflat asupra lor (Ioan 20,22). Iar acum L-a trimis pe El, în chip de limbi de foc.

Cum să primim şi să păstrăm harul Duhului Sfânt?

Slavă Ţie, Doamne Iisuse, Dumnezeul nostru, slavă Ţie! Slavă neţărmuritei Tale milostiviri, Doamne, slavă Ţie!

Traducere şi adaptare: Tamara Hotnog
Sursa: Sagesse Orthodoxe

Nu există reţetă! Dumnezeu ne iubeşte Cel dintâi (1 Ioan 4, 19). Nu depinde totul de noi. Viaţa este o sinergie, rugăciunea - un dialog, iubirea - un răspuns. Hristos, prin Duhul Sfânt, poate intra, „toate porţile fiind închise". Ne-a arătat aceasta după Învierea Lui. Porţile inimii noastre pe care le ţinem închise, în mod conştient sau inconştient, pot fi străpunse de dumnezeiasca milostivire. Nimic nu-L condiţionează pe Dumnezeu. Cu toate acestea, El preferă ca noi să cooperăm cu voia Lui iubitoare.

Duhul sălăşluieşte în orice om şi, deplin, în cei botezaţi. Întrupat şi înălţat la dreapta Tatălui, Fiul lui Dumnezeu trimite neîntrerupt Duhul asupra celor care cred în El şi, prin ei, asupra întregii Creaţii. Este simultan prezent în trupul Bisericii Lui, ai căror mădulare suntem. Duhul omului dat în Rai încă de la creaţie (Facere 2,7) constituie în orice om o aspiraţie la Duhul Sfânt. Cincizecimea personală a avut loc, odată cu botezul, prin mirungere. Astfel, Duhul sălăşluieşte în noi dimpreună cu Hristos. Însă putem, în chip voit sau nu, să ne oprim la această prezenţă deja lăuntrică - ca la o pogorâre nouă şi exterioară a Duhului.

Să învăţăm să deschidem poarta. Dar cum? Mărturisind adevărata credinţă. Trăind în Biserică - chiar reţinut de boală sau de captivitate. Lucrând pentru pocăinţă, amintindu-ne de greşelile noastre până la semnul Duhului, care este

ura păcatului. Și, pentru iertare, silindu-ne să facem voia Tatălui prin lucrarea poruncilor - iubirea vrăjmaşilor, criteriu al Sfântului Duh: Doamne, Iisuse Hristoase, Dumnezeul nostru, prin Duhul Tău dă-mi să împlinesc poruncile Tale de viaţă! Cu acestea să ne păzim gândurile, mai ales ideile false pe care ni le putem face despre Dumnezeu. Să practicăm nevoinţa prin metanii, prin post şi înfrânare, prin milostenia care deschide inima. Să tindem cu toată râvna spre rugăciunea fără împrăştiere. Împărăţia Cerurilor, intimitate cu Hristos prin Sfântul Duh, este cucerită de către cei ce se silesc pe ei. În sfârşit, o poartă de a ne deschide spre primirea Duhului este cea a rugăciunii de laudă: Slavă Ţie, Doamne Iisuse, Dumnezeul nostru, slavă Ţie! Slavă neţărmuritei Tale milostiviri, Doamne, slavă Ţie!

Cel ce-L slăveşte pe Tatăl sau pe Fiul sau pe Însuşi Duhul (Slavă Ţie, Preasfinte şi Preabunule Duh, Doamne, slavă Ţie!) nu o va face mult timp fără ca Duhul să-i vină în ajutor şi să-l ajute să guste dintr-o mare bucurie.

Părintele Ilie Cleopa - Predică la Duminica Cincizecimii - Despre darul vorbirii în limbi

Darul limbilor va înceta (I Corinteni 13, 8)

Iubiţi credincioşi, pe cât ne va ajuta mila şi îndurarea lui Dumnezeu astăzi vom vorbi despre încetarea darului vorbirii în limbi în Biserica lui Hristos.

Darul vorbirii în limbi a fost dat de Dumnezeu Sfinţilor Apostoli la Duminica pogorârii Duhului Sfânt, dar numai pentru o vreme, cu scopul de a se converti mai uşor neamurile păgâne la creştinism.

Într-adevăr, la pogorârea Duhului Sfânt, Dumnezeu a vorbit iudeilor prin gurile străinilor. Căci iudeii străini, auzind pe apostoli vorbind în limba lor despre faptele minunate ale lui Dumnezeu, ***au crezut*** (Fapte 2, 11).

Despre darul vorbirii în limbi apostolul Pavel a proorocit că ***va înceta în Biserică*** (I Corinteni 13, 8) deoarece ***a fost un dar şi un semn numai pentru începutul creştinismului ca să-i convertească mai uşor pe necredincioşi*** (I Corinteni 14, 22-28).

Despre încetarea darului vorbirii în limbi în Biserică, arată luminat şi marele dascăl şi luminător a toată lumea, Sfântul Ioan Gură de Aur care zice: "Pentru care pricină a fost dat şi luat dintre oameni darul vorbirii în limbi? Nu pentru că Dumnezeu ne necinsteşte, ci pentru că ne cinsteşte foarte mult. Şi iată cum: Oamenii erau atunci mai nepregătiţi, deoarece erau de curînd izbăviţi de idoli şi mintea lor era încă neascuţită şi mai nesimţitoare; erau atraşi şi încântaţi de toate cele trupeşti, nu aveau încă nici o idee despre darurile netrupeşti şi nu ştiau ce este harul spiritual care se contemplă numai prin credinţă. Pentru aceea se făceau atunci semne. Unele dintre harismele

cele duhovniceşti sunt nevăzute şi se înţeleg numai prin credinţă. Iar altele se fac prin semne văzute pentru încredinţarea celor necredincioşi. Deci, eu acum n-am nevoie de semne. Cel ce nu crede are nevoie de zălog. Dar eu, care nu am nevoie de zălog nici de semne, ştiu că am fost curăţit de păcate, chiar dacă nu aş vorbi în limbi. Cei de atunci, însă, nu credeau dacă nu aveau semn ca mărturie a adevărului în care credeau. Prin urmare li se dădeau semne nu ca unor credincioşi, ci ca unor necredincioşi, ca să devină credincioşi". În acest sens zice marele Apostol Pavel: ***Limbile sunt spre semn, nu credincioşilor, ci necredincioşilor*** (I Corinteni 14, 22).

Iubiţi credincioşi, până aici v-am arătat, nu cu cuvintele mele, ci cu ale Sfintei şi dumnezeieştii Scripturi, că darul vorbirii în limbi a încetat în Biserica lui Hristos şi totodată v-am arătat şi pricina pentru care a încetat, ca să ştiţi şi să puteţi spune şi la cei rătăciţi de la dreapta credinţă, care se laudă că ei ar avea darul vorbirii în limbi.

Dar oare, fraţii mei, seamănă vorbirea lor în limbi cu vorbirea cea adevărată în limbi care a fost la începutul creştinismului? Nicidecum. Căci aceşti pretinşi vorbitori în limbi fac nişte bolboroseli şi nimenea nu înţelege ce spun şi aşa înşeală pe cei ce nu cunosc ce spune Scriptura despre adevărata vorbire în limbi. Noi ştim că glosolalia este vorbirea în limbi, iar pronunţarea unui amestec ciudat de sunete nu poate fi numită vorbire, ci bolborosire. În Sfânta Scriptură este vorba de "limbă" sau de "limbi". Un amestec ciudat de sunete nu poate fi numit vorbire, iar sunetele încâlcite şi gângave nu pot fi numite "limbi", câtă vreme sunt neînţelese şi fără nici o rânduială.

Prin darul vorbirii în limbi, ***Dumnezeu îşi descoperă tainele Sale cele minunate*** (Fapte 2, 11; I Corinteni 14, 2), însă este de neconceput ca El să facă vreodată vreo descoperire prin bolborosire. Dumnezeu ne-a dat fiecăruia la îndemână limba noastră maternă, care este mijlocul cel mai bun şi cel mai potrivit pentru a ne face să înţelegem tot ce El ne descoperă. Ori, prin mijlocirea bolboroselilor, Dumnezeu mai mult ne-ar încurca decât ne-ar lămuri.

Aceşti oameni zic că nu sunt înţeleşi când vorbesc în limbi, pentru că nu vorbesc oamenilor, ***ci lui Dumnezeu şi că în duh vorbesc taine*** (I Corinteni 14, 2). Noi însă învăţăm că cei insuflaţi vorbeau limpede, pe înţeles şi oamenilor şi lui Dumnezeu, uneori putând fi înţeleşi, iar alteori nu, în funcţie de felul ascultătorilor pe care îi aveau, străini sau localnici. În Ierusalim ***Apostolii au vorbit oamenilor şi au fost înţeleşi pentru că ascultătorii erau oameni străini de altă limbă*** (Fapte 2, 1-12).

În Corint însă cei insuflaţi nu vorbeau oamenilor ci lui Dumnezeu, pentru că ei nu aveau în faţă decât localnici neştiutori de alte limbi şi de aceea nimenea nu

putea înţelege. În aceste cazuri se poate spune, cu drept cuvânt, ***că cel ce vorbeşte în limbi*** (I Corinteni 14, 2) ***nu vorbeşte oamenilor, ci lui Dumnezeu***, deoarece pentru ascultători cele vorbite de ei sunt taine pe care nu le pot înţelege fără tălmăcire.

Fiecare creştin ar trebui să dovedească prezenţa şi lucrarea Duhului Sfânt în el. Dar prezenţa Duhului Sfânt nu se dovedeşte numai prin vorbirea în limbi. ***Marele Apostol Pavel zicea că roadele Duhului Sfânt sunt: dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, bunătatea, facerea de bine, credinţa, blîndeţele, înfrânarea, curăţia*** (Galateni 5, 22-23). Iată, însă, că printre roadele Duhului nu este pomenită vorbirea în limbi, deoarece a fost un dar al Bisericii numai pentru un anumit timp, nu cum sunt cele enumerate mai sus, pe care trebuie să le aibă creştinul din toate timpurile. Cine se dovedeşte că are aceste roade ale Duhului Sfânt, acela are şi pe Duhul Sfânt.

Oare noi ortodocşii nu avem deloc darul vorbirii în limbi? Sau îl avem mai puţin decât alţi creştini? A spune aşa ceva înseamnă a osândi pe alţii din mândrie şi a judeca prea părtinitor. Darul vorbirii în limbi nu este un dar obişnuit, ci unul deosebit şi nu este dat fiecăruia (I Corinteni 12, 10). De ce atunci unii sectanţi l-au socotit drept o condiţie a mântuirii? Apostolul zice: ***Oare toţi vorbesc în limbi?*** (I Corinteni 12, 30). Deci şi cei ce nu vorbesc în limbi pot să fie buni creştini în comunitatea creştinilor adevăraţi întrucât nu toţi creştinii au aceleaşi daruri. Atunci cum se poate pretinde ca toţi să aibă darul vorbirii în limbi? Apostolii nu l-au cerut, ba chiar au arătat că între localnici e nefolositor. Nici ei înşişi nu au folosit darul vorbirii în limbi, decât în cazuri extraordinare când a avut un anumit rost, cum a fost pogorârea Duhului Sfânt din Ierusalim. Altfel l-ar fi cerut şi nouă tuturor.

Iată acum care sunt condiţiile principale prin care se poate cunoaşte adevărata glosolalie sau vorbirea în limbi:

1. ***Cel care vorbeşte într-o limbă insuflată să fie înţeles de toţi cei străini care sunt de faţă (Fapte 2, 1-13).***
2. ***Când cineva vorbeşte într-o limbă insuflată între localnici, care nu cunosc lucruri străine, cum a fost cazul din Corint, este nevoie de un alt dar, de acela al tălmăcirii, fără de care vorbirea în limbi este o vorbire în vânt şi o nebunie (I Corinteni 14, 23).***
3. ***Darul vorbirii în limbi nu a fost dat Bisericii pentru totdeauna, cum am arătat, ci a fost dat numai la începutul creştinismului spre a trezi pe păgâni şi pe iudei ca să creadă în Hristos. De aceea Marele Apostol Pavel a arătat că darul vorbirii în limbi va înceta în Biserică (I Corinteni 13, 8).***

4. ***După ce am crezut în Hristos că este Dumnezeu adevărat, nu mai avem nevoie de vorbirea în limbi, deoarece limbile sunt semn, nu pentru credincioşi, ci pentru cei necredincioşi (I Corinteni 14, 22).***
5. ***Chiar la începutul creştinismului darul vorbirii în limbi a fost unul din darurile cele mai mici în Biserică faţă de cel al proorociei (predicii), al tălmăcirii, al dragostei şi altele care erau superioare. Despre această zice Sfântul Apostol Pavel: De aş grăi în limbile oamenilor şi ale îngerilor, iar dragoste nu am, făcutu-m-am aramă sunătoare şi chimval răsunător (I Corinteni 13, 1).***

Este cu totul exclus să se creadă că vorbirea în limbi prin darul Sfântului Duh ar însemna o bolborosire de vorbe într-o limbă neexistentă sau numai concepută, ***deoarece atunci nu s-ar mai vorbi de limbi*** (Marcu 16, 17) şi mai presus de toate ar fi de neînlăturat contrazicerea din Faptele Apostolilor, la capitolul 2. Bolborosirile şi sunetele nearticulate precum şi cuvintele încâlcite pe care le auzim la vorbitorii în limbi în ziua de azi se aseamănă foarte mult cu manifestările păgâne în faţa zeului Dionisos şi cu ale ereticilor montanişti, gnostici şi ţuackeri de mai târziu, pe care Biserica lui Hristos cea dreptmăritoare i-a dat anatema pentru totdeauna.

Aşadar, fraţilor, să ştiţi că este cu totul străină de Duhul lui Dumnezeu vorbirea în limbi a acelor ce li se pare că o au azi, şi îndrăznesc fără de Dumnezeu să răstălmăcească adevărata glosolalie, care a fost cu adevărat un dar harismatic la începutul creştinismului.

Iubiţi credincioşi, ***astăzi este Duminica Cincizecimii, numită şi Duminica Rusaliilor sau Duminica mare. Astăzi, la 50 de zile de la Înviere şi la zece zile de la Înălţarea Domnului la cer, a fost trimis pe pământ în chip de limbi de foc Duhul Sfânt Mângâietorul, a treia persoană a Preasfintei Treimi, "Care din Tatăl purcede", cum mărturisim în Crez. El a fost trimis de către Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, pentru a desăvârşi opera de răscumpărare şi mântuire a neamului omenesc prin jertfa Sa de pe Cruce.*** Mai înainte de patima Sa, Mântuitorul spunea ucenicilor Săi: ***De mă iubiţi, păziţi poruncile Mele şi Eu voi ruga pe Tatăl şi alt Mângâietor vă va da vouă ca să fie cu voi în veac, Duhul Adevărului, pe Care lumea nu poate să-L primească, pentru că nu-L vede, nici nu-L cunoaşte. Voi îl cunoaşteţi, că rămâne la voi şi va fi în voi . Nu vă voi lăsa orfani. Voi veni la voi...*** (Ioan 14, 15-18).

În alt loc Mântuitorul iar făgăduieşte Apostolilor, şi prin ei tuturor celor ce vor crede în El, pe Duhul Sfânt, zicând: ***Iar când va veni Mângâietorul, pe Care Eu Îl voi trimite vouă de laTatăl, Duhul Adevărului, Care de la Tatăl purcede, Acela va mărturisi despre Mine*** (Ioan 15, 26). Iar scopul trimiterii Sfântului Duh pe pământ ni-l descoperă Domnul nostru Iisus Hristos, zicând: ***Iar când va***

veni Acela, Duhul Adevărului, vă va călăuzi la tot adevărul; căci nu va vorbi de la Sine, ci câte va auzi va vorbi şi cele viitoare vă va vesti. Acela Mă va slăvi pentru că din al Meu ia şi vă vesteşte vouă (Ioan 16, 13-14).

Deci ***ce trebuie să ştim noi despre Sfântul Duh?*** **Că este a treia persoană a Preasfintei Treimi, că purcede de la Tatăl şi că a fost trimis în lume prin Fiul, după înălţarea Sa la cer.**

Dar de ce a venit pe pământ la zece zile după Înălţarea Domnului? Pentru că Fiul lui Dumnezeu, când S-a înălţat la cer, a zăbovit câte o zi la fiecare din cele nouă cete îngereşti pentru a le înnoi şi bucura prin Învierea Sa. A zecea zi, spun unii Sfinţi Părinţi, după ce Fiul S-a aşezat de-a dreapta Tatălui pe tronul slavei Sale, a trimis pe Duhul Sfânt în lume.

De ce se numeşte Sfântul Duh "Mângâietorul" şi "Duhul Adevărului"?

Pentru că Duhul Sfânt mângâie pe creştini cât sunt pe pământ.

- ***El mângâie mamele care nasc şi cresc copii, mângâie pe copiii orfani, pe săraci, pe infirmi, pe văduve şi pe cei bolnavi şi pe bătrâni.***
- ***Duhul Sfânt mângâie şi întăreşte în credinţă şi în răbdare pe mucenicii care rabdă grele chinuri şi îşi dau viaţa pentru Hristos.***
- ***Duhul Sfânt mângâie pe credincioşi, pe călugări şi pe slujitorii Bisericii în timpul rugăciunii şi al grelelor ispite care vin asupra lor de la diavol, de la oamenii răi şi din firea lor înclinată spre păcat.***
- ***Duhul Sfânt mângâie inimile celor smeriţi şi râvnitori pentru Hristos şi mustră prin conştiinţă pe cei păcătoşi care nu se pocăiesc.***

Duhul Sfânt se numeşte "Duhul Adevărului" ***pentru că prin El:***

- ***se mărturiseşte şi se apără dreapta credinţă pe pământ,***
- ***se întăresc dogmele ortodoxe,***
- ***se vesteşte Sfânta Evanghelie în lume,***
- ***se inspiră sfinţii, proorocii, ierarhii, preoţii şi cuvioşii care păstoresc Biserica lui Hristos, care vestesc cele viitoare şi povăţuiesc sufletele pe calea mântuirii.***

Pe toate le sfinţeşte, le îndreptează şi le călăuzeşte "la tot adevărul" Duhul Sfânt, care rămâne cu noi "în veac", adică şi pe pământ şi în cer, după mutarea noastră la cele veşnice.

Duhul Sfânt "va mărturisi" despre Hristos că este Fiul lui Dumnezeu Mântuitorul şi Judecătorul lumii şi "va vesti", adică va descoperi celor aleşi tainele Sale cele viitoare.

Tot Duhul Sfânt va mustra şi va vădi necredinţa celor lepădaţi de Dumnezeu, eresul şi reaua credinţă a sectelor rupte din sânul Bisericii, ca şi răutatea păcătoşilor robiţi de păcate şi nepocăiţi.

Dar de ce a venit Sfântul Duh Duminică şi în chip de limbi de foc s-a aşezat pe capetele Sfinţilor Apostoli aflaţi în foişorul Cinei din Ierusalim? Domnul a înviat Duminică, în ziua cea dintâi a săptămânii, şi tot Duminica pe la orele nouă dimineaţa S-a coborât Duhul Sfânt peste Apostoli, ca să sfinţească această zi, ca zi de odihnă veşnică a creştinilor în locul sabatului Legii Vechi şi să ne îndemne Duminică dimineaţa, mai ales la biserică, pentru a asculta Sfânta Liturghie şi cuvântul de învăţătură din Evanghelie.

Limbile de foc ce s-au aşezat peste Apostoli ca un vuiet şi suflare de vânt ce vine repede (Fapte 2, 1-4) ***simbolizau focul Duhului Sfânt ce avea să ardă toată necredinţa, tot eresul şi păcatul în lume.***

Prin limbile de foc ale Duhului Sfânt s-au sfinţit cei doisprezece Apostoli, s-a întemeiat în lume Biserica şi urma să se hirotonească diaconi, preoţi şi episcopi. Prin acest foc dumnezeiesc urmau să se săvârşească cele şapte Taine ale Bisericii şi să se reverse peste creştini harul mântuitor al Duhului Sfânt.

Iubiţi credincioşi, iată cât de mare este praznicul de astăzi! **S-a înălţat Hristos la cer de-a dreapta Tatălui, dar a venit la noi Duhul Sfânt Mângâietorul, ca să ne sfinţească, să ne călăuzească, şi să lucreze mântuirea sufletelor noastre.** ***Noi toţi care ne închinăm cu dreaptă credinţă Preasfintei Treimi, ne împărtăşim cu harul Duhului Sfânt prin cele şapte Sfinte Taine întemeiate de Hristos.***

- ***Prin botez devenim fii ai lui Dumnezeu după dar şi fii ai Bisericii Ortodoxe.***
- ***Prin taina Ungerii cu Sfântul Mir primim pecetea harului Duhului Sfânt.***
- ***Prin spovedanie ne spălăm şi ne dezlegăm de păcatele făcute după botez, tot cu puterea harului dumnezeiesc, care împreună cu Botezul şi Mirungerea revarsă peste noi cel mai mult harul mântuitor al Duhului Sfânt.***
- ***La fel şi ultimele trei Taine şi mai ales Preoţia, ne împărtăşesc în viaţă harul mântuirii, prin care ne curăţim, ne iluminăm şi ne sfinţim în Hristos.***

Datoria noastră principală este să nu întristăm pe Duhul Sfânt care este în noi de la botez, prin păcate.

Nici să alungăm pe Sfântul Duh de la noi prin necredinţă, mândrie, desfrânare, ucidere şi mai ales prin căderea în cursele sectelor. Am greşit? Să ne pocăim de îndată ca să nu ne părăsească Duhul Sfânt. ***Spovedania şi Sfânta Împărtăşanie ne ajută în viaţă cel mai mult la mântuire.*** Să nu le amânăm la bătrâneţe, ca să nu murim aşa, că nu ne putem mântui fără dezlegarea păcatelor şi fără Trupul şi Sângele lui Hristos.

Să fugim de păcate, că păcatul îndepărtează Duhul Sfânt de la noi. Să ne ferim de adunări şi învăţături sectare, că acelea nu au Biserică nici harul Duhului Sfânt. Vrem să ştim tainele credinţei? Să citim cărţi sfinte şi să cerem sfatul preoţilor. Vrem să vorbim limba îngerilor, care este cea mai frumoasă? Să ne rugăm din inimă cu smerenie şi lacrimi şi să lăudăm pe Dumnezeu acasă şi în Biserică.

Prin rugăciune vorbim cu Dumnezeu, cu Maica Domnului, cu Apostolii, cu Sfinţii din cer şi cu oamenii de pe pământ. Rugăciunea este cea mai preţioasă vorbire duhovnicească în limba Duhului Sfânt.

Vrem să biruim răutatea lumii şi a diavolului? Să iubim curat pe toţi oamenii, să iertăm şi să ajutăm după putere pe toţi.

Vrem să lăudăm pe Duhul Sfânt? Să rostim zilnic rugăciunea "Împărate ceresc Mângâietorule".

Vrem să lăudăm cu toţii îngerii şi cu toţi sfinţii pe Preasfânta Treime? Să cântăm adesea "Sfinte Dumnezeule", lăudând pe Tatăl, pe Fiul şi pe Duhul Sfânt.

Amin.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Sfântul Ioan Gură de Aur - Predică la Pogorârea Sfântului Duh

"Eu voi ruga pe Tatăl şi alt Mângâietor vă va da vouă ca să fie cu voi în veac, Duhul Adevărului" (Ioan 14, 16-17)

Slăvite sunt, iubiţilor, darurile pe care ni le-a împărtăşit astăzi Dumnezeu Cel plin de dragoste, daruri a căror mărime nu o poate descrie nici o gură omenească. De aceea, să ne bucurăm toţi, să mărim şi să proslăvim pe Domnul nostru, căci ziua de astăzi este o sărbătoare de bucurie şi de desfătare.

Precum anotimpurile anului urmează regulat unele după altele şi se schimbă unele cu altele, aşa şi în Biserică cu totul regulat o sărbătoare urmează alteia şi, de asemenea, se trece de la una la alta. Cu puţin mai înainte am serbat ziua morţii lui Hristos, apoi învierea Sa, după aceea înălţarea Sa. ***Astăzi am ajuns la vârful tuturor darurilor harului lui Dumnezeu, am ajuns la împlinirea făgăduinţei date de Hristos:*** "***Când Mă voi duce, voi trimite vouă alt Mângâietor..., şi nu vă voi lăsa orfani***" (Ioan 16,7; 14, 18).

Cunoaşteţi grija cea mare a Domnului? Vedeţi negrăita Lui bunăvoinţă către oameni? înainte cu câteva zile S-a înălţat la cer, a luat în stăpânire Tronul împărătesc şi a şezut de-a dreapta Tatălui; iar astăzi El ne dă cu milostivire Sfântul Duh, şi cu aceasta dă omenirii nenumărate bunuri cereşti. Sau, spune-mi, ***nu ni s-a transmis, oare, prin Sfântul Duh tot ce se înfăptuieşte spre fericirea noastră?***

- ***Prin El ne-am mântuit din robia păcatului, am fost chemaţi la slobozenie, ne-am făcut fii ai lui Dumnezeu şi ne-am transformat în oameni cu totul noi.***
- ***Prin El putem arunca de la noi sarcina cea grea şi înfricoşată a păcatelor.***

- ***Prin Sfântul Duh dobândim preoţi şi păstori sufleteşti.***
- ***De la El se revarsă descoperirile şi darurile cele de tot felul ale harului; şi tot ce serveşte de podoabă a Bisericii lui Dumnezeu, Curge din acest Izvor, adică de la Sfântul Duh.***

Aceasta ne-o vesteşte Sfântul Pavel în cuvintele: "***Toate acestea le lucrează unul şi acelaşi Duh, împărţind îndeosebi fiecăruia precum voieşte***" (I Corinteni 12, 11). El zice "precum voieşte" nu "cum I S-a poruncit", căci Sfântul Duh este însuşi împărţitorul, nu împărţitul; El lucrează de la Sine şi nu depinde de cineva. De aceea, Apostolul Pavel prescrie aceeaşi putere şi stăpânire pe care le însuşeşte Tatălui şi Sfântului Duh. Şi precum zice el despre Tatăl: "***Este un Dumnezeu care lucrează totul întru toate***" (I Corinteni 12, 6), tot aşa zice şi despre Sfântul Duh: "***Toate acestea le lucrează unul şi acelaşi Duh, împărţind fiecăruia, precum voieşte***" (I Corinteni 12,11).

Vezi cum Sfântul Duh are aceeaşi desăvârşire, aceeaşi putere ca şi Tatăl? Fiindcă Amândoi sunt deopotrivă după fiinţă, trebuie să fie asemenea încă şi după domnie; şi fiindcă Ei sunt deopotrivă în cinstire şi în vrednicie, trebuie să fie deopotrivă şi în putere şi stăpânire.

- ***Prin Sfântul Duh am dobândit şi iertarea păcatelor noastre; prin El ne-am curăţit de toate petele păcatelor; prin darurile Sale, oamenii, care se povăţuiesc de harul Său, se fac îngeri, nu prin aceea că îşi schimbă firea, ci, ceea ce este mai minunat, prin aceea că ei, deşi rămân oameni, dar se poartă aşa de curat şi sfânt, ca şi îngerii. Aşa de mare este puterea Sfântului Duh!***

Precum focul cel pământesc preface lutul cel moale într-un vas vârtos, apa şi focul Sfântului Duh, când cuprinde un suflet bine-gânditor, îl fac mai tare decât fierul, deşi el înainte era mai moale decât lutul, aşa că păcatul nu mai poate vătăma sufletul cel întărit. Iar omul, care cu puţin mai înainte era pătat cu întunecimea păcatului, prin harul Sfântului Duh se face mai luminat şi mai strălucit decât soarele.

Aceasta ne învaţă Apostolul Pavel, când scrie: "***Nu vă înşelaţi: nici curvarii, nici închinătorii la idoli, nici precurvarii, nici malahienii, nici sodomiţii, nici furii, nici lacomii, nici beţivii, nici ocărâtorii, nici răpitorii nu vor moşteni împărăţia lui Dumnezeu***" (I Corinteni 6, 9-10). După ce el a numărat toate felurile de păcate şi ne-a învăţat că cei ce sunt cuprinşi de aceste păcate sunt pierduţi pentru împărăţia lui Dumnezeu, a adăugat îndată: "***Şi aşa eraţi unii dintre voi; dar v-aţi spălat, v-aţi sfinţit, v-aţi îndreptat"*** (I Corinteni 6, 11).

Cum şi în ce chip? La aceasta tot el răspunde: "***în numele Domnului nostru Iisus Hristos şi prin Duhul Dumnezeului nostru***" (I Corinteni 6, 11), Vedeţi,

iubiţilor, puterea Sfântului Duh? Vedeţi cum Sfântul Duh a depărtat toate aceste păcate, şi pe cei care înainte cu totul se înjosiseră prin nelegiuirile lor, repede i-a ridicat la cea mai înaltă cinste?

Dar să ne întoarcem acum la alt punct, la o cercetare de care se merită într-adevăr a ne ocupa. Adică, eu, iubiţilor, trebuie să vă lămuresc pentru ce Hristos nu îndată după înălţarea Sa la cer ne-a dat Duhul Sfânt, acest izvor de multe bunuri şi daruri, ci a lăsat pe ucenicii Săi să-L aştepte un timp îndelungat, şi apoi le-a trimis darurile Sfântului Duh. Aceasta s-a făcut nu din întâmplare şi fără pricină: ***El ştia că oamenii nu admiră îndeajuns bunurile pe care le au la îndemână, nu preţuiesc după cuviinţă mărimea şi gingăşia lor, dacă n-au fost lipsiţi de ele un timp îndelungat.***

Să vă aduc un exemplu: Cine este cu totul vioi şi sănătos, nu simte şi nici nu poate şti cât de preţioasă este sănătatea, dacă el niciodată n-a suferit de vreo boală. De asemenea, nu s-ar preţui după cum se cade lumina zilei, dacă noi n-am cunoaşte şi întunecimea nopţii. Mai bine învăţăm a cunoaşte valoarea bunurilor de care ne îndulcim atunci când le pierdem pentru un timp îndelungat.

Astfel, ucenicii Domnului au petrecut zilele lor cu multă plăcere, când s-au îndulcit de prezenţa Lui, iar petrecerea lor cu Dânsul le aducea mii de bucurii. Toată Palestina se uita la ei ca la nişte stele strălucitoare; atunci ei înviau morţii, curăţeau leproşii, alungau duhurile cele necurate, tămăduiau bolile şi săvârşeau multe alte minuni. Fiindcă erau aşa de renumiţi şi slăviţi, de aceea a îngăduit Dumnezeu ca pentru un timp să piardă puterea prin care ei lucrau toate acestea, pentru ca ei, tocmai prin această pierdere să cunoască cât de mult trebuiau să mulţumească milostivirii Lui, şi tocmai prin această recunoştinţă să se facă mai doritori de a primi darurile harului Sfântului Duh.

Aceasta i-a mângâiat când jeleau şi suspinau pentru ducerea de la ei a învăţătorului lor; a luminat pe cei descurajaţi, a ridicat iarăşi pe cei ce erau aproape căzuţi, a împrăştiat norii mâhnirii lor şi a alungat supărarea din sufletul lor.

Când Domnul spusese odinioară către dânşii: "***Mergeţi şi învăţaţi toate popoarele***" (Matei 28, 19), atunci ei erau încă neştiutori cum să înceapă aceasta şi încotro să apuce fiecare spre a propovădui cuvântul lui Dumnezeu. ***Acum însă S-a pogorât peste ei Sfântul Duh în chip de limbi ca de foc, i-a povăţuit la tot adevărul, i-a învăţat şi i-a luminat, şi prin graiurile ce s-au dat fiecăruia a vorbi, le-a arătat ţările care erau încredinţate propovăduiţiilor.***

Însă Duhul Sfânt, de aceea a venit în chip de limbi ca de foc, ca să amintească de o întâmplare de demult a Vechiului Testament. Adică, atunci când oamenii, umflaţi de mândrie, voiau să zidească un turn care să ajungă până la cer,

Dumnezeu a despărţit, prin amestecarea limbilor, această păcătoasă unire a popoarelor. Acum, din contră, S-a revărsat Duhul Sfânt în chipul limbilor, pentru ca lumea cea dezbinată întru sine, iarăşi să se aducă la o unire mai înaltă, adică la împărăţia lui Dumnezeu, la credinţă şi la dragoste. Cu aceasta s-a săvârşit ceva neobişnuit şi nou.

Dacă oarecând limbile au dezbinat lumea şi au sfărâmat unirea cea păcătoasă, acum limbile cele de foc iarăşi au adus unirea în lume şi cei dezbinaţi iarăşi s-au unit unii cu alţii. Aceasta a fost pricina pentru care Sfântul Duh S-a arătat în chipul limbilor. Dar limbile s-au părut a fi de foc, căci mulţi spini ai păcatului crescuseră în noi. Precum un pământ bun şi roditor, dacă nu se lucrează, produce multă pălămidă şi spini, tot aşa se întâmplă şi cu noi, oamenii. ***Plecarea firii noastre, deşi este bună şi proprie a lucra fapta bună, însă dacă ea nu se lucrează cu plugul cucerniciei şi nu se seamănă cu sămânţa cunoştinţei de Dumnezeu, ea produce o întreagă pădure de păcate. Şi precum adeseori nu se poate vedea pământul unui ogor din pricina mulţimii pălămidei, a spinilor şi a buruienilor, aşa multă vreme nu s-a putut cunoaşte şi privi nici nobleţea sufletului nostru, până ce a venit Sfântul Duh şi a lucrat ogorul sufletului nostru, 1-a curăţit cu focul Duhului şi 1-a pregătit de a primi sămânţa cea cerească.***

Pentru toate acestea, şi încă pentru nenumărate alte bunuri, trebuie să mulţumim zilei de astăzi. De aceea vă sfătuiesc să prăznuim această sărbătoare într-un chip vrednic de aceste bunuri, nu numai cu strălucirea şi cu podoaba din afară (**1**.*Sfântul Ioan continuă aceasta şi mai departe, şi din cuvintele lui vedem că atunci, ca şi astăzi, la Rusalii, se împodobeau casele şi uliţele cu flori, arbori etc.*), ci să ne împodobim sufletele noastre şi să ne îmbrăcăm în hainele cele strălucite ale faptei bune. În felul acesta, vom dobândi şi noi darurile Sfântului Duh şi ne vom face părtaşi roadelor ce vin de la Sfântul Duh.

Dar care este, oare, roada Sfântului Duh? Să ascultăm pe Apostolul Pavel, care ne spune: "***Roada Duhului este dragostea, bucuria, pacea…***" (Galateni 5, 22). Ia aminte cât de potrivit rosteşte Apostolul aceste cuvinte şi în ce mare legătură stau ele. El pune dragostea înainte, apoi vorbeşte despre urmările ei. El începe de la rădăcină, şi apoi arată roadele. El pune întâi piatra de temelie, şi apoi aşează zidirea. El caută mai întâi izvorul, şi apoi vine la râu.

Într-adevăr, noi nu putem simţi bine bucuria până ce mai întâi nu socotim fericirea altora ca pe a noastră, şi binele aproapelui nu îl privim ca pe al nostru. Aceasta însă, nu se poate face, dacă mai întâi nu a domnit dragostea întru inima noastră. Adică dragostea – rădăcina, izvorul şi mama a tot binele. Ea, asemenea unei rădăcini, produce mii de ramuri ale faptei bune, se revarsă ca un izvor în

nenumărate pâraie şi, asemenea unei mame, îmbrăţişează pe toţi cei ce scapă la dânsa.

Fiindcă Sfântul Apostol Pavel ştia foarte bine aceasta, a numit-o roadă a Sfântului Duh. Dar într-alt loc, îi dă o numire aşa de mare, încât o numeşte plinire a legii: "***Dragostea este plinirea legii***" (Romani 13, 10). Chiar Hristos, Domnul lumii, declară avuţia dragostei ca dovada cea mai adevărată că cineva este ucenicul Său, când zice: "***Intru aceasta vor cunoaşte toţi că sunteţi ucenicii Mei, de veţi avea dragoste între voi***" (Ioan 13, 35).

De aceea, să alergăm la dragoste, să ne lipim de ea şi cu dânsa să prăznuim această sărbătoare! Căci unde este dragostea, de acolo lipseşte micimea sufletului; unde este dragostea, de acolo pier patimile cele nebune ale inimii, căci dragostea, zice Apostolul, "***nu se trufeşte, nu se laudă, nu se poartă cu necuviinţă***" (I Corinteni 13, 4-5). Dragostea nu pricinuieşte aproapelui nici o vătămare, şi unde domneşte dragostea, acolo nu se vede nici un Cain şi ucigaş de frate.

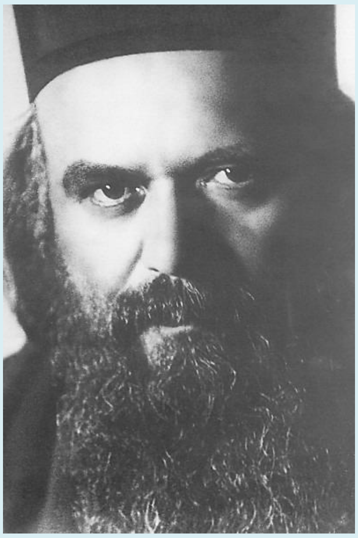
Astupă izvorul neiubirii, mai ales al pizmei, şi pârâul păcatelor îndată se va usca; scoate rădăcina, şi atunci ai stârpit şi roadele! Aceasta o zic nu spre folosul celor pizmuiţi, ci spre folosul pizmaşilor, căci aceştia sunt cei care au mai multă pagubă dintru aceasta, şi ei înşişi îşi pregătesc pieirea. Dimpotrivă, pentru cei ce sunt pizmuiţi şi suferă, aceasta cu răbdare, sunt gătite cununi, şi răsplătiri slăvite. Gândeşte-te la Abel; el totdeauna va fi proslăvit ca un drept, în toate zilele se va vesti lauda lui, şi tocmai uciderea lui i-a adus aşa de mare slavă; încă şi după moarte glasul lui nu a amuţit, şi de-a pururea pârăşte pe ucigaşul său. Cain a rămas în viaţă şi a secerat roada faptei sale, căci şi-a petrecut zilele sale întru frică şi cutremur. Abel însă zăcea în pământ, sugrumat, dar vorbea după moartea lui cu mai mare curaj decât Cain. Precum pe Cain păcatul 1-a făcut atât de nenorocit, încât ducea o viaţă mai amărâtă decât moartea, aşa pe Abel fapta cea bună 1-a făcut încă şi mai slăvit după moartea sa şi mai renumit decât înainte.

Aşadar, pentru ca noi, atât aici, cât şi în cealaltă viaţă, să avem o încredinţare tare şi să secerăm fericita bucurie ca rod al acestei sărbători, să aruncăm hainele cele necurate ale sufletului, dar mai ales să depărtăm pizma! De am avea mii de însuşiri bune, toate acestea nu ne ajută, întrucât ne schimonoseşte această urâtă meteahnă. Să dea Dumnezeu ca noi toţi să fim slobozi de dânsa!

Închideţi, deci, satanei intrarea din toate părţile, pentru ca voi, plini de încredere şi de veselie, să ieşiţi întru întâmpinarea împăratului cerului, când El va veni spre a face părtaşi de bunurile Sale cele negrăite pe cei care au petrecut viaţa lor cu fapte bune şi cu evlavie, ***întru Hristos Iisus Domnul nostru, Căruia se cuvine cinstea şi slava, acum şi în vecii vecilor. Amin.***

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Sfântul Nicolae Velimirovici - Rusaliile - Evanghelia despre Pogorârea Duhului Sfânt

Când se seamănă sămânţa, puterea căldurii şi a luminii trebuie să pătrundă înăuntru ca s-o facă să crească.
Când se plantează pomul, puterea vântului trebuie să vină ca să-l facă puternic şi să-şi întărească rădăcina.
Când gospodarul îşi construieşte casa, el caută puterea rugăciunii, ca să-i sfinţească casa.

Domnul nostru Iisus Hristos a semănat sămânţa de cel mai mare preţ în câmpul lumii acesteia. Trebuia să vină puterea Sfântului Duh, ca să-i dea căldură şi lumină, şi să o facă să crească.

Dumnezeu Fiul a semănat Pomul Vieţii în câmpurile deşerte şi necultivate ale morţii. Trebuia ca vârtejul puternic al Duhului să respire în el, ca să întemeieze Pomul Vieţii.

Înţelepciunea lui Dumnezeu de dinaintea veşniciei se făcuse sălaşuri de suflete alese ale oamenilor. Puterea şi înţelepciunea Duhului lui Dumnezeu trebuia să pogoare în acest sălaş şi să-l sfinţească.

Mirele Dumnezeiesc Îşi alesese Mireasa Sa, Biserica sufletelor curate, şi Duhul bucuriei veşnice trebuia să pogoare ca să unească cerul şi pământul cu un inel, şi să înveşmânteze Mireasa în haina de nuntă.

Toate urmau să se întâmple aşa cum au fost proorocite. Duhul Sfânt a fost făgăduit şi Duhul Sfânt a venit. ***Cine putea să făgăduiască venirea pe pământ a Duhului Atotputernic afară numai de Cel care ştia că Duhul va face ascultare***

şi va veni? Şi cui va putea să dea asemenea ascultare grabnică dacă nu Celui Unuia faţă de care El are iubire desăvârşită?

O, cât de desăvârşită este iubirea binevoitoare, ca să arate ascultare desăvârşită! Această iubire desăvârşită nu se poate arăta desăvârşit în nici un alt chip decât numai în ascultare desăvârşită. Iubirea este cu grijă mare în toată vremea şi în tot ceasul, şi cu dorinţa şi graba de a asculta pe cel iubit. Şi din ascultare desăvârşită vine, ca un izvor de lapte şi miere, bucurie desăvârşită, care face iubirea un lucru frumos.

Tatăl are iubire desăvârşită pentru Fiul şi Duhul Sfânt; Fiul are iubire desăvârşită pentru Tatăl şi pentru Duhul; şi Duhul are iubire desăvârşită pentru Tatăl şi pentru Fiul. Datorită acestei iubiri desăvârşite, Tatăl este Slujitorul grabnic al Fiului şi al Duhului, tot aşa cum este Fiul faţă de Tatăl şi de Duhul, şi Duhul faţă de Tatăl şi de Fiul.

Iubirea desăvârşită Îl face pe Tatăl slujitor desăvârşit al Fiului şi al Duhului; aşa cum face Fiul Tatălui şi Duhului, şi Duhul Tatălui şi Fiului. Precum nici un fel de iubire din lumea zidită nu se poate asemăna cu iubirea împărtăşită de către fiecare dintre Persoanele Dumnezeieşti, tot aşa nici o ascultare nu poate fi asemenea ascultării lor, Una de Cealaltă Persoană.

"***Lucrul pe care Mi L-ai dat să-l fac, l-am săvârşit***" (Ioan 17:4); "***Facă-se voia T***a" (Matei 6:10). ***Nu arată aceste cuvinte ascultarea desăvârşită a Fiului faţă de Tatăl?***

"***Părinte … Eu ştiam că întotdeauna Mă asculţi***" (Ioan 11:41-42), a spus Domnul când l-a înviat pe Lazăr; şi mai târziu, El a strigat cu un prilej oarecare: "***Părinte, preaslăveşte-Ţi numele!" Atunci a venit glas din cer: "Şi L-am preaslăvit şi iarăşi Îl voi preaslăvi***" (Ioan 12:28). ***Nu arată toate astea ascultarea desăvârşită a Tatălui faţă de Fiul?***

"***Şi Eu voi ruga pe Tatăl şi alt Mângâietor vă va da vouă, ca să fie cu voi în veac***" (Ioan 14:16); "***Iar când va veni Mângâietorul, … Care de la Tatăl purcede, Acela va mărturisi despre Mine***" (15:26). Şi într-adevăr, în a cincizecea zi după Înviere, Mângâietorul, Duhul adevărului, S-a pogorât peste cei cărora El le făgăduise. ***Nu arată aceasta, ascultare desăvârşită faţă de Fiul?***

Porunca mântuitoare pe care Apostolul Pavel o rânduieşte tuturor credincioşilor: "***în cinste, unii altora daţi-vă întâietate***" (Romani 12:10), se săvârşeşte întru desăvârşirea ei între Persoanele Sfintei Treimi.

Fiecare Persoană Se sârguieşte să dea cinste mai mare celorlalte două decât Sieşi; aşa cum fiecare doreşte, prin ascultare, să Se facă pe Sine mai mic decât celelalte două. Şi dacă nu s-ar arăta această năzuinţă dulce şi sfântă prin fiecare dintre aceste Persoane Dumnezeieşti cinstind pe celelalte două şi micşorându-Se pe Sine prin ascultare, pornind din iubirea nemărginită pe care o are fiecare Persoană faţă de celelalte două, atunci Dumnezeirea Treimică ar ajunge o Persoană fără identitate.

Deci, din iubirea nemărginită pe care Duhul Sfânt o are pentru Fiul, Duhul S-a grăbit să Se pogoare la vremea potrivită peste Apostoli. Fiul ştia cu siguranţă că Sfântul Duh Îl va asculta pe El, şi de aceea El a făcut făgăduinţa sigură de pogorâre a Duhului peste Apostoli. "***Voi însă şedeţi în cetate, până ce vă veţi îmbrăca cu putere de sus***" (Luca 24:49), a poruncit Domnul Apostolilor Săi.

Să nu întrebaţi cum a cunoscut Domnul nostru Iisus Hristos de mai înainte că această putere de sus, Duhul Sfânt, voia să Se pogoare peste ucenicii Săi. Domnul nu numai că ştia de mai înainte aceasta, dar El ştie toate celelalte care urmează să se întâmple până la sfârşitul veacurilor şi după acest sfârşit.

Dar dacă pătrunzi mai adânc cu osebire înlăuntrul acestei întâmplări, veţi vedea că această cunoaştere mai dinainte şi proorocire a Domnului despre pogorârea Duhului Sfânt este o cunoaştere mai dinainte şi o proorocire numai în măsura în care se referă la fapta din afară a acelei pogorâri: nu se referă la acceptarea şi voinţa Duhului de a face Voia Fiului, şi de a Se pogorî.

Căci înainte de a vorbi Domnul de pogorârea Duhului, El deja avea învoirea grabnică şi de bună voie a Duhului la aceasta. De fapt, Duhul Sfânt vorbise prin Domnul despre pogorârea Sa. Căci nu se spune în Evanghelie că Iisus era "***plin de Duh Sfânt***" (Luca 4:1)? Iar în Nazaret, Domnul nostru Iisus Hristos nu a adeverit că se împlinise în El proorocia lui Isaia: "***Duhul Domnului este peste Mine, pentru care M-a uns să binevestesc săracilor***" (Luca 4:18)?

Iată că este lămurit că Fiul se afla în unime nedespărţită cu Duhul Sfânt şi cu Tatăl, în împărtăşire desăvârşită de iubire, ascultare şi bucurie.

Ungerea cu mir de către Duhul dovedeşte prezenţa reală şi vie a Duhului într-o persoană. Atunci, de unde putea Cel Uns cu Mir să spună ceva despre Duhul Însuşi, şi Duhul să nu ştie; sau să făgăduiască împreuna lucrare cu acest Duh, şi Duhul să nu fie de acord dinainte?

Evanghelia de astăzi arată şi faptul că Duhul Sfânt se afla în Domnul Iisus, precum şi faptul că El se afla în împărtăşire desăvârşită cu Domnul Iisus, referitor la fiecare cuvânt, fiecare lucrare şi fiecare făgăduinţă a Domnului.

“***Iar în ziua cea din urmă - ziua cea mare a sărbătorii - Iisus a stat între ei şi a strigat zicând: Dacă înseteazǎ cineva, să vină la Mine şi să bea***”.

Această sărbătoare este Sărbătoarea Cortului, care se sărbătoreşte toamna spre pomenirea zidirii corturilor din pustie din timpul călătoriei iudeilor prin pustiu. Această sărbătoare era sărbătorită în luna a şaptea potrivit socotelii iudaice, corespunzător lunii noastre septembrie, şi era ***sărbătoare a bucuriei*** (Levitic 23:24; Deuteronom 16:13-14). S-a sărbătorit vreme de şapte zile, şi ultima zi trebuie să fi fost cu totul măreaţă, fiind numită “mare”.

“***Dacă înseteazǎ cineva***”, a strigat Domnul, “***să vină la Mine şi să bea***”.

În Ierusalimul cel deşert, era greu să găseşti apă pentru mulţimile de oameni obişnuiţi. Sacagiii cărau apa de la fântâna Siloamului de la care gospodarii luau apa în vasele lor. Ce L-a îndemnat pe Domnul să vorbească despre sete şi apă? Probabil că oamenii se plângeau de sete; probabil că El Se uita la sacagiii care cărau cu mare osteneală cobiliţele lor grele cu apă din dealul Siloamului până pe dealul Moriah, unde se afla Templul; sau probabil situaţia că era ziua cea din urmă, şi Domnul a vrut să folosească timpul ca să aducă ideea setei duhovniceşti oamenilor cu inimi învârtoşate, şi ca să le dea lor băutura duhovnicească. Domnul spusese femeii samarinence: “***Dar cel ce va bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va înseta în veac***” (Ioan 4:14). Şi El Se gândeşte acum la aceeaşi apă dătătoare de viaţă, duhovnicească, întrucât El cheamă pe fiecare om însetat: “***să vină la Mine şi să bea!***”

“***Cel care crede în Mine, precum a zis Scriptura, râuri de apă vie vor curge din pântecele lui.***” (Iar aceasta a zis-o despre Duhul pe Care aveau să-L primească acei ce cred în El. Căci încă nu era (dat) Duhul, pentru că Iisus încă nu fusese preaslăvit.)

Mai presus de toate Domnul arată nevoia credinţei în El. El a făgăduit răsplata numai celor care au o credinţă în El, şi asta înseamnă numai precum “a scris Scriptura”.

Oamenii nu vor crede în El ca într-unul dintre prooroci; căci iată, toţi proorocii au proorocit despre El. Nici nu va fi privit ca un al doilea Ilie sau Ioan Botezătorul.

Ilie şi Ioan Botezătorul au fost numai slujitori ai lui Dumnezeu şi înaintemergători ai Domnului. Sfânta Scriptură vorbeşte despre El ca Fiu al lui Dumnezeu, născut din Tatăl din veşnicie şi din Preasfânta Fecioara Maria în vremelnicie.

Când Apostolul Petru a mărturisit o asemenea credinţă în El, spunând: "***Tu eşti Hristosul, Fiul lui Dumnezeu celui viu***" (Matei 16:16), El a lăudat asemenea credinţă. Când cârmuitorii şi cărturarii au încercat să-L pună pe El în încurcătură prin felurite întrebări fără limpezime, El i-a pus pe ei în încurcătură şi le-a povestit citând din Sfânta Scriptură că ***Mesia cel aşteptat nu era numai Fiul lui David ci şi Fiul lui Dumnezeu*** (Matei 22:42-45).

Voia lui este să se creadă în El ca în cea mai mare descoperire a lui Dumnezeu, prin care toate celelalte descoperiri au fost înlăturate, de la prima la ultima.

În afară de El, credinţa este deşartă, nădejdea este deşartă şi iubirea este fără de folos.

Dar credinţa adevărată în El duce la mântuire - fapt ce poate fi adeverit de către cei care au credinţă adevărată. Cum se poate întări aceasta? Din trupurile lor "***râuri de apă vie vor curge***".

Prin "apă vie" se înţelege aici Duhul Sfânt, după cum explică Evanghelistul: "***Aceasta a zis-o despre Duhul***". ***Deci, cel care crede în Fiul lui Dumnezeu va primi Duhul lui Dumnezeu, care va veni să se sălăşluiască în el, şi râul duhovnicesc, de viaţă dătător va curge din trupul lui.***

Dar de ce "din pântecele (trupul) lui"? **Pentru că trupul este sălaşul Duhului Sfânt**, în sfinţi, după cum spune Apostolul: "***Sau nu ştiţi că trupul vostru este templu al Duhului Sfânt, Care este în voi***" (I Corinteni 6:19)? Astfel Apostolul Pavel vorbeşte credincioşilor, peste care Duhul Sfânt Se pogorâse deja prin credinţă în Fiul lui Dumnezeu.

Prin "trup" în sens mai restrâns, se înţelege inima omului ca centru al vieţii, atât trupeşti cât şi duhovniceşti. "***Fiul meu***", spune înţeleptul împărat, "***păzeşte-ţi inima mai mult decât orice, căci din ea ţâşneşte viaţa***" (Pilde 4:20,23). Iar proorocul David s-a rugat lui Dumnezeu: "***Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi duh drept înnoieşte întru cele dinăuntru ale mele***" (Psalm 50:11). Şi iarăşi spune Apostolul Pavel: "***A trimis Dumnezeu pe Duhul Fiului Său în inimile voastre***" (Galateni 4:6).

Şi astfel din inimă, ca din cel mai mare altar al Duhului Sfânt, curge curent de viaţă dătător prin omul, în tot întregul lui, atât trupeşte cât şi duhovniceşte. Urmează de aici faptul că trupul credinciosului se va face o armă pentru duhul omului, şi duhul omului o armă pentru Duhul Sfânt. Omul întreg va fi curăţit, luminat, întărit şi va fi făcut fără de moarte prin aceşti curenţi ai Duhului, aşa încât toate gândurile sale, întreaga iubire şi lucrare se vor

îndrepta către viaţa veşnică. Curentul vieţii sale va curge în veşnicie, şi acela al veşniciei în viaţa sa.

Dar la vremea când Domnul Iisus spunea aceasta, "***încă nu era (dat) Duhul, pentru că Iisus încă nu fusese preaslăvit***".

Adică: Duhul Sfânt încă nu fusese dat credincioşilor, cu toate că El era cu Iisus. Duhul Sfânt încă nu-Şi începuse lucrarea Sa în lume, întru toată plinătatea Sa şi întru toată puterea Sa. Căci Domnul Iisus încă nu fusese preaslăvit: jertfa Lui pentru omenire încă nu se sfârşise, şi lucrarea Lui ca Mântuitor al oamenilor încă nu se sfârşise.

În rânduiala mântuirii omului, Tatăl este pe deplin lucrător în lume când El Îşi trimite Fiul pentru lucrarea mântuirii oamenilor; Fiul este pe deplin lucrător în săvârşirea mântuirii ca Om-Dumnezeu, şi Duhul Sfânt este pe deplin lucrător în întemeierea, sfinţirea şi continuarea lucrării Fiului.

Dar aceasta nu înseamnă că, atunci când Tatăl este lucrător, Fiul şi Duhul nu sunt; că atunci când Fiul este lucrător, Tatăl şi Duhul nu sunt; şi atunci când Duhul este lucrător, Tatăl şi Fiul nu sunt. În vreme ce Fiul se afla în toată plinătatea lucrării Sale pe pământ, Tatăl şi Duhul erau împreună lucrători cu El, aşa cum se vede la Botezul din apa Iordanului, şi aşa cum spunea Domnul Însuşi: "***Tatăl Meu lucrează … şi Eu lucrez***" (Ioan 5:17).

Tatăl şi Fiul lucrează împreună şi în acelaşi timp. Duhul Sfânt face la fel, aşa cum se vede din făgăduinţa Domnului Iisus că El va trimite Duhul, Mângâietorul ucenicilor Săi, şi că El Însuşi va rămâne cu ei "***în toată vremea până la sfârşitul lumii***".

Dumnezeirea Treimică este de o fiinţă şi nedespărţită dar, în raport cu lumea zidită, Dumnezeirea Îşi săvârşeşte lucrarea Sa uneori în chip mai remarcabil printr-o Ipostază Dumnezeiască şi alteori printr-o alta. Deci, atunci când Domnul Iisus a făgăduit pogorârea Duhului Sfânt peste Apostoli, Duhul Sfânt se afla în El, aşa încât se poate spune că făgăduinţa a venit atât de la Duhul Sfânt cât şi de la Fiul.

Să vedem acum în ce chip s-a împlinit această făgăduinţă, şi cum a avut loc pogorârea Duhului Sfânt, căruia Îi închinăm noi astăzi această sărbătoare sfântă.

"***Şi când a sosit ziua Cincizecimii, erau toţi împreună în acelaşi loc***". La porunca Domnului lor, Apostolii au rămas în Ierusalim, şi au aşteptat "***putere de sus***" care să le spună ce vor urma să facă. ***Ei erau uniţi în suflet şi în rugăciune, toţi ca un singur om, ca un singur suflet. Chipul în care este***

mulţumit sufletul îi deosebeşte sau îi face pe oameni asemănători; şi mulţumirea sufletelor tuturor Apostolilor la vremea aceea era una şi aceeaşi lucrare; sufletele lor erau pline de laudă a lui Dumnezeu pentru toate cele ce se întâmplaseră, şi cu aşteptarea celor ce urmau să se întâmple.

“***Şi din cer, fără de veste, s-a făcut un vuiet, ca de suflare de vânt ce vine repede, şi a umplut toată casa unde şedeau ei. Şi li s-au arătat, împărţite, limbi de foc şi au şezut pe fiecare dintre ei. Şi s-au umplut toţi de Duhul Sfânt***”.

Ce zgomot este acesta? Nu este zgomotul cetelor îngereşti? Nu este vuietul aripilor heruvimilor, pe care l-a auzit proorocul Iezechiel (1:24)? ***Oricare ar fi el, nu vine de pe pământ, ci din cer; nu din vânturile pământeşti ci de la puterile cereşti. Acest zgomot arată pogorârea Împăratului ceresc, Sfântul Duh Mângâietorul.***

Duhul nu este foc, după cum nici porumbel nu este. El S-a arătat la Iordan “***în chip de porumbel***”, şi acum Se arăta ca un “***foc***”;

- *în primul caz pentru a semnifica întreaga înţelepciune şi curăţia Domnului Iisus, peste care S-a pogorât,*
- *şi aici pentru a semnifica putere ca de foc, căldura şi lumina: o putere care arde păcatul, o căldură care aprinde inima şi o lumină care luminează mintea.*

Duhul nu are trup, şi nu primeşte nici un fel de trup, ci Se arată, potrivit trebuinţei, în chip materialnic, care simbolizează cel mai bine sensul momentului. De ce, în această împrejurare, Duhul Sfânt S-a descoperit în chipul limbilor de foc, astfel că s-a aşezat câte o limbă de foc pe fiecare dintre Apostoli, se face lesne lămurit din ceea ce urmează:

“***Şi au început să vorbească în alte limbi, precum le dădea lor Duhul a grăi***”.

Iată cum se lămureşte faptul că Duhul S-a descoperit în limbi ca de foc.

Prima Sa lucrare a fost să dea Apostolilor putere de a vorbi în limbi. De aici este limpede faptul că, de la întemeierea Bisericii lui Hristos, Evanghelia mântuirii se adresa tuturor popoarelor pământului, aşa cum a arătat lămurit Domnul după Învierea Sa, poruncind ucenicilor Săi: “***Mergând, învăţaţi toate neamurile***” (Matei 28:19). Pentru că iudeii, poporul ales, Îl prigonise pe Domnul şi Îl răstignise pe Cruce, Domnul cel biruitor Însuşi a făcut o nouă alegere dintre toate popoarele de pe pământ, zidind un nou popor ales, nu care

să aibă o singură limbă ci un singur duh, un “***popor sfânt, Biserica lui Dumnezeu***”.

Cum ar fi putut Apostolii lui Hristos să fi mers să înveţe toate neamurile dacă nu ar fi cunoscut limbile lor? Deci, aceşti misionari ai Evangheliei, au folosit la începutul misiunii lor prima putere, aceea de a înţelege şi vorbi în limbi străine. Ca oameni simpli, ei cunoşteau numai limba aramaică, limba lor maternă, şi nici o altă limbă. Dacă aceştia ar fi învăţat multe alte limbi în chip obişnuit, când le-ar fi învăţat? Nu le-ar fi trebuit viaţă întreagă ca să înveţe atât de multe limbi câte i-a învăţat pe ei într-o clipă Duhul Sfânt? Căci iată cât de multe popoare diferite erau atunci adunate în Ierusalim: “***Parţi şi mezi şi elamiţi şi cei ce locuiesc în Mesopotamia, în Iudeea şi în Capadocia, în Pont şi în Asia, în Frigia şi în Pamfilia, în Egipt şi în părţile Libiei cea de lângă Cirene, şi romanii în treacăt, iudei şi prozeliţi, cretani şi arabi!***”

“***Îi auzim pe ei vorbind în limbile noastre despre faptele minunate ale lui Dumnezeu! Şi toţi erau uimiţi şi nu se dumireau***”. Vedeau înaintea lor oameni simpli, oameni cu purtare simplă, cu căutătura simplă şi cu haine simple, şi fiecare Îl auzea pe Dumnezeu slăvit în limba sa! Cum puteau să nu se minuneze?

Cum puteau să nu fie uimiţi? Unii dintre ei, neştiind cum să desluşească ceea ce se întâmpla, au început să spună că Apostolii erau beţi. Dar, aşa cum se întâmpla adesea, oamenii cinstiţi par beţi celor beţi, şi oamenii cu gândire dreaptă par nebuni celor nebuni.

Legaţi de pământ şi beţi cu de-ale pământului - cum ar putea judeca ei altfel pe oamenii care fuseseră umpluţi de Duh Sfânt, şi care, ca purtători de Duh, au spus ceea ce le-a dat lor Duhul să spună? Oamenilor obişnuiţi nu le plac surprizele, şi atunci când vin surprizele aceştia le întâmpină fie cu mânie fie cu batjocură.

Dar Duhul Sfânt nu este ca omul cel războinic, care dă buzna în casa altui om. El intră în casa a cărei uşă se deschide de bunăvoie, şi acolo unde El este aşteptat ca Oaspete drag şi îndelung aşteptat. Apostolii L-au aşteptat cu mult dor, şi Acesta S-a pogorât peste ei şi Şi-a făcut sălaş în ei. El nu S-a pogorât peste ei cu răcnet de ameninţare, ci cu strigăt de bucurie.

O, fraţii mei, cât Se bucura de tare Duhul Sfânt, cu bucurie de negrăit prin cuvânt, când află suflete curate care sunt deschise Lui şi ard de dorul Lui!

Cu strigăt de bucurie, El Se sălăşluieşte în ei şi le dă lor darurile Lui cele bogate. El intră în ei ca un foc, ca să ardă de tot ultimele rămăşiţe ale seminţei

păcatului; pentru ca lumina să-i lumineze pe ei cu lumina cea cerească care nu apune niciodată; pentru ca fierbinţeala să-i încălzească pe ei cu căldura sfântă a iubirii, cu care se încălzesc cetele îngerilor în Împărăţia lui Dumnezeu.

Sfântul Simeon Noul Teolog ***spune: "Precum lampa, deşi este plină cu ulei şi are fitil, rămâne în întuneric dacă nu este aprinsă cu foc, tot aşa şi sufletul este stins şi întunecat până când este atins de lumina şi de harul Duhului Sfânt" (Tratate mistice 59).*** El a dat Apostolilor darul limbilor ca cel dintâi dar al Lui, acesta fiindu-le lor de cea mai mare trebuinţă la vremea aceea.

Dar mai târziu, tot ca răspuns la nevoile misionare ale Apostolilor, ***El a turnat în ei şi alte daruri: darul facerii de minuni, darul proorocirii, darul înţelepciunii, darul vorbirii, darul indurării, darul păcii lăuntrice, darul statorniciei în credinţă şi în nădejde, darul iubirii de Dumnezeu şi de aproapele.***

Duhul Sfânt a dat aceste daruri cu îmbelşugare şi cu bucurie mare, nu numai Apostolilor ci şi urmaşilor lor şi tuturor sfinţilor din Biserica lui Hristos până în ziua de astăzi, toate astea după nevoia şi curăţia oamenilor.

Prin lucrările Sale pe pământ, Domnul Iisus a adus bucurie mare atât Tatălui cât şi Duhului Sfânt. De la primele zile ale vieţuirii lui Adam în Rai, Duhul Sfânt nu mai cunoscuse această bucurie pe care a simţit-o în ziua Cincizecimii, când Dumnezeu Fiul a făcut pentru Acesta prilejul de a fi lucrător printre oameni în toată plinătatea puterii Sale.

Cu adevărat, El era lucrător în toată vremea şi în tot ceasul asupra oamenilor, care erau încătuşaţi de păcat de la căderea lui Adam în păcat până la Învierea lui Hristos. Dar lucrarea Lui era atunci stăvilită şi stingherită de păcatele oamenilor. El urma o cale strâmtă printre oameni, turnând ulei din destul în lampa vieţii pentru că acesta să nu se isprăvească cu totul.

El a lucrat şi prin legile firii, şi prin legile oamenilor, prin prooroci şi împăraţi, prin artişti şi înţelepţi - în măsura în care puteau, şi voiau, ca să se lepede de ei pentru lucrarea Lui.

Oriunde cădeau lacrimi de dor pentru dreptatea lui Dumnezeu în ţărâna pământului, aceasta era din căldura cu care El înflăcăra inimile oamenilor. Oricând un om înţelept avea o străfulgerare a cunoaşterii Celuia Unul, Dumnezeu Cel Fără de Moarte, aceasta era scânteia Lui în sufletul omului. Oricând un artist cânta, ori cioplea, ori picta, vreo alegorie a vieţii care, în vreun chip, deschidea ochii omenirii oarbe ca să vadă adevărul Dumnezeiesc, acolo El atingea duhul omului cu suflarea Lui dătătoare de viaţă.

Ori de câte ori omul care este cu adevărat demn, cu credinţă în Dumnezeu şi jertfelnic, a apărat dreptatea şi adevărul prigonit, acolo El a turnat puterea Sa în inima omului. Dar aceasta se întâmplă fără însufleţire ori bucurie mare.

Acestea fuseseră numai fărâmituri aruncate întemniţaţilor celor flămânzi. Cu toate acestea, atunci când Domnul Iisus a nimicit iadul păcatului şi al morţii, şi a adus pe cei doisprezece Apostoli ai Săi înaintea Duhului Sfânt ca doisprezece slujitori minunaţi, împărăteşti, atunci Dumnezeu Duhul, cu un strigăt de bucurie şi în plinătatea puterii Sale, Şi-a făcut sălaş în ei. Duhul Sfânt, care era încă mâhnit de păcatul lui Adam, a început încă o dată lucrarea Lui nestrâmtorată a puterii şi însufleţirii între oameni.

Pentru o mai bună înţelegere, vă poate ajuta această asemănare: soarele străluceşte iarna şi primăvara, dar lumina şi căldura lui nu poate face să crească nimic prin zăpada iernii. Cu toate acestea, acelaşi soare, care trimite aceeaşi căldură şi lumină, face să încolţească şi să crească toate seminţele semănate. Oamenii de ştiinţă ne spun că partea pământului, acolo unde este iarnă, se îndepărtează de soare, că zonele acoperite cu zăpadă sunt aşezate mai departe de soare, şi că acestea primesc lumina soarelui în plan înclinat, şi razele nu ajung nemijlocit. Primăvara, acea parte a pământului se întoarce înspre soare, zonele acoperite cu zăpada se apropie de soare, şi lumina şi căldura soarelui ajung ca raze directe.

De la Adam până la Hristos, sufletele oamenilor erau ca pământul iarna. Duhul Sfânt dădea lumina şi căldura dar, din pricina răsucirii păcătoase a sufletului omului, şi a îndepărtării lui de Dumnezeu, acesta a rămas îngheţat, şi nici un fel de roadă nu putea înmuguri şi creşte din acesta. Domnul Iisus a îndreptat sufletul omului şi l-a adus aproape de Dumnezeu, a curăţit gheaţa şi zăpada de pe el, l-a arăt şi a semănat în el sămânţa sfântă.

Şi atunci Duhul Sfânt a început, precum soarele primăvara, să nască şi să pună în privelişte, prin puterea Lui, roade dulci şi minunate în câmpul sufletului omenesc.

Iarna nu poate niciodată să facă minunile cu care primăvara împodobeşte pământul. Şi în acelaşi chip, oamenii se sucesc dinspre Duhul Sfânt, vieţuind cu sufletele păcălite de gheaţă şi zăpada înşelării de sine, nu pot crede niciodată darurile minunate cu care Duhul Sfânt împodobeşte pe cei care se apropie de El, şi se aşează sub razele nemijlocite ale luminii şi căldurii Lui Dumnezeieşti.

Cum ar putea un eschimos, care s-a născut şi a trăit toată viaţa în gheaţă şi zăpadă, să creadă călătorul din pământurile sudice, când acesta îi vorbeşte

despre copaci şi pomi în floare, şi pajişti acoperite cu flori multicolore, şi despre coline verzi?

Tot la fel nici oamenii dintr-o ţară îndepărtată de Dumnezeu, îngheţată şi întunecată de păcat, nu-i credeau pe Apostoli atunci când aceştia începeau să anunţe veştile de bucurie despre Dumnezeul Cel viu din cer:

- ***despre Tatăl care cheamă la El pe toţi cei care vor să se numească fiii Lui;***
- ***despre Fiul lui Dumnezeu, care a venit în lume ca om, a trăit printre oameni, a suferit pentru oameni, a înviat din morţi întru putere şi S-a înălţat întru slavă;***
- ***despre Duhul Sfânt, care S-a pogorât peste ei, şi le-a dat lor daruri cereşti;***
- ***despre ţara plină de lumină, fără de moarte, din cer, de care ne desparte numai păcatul;***
- ***despre curăţia vieţii care este căutată la noi pentru ca să ne putem întoarce în ţara noastră cea cerească şi să ne facem însoţitori şi fraţi ai îngerilor în viaţa veşnică.***

Unii credeau în aceste veşti pline de bucurie; alţii nu. De la sfinţii Apostoli au curs râuri de apă vie prin toată lumea. Unii s-au apropiat şi au băut din destul din această apă vie; alţii nu au băut. Apostolii umblau printre oameni ca nişte dumnezei, făcând minuni, alinând fiecare întristare şi tămăduind fiecare slăbiciune, propovăduind pocăinţă şi iertarea de păcate.

Unii i-au primit cu bucurie, dar alţii i-au prigonit cu mânie şi batjocură. Cei care i-au primit au simţit împărtăşirea lor cu Duhul Sfânt, şi lucrarea Lui în ei. Şi aşa Poporul Sfânt sporea ca număr, şi Biserica lui Dumnezeu se lăţea şi se întemeia în lume. Aşadar sămânţa a încolţit şi a dat roada. ***Aşadar casa adevărului, a cărei piatră de temelie era Domnul Iisus, a fost sfinţită de către Duhul Sfânt, şi s-a întins în toate cele patru colţuri ale pământului, turnurile sale ajungând până la cele mai mari înălţimi ale cerului.***

Sărbătorind astăzi Praznicul Sfântului Duh, care, din iubire nesfârşită pentru Dumnezeu Fiul, cu bucurie şi ascultare nesfârşită, dorea să coboare pe pământ şi să ia în mâinile Sale atotputernice lucrarea mântuirii omului, ***să pomenim în laude de înălţare pe Preasfânta Fecioara Maria, peste care Duhul Sfânt S-a pogorât mai devreme decât S-a pogorât peste Apostoli.***

Duhul S-a pogorât peste Apostoli ca Biserică, ca şi împărtăşirea de un singur gând, a sfinţilor, în vreme ce Duhul S-a pogorât peste Maica Domnului ca prea-aleasă. "***Duhul Sfânt se va pogorî peste tine şi puterea Celui Preaînalt te va umbri***" (Luca 1:35), Arhanghelul Gavriil a vestit-o pe Preasfânta Fecioară.

Şi ea, prin puterea Duhului Sfânt, a dat naştere Rodului Celui Preaslăvit, mireasma căruia străbate cerul şi pământul, şi prin care toţi credincioşii sunt hrăniţi de la primul până la ultimul.

O, Preasfântă şi Preacurată Maica Domnului, tu, zorii şi leagănul mântuirii noastre, chipul nostru de smerenie şi ascultare, ocrotitoarea şi mijlocitoarea noastră înaintea tronului lui Dumnezeu, roagă-te neîncetat pentru noi, dimpreună cu sfinţii Apostoli!

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul adevărului, vino peste noi, şi Te sălăşluieşte întru noi, şi vieţuieşte întru noi ca putere, lumină şi căldură, ca viaţă a noastră şi bucurie a noastră! Curăţeşte-ne pe noi de toată întinăciunea, şi Bunule, mântuieşte sufletele noastre! Umple inimile noastre de bucurie şi gurile noastre de laude, ca să Te slăvim dimpreună cu Tatăl şi cu Fiul - Treimea cea de o fiinţă şi nedespărţită, acum şi pururea şi-n vecii vecilor. **Amin.**

(din "Predici", Sfântul Nicolae Velimirovici)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Sfântul Nicolae Velimirovici - De ce s-a arătat Duhul Sfânt în chip de foc?

Când Domnul S-a botezat la Iordan, Duhul Sfânt S-a arătat în chip de porumbel. S-a arătat nu ca să-I dea ceva, ci ca să arate în chip simbolic ceea ce este în Hristos, adică nerăutatea, curăţia şi blândeţea. Asta şi înseamnă porumbelul.

Iar atunci când apostolii erau adunaţi într-a cincizecea zi după înviere, Duhul S-a arătat în chipul limbilor de foc. S-a arătat în chip de foc ca să le ia şi să le dea ceva - şi anume să ia de la ei tot păcatul, toată neputinţa şi teama şi necurăţia sufletească, şi să le dăruiască putere, lumină şi căldură. Focul simbolizează aceste trei lucruri: puterea, lumina şi căldura. Ştii cât este focul de puternic, ştii cât este de luminos şi cum încălzeşte.

Când vorbeşti despre Duhul Sfânt însă, ia seama să nu cugeţi trupeşte, ci duhovniceşte. E vorba, aşadar, despre puterea duhovnicească, despre lumina duhovnicească şi despre căldura duhovnicească - iar acestea sunt tăria voinţei, luminarea înţelegerii şi căldura dragostei. Cu aceste trei arme duhovniceşti i-a înarmat Duhul Sfânt împotriva lumii pe ostaşii lui Hristos, pe care învăţătorul îi oprise de la a purta, dintre toate armele fizice, chiar şi toiag.

De ce s-a arătat focul în chip de limbi asupra capetelor apostolilor? Fiindcă trebuia ca apostolii prin limbă să vestească popoarelor Vestea de Bucurie, Evanghelia adevărului şi vieţii, învăţătura pocăinţei şi a iertării. Prin cuvânt trebuiau să înveţe, prin cuvânt să tămăduiască, prin cuvânt să mângâie, prin cuvânt să sfătuiască şi să călăuzească, prin cuvânt să rânduiască Biserica. În cele din urmă, prin cuvânt să se şi apere - fiindcă Dumnezeu le zisese şi

prezisese să nu se teamă de prigonitori şi să nu se îngrijească în ce chip le vor răspunde când vor fi traşi la judecată - ei, oameni simpli. Nu voi veţi vorbi, spune, ci Duhul Tatălui vostru va vorbi din voi. Oare se putea vorbi cu obişnuita limbă omenească despre cea mai mare şi mai veselitoare noutate ce a ajuns vreodată la urechile omeneşti: că Dumnezeu S-a arătat pe pământ şi le-a deschis oamenilor poarta vieţii celei fără de moarte? Oare se putea vărsa de la om şi de la obişnuita fire muritoare acest balsam de viaţă făcător pe hoitul imperiului roman şi până la marginile lumii? Nicicum şi niciodată - ci numai de la Duhul Cel de foc al lui Dumnezeu, care prin gurile sfinţilor apostoli a împrăştiat scântei cereşti în întunericul pământului.

Dar, fiu al omului, oare nu ai simţit nici măcar o dată Duhul lui Dumnezeu în tine? Iată, şi tu ai fost botezat cu Duhul, cu apă şi cu Duhul. Oare nici măcar o dată n-a strălucit fără de veste în tine un gând mare şi luminos, cuvânt tăcut al Duhului Celui Sfânt? Oare nici măcar o dată nu s-a stârnit, precum un vânt iscat pe neaşteptate, dragostea către Făcătorul, şi din aceasta, lacrimi în ochii tăi?

Încredinţează-te voii lui Dumnezeu şi străjuieşte asupra a ceea ce se întâmplă în sufletul tău, şi vei cunoaşte minunea Cincizecimii care s-a săvârşit asupra apostolilor.

Pace ţie şi mângâiere de la Duhul Sfânt!

(Episcop Nicolae Velimirovici, Răspunsuri la întrebări ale lumii de astăzi-scrisori misionare, traducere Adrian Tănăsescu-Vlas, Editura Sofia, Bucureşti, 2002, pp. 38-39)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Sfântul Teofan Zăvorâtul - Predica I la Duminica Pogorârii Sfântului Duh (Cinzecimea sau Rusaliile)

Ce înseamnă prăznuim venirea Duhului? Duhul lui Dumnezeu îi duce pe cei care Îl primesc la desăvârşirea care le-a fost menită. Începutul e pocăinţa, mijlocul sunt ostenelile şi nevoinţele pentru curăţirea inimii de patimi, sfârşitul** este **sfinţita şi tainica împărtăşire cu Dumnezeu.

Prin Duhul Sfânt tot sufletul viază şi cu curăţie se înalţă, luminează-se întru unimea Treimii cu sfinţenie de taină (Antifon al glasului 4)

Cincizecimea o prăznuim şi venirea Duhului, şi taina câtă, că mare este şi cinstită (Stihiră la Doamne strigat-am).

Prăznuim venirea Duhului... ***Dar mai înainte oare nu era în noi Duhul?*** Da! Căci nu era încă Duhul Sfânt, zice Evanghelia (In 7, 39), şi oamenii trăiau neavând Duhul, învaţă Apostolul (Iud. 1, 19). Iar Prorocul Iezechiil vedea starea duhovnicească a neamului omenesc ***sub chipul unui câmp plin de oase uscate foarte, dintre care, potrivit celei dintâi preziceri, unele se împreunau numai fiecare la încheietura sa, pe altele erau deja vine, şi crescuse carne, şi pielea le acoperea pe deasupra, iar duh nu era în ele*** (Iez. 37, 7, 6). Şi iată pricina. ***Că nu era încă Duhul Sfânt, pentru că Iisus nu era încă proslăvit*** (In 7, 39).

Duhul lui Dumnezeu Se depărtase de la om pentru călcarea poruncii, şi suflarea vieţii dumnezeieşti amorţise în el după primirea suflării făcătoare de stricăciune a ispititorului. Iar ***când Domnul ne-a împăcat cu Dumnezeu prin moartea Sa şi S-a proslăvit prin înviere, înălţare şi prin şederea de-a dreapta Tatălui, atunci s-a deschis iarăşi intrare la oameni pentru Duhul lui Dumnezeu.***

Suindu-Se la înălţime, a robit robime şi a dat daruri oamenilor (Efes. 4, 8). Dumnezeu a insuflat în omul întâi-zidit suflarea vieţii dumnezeieşti; păcatul l-a omorât. ***Acum, Dumnezeu îi dă omului Duh nou*** (Iez. 36, 26), ***insuflă în el suflare nouă de viaţă, ca să învie sufletul omorât de păcat.***

Şi s-a împlinit cea de-a doua prezicere a lui Iezechiil: „***Proroceşte despre Duhul, proroceşte, fiul omului"... Şi am prorocit, şi a intrat într-înşii Duhul, şi au înviat, şi au stătut pe picioarele lor mulţime multă foarte*** (Iez. 37, 9-10).

Apostolii au fost cele dintâi vase primitoare de viaţă de la El, şi începând de la cetele apostoleşti, El S-a revărsat apoi peste toată făptura (v. stihira la stihoavnă: Acum Duhul Mângâietor**...)** **şi, dând viaţă tuturor celor ce îl primesc, prin toată pipăirea dării, după lucrare întru măsura fiecărui mădular, a alcătuit şi a întocmit marele trup al Bisericii, crescând întru toate întru El, şi pe deasupra crescând cu creşterea lui Dumnezeu** (v. Efes. 4, 15-16; Col. 2, 19).

Aşadar, evlavioşi ascultători, ***Duhul Sfânt este pentru toţi Viaţă şi Făcător de viaţă; prin El se cuvine să se nască de Sus oricine vine în lume; cu aceasta ne zidim întru om nou prin tăiere împrejur nefăcută de mână*** (Col. 2, 11). Lucrarea tainică tot a Lui face viaţa noastră ascunsă cu Hristos în Dumnezeu (Col. 3, 3). ***Prin Duhul Sfânt tot sufletul viază şi cu curăţie se înalţă, luminează-se întru unimea Treimii cu sfinţenie de taină (Antifon al glasului 4).***

Prin Duhul Sfânt tot sufletul viază. **Învierea sufletului este cea dintâi lucrare în noi a harului Duhului Atotsfânt.** **Atâta timp cât păcatul împărăteşte în noi, sufletul nostru este mort pentru Dumnezeu şi pentru viaţa cea după Dumnezeu.**

Frigul iernii face să amorţească viaţa din plante: şi duhul omului amorţeşte atunci când el e dedat păcatului şi rob patimilor: nu vede cu ochii minţii, nu aude cu urechea bunei alegeri a voii şi nu pricepe cu inima nici pe Dumnezeu, nici rânduiala dumnezeiască a lucrurilor şi locul pe care îl are el însuşi în aceasta.

Este slab văzător şi orb (II Petr. 1, 9) ***şi umblă în deşertăciunea minţii, în nesimţire nepăsătoare faţă de mântuire petrecând, cu inimă împietrită şi nesimţitoare faţă de tot ce este duhovnicesc*** (v. Efes. 4, 17-19).

Vor învia, oare, aşa nişte oase? Nu vor învia, dacă nu se va proroci despre Duhul, dacă ***Duhul lui Dumnezeu, Care străbate toate duhurile înţelegătoare*** (Int. Sol. 7, 22) ***şi suflă unde voieşte*** (In 3, 8) nu va pătrunde pe căi neştiute

nouă la duhul cel amorţit al omului si nu îl va învia. În sămânţa semănată se află mlădiţa de viaţă, şi în plantele ce amorţesc pe timpul iernii se află viaţă - dar dacă Domnul nu va trimite duhul dătător de viaţă al primăverii, ele nu se vor zidi şi nu se va înnoi faţa pământului (v. Ps. 103, 30).

Nici duhul omului nu va învia dacă nu se va atinge de el focul Duhului Dumnezeiesc, dacă nu îl va încălzi cu dumnezeiasca Sa căldură şi nu va destrăma stihiile care îl împresoară, îl împilează şi înviforează, ale păcatului şi patimilor.

Nu putem spune cum se săvârşeşte această lucrare mântuitoare în noi a Duhului Dumnezeiesc, dar ştim când - şi anume în pocăinţă, prin cea dintâi întoarcere hotărâtă a minţii şi a inimii noastre spre Dumnezeu, când Duhul lui Dumnezeu înalţă duhul omului la simţirea deplinei atârnări de Dumnezeu şi a răspunderii faţă de El, zguduie prin frica judecăţii şi a osândirii de care omul nu va putea scăpa fără pocăinţă şi, scoţând din bezna deznădăjduirii de sine, face să se sălăşluiască, prin nădejdea cea bună a mântuirii în Domnul Răscumpărătorul, hotărârea neclintită de a sluji doar lui Dumnezeu din toată inima, din tot sufletul şi din tot cugetul, întorcând spatele pe deplin rânduielii de viaţă de mai înainte. Doar din acea clipă începe în el cugetarea la Dumnezeu şi la viaţa cealaltă, grija de a plăcea lui Dumnezeu şi de mântuire. Dar numai prin aceasta se şi dă mărturie că duhul a înviat şi s-a trezit din adormire.

Iată de ce Înainte-Mergătorul Ioan propovăduieşte pocăinţa, iată de ce Mântuitorul Şi-a început slujirea binevestind pocăinţa şi iată de ce la primirea Sfântului Duh cel dintâi cuvânt în gurile Apostolilor a fost pocăiţi-vă (Fapte 2, 38). **Pocăinţa deschide uşa pentru următoarele lucrări ale Duhului Dumnezeiesc**, pe când nepocăinţa o închide. Pământul uscat nu aduce roadă, şi nici în inima neînrourată cu lacrimi de pocăinţă nu cresc roadele duhovniceşti. Metalul care nu este înmuiat prin lucrarea focului nu poate fi prelucrat: la fel şi sufletul nezdrobit prin focul pocăinţei. ***Supune-te Duhului, înmoaie-te prin zdrobirea inimii, şi Duhul lui Dumnezeu va face din tine vas de cinste, curat şi luminat, bineplăcut Stăpânului.***

Prin Sfântul Duh tot sufletul înviat prin pocăinţă se şi înalţă cu curăţie. **Învierea sufletului, despre care mărturiseşte râvna pentru a plăcea lui Dumnezeu şi pentru mântuire, însoţită de pregătirea sufletească pentru orice fel de jertfă, este doar începutul vieţii duhovniceşti.**

Acesta este grăuntele de muştar, ce are a creşte până devine pom, sau frământătura pusă în trei măsuri de făină, ce are a dospi în toată cuprinderea şi în toate părţile lor. **Dumnezeu 1-a făcut pe om drept, plin de smerenie,**

blândeţe, dragoste, temere de El, credinţă, inimă bună, înfrânare şi de toate bunele simţăminte şi aşezări sufleteşti.

Iar când a venit păcatul şi a pus stăpânire pe inimă, a făcut să se sălăşluiască în ea în loc de smerenie - trufie, în loc de blândeţe - mânie, în loc de dragoste - răutate, în loc de neagonisire - lăcomie de avuţii, în loc de temere de Dumnezeu - nefrică de El, în loc de credinţă - uitare de Dumnezeu, în loc de orice altă virtute - patima potrivnică ei, aşa încât acest om pătimaş, trupesc şi păcătos l-a înăbuşit şi 1-a stors de vlagă pe cel lăuntric, duhovnicesc, drept şi, ţinându-1 în lanţurile necurate ale robiei păcatului spre pierzare veşnică, nu îl lăsa să lucreze şi să se arate.

Prin pocăinţă şi întoarcere către Dumnezeu, harul Duhului Atotsfânt strică lanţurile acestea, adună părţile dezbinate, învie omul lăuntric, duhovnicesc, şi îl pune pe picioarele sale. Duhul a dat viaţă, dar nici păcatul cu patimile şi poftele n-a murit, ci încă mai rămâne lucrător în mădularele noastre şi se împotriveşte legii minţii. Începe lupta. Trupul pofteşte împotriva duhului, iar duhul împotriva trupului (Gal. 5,17). Mai înainte patimile lucrau în toate mădularele sufletului şi trupului, aducând rod morţii; acum trebuie să le smulgem din gheara patimilor şi să le facem unelte de bună treabă a toată Dreptatea dumnezeiască, spre înnoirea vieţii (v. Rom. 7, 5-6); ***trebuie să dezrădăcinăm patimile şi să sădim în inimă aşezările cele bune care le sunt potrivnice: să dezrădăcinăm trufia şi să sădim smerenia, să dezrădăcinăm zgârcenia şi să sădim milostenia, să dezrădăcinăm facerea pe placul trupului şi să sădim înfrânarea, şi aşa mai departe - şi astfel să ne curăţim de toată întinăciunea trupului şi a duhului.***

Dar cine e în stare să facă asta? Gândindu-se la legea cea străină care se află în mădularele noastre, războindu-se împotriva legii minţii şi robind prin legea păcatului, Apostolul Pavel striga: ***Nenorocit om sunt eu... cine mă va izbăvi de trupul morţii acesteia?*** însă apoi, arătând spre ajutorul dumnezeiesc, care de fiecare dată se dăruieşte spre biruinţă, a adăugat: ***Mulţumesc lui Dumnezeu prin Iisus Hristos, Domnul nostru*** (Rom. 7, 24-25). ***Numai prin Duhul sunt omorâte în noi faptele trupului şi se înapoiază roadele duhovniceşti*** (Rom. 8, 13).

El învaţă mâinile spre oştire şi degetele spre război (v. Ps. 143, 1) împotriva păcatului şi a patimilor, şi tot roadă a Lui sunt ***dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, bunătatea, milostivirea, credinţa, blândeţea, înfrânarea*** (v. Gal. 5, 22-23).

Tot ce putem şi trebuie să facem este împotrivirea după putere, dar cu osârdie, faţă de rău şi silirea de sine la bine, însoţite de rugăciunea ca Dumnezeu să

ajute neputincioaselor noastre puteri: **vino şi Te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată întinăciunea, inimă curată zideşte şi duh drept înnoieşte.** ***Şi asta tăind în tot chipul patimile, având toată hotărârea cea bună.***

Nu suntem slobozi de ostenelile şi de nevoinţele pentru curăţirea inimii de gândurile şi mişcările cele rele, nu suntem slobozi de grija pentru împodobirea ei cu toată frumuseţea duhovnicească, dar cu propriile puteri nu vom spori în nici o privinţă dacă nu va veni la timp ajutorul de Sus. ***Ne luptăm, însă patima trece şi este înlocuită de un simţământ bun numai atunci când va veni cu adumbrirea sa harul Duhului.***

Suntem în robie: ca să primim libertatea, trebuie să vină Slobozitorul Atotputernic şi să îl lege pe cel care ne-a robit. Şi El este aproape de toţi cei ce îl cheamă: ***Striga-va către Mine şi îl voi auzi, scoate-l-voi şi-l voi proslăvi*** (Ps. 90, 15).

Inima înfrântă prin pocăinţă şi smerită prin nevoinţe şi osteneli Dumnezeu nu o va urgisi. Grădinarul grijuliu păzeşte, adapă şi curăţă pomul de la care este de aşteptat roadă bună: şi **Duhul lui Dumnezeu hrăneşte şi curăţă sufletul care se osteneşte şi în ostenelile sale se încredinţează purtării Lui de grijă.** ***Încetul cu încetul, prin lucrarea Lui, slăbesc şi pier patimile, şi în locul lor se sălăşluiesc şi se întăresc aşezările sufleteşti cele bune, omul vechi se strică şi se zideşte cel nou, şi trăsăturile chipului dumnezeiesc se descoperă tot mai limpede, până când, în cele din urmă, sufletul se va arăta curat şi nevinovat, ca un fiu al lui Dumnezeu neîntinat în mijlocul unui neam rău şi stricat, şi va străluci ca un luminător în lume, răspândind pretutindeni lumină spre proslăvirea Tatălui Ceresc*** (Filip. 2, 15).

Şi tocmai atunci sufletul înviat şi curăţit de către Sfântul Duh se luminează intru unimea Treimii cu sfinţenie de taină. Se luminează nu numai aşa cum luminează soarele în apa curată sau într-o oglindă curată, adică nu numai prin arătarea însuşirilor asemănării cu Dumnezeu, ci prin unirea vie şi îndeaproape cu Dumnezeu, potrivit nemincinoasei făgăduinţe: ***Mă voi sălăşlui întru ei şi voi umbla.*** (II Cor. 6, 16) şi potrivit rugăciunii răscumpărătoare a Domnului: ***precum Tu, Tată, întru Mine şi Eu în Tine, aşa şi aceştia întru Noi să fie una*** (In 17, 21). **Noi nu putem pricepe în ce fel se săvârşeşte această minunată lucrare a bunăvoirii dumnezeieşti faţă de noi, însă cuvântul lui Dumnezeu este vrednic de crezare.**

Mari şi preţioase făgăduinţe ni s-au dăruit - ***a fi părtaşi dumnezeieştii firi, scăpând de stricăciunea poftei celei din lume*** (II Petr. 1, 4). Şi aceasta nu este de la noi, ci este darul lui Dumnezeu, Cel bogat în milostivire, care se dă pe

măsura deplinătăţii cu care cei ce-L caută şi se curăţesc pe sine urmând curăţiei Lui I se încredinţează ca nişte fii.

Prin lucrările curăţitoare ale Duhului Dumnezeiesc, ***sufletul se zideşte întru locaş al lui Dumnezeu*** (v. Efes. 2, 22), ***întru biserică a lui Dumnezeu Celui viu*** (v. II Cor. 6, 16), ***întru biserică a Duhului Celui sfânt*** (v. I Cor. 6, 19), ce nu va rămâne pustie.

Dumnezeu vine şi îşi face în el sălaş, după spusa Domnului: ***de Mă iubeşte cineva, cuvântul Meu va păzi - şi Tatăl îl va iubi, şi vom veni la el, şi locaş la el vom face*** (In 14, 23). Astfel, ***fericiţi cei curaţi cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu*** (Mt. 5, 8).

Dumnezeu Se odihneşte în ei şi îi odihneşte de toate lucrările şi ostenelile (v. Evr. 4, 10), ***înstăpânind în ei pacea ce covârşeşte orice înţelegere, în liniştea netulburată a căreia de pe altarul inimii se vor înălţa necontenite jertfe duhovniceşti, bineplăcute lui Dumnezeu prin Iisus Hristos*** (v. I Petr. 2, 5).

Atunci ***cel ce se lipeşte de Domnul devine un duh cu Domnul*** (v. I Cor. 6, 17) şi ***viaţa lui este ascunsă cu Hristos în Dumnezeu*** (v. Col. 3, 3); atunci, ***privind cu faţa descoperită slava lui Dumnezeu, în acelaşi chip ne vom preface din slavă în slavă, ca de la Duhul Domnului*** (v. II Cor. 3, 18), şi ***atunci Dumnezeu este deja Cel ce lucrează în el şi a voi, şi a săvârşi, după a Sa bună voire*** (v. Filip. 2, 13), ce se descoperă, pe lângă luminările şi mângâierile duhovniceşti lăuntrice, şi ***prin feluritele arătări ale Duhului spre folos, sau prin cuvântul înţelepciunii şi al priceperii, sau prin darurile tămăduirilor, sau prin facerea de minuni, sau prin prorocie, sau prin deosebirea duhurilor*** (v. I Cor. 12, 7-11). ***înaltă şi nepătrunsă este această menire a celor ce ţin nădejdea cea pusă înainte*** (v. Evr. 6, 18)!

Mare şi negrăit este acest dar dat celor ce au ajuns la măsura vârstei deplinătăţii lui Hristos (v. Efes. 4, 13)! însă, ***mărturisind că cele pe care le-a gătit Dumnezeu celor ce îl iubesc, ochiul nu le-a văzut, urechea nu le-a auzit şi la inima omului nu s-au suit*** (I Cor. 2, 9), ***să nu lepede harul lui Dumnezeu*** (v. Gal. 2, 21). Iar Celui ce poate să facă, prin puterea cea lucrătoare în noi, cu mult mai presus decât toate câte cerem sau pricepem noi, Lui ***fie slava în Biserică întru Hristos Iisus, în toate neamurile (generaţiile) veacului veacurilor*** (Efes. 3, 20-21).

Iată calea pe care Duhul lui Dumnezeu îi duce pe cei care îl primesc la desăvârşirea care le-a fost menită, şi totodată descrierea celor care nu umblă după trup, ***ci după Duh*** (v. Rom. 8, 4)! **începutul a toate e pocăinţa, prin care duhul nostru se întoarce spre Dumnezeu şi se înflăcărează cu râvna pentru**

a plăcea lui Dumnezeu şi pentru mântuire; mijlocul sunt ostenelile şi nevoinţele pentru curăţirea inimii de patimi prin sădirea în ea a virtuţilor; sfârşitul este împărtăşirea cu Dumnezeu cea cu sfinţită taină.

Cei ce au pus începutul bun aleargă în aşa fel încât să ajungă (v. I Cor. 9, 24) şi, nesocotind că au ajuns undeva, tinzând spre cele dinainte şi uitând de cele lăsate în urmă, aleargă cu osârdie către răsplata chemării celei de Sus, a lui Dumnezeu, ***întru Hristos Iisus*** (v. Filip. 3, 13-14).

Cei care nu aleargă cu osârdie încă n-au început, încă n-au păşit în arenă. ***Cei care au ajuns intră în tihnă şi se odihnesc de lucrurile lor ca Dumnezeu de ale Sale*** (v. Evr. 4, 10). Şi aceştia ***au mărturie în ei înşişi*** (v. I In 5, 10), iar pentru toţi ceilalţi mărturia vrednică de crezare a faptului că au primit făgăduinţa Duhului prin credinţă şi sunt mânaţi de El este silinţa plină de grijă, osârdia cea cu căldură şi râvna pentru a plăcea lui Dumnezeu şi pentru mântuire.

Unde este nepăsare, lenevie, nepurtare de grijă, acolo nu este Duhul. Pentru a începe să lucreze, cel ce doarme trebuie să se trezească. Duhul lui Dumnezeu, deşi suflă unde voieşte, suflă totuşi pretutindeni şi tuturor le face auzit glasul Său prin conştiinţă: ***Deşteaptă-te, cel ce dormi, şi te scoală din morţi, şi te va lumina Hristos*** (Efes. 5,14)!

Dacă unii nu s-au trezit, asta nu e din pricina lipsei chemărilor îndemnătoare, ci din pricina împietririi lor. Aşadar, astăzi de vom auzi glasul Lui, să nu ne învârtoşăm inimile noastre! Încă a fost lăsată sărbătoare de odihnă poporului. Să ne temem, dar, ca nu cumva, lăsată fiind făgăduinţa că vom intra în odihna Lui, ***să pară că a rămas în urmă cineva dintre noi*** (v. Evr. 4, 7, 9, 1), amintindu-ne că ce seamănă omul, aceea va şi secera, că cel ce seamănă în trupul său, din trup va secera stricăciune, iar cel ce seamănă în duh, ***din duh va secera viaţă veşnică*** (v. Gal. 6, 7-8).

Amin!

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Sfântul Teofan Zăvorâtul - Predica II la Duminica Pogorârii Sfântului Duh (Cinzecimea sau Rusaliile)

Ce vom aduce în dar Domnului, Care ne-a trimis darul Sfântului Duh? Dacă vom aprinde darul lui Dumnezeu - Duhul -, El nu se va stinge; dacă nu-L vom jigni, El va rămâne în noi, iar odată cu El va rămâne toată îmbelşugarea şi plinătatea vieţii duhovniceşti. Iar pentru asta trebuie să rămânem în osteneala rugăciunii şi nevoinţei după cinul şi rânduiala Bisericii.

Luminat şi sărbătoreşte prăznuieşte Sfânta Biserică pogorârea Sfântului Duh asupra Apostolilor. Şi cum să nu prăznuiască? *Fiindcă prin Duhul Sfânt a fost zidită de fapt Biserica lui Dumnezeu pe temelia pusă în Domnul Iisus Hristos;*

- ✓ *prin El le-au fost descoperite şi limpezite deplin Apostolilor tainele împărăţiei şi toată învăţătura cea creştinească,*
- ✓ *prin El au fost biruite toate neamurile şi aduse la ascultarea faţă de credinţă,*
- ✓ *prin El au fost dăruite toate puterile cele ce sunt spre viaţă şi bună credinţă (v. II Petr. 1,3),*
- ✓ *prin El au fost grăite toate rânduielile şi aşezămintele cele spre creşterea, întărirea şi păzirea credincioşilor,*
- ✓ *prin El se păzeşte până acum întreg şi nevătămat zălogul mântuirii noastre.*

Pomenind această mare lucrare dumnezeiască, Sfânta Biserică nu poate să nu salte şi să nu dea laudă.

Să nu uităm însă, fraţilor, că şi tot sufletul viază prin Duhul Sfânt, că şi fiecare dintre noi s-a făcut părtaş al harului Său, a primit darul şi pecetea darului Sfântului Duh. Şi atunci, ce vom aduce acum în dar Domnului, Care ne-a făcut

atât de mult bine? *Fără îndoială că este bine să prăznuim şi să săltăm împreună cu Sfânta Biserică, înălţând mulţumită Domnului pentru negrăitul Lui dar care este trimiterea Duhului Celui Sfânt, bine este să pomenim cu recunoştinţă şi propria noastră primire a harului.*

Dar să ne mulţumim, oare, cu atât? Nu. ***Nu este destul să ne dăm seama ce dar am primit şi să vedem frumuseţea lui - trebuie să adăugăm la asta şi întrebuinţarea cuvenită a darului, potrivită cu voia Dăruitorului.*** Nu am fost chemaţi doar la a ne numi „duhovniceşti", ci şi la a fi cu adevărat aşa, pentru ca Duhul lui Dumnezeu să trăiască şi să lucreze în noi, să ne umple cu prisosinţă, să ne stăpânească.

Domnul face totul pentru ca noi să fim înduhovniciţi: ne naşte iarăşi prin Botez, ne pecetluieşte prin Mirungere, ne dezleagă de păcate prin Pocăinţă, ne uneşte îndeaproape cu Sine prin împărtăşanie şi, una peste alta, ne adapă îmbelşugat cu apele harului. Aşadar să facem şi noi, din partea noastră, ceea ce putem şi suntem datori, şi să adăugăm la asta pe atâta osârdie, pe cât de neapărată nevoie avem să fim umpluţi de harul Duhului Celui Sfânt. ***Căci dacă cineva nu are Duhul lui Hristos, acela nu este al Lui*** (Rom. 8, 9).Şi atunci, ce trebuie să facem?

Despre faptul că Duhul lui Dumnezeu Se află în inimă şi harul Lui lucrează în noi dă mărturie căldura inimii faţă de Dumnezeu - căldura plină de trezvie, de umilinţă duhovnicească şi de evlavie. Aşadar trebuie să facem tot ce poate să stârnească şi să sprijine în noi această căldură, şi să ne depărtăm de tot ce poate aduce inimii noastre împrăştiere şi răceală faţă de Dumnezeu, supunându-ne poruncii apostoleşti, care grăieşte: ***Duhul să nu-L stingeţi*** (I Tes. 5, 19), ***să nu întristaţi Duhul Cel sfânt al lui Dumnezeu*** (Efes. 4, 30), ***să aprindeţi şi mai mult harul lui Dumnezeu*** (II Tim. 1,6). ***Dacă îl vom aprinde, El nu se va stinge; dacă nu-L vom jigni, El va rămâne în noi, iar odată cu El vor rămâne toată îmbelşugarea şi toată deplinătatea vieţii duhovniceşti.*** Cum să ajungem însă la aceasta?

În primul rând, trebuie să rămânem neabătuţi în tot cinul şi în toată rânduiala bisericească, altfel spus în osteneala rugăciunii şi nevoinţei după cinul şi rânduiala Sfintei Biserici. ***Aici se au în vedere ţinerea posturilor şi deasa împărtăşire cu Sfintele Taine după pregătirea cea potrivită, toate celelalte rânduieli sfinţitoare ale Bisericii*** (Cel mai probabil se are în vedere aici ansamblul ierurgiilor bisericeşti (n. tr.)), ***mersul la biserică la toate slujbele - nu numai la sărbători, ci oricând ne îngăduie treburile, rugăciunile de acasă, ascultarea şi citirea cuvântului lui Dumnezeu, împreună-vorbirile cu oameni evlavioşi, ascultarea de părintele duhovnicesc şi îndeobşte tot ce este***

rânduit în Biserică pentru zidirea în noi a vieţii duhovniceşti, altfel spus îmbrăcarea în îmbisericirea noastră şi a întregii noastre vieţi.

Harul Sfântului Duh, primit de noi prin Taine, este ca o scânteie. Pentru ca ceva să se aprindă de la scânteie este nevoie de aer, aşa încât fără acesta scânteia se stinge: şi în noi, **pentru ca scânteia harului, ce a căzut în firea noastră prin Taine, să se prefacă în flacără duhovnicească, este nevoie să ne înconjurăm cu aer duhovnicesc** - iar drept aer de acest fel slujeşte întreaga rânduială bisericească. Mişcarea aerului înteţeşte scânteia şi o preschimbă în flacără: ***îmbisericirea - această adiere duhovnicească - aprinde in noi puterea harului Duhului Dumnezeiesc.***

Umpleţi-vâ de Duhul, porunceşte Apostolul, ***vorbind între voi în psalmi şi în laude şi în cântări duhovniceşti*** (v. Efes. 5, 18-19). Cu cât umblă cineva mai osârduitor şi mai evlavios în rânduiala aceasta, cu atât mai grabnic se încălzeşte inima lui şi se aprinde duhul harului; dimpotrivă, în cel ce se îndepărtează de Biserică harul Duhului se stinge repede, aşa cum focul piere acolo unde nu-i aer.

La această osteneală a rugăciunii, altfel spus la faptele bunei credinţe trebuie adăugată, în al doilea rând, şi osteneala facerii de bine - a da milostenie, a da dovadă de împreună-pătimire, a răbda şi a ierta, a-1 apăra pe cel împilat, a păzi dreptatea, a te înfrâna de la mânie, invidie, osândire şi de la toată pofta şi, îndeobşte, a face toată fapta cea bună la care ne îndatorează Domnul potrivit împrejurărilor în care ne aflăm. Căci dacă vrem să trăim cu duhul, cu duhul să şi umblăm (Gal. 5, 25).

Puterile fireşti slăbesc şi ajung în neorânduială când nu sunt exersate: şi harul Duhului se împuţinează şi chiar pleacă de tot dacă nu ne vom exersa în faptele care îi sunt proprii, dacă nu îi vom da lărgime ca să lucreze în noi şi să ne pătrundă, şi, ceea ce e mai rău, dacă îl alungăm de la noi prin fapte ce-i sunt potrivnice. Căci după cum albinele fug de fum, şi harul Duhului fuge de faptele cele stricate şi de patimi. Tocmai de aceea Apostolul, după ce a zis: ***Să nu întristaţi Duhul Cel Sfânt al lui Dumnezeu, cu Care aţi fost însemnaţi in ziua izbăvirii, adaugă după aceea: toată amărăciunea, şi mânia, şi iuţimea, şi strigarea, şi hula să se lepede de la voi, împreună cu toată răutatea*** (Efes. 4, 30-31), arătând **faptele prin care este jignit Duhul lui Dumnezeu.**

Harul Dumnezeiescului Duh este preacurat. Ca să-1 păstrăm, trebuie să ţinem casa inimii noastre în curăţie şi în găteala cea cuvenită - iar această găteală stă în îmbinarea virtuţilor de tot felul... ***îmbrăcaţi-vă***, dar, porunceşte Apostolul, ***ca nişte aleşi ai lui Dumnezeu, sfinţi şi iubiţi, întru milostivirile îndurărilor, întru bunătate, întru smerenie, întru blândeţe, întru îndelungă răbdare, suferindu-vă unul pe altul şi iertând unul altuia de are cineva împotriva cuiva pâră...***

Dar peste toate acestea îmbrăcaţi-vă întru dragoste, care este legătura desăvârşirii, şi pacea lui Hristos să stăpânească în inimile voastre... şi fiţi recunoscători... Cuvântul lui Hristos să locuiască în voi bogat... şi tot ce faceţi cu cuvântul sau cu lucrul, toate să faceţi întru numele Domnului Iisus Hristos, mulţumind lui Dumnezeu şi Tatălui (Col. 3, 12-17). Iată acea găteală a bisericii inimii care se cuvine pentru ca Duhul lui Dumnezeu să Se sălăşluiască în ea. Să umblăm în aceste fapte, şi harul va fi cu noi totdeauna, şi focul lui nu se va stinge nicicând în noi.

S-ar părea însă, fraţilor, că facem deja toate acestea. Mergem la biserică şi acasă facem obişnuitele rugăciuni, nu ne dăm în lături să ajutăm ori să facem vreun bine fratelui nostru aflat în nevoie - şi totuşi, nu vedem că inima noastră ar arde cu focul duhovnicesc şi ar face dovada puterii prezenţei acestuia.

Şi atunci, ce ne lipseşte? Să ne uităm mai cu luare-aminte la faptele noastre, şi vom vedea unde este lipsa... *Ne rugăm şi facem vreun bine - dar îndată ce se iveşte prilejul, suntem gata să facem şi câte ceva care nu e bun, facem pe placul patimilor, ne lăsăm pradă poftei trupului sau poftei ochilor - şi în viaţa noastră iese de aici o amestecătură de bine cu rău.*

Iar asta este ca şi cum ai aprinde lemne şi apoi ai turna peste ele apă: oare vor mai lua foc? Se vede că nu avem destulă râvnă sau hotărârea jertfelnică de a sluji Domnului cu toată deplinătatea, fără cruţare de sine şi fără îngăduinţă faţă de patimi.

De asemenea, stăm la rugăciune acasă ori în biserică, iar gândurile noastre hoinăresc încolo şi încoace: unul citeşte cărţi, altul îşi face calcule, altul întocmeşte planuri, altul chibzuieşte la treburile lumeşti ale casei - şi reiese că stăm ca în bătaia vântului, iar în bătaia vântului nu poţi aprinde o lumânare! Se vede că nu avem destulă luare-aminte la noi înşine, trezvie şi concentrare. Nu ascultăm de poruncile apostoleşti, care spun să „încingem mijlocul" gândurilor, să fim treji şi să priveghem şi să luăm aminte la noi înşine - şi harul Dumnezeiescului Duh nu se sălăşluieşte în noi.

Pe lângă asta, dacă facem vreun lucru bun, iar inima se lasă atrasă fie de slava deşartă, fie de dorinţa de a plăcea oamenilor, fie de vreo socoteală egoistă, şi spurcă fapta noastră bună, o lipseşte de preţ şi face să se întoarcă de la ea faţa lui Dumnezeu. Inima noastră seamănă atunci cu un loc împuţit, de care fug toţi. Oare va mai rămâne într-o asemenea inimă harul lui Dumnezeu!? Se vede că nu luăm seama destul la mişcările inimii, că nu suntem gata să tăiem toate simţămintele care nu sunt drepte şi să închinăm toate faptele noastre slavei lui Dumnezeu, se vede că nu avem destulă frică de Dumnezeu, că nu ne amintim îndeajuns că El este peste tot şi că umblăm înaintea feţei Lui.

Vedeţi ce ne lipseşte de multe ori atunci când ne ostenim în rugăciune şi în facerea de bine? Să acoperim, deci, neajunsurile acestea. ***Nu e destul să avem fapte; trebuie ca pe lângă fapte să avem gânduri şi simţăminte bune, să stăpânim arta de a cârmui mişcările inimii noastre, artă pe care Sfinţii Părinţi o numesc luare-aminte, trezvie, lucrare lăuntrică.*** *Aceasta adună laolaltă toate puterile noastre şi este, ca atare, cel mai puternic mijloc de a aprinde în noi harul Dumnezeiescului Duh.*

Razele soarelui, fiind împrăştiate, nu pot să aprindă ceva, însă când sunt focalizate printr-o lentilă fac să se aprindă în scurtă vreme orice substanţă inflamabilă. La fel se întâmplă şi în noi. ***Când nu luăm aminte la noi înşine, gândurile şi simţămintele noastre se află în împrăştiere, iar când luăm aminte, ele se adună laolaltă şi în inima noastră se aprinde atunci căldură de pe urma cugetării la Domnul, că pretutindeni este şi toate le plineşte.***

Aşadar, luând aminte la noi înşine şi stând în chip gândit, în inimă, înaintea Domnului, să umblăm în poruncile lui Dumnezeu şi în toată rânduiala bisericească - şi harul Duhului va arde în noi nestins. Focul Duhului va arde atunci tot ce e necurat şi vom fi zidiţi întru sălaş al lui Dumnezeu. Numai că toate acestea trebuie făcute neapărat în acelaşi timp. Îndată ce va fi vreo lipsă într-o privinţă, ceea ce lipseşte va strica şi ceea ce este, mai ales dacă sunt cu lipsă luarea-aminte la mişcările inimii şi prevederea. Iată o pildă apropiată!

Acum ne rugăm, şi mâine ne vom ruga. Domnul Cel milostiv, căutând spre osârdia celor care se roagă, le va trimite căldură unora şi le va încălzi inima. Aceasta va fi o mişcare a Duhului harului - dar dacă mai apoi nu ne vom feri şi dacă fie vom mânca prea mult, fie vom dormi peste măsură, fie vom merge şi ne distrăm pe la chefuri, fie vom intra într-o tovărăşie dezmăţată, fie ne vom duce la teatre şi alte spectacole drăceşti, toată căldura adunată va pleca de la noi, vom rămâne iarăşi pustii şi reci - poate că într-o măsură mai mare ca înainte.

Şi cine e vinovat? Numai lipsa noastră de prevedere. Ar trebui să stăm acasă, să ne îndeletnicim cu cugetarea la cele dumnezeieşti, să nu uităm de înfrânare şi, dacă mergem undeva, să mergem la cineva evlavios pentru a sta de vorbă ca nişte fraţi - pe când noi ne aruncăm la obiceiuri pe care le-a născocit urătorul de oameni, stăpânitorul lumii celei deşarte.

La fel şi în multe alte situaţii. Şi reiese că zidim cu o mână şi dărâmăm cu cealaltă. Iar de aici ce folos să tragem? ***Osteneală, şi atâta tot... Să luăm, deci, hotărârea ca de acum să ne îndeletnicim cu păzirea şi cu aprinderea vieţii harice în noi - deplin, fără scăpări şi fără îngăduinţă faţă de patimi!***

Domnul să ne fie ajutător tuturor. Amin!

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Sfântul Teofan Zăvorâtul - Predica III la Duminica Pogorârii Sfântului Duh (Cinzecimea sau Rusaliile)

Duhul lui Dumnezeu trăieşte in biserică.

Dar în noi trăieşte, oare, Duhul lui Dumnezeu?Trăieşte şi lucrează dacă este în noi viaţă duhovnicească. Duhul, unit cu trupul, a fost aşezat în lumea lui Dumnezeu ca să fie preot, ca nu numai el să trăiască în Dumnezeu, ci şi pe toate cele materiale să le aducă prin el însuşi la împărtăşirea de viaţa dumnezeiască.

Cincizecimea prăznuim şi venirea Duhului (Stihiră la Doamne, strigat-am) - o prăznuim nu numai ca pe evenimentul prin care s-a întemeiat Biserica lui Dumnezeu, ci şi ca pe un dar de la Dumnezeu, pe care fiecare dintre noi şi-1 însuşeşte şi care este esenţial în viaţa noastră creştină.

Duhul Sfânt, pogorându-Se asupra Apostolilor, nu a rămas numai în ei, ci prin ei, ca prin nişte canale, S-a revărsat asupra tuturor credincioşilor, şi începând de atunci trăieşte şi lucrează în Biserică, renăscând la viaţa duhovnicească prin Dumnezeieştile Taine, educând şi păzind în ea pe fiecare om care devine mădular al ei.

Cu toţi suntem, prin harul lui Dumnezeu, purtători de Duh - sau trebuie să fim astfel, ***pentru că prin Botez toţi dintr-un Duh ne-am adăpat*** (v. I Cor. 12, 13), ***prin Mirungere suntem însemnaţi cu Duhul Cel sfânt al făgăduinţei, prin pocăinţă suntem înnoiţi prin Duhul*** (v. Efes. 4, 23), ***prin împărtăşanie primim Duhul înfierii*** (v. Rom. 8, 15) ***şi devenim un duh cu Domnul*** (v. I Cor. 6, 17).

Având asemenea făgăduinţe şi încredinţări, vom pricepe cu uşurinţă întrebarea Apostolului Pavel către corinteni: ***Au nu ştiţi că biserică a lui Dumnezeu***

sunteţi şi Duhul lui Dumnezeu trăieşte întru voi? (I Cor. 3, 16), atunci când a băgat de seamă că acei corinteni cărora le scria el nu luau aminte la această înaltă întâietate creştinească a lor.

Dar, fraţilor, pe cât este de neîndoielnic faptul că a primi Duhul este întâietatea rânduită de Dumnezeu a creştinilor, pe atât de sigur se poate ca după ce El a fost deja primit să-L pierdem ori să-L stingem prin neluarea-aminte sau prin întoarcerea făptuirii noastre către lucrurile ce-I sunt potrivnice. Apostolul ne preîntâmpină: ***Duhul să nu-L stingeţi*** (I Tes. 5, 19). ***Nu întristaţi Duhul Sfânt al lui Dumnezeu, întru Care aţi fost pecetluiţi spre ziua răscumpărării*** (Efes. 4, 30). Aducându-vă aminte de această lege, că ***cine nu are Duhul lui Hristos, acela nici nu este al lui Hristos*** (v. Rom. 8, 9), iar cine nu este al lui Hristos, acela nu e al lui Dumnezeu, ajungi fără voie să cercetezi cu grijă şi temere: ***oare trăieşte şi lucrează în noi Duhul lui Dumnezeu?!***

La asta vom răspunde pe scurt după cum urmează: ***trăieşte şi lucrează atâta timp cât sunt în noi lucrări duhovniceşti, altfel spus viaţă duhovnicească. După aceasta, fiecare ar putea stabili în ce fel de legătură se află cu Duhul.***

Necazul este însă că expresiile „om duhovnicesc", „viaţă duhovnicească", „lucrare duhovnicească" sunt întrebuinţate de către noi fără nici o precizie. Ele ba sunt înţelese prea simplu şi prin aceasta sfera sensului lor este lărgită până într-acolo că pot fi folosite cu privire la toţi, fără nici o excepţie, ba sunt luate într-un înţeles prea înalt şi prin aceasta sfera sensului lor este restrânsă până într-acolo că greu se va găsi cineva care să poată fi cinstit după vrednicie cu titlul de „purtător de duh". Cred că aţi întâlnit amândouă extremele atât în discuţii, cât şi în cărţi. Pentru a destrăma această nelimpezime şi a vă da putinţa de a judeca precis despre propria voastră duhovnicie, vă voi face **o schiţă cât mai simplă a vieţii duhovniceşti în formele şi manifestările ei posibile.**

Desprindeţi-vă întrucâtva de rânduielile lumii de aici, înălţaţi-vă într-acolo unde nu e materie, închipuiţi-vă că voi înşivă sunteţi lipsiţi de trup şi aţi fost puşi să trăiţi şi să acţionaţi pe tărâmul netrupescului. În această formă sunteţi duh. Lumea aceasta şi tot ce este lumesc vă sunt necunoscute. Cuprinşi de Dumnezeu, numai de la El primiţi luminare şi numai către El sunteţi atraşi cu toată fiinţa voastră. Pe El Îl contemplaţi, pe El Îl gustaţi, după porunca Lui vă mişcaţi. Tocmai această cufundare în Dumnezeu, această mişcare primită de la Dumnezeu şi fericire în Dumnezeu alcătuiesc adevărata viaţă a duhului curat (Aici, ca şi în paragraful de mai jos, cuvântul „curat" se referă, poate, (şi) la faptul că îngerii sunt duhuri netrupeşti (n. tr.).). ***Aşa e starea puterilor netrupeşti!***

Lui Dumnezeu - Izvorul oricărei fiinţări - I-a plăcut însă ca, lăsându-i pe îngeri

duhuri curate, să unească duhul omului cu trup - şi iată ce a ieşit! ***Raza curată de lumină, răsfrângându-se în picăturile de ploaie sau trecând printr-o prismă, se descompune în cele şapte culori ale curcubeului***: duhul curat şi simplu, unit cu acest organism complex, s-a dovedit - cu toată simplitatea şi neschimbarea firii sale - a fi în stăpânirea a felurite capacităţi şi îmbrăcat cu o mulţime de trebuinţe orientate către materie şi către lume.

Pe viaţa simplă a duhului s-a altoit o altă viaţă, foarte complexă; pe viaţa îndreptată spre Dumnezeu s-a altoit o viaţă ce are a face cu lumea. Totodată, şi trupul trăia viaţa sa, dând de ştire despre sine duhului, însă nedepinzând de el în ceea ce alcătuieşte esenţa vieţii sale. Şi s-a arătat omul în lume, având o întreită viaţă: duhovnicească, duhovnicesc-trupească sau sufletească, şi trupească. Întocmindu-1 pe om în felul acesta, Dumnezeu avea de gând nu să aducă duhul jertfă trupului, materiei, lumii, ci ca duhul, primind în sine prin trup cele materiale, să înalţe toate aducându-le jertfă lui Dumnezeu.

Duhul a fost aşezat în marea lume a lui Dumnezeu unit cu trupul pentru ca nu numai el să trăiască în Dumnezeu, ci şi pe toate cele materiale să le aducă prin sine în împărtăşirea de această viaţă dumnezeiască.

Viaţa în Dumnezeu, desprinsă de cele materiale, având stăpânire asupra lor, a rămas şi în aceste condiţii trăsătura caracteristică a vieţii duhului omenesc.

S-au strecurat însă invidia şi răutatea, au încurcat gândirea lipsită de experienţă a omului cu concepţii mincinoase, au încântat-o cu farmecul materiei, au orbit inima cu nădejdi amăgitoare, deşi sclipitoare - şi duhul a căzut de pe tărâmul dumnezeiesc în materialitate, în iubirea de trup şi iubirea de lume. În locul legiuitei legături cu trupul, el s-a „dizolvat" în acesta prin gândire şi prin simţire, şi a devenit din curat - pătimaş, din liber de materie - cufundat în fapturi, din stăpânitor - rob.

Viaţa sufletesc-trupească a căzut în neorânduială şi a înghiţit-o pe cea duhovnicească, iar aceasta a început să se vădească numai prin conştientizarea Dumnezeirii, prin cerinţele conştiinţei şi prin chinuitoarea nemulţumire care apare câteodată faţă de tot ce este zidit.

Contemplarea de Dumnezeu, mişcarea de la Dumnezeu şi fericirea în Dumnezeu au pierit. Duhul a amorţit.

Duhul curat îl contemplă pe Dumnezeu şi primeşte de la El cunoaşterea tainelor. Însă şi duhul unit cu trupul, şi după ce i-a fost descoperită prin simţuri felurimea făpturilor lumii celei văzute, trebuie luminat fiind cu aceeaşi luminare lăuntrică de Sus, să contemple în ele răsfrângerea tainelor cunoştinţei de

Dumnezeu şi a tainelor facerii lumii şi cârmuirii lumii de către El, pentru ca şi în condiţiile acestei cunoaşteri a multe să rămână netulburat în aceeaşi contemplare de Dumnezeu. Căzând însă, el a fost robit de felurimea făpturilor şi chiar a fost strivit de mulţimea impresiilor pricinuite în simţurile lui de acestea, impresii care alungă din el însuşi gândul la Dumnezeu. ***Studiind făptura, el nu mai trece dincolo de ceea ce vede în ele, de alcătuirea lor şi de legăturile dintre ele, şi, ne mai primind luminarea de Sus, nu vede în ele limpede răsfrângerea lui Dumnezeu şi a dumnezeieştilor taine.***

Lumea a devenit pentru el o oglindă tulbure, în care nu se vede nimic în afară de ea, oglinda. În urma acestui fapt, cunoaşterea a multe înăbuşă în el cunoaşterea Unuia, îl întoarce de la Acesta şi îl face să se răcească faţă de El. Acesta este preţul şi acesta este rodul cunoaşterii lumii materiale în cel căzut.

Duhul curat este mişcat de Dumnezeu. El primeşte lăuntric semnele dumnezeieşti, orânduindu-se şi lucrând potrivit acestora.

Şi duhul unit cu trupul, după ce a fost pus în legătură cu făpturile cele multe, a primit puteri pentru a lucra în ele şi a fost pus el însuşi în necesitatea de fi supus lucrării lor, şi este la fel de dator să lucreze în afara sa nu altfel decât urmând semnelor dumnezeieşti şi să înfăptuiască planurile dumnezeieşti în rânduiala desfăşurării vieţii făpturilor, nu supunându-se ei, ci întocmind-o în felul său, aşa încât în felul acesta, în pofida lucrării de multe feluri dinafară, să rămână în aceeaşi unică mişcare de la Dumnezeu, trasată de către voia lui Dumnezeu.

Căzând însă, el a fost înghiţit de legăturile sale dinafară; nu le cârmuieşte, ci ele îl cârmuiesc. El socoate rânduiala de acum a lumii dinafară şi mişcările din el însuşi drept lege, pe care nici nu îi trece prin cap să o conteste. Neprimind semnele dumnezeieşti, el nu mai vede ce vrea Dumnezeu, nu se pricepe şi nu îndrăzneşte să îşi întocmească viaţa după planul lui Dumnezeu, ci este dus şi mânat. În locul unicei mişcări de la Dumnezeu, el este tras încolo şi încoace de multe lucruri, care îl dezvaţă şi îi taie pofta de a lucra după voia lui Dumnezeu.

Acesta este preţul întregii activităţi de tot felul a celui căzut în viaţa politică, socială şi familială.

Duhul curat e fericit în Dumnezeu. El Îl gustă pe Dumnezeu şi cunoaşte fericirea în El. Însă şi duhul unit cu trupul, după ce i-au fost descoperite feluritele frumuseţi ale făpturilor lumii văzute, trebuie să îşi aibă fericirea numai în Dumnezeu şi, contemplând frumuseţile văzute, să nu se oprească la ele, ci prin ele să pătrundă până la frumuseţea dumnezeiască şi pe aceasta să o guste, aşa încât în felul acesta, cu toată mulţimea frumuseţilor dinafară care făgăduiesc

fericire, să rămână doar în neschimbata fericire dumnezeiască, ce vine de la gustarea nemijlocită şi mijlocită a lui Dumnezeu.

Căzând însă, el a pierdut această putere a gustării de Dumnezeu şi chiar gustul dumnezeiescului, şi a început să caute desfătare în făpturi în loc ca prin ele să se ridice la desfătarea de Dumnezeu. *Nu se putea să nu bage de seamă că ceva nu este în regulă şi, cum amintirea fericirii în Dumnezeu a rămas în el, îşi clădeşte în jur, luându-se după această amintire, o lume nouă, artificială, şi adună în ea toate frumuseţile cu putinţă, nădăjduind să înlocuiască prin asta fericirea de care îşi aduce aminte, însă pe care nu o mai are.* Dar nici asta nu e în regulă.

Toate aceste plăceri, mângâieri, frumuseţi artificiale nu fac decât să aprindă setea, nedând ceea ce caută duhul. În locul desfătării numai de Dumnezeu, care aduce fericirea, în el domneşte desfătarea de multe, care chinuie, şi nu dă linişte, şi îl întăreşte şi mai mult în înstrăinarea de desfătarea cu Dumnezeu. Acesta este preţul tuturor desfătărilor naturale şi artificiale ale celui căzut.

Într-adins v-am zugrăvit starea duhului unit cu trupul, starea în care el trebuia să fie după planul lui Dumnezeu şi cea în care a ajuns după cădere, ca prin aceasta să mă apropii de răspunsul la întrebarea pusă la început. ***Aşadar să ştiţi că cel ce este aşa cum am zugrăvit duhul curat şi duhul unit cu trupul, dar care lucrează după planul lui Dumnezeu, acela are Duhul, iar cel ce este aşa cum l-am zugrăvit pe cel căzut, acela nu are Duhul.***

Fiindcă Dumnezeiescul Duh S-a pogorât şi sălăşluieşte în Biserică şi Se împărtăşeşte tuturor credincioşilor ca să îi reaşeze pe cei căzuţi, să le redea desăvârşirea de la început, să îi unească iarăşi cu Dumnezeu şi să întărească în ei viaţa cea după Dumnezeu.

Cel în care domneşte contemplarea de Dumnezeu, ce are cunoştinţa tainelor dumnezeieşti prin luminare nemijlocită sau prin descoperire mijlocită, cel care cunoscând făpturile văzute nu rămâne numai la ele, ci în ele caută să vadă răsfrângerea dumnezeieştilor taine, facerii şi cârmuirii lumii, acela are viaţă duhovnicească, acela are şi Duhul Sfânt. Iar cine s-a afundat cu mintea în făpturi şi nu-L cunoaşte pe Dumnezeu, acela, oricât ar fi de învăţat, nu trăieşte cu Duhul.

Cine îşi dă seama de lucrarea poruncilor dumnezeieşti în el şi a dobândit deprinderea de a lucra după cum îi arată voia dumnezeiască descoperită (revelată) şi îşi întocmeşte viaţa potrivit ei, în ciuda împotrivirilor lăuntrice sau a greutăţilor şi necazurilor dinafară, acela trăieşte cu Duhul. Iar cine, în întocmirea faptelor sale, nu-L are pe Dumnezeu în gând, acela, oricât de corecte ar fi faptele lui, n-are Duhul.

Cine gustă fericirea numai în Dumnezeu şi se desfată de toate cele zidite doar în măsura în care ele nu numai că nu împiedică, ci chiar ajută desfătarea de Dumnezeu, acela trăieşte cu Duhul. Iar cine are gust doar pentru plăcerile aduse de făpturi şi suferă de lipsa de gust pentru cele dumnezeieşti, acela, oricât de subţiri gusturi ar avea, n-are Duhul.

Nu voi mai lungi vorba lămurind amănuntele manifestărilor Duhului în noi, ca să nu vă obosesc. Daţi-vă osteneala să faceţi asta singuri. Voi adăuga, totuşi, un singur lucru.

Cei ce trăiesc cu Duhul

- ***ştiu cum a început în ei viaţa Duhului,***
- ***ştiu cum Duhul lui Dumnezeu, atingându-Se de duhul lor, a făcut să se sălăşluiască în ei nemulţumirea de sine şi de tot ce este în jur,***
- ***cum după aceea s-a zămislit dorinţa de a schimba totul şi de a-şi întocmi viaţa după cum le-o arată Duhul,***
- ***cum s-a bucurat duhul lor de schimbarea asta şi ce ajutor a întâlnit în toate ostenelile sale de a trăi duhovniceşte,***
- ***cum a început să învie simţirea împietrită şi să se lipească în chip cald de cele dumnezeieşti,***
- ***cum încetul cu încetul deprinderile rele s-au ofilit şi obiceiurile bune s-au înrădăcinat,***
- ***cum s-a sălăşluit în minte adevăr după adevăr şi s-a înmulţit cunoştinţa de Dumnezeu,***
- ***cum, îndeobşte, omul a intrat tot mai mult înlăuntrul său, s-a statornicit în inimă şi a stat în sine însuşi, ca să fie în Dumnezeu cu luarea-aminte şi să umble necontenit în prezenţa Lui nu numai gândită, ci şi simţită.***

Această scurtă istorie a vieţii duhovniceşti în om este, poate mai mult decât orice altceva, mărturia pipăită a faptului că el are Duhul lui Dumnezeu.

Încă un cuvânt: **pentru duhul nostru este firesc să trăiască în Dumnezeu**. Căzând, el s-a întors de la Dumnezeu către făptură şi a început să trăiască în aceasta. Vine Duhul lui Dumnezeu, îl smulge din legăturile făpturii şi îl face să năzuiască iarăşi spre Dumnezeu. **Năzuinţa duhului spre Dumnezeu este rugăciunea.** Aşadar **lucrarea rugăciunii în noi este rodul Duhului Dumnezeiesc.** Este rugăciune, este şi Duhul lui Dumnezeu. Nu este rugăciune, nu este nici Duhul lui Dumnezeu.

Încredinţându-vă că aveţi Duhul, bucuraţi-vă, purtători de Duh! Însă şi noi, care nu vedem în noi înşine lucrări vădite ale Duhului, nu trebuie să deznădăjduim, chiar dacă ne este greu. Odată pogorât, Duhul Sfânt nu mai părăseşte pământul. Întrările la El sunt deschise. Să ne apropiem, şi El va veni şi Se va sălăşlui întru

noi. Atâta doar că nu trebuie să ne amăgim. Duhul omului care a căzut sau care slujeşte păcatului este totuşi duh. El răsfrânge în sine ceva nepământesc, chiar dacă nu ne putem da seama limpede ce anume, aşa cum o oglindă sfărâmată în cioburi mici răsfrânge ceva, dar nimic întreg.

Aceste străfulgerări ale duhului - în minte, în fapte şi simţăminte - nu trebuie nicidecum confundate cu viaţa duhului. Pentru ca această viaţă să se arate în chip întreg trebuie ca Duhul lui Dumnezeu să Se pogoare, să topească sfărâmăturile duhului omenesc şi să făurească din ele, întreg, ***omul ascuns al inimii*** (v. I Petr. 3, 4) la fel cum din cioburile de sticlă, dacă sunt topite din nou, ia naştere o sticlă întreagă, în stare să răsfrângă lucruri întregi.

Atelierul unde Duhul lui Dumnezeu săvârşeşte asta cu duhul nostru este Sfânta Biserică cu toate aşezămintele sale.

Iată, ea e în faţa noastră! Supuneţi-vă din tot sufletul îndrumării ei, şi ea vă va duce acolo unde cei trupeşti sunt prefăcuţi în duh de viaţă făcător după asemănarea Celui ce ne-a zidit (v. I Cor. 15, 45), ***primesc arvuna Duhului*** (v. II Cor. 1, 22) şi ***încep să guste bucuria vieţii în Duhul Sfânt*** (Rom. 14, 17).

În această aşteptare, să ne rugăm cu osârdie:

Împărate Ceresc, Mângâietorule,
Duhul adevărului,
vino şi Te sălăşluieşte întru noi.

Amin!

Sfântul Teofan Zăvorâtul - Tâlcuiri

[Efes. 5, 9-19; Mt. 18,10-20]

Mângâindu-i pe ucenicii Săi, Domnul spune că pentru ei este mai bine ca El să suie la cer, căci odată suit le va trimite în locul Său pe Mângâietorul - Duhul.

S-a pogorât Duhul Sfânt şi rămâne în Biserică, săvârşind lucrarea lui Hristos în fiecare credincios. Fiecare creştin este părtaş al Duhului. Acest lucru este atât de trebuincios, că cel care nu are Duhul nu este al lui Hristos. Aşadar, cercetează-te binişor: ***oare este în tine Duhul harului?*** Căci el nu rămâne la toţi, ci se mai întâmplă să şi plece.

Iată semnele lucrării Duhului în om:

Mai întâi vine duhul pocăinţei şi îl învaţă pe creştin a se întoarce către Dumnezeu şi a-şi îndrepta viaţa; duhul pocăinţei, săvârşindu-şi lucrarea, îl încredinţează pe creştin duhului sfinţeniei şi curăţiei, căruia îi urmează, în sfârşit, duhul înfierii.

- Trăsătura celui dintâi e **râvna iubitoare de osteneală**;
- trăsătura celui de-al doilea - **căldura şi dulcea ardere a inimii**;
- trăsătura celui de-al treilea - **simţirea înfierii, ce face să iasă din inimă suspinarea către Dumnezeu: "Avva Părinte!"**.

Ia aminte pe care din aceste trepte te găseşti. Dacă pe nici una, se cuvine să te îngrijeşti mai mult de sufletul tău.

[Fapte 2,1-11; În. 7, 37-52, 8-12].

Săvârşitu-s-a iconomia mântuirii noastre! Se arată de acum roada lucrării fiecăruia din Ipostasurile Preasfintei Treimi. ***Ceea ce Tatăl a binevoit, ceea ce Fiul a plinit în Sine, Duhul Sfânt a venit acum să dăruiască credincioşilor;***

căci mântuirea noastră este ''după cea mai dinainte ştiinţă a lui Dumnezeu-Tatăl. Şi prin sfinţirea de către Duhul, spre ascultare şi stropirea cu sângele lui Iisus Hristos" (I Ptr. 1, 2).

Drept aceea, ne şi ***''botezăm în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh''***, legându-ne să păzim ***''tot ce v-am poruncit vouă''*** (Mt. 28,19-20).

Cei care nu mărturisesc Sfânta Treime nu se pot împărtăşi de lucrările mântuitoare ale Ipostasurilor Ei şi, prin urmare, nu pot primi mântuirea.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, Treimii Celei de o fiinţă şi nedespărţite, Care ne-a încredinţat mărturisirea despre Sine!

''Părinte Atotţiitorule, Cuvântule şi Duhule, Fire unită în trei Ipostasuri, mai presus de fiinţă şi preadumnezeiască, întru Tine ne-am botezat şi pe Tine Te binecuvântăm intru toţi vecii!''

Amin.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Sfântul Teofan Zăvorâtul - Pogorârea Sfântului Duh este primul moment când omenirea respiră Duhul dumnezeiesc

Pogorârea Sfântului Duh este primul moment când omenirea respiră Duhul dumnezeiesc. Amintiţi-vă de prorocia lui Iezechiel despre câmpul plin de oase omeneşti. Amintiţi-vă cum la cuvântul lui s-au adunat iarăşi oasele, cum s-au acoperit apoi cu vine, cu carne şi cu piele, dar duh încă nu se află în ele. Şi i s-a zis prorocului: „proroceşte despre Duh" „şi am prorocit" (Iezechiel 37, 9-10) - şi totul a înviat.

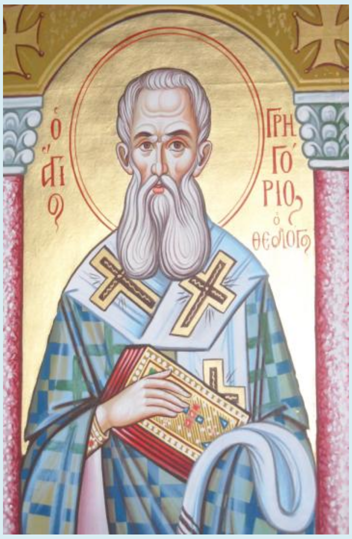
Acel câmp de oase preînchipuie omenirea căzută, care în depărtarea sa de Dumnezeu nu avea în sine viaţă şi era lipsită de duh, precum spune apostolul. Domnul însă n-a părăsit-o, ci a pregătit-o în vederea primirii învierii prin felurite lucrări ale purtării Sale de grijă. Se poate spune că la vremea arătării Mântuitorului Hristos ea era gata pe deplin să primească o viaţă nouă: semăna cu un hoit întreg, în care oasele erau unite prin încheieturi şi acoperite de vine, de trup şi piele, şi numai duhul lipsea din ea.

În Evanghelie se spune limpede că vremea învierii ei sosise deja; rămăsese puţin de făcut: nu era încă Duh Sfânt - de ce? - pentru că Iisus încă nu Se proslăvise (Ioan 7, 39). Dar iată că Domnul a înviat, S-a înălţat la cer întru slavă, Duhul dumnezeiesc S-a pogorât şi omenirea a înviat, respirându-L.

(Sfântul Teofan Zăvorâtul, Răspunsuri la întrebări ale intelectualilor, vol. 2, Editura Sophia, 2007, p. 71)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Sfântul ierarh Grigorie Teologul sau de Nazianz, arhiepiscopul Constantinopolului - Cuvântare la Cincizecime

Despre sărbătoarea aceasta vom vorbi în puţine cuvinte, pentru ca să sărbătorim duhovniceşte. Căci pentru un oarecare altul, alta este prăznuirea, pe când pentru oratorul Cuvântului prăznuirea este cuvântarea şi dintre cuvântări anume cea mai bine potrivită cu împrejurarea. ***De altfel nici un lucru frumos nu desfată aşa de plăcut pe iubitorul de frumuseţi, cum îl desfată pe iubitorul de sărbătoare praznicul sărbătorit duhovniceşte.***

Dar să privim lucrurile aşa. Sărbătoreşte şi iudeul, după literă, căci, urmând Legea care este trupească, el nu a ajuns la legea duhovnicească; sărbătoreşte şi elinul, dar după trup şi demonii şi zeii lui, dintre care unii, chiar după spusele lor, sunt clăditori de patimi, iar alţii sunt cinstiţi pentru patimile lor, din care pricină sărbătoarea la ei devine un cult al patimii lor, ca păcătuirea să devină cinstire a lui Dumnezeu, fapt la care dă fugă patima, ca la ceva vrednic de cinstire; sărbătorim şi noi, dar cum îi place Duhului, şi îi place când vorbim sau facem ceva din cele de trebuinţă în sărbătoare.

În aceasta stă pentru noi sărbătoarea; să ne adunăm în suflet comoară din cele statornice şi care se păstrează, şi nu din cele care ne scapă şi care se distrug şi care ne amăgesc pentru un timp simţurile, lucruri care, de cele mai multe ori, murdăresc şi vatămă, cum cred eu. Căci ajunge trupului răutatea lui. Ce-i trebuie flăcării materie mai multă, sau fiarei hrană mai îmbelşugată? Cumva ca să fie mai anevoie de înfrânt şi mai puternică decât raţiunea?

Pentru aceste motive deci trebuie să sărbătorim duhovniceşte. Şi ca să dăm şi un oarecare farmec cuvântării noastre, de vreme ce socotim necesar să facem aceasta, chiar dacă cuvântarea ni se va depărta puţin de subiectul ei şi va trebui să facem un efort pe placul filologilor, începutul îi va fi aşa.

Numărul şapte îl cinstesc fiii evreilor din legiuirea lui Moise aşa cum, mai în urmă, au cinstit pitagoreii numărul patru, pe care l-au făcut număr de jurat pe el şi aşa cum cinstesc numărul opt şi treizeci adepţii lui Simon şi ai lui Marcion, care numesc şi cinstesc un număr tot atâta de eoni.

Nu pricep după care potriviri sau după care putere a acestui număr fac ei cinstirea aceasta, dar fapt este că o fac. Ceea ce e absolut limpede este că Dumnezeu, după ce, vreme de şase zile a dat fiinţă şi formă materiei şi după ce a împodobit-o cu tot felul de specii şi de amestecări, şi după ce a făcut această lume văzută de acum, s-a odihnit în ziua a şaptea de la lucrările lui, cum arată şi numirea de sabat, care în evreieşte înseamnă odihnă. Şi dacă mai există şi vreo altă raţiune mai înaltă în problema aceasta, să cugete alţii despre ea.

Această cinstire la ei nu este numai cu privire la zile, de vreme ce ea se întinde şi la ani. Într-adevăr, că la ei ziua cinstită este sabatul, aceasta se vede de acolo că el este într-o neîntreruptă cinstire la ei, cum arată şi înlăturarea aluatului la un acelaşi număr de zile, iar dintre ani, cinstirea o are cel de al şaptelea al iertării. Şi nu numai în privinţa numărului şapte, ci şi în privinţa numărului de şapte ori câte şapte, fie în legătură cu zilele, fie cu anii. Numerele şapte ale zilelor dau aşadar naştere Cincizecimii, ziua chemată sfântă la ei, iar numerele şapte ale anilor dau naştere anului chemat jubiliar la ei, an care obţine şi slobozirea păcatului şi slobozirea robilor şi darea înapoi de către cumpărători a proprietăţilor cumpărate de ei între timp. Căci neamul acesta consacră lui Dumnezeu nu numai pârga roadelor pământului, şi pe întâii lui născuţi, ci şi pârga zilelor şi a anilor.

Şi aşa, vrednicul de cinste număr şapte a adus cu sine vrednicia Cincizecimii. Căci numărul şapte, înmulţit cu sineşi, dă naştere numărului cincizeci, lipsind din el o zi, pe care noi am luat-o şi adăugat-o din veacul cel viitor, fiind a opta şi prima, una şi aceeaşi, una şi veşnică chiar, fiindcă acolo, în veacul ce va să fie, acolo trebuie să sfârşească sărbătoarea din viaţa de faţă a sabatului sufletelor, ca să se dea o parte celor şapte şi celor opt, aşa cum, fapt împlinit, au interpretat acest loc din Solomon unii dintre înaintaşii noştri.

În ce priveşte însă cinstirea numărului şapte, mărturisirile sunt multe, dar dintre aceste multe nouă ne vor fi de ajuns câteva.

- → *Şapte sunt numite Duhurile de cinste, fiindcă socotesc eu, lui Isaia îi place să numească Duhuri lucrările din afară ale Duhului .*
- → *Cuvintele Domnului, mai departe, sunt, după spusa lui David, de şapte ori curăţite.*
- → *Cel drept este de peste şase ori scos din strâmtori, iar a şaptea oară nu este nici măcar atins.*

- → *Cel păcătos este iertat nu numai de şapte ori, ci de şaptezeci de ori câte şapte.*
- → *Şi iarăşi, cum se vede din împrejurări pe dos decât acestea, căci este vrednică de laudă şi pedeapsa pentru răutate, Cain este pedepsit de şapte ori , cerându-i-se drept plată pedeapsa pentru omorârea fratelui său, iar Lameh este pedepsit de şaptezeci de ori câte şapte, fiindcă era ucigaş după Lege şi după condamnare.*
- → *Vecinii cei răi primesc înşeptit în sânul lor în schimb, iar casa înţeleptului este sprijinită pe şapte stâlpi şi tot cu atâţia ochi este împodobită casa lui Zorobabel.*
- → *Dumnezeu, mai departe, este lăudat de şapte ori în zi şi cea stearpă naşte şapte fii, după numărul acesta desăvârşit, ca una opusă celei care născuse copii în număr nedesăvârşit.*
- → *Şi dacă trebuie să considerăm şi cronicele cele de demult, mă întorc cu mintea la cel de al şaptelea dintre primii oameni născuţi, la Enoh, care s-a învrednicit de cinstea mutării la cer.*
- → *Mă întorc apoi cu mintea la cel de al douăzeci şi unulea, la Avraam, care s-a învrednicit de slava patriarhatului, prin o adăugire de tot mai mare taină, căci numărul acesta îl alcătuieşte şapte întreit.*
- → *Dar ar îndrăzni careva dintre cei prea curajoşi să se ducă cu mintea la Adam cel nou, la Dumnezeul meu şi Domnul nostru Iisus Hristos, numărat al şaptezeci şi şaptelea, începând de la Adam cel vechi şi de sub păcat, după spiţa neamului după Luca, care coboară îndărăt?*
- → *Mă mai gândesc, deopotrivă, la cele şapte trâmbiţe ale lui Iisus Nevi şi tot atâtea perioade de timp şi zile şi preoţi, de către care s-au dărâmat zidurile Ierihonului, precum şi la aplecarea aceea înşeptită şi la acea întreită suflare tainică a lui Ilie proorocul, suflare ce a redat viaţa fiului văduvei din Sarepta şi la acelaşi număr de vărsări de apă, de către acelaşi, peste lemnele jertfelnicului, când a mistuit jertfa prin focul trimis de Dumnezeu şi a pedepsit pe proorocii ruşinii, prooroci care, la provocare, nu au putut să facă şi ei aşa.*
- → *La fel apoi şi acea privire înşeptită, poruncită tânărului slujitor şi la fel şi aplecarea lui Elisei peste copilul Samaritidei, aplecare care i-a redat aceluia suflarea.*
- → *De aceeaşi învăţătură este legat apoi şi faptul, cred eu - ca să nu mai pomenesc de candelabrul cu şapte braţe şi cu şapte lumini din templu - că preotul era instruit în cele sfinte vreme de şapte zile, că în şapte zile era curăţit leprosul şi că tot vreme de atâtea zile s-a târnosit templul.*
- → *La cel de al şaptezecilea an poporul se întoarce din captivitate, astfel ca ceea ce este în unimi, să se facă în zecimi şi să se cinstească cu un număr mai desăvârşit taina numărului şapte.*

Dar la ce să mai vorbesc despre alte exemple?

→ *Iisus Însuşi, desăvârşirea cea curată, a ştiut să hrănească în pustie cu cinci pâini mii de oameni, dar a ştiut iarăşi să hrănească cu şapte pâini patru mii de oameni şi rămăşiţele de după saturare au fost, dincolo douăsprezece coşuri, iar dincoace şapte coşuri, fapt care, cred eu, şi într-un caz şi în altul, nu a fost fără o raţiune.*

Iar dacă ai răsfoit Scriptura în cuget, ai observat multe numere care cuprind un înţeles mai adânc decât se vede la suprafaţă. Dar lucrul cel mai de folos de ştiut, pentru acum, este că evreii cinstesc ziua Cincizecimii pentru aceste raţiuni, sau pentru raţiuni cât mai apropiate de acestea, sau după altele mai dumnezeieşti şi o cinstim şi noi, aşa cum mai cinstim şi alte rituri ale lor, săvârşite la ei tipic, iar la noi restabilite tainic. Şi acum, după ce am vorbit atâtea şi atâtea despre acestea, să păşim mai departe la cealaltă parte a cuvântării.

Sărbătorim Cincizecimea şi venirea Duhului şi împlinirea nădejdii noastre. Şi ce mare este taina aceasta! Cât de mare şi de venerabilă este ea! Cele trupeşti ale lui Hristos se sfârşesc, sau, mai bine zis, cele ale venirii lui Hristos, căci mă opresc să spun că se sfârşesc cele legate de trupul lui, câtă vreme nu mă va fi convins vreo altă raţiune că este mai bine să se fi desfăcut de trup. Acum încep activităţile Duhului.

Dar ale lui Hristos care erau? Fecioară, naştere, iesle, scutece, îngeri care slăvesc, păstori care aleargă, mers de stea, închinare şi aducere de daruri de către magi, omorâre de prunci de către Irod, Iisus fugind în Egipt, întorcându-se din Egipt, Iisus tăiat împrejur, botezat, mărturisit din cer, ispitit, bătut cu pietre din pricina noastră, lucruri prin care trebuie să ne fie dat exemplul suferinţei noastre pentru credinţă, trădat, pironit pe cruce, îngropat, înviat, înălţat, multe dintre lucruri le mai pătimeşte şi azi; de la cei urâtori de Hristos pătimeşte cele de necinste, iar de la cei iubitori de Hristos cele de cinste. Dar se amână, aşa cum faţă de unii mânia lui, tot aşa faţă de noi bunătatea lui, poate la gândul că acelora să li se dea răgaz de pocăinţă, iar nouă să ne încerce iubirea , afară numai dacă nu ne pierdem curajul în necazurile şi în luptele noastre pentru credinţă, după cum este raţiunea dumnezeieştei iconomii celei de sus şi ale nepătrunselor ei judecăţi, prin care se conduc cele ale noastre cu înţelepciune.

Aşa sunt cele legate de Hristos. Şi cele care vor urma, le vom vedea şi mai slăvite şi, o, de le-am vedea şi noi! Când însă este vorba de cele legate de Duhul, să stea lângă mine Duhul şi să-mi dea atâta pricepere câtă şi doresc, iar dacă nu chiar atâta, să-mi dea măcar câtă trebuie pentru ceasul de faţă. Şi va sta lângă mine ca stăpân, nu ca rob şi care să aştepte poruncă, cum cred unii. Căci se află unde voieşte şi peste cel care voieşte el şi în măsura în care voieşte. Aşa suntem inspiraţi noi să gândim şi să vorbim despre Duhul.

Cel care îl coboară pe Duhul în rândul creaturilor , aceia sunt oameni insultători şi sclavi răi şi răii răilor. Căci sclavii cei răi sunt mereu dispuşi la răscoală împotriva stăpânirii şi să o surpe şi să facă sclav deopotrivă cu ei şi pe cel liber. Cei care însă îl socotesc Dumnezeu, aceia sunt oameni îndumnezeiţi şi luminaţi în cugetul lor, iar cei care îl numesc şi Dumnezeu, dacă fac aceasta faţă de oameni evlavioşi, atunci sunt înalţi, iar dacă o fac faţă de oameni josnici, atunci nu mai sunt oameni care să chivernisească cu înţelepciune lucrurile, de vreme ce cred că mărgăritarul este în nămol şi de vreme ce ascultă bubuitul tunetului cu un auz stricat şi privesc la soare cu ochi mai neputincioşi şi cred că este potrivită mâncarea tare pentru cei încă de hrănit cu lapte, în timp ce trebuie să fie duşi puţin câte puţin mai departe şi împinşi spre cele care sunt mai înalte, dându-li-se lumină prin lumină şi aducându-li-se adevărul prin adevăr, fapt pentru care şi noi, renunţând acum la o cuvântare mai aproape de desăvârşire, avem să le vorbim aşa.

Ei bine, oamenilor, dacă nu mărturisiţi nici că Sfântul Duh este necreat şi nu mărturisiţi nici că este fără început, aceasta, desigur, este o înrâurire a duhului potrivnic asupra voastră. Şi să-mi fie iertat dacă, mânat de râvna pentru cuvântare, voi spune cumva şi vreo vorbă cu o oarecare îndrăzneală. Dacă însă sunteţi atât de sănătoşi în cugetul vostru, încât să fugiţi de netăgăduita nelegiuire şi să puneţi în afara robiei pe cel care vă face şi pe voi liberi, atunci priviţi cu băgare de seamă, împreună cu Sfântul Duh şi cu noi, cele ce urmează.

Căci sunt convins că, într-o oarecare măsură, sunteţi şi voi părtaşi ai Duhului şi de aceea voi privi împreună cu voi lucrurile, la fel cu unii dintre ai noştri. Sau daţi-mi ceva intermediar între sclavie şi stăpânire, ca să aşez acolo vrednicia Duhului sau, în cazul că fugiţi de vorba sclavie, atunci nu va fi clar locul în care veţi pune lucrul pe care îl cercetaţi. Însă voi sunteţi nemulţumiţi din pricina silabelor, şi cuvântul vă izbeşte, şi vorba aceasta devine piatră de poticnire; căci aşa este şi Iisus în cugetul unora. Este omenească patima aceasta.

Să ne înţelegem unii cu alţii pe cale duhovnicească. Să ne facem mai degrabă iubitori de fraţi, decât iubitori de noi înşine. Daţi-ne puterea Dumnezeirii lui şi vă vom da şi noi, la rându-ne, încuviinţarea faţă de cuvântul acesta. Mărturisiţi-i natura prin alte cuvinte de care aveţi mai mult respect şi noi avem să vă îngrijim ca pe nişte bolnavi, prin aceea că vă vom sustrage, pe nesimţite, unele cuvinte care vă fac plăcere. Căci este lucru ruşinos, da, este lucru ruşinos şi cu totul nelalocul lui ca, în timp ce sunteţi sănătoşi la suflet, să cugetaţi cu îngustime de minte în privinţa sufletului şi să ascundeţi Comoara, ca unii care o invidiaţi la alţii, sau care vă temeţi ca nu cumva să nu vă sfinţiţi şi limba.

Este însă un lucru de necinste, să păţim şi noi, la rându-ne, cele pe care vi le punem vouă în sarcină şi ca, în timp ce vă acuzăm de îngustime de minte, să judecăm, la rându-ne, să judecăm şi noi cu strâmtime de minte despre litere.

Mărturisiţi, o, oamenilor, Treimea ca aparţinând unei singure Dumnezeiri şi, dacă mai vreţi, unei singure naturi şi atunci cuvântul „Dumnezeu" vi-l vom cere de la Duhul. Căci va da şi pe al doilea cel care dă pe primul, ştiu bine, şi mai ales pe acela şi aceasta cu atât mai mult, dacă problema în discuţie va fi vreo slăbiciune duhovnicească, şi nici vreo ceartă diavolească. Să mă exprim şi mai limpede şi mai precis: nici voi să nu ne faceţi cap de acuzare pentru numire mai înaltă (căci nu este nici invidie pentru această înălţare) şi nici noi să nu vă acuzăm pentru acea numire care vă este acum la îndemână, atât timp cât aţi fi duşi şi pe o altă cale la acelaşi loc de popas. Căci noi nu căutăm să câştigăm biruinţa, ci căutăm să ne câştigăm fraţii, de a căror despărţire de noi ni se rupe inima.

Pe acestea vi le spun vouă la care găsim şi ceva viu, anume vouă celor care sunteţi sănătoşi la cuget în privinţa credinţei despre Fiul, le spunem unora care, în timp ce le admirăm viaţa, nu le putem lăuda întru totul şi învăţătura, vouă care, având cele ale Duhului, luaţi la voi şi Duhul, spre a nu vă război aşa într-o doară, ci spre a vă război şi după lege, fapt de la care vine şi coroana. Plata aceasta să vă fie dată pentru felul vostru de viaţă, anume mărturisirea Duhului cu toată convingerea şi predicarea vredniciei lui împreună cu noi. Cutez chiar să grăiesc spusa apostolului. Atât de mult vă respect cu această bine orânduită haină a voastră şi culoarea înfrânării voastre şi aceste căutări sfinte ale voastre şi venerabila voastră feciorie şi curăţenie şi psalmodierea voastră de noaptea întreagă şi iubirea de săraci şi de fraţi în captivitate, încât primesc să fiu anatema de către Hristos şi să sufăr ceva ca un vinovat, numai dacă aţi sta laolaltă cu noi şi am slăvi cu glas îndeobşte Treimea.

Căci la ce bun să mai spun ceva despre ceilalţi care sunt sigur morţi (pe care, ca să-i mai învieze stă numai în puterea lui Hristos, care înviază pe cei morţi prin puterea lui), care s-au despărţit rău de noi, prin locul în care se găsesc, legaţi cu lanţul învăţăturii lor şi care atât de mult ce se luptă între ei, cât ochii saşii, care se uită la unul şi acelaşi lucru, dar care sunt în dezbinare între ei, nu din pricina vederii stricate, ci din pricina felului lor de aşezare, de trebuie să le aducem cumva vreo vină pentru aşezarea lor piezişă, nu pentru crearea lor. Dar odată ce s-a stabilit în felul acesta cele care vă priveau, haidem să ne reîntoarcem către Duhul şi cred că de data aceasta mă veţi urma şi voi.

Sfântul Duh era întotdeauna, este şi va fi, fără să aibă nici început şi nici sfârşit, ci fiind de-a pururi împreună orânduit şi numărat cu Tatăl şi cu Fiul, căci nici nu se cuvine să fie lipsit vreo vreme Tatăl de Fiul şi Fiul de Duhul,

căci altfel Dumnezeirea ar fi cu desăvârşire neslăvită, ca una care ar veni ca din pocăinţă la împlinirea desăvârşirii.

El era deci întotdeauna împărtăşitor la alţii, nu împărtăşit de alţii, plinitor, nu plinit, sfinţitor, nu sfinţit de alţii, îndumnezeitor, nu îndumnezeit de alţii, acelaşi cu sine întotdeauna şi cu cei cu care este împreună rânduit, nevăzut, în afară de timp, nemărginit, neschimbat, necalitativ, necantitativ, fără formă, nepipăibil, mişcat de către sine însuşi, veşnic mişcat, liber în ce-i priveşte voia, puternic de la sineşi, atotputernic (deşi, aşa cum toate proprietăţile Unuia Nenăscutului, la fel, desigur, şi însuşirile Duhului se referă la cauza cu pricina), viaţă şi de viaţă făcător, lumină şi de lumină dătător, bunătatea în sine şi izvor al bunătăţii, Duh drept, conducător, Domn, trimiţător, despărţitor, sieşi de templu făcător, călăuzitor, lucrând în lume după voia lui, împărţitor de harisme, Duh al înfierii, al adevărului, al înţelepciunii, al înţelegerii, al cunoaşterii, al evlaviei, al sfatului, al tăriei, al fricii, al celor enumerate, prin care se cunoaşte Tatăl şi se slăveşte Fiul şi de către care singuri se cunoaşte, o unică orânduire, o unică adorare, închinare, putere, desăvârşire, sfinţenie. Dar de ce să mai lungesc cuvântarea? ***Toate câte le are Tatăl sunt şi ale Fiului, afară de nenaştere. Toate câte le are Fiul sunt şi ale Duhului, afară de naştere.*** Şi aceste proprietăţi personale, după părerea mea, nu despart substanţe, ci Se despart faţă de substanţă.

Dai naştere la întâmpinări? Eu am să continui însă mersul cuvântării. ***Cinsteşte ziua Duhului!*** înfrângeţi puţin limba, de poţi! Cuvântarea este acum despre alte limbi. Cinsteşte-le şi pe acestea, sau teme-te când le vezi apărând cu foc! Astăzi să înfăţişăm învăţătura, mâine să vorbim meşteşugit! Astăzi să sărbătorim, mâine să ne purtăm necuviincios! Pe acestea să le facem tainic, pe celelalte ca la teatru! Pe acestea în biserici, pe celelalte în pieţe! Fă aceasta în faţa oamenilor cuviincioşi, pe celelalte în faţa celor apucaţi de beţie! Acestea aparţin celor sârguincioşi, celelalte sunt ale celor care fac glume împotriva Duhului! Şi acum, după ce am dat la o parte ceea ce este străin, haidem să ne punem lucrul în bună rânduială.

La început, Duhul lucra în puterile îngereşti şi cereşti şi cele câte sunt primele după Dumnezeu şi în jurul lui. Căci nu din altă parte îşi au ele desăvârşirea şi strălucirea şi anevoioasa lor mişcare sau nemişcare spre rău, ci numai de la Sfântul Duh . După aceea lucra în părinţi şi în profeţi, dintre care unii au văzut sau au cunoscut pe Dumnezeu prin imagine, iar alţii au cunoscut mai dinainte şi viitorul, această cunoaştere imprimându-li-se de către Duhul în partea conducătoare a sufletului lor, fiind de faţă la cele ce aveau să se întâmple în viitor, ca la unele prezente. Căci aşa este puterea Duhului.

Apoi lucra în ucenicii lui Hristos (ca să nu mai vorbesc de Hristos, lângă care era de faţă, nu ca unul care lucrează asupra lui, ci ca un însoţitor al celui de o

egală simţire cu el). Şi în aceştia lucra întreit, după măsura în care erau în stare să-l cuprindă, şi în trei vremi, mai înainte de slăvirea lui Iisus prin pătimire, după ce s-a slăvit prin înviere, după înălţarea lui la ceruri sau după venirea la starea lui de mai înainte, sau oricum s-ar mai spune lucrului acestuia. Aceasta o arată limpede şi prima curăţire a bolilor şi a duhurilor făcută, fără îndoială, nu fără Duh, şi o mai arată şi insuflarea cea de după Iconomie, care era, sigur, o insuflare mai dumnezeiască şi o arată şi împărţirea de acum a limbilor de foc, fapt pentru care îl şi prăznuim.

În primul caz însă el a lucrat în chip întunecos; în cel de al doilea a lucrat mai limpede, iar în împrejurarea de acum a lucrat mai desăvârşit, deoarece nu a mai fost de faţă, ca până aici, prin lucrare, ci prin substanţă, fiind, cum ar zice cineva, împreună cu noi şi trăind împreună cu noi.

Căci se cuvenea ca, de vreme ce Fiul a trăit în trup printre noi, şi Duhul să se manifeste trupeşte între noi şi ca, în timp ce Hristos s-a reîntors la sineşi, Duhul să se coboare la noi, venind ca Domn şi fiind trimis ca unul care nu îi era potrivnic. Căci felul acesta de voci nu arată mai puţin conglăsuirea, decât disting naturi.

Pentru raţiunea aceasta vine el după Hristos, pentru raţiunea ca să nu ne lipsească Mângâietorul. „Un alt mângâietor", ca să cugeţi la egalitatea lui de cinstire. Căci vorba „un altul" vrea să spună „un altul ca mine". Acest nume este de o împreună stăpânire, nu de necinstire. Căci vorba aceasta „un altul" o ştim că este spusă nu cu privire la cei deosebiţi între ei, ci cu privire la cei de o fiinţă. Şi apare „în limbi" pentru înrudirea lui cu Cuvântul şi „în limbi de foc" , mă întreb dacă nu cumva din pricina curăţirii (căci cuvântul nostru cunoaşte şi un foc curăţitor, aşa cum poate afla oricine doreşte), sau din pricina substanţei lui. Căci Dumnezeul nostru este foc şi anume foc care mistuie răutatea, chiar dacă te aprinzi din nou, strâmtorat de către de o fiinţime; şi în limbi „împărţite", din pricina deosebirii harismelor şi „aşezate", din pricina neamului lor împărătesc şi a odihnirii întru sfinţi, fiindcă şi tronul lui Dumnezeu este de heruvimi; şi „în foişor" , dacă nu par cumva mai curios decât ar trebui, pentru urcarea celor care îl primesc şi pentru ridicarea lor de la pământ; fiindcă şi unele foişoare sunt acoperite de ape dumnezeieşti, prin care se aduc cântări de laudă lui Dumnezeu.

Şi tot în foişor face Iisus părtaşi tainei sale pe cei pe care îi iniţiase în cele înalte, ca să arate că Dumnezeu trebuie să se pogoare către noi, lucru pe care îl ştim că s-a întâmplat mai înainte cu Moise şi ca să ne urcăm şi noi la el şi astfel să se înfăptuiască comunitatea lui Dumnezeu cu oamenii, amestecându-se în unul şi acelaşi timp şi vrednicia, atât dintr-o parte, cât şi din alta. Cât timp însă vor rămâne şi una şi alta în propriul lor cuprins, adică Dumnezeu pe înălţimea

lui de veghe, iar omul jos pe pământ în umilinţa lui, bunătatea va fi neamestecată şi milostivirea neîmpărtăşită şi între ele o prăpastie mare şi de netrecut , care va despărţi nu numai pe bogatul acela de Lazăr şi de sânurile cele dorite ale lui Avraam, ci şi natura cea născută şi trecătoare, de natura cea nenăscută şi stătătoare.

Sfântul Duh a fost propovăduit de prooroci, precum în locurile: ***„Duhul Domnului peste mine"*** şi: ***„Se vor odihni peste el şapte Duhuri"*** şi ***„A coborât Duhul Domnului şi i-a călăuzit pe ei"*** şi locurile: Duhul ştiinţei care a umplut pe Beseleel, făcătorul cortului Legii şi Duh mâniat şi: Duh care a ridicat pe Ilie în care a fost cerut îndoit de către Elisei şi: David cel călăuzit şi întărit de către un Duh bun şi îndrumător .

Şi a fost făgăduit mai întâi de către Ioil: ***„Şi va fi în zilele de pe urmă, voi vărsa din Duhul meu peste toată carnea*** (peste cea credincioasă, desigur) ***şi peste fiii voştri şi peste fiicele voastre"***şi celelalte, iar de către Iisus a fost făgăduit şi în urmă, slăvindu-se de către el şi slăvindu-l la rândul său, aşa cum a slăvit pe Tatăl şi a fost slăvit şi el de către Tatăl şi făgăduinţa aşa de îmbelşugată că Duhul va fi şi va rămâne de-a pururi cu noi, acum cu cei dovediţi vrednici de vremea cea trecătoare, iar mai pe urmă cu cei învredniciţi de viaţa de dincolo, în cazul că îl vom păstra întreg prin viaţa noastră virtuoasă de aici şi nu îl vom pierde în măsura în care vom fi păcătuit.

Duhul acesta lucrează împreună cu Fiul la zidirea şi la învierea lumii. Şi despre aceasta să te încredinţeze locul: ***„Cu cuvântul Domnului s-au întărit cerurile şi cu Duhul gurii lui toată puterea lor"*** şi: „***Duhul cel dumnezeiesc care m-a făcut, suflul puternic care m-a învăţat pe mine"*** şi iarăşi: ***„Trimite-vei Duhul tău şi se vor zidi şi vei înnoi faţa pământului"***. ***El este deci ziditor al renaşterii celei duhovniceşti.*** Şi despre aceasta să te încredinţeze locul: ***„că nimeni nu poate să vadă sau să primească împărăţia, fără numai cel cu care s-a născut de sus prin Duhul"*** şi care s-a curăţit de naşterea de mai înainte, care este o taină de noapte, prin o nouă zidire în vreme de zi şi de lumină, zidire pe care şi-o face fiecare prin sine însuşi.

- *Duhul acesta, fiind prea înţelept şi foarte iubitor de oameni, dacă ia un păstor de oi, îl face psalt care, prin cântarea lui, smulge din inimi duhurile rele, îl înfăţişează rege al lui Israel.*
- *Dacă ia un păstor de capre, care desfrunzeşte duzii, îl face prooroc. Gândeşte-te la David şi la Amos.*
- *Dacă ia un tânăr înzestrat din naştere, îl face judecător de bătrâni şi chiar în pofida legii vârstei. Mărturie este Daniel, care a biruit lei în groapă.*

- *Dacă află pescari, îi prinde în năvod pentru Evanghelie, ca şi ei, la rândul lor, să prindă toată lumea, în mrejele cuvântului lor. În privinţa aceasta, ia-mi pe Petru şi pe Andrei şi pe fiii tunetului, care au făcut să răsune ca un tunet cele spirituale.*
- *Dacă găseşte vameşi şi-i câştigă pentru învăţătură, îi clădeşte neguţători de suflete. Ne spune aceasta Matei, care ieri era vameş, iar azi evanghelist.*
- *Dacă află prigonitori înfocaţi, el le schimbă înfocarea şi face Paveli din Sauli şi îi dobândeşte pentru credinţă cu aceeaşi putere cu care erau porniţi la răutate.*

El este şi Duh al blândeţii şi se aprinde faţă de cei care păcătuiesc. Să facem deci astfel ca să-l simţim ca un blând, şi nu ca un mânios - mărturisind noi vrednicia lui şi fugind de blasfemie împotriva lui - şi să nu vrem să-l vedem întărâtat de neînduplecare. Duhul acesta mă face şi pe mine astăzi un vestitor curajos în faţa voastră şi dacă nu voi avea ceva de suferit, har lui; pe de o parte, [el face asta] ca să cruţe pe cei care ne urăsc, iar pentru alta, ca să ne sfinţească, primind noi o aşa mare răsplată pentru predicarea Evangheliei, adică desăvârşirea cea prin sânge.

Vorbeau deci în limbi străine, ci nu în cele ale ţării lor şi - ce mare minune! - se grăia cuvântarea de către cei neînvăţaţi şi acest semn era pentru cei necredincioşi, nu pentru cei credincioşi, ca să fie acuzator al celor necredincioşi, după cum s-a scris: ***„Fiindcă în alte limbi şi cu alte buze voi grăi poporului acestuia şi nici aşa nu mă vor auzi, zice Domnul”*** . Dar auzeau. Aşteaptă puţin aici şi stai pe gânduri în ce fel vei înţelege cuvântarea, căci textul ei are o nelămurire, care poate fi înlăturată cu ajutorul punctuaţiei.

Căci, este adevărat, fiecare ascultau în dialectele lor, încât, cum am zice, răsuna o singură voce, dar se auzeau mai multe, cu aşa putere era izbit aerul şi, ca să mă exprim şi mai limpede, din pricină că vocea se făcea voci: sau expresia „auzeau” trebuie trecută sub tăcere, iar expresia „vorbind în graiurile lor proprii” trebuie adăugată la cele următoare, ca să rezulte „vorbind în graiuri”, adică în graiuri proprii ascultătorilor, „străine” adică, sens care ni se pare mai întemeiat. Fiindcă în primul sens, minunea era mai degrabă a celor care auzeau, decât a celor care vorbeau, care erau acuzaţi de beţie chiar, evident fiindcă ei înşişi săvârşeau o minune, în ce priveşte graiurile, prin lucrarea Duhului.

Deşi vrednică de laudă a fost şi despărţirea de demult a graiurilor (atunci când au zidit turnul oamenii aceia care se înţelegeau într-un singur grai şi în răutate şi în nelegiuire , aşa cum mai cutează lucrul acesta şi unii dintre cei de acum - căci odată cu despărţirea graiului s-a destrămat comuniunea sufletelor, s-a dărâmat şi ceea ce se întreprinsese - tot mai vrednică de laudă este însă despărţirea limbilor

minunat înfăptuită acum. Căci vărsată fiind în mulţi de către un singur Duh, adună din nou pe oameni printr-o singură înţelegere.

Şi este o deosebire de harisme, care ea însăşi are trebuinţă de o altă harismă, pentru deosebirea celei mai bune, fiindcă toate au vrednicie de laudă. Frumoasă ar fi şi acea deosebire de harismă, despre care zice David: ***„Prăpădeşte-i, Doamne, şi împarte limbile lor!”*** . Pentru ce? Pentru că au iubit toate graiurile cele aducătoare de prăpăd, limba vicleană doar că nu acuză făţiş limbile dintre noi care despart Dumnezeirea. Atât deci să fie spus despre aceasta.

Dar fiindcă limbile acestea grăiau iudeilor celor mai cuvioşi, care locuiau în Ierusalim, părţilor şi mezilor şi elamiţilor, egiptenilor şi libienilor, cretanilor şi arabilor, mesopotamilor şi capadocienilor mei şi iudeilor din tot neamul omenesc de sub cer (de îi place cuiva să cugete aşa) adunaţi acolo, se cuvine să vedem cine erau ei şi în ce fel de robie erau ei. Căci robia cea din Egipt şi cea din Babilon era răsfrântă şi s-a destrămat de mult, odată cu reîntoarcerea captivilor, iar cea a romanilor, care era ca o plată pentru sălbăticia împotriva Mântuitorului, nu avusese încă loc, dar ameninţa să se producă.

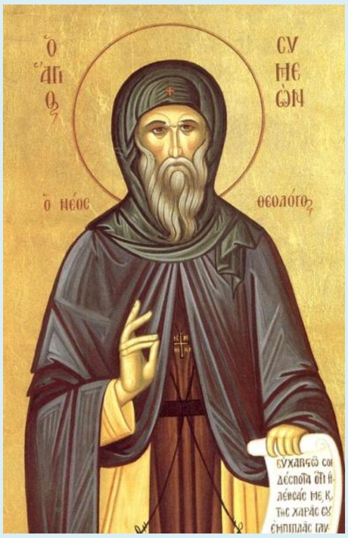
Ne mai rămâne atunci să înţelegem că este vorba de aceasta a lui Antioh, care nu este cu mult mai veche decât aceste vremuri. Iar dacă cineva nu este de aceeaşi părere cu noi în această explicare, ca una prea curioasă (pentru raţiunea că această captivitate nu este nici veche şi nici răspândită în multe părţi ale lumii), ci caută una mai probabilă, este mai bine, poate, să cugete aceasta în sensul că, deoarece neamul acesta de oameni a fost deseori şi de către mulţi nevoit să-şi părăsească ţara, cum se istoriseşte în Ezdra, unele seminţii au scăpat, iar altele au rămas mai departe în robie, seminţii care, fireşte, fiind răspândite între multe neamuri, sunt de faţă unii dintre ei şi în ceasul de care vorbim şi părtaşi la minune.

Şi acestea au fost înfăţişate de noi cu grijă dornicilor de învăţătură, poate nu în zadar. Şi dacă cineva, alături de noi, ar aduce un alt aport zilei de faţă, el îl va aduce pentru noi. Dar acum trebuie să sfârşim cuvântarea (căci este de ajuns cuvântul). Prăznuirea însă nu vom sfârşi-o niciodată. Ci trebuie să sărbătorim acum trupeşte, iar mai apoi cu totul duhovniceşte, acolo unde vom cunoaşte mai curat şi mai limpede raţiunile acestor lucruri, în însuşi Cuvântul şi Dumnezeul şi Domnul nostru Iisus Hristos, în adevărata sărbătoare şi bucurie a celor mântuiţi, întru slava şi cinstea Tatălui şi Sfântului Duh, acum şi în vecii vecilor. Amin.

(Deşi cuvântare de sărbătoare, această cuvântare la Cincizecime a Sfântului Grigorie Teologul este o luare de atitudine împotriva celor care atacau Dumnezeirea Sfântului Duh. A fost rostită în Constantinopole, în anul 381, de Rusalii.)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Sfântul Simeon Noul Teolog - Imnele iubirii dumnezeieşti - XXXlV - Prea Sfântul Duh se uneşte cu sufletele curăţite într-o simţire clară sau conştientă şi face sufletele cu care se uneşte, luminoase, asemenea lui şi pe ele înseşi lumină

Cel nevăzut e cu totul deosebit de cele văzute
şi Cel ce le-a creat, de făpturile Lui
şi Cel nestricăcios, de cele stricăcioase
şi întunericul, de lumină.

Dar când s-a pogorât Dumnezeu,
s-a făcut îmbinarea acestora.
Cele despărţite le-a unit atunci Mântuitorul meu.

Dar orbii n-au văzut unirea
şi morţii spun că nu au deloc simţirea ei
şi socotesc totuşi că trăiesc şi văd,
o, nebunia cea mai de pe urmă.

Şi necrezând spun: "Nimeni n-a cunoscut sau trăit aceasta
prin cercare, nimeni n-a văzut-o întru simţire,
ci se spune doar prin cuvinte ce se aud şi se învaţă".

Dar, o, Hristoase al meu, învaţă-mă să răspund la aceasta
şi să scap pe aceştia de multa neştiinţă şi necredinţă
şi să le dau putinţa să Te vadă pe Tine, lumina lumii.

Ascultaţi şi înţelegeţi, părinţi, cuvintele dumnezeieşti
şi veţi cunoaşte unirea înfăptuită întru conştiinţă
şi întru toată simţirea şi cercarea şi vederea.

Dumnezeu este nevăzut, iar noi suntem cu totul văzuţi.
Dacă deci El se uneşte prin voinţă cu cei văzuţi,
se face o unire a ambilor întru conştiinţă.

Iar dacă ai spune că aceasta se face în chip neştiut şi nesimţit,
unirea ar fi a morţilor şi nu a Vieţii cu cei vii.
Dumnezeu e Creatorul făpturilor, iar noi suntem creaţi.

Dacă deci Dumnezeu, care a creat-o, coboară la creatură
şi se uneşte cu ea şi creatura se face ca şi Creatorul,
ea primeşte simţirea vederii (contemplării) adevărate a faptului,
că ea ca făptură s-a unit în chip negrăit cu Creatorul.
iar dacă nu admitem aceasta, s-a pierdut credinţa
şi a dispărut cu totul nădejdea celor viitoare.
în acest caz nu va fi înviere, nici judecată de obşte.

Dacă noi creaturile, cum spui, ne unim în chip nesimţit
cu Făcătorul, neştiind despre aceasta nimic,
căci şi prin aceasta se primejduieşte, după tine,
Dumnezeu însuşi, ca Unul ce nu este,
atunci nici nu ne dăruieşte viaţă unindu-se cu noi.

Pe de altă parte, Creatorul este nestricăcios,
iar făpturile stricăcioase,
căci cei ce păcătuiesc şi-au dus nu numai trupul
ci şi sufletul însuşi la stricăciune.
Şi în sensul acesta suntem stricăcioşi şi cu trupul şi cu sufletul,
fiind stăpâniţi toţi de stricăciunea morţii spirituale şi a păcatului.

Dacă deci Cel nestricat (necorupt) se uneşte cu mine, stricatul,
se va întâmpla una din acestea de care îţi voi spune:
sau mă va preface şi mă va face nestricat,
sau se va preface nestricatul în stricăciune.
în cazul din urmă eu nu-L voi cunoaşte pe Acela
o dată ce-a fost prefăcut şi făcut ca mine.

Dar dacă mă fac eu întreg nestricat din stricat,
prin alipirea de Cel nestricat,
cum nu voi simţi aceasta,
cum nu mă voi vedea şi nu voi cunoaşte,
prin experienţa (cercarea) însăşi, devenit ceea ce nu eram ?

Căci a spune că Dumnezeu unit cu oamenii

nu le comunică lor nestricăciunea dumnezeiască,
ci e mai degrabă El în stricăciunea lor,
înseamnă a dogmatiza distrugerea Celui ce nu poate fi distrus
şi aceasta e o blasfemie şi o cădere totală din viaţă.

Iar dacă aceasta este cu neputinţă, primeşte mai degrabă contrariul
şi sileşte-te să te împărtăşeşti de nestricăciune înainte de moarte
Dumnezeu este lumină, iar noi suntem în întuneric,
sau vorbind mai adevărat, noi înşine suntem întunericul,
Dar Dumnezeu nu va străluci altundeva, nu vă înşelaţi,
decât în sufletele cu care se uneşte înainte de moartea lor.
Celorlalte, chiar dacă le-ar străluci de la vestitori, cum am spus,
li se va arăta ca un foc cu totul neapropiat,
cercând lucrul fiecăruia cum este
şi iarăşi se va despărţi de ei ca nevrednici,
şi ei vor lua pedeapsa meritată.

Precum aici, aşa şi acolo numai El este lumină,
iar noi suntem întuneric, având sufletele neluminate.
Deci dacă lumina unor suflete se va uni cu sufletul meu,
sau se va stinge şi ea şi va deveni întuneric,
sau sufletul meu se va face luminat ca lumina.

Când se aprinde lumina, întunericul fuge îndată,
chiar când acesta este rezultatul luminii sensibile.
Iar dacă lumina creată are un astfel de efect
şi luminează ochii tăi şi bucură sufletul
şi-ţi dăruieşte să vezi ceea ce nu vedeai înainte,
ce nu va face în suflet luminând în el Creatorul ei.

Care a zis: ***"Să fie lumină şi îndată s-a făcut"*** (Gen. I, 3) ?
Şi ce ţi se pare că va putea face în sufletul luminat
de va străluci spiritual în inimă
sau în minte ca un fulger sau ca soarele cel mare ?
Nu-l va lumina pe acesta, nu-i va dărui
să-L cunoască printr-o cunoştinţă exactă pe El, cine este ?

Da, cu adevărat aceasta se întâmplă, aceasta se săvârşeşte,
aşa se descoperă harul Duhului;
şi în El şi prin El Fiul împreună cu Tatăl.

Şi pe Aceştia îi vede, pe cât e cu putinţă să fie văzuţi.
Şi aşa e învăţat în mod negrăit cele despre Ei.

Iar el le spune şi le scrie şi tuturor celorlalţi.

Şi aşa le expune dogmele vrednice de Dumnezeu
cum le-au învăţat toţi sfinţii părinţi de mai înainte.
Căci aşa au dogmatizat şi Simbolul dumnezeiesc.

Pentru că s-au făcut şi aceia astfel cum au spus,
cum au grăit şi au spus cu Dumnezeu cele ale lui Dumnezeu.

Căci cine a teologhisit despre unitatea treimică,
sau cine a respins erezia fără să devină astfel,
sau *cine a fost numit sfânt fără să se împărtăşească de Sfântul Duh ?*

La fel lumina spirituală obişnuieşte să vină prin simţire
În cei ce vor fi lumină.
Iar cei ce spun că se împărtăşesc de ea în mod nesimţit,
se numesc pe ei înşişi cu adevărat nesimţitori,
dar noi îi numim morţi lipsiţi de viaţă,
deşi se socotesc că trăiesc încă, o, amăgire, o, nebunie !

Dar, o, lumină, străluceşte-le lor, luminează-le,
ca văzându-Te, să se convingă că eşti de fapt lumina adevărată
şi pe cei cu care te uneşti ca lumină, îi faci asemenea Ţie,

- "O, copile, strălucesc ca totdeauna în faţa orbilor.
Dar ei nu vor să vadă,
ci mai degrabă îşi închid ochii
şi nu vor să privească spre Mine.
Ba îşi întorc privirile în altă parte.

Dar eu mă întorc împreună cu ei şi stau iarăşi înaintea lor.
însă ei iarăşi îşi îndreaptă ochiul în altă parte
şi nu văd lumina feţei Mele.

Unii din aceştia îşi acoperă ochii lor cu un văl,
alţii fug departe, urându-Mă în tot felul.

Ce voi face cu ei ? Nu ştiu deloc.
Să-i mântuiesc oare fără voia lor cu sila ?
Dar li s-ar părea că-i necăjesc vrând
să-i mântuiesc fără voie pe toţi.

Căci numai binele primit cu voia e bine adevărat,

iar binele făcut fără voie, nu va fi bine.
De aceea, pe cei ce voiesc îi văd şi ei mă văd
şi-i fac împreună moştenitori ai împărăţiei,
iar pe cei ce nu voiesc, îi las în lume
şi se fac ei înşişi judecători ai lor înaintea judecăţii;
fiindcă luminându-le eu, lumina neapropiată,
ei şi-au pricinuit singuri loru-şi întunericul,
nevrând să vadă lumina, ci rămânând în întuneric."

Sfântul Simeon Noul Teolog - Imnele iubirii dumnezeieşti - XLll - Cei ce s-au unit prin împărtăşirea de Sfântul Duh, cu Dumnezeu încă de aici, plecând din viaţă vor fi acolo cu el în veci, dar va fi invers cu cei ce trăiesc aici altfel

Începutul vieţii îmi este sfârşitul ei, şi sfârşitul, începutul.
De unde vin, nu ştiu, unde sunt, nu cunosc.
Şi unde voi ajunge, iarăşi nu ştiu, nenorocitul de mine.

Mă nasc pământ din pământ, trup din trup, stricăcios din stricăcios.
Şi trăind puţin timp muritor pe pământ, vieţuiesc în trup,
şi apoi mor şi încep altă viaţă, mutându-mă din aceasta.

Las în pământ trupul ce va învia
şi voi trăi viaţa fără sfârşit în veci.

Deci, priveşte-mă acum, Dumnezeule,
înduioşează-te acum de mine,
Singurul milostiv.
Miluieşte-mă acum.
Iată a slăbit tăria mea.
M-am apropiat de bătrâneţe,
Mîntuitorule, de porţile morţii.

Vine stăpânitorul lumii voind să cerceteze
lucrurile şi faptele mele, urâte şi spurcate.
Călăii stau de faţă privind fără îndurare
şi aşteptând porunca să ia şi să ducă,
Mântuitorule, în prăpastia iadului,
nenorocitul meu suflet.

Deci Tu, Cel prin fire milostiv,
singurul Iubitor de oameni,
Domnul Cel Prea îndurat,
să mă miluieşti atunci
şi să nu-Ţi aduci aminte de răutatea Mea,
să nu mă părăseşti, să nu mă laşi pe seama vrăjmaşului
şi vicleanului care în fiecare ceas mă ameninţă,
răcnind împotriva mea, scrâşnind din dinţi
şi zicându-mi: "Cum îndrăzneşti,
cum speri să scapi din mâinile mele,
fiindcă, părăsindu-mă, te-ai refugiat la Hristos
şi ai început să dispreţuieşti poruncile mele?
Să ştii că n-ai scăpat nicidecum, căci unde voi pleca?
Nu vei putea scăpa vreodată de mine,
care i-am scos pe Adam şi pe Eva din Rai,
care l-am făcut şi pe Cain omorâtor al fratelui,
care în potop am făcut să cadă toţi oamenii
în rătăcire şi în moartea înfricoşătoare,
atrăgându-i cu totul în vicleşugurile mele,
care am amăgit pe David spre preacurvie şi ucidere,
care am pornit război împotriva tuturor sfinţilor
şi am omorât pe mulţi.
Cum îndrăzneşti şi aştepţi să-mi scapi tu cel atât de slab?"

Auzind eu acestea, Stăpâne şi Dumnezeul şi Creatorul,
Ziditorul şi Judecătorul meu, Cel ce ai stăpânire
peste sufletul şi trupul meu, ca Făcător al amândurora,
mă tem şi sunt cuprins de frică întreg şi
tremur, nenorocitul de mine .

Căci vicleanul îmi pune în faţă şi-mi zice:
"Iată, nu priveghezi, iată, nu te înfrânezi,
iată, n-ai dobândit rugăciunea, nu faci închinăciuni,
nu faci osteneli cum ai început odinioară.
Şi pentru aceasta, singur te voi despărţi de Hristos
şi te voi lua cu mine în focul nestins".

Dar Tu ştii Stăpâne, că eu niciodată
n-am aşteptat de la lucrurile sau faptele mele mântuirea,
ci am alergat la mila Ta, Iubitorule de oameni,
cu încrederea că mă vei mântui în dar, Prea Îndurate ;
şi că mă vei milui ca Dumnezeu, ca odinioară pe desfrânata
şi ca pe fiul risipitor care a spus: "Greşit-am".

Astfel, crezând am alergat, astfel, îndrăznind, am venit,
Căci chiar de m-ar amăgi şi m-ar lua prizonier,
nu o va pune aceasta pe seama voii şi a nepăsării mele,
ci va pune totul pe seama părăsirii Tale
şi-mi va spune unele ca acestea :

,,Iată, Cel în care te-ai încrezut, iată Cel la care ai alergat,
iată, Cel în a cărui prietenie şi în a cărui iubire credeai,
Cel cu care te lăudai că te-a făcut frate şi prieten,
fiu şi moştenitor, cum te-a părăsit
şi te-a predat în mâinile mele, ale vrăjmaşului tău.
Să nu mă părăseşti, deci, Mântuitorule, să le aud acestea,
să nu mă laşi să mă fac osândă pentru Tine, Dumnezeul meu.
Să nu mă laşi în aceasta, Împărate, Doamne,
Cel ce m-ai scos odinioară din întunericul
şi din mumie şi din gâtlejul aceluia
şi m-ai înfăţişat liber Ţie în lumina Ta.

Dar văzându-te pe Tine sunt rănit în cele dinăuntru ale lumii.
căci nu pot să Te privesc, dar a nu Te privi nu suport.
Neapropiată e frumuseţea Ta, de neimitat chipul Tău,
fără asemănare slava Ta.

Şi cine Te-a văzut vreodată,
sau cine ar putea să Te vadă întreg, Dumnezeul meu ?
Ce ochi ar putea să vadă totul ?
Căci pe Cel ce e mai presus de totul,
ce minte L-ar putea cuprinde ?
şi L-ar putea îmbrăţişa,
ce minte s-ar putea întinde întreagă
împreună cu întregul ca să privească pe Cel ce susţine toate,
pe Cel ce e în afară de toate şi umple totul şi toate
şi este iarăşi Acelaşi în afară de toate în chip negrăit ?

Totuşi Te văd ca soare şi ca stea
şi Te port în sân, ca pe un mărgăritar
şi Te văd ca pe un sfeşnic, aprins înăuntru ca vas.

Dar fiindcă nu Te lăteşti,
fiindcă nu mă faci pe mine întreg lumină
şi nu Te arăţi mie întreg, cum şi cât eşti,
mi se pare că nu Te am deloc pe Tine viaţa mea
şi plâng ca un sărac căzut din bogăţie :

şi ca un om lipsit de cinstire, căzut din slavă
şi ca unul ce n-am nici o nădejde.

Iar aceasta văzând-o duşmanul meu, îmi zice :
"Tu nu te vei mântui.
Căci iată ai căzut, ai pierdut toate speranţele,
fiindcă nu mai ai încredere şi
îndrăzneală la Dumnezeu ca-odinioară"

Dar eu nu-i spun nici un cuvânt, nu-l învrednicesc
de aceasta, Dumnezeul meu,
şi suflu împotriva lui şi îndată dispare.

De aceea, Te rog, Stăpâne, de aceea Te implor,
să-mi dăruieşti, Mântuitorule, mila Ta şi atunci
când sufletul meu va ieşi din trup,
ca să pot să biruiesc numai cu suflarea mea
pe toţi potrivnicii mei, ai robului Tău,
care se vor aduna în jurul meu,
ca să pot trece nevătămat, apărat de lumina Duhului Tău !
şi să stau înaintea scaunului Tău de judecată,
având, Hristoase, harul Tău dumnezeiesc însoţindu-mă
şi acoperindu-mă şi avându-mă întreg scăpat de ruşine.

Căci cine ar îndrăzni să se arate înaintea Ta,
dacă n-a îmbrăcat harul Tău,
dacă nu-l are pe el înăuntrul său
şi nu e luminat de el ?

Cum ar putea cineva, oricine ar fi,
să vadă cât de puţin slava cea de nesuportat ?

Căci cum ar putea omul să vadă slava lui Dumnezeu
şi firea smerită a omului firea dumnezeirii .

Pentru că Dumnezeu este necreat, iar noi toţi creaţi;
Acela e nestricăcios, iar noi stricăcioşi şi pulbere ;
Acela e duh mai presus de orice duh,
ca Cel ce e Făcător al duhurilor şi Stăpân al lor,
iar noi trupuri din lut şi substanţă pământească ;
Acela, Făcător al tuturor,
El însuşi fără de început şi necuprins,
iar noi viermi şi noroi şi cenuşă.

Şi cine dintre noi va putea vedea pe Acela
cu propria putere sau lucrare,
dacă n-ar trimite El însuşi Duhul Său
şi n-ar dărui prin el slăbiciunii firii noastre
forţă, tărie şi putere şi nu l-ar face pe om
în stare să vadă slava Lui dumnezeiască :

Căci, altfel nu va vedea, nici nu va putea vedea
vreunul dintre oameni pe Domnul venind întru slavă.
Şi aşa se vor despărţi cei nedrepţi de cei drepţi
şi se vor acoperi de întuneric păcătoşii
şi toţi cei ce nu vor avea încă de aici lumina în ei.

Iar cei uniţi cu El de aici, vor fi uniţi cu Dumnezeu
şi atunci în chip tainic şi adevărat
şi vor rămâne nedespărţiţi de împărtăşirea de El.

Dar cei ce vor pleca de aici despărţiţi de lumina Lui,
cum se vor uni atunci cu El sau în ce mod .

Iată ce voiesc să învăţ de la voi sau să vă învăţ pe voi :
Dumnezeu s-a făcut om şi s-a unit cu oamenii,
s-a împărtăşit de umanitate şi a comunicat tuturor
Acelor ce cred în El şi-şi arată credinţa prin fapte,
dumnezeirea Sa prin împărtăşire.

Căci El însuşi a spus că se mântuiesc
numai cei ce se împărtăşesc de dumnezeirea Lui,
cum s-a împărtăşit de firea noastră El, Făcătorul tuturor.

E ceea ce mărturiseşte Pavel, spunând că ***Biserica lui Hristos***
se va face un trup dumnezeiesc al Stăpânului,
trup nepătat, neprihănit, fără nici o zbârcitură (Efeseni V, 26).

Acest trup sunt credincioşii, iar capul lui este Hristos.
Dacă deci el va fi aşa, precum şi este,
cine va îndrăzni să-l atingă, dacă este murdar ?
Sau cine se va alipi Lui de e nevrednic ?

Dacă şi acum păcătoşii sunt scoşi din Biserică
şi sunt împiedicaţi de la împărtăşire,
ba mai mult, cei ce nu sunt sfinţi sunt lipsiţi şi de
vederea celor dumnezeieşti,

cum se vor uni, vai, atunci
cu trupul atotneprihănit al lui Dumnezeu
şi se vor face mădulare ale lui Hristos, aflându-se întinaţi ?

Nu e cu putinţă aceasta, fraţilor, nu se va întâmpla nicidecum.
Dar cei despărţiţi de trupul dumnezeiesc sau de Biserică,
şi de ceata celor aleşi, spune-mi,
unde vor pleca, în ce împărăţie,
explică-mi în ce loc nădăjduiesc să se sălăşluiască ?

Căci e sigur că Raiul, sânul lui Avraam,
sau orice loc de odihnă este al celor mântuiţi.
Iar cei mântuiţi sunt numaidecât toţi sfinţii,
cum mărturiseşte şi învaţă toată dumnezeiasca Scriptură.

Căci sunt multe camere (Ioan XV, 4-5),
dar înăuntrul aceluiaşi palat de nuntă.
Fiindcă, precum unul e cerul şi în el multe stele,
deosebite între ele în cinste şi slavă,
aşa este şi un singur palat de nuntă şi o singură împărăţie,
precum şi Raiul şi sfânta cetate
şi tot locul de odihnă este singur Dumnezeu.

Căci precum nu are odihnă în viaţă
omul care nu rămâne în Dumnezeu şi nu are pe Dumnezeu în sine,
aşa şi după moarte nu va găsi odihnă în afara Lui,
nici loc fără supărare, eliberat de suspinare şi de necaz.

Să ne străduim, deci, fraţilor, să ne străduim înainte de sfârşit,
să ne alipim de Dumnezeu, de Făcătorul tuturor,
de Cel ce s-a pogorât pe pământ pentru noi, nevrednicii,
de ***Cel ce a aplecat cerurile*** (Ps. XVII, 10) şi s-a ascuns de îngeri
şi s-a sălăşluit în pântecele Sfintei Fecioare
şi s-a întrupat (din ea) spre mântuirea tuturor.

Iar mântuirea noastră este aceasta,
precum am spus de multe ori şi o vom spune iarăşi,
nu vorbind noi de la noi, ci gura lui Dumnezeu,
care a arătat marea lumină a veacului viitor :
Împărăţia lui Dumnezeu a coborât pe pământ,
mai bine zis împăratul tuturor, al celor de sus şi de jos
a venit, voind să se asemene cu noi,
ca împărtăşindu-ne toţi de El ca din lumină,

să ne arătăm luminile de al doilea asemenea celei dintâi
şi să fim părtaşi de Împărăţia Cerurilor
şi împreună părtaşi ai slavei Lui
şi moştenitori ai veşnicelor bunătăţi, pe care nimeni nu le-a văzut.

Iar acestea sunt, cum sunt convins şi cred şi spun:
Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt, Treimea Sfântă .

Iată izvorul bunătăţilor, iată viaţa celor ce sunt,
iată desfătarea şi odihna, iată veşmântul şi slava,
iată bucuria de netâlcuit şi mântuirea tuturor
celor ce se împărtăşesc de lumina Lui negrăită
şi se află în comuniune simţită cu El.

Auziţi: ***motivul pentru care se numeşte Mântuitor***
este că el aduce mântuirea tuturor cu care se uneşte.

Iar mântuirea este eliberarea de toate relele
şi aflarea veşnică în El a tuturor bunătăţilor:
a vieţii, în locul morţii, a luminii în locul întunericului;
şi în locul robiei patimilor şi faptelor celor mai urâte
libertatea desăvârşită dăruită tuturor
celor ce s-au unit cu Hristos, Mântuitorul tuturor.

Aceştia vor dobândi atunci în El
toată bucuria ce nu se poate pierde,
toată mulţumirea şi toată veselia
iar cei ce au trăit despărţiţi de El
şi nu L-au căutat pe El şi nu s-au unit cu El,
nici nu s-au desprins din robia patimilor şi a morţii,
fie că sunt împăraţi sau căpetenii sau prinţi,
fie că socotesc şi li se pare că se desfată
şi se veselesc şi se bucură de cele bune,
niciodată nu vor dobândi bucuria
pe care o au robii lui Hristos,
liberi de toate plăcerile şi poftele prosteşti şi de slava de aici;
bucurie care e cu totul negrăită şi de nedescris,
bucurie pe care nu o va cunoaşte vreodată,
nu o va afla şi nu o va vedea,
nimeni din cei ce nu s-au alipit
cu sinceritate şi cu căldură de Hristos
şi nu s-au împreunat într-o unire negrăită cu El,
căruia I se cuvine slava şi cinstea, lauda şi toată cântarea

de către toată zidirea şi suflarea în veci. Amin.

Sfântul Simeon Noul Teolog - Imnele iubirii dumnezeieşti – XLIV - Ce este "după chipul" şi cum se înţelege în mod cuvenit om drept chip al modelului (al prototipului); şi că cel ce iubeşte pe vrăjmaşi ca pe binefăcătorii săi imită pe Dumnezeu şi făcându-se prin aceasta părtaş al Duhului Sfânt, se face Dumnezeu prin adopţiune şi prin har, dar nu e cunoscut ca atare decât de cei ce stau sub lucrarea Sfântului Duh

Slavă, laudă, cântare, mulţumire
Celui ce a adus la existenţă din cele ce nu sunt
toată zidirea numai cu cuvântul
şi cu voia proprie.

Slavă Dumnezeului tuturor, Celui închinat
în Treimea ipostasurilor
şi într-o singură fiinţă.

Căci Unul este Dumnezeu, Treimea Sfântă,
fiinţa mai presus de fiinţă,
una în trei Persoane
şi în trei ipostasuri
nedespărţite şi netăiate între ele.

Căci e o fire, o slavă, o putere
şi la fel, o voinţă.

Ea singură e Creatoarea tuturor.
Ea m-a plăsmuit din lut
pe mine întreg şi dându-mi suflet
m-a aşezat pe pământ
şi mi-a dat lumina să văd

şi să privesc în ea, să privesc toate,
adică lumea aceasta sensibilă,
soarele şi luna,
stelele şi cerul,
pământul, marea şi toate
cele ce sunt în acestea.
Mi-a dat şi minte şi raţiune.

Dar ia seamă la cuvânt !
Ni s-a dat raţiunea
după chipul Raţiunii (Cuvântului).
Căci suntem raţionali din Cuvântul
Cel fără de început, cel necreat,
cel necuprins, Dumnezeul meu.

Cu adevărat, sufletul oricărui om
e raţional, e chipul raţional al Cuvântului
Cum e aceasta, învaţă-mă !

Ascultă-L pe Cuvântul însuşi :
Cuvântul e Dumnezeu din Dumnezeu
şi împreună veşnic cu Tatăl şi cu Duhul.

Astfel şi sufletul meu
este după chipul Lui.
Căci având minte şi raţiune
le are pe acestea după fiinţă
netăiate şi necontopite şi de o fiinţă.

Cele trei sunt una în mod unit,
dar şi în mod distinct.
Totdeauna sunt şi unite şi distincte,
căci sunt unite în mod neconfundat
şi sunt distincte în mod netăiat.

De desfiinţezi una din acestea,
le desfiinţezi în mod sigur pe toate.
Căci sufletul fără minte, fără raţiune,
va fi egal cu al animalelor.
Iar fără suflet
nu poate subsista mintea şi raţiunea.

Aşa înţelege din chip prototipul.

Fără Duhul nu este nici Tatăl, nici Fiul acestuia.
Duh e Tatăl şi Duh Fiul Tatălui,
- chiar dacă s-a îmbrăcat în trup -
şi Duhul, iarăşi e Dumnezeu.

Căci cele Trei sunt Una prin fire şi fiinţă,
cum e mintea, sufletul şi raţiunea.
Dar Tatăl L-a născut pe Fiul
în mod negrăit.

Precum mintea e din sufletul meu,
mai bine zis în sufletul meu,
aşa e din Tatăl Duhul.
Mai bine zis acesta şi este şi rămâne în Tatăl
şi provine în mod negrăit din EL
Şi precum iarăşi mintea mea
naşte totdeauna cuvântul,
şi-l rosteşte, şi-l trimite,
şi-l face cunoscut tuturor,
- şi nu se desparte de acesta,
ci şi naşte cuvântul şi-l are şi înăuntrul Lui -
aşa înţelege şi pe Tatăl
că a născut pe Cuvântul,
că-L naşte neîncetat,
dar Tatăl nu se desparte de Fiul Lui,
ci se vede în Fiul,
şi Fiul rămâne în El.

Acesta este chipul exact
- deşi întunecos -
pe care l-a arătat cuvântul meu,
chip pe care nu-l vei vedea niciodată,
nici nu-l vei înţelege,
de nu te vei curăţi mai întâi,
de nu vei spăla mai întâi chipul tău de pată,
de nu-l vei scoate din patimile
în care este scufundat;
de nu-l vei şterge de acelea în mod deplin
şi nu-l vei dezveli
şi nu-l vei face alb ca zăpada.

Dar şi când vei face acestea
şi te vei curăţi bine

şi te vei face chip desăvârşit,
nu vei vedea modelul (prototipul) tău,
nici nu-l vei înţelege,
de nu ţi se va descoperi El însuşi
prin Duhul Sfânt.

Căci toate le învaţă Duhul,
care străluceşte în lumina negrăită.
Toate cele spirituale le va arăta El minţii tale
atâta cât poţi să le vezi,
atâta cât e cu putinţă omului,
pe măsura curăţiei sale sufleteşti.

Atunci te vei asemăna cu Dumnezeu
imitându-l prin faptele tale,
pe măsura înfrânării şi bărbăţiei,
dar şi a iubirii Tale de oameni,
a răbdării încercărilor
şi a iubirii duşmanilor tăi.

Căci în aceasta stă iubirea de oameni,
în a face bine duşmanilor
şi în a-i iubi pe ei ca pe prieteni.
ca pe nişte adevăraţi binefăcători
şi în a te ruga pentru toţi
cei ce-ţi voiesc răul;
în a avea o iubire lăuntrică egală
faţă de toţi, buni şi răi,
în a-ţi pune sufletul (viaţa) în fiecare zi
pentru toţi, înţeleg pentru mântuirea tuturor,
pentru a se mântui fiecare, sau toţi, de e cu putinţă.

Acestea te vor face, copilul meu,
următor al Stăpânului
şi te vor arăta chip adevărat al Creatorului
şi imitator în toate a desăvârşirii dumnezeieşti.

Iar Creatorul - *ia seamă ce voiesc să-ţi spun* -
îţi va trimite atunci Duhul dumnezeiesc.
Nu-ţi spun că un alt suflet,
ca acel care-l ai, ci-ţi spun
ca Duhul cel din Dumnezeu.

Acesta va sufla şi va locui
şi se va sălăşlui fiinţial (în tine)
şi te va lumina şi umple de strălucire
şi te va reface întreg
şi din stricăcios te va face nestricăcios
şi va reînnoi casa învechită,
înţeleg casa sufletului tău.

Iar o dată cu aceasta va face nestricăcios şi trupul tău
Şi te va face dumnezeu după har,
asemenea modelului (prototipului).

O, minune, o, taină
tuturor necunoscută,
necunoscută celor împătimiţi,
necunoscută celor lumeşti,
necunoscută iubitorilor de slavă,
necunoscută celor mândri,
necunoscută celor furioşi,
necunoscută celor răzbunători,
necunoscută iubitorilor de trup,
necunoscută iubitorilor de argint,
necunoscută celor pizmaşi,
necunoscută bârfitorilor,
necunoscută făţarnicilor.
necunoscută celor lacomi de mâncare,
necunoscută celor ce mănâncă pe ascuns,
necunoscută beţilor, şi desfrânaţilor,
necunoscută flecarilor,
necunoscută grăitorilor de cuvinte urîte,
necunoscută trândavilor,
necunoscută celor ce nu se îngrijesc de pocăinţă în fiecare ceas,
necunoscută celor ce nu plâng neîncetat în fiecare zi,
necunoscută celor nesupuşi,
necunoscută celor ce se împotrivesc în cuvinte,
necunoscută vieţuitorilor de sine,
necunoscută celor ce se socotesc a fi ceva, nefiind nimic,
necunoscută lăudăroşilor,
dar şi celor ce se bucură de înălţimea trupului lor,
sau de puterea, sau frumuseţea lui,
sau de alt dar, fie el oricare,
necunoscută celor ce n-au dobândit inimă curată,
necunoscută celor ce nu cer cu căldura inimii

să primească Duhul dumnezeiesc,
necunoscută celor ce nu cred
că se dă şi acum Duhul dumnezeiesc
celor ce-L caută.

Căci necredinţa, desparte de Duhul dumnezeiesc şi-L alungă.
şi necerându-L, nici nu-L primeşte,
iar neprimindu-L, este mort.

Iar pe mort cine nu-L va plânge,
că părând a trăi, este mort ?
Iar morţii între ei nu se pot niciodată
nici vedea, nici plânge.
Cei vii însă, văzându-i, îi plâng.
Căci văd o minune ciudată,
văd oameni morţi trăind,
ba şi umblând
şi oameni orbi socotindu-se că văd
şi surzi adevăraţi
socotindu-se că aud.

Căci trăiesc şi privesc
şi aud ca animalele
şi cugetă ca acei fără de minte,
în simţirea lor nesimţită,
în viaţa lor moartă.

Căci încă poate trăi cel ce nu trăieşte,
încă poate vedea cel ce nu vede
şi auzi cel ce nu aude.

Dar spune-mi, cum e aceasta ?
Ţi-o voi spune îndată ;
toţi câţi trăiesc după trup,
câţi văd cele de aici
şi câţi aud numai cu urechi trupeşti
cuvintele dumnezeieşti,
sunt surzi, orbi şi morţi.

Iar aceştia, spune-mi, cum se pot numi creştini ?
Ascultă pe dumnezeiescul Pavel,
care-ţi explică acestea limpede,
mai bine zis pe Hristos care grăieşte în el :

Omul dintâi, pământesc, a fost creat din pământ,
iar omul al doilea a pogorât din cer (7 Cor. XV, 4).

Ia aminte la cele spuse :
"Precum e omul dintâi pământesc,
aşa sunt pământeşti şi toţi cei ce se nasc din el.

Şi cum e Hristos, Stăpânul ceresc,
aşa sunt cereşti şi toţi
cei ce au crezul în El
şi sunt născuţi de sus,
botezaţi la fel în Duhul Sfânt.

Precum este (Duhul) Cel ce i-a născut
Dumnezeu adevărat, aşa sunt
şi cei ce s-au născut din Dumnezeu,
dumnezei prin har
şi toţi fii ai Celui Prea înalt,
cum spune sfânta gură.

Ai auzit cuvintele lui Dumnezeu ?
Ai auzit cum îi desparte
pe cei credincioşi de ceilalţi,
cum le dă robilor Săi un semn de cunoaştere
ca să nu fie înşelaţi
de cuvintele altor învăţători ?

Cel dintâi, zice, e din pământ,
fiindcă a fost creat ca pământesc,
iar al doilea om, Stăpânul tuturor,
a pogorât din ceruri.

Cel dintâi a pricinuit moartea tuturor oamenilor
şi stricăciunea prin neascultare,
iar al doilea a dăruit lumii
şi dăruieşte şi acum tuturor credincioşilor
lumina, viaţa şi nestricăciunea".

Ai auzit cele ce ţi le spune cel introdus în tainele cereşti ?
Ai auzit pe Hristos grăind prin el
şi invăţându-i pe oameni
cum sunt cei ce au crezut în El
şi îşi arată credinţa prin fapte ?

Deci nu te mai îndoi,
dacă eşti creştin ceresc,
că trebuie să fii şi tu astfel.
Iar dacă nu eşti astfel
cum te vei mai numi creştin ?

Căci, dacă precum Stăpânul este ceresc
şi spune că aşa sunt şi cei ce au crezut în El,
adică cereşti,
toţi câţi cugetă cele lumeşti,
câţi vieţuiesc după trup,
nu aparţin Cuvântului
coborât de sus,
ci în mod sigur
omului pământesc
plăsmuit din pământ.

Aşa cugetă, aşa judecă, aşa crede
şi caută să te faci astfel,
adică ceresc, precum a spus
Cel ce a venit din ceruri
şi ***a dat viaţă lumii*** *(Ioan VI, 33).*

Acesta este şi pâinea,
care s-a pogorât de acolo
şi pe care cei ce o mănâncă
nu vor mai vedea vreodată moarte (Ioan VI, 50).

Căci fiind cereşti
vor fi pururea
dezbrăcaţi de stricăciune
şi îmbrăcaţi în nestricăciune,
ca unii ce-au lepădat moartea
şi s-au lipit de viaţă.

Şi făcându-se nemuritori şi nestricăcioşi,
se numesc cereşti.

Dar cine a fost astfel
din veac, adică din fiii lui Adam,
înainte de-a se fi pogorât din cer
Stăpânul tuturor
celor din cer şi de pe pământ ?

Astfel El a luat trupul nostru
şi ne-a dat Duhul dumnezeiesc,
precum am spus de multe ori.
Şi Acesta ne-a dat nouă toate.

Care toate ? Cele ce vi le-am spus de multe ori,
dar şi cele ce le voi spune acum.

El se face ca o cristelniţă
dumnezeiască, atotluminoasă
şi îmbrăţişează pe toţi cei vrednici
pe care îi află înăuntru.

Dar cum voi spune, cum voi exprima
cele ce se petrec, în mod cuvenit ?
Dă-mi cuvânt, Dumnezeul meu,
Cel ce mi-ai dăruit sufletul meu !

Dumnezeiescul Duh fiind Dumnezeu,
preface şi înnoieşte deplin
şi preschimbă în mod minunat
pe cei pe care îi ia înăuntrul Lui.

Dar cum şi în ce fel
nu se molipseşte El
de întinăciunea lor ?

Precum focul nu se împărtăşeşte
de negreala fierului,
ci transmite aceluia,
toate însuşirile lui,
aşa şi dumnezeiescul Duh,
fiind nestricăcios şi nemuritor,
dă nestricăciunea şi nemurirea ;
şi fiind lumina neapusă,
îi face lumină pe toţi
în care se sălăşluieşte ;
şi fiind Viaţă,
dă tuturor acelora viaţă.

Fiind de o fire şi de o fiinţă cu Hristos
şi deopotrivă slăvit cu El
şi fiind una cu El,

îi face şi pe aceştia asemenea lui Hristos.

Căci nu refuză Stăpânul din pizmă
să se arate muritorilor
deopotrivă cu El prin har,
nici nu socoteşte nevrednici
pe robi să se facă asemenea Lui,
ci are plăcere şi bucurie
să ne vadă pe noi făcuţi
după har astfel,
cum este El prin fire.
Căci fiind binefăcător,
voieşte să fim astfel ca şi El.

Căci dacă n-am fi întocmai
asemenea Lui,
cum am fi uniţi cu El,
precum a spus ?
Şi cum am rămâne în El
nefiind ca El ?
Sau cum ar rămâne El în noi,
dacă am fi neasemenea Lui ?

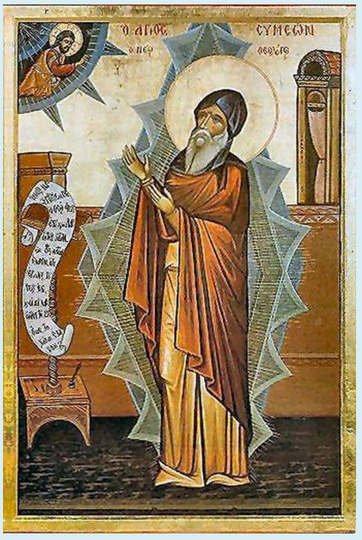
Deci ştiind-o aceasta clar,
grăbiţi-vă să primiţi Duhul,
Cel din Dumnezeu şi dumnezeiesc,
ca să vă faceţi astfel
cum a arătat cuvântul:
cereşti şi dumnezeieşti,
aşa cum v-a spus Stăpânul,
ca să vă faceţi şi moştenitori
ai împărăţiei cereşti, în veci.

Iar dacă voi nu sunteţi aşa
sau nu vă faceţi de aici,
cereşti, precum am spus,
cum socotiţi că veţi locui
în ceruri, împreună cu El ?

Cum veţi şi intra cu cei cereşti
în Împărăţie şi veţi împărăţi
şi veţi fi cu Împăratul
şi cu Stăpânul tuturor ?

Alergaţi deci toţi cu sârguinţă,
ca să ne învrednicim să ajungem
înăuntrul Împărăţiei Cerurilor
şi să împărăţim cu Hristos,
Stăpânul tuturor,
Căruia se cuvine toată slava,
împreună cu Tatăl şi cu Duhul
în vecii vecilor. Amin.

Sfântul Simeon Noul Teolog - Imnele iubirii dumnezeieşti – XLVl - Mărturisire împreunată cu rugăciunea; şi despre unirea între Duhul Sfânt şi nepătimire

M-am depărtat, m-am sălăşluit în pustie,
m-am ascuns de Tine, de dulcele Stăpân,
Scufundat în noaptea grijii de viaţă,
am suferit multe muşcături şi răni.

Şi ridicându-mă de acolo,
port în sufletul meu multe plăgi
şi strig în durerea şi suferinţa inimii:

Miluieşte-mă, îndură-Te de mine, neascultătorul !
Tu, care eşti singurul Doctor de suflet iubitor şi mult îndurat,
Care vindeci în dar pe cei bolnavi şi răniţi.
Vindecă bubele, rănile mele !
Picură untdelemnul harului Tău, Dumnezeul meu
şi unge rănile mele, uşurează ulceraţiile mele,
usucă şi strânge mădularele mele moleşite
şi şterge toate bubele mele, Mântuitorule,
şi fă-mă întreg, deplin sănătos ca înainte,
când nu aveam în mine vreo necurăţie,
când nu aveam vreo rană,
nici vreo bubă puroioasă,
nici vreo pată, Dumnezeul meu,
ci era în mine seninătate şi bucurie,
pace şi blândeţe sfântă, smerenie şi îndelungată răbdare,
lumina îndurării şi a faptelor bune,
răbdarea şi puterea nebiruită faţă de toate.

De aci, multa mângâiere a lacrimilor în fiecare zi,
de aci, bucuria în inima mea,
care ţâşnea ca un izvor şi curgea neîncetat,
pârâu de miere şi băutură a veseliei,
ce se întorcea necontenit în gura minţii mele.

De aci, toată sănătatea, de aci, curăţia,
de aci, ştergerea patimilor şi a gândurilor deşarte,
de aci, nepătimirea fulgerătoare ce mă însoţea
şi se împreuna mereu cu mine –
înţelege aceasta în chip omenesc,
tu care auzi aceste cuvinte, ca să nu te întinezi în chip nenorocit.
Era o nepătimire Ce-mi sădea plăcerea negrăită
a întâlnirii şi dorul nesfîrşit al minţii, al unirii dumnezeieşti,
de care împărtăşindu-mă, mă făceam nepătimitor,
înfocat de plăcere, arzând de dorul ei.

Căci, împărtăşindu-mă de lumină, m-am făcut lumină,
mai presus de orice patimă, în afară de orice răutate.

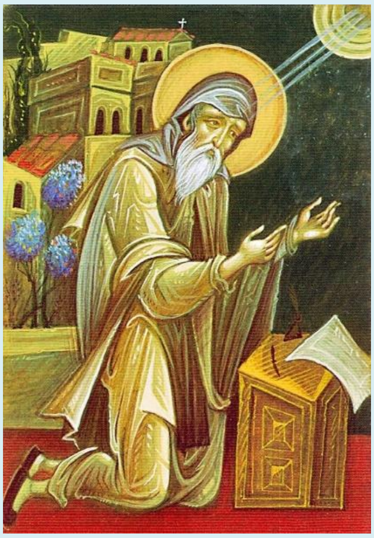
Fiindcă nu se uneşte patima cu lumina nepătimirii,
precum nici umbra sau întunericul nopţii cu soarele.

Dar devenind astfel şi fiind astfel,
m-am moleşit, Stăpâne, ca unul ce m-am bizuit pe mine
şi am fost atras de grija lucrurilor simţite
şi am căzut în preocuparea de cele ale vieţii, nenorocitul de mine.

Şi răcindu-mă, m-am făcut negru ca fierul
şi întârziind în zacerea aceasta, m-am acoperit de rugină.

Pentru aceasta strig către Tine, cerându-Ţi
să mă curăţeşti iarăşi, Iubitorule de oameni,
şi să mă readuci la frumuseţea de mai înainte
şi să mă bucuri de lumina Ta,
acum şi pururea şi în toţi vecii. Amin.

Sfântul Simeon Noul Teolog - Imnele iubirii dumnezeieşti - L - Despre vederea lui Dumnezeu şi a lucrurilor dumnezeieşti ; despre lucrarea minunată a Sfântului Duh ; despre proprietăţile persoanelor Treimii celei de o fiinţă ; despre faptul că cel ce n-a ajuns să între în Împărăţia Cerurilor nu se va folosi cu nimic, chiar de va fi în afara chinurilor iadului

Ce este ceea ce s-a lucrat în mine de către Tine,
o, Dumnezeule, cauza şi îngrijitorul tuturor ?
Ce voi spune, ce voi înţelege ?
Căci mare este taina văzută în mine.
dar e tuturor necunoscută şi nevăzută.

Spune-mi, care e aceasta ?
îţi voi spune cu adevărat.
Sunt ţinut si amestecat, Mântuitorule,
nenorocitul de mine,
în întuneric şi umbră,
în cele sensibile şi în simţuri,
în creaţia materială, în sânge şi trup.

Iar aflându-mă în acestea, în chip nenorocit şi păcătos,
mă stăpâneşte spaima când vreau să vorbesc despre cauza mea.

O văd cu mintea, dar unde, sau cum e, nu ştiu.
Căci cum este, îmi este cu totul de netâlcuit;
iar unde, mi se pare în acelaşi timp
un lucru cunoscut şi necunoscut.

Mi se pare un lucru cunoscut, pentru că se vede în mine,
şi aceeaşi se arată iarăşi departe.

Dar totodată necunoscut, ca una ce mă duce cu ea
într-un loc care nu e nicăieri şi nicidecum
şi-mi produce uitarea celor sensibile
şi mă scoate gol din toate cele materiale şi văzute,
ba chiar şi din trup.

Deci, ce este ceea ce lucrează în mine aceasta,
pe care am spus că o văd ?
Nu pot spune.
Totuşi, ascultă şi vei înţelege acest lucru.

Tuturor le rămâne cu totul de neapucat,
dar este şi prins de cei vrednici şi li se împărtăşeşte lor ;
li se comunică acestora, se uneşte cu ei în chip necuprins
şi e unit cu cei curaţi în mod neconfundat
şi e amestecat întreit într-o amestecare neconfundată
cu cei ce vieţuiesc întregi în chip nepătat.

Acesta luminează în mine ca un sfeşnic,
mai bine zis întâi se arată în ceruri,
dar se vede nemăsurat mai presus de ceruri,
însă în mod neclar şi în chip nevăzut.

Dar când îl caut cu osteneală
şi cer cu stăruinţă să-mi strălucească,
sau mi se arată mai limpede acolo sus
şi mă desparte de lucrurile de jos
şi mă uneşte în chip negrăit cu strălucirea lui ;
sau se arată deodată întreg înăuntrul meu,
ca o lumină rotundă, senină şi dumnezeiască,
Iară forma, fără chip, într-o formă fără formă,
făcându-se văzută şi grăind către mine acestea:

Pentru ce mă circumscrii în ceruri
şi Mă cauţi acolo, socotind că locuiesc acolo ?
Pentru ce cugeţi că sunt pe pământ,
clar socoţi că sunt cu toţi
şi legiuieşti să fiu pretutindeni ?

Spusa că sunt pretutindeni îmi atribuie mărime (dimensiune),
Căci cunoaşte că firea Mea e mai presus de mărime.

Spusa că sunt pe pământ îmi atribuie o circumscriere,

dar Eu sunt în mod sigur necircumscris.

Şi spunând tu că sunt împreună cu toţi,
îţi faci arătată tuturor neştiinţa ta.

Căci ai auzit că sunt Eu însumi întreg,
prin fiinţă cu sfinţii, în simţire
si contemplare, dar şi prin împărtăşire,
împreună cu Tatăl Meu şi cu Duhul dumnezeiesc,
şi că Mă odihnesc în chip vădit în Ei.

Dacă deci spui că Noi suntem cu fiecare luat în parte,
îi vei face pe cei mulţi despărţiţi în mulţi ;
de vei spune că suntem ca într-unul,
cum va fi şi fiecare acest unul,
mai bine zis cum acest unul e şi sus şi jos ?
Şi cum va fi Acelaşi cu toţi ?

Cel ce umple totul cum va locui în unul luat aparte,
sau Cel ce e în unul luat aparte, cum va umple totul ?

Auzi tainele de neexprimat, minunate şi cu totul străine
ale lui Dumnezeu Cel de neexprimat :
Dumnezeu este cu adevărat, este sigur
- aceasta o mărturisim toţi binecredincioşii -
dar nu e absolut nimic din cele ce le ştim,
însă nu e nici din cele ce le ştiu îngerii
şi în acest sens spun că Dumnezeu nu e nimic,
nimic din toate, ca Cel ce e Creatorul tuturor,
ci e mai presus de toate.

Căci cine ar putea spune ce este Dumnezeu,
pentru a putea spune şi că este aceasta sau aceea.
Nu ştiu deloc cum, în ce fel, de ce mărime este.

Dar eu care nu cunosc pe Dumnezeu cum este,
după formă, chip, mărime, frumuseţe,
cum voi explica lucrările Lui,
cum, fiind nevăzut de toţi, se vede,
cum este împreună cu toată firea creată,
cum locuieşte în toţi sfinţii,
cum umple totul şi nu e umplut nicăieri ?

Aceasta nu le va putea spune deloc nimeni
Dar, o, Cel pe care nimeni dintre oameni
nu Te-a văzut vreodată,
o, împărate al tuturor, Singurul Atotmilostiv,
îţi mulţumesc din toată inima mea,
că nu m-ai trecut cu vederea zăcând în întunericul de jos,
ci m-ai atins cu mâna Ta dumnezeiască,
pe care văzând-o eu, m-am ridicat îndată bucurându-mă,
căci a strălucit mai luminos ca soarele.

M-am grăbit să o prind pe aceasta, nevrednicul de mine .
şi ea a dispărut îndată din ochii mei
şi iarăşi m-am aflat întreg în întuneric.
Am căzut atunci la pământ jelindu-mă şi plângând,
rostogolindu-mă şi suspinând cu durere,
dorind să-Ţi văd iarăşi dumnezeiasca mână.

Ai întins-o, mi s-a arătat mai clar
şi învăluind-o, am sărutat-o.
O, mare milă a bunătăţii !
Ziditorul mi-a dat să-I sărut mâna,
care susţine cu putere toate.

Dar iarăşi a retras-o Ziditorul,
încercând, desigur, râvna mea,
dacă o doresc pe ea şi pe Dăruitorul ei,
dacă dispreţuiesc toate şi o aleg mai bine pe ea
şi rămân la iubirea ei.

Iar eu am lăsat îndată lumea şi cele ale lumii,
am închis totodată toate simţurile mele :
ochii, urechile, nasul, gura şi buzele,
am murit pentru toate rudeniile şi pentru toţi prietenii,
da, am murit cu adevărat prin voinţă
şi n-am căutat decât mâna lui Dumnezeu,
iar El văzându-mă făcând aşa,
mi-a atins pe ascuns mâna, m-a prins
şi m-a condus prin mijlocul întunericului în care mă aflam.

Simţind eu aceasta, i-am urmat cu bucurie,
alergam cu putere noaptea şi ziua,
păşeam viguros cu mare râvnă.

Dar păşind, iarăşi m-am aflat nemişcat.
însă, totodată, înaintam şi mai mult spre cele dinainte.
O, ce taine, o, ce lupte, o, ce cununi !
Alergând aşa în mijlocul stadionului,
mă atrăgea în chip negrăit
mâna Sfântului meu Părinte ce se ruga pentru mine
şi s-a atins de capul meu nevrednic
şi mi-a dat cununa biruinţei mele,
sau, mai bine zis, ea însăşi mi s-a făcut cunună.

Şi văzând-o pe aceasta, am avut
o negrăită veselie, o negrăită bucurie, o negrăită plăcere.
Căci cum n-ar fi fost aşa ?
Biruind lumea întreagă
şi ruşinând pe stăpânitorul lumii,
am primit din mâna lui Dumnezeu o cunună dumnezeiască,
mai bine zis, o minune, în loc de cunună,
însăşi mâna Stăpânului tuturor,
care se vede strălucindu-mi în chip nematerial,
neîncetat şi fără înserare.

Ea mi se întindea ca un sân
şi mi se îmbia cu îmbelşugare, ca unui fiu al lui Dumnezeu,
spre a mă alăpta cu laptele nestricăciunii,
o, ce dulceaţă, ce plăcere de nedescris !

Ea mi s-a făcut şi paharul băuturii dumnezeieşti
şi al undei nemuritoare.
Împărtăşindu-mă din El,
m-am umplut de desfătarea cerească
cu care singuri îngerii se desfată
şi sunt păstraţi nestricăcioşi,
ca luminile de-al doilea prin împărtăşirea de cea dintâi.
dar nici nu ne-am născut toţi ca să rămânem vii
ci abia unul dintr-o mie, sau din zece mii
a cunoscut această vedere tainică.

Toţi ceilalţi sunt copii născuţi morţi,
necunoscând pe Cel ce i-a născut.
Căci precum morţii scufundaţi în apă,
sau chiar în foc, nu sunt nimic,
aşa nici aceştia, morţi prin necredinţă
si infirmi din neîmplinirea poruncilor,

nu ştiu că sunt victimele
unei lucrări înfricoşătoare, ai unei credinţe înşelătoare.

Ei se socotesc fii ai lui Dumnezeu,
dar nu cunosc pe Tatăl lor.
Deci, dacă tu spui că cunoşti numai prin credinţă pe Acesta
şi socoteşti că eşti numai prin ea fiu al lui Dumnezeu,
atunci şi întruparea lui Dumnezeu e pentru tine numai prin credinţă
şi nu s-a făcut om prin faptă.

Aşa şi ***noi ne-am făcut părtaşi***
dumnezeieştii şi negrăitei firi (II Petru I, 4),
copii ai Tatălui, fraţi ai lui Hristos,
botezaţi în Duhul Cel Prea Sfânt.

Dar nu toţi au cunoscut harul,
sau iluminarea, sau împărtăşirea,
nici nu s-a născut El în mod simţit.

Iar de s-a făcut fiu al omului cu adevărat,
te face numaidecât pe tine fiu al lui Dumnezeu cu lucrul
Deci dacă nu s-a făcut El trup la părere,
nici noi nu ne facem duh în închipuire,
ci precum s-a făcut Cuvântul trup cu adevărat,
aşa ne transformă pe noi în chip negrăit
şi ne face fii ai lui Dumnezeu într-adevăr.

Cuvântul rămânând neschimbat cu dumnezeirea,
s-a făcut om prin asumarea trupului.
Păstrând pe om neschimbat în trup şi în suflet,
m-a făcut pe mine dumnezeu întreg.

A luat trupul meu osândit
şi m-a îmbrăcat pe mine cu dumnezeirea întreagă.
De fapt, botezându-mă, am îmbrăcat pe Hristos,
nu în mod sensibil, ci, în mod sigur, spiritual.

Şi cum n-ar fi dumnezeu prin har şi prin înfiere,
prin simţire, cunoştinţă şi contemplare (vedere)
cel ce l-a îmbrăcat pe Fiul lui Dumnezeu ?

Dacă Dumnezeu Cuvântul s-a făcut om în mod inconştient,
pot socoti cuvenit să devin şi eu dumnezeu în mod inconştient.

Iar dacă Dumnezeu s-a făcut om întreg,
în mod conştient, prin faptă şi la vedere,
trebuie să cugetăm numaidecât
în mod ortodox că eu m-am făcut
întreg dumnezeu prin comuniunea cu Dumnezeu,
în simţire şi cunoştinţă, nu prin fiinţă, ci prin împărtăşire.

Căci, precum Dumnezeu s-a născut fără să se schimbe
Om în trup şi s-a făcut văzut de toţi,
aşa mă naşte pe mine şi mă face în chip negrăit duhovnicesc,
dumnezeu, dar rămas, om.

Şi precum Acela văzându-se în trup,
nu se cunoştea de mulţime că e Dumnezeu,
aşa şi noi fiind văzuţi de toţi oameni cum eram,
nu puteam fi văzuţi de cei mulţi,
ca ceea ce am devenit, prin harul dumnezeiesc.

Numai celor ce au ochiul sufletului curăţit
ne facem văzuţi în transparenţa noastră,
pe când celor necuraţi nu li se face văzut
nici Dumnezeu, şi nu ne facem văzuţi nici noi
şi nu suntem crezuţi că am devenit aşa (cum am zis).

Căci sunt necredincioşi cei ce se bazează
numai pe credinţa fără fapte.
Iar dacă nu sunt necredincioşi, sunt cel puţin morţi,
precum a declarat şi dumnezeiescul Pavel.

Nu fi necredincios, ci spune-mi şi răspunde-mi cu înţelepciune :
Care din cele două voieşti să o alegi,
o credinţă moartă, lipsită de fapte,
sau o necredinţă cu fapte ale credinţei ?
îmi vei răspunde în mod sigur :
care e răsplata faptelor fără credinţa dreaptă şi desăvârşită ?
Dar eu, la rândul meu, îţi voi răspunde :
Care e folosul credinţei fără fapte ?
Dacă deci voieşti să înţelegi ceea ce am spus înainte
şi să devii dumnezeu după har,
nu în cuvânt, nu în aparenţă, nu cu închipuirea,
nu numai prin credinţa lipsită de fapte,
ci cu experienţa, în realitate şi prin vederea spirituală ;
şi prin cunoştinţa atotputernică,

lucrează cele ce ţi le porunceşte Mântuitorul
şi pe care El însuşi le-a suportat pentru tine.
Şi atunci vei vedea lumina atotstrălucitoare
arătându-se în văzduhul cu totul înălbit al sufletului.

Vei vedea în chip nematerial şi clar Fiinţa nematerială
străbătându-l cu adevărat întreg,
iar prin suflet întreg trupul,
fiind şi sufletul cel nematerial însuşi în trupul întreg:
Şi va străluci şi trupul tău, cu sufletul tău,
iar sufletul, la rândul lui, va străluci fulgerător,
ca harul strălucitor, asemenea lui Dumnezeu.

Iar dacă tu te lenevești în a imita
smerenia Creatorului; pătimirile şi batjocurile suferite de El
şi nu primeşti să le rabzi pe acestea,
eşti lăsat spiritual, dar şi mai mult cu simţirea,
în întunericul şi în iadul tău trupesc:

- O, ce lipsă a binelui ! -
care e stricăciunea, (coruperea).
Şi ce e aceasta altceva decât moartea
într-un vas nemuritor ?

În acesta eşti închis în veci,
lipsit de toate bunătăţile din lumină
si de lumina însăşi.

Dar încă nu vorbesc despre faptul de-a fi predat
ci de locuirea (sufletului) în trup ca într-un butoi
după înviere şi (aici) înainte de aceasta,
şi de faptul de-a nu privi nicăieri în afară
şi de-a nu primi deloc vreo lumină înăuntru,
ci de-a zăcea lipsit de toate bucuriile de aici
şi de cele viitoare, precum am spus înainte.

Deci tu, care mă asculţi şi spui:
"Nu voiesc să ajung înăuntrul acestei împăraţii nemuritoare,
nici să mă bucur de bunătăţile acelea,
ci să fiu numai în afara pedepsei
şi să nu primesc experienţa focului",
răspunde-mi, prea înţelepte, şi spune-mi: .
Ce folos vei avea, tu care ai ajuns cum ai spus ?

Oare socoteşti că este sau va fi o pedeapsă mai mare ca a ta ?
Nicidecum. Dar prin aceasta nu vei spune că atunci
te vei afla şi vei fi ţinut prin pedeapsă singur în chinuri ?
Iar dacă vei spune că atunci vei primi
un trup spiritual, cum va fi închis sufletul în el ca într-un butoi ?
Ascultă, învaţă, cum va fi acolo.

Precum sămânţa se seamănă după specie
- nu vorbesc de a grâului, de a orzului şi de a altora -
şi după specie va şi odrăsli,
aşa şi trupurile celor ce mor
cad în pământ, în starea în care se găsesc.
Iar sufletele care se despart de ele
la viitoarea înviere a morţilor
vor afla fiecare din ele, după vrednicie,
un acoperământ plin de lumină sau de întuneric.

Cele curate, care s-au împărtăşit de lumină
şi s-au aprins candelele lor,
vor fi toate în lumina neînserată,
iar cele necurate, care au ochii inimii orbi
şi sunt pline de întuneric,
cum vor vedea lumina dumnezeiască ?
Nicidecum, vei spune.

Deci, spune-mi, cine le va auzi pe acestea cerând milă după moarte
şi le va deschide ochii lor, care n-au voit să vadă de bună voie,
nici să-şi aprindă candela sufletească.

Deci, pe aceştia îi va primi întunericul neluminat.
Iar cum am spus, trupurile sfinţilor
se vor strica şi vor putrezi şi ele,
dar se vor scula cum s-au semănat,
grâu curat, grâu sfinţit,
vase sfinte ale Sfântului Duh.

Ca unele ce-au trăit aici foarte curate
se vor scula iarăşi pline de slavă,
luminând, fulgerând ca lumina dumnezeiască.

Sufletele sfinţilor care au locuit în aceste trupuri,
vor străluci atunci mai mult ca soarele
si se vor face asemenea Stăpânului,

ale Cărui dumnezeieşti legi le-au păzit.

Iar trupurile păcătoşilor vor învia la rândul lor
cum s-au semănat ele în pământ,
înnoroiate, rău mirositoare, putregăioase,
vase murdare, neghine ale răutăţii,
foarte întunecate, ca unele ce-au lucrat
faptele întunericului şi au fost unelte ale tuturor relelor
şi seminţe ale celui viclean.

Vor învia şi ele nemuritoare
şi spirituale, dar asemănătoare întunericului.
Şi sufletele nenorocite unite cu acestea,
fiind şi ele întunecate şi necurate,
vor fi asemenea diavolului,
ca unele ce-au imitat faptele aceluia
şi au păzit poruncile aceluia
cu care vor fi şi aruncate în focul nestins
şi trimise în întuneric şi tartar.

Mai bine zis se vor prăbuşi acolo,
pe măsura poverii lor, a păcatelor,
şi vor rămâne acolo în vecii vecilor.

Iar sfinţii, precum am spus,
ridicaţi fiecare de aripile virtuţilor,
se vor sui şi ei, fiecare după vrednicie,
în întâmpinarea Stăpânului;
şi după cum s-a pregătit fiecare pe sine,
va fi mai aproape sau mai departe de Ziditorul,
unit cu El în vecii vecilor,
săltând şi desfătându-se de o desfătare nesfârşită.

Amin.

Sfântul Simeon Noul Teolog - Imnele iubirii dumnezeieşti – Ll - Când Duhul străluceşte în noi, toate patimile sunt puse pe fugă, ca întunericul de lumină. Dar când el îşi retrage razele, cădem în patimi şi în gânduri rele

Învăluindu-mă lumina Ta,
îmi dă viaţă, Hristoase al meu,
căci vederea Ta e viaţă şi înviere.

Nu pot descrie lucrările luminii Tale,
dar pe aceasta am cunoscut-o şi o cunosc.

Chiar de mă aflu în boală, în necazuri, în întristări,
chiar de sunt ţinut în lanţuri, în foame şi închisoare,
sau în suferinţe cumplite, Hristoase al meu,
de-mi străluceşte lumina Ta, ea le alungă pe toate
ca pe un întuneric.

Iar în odihnă şi în lumină si în bucuria de lumină,
mă face să fiu deodată Duhul Tău dumnezeiesc.

Am cunoscut necazurile ca un fum,
gândurile ca un întuneric, ispitele ca săgeţi,
grijile ca întuneric,
şi patimile ca fiare în lucrare, Cuvinte.

Din toate acestea Tu m-ai eliberat,
Tu m-ai izbăvit odinioară,
începând să faci să strălucească în mine
lumina Ta dumnezeiască.
Iar acum aflându-mă iarăşi în mijlocul acestora,

Hristoase Dumnezeul meu,
mă păzeşti nerănit, acoperindu-mă cu lumina Ta.

Dar fiindcă greşesc foarte mult, păcătuind în fiecare ceas,
fiindcă mă fălesc, fiindcă mă mânii,
îţi cer pedepsirea Ta miloasă, Hristoase al meu.

Şi pe aceasta o simt de fapt lucrând în mine cu tărie
prin retragerea luminii Tale
atotstrălucitoare şi dumnezeieşti,
care m-acoperă, Stăpâne.

Căci, precum soarele se face noapte şi întuneric
şi ies toate fiarele căutând de mâncare,
aşa, Dumnezeul meu, nemai acoperindu-mă lumina Ta,
îndată mă învăluie întunericul vieţii şi marea tuturor ispitelor
şi mă mănâncă fiarele patimilor
şi sunt rănit de săgeţile tuturor gândurilor.

Dar când iarăşi Te milostiveşti,
când iarăşi Te înduri de Mine,
când îţi apleci urechea la vaietele gemetelor mele,
şi asculţi suspinele mele şi primeşti lacrimile mele
şi voieşti să priveşti la smerenia mea,
a celui ce-am săvârşit păcate de neiertat, Hristoase al meu,
Te faci văzut de departe, răsărind ca o stea
şi Te măreşti pe încetul, nu trăind-o aceasta Tu însuţi,
ci deschizând treptat mintea robului Tău ca să văd.

Şi aşa fugind întunericul şi dispărând,
socotesc că vii Tu, Cel pretutindeni prezent.
Şi când mă înconjori întreg, Mântuitorule,
când mă acoperi întreg, mă învălui întreg,
mă eliberez de patimi, sunt scăpat de întuneric
şi de ispite şi de patimi şi de toate gândurile.

Căci mă umplu de bunătate, mă umplu de veselie,
sunt covârşit de bucurie, de o fericire nespusă,
văzând taine înfricoşătoare, văzând minuni străine,
văzând cele ce ochiul omului nu le-a văzut,
nici n-ar putea să le vadă, nici urechea să le audă,
cele ce nu s-au suit la inima credincioşilor.

Şi sunt copleşit de spaimă,
îmi ies din mine în trăirea acestora,
mă înstrăinez cu totul de toate cele de pe pământ,
lăudându-Te în cântări neîncetate, pe Tine, Dumnezeul meu.

Cunosc în mine o schimbare străină
şi modul ajutorării mele de către mâna Ta atotputernică.
Văd cum numai prin strălucirea luminii Tale
şi prin arătarea ei,
ai alungat toată întristarea, m-ai răpit din lume
şi unindu-Te cu mine în chip tainic,
m-ai reaşezat îndată în mod tainic în cer,
acolo unde nu este întristare, nici suspin,
nici lacrimi, nici şarpe care muşcă călcâiul;
mi-ai arătat cărarea neobositoare şi ferită de păcate,
dar neplăcută, strâmtă şi greu de umblat de către oameni,
sau, mai drept vorbind, de toţi neumblată.

Căci cine dintre oameni a putut vreodată sau va putea
să ajungă în cer până ce e în trup,
sau chiar fără trup ? Zburând prin ce aripi ?

Ilie a fost înălţat în car, în căruţă de foc şi înainte de el Enoch,
dar nu în ceruri, ci în alt loc ;
şi nu prin ei înşişi, chiar dacă au fost mutaţi.

Dar ce-au fost acestea faţă de cele ce se întâmplă cu noi ?
Spune-mi, ce asemănare este între umbră şi adevăr,
sau între duhul slujitor şi supus
şi Duhul Stăpânitor, a toate lucrător şi dumnezeiesc,
care dă tărie şi putere întregii fiinţe create ?

Căci toate celelalte sunt creaturi,
dar Acesta singur e Făcător,
ca nedespărţit de Tatăl şi la fel de Fiul,
cele trei fiind Dumnezeu; căci Treimea este un singur Dumnezeu
şi Ea a dat fiinţă tuturor, Ea a creat toate;
Ea a creat spre mântuirea noastră,
În lume, după trup, pe Cuvântul şi Fiul Tatălui,
Care e nedespărţit de Tatăl şi de Duhul.

Acesta se întrupează cu adevărat
prin venirea Duhului

şi se face ceea ce nu era, om asemenea mie;
dar în afară de păcat şi de toată nelegiuirea.

Astfel, s-a arătat tuturor Acelaşi ca Dumnezeu şi om,
având unit cu El prin fire pe Duhul dumnezeiesc,
cu care a readus la viaţă pe morţi,
a deschis ochii orbilor,
a curăţit leproşi, a alungat demoni.

Acesta răbdând crucea şi, de asemenea, moartea
şi înviind în Duhul, s-a înălţat întru slavă
şi a înnoit calea spre cer
tuturor celor ce cred în El cu o credinţă neşovăitoare.
Căci a vărsat în chip bogat Duhul cel Prea Sfânt
în toţi cei ce şi-au arătat credinţa din fapte.

Şi-l varsă şi acum cu îmbelşugare peste aceştia
şi-i îndumnezeieşte prin El îndată pe cei cu care se uneşte
şi-i preschimbă pe aceştia în chip neschimbat
şi-i arată fii ai lui Dumnezeu, fraţi ai Mântuitorului,
împreună moştenitori cu Hristos şi moştenitori ai lui Dumnezeu,
dumnezei însoţitori ai lui Dumnezeu în Duhul Sfânt,
înlănţuiţi numai cu trupul, dar cu duhul liberi,
urcând cu Hristos în chip uşor la ceruri
şi având vieţuirea întreagă acolo,
în vederea bunătăţilor pe care ochii nu le-au văzut.

Ce-a fost deci căruţa de foc, care l-a răpit pe Ilie ?
Şi ce a fost mutarea lui Enoch în comparaţie cu a celor ce
sunt mutaţi la acestea ?

După părerea mea, aşa cum marea despărţită odinioară cu toiagul
şi mana coborâtă din cer, au fost neîndoielnic
numai chipuri şi simboluri ale adevărului
- marea a Botezului şi mana a Mântuitorului -
la fel acelea au fost simboluri şi chipuri ale
acestora, care sunt înzestrate cu o transcendenţă
şi cu o slavă neasemănată,
cu atât mai înaltă, cu cât Creatorul întrece creatura prin fire.

Căci mana, care e numită "pâine şi hrană a ingerilor"
şi pe care au mâncat-o oamenii atunci în pustie,
a încetat, s-a pierdut şi toţi câţi au mâncat-o au murit,

căci nu s-au împărtăşit de viaţă.

Dar trupul Stăpânului meu fiind îndumnezeit
e plin de viaţă şi face părtaşi de viaţă
şi nemurire pe cei ce îl mănâncă ;
şi-i trece nu prin noianul mării,
nici nu-i mută din Egipt ducându-i la alt pământ,
care le produce şi el oamenilor roduri stricăcioase;
şi nici nu ne porunceşte Răscumpărătorul lumii
să umblăm patruzeci de ani (prin pustie).
ca să ajungem la pământul făgăduinţei.

Ci, botezaţi întâi şi apoi împărtăşiţi
de sângele şi de trupul Lui,
prin credinţa neşovăitoare,
ne trece îndată de la moarte la viaţă,
de la întuneric la lumină
şi de la pământ la ceruri.

Mai întâi dezbrăcându-mă de stricăciune şi de moarte
şi eliberându-mă întreg în simţire şi conştiinţă,
m-a arătat apoi pe mine ceea ce-i mai înfricoşător - cer nou -
şi s-a sălăşluit în mine Creatorul tuturor,
de care nu s-a învrednicit nici unul din sfinţi dinainte.

Căci, vorbea Dumnezeu şi mai înainte prin Duhul dumnezeiesc
şi făcea minuni prin lucrarea Lui,
dar nu s-a unit fiinţial niciodată cu vreunul
înainte de-a se face om Hristos, Dumnezeul meu.

Căci, luând El trup, a dat Duhul Său dumnezeiesc,
şi prin El se uneşte fiinţial cu toţi credincioşii
şi se face nedespărţită unirea cu aceştia.

Vai mie ! - căci plâng cu amar rătăcirea oamenilor -
cum nu credem lui Hristos, cum nu-I urmăm,
cum nu dorim viaţa, cum nu poftim
bogăţia Lui nejefuită, nestricăcioasă,
slava neapropiată a vieţuirii cu El ?

Cum socotim că ne mântuim alipiţi de cele stricăcioase?
noi care nu iubim pe Hristos mai mult decât cele văzute,
nici nu nădăjduim să fim cu El după moarte ?

Aceştia sunt mai nesimţiţi decât lemnele şi pietrele.

Dar, o, Hristoase al meu, izbăveşte-mă de nebunia acestora
şi învaţă-mă să iubesc viaţa tuturor credincioşilor,
Căci,Ţie se cuvine lauda şi închinarea,
împreună cu Tatăl şi cu Duhul dumnezeiesc,
ca împăratul şi Făcătorul tuturor,
ca lui Dumnezeu şi Stăpânului, în vecii vecilor. Amin.

Sfântul Simeon Noul Teolog - Imnele iubirii dumnezeieşti – Lll - Învăţătura despre Dumnezeu (despre Teologie); şi că nu e îngăduit celui ce nu s-a schimbat prin împărtăşirea de Sfântul Duh şi n-a devenit în cunoştinţă Dumnezeu prin înfiere, să înveţe pe alţi oameni cele dumnezeieşti

Cine va mângâia durerea inimii mele ?
Iar spunând durerea, am înţeles iubirea Mântuitorului.

Dar această iubire este o lucrare a Duhului.
Mai bine zis e prezenţa Lui, în mod fiinţial,
văzută în mine în chip enipostaziat ca lumină.

Iar lumina este fără asemănare, e întreagă de neexprimat.
Cine mă va despărţi de cele sensibile, de care am fost odată eliberat
şi m-am ascuns de ele, ajungând în afara lumii ?

Cine îmi va da seninătatea şi liniştea de toate,
ca să mă satur de frumuseţea dumnezeiască a Aceluia,
a Cărui necuprindere înflăcărează iubirea mea,
în măsura în care ceea ce cuprind e o iubire enipostaziată ?

Căci iubirea nu e nume, ci fiinţă dumnezeiască,
participată şi necuprinsă; dar în orice caz dumnezeiască.

Ceea ce se împărtăşeşte e sesizat (cuprins)
dar ceea ce e mai mult, încă nu.
De aceea, ţi-am spus că iubirea e sesizată (cuprinsă)
şi enipostaziată, ca participată şi cuprinsă.

Căci, tot ce este sesizat (cuprins) şi împărtăşit,

e numaidecât fiinţa împărtăşită în mod enipostaziat şi cuprinsă.

Căci, ceea ce n-are fiinţă nu e numită şi nu e nimic.
Dar firea dumnezeiască şi necreată mai presus de fiinţă,
ca una ce e mai presus de fiinţa tuturor celor create,
se numeşte mai presus de fiinţă, dar e totuşi fiinţă
şi enipostaziată, mai presus de toată fiinţa
şi se înţelege că total neasemenea cu ipostasul creat,
căci e întreagă necircumscrisă prin fire,
şi cum vei numi ipostas ceea ce nu e circumscris ?

Pe de altă parte ceea ce e neipostatic, nu e nimic
şi atunci cum ni s-ar împărtăşi ?
Iar de nu mă crezi, îţi voi da mărturia lui Pavel,
care te asigură că amândouă acestea sunt vrednice de crezut.

De fapt, când spune că are în el pe Hristos grăind
şi exprimându-se prin Prea Sfântul Duh,
spune că dumnezeirea e împărtăşibilă şi circumscrisă,
dar că în el şi cu el e prezentă în mod necircumscris şi necuprins.
Iar când vorbeşte de ***Cel ce locuieşte în lumina neapropiată*** (I Tim. VI, 16)
şi mărturiseşte că n-a fost văzută niciodată de om,
Îl arată ca necircumscris şi necuprins.

Căci de Cel pe care nimeni dintre oameni nu L-a văzut vreodată,
cum s-ar fi împărtăşit sau s-ar fi atins cineva ?
îmi vei spune sigur: nicidecum, dacă nu vrei să te sfădeşti.

Dar când îţi zice iarăşi : ***"Dumnezeu care a zis***
să strălucească lumină din întuneric,
El a strălucit înăuntrul meu" (ll Cor. IV, 6).
spune-mi, pe care alt Dumnezeu ţi-l înfăţişează să-l înţelegi,
dacă nu pe Acela care locuieşte în lumina de nesuportat
şi pe care nimeni dintre oameni nu L-a văzut vreodată ?

Căci El însuşi, Cel mai înainte mai presus de fiinţă şi necreat,
a luat trup şi mi s-a arătat creat,
îndumnezeindu-mă întreg pe mine, asumat în chip minunat.

Spune-mi, crezi aşa şi nu te îndoieşti deloc ?
Dacă deci Dumnezeu făcut om, cum crezi,
m-a îndumnezeit pe mine, omul asumat,
atunci, eu devenit Dumnezeu prin înfiere

văd pe Dumnezeu cel prin fire,
pe Acel Dumnezeu pe care nimeni dintre noi
nu L-a putut vedea vreodată
şi nici nu poate să-L vadă peste tot.

Deci cei ce L-au primit pe Dumnezeu prin faptele credinţei
şi s-au făcut dumnezei născuţi prin Duhul,
îl văd pe Acela, pe Tatăl lor,
care locuieşte pururea în lumina neapropiată,
avându-L locuind în ei înşişi
şi locuiesc ei înşişi în El, în Cel cu totul neapropiat.

Aceasta e credinţa adevărată, aceasta e fapta lui Dumnezeu
aceasta e pecetea creştinilor,
aceasta e comuniunea cu Dumnezeu,
aceasta e împărtăşirea şi arvuna dumnezeiască;
aceasta e viaţa, aceasta e împărăţia,
aceasta e veşmântul, cămaşa Domnului,
pe care cei ce se botează o îmbracă prin credinţă,
nu în neştiinţă, îţi spun, nici cu nesimţire,
ci prin credinţa însoţită de simţire şi cunoştinţă.

Şi ca să nu zici : "Cred că L-am îmbrăcat pe Hristos",
Nu-ţi cer simplu : "Crede aceasta !",
ci să ai fapta credinţei, asigurarea credinţei,
pecetea credinţei, desăvârşirea credinţei în mod neîndoielnic
din îmbrăcarea lui Hristos întru simţire şi cunoaştere,
a lui Hristos din care străluceşte, fulgeră slava dumnezeirii
şi care te schimbă pe tine întreg în lumina cea mai limpede,
dar te lasă neschimbat sau îndoit,
fiindcă eşti amândouă :
dumnezeu prin înfiere, iar prin fire întreg om.

Devenit întreg astfel, precum ţi-am spus,
vino şi stai cu noi, o, fratele meu,
pe muntele cunoştinţei şi vederii dumnezeieşti.
Şi acolo vom auzi împreună glasul părintesc.
Dar vai, cât de jos suntem faţă de înălţimea dumnezeiască,
cât de depărtaţi de viaţa veşnică !

Pe cât e de departe cerul de subteranele pământului
şi de cei ţinuţi de demult în chip nefericit în ele,
pe atât, sau şi mai mult, suntem toţi departe

de înălţimea lui Dumnezeu şi de vederea dumnezeiască,
chiar dacă spunem în chip contrar că locuim în El
şi că avem în noi pe Cel ce locuieşte în lumina neapropiată
şi că rămâne şi locuieşte întreg în noi.

Căci, şezând în cele subterane ale pământului,
voim să filosofăm despre cele mai presus de pământ
şi despre cele din cer şi mai presus de ceruri,
ca şi când le-am cunoaşte întocmai,
şi să le povestim tuturor
şi să ne numim cunoscători
şi teologi exacţi şi iniţiaţi în tainele negrăite.

Dar şi aceasta este o dovadă sigură a nesimţirii.
Căci cel născut din nefericire în cele subterane
şi care locuieşte cu totul în întunericul lumii prezente
şi nu vede lumina veacului viitor
- lumina care în mod sigur a strălucit pe pământ
şi străluceşte necontenit
dar spune că el cugetă şi cunoaşte cele din cer
şi că vede toate cele de acolo şi-i învaţă pe alţii,
oare nu e nesimţitor şi mai mult decât atât ?

Acesta e ca un orb care contrazice pe cei ce văd şi zice :
„Acest ban e de aramă, iar semnul de pe el e al altuia
şi literele scrise pe el spun aceasta şi aceea".

Dar cei ce-l aud socotesc acestea ca o născocire îndrăzneaţă,
căci ei văd banul făcut din aur
şi semnul ca fiind cu adevărat al împăratului,
arătând chipul nefalsificat al lui
şi inscripţia redând numele lui.

De aceeaşi boală pătimind, nu socotim că pătimim,
nici nu ne ruşinăm de cineva, sau de sfinţii înşişi
şi de îngerii care privesc de sus starea noastră,
ci se împlineşte cu noi cuvântul Domnului, care zice :
"Văzând nu văd" (Matei XIII, 13) şi iarăşi :
"Auzind, ei îşi închid urechile sufletului
şi nu aud deloc cuvintele Duhului".
De fapt, ei aud trupeşte cu urechile de carne,
dar urechile inimii le au acoperite
şi nu pot auzi câtuşi de puţin.

Căci nu pot ridica de pe ei
acoperământul îngâmfării şi al nesimţirii,
fiindcă ei înşişi şi l-au pus pe ei cu voia.
Şi acoperindu-şi ochii şi urechile,
socotesc că văd şi aud.

Iar dacă le spune cineva :
,, Ascultaţi, copiii mei, şi ridicaţi acoperământul
de pe inimile voastre",
ei se înfurie la aceste cuvinte,
pentru că nu i-a numit "părinţi", ci le-a zis "copii",
şi din aceste cuvinte câştigă mai multă ură
şi nu-şi pot da seama de patima ce-i roade,
mai bine zis de patimile ce le întuneca mintea şi cugetarea
şi-i despart de Dumnezeu pe cei prinşi de ele.

Aceştia, deveniţi sclavi ai închipuirii şi mândriei
şi trăind ca nişte robi ai voii lor,
îşi împlinesc pururea numai voia lor.

Aceştia părăsind legile lui Dumnezeu, îşi sunt ei înşişi lege lor
şi nu slujesc lui Dumnezeu, ci, ce îndrăzneală, lor înşişi.
Ei caută în locul slavei lui Dumnezeu, slava lor
şi se grăbesc să o impună pe aceasta prin toate faptele
şi în toate modurile.

Iar slava lui Hristos este crucea şi patimile,
pe care le-a suportat pentru noi,
ca să ne slăvească pe noi.

Dar ei nu vorbesc să pătimească acestea,
cum le-a pătimit Acela
şi refuză să se facă părtaşi ai slavei lui Dumnezeu,
prin refuzul de-a pătimi, cum a pătimit Acela,
ci voiesc, vai, mai degrabă slavă de la oameni
şi aleg de bună voie despărţirea de Dumnezeu.

Dar, Hristoase al meu, mântuieşte pe cei ce se încredinţează Ţie
de murdara slavă deşartă şi de mândrie,
şi fă-ne părtaşi patimilor şi slavei Tale;
şi ne invredniceste să fim nedespărţiţi de Tine,
acum şi în vecii vecilor. Amin.

Sfântul Simeon Noul Teolog - Imnele iubirii dumnezeieşti - LIV - Fiecăruia dintre oameni i-a dat Dumnezeu în mod potrivit şi spre folos prin Duhul sfânt un dar ca să lucreze nu ceea ce voieşte el, ci precum s-a rânduit mai înainte de el, ca să nu rămână nefolositor în biserica lui

Ce ar putea cunoaşte făptura fără Făcător ?
Iar ei i se cere, cu dreptate şi în mod cuvenit,
să dea socoteală de cunoştinţa ce-a primit-o
şi de punerea ei în practică şi de folosirea ei

De fapt, şi sapa, secera, ferăstrăul, sabia,
securea, toiagul, lancea, cuţitul, săgeata
şi toate celelalte unelte ale vieţii,
fiecare îşi are lucrarea proprie,
dar nu şi-a luat-o de la ea, ci de la noi.

Căci meşterul e cel ce construieşte fiecare unealtă
cu meşteşug, pentru lucrarea care vrea.
De aceea, nu se poate secera grâul cu sapa,
nici nu se poate zidi casa cu sapa, sau construi cu sabia;
nu se poate săpa cu ferestrăul, nici coase cu securea;
nu se poate tăia lemne cu toiagul, nici cu lancea;
nu se aruncă pietre cu un briceag, nici tăia cu o săgeată,
ci trebuie să se folosească fiecare unealtă potrivit
cu fiecare lucru de făcut.

Dacă nu te foloseşti de acestea spre ceea ce au fost făcute,
ci altfel, ai pierdut vremea şi te-ai obosit degeaba.

Aşa socoteşte că şi Dumnezeu ne-a făcut pe noi,

ca să lucrăm fiecare în viaţă credincioşi darului nostru.

El a rânduit pe unii să înveţe, pe alţii ca să fie învăţaţi,
pe unii să conducă pe mulţi, pe alţii să asculte de aceia;
unora le-a dat înţelepciune, altora cunoştinţă şi cuvânt;
unora iarăşi să prorocească, şi altora
să vorbească către alţii în limbi
şi iarăşi altora să săvârşească minuni.
Pe alţii i-a pus să poruncească.
Toate acestea sunt daruri duhovniceşti.

Dar să arătăm şi alte daruri ale Creatorului,
pe care le-a dat oamenilor, fiecăruia după vrednicie.
Pe unul l-a făcut puternic cu trupul,
pe altul l-a făcut mai frumos
şi pe altul iarăşi cu glas mai plăcut decât al altora.
sau peste tot lucră ceva fără puterea dumnezeiască ?

Simplu vorbind, fiecăruia dintre oameni
i-a dăruit un dar şi o însuşire deosebită după vrednicie,
cum singur Dumnezeu ştie, Creatorul tuturor,
ca să lucreze cu folos în viaţă, în chip negrăit.

De aceea, fiecare e destoinic
nu în meseria pe care o voieşte el,
ci în cea pentru care a fost creat
potrivit şi propriu, pentru ea.

Poţi vedea pe marinar străbătând valurile mării
cu pricepere şi cu plăcere mai mare
decât un bărbat care călăreşte un cal mândru;
şi decât un agricultor care taie cu plugul brazdele pământului,
socotind mult mai de preţ perechea boilor ce-l ajută,
decât cei patru cai ai căleştii împărăteşti
şi, de aceea, bucurându-se şi îndulcindu-se cu bunele nădejdi.
Ostaşul iarăşi se socoteşte mai presus
de toţi agricultorii, de marinari şi de meşteşugari;
şi gândind la glorie,aleargă spre tăiere şi moarte,
spre un sfârşit înainte de vreme.
El nu va răbda să învârtească cârma,
nici să ţină coarnele plugului,
nici nu va alege să se facă zidar, sau corăbier, sau agricultor.

Ci fiecare, precum am spus, va împlini lucrarea
pe care a primit-o de la Dumnezeu,
şi altceva nu va putea face omul în viaţă,
ba nici măcar nu va voi.

Dar observă - ca să-ţi spun iarăşi cele spuse înainte -
că precum nu poate vreo unealtă din toate cele numite
să se mişte de la sine spre a lucra ceva fără mâna omului,
care o ridică şi face ceva prin ea,
aşa nici omul nu poate cugeta sau face ceva bun
fără mâna dumnezeiască.

Căci pe mine m-a alcătuit Meşterul, care e Cuvântul,
cum a voit El şi cum m-a aşezat în lume.

Deci, spune-mi, cum voi putea cugeta sau face,
Cel ce mi-a dăruit minte, desigur, cum a voit,
Acela îmi dă şi să cuget toate câte ştie că-mi sunt spre folos
şi-mi dă şi puterea să lucrez cele ce le ştiu.

Deci dacă fac acestea, El îmi va da, neîndoielnic,
cu iubire de oameni, să cuget lucruri şi mai desăvârşite;
iar dacă dispreţuiesc şi acestea puţine, încredinţate mie
spre împlinire voi suporta cu dreptate şi lipsirea de ele
de către Dumnezeu care mi le-a dat.

Şi voi fi o unealtă nelucrătoare, nefolositoare,
ca unul ce n-am voit să lucrez poruncile Creatorului,
În acest caz m-am predat lenei şi nepăsării
şi, de aceea, am fost aruncat din mâinile Stăpânului
şi datorită neascultării şi nesupunerii de care m-am lăsat ispitit
am fost alungat din Raiul adevărat
şi am ajuns departe de Dumnezeu şi de mâinile sfinţilor.

Aflându-mă apoi şarpele atotviclean
zăcând în lenevie şi predat întreg nelucrării celor bune,
s-a folosit cu viclenie de toate faptele necinstite
de care eram văzut îndulcindu-mă şi bucurându-mă,
când trebuia să mă întristez, să mă jelesc şi să plâng
că m-am despărţit, ticălosul de mine, cu voia
de cele pentru care am fost creat
şi m-am predat cu voia
tuturor celor contrare firii.

Şi aşa am căzut în chip nenorocit în mâinile vrăjmaşului,
de care fiind ţinut şi muşcat în întregime,
şi neputând să mă împotrivesc, netrebnicul de mine,
- căci cum m-aş fi putut împotrivi, fiind mort ? -
m-am făcut unealtă supusă a toată răutatea,
a toată nelegiuirea şi lucrarea vicleană,
amăgit în chip viclean, nenorocitul de mine.

Căci, ţinându-mă în mâna lui şi trăgându-mă cu putere,
m-a acoperit de gunoiul murdar şi de toate noroaiele
şi m-a învăluit în urâte mirosuri şi m-a făcut
să mă veselesc de ele, vai, ce nesimţire !
Astfel, m-a aflat lucrător
în răpiri, pizme, ucideri nedrepte,
bârfiri, mânii, ca să spun pe scurt, în tot felul de răutăţi,
mai bine zis el însuşi se folosea de mine, fără să vreau.

Căci, o dată ce m-am aruncat eu însumi pe mine cu voia
din mâna lui Dumnezeu şi a sfinţilor Lui
şi m-a răpit crudul stăpânitor şi stricător de suflet
şi m-a prins în mâna lui, cu voia mea,
n-am mai putut să nu lucrez ale lui,
ci în toate lucram prin voile lui.

Căci nu se putea împotrivi sabia celui ce o ţinea,
ci cel ce o ţinea se folosea de ea cum voia.

Dar Dumnezeu care m-a făcut, privind de sus
şi văzându-mă stăpânit de mâna tiranului,
S-a îndurat de mine şi m-a răpit din mâna aceluia
şi iarăşi m-a introdus în Raiul dumnezeiesc,
în via Lui, în mâinile lucrătoare din vie,
ale sfinţilor, spre a lucra cele dumnezeieşti,
spre a cultiva virtuţile, spre a păzi poruncile,
ca nu cumva aflându-mă iarăşi lucrătorul răului
petrecând în afara mâinii sfinte,
să mă răpească şi să mă facă să lucrez iarăşi ale lui.

Deci, luându-mă bunii şi miloşii lucrători ai viei
şi ridicând întreaga mea voinţă cu mâinile lor,
m-au întors îndată să lucrez şi să plâng neîncetat
cu smerenie şi prin împărtăşire (de puterea lui Dumnezeu).

Aceste trei mi le-au spus mie, fiule,
cei ce păzesc şi stăruiesc în ele prin lucrarea lor cea bună
şi prin ele sunt duşi în scurt timp
spre slavă, curăţie, nepătimire şi vederea dumnezeiască
şi nu mai cad niciodată în mâinile răuvoitorului.

Şi primesc de la Dumnezeu iertarea tuturor păcatelor şi greşelilor
şi aşa se fac fii ai Celui Prea Înalt
şi dumnezei după har şi unelte de bun folos,
care lucrează tot lucrul bun,
mai bine zis lucrători ai viei, care călăuzesc pe alţii
spre fapte cu adevărat bune, spre fapte ale mântuirii.
Acestora - ascultaţi toţi - crezându-le şi pe acestea făcându-le,
şi predându-mă întreg lucrătorilor şi slujitorilor lui Dumnezeu,
potrivit poruncii Lui, am aflat în mine.
împlinite deplin toate făgăduinţele.

Şi m-am minunat de aceasta
şi le strig cu glas mare şi le povestesc tuturor
şi le laud şi spun - căci nu rabd să le îngrop pe acestea în tăcere -.

Alergaţi, toţi cei ce vă simţiţi pe voi
aflându-vă în afara mâinilor lui Dumnezeu şi ale sfinţilor Lui!
Grăbiţi-vă şi alipiţi-vă de ei în chip nedespărţit,
prin credinţă, prin iubire şi cu toată hotărârea.

Aruncaţi tot cugetul şi toată voia proprie
şi predaţi sufletele voastre în mâinile acelora
ca unelte neînsufleţite, nefăcând nimic, nemişcându-vă
şi nelucrând în afara lor !

Cugetul lor să se facă al vostru.
la fel şi voia cea sfântă a lor
să fie împlinită de voi ca una ce e voia lui Dumnezeu.

Şi aşa păşind pe o cale scurtă şi fără piedici,
veţi fi prietenii lui Dumnezeu Celui Prea înalt,
Şi vă veţi arăta în puţine zile
şi moştenitorii bunătăţilor cereşti şi negrăite.

Căci mergând pe calea cea dreaptă,
veţi face parte din numărul sfinţilor
şi această cale vă va face pe toţi fericiţi.

Drept aceea rugaţi-vă toţi pentru mine,
cel ce am păcătuit mai mult decât toţi,
deşi m-am silit să merg pe calea aceasta aspră,
strâmtă, scurtă şi neprimejdioasă
care duce la lărgimea vieţii veşnice.

Rugaţi-vă ca pentru unul ce v-am arătat-o şi vouă,
celor ce aţi voit să păşiţi pe ea cu căldură
pe urmele picioarelor lui Hristos.

Aceasta pentru ca să mă aflu şi eu şi
să vă aflaţi şi voi în acea viaţă,
umblând fără prihană pe această cale până la sfârşitul vieţii.

Dar să se afle şi toţii câţi doresc să vadă pe Hristos.
Ca părăsind toţi cu bucurie trupurile,
să mergem spre odihna de acolo, spre lărgimea Raiului
şi să ne arătăm moştenitori ai vieţii.

Ca uniţi în mod nedespărţit cu Dumnezeu şi cu toţi sfinţii
în Hristos, Unul Născut Fiu şi Dumnezeu Cuvântul,
împreună cu Duhul dumnezeiesc,
să fim ai Sfintei Treimi,
acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Sfântul Simeon Noul Teolog - Imnele iubirii dumnezeieşti – LV - Duhul Sfânt rămâne cu cei ce au păstrat curat Sfântul Botez, dar se depărtează de cei ce L-au întinat

Tu mă cunoşti, Hristoase, ca lucrător a toată fărădelegea
şi ca un vas adevărat al tuturor răutăţilor.

E ceea ce ştiu şi eu şi sunt copleşit de ruşine
şi stăpânit de durerea ei şi de întristarea pentru ea.

O suferinţă de nesuportat îmi apasă inima.
Dar lumina feţei Tale, care îmi luceşte tainic,
a alungat aceste gânduri, a risipit suferinţa mea
şi a adus în locul ei bucuria în smeritul meu suflet.

Voiesc, deci, să fiu astfel întristat, Hristoase,
dar întristarea aceasta nu stă lipită de mine.
Ci sunt întristat mai degrabă,
ca nu cumva din pricină lipsei aceleia
să mă pierd şi să mă lipsesc de bucuria viitoare.

Dar, de această bucurie să nu mă lipseşti, Stăpâne,
niciodată, nici acum, nici în veacul viitor, împăratul meu.
Căci bucuria aceasta e vederea feţei Tale.

Fiindcă nu eşti, Dumnezeul meu, numai tot binele,
ci le şi dăruieşti celor ce Te văd pe Tine tot binele;
şi umpli, împărtăşindu-te, prin împărtăşire, pe cei pe care îi vezi,
nu numai în viitor - vai de cei ce o spun aceasta -
ci şi acum, cât sunt în trup, pe cei vrednici.

Căci nu-i priveşti numai pe cei ce s-au curăţit pe ei prin pocăinţă,
dar le dai şi lor putinţa să Te vadă,
nu cu închipuirea sau cu gândul minţii,
nici prin amintirea simplă, cum cugetă unii,
ci în adevărul existenţei dumnezeieşti şi
a lucrării Tale înfricoşătoare
spre împlinirea cu adevărat a iconomiei dumnezeieşti.

Căci, prin aceasta înfăptuieşti unirea celor despărţiţi,
Tu, Dumnezeule, care eşti mântuirea tuturor.
De aceea, cei ce au primit Botezul Tău din pruncie
şi au vieţuit în chip nevrednic de el în viaţă,
vor avea parte, cum am spus, de o osândă mai mare ce cei nebotezaţi,
batjocorind veşmântul Tău cel Sfânt.

Şi aceasta cunoscând-o, Mântuitorule, ca un lucru sigur şi adevărat,
ai dat pocăinţa spre o a doua curăţire
şi ai pus ca urmare a ei harul Duhului,
pe care l-am primit întâi în Botez.

Căci n-ai spus că harul vine numai prin apă,
ci mai degrabă prin Duhul, prin chemarea Treimii.

Fiindcă am fost botezaţi ca prunci inconştienţi,
primim harul ca nişte nedesăvârşiţi şi în chip nedesăvârşit,
dobândind iertarea întâiei neascultări.

Şi aceasta e, socotesc, unicul motiv pentru care ai poruncit,
Stăpâne, să se săvârşească această baie dumnezeiască.
Prin ea, cei botezaţi intră înăuntrul viei,
izbăviţi de întuneric şi de iad
şi eliberaţi de moarte şi de stricăciune.

Căci, prin vie înţeleg şi ea este Raiul,
din care am căzut şi în care acum suntem iarăşi chemaţi.

Şi precum Adam era în el înainte de păcat,
în el ajung şi toţi cei ce se botează întru cunoştinţă,
dar nu cei ce, datorită inconştienţei,
n-au primit simţirea înţelegătoare,
pe care o produce Duhul care vine prin lucrare.

Toţi am primit ca Adam prin Duhul,

puterea de-a lucra şi păzi poruncile,
fiind ele o lege duhovnicească şi dumnezeiască,
care trebuie împlinită prin fapte, în trup şi cu trupul.

Căci omul fiind îndoit, are nevoie de o lege îndoită,
şi nesocotind una, cade şi din cealaltă.
Fiindcă sufletul singur nu poate lucra faptele cele bune,
iar trupul care lucrează fără cunoştinţa dumnezeiască,
poate fi socotit ca un animal purtător de povară.

Deci, cei ce au intrat în via Ta sau în Rai,
chemaţi prin Botez, cu toiul nepăcătoşi sau şi sfinţiţi,
s-au făcut ca Adam cel dintâi,
dar apoi, nesocotind o astfel de mântuire
şi un ajutor aşa de mare şi de negrăit al Tău, Hristoase,
au săvîrşit fapte mai rele ca Adam,
dispreţuind, totodată, iubirea Ta de oameni
şi neluând în seamă infricoşătoarea lucrare a iconomiei Tale,
arătată în baia Botezului în Duhul Sfânt.

Mai pot fi socotiţi, cum îşi închipuie mulţi oameni,
că se află înăuntrul Raiului, chiar de păcătuiesc ?
Mai pot fi socotiţi, o dată ce s-au întinat
şi au murdărit rău, Mintuitorul meu, veşmântul Tău ?
Şi vei mai primi să locuieşti înăuntrul inimii lor spurcate,
măcar cît de puţin Tu Cel curat, Cel sfânt ?

"Nicidecum, a spus Dumnezeu, nu va fi aceasta, copile
Căci ştiu că te-ai botezat şi tu, dar te-ai întinat
şi ai păcătuit ca un copil, ai fost amăgit ca un lipsit de minte,
şi ştiu cât ai plâns, cât te-ai zdrobit,
cum ai renunţat la toată lumea
şi cum, înduplecat de rugăciunile lui Simeon, Părintelui tău,
de-abia te-am învrednicit,
la început, numai în mintea şi în simţirea înţelegătoare,
de glasul Meu, apoi şi de o rază
şi după aceea M-am arătat ţie cu iubire de oameni în lumină.

Apoi, M-am făcut un nor mic în chip de foc,
asezându-Mă deasupra capului tău
şi ţi-am dăruit ţie vederea acestei arătări,
iar prin spaima de ea, lacrimi împreunate cu o mare
străpungere a inimii,

topind grosimea trupului şi întunericul capului,
aşa de mult, încât din ele a pornit un miros
ca de carne arsă în foc, precum însuţi ştii.

Greutăţile ce au urmat după aceea
şi strâmtorarea pe care ai suportat-o,
fără îndoială că le-ai uitat.

Dar Eu le cunosc, Eu care ştiu toate :
credinţa, smerenia faţă de Părintele tău
şi renunţarea totală la voia ta,
pe care le socotesc şi sunt o mucenicie.
Căci cel ce nu mai are o voie proprie, fără îndoială moare,
dar se regăseşte şi trăieşte în voia Mea.

Aşa fiind tu şi acela în fiecare zi
şi forţându-Mă cu lacrimi pe Mine Cel bun prin fire,
am început să Mă arăt ţie, precum ştii,
curăţind pe încetul sufletul tău prin pocăinţă
şi arzând materiile patimilor tale aşezate pe el,
care nu erau patimi trupeşti sau materiale,
ci spini nemateriali : nori, întuneric gros, ceaţă şi negură.

Vreau să spun că te subţiai prin post şi prin ostenelile privegherii,
ale rugăciunii, ale tuturor neplăcutelor pătimiri,
şi te spălai neîncetat prin lacrimi fierbinţi,
în rugăciune, în felul mâncării şi mai ales al băuturii.

Astfel, am izbutit cu greutate să te fac pe tine un vas încăpător
şi nu numai încăpător, ci şi curăţit
şi în stare să rămâi, ia seamă, în mijlocul focului nears.
După ce te-am făcut astfel, lumina pe care o vedeai atunci
zburând în jurul tău şi înconjurându-te,
a intrat întreagă înăuntrul tău, ea cea neapropiată prin fire,
şi te-a schimbat printr-o schimbare străină.

Dar această lumină nu poate rămâne
dacă nu mă slujeşte prin toate faptele,
ci primeşti fie şi un mic gând în inimă,
sau o mică simţire neplăcută faţă de cineva,
neîndreptăţită sau îndreptăţită,
sau o ispită prin cuvânt sau printr-un înţeles viclean ;
şi dacă nu te pocăieşti fierbinte, cu lacrimi,

şi nu le alungi pe acestea de la tine prin pocăinţă, ca şi toată
cugetarea vicleană a inimii.

Căci ea este Duhul dumnezeiesc care este împreună cu Mine
şi ca Tatăl cel de o fiinţă cu Mine,
Dar ea dispare deodată, ca soarele care apune
şi ascunzându-se ca într-o clipită de ochi, nu se mai vede.

Cum va exista deci în sufletul necurăţit deloc
şi neajuns vreodată la simţirea pocăinţei ?
Sau cum va suporta sufletul plin de patimi şi de păcate
firea de nesuportat a focului ?
Cum va încăpea în el lumina cu totul neîncăpută ?
Cum, fiind acest suflet întuneric,
se va uni cu lumina neapropriată
şi nu va dispărea în prezenţa ei ?

Nu e cu putinţă, copile, aceasta nicidecum.
Eu sunt despărţit (deosebit) de toate creaturile,
dar când m-am făcut cu trupul creatură, Eu, Creatorul tuturor,
am primit să fiu asemenea oamenilor,
luând suflet şi minte asemenea lor.

Dar nu i-am făcut atunci pe toţi, deodată, dumnezei,
ci M-am făcut Eu om,
dar prin credinţă şi prin păzirea poruncilor,
însă şi prin Botez şi prin dumnezeiasca împărtăşire
de înfricoşătoarele Taine ale Mele, M-am făcut tuturor viaţă.

Iar spunând viaţă, am arătat pe Duhul dumnezeiesc.
însă cei ce au pe Duhul Meu în inimile lor,
trebuie să o cunoască aceasta.

Căci îl au pe El, cum a spus Pavel,
strigând către Tatăl.
Căci El zice prin ei către Tatăl Meu :
"Avva, Tatăl Meu" (Rom. VIII,
15).

Fiindcă au devenit copii ai lui Dumnezeu
şi cunoscându-Mă pe Mine, văd şi pe Tatăl,
şi-L numesc cu îndrăzneală : Tată.

Ba, Duhul spune şi către fiecare dintre cei
ce-L au cu adevărat în ei:
Nu vă temeţi, copii ! iată Eu, precum vedeţi,
sunt înăuntrul vostru şi împreună cu voi
şi vă eliberez o dată pentru totdeauna de stricăciune şi de moarte
şi vă arăt ai cui copii şi prieteni v-am făcut pe voi.

Bucuraţi-vă în Domnul !
Acesta este semnul adevărat, dat oamenilor :
că s-au făcut fii şi moştenitori ai lui Dumnezeu,
că au primit şi au pe Duhul Meu dumnezeiesc
şi de aceea trăiesc ca adevăraţi creştini şi în realitate
şi nu numai cu numele".

Acestea le sunt vrednice de crezare şi de dorit, Hristoase al meu,
celor pe care i-ai cunoscut mai înainte
şi le-ai dat să se facă asemenea
chipului Tău în Duhul dumnezeiesc.

Şi le sunt lor cu totul cu putinţă ca unora ce sunt chemaţi
la bucuria negrăită ce le vine de la Tine în veci.
Iar tuturor celorlalţi acestea li se par cu neputinţă.

Şi le resping, necrezându-le deloc
amăgindu-se pe ei înşişi sau socotesc nebuneşte
că se pot mângâia cu nădejdi deşarte,
folosind cu îngâmfare vorbe înalte,
dând acestora sensuri alegorice potrivite ideilor plăcute lor
şi dispreţuind cu totul înfricoşătoarele tale porunci.

Căci nu voiesc să Te caute pe Tine, socotind că Te au,
Sau de mărturisesc că nu Te au, Dumnezeule,
Te propovăduiesc pe Tine tuturor
ca fiind cu totul de nesesizat.

Afirmând că nimeni dintre oameni nu Te poate vedea,
nici nu există vreunul
care să-i depăşească pe ei în cunoştinţă.

Dar fie că învaţă că eşti sesizabil şi accesibil tuturor oamenilor,
fie că spun că eşti cu totul insensizabil şi inaccesibil,
în amândouă cazurile greşesc,
neînţelegând cele dumnezeieşti şi omeneşti,

ca unii ce sunt întunecaţi.

Dă-le lor lumina cunoştinţei,
dă-le mâna fricii dumnezeieşti,
dă-le să se ridice din groapa relei lor explicări
şi să vină la simţirea că se mişcă în groapă şi şed în întuneric,
nevăzând lumina dumnezeiască !

Dă-le să ştie ceea ce mărturisesc, dar nu cred,
că sunt acum oameni care Te văd.
Căci, dacă nu le-ar străluci acelora
lumina Ta şi n-ar vedea întru cunoştinţă,
cum ar crede limpede că Te arăţi celor vrednici
şi vorbeşti şi locuieşti cu ei acum şi în veci
ca şi cu nişte prieteni, ca şi
cu nişte slujitori credincioşi ai Tăi,
precum ai spus ?

Dar Tu eşti Dumnezeul celor credincioşi,
nu şi al celor necredincioşi.
De aceea, nu priveşti deloc spre ei.

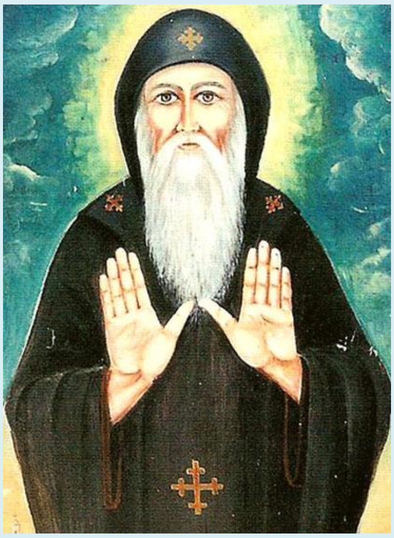
Căci cum ai arăta, Mântuitorul meu,
faţa luminii Tale celor ce Te tăgăduiesc
şi spun că lumina Ta cea veşnică
nu străluceşte în sufletele celor vrednici.

Aceasta e cu neputinţă, de nu vor dobândi o credinţă mare,
cum ai spus şi nu vor păzi cu râvnă legea Ta dumnezeiască,
nedându-se până la moarte pentru Tine,
lucrării adevărate a înţeleptelor Tale porunci.

Aceasta e mântuirea tuturor celor ce se mântuiesc.
Altă cale nu există, precum ai spus, Dumnezeul meu.

Dă mila Ta, Mântuitorule,
dă mila Ta celor ce Te roagă,
acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Sfântul Macarie Egipteanul: Cum se manifestă Duhul Sfânt în suflet? Cine nu are comoara şi focul Duhului în sine să nu îndrăznească să predice altora!

Uşurinţa în împlinirea poruncilor nu o dă puterea omului, ci puterea Duhului

„Avem comoara în vase de lut” – spune Pavel. ***Duhul este comoara care lucrează în noi împlinirea poruncilor lui Dumnezeu. Şi cel ce are această comoară lucrează cu uşurinţă toate virtuţile.*** Ca nişte cerşetori săraci să-L rugăm pe Tatăl să ne trimită această comoară. Cel ce stă în păcat, oricât s-ar strădui, nu poate produce rodul Duhului Sfânt. Uşurinţa în împlinirea poruncilor nu o dă puterea omului, ci puterea Duhului. Şi numai cel ce a luptat mult, a căutat şi a răbdat necazuri obţine această putere de sus. Cei bogaţi în Duhul Sfânt nu se golesc niciodată vorbind altora şi înviorându-i, ci din contră: ***luminându-i pe alţii, ei se luminează pe sine însuşi şi mai mult.*** Din ei ţâşneşte duhul afară ca dintr-un izvor ce nu mai seacă.

Însă cei săraci în Duhul Sfânt, chiar dacă ştiu să vorbească duhovniceşte, din memorie, din ceea ce au citit prin cărţi şi au învăţat de la alţii, aceştia nu posedă o comoară proprie a Duhului şi rămân goi, iar pe alţii îi înviorează doar momentan, neavând putere să lucreze în inimile lor.

De aceea, mai înainte de a căuta să fim de folos altora, ***să cerem lui Dumnezeu să ne trimită nouă înşine comoara Duhului, să ne curăţească pe noi înşine mai întâi, să ne zdrobească inima, să ne înflăcăreze credinţa, să ne dea siguranţa vieţii veşnice.*** Să ne vindecăm înainte pe noi înşine, şi apoi să trecem la vindecarea altora. ***Numai din inimile celor ce-L iubesc cu adevărat pe Domnul, vor curge râuri de apă vie.*** Cine nu simte focul aprins în inimă pentru

Hristos să nu îndrăznească să predice, căci va induce în eroare şi pe aţii şi va da socoteală pentru aceasta.

Viaţa harică a sufletului este foarte, foarte variată. ***Cei care sunt născuţi de sus, care au în ei lumina lui Hristos, sunt conduşi de Duhul Sfânt în foarte multe feluri.***

- *Uneori sunt plini de o mare bucurie, ameţiţi ca de o beţie sfântă, alteori simt o pace adâncă şi o mare linişte.*
- *Altă dată plâng şi se tânguiesc amarnic de mila întregului neam omenesc căzut. Duhul plânge în ei „cu suspine negrăite”. Iubirea pentru omenire îi face să sufere pentru aceasta.*
- *Altă dată îi cuprinde un foc de iubire pentru toţi, indiferent că sunt răi sau buni; pe toţi ar dori să-i strângă la piept, fără deosebire.*
- *Altă dată se coboară în smerenie şi se cred mai josnici şi mai spurcaţi decât toţi oamenii. Iarăşi sunt ridicaţi în bucurie negrăită.*
- *Şi uneori se simt gata de luptă cu duşmanul, plini de curaj şi eroism, dorind „să calce peste scorpii şi peste şerpi”.*
- *Altă dată, sufletul se linişteşte cu totul, simte nevoia de tăcere mare şi de singurătate şi intuieşte adevăruri şi înţelegeri noi, pe care nu le cunoştea şi pe care harul divin i le descoperă.*
- *Iar altă dată sunt ca nişte oameni de rând, obişnuiţi.*

Duhul Sfânt conduce sufletul cum vrea şi încotro vrea El, şi în felurite chipuri îl prelucrează pe om ca să-i desăvârşească sufletul. Astfel prelucrat, sufletul ajunge la curăţire şi unire cu Domnul.

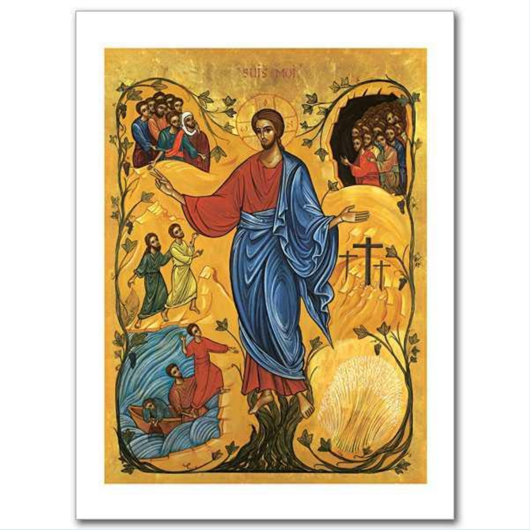
Duhul se uneşte cu Duhul şi sufletul devine tot o lumină, un ochi, un suflet, o bucurie, o plăcere, o veselie, o dragoste, o îndurare, o bunătate, o blândeţe. Unul ca acesta se face chip al lui Hristos.

Să-L rugăm deci pe Dumnezeu să ajungem şi noi să nu mai trăim noi, ci Hristos să vieţuiască în noi – să ajungem la măsura Lui. Sfinţiţi în suflet şi în trup şi pironiţi pe Crucea lui Hristos, să ne învrednicim de moştenirea Împărăţiei Cerurilor.

(din: Pocăinţa sau Întoarcerea la Dumnezeu. Extrase din Omiliile duhovniceşti ale Sfântului Macarie Egipteanul, Editura Bizantină, Bucureşti)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Sfântul Macarie Egipteanul – Pentru ce trăim? Cum moare sufletul, cum se pierde Duhul Sfânt? "Acolo unde se află Duhul Sfânt, acolo se iveşte şi lupta cea grea"

Dumnezeu ne cere acum să urmăm faptele lui Iisus şi cuvintele Lui

Dumnezeu a creat toate cele ce se văd şi le-a dăruit oamenilor spre bucuria lor. Le-a dat şi plăceri, dar le-a dat şi o lege a dreptăţii. ***De la venirea lui Hristos însă, Dumnezeu cere o altă dreptate: o inimă curată, gânduri nevinovate, cuvinte folositoare, sfinţenie deplină, desăvârşire.*** Şi drept este să ne ceară aceasta, pentru că ne-a trimis şi modelul de urmat. N-au fost numai porunci scrise şi grăite, ca în Tablele lui Moise, ci a fost un trup viu, carne şi oase, ca noi, inimă şi minte ca a noastră. Faptele lui Iisus şi cuvintele Lui ne cere acum Dumnezeu să le urmăm. Şi pe bună dreptate***! Iar Iisus singur spune: „Dacă n-aş fi venit şi nu le-aş fi spus!". Nu mai avem deci posibilitatea să ne justificăm, să ne dezvinovăţim vreodată.***

Orice muncă făcută aşteaptă un profit, o răsplată, un premiu. Cel ce ară munceşte din greu în nădejdea recoltei. Cel ce îşi ia soţie se gândeşte să aibă moştenitori. Orice muncă, orice lucru sunt făcute în vederea unui scop, altfel este inutil şi fără sens. Tot aşa ***creştinul se predă lui Dumnezeu, lepădându-se de lume, în nădejdea venirii Domnului şi a vieţii veşnice.***

Creştinul lucrează, munceşte, se luptă în scopul câştigării Duhului Sfânt. Mereu este cu frică şi atenţie în ostenelile lui şi nu se încrede niciodată în propriile lui puteri. Căci Însuşi Iisus a spus: ***„Fără Mine nu puteţi face nimic". Numai Iisus singur dăruieşte în ascuns viaţă şi ajutor şi pe Sine Însuşi Se oferă celui ce, la rândul lui, I-a oferit mintea şi inima sa.*** Este un schimb de duhuri.

Celui ce leapădă totul şi se predă lui Dumnezeu şi Dumnezeu îi trimite Duhul Lui sfinţitor. Aceştia devin aleşii Domnului, pe care El îi hrăneşte în alt chip decât pe ceilalţi oameni. Acestora le dă o altfel de hrană decât restului lumii.

Unii sunt servitorii şi alţii sunt fiii lui Dumnezeu! Cel ce voieşte să devină fiu al Tatălui şi să moştenească Împărăţia lui Dumnezeu trebuie să dovedească această dorinţă a lui prin toată comportarea sa exterioară şi prin toată gândirea lui ascunsă.

Văzând truda noastră, Domnul Se milostiveşte de noi şi ne curăţeşte, ca să putem deveni adevăraţi fii al Lui. Ne trimite mesageri care să ne înflăcăreze râvna, căci o creatură creşte şi însufleţeşte o altă creatură. Precum norii, ploaia şi soarele dau viaţă plantelor, tot aşa şi ***profeţii, apostolii şi sfinţii au fost lumini călăuzitoare pentru întreaga omenire.***

Fiecare specie îşi are mediul ei de viaţă: aerul pentru păsări, apa pentru peşti, pământul pentru animale. Nici una nu-şi poate schimba locul şi mediul în care au fost plasate de Creator fără să piară. Tot aşa există şi o împărăţie a satanei şi a îngerilor căzuţi împreună cu el, dar şi o împărăţie a luminii, unde se bucură îngerii şi duhurile sfinţilor. Omul de carne nu poate vedea şi nici pipăi vreuna din aceste două împăraţii. ***Numai oamenilor duhovniceşti, care au un ochi al sufletului, în afara celui al corpului, li se arată aceste împărăţii ascunse, nevăzute, dar atât de reale.***

Creştinul adevărat are ca hrană sufletească acel foc ceresc al harului. Acest foc îl înviorează, îl spală, îl curăţeşte, îl sfinţeşte, îl face să crească în desăvârşire, însă când acest foc, din vreo neatenţie oarecare, îl părăseşte pe om, imediat acesta cade răpus de duhurile răutăţii. Aşa precum mor creaturile scoase din mediul de viaţă al speciei lor, tot aşa moare sufletul atunci când este scos din focul harului dumnezeiesc.

Să priveghem deci neîncetat să nu ieşim din focul hrănitor şi dătător de viaţă adevărată.

Păcatul nu vine niciodată din afara omului, ci din inima lui porneşte

Sufletul omului este mireasa lui Dumnezeu, a Mirelui ceresc. Toată viaţa noastră este o pregătire pentru această unire mistică, contopire şi unire cu Dumnezeu. Dar aceasta mireasă, sufletul, trebuie să se silească să placă Mirelui Hristos, cu nimic să nu-L scârbească, iar trupul în care sălăşluieşte sufletul trebuie şi el să fie demn de această mare cinste, să fie un vas curat al Duhului, căci este imposibilă curăţenia şi sfinţenia unuia fără a celuilalt. Sufletul nu se

poate sfinţi dacă trupul nu trăieşte în curăţenie, iar trupul nu poate fi curat dacă sufletul este bântuit de gânduri necurate. Unul pe altul se purifică şi împreună se vor uni cu Dumnezeu la înviere, când trup şi suflet vor fi proslăvite, aşa cum a fost Hristos pe Tabor.

Dar vai de sufletul care cade din har şi moare, căci mare întristare se face pentru el în Ceruri! Aşa vorbeşte Ezechiel în profeţia lui despre sufletul căzut şi „găsit gol în pustie“. Aşa a căzut poporul evreu şi a fost părăsit de Dumnezeu şi dat pradă răutăţii neamurilor. Mulţi sfinţi au căzut, deşi primiseră darul Duhului Sfânt, dar apoi nu au mai dus o viaţă curată şi dragostea lor a scăzut şi „căderea din urmă a fost mai mare“, căci satana aceasta a urmărit neîncetat: să-i înşele, dacă este cu putinţă, chiar şi pe cei aleşi; iar această străduinţă a lui va fi aceeaşi, până la sfârşitul veacului. Pe însuşi Hristos a îndrăznit diavolul să-L ispitească, pe Fiul lui Dumnezeu, atâta libertate i s-a dat!

De aceea, permanent să luptăm cu frică pentru mântuirea noastră, căci orice secundă de neatenţie este prilej de biruinţă şi de pătrundere în sufletele noastre a celui viclean. Nimeni niciodată să nu se mândrească cu harul pe care l-a dobândit, să nu fie sigur de el însuşi niciodată. Tocmai această siguranţă de sine o doreşte satana; mândria este păcatul cel mai subtil care zace în fiecare din noi. Acesta a fost primul păcat care l-a prăbuşit pe lucifer din Cer, şi după el a căzut Adam, amăgit de aceeaşi siguranţă de sine. Mai uşoare sunt celelalte păcate grosolane, ce se pot îndepărta şi se pot ierta decât trufia care stă ascunsă în sufletul nostru. Numai smerenia o poate scoate afară.

Darul Duhului Sfânt se dă, dar se şi ia înapoi de către Dumnezeu. Omul care se ambiţionează, care ţine la părerile sale, considerându-le întotdeauna drept cele mai juste, acesta cu siguranţă pierde Duhul Sfânt, căci a pierdut smerenia. Pavel se temea de el însuşi să nu cadă, zicând: ***„Pentru ca nu cumva, după cum am predicat altora, să mă găsesc pe mine însumi inconsecvent“.*** Ce frică avea el deci! Iar noi ne mândrim, ne credem ajunşi pe treptele cele de sus ale desăvârşirii şi judecăm fără milă greşalele fraţilor noştri. Când îl vedem pe aproapele nostru căzând, să fim atenţi să nu cădem şi noi, iar nu să-l judecăm. Să nu dispreţuim harul din noi, neglijând munca noastră continuă de curăţire.

Să nu judecăm pe nimeni, nici pe cei răi şi stricaţi, să nu-i criticăm, să-i vedem curaţi şi drepţi, aşa cum ar trebui să fie şi să ne rugăm neîncetat pentru îndreptarea lor, căci încă „nu ştiu ce fac”. Aşa priveşte cel curat cu inima pe toţi cei din jurul lui. Pentru ochiul curat, toate sunt curate. Ca pe nişte bolnavi trupeşte, de care ni se face milă, să-i privim pe bolnavii sufleteşti. De multe ori, fără ca noi să ştim, în aceşti oameni aparent stricaţi în ochii lumii se ascund sfinţi de-ai lui Dumnezeu, sau viitori sfinţi.

Cei ce se tem de Dumnezeu sunt stăpâni peste toate, chiar şi peste moarte. Nu au frică de nimic şi de nimeni în afară de Dumnezeu.

La înviere, corpul omului va reveni din nou la forma în care a trăit pe pământ, căci scris este: „Nici un fir de păr nu se va pierde“. Toate vor fi luminoase, spiritualizate. Fiecare om va fi cel care a fost pe pământ. Fiecare îşi va primi plata sau pedeapsa, aşa cum a meritat, în acelaşi trup în care a trăit. Greşită este credinţa topirii tuturor sufletelor în Dumnezeu, şi a celor buni, şi a celor răi.

Acolo unde se află Duhul Sfânt, acolo se iveşte şi lupta cea grea. Unde nu este cruce şi durere nu este nici Duhul. Toţi profeţii şi sfinţii au fost prigoniţi. Cei ce nu suferă prigoane degeaba cred că au primit harul; nu au nimic! Numai crucea este semnul coborârii harului. Iisus ce exemplu ne-a dat, ce fel de suferinţă a trimis Tatăl peste El?

„Îi veţi avea de duşmani pe cei din casa voastră“. Iisus a fost omorât de poporul Său. Iudeii n-au fost prigoniţi, semn că Duhul Sfânt Se retrăsese de la ei. Doar creştinii au fost martiri, căci este necesar ca adevărul să fie prigonit.

Păcatul nu vine niciodată din afara omului, ci din inima lui porneşte. ***Provocarea vine din afară, dar consimţirea sau acceptarea momelii exterioare se produce înlăuntrul omului, în mintea şi în inima lui. Numai rugăciunea alungă gândurile ispititoare şi păstrează inima curată. Greşită este credinţa că, o dată ce Hristos S-a răstignit ca să şteargă păcatele lumii, ele au şi dispărut, iar noi suntem gata mântuiţi prin jertfa Sa.***

Câţi creştini botezaţi, care au primit harul prin botez, continuă încă să ducă o viaţă urâtă, şi câţi creştini din biserici n-au încă inima curată!

Păcatul rămâne în lume, a rămas şi după jertfa lui Hristos. **El a venit doar să ne arate cum îl putem noi distruge, ne-a dat metoda vizibilă, palpabilă de a alunga păcatul din trupurile şi sufletele noastre, de aceea El este denumit Mântuitorul lumii.**

Căci nimeni nu va mai putea spune niciodată că păcatul a fost mai tare ca el şi că n-a ştiut cum să-l biruiască. La judecată, nimeni nu se va mai putea justifica. Însuşi Hristos spune că cei din Sodoma şi Gomora încă vor mai avea vreo scuză, pentru că au trăit înainte de venirea Lui.

Omul simplu, care îşi pleacă genunchii cu frică şi umilinţă la rugăciune, reuşeşte să coboare pacea în sufletul lui, liniştea întregii lui fiinţe, şi încetul cu încetul capătă o cunoştinţă şi o înţelepciune pe care cei plini de cultură şi

inteligenţă n-o pot căpăta şi n-o pot pricepe. Omul simplu şi curat este ocupat cu tainele dumnezeieşti şi are groază de strălucirile pământului, pe care le consideră un gunoi pe lângă ceea ce simte el în sufletul lui.

Satana lucrează şi ispiteşte în mod diferit pe fiecare om şi mai ales îl provoacă în punctul lui cel mai slab, cel mai delicat, cel mai lipsit de apărare. De aceea şi spune Iisus: ***„Privegheaţi şi vă rugaţi, ca să nu cădeţi în ispită“.***

Cine gustă harul ceresc să nu se lenevească, să nu-şi închipuie că a ajuns sus şi nu mai are ce câştiga, ci să se muncească mereu, fără încetare, pentru a păstra acest har – har care străbate trupul şi sufletul deopotrivă.

Tot astfel păcatul stăpâneşte toate membrele fiilor întunericului, căci „din inimă ies gândurile cele rele“. Cei care se cred drepţi pentru că nu simt nici o poftă, dar nici calea lui Dumnezeu n-o urmează, se înşală pe ei înşişi. Căci, la prima provocare, se aprind şi sunt învinşi de păcat în gânduri şi în inimă, chiar dacă practic nu-l împlinesc. ***Curăţirea adevărată nu este cea exterioară, a trupului, ci cea interioară, a minţii şi a inimii. În cel curat şi Domnului îi place să locuiască, şi acela devine un om ceresc care se poate jertfi pe sine însuşi. De aceea omul depăşeşte în vrednicie toate creaturile, căci în nici una nu se coboară Dumnezeu decât în om; nici chiar în îngeri.*** Nici o creatură nu se poate schimba prin propria ei voinţă. Plante, animale, stele, toate şi toate câte se văd nu au voinţa liberă şi personală; omul singur are voinţă. De aceea el are chipul şi asemănarea lui Dumnezeu, Cel ce a hotărât creaţia prin voinţă.

Omul poate hotărî singur, prin propria voinţă, ceea ce voieşte, răul sau binele – nimeni nu-l opreşte; el este liber. Cel care voieşte se poate înfrâna de la pofte şi vicii şi mintea lui învinge răul din el. [...] Toate creaturile: mielul blând, lupul răpitor, vulpea vicleană, şarpele veninos etc, au acelaşi tip de fire. Numai omul poate avea două firi: un om poate fi ca un miel blând şi se lasă sfâşiat, iar altul poate fi ca un lup răpitor. Amândoi sunt însă din aceeaşi specie. Unul îşi stăpâneşte gândurile rele iar celălalt nu, deci unul se luptă să primească harul iar celălalt nici nu se sinchiseşte şi aşteaptă să-i vină de-a gata. ***Trebuie deci să căutăm lumina pentru a fi luminaţi, iar nu să stăm liniştiţi în întuneric, aşteptând ca lumina să vină singură la noi.***

„Căutaţi şi veţi găsi; bateţi şi vi se va deschide; cereţi şi veţi primi” – spune Iisus. De aceea ***creştinii sunt străini de lumea aceasta, pentru că mângâierea lor vine din altă parte. Bucuria lor sunt lacrimile de pocăinţă, pacea duhului ceresc, nădejdea în bogăţiile viitoare din Ceruri. Dispreţuiţi şi respinşi, ei sunt totuşi fericiţi, nemaidorind iubirea şi aprecierea oamenilor.***

Dar vai de creştinul care se bizuie pe darul Duhului Sfânt care, de fapt, nu-i aparţine lui personal, ci numai ostenelilor de care s-a învrednicit mai înainte. Cel care consideră Duhul Sfânt ca pe o bogăţie a lui personală îl pierde cu siguranţă şi cade din nou pradă firii lui păcătoase. Amăgirea şarpelui este foarte perversă şi „subţire”, nici nu se simte; din contră, pare o formă de evlavie şi de sfinţenie. Chiar şi cu gândul se poate comite păcatul; acolo în minte se dă lupta cea grozavă şi nevăzută. Acolo se împlineşte adulterul. Cel ce nu este atent la gândurile lui şi nu ştie cum şi pe care să le alunge imediat, acela păcătuieşte necontenit, nevăzut de nimeni; dar, vai!, la judecată totul va ţâşni în afară, tot ce este ascuns în inimile şi în minţile oamenilor.

Cei încercaţi şi experimentaţi nu se întristează în nenorociri, în suferinţe şi mizerii. Nimic nu-i mai poate surprinde. Ei privesc sărăcia ca pe o bogăţie, postul ca pe o plăcere, ocara şi batjocura ca pe o cinste. Iar când dau peste belşug, peste avere, peste mulţumire trupească, peste cinste, atunci ei se tem şi fug de acestea ca de foc!

Dumnezeu ne-a pregătit Împărăţia. El este gata să ne-o dea în orice clipă, dar noi nu suntem gata încă s-o primim. Avem zeci de motive de invocat, zeci de amânări de făcut. Oare nu este drept că cel ce i-a poftit pe musafiri şi a pregătit masa să se supere pe musafirul care n-a venit şi s-a scuzat, ca cel ce şi-a cumpărat boi sau cel ce şi-a luat nevastă şi n-au putut veni la prânzul Domnului, din Evanghelie?

Omul, nenorocitul, nu-şi dă seama ce fericire şi bogăţie îl aşteaptă în Ceruri la sfârşitul lumii. Se îndoieşte de făgăduinţa lui Dumnezeu. Nu are încredere în promisiunile Lui, de aceea nici nu luptă împotriva satanei, ci se lasă ispitit de acesta.

Toate nenorocirile pământeşti sunt, uşor de suportat la gândul bucuriilor cereşti. Dar cine mai crede în ele, cine le mai aşteaptă şi le mai doreşte?!

Oamenii par cu toţii asemănători, după chip şi trup; şi totuşi, cât de diferiţi sunt între ei! Aparent formăm o unitate, o umanitate, dar în realitate suntem atât de dezbinaţi! ***Ceea ce se petrece în inimă face unitatea, iar nu înfăţişarea din afară.*** În inimă se află viaţa şi moartea; acolo este vrednicia, acolo răutatea, iar adevăratul om este cel ascuns vederii trupeşti. ***Inima este palatul lui Hristos. Inima este corabia sufletului, condusă de căpitanul minţii.*** Mintea guvernează gândurile, ca un conducător de cai care struneşte hăţurile, întoarce căruţa acolo unde vrea. Cel ce ştie s-o conducă bine nu se lasă mânat de animale.

De la căderea lui Adam, şarpele s-a furişat în sufletul omului şi s-a făcut stăpân pe el, a devenit ca un al doilea suflet, de care bietul om nu-şi dă seama. De

aceea răsar gândurile necurate în minte şi poftele cele rele pe care omul le crede normale şi bine de împlinit. Dar adevărul nu este acesta.

Iisus spune: ***„Cine va vrea să-şi scape sufletul, îl va pierde"*** şi ***„Cine nu-şi urăşte sufletul său nu este discipol al meu"***, sau ***„Cine îşi iubeşte sufletul îl va pierde".*** Sufletul său este stricat de păcatul ce s-a furişat într-însul de la căderea lui Adam. Aşadar, cel care face voia sufletului său face voia şarpelui ce-l stăpâneşte. Însă cel ce se supără pe poftele sufletului său, îl ceartă, se luptă cu gândurile rele ce-i vin în minte şi-i provoacă inima să dorească ceva, unul ca acesta primeşte ajutor de la Dumnezeu, devine curat prin lupta nevăzută, se înalţă şi se îndumnezeieşte, ajunge fiu al lui Dumnezeu şi primeşte pecetea Duhului Sfânt, care-l va alege la învierea din morţi ca moştenitor al Împărăţiei Cerurilor. ***Cine a gustat din Duhul Sfânt are şi bucurie şi mângâiere, dar şi frică şi cutremur; şi veselie mare, dar şi lacrimi neîncetate.*** Se întristează pentru ei şi pentru tot neamul lui Adam, căci firea tuturor este stricată. Lacrimile de pocăinţă le devin însă înviorare şi dulceaţă.

Însă dacă omul care s-a făcut părtaş al harului este mândru, sigur de puterea lui, crezând că poate ajunge chiar să facă minuni şi să învie morţii, acela n-are sufletul curat şi pregătit, ci este înşelat de diavol. Nu este sărac cu duhul, nu este smerit, dar el însuşi n-o ştie şi se crede smerit. ***Adevăratul semn al pecetei Duhului Sfânt este umilinţă totală, încercarea de a rămâne ascuns ochilor oamenilor, iar nu a dori să se arate tuturor.*** Şi chiar dacă ar poseda el toate darurile, al facerii de minuni, al vindecărilor, al cuvântărilor, al postirii, al rugăciunii nesfârşite -, pe toate şi le ascunde de ochii lumii şi se consideră a fi praf şi cenuşă, nevrednic de nici o faptă bună. ***Cu cât gustă ei mai mult din Dumnezeu, cu atât sunt mai flămânzi şi iubesc mai mult singurătatea, şi nu lumea, pentru că numai în singurătate pot vorbi cu Dumnezeu liniştiţi.*** Acesta este adevăratul semn al creştinului curat, iar nu lăudăroşenia acelora ce se consideră ajunşi la putere şi la forţa de a-i schimba pe alţii; aceştia sunt amăgiţi de satana.

Moartea adevărată nu este cea a trupurilor, cea exterioară, ci moartea cea ascunsă, cea a omului interior. Cine a trecut însă din moarte la viaţă în cele ascunse ale sale, acela, chiar dacă trupul lui se distruge, el rămâne viu în vecii vecilor. Şi trupurile unora ca aceştia se refac la loc în strălucire, căci ele sunt sfinţite de duhul care a trăit în ele. De aceea creştinii nici nu pomenesc cuvântul „moarte", ci se roagă pentru odihnă „celui adormit".

Trupurile creştinilor nu se pierd. Moartea este lăsată de Dumnezeu, în marea Lui înţelepciune, ca un prag de trecere în veşnicie a celor ce au dorit în mod liber aceasta. Ea este punctul în care se triază sufletele, după propria lor voinţă – unde a dorit fiecare să meargă: în moartea veşnică sau în viaţa veşnică.

Dumnezeu nu sileşte pe nimeni, ci respectă voinţa fiecăruia. Omul se dezvoltă în cele duhovniceşti cu încetul, precum o sământă care creşte în pământ, precum o plantă care dă fructul târziu, când se coace, după ce au bătut-o vânturile şi ploile! Tot aşa se dezvoltă şi omul interior, omul duhovnicesc, acolo unde este nevoie de atâta înţelepciune şi fineţe; puţin câte puţin ajunge el om duhovnicesc. Nu dintr-o dată se schimbă un suflet; este imposibil acest lucru! Numai îndelunga experienţa îi dă statornicia şi siguranţa în cele duhovniceşti.

Şcoala se învaţă pornind de la semne, în clasele primare, urmând apoi liceul, facultatea şi specializarea; nu se află totul dintr-o dată. Dacă lumea văzută are atâtea trepte de înaintare, cu atât mai multe are lumea nevăzută! Desăvârşit ajunge doar cel care a trecut multe examene. Cei ajunşi la ultimele probe poartă în minte şi în inimă semnul crucii, şi tot ceea ce există în lumea aceasta este pentru ei gunoi, deşertăciune… Pentru că vrednice de admirat pentru ei nu mai sunt decât comorile cereşti. ***Omul care îl simte pe Dumnezeu în inima sa a descoperit comoara comorilor, nu mai doreşte nimic, pentru că are el însuşi o avere ce nu se pierde; sufletele oamenilor preţuiesc mai mult decât toate creaturile şi tot universul. Numai în om Se odihneşte Dumnezeu. Cea mai mare demnitate a omului este preţul sufletului său. Toate comorile pământului nu-l pot plăti, numai Dumnezeu Însuşi îl poate răscumpăra. Nici îngerii n-au fost capabili să mântuiască sufletele oamenilor. Preţul sufletului nostru este Însuşi Dumnezeu; de aceea a şi venit El pe lume, ca să plătească acest preţ pentru creatura Lui iubită.***

Căci numai cele asemănătoare se pot răscumpăra între ele. Dumnezeu Ziditorul, prin Fiul Său Iisus Hristos, a venit să-l răscumpere pe om şi Şi-a răstignit propriul suflet pe Cruce pentru a împlini aceasta, atât de mare a fost dragostea Lui pentru sufletul omului. Cel nemuritor a hotărât să moară pentru om, iar sufletul dreptului este slujit de îngerii lui Dumnezeu (exemplul lui Elisei). Iar după cum în lumea văzută regii şi împăraţii nu sunt serviţi decât de oameni aleşi, iar pentru primirea lor se pregătesc palate împodobite, tot aşa sufletele care-L slujesc pe Dumnezeu sunt suflete alese şi casele lor sunt permanent înfrumuseţate cu toate virtuţile. Unde casa sufletului este curăţită pe deplin, acolo vin Domnul şi îngerii să se odihnească!

Dumnezeu Însuşi şi cetele îngereşti luptă pentru sufletul ales împotriva duhurilor răutăţii, atât de mult este preţuit sufletul omului. Dacă însă omul este uşuratic şi se încrede doar în bunătatea şi milostivirea lui Dumnezeu, continuând să trăiască în lenevie şi păcat, crezând că tot va fi iertat, se înşeală şi dispreţuieşte iubirea Tatălui pentru el. Neatenţia dă prilej duhurilor rele să intre în casa sufletului şi să o pustiască.

Mulţi oameni ce duc o viaţă corectă în aparenţă şi practică cultul religios cu conştiinciozitate sunt liniştiţi în conştiinţa lor că merg pe drumul cel bun. Se înşeală însă, necăutând să analizeze ce se petrece în inima lor! Acolo trebuie să fie adevărata corectitudine, nu numai în comportările exterioare, care de foarte multe ori sunt false, ipocrite. Nu întotdeauna aparenta evlavie este urmare a sfinţeniei inimii.

Păcatul stă ascuns şi ţâşneşte din când în când, prin diferite gânduri, în mintea omului. Cine nu duce lupta cu gândurile nu luptă cu satana şi, mai curând sau mai târziu, aceste gânduri rele se vor revărsa şi în afară şi-l vor conduce pe cel aparent corect la păcate făţişe.

Răul este ca un izvor ce ţâşneşte neîncetat. Aşadar, sufletul trebuie să se silească în permanenţă să oprească valurile răutăţii care vin peste el sub formă de gânduri încă de la început.

Toată lumea cea văzută este permanent în mişcare, în agitaţie, în luptă. Nimeni nu cunoaşte însă cauza acestor nesfârşite tulburări, care sunt opera satanei. În lumea nevăzută a gândurilor omeneşti tot satana lucrează şi tulbură. El este stăpânitorul lumii acesteia, văzute şi nevăzute. Oamenii nu ştiu, nu-şi dau seama, ba încă nici nu vor să ştie, că sunt permanent purtaţi de o putere străină şi li se pare firesc tot ceea ce, de fapt, este contrar adevăratei lor firi, create după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu. Întreaga omenire, săraca, este amarnic înşelată de satana.

Numai cei luminaţi, care au câştigat pacea lui Hristos, ştiu şi simt de unde vine toată agitaţia lumii. Răul a pus stăpânire pe lume prin plăcerea pe care o provoacă trupurilor şi sufletelor. Este ca un foc ce aprinde inima şi apoi coboară prin toate mădularele trupului, îndemnându-l la desfrânare, iar păcatul săvârşit creează obişnuinţă, încât omul nu mai este capabil să iasă din el decât cu mare, foarte mare greutate.

La fel se întâmplă cu patimile: toate devin ca nişte munţi ce apăsă sufletul, îl îngreunează, îl strivesc de pământ, nu-i mai dau libertatea să se înalţe spre Dumnezeu. Cât de mult îngreunează sufletul lăcomia, îmbuibarea, ca şi beţia, şi toate trei stârnesc pofta desfrânării în om, chemându-se una pe cealaltă. ***Patimile ard sufletul omului ca nişte săgeţi de foc, distrugându-l, omorându-l. Cei prudenţi însă, când simt aceste patimi că se nasc în ei, se înfurie pe ele, se luptă cu ele şi satana nu mai are putere asupra lor.***

Cei săraţi cu sarea cea cerească sunt foarte puţini şi numaidecât sunt cunoscuţi cei ce vorbesc din comoara Duhului Sfânt, iar vieţile lor sunt exemple de sfinţenie; aceştia sunt vasele alese ale lui Dumnezeu. Cel ce vorbeşte fără să fie

condus de lumină şi harul ceresc nu poate convinge mintea oricui. Este nevoie de muncă şi osteneală multă pentru a transforma inimile oamenilor.

(din: Pocăinţa sau Întoarcerea la Dumnezeu. Extrase din Omiliile duhovniceşti ale Sfântului Macarie Egipteanul, Editura Bizantină, Bucureşti)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Sfântul Macarie Egipteanul: Dumnezeu nu Se coboară decât în aceia care Îl strigă stăruitor!

Încă nu credem că Hristos este nemincinos

Sufletul omului este îmbrăcat cu haina Sfântului Duh aşa cum trupul este îmbrăcat în haine. Cel ce umblă gol trupeşte este lipsit cu totul de bun-simţ, scârbindu-i pe ceilalţi. Tot aşa, cel ce are sufletul gol, neîmbrăcat cu Duhul, îl scârbeşte pe Dumnezeu, care-Şi întoarce faţa de la el.

Precum Adam s-a ruşinat văzându-se gol, tot astfel sufletul ce se simte gol să se ruşineze şi să caute să se îmbrace cât mai repede în haina luminii Duhului. Să nu se înşele pe sine însuşi cu gândurile sale, crezându-se drept şi cinstit, căci dreptatea pe care ne închipuim noi că o avem se va dovedi falsă la Judecată! ***Să-L implorăm neîncetat pe Dumnezeu să ne îmbrace în haina sfântă a Duhului, căci numai El o poate face.***

Un suflet care crede cu adevărat în Hristos este vindecat de izvorul gândurilor celor rele. De aceea l-a ispitit satana pe Adam, pentru a-i fura omul cel dinlăuntru, duhul care-i conducea trupul, pentru a-l face să nu mai privească la Dumnezeu, ci numai la fapturi şi la patimile sale.

Doctorul sufletului nu este altul decât Hristos, şi cel ce aleargă cu credinţă la El se vindecă cu siguranţă, asemenea femeii cu scurgere de sânge. Sufletul omului n-a putut fi vindecat de nimeni, de nici un profet sau patriarh, iar curgerea cea necurată a gândurilor numai Mântuitorul a putut s-o oprească. Se făceau în vechime tot felul de purificări corporale, dar sufletul rămânea închis între duhurile rele ce-l bântuiau. Căci rana cea mare şi nevăzută pe care o făcuse satana numai Dumnezeu o putea vindeca. Sufletul trebuie să alerge la Domnul pentru a fi vindecat, aşa cum a alergat femeia cea bolnavă, aşa cum a strigat

orbul care nu vedea să meargă şi Iisus l-a auzit şi l-a vindecat. ***Tot astfel, sufletul are voinţa liberă să strige după ajutor la Dumnezeu, şi cel ce încă nu se vindecă înseamnă că nu are suficientă credinţă, că se îndoieşte încă de puterea lui Hristos, care pe toţi îi întreba mai întâi: "Crezi că pot face Eu acestea?"***

Noi încă nu-L iubim din toată inima şi nu credem cu adevărat că El a făgăduit că-L va dărui Duhul Său cel Sfânt celor ce-L roagă în mod sincer. Încă nu credem că Hristos este nemincinos.

Pocăinţa este singura noastră salvare

Focul ceresc al Duhului Sfânt, pe care numai unii îl primesc în inima lor şi care lucrează în ei, la învierea morţilor, va aduna iarăşi mădularele împrăştiate ale trupului, refăcând ceea ce a fost desfăcut, reînnoind ceea ce a fost putrezit.

Focul din suflete, care acum este ascuns, va intra atunci din nou în trupuri, dar se va face văzut şi în afară, spiritualizând trupurile, făcându-le trupuri duhovniceşti.

Aşa s-a petrecut cu cei trei tineri care, având focul dumnezeiesc în sufletele lor, au biruit focul material în care fuseseră aruncaţi de Nabucodonosor. Atunci, focul divin s-a arătat şi în afară şi a împiedicat focul pământesc să se atingă de tinerii cei curaţi. ***Acest foc ceresc lucrează în sufletele celor drepţi o icoană ascunsă, care însă la înviere se va arăta în afară.*** Potrivit gândurilor omului curat ce se luptă după propria lui voinţă, Domnul alcătuieşte acestuia un chip nevăzut înlăuntrul lui, dar care se va arăta lumii întregi la înviere, pentru că ***"nimic din ceea ce a fost ascuns nu va mai fi acoperit".***

Şi gândurile cele rele nu pot fi cunoscute de suflet până ce nu intră lumina în el. Singur, de la sine, omul nu ştie ce este bun şi ce este rău. ***Numai prin ascultarea de Dumnezeu se aprinde lumina în mintea lui, îşi vede gândurile necurate şi rănile pe care l-a făcut păcatul în el.*** Numai când răsare soarele oamenii văd ce trebuie să facă; pe întuneric, nimeni nu mai poate să lucreze. Tot astfel şi sufletul: ***fără lumina lui Dumnezeu nu se cunoaşte pe sine însuşi şi deci nu duce nici o luptă cu răul şi, vai!, va muri în păcatele sale.***

Sufletul şi-a pierdut chipul prin neascultare. Adam a fost creat curat de Dumnezeu şi toate făpturile i-au fost dăruite ca să-l servească. Dar Dumnezeu a voit să încerce credinţa şi ascultarea lui şi a îngăduit vicleanului să-l ispitească, iar Adam s-a lăsat prins în cursă şi, o dată cu el, întreaga creaţie care-l slujea a căzut. Adam nu a ascultat de porunca lui Dumnezeu, a voit să devină asemenea Lui – a dorit deci măreţia şi gloria, şi astfel a căzut în moarte şi blestem.

Lipsa fricii de Dumnezeu, aceasta este nenorocirea întregii omeniri. De la Adam şi până astăzi, oamenii s-au crezut pe ei înşişi puternici, stăpâni peste întreaga natură ca şi cum ei ar fi creat-o, nevrând să priceapă, în mândria lor, că totul a fost făcut de un Ziditor, nu la întâmplare, ci cu un sens şi cu un scop anume.

Pentru că, de veacuri, oamenii nu au priceput aceasta, în iubirea lui nesfârşită pentru creatura Lui, Dumnezeu ne-a descoperit acest sens, trimiţând mereu prooroci şi, în cele din urmă, pe Fiul Său, Iisus Hristos, împreună lucrător la crearea întregului univers.

În legea veche, Moise era mântuitorul poporului ales. Acum însă, Hristos este adevăratul şi ultimul mântuitor al sufletelor, scoţându-le din Egiptul păcatelor şi din sclavia gândurilor rele. El ne arată sensul existenţei noastre, şi anume recâştigarea curăţeniei şi sfinţeniei de la începutul creaţiei noastre, stare la care nu se poate ajunge decât ieşind din "Egipt", adică din duhul lumii, din grijile ei, din materialitate. Şi luptând cu obişnuinţa atât de adânc infiltrată în noi de generaţii, să scoatem afară, contrar voinţei noastre, toate poftele trupeşti şi să nu mai avem decât singură grijă: ***aceea de a fi plăcuţi lui Dumnezeu, de a asculta şi împlini poruncile Lui, cu preţul vieţii noastre.*** Numai această înţelegere, această "Nouă Lege" adusă de Mesia, salvatorul ne readuce la chipul cel dintâi al lui Adam cel nevinovat.

Pocăinţa este aşadar singura noastră salvare! Nici cultura, nici inteligenţa, nici nobleţea, nici frumuseţea nu-l reînnoiesc pe om, ci numai pocăinţa adevărată, ruşinea şi regretul pentru tot păcatul săvârşit în trecut. Şi, bineînţeles, schimbarea totală a felului de vieţuire, de gândire.

Părăsind totul pe acest pământ, ne adunăm comori în Ceruri şi inima noastră va tânji după aceste comori de sus oricât de săraci am fi aici, pe pământ; şi chiar de aceea Iisus îl sfătuieşte pe cel ce voia să ajungă desăvârşit: ***"Vinde totul, împarte săracilor, şi vei dobândi comori în Cer".***

Nemaiavând nimic aici, pe pământ, nu vom mai avea la ce să privim în jos, şi ochii noştri vor fi veşnic spre Cer. Duhul omului ajuns aici se ridică la înălţime şi moartea îi apare ca o eliberare, ca o odihnă a tuturor luptelor sale.

"Plăcută este moartea cuvioşilor Săi înaintea Lui". Pe aceasta s-o dorim, să avem o moarte plăcută Domnului.

Un trup mort în ce priveşte poftele învinge "şarpele" ce se târăşte în inima noastră. Aceasta este cea mai mare minune! Cum a fost posibil ca şarpele cel mort să-l învingă pe cel viu?! Pentru lume, aceasta este nebunie. Răstignirea poftelor, înfrânarea, ne aduce viaţa, mântuirea, căci viaţa adevărată este în

trupul omorât. Lumină este în cel ce se jertfeşte pe sine însuşi după exemplul lui Hristos, căci El ne-a spus: ***“Pentru aceasta am venit, ca să vă dau un exemplu. Aşa cum am făcut Eu să faceţi şi voi, pentru a fi fii desăvârşiţi ai Tatălui ceresc”.***

Hristos îl răscumpără astfel pe Adam cel care, prin neascultare, fusese predat diavolului. Dumnezeu a închis gura şi pretenţia satanei asupra omului, căci tot printr-un om ca Adam a reînnoit firea acestuia, i-a redat nevinovăţia prin jertfirea Aceluia pe Cruce, a arătat lumii posibilitatea de mântuire, de scăpare din moartea veşnică. Iisus a înviat acest trup, a fost capabil să Se jertfească pe Sine însuşi, arătând astfel siguranţa învierii propriilor noastre trupuri - cu condiţia de a urma exemplul Lui. Moartea nu este pentru veşnicie şi universul nu este un haos, aşa cum satana se străduieşte să-i convingă pe oamenii secolului acestuia, tot aşa cum s-a străduit să-l convingă pe Adam că neascultarea lui nu are mare importanţă!

Iisus a coborât în iad şi a eliberat sufletele de acolo. ***Tot Iisus este singurul care Se poate coborî în iadul inimilor noastre şi poate scoate afară sufletul închis în întuneric!*** Inimile noastre sunt ca nişte morminte iar mintea noastră, o petrecere a gândurilor satanei; şi atunci, ce suntem altceva decât un iad, o groapă infectă?

Dumnezeu nu Se coboară decât în aceia care Îl caută, care îl strigă. La acest strigăt, El vine şi porunceşte duhurilor rele să iasă afară, aşa cum Iisus a scos demonii din atâţia oameni posedaţi. Dumnezeu îl învie astfel pe cel mort, aşa precum spune Hristos în parabola Fiului Risipitor: ***“Mort a fost şi a înviat”.*** De ce? Pentru că a vrut să se reîntoarcă acasă la tatăl său. Insă fără propria-i voinţă, nimeni nu este silit de Dumnezeu şi El nu-l eliberează pe cel ce nu doreşte aceasta cu sinceritate.

Nimeni, niciodată nu va putea curăţi făptura omului, decât Cel ce a creat-o! Nici o metodă, nici o tehnică şi nici o politică în afară de Dumnezeu nu-l poate transforma pe om, nu-l poate duce la desăvârşire. Toată civilizaţia materială nu ajută cu nimic evoluţia omenirii dacă sufletele rămân moarte sufleteşte. ***Şi numai Ziditorul trupurilor noastre, Cel care a suflat din Duhul Său peste ele, dându-le chip şi asemănare cu El, El singur le poate îndrepta; dar trebuie ca fiecare să dorească această îndreptare, s-o caute, să lupte pentru ea!***

Precum soarele, cu razele lui, pătrunde în toate ascunzişurile, tot aşa Dumnezeu Se pogoară în ascunzătorile sufletelor noastre şi de acolo îl eliberează pe om, aşa cum Iisus a eliberat din iad sufletele drepţilor, după învierea Sa. Insă aceste suflete strigau necontenit după El. Cine nu are însă frică de Dumnezeu nu are nici o bază solidă în viaţa şi comportările sale. El nu-şi poate înfrâna poftele, ba

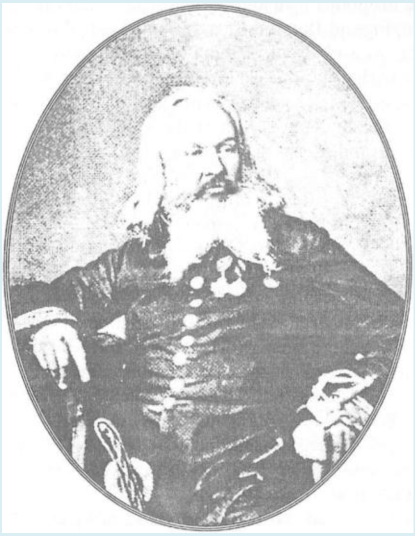
chiar crede că pentru împlinirea lor este făcut pe lume, şi toată viaţa lui este un permanent desfrâu. Nu ştie ce înseamnă lupta cu sine însuşi. Şi când, din mila dumnezeiască şi pentru rugăciunile celor drepţi, se stârneşte în inima lui un gând de îndreptare, imediat satana îl deznădăjduieşte, arătându-i imposibilitatea de a mai ieşi din păcatele sale. Diavolul nu doreşte convertirea omului, pierderea unui suflet de sub stăpânirea sa, iar pe cei care voiesc să se schimbe pe aceia îi şi ispiteşte mai rău şi îi provoacă neîncetat pentru a-i duce la disperare.

Să nu ne lăsăm doborâţi de aceste gânduri negre, căci pentru cei păcătoşi a venit Hristos, ca aceştia să se întoarcă din moarte la viaţă. ***Să stăruim neîncetat în începutul bun de pocăinţă, să cerem, să batem, să căutăm, şi Dumnezeu ne va ajuta, ne va răspunde, va veni la noi.*** El asta doreşte: să vadă stăruinţa noastră, aşa cum a făcut Iisus cu femeia cananeeancă care strigă după El, şi El se făcea că n-o aude. În cele din urmă a împlinit rugăciunea ei, spunându-i: ***"O, femeie, mare este credinţa ta!" ".***

(din: Pocăinţa sau Întoarcerea la Dumnezeu. Extrase din Omiliile duhovniceşti ale Sfântului Macarie Egipteanul, Editura Bizantină, Bucureşti)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Sfântul Serafim de Sarov - Despre dobândirea Duhului Sfânt - Conversaţia Sfântului Serafim cu N.A. Motovilov

Portretul lui N.A.Motovilov - Fiu duhovnicesc al Sfântului Serafim de Sarov şi cronicar al învăţăturilor sale cu privire la dobândirea Sfântului Duh

Era joi. Ziua era posomorâtă. Zăpada se aşternuse cam de 20 de centimetri pe pământ şi fulgi mari de zăpadă cădeau din abundenţă din cer când părintele Serafim a început conversaţia sa cu mine pe un câmp de lângă sihăstria lui din apropiere, în partea opusă râului Sarovka, la poalele dealului care coboară în pantă spre malul râului. Îmi spuse să mă aşez pe trunchiul unui copac pe care tocmai îl doborâse, şi el însuşi se aşeză pe vine în faţa mea.

Domnul mi-a descoperit, spuse marele bătrân, faptul că în copilăria ta ai avut marea dorinţă de a afla scopul vieţii noastre creştine şi că tu mereu ai întrebat numeroase persoane de mare ţinută duhovnicească despre acest lucru.

Trebuie să spun aici că de la vârsta de 12 ani acest gând mă preocupase mereu. De fapt, cercetasem o mulţime de clerici cu privire la aceasta, dar răspunsurile lor nu-mi dăduseră nici o satisfacţie. Acest lucru nu-i era recunoscut bătrânului.

Dar nimeni, continuă părintele Serafim, nu ţi-a dat un răspuns exact. Ei ţi-au spus: «Mergi la Biserică, roagă-te la Dumnezeu, păstrează poruncile lui Dumnezeu, fă binele - acesta este scopul vieţii creştine». Unii au fost chiar indignaţi de faptul că eşti preocupat de curiozităţi profane şi îţi spuneau: «Nu căuta lucruri care te depăşesc». Dar aceştia nu vorbeau după cum se cuvenea.

Iar acum, bietul Serafim îţi va explica în ce constă cu adevărat acest scop. ***Rugăciunea, postul, privegherea şi toate celelalte fapte creştineşti, indiferent cât de bune pot fi ele în sine, nu constituie scopul vieţii noastre creştine, deşi ele servesc drept mijloace indispensabile de a atinge acest ţel.*** **Adevăratul**

scop al vieţii noastre creştine constă în dobândirea Duhului Sfânt al lui Dumnezeu. ***Cât despre posturi, rugăciuni, privegheri, milostenii şi orice faptă bună făcută în numele lui Hristos, ele reprezintă doar mijloace pentru dobândirea Duhului Sfânt.***

Dar ia aminte, fiul meu, numai fapta bună în numele lui Hristos ne oferă darurile Sfântului Duh. Tot ceea ce nu este făcut din dragoste pentru Hristos, chiar dacă poate fi bun, nu ne aduce nici răsplată în viaţa cealaltă şi nici harul lui Dumnezeu în aceasta. De aceea Domnul nostru Iisus Hristos a spus: ***"Cel ce nu adună cu Mine, risipeşte"*** (Luca 11: 23).

O faptă bună nu poate fi numită altfel, deoarece, chiar dacă nu este făcută în numele Domnului, totuşi ea este bună. Sfânta Scriptură spune: ***"în orice neam, cel ce se teme de El şi face dreptate este primit de El"*** (Fapte 10: 35).

După cum vedem din sfânta istorisire, omul care lucrează dreptatea este atât de plăcut lui Dumnezeu încât, de exemplu, îngerul Domnului i-a apărut la ceasul rugăciunii lui Corneliu, sutaşul drept şi temător de Dumnezeu şi a spus: ***«Trimite bărbaţi la Iope, la Simon tăbăcarul; acolo îl vei afla pe Petru, iar el îţi va spune cuvintele vieţii celei veşnice, prin care tu şi toată casa ta vă veţi mântui»*** Astfel, Domnul face uz de toate mijloacele Sale dumnezeieşti ca răsplată pentru faptele tale bune, ocazia de a nu-ţi pierde răsplata în viaţa ce va să fie. Dar îngăduinţa din partea lui Dumnezeu a faptelor bune ce nu sunt făcute în numele lui Hristos se limitează la aceasta: ***Creatorul oferă mijloacele de a le face vii*** (Evr. 6:1). Stă în puterea omului să le facă vii sau nu.

De aceea Dumnezeu le-a spus iudeilor: ***"Dacă aţi fi orbi n-aţi avea păcat. Dar acum ziceţi: Noi vedem. De aceea păcatul rămâne asupra voastră"*** (Ioan 9: 41). Dacă un om precum Corneliu se bucură de atenţia lui Dumnezeu pentru faptele sale, deşi acestea nu sunt făcute în numele lui Hristos, şi apoi crede în El, astfel de fapte îi vor fi socotite ca fiind făcute din dragoste pentru Hristos, doar prin credinţa în El. Dar în situaţia opusă omul nu are dreptul să se plângă că binele său nu are nici un folos. Nu are într-adevăr niciodată vreun folos, doar cu excepţia când el este făcut în numele Său, întrucât binele făcut pentru El nu numai că merită o cunună a credincioşiei în veacul ce va să fie, dar şi în această viaţă ne umple de harul Duhului Sfânt. În plus, aşa cum se spune: ***"Dumnezeu nu dă Duhul cu măsură. Tatăl iubeşte pe Fiul şi toate le-a dat în mâna Lui"*** (Ioan 3: 34-35). Asta este, excelenţă.

În dobândirea acestui Duh a lui Dumnezeu constă adevăratul ţel al vieţii noastre creştine, în timp ce rugăciunea, privegherea, postul, milostenia şi alte virtuţi creştineşti lucrate în numele lui Hristos sunt doar mijloacele pentru dobândirea Duhului lui Dumnezeu.

"Ce înţelegi dumneata prin dobândire?" l-am întrebat eu pe părintele Serafim.

"Nu înţeleg întru totul aceasta". Dobândirea este acelaşi lucru cu a obţine ceva, răspunse el.

Înţelegi, desigur, ce înseamnă să dobândeşti bani. Dobândirea Duhului lui Dumnezeu este exact acelaşi lucru. Ştii destul de bine ce înseamnă în sens lumesc, excelenţă, a dobândi. Scopul vieţii oamenilor lumeşti obişnuiţi este de a dobândi sau de a face bani, iar pentru nobilime înseamnă în plus de a primi onoruri, distincţii şi alte răsplătiri pentru serviciile aduse de ei guvernului. Dobândirea Duhului lui Dumnezeu este de asemenea un lucru de o importanţă capitală, dar e dătător de har şi veşnic şi este dobândit aproape în aceleaşi moduri ca şi capitalul monetar social şi politic.

Dumnezeu Cuvântul, Dumnezeu-Omul, Domnul nostru Iisus Hristos compară viaţa noastră cu o piaţă, iar lucrarea vieţii noastre pe pământ El o numeşte neguţătorie şi ne spune nouă tuturor: "Neguţătoriţi până ce voi veni" (Lc. 19: 13) ***"răscumpărând vremea, căci zilele rele sunt"*** (Efes. 5: 16). ***Adică, fă în aşa fel încât să capeţi binecuvântări cereşti în aproape tot timpul vieţii tale prin bunuri pământeşti. Bunurile pământeşti sunt virtuţile lucrate în numele lui Hristos şi revărsarea asupra noastră a harului Atotsfântului Duh.***

"În parabola fecioarelor celor înţelepte şi a celor neînţelepte, atunci când celor neînţelepte le lipsea ulei, s-a spus: «Mergeţi şi vă cumpăraţi în piaţă». Dar, pe când ele erau duse să cumpere, uşa cămării de nuntă era deja închisă, iar ele nu au mai putut intra".

Unii spun că lipsa untdelemnului din candelele fecioarelor celor neînţelepte semnifică lipsa faptelor bune în viaţa lor. O astfel de interpretare nu este prea bună. ***De ce să le fi lipsit faptele bune dacă ele sunt numite fecioare, chiar dacă neînţelepte? Fecioară reprezintă suprema virtute, o stare îngerească şi ar putea înlocui toate celelalte virtuţi. Eu cred că ceea ce le lipsea era harul Atotsfântului Duh al lui Dumnezeu.***

Aceste fecioare practicau virtuţile, dar în ignoranţa lor duhovnicească ele presupuneau că viaţa creştină constă doar în lucrarea virtuţilor. Lucrând o faptă bună ele credeau că împlineau voia lui Dumnezeu, dar lor le păsa prea puţin dacă dobândeau prin aceasta harul Duhului Sfânt. Aceste moduri de vieţuire bazate doar pe facerea binelui fără o atentă cercetare dacă ele aduc harul Duhului Sfânt sunt pomenite în cărţile patristice: ***«Există un alt mod de viaţă care este socotit bun la început, dar el sfârşeşte în fundul iadului».***

***Sfântul Antonie cel mare* în scrisorile sale către monahi spune despre astfel de fecioare: «Mulţi monahi şi fecioare nu au nici o idee despre diferitele tipuri de voinţă care acţionează în om, şi nu ştiu faptul că noi suntem influenţaţi de trei voinţe: cea dintâi este desăvârşita şi mântuitoarea voinţă a lui Dumnezeu; cea de-a doua este propria noastră voinţă umană care, chiar dacă nu este distructivă, nu este nici mântuitoare. Iar această a treia voinţă a vrăjmaşului îl învaţă pe om fie să nu facă nici o faptă bună, fie să le facă din orgoliu, sau să le facă de dragul virtuţii în sine şi nu de dragul lui Hristos. »**

Cea de-a doua, propria noastră voinţă, ne învaţă să facem totul spre a ne flata patimile, sau ne învaţă, ca şi vrăjmaşul, să facem bine de dragul binelui şi să nu ne îngrijim de harul care este dobândit prin lucrarea binelui. Dar cea dintâi, voinţa mântuitoare a lui Dumnezeu constă în lucrarea binelui doar pentru dobândirea Sfântului Duh, ca pe o comoară nesecată, veşnică ce nu poate fi corect evaluată.

Dobândirea Sfântului Duh este, ca să spunem aşa, untdelemnul care le lipsea fecioarelor neînţelepte. Ele au fost numite astfel fiindcă ele uitaseră de rodul necesar al virtuţii, harul Sfântului Duh, fără de care nimeni nu este şi nici nu poate fi mântuit, căci: «Orice suflet este întărit de Sfântul Duh, înflăcărat de puritate şi iluminat mistic de către Unitatea Treimică».

Acesta este untdelemnul din candelele fecioarelor celor înţelepte care putea să ardă mult timp şi strălucitor, iar aceste fecioare cu candelele lor aprinse puteau să-L întâmpine pe Mirele Care a venit la miezul nopţii şi puteau intra în cămara de nuntă a bucuriei împreună cu El. Dar cele neînţelepte, deşi s-au dus la piaţă să cumpere untdelemn atunci când au văzut că li se stingeau candelele, nu s-au putut întoarce la timp, căci uşa era deja încuiată.

- *Piaţa este viaţa noastră;*
- *uşa cămării de nuntă care a fost închisă şi care a împiedicat drumul Mirelui este moartea omenească;*
- *fecioarele cele înţelepte şi cele neînţelepte sunt sufletele creştine;*
- *untdelemnul nu reprezintă faptele cele bune ci harul Atotsfântului Duh al lui Dumnezeu care este dobândit prin intermediul lor şi care schimbă sufletele de la o stare la alta - adică de la stricăciune la nestricăciune, de la moartea duhovnicească la viaţa duhovnicească, de la întuneric la lumină, din grajdul vieţii noastre (acolo unde patimile sunt legate precum animalele mute şi fiarele sălbatice) într-un Templu al Dumnezeirii, în cămara de nuntă strălucitoare a veşnicei bucurii întru Hristos Iisus, Domnul nostru, Creatorul, Mântuitorul şi veşnicul Mire al sufletelor noastre.*

Cât de mare este compasiunea lui Dumnezeu faţă de mizeria noastră, adică neatenţia noastră faţă de purtarea Sa de grijă pentru noi, atunci când Dumnezeu spune: ***"Iată, stau la uşă şi bat"*** (Apoc. 3: 20), ***înţelegând prin "uşă" cursul vieţii noastre, uşă care nu a fost încă închisă de către moarte!***

0, cât de mult aş dori, excelenţă, ca în această viaţă să te poţi afla mereu în Duhul lui Dumnezeu ***«În ceea ce vă voi afla, într-aceea vă voi judeca»*** zice Domnul. Vai nouă dacă El ne va afla plini de necazurile şi grijile acestui veac! Căci cine-I va putea suporta necazul, cine va rezista mâniei de pe chipul Său? De aceea s-a spus: ***"Privegheaţi şi vă rugaţi, ca să nu intraţi în ispită"*** (Marcu 14: 38), ***adică să nu cumva să vă lipsiţi de Duhul lui Dumnezeu, căci priveghereа şi rugăciunea ne aduc harul Său.***

Desigur, orice faptă bună făcută în numele lui Hristos ne oferă harul Sfântului Duh, dar rugăciunea ni-l oferă mai mult ca orice, căci ea ne este întotdeauna la îndemână, ca să spunem aşa, ca un instrument de dobândire a harului Duhului.

De exemplu, ***ai vrea să mergi la Biserică, dar nu ai nici o Biserică pe aproape sau slujba s-a terminat; ai vrea să faci milostenii unui cerşetor, dar nu găseşti nici unul, sau nu ai nimic de dat; ai vrea să-ţi păstrezi fecioria, adică să rămâi necăsătorit, dar nu ai tăria aceasta din pricina temperamentului, sau din pricina violenţei vicleşugurilor vrăjmaşului cărora nu le poţi face faţă din pricina slăbiciunilor tale omeneşti; ai vrea să faci orice altă faptă bună în numele Domnului, dar fie că îţi lipseşte puterea, fie ocazia de a o face. Acest lucru nu se potriveşte în cazul rugăciunii.***

Rugăciunea este întotdeauna la îndemâna oricui, bogat sau sărac, nobili sau oameni simpli, puternici sau slabi, sănătoşi sau bolnavi, drepţi sau păcătoşi. Puteţi judeca cât de mare este puterea rugăciunii chiar şi în cazul unui om păcătos, atunci când este făcută din toată inima după următorul exemplu din Sfânta Tradiţie.

Atunci când la rugămintea unei mame deznădăjduite căreia îi murise unicul ei fiu, o prostituată pe care ea a avut şansa s-o întâlnească, încă necurată după săvârşirea ultimului ei păcat, fiind adânc mişcată de profunda întristare a mamei, a strigat cu lacrimi, rugându-se Domnului: «Nu pentru o biată păcătoasă ca mine, ci pentru lacrimile unei mame întristate după fiul ei şi cu tărie încrezându-mă în bunătatea Ta cea plină de iubire şi în puterea Ta cea nemărginită, Hristoase Dumnezeule, înviază-i fiul, o, Doamne!». Iar Domnul l-a înviat.
Vezi, excelenţă! Mare este puterea rugăciunii, iar ea aduce cu sine mai ales Duhul lui Dumnezeu şi poate fi practicată cel mai simplu de absolut oricine.

Noi vom fi binecuvântaţi dacă Domnul Dumnezeu ne află treji şi plini de darurile Sfântului Său Duh. Atunci noi putem nădăjdui plini de îndrăzneală ***"că vom fi răpiţi... în nori, ca să întâmpinăm pe Domnul în văzduh"*** (I Tesal. 4: 17). ***"Care vine pe nori, cu putere multă şi cu slavă"*** (Mc. 13: 26) ***"pentru a judeca viii şi morţii"*** (1 Pet. 4: 5) şi ***"va răsplăti fiecăruia după faptele sale"*** (Matei 16: 27).

Excelenţa voastră binevoieşte să creadă că e o mare fericire de a discuta cu bietul Serafim, crezând că el nu e lipsit de harul Domnului. Ce să spunem noi atunci de Domnul însuşi, izvorul nesecat al tuturor binecuvântărilor, atât cereşti cât şi pământeşti? **Cu adevărat, în rugăciune putem vorbi cu El, cel plin de iubire şi de viaţă dătătorul Dumnezeu şi Mântuitor însuşi.** Dar chiar şi aici noi trebuie să ne rugăm doar până când Dumnezeu Duhul Sfânt pogoară asupra noastră cu harul Său în măsura pe care numai El o ştie. Şi atunci când El binevoieşte să ne viziteze, noi trebuie să ne oprim rugăciunea. De ce să ne mai rugăm atunci către El: «Vino şi te sălăşluieşte întru noi şi ne curăţeşte pe noi de toată întinăciunea şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre», atunci când El deja a venit la noi să ne mântuiască pe cei ce ne-am încredinţat Lui şi cu adevărat chemăm Numele Său cel Sfânt, ca plini de smerenie şi dragoste să-L putem primi pe El, Mângâietorul, în casele sufletelor noastre, ale celor ce înfometăm şi însetăm după venirea Lui.

Îţi voi explica aceasta, excelenţei tale, printr-un exemplu. Închipuieşte-ţi că m-ai invitat să-ţi fac o vizită şi că la invitaţia ta eu vin ca să discut cu tine. Dar tu continui să mă inviţi, spunând: «Intră, te rog. Te rog să intri!».
Atunci, eu aş fi obligat să gândesc: «Ce se întâmplă cu el? Şi-a ieşit din minţi?» La fel se întâmplă şi în cazul Domnului Dumnezeului nostru, Sfântul Duh. De aceea se spune: ***"Opriţi-vă şi cunoaşteţi că Eu sunt Dumnezeu, înălţa-Mă-voi pe pământ"*** (Ps. 45: 10).

Adică, mă voi arăta şi voi continua să fac aceasta oricui crede în Mine şi Mă cheamă, şi voi vorbi cu el aşa precum cândva am vorbit cu Adam în Rai, cu Avraam şi Iacov şi cu alţi slujitori şi robi ai Mei, cu Moise şi Iov şi cu cei asemenea lor.

Mulţi explică faptul că această tăcere se referă numai la cele lumeşti. ***Dar eu îţi voi spune în numele lui Dumnezeu că nu este doar necesar să fim morţi faţă de acestea la rugăciune, dar atunci când prin atotputernicia credinţei şi rugăciunii, Duhul Sfânt binevoieşte să ne viziteze şi vine la noi în plinătatea bunătăţii Sale celei negrăite, noi trebuie să fim morţi şi faţă de rugăciune. Sufletul vorbeşte şi conversează în timpul rugăciunii, dar la coborârea Duhului Sfânt noi trebuie să rămânem într-o tăcere totală, pentru a auzi***

limpede şi inteligibil toate cuvintele vieţii celei veşnice pe care El va binevoi atunci să ni le comunice.

Absoluta sobrietate atât a sufletului, cât şi a trupului şi absoluta curăţie trupească este necesară în acelaşi timp. Aceleaşi cerinţe au fost relevate şi pe muntele Horeb, atunci când li s-a spus israeliţilor ca nici măcar să nu se atingă de soţiile lor timp de trei zile înainte ca Dumnezeu să-şi facă apariţia pe Muntele Sinai. ***"Căci Dumnezeul nostru este un foc care arde tot ceea ce este necurat şi nimeni dintre cei pângăriţi trupeşte sau sufleteşte nu pot intra în comuniune cu El".***

"Da, părinte, dar ce ne poţi spune despre alte fapte bune săvârşite în numele lui Hristos pentru a dobândi Harul Sfântului Duh? Nu ai vorbit decât despre rugăciune!"

Să dobândeşti harul Sfântului Duh şi prin practicarea tuturor celorlalte virtuţi în numele lui Hristos: Neguţătoreşte duhovniceşte cu ele şi mai ales cu cele de la care capeţi cel mai mare câştig. Acumulează capital din îmbelşugarea harului dumnezeiesc, depune-l în veşnica bancă a lui Dumnezeu care va aduce profit nematerialnic, nu patru sau şase la sută, ci 100% pentru o rublă duhovnicească şi chiar infinit mai mult decât atât.

De exemplu, ***dacă rugăciunea şi privegherea îţi oferă mai mult har dumnezeiesc, priveghează şi te roagă; dacă postul îţi oferă mai mult har al Duhului, posteşte; dacă milostenia îţi oferă mai mult fă milostenii. Cântăreşte fiecare virtute lucrată în numele lui Hristos în acest fel.***

Acum îţi voi vorbi despre mine, bietul Serafim. Provin dintr-o familie de negustori din Kursk. Deci, pe când eu nu mă aflam încă în mănăstire obişnuiam să facem negoţ cu bunurile care ne aduceau cel mai mare profit. Procedează în felul acesta, fiul meu. Şi aşa precum în afaceri lucrul de bază nu este doar să faci negoţ, ci să dobândeşti un profit cât mai mare, la fel şi-n afacerea vieţii creştine, lucrul de bază nu este doar să te rogi sau să săvârşeşti orice altă faptă bună.

Deşi Apostolul spune: ***"Rugaţi-vă neîncetat"*** (lTes. 5:17), totuşi, după cum îţi aminteşti, el adaugă: ***"Dar în Biserică vreau să grăiesc cinci cuvinte cu mintea mea, ca să învăţ şi pe alţii, decât zeci de mii de cuvinte cu limba"*** (Cor. 14: 19).

Iar Domnul spune ***"Nu tot cel ce-Mi spune: Doamne, Doamne se va mântui, ci acela care împlineşte voia Tatălui Meu din ceruri"***, adică cel ce împlineşte lucrarea lui Dumnezeu şi, în plus, o face cu veneraţie, căci ***"blestemat este cel***

ce face lucrarea lui Dumnezeu superficial" (Ier. 48: 10). Iar lucrarea lui Dumnezeu aceasta este: ***"Credeţi în Dumnezeu şi în Acela pe Care El L-a trimis Iisus Hristos"*** (in. 6: 29).

Dacă noi înţelegem poruncile lui Hristos şi ale Apostolilor corect, treaba noastră de creştin constă nu în înmulţirea faptelor bune care sunt doar mijloace de sprijinire a scopului vieţii noastre creştine, ci a scoate din ele maximum de profit, adică în dobândirea celor mai îmbelşugate daruri ale Duhului Sfânt.

Cât aş dori, excelenţă, ca tu însuţi să poţi dobândi izvorul nesecat al harului divin, şi să te poţi întreba întotdeauna: ***Sunt eu în Duhul lui Dumnezeu sau nu?*** Iar dacă eşti în Duh, binecuvântat să fie Dumnezeu! Nu ai de ce să te mai întristezi. Eşti gata să te prezinţi dinaintea înfricoşatei Judecăţi a lui Hristos de îndată. Căci ***«în ceea ce vă voi afla, în aceea vă voi judeca». Dar dacă noi nu ne aflăm în Duhul, noi trebuie să aflăm de ce şi pentru care motiv Domnul nostru Dumnezeu, Duhul Sfânt a voit să ne părăsească; iar noi trebuie să-L căutăm din nou, şi trebuie să continuăm cercetarea până ce Sfântul nostru Duh va fi aflat din nou şi va fi din nou cu noi prin bunătatea Sa.***

Iar noi trebuie să-i atacăm pe vrăjmaşii care ne îndepărtează de El până când praful se va alege de ei, aşa cum a spus proorocul David: ***"Urmări-voi pe vrăjmaşii mei şi-i voi prinde pe dânşii şi nu mă voi întoarce până ce se vor sfârşi. Zdrobi-i-voi pe ei şi nu vor putea să stea, cădea vor sub picioarele mele"*** (Ps. 17: 41: 42). Asta e, fiul meu. Iată cum trebuie să neguţătoreşti duhovniceşte în virtute.

Împarte darurile Duhului Sfânt ale harului celor ce au nevoie de ele, aşa precum o candelă aprinsă ce arde cu foc pământesc străluceşte şi aprinde alte candele pentru iluminarea tuturor în alte locuri, fără să i se micşoreze propria sa lumină. ***Şi dacă astfel se întâmplă cu focul cel pământesc, ce vom spune noi despre focul harului Atotsfântului Duh al lui Dumnezeu?*** Căci bogăţiile pământeşti scad o dată cu împărţirea lor, dar cu cât comorile cereşti ale harului lui Dumnezeu sunt mai mult împărţite, cu atât mai mult ele se înmulţesc în cel ce le împarte. Astfel, Domnul însuşi s-a bucurat să-i spună femeii samarinence: "***Oricine bea din apa aceasta va înseta iarăşi. Dar cel ce va bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va mai înseta în veac, căci apa pe care i-o voi da Eu se va face în el izvor de apă curgătoare spre viaţă veşnică"*** (In 4, 13-l4)

"Părinte", spusei eu, "vorbeşti tot timpul despre dobândirea harului Sfântului Duh drept scop al vieţii creştine. Dar cum şi unde Îl pot vedea Eu? Lucrările lui Dumnezeu sunt vizibile, dar poate fi văzut Duhul Sfânt? Cum pot şti eu dacă El se află in mine sau nu?"

În momentul de faţă, răspunse bătrânul, din pricina răcelii noastre aproape universale de sfânta noastră credinţă în Domnul nostru Iisus Hristos şi din pricina indiferenţei noastre faţă de lucrarea Dumnezeieştii Sale Providenţe în noi şi a comuniunii omului cu Dumnezeu, noi am mers până acolo încât, se poate spune că aproape că am părăsit adevărata viaţă creştină.

Mărturiile Sfintei Scripturi ni se par acum ciudate atunci când, de exemplu, prin buzele lui Moise , Duhul Sfânt grăieşte: ***«Şi Adam L-a văzut pe Domnul umblând în Rai»*** (Gen. 3:10), sau atunci când citim cuvintele Sf. Apostol Pavel: ***«Ne-am dus în Ahaia şi Duhul lui Dumnezeu n-a fost cu noi; ne-am întors in Macedonia şi Duhul lui Dumnezeu ne-a însoţit».*** De mai multe ori în alte pasaje ale Sfintei Scripturi este zugrăvită înfăţişarea lui Dumnezeu oamenilor.

De aceea unii oameni spun: Aceste pasaje sunt de neînţeles. ***Este oare cu putinţă oamenilor să-L vadă pe Dumnezeu atât de limpede?*** Dar nu-i nimic de neînţeles aici. Această lipsă de înţelegere există cu adevărat din pricină că noi ne-am îndepărtat de simplitatea cunoaşterii creştine originare. Sub pretextul educaţiei, noi am ajuns la un întuneric atât de mare al ignoranţei încât ceea ce înţelegeau atât de limpede cei de odinioară, nouă ni se pare aproape de neconceput. Chiar şi în dialogul obişnuit, ideea apariţiei lui Dumnezeu printre oameni nu li se părea un lucru ciudat.

Astfel, atunci când prietenii l-au dojenit pentru hulă adusă lui Dumnezeu, Iov le răspunse: ***"Cum poate oare să fie aşa când eu simt Duhul lui Dumnezeu în nările mele?"*** (Iov 27, 3). Cu alte cuvinte: «Cum pot eu să-L hulesc pe Dumnezeu când Duhul Sfânt sălăşluieşte în mine? Dacă L-aş fi hulit pe Dumnezeu, Duhul Sfânt ar fi plecat de la mine: dar priviţi, îi simt suflarea în nările mele» în exact acelaşi fel se spune despre Avraam şi Iacov că L-au văzut pe Domnul şi că au discutat cu El, şi că Iacov chiar s-a luptat cu El.

Moise şi toţi cei dimpreună cu el L-au văzut pe Dumnezeu atunci când i s-a îngăduit să primească de la Dumnezeu tablele legii pe muntele Sinai. Un stâlp de nori şi unul de foc, sau, cu alte cuvinte, harul evident al Sfântului Duh au servit drept călăuze oamenilor lui Dumnezeu în pustie. ***Oamenii L-au văzut pe Dumnezeu şi Harul Sfântului Său Duh, nu în somn sau în vise sau din pricina unei imaginaţii tulburate, ci în adevăr şi în mod deschis.***

Noi am devenit atât de nepăsători la lucrarea mântuirii noastre încât noi interpretăm greşit şi multe alte cuvinte din Sfânta Scriptură, totul din pricina faptului că noi nu căutăm harul lui Dumnezeu şi din pricina mândriei minţilor noastre nu-i îngăduim să se sălăşluiască în sufletele noastre. ***De aceea noi suntem lipsiţi de adevărata iluminare de la Domnul, pe care El o trimite în***

inimile celor care înfometează şi însetează din toată inima după dreptatea lui Dumnezeu.

Mulţi explică faptul că atunci când se spune în Biblie: ***«Dumnezeu a suflat suflare de viaţă în faţa lui Adam, cel dintâi creat, care a fost creat de El din ţărâna pământului»***, înseamnă că până atunci nu era nici suflet omenesc şi nici duh în Adam, ci doar trupul creat din ţărâna pământului. Această interpretare este greşită, căci Domnul Dumnezeu l-a creat pe Adam din ţărâna pământului având alcătuirea pe care o scrie Sfântul Apostol Pavel: ***"Şi întreg duhul vostru, şi sufletul, şi trupul să se păzească fără de prihană, întru venirea Domnului nostru Iisus Hristos"*** (I Tesal. 5: 23). Şi toate aceste trei părţi ale firii noastre au fost create din ţărâna pământului, iar Adam nu a fost creat mort, ci o fiinţă vie şi activă, ca toate celelalte creaturi vii ale lui Dumnezeu care trăiesc pe pământ.

Adevărul este acela că dacă Domnul Dumnezeu nu ar fi suflat mai apoi în faţa sa această suflare de viaţă (adică, harul Domnului Dumnezeu Duhul Sfânt Care purcede din Tatăl, se odihneşte în Fiul şi este trimis în lume de dragul Fiului), Adam ar fi rămas fără să aibă în sine Sfântul Duh Care-l înalţă la demnitatea asemănării cu Dumnezeu. Indiferent cât de desăvârşit ar fi fost el creat şi mai presus de toate celelalte creaturi ale lui Dumnezeu, drept cunună a creaţiei pe pământ, ar fi rămas ca toate celelalte creaturi care, deşi au trup, suflet şi duh fiecare după felul ei, totuşi nu au pe Sfântul Duh înlăuntrul lor.

Dar ***atunci când Domnul Dumnezeu a suflat în faţa lui Adam suflare de viaţă, atunci, după cuvântul lui Moise "Adam s-a făcut suflet viu"*** (Gen. 2: 7), ***adică întru totul asemănător lui Dumnezeu şi tot ca El, pururea nemuritor. Adam era imun la acţiunea elementelor într-o asemenea măsură încât apa nu-l putea îneca, focul nu-l putea arde, pământul nu-l putea înghiţi în străfundurile sale, iar aerul nu-l putea vătăma în nici un fel. Toate i se supuneau ca fiind preferatul şi iubitul lui Dumnezeu, ca împărat şi domn al creaţiei şi toate îl considerau drept cununa desăvârşită a creaturilor lui Dumnezeu. Adam a fost înţelepţit de această suflare de viaţă care i-a fost suflată în faţă din buzele creatoare ale lui Dumnezeu, Creatorul şi Stăpânul tuturor, aşa încât n-a existat om pe pământ mai înţelept sau mai inteligent decât el şi cu greu se poate imagina că va mai exista.***

Atunci când Domnul i-a poruncit să dea nume tuturor creaturilor, el a dat fiecărei creaturi câte un nume care îi exprima complet toate calităţile, puterile şi trăsăturile date ei de Dumnezeu la crearea ei. Datorită acestui dar special al harului suprafiresc al lui Dumnezeu care i-a fost dăruit prin suflarea vieţii, Adam putea vedea şi înţelege cuvintele Sale, conversaţia sfinţilor îngeri, limbajul tuturor fiarelor, păsărilor şi reptilelor şi tot ceea ce ne este ascuns

nouă creaturilor păcă-toase şi căzute, dar care era atât de limpede lui Adam înainte de cădere. Şi Evei i-a dăruit Domnul Dumnezeu aceeaşi înțelepciune, forţă şi nesfârşită putere şi toate celelalte daruri bune şi sfinte. Iar El a creat-o nu din ţărâna pământului, ci din coasta lui Adam în Raiul desfătării, în paradisul pe care El îl aşezase în centrul pământului.

Pentru ca ei să-şi poată uşor păstra înlăuntrul lor calităţile desăvârşite, veşnice şi dumnezeieşti ale acestei suflări de viaţă, Dumnezeu a plantat în mijlocul grădinii pomul vieţii şi a înzestrat fructele sale cu întreaga esenţă şi plinătate a suflării Sale dumnezeieşti. Dacă ei nu ar fi păcătuit, Adam şi Eva înşişi, precum şi toţi urmaşii lor ar fi putut mereu mânca din roadele pomului vieţii şi în felul acesta şi-ar fi păstrat veşnic puterea nelimitată a harului divin. Ei şi-ar fi putut, de asemenea, păstra în veci de veci puterile depline ale trupului, sufletului şi duhului lor într-o stare de nemurire şi de veşnică tinereţe, putând astfel continua în această stare binecuvântată şi nemuritoare a lor pentru totdeauna.
În momentul de faţă, totuşi, ne este greu ca măcar să ne imaginăm un astfel de har. Dar atunci când prin gustarea din pomul cunoaşterii binelui şi a răului - lucru prematur şi împotriva poruncii lui Dumnezeu - ei au aflat diferenţa dintre bine şi rău şi au fost încercaţi prin tot felul de necazuri şi dureri care au urmat după încălcarea poruncii lui Dumnezeu, deci, abia atunci ei au pierdut darul acesta de nepreţuit al Duhului lui Dumnezeu aşa încât, până la venirea în lume a Dumnezeu-Omului Iisus Hristos ***"Duhul încă nu era dat în lume, pentru că Iisus Hristos încă nu fusese preaslăvit"*** (In. 7: 39) - Oricum, aceasta nu înseamnă că Duhul lui Dumnezeu nu se afla deloc în lume, dar prezenţa Sa nu era atât de evidentă ca la Adam sau ca în cazul nostru, al creştinilor ortodocşi. Se manifesta doar în afară; totuşi, semnele prezenţei Sale în lume erau cunoscute în omenire.

Astfel, de exemplu, numeroase taine legate de viitoarea mântuire a rasei umane au fost revelate atât lui Adam, cât şi Evei după cădere. Şi în cazul lui Cain, în ciuda impietăţii şi a păcatului său, a fost uşor de înţeles glasul care s-a păstrat milostiv şi dumnezeiesc, deşi într-o discuţie de osândire a sa. Noe a vorbit cu Dumnezeu. Avraam L-a văzut pe Dumnezeu şi ziua Lui şi s-a bucurat (In. 8: 56). Harul Sfântului Duh acţionând înafară s-a reflectat în cazul tuturor profeţilor Vechiului Testament şi al Sfinţilor lui Israel.

Mai apoi, iudeii au înfiinţat şcoli de profeţii speciale unde fiii proorocilor erau învăţaţi să recunoască semnele manifestării lui Dumnezeu sau ale îngerilor şi să facă diferenţierea între lucrările Sfântului Duh şi fenomenele naturale obişnuite ale vieţii noastre pământeşti lipsite de har.

Simeon care l-a purtat pe Dumnezeu în braţele sale, bunicii lui Hristos, Ioachim şi Ana şi nenumăraţi alţi slujitori ai lui Dumnezeu au avut mereu parte de diferite apariţii dumnezeieşti, voci şi revelaţii care au fost adeverite prin evidente evenimente minunate. Deşi nu cu aceeaşi forţă ca în cazul oamenilor lui Dumnezeu, totuşi, Duhul Sfânt şi-a făcut simţită prezenţa şi în cazul păgânilor care nu-L cunoşteau pe adevăratul Dumnezeu, fiindcă chiar printre ei Dumnezeu Şi-a aflat oameni aleşi.

Astfel, de exemplu, era cazul proorociţelor - fecioare numite Sibile care au jurat să-şi păstreze fecioria dinaintea unui Dumnezeu necunoscut, dar totuşi Dumnezeu - Creatorul universului, Atotputernicul! Stăpân al lumii, aşa cum era el imaginat de păgâni. Deşi filosofii păgâni umblau şi ei în negura necunoaşterii lui Dumnezeu, totuşi ei căutau adevărul care este iubit de Dumnezeu, şi datorită acestei căutări bineplăcute Lui Dumnezeu, ei se puteau împărtăşi de Duhul lui Dumnezeu, căci se spune că noroadele păgâne care nu-L cunosc pe Dumnezeu şi care nu au lege, ***din fire fac ale legii şi fac cele bineplăcute lui Dumnezeu*** (Romani 2: 14).

Domnul laudă astfel adevărul despre care vorbeşte El însuşi prin Duhul Sfânt- ***"Adevărul din pământ a răsărit şi dreptatea din cer a privit".***

Aşadar vezi, Excelenţă că atât în cazul sfântului neam iudeu, un popor iubit de Dumnezeu, cât şi în cazul păgânilor care nu îl cunoşteau pe Dumnezeu, se păstra o cunoaştere a lui Dumnezeu - adică, fiul meu, o înţelegere limpede şi raţională a felului în care Domnul Dumnezeu, Duhul Sfânt acţionează în om şi prin mijlocirea căror simţăminte lăuntrice şi exterioare putem fi siguri că aceasta este într-adevăr acţiunea Domnului Dumnezeului nostru Duhul Sfânt şi nu o înşelare a vrăjmaşului.

Aşa a fost de la căderea lui Adam până la întruparea Domnului nostru Iisus în lume. Fără această înţelegere perceptibilă a acţiunilor Sfântului Duh care a fost mereu prezent în firea omenească, oamenii nu ar fi putut şti cu siguranţă dacă ***rodul seminţei femeii care fusese promisă lui Adam şi Evei venise pe lume pentru a sfărâma capul şarpelui*** (Gen. 3: 15).

În cele din urmă, Sfântul Duh i-a prezis Sfântului Simeon, care avea pe atunci vârsta de 65 de ani, taina conceperii şi naşterii feciorelnice a lui Hristos din Preacurata şi Pururea Fecioara Maria. Mai apoi, trăind prin harul Atotsfântului Duh a lui Dumnezeu treisute de ani, în cel de-al 365-lea an al vieţii sale el a afirmat deschis în Templul Domnului faptul că el ştia cu siguranţă, prin darul Sfântului Duh, că Acesta era cu adevărat Hristos, Mântuitorul lumii, a Cărui concepere şi naştere suprafirească de la Sfântul Duh îi fusese prezisă de către un înger cu 300 de ani mai înainte.

Şi mai era acolo şi Sf. Ana, o proorociţă, fiica lui Fanuel, care din văduvia ei îi slujise Domnului Dumnezeu în Templul Său timp de 80 de ani şi care se ştia că este o văduvă dreaptă, o roabă curată şi sfântă a lui Dumnezeu datorită darurilor speciale ale harului pe care ea le primise. Şi ea afirma că El era de fapt Mesia, Cel ce fusese făgăduit lumii, adevăratul Hristos, Dumnezeu şi Om, Regele lui Israel, Care venise să-l mântuiască pe Adam şi întreaga omenire.

Dar atunci când Domnul nostru Iisus a binevoit să împlinească întreaga lucrare a mântuirii, după învierea Sa, El a suflat asupra apostolilor, a restabilit suflarea de viaţă pierdută de către Adam şi le-a dăruit acelaşi har al Atotsfântului Duh al lui Dumnezeu de care se bucurase Adam mai înainte.
Dar aceasta nu a fost totul. ***El le-a mai spus că era bine pentru ei ca El să se ducă la Tatăl, căci dacă nu S-ar fi dus, Duhul lui Dumnezeu nu ar fi pogorât în lume. Dar dacă El, Hristosul, se va duce la Tatăl, atunci îl va trimite în lume, iar El, Mângâietorul îi va călăuzi pe ei şi pe toţi cei ce le-au urmat învăţăturile spre tot adevărul şi le va aminti de tot ceea ce le-a spus El pe când Se afla încă în lume.***

Ceea ce li s-a promis atunci a fost "***har peste har***" (Ioan l: 16). Atunci, ***în ziua Cincizecimii El le-a trimis în mod solemn printr-un vânt puternic Duhul Sfânt sub forma limbilor de foc care s-au pogorât asupra fiecăruia şi a intrat în ei şi i-a umplut de tăria grozavă a harului divin care suflă acolo unde voieşte şi lucrează cu bucurie în sufletele care se împărtăşesc de puterea şi de lucrările Sale*** (Fapte 2: l-4).

Iar acest har de foc insuflător al Duhului Sfânt care ne este dăruit nouă tuturor celor ce credem în Hristos, prin taina Sfântului Botez, este pecetluit prin taina Mirungerii pe principalele părţi ale trupului nostru aşa cum s-a hotărât de către Sfânta Biserică, veşnica păstrătoare a acestui har. Se spune: **«Pecetea Darului Duhului Sfânt».** Pe ce anume ne punem peceţile noastre, excelenţă, dacă nu pe nişte vase ce conţin o prea preţioasă comoară? ***Dar ce poate fi superior şi mai de preţ decât darurile Sfântului Duh care ne sunt date de Sus prin taina Sfântului Botez?***

Acest har al Botezului este atât de mare şi de indispensabil, atât de vital pentru om, încât chiar şi un eretic nu este lipsit de el până la moartea sa; adică până la sfârşitul perioadei desemnate lui de sus prin Pronia dumnezeiască ca o încercare lungă de o viaţă a omului pe pământ, ca să se poată vedea ce va fi el capabil să realizeze (pe timpul acestei perioade dăruite lui de către Dumnezeu) cu ajutorul puterii harului dăruit lui de sus. Şi dacă n-am fi păcătuit niciodată după botezul nostru, am fi rămas sfinţi ai lui Dumnezeu, curaţi, nevinovaţi şi fără vreo necurăţie a trupului sau a duhului.

Dar necazul este că noi creştem în statură, dar nu creştem şi în har şi în cunoaşterea lui Dumnezeu aşa cum Domnul nostru Iisus Hristos a crescut; ci, dimpotrivă, noi devenim treptat din ce în ce mai ticăloşi şi pierdem harul Atotsfântului Duh al lui Dumnezeu, devenind păcătoşi în felurite măsuri şi uneori chiar cu totul păcătoşi. Dar dacă omul este mişcat de înţelepciunea lui Dumnezeu care caută să ne mântuiască şi care cuprinde totul şi este hotărât de dragul ei să-şi închine ceasurile dintâi ale vieţii lui Dumnezeu şi să vegheze spre a-şi afla veşnica mântuire, atunci, ascultând de glasul acesteia, el trebuie să se grăbească spre a oferi o adevărată pocăinţă pentru păcatele sale şi trebuie să practice virtuţile ce sunt opuse păcatelor comise. Atunci, prin practicarea virtuţilor în numele lui Hristos, el va dobândi Sfântul Duh Care lucrează înlăuntrul nostru şi aduce în noi împărăţia lui Dumnezeu.

Cuvântul lui Dumnezeu nu este rostit în deşert: ***"Împărăţia lui Dumnezeu se află înlăuntrul vostru"*** (Luca 17: 21) şi ***"se ia prin stăruinţă şi cei ce se silesc pun mâna pe ea"*** (Matei 11: 12). Aceasta înseamnă că cei care, în ciuda lanţurilor păcatului care-i încătuşează şi care prin tăria lor îi îndeamnă la noi păcate sunt împiedicaţi să ajungă la El, Mântuitorul nostru, totuşi se silesc să rupă lanţurile şi cătuşele păcatului, dispreţuind întreaga forţă a acestor legături - astfel de oameni, în cele din urmă, vor apărea într-adevăr dinaintea feţei lui Dumnezeu înălbiţi mai ceva decât zăpada prin harul Său. ***"Veniţi, spune Domnul: de vor fi păcatele voastre precum cârmâzul, le voi face albe ca zăpada"*** (Îs. 1: 18).

Asemenea oameni au fost odată văzuţi de către Sfântul văzător cu duhul, dumnezeiescul Ioan Teologul îmbrăcaţi în veşminte albe (adică în veşmintele îndreptării) şi cu ramuri de finic în mâini (ca semn al biruinţei), cântându-i lui Dumnezeu un cântec minunat: **Aliluia.** Şi nimeni nu putea să imite frumuseţea cântecului lor. Despre ei un înger al Domnului zicea: ***"Aceştia sunt cei ce vin din strâmtorarea cea mare şi şi-au spălat veşmintele lor şi le-au făcut albe în Sângele Mielului"*** (Apoc. 7: 9-14). Ele au fost spălate prin suferinţele lor şi albite prin cuminecarea cu preacuratele şi de viaţă dătătoarele Taine ale Trupului şi Sângelui preacuratului şi nepătatului Miel - Hristos - care a fost jertfit mai înainte de toţi vecii din propria Sa voie pentru mântuirea lumii şi Care este mereu jertfit şi împărtăşit până acum, dar niciodată nu se sfârşeşte.

Prin Sfintele Taine ni se oferă mântuirea noastră veşnică ca o asigurare spre viaţa de veci drept un răspuns acceptabil la înfricoşătoarea Sa judecată şi drept un preţios înlocuitor dincolo de înţelegerea noastră pentru rodul copacului vieţii de care vrăjmaşul omenirii, Lucifer, care a căzut din cer ar fi dorit să ne lipsească pe noi toţi, întreaga omenire.

Deşi vrăjmaşul şi diavolul a ispitit-o pe Eva, şi Adam a căzut împreună cu ea, totuşi Dumnezeu nu numai că le-a dăruit un Răscumpărător prin Cel care a călcat cu moartea pe moarte dar ***ne-a şi dăruit-o nouă tuturor pe Pururea Fecioara Maria, Maica Domnului, care striveşte capul şarpelui spre mântuirea întregii omeniri, o permanentă mijlocitoare către Fiul Său şi Dumnezeul nostru, precum şi o rugătoare neîncetată şi de nebiruit chiar şi în cazul păcătoşilor celor mai deznădăjduiţi.*** De aceea, Maica Domnului este numită şi "izgonitoarea demonilor", căci nu se poate ca vreun demon să-l distrugă pe om atâta timp cât omul însuşi recurge la ajutorul Maicii Domnului.

Trebuie să explic în continuare, excelenţă, diferenţa dintre lucrările Sfântului Duh care sălăşluieşte în chip mistic în inimile celor care cred în Domnul Dumnezeul şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos şi lucrările întunericului păcatului care, la şoapta şi ispitirea celui rău, acţionează distrugător în noi. ***Duhul lui Dumnezeu ne aduce aminte de cuvintele Domnului nostru Iisus Hristos şi pururea acţionează biruitor dimpreună cu el, veselindu-ne inimile şi îndreptându-ne paşii pe cărările păcii***, în timp ce raţiunile cele greşite ale duhului celui rău sunt pline de răzvrătire şi de încăpăţânare, precum şi de dorinţe trupeşti, pofta ochilor şi de trufia vieţii.

"Şi oricine trăieşte şi crede în Mine nu va muri în veac" (loan 11: 26). Cel ce are harul Duhului Sfânt drept răsplată pentru dreapta credinţă în Hristos, chiar dacă din pricina slăbiciunii omeneşti sufletul său ar fi ameninţat cu moartea din pricina păcatelor, totuşi el nu va muri în veac, şi el va fi înviat prin harul Domnului nostru Iisus Hristos Cel Care ***"ridică păcatul lumii"*** (Ioan 1: 29) şi în mod gratuit ne dă har peste har. Despre acest har, care s-a arătat întregii lumi prin Dumnezeu - Omul Iisus Hristos, se spune în Evanghelii: ***"întru El era viaţă şi viaţa era lumina oamenilor"*** (loan 1:4) şi mai departe: ***"Şi lumina luminează în întuneric şi întunericul nu a cuprins-o"*** (loan 1: 5).

Aceasta înseamnă că harul Duhului Sfânt care este dăruit la Botez în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh, în ciuda căderilor în păcat ale oamenilor sau a întunecimii care înconjoară sufletul nostru, străluceşte totuşi în inimă prin dumnezeiască lumină (care a existat de la începuturile vremurilor) a lui Hristos.

În cazul în care un păcătos nu se pocăieşte, această lumină a lui Hristos strigă către Tatăl: ***«Avva, Părinte! Să nu te mâhneşti din pricina acestei lipse de pocăinţă până la sfârşit (al vieţii păcătosului)».*** Însă, în cazul în care păcătosul se converteşte pe calea pocăinţei, aceasta îi şterge cu totul toată urma vechilor păcate şi îl îmbracă încă o dată pe cel ce fusese mai întâi atât de păcătos în veşmântul nestricăciunii ţesut din harul Sfântului Duh, despre a cărui dobândire ca fiind ţelul vieţii creştine, ţi-am vorbit atât de mult, excelenţă.

Îţi voi spune altceva, aşa încât să poţi înţelege şi mai limpede ce se înţelege prin harul lui Dumnezeu, cum să-l recunoşti şi cum se manifestă acţiunea sa, mai ales în cazul celor ce sunt iluminaţi de către el. **Harul Sfântului Duh este lumina care-l luminează pe om.** Sfânta Scriptură în întregime vorbeşte despre acest lucru.
Astfel, sfântul nostru părinte David. spunea: ***"Făclie picioarelor mele este legea Ta şi lumina cărărilor mele"*** (Ps. 118:105), şi ***"De n-ar fi fost legea Ta gândirea mea, atunci aş fi pierit întru necazul meu"*** (Ps. 118: 92).

Cu alte cuvinte, ***harul Sfântului Duh care este exprimat în Lege prin cuvintele poruncilor Domnului este făclie şi lumină.***

Şi dacă acest har al Sfântului Duh (pe care eu încerc să-l dobândesc cu atâta grijă şi râvnă încât meditez la judecăţile Tale de şapte ori pe zi) nu m-ar lumina în mijlocul întunecimii grijilor de care nu mă pot libera din pricina înaltei chemări a rangului meu împărătesc, de unde să dobândesc o scânteie de lumină care să-mi lumineze calea pe cărarea vieţii care este întunecată de reaua voinţă a vrăjmaşilor mei?

Şi, de fapt, ***Domnul a arătat adesea înaintea, multor martori felul în care harul Sfântului Duh lucrează asupra celor pe care El i-a sfinţit şi iluminat prin marea Sa bunăvoinţă.***

- *Aminteşte-ţi de Moise după discuţia sa cu Dumnezeu de pe muntele Sinai. El strălucea într-o lumină atât de grozavă încât oamenii nu îl puteau privi. El a fost chiar obligat să poarte un văl atunci când a apărut în public.*
- *Amintiţi-vă de Schimbarea la Faţă a Domnului pe muntele Tabor. O lumină mare L-a înconjurat:* ***"şi veşmintele Lui s-au făcut strălucitoare, albe foarte, ca zăpada"*** *(Marcu 9: 3). I-au apărut în acea lumină, un nor i-a umbrit pentru a ascunde strălucirea luminii harului dumnezeiesc care orbea ochii ucenicilor.*

Astfel, ***harul Atotsfântului Duh al lui Dumnezeu apare într-o lumină inefabilă tuturor celor cărora Dumnezeu le descoperă lucrarea sa.***
"Dar cum", îl întrebai eu pe părintele Serafim "pot şti eu că mă aflu umbrit de harul Sfântului Duh?" Este foarte simplu, excelenţă, răspunse el.

De aceea Domnul spune: ***«Toate lucrurile sunt simple pentru cei ce află cunoştinţa».*** Necazul este că noi nu căutăm această cunoaştere divină care este smerită, căci nu aparţine acestei lumi. ***Această cunoaştere care este plină de dragoste faţă de Dumnezeu şi de aproapele nostru zideşte orice om spre mântuirea sa.*** Despre această cunoaştere Domnul spunea că Dumnezeu "*voieşte*

ca toţi oamenii să se mântuiască şi la cunoştinţa adevărului să vină" (I Tim. 2: 4).

Iar despre lipsa acestei cunoaşteri El le spunea Apostolilor Săi: ***"Acum şi voi sunteţi nepricepuţi"*** (Matei 15: 16)? Cu privire la această înţelegere se spune în Evanghelie despre Apostoli: ***"Atunci le-a deschis mintea ca să priceapă Scripturile"*** (Luca 24: 45), iar ***Apostolii îşi dădeau întotdeauna seama dacă Duhul lui Dumnezeu sălăşluia în ei sau nu; şi fiind plini de înţelegere, ei observau prezenţa Sfântului Duh şi afirmau că lucrarea lor era sfântă şi întru totul bineplăcută Domnului Dumnezeu.***

Aceasta explică de ce anume ei scriau astfel în Epistolele lor: ***"Părutu-s-a Duhului Sfânt şi nouă"*** (Fapte, 15: 28). Doar pe aceste temeiuri şi-au oferit ei epistolele ca un adevăr de nestrămutat spre folosinţa tuturor credincioşilor. Astfel, Sfinţii Apostoli erau pe deplin conştienţi de prezenţa în ei înşişi a Duhului lui Dumnezeu.

Aşadar, înţelegi, excelenţă cât de simplu este!

"Oricum", spusei eu, "nu înţeleg cum oare pot fi eu sigur că mă aflu în Duhul lui Dumnezeu. Cum oare pot eu observa în mine însumi adevărata Sa manifestare?"

Părintele Serafim răspunse: "Ţi-am spus deja, excelenţă, că este foarte simplu şi am povestit în amănunt cum se pot afla oamenii în Duhul lui Dumnezeu şi cum putem noi recunoaşte prezenţa sa în noi. Aşadar, ce doreşti, fiul meu?".

"Vreau s-o înţeleg bine", spusei eu.

Sfântul Serafim aşa cum a fost văzut în „Lumina necreată" de Motovilov în timpul celebrei sale convorbiri despre Dobândirea Duhului Sfânt.

Atunci părintele Serafim mă apucă bine de umeri şi zise: "Noi ne aflăm amândoi acum în Duhul lui Dumnezeu, fiule. De ce nu te uiţi la mine?".

Răspunsei: "Nu te pot privi, părinte, fiindcă ochii tăi strălucesc ca fulgerul. Chipul tău e acum mai strălucitor decât soarele şi mă dor ochii privindu-te".

Părintele Serafim zise: "Să nu te alarmezi, excelenţă! Acum tu însuţi ai devenit la fel de strălucitor ca mine. Acum te afli în plinătatea Duhului lui Dumnezeu, altminteri n-ai putea să mă vezi aşa cum sunt".

Apoi, aplecându-şi capul spre mine, îmi şopti în ureche: "Să-I mulţumim Domnului pentru mila Sa de negrăit faţă de noi!

Ai observat că nici măcar nu m-am închinat, ci doar cu mintea m-am rugat în inimă lui Dumnezeu şi am spus aşa lui Dumnezeu: «Doamne, fă-l să vadă limpede cu ochii săi trupeşti pogorârea Duhului Tău pe care Tu îl dai slujitorilor Tăi atunci când Tu binevoieşti să Te arăţi în lumina slavei Tale măreţe».

Şi, iată, fiul meu, că Domnul a împlinit de îndată rugăciunea smerită a bietului Serafim. Cum oare să nu-I mulţumim pentru acest dar de negrăit ce ni l-a făcut amândurora? Chiar şi celor mai mari pustnici, fiule, Domnul

Dumnezeu nu- Şi arată întotdeauna mila Sa în acest fel. Acest har al lui Dumnezeu, precum o maică iubitoare, s-a bucurat să-ţi mângâie inima ta întristată la înseşi rugăciunile Maicii Domnului. Dar de ce nu mă priveşti în ochi, bucuria mea? Priveşte-mă doar şi nu te teme! Domnul este cu noi!"

După aceste cuvinte, i-am privit din nou chipul şi am simţit şi o mai mare evlavie faţă de el. Închipuiţi-vă că vedeţi în centrul soarelui, în lumina orbitoare a amiezii, chipul unui om care vă vorbeşte. Îi vezi mişcarea buzelor şi schimbarea expresiei ochilor, îi auzi vocea, simţi că cineva te ţine de umeri; totuşi nu-i vezi mâinile, nu te vezi nici măcar pe tine sau figura lui, ci doar o lumină orbitoare ce se răspândeşte pe o suprafaţă de câţiva metri şi care străluceşte atât peste stratul de zăpadă ce acoperă poiana din pădure, cât şi peste fulgii de zăpadă ce cădeau peste mine şi marele bătrân. Vă puteţi închipui starea în care mă aflam!

"Cum te simţi acum?" mă întrebă părintele Serafim.

"Extraordinar de bine", spusei.

"Dar în ce fel? Ce anume simţi?"

Am răspuns: "Simt o pace şi un sentiment de linişte în sufletul meu încât nici un cuvânt nu le poate exprima".

Aceasta, excelenţă, spuse părintele Serafim, este pacea despre care Domnul le vorbea ucenicilor Săi: «Pacea Mea o dau vouă, nu precum dă lumea vă dau Eu» (loan 14: 27).

«Dacă aţi fi din lume, lumea ar iubi ce este al său; dar pentru că nu sunteţi din lume, ci Eu v-am ales pe voi din lume, de aceea lumea vă urăşte» (loan 15:19).

«Dar îndrăzniţi. Eu am biruit lumea» (loan 16: 33). Iar acelora pe care lumea îi urăşte, dar care sunt aleşi de Domnul, aceştia primesc de la Domnul această - pace pe care tu o simţi acum înlăuntrul tău, pacea care, după cuvintele Apostolului ***"întrece orice înţelegere"*** (Filip 4: 7).

Apostolul o descrie în acest fel, fiindcă este imposibil să exprimi in cuvinte bunăstarea duhovnicească pe care ea o aduce la cei în inimile cărora Domnul Dumnezeu a insuflat-o. Mântuitorul Hristos o numeşte pace care vine din propria Sa bunătate şi generozitate şi nu aparţine acestei lumi, căci nici un fel de bunăstare pământească trecătoare nu o poate dărui inimii omului; ea este

dăruită de Sus de însuşi Domnul Dumnezeu şi de aceea ea se numeşte pacea lui Dumnezeu.

Ce altceva mai simţi?, mă întrebă părintele Serafim.

"O extraordinară desfătare", răspunsei.

Iar el continuă: Aceasta este dulceaţa şi desfătarea de care se vorbeşte în Sfânta Scriptură: "Sătura-se-vor din grăsimea casei Tale, şi din izvorul desfătării Tale îi vei adăpa pe ei" (Ps. 35: 8). Iar acum această dulceaţă, această desfătare ne copleşeşte inimile şi curge prin vinele noastre cu o bucurie de negrăit. ***Inimile noastre sunt scăldate în această desfătare şi pline de o asemenea fericire încât limba nu o poate reproduce.***

Ce altceva mai simţi?

"O bucurie extraordinară în toată inima mea".

Iar părintele Serafim continuă: Atunci când Duhul lui Dumnezeu pogoară peste om şi îl umbreşte cu plinătatea bunătăţii Sale, atunci sufletul omenesc este cuprins de o bucurie de negrăit, căci Duhul lui Dumnezeu umple de bucurie tot ceea ce atinge.

Aceasta este bucuria de care Domnul vorbeşte în Evanghelia Sa: ***"Femeia, când e să nască, se întristează, fiindcă a sosit ceasul ei; dar după ce a născut copilul, nu-şi mai aduce aminte de durere, pentru bucuria că s-a născut om în lume. Deci şi voi acum sunteţi trişti, dar iarăşi vă voi vedea şi se va bucura inima voastră şi bucuria voastră nimeni nu o va lua de la voi"*** (Ioan 16: 21-22).

Totuşi, oricât de mângâietoare poate fi această bucurie pe care o simţi acum în inima ta, ea nu înseamnă nimic în comparaţie cu cea de care vorbeşte Domnul însuşi prin gura Apostolului Său: ***"Cele ce ochiul n-a văzut şi urechea n-a auzit, şi la inima omului nu s-au suit, pe acestea le-a gătit Dumnezeu celor ce-L iubesc pe El"*** (I Cor. 2: 9).

O pregustare a acelei bucurii ne este dăruită nouă acum şi dacă ea ne umple sufletele cu atâta desfătare, bunăstare şi fericire, ***ce să spunem despre bucuria care le-a fost pregătită în ceruri celor care plâng aici pe pământ?***

Iar tu, fiul meu, ai plâns destul în viaţa ta; şi vezi cu câtă bucurie te mângâie Domnul chiar în această viaţă! Acum, e de datoria noastră, fiule, să adăugăm nevoinţe peste nevoinţe pentru a merge ***"din putere în putere"*** (Ps. 83: 7) şi să

ajungem ***"la starea bărbatului desăvârşit, la măsura vârstei deplinătăţii lui Hristos"*** (Efes. 4:13), aşa încât să se poată împlini în noi cuvintele Domnului: ***"Dar cei ce-L aşteaptă pe Domnul îşi vor înnoi puterile; lor le vor creşte aripi ca ale vulturului; şi vor alerga şi nu vor obosi"*** (Is. 40: 31); ***"Merge-vor din putere în putere, arăta-Se-va Dumnezeul dumnezeilor în Sion"*** (Ps. 83: 8) care este Sionul înţelegerii şi al descoperirilor cereşti.
Doar atunci bucuria noastră de acum (care ne apare pentru puţin timp şi arareori) va fi resimţită în plinătatea ei, şi nimeni n-o va lua de la noi, căci vom fi plini de nemaipomenite desfătări cereşti.

Ce altceva mai simţi, excelenţă?

Am răspuns: "O extraordinară căldură".

"Cum poţi tu să simţi căldură, fiule? Priveşte, stăm în pădure. E iarnă, zăpada scârţâie sub picioare şi uite cum cad fulgii de zăpadă peste noi. Ce fel de căldură poate fi aceasta?".

Răspunsei: "Aşa cum e la baie atunci când se toarnă apa şi aburii se ridică în aer precum norii".

"Dar mirosul?" mă întrebă el. "Este acelaşi ca la baie?"

"Nu", răspunsei.

"Nimic de pe pământ nu se aseamănă cu acea mireasmă. Atunci când trăia draga mea mamă îmi plăcea să dansez şi obişnuiam să mă duc la baluri şi petreceri, mama mă stropea cu parfumul pe care ea îl cumpăra de la cele mai bune parfumerii din Kazan. Dar parfumurile acelea nu răspândeau o asemenea mireasmă".

Iar părintele Serafim, zâmbind frumos, zise: Ştiu şi eu aceleaşi lucruri la fel de bine ca tine, fiule, dar te întreb să văd dacă şi tu simţi ceea ce simt eu. Este absolut adevărat, excelenţă!

Cea mai plăcută mireasmă de pe pământ nu se poate compara cu mireasma pe care o simţim acum, căci acum noi suntem învăluiţi în mireasma Sfântului Duh. Ce poate fi oare pe pământ asemănător cu această mireasmă?

Ai observat excelenţă, după cum ai spus, că în jurul nostru e la fel de cald ca într-o baie; dar, priveşte, nici pe tine şi nici pe mine nu s-a topit zăpada şi nici sub picioarele noastre; prin urmare, această căldură nu se află în aer, ci în noi. Este chiar căldura aceea despre care Sfântul Duh prin cuvintele rugăciunii ne

face să strigăm către Domnul: ***«încălzeşte-mă cu căldura Duhului Tău Celui Sfânt!".***

În această căldură pustnicii se desfătau şi nu se temeau de gerul iernii, fiind îmbrăcaţi, precum în haine de blană, în veşmintele harului ţesute de Duhul Sfânt. Şi la fel se întâmplă şi acum, căci harul lui Dumnezeu sălăşluieşte înlăuntrul nostru, în inima noastră, precum a spus Domnul: ***"Împărăţia lui Dumnezeu se află înlăuntrul vostru"*** (Luca 17: 21). ***Prin împărăţia lui Dumnezeu, Domnul înţelege harul Sfântului Duh.***

Această împărăţie a lui Dumnezeu se află înlăuntrul nostru, iar harul Sfântului Duh străluceşte asupra noastră şi ne încălzeşte şi din afară. El umple aerul înconjurător de multe miresme binemirositoare, ne îndulceşte simţurile cu o cerească desfătare şi ne inundă inimile de o negrăită bucurie. Starea noastră actuală este aceea de care ne vorbeşte Apostolul: ***"Căci împărăţia lui Dumnezeu nu este mâncare şi băutură, ci dreptate şi pace şi bucurie în Duhul Sfânt"*** (Rom. 14: 17).

Credinţa noastră nu constă în cuvintele de înduplecare ale înţelepciunii omeneşti, ci în adeverirea Duhului şi a puterii (I Cor. 2:4). Aceasta este exact starea în care ne aflăm noi acum. Despre această stare Domnul a spus: ***"Adevărat grăiesc vouă că sunt aici unii, din cei ce stau aici, care nu vor gusta moartea, până ce nu vor vedea împărăţia lui Dumnezeu venind întru putere"*** (Marcu 9: 1).

Vezi, fiule, ce bucurie de negrăit ne-a dăruit nouă Domnul Dumnezeu acum! Aceasta înseamnă să te afli în plinătatea Sfântului Duh despre care Sfântul Macarie al Egiptului scrie: «Eu însumi m-am aflat în plinătatea Sfântului Duh». Cu această plinătate a Sfântului Duh, Domnul ne-a umplut pe noi, nişte biete creaturi. Aşadar, nu mai e nevoie de acum, să întrebi cum ajung oamenii să se afle în plinătatea harului Sfântului Duh. Îţi vei aminti tu oare mereu de această manifestare a negrăitei mile dumnezeieşti care a venit asupra noastră?

"Nu ştiu părinte", spusei, "dacă Domnul îmi va dărui mereu aducerea aminte de această milă a Sa la fel de viu şi de limpede aşa cum o simt acum".

Cred, îmi răspunse părintele Serafim, că Domnul te va ajuta s-o păstrezi în minte pentru totdeauna, altminteri bunătatea Sa n-ar fi fost înduplecată imediat în acest mod la smerita mea rugăciune, anticipând atât de iute cererea bietului Serafim; cu atât mai mult cu cât ea nu îţi este dată ţie spre a o înţelege, ci prin tine ea este dăruită întregii lumi şi pentru ca tu însuţi să poţi fi întărit în lucrarea lui Dumnezeu şi să poţi fi de folos şi altora.

Faptul că eu sunt monah, iar tu eşti mirean este cu totul lipsit de importanţă. ***Ceea ce ne cere Dumnezeu este o adevărată credinţă în El şi în Unul născut Fiul Său. Drept răsplată pentru aceasta ne este dăruit din belşug de sus harul Sfântului Duh.***

Domnul caută o inimă plină de dragoste faţă de Dumnezeu şi de aproapele nostru; acesta este tronul pe care Lui îi place să stea şi pe care El apare în plinătatea slavei Sale cereşti. «Fiule, dă-Mi inima ta», spune El, «şi toate celelalte se vor adăuga vouă» (Matei 6: 33), ***căci împărăţia lui Dumnezeu poate fi cuprinsă în inima omului. Domnul le-a poruncit ucenicilor Săi: "Căutaţi mai întâi împărăţia lui Dumnezeu şi toate acestea se vor adăuga vouă; căci ştie doar Tatăl vostru Cel ceresc că aveţi nevoie de ele"*** (Matei 6: 32, 33).

Domnul nu ne dojeneşte pentru folosirea bunurilor pământeşti, căci El însuşi spune că, datorită condiţiilor vieţii noastre pământeşti noi avem nevoie de toate aceste lucruri; adică toate lucrurile care ne fac viaţa mai liniştită şi drumul nostru către locuinţa noastră cea cerească mai luminos şi mai uşor. De aceea ***Sfântul Apostol Pavel spunea că după părerea sa nimic nu e mai bun pe pământ decât evlavia şi îndestularea în toate spre a prisosi către tot lucrul bun*** (II Cor. 9: 8; I Tim. 6: 6).

Iar Sfânta Biserică se roagă ca toate acestea să ne fie dăruite de Domnul Dumnezeu, şi deşi necazurile, strâmtorările şi feluritele nevoi sunt nelipsite din viaţa noastră de pe pământ, totuşi Domnul Dumnezeu nici nu a dorit şi nici nu doreşte ca noi să avem parte doar de necazuri şi împotriviri. De aceea, El ne porunceşte prin Apostolii Săi: ***"Purtaţi-vă sarcinile unii altora şi aşa veţi împlini legea lui Hristos"*** (Gal. 6: 2).

Domnul Iisus ne dă personal porunca de a ne iubi unii pe alţii, aşa încât, prin a ne mângâia unii pe alţii cu dragoste frăţească, să ne putem uşura calea cea strâmtă şi plină de necazuri către patria cerească. De ce a pogorât El din cer la noi, dacă nu cu scopul de a lua asupra Sa sărăcia noastră şi de a ne îmbogăţi pe noi cu bogăţiile bunătăţii Sale şi cu negrăita Sa generozitate? El nu a venit spre a fi slujit de oameni, ci spre a-i sluji El însuşi şi pentru a-Şi da viaţa pentru mântuirea multora. Fă acelaşi lucru, excelenţă şi după ce ai văzut mila lui Dumnezeu în chip evident dăruită ţie, vorbeşte despre ea tuturor celor ce doresc mântuirea. ***"Secerişul este mult - zice Domnul - dar lucrătorii sunt puţini"*** (Luca 10: 2).

Domnul Dumnezeu ne-a scos la lucru şi ne-a umplut de darurile harului Său astfel încât, culegând spicele mântuirii semenilor noştri şi aducându-i pe cât mai

mulţi cu putinţă în împărăţia lui Dumnezeu, să-I putem aduce roadă - unii 30, alţii 60 şi unii însutit.
Să fim veghetori, fiule, spre a nu fi osândiţi dimpreună cu sluga cea leneşă şi vicleană care şi-a ascuns talantul în pământ, ci ***să imităm pe toţi acei slujitori buni şi credincioşi ai Domnului care au adus Stăpânului lor patru talanţi în loc de doi şi zece în loc de cinci*** (Matei 25:14-30).

Despre mila Domnului Dumnezeu nu există nici o umbră de îndoială. Te-ai convins singur, excelenţă, că toate cuvintele Domnului rostite prin gura profetului s-au împlinit în noi înşine: ***"Eu nu sunt un Dumnezeu îndepărtat, ci un Dumnezeu apropiat vouă, la îndemâna voastră"*** (Ieremia 23: 33), iar ***"mântuirea ta se află pe limba ta"*** (Deut. 30:12-l4; Rom. 10:8-l3).

Nu am avut timp nici măcar să mă închin, ci doar mi-am dorit în inimă ca Domnul să-ţi dăruiască să-I vezi bunătatea în toată plinătatea ei şi El S-a bucurat să Se grăbească spre a-mi împlini dorinţa. Nu mă laud spunând acestea, nici nu le spun spre a-mi da importanţă şi a deveni invidios pe mine sau să te fac să crezi că eu sunt monah, iar tu doar un mirean. Nu, nu, excelenţă!

"Aproape este Domnul de toţi cei ce-L cheamă pe El, de toţi cei ce-L cheamă pe El întru adevăr" (Ps. 144: 18), ***"şi că la El nu încape părtinire"*** (Efes. 6: 9). Fiindcă ***"Tatăl iubeşte pe Fiul şi toate le-a dat în mâna Lui"*** (ioan 3: 35). ***Dacă măcar noi înşine L-am iubi pe El, pe Tatăl nostru cel ceresc ca nişte adevăraţi fii ai Săi! Domnul îi ascultă în mod egal şi pe călugăr, şi pe simplul mirean creştin cu condiţia ca amândoi să fie credincioşi ortodocşi, să-L iubească pe Dumnezeu din adâncul inimilor şi să aibă credinţă în El, măcar cât un grăunte de muştar; şi atunci amândoi vor muta munţii din loc. «Unul va muta mii şi douăzeci de mii»*** (Deut. 32: 30). Domnul însuşi spune: ***"De poţi crede, toate sunt cu putinţă celui ce crede"*** (Marcu 9: 23).

Iar Sfântul Apostol Pavel exclamă cu voce tare: ***"Toate le pot întru Hristos Cel care mă întăreşte"*** (Fil. 4:13). Dar nu vorbeşte oare Domnul nostru Iisus Hristos încă şi mai frumos decât aici despre cei care cred în El: ***"Cel ce crede în Mine va face şi el lucrările pe care le fac Eu şi mai mari decât acestea va face, pentru că Eu Mă duc la Tatăl. Şi Eu Mă voi ruga pentru voi ca bucuria voastră să fie deplină. Până acum n-aţi cerut nimic în numele Meu. Dar acum cereţi şi veţi primi..."*** (Ioan 14: 12, 16; 16: 24).

Aşadar, fiul meu, tot ceea ce vei cere de la Domnul, vei primi, dacă ceea ce ai este spre slava lui Dumnezeu sau spre binele aproapelui nostru, căci tot ceea ce facem spre binele aproapelui nostru El îl primeşte întru slava Sa. Şi, prin

urmare, El spune: ***"întrucât aţi făcut unuia dintr-aceşti fraţi ai Mei prea mici, Mie Mi-aţi făcut"*** (Matei 25: 40).

Aşadar, să nu vă îndoiţi că Domnul Dumnezeu vă va împlini cererile, numai dacă ele sunt făcute spre slava lui Dumnezeu sau spre binele şi zidirea aproapelui nostru. Dar, chiar dacă ceva este necesar spre folosul sau în avantajul vostru, la fel de iute şi cu dragoste se va bucura Domnul să vă trimită chiar şi acel lucru, cu condiţia ca să fie de extremă nevoie sau necesitate. Căci Domnul îi iubeşte pe cei ce-L iubesc.

Domnul este bun cu toţi oamenii; El oferă din belşug tuturor celor ce-L cheamă întru ajutor şi mărinimia Sa se observă în toate lucrările Sale. El va împlini dorinţa celor ce se tem de El, iar El le va auzi rugăciunile şi le va împlini toate dorinţele: ***"Voia celor ce se tem de El o va face şi rugăciunea lor o va auzi şi-i va mântui pe dânşii"*** (Ps. 144:19).

Numai să iei aminte, excelenţă, să nu-i ceri Domnului ceva pentru care nu există o nevoie urgentă. Dumnezeu nu te va refuza nici în acest caz ca recompensă pentru credinţa ta ortodoxă în Mântuitorul nostru Iisus Hristos: ***"Că nu va lăsa Domnul toiagul păcătoşilor peste soarta drepţilor, ca să nu-şi întindă drepţii întru fărădelege mâinile lor"*** (Ps. 124: 3), iar El va împlini imediat voia robului Său David; dar El îl va chema spre a-i cere socoteală pentru că L-a supărat fără ca acesta să aibă vreo nevoie anume şi de a-I fi cerut ceva fără de care s-ar fi putut descurca foarte bine.

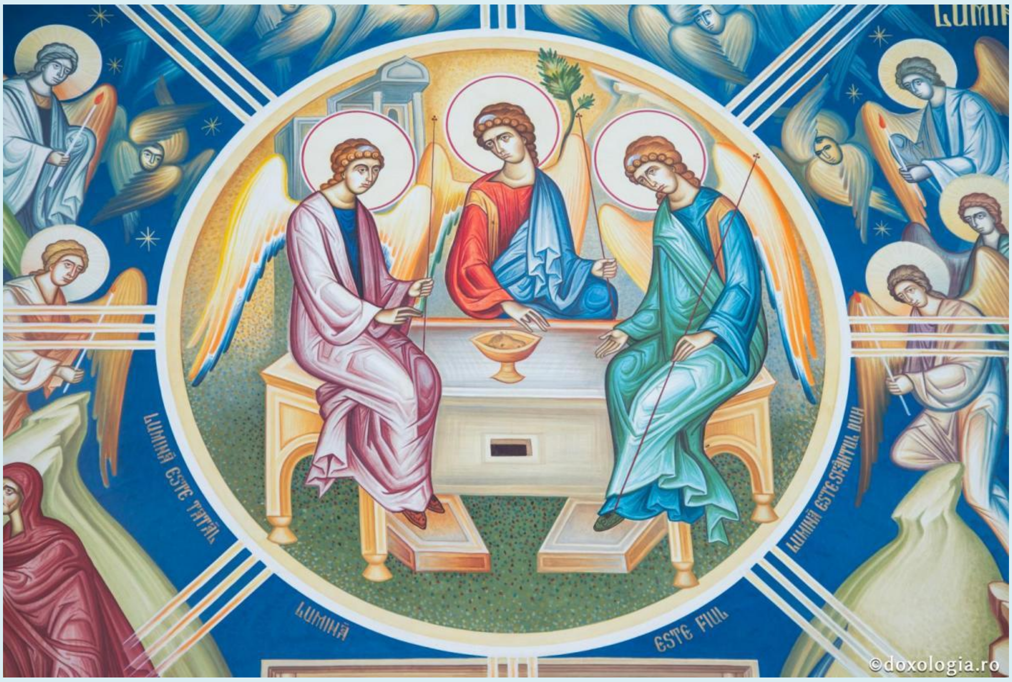
În felul acesta, excelenţă, ţi-am spus acum şi ţi-am oferit o demonstraţie practică cu privire la tot ceea ce Domnul şi Maica Domnului au dorit să-ţi spună şi să-ţi arate prin mine, bietul Serafim.

Acum, mergi în pace. Domnul şi Maica Domnului să fie cu tine întotdeauna, acum şi pururea şi în veci vecilor. Amin. Acum, mergi în pace.

Iar în tot acest timp, din momentul în care chipul părintelui Serafim s-a luminat, această iluminare s-a continuat şi tot ceea ce mi-a spus el de la începutul povestirii până acum, mi le-a spus rămânând într-una şi aceeaşi poziţie. Strălucirea inefabilă a luminii care emana din el am văzut-o cu proprii mei ochi. Şi sunt gata oricând să depun jurământ pentru aceasta.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Sfântul Serafim de Sarov - Să te întrebi neîncetat: „Este Duhul Sfânt cu mine?”

Cât aş dori, bucuria mea, ca tu să afli acest izvor de har şi să te întrebi neîncetat: „Este Duhul Sfânt cu mine?”. Dacă este, slăvit să fie Domnul! Nu trebuie să fiu neliniştit, chiar dacă Judecata cea din urmă ar fi mâine, eu sunt gata. Căci scris este: „În ce stare te voi găsi, în aceea te voi judeca”.

Dacă însă n-ai certitudinea că eşti în Duhul Sfânt, trebuie să afli pricina pentru care te-a părăsit şi să-L cauţi fără răgaz, până ce-L vei găsi din nou, pe El şi harul Său. Trebuie urmăriţi vrăjmaşii care ne împiedică de a merge înspre El, până la înfrângerea lor definitivă. Prorocul David a zis: „Urmări-voi pe vrăjmaşii mei şi-i voi prinde pe dânşii şi nu mă voi întoarce până ce se vor sfârşi. Îi voi zdrobi pe ei şi nu vor putea să stea, cădea-vor sub picioarele mele” (Psalmul 17, 41-42).

Aşa trebuie să fie. Neguţătoriţi cu virtuţile. Împărţiţi darurile harului celor ce le cer, călăuzindu-vă după următorul exemplu: o lumânare aprinsă nu îşi pierde din lumină, dacă din ea se aprinde alta. Dacă aceasta este proprietatea focului pământesc, ce să zicem de focul harului Sfântului Duh? Bogăţia pământească împărţită se împuţinează. Bogăţia cerească a harului se înmulţeşte la cel ce o împarte. A spus lucrul acesta Însuşi Domnul în convorbirea cu samarineanca: „Oricine bea din apa aceasta va înseta iarăşi; dar cel care va bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va înseta în veac, ci apa pe care i-o voi da Eu se va face în el izvor de apă care curge spre viaţă veşnică” (Ioan 4,13-14).

(Sfântul Serafim de Sarov, Scopul vieții creștine, Editura Egumenița, pp. 30-32)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Sfântul Luca al Crimeei - Predică pentru Ziua Cincizecimii (Rusalii)

La sărbătoarea Sfântului Duh se cuvine ca toată profunzimea gândului şi a inimilor noastre s-o îndreptăm spre cunoaşterea Lui. În rugăciunea Sfântului Duh, pe care o ştiţi, se spun extrem de multe lucruri despre El. Trebuie să înţelegeţi această rugăciune.

„Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului"

Acesta este Mângâietorul nostru, Acel Mângâietor pe Care L-a trimis Domnul Iisus Hristos ucenicilor Lui când S-a înălţat de la ei la ceruri. El a spus: ***N-am să vă las orfani, vă voi trimite vouă pe Duhul Sfânt, Mângâietorul; El vă va aminti vouă toate câte v-am spus mai înainte.***

Şi aceasta s-a împlinit: n-au rămas orfani ucenicii Lui, nici lumea creştină. S-a înălţat de la noi Domnul Iisus Hristos, dar locuieşte printre noi Duhul Sfânt, Mângâietorul, pe Care El ni L-a trimis.

„**Împărate Ceresc, Mângâietorule**" - El este Mângâietorul nostru,

- ✓ *Cel care umple golul inimilor noastre,*
- ✓ *Care alungă de la noi tristeţea.*
- ✓ *El este Cel care poate mângâia cu adevărat.*

Sunt mulţi cei care nu cred în Dumnezeu, care nu-L cunosc pe Duhul Sfânt, care nu se roagă Lui şi care zac într-o stare de grea întristare. Conştiinţa golului şi a nimicniciei vieţii proprii le umple sufletul. Şi şovăiesc, se întristează şi suferă fără nici un sens în viaţa lor şi nu rareori îşi încheie viaţa prin sinucidere. Ei nu-L cunosc pe Duhul Sfânt, nici nu-L caută pe El, pentru că nu L-au cunoscut, pentru că trăiesc fără Dumnezeu. ***Ei nu simt mângâierea deplină, profundă, acea mângâiere pe care o încearcă inimile creştinilor, de care era***

plin Cuviosul Serafim de Sarov. Duhul Sfânt era mereu cu el, niciodată nu l-a părăsit şi îl încălzea cu căldura Sa.

Ne mângâie Duhul Sfânt şi pe noi, pe toţi, care suntem departe de sfinţenia creştinilor de odinioară, ne mângâie atunci când în vremea necazurilor recunoaştem în inimile noastre că sunt meritate aceste necazuri, aceste întristări, când ne îndreptăm mintea şi ochii duhovniceşti în inima noastră şi vedem acolo mulţime de păcate şi necurăţie, când ne vom căi şi vom spăla necurăţia inimii noastre şi-L vom chema: „**Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului**” - ***tot atunci va veni Mângâietorul şi va da cea mai deplină mângâiere. Trebuie să doreşti din toată inima această mângâiere, s-o cauţi, să fii vrednic de ea, să-ţi curăţeşti inima, fiindcă într-o inimă necurată nu este loc pentru Duhul Sfânt.***

Astfel ne mângâie Duhul Sfânt pe noi, pe cei slabi şi atât de departe de acea desăvârşire pe care o cere Hristos. **Duhul Sfânt este numit Duhul Adevărului, fiindcă în El şi numai în El este toată deplinătatea adevărului.**

- *Adevărul îl cunoaşte doar cel care are comuniune cu Duhul Sfânt.*
- *Adevărul îl ştie numai acela care primeşte harul Duhului Sfânt, care-şi îndreaptă gândurile şi simţurile pe calea adevărului.*

Sunt mulţi oameni care caută adevărul acolo unde acesta nu este, care nu ştiu că tot adevărul este în Duhul Sfânt. Îl caută în cărţile de filosofie, îl caută şi nu-l găsesc, sau găsesc un adevăr fals, cu care îl confundă pe cel pur.

Iar adevărul autentic, adevărata profunzime a cunoaşterii, profunzimea sentimentelor se află doar în comuniunea cu Duhul Sfânt, fiindcă Duhul Sfânt este plinătatea oricărui adevăr.

Sfinţii Apostoli au fost simpli pescari, necărturari. Majoritatea cuvioşilor şi sfinţilor au fost oameni neştiutori de carte, dar Duhul Sfânt, pe Care L-au atras în inimile lor, i-a făcut purtători ai adevărului. Cine, oare, mai mult decât Sfinţii Apostoli, a cunoscut adevărul şi l-a propovăduit întregii lumi creştine? Cine a stăpânit adevărul mai mult decât Cuviosul Serafim de Sarov?

**„Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului,
Carele pretutindenea eşti şi toate le împlineşti“**

- ***Ce înseamnă „Carele pretutindenea eşti şi toate le împlineşti“? Înseamnă că El este pretutindeni, toate le împlineşte.*** În limba slavonă cuvântul „împlineşte” înseamnă ca şi în limba rusă: „cel ce le umple“. Iată, în acest sens trebuie să pătrundem! ***Trebuie să cunoaştem că Duhul Sfânt este pretutindenea şi pe***

toate le împlineşte, că prin El trăieşte întreaga făptură, fiindcă El este dătătorul de viaţă.

Nu-L cunosc şi nu-L vor cunoaşte învăţaţii pe Duhul Sfânt, nu vor şti de unde s-a creat viaţa. Este cea mai mare enigmă pentru ştiinţă. Din cele mai vechi timpuri ştiinţa a încercat să pătrundă în taina vieţii şi să explice cum din natură moartă a apărut brusc viaţa. De unde vine ea?

La baza oricărei vieţi stă acea substanţă care, în ştiinţă, este numită protoplasmă – ea constituie o parte consistentă a acelor celule din care sunt alcătuite corpurile fiinţelor vii. **Ce este protoplasma?** ***La vedere arată ca un fel de mucozitate, dar în ea este cuprinsă puterea nemărginită a vieţii, în ea se ascund tainele nenumărate ale existenţei.*** Şi iată, ştiinţa încearcă de mult să creeze protoplasma artificială din proteine (fiindcă protoplasma este un compus proteic). Dar oricât s-ar strădui învăţaţii s-o sintetizeze, nu le iese nimic – nici o combinaţie nu are proprietăţi de viaţă. ***Această putere de viaţă o poate da doar Acela Care dă viaţă la toate, Care este începutul vieţii – Duhul Sfânt. Cu cuvântul Domnului s-au întărit cerurile şi cu Duhul gurii Lui toată puterea lor*** (Psalmul 32, 6).

Cerurile sunt create cu cuvântul lui Dumnezeu, cu Duhul lui Dumnezeu.

- ✓ ***Cu Duhul gurii lui Dumnezeu au fost create toate Puterile cereşti.***
- ✓ ***Duhul lui Dumnezeu a însufleţit şi primul trup al omului, creat de El din tina pământului, trupul lui Adam, fiindcă se aminteşte în Scriptură că în acest trup a suflat Dumnezeu suflare de viaţă.***
- ✓ ***Numai Duhul Sfânt dă viaţă, numai de la Duhul Sfânt începe orice viaţă şi este absurd să cauţi un alt izvor de viaţă.***

Ce este sufletul omenesc? Ce este duhul omenesc? Omul este creat după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu. ***Dar Dumnezeu este netrupesc?*** Desigur! ***Nu după trup suntem noi făcuţi după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu, ci după Duh.*** **Duhul omenesc este suflarea Duhului Sfânt.**

Dar să nu credeţi că doar duhul omenesc îşi are început de la Duhul lui Dumnezeu. Totul este creat, totul trăieşte şi totul se mişcă doar cu acea energie duhovnicească, izvorul căreia este Însuşi Duhul Sfânt. ***Cu energia duhovnicească, puterea Duhului Sfânt, care este izvorul oricărei energii materiale – doar cu această energie trăieşte şi se mişcă întreaga lume.***

Energia duhovnicească, Duhul lui Dumnezeu, pătrunde totul, sfinţeşte totul, însufleţeşte totul.

Şi în animale şi în plante există o părticică a Duhului, fiindcă şi în ele există viaţă, iar unde este viaţă acolo este şi Duhul Sfânt. Împreună cu viaţa toate au primit o suflare a Duhului Sfânt. Şi nu numai în fiinţele vii, ci şi în toată natura – natura pe care oamenii în mod greşit o numesc moartă, natura anorganică - în stânci, în râuri, în valurile mării, în pustiurile nesfârşite – trăieşte Duhul Sfânt, fiindcă El „pretutindenea este şi toate le împlineşte“.

Dacă n-ar fi însufleţit Duhul Sfânt toată natura, organică şi anorganică, n-ar fi putut exista lumea creată cu toată măreţia ei, aşa cum se prezintă ea în faţa privirii noastre. Nu trebuie să admitem ipoteza conform căreia lumea nu ar fi creată de Dumnezeu. **Lumea a fost creată prin revărsarea dragostei lui Dumnezeu, iar dragostea lui Dumnezeu este ceea ce se numeşte energie duhovnicească.** Totul este creat şi se mişcă prin dragostea lui Dumnezeu, prin dragostea Duhului, în El trăim şi ne mişcăm şi suntem, precum spunea Apostolul Pavel în Areopagul din Atena. ***Totul trăieşte, totul se mişcă, totul se însufleţeşte prin Duhul Sfânt***, fiindcă El ***„pretutindenea este şi toate le împlineşte“.***

- ***V-aţi gândit vreodată ce însemnătate are pentru noi şi pentru întreaga natură acea minunată frumuseţe a lui Dumnezeu care străluceşte în toată lumea?***
- ***De unde este frumuseţea?***
- ***De ce există frumuseţea?***
- ***Putem noi oare să gândim că frumuseţea are numai un scop practic, utilitar?***
- ***Putem oare să spunem că masculii păsărilor, care au un penaj colorat şi care cântă atât de frumos, dispun de această frumuseţe numai pentru ca să atragă femelele? Sigur că nu!***
- ***Oare putem să gândim că florile care ne mângâie privirea strălucesc de frumuseţe doar ca să atragă cu culorile şi mirosurile insectele pentru polenizare? Sigur că nu!***

Frumuseţea străluceşte în toată lumea şi Dumnezeu ne-o arată chiar şi în cele mai gingaşe, în cele mai slabe fiinţe.

- ***N-aţi văzut niciodată ce frumuseţe delicată, blândă, curată emană petalele şi corolele florilor de nu-mă-uita, toporaşi, albăstrele şi nenumărate altele?***
- ***N-aţi simţit câtă curăţie şi frumuseţe se află în aceste mici creaţii ale lui Dumnezeu?***
- ***Nu v-aţi gândit că aceste floricele ale lui Dumnezeu ne învaţă curăţia şi blândeţea, de care ele sunt pline?***

- ≈ ***Nu v-aţi gândit că cerul înstelat are o influenţă duhovnicească deosebită asupra inimilor noastre prin frumuseţea cu care a fost înzestrat?*** ***Când privim acest cer înstelat nemărginit, ne ducem cu gândul la veşnicie.***
- ≈ *Când privim la stâncile puternice, abrupte, vârfurile cărora sunt ascunse de norii întunecaţi, când în zi de ploaie stăm pe ţărmul mării şi vedem cum furtuna ridică valuri uriaşe, care acoperă stâncile de pe mal,* ***oare nu tresare inima noastră de emoţie contemplând puterea şi forţa naturii?***

Cât de neînsemnaţi şi de slabi ne simţim atunci!

- ≈ ***Dacă natura ascunde în sine atâta frumuseţe, forţă, putere şi propovăduieşte despre ea, atunci ce putem spune despre izvorul acestei puteri şi frumuseţi – ce putem să spunem despre Domnul Însuşi?***

El este izvorul acestei frumuseţi şi puteri, El toate le pătrunde, toate le umple. ***Măreţia uimitoare a forţelor naturii nu este altceva decât manifestarea însufleţirii întregii naturi despre care v-am vorbit.***

În tot ce ne înconjoară este prezent Duhul Sfânt. ***El „pretutindenea este şi toate le împlineşte“, totul este pătruns de puterea Duhului lui Dumnezeu şi de dragostea Lui.***

Sfântul apostol Pavel, în Epistola către Romani a spus exact ce vă spun acum, cu cuvinte foarte simple. El se referă la păgânii care nu-L cunosc pe Dumnezeu, afirmând că sunt fără cuvânt de apărare, pentru că ceea ce se poate cunoaşte despre Dumnezeu este cunoscut de către ei, fiindcă Dumnezeu le-a arătat lor. ***Cele nevăzute ale Lui se văd de la facerea lumii, înţelegându-se din făpturi, adică veşnica Lui putere şi dumnezeire, aşa ca ei să fie fără cuvânt de apărare*** (Romani 1, 19-20).

În natură se poate observa puterea lui Dumnezeu, deci sunt fără cuvânt de apărare toţi cei care sunt orbi şi nu vor să vadă că Duhul Sfânt este pretutindeni. ***Sunt orbi şi surzi cei care nu simt măreţia frumuseţii, cei care nu simt suflarea Duhului Sfânt în tot ce ne înconjoară şi de aceea sunt fără cuvânt de apărare. Chiar dacă n-au auzit de la oameni propovăduirea despre Dumnezeu, natura însăşi propovăduieşte despre El.*** Unii afirmă că nu există Dumnezeu, susţinând că natura a fost creată datorită hazardului. ***Ce poate fi mai greşit decât această teorie? Cum poate întâmplarea să creeze o astfel de armonie în lumea nemărginită?***

Duhul Sfânt mai este numit **„Vistierul bunătăţilor“**. ***Al căror bunătăţi?*** Al tuturor bunătăţilor, nu doar al celor pe care le caută oamenii mândri şi încrezuţi,

care s-au lipit de cele pământeşti. ***Duhul Sfânt este izvorul tuturor bunurilor, mai ales al celor duhovniceşti, El este Dătătorul puterilor înalte ale duhului omenesc, El îşi revarsă dragostea asupra a tot ceea ce este viu şi cu această dragoste ne mângâie.***

Toţi cei care merg pe calea lui Hristos, care îşi poartă crucea, simt ajutorul Duhului Sfânt şi dragostea Lui care îi întăreşte.

Sunt multe greutăţi în viaţa fiecăruia, sunt multe greutăţi şi pe calea arhieriei, fiindcă este mare răspunderea în faţa lui Dumnezeu. În zdrobirea inimii mele, Duhul Sfânt m-a mângâiat cu dragostea voastră, cu dragostea care se revarsă din inimile voastre. Pentru că nu există mai mare fericire decât aceea de a trăi în dragoste, de a simţi permanent dragostea celor din jur.

Iată ce ne poate da Duhul Sfânt, iată cât de nemărginit este harul Lui! Şi scopul vieţii noastre constă în a fi părtaşi dumnezeirii. ***Dar cum putem deveni părtaşi dumnezeirii? Prin comuniunea cu Duhul Sfânt, fiindcă duhul nostru este chipul şi asemănarea lui Dumnezeu.***

Prin faptul de a te împărtăşi de Duhul Sfânt, de a fi în permanentă comuniune cu El. Este sarcina cea mai înaltă şi mai sfântă a vieţii omeneşti.

- ***Cum să dobândeşti această comuniune cu Duhul lui Dumnezeu?***
- ***Cum să primeşti această măreaţă mângâiere - mângâierea dragostei Duhului Sfânt?***
- ***În ce şi când avem comuniune cu Duhul lui Dumnezeu?***

Întâi de toate, în rugăciune. Orice om care a avut comuniune cu Duhul Sfânt a fost întotdeauna nevoitor al rugăciunii. Un exemplu poate fi Cuviosul Serafim de Sarov, care 1000 de zile şi nopţi le-a petrecut îngenunchiat pe o piatră, rugându-se lui Dumnezeu.

Doar cel care se roagă astfel poate avea comuniune deplină cu Dumnezeu. ***Prin rugăciune neîncetată şi prin îndeplinirea poruncilor lui Dumnezeu atingeau sfinţii curăţia inimii, eliberarea ei prin Duhul Sfânt de orice întinăciune.*** De aceea este mare însemnătatea ultimelor cuvinte ale rugăciunii Sfântului Duh:

„Vino şi Te sălăşluieşte între noi şi
ne curăţeşte de toată întinăciunea".

Să strigăm neîncetat spre Duhul Sfânt: ***„Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, Carele pretutindenea eşti şi toate le împlineşti, Vistierul***

bunătăţilor şi dătătorule de viaţă, vino şi Te sălăşluieşte între noi şi ne curăţeşte de toată întinăciunea şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre“.

Şi El va veni şi Se va sălăşlui întru noi şi ne va face din întinaţi şi păcătoşi, sfinţi şi drepţi.

Să fie dar cu voi cu toţi harul Preasfântului Duh şi să vă faceţi biserici curate ale Lui! Amin”.

(Din: Sfântul Luca al Crimeei, Predici, Ed. Sophia, Bucureşti, 2009)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Sfântul Teodor Studitul – Predică în Duminica Cincizecimii despre pogorârea Duhului Sfânt şi despre moartea ticălosului Eutropianos

Fraţilor şi părinţilor, cu darul Duhului Sfânt ne-am învrednicit să prăznuim şi această sărbătoare a Pogorârii Duhului Sfânt, care e după cum a zis Hristos către ucenici: ***„De folos este nu numai vouă, ci şi la toată lumea, ca să vie Duhul Sfânt, că de nu voi merge Eu, Mângâietorul (adică Duhul Sfânt) nu va veni la voi, iară de voi merge Eu, voi trimite pe El vouă, şi venind Acela, vă va povăţui pe voi spre tot adevărul".***

O, mare minune a făgăduinţei şi a vredniciei! ***Nu a făgăduit să trimită Înger sau om, ci pe Însuşi Duhul Sfânt, cel de o fiinţă (că Tatăl a odrăslit şi pe Fiul şi pe Duhul Sfânt).***

Deci S-a suit la ceruri Unul născut Fiul şi Cuvântul lui Dumnezeu, împlinind voia părintească a lui Dumnezeu şi Tatăl şi atunci S-a pogorât Duhul Sfânt, nu alt Dumnezeu, ci alt Mângâietor, precum este scris.

O, prietenie nespusă! O, dragoste negrăită a lui Dumnezeu către oameni! ***Dumnezeu se face nouă mângâiere.***

- ***Duhul Sfânt mângâie sufletul scârbit şi amărât, ca să nu se îngreuieze de întâmplările ce vin***, precum mărturiseşte Apostolul zicând: ***„Din afară vrajbă şi război, dinlăuntru frică şi spaimă, dar Dumnezeu cel ce mângâie pe cei smeriţi ne-a mângâiat pe noi cu venirea Apostolului Tit".***
- Mângâie şi întăreşte inima înfricoşată de draci, umplând-o de bărbăţie, vitejie şi îndrăznire ca să nu se biruiască, precum zice David: ***;,Tu Doamne mi-ai ajutat şi m-ai mângâiat".***

- Mângâie gândul vrăjmaş, ca să se împace şi să se astâmpere, precum mărturiseşte Apostolul, zicând: ***„Ne rugăm pentru Hristos cel ce S-a rugat lui Dumnezeu pentru noi, rugămu-ne, pentru Hristos, împăcaţi-vă cu Dumnezeu":***

Văzut-aţi bunătate şi smerenie negrăită şi necercetată? Văzut-aţi dar nemăsurat şi ne încăput?

- ***Sus în ceruri se roagă şi îmblânzeşte pe Tatăl pentru noi, precum este scris, Însuşi unul născut Fiul, Domnul nostru Iisus Hristos Cel ce este de a dreapta Lui.***
- Aşijderea şi ***Duhul Sfânt jos pe pământ se roagă lui Dumnezeu şi-L Îmblânzeşte şi pe noi ne mângâie în multe chipuri.***

Deci ce vom răsplăti Domnului pentru aceste multe daruri ce ne-a dăruit, încă şi pentru ceea ce adaugă Proorocul David în psalmul său: ***„ Toate oasele mele strigă şi zic, Doamne, Doamne, cine poate vreodată să fie asemenea Ţie care izbăveşti pe sărac din mâinile celor mai tari decât el şi pe cel scăpătat şi sărman de la cei ce-l răpesc pre el".***

Şi iar zice: ***„Ajutorul meu de la Domnul care a făcut cerul şi pământul".***

Apoi: ***„De nu mi-ar fi ajutat mie Domnul, întru puţin s-ar fi pogorât sufletul meu în Iad".***

Şi iarăşi, ***„Domnul este mie ajutor şi nu mă voi teme că va putea omul să-mi strice ceva".***

Deci, de vreme ce avem pe Duhul Sfânt mângâietor şi ajutor, puterea cea nebiruită, pe marele Dumnezeu care bate război tare pentru noi şi ne ajută, să nu ne temem, nici să ne speriem fraţilor, de frica vrăjmaşului. Să nu ne spăimântăm de vrăjmaşii noştri diavoli, ci fiindcă avem pe Însuşi Dumnezeu ajutor nouă, se cuvine să suferim ostenelile noastre pustniceşti mai cu bărbăţie şi din zi în zi să le sporim. Să nu ne temem de înşelăciunea diavolului, nici să ne înfricoşăm de meşteşugurile lui cele de totdeauna. Să stingem aţâţarea trupului, care dogoreşte şi arde casa sufletului. Că pofta păcatului nu este bucurie, ci durere şi întristare rea, nu este veselie, ci schimbare rea şi nebunie. Aceasta o ştiu cei cari au căzut în tulburarea dragostei trupeşti şi pocăindu-se şi-au întors dragostea către Dumnezeu.

Oare ce este mai dulce şi mai sfânt, decât dragostea dumnezeiască? Omul acela este în trup, dar ca un om fără trup trăieşte în această lume, vieţuind

mai presus de cele văzute, aceluia valurile darului Duhului Sfânt cu blândeţe şi cu linişte îi saltă sufletul cu foarte mare bucurie.

Dar pentru ce ne biruieşte pe noi totdeauna dragostea poftei, încât prefăcându-ne cu totul ne împilează cu faţa spre pământ, ne face numai trup şi sânge şi ne înstrăinează cu totul de Dumnezeu?

Au n-aţi auzit ce a pătimit ticălosul Eutropian, de care acum auzim că a murit şi s-a îngropat? Vai de ticăloşia noastră, că n-a luat moarte trecătoare, ci veşnică. Căci împreunându-se cu Eva, împreună cu ea şi-a pierdut viaţa, şi călcând pravila, s-a însurat. O, ce a pătimit ticălosul şi cum s-a întunecat lumina minţii lui şi s-a ridicat darul lui Dumnezeu de pe capul lui. Spuneţi-mi, nu a fost închis şi a pătimit şi el multe împreună cu noi pentru mărturisirea sfintelor icoane? Nu s-a învrednicit de dregătoria iconomiei în mănăstirea Sacudion? Nu a fost bătut şi chinuit pentru credinţă, arătând atunci nevoinţă prea lăudată şi răbdare minunată? Dar pe urmă, fiindcă era iconom şi ţinea punga mănăstirii şi cele ce se punea în ea, înşelându-se cu aurul şi mândrindu-se cu iubirea de argint, a vândut pe Hristos, ca Iuda. Şi dezbrăcându-se de făgăduinţa fecioriei, a cumpărat bubele lui Gheezi, de vreme ce şi-a cumpărat vii şi moşii, boi şi oi şi astfel a moştenit nu numai bubele aceluia, ci şi chinul iadului.

Vedeţi dar, fraţii mei, ce face iubirea de argint. Să fugim de această patimă rea, de rădăcina tuturor răutăţilor, să fugiţi ca de un lucru stricător şi vânzător de suflet. Vedeţi ce a făcut necredinţa. Să fugim de întunerecul care risipeşte unimea şi prietenia cu stăpânul Hristos Dumnezeul nostru. Să fugim şi de toată patima rea, care se luptă cu sufletul; de mânie zic, de zavistie şi de iuţime.

Acela, fiindcă se iubea pe sine şi credea cugetului său şi fiindcă nu primea sfat de la nimeni, ci umbla de capul său, şi nu băga în seamă nici nu se supunea altui frate, a pătimit aceasta. Fugiţi de singurătate, de voiţi să scăpaţi de mânia lui Dumnezeu, căci zice dumnezeiasca Scriptură: ***„ Vai de cel ce este singur, că de vă cădea în vreun păcat, n-are cine să-l ridice".***

Aşa a pătimit şi ticălosul Eutropian, că de ar fi avut pe cineva cu el, n-ar fi căzut, sau l-ar fi ridicat din cădere, s-ar fi pocăit şi şi-ar fi plâns păcatul. Dar neavând pe nimeni s-a pierdut şi sufleteşte şi trupeşte şi a mers la locul pe care l-a iubit.

De plângere şi de întristare este povestirea, fraţilor, de frică şi cutremur este pildă. Drept aceea zice Scriptura: ***„Cel ce se socoteşte că şade bine şi se află în feciorie şi sfinţenie, să ia aminte ca să nu cadă".*** Cel ce aleargă, cu luare aminte să fie ca să nu se împiedice şi să cadă; că şi acela mai-nainte alerga, dar pe urmă a dat de prăpastie. Mai înainte toţi îl socoteau ca un înger zburând, iar

pe urmă dormitând şi slăbind, din osteneală a căzut. Şi pricină este, iubirea de argint. Deci, fraţilor, de n-ar fi fost izgonirea asupra noastră, nici eu n-aş vorbi despre iubirea de argint.

Dar pentru că ne-a risipit pe unul aici şi pe altul acolo, fiindcă avem purtarea de grijă de ale vieţii noastre, pentru aceea trebuie să ne păzim bine,să nu cădem în înşelăciunea iubirii de argint. Pentru aceasta nu vrea iubitorul de argint să dobândească viaţa de obşte, ca să înmulţească argintul. Cu această pătimire orbindu-se, nu vrea să aibă dragoste pentru fraţii lui. Pentru aceea nici picioarele lui n-au odihnă, ci înconjură şi umblă ici şi colo ca şi căţeluşii cei mici, doar de vor câştiga vreun ban de la vreun creştin. Din aceasta unii şi-au câştigat slugi pentru desfătarea patimilor şi au pierdut vrednicia şederii de-a dreapta stăpânului. Iar alţii adună şi pun la păstrare haine şi îmbrăcăminte peste trebuinţa lor; alţii se fac cumpărători şi vânzători, se bucură de câştig şi dobânzi necuvioase.

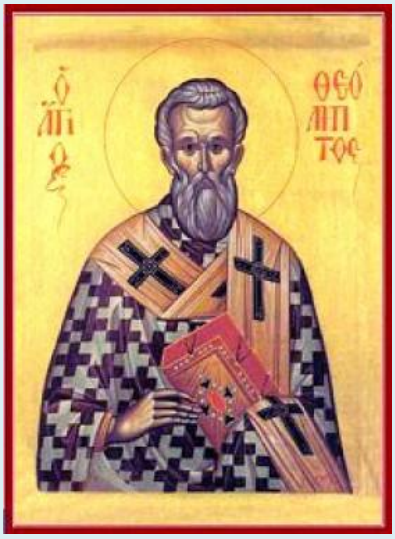
Vedeţi, fraţilor, judecata lui Dumnezeu, vedeţi ochiul neadormit al lui Dumnezeu pe care nu-L înşeală nici un lucru, fie că se săvârşeşte înlăuntrul inimii, fie pe dinafară. Vedeţi întâmplarea morţii, fraţilor, că şi acum au murit doi, Timil şi Varnava şi mai înainte alţii, şi se duc unul, câte unul. Drept aceea vă rog, să nu vă găsească moartea şi pe voi negătiţi şi neîndreptaţi; că lucru mai înfricoşat şi mai cu amar, decât să se depărteze cineva de dragostea lui Dumnezeu şi să se lipsească de Împărăţia Cerurilor, nu este. Osânda şi pedeapsa veşnică este pe care nu o va putea suferi omul, şi numai să socotească cineva pedeapsa până nu ajunge s-o cerce (de nu va avea fapte bune plăcute lui Dumnezeu) va simţi iuţimea chinurilor viitoare.

Deci ca să putem şi noi smeriţii să scăpăm de mânia lui Dumnezeu, care vine asupra fiilor neascultători, să facem lucruri bune, ca să se bucure Dumnezeu de faptele noastre. ***Măcar de acum înainte să ne curăţim, întinerindu-ne sufletul cu vrerea lui Dumnezeu căci aproape este Dumnezeu de cei ce-L cheamă în adevăr, în toate zilele să ne pocăim şi Dumnezeu iartă greşalele noastre şi ne dăruieşte viaţa veşnică, pe care să ne învrednicim a o dobândi în Hristos Domnul nostru, a Căruia este slava şi puterea împreună cu Tatăl şi Duhul Sfânt, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.***

(sursa: Cuvântări duhovniceşti – Sfântul Teodor Studitul)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Sfântul Teolipt al Filadelfiei - La Cincizecime, despre venirea Preasfântului Duh

Surorilor şi maicilor, multă este veselia care ne răsare nouă, creştinilor din sărbătorile duhovniceşti, fiindcă sufletele noastre sunt pururea înnoite de cele săvârşite şi grăite în biserică. Şi aşa cum cel ce urcă pe o scară înaintează din treaptă în treaptă şi întreagă alergarea lui se face în sus, tot aşa şi plinătatea creştinilor care vestesc că au cetăţenia lor în ceruri [Flp 3, 201 trec de la sărbătoare la sărbătoare, ***„merg din putere în putere şi pun urcuşuri în inima lor"*** [P.s 83, 6. 8], iar ***sufletele lor se înalţă din grijile pământeşti şi gândurile lor privesc necontenit ţintă spre cer*** [Col 3, 2], Căci aşa cum cel ce vine dintr-un loc aflat sus într-unul aflat jos umblă şi priveşte cu totul la cele de jos, tot aşa şi cel ce priveşte necontenit la cer îşi înalţă cugetul în lucruri şi înţelesuri duhovniceşti. Şi fiţi atente, rogu-vă.

- Ieri am prăznuit înălţarea Domnului nostru. Astăzi sărbătorim venirea Duhului.
- Ieri am fost ridicaţi cu cugetul de pe pământ şi am urcat la ceruri, unde a intrat ca Înainte-mergător al nostru Hristos [Evr 6, 20]. Astăzi pământul se face cer şi focul Mângâietorului îi aprinde pe apostoli ca pe nişte făclii şi luminează marginile lumii.
- Ieri apostolii priveau ţintă spre cer [Fa 1, 10], Astăzi şezând în casă primesc Duhul Care şade peste fiecare dintre ei [Fa 2, 3],
- Ieri firea noastră a fost urcată la ceruri şi a fost adusă lui Dumnezeu şi Tatăl, vrăjmăşia s-a destrămat şi împăcarea s-a realizat. Astăzi Duhul dăruie prin apostoli darurile Sale cereşti celor de pe pământ şi pacea şi împăcarea noastră cu Dumnezeu primeşte încredinţare.
- Ieri s-a făcut făgăduinţă venirii Mângâietorului, căci zice [Hristos]: ***„Dacă nu Mă duc. Mângâietorul nu va veni la voi"*** [În 16, 7], Astăzi făgăduinţa ajunge la capăt, căci ***„împlinindu-se Cincizecimea, toţi***

apostolii erau adunaţi împreună. Şi s-a făcut pe neaşteptate un vuiet din cer şi li s-au arătat împărţite limbi ca de foc şi au şezut pe fiecare dintre ei. Şi proroceau în limbi străine măreţiile lui Dumnezeu" [Fa 2, 1-4].

O, taine înfricoşătoare! O, lucruri uimitoare [paradoxale], ***Hristos Se face mijlocitor între Dumnezeu şi oameni*** [1 Tim 2, 5], ***desfiinţează vrăjmăşia, câştigă pacea, uneşte cele distanţate*** [Ef 2, 14], ***A luat trup şi a dat Duh. A urcat firea noastră şi coborât Duhului Său.***

Umblând pe pământ, desţelenind şi înnoind cu cinstita cruce ca şi cu un plug inimile împădurite sălbatic de necredinţă şi păcat ale oamenilor, a aruncat seminţele cunoaşterii lui Dumnezeu şi ale virtuţii în inimile noastre.

Şi urcând la ceruri a dăruit ucenicilor Său, ca unor lucrători ai Evangheliei Lui, Duhului Său ca pe o seceră şi i-a trimis în toată lumea [Mt 28, 19] să secere mântuirea oamenilor, să-i adune pe cei împrăştiaţi în felurite opinii şi să-i închidă în hambarele unei singure credinţe şi unei singure Biserici [cf. Mc 4, 26-29; Lc 10, 2], Şi aşa cum secera taie partea de sus a spicului care se întinde în văzduh, pe care o aduce în mâinile celui care-1 seceră, lăsând partea sa de jos şi aproape de pământ ca nefolositoare şi netrebnică, drept pentru care ea se va afla mistuită de foc, tot aşa şi Duhul Sfânt, Care a grăit în apostoli, a deosebit pe credincios de necredincios şi pe cel rău de cel bun.

Căci, câţi au primit din propovăduire roada credinţei, aceştia tăiaţi fiind de Duhul Sfânt din necredinţă şi rudenia părinţilor lor, ***au venit la credinţa lui Hristos şi s-au botezat în Numele Tatălui şi al Fiului şi al Duhului Sfânt*** [Mt 28, 19]. Dar câţi au crescut săditi în pământul necredinţei şi s-au alipit de pofta lumii, aceştia ***au rămas în cugetul lumii pregătindu-se pe ei înşişi prin rătăcirea vieţii drept materie a focului veşnic*** [Mt 13, 30].

Duhul Sfânt e şi seceră şi foc: seceră ca Unul care taie şi deosebeşte pe cei răi de cei buni; foc ca unul care mistuie tot păcatul. Căci de aceea s-au arătat peste apostoli împărţite limbi ca de foc [Fa 2, 3], ca să înveţi uşurimea şi purtarea în sus a lucrării Duhului şi puterea Sa de a mistui toată răutatea şi a lumina sufletele alese. ***„Şi a şezut peste fiecare din ei"*** [Fa 2, 3], ***De ce a şezut? Ca să-şi facă în noi sălaş [În 14, 23] pe care avându-1 dintru început l-am pierdut.***

(Cuvânt datat 7 iunie 1321 (R. Sinkewicz, 1992, şi I. Griuoropui.os, 1996). în alcătuirea acestei omilii Teolipt foloseşte Omiliile la Fapte şi la Cincizecime ale lui loan Hrisostom (50 şi 60) şi comentariul la Faptele Apostolilor al lui Oikoumenios (PG 118).Cuvântul se întrerupe brusc şi pare incomplet păstrat.)

(sursa: Despre viaţa ascunsă în Dumnezeu - Teolipt al Filadelfiei)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Sfântul Inochentie de Penza – Cuvânt în ziua Pogorârii Sfântului Duh despre lucrările Duhului Dumnezeiesc şi despre lucrările duhului vrăjmăşesc

În această zi, după mărturia Scripturii, s-a auzit în Ierusalim un zgomot neaşteptat, asemenea unei suflări de vifor, care s-a pogorât din ceruri asupra unui foişor, în care s-a văzut foc odihnind asupra capetelor unor oameni asemenea nouă fără să-i ardă.

Această întâmplare neobişnuită a atras poporul vieţuitor în Ierusalim, care, adunându-se, a auzit – ce uimire! – nişte galileeni dispreţuiţi vorbind în felurite limbi. Ce să se fi întâmplat cu ei? După aceea şi-au amintit cuvintele lui Dumnezeu care au fost grăite prin Ioil: ***voi vărsa din Duhul Meu peste tot trupul*** (Ioil 2, 28). S-au înspăimântat toţi, s-au nedumerit, spunându-şi unul altuia: Ce va să fie aceasta?, iar unii ocărau şi, arătând spre Apostoli, ziceau: ***„Sunt beţi!”*** (v. Fapte 2,13).

Ascultătorule! În această zi noi nu am auzit zgomot neaşteptat, asemenea unei suflări de vifor, nu am văzut foc pogorându-se din cer, însă ne-am adunat în foişorul acesta, care ne dă mărturie despre întâmplarea adevărată pe care au auzit-o şi au văzut-o ierusalimitenii. ***Totodată, auzim că Duhul Sfânt S-a pogorât cu adevărat asupra Apostolilor, iar prin ei – asupra noastră, a tuturor creştinilor de mai târziu.*** Acest Duh îi cuprinde pe toţi şi umple totul cu Sine, fiindcă ***în El trăim şi ne mişcăm şi suntem*** (Fapte 17,28).

Credeţi, ascultătorilor, că în Duhul Sfânt trăim, că în El ne mişcăm şi suntem? *Nu este loc unde să ne putem ascunde de El; nu este mişcare care să aibă loc fără El; viaţa, fiinţarea şi puterile fiecărei fiinţe depind de El.*
Oricum, este şi mai îngrozitor dacă cei ce fac placul trupului său respiră suflarea stricătoare a lumii îşi continuă liniştiţi plăcerile, fie încredinţându-se pe ei înşişi

că milostivirea dumnezeiască covârşeşte toate fărădelegile lor, fie, neavând griji din pricina împrăştierii, nu iau aminte la nici un lucru dumnezeiesc, fie îşi închipuie că Dumnezeu, Duhul ce umple toate, umple şi inimile lor. Nu, ascultătorule, în ei nu este Duhul lui Dumnezeu! Inima lor este plină de duh, însă de duh potrivnic lui Dumnezeu, cum ne învaţă Sfântul Cuvântător de Dumnezeu: ***Iubiţilor, nu daţi crezare oricărui duh, ci cercaţi duhurile dacă sunt de la Dumnezeu*** (I În 4,1).

Există duhuri rele, care insuflă tot ce este potrivnic Duhului Celui Bun. Ele însetează de pierzarea noastră – nu atât de cea a trupului, cât de cea sufletească, aruncă sorţii între ele pentru sufletul nostru, cum să-l piardă mai lesne: ***Cercaţi duhurile dacă sunt de la Dumnezeu*** (I În 4,1).

Ne aflăm în trup, care ne împiedică să înţelegem limpede toate cele duhovniceşti. Până şi cea mai subtilă concepţie despre duh la care se poate înălţa singură înţelegerea omenească e doar o presupunere.

Dacă lumina Cerească nu ne-ar fi luminat inimile întunecate, trupul cel grosolan ar fi orbit până acum ochii minţii noastre şi poate că nu ne-ar fi îngăduit nici măcar să facem presupuneri despre cele duhovniceşti. Acum, duhul nostru este ascuns de trup, depărtat de simţuri, însă lucrările lui sunt simţite chiar şi de înţelegerea slabă. ***Am zis că lucrările duhului sunt simţite de înţelegere, fiindcă trupul nu poate simţi nici un lucru duhovnicesc.*** Duhul lucrează cel mai uşor tot asupra duhului. Iubiţilor! ***Nu daţi crezare oricărui duh, ci cercaţi duhurile*** (I În 4, 1). Creştinilor! Fiecare dintre voi are duh raţional şi liber, şi asupra fiecăruia pot lucra duhurile vrăjmaşe: deosebiţi-le!

Prin cuvântul „duh" nu se înţelege aici nimic altceva decât o putere care atrage voinţa noastră de partea sa şi înrobeşte raţiunea noastră.

Ascultaţi cu luare-aminte omul vostru lăuntric: veţi auzi cuvinte care vă vor atrage pe felurite căi. Trupul, acest nedespărţit tovarăş de vorbă al nostru, ne insuflă cu vorbe plăcute răsfăţul, lumea înşelătoare – deşertăciunea, duhul răutăţii - tot ce e crud şi pierzător.

Trupul se osteneşte neobosit să încurce duhul liber în laturile sale scârbavnice. Zi de zi, aproape ceas de ceas ne insuflă: *„Mâncarea pe care o mâncăm nu este gustoasă, nu este hrănitoare. Trebuie s-o schimbăm, s-o îndulcim ori să bem ceva la ea ca să prindem puteri, şi nu trebuie să bem mereu acelaşi lucru. Alege ceea ce poate alunga plictiseala, împrăştia urâtul. Somnul este prea scurt, trebuie să mai adaugi câteva ceasuri, iar ca să-ţi fie mai uşor odihneşte-te pe pat moale"*. Iată ce ne îndeamnă trupul! Când intră în inimile noastre asemenea gânduri, să ştiţi că ele sunt toate odrasle ale trupului.

Vă aduceţi aminte, ascultătorilor, că ***trupul şi sângele nu vor moşteni Împărăţia lui Dumnezeu*** (I Cor. 15,50)? Cugetările trupului trebuie curmate chiar de la început. De fiecare dată când duhul acesta linguşitor ne şopteşte cu viclenie, trebuie alungat cu cuvintele învăţătorului Ceresc: ***Mergi înapoia mea, satano, că nu cugeţi cele ale lui Dumnezeu!*** (Mt. 16, 23).

Dacă raţiunea noastră se va încorda însă şi va birui năvălirile trupului, se va grăbi să se înfăţişeze cel mai puternic şi mai primejdios vrăjmaş: lumea înşelătoare. *„Ce să fac, vorbim cu noi înşine, nu pot eu să schimb obiceiurile pe care le au aproape toţi oamenii! Slava deşartă este acum o patimă pe care puţini o osândesc; lăcomia câştigului a pus stăpânire pe inimile tuturor pentru a păstra «buna cuviinţă» de acum în îmbrăcăminte, la ospeţe, în adunări. Aşa şi trebuie; şi eu pot să capăt întâietate faţă de cei mai prejos de mine, şi eu pot să iau cu strălucirea mea ochii multora; să fiu lăudat şi eu, să îmi fie înălţat în slăvi numele“.* Sub o asemenea înfăţişare atrăgătoare lumea deşartă înfăţişează minţii noastre multe lucruri de acest fel!

Iubiţilor! Eu vă voi spune cu vorbele Apostolului: ***nu credeţi acestui duh*** (v. I În 4, 1) – dar poate că mulţi dintre voi, ascultătorilor, vor socoti învăţătura aceasta nepotrivită vremii de acum; cuvintele acestea sunt doar cuvinte, care nu fac decât să lovească aerul şi să se piardă în el.

Creştinilor, fii ai Bisericii! Către voi îndrăznesc să îndreptez cuvintele mele. Creştinilor! Hristos, Care Şi-a vărsat sângele pentru noi, ne sfătuieşte lucrul acesta, dându-ne pildă de dispreţuire a tot ce este deşert. Când I-au fost arătate Acestui învăţător şi Prieten al nostru toate împărăţiile lumii şi toată slava ei, şi I s-a făgăduit că toate acestea Îi vor fi date în stăpânire, El i-a grăit ispititorului: ***să nu ispiteşti pe Domnul Dumnezeul tău, iar apoi: piei, satano, căci scris este: „Domnului Dumnezeului tău să I te închini şi numai Lui să-I slujeşti”!*** (Mt. 4,10).

Lumea există pentru a ne sluji, ni s-a poruncit să domnim asupra ei – şi atunci cum de vrea ea, care ne este slugă, să domnească asupra noastră? Să lepădăm de la început, ascultătorilor, gândurile la deşertăciune cu care ne satură lumea, zicând: „Satana! Nu Îl vei ispiti pe Domnul tău, ci Îi vei sluji!”

Trupul şi lumea, pe care trebuie să le biruim, se apropie deseori atât de mult de duhul nostru şi-l înrobesc atât de tare, încât nu ne mai dăm seama dacă vrăjmaşul este cel ce ne săgetează sau este ceva de la firea noastră. De vreme ce lupta duhovnicească împotriva vrăjmaşilor nu încetează şi aceştia pe ceas ce trece se înarmează împotriva noastră cu şi mai mari strădanii, aceştia pot fi numiţi îngeri ai stăpânitorului întunericului, care, dacă slugile sale slăbesc, se scoală cu putere şi năvăleşte el însuşi.

Apostolul Pavel i-a înştiinţat pe creştini că lupta lor este împotriva începătoriilor, împotriva stăpâniilor, împotriva stăpânitorilor întunericului acestui veac, împotriva duhurilor răutăţii, care sunt sub ceruri (v. Efes. 6, 12) - lupta lăuntrică, nevăzută, însă cea mai primejdioasă. În ea moare nu numai trupul, ci şi sufletul – şi cât de uşor ne biruieşte duhul acesta!

El a biruit deja şi triumfa dacă se văd în noi mânie, invidie şi ură. Biruinţa lui este deosebit de mare atunci când ne răzbunăm nu numai pentru jignirile vădite, ci şi pentru ceea ce doar după anumite semne ni se pare nouă a fi jignire. Toate acestea sunt o mare şi glorioasă biruinţă a duhului răutăţii asupra omului.

Duhul răutăţii, ce înseteazǎ de pieirea noastră, nu se satură însă nici cu atât; pentru el nu este de ajuns supunerea robilor credincioşi ai trupului şi ai lumii, nu se mulţumeşte nici să se lupte el împotriva noastră, ci, ca să aibă mai iute spor, ca să fie mai mulţi cei ce pier, întrebuinţează ca unealtă a sa oameni care, prin mintea şi darurile lor, sunt deosebit de potriviţi pentru a lucra aşa cum cere răutatea.

Cercetând amănunţit lucrările minţilor mari ale acestui veac, şi noi trebuie să ne temem. Ascultătorilor! Oare nu despre vremurile noastre s-a zis: ***în vremurile cele de apoi unii se vor depărta de la credinţă, luând aminte la duhurile cele înşelătoare şi la învăţăturile demonilor?*** (I Tim. 4,1) Ca înger al întunericului ce se preface înger al luminii, duhul cel mincinos vânează lipsa noastră de experienţă duhovnicească, pe nebăgate de seamă, cu reguli excelente, subtile, înalte. Învăţătura lui pare dumnezeiască – atâta doar că nu este întemeiată pe voia lui Dumnezeu. Semnul după care putem recunoaşte fără greş acest duh este acela că el descoperă lucruri noi, despre care Revelaţia dumnezeiască nu spune nimic, se străduie să explice cele nepătrunse cu mintea. Orice duh care nu este al lui Dumnezeu este al lui Antihrist.

Duhul lui Dumnezeu suflă în pofida duhului răutăţii, al lumii şi al trupului. Atunci când ne gândim să ne istovim trupul pentru ca mintea să lucreze mai lesne, gândurile acestea nu-s ale noastre, ci stă de vorbă cu noi Dumnezeu, suflă asupra noastră Duhul Sfânt – nu pentru că noi am fi în stare să gândim singuri vreun lucru bun (v. II Cor. 3, 5), ci pentru că Dumnezeu lucrează în voi şi a voi, şi a făptui, după a Sa bunăvoire (v. Filip. 2, 13).

Nouă ne-a rămas doar să nu ne împotrivim puterii şi imboldului Duhului Atotbun. Acesta naşte şi gândurile, şi dorinţa cuvenite, da şi puterea de a încăleca peste aspidă şi vasilisc, de a călca peste leu şi peste balaurul iadului (v. Ps. 90,13).

Toate le lucrează Unul şi Acelaşi Duh, împărţindu-le cu stăpânirea Sa spre folosul nostru: cui voieşte, îi dă cuvântul înţelepciunii, cuvântul cunoştinţei, altuia îi dă credinţă, altuia îi dă harul tămăduirilor, altuia – faceri de minuni, altuia – prorocie, altuia – deosebirea duhurilor, altuia – feluri de limbi, iar altuia – tălmăcirea limbilor (v. I Cor. 12, 10). Toate le face Unul şi Acelaşi Duh.

Inimile curate, care s-au învrednicit de o asemenea suflare tainică a Dumnezeiescului Duh, sunt o minune în ochii trupului şi ai lumii.

- *Apostolul Petru, un pescar simplu, cu puterea lui Dumnezeu îi vindeca pe bolnavi şi învie morţii.*
- *Ştefan, murind sub mormanul de pietre, dar întărit fiind de Duhul Sfânt, se roagă pentru cei ce aruncau în el:* ***Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta!*** *(Fapte 7, 60).*
- *Pavel, care prigonea Biserica, dar mai apoi a fost insuflat de Sus, se bucură în lacrimi, în răni, în furtună pe mare, în închisoare, în pătimiri.*

Ce puteri, ce taină, câte minuni în lucrările Dumnezeiescului Duh!

Care din noi, ascultătorilor, nu ar dori să se învrednicească de adumbrirea cerească? ***Toţi vrem ca Duhul lui Dumnezeu să lucreze în noi, însă ne temem, totodată, să ne necăjim trupul – să ne despărţim de plăcerile lumii. Credem în tot ce este dumnezeiesc, dar dacă ne uităm la felul cum trăim, nu credem de fapt în nimic. Deosebim lumina de întuneric, Duhul Bun de duhul cel rău, însă ne aducem jertfă celui din urmă.***

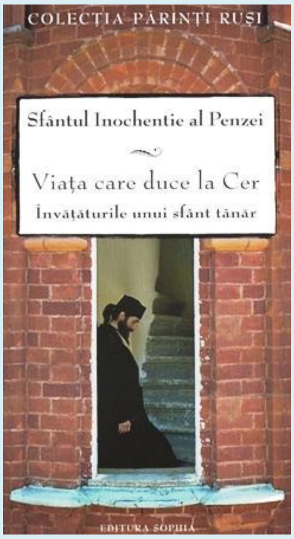
Mângâietorule Bune! În această clipă Tu sufli asupra capetelor noastre, vezi inimile noastre necurate şi orbirea noastră dezgustătoare. Apropie-Te de noi, Duhule Sfinte! Cu lumina Ta sau cu focul Tău, numai învaţă-ne să Te cunoaştem şi să-Ţi jertfim totul! Vino, Doamne! Vino şi Te sălăşluieşte întru noi.

Ascultătorule! El va veni dacă vom înceta să ne împotrivim Lui. Amin.

(sursa: Sfântul Inochentie al Penzei, Viaţa care duce la Cer. Învăţăturile unui sfânt tânăr, Editura Sophia, 2012)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Sfântul Inochentie de Penza – Cuvânt în ziua Pogorârii Sfântului Duh – Duhul Sfânt zideşte tot ce e pe pământ

Trimite-vei Duhul Tău, şi se vor zidi, şi vei înnoi faţa pământului (Ps. 103, 31).

În ziua aceasta, ascultătorule, Duhul Sfânt S-a odihnit asupra Apostolilor în chipul limbilor de foc, nu numai ca ei să vorbească în felurite limbi sau pentru a aduna cele împrăştiate, ci şi ca să înnoiască faţa întregului pământ, care se învechise şi se strica.

Focul luminează şi încălzeşte, arde şi curăţeşte, nimiceşte şi schimbă. ***Duhul Sfânt S-a pogorât în chipul limbilor de foc ca să-i lumineze pe oamenii care şedeau întru întuneric, să le încălzească inimile reci, să le ardă necurăţia şi să o cureţe, să nimicească fărădelegile de pe faţa pământului şi să îl schimbe pe om la înnoirea lumii*** (v. Mt. 19, 28). Tocmai asta a prezis Prorocul când a vestit: ***„Duhul Sfânt va lămuri inimile noastre ca pe aur şi pe argint”*** (Mal. 3, 3).

Demult s-a săvârşit aceasta pe pământ. Apostolii, plini de Duh, îmbrăcaţi cu putere de Sus, cu putere de foc, ardeau şi luminau înaintea feţei întregii lumi, împărţind darurile Sfântului Duh, curăţeau pământul de fărădelege, înmuiau inimile învârtoşate şi ardeau neghinele păgânătăţii.

De mâinile lor a fost adunată, înălţată şi împodobită Biserica credincioşilor; frumoasele picioare ale celor ce binevestesc cele bune (v. Rom. 10,15) au străbătut tot pământul, răspândind peste tot pacea lui Dumnezeu şi cereştile bunătăţi: ***În tot pământul a ieşit vestirea lor şi la marginile lumii cuvintele lor*** (Is. 52, 7).

Duhul Sfânt, Cel trimis la ei, a săvârşit ceea ce de demult s-a prevestit despre El: ***Trimite-vei Duhul Tău, şi se vor zidi, şi vei înnoi faţa pământului.***

Duhul Sfânt Se pogoară şi acum pe pământ, chiar dacă noi nu băgăm de seamă lucrul acesta; face totul, chiar dacă noi punem pe socoteala faptelor omeneşti multe din lucrurile săvârşite de către El.

El strică şi zideşte, înalţă şi coboară, îmbogăţeşte şi sărăceşte, omoară şi dă viaţă nu numai în ceea ce priveşte oamenii, ci chiar şi în lucrurile neînsufleţite şi în făpturi, pe care le stăpâneşte.

Cu Duhul Domnului s-au întărit cerurile şi se întăresc până acum; El păstrează pământul şi tot ce este pe el. ***Lua-vei Duhul Tău, şi se vor sfârşi, şi în ţărâna lor se vor intoarce*** (Ps. 53,30).

Duhul lui Dumnezeu rânduieşte obştile mari şi mici, pune şi schimbă împăraţii, prinţii şi stăpânitorii; fără El, obştea se dezbină, împărăţia se destramă, chiar dacă s-ar înălţa prin puterea şi slava sa: ***întorcând Tu faţa Ta, se vor tulbura*** (Ps. 53, 30).

De Duhul Domnului este zidit şi pământul inimilor noastre. El singur le curăţeşte şi le preface în vase de bună treabă, înnoieşte faţa acestui pământ aflat înlăuntrul nostru, înnoieşte inimile noastre învechite de păcate, învechite în fărădelegi.

Vedeţi, ascultătorilor, ***Duhul Sfânt zideşte tot ce e pe pământul pe care îl locuim, zideşte obştile omeneşti, zideşte şi inimile noastre.*** Ca să strigăm către El din toată puterea şi din toată tăria noastră în rugăciunile cu care ne îmbie acum Biserica, să ne gândim la aceste lucrări ale Lui.

Duhul Sfânt zideşte tot ce e pe pământ. Noi ne ostenim asupra pământului, semănăm, sădim, adunăm recolta şi roadele, şi credem că toate acestea sunt făcute de mâinile noastre sau, înălţându-ne în cugetare, le punem pe seama naturii, a legilor şi puterilor ei.

Ce-i drept, pământul face întotdeauna seminţele semănate să crească în acelaşi fel, pomii aduc roade doar după soiul lor – însă care lucrător de pământ crede că recolta va fi atât de bogată cum vrea el, că pământul îl va răsplăti însutit pentru ostenelile lui? Dacă cerul se va inchide şi nu va da bună întocmire a văzduhului, dacă va fi ca de aramă (v. Deut. 28,23), ca în zilele Prorocului Ilie, şi pământul se va învârtoşa, se va usca şi va fi ca fierul, vor mai creşte atunci seminţele semănate? Va mai aduna recolta îmbelşugată mâna lucrătorului de pământ? Ce roadă vor aduce pomii? Dar şi dacă cerul nu se va închide şi Domnul nu ne va

cerceta cu un asemenea toiag al pedepsei, oricum rămân nenumărate mijloacele de ruinare a nădejdilor noastre într-o recoltă îmbelşugată. Gerul ucide ierburile şi florile, seceta le usucă, viermele vine şi le mănâncă, ploaia peste măsură le împovărează şi le face neroditoare, vântul le smulge din rădăcini şi le striveşte, grindina bate şi nimiceşte recolta şi roadele uneori chiar când sunt în pârg.

Aşadar, nu prin voia noastră şi prin puterile noastre se face pe pământ tot ce ne este de trebuinţă. ***Nu puterile noastre, nu ostenelile cele cu multe griji, ci mâna lui Dumnezeu, care, atunci când se deschide pentru noi, toţi ne umplem de bunătăţi – şi nu doar noi***, ci şi fiarele pământului, şi păsările cerului, şi puii păsărilor, care strigă spre Cer, pomii, ierburile, toate aşteaptă de la Domnul hrană: ***toate spre Tine aşteaptă, Doamne, ca să le dai hrană la bună vreme*** (Ps. 103, 28), cantă Psalmistul.

În cea dintâi zi a Facerii, când pământul era netocmit şi gol (Fac. 1, 1), Duhul lui Dumnezeu Se purta (Fac. 1,2) deasupra lui, dând tuturor lucrurilor puterea trebuitoare, făcându-le roditoare şi împărtăşindu-le viaţa. ***El suflă şi acum deasupra tuturor făpturilor, deasupra cerului şi pământului, fără să lase deoparte nici măcar un fir de iarbă călcăt de picioarele noastre.*** Şi acum El dă zăpadă ca lâna (Ps. 147, 5), presară bruma ca pe cenuşă, înveşmântează cerul cu nori şi pregăteşte în ei ploaie pentru pământ, face să crească iarba pe munţi şi verdeaţa pe câmpuri, scoate vântul din vistieriile sale, trimite fulgere şi tunete.

Punându-se între Duhul Domnului şi făpturi şi văzând că dumnezeieştile Lui puteri se pogoară neîncetat, cu nemăsurată îmbelşugare, asupra tuturor făpturilor, ca să le păzească fiinţarea şi viaţa, strigă: ***lăudaţi pe Domnul, cerurile cerurilor; lăudaţi pe El, soarele şi luna, lăudaţi pe El, toate stelele şi lumina*** (Ps. 148, 3-4). Pe urmă, întorcându-şi privirile spre pământ, strigă cu acelaşi glas: ***lăudaţi pe Domnul şi voi: focul, grindina, zăpada, gheaţa, duhul cel de vifor; lăudaţi pe El şi voi, munţii şi toate dealurile, şi voi, pomii cei roditori şi toţi cedrii; lăudaţi pe Domnul şi voi, fiarele şi toate dobitoacele, şi voi, târâtoarele şi păsările cele zburătoare; lăudaţi pe Domnul şi voi, balaurii şi toate adâncurile*** (Ps. 148, 8-10, 7). Lauda de la toată zidirea suie către Domnul, pentru că de la Domnul vine tot ce e pe pământ: ***trimite-vei, Doamne, Duhul Tău, şi se vor zidi, şi vei înnoi faţa pământului.***

Pământul nu se rânduieşte singur, cu puterea sa, ci cu puterea Duhului Celui Dumnezeiesc, Care îi dă viaţă, suflare şi toate celelalte: şi obştile omeneşti, mici şi mari, sunt zidite de puterea Duhului, Care dă viaţă tuturor.

Arhitectul clădeşte casa, înţeleptul adună obşte şi întocmeşte cetate, cel mai înţelept adună întreg poporul într-o singură obşte. S-ar părea că aici sunt la mij-loc doar puteri omeneşti şi lucrează doar priceperea omenească.

Ce este însă omul? Privind la sine însuşi, la puterile sale trupeşti şi sufleteşti, împăratul de Dumnezeu insuflat mărturisea că ***este vierme, şi nu om*** (v. Ps. 21, 6).

- Viermele scurmă în pământ, se hrăneşte cu pământ şi niciodată nu se înalţă deasupra acestuia prin propriile sale puteri: şi ***omul scurmă in pământ, chiar dacă clădeşte mormane mari de pământ şi îşi face locuinţe din ele.***
- Viermele se târăşte şi nu cunoaşte căile sale; e strivit când nu se aşteaptă, cade acolo unde credea c-o să se ridice, îşi dă duhul chiar atunci când începea să răsufle: şi ***omul, oricât ar filosofa el cu înţelegerea pământească, oricât şi-ar desăvârşi priceperea, totdeauna se târăşte pe pământ şi nu ştie ce va fi mâine şi ce va aduce ceasul următor.***

Ca atare, o mulţime mică sau mare de oameni este ca o adunare de viermi care seamănă între ei, care se înghesuie şi poate că se rod unul pe altul – şi ce putere ar trebui să fie într-un om ca să unească puterile celorlalţi semeni? ***Să nu se laude cel înţelept cu înţelepciunea sa, să nu se laude cel puternic cu puterea sa, nici cel bogat să nu se laude cu bogăţia sa*** (Ier. 9,23). Puterea omului este neputinţa, pentru că ***el dimineaţa va înflori şi va trece, iar seara va cădea, se va întări şi se va usca*** (Ps. 89, 6).

- Tăria pământească e slăbiciune, pentru că omul e muritor.
- Bogăţia pământească e sărăcie, fiindcă şi cea mai mare avuţie este numai un morman de pământ şi pentru pământ.
- Înţelepciunea omenească e nebunie, pentru că oamenii, socotindu-se înţelepţi, au înnebunit (v. Rom. 1, 22).

Tocmai această neputinţă trupească şi sufletească arată adevărul faptului că dacă Domnul nu va zidi casa (v. Ps. 126, 1), dacă El nu va trimite puteri spre zidirea şi păzirea ei, ***în zadar s-ar osteni ziditorii; dacă nu va păzi Domnul cetatea*** (v. Ps. 126, 1), dacă locuitorii oraşului vor nădăjdui în strajă şi ocrotirea omenească, nu în cea dumnezeiască, zadarnică este orice strajă şi ocrotire omenească: ***în zadar ar priveghea cel ce păzeşte*** (Ps. 126, 1).

De altfel, care dintre noi, ascultătorilor, nu vede în oraşe măcar o parte a ceea ce a văzut împăratul lui Israil? ***Am văzut, zice acesta, fărădelege şi dezbinare în cetate; ziua şi noaptea o va înconjura pe ea peste zidurile ei; zi şi noapte se lucrează fărădelege şi osteneală în mijlocul ei şi nedreptate, şi n-au lipsit din uliţele ei camătă şi vicleşug*** (Ps. 54, 9-11).

Şi atunci, ce păzeşte oraşele de nimicire, ce păstrează în ele tihna şi liniştea? ***Deşertăciune sunt fiii oamenilor, mincinoşi sunt fiii oamenilor; în cumpănă, toţi împreună sunt deşertăciune*** (Ps. 61, 9).

Omul este om peste tot. Toţi cei ce vieţuiesc în oraş şi toţi cei ce vieţuiesc în afara oraşului sunt deşerţi şi mincinoşi. Şi atunci, cine îi face să se supună legii, cine îi face să se plece înaintea tronurilor pământeşti, aşa încât, iubind minciuna, se supun adevărului, trăind în fărădelege, cinstesc legea şi sunt cârmuiţi de ea? Cu adevărat, ascultătorilor, dacă nu zideşte Domnul cetatea sau casa (v. Ps. 61,1), obştile mari şi mici, dacă Duhul Lui nu îi însufleţeşte pe cei ce zidesc şi pe cei zidiţi, dacă slava Lui nu este pusă la temelie, ci slava omenească, în zadar se ostenesc ziditorii (v. Ps. 126, 1). Tot cel ce se abate de la Domnul, oricine ar fi el, va pieri, după cum ne încredinţează Scriptura. ***Lua-vei, Doamne, Duhul Tău, şi vor pieri, şi în ţărâna lor se vor întoarce, dar când Îl vei trimite pe El, se vor zidi iarăşi*** (v. Ps. 103, 30).

Am văzut, ascultătorilor, că omul este nimicnic în sine; cu toată mărirea lui, este ca un vierme; cu toată tăria lui, e ca iarba; cu toată bogăţia lui, e sărac; cu toată slava lui, e lipsit de cinste – ***dar când fiinţa aceasta nimicnică se învredniceşte de cercetarea Dumnezeiescului Duh, când se curăţeşte de păcate prin suflarea cea sfântă, atunci, deşi este mic în sine şi nimicnic în faţa semenilor săi, este mare înaintea lui Dumnezeu.***

- Atunci omul neputincios dobândeşte asemenea puteri, încât poate totul, întrucât lucrează în el Duhul Atotputernic.
- Atunci cel sărac şi sărman are comoară mai de preţ decât toată lumea, pentru că Domnul – Izvorul tuturor îndurărilor – este cu el.
- Atunci, şi cel lipsit de faimă în obşte, cel dispreţuit de toţi oamenii are slavă veşnică, pentru că sălăşluieşte în el Domnul slavei.

Această înălţime omenească nemăsurată este întocmită de Duhul lui Dumnezeu. Până acum, în credinţa sau puţinătatea noastră de credinţă nu încetăm a ne ridica mâinile rugându-ne: ***„Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule”*** (Ps. 50, 11), ***“dăruieşte-ne nouă Duhul întregii înţelegeri, al smeritei cugetări, al răbdării şi al dragostei”***, şi totodată repetăm cu gura Bisericii: ***„Prin Sfântul Duh tot sufletul viază şi cu curăţia dată de El se înalţă”*** – şi apoi, ce slavă, ce mărire pentru sufletul omului! Acesta, fiind întunecat, la fel ca pământul, se luminează în sine şi simte şi în afara sa lumina veşnică a Unimii Treimice – a lui Dumnezeu-Tatăl, a lui Dumnezeu-Fiul şi a lui Dumnezeu-Duhul Sfânt.

S-ar părea că nu este om pe acest pământ care să nu dorească a-şi curăţi inima, care să nu dorească a-şi înălţa sufletul – ***însă cine se curăţeşte?*** Cel care cere de

la Domnul curăţire, fără a nădăjdui în puterile sale, ori cel care, cunoscându-şi priceperea, visează să se curăţească prin sine însuşi, cu toate că este întunecat de spurcăciunile păcatelor?

Se înalţă cu adevărat între oameni cel pe care îl înalţă Domnul cu dreapta Sa ori cel care, târându-se pe pământ, adună o mulţime de ţărână şi se aşază pe ea?

Dar dacă vei căuta la fărădelegi, Doamne, cine va suferi (v. Ps. 129, 3)? Dacă vei întoarce faţa Ta spre păcatele noastre, cine va suferi privirea Ta, care este ca focul mistuitor? Cine va sta în faţa Ta, ai Cărui ochi sunt mult mai luminoşi decât soarele? Aşadar, ***fărădelegile noastre nu fac decât să se înmulţească, păcatele noastre nu fac decât să crească atunci când ne gândim să ne curăţim de ele fără Duhul Atotcurăţitor.***

Sufla-va Duhul Lui, spune Scriptura, şi vor curge ape (Ps. 147, 7). ***Când Acest Duh va sufla asupra omului şi asupra inimii lui, atunci vor curge lacrimi de pocăinţă.***

Acest Duh Sfânt suspină pentru noi fără încetare, cu suspine negrăite. **El îi învaţă să se roage pe cei care doresc rugăciunea şi Însuşi Se roagă pentru noi;** celor ce caută Mijlocitor le dăruieşte puterea credinţei în Mijlocitor şi Însuşi mijloceşte pentru noi: ***trimite-vei, Doamne, Duhul Tău, şi se vor zidi*** (Ps. 103, 31) ***inimile noastre, şi le vei înnoi cum se înnoieşte faţa pământului.***

Ştim, ascultătorilor, că pământul pe care îl locuim are nevoie de înnoire nu numai an de an, ci şi zi de zi – de înnoirea prin rouă, prin ploaie, prin căldură şi prin bună întocmire a văzduhului.

Ştim şi dorim înnoirea obştilor, societăţilor noastre, în care se săvârşesc fără încetare fărădelegi, în care peste tot se aud certuri şi dese strigăte, în care răutatea flămânzeşte neîncetat şi nedreptatea se ridică deasupra dreptăţii.

Dorim această înnoire, însă trebuie să dorim mai ales înnoirea inimilor noastre. Acestea, fiind pline de nedreptăţi, sunt moarte pentru dreptatea lui Dumnezeu, fiind strâmtorate de deşertăciune şi arse de patimi, s-au uscat şi învârtoşat. Adunarea lor este ca acel câmp de oase moarte, care nu au nici trup, nici duh, din vedenia Proorocului Iezechiil.

Cu ce flacără a credinţei, cu ce putere a dragostei, cu ce râvnă trebuie să ne rugăm acum Domnului ca să trimită Duhul Său spre înnoirea pământului, a caselor şi a obştilor, şi mai ales a inimilor noastre!

Mângâietorule, Duhul adevărului! Vino şi ne dăruieşte nouă viaţa adevărată, vino şi zideşte întru noi inimi curate, neînfricate, vino şi Te sălăşluieşte întru noi, învie-ne pe noi întru viaţa adevărată şi înnoieşte întru noi duhul dreptăţii!

Amin.

(sursa: Sfântul Inochentie al Penzei, Viaţa care duce la Cer. Învăţăturile unui sfânt tânăr, Editura Sophia, 2012)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Mitropolitul Augustin de Florina - Predică la Duminica Cincizecimii - Împărţirea după Dumnezeu

„Deci s-a făcut împărţire în mulţime pentru El" (Ioan 7, 43)

Iubiţii mei, Biserica noastră, Biserica Ortodoxă nu este lucru omenesc; este un aşezământ de Dumnezeu lucrat. Şi astăzi se sărbătoreşte ziua ei de naştere.

Pe faţada Catedralei Mitropolitane din Florina, a Sfântului Pantelimon, există un mozaic. ***Reprezintă Biserica în formă de corabie. Cârmaciul ei este Hristos. Ajutoare – apostolii şi clericii. Călători – toţi creştinii, iar vântul favorabil care umflă pânzele ei, este Sfântul Duh.***

Însă corabia Bisericii de-a lungul veacurilor adeseori pluteşte pe furtună, care ridică valuri ale rătăcirii şi ale necredinţei. Împărţirile lăuntrice ale ereziilor şi ale schismelor, prigoanele din afară din partea închinătorilor la idoli şi a necredincioşilor, dar şi intervenţiile statului – considerat creştin – provoacă de-a lungul vremurilor naufragiu. O imagine în mic a unui astfel de naufragiu au trăit, de pildă, credincioşii din patria noastră la sfârşitul anilor 80. Atunci s-a încercat slăbirea Bisericii printr-o nouă confiscare a averii ei mobiliare. Însă mai mare primejdie era ameninţarea autonomiei ei spirituale. Simpatiile şi antipatiile de partid au provocat în acele zile antipatie şi împărţire.

Şi doar atunci? De multe ori se creează situaţii asemănătoare. Şi unii, care cred că Biserica trebuie să fie întotdeauna supusă faţă de stat, ne spun: Voi sunteţi cauzele tensiunii care apar în relaţiile dintre Biserică şi stat.

Ne acuză că suntem vinovaţi pentru împărţire. Ce vom răspunde? Dar nu trebuie să răspundem noi. Astăzi răspunde Evanghelia. – Dar Evanghelia a fost scrisă cu 20 de secole înainte; cum răspunde unei chestiuni actuale?… ***Evanghelia***

este o carte veşnică. Este pentru toate generaţiile. Dă răspuns la toate problemele, dă şi acestei chestiuni. Ce răspunde Evanghelia de astăzi?

Hristos era la Ierusalim în zilele marii Sărbători a Corturilor (celelalte două mari sărbători ale evreilor erau Paştele şi Cincizecimea). ***Sărbătoarea Corturilor o prăznuiau pentru a-şi aminti că 40 de ani în pustie, au trăit în corturi.*** Aşadar, în ultima zi a sărbătorii, Hristos a stat în mijloc, într-un loc, şi a vorbit poporului.

A vorbit? Aţi fost atenţi la ce zice Evanghelia? Toate cuvintele au o importanţă. Nu spune doar „a vorbit". Ce zice? „***A strigat***" (Ioan 7, 37). Ce înseamnă „a strigat"? A strigat din toată puterea Lui. Să audă asta unii, care se smintesc când episcopul sau predicatorul îşi ridică glasul. Precum mama strigă puternic când copilul ei este în pericol, precum găina când vede uliul că se năpusteşte asupra puilor ei scoate un ţipăt sfâşietor, aşa şi păstorul căruia îi pasă de turma lui, ridică glasul, strigă. Nu pentru lucruri mici, ci pentru folosul veşnic al sufletelor.

Şi ce spunea Iisus? Cuvinte de aur, secretul fericirii omeneşti: „***Dacă însetează cineva, să vină la Mine şi să bea***" (Ioan 7, 37). Dacă însetează cineva… ***La ce sete se referă? La setea firească, a trupului, care se potoleşte repede la un izvor?*** Nu din aceea. Se referă la o altă sete; **la setea pe care o simt sufletele nobile, la setea de cer, setea după adevăr, pace, dreptate, iubire, izbăvire de patimi.** Ce om nu suspină din cauza legăturilor care îl robesc? Aşadar, cine simte această sete, acesta să vină la Mine şi Eu îi voi da apa cea nemuritoare, care va împlini toate dorinţele nobile ale sufletului lui.

S-ar fi aşteptat cineva ca toţi aceia care L-au ascultat pe Hristos să creadă. Au crezut? Nu. Doar o mică parte. Ceilalţi nu doar că nu au crezut, ci s-au şi ridicat cu rea-voinţă împotriva Lui. Alţii au criticat predica ori s-au îndoit asupra originii vorbitorului. Arhiereii şi fariseii au poruncit slujitorilor să-L prindă, să-L aresteze şi să li-L aducă. Dar slujitorii, care s-au dus şi L-au ascultat pe Hristos, când s-au întors, au spus şefilor lor: „***Niciodată nu a grăit cineva ca omul acesta***" (7, 46).

Ce vedem deci în Evanghelie? Este împărţire: „***Deci împărţire s-a făcut în mulţime pentru El***" (7, 43). Oamenii s-au împărţit în două tabere: a celor care au crezut şi a celor care nu au crezut în Hristos.

Iubiţii mei, ceea ce s-a întâmplat atunci se repetă în Biserica lui Hristos. În fiecare epocă există întotdeauna divizare. Şi care este cauza, Hristos? Nu. Atunci cine? Alegerea rea a oamenilor. Toţi cei care au dispoziţie bună Îl ascultă pe Hristos şi Îi mulţumesc şi Îl slăvesc pe Dumnezeu; cei care nu au dispoziţie bună, nici nu înţeleg, nici nu vor să-I asculte cuvintele.

Ştiţi cu cine seamănă aceştia? Cu cei care au „oftalmiosi" (o boală a ochilor). Pentru cei care au ochi sănătoşi nu există lucru mai mulţumitor decât lumina soarelui; însă pentru cei care pătimesc de „oftalmiosi" (o boală a ochilor), lumina îi deranjează şi se închid în camere întunecate. Aşadar, după cum pe aceştia îi deranjează lumina soarelui, aşa şi pe cei care sunt chinuiţi de diferite patimi, lumina adevărului îi deranjează. A spus-o Hristos: ***A venit Lumină în lume şi oamenii au urât Lumina, pentru că lucrurile lor erau rele*** (vezi Ioan 3, 19). Există prin urmare împărţire, însă pricina nu este Hristos, ci reaua dispoziţie a omului.

Predica împarte. Acolo unde cuvântul lui Dumnezeu nu este ascultat, oamenii rămân nederanjaţi; pot să meargă la Biserică, dar cum intră, aşa ies. Însă unde se ascultă predica vie, radicală, mustrătoare a patimilor omeneşti, a neputinţelor şi a răutăţilor, acolo lumea imediat se împarte. Unii primesc, alţii nu primesc; unii binecuvântează clipa în care a venit predicatorul, iar alţii o înjură.

Vedeţi cuvintele Evangheliei? „Împărţire", zice, „s-a făcut". Unde este predica, unde este cateheza, unde este mărturisirea, unde Biserica este vie, acolo este împărţire. Dar asta nu constituie o acuzaţie a ei. În mormânt e linişte, extremă linişte; unde există viaţă, acolo oamenii se împart.

De 20 de veacuri Istoria bisericească şi universală, cum a spus un filozof, este istoria a două tabere: una sunt credincioşii, iar cealaltă necredincioşii. Una adoră, se închină, Îl binecuvintează pe Hristos, cealalată necinsteşte, blasfemiază, luptă împotriva lui Hristos; una este Biserica, cealaltă este lumea. Şi întreaga lume este un conflict între credinţă şi necredinţă, între adevăr şi minciună, între lumină şi întuneric, între Biserică şi lume, între Hristos şi satana. „Adevărul doare" – nu zice poporul?

Să amintesc şi un alt exemplu? Pentru toţi mirul – aroma este plăcută. Dar dacă picură cineva puţin mir acolo unde îşi au cuibul vulturii, păsări de pradă necurate care mănâncă leşuri, vulturii mor! Aroma, care îl renaşte pe om, pentru vulturi este moarte. Aşa şi învăţătura lui Hristos; este bineplăcută tuturor acelora care au dispoziţie bună, dar pentru ceilalţi tot ceea ce poate fi mai odios.

Împărţirea se observă şi în zilele noastre. Însă biruinţa finală aparţine Bisericii lui Hristos. Menţionez două pilde.

Clica materialiştilor şi ateilor din Sfânta Rusie a anului 1917 au spus: Vom distruge Biserica. Şi au muncit din greu pentru asta. În cele din urmă au distrus-o? Nu. Prigoana nu numai că nu a vătămat, ci a şi încălzit credinţa ruşilor.

Şi despre Biserica Eladei un ministru ateu a spus: Ce este Biserica? O pungă

deschisă; de câte ori vrem, băgăm mâna şi luăm ce ne place. Însă a venit clipa în care s-a dovedit că Biserica nu este aşa. În Patra, pe 3 iunie 1987, o avalanşă de mulţime nemaivăzută, a scris pe un panou: „Cerem Biserică liberă şi vie”, „Jos mâinile de pe Biserică”, „Părinţi, mergeţi înainte; nu daţi înapoi” …

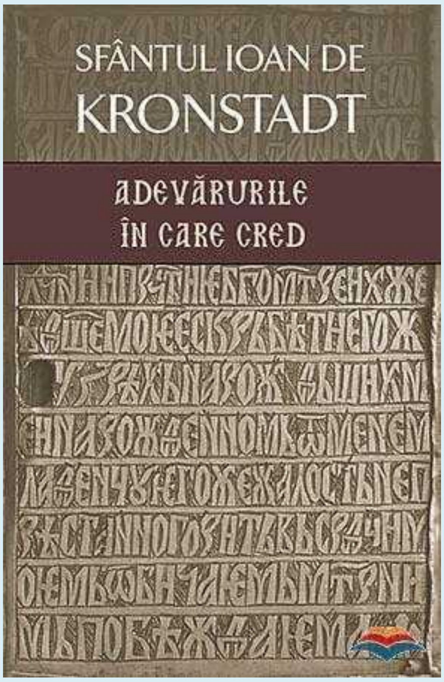
Iubiţii mei, planurile adversarilor vor eşua. ***Biserica este copacul pe care l-a sădit Dumnezeu şi pe care l-au adăpat cu sângele lor milioane de martiri. Nu poate să-l dezrădăcineze nimeni niciodată! Toţi demonii să-l lovească; securile lor se vor rupe, iar el va creşte. Deoarece Cârmaciul Bisericii este Iisus Hristos, Cel răstignit şi înviat, pe Care, copii ai elinilor, lăudaţi-L şi preaînălţaţi-L întru toţi vecii.***

Amin.

(Omilie a Mitropolitului de Florina, părintele Augustin Kandiotis, în Sfânta Biserică a Sfântului Pantelimon Florina, 7- 6 - 1987)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Sfântul Ioan de Kronstadt: Ce înseamnă Biserica şi Harul? Cum ne folosim de ele pentru mântuirea noastră? "… Pe când noi ce facem? Dormităm şi dormim! Uimitoare este nepăsarea noastră, lenevia noastră"

Biserica - vistieria mântuirii. Conceptul de Biserică. Biserica - educatoare a sufletelor creştineşti, ce are toate mijloacele pentru mântuirea omului. Harul

"Sfânta Biserică este cel mai mare, cel mai sfânt, cel mai bun, mai înţelept, mai neapărat trebuincios aşezământ al lui Dumnezeu pe pământ. Este adevăratul cort al lui Dumnezeu, pe care l-a zidit Domnul, nu omul – nu Luther, nu Calvin, sau Mahomed, sau Buddha, sau Confucius şi alţii ca ei, oameni păcătoşi, pătimaşi. Biserica este unirea rânduită de Dumnezeu a oamenilor legaţi între ei prin credinţă, prin învăţătură, prin sfinţită ierarhie şi Taine; este oastea duhov-nicească a lui Hristos, înarmată cu panoplia duhovnicească împotriva nenumăratei cete diavoleşti, pentru că lupta noastră nu este împotriva trupului şi a sângelui, ci împotriva începătoriilor, împotriva stăpâniilor, împotriva stăpânitorilor întunericului acestui veac, împotriva duhurilor răutăţii, care sunt în văzduh (Efes. 6,12).

Ea e Spitalul duhovnicesc, unde omenirea bolnavă de păcat se tratează cu medicamentele harice date de Dumnezeu: Pocăinţa şi Împărtăşirea Sfintelor lui Hristos Taine - cu Trupul şi cu Sângele lui Hristos - şi Cuvântul lui Dumnezeu, învăţăturile, sfaturile şi mângâierile păstorilor turmei cuvântătoare a lui Hristos; este baia de obşte a curăţirii, a renaşterii şi sfinţirii; este altarul lui Dumnezeu, în care toţi sunt sfinţiţi de Duhul Sfânt prin Botez, Mirungere şi celelalte ierurgii şi

slujbe bisericeşti; este soare duhovnicesc în lume, ce luminează şi înviază pe toţi cei care şed în întuneric şi în umbra morţii şi sunt omorâţi de păcate.

În natură există legea atracţiei corpurilor mici de către cele mari, iar a acestora - de către cele şi mai mari, precum şi legea coeziunii (coeziunea diverselor părţi moi, tari şi lichide ale organismului, precum şi a celor anorganice - pietre, metale şi minerale, fosile) - şi de acestea este condiţionată existenţa, consistenţa, ordinea, utilitatea, frumuseţea, legătura reciprocă şi diversitatea tuturor făpturilor. Pricină este nemăsurata înţelepciune, bunătate şi nesfârşita atotputernicie a Făcătorului, Care a zidit o lume atât de minunată, măreaţă şi prea frumoasă, care, într-o nesfârşită felurime şi într-o minunată măreţie reprezintă o singură creaţie armonioasă, prea frumoasă, fără vreo scădere.

În lumea duhovnicească există, de asemenea, legea atracţiei reciproce şi unităţii. Lumea este una, Dumnezeu este unul şi Biserica lui Dumnezeu este una, deoarece Capul Ei este Hristos Dumnezeu, iar Povăţuitor, Care însufleţeşte întreg trupul Bisericii, este Duhul lui Dumnezeu Cel de viaţă făcător, Care umple tot universul şi-i dă viaţă.

De câtă purtare de grijă minunată, prea gingaşă, prea îmbelşugată în dragoste a învrednicit Tatăl Ceresc neamul omenesc, ce piere în păcate; ce mijloc extraordinar le-a fost dăruit oamenilor spre mântuire de păcate, de blestem şi de pierzarea veşnică! Ce minunat, ce puternic Războinic (Hristos) a fost trimis din cer pe pământ împotriva puternicului, vicleanului, atotrăului luptător cu neamul omenesc - diavolul! Ce Biserică a fost întemeiată pe pământ, care nu poate fi înfrântă de nici o putere a răului, fortăreaţă în care pot scăpa de primejdie toţi cei ce cred cu adevărat şi sunt devotaţi acestei Biserici! Ce Taine mântuitoare ne-au fost date! Ce şi câte unelte raţionale şi câte canale ale harului dumnezeiesc n-au fost lăsate de Dumnezeu în această Biserică pentru oameni? Dar ce prinos sunt datori oamenii să-I aducă Domnului în schimbul multei Lui purtări de grijă pentru mântuirea lor? Credinţa lor, osteneala lor, pocăinţa lor, lepădarea lor de sine, lupta din răsputeri împotriva păcatului, exersarea în lucrurile virtuţii, desăvârşită supunere faţă de Domnul şi faţă de Biserica Lui cea Sfântă.

Biserica este una; Capul ei este unul; turma este una; trupul este unul, cu multe mădulare. Fără Cap - Hristos - Biserica nu este Biserică, ci adunare samavolnică: aşa sunt luteranii, rascolnicii ruşi şi sectanţii.

Eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârşitul veacului (Mt. 28, 20). Domnul Însuşi este întotdeauna în Biserica Sa - şi atunci, ce nevoie avem de papă ca locţiitor? De altfel, poate, oare, un om păcătos să fie locţiitor al Domnului? Nu poate. Locţiitor al împăratului, locţiitor al patriarhului poate fi şi se întâmplă să fie, însă locţiitor al Domnului, al Împăratului Fără de început şi Capului

Bisericii, nimeni nu poate fi. Fără îndoială, catolicii sunt în rătăcire. Dă-le, Doamne, insuflare ca să priceapă cât sunt de neghiobi cei ce susţin aşa ceva, şi că sunt cuprinşi de mândrie ca giuvaerul în montura lui!

Cel mai vătămător lucru în creştinism - în această religie cerească, descoperită lumii de Dumnezeu - este primatul unui om în Biserică - de exemplu, al papei - şi păruta lui infailibilitate. Tocmai în infailibilitatea lui dogmatică constă cea mai mare greşeală, fiindcă papa este om păcătos, şi vai de el dacă va începe să i se năzărească despre sine că este fără de păcat! Câte greşeli dintre cele mai mari, pierzătoare pentru sufletele omeneşti, nu a născocit Biserica Catolică, papistă, în dogme, în ritualuri, în rânduielile canonice, în slujbe, în atitudinea plină de răutate a catolicilor faţă de ortodocşi, în hulele şi clevetirile împotriva Bisericii Ortodoxe, în batjocurile îndreptate asupra Bisericii Ortodoxe şi asupra creştinilor ortodocşi! Şi pentru toate acestea este vinovat papa cel „infailibil”, este vinovată doctrina lui şi a iezuiţilor, duhul lor de minciună, de făţărnicie şi mijloacele nedrepte de tot felul ad majorem Dei gloriam („spre mai marea slavă a lui Dumnezeu”).

Noi suntem mădulare ale Bisericii Ortodoxe, mădulare ale Trupului lui Hristos, al cărui Cap este Hristos Însuşi şi ale cărui mădulare suntem fiecare în parte; Hristos - Capul Trupului - este Sfânt - şi mădularele trebuie să fie sfinte.

Creştinii sunt mădulare ale Bisericii, iar Biserica este Trupul lui Hristos, al cărui Cap este Hristos Însuşi şi al cărui Luminător este Duhul Sfânt.

Hristos a iubit Biserica şi S-a dat pe Sine pentru ea… ca s-o înfăţişeze Sieşi Biserica slăvită, neavând pată sau zbârcitură, ori altceva de acest fel, ci ca să fie sfântă şi fără de prihană (Efes. 5, 25; 27).

Voi sunteţi turmă sfântă şi aleasă, voi sunteţi mădulare ale Sfintei, Soborniceşti şi Apostoleşti Biserici. Şi atunci, ce se cere de la voi?! Ce sfinţenie, ce dreptate! Ce luare-aminte la sine! Ce contemplaţie duhovnicească şi ce lucrare de taină! Ce obiceiuri, ce virtuţi, ce credinţă, ce nădejde, ce dragoste!; Ce înfrânare, ce milostivire, ce grijă frăţească, ce îndemnare a unuia de către altul la virtute!

După pogorârea Sfântului Duh asupra Apostolilor, care este descrisă în cartea Faptelor lor, este amintită adeseori lucrarea atotpurtătoare de grijă a Duhului Celui Sfânt în Biserică, atotstăpânitoarea îndrumare de către El a Apostolilor, a mântuitoarei lor propovăduiri şi a lucrărilor din Biserică. Tocmai acesta este celălalt Mângâietor (v. În 14,16), Atotbun şi Atotadevărat, pe Care a făgăduit că îl va trimite Apostolilor Domnul Iisus Hristos.

Slavă Ţie, Duhule Sfinte, Mângâietorule de viaţă Făcător, Care lucrezi pretutindeni şi pururea în Biserica lui Hristos! Cu judecăţile pe care le ştii, întoarce, Doamne, popoarele rătăcite - iudaice, mahomedane, păgâne, iar în creştinismul însuşi - popoarele şi seminţiile eretice şi schismatice; ceartă şi dezrădăcinează lipsurile, învaţă şi luminează spre buna credinţă. Ceartă-i pe creştinii ortodocşi pentru necredinţa şi dezmăţul lor, şi la calea mântuitoare pe toţi îi povăţuieşte; pe tineri înţelepţeşte-i şi îndrumă-i, pe adolescenţi îi păzeşte, pe prunci creşte-i şi călăuzeşte-i prin îngerii păzitori, pe bărbaţi şi pe bătrâni înţelepţeşte-i, luminează-i şi întăreşte-i, şi toate le întăreşte şi le îndrumă la toată virtutea cu stăpânirea Ta atotbună, prea înţeleaptă şi atotputernică, destrămând ca pe o beznă patimile păcătoase pentru Hristos, Domnul nostru, cu bunăvoirea Ta Părintească. Amin.

Puternică, atotputernică este mijlocirea înaintea lui Dumnezeu a Sfintei Biserici, care este îmbrăcată cu merite, cu putere, cu dreptate şi cu mărirea Fiului lui Dumnezeu, atotbunei şi atotputernicei Lui slave. Mijlocirea ei poate orice. O asemenea putere de mijlocire nu are nici o Biserică eterodoxă, fiindcă nu cugetă drept, fiindcă n-are Cap.

Creştinul trebuie să se îngrijească neabătut de educaţia sa duhovnicească, pentru care a şi fost renăscut în sfânta scăldătoare a Botezului de către Duhul Sfânt şi a primit naşterea cea de-a doua, duhovnicească, şi a fost pecetluit cu mir, cu pecetea Duhului Celui Sfânt, şi s-a învrednicit de dreptul împărtăşirii cu Preacuratul Sânge al lui Hristos. Potrivit planului dumnezeiesc, Sfânta Biserică este prima şi cea mai legiuită educatoare a sufletelor creştineşti. Nu este lucru mai important decât educaţia creştinească. Judecaţi şi pricepeţi singuri cât de scumpe sunt pentru Dumnezeu aceste suflete raţionale, nemuritoare, răscum-părate cu Sângele Însuşi Fiului lui Dumnezeu, chemate de Domnul Însuşi din întunericul neştiinţei la lumina cunoştinţei de Dumnezeu, logodite şi însoţite cu Domnul ca nişte fecioare curate cu Mirele Preacurat!

Cât de scumpă este mântuirea acestor suflete, pe care El le îmbie spre mâncare şi băutură cu Preacurat Trupul Său şi Preacurat Sângele Său, pe care El însuşi S-a apucat să le educe duhovniceşte prin aceste minunate, înfricoşătoare, de viaţă făcătoare şi îndumnezeitoare Taine! Ocupaţi-vă toţi, cu toată luarea-aminte şi râvnă, de educaţia voastră duhovnicească; ocupaţi-vă cu cugetarea la cele dumnezeieşti, cu rugăciunea, cu cercetarea de sine, cu osândirea de sine, cu îndreptarea de sine în toate privinţele, exersaţi-vă în virtuţile blândeţii, smereniei, ascultării, răbdării, milostivirii, curăţiei, simplităţii, nerăutăţii şi tăiaţi toate gândurile, poftele, obiceiurile, patimile păcătoase.

Uimitoare este nepăsarea noastră, lenevia noastră în privinţa propriei mântuiri - căci câte mijloace, puteri, înlesniri spre mântuire nu ne-a dat Multmilostivul şi

Atotînduratul Domn! Ne-a dat setea noastră firească de mântuire, de pace şi de fericire în suflet; ne-a dat lumina raţiunii şi năzuinţa voinţei noastre către tot ce este adevărat, bun, prea frumos, curat şi înalt; ne-a dat belşugul harului, pe care l-am primit spre mântuire şi care curge ca un râu în Biserică, umplând sufletele însetate de mântuire; ne-a dat apropierea Domnului, Care e gata să ne mântuiască în toată vremea şi în tot ceasul; ne-a dat mijlocirea cu suspinuri negrăite (Rom. 8, 26) a Duhului Celui Sfânt, împreună lucrarea îngerilor păzitori spre mântuire, slujbele zilnice din biserică, Tainele cele de mântuire, rugăciunile şi mijlocirea Maicii lui Dumnezeu şi a tuturor sfinţilor. Uimitor este cum de noi, având toate acestea, putem pieri în loc să ne mântuim cu toţii.

Bineînţeles, în calea mântuirii sunt multe piedici: ispite din partea multpătimaşului nostru trup, din partea lumii prea curvare şi păcătoase, din partea diavolului, care peste tot îşi întinde cursele spre pierzare; stricăciunea din firea noastră, zămislirea şi naşterea în păcat; înclinarea spre păcat şi deprinderea cu acesta. Oricum, mijloacele spre mântuire sunt mult mai mari decât cele spre pierzare, fiindcă mai mare este Cel ce este în voi (Hristos) decât cel ce este în lume (diavolul) (I În 4,4), şi toţi sfinţii au biruit toate piedicile şi s-au mântuit - pe când noi ce facem? Dormităm şi dormim! Ruşinos, păcătos, dureros, jalnic lucru. Păcatul capătă putere asupra noastră prin aceea că a prins rădăcini adânci în noi, în inima noastră; în trupul nostru multpătimaş, şi-a făcut cetate din propriile noastre patimi - din iubirea de sine, iubirea de plăceri, iubirea de cinstiri, din mândrie, din lăcomia câştigului, din neînfrânare, părere de sine, din puţinătatea credinţei, din necredinţă, din „libera cugetare”, din făţărnicie, din părtinire, din lenevie, din viclenie - şi cu patimile acestea, ca şi cu nişte arme puternice, ne săgetează şi ne ia robi, rupându-ne, îndepărtându-ne de Hristos, Viaţa noastră adevărată. De aceea, cel ce doreşte mântuirea trebuie să sape, să se adâncească în inima sa şi să pună temelie pe piatră, adică pe Mântuitorul Hristos, pe credinţa tare, nezdruncinată în El, pe nădejdea în El şi în nimeni altcineva, în nimic altceva, pe dragostea tare faţă de El şi faţă de aproapele nostru.

În Biserica Sa, Domnul este pentru noi Făcător, Meşter şi Reziditor iscusit, Părinte, Doctor înţelept şi Mântuitor, Purtător de grijă, începător al vieţii, Hrănitor şi Legiuitor, Căpetenie a oştii Sale duhovniceşti, Războinic, Biruitor, iar omul este în mâinile Lui zidire raţională, după chipul Lui, menită nemuririi şi căzută, zdrobită, spurcată, lepădată de la Dumnezeu pentru păcate, zidire care a fost sub blestem, însă cu mila şi cu îndurările Fiului Unuia-Născut al lui Dumnezeu a fost răscumpărată, refăcută din cădere, izbăvită de blestem şi cinstită iarăşi cu binecuvântarea Părintelui Ceresc, pentru mijlocirea şi meritele Fiului, izbăvită din întunericul păcatelor, strălucită cu lumina cerească a Evangheliei lui Hristos, rezidită şi curăţată de rugina şi de necurăţia păcatului, spălată în Baia cea tainică, bineînmiresmată cu sfântul mir şi pecetluită asupra

tuturor simţurilor sale cu pecetea Duhului Celui Sfânt, călăuzită pe calea mântuirii la Împărăţia de Sus şi la fericire, întărită de Domnul Însuşi în lupta cu păcatele şi cu puterile rele cele potrivnice, hrănită în chip tainic cu Pâinea cerească prin harul Duhului, îndrumată de păstorii văzuţi, care au împuterniciri duhovniceşti de la însuşi Capul Atotputernic al Bisericii, de la Domnul Iisus Hristos.

Întrebaţi: „Ce rost au în Biserica Tainele cutare şi cutare? Ce rost au preoţia şi păstorirea, ce rost au bisericile, ce rost au slujbele, ce rost are propovăduirea neîncetată a Cuvântului Dumnezeiesc? Ce rost are pocăinţa, ce rost are împărtăşirea Sfintelor Taine?“ De toate acestea este neapărată nevoie spre rezidirea, luminarea, călăuzirea, întărirea omului căzut, spurcat, stricat, care piere. În acelaşi scop este nevoie şi de harul Botezului, al rezidirii, al naşterii a doua şi al înnoirii celei de la Duhul Sfânt.Ai fost cinstit, omule, cu cea mai mare dintre cinstiri: ai fost menit să fii purtător al Dumnezeirii. Ai auzit, oare, de Părinţii cei purtători de Dumnezeu, care-L aveau în sine fără încetare pe Dumnezeu ca în nişte temple vii, nefăcute de mână? Şi tu trebuie să fii purtător de Dumnezeu la fel ca ei. De asta ţi s-a dat să te împărtăşeşti cu Trupul şi cu Sângele Dumnezeului-Om Hristos, ca în tine să petreacă întotdeauna Domnul, potrivit spusei şi făgăduinţei Sale: cel ce mănâncă Trupul Meu şi bea Sângele Meu rămâne întru Mine, şi Eu întru el (În 6, 56).

Hristos a venit să înnoiască firea omenească stricată de păcat, şi a încredinţat această lucrare a bunătăţii, milostivirii, dreptăţii şi înţelepciunii Sale - cea mai mare dintre toate lucrările - Sfintei Sale Biserici. Intrând în lume şi lucrând în Biserică prin sfinţiţii slujitori, prin dumnezeieştile slujbe, prin propovăduire, prin Taine, Duhul Sfânt săvârşeşte înnoirea aceasta neîncetat. Numai în Biserică se află această putere înnoitoare; în afara Bisericii ea nu este şi nici nu poate fi.

Adânc mă întristez, plâng şi mă tânguiesc de cumplita rană a păcatului, ce strică omenirea aflată într-un necaz nemăsurat, de nedescris şi cu multe chipuri; de înşelarea păcatului, care robeşte omenirea şi o face să slujească păcatului, ba chiar să se laude cu robia sa şi să simtă mângâiere ca de pe urma unui câştig. Totodată însă mă bucur, şi triumf, şi bat din palme când mă gândesc şi-mi închipui ajutorul dumnezeiesc pe care, cu voia Ziditorului, îl primim prin dăruirea Marelui nostru Mântuitor şi Dumnezeu întregului neam omenesc căzut şi prin sădirea pe pământ a Bisericii lui Dumnezeu, care mântuieşte neamul omenesc prin harul Lui minunat.

Ce este harul? Darul lui Dumneezeu, cel dăruit omului pentru credinţa în Hristos, spre mântuirea omului creştin. Harul este putere ocrotitoare, miluitoare, luminătoare, mântuitoare, care pricinuieşte în om aplecare către toate virtuţile.

Odată sălăşluit în omul care crede şi are râvnă pentru sfinţenie şi dreptate, harul alungă tot timpul din inimă şi din trup, din toată fiinţa omului, stricăciunea şi orice păcat, şi îl pregăteşte pentru nestricăciunea cea veşnică, alungă putoarea patimilor şi îl umple de bună mireasmă. Încă din timpul vieţii, în trup, sfinţii binemiroseau a sfinţenie şi nestricăciune şi erau temple curate ale Duhului Celui Sfânt, făcând minuni. Trăiţi, deci, cu duhul, şi grija de trup nu o faceţi spre pofte (Rom. 13,14).

Ne-a fost dată porunca lepădării de sine, ni s-a făcut loc pentru nevoinţe, pentru virtuţi, pentru cununile slavei cele neveştejite, ne-a fost dat harul, ne-a fost dată puterea lui Dumnezeu spre a birui vicleniile vrăjmaşului şi toate patimile. Însuşi Domnul, Judecătorul nevoinţelor, îi ajută pe cei ce se nevoiesc, le dă biruinţă şi cununile ostaşilor Săi.

Orice păcătos se întoarce fără făţărnicie la Dumnezeu trebuie să nădăjduiască deplin în toate felurile de ajutor haric de la Dumnezeu în lupta sa cu păcatele, cu patimile şi deprinderile păcătoase de orice fel. Trebuie însă ca el să creadă cu adevărat, fără îndoială, în Dumnezeu şi să-L cheme cu osârdie în ajutor, să urască păcatul cu adevărat şi să se pocăiască cu râvnă, având hotărârea curată de a nu se mai lăsa pradă păcatului. Sunt gata să ne ajute la mântuire toţi sfinţii, însăşi Maica lui Dumnezeu, sfinţii îngeri păzitori şi bineplăcuţii lui Dumnezeu, părinţii şi păstorii duhovniceşti, rânduiţi de Dumnezeu să-i călăuzească spre mântuire pe cei ce o caută, precum şi conştiinţa fiecărui om - acest judecător nemitarnic, aspru şi drept - cu condiţia să ascultăm de el cu osârdie şi tot timpul.

Demonul necurat se străduie să spurce ori să înfăţişeze într-o formă necurată, strâmbată, stricată tot ce este curat, legiuit şi sfânt. O, cât este de viclean, de necurat, de obraznic, de neadormit, de lucrător în viclenia sa, în răutatea sa, în urâciunea sa! Cine va scăpa de cursele lui? Cel ce crede nestrămutat în Hristos şi în Biserică.

Spre binele fapturilor raţionale, adică al oamenilor, Domnul vrea să-i unească pe toţi într-un singur trup şi să locuiască Însuşi în ei. Ca toţi să fie una, după cum Tu, Părinte, întru Mine şi Eu întru Tine, aşa şi aceştia în Noi să fie una (În 17, 21). Iar diavolul se străduie să îi dezbine pe toţi, să-i despartă, să-i împrăştie ca pe o turmă fără păstor: în familii aduce vrajbă, sfadă, nemulţumire ori supărare; în sate, în oraşe îi ridică pe unii împotriva altora; în ţări ridică un popor împotriva altuia, o împărăţie împotriva altei împărăţii; în comunităţile religioase îi ridică pe cei ce mărturisesc o mărturisire de credinţă împotriva celor ce mărturisesc alta, şi mai ales suflă încrâncenare asupra celor care mărturisesc credinţa ortodoxă, fiindcă aceştia sunt adevărata Biserică a lui Dumnezeu, pornind împotriva lor felurite prigoane. Să ne ţinem, deci, de Biserica Ortodoxă

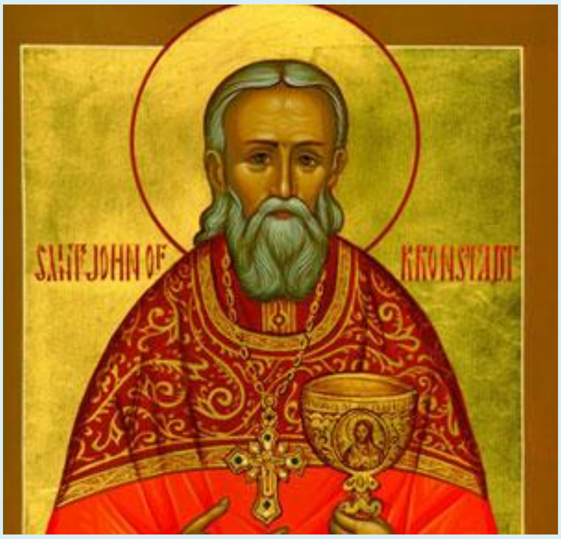
cea Una şi Sfântă, al cărei Cap este Însuşi Hristos Dumnezeul nostru, Care lucrează în noi fără încetare spre mântuirea şi înnoirea noastră.

Vrăjmaşul mântuirii noastre, diavolul, ştiind cât de mântuitoare este unirea noastră cu Dumnezeu prin mijlocirea credinţei, şi a Bisericii, şi a harului dumnezeiesc, se străduieşte din toate puterile şi din toate vicleniile sale să rupă legătura noastră cu Dumnezeu prin păcat, prin patimile trupeşti, prin împătimirile lumeşti. Toţi trebuie să se ţină strâns de unirea cu Dumnezeu şi cu Biserica, păzind legile Domnului".

(din: Sfântul Ioan de Kronstadt, Adevărurile în care cred, Editura Sophia, 2012)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Sfântul Ioan de Kronstadt - Lucrarea Sfântului Duh

Duhule Sfinte, Făcătorule de viaţă, Unul fiind din Sfânta Treime,
Tu eşti viaţă şi cuviinţă, frumuseţea tuturor făpturilor vii şi neînsufleţite,
Tu eşti culoarea şi mireasma plantelor,
Tu eşti respiraţia tuturor fiinţelor organice şi anorganice,
fiindcă Tu pricinuieşti rodirea, hrănirea în plante, în arbori şi în arbuşti.

Tu uzi roadele şi le aduci la pârguire prin razele de soare,
Tu luminezi prin soare, luna şi stele,
Tu pricinuieşti vânturile în văzduh şi valurile în râuri, mări şi lacuri,
Tu le îmblânzeşti, Tu pricinuieşti tunetele şi fulgerele în crugul ceresc.

Tu plăsmuieşti şi sădeşti sămânţa omenească, şi o creşti, şi o modelezi într-un organism minunat, cum faci şi cu toţi embrionii de animale.

Tu ai dat albinelor putinţă să facă faguri cu miere şi păianjenului să îşi ţeasă păienjenişul, iar viermilor de mătase să facă coconi.

Până la nesfârşita felurime împodobeşti tipurile feţelor omeneşti de parte bărbătească şi femeiască, potrivit felurimii popoarelor şi naţiilor (raselor) şi a climatelor pământeşti.

Tu felurit înţelepţeşti în lucrurile lor popoarele şi inşii în parte spre îndestularea trebuinţelor vieţii de obşte.

Tu ai luminat şi luminezi cu lumina înţelegerii, înţelepţind pe proroci şi pe apostoli, pe cuvioşi şi pe drepţi, pe nebunii pentru Hristos şi pe toţi sfinţii.

Tu înţelepţeşti pe arhitecţi, pe sculptori, pe pictori ca să lucreze în lemn, metal, granit şi marmură, ca şi pe meşterii care fac felurite lucruri din metal şi din sticlă: de la Tine este toată ştiinţa şi toată arta.

Tu Te pleci spre mila faţă de păcătoşi şi pentru numele lui Iisus Hristos, Mielul lui Dumnezeu, Care a luat asupra Sa păcatele lumii, curăţeşti păcatele celor ce cred şi se pocăiesc.

Tu împaci şi mângâi sufletele, renaşti pe om prin Botez,
Tu împărtăşeşti sfinţenie şi întărire prin Mirungere,
Tu dezlegi de păcate prin Pocăinţă, după credinţa în lisus Hristos,
Tu prefaci pâinea şi vinul în preacuratul Trup şi Sânge al Domnului,
Tu săvârşeşti preoţii, Tu binecuvântezi căsătoria şi zămislirea şi pricinuieşti naşterea,
Tu dezlegi păcatele şi tămăduieşti trupul prin Maslu.

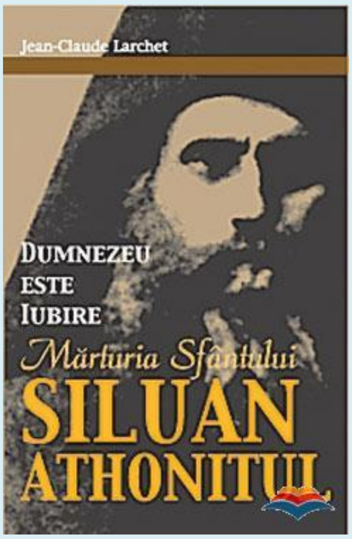
Nenumărate sunt, Duhule Sfinte, lucrările Tale cele de viaţă făcătoare atât în natura cât şi în împărăţia harică a lui Hristos.

Slavă Ţie , dimpreună cu Tatăl şi cu Fiul !!

(Din Despre tulburările lumii de astăzi – Sfântul Ioan de Kronstadt Pag. 11)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Sfântul Siluan Athonitul - Dumnezeu este Iubire - Despre har

N-am adus în mănăstire decât păcatele mele şi nu ştiu de ce Domnul mi-a dăruit, pe când eram încă tânăr începător, atât de mult har al Sfântului Duh, că sufletul şi trupul meu erau pline de har, şi harul era ca la mucenici, şi trupul meu dorea să sufere pentru Hristos.

Nu cerusem de la Domnul pe Duhul Sfânt: nici nu ştiam că este Duh Sfânt, cum vine şi ce lucrează El în suflet, dar acum scriu cu bucurie despre aceasta.

O, Duhule Sfinte, drag eşti Tu sufletului! Nu e cu putinţă să Te descriu, dar sufletul cunoaşte venirea Ta şi Tu dai pace minţii şi dulceaţă inimii.

Domnul spune: „învăţaţi de la Mine că sunt blând şi smerit cu inima şi veţi afla odihnă sufletelor voastre" [Mt 11, 19]. Aceasta o spune Domnul despre Duhul Sfânt: căci numai în Duhul Sfânt îşi găseşte sufletul odihna desăvârşită.

Fericiţi suntem noi, creştinii ortodocşi, pentru că mult ne iubeşte Domnul şi ne dă harul Duhului Sfânt şi în Duhul Sfânt ne dă să vedem slava Lui. Dar ca să păstrăm harul, trebuie să iubim pe vrăjmaşi şi să mulţumim lui Dumnezeu pentru toate întristările.

Domnul a chemat la pocăinţă un suflet păcătos, şi acest suflet s-a întors spre Domnul, şi El 1-a primit cu milostivire şi i S-a arătat lui. Domnul e foarte milostiv, smerit şi blând. După mulţimea bunătăţii Lui, El nu şi-a adus aminte de păcatele sufletului, şi sufletul L-a iubit până la capăt şi se avântă spre El cum zboară pasărea din colivia ei strâmtă spre tufişurile înverzite.

Sufletul acestui om a cunoscut pe Dumnezeu, un Dumnezeu milostiv, mărinimos şi dulce, şi L-a iubit până la sfârşit şi după mulţimea dogorii

iubirii e atras nesăturat spre El, pentru că harul Domnului e nesfârşit de dulce şi el încălzeşte mintea, inima şi tot trupul neputincios.

Şi dintr-o dată sufletul pierde acest har al Domnului; şi atunci el se gândeşte: „Trebuie să fi întristat pe Stăpânul. Voi cere mila Lui, poate îmi va da din nou acest har, pentru că sufletul meu nu mai doreşte nimic din această lume decât pe Domnul”.

Iubirea Domnului e atât de arzătoare încât o dată ce a gustat-o, sufletul nu mai doreşte nimic altceva, şi dacă o pierde sau dacă harul slăbeşte, ce fel de rugăciuni nu va înălţa atunci sufletul către Dumnezeu dorind să afle din nou harul Lui.

Astfel, Cuviosul Serafim din Sarov a stat în genunchi pe o stâncă, zi şi noapte, vreme de trei ani de zile, rugând pe Dumnezeu să aibă milă de el, păcătosul, pentru că sufletul lui cunoscuse pe Domnul şi gustase harul Lui şi L-a iubit până la sfârşit.

Sufletul care a cunoscut pe Domnul e atras spre El de iubire, şi dogoarea acestei iubiri nu-i îngăduie să-L uite nici ziua, nici noaptea, nici măcar pentru o singură secundă. ***Iar dacă noi iubim atât de puţin pe Domnul şi sufletul nostru năzuieşte atât de arzător spre El, atunci cine va descrie plinătatea iubirii Maicii Domnului pentru Fiul şi Dumnezeul ei?***

„Spune-ne, Preacurată, cum îl iubeai pe Fiul şi Domnul Tău şi care au fost rugăciunile Tale când Fiul Tău s-a înălţat la cer?”

Nu putem înţelege aceasta. Domnul iubeşte sufletul fericit care păzeşte curăţia sufletească şi trupească şi-i dă harul Duhului Sfânt, şi acest har leagă sufletul să iubească pe Dumnezeu atât, încât din pricina dulceţei Duhului Sfânt el nu se mai poate rupe de Dumnezeu şi nesăturat năzuieşte spre El, pentru că iubirea lui Dumnezeu nu are sfârşit; deşi ***cunosc un om pe care Domnul Cel Milostiv 1-a cercetat cu harul Său şi, dacă l-ar fi întrebat pe el Domnul: „Vrei să-ţi dau un har mai mare?”, sufletul care e neputincios în trup ar fi spus: „Doamne, Tu vezi că dacă e mai mare, nu-1 sufăr şi mor!”.*** Omul nu poate să poarte plinătatea harului; aşa pe Tabor, ucenicii lui Hristos au căzut cu faţa la pământ din pricina slavei Domnului.

În fiecare zi, hrănim trupul nostru şi respirăm aer ca el să trăiască. Dar ***pentru suflet avem nevoie de Domnul şi de harul Duhului Sfânt, fără de care sufletul moare.*** Aşa cum soarele încălzeşte şi învie florile câmpului şi ele se întorc spre el, aşa şi ***sufletul care iubeşte pe Domnul este atras spre El şi-şi găseşte fericirea în El, şi în marea lui bucurie vrea ca în toţi oamenii să fie aceeaşi fericire.***

Domnul ne-a făcut ca să locuim veşnic în cer împreună cu El în iubire.

Slavă Domnului şi milostivirii Sale! El ne-a iubit atât de mult, încât ne-a dat pe Duhul Sfânt, Care ne învaţă tot binele şi ne dă puterea de a birui păcatul. După mulţimea milostivirii Sale, Domnul ne dă harul şi noi trebuie să-1 păstrăm cu tărie ca să nu-1 pierdem, fiindcă fără har omul e orb duhovniceşte. Orb este cel ce adună comori în această lume: aceasta înseamnă că sufletul lui nu cunoaşte pe Duhul Sfânt, nu ştie cât e de dulce şi de aceea e înrobit pământului.

Dar cine a cunoscut dulceaţa Duhului Sfânt, acela ştie că ea întrece neasemănat toate şi nu mai poate fi înrobit de nimic pe pământ. E înrobit numai de iubirea Domnului, îşi găseşte odihna în Dumnezeu şi se bucură şi plânge pentru oameni, că n-au cunoscut toţi pe Domnul şi îi este milă de ei.

Când sufletul este în Duhul Sfânt, el este plin şi nu mai tânjeşte după cele cereşti, pentru că Împărăţia Cerurilor este înăuntrul nostru [Le 17, 21], fiindcă Domnul a venit şi s-a sălăşluit întru noi [In 14, 23]. Dar dacă sufletul pierde harul, atunci el tânjeşte după cele cereşti şi cu lacrimi îl caută pe Domnul.

Înainte de a fi atins de har, omul trăieşte gândind că totul e bine şi în bună rânduială în sufletul lui; dar când harul îl cercetează şi locuieşte în el, atunci se vede pe sine cu totul altfel, iar când harul îl părăseşte din nou, numai atunci îşi dă seama în ce mare nenorocire se găseşte.

Un fiu de împărat a plecat departe la vânătoare şi, pierzându-se în codrul des, nu s-a mai putut întoarce la palatul său. Multe lacrimi a vărsat căutând calea, dar nu a găsit-o. Pierdut în codrul sălbatic, el tânjea după împăratul, tatăl Iui, şi după împărăteasa, maica lui, după fraţii şi surorile lui. Cum să trăiască el, fiul de împărat, într-un codru sălbatic şi des? Hohotea cu amar, gândindu-se la viaţa sa de altădată în palatul tatălui său şi suspina cu putere după mama sa.

Aşa, şi mai mult încă, se întristează şi tânjeşte sufletul atunci când pierde harul.

Când prea frumosul Iosif a fost vândut rob egiptenilor de fraţii săi într-o ţară străină îndepărtată, el plângea nemângâiat după tatăl său; şi când a văzut mormântul Rahilei, mama lui, a hohotit cu amar şi a zis: „Mama mea, vezi oare că sunt dus în robie într-o ţară îndepărtată?”

Aşa, şi mai mult încă, se chinuie şi tânjeşte sufletul care a pierdut harul Duhului Sfânt şi a fost dus în robie de gândurile cele rele.

Dar cine nu cunoaşte harul, acela nici nu-1 caută. Şi aşa, ***lumea s-a alipit de pământ şi oamenii nu ştiu că nimic de pe pământ nu poate înlocui dulceaţa Duhului Sfânt.***

Cocoşul de la ţară trăieşte într-o mică ogradă mulţumit cu soarta lui. Dar vulturul care zboară în înălţimi şi vede de sus depărtările azurii, cunoaşte multe ţări, a văzut păduri şi câmpii, râuri şi munţi, mări şi oraşe; dacă însă îi tai aripile şi-1 pui să trăiască împreună cu cocoşul în ograda de la ţară, cât de mult îi vor lipsi cerul albastru şi stâncile pustii!

Aşa şi sufletul, când este părăsit de harul pe care 1-a cunoscut, e nemângâiat în nimic şi nu-şi găseşte odihna.

Domnul „nu ne-a lăsat orfani”, ca o mamă iubitoare care nu-şi lasă orfani copiii, ci ne-a dat Mângâietor pe Duhul Sfânt [In 14,16-18] şi El ne atrage nesăturat să iubim pe Dumnezeu şi să tânjim după El, şi cu lacrimi îl caut ziua şi noaptea.

O, cât de rău îi este sufletului când pierde harul şi îndrăznirea; atunci în plânsul inimii strigă după Dumnezeu: ***„Când voi vedea iarăşi pe Domnul şi mă voi desfăta de pacea şi iubirea Lui?”***

De ce te tângui, suflete al meu, şi verşi lacrimi? Sau ai uitat ce a făcut Domnul pentru tine, cel vrednic de toată pedeapsa?Nu, n-am uitat ce mare milă a revărsat asupra mea Domnul şi-mi aduc aminte de dulceaţa harului Duhului Sfânt şi cunosc iubirea Domnului şi cât de dulce este ea sufletului şi trupului.

De ce lăcrimezi, suflete, dacă cunoşti pe Stăpânul şi negrăita Lui milostivire faţă de tine? Ce mai vrei de la Stăpânul, Care ţi-a arătat o milă atât de mare? Sufletul meu vrea să nu mai piardă nicicând harul Domnului, căci dulceaţa Lui atrage sufletul meu să iubească neîncetat pe Ziditorul lui.

Când harul se împuţinează în suflet, atunci el cere iarăşi de la Domnul mila pe care a cunoscut-o. Atunci sufletul se frământă pentru că îl chinuie gândurile rele şi caută ocrotire la Domnul, Ziditorul său, şi-L roagă să-i dea duh smerit, ca harul să nu mai părăsească sufletul, ci să-i dea puterea de-a iubi neîncetat pe Tatăl său Cel Ceresc.

Domnul îşi retrage adeseori harul Lui de la suflet şi prin aceasta povăţuieşte cu milostivire şi înţelepciune sufletul, pentru care în mari chinuri şi-a întins braţele pe cruce, ca el să fie smerit. El lasă sufletul să-şi arate alegerea liberă în lupta cu vrăjmaşii noştri, dar prin el însuşi sufletul e lipsit de putere pentru a-i

birui şi, de aceea, sufletul meu e trist şi tânjeşte după Domnul şi îl caută cu lacrimi.

Doamne, Tu vezi cât de neputincios e sufletul meu fără harul Tău, şi că nu are nicăieri odihnă. Tu, dulceaţa noastră, Tatăl nostru Cel Ceresc, dă-ne puterea de a Te iubi, dă-ne frica Ta sfântă, aşa cum tremură şi Te iubesc heruvimii. Tu, Lumina noastră, luminează sufletul ca el să Te iubească nesăturat. Tu retragi harul Tău de la mine, pentru că sufletul meu nu rămâne totdeauna în smerenie, dar Tu vezi cât sunt de trist şi cum Te rog: „Dă-mi mie smeritul Duh Sfânt”.

Prin el însuşi omul este lipsit de puterea de a împlini poruncile lui Dumnezeu, de aceea s-a zis: ***„Cereţi şi vi se va da” [Mt 7, 7].*** Dacă nu cerem, ne chinuim pe noi înşine şi ne lipsim de harul Duhului Sfânt; fără har însă, sufletul se tulbură mult, pentru că nu înţelege voia lui Dumnezeu.

Pentru a avea harul, omul trebuie să fie înfrânat în toate: în mişcări, în cuvinte, în priviri, în gânduri, în hrană. Şi oricui se înfrânează îi vine în ajutor învăţătura din cuvântul lui Dumnezeu, care spune: „Nu numai cu pâine va trăi omul, ci şi cu tot cuvântul ce iese din gura lui Dumnezeu”.

Cuvioasa Maria Egipteanca a luat de la Sfântul Zosima numai puţină linte cu degetul şi a zis: „îmi e de ajuns aceasta, cu harul lui Dumnezeu”. Trebuie să te obişnuieşti să mănânci cât mai puţin cu putinţă, dar aceasta cu judecată, atât cât îţi îngăduie munca ta. Măsura înfrânării trebuie să fie aceea ca după masă să dorim să ne rugăm.

Domnul ne iubeşte mai mult decât iubeşte o mamă pe copiii ei şi ne dă în dar harul Duhului Sfânt, dar noi trebuie să-1 păzim cu tărie, pentru că nu e nenorocire mai mare decât faptul de a-1 pierde. ***Când sufletul pierde harul, el se mâhneşte tare şi se gândeşte: „Trebuie că l-am întristat pe Stăpânul”. În aceste minute de întristare, sufletul e ca şi cum a căzut din cer pe pământ şi vede toate întristările de pe pământ. Ah! Cum roagă atunci sufletul pe Domnul să-i dea din nou harul Său. Această tânjire după Dumnezeu nu poate fi descrisă.*** Sufletul care a gustat dulceaţa Duhului Sfânt n-o poate uita; el însetează ziua şi noaptea şi se avântă nesăturat spre Dumnezeu. Cine va descrie dogoarea iubirii sale pentru Dumnezeu pe Care sufletul 1-a cunoscut ca Părintele său Ceresc? Sufletul nu va avea nici un minut de răgaz pe pământ, până când Domnul nu-i va da harul Său.

Sufletul care a pierdut harul tânjeşte după Stăpânul şi plânge ca Adam după izgonirea din Rai. Şi nimeni nu-1 poate mângâia atunci afară de Dumnezeu. Lacrimile lui Adam erau mari şi ele udau ca nişte pârâiaşe faţa, pieptul şi pă-

mântul de sub picioarele lui, şi suspinele lui erau adânci şi puternice ca foalele unei fierării: ***„Doamne, Doamne - se tânguia el - ridică-mă iarăşi în Rai!"***

Sufletul lui Adam era desăvârşit în iubirea lui Dumnezeu şi cunoştea toată dulceaţa Raiului, dar era încă lipsit de experienţă, de aceea el n-a depărtat ispita Evei, cum a depărtat ispita soţiei sale mult încercatul Iov [Iov 2, 9-10].

Ce vrei tu, suflete al meu, şi pentru ce te întristezi şi verşi lacrimi? Sunt întristat pe Stăpânul, că e atât de multă vreme de când nu L-am văzut şi nimeni nu mângâie plânsul meu după El. El mi-a dat să cunosc mila Lui şi aş vrea ca El să rămână totdeauna întru mine.

Când nu 1-a văzut de multă vreme, mama plânge după fiul iubit şi spune: „Unde eşti tu, copilul meu preaiubit?" Dar iubirea de mamă nu e nimic faţă de iubirea lui Dumnezeu, atât de mare şi de nesăturată este. Când sufletul este plin de iubirea lui Dumnezeu, atunci de bucuria măsurată se întristează şi se roagă cu lacrimi pentru toată lumea, ca toţi oamenii să cunoască pe Stăpânul şi Tatăl lor ceresc, şi nu cunoaşte odihnă şi nici nu vrea odihnă câtă vreme nu se desfată toţi de harul iubirii Lui.

Sufletul meu tânjeşte după Tine şi nu Te poate găsi. Tu vezi, Doamne, cât de atras este el şi plânge căutând harul Tău. A fost voia Ta să mi-l dai şi tot voia Ta a fost să-l iei de la mine. Când nu-l cunoşteam, nu-l puteam cere aşa. Şi cum puteam cere ceea ce nu cunoşteam? Dar mă rog Ţie şi îl cer, pentru că sufletul meu Te-a cunoscut şi s-a îndulcit de Duhul Tău Cel Sfânt şi Te-a iubit pe Tine, Ziditorul lui.

Tu ai dat harul Tău Sfinţilor Tăi şi ei Te-au iubit până la capăt şi au dispreţuit cele lumeşti, pentru că dulceaţa iubirii Tale nu mai lasă loc pentru a iubi pământul şi frumuseţea acestei lumi, pentru că ele nu sunt nimic faţă de harul Tău.

O, cât de neputincios e sufletul meu şi n-are putere să zboare spre Domnul şi să stea înaintea Lui cu smerenie şi să plângă ziua şi noaptea. Sufletul care a cunoscut pe Dumnezeu, Ziditorul şi Tatăl său Ceresc, nu mai poate avea odihnă pe pământ. Şi sufletul se gândeşte: ***„Când mă voi arăta Domnului, mă voi ruga milostivirii Lui pentru tot neamul cel creştinesc."***

Dar, în acelaşi timp, se gândeşte: ***„Când voi vedea Faţa Lui iubită, de bucurie nu voi putea spune nimic, pentru că de multă iubire omul nu poate grăi nimic."***

Şi iarăşi se gândeşte: ***„Mă voi ruga pentru întreg neamul omenesc, ca toţi oamenii să se întoarcă la Domnul şi să-şi afle odihna întru El, pentru că iubirea lui Dumnezeu vrea ca toţi să se mântuiască."***

Păstraţi harul lui Dumnezeu: cu el viaţa e uşoară, totul se lucrează bine, după Dumnezeu, totul e plin de dragoste şi bucurie, sufletul are odihnă în Dumnezeu şi merge ca printr-o grădină minunată în care trăieşte Domnul şi Maica Domnului. Lipsit de har, omul nu e decât pământ păcătos, dar cu harul lui Dumnezeu omul se aseamănă după minte îngerilor. Îngerii slujesc lui Dumnezeu şi îl iubesc prin mintea lor; tot aşa şi omul e după minte ca un înger.

Fericiţi cei care ziua şi noaptea se îngrijesc să placă Domnului ca să se facă vrednici de iubirea Lui; ei cunosc prin experienţă şi simt harul Duhului Sfânt.

Harul nu vine aşa încât sufletul să nu-1 cunoască şi, când pierde harul, sufletul tânjeşte cu putere după el şi-1 caută cu lacrimi. Dacă nişte părinţi şi-ar pierde copilul preaiubit, cum l-ar mai căuta peste tot ca să-1 găsească! Dar sufletul care iubeşte pe Dumnezeu îl caută pe Domnul cu mult mai multă nelinişte şi putere, aşa încât nu-şi poate aduce aminte nici de părinţi, nici de cei dragi.

Slavă Domnului că ne dă să înţelegem venirea harului şi ne învaţă să cunoaştem pentru ce vine harul şi pentru ce se pierde. Sufletul celui ce păzeşte toate poruncile va simţi întotdeauna harul, chiar dacă e puţin. Dar el se pierde uşor pentru slava deşartă, pentru un singur gând de mândrie.

Putem să postim mult, să ne rugăm mult, să facem mult bine, dar dacă pentru aceasta vom cădea în slavă deşartă, vom fi asemenea unui chimval care răsună, dar înăuntru e gol [Co 13, 1]. ***Slava deşartă face sufletul gol pe dinăuntru şi e nevoie de multă experienţă şi de o îndelungată luptă pentru a o birui.***

În mănăstire am cunoscut din experienţă şi din Scripturi vătămarea slavei deşarte, şi acum, ziua şi noaptea, cer de la Domnul smerenia lui Hristos. Aceasta e o ştiinţă mare şi neîncetată.

Războiul nostru e şi crud, şi greu, şi totodată simplu. Dacă sufletul iubeşte smerenia, el sfărâmă toate cursele vrăjmaşilor noştri şi ia toate întăriturile lor. În lupta noastră duhovnicească trebuie să ne uităm de asemenea cu grijă să nu ne lipsească muniţiile şi proviziile. Muniţiile sunt această smerenie a noastră, iar proviziile sunt harul dumnezeiesc; dacă le pierdem, duşmanii ne biruiesc.

Războiul e crâncen, dar numai pentru cei mândri: pentru cei smeriţi, dimpotrivă, el este uşor, pentru că ei îl iubesc pe Domnul, iar El le dă o armă puternică: harul Duhului Sfânt, de care vrăjmaşii noştri se tem, fiindcă îi arde cu focul lui.

Iată o cale scurtă şi uşoară spre mântuire: Fii ascultător, înfrânat, nu osândi, păzeşte-ţi mintea şi inima de gândurile cele rele şi gândeşte că toţi oamenii

sunt buni şi Domnul îi iubeşte. Pentru acest gând smerit, harul Duhului Sfânt va via întru tine şi vei zice: „Milostiv este Domnul!”

Dar dacă osândeşti, murmuri şi-ţi place să-ţi faci voia, atunci chiar dacă te rogi mult, sufletul tău sărăceşte şi spui: „Domnul m-a uitat”. Dar nu Domnul te-a uitat pe tine, ci tu ai uitat că trebuie să te smereşti, şi pentru aceasta harul lui Dumnezeu nu viază în sufletul tău; el intră însă cu uşurinţă în sufletul smerit şi îi dă pacea şi odihna în Dumnezeu. Maica Domnului a fost mai smerită decât toţi şi de aceea o preamăresc cerul şi pământul; şi oricine se smereşte va fi preamărit de Dumnezeu şi va vedea slava Domnului.

Duhul Sfânt este dulce şi plăcut pentru suflet şi trup. El ne dă să cunoaştem iubirea lui Dumnezeu, şi iubirea aceasta este de la Duhul Sfânt.

Lucru minunat: prin Duhul Sfânt omul cunoaşte pe Domnul, Ziditorul lui; şi fericiţi cei ce slujesc Lui, pentru că El a zis: „Acolo unde sunt Eu, va fi şi slujitorul Meu” şi „va vedea slava Mea” [In 12, 26; 17, 24].

Dacă încă aici pe pământ e aşa, cu cât mai mult îl iubesc pe Domnul şi-L slăvesc în Duhul Sfânt sfinţii în ceruri; şi iubirea aceasta e de negrăit. Sufletul care a cunoscut pe Duhul Sfânt înţelege ce scriu.

Pentru ce însă ne iubeşte atât de mult Domnul? Toţi suntem păcătoşi [Rm 3, 23], iar „lumea întreagă în rău zace”, cum spune Ioan Teologul [In 5,19]. Pentru ce ne iubeşte deci? **Domnul însuşi este numai iubire** ***[cf. In 4,8].***

Aşa cum soarele încălzeşte tot pământul, aşa şi harul Duhului Sfânt încălzeşte sufletul să iubească pe Domnul, iar el tânjeşte după El şi-L caută cu lacrimi.

Cum să nu te caut? Tu te-ai arătat în chip neînţeles sufletului meu şi l-ai înrobit cu iubirea Ta, şi harul Duhului Sfânt a desfătat sufletul meu şi e cu neputinţă pentru el să-1 uite.

Cum să uităm pe Domnul, când El este în noi? Apostolul a propovăduit noroadelor zicând: ***„Până când Hristos va lua chip întru voi” [Ga 4,19].***

O, dacă ar cunoaşte toată lumea pe Hristos şi cât de mult ne iubeşte şi cât de dulce e această iubire şi cum toate puterile cereşti se hrănesc din ea şi cum toate viază prin Duhul Sfânt şi cum este preamărit Domnul pentru pătimirile Lui şi cum îl slăvesc toţi sfinţii! Şi slava aceasta nu va avea sfârşit.

Domnul Se bucură de sufletul ce se pocăieşte întru smerenie şi îi dă harul Duhului Sfânt.

Ştiu cum un frate sub ascultare a primit pe Duhul Sfânt după şase luni de mănăstire; alţii L-au primit după zece ani, iar alţii au trăit patruzeci de ani şi chiar mai mult, înainte de a cunoaşte harul. Dar nimeni n-a putut ţine acest har, pentru că nu suntem smeriţi.

Cuviosul Serafim [din Sarov] avea douăzeci şi şapte de ani când a văzut pe Domnul; şi sufletul său 1-a îndrăgit într-atât pe Dumnezeu, că s-a schimbat cu totul de la dulceaţa Duhului Sfânt; mai târziu, înţelegând că acest har nu mai era cu el, s-a dus în pustie şi a stat vreme de trei ani pe o stâncă rugându-se: „Dumnezeule, milostiv fii mie, păcătosului!"

Sufletul care a cunoscut pe Dumnezeu prin Duhul Sfânt se avântă spre El; amintirea Lui îl atrage cu putere şi el uită lumea, iar când îşi aduce din nou aminte de lume, doreşte fierbinte acelaşi har pentru toţi şi se roagă pentru întreaga lume. Duhul Sfânt însuşi îl atrage să se roage ca toţi oamenii să se pocăiască şi să cunoască pe Dumnezeu, cât de milostiv este.

Să ne smerim, fraţilor, şi Domnul ne va iubi. Că Domnul ne iubeşte, o ştim după harul pe care Domnul îl dă sufletului. ***Când harul e în suflet, fie şi numai puţin, atunci sufletul iubeşte pe Domnul şi pe aproapele şi are pace întru sine.*** Dar este o iubire încă şi mai mare, şi atunci sufletul uită lumea întreagă.

Fericit cel ce nu pierde harul lui Dumnezeu, ci se înalţă din putere în putere. Eu însă am pierdut harul, dar Domnul a avut multă milă de mine şi, mi-a dat să gust un har încă şi mai mare, după singură milostivirea Sa.

Neputincios este sufletul! Lipsiţi de harul dumnezeiesc, suntem asemenea dobitoacelor, dar prin har, omul e mare la Dumnezeu.

Oamenii pun mare preţ pe ştiinţele pământeşti sau pe cunoştinţa împăraţilor pământeşti şi se bucură dacă sunt împreună cu ei, dar lucrul cu adevărat mare e a cunoaşte pe Domnul şi voia Sa.

Din toate puterile voastre, fraţilor, smeriţi sufletele voastre, ca Domnul să le iubească şi să le dea mila Sa. Dar el nu va rămâne în noi dacă nu-i vom iubi pe vrăjmaşi.

Prin Duhul Sfânt sufletul meu a cunoscut pe Domnul şi de aceea îmi este uşor şi plăcut să mă gândesc Ia El şi la lucrurile lui Dumnezeu; dar fără Duhul Sfânt sufletul e mort, chiar dacă ar avea toată ştiinţa lumii.

Dacă oamenii ar şti că există o ştiinţă duhovnicească, ar lepăda toate ştiinţele şi tehnicile lor, şi ar vedea numai pe Domnul. Frumuseţea Lui înrobeşte sufletul şi

acesta este atras spre El, doreşte să fie veşnic împreună cu El şi nu mai vrea nimic altceva. El se uită la toate împărăţiile pământului ca la nişte nori care trec pe cer.

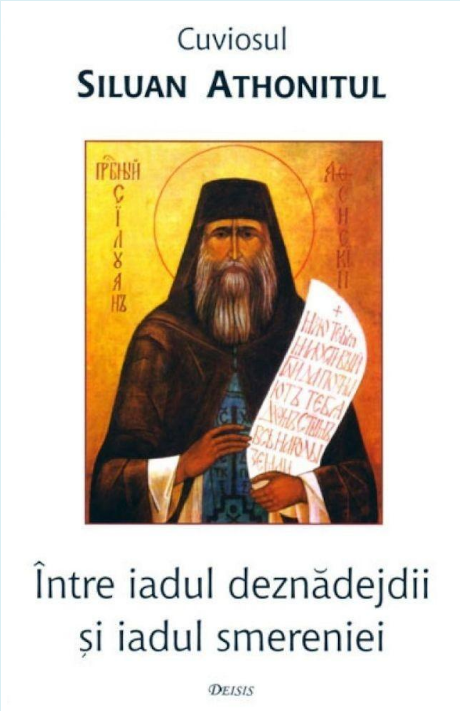
Domnul a zis: „Eu sunt în Tatăl şi Tatăl este în Mine" şi: ***„voi în Mine şi Eu în voi" [In 14, 20]***. ***Sufletul nostru simte că Domnul este în noi, şi de aceea nu-L poate uita nici măcar un minut.***

Ce milă! Domnul vrea ca noi să fim în El şi în Tatăl.

Dar ce am făcut pentru Tine, Doamne, sau cu ce Ţi-am plăcut, ca Tu să vrei să fii în noi şi noi să fim întru Tine? Prin păcatele noastre noi te-am ţintuit pe cruce şi Tu vrei ca noi să fim cu Tine? Cât de mare e mila Ta, şi eu o văd revărsându-se peste mine. Sunt vrednic de iad şi de toate chinurile, dar Tu mi-ai dat harul Duhului Sfânt. Iar dacă Tu mi-ai dat mie, păcătosului, să Te cunosc prin Duhul Sfânt, atunci Te rog, Doamne, dă tuturor noroadelor să Te cunoască pe Tine.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Duhul Sfânt se aseamănă unei mame pline de dragoste

Cine iubeşte pe Domnul, acela îşi aduce aminte întotdeauna de El, iar aducerea-aminte de Dumnezeu naşte rugăciunea. Dar, dacă nu-ţi vei aduce aminte, atunci nu te vei mai ruga, iar fără rugăciune sufletul nu va rămâne în dragostea lui Dumnezeu, căci prin rugăciune vine harul Duhului Sfânt. Prin rugăciune se păzeşte omul de păcat, fiindcă, rugându-se, mintea e ocupată de Dumnezeu şi cu duh smerit stă înaintea Feţei Domnului, pe Care-L cunoaşte sufletul ce se roagă.

Fireşte, începătorul are nevoie de o călăuză, căci până se dă harul Sfântului Duh, sufletul are mare luptă cu vrăjmaşii şi nu-şi poate da seama dacă vrăjmaşul îi aduce dulceaţa sa. Poate deosebi aceasta numai cel ce a gustat el însuşi din experienţă harul Duhului Sfânt. Cine a gustat Duhul Sfânt recunoaşte apoi harul după gust.

Cine vrea să se îndeletnicească cu rugăciunea fară o călăuză şi îşi închipuie în mândria lui că poate să o înveţe singur după cărţi şi nu se va duce la un „stareţ" („bătrân iscusit"), acela a căzut deja pe jumătate în înşelare. Dar pe cel smerit Domnul îl va ajuta şi, chiar dacă nu găseşte un povăţuitor experimentat, dar va merge la duhovnicul lui, oricare ar fi el, Dumnezeu îl va ocroti pentru smerenia lui.

Gândeşte-te că în duhovnic viază Duhul Sfânt, şi el îţi va spune ce trebuie să faci. Dar dacă îţi spui: „Duhovnicul vieţuieşte în nepăsare, cum poate via în el

Duhul Sfânt?", pentru un astfel de gând vei suferi silnic şi Domnul te va smeri şi, negreşit, vei cădea în înşelare.

Rugăciunea se dă celui ce se roagă, cum se spune în Scripturi; dar rugăciunea pe care o săvârşim numai din obişnuinţă, fără zdrobire de inimă pentru păcate, nu este plăcută Domnului.

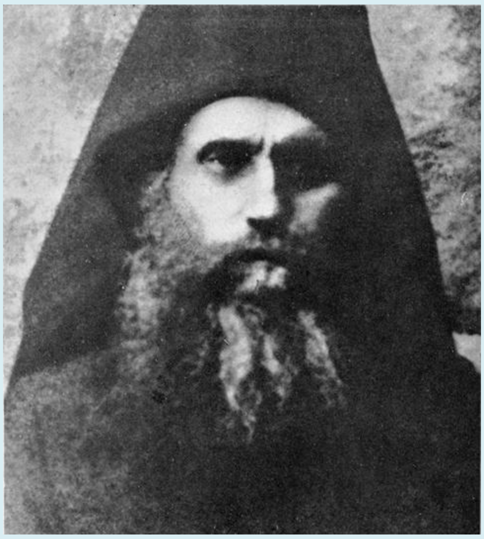
Omule, învaţă smerenia lui Hristos şi Domnul îţi va da să guşti dulceaţa rugăciunii. Dacă vrei rugăciunea curată, atunci fii smerit, înfrânat, mărturiseşte-te cu sinceritate, şi rugăciunea te va iubi. Fii ascultător, supune-te cu bună conştiinţă stăpânirilor rânduite, fii mulţumit de toate şi atunci inima ta se va curăţi de gândurile deşarte. Adu-ţi aminte că Domnul te vede şi teme-te să nu întristezi cumva pe fratele tău; nu-l judeca şi nu-l dispreţui nici măcar cu o privire, şi Duhul Sfânt te va iubi şi te va ajuta El însuşi întru toate.

Duhul Sfânt se aseamănă unei mame pline de dragoste. O mamă îşi iubeşte copilul şi-i este milă de el, tot aşa şi Duhului Sfânt îi este milă de noi, ne iartă, ne vindecă, ne povăţuieşte şi ne bucură; Duhul Sfânt se face cunoscut în rugăciunea smerită.

Din Cuviosul Siluan Athonitul, Între iadul deznădejdii şi iadul smereniei, Editura Deisis, Sibiu, 2001, p.75-76

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Sfântul Siluan Athonitul - Între iadul deznădejdii şi iadul smereniei - Convorbiri cu nişte copii

Nişte copii drăguţi alergau prin luncă, culegeau flori, cântau şi se bucurau, pentru că în ei sălăşluia harul lui Dumnezeu.

Dar iată că au văzut un monah şi i-au spus:
- Priveşte! Domnul a împodobit cerul cu stele şi pământul cu râuri şi grădini; vulturi zboară în înălţimi deasupra norilor şi se desfată cu frumuseţea naturii, păsările cântă vesele în dumbrăvi şi în poieni, dar tu, monahule, şezi în chilie şi nu vezi toată frumuseţea lui Dumnezeu. Şezi şi plângi. ***De ce plângi în mica ta chilie când soarele străluceşte şi luminează toată lumea în frumuseţe şi pretutindeni e bucurie pe pământ?***

Aşa au întrebat nişte copii pe un monah, iar el le-a răspuns:
Copii, voi nu înţelegeţi plânsul meu. Sufletul meu plânge pentru voi, că nu-L cunoaşteţi pe Domnul Care a făcut toată această frumuseţe. Sufletul meu îl cunoaşte şi aş vrea ca şi voi să cunoaşteţi aceasta şi de aceea sunt trist şi mă rog lui Dumnezeu pentru voi, pentru ca şi voi să-L cunoaşteţi pe Domnul prin Duhul Sfânt.

Ce înseamnă a cunoaşte pe Domnul prin Duhul Sfânt? E cu neputinţă, copii, a-L cunoaşte pe Domnul cu mintea. Dar citiţi dumnezeieştile Scripturi, în care viază harul care vă va îndulci şi aşa veţi cunoaşte pe Domnul şi-i veţi fi robi Lui cu bucurie, ziua şi noaptea. Când însă îl cunoaşteţi pe Domnul, atunci vă părăseşte dorinţa de a vă mai uita la această lume, iar sufletul se va strădui să vadă slava Domnului în ceruri.

Dar nouă ne plac florile şi să hoinărim şi să ne veselim.

Vă place să hoinăriţi prin poieni şi să culegeţi flori, vă place să cântaţi şi să ascultaţi cântecele păsărilor, dar ***în cer sunt lucruri mai frumoase decât toate acestea: e Raiul, unde viază Domnul împreună cu îngerii şi cu sfinţii. Şi acolo este veselie şi se cântă cântări, dar mai frumoase şi când sufletul ascultă aceste cântări nu le mai poate uita niciodată şi nu-1 mai atrag cântecele pământeşti.***

Dar nouă ne place să cântăm.

Cântaţi, copii, Domnului prin Duhul Sfânt; cântaţi în smerenie şi iubire.

Dar tu de ce plângi? Nu înţelegem.
Plâng pentru voi, copilaşi. Mă uit la voi, mi-e milă de voi şi rog pe Domnul să vă păzească ca să cunoaşteţi pe Făcătorul şi Domnul vostru. Mă uit la voi şi voi semănaţi cu Copilul Hristos şi vreau ca voi să nu pierdeţi harul lui Dumnezeu şi să nu vă asemănaţi, când vă mâniaţi, vrăjmaşului, pentru gândurile cele rele. Vreau ca voi să fiţi totdeauna asemenea Fiului Preacuratei Maicii lui Dumnezeu. Aceasta v-o doreşte sufletul meu. Pentru aceasta mă rog.

Mi-e milă de toţi copiii de pe pământ şi de aceea plâng pentru toţi copiii nevinovaţi şi orfani. Plâng, copii, pentru lume şi jelesc pentru tot norodul lui Dumnezeu.

Doamne, trimite mila Ta peste copiii pământului pe care îi iubeşti şi dă-le să Te cunoască prin Duhul Sfânt şi să înveţe să Te slăvească. Cu lacrimi Te rog, ascultă rugăciunea mea şi dă tuturor să cunoască slava Ta prin Duhul Sfânt.

- Copii, iubiţi-L pe Dumnezeu, cum îl iubesc îngerii.

- Noi nu L-am văzut niciodată pe Dumnezeu cum putem să-L iubim?
Copilaşii mei iubiţi, credeţi totdeauna despre Dumnezeu că vă iubeşte şi vă dă viaţă pentru ca să vieţuiţi veşnic împreună cu El şi să vă îndulciţi [desfătaţi] de iubirea Lui.

Cum putem şti noi că Dumnezeu ne iubeşte?
După roade, copilaşi, se cunosc iubirile: ***când suntem în iubirea lui Dumnezeu, am biruit păcatul şi în suflet e odihnă şi veselie şi vrem să ne aducem aminte de Dumnezeu în toată vremea, vrem să ne rugăm şi în suflet sunt gânduri bune.***

Cum să ştim ce fel de gânduri viază în noi şi care din ele sunt bune şi care sunt rele?
Ca să deosebiţi gândurile bune de cele rele, trebuie să ţineţi mintea voastră curată în Dumnezeu.

Nu înţelegem, cum putem să ne ţinem mintea la Dumnezeu, când nu L-am văzut pe Dumnezeu şi nu L-am cunoscut şi ce înseamnă: minte curată?

Copilaşi, voi să vă gândiţi că Dumnezeu vă vede, chiar dacă voi nu-L vedeţi. Aşa veţi umbla totdeauna înaintea feţei Domnului. Chiar dacă aceasta e o iubire mică, dar dacă păziţi cuvântul meu, ea vă va duce la o mai mare iubire şi atunci, prin Duhul Sfânt, veţi cunoaşte toţi ceea ce vă spun şi în ceasul acesta nu înţelegeţi.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Părintele Sofronie Saharov - "Din Viaţă şi din Duh" - "Cum să dobândim pe Duhul Sfânt în noi şi să-L păstrăm?"

Nu uitaţi aceste cuvinte. ***Dumnezeu v-a dat timp pentru a lucra la mântuirea voastră veşnică. Nu-l irosiţi!***

***

Într-o zi, un pelerin aflat în Muntele Athos a pus această întrebare mai multor stareţi: ***Ce este cel mai important în viaţa noastră?*** De fiecare dată i s-a răspuns: **Dragostea divină: să iubim pe Dumnezeu şi pe aproapele nostru.**

El a spus: ***N-am dragoste nici pentru rugăciune, nici pentru Dumnezeu, nici pentru semeni. Ce să fac***?

Apoi, în sinea lui, a hotărât: *Voi trăi în aşa fel ca şi cum aş avea această dragoste.*

Treizeci de ani mai târziu, Duhul Sfânt i-a dăruit darul iubirii.

***

În mod inevitabil, vor fi ore, săptămâni, ani în şir, în care vom trăi fără să simţim lucrarea Duhului Sfânt în noi. Sunt perioade importante în care ni se oferă prilejul să ne mărturisim statornicia dragostei noastre pentru Hristos.

Chiar dacă nu percem lucrarea harului, trebuie să trăim ca şi cum Duhul Sfânt ar fi în noi.

Stareţul Siluan gândea că dacă păzim cu fidelitate poruncile lui Dumnezeu, va veni timpul când harul se va face cunoscut şi va rămâne mereu în noi. Este inutil să ne grăbim.

Unii părinţi de la Muntele Athos n-au primit harul şi nu l-au cunoscut pe Dumnezeu decât abia după patruzeci de ani de nevoinţe şi, uneori chiar mai mult, tocmai înaintea sfârşitului lor.

La început harul ne învaţă, provoacă în noi stări asemănătoare cu duhul poruncilor Evangheliei. ***Totul este uşor. Întotdeauna cu noi, Duhul Sfânt ne face să fim binevoitori faţă de semeni. Este o atitudine normală, naturală.*** Dar această stare nu durează mult. Într-o zi, pe nesimţite, harul ne va părăsi sub această formă tangibilă.

Începe o a doua perioadă dificilă cu această întrebare: ***Cum să trăim fără har? Trebuie să continuăm să acţionăm ca şi cum Duhul Sfânt ar fi cu noi, să încercăm să păstrăm aceeaşi stare sufletească în care, prin har, am dobândit anumite atitudini faţă de fratele şi de sora noastră. Trebuie să ne silim.***

Acelaşi lucru este cu rugăciunea. La început, este ca o stare naturală. Ne rugăm cu uşurinţă; rugăciunea ţâşneşte din inimă. Când Duhul Sfânt ne părăseşte, trebuie să ne silim să ne rugăm ca înainte, când aveam harul: din toată fiinţa, din toată inima, cu toată mintea şi chiar cu tot trupul nostru.

Trebuie să păstrăm, în acelaşi timp, un elan foarte puternic spre Dumnezeu şi conştiinţa insuficienţei şi sărăciei noastre. Dacă suntem mulţumiţi de noi înşine, rugăciunea încetează să fie ceea ce ar trebuie să fie: *erupţia unui vulcan.*

Într-o societate, unde fiecare se imaginează fiind primul, nimeni nu progresează. În schimb, dacă se consideră întotdeauna ultimul, întâlnirea cu aproapele devine de fiecare dată prilejul unui folos şi al unui spor duhovnicesc. Astfel, e preferabil să fii ultimul. Dacă sunt primul, e o plictiseală groaznică. Dacă sunt ultimul, e o bucurie continuă, pentru că învăţ mereu ceva util.

Să ne smerim continuu: iată lucrarea noastră! Domnul a spus: ***Cel ce se smereşte se va înălţa.*** Doar Dumnezeu singur poate să înalţe.

Problema vieţii cotidiene este, ascetic vorbind, legată de *frica de Dumnezeu*. ***Aceasta este un dar extrem de preţios. Prin ea cerem lui Dumnezeu să ne povăţuiască în viaţa de zi cu zi, în fiecare clipă.*** Printr-o acţiune a harului care scapă logicii noastre, intrăm pe nesimţite în libertatea copiilor lui Dumnezeu.

Să rămânem în fiecare moment în frică de Dumnezeu. Astfel, vom ajunge să slujim pe semenii noştri şi să lucrăm la mântuirea noastră.

Nu încetaţi, în fiecare zi, să-L rugaţi pe Dumnezeu să vă Dăruiască Duhul Sfânt, harul pentru a împlini şi a ne însuşi poruncile lui Hristos, până ce ele devin a doua natură.

***

***Dacă simţim o anumită antipatie faţă de cineva*, cel mai bine este să nu ne gândim nici la chipul acestei persoane, nici la cauza acestei urî, ci să ne rugăm independent de toate acestea.** Prin această lucrare interioară, putem să trecem peste antipatia noastră, să refuzăm imaginea născută din patimile noastre.

Dacă ne atacă "gândurile" şi ne împiedică să ne rugăm curat, trebuie să răbdăm şi să strigăm: "miluieşte-mă pe mine!". Prin această împotrivire activă, transformăm, puţin câte puţin, natura umană căzută, care face din noi copiii primului Adam. Luptăm, şi această luptă trebuie să fie, cu adevărat, profundă, să îmbrace o formă cosmică. Nu, noi nu suntem doar nişte indivizi atacaţi de "gânduri". Cu răbdare să strigăm: *"Miluieşte-mă, miluieşte-mă!"*. Iată maniera de a rezista "gândurilor" urâte şi de a le împiedica să ne stăpânească.

Nu vă descurajaţi prea repede, ci repetaţi rugăciunea, până când ea se va întipări în mintea voastră. ***"Doamne Iisuse Hristoase, fiul lui Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi".*** Când rostim această rugăciune, stabilim cu Hristos o relaţie personală care scapă raţiunii noastre. Viaţa lui Hristos pătrunde treptat în noi.

Unii se roagă cu gândul, cu mintea. Or, ***nu poate exista rugăciune acolo unde nu e participarea inimii.*** În rugăciune, inima şi mintea sunt, în mod indisolubil, unite.

Rugaţi-vă în camera voastră. Unii vor putea să se scoale cu o oră mai devreme, alţii cu o jumătate de oră, alţii cu un sfert de oră sau zece minute. Asta depinde de puterile fiecăruia. Dar trebuie s-o faceţi. Astfel, ***inima şi mintea voastră se vor obişnui să trăiască mereu şi pretutindeni cu rugăciunea.*** Când rostiţi rugăciunea lui Iisus, împiedicaţi orice alt gând să vă atace. Cei care sunt începători în viaţă duhovnicească trebuie să înveţe să lupte împotriva poftelor trupeşti.

Rugaţi-vă seara, dimineaţa şi în celelalte clipe ale vieţii voastre de zi cu zi. ***Rugaţi-vă pentru alţii. Numai prin unitate în Duhul Sfânt veţi fi capabili să lucraţi mântuirea voastră. Rugaţi-vă pentru semeniii voştri şi cereţi lui Dumnezeu să vă binecuvânteze prin rugăciunile lor.***

Când ne rugăm pentru o persoană bolnavă, rostim numele ei şi ne gândim la ea cerând lui Dumnezeu să o vindece. Nu este o iluzie, ci o realitate. Nu este un păcat, ci o atitudine de iubire creştinească pentru fratele nostru.

***

Când sufletul nostru este în întregime îndreptat spre Dumnezeu, toate întrebările încetează. Nu mai există decât o întrebare: ***Cum să dobândim pe Duhul Sfânt în noi şi să-L păstrăm?***

În zborul sufletului spre Dumnezeu, putem atinge sfera rugăciunii curate. Când rugăciunea devine curată, o altfel de vedere se naşte în om. Tot ceea ce a asimilat în această lume, prin experienţă sau prin studii, este depăşit. ***În starea de rugăciune, omul nu-şi cunoaşte nici vârstă, nici starea socială sau ierarhică. Toate detaliile vieţii pământeşti sunt depăşite. Înţelegem mai bine sensul cuvintelor lui Hristos: Şi în ziua aceea, nu Mă veţi mai întreba despre nimic.***

***

Cum să ne comportăm în Biserică? Trebuie să fim încordaţi şi concentraţi; să avem o tensiune, adică o atenţie foarte mare pentru ca să nu fim distraşi de lucruri superficiale şi de gânduri străine. (…)

Doar printr-o experienţă îndelungată, ce poate dura luni şi ani, putem dobândi, încetul cu încetul, o atitudine creştinească în rugăciune.

Fiţi nebuni, nebuni precum adevăraţii asceţi! De ce nebuni? Pentru că ***a fi creştin înseamnă a trăi pe două planuri în acelaşi timp: în prezent şi în veşnicie.***

O repet: *să ne sporim acum atenţia pentru zidirea vieţii noastre.*

Păstraţi toate acestea în conştiinţa voastră şi viaţa vă va fi plină de interes, nu doar în fiecare zi, ci în fiecare clipă.

Nu uitaţi aceste cuvinte. Dumnezeu v-a dat timp pentru a lucra la mântuirea voastră veşnică. Nu-l irosiţi!

Să păstrăm această trezvie, care menţine trupul într-o tensiune permanentă. Datorită acestei tensiuni, chiar dormind putem păstra în minte scopul vieţii noastre. Rugăciunea poate să pătrundă până în ceea ce psihologii numesc subconştient.

Un adevărat ascet se cercetează pe sine mereu, chiar şi în somn. Dacă mintea sa este invadată de gânduri urâte, el se scoală şi se roagă. Astfel, puţin câte puţin, conştiinţa va lumina tot ceea ce facem zilnic.

Nu lăsaţi ca lucrurile acestei lumi să vă împrăştie mintea. Concentraţi-vă toată atenţia, dedicaţi-vă toată puterea unei vieţi care să corespundă duhului poruncilor Evangheliei.

(extrase din aforismele duhovniceşti incluse în volumul: Arhimandritul Sofronie, Din Viaţă şi din Duh [ediţia veche], Editura Pelerinul, Iaşi, 1997 - carte care a apărut recent, într-o nouă traducere, deosebită, a părintelui Rafail Noica, la Editura Reîntregirea)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Arhimandritul Sofronie - Lucrarea Duhului Sfânt în zilele noastre

Aș vrea să vorbesc cu voi astăzi și pe o altă temă. Nu demult ne-a vizitat un preot rus. Și într-o discuție între patru ochi m-a întrebat:
- Părinte Sofronie, este cu putință în epoca noastră să vezi Lumina cea nezidită?

- Eu am scris despre aceasta. Ați citit?

- Nu.

- Ei bine, luați de la părinții noștri cărțile unde scriu despre aceasta.

Însuși felul cum mi-a pus întrebarea mi-a dat impresia că înclina să creadă că de demult, în primele trei veacuri de prigoană, Dumnezeu lucra prin minuni și prin cercetări vădite, iar mai târziu El a încetat a lucra astfel; și acum, deja de veacuri nu mai este așa. Dar acest om aparține unui grup de oameni care în chip logic trag încheierea că în zilele noastre Dumnezeu nu Se arată ca Lumină. Și, prin urmare, dacă cineva vede Lumina, el vede altceva, și nu adevărata Lumină Nezidită, Taborică. Bineînțeles că dacă mă întreabă cineva așa, eu ce pot să spun? Sunt osândit să tac.

Uite că și părintele N., când a fost în Rusia, a întâlnit o femeie care spunea tot așa, că Dumnezeu a încetat să lucreze ca mai înainte, și că acum nu mai sunt stareți, și că aceasta este pretutindenea - „așa lucrează Dumnezeu acum."

Vă vorbesc despre aceasta pentru că a gândi astfel este o cale către cunoaștere. Aceleași cuvinte și același fel de a gândi erau și pe vremea lui Simeon Noul Teolog: „Cei ce zic că în zilele noastre nu este cu putință a primi Duhul Sfânt, și care hulesc lucrarea Duhului Sfânt zicând că astfel de lucrări sunt de la diavol, aceia introduc o nouă erezie în Biserica lui Dumnezeu.” În al 45-lea Imn, Sfântul Simeon vorbește despre cei ce tăgăduiesc Lumina în care se arată Dumnezeu și care este Însuși Dumnezeu - și spune că ei gândesc nedrept, și că în realitate sunt căzuți în erezie.

Iar la acel Simeon care a devenit Siluan aflăm scris în capitolul „Despre smerenie": „Unii zic că așa a fost cândva de demult, dar că acum acestea s-au învechit." Și, cu modestia lui caracteristică, sfântul spune că o astfel de gândire nu este dreaptă: „Cu Domnul niciodată nimic nu se împuținează, ci numai noi ne schimbăm, ne facem răi, și astfel pierdem harul".

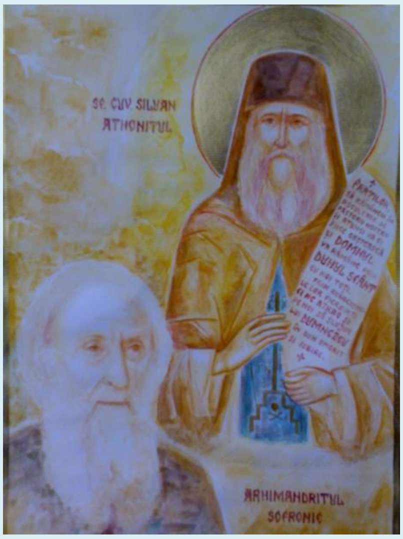
Dacă de la Dumnezeu sau nu de la Dumnezeu mi-a fost acea binecuvântare - mie însumi îmi este greu a spune, ba chiar cu neputință. Dar socotesc că dacă acea Lumină despre care scriu ne duce la simțirea Dumnezeirii dintru început a lui Hristos Însuși, așa cum s-a petrecut cu apostolul Pavel pe calea către Damasc (Faptele Apostlilor 22, 6), atunci este aceeași Dumnezeiască Lumină care a fost și pe Tabor (Matei 17, 2). Eu sunt prea mic ca să vorbesc mai departe despre aceasta, dar totuși vreau să zic că dacă acea Lumină mărturisește pentru Dumnezeirea Logosului întrupat al Tatălui, cum putem recunoaște ca fiind dreaptă convingerea că astăzi cel ce vede Lumina cade într-o mare eroare - în rătăcire? Încă multe am mai avea de vorbit, și fie ca o mică frântură din ceea ce s-a întâmplat cu mine să intre astăzi în povestirea mea și în spovedania mea înaintea voastră, iubiții mei frați și surori.

Rugați-vă pentru mine, și să vă păzească Domnul.

(Arhimandritul Sofronie, Cuvântări duhovnicești vol. I, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2004, p. 286)

**Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
și te sălăşluieşte întru noi!**

Rugăciunea fericitului Arhimandrit Sofronie, ucenicul Sfântului Siluan Athonitul către PreaSfântul Duh Dumnezeu

Vino, Cela Ce Singur eşti Sfânt,
Sfinţeste-mă şi curăteşte-mă de toată întinăciunea.

Vino, Cela Ce Singur eşti Viu cu adevărat şi
vindecă-mă de moartea care m-a lovit.

Vino, Lumină adevărată şi
fă lăcaşul Tău în mine, pentru toată veşnicia.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Cum putem primi duhul mângâierii spre a trăi, efectiv, o nouă viaţă? Părintele Zaharia de la Essex - învăţături vitale pentru a trăi Cincizecimea ca pe un eveniment duhovnicesc personal. Zguduirea şi zdrobirea inimii pregătesc venirea harului: “Inima înfrântă deschide calea duhului” (I)

Vedeţi şi: Cu o singură inimă, în trupul lui Hristos. Când “darurile unuia devin comoara tuturor”… Cheile care ne deschid uşa adâncului inimii

Arhim. Zaharia Zaharou: După cutremur, Duhul Adevărului

Duhul Sfânt îl cercetează pe om în chipul limbilor de foc a căror strălucire creşte treptat, până se preface într-o slăvită şi desăvârşită zi. Duhul Sfânt este Apa cea Vie care curge spre viaţa veşnică, iar cei ce însetează după ea vor bea cu bucurie. Într-adevăr, numai dacă suntem mistuiţi de setea cea duhovnicească vom avea parte de această Apă.

De aceea şi Dumnezeu ne-a dăruit vremea dinaintea propriei noastre Cincizecimi, ca să aprindem înlăuntrul nostru această sete binecuvântată după darul Duhului Sfânt.

Înainte de pătimirea şi de răstignirea Sa, Domnul le-a spus ucenicilor că Se duce la Tatăl, dar le-a făgăduit că nu-i va lăsa orfani, ci Se va ruga Tatălui să le trimită un alt Mângâietor, Duhul Sfânt, Care să rămână cu ei în veac. Totuşi, pentru scurt timp, de la înălţarea Domnului la cer şi până la Pogorârea Duhului Sfânt, Sfinţii Apostoli au rămas orfani. Ei se bucuraseră de purtarea blândă şi binevoitoare a învăţătorului lor de-a lungul celor trei ani petrecuţi alături de El,

precum şi după Învierea Sa din morţi. De asemenea, se învredniciseră de multe şi minunate daruri: învierea morţilor, alungarea demonilor, vindecarea bolnavilor şi a neputincioşilor. Iată însă că şi aceşti sfinţi şi mari apostoli au rămas orfani, ca să cunoască ei înşişi din cercare cuvintele Domnului: „Fără Mine nu puteţi face nimic". Au rămas singuri şi stăruiau cu toţii împreună în rugăciune, aşteptând răbdători venirea celuilalt Mângâietor pe Care li-L făgăduise Mântuitorul. Primul lor Mângâietor fusese Domnul Însuşi, Care neîncetat îi mângâiase cu dumnezeieştile Sale cuvinte. Era, aşadar, necesar ca ei să trăiască şi o anumită stare de părăsire, de sărăcire şi de singurătate, pentru ca în sufletele lor să se aprindă setea arzătoare după Apa cea Vie a Cincizecimii.

În Vechiul Testament, Cincizecimea era sărbătoarea în care evreii prăznuiau primirea legii de către Moise, scrisă pe table de piatră de însăşi mâna lui Dumnezeu. Această lege nu i-ar fi călăuzit însă niciodată la libertatea Duhului, căci prin ea omul nu putea ajunge la desăvârşire. Scopul legii era să pregătească poporul pentru plinirea vremii, pentru clipa în care legea Duhului avea să fie înscrisă în inimile lor. Acest măreţ eveniment a avut loc în ziua Cincizecimii, la zece zile după înălţarea Domnului la cer: atunci când apostolii erau cu toţii adunaţi împreună, aşteptându-L pe Domnul cu mare râvnă duhovnicească, rugându-se şi frângând pâinea, precum îi învăţase Acesta, S-a pogorât peste ei Duhul Sfânt, celălalt Mângâietor. Nu întâmplător Duhul S-a pogorât atunci când ucenicii frângeau pâinea, adică în timpul săvârşirii Sfintei Euharistii, aceasta fiind una din multele dovezi care atestă că Biserica Apostolică a luat naştere în acel moment.

Atât în Vechiul cât şi în Noul Testament, Duhul Sfânt îl cercetează pe om în chip văzut şi simţit. În ziua Cincizecimii El S-a pogorât ca „o suflare de vânt ce vine repede", precum aflăm din Faptele Apostolilor. După aceasta, „limbi ca de foc, împărţite" au şezut peste fiecare dintre apostoli, vădind prezenţa Duhului Sfânt înlăuntrul lor. Toate aceste semne au fost preînchipuite în Vechiul Testament. Mânhit din pricina necredincioşiei iudeilor, Prorocul Ilie s-a retras într-o peşteră pe Muntele Horeb şi a plâns cu amar înaintea lui Dumnezeu. Domnul i-a poruncit atunci să urce pe vârful muntelui, pentru că acolo avea să i Se descopere. Mai întâi s-a pornit o vijelie năprasnică ce sfărâma stâncile, după vijelie a fost cutremur, iar după cutremur, foc; dar Dumnezeu nu a fost în nici una dintre acestea. La sfârşit a fost o adiere de vânt lin, glasul blând al lui Dumnezeu. Vedem, aşadar, că arătarea lui Dumnezeu este precedată de anumite semne, precum vijelie năprasnică, cutremur sau foc. Calea Domnului trebuie mai întâi netezită, pregătită, pentru ca noi care suntem trupeşti să putem vedea şi recunoaşte prezenţa smerită şi plină de lumină a Duhului Sfânt şi, prin venirea Lui, să devenim făpturi duhovniceşti.

În Sfânta Evanghelie calea Domnului este adeseori pregătită prin cuvinte „grele”. De pildă, Sfântul Ioan Botezătorul îi numea pe fiii lui Israel „pui de vipere”, iar Evanghelia ne spune mai departe că prin aceste cuvinte de ocară el îi mângâia pe oameni. Părintele Sofronie tâlcuia aceasta in felul următor: mustrându-i pe iudei, Sfântul Ioan trezea în inimile lor umilinţa. La rândul său, umilinţa smereşte inima, iar smerenia o deschide spre a primi darul Duhului Sfânt, harul Mângâietorului - singura mângâiere adevărată a omului.

Toate cuvintele aspre pot fi, aşadar, înţelese în lumina celor spuse de Sfântul Apostol Pavel: „Cine este cel care să mă înveselească, dacă nu cel întristat de mine?“. Întocmai ca şi Sfântul Ioan Botezătorul, Apostolul smerea inima fiilor săi duhovniceşti, trezind în ei conştiinţa că nu vieţuiesc în chip vrednic de chemarea lor. Dar smerindu-i, el atrăgea asupra lor harul Domnului, căci „Dumnezeu celor mândri le stă împotrivă, iar celor smeriţi le dă har“. Şi apoi, după cum citim în prima rugăciune de la slujba hirotoniei întru preot, „vine harul dumnezeiesc, care pe cele neputincioase le vindecă şi pe cele cu lipsă le plineşte”.

Aşadar, în viaţa creştinilor, fiecare cuvânt aspru este asemeni „suflării de vânt ce vine repede”. El vesteşte minunile lui Dumnezeu şi aduce în inima omului umilinţa. Această umilinţă sau străpungere sfarmă munţii întinăciunii ce ne acoperă inima şi zdrobeşte împietrirea fiinţei noastre lăuntrice, ajutându-ne să ne aflăm „adâncul” inimii şi pregătind astfel calea darului Duhului Sfânt. Toate încercările şi necazurile din viaţa omului sunt asemeni unui „cutremur” devastator care îi zguduie întreaga fiinţă, dar care îi este de mare folos, deoarece îl învaţă că singurul lucru ce îi trebuie în această viaţă este să-şi afle adâncul inimii.

Părintele Sofronie avea şi el astfel de cuvinte „grele”. Unul dintre acestea este: „Cine nu a ajuns la măsura rugăciunii ipostatice - adică să poarte în el întregul Adam şi să aducă în rugăciune întreaga omenire înaintea lui Dumnezeu - acela să nu îndrăznească fără frică şi fără ruşine a se numi creştin.”

Asemenea cuvinte au puterea să ne mântuiască, căci sunt menite să ne clatine fiinţa din temelii şi să ne ajute să ne descoperim adâncul inimii, fără de care nu putem primi cu adevărat darul Cincizecimii - revărsarea Duhului lui Dumnezeu peste tot trupul. După cum ne aminteşte a treia paremie de la vecernia Rusaliilor, dacă vrem să ne învrednicim şi noi de darul Duhului Sfânt, avem trebuinţă de acea “inimă de carne” care este de mare preţ înaintea lui Dumnezeu.

Astfel, chemarea Numelui lui Hristos în adâncul acestei inimi simţitoare ne va fi izvor de mântuire şi de viaţă nouă, după cuvântul Proorocului: „Şi oricine va chema numele Domnului se va izbăvi”. Precum puiul de pasăre, pentru a ieși din ou, trebuie să-i spargă mai întâi coaja, la fel şi noi încercăm să crăpăm crusta ce ne acoperă inima, pentru ca din ea să răsară viaţă nouă.

Dacă citim cu atenţie paremiile de la praznicul Cincizecimii, observăm că ele acoperă trei teme principale:

⇒ *revărsarea Duhului Sfânt peste tot trupul,*

⇒ *chemarea sfinţitoare a Numelui prin care ne mântuim şi*

⇒ *darul unei inimi - o inimă de carne, simţitoare, în locul inimii de piatră care este rece şi străină de cele duhovniceşti.*

În prima paremie, care îi plăcea foarte mult Părintelui Sofronie, citim cum Prorocul Moise a adunat şaptezeci de bărbaţi dintre bătrânii lui Israel, pentru ca Dumnezeu să trimită peste ei Duhul prorocirii. Iar Prorocul Iezechiel spune: „Duhule, vino din cele patru vânturi şi suflă peste morţii aceştia şi vor învia!” Tocmai aceasta a făcut Domnul după învierea Sa din morţi: a suflat asupra sfinţilor Săi ucenici, zicând: „Luaţi Duh Sfânt.“ Acesta a fost de fapt preludiul Cincizecimii, pregătirea pentru plinătatea venirii Duhului Sfânt pe pământ, acea mare şi slăvită zi în care a luat naştere Biserica lui Hristos.

Prorocul Ioil înfăţişează şi el ziua Cincizecimii ca pe o revărsare a Duhului Sfânt peste întreaga omenire: „Dar după aceea, vărsa-voi Duhul Meu peste tot trupul” şi „oricine va chema Numele Domnului se va izbăvi”.

Totuşi, nu toţi cei ce cheamă Numele Domnului se vor mântui, după cum ne aminteşte un alt cuvânt „greu” al Mântuitorului: „Nu oricine Îmi zice: Doamne, Doamne va intra în Împărăţia Cerurilor, ci cel ce face voia Tatălui Meu Celui din ceruri“ - adică acela care împlineşte poruncile. Iar când Sfântul Duh, ca o suflare de vânt ce vine repede, Se sălăşluieşte în inima omului şi îi zdrobeşte împietrirea acolo, în inima adâncă, El va zugrăvi chipul Domnului nostru Iisus Hristos. Ne va preschimba şi ne va curăţi inima, ca din străfundurile ei să putem chema Numele Domnului.

Sfântul Apostol Pavel adevereşte că o astfel de chemare este mântuitoare atunci când izvorăşte dintr-o inimă curată, de aceea şi Duhul Sfânt pregăteşte inima omului prin umilinţă şi smerenie. Domnul doreşte cu ardoare ca noi să chemăm sfântul Său Nume cu vrednicie, în chip bineplăcut Lui, fiindcă astfel ne vom câştiga mântuirea.

Să ne oprim puţin asupra primei arătări a Duhului Sfânt pe pământ. La începutul făpturii, Duhul lui Dumnezeu Se purta pe deasupra apelor ca o pasăre care îşi

acoperă ouăle cu aripile şi le încălzeşte pentru ca din ele să se nască viaţă nouă. Duhul lui Dumnezeu adumbrea toată zidirea şi astfel a luat fiinţă întreaga lume. Ceva asemănător se petrece şi în inima omului atunci când cheamă neîncetat Numele Domnului, căci astfel atrage asupra sa darul Cincizecimii, iar Duhul lui Dumnezeu vine să-i adumbrească inima, zămislind într-însa o nouă viaţă. Aceasta este naşterea din nou pe care ne-o dăruieşte Dumnezeu şi fără de care, după cuvântul Domnului, nu vom putea intra în Împărăţia Lui.

Rostind neîncetat: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă“, nu facem decât să stăruim în rugăciune in cămara de sus a inimii, aşa cum au făcut şi Sfinţii Apostoli atunci când aşteptau venirea Mângâietorului pe Care li-L făgăduise Domnul. Petrecând necontenit înlăuntrul inimii, Duhul lui Dumnezeu vine în repetate rânduri şi ne umbreşte inima, îndepărtând rugina păcatului adunată acolo, până într-însa odrăsleşte viaţa cea nouă.

Marele Proroc Isaia arată că venirea Duhului mântuirii este precedată de durere, anume că Duhul Se zămisleşte mai întâi în frica şi în durerea inimii. Frângerea inimii, frica şi durerea ne sunt aşadar de neapărată trebuinţă, căci ele ne pregătesc pentru noua viaţă ce va începe atunci când inima ne va fi zguduită de o uriaşă explozie. Aceasta este naşterea din nou, iar omul, devenit acum duh, cade în mâinile Dumnezeului celui viu.

Aşa cum sublinia Părintele Sofronie, dacă stăruim în această durere şi zdrobire a inimii, va veni ziua când inima ni se va preface toată într-un centru de lumină şi simţire duhovnicească.

Sfântul apostol Pavel adevereşte şi el că inima înfrântă, inima ce arde de pocăinţă, deschide calea Duhului Care vine şi Se roagă înlăuntrul ei cu suspine negrăite, strigând: „Avva, Părinte”. În felul acesta se pecetluieşte înfierea noastră ca fii liberi ai lui Dumnezeu sub harul legii Duhului. Trebuie să suferim cu răbdare durerea, „tăierea împrejur a inimii”, întrucât aceasta înseamnă a purta semnele Domnului Iisus, cum spune Apostolul în alt loc. Să răbdăm, aşadar, toate încercările până ce se va naşte în noi Duhul mântuirii, până ce durerea se va preface în harul plin de lumină al înfierii dumnezeieşti.

Această tăiere împrejur a inimii este o mare binecuvântare. Ea începe cu prefacerea adâncă pe care a lucrat-o înlăuntrul nostru Taina Sfântului Botez, când, îmbrăcându-ne cu Hristos, am devenit purtători ai semnelor Lui. Şi această prefacere trebuie să continue până ce în noi nu mai rămâne nimic care să se împotrivească prezenţei Lui. Atunci purtăm pecetea poporului Său, căci aparţinem noului Israel, noii făpturi, care este Trupul lui Hristos. Purtând în noi moartea Sa dătătoare de viaţă, ne facem părtaşi belşugului de viaţă veşnică ce izvorăşte din Învierea Lui. Tăierea împrejur a inimii aduce cu sine şi tăierea

împrejur a cugetului, a limbii şi a tuturor celorlalte mădulare ale noastre. ***Nu numai că lepădăm de la noi vorbirea de rău şi judecarea aproapelui, ci în tot ceea ce facem, în tot ceea ce spunem sau gândim adăugăm o fărâmă de iubire, până când ajungem la plinătatea marii iubiri a lui Hristos, care devine moştenirea noastră veşnică.***

[…]

[va urma]

(din: Arhimandrit Zaharia Zaharou, "Adu-ţi aminte de dragostea cea dintâi (Apoc. 2, 4-5)". Cele trei perioade ale vârstei duhovniceşti în teologia Părintelui Sofronie, Editura Doxologia, 2015)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Învăţături vitale pentru a trăi Cincizecimea ca pe un eveniment personal (II). Hrănindu-ne din Cuvântul şi cu Trupul lui Hristos pentru a dobândi viaţa Lui. “Mustrările Duhului Sfânt ne pregătesc să primim darurile Sale”. Taina smereniei Sfintei Treimi şi condiţiile pentru a primi şi a nu pierde harul

“Când Domnul revarsă asupra omului darul cel gingaş al Duhului Său smerit, acesta trebuie să-l ascundă cu mare grijă şi să-l pecetluiască în inima lui. Dacă însă, din slavă deşartă, începe să-şi etaleze darurile înaintea celorlalţi, nu numai că le va pierde, dar îl va sminti şi pe fratele său”.

Continuare de la: Cum putem primi duhul mângâierii spre a trăi, efectiv, o nouă viaţă? Părintele Zaharia de la Essex - învăţături vitale pentru a trăi Cincizecimea ca pe un eveniment duhovnicesc personal. Zguduirea şi zdrobirea inimii pregătesc venirea harului: “Inima înfrântă deschide calea duhului” (I)

Arhim. Zaharia Zaharou: După cutremur, Duhul Adevărului (II)

[…] Nu doar prin chemarea neîncetată a Numelui lui Hristos se zămisleşte viaţa cea nouă a inimii şi se păzeşte neştirbită tăierea ei împrejur, ci şi prin cercetarea Sfintelor Scripturi. Dacă citim cu sârguinţă cuvântul lui Dumnezeu, de fiecare dată când ne aşezăm la rugăciune Domnul poate „aprinde” înlăuntrul nostru unul din versetele Scripturii, iar acesta ne va înflăcăra inima şi o va pregăti pentru cercetarea Duhului Sfânt. Dumnezeu rămâne pe veci credincios legământului Său cu omul; noi suntem cei necredincioşi.

„Dacă nu-i suntem credincioşi, El rămâne credincios, căci nu poate să Se tăgăduiască pe Sine Însuşi.”

Trebuie, aşadar, să fim mereu ancoraţi în cuvântul Lui. Aşa cum nu pregetăm să mergem la masă de trei ori pe zi, pentru a primi hrana cea trupească, la fel se cuvine să ne grăbim şi la masa Domnului, la care El ne cheamă neîncetat şi care este încărcată cu hrana cuvintelor Sale dumnezeieşti. Dar dacă vrem să ne îndulcim de bunătăţile acestui Ospăţ duhovnicesc şi să înţelegem cuvântul lui Dumnezeu, astfel încât el să devină o putere de viaţă dătătoare înlăuntrul nostru, atunci să cerem şi noi de la Dumnezeu darul de care s-au învrednicit Luca şi Cleopa pe drumul către Emaus. Iar acest dar îl primim atunci când citim Sfânta Scriptură, căci ea ne învaţă să ne desfătăm în fiecare zi de cuvântul Domnului în inima noastră. Treptat, cuvântul lui Dumnezeu va deveni propria noastră limbă, după cum arată Părintele Sofronie. Din când în când unul dintre versetele care ne-a atras mintea şi ne-a îndulcit inima ne va via sufletul, deschizându-ne calea spre belşugul de viaţă pe care Domnul atât de mult doreşte să ni-l dăruiască, şi astfel vom învăţa să ne rugăm cu înseşi cuvintele Scripturii, cuvinte insuflate de Duhul Sfânt.

Îndurând cu răbdare încercările ce vin asupra noastră, cugetând neîncetat la Numele lui Hristos şi la cuvântul Lui, ne pregătim pentru propria noastră Cincizecime, pentru pogorârea Duhului Sfânt în inima noastră.

Un alt chip de a trăi Cincizecimea este împărtăşirea cu Trupul şi Sângele lui Hristos care ne ajută să rămânem credincioşi legământului nostru cu Dumnezeu, adică să nu mai viem nouă înşine, ci numai Izbăvitorului nostru, aşa cum rostim într-una din rugăciunile de mulţumire după Sfânta Împărtăşanie. Domnul însuşi a spus: „Cel ce mănâncă trupul Meu şi bea sângele Meu rămâne întru Mine şi Eu întru el. Precum M-a trimis pe Mine Tatăl cel viu şi Eu viez pentru Tatăl, şi cel ce Mă mănâncă pe Mine va trăi prin Mine.“

Cu timpul ajungem să înţelegem că prin Trupul şi Sângele lui Hristos ne împărtăşim de însăşi viaţa lui Dumnezeu, care înnoieşte toată făptura. „Duhul este cel ce dă viaţă; trupul nu foloseşte la nimic“, spune Domnul. El umple cu Duhul Său de viaţă dătător toate cele pe care I le aducem, toată ofranda noastră, pentru a ni le înapoia reînnoite. În Sfânta Liturghie are loc schimbul dintre viaţa noastră trecătoare şi viaţa veşnică a lui Dumnezeu - o altă Cincizecime în care primim Duhul cel Ceresc.

Atunci când ne cercetează, Duhul Sfânt ne învaţă totodată care trebuie să fie starea inimii noastre pentru a putea păstra harul lui Dumnezeu. Când Domnul revarsă asupra omului darul cel gingaş al Duhului Său smerit, acesta trebuie să-l ascundă cu mare grijă şi să-l pecetluiască în inima lui. Dacă însă, din slavă

deşartă, începe să-şi etaleze darurile înaintea celorlalţi, nu numai că le va pierde, dar îl va sminti şi pe fratele său. A ne etala darurile înseamnă a călca cea de-a doua poruncă a lui Dumnezeu, fiindcă astfel invadăm spaţiul duhovnicesc al aproapelui nostru. Or, noi ar trebui să facem cât mai mult loc semenilor noştri, păstrând pentru noi doar un loc mic şi neînsemnat.

Părintele Sofronie observa că acest principiu duhovnicesc se arată lucrător în chip desăvârşit în sânul Sfintei Treimi. Când a venit în lume, Hristos nu a vorbit de la Sine, ci numai ceea ce I-a dat Tatăl să grăiască. Aşijderea, celălalt Mângâietor, Duhul Adevărului, nu spune nimic despre Sine, ci neîncetat poartă mărturie lui Hristos, bucurându-Se să ne aducă aminte despre toate cele spuse de Domnul. Recunoaştem aici perihoreza, întrepătrunderea desăvârşită a Persoanelor Sfintei Treimi, „chenoza" Lor în planul veşniciei, cum spunea Părintele Sofronie. Fiecare Ipostas - Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt - dă mărturie despre celelalte două şi nu Se aşază niciodată pe Sine pe primul loc, ci tot locul îl dă celorlalte Ipostasuri.

Într-o notă de subsol din cartea sa Cuviosul Siluan Athonitul, Părintele Sofronie vorbeşte despre această mare cultură duhovnicească, întâlnită până în ziua de astăzi la Sfântul Munte Athos. Monahii nu numai că nu-şi descoperă niciodată starea lăuntrică, dar se şi nevoiesc să ascundă în adâncul fiinţei lor darul cel negrăit al harului. Prin aceasta ei se păzesc de slava deşartă şi de părerea de sine, dar împlinesc în acelaşi timp şi datoria sfântă de a respecta spaţiul duhovnicesc al semenilor lor. Deşi scurtă, nota redă esenţa tradiţiei ascetice şi arată în ce stare trebuie să petreacă inima omului pentru ca Duhul Sfânt să binevoiască a locui într-însa.

Să ne oprim puţin asupra căii monahale. Monahismul este probabil calea cea mai scurtă către adâncul inimii, deoarece în el trăim mai intens decât în orice alt context „cutremurul" care-l pregăteşte pe om pentru venirea harului dumnezeiesc.

Urmând tradiţiei de veacuri a Bisericii, Părintele Sofronie arată că nimic nu contribuie atât de mult la „declanşarea" acestui cutremur precum ascultarea monahală. Din punct de vedere omenesc, a depinde de voia şi de îndrumarea unei alte persoane poate părea un lucru absurd. Dar dacă monahul face ascultare din toată inima de părintele său duhovnicesc, din dragoste şi cu deplină încredere, iar nu dintr-un fel de disciplină mecanică, atunci el trăieşte monahismul în esenţa lui, cum spunea Stareţul. Ascultarea este desăvârşirea căii smereniei după chipul vieţii Sfintei Treimi: renunţăm la libertatea noastră, încredințându-ne sufletul în mâinile aceluia care este răspunzător pentru mântuirea noastră. O astfel de smerenie nu va întârzia să scoată la iveală adâncul inimii. Dar dacă refuzăm să facem ascultare şi trăim după voia noastră -

iar aceasta este o cursă în care monahul poate cădea foarte uşor, mai ales dacă nu provoacă tulburare în jurul său, căci astfel poate trece neobservat - nu vom ajunge niciodată să ne aflăm adâncul inimii. Atunci când ne tăiem propria voie şi îmbrăţişăm voia lui Dumnezeu ce ni se face cunoscută prin acela în mâinile căruia ne-am încredinţat viaţa, „mai-marele nostru", vom fi asemeni mieilor duşi spre junghiere. Ne predăm viaţa, voia noastră, urmând pilda lui Hristos Care nu Şi-a deschis gura Sa, ci S-a dus ca un miel spre junghiere, ca o oaie fără de glas înaintea celor ce o tund. Dacă însă nu renunţăm cu totul la libertatea noastră, rămâne în noi o urmă de slavă deşartă, o mândrie ascunsă, ce ne împiedică să ne cunoaştem cu adevărat inima. Câtă vreme ne stăpâneşte părerea de sine nu ne vom putea afla adâncul inimii, chiar dacă plângem în fiecare zi înaintea lui Dumnezeu. ***Prin aflarea adâncului inimii înţelegem clipa în care întreaga fiinţă a omului devine inimă. Aceasta este o mare taină din tărâmul Duhului, este darul lui Dumnezeu, iar când primim acest dar, totul se preschimbă - omul se naşte din nou şi se mută de la moarte la viaţă.***

Despre acest „cutremur" care vesteşte venirea Duhului Sfânt se vorbeşte şi în Sfânta Evanghelie, atunci când Domnul zice: „Dar Eu vă spun adevărul: Vă este de folos ca să mă duc Eu. Căci dacă nu Mă voi duce, Mângâietorul nu va veni la voi, iar dacă Mă voi duce, Îl voi trimite la voi. Şi El, venind, va vădi lumea de păcat şi de dreptate şi de judecată. De păcat, pentru că ei nu cred în Mine; de dreptate, pentru că Mă duc la Tatăl Meu şi nu Mă veţi mai vedea; şi de judecată, pentru că stăpânitorul acestei lumi a fost judecat."

Când va veni pe pământ, Duhul Sfânt va mustra lumea, pentru că va rupe vălul ignoranţei şi va scoate la iveală trei realităţi care-i privesc pe oameni: păcatul acestora de a nu-L fi recunoscut pe Iisus Hristos drept Fiul lui Dumnezeu; refuzul lor de a îmbrăţişa dreptatea lui Dumnezeu, care este dragoste desăvârşită faţă de toţi oamenii, chiar şi faţă de vrăjmaşi; şi în cele din urmă faptul că nu s-au judecat şi osândit pe ei înşişi, ca să preîntâmpine şi să îmblânzească judecata ce va să fie a lui Dumnezeu.

Să ne oprim puţin asupra fiecăreia dintre aceste mustrări ale Duhului Sfânt. Domnul ne-a prevenit: „Dacă nu credeţi că Eu sunt, veţi muri în păcatele voastre". Păcatul lumii este o stavilă în calea credinţei în Hristos ca Dumnezeu, aceasta fiind cu putinţă numai dacă omul este luminat de Duhul Sfânt.

Duhul S-a pogorât în chip de limbi de foc, care, potrivit Sfântului Filaret al Moscovei, au două însuşiri însemnate: luminează şi încălzesc. Ele luminează mintea cu adevărata cunoaştere a tainei lui Dumnezeu şi cu credinţa în El şi încălzesc inima cu adevărata dragoste de Dumnezeu, arzând spinii păcatului şi reînnoind inima. Dacă Mângâietorul nu află înlăuntrul nostru loc ca să lucreze, nu vom primi adevărata luminare a credinţei, pentru că El nu va arde fără voia

noastră păcatele ce se ridică împotriva Adevărului Său. Atunci când nu suntem uniţi cu Duhul Sfânt în credinţă, îi tăgăduim Acestuia „dreptul” de a risipi întunericul şi înşelarea în care trăim. Prin urmare, când va veni Mângâietorul va vădi lumea de păcat, adică va arăta că păcatul necredinţei este de neiertat. Domnul Însuşi spune că tot cel ce nu primeşte lucrarea Duhului Sfânt huleşte împotriva Lui şi de aceea nu va fi iertat de Dumnezeu. Cum ar putea avea parte de Dumnezeu cei ce atribuie minunile lui Hristos lui Beelzebul? Chiar dacă unii dintre ei au fost martori oculari ai acestor minuni, totuşi ei au pierit nu numai în păcatul necredinţei, ci şi în cel al blasfemiei. Pe cel credincios, însă, Duhul Sfânt îl va învrednici de asemenea daruri ale harului, încât va săvârşi aceleaşi lucrări ca şi Hristos.

La fel va mustra Duhul lumea şi în ce priveşte dreptatea. Dreptatea desăvârşită, insuflată de Dumnezeu, nimiceşte păcatul şi ne dă putinţa să primim Duhul Sfânt. Astfel s-a arătat dreptatea Domnului în pătimirea Sa pe Cruce: „Părinte, iartă-le lor, că nu ştiu ce fac“. Adevărata dreptate a lui Dumnezeu este dragoste desăvârşită, dragoste care îi îmbrăţişează pe toţi, chiar şi pe vrăjmaşi. Într-adevăr, purtarea lui Hristos faţă de fiecare dintre noi este expresia iubirii desăvârşite, căci noi toţi suntem vrăjmaşii Lui. Chiar şi atunci când ne adunăm laolaltă ca popor al Său nu suntem decât sfatul vrăjmaşilor Lui, prin faptul că nu-L iubim cum se cuvine, nici nu-I oglindim slava aşa cum aşteaptă El de la noi. Şi totuşi, acestei adunări mult iubite El Se dă pe Sine însuşi spre mâncare şi băutură, pogorând asupra ei Duhul Sfânt.

Sfântul Ioan Gură de Aur spune că, dacă Hristos nu ar fi rostit pe cruce cuvintele: „Părinte, iartă-le lor, că nu ştiu ce fac”, nici un om nu ar fi putut dobândi iertarea păcatelor. Cuvintele Lui rămân în veac, căci sunt pecetluite prin moartea şi Învierea Sa. Puterea lor dăinuieşte până la sfârşitul lumii acesteia şi mai departe, în veşnicie; pe ele ne putem clădi întreaga viaţă, rugându-ne şi noi Domnului: „Pune adâncul îndurării Tale împotriva mulţimii păcatelor noastre“, cum citim în prima rugăciune de la vecernia plecării genunchilor. Într-adevăr, păcatele noastre sunt nimic înaintea adâncului milostivirii şi al îndurării lui Dumnezeu. Astfel, El va mustra lumea potrivit dreptăţii Sale, potrivit iubirii de vrăjmaşi, potrivit dragostei care nimiceşte păcatul.

Unul dintre părinţii pustiei a fost întrebat odată de un filosof păgân: „Crezi în Cel Răstignit?” La care el a răspuns: „Da, cred în Cel ce a desfiinţat păcatul pe cruce.” Într-adevăr, dreptatea rostită pe Cruce ridică păcatul lumii şi biruieşte pe stăpânitorul lumii acesteia. Sfântul Duh va mustra întreaga omenire, iar fiii acestui veac, care lucrează dreptatea omenească, nu vor găsi cuvinte de îndreptăţire; însă cei ce au primit Duhul Sfânt vor vădi biruinţa lui Hristos în însăşi viaţa lor, arătând că El este Biruitorul lumii acesteia. „Puţin şi nu Mă veţi

mai vedea", a spus Domnul. Cu alte cuvinte, nu Domnul, ci Duhul Sfânt, Mângâietorul, va pecetlui biruinţa noastră veşnică potrivit dreptăţii Lui dumnezeieşti.

În cele din urmă, Duhul Sfânt va vădi lumea de judecată, adică va mustra lumea în ce priveşte osândirea de sine. Potrivit Părintelui Sofronie, cei ce sunt călăuziţi de Duhul Sfânt nu încetează să se osândească pe sine şi să păşească pe calea pogorâtoare prin harul Duhului. Amintind cuvântul fostului său stareţ Arhimandritul Misail: „Dumnezeu nu judecă de două ori", el arată că, atunci când ne osândim pe noi înşine, preîntâmpinăm şi înlăturăm judecata ce va să fie. După Hristos, povăţuitor de seamă pe această cale ne este tâlharul cel bun, care s-a osândit pe sine de bunăvoie, recunoscând că pătimeşte pe drept pentru faptele sale şi dând toată dreptatea Celui fără de prihană răstignit împreună cu el. Domnul i-a primit mărturisirea şi l-a slobozit îndată de judecata viitoare, luându-l cu Sine în Rai chiar în ziua aceea. Dumnezeu nu-l va mai judeca a doua oară.

Adevărata judecată înseamnă a recunoaşte adevărul despre noi înşine, de aceea atunci când ne smerim înaintea lui Dumnezeu şi ne mărturisim păcatele, judecata cea de pe urmă devine de prisos, fiindcă noi deja ne-am judecat şi osândit pe noi înşine. Atunci primim de la Domnul un dar deosebit, precum aflăm din Evanghelia după Luca: „Dar, mai înainte de toate acestea, îşi vor pune mâinile pe voi şi vă vor prigoni, dându-vă în sinagogi şi în temniţe, ducându-vă la împăraţi şi la dregători, pentru numele Meu. Şi va fi vouă spre mărturie. Puneţi deci în inimile voastre să nu gândiţi de mai înainte ce veţi răspunde; căci Eu vă voi da gură şi înţelepciune, căreia nu-i vor putea sta împotrivă, nici să-i răspundă toţi potrivnicii voştri."
Acest verset se referă în primul rând la prigoanele din partea stăpânitorilor lumii acesteia, dar el se dovedeşte adevărat şi în cazul osândirii de sine, când ne prigonim şi ne prihănim pe noi înşine, luând toată ocara asupra noastră. Atunci ni se dă înţelepciune în Duhul Sfânt şi înlăuntrul nostru se naşte rugăciunea de pocăinţă, care ne îndreptăţeşte înaintea lui Dumnezeu şi ne slobozeşte de judecata viitoare, mutându-ne de la moarte la viaţă încă din veacul acesta.

Asemenea celorlalte „cutremure" ale Domnului, mustrările Duhului Sfânt despre care am vorbit mai sus ne pregătesc să primim darurile Sale. Atunci când ne mărturisim păcatele, când Îi urmăm Domnului în iubirea faţă de ***vrăjmaşi şi când de bunăvoie ne osândim firea noastră cea căzută, „cutremurul" ce are loc înlăuntrul nostru scoate la iveală adâncul inimii şi ne dă putinţa să primim darul Sfântului Duh, darul Împărăţiei celei veşnice, care ne lărgeşte într-atât inima, încât ea ajunge să îmbrăţişeze şi cerul şi pământul.***

(din: Arhimandrit Zaharia Zaharou, “Adu-ţi aminte de dragostea cea dintâi (Apoc. 2, 4-5)”. Cele trei perioade ale vârstei duhovniceşti în teologia Părintelui Sofronie, Editura Doxologia, 2015)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Cu o singură inimă, în trupul lui Hristos. Când “darurile unuia devin comoara tuturor”… Cheile care ne deschid uşa adâncului inimii

Părintele Zaharia despre împlinirea Cincizecimii în viaţa noastră personală şi comunitară

Arhimandritul Zaharia Zaharou: Adâncul inimii, noi energii şi adevărata smerenie

Duhul Sfânt a fost dăruit întregului Trup al Bisericii în ziua Cincizecimii, când toţi Apostolii erau adunaţi laolaltă. În limba greacă avem termenul synchorisis, care înseamnă a afla choros-ul, „locul” în care suntem cu toţii împreună, adică Duhul lui Dumnezeu Care pe toţi ne cuprinde. Synchorisis mai înseamnă şi a-i purta pe toţi în inimă, a face tuturor loc în inima noastră, căci, dacă excludem pe cineva, înseamnă că nu ne aflăm cu adevărat în acel choros care este Împărăţia lui Dumnezeu. Din punct de vedere istoric, Duhul Sfânt S-a pogorât peste soborul ucenicilor în ziua Cincizecimii, când se adunaseră „toţi împreună în acelaşi loc“ (Fapte 2, 1), însă încununarea acestui mare praznic dumnezeiesc va fi în ceruri, unde într-o bună zi ne vom uni deplin cu toţi semenii noştri.

Citim în Cartea Apocalipsei că sfinţii aşteaptă sub jertfelnicul lui Dumnezeu cu nădejde şi poate cu o umbră de nemulţumire: „Am văzut sub jertfelnic sufletele celor înjunghiaţi pentru cuvântul lui Dumnezeu şi pentru mărturia pe care au dat-o. Şi strigau cu glas mare şi ziceau: Până când, Stăpâne sfinte şi adevărate, nu vei judeca şi nu vei răzbuna sângele nostru, faţă de cei ce locuiesc pe pământ?” (Apoc. 6, 9-10).

Însă, spre folosul nostru, Dumnezeu a rânduit un sfârşit mai bun decât acesta, după cum vedem în Epistola către Evrei: „Şi toţi aceştia [toţi cei mântuiţi de la întemeierea lumii], mărturisiţi fiind prin credinţă, n-au primit făgăduinţa, pentru că Dumnezeu rânduise pentru noi ceva mai bun, ca ei să nu ia fără noi desăvârşirea“ (Evr. 11, 39-40).

Apostolul ne dă de înţeles că deşi sfinţii au săvârşit dreptate şi au dobândit biruinţa, iar mucenicii şi-au vărsat sângele, ei nu au aflat încă desăvârşirea. E ca şi cum ei nu ar fi luat decât o „gustare”, fără a se fi ospătat însă din cina cea din Împărăţia Cerurilor. Dumnezeu a rânduit, cu adevărat, lucruri încă şi mai minunate, căci voieşte ca toţi oamenii să fie părtaşi la marele praznic al iubirii dumnezeieşti, după învierea cea de obşte. Şi tocmai de aceea Duhul lui Dumnezeu a fost dăruit Trupului ca întreg. „Trup ai întocmit” (Evr. 10, 5), zice Scriptura; într-adevăr, Hristos a desăvârşit Trupul Bisericii Sale în istorie, iar în împărăţia Sa El va îmbrăca întregul Trup în desăvârşită slavă. S-ar putea ca noi să fim doar nişte mădulare neînsemnate ale acestui Trup, însă cu toate acestea El ne va face şi pe noi părtaşi la marele praznic al iubirii dumnezeieşti. De aceea nu putem fi invidioşi unii pe alţii, căci Capul împarte tot ce are fiecărui mădular al Trupului Său, de la cel mai însemnat până la cel mai mic dintre ele. Părintele Sofronie ne vorbea despre o întrecere dumnezeiască ce are loc în ceruri: sfinţii vieţuiesc într-o stare de smerenie aşa de binecuvântată încât se bucură să-şi vadă semenii îmbrăcaţi într-o slavă mai mare decât a lor. Aşadar, sfinţii încă aşteaptă plinătatea harului. Înveşmântaţi fiind în straie albe, într-un fel ei prăznuiesc deja, dar sărbătoarea va fi deplină abia atunci când lor li se vor alătura şi toţi ceilalţi aleşi. Cei care vor mai fi încă în viaţă se vor preschimba împreună cu cei deja înviaţi din morţi şi toţi vor afla desăvârşirea împreună.

Aceasta este iconomia lui Dumnezeu. Astfel rânduind lucrurile, El nu îi nedreptăţeşte pe sfinţi, ci mai degrabă îi cinsteşte. Recunoaştem felul în care Dumnezeu lucrează, în pilda stăpânului care a ieşit dis de dimineaţă să tocmească lucrători pentru via sa şi la sfârşitul zilei le-a dat aceeaşi simbrie celor care au venit în ultimul ceas ca şi celor care au venit la prima oră (vezi Matei 20, 1-15). Aşa cum stăpânul viei nu a fost nicidecum nedrept când s-a arătat darnic cu ultimul venit, tot aşa nici Dumnezeu nu îi nedreptăţeşte pe cei care se află deja în împărăţie, ci voieşte pur şi simplu să ne cinstească pe toţi. Sfinţii, pe care Dumnezeu i-a încununat şi care sunt însufleţiţi de acelaşi duh al iubirii de oameni ca şi Stăpânul lor, aşteaptă să se bucure împreună cu noi de slava care se cuvine întregului Trup. Cu alte cuvinte, încununarea a tot lucrul bun va fi această desăvârşire pe care cu toţii o aşteptăm răbdători.

Dumnezeu a dat mare cinste trupului omenesc căci a făcut din el templul Duhului Său, iar trupul cel mai dinlăuntru al trupului, precum numeşte Sfântul Grigorie Palama inima, este locul în care se descoperă Împărăţia lui Dumnezeu.

Prin urmare, nu e puţin lucru să avem pururi mintea la Dumnezeu şi să ne plecăm înaintea aşternutului picioarelor marelui Împărat.

Bine vom face de ne vom îndrepta toate strădaniile spre aflarea omului lăuntric şi de ne vom statornici în adâncul inimii, căci acolo se ascunde un uriaş potenţial de energie.

Dacă în rugăciune ne apasă gândul: „Vai ce istovit sunt, nu mă mai pot ruga” şi ne întoarcem spre Domnul cu inima îndurerată şi zicem: „Doamne, vezi cât sunt de ostenit. Tu meriţi mult mai mult decât pot eu să-Ţi dau. Iartă-mă“, atunci acest firav gând de smerenie descătuşează numaidecât înlăuntrul nostru o nouă energie şi rugăciunea poate să continue. Dacă din nou ne copleşeşte oboseala şi zicem: „Doamne, nu vreau să încetez a vorbi cu Tine, dar vezi că nu mai am nici o vlagă”, această smerire de sine produce o nouă explozie de energie care ne primeneşte şi ne întăreşte fiinţa. Însă nu vom izbuti să descătuşăm aceste energii care ne ajută să împlinim lucrarea Domnului, dacă nu ne vom descoperi mai întâi adâncul inimii.

Creat fiind după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu, omul a fost înzestrat de Ziditorul lui cu un potenţial uriaş. Dacă ne gândim că toate au fost aduse dintru nefiinţă la fiinţă prin cuvântul lui Dumnezeu şi că acest cuvânt are puterea să reînnoiască întreaga zidire, ce putem spune despre cuvântul omului? Scriptura ne învaţă că nici un cuvânt rostit de om nu piere, ci rămâne până la Judecata de Apoi, când iarăşi îi va sta omului dinainte. Luând asupra Sa firea omenească, Dumnezeu a înzestrat şi cuvântul omului cu putere, făcând din el o unealtă a descoperirii dumnezeieşti. Ba mai mult, măreţia cuvântului omenesc constă în calitatea lui veşnică, pentru că Dumnezeu a săvârşit minunea reînnoirii universale în Hristos prin cuvântul lui Hristos, Care este Cuvântul lui Dumnezeu întrupat.

În cartea sa Despre rugăciune Părintele Sofronie arată că deşi Hristos a rostit cuvinte omeneşti, prin ele ne-a descoperit taine dumnezeieşti. Una din tainele pe care ni le-a dezvăluit cuvântul lui Hristos este aceea a afinităţii care există între inima omului şi prezenţa lui Dumnezeu. Astfel, o cale sigură de a descoperi şi de a ne statornici în adâncul inimii este cercetarea cuvântului lui Dumnezeu şi chemarea Numelui lui Hristos. Prin mărturia Duhului Sfânt primit la Cincizecime, aflăm că „nu este sub cer nici un alt nume, dat între oameni, în care trebuie să ne mântuim noi“ (Fapte 4, 12). De asemenea, citim în a doua Epistolă către Corinteni despre cuvântul lui Dumnezeu care trebuie să se sălăşluiască îmbelşugat întru inimile noastre şi despre faptul că tot gândul trebuie să îl robim spre ascultarea lui Hristos (cf. 2 Cor. 10, 5). Atât cercetarea cuvântului lui Hristos, cât şi chemarea Numelui Său îşi află desăvârşirea în împărtăşirea cu Trupul şi Sângele lui Hristos. În Evanghelia Sfântului Ioan citim

că de nu vom mânca Trupul Fiului lui Dumnezeu şi nu vom bea Sângele Lui, nu vom avea viaţă în noi (Cf. Ioan 6, 53).

Rezumând, am putea spune că trei sunt cheile care deschid uşa adâncului inimii:

⇒ *cercetarea învăţăturii Evangheliei,*

⇒ *chemarea Numelui Domnului şi*

⇒ *Sfânta Împărtăşanie.*

Acestea trei descătuşează energia ferecată în adâncul inimii. Cu această energie suntem înzestraţi la Botez, însă o îngropăm prin viaţa noastră păcătoasă, prin nepriceperea şi delăsarea noastră. Dar să scoatem la lumină comoara dumnezeiască tăinuită înlăuntrul nostru, prin întipărirea în minte a câtorva cuvinte dumnezeieşti care ne insuflă în chip deosebit şi printr-o mai arzătoare râvnă pentru Sfânta Împărtăşire cu Trupul şi Sângele lui Hristos. Şi să nu încetăm a chema Numele Domnului nostru Iisus Hristos, Nume care ne-a fost dat prin descoperire de Sus, care este nedespărţit de Persoana lui Hristos şi care poate, prin urmare, să ne împărtăşească energia Lui mântuitoare.

Tot în cartea sa Despre rugăciune, Părintele Sofronie adaugă că atunci când ne adunăm toată fiinţa şi ne statornicim mintea în adâncul inimii, intrările sufletului sunt păzite de ispitele celui rău şi abia atunci încetăm a mai păcătui. Numai atunci devenim cu adevărat smeriţi. ***Sfinţii ne-au lăsat multe definiţii ale smereniei, însă eu, personal, prefer definiţia Sfântului Maxim Mărturisitorul. Pentru el, smerenia înseamnă a şti că ne-am primit fiinţa „cu împrumut" de la Dumnezeu, înţelegere care ne umple inima de recunoştinţă. Sfântul Maxim subliniază şi însemnătatea aducerii de mulţumită, spunând că ea este egală smereniei.***

Există diferite trepte ale smereniei. Potrivit Părintelui Sofronie, omul dobândeşte adevărata smerenie duhovnicească atunci când ajunge să îşi dea seama că nu este vrednic de un asemenea Dumnezeu precum Hristos. Smerenia îl ajută să primească adevărul descoperit de Hristos şi, acceptându-l, el dobândeşte har. Acest har devine o călăuză în inima noastră, îngăduindu-ne să ne vedem toată necurăţia şi spurcăciunea, dându-ne de asemenea şi curajul să mărturisim: „Doamne, sunt o lepădătură, sunt praf şi tină. Sunt vierme şi nu om (cf. Ps. 21, 6). Sunt cel mai mare păcătos", pentru a împrumuta cuvinte din rugăciunile Proorocilor şi ale Apostolilor.

Adevărata smerenie înseamnă a privi în faţă adevărul descoperit în Hristos şi a mărturisi toată necurăţia şi spurcăciunea pe care fără să ne dăm seama le purtăm ascunse în noi. Harul lui Dumnezeu face lumină în sufletul nostru întunecat şi în lumina Lui ne vedem propria lumină. „ Întru lumina Ta vom vedea lumină",

cântăm în Doxologie (Ps. 35, 9). Numai atunci când Dumnezeu ne luminează cu harul Său izbutim să vedem adevărata lumină a propriei noastre existenţe.

Pentru Părintele Sofronie nu este pe lume minune mai mare decât clipa în care Neziditul se uneşte cu ziditul. Şi mereu s-a străduit ca această minune să se întâmple atât în viaţa lui, cât şi în viaţa celor care îi cereau ajutorul. Nu a voit niciodată să fie făcător de minuni, nici nu dădea vreo însemnătate minunilor care se săvârşeau prin mijlocirea rugăciunilor lui. Însă când ziditul se unea cu Neziditul în viaţa unui om, Părintele se bucura, chiar dacă, trupeşte, persoana respectivă avea să moară în curând.

Această minune se aseamănă Big Bang-ului astronomilor şi cuvintelor din Cartea Facerii: „Să fie lumină! Şi a fost lumină". Când se săvârşeşte în inima omului, ea vădeşte pe „omul cel adevărat". Ne aducem aminte de cuvintele Sfântului Grigorie Palama din scrisoarea sa către Monahia Xenia, întemeiate pe învăţătura Sfântului Petru şi a Psalmilor: „Când «se luminează de ziuă şi Luceafărul răsare în inimile noastre», atunci adevăratul om iese să-şi săvârşească lucrarea adevărată".

Sfântul Grigorie Palama descrie într-un limbaj teologic plin de poezie şi frumuseţe acest eveniment care se petrece atunci când razele Luminii nezidite ne pătrund fiinţa, când „adâncul inimii" se deschide şi omul îşi începe „lucrarea ontologică".

Aş dori să mă opresc puţin asupra câtorva pasaje din scrierile Părintelui Sofronie care sunt similare citatului din Sfântul Grigorie Palama. Primul text este din cartea Despre rugăciune şi începe cu acest îndemn: „Stai cu mintea aţintită la Dumnezeu [sau cum ar zice Psalmistul, „Ochii noştri către Domnul Dumnezeul nostru“ (Ps. 122, 2)] şi va veni clipa când Duhul cel fără de moarte Se va atinge de inima ta. O, această atingere a Sfântului Sfinţilor! [Acesta este Big Bang-ul duhovnicesc] Ea nu se aseamănă cu nimic de pe pământ - ea ne răpeşte duhul pe tărâmul Fiinţei nezidite. Ea străpunge inima cu o dragoste cu totul diferită de ceea ce se înţelege de obicei în lume prin acest cuvânt. Lumina ei se revarsă peste întreaga făptură, peste întreaga omenire. Această iubire o resimte şi inima fizică, deşi, prin firea ei, ea este duhovnicească şi nezidită".

Cu alte cuvinte, când în viaţa omului are loc această mare minune şi el „se lărgeşte" prin dragostea lui Dumnezeu, atunci inima lui cuprinde toate veacurile şi toată zidirea. Nu este nevoie să fim mari nevoitori ca să vedem petrecându-se cu noi cele descrise de Părintele Sofronie. Nu trebuie decât să păstrăm cu străşnicie darul pe care ni l-a încredinţat Hristos. Sfântul Pavel zice: „M-am ostenit mai mult decât ei toţi. Dar nu eu, ci harul lui Dumnezeu care este cu mine" (1 Cor. 15,10).

Dacă păstrăm cu smerenie şi seriozitate darurile lui Dumnezeu, atunci harul şi mângâierea Sa vor împlini în noi lucrarea Domnului. Trebuie să păstrăm cu sfinţenie mângâierea lui Dumnezeu, căci ea va înlesni chemarea Numelui Său şi ne va da puterea lăuntrică de care avem nevoie. Această putere lăuntrică trebuie să se adune în noi pentru a ne întări toate facultăţile sufletului aşa încât să putem îndura acea clipă înfricoşată, acel Big Bang al naşterii noastre întru împărăţia cea veşnică. Cum altfel ne putem aţinti mintea la Dumnezeu decât prin chemarea Numelui lui Iisus Hristos? Numele Domnului este nedespărţit de Persoana Lui şi, aţintindu-ne mintea la Numele lui Dumnezeu, petrecem înaintea Feţei Sale.

De aceea Sfântul Teofan Zăvorâtul ne sfătuieşte în scrisorile sale: „Imediat ce te-ai trezit dimineaţa, statorniceşte-ţi mintea în inimă, în prezenţa lui Dumnezeu, şi întoarce-ţi ceasul [duhovnicesc] ca să funcţioneze toată ziua!”

Este foarte important să punem început bun, coborându-ne mintea în inimă şi petrecând în prezenţa lui Dumnezeu prin chemarea Numelui.
Spre sfârşitul vieţii, într-una din întâlnirile cu obştea, Părintele Sofronie ne-a îndemnat: „Nu veniţi la slujbă fără ca mai înainte să vă fi încălzit inimile cu rugăciunea. Înainte de a veni la slujbă, rugaţi-vă cel puţin zece minute. Veniţi pregătiţi să staţi înaintea lui Dumnezeu chemând Numele Său! Cei care aveţi tăria rugaţi-vă o oră, două, însă nu mai puţin de zece minute. Să nu neglijaţi aceasta, altminteri vă veţi usca duhovniceşte!”

Chemarea neîncetată a Numelui este o poruncă primită de la Domnul. În pilda judecătorului netemător de Dumnezeu, văduva a stăruit atât de mult în cererea sa încât în cele din urmă judecătorul i-a făcut dreptate (vezi Luca 18, 2-7). Dacă acest judecător nedrept s-a lăsat înduplecat de stăruinţele ei, cu atât mai mult Domnul, Care este un Dumnezeu al dragostei şi al dreptăţii, va căuta la cel ce zi şi noapte strigă către El în rugăciune. De aceea este bine să sporim în îndrăzneala noastră înaintea lui Dumnezeu şi să ne rugăm neîncetat, căci Îi este bineplăcut Domnului să Se lase silit: „Împărăţia Cerurilor se ia prin stăruinţă şi cei ce se silesc pun mâna pe ea”, zice Scriptura (Matei 11,12). Cunoaştem slăbiciunea Dumnezeului nostru: El Se lasă lesne înduplecat de rugăciunea făcută cu osârdie şi smerenie. Rugăciunea aceasta Îi este bineplăcută, căci Domnul recunoaşte putinţa noastră de a ne asemăna Lui. Rugăciunea inimii este o poruncă dumnezeiască, pe care împlinind-o, purcedem pe calea lui Hristos şi El ne devine tovarăş de drum.

Citind cu atenţie scrierile Părintelui Sofronie, ne dăm seama că pentru el rugăciunea inimii este o condiţie necesară atât pentru pregătirea cuvenită Sfintei Liturghii, cât şi pentru împlinirea lucrării de împăcare a omului cu Dumnezeu săvârşită de duhovnic. Dacă nu ne pregătim inima prin neîncetata chemare a

Numelui Domnului, ea nu va izbuti să „înhaţe” cuvântul lui Dumnezeu şi să fie reînnoită de către acesta, lucru care se adevereşte mai cu seamă în Taina Spovedaniei.

Părintele Sofronie scrie de asemenea: „Este necesar să stăruim în rugăciune pe cât de mult cu putinţă pentru ca puterea Lui nebiruită să pătrundă în noi şi să fim în stare să ne împotrivim tuturor influenţelor care ne-ar putea distruge. Şi o dată cu sporirea acestei puteri în noi va veni şi bucuria nădejdii în biruinţa de pe urmă. [Cu alte cuvinte, harul naşte har: Dumnezeu este «Cel ce dă rugăciune celui ce se roagă şi binecuvântează anii dreptului» (1 Imp. 2, 9), după cum citim în Vechiul Testament.] Rugăciunea reînvie în noi acea suflare dumnezeiască pe care Dumnezeu a suflat-o în nările lui Adam şi prin puterea căreia Adam a devenit duh viu. [De aceea dacă stăruim în rugăciunea aceasta de un singur gând, care este Rugăciunea lui Iisus, redobândim acea suflare dumnezeiască dintru început.] Duhul nostru reînviat prin rugăciune începe a se minuna de marea taină a fiinţei.”

Când se săvârşeşte această mare minune, toate în noi lucrează spre o şi mai mare plinătate a iubirii de Dumnezeu. „Şi ştim că Dumnezeu toate le lucrează spre binele celor ce iubesc pe El” (Rom. 8,28), zice Sfântul Pavel. Dar aceasta se întâmplă numai atunci când suflarea dumnezeiască ne întăreşte toate puterile sufletului ca ele să lucreze după voia lui Dumnezeu. Atunci tot ce vedem, tot ce auzim şi atingem naşte în noi smerenie, zdrobire a inimii, dragoste şi recunoştinţă faţă de Dumnezeu.

Se poate întâmpla, de pildă, să auzi o melodie pop în autobuz şi, în loc să te tulburi, să afli în ea ceva bun care să-ţi ţină fiinţa cufundată în iubirea lui Dumnezeu. Astfel, atunci când ne naştem a doua oară de Sus, harul dumnezeiesc izbuteşte să prefacă chiar şi lucrurile cele mai mărunte şi negative în ceva pozitiv şi ziditor.

Să ne întoarcem, însă, la textul Părintelui Sofronie care descrie acest eveniment duhovnicesc. „O încântare deosebită, asemenea unui şuvoi puternic ne inundă mintea: Fiinţa! Ce taină minunată… Cum este cu putinţă aceasta?“

Ne aducem aminte de cuvintele Psalmistului: „Cerurile spun slava lui Dumnezeu şi facerea mâinilor Lui o vesteşte tăria“ (Ps. 18, 1). Ne dăm seama că întregul univers proslăveşte dragostea Ziditorului într-o măreaţă liturghie, iar noi intrăm în această doxologie cosmică, aşa cum au intrat şi maicile din Eghina, la rugăciunea Sfântului Nectarie.

„Trăim”, continuă Părintele Sofronie, „sensul cuvintelor lui Hristos: «Eu am venit ca [oamenii] viaţă să aibă şi din belşug să aibă» (Ioan 10,10). «Din belşug» - într-adevăr aşa şi este.”

În cartea Despre rugăciune aflăm încă un pasaj asemănător cu cel pe care tocmai l-am citat.

„Cât de radical se schimbă totul, când deodată ni se deschide inima pentru a primi chemarea lui Hristos. Fiecare clipă devine preţioasă, plină de un înţeles adânc. Iar suferinţa şi bucuria se îmbină în chip minunat cu noua noastră luptă. Scara care urcă la cer se află înaintea ochilor noştri. «De acum nu îţi va mai fi numele Iacov, ci Israel te vei numi, că te-ai luptat cu Dumnezeu şi cu oamenii şi ai ieşit biruitor» (Fac. 32, 28).”

Pentru tâlcuitorii evreieşti ai Legii, „Israel” este un termen tehnic desemnând „mintea care îl vede pe Dumnezeu”. Şi noi trebuie să dobândim această minte care Îl vede pe Dumnezeu, pentru că atunci toate vor fi mai uşor de împlinit, iar poruncile lui Dumnezeu nu ni se vor mai părea un munte uriaş, prea greu de urcat.
[…]

Mi-am început cuvântul spunând că Dumnezeu a întocmit un Trup în istorie. Şi trebuie să ne investim toată fiinţa în acest Trup, în Biserica Lui; cei care sunt în stare, să o facă prin rugăciunea lăuntrică, pentru că aceasta este de mare preţ în ochii Domnului; celor cărora le stă în putinţă, să o facă prin osteneala trupului, fără să se cruţe pe sine. Aceştia din urmă s-ar putea să facă mai puţin decât cei dintâi, însă şi lucrarea lor este de folos pentru zidirea Trupului Bisericii şi este bineplăcută Domnului. Tot ceea ce investim în zidirea şi desăvârşirea acestui Trup ne face părtaşi la slava care se va descoperi la sfârşitul veacurilor; tot ceea ce săvârşim este o investiţie pe care o facem în împărăţia cea veşnică şi investiţia unui mădular al Trupului devine moştenirea comună a tuturor celorlalte mădulare.

După cum spune Sfântul Vasile cel mare, darurile unuia devin comoara tuturor. Iar în Faptele Apostolilor citim: „inima şi sufletul mulţimii celor ce au crezut erau una şi nici unul nu zicea că este al său ceva din averea sa, ci toate le erau de obşte” (Fapte 4, 32).

Apostolii au investit tot ce au avut în acest Trup, până şi puterea lor fizică, dorinţa lor fiind ca „stăruind într-un cuget“ (Ομοθυμαδόν) să aştepte venirea Domnului, chemându-I Numele şi frângând pâinea (cf. Fapte 2, 42, 46), adică săvârşind Sfânta Liturghie. Ομοθυμαδόν înseamnă cu un singur θυμος adică cu o singură dorinţă, cu o singură voinţă, cu o singură inimă.

Îngăduiţi-mi să închei citând încă un pasaj din cartea Părintelui Sofronie, Vom vedea pe Dumnezeu precum este, în care arată că viaţa duhovnicească este lucrarea harului în noi, mai degrabă decât rezultatul strădaniilor noastre care sunt urâciune înaintea Domnului atunci când ne punem încrederea în ele.

„Dacă este să înţelegem nevoinţa ca o volnică biruinţă a diferitelor înclinări pătimaşe ale noastre, atunci într-o viaţă cu adevărat harică nevoinţa nu există. Venirea dumnezeieştii puteri înlăuntru duce la aceea că toate manifestările vieţii omului primesc caracterul unui act pozitiv, slobod de împotriviri lăuntrice. Nici mintea, nici inima mişcate de dragostea lui Hristos nu cunosc îndoială. Când însă dragostea lui Dumnezeu se revarsă ca un şuvoi îmbelşugat, atunci ea se preschimbă în vederea Luminii Nefăcute care împărtăşeşte nepătimirea, care dă nespusa bucurie a libertăţii duhului, deoarece omul se află în afara morţii şi a fricii.”

Scopul luptei noastre duhovniceşti este acela de a birui moartea, vrăjmaşul nostru de obşte, ca prin aceasta să dobândim viaţa veşnică. Potrivit Părintelui Sofronie, când omul devine vas al insuflării dumnezeieşti, fiecare făptuire a lui dă rod bogat la vremea sa (vezi Ps. 1, 3) şi este lipsită de orice dezacord lăuntric pentru că harul dumnezeiesc a înghiţit tot răul. Să luăm aşadar aminte la cuvintele Apostolului: „Nu te lăsa biruit de rău, ci biruieşte răul cu binele” (Rom. 12, 21).

(din: Arhimandritul Zaharia Zaharou, “Omul cel tainic al inimii”, Editura Basilica, 2014)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Tânjirea

(detaliu icoana de Elena Murariu – Fiul risipitor)

Părintele Zaharia de la Essex: Înjumătăţirea Praznicului Cincizecimii

Între Duminica Slăbănogului şi Duminica Samarinencei sărbătorim Înjumătăţirea praznicului Cincizecimii, când Biserica strigă cu glas mare în cuvintele troparului: ***„Înjumătăţindu-se praznicul, sufletul meu cel însetat adapă-l cu apele dreptei cinstiri de Dumnezeu, Mântuitorule; că tuturor ai zis: Cel însetat să vină la Mine şi să bea! Izvorule al vieţii, Hristoase Dumnezeule, slavă Ţie!“***

Aici Biserica îi îndeamnă pe credincioşi să aştepte cu răbdare făgăduinţa Tatălui pe care ne-a dat-o Domnul şi le sporeşte setea după darul Duhului Sfânt ce urmează să se pogoare asupra lor în ziua Cincizecimii. De fapt, această sete nu este decât un mic ecou al durerii pricinuite înlăuntrul nostru de „focul” (cf. Luca 12, 49) pe care Domnul a venit să-l arunce pe pământ. Ea este răspunsul nostru la marea râvnă a lui Hristos pentru mântuirea noastră, râvnă care L-a mistuit în cele din urmă şi L-a făcut să strige cu glas mare la jumătatea praznicului: ***„Dacă însetează cineva, să vină la Mine şi să bea. Cel ce crede în Mine, precum a zis Scriptura: râuri de apă vie vor curge din pântecele lui“ (Luca 7, 37-38).***

Cuvintele „precum a zis Scriptura” se referă aici la credinţa cea adevărată, care a fost „dată sfinţilor, odată pentru totdeauna“ (Iuda 1,3) în ziua Cincizecimii. De fapt, „precum a zis Scriptura” se referă la toate cele spuse de Domnul despre Sine însuşi, ca Fiul lui Dumnezeu, adevăratul Mesia şi Mântuitorul lumii.

⇒ *În cel de-al doilea capitol din Evanghelia după Ioan, Hristos spune că El este templul cel adevărat al lui Dumnezeu, nefăcut de mână (cf. Ioan 2,19-21), în care firea Sa omenească s-a unit în chip nedespărţit şi neamestecat cu firea Sa dumnezeiească.*
⇒ *În capitolul al treilea, Domnul zice că El este adevăratul şarpe de aramă (cf. Ioan 3, 14-15) a cărui vedere îi izbăveşte pe oameni de otravă şi de moartea duhovnicească pricinuită de păcat.*
⇒ *În capitolul al şaselea, El Se înfăţişează pe Sine ca mâna cea adevărată, pâinea vieţii (cf. Ioan 6,58) care se pogoară din cer ca să dea viaţă şi plinătate inimilor oamenilor.*
⇒ *În capitolul al şaptelea, Hristos spune că El este stânca cea adevărată din care izvorăşte apa cea vie (cf. Ioan 7, 37-38),*
⇒ *iar în al optulea capitol al aceleiaşi Evanghelii, adeveşte că El este Cel ce este - „Eu sunt Cel ce sunt " (Ieş. 3,14) - Care S-a descoperit pe Sine lui Moise şi Care a fost mai înainte de Avraam (cf. Ioan 8, 58): „Cel ce este, Cel ce era şi Cel ce vine, Atotţiitorul" (Apoc. 1, 8).*

Sfânta Evanghelie ne oferă nenumărate astfel de descrieri ale lui Hristos.

Aceasta este credinţa cea adevărată care va zămisli mistuitoarea tânjire după darul Cincizecimii şi va face cunoscută obârşia dumnezeiască a Domnului Iisus. Această tânjire vădeşte adevărata valoare a omului în ochii lui Dumnezeu şi măsura în care fiecare dintre noi se va învrednici de mântuirea Lui. Cu o astfel de sete arzătoare se cuvine să ne apropiem de Taina Sfintei Cincizecimi.

Tânjirea prin care omul se înalţă la Dumnezeu este întâmpinată de milostivirea pogorârii lui Dumnezeu către om, pentru ca să se poată înfăptui cea mai mare minune din viaţa lumii: unirea inimii omului cu Duhul Dumnezeului celui cunoscut şi iubit. Tânjirea după făgăduinţa Tatălui îl insuflă pe om să se înalţe tot mai sus pe scara Fericirilor lui Hristos, până la ultima treaptă a desăvârşirii duhovniceşti şi a intrării cu bogăţie (cf. 2 Petru 1,11) în Împărăţia Tatălui, a Fiului şi a Sfântului Duh, a marelui şi adevăratului Dumnezeu al iubirii.

„Umple sufletul meu cu apa cea vie a dreptei cinstiri, care este Duhul Sfânt", strigă Biserica cu un glas apocaliptic, cerându-I lui Dumnezeu să-i astâmpere setea cu darul Duhului Sfânt.

(în: Arhimandrit Zaharia Zaharou, Veşnicul astăzi, Editura Bizantină, 2018)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Preacuviosul şi de Dumnezeu purtătorul Părintele nostru Iustin cel nou de la Celie (Popovici) - Biserica ortodoxă ca Cincizecime continuă

"Cine este Dumnezeul-Om Iisus Hristos? Cine este în El Dumnezeul şi cine omul? Cum se cunoaşte Dumnezeul în Dumnezeul-Om şi cum omul? Ce ne-a dăruit nouă oamenilor Dumnezeul în Dumnezeul-Om? Toate acestea ni le învederează Duhul Sfânt, „Duhul Adevărului". Ne descoperă adică tot adevărul despre El, despre Dumnezeu în El şi despre om şi despre ceea ce ne-a dăruit nouă prin toate acestea. De asemenea, aceasta depăşeşte infinit orice au văzut vreodată ochii oamenilor şi urechile lor au auzit şi inima lor a simţit vreodată [*Vezi In. 15:26; 16:13; I Cor. 2: 4 -16; Efes. 3:5.*].

Prin viaţa Sa trupească pe pământ Dumnezeul-Om a întemeiat Trupul Său dumnezeiesc-omenesc, Biserica, şi prin aceasta pregăteşte lumea pământească pentru venirea, viaţa şi activitatea Sfântului Duh în Trupul Bisericii, ca suflet al Acestui Trup.

În ziua Cincizecimii Sfântul Duh a coborât din cer în trupul dumnezeiesc-omenesc al Bisericii şi a rămas pentru totdeauna în acesta ca suflet făcător de viaţă al lui.

Acest trup dumnezeiesc-omenesc văzut al Bisericii îl constituie Sfinţii Apostoli cu credinţa lor în Dumnezeul-Om Iisus Hristos ca Mântuitor al lumii, ca Dumnezeu desăvârşit şi ca Om desăvârşit. Şi pogorârea şi întreaga lucrare a Sfântului Duh în trupul dumnezeiesc al Bisericii vine de la Dumnezeul-Om şi din pricina Dumnezeului-Om [*Vezi In. 16: 7-13; 15:26; 14: 26.*].

Orice în iconomia dumnezeiesc-omenească a mântuirii a venit de la Persoana dumnezeiesc-omenească a Domnului nostru Iisus Hristos. În sfârşit, toate se

rezumă şi există în categoria dumnezeiesc-omenescului, chiar şi lucrarea Sfântului Duh.

Orice energie a Sa în lume este nedespărţită de eroismul dumnezeiesc-omenesc al Domnului Iisus Hristos pentru mântuirea lumii. Cincizecimea cu toate veşnicele daruri ale Dumnezeirii Treimice şi ale acestui Sfânt Duh întemeiază Biserica Sfinţilor Apostoli, adică a Sfintei Credinţe Apostolice, a Sfintei Predanii Apostolice, a Sfintei Ierarhii Apostolice şi chiar orice lucrare apostolică care este dumnezeiesc-omenească.

Sfânta zi duhovnicească care a început cu Sfânta Cincizecime continuă neîntrerupt în Biserica Ortodoxă cu o nespusă desăvârşire a tuturor darurilor celor dumnezeieşti şi a puterilor celor de viaţă făcătoare [*Vezi Fapt. 10: 44-48; 11: 15-16; 15: 8-9; 19,6.*].

Orice lucru în Biserică există în Duhul Sfânt şi de la El şi ceea ce este foarte mic şi ceea ce este covârşitor de mare. Când preotul tămâind în Biserică Îl roagă pe Domnul Iisus Hristos să trimită harul Sfântului Duh, dar şi când negrăita minune a lui Dumnezeu - Sfânta Cincizecime - se repetă înaintea hirotoniei episcopului şi dă întreaga plinătate a harului, prin aceasta se mărturiseşte învederat că întreaga viaţă a Bisericii fiinţează prin Sfântul Duh.

Nu există îndoială că Domnul Iisus Hristos este în Biserică prin Sfântul Duh şi că Biserica există în Domnul Iisus Hristos prin Sfântul Duh. **Domnul este Capul şi trupul ei, iar Sfântul Duh este sufletul Bisericii** [*Vezi I Cor. 12: 1-28.*]. Încă de la începutul iconomiei dumnezeieşti-omeneşti a mântuirii Sfântul Duh s-a legat cu temelia trupului lui Hristos, *„**a Cuvântului care a zidit trupul**”* [*Octoih, gl. I, cântarea a III-a a Canonului Preasfintei Treimi de la Miezo-noptică.*].

În realitate, fiecare Sfântă Taină şi toate dumnezeieştile virtuţi sunt o sfântă-înduhovnicire (pnevmatizare). *Prin ele, Duhul Sfânt vine la noi şi înlăuntrul nostru.* El coboară esenţial [*Penticostar*] ceea ce înseamnă cu adevărat şi fiinţial cu toate însemnatele Lui energii dumnezeieşti. Aceasta este bogăţia Dumnezeirii. Aceasta este plinătatea harului [*Efes. 5: 25-27.*]. Aceasta este harul şi viaţa fiecărei fiinţe [*Penticostar.*]. Este Evanghelie testamentară şi veşnică.

Prin Sfântul Duh, Domnul nostru Iisus Hristos locuieşte întru noi şi noi întru El. Doar El mărturiseşte prezenţa Sfântului Duh în noi. ***Prin Sfântul Duh noi trăim în Hristos şi El în noi. Desigur, aceasta o cunoaştem „din Duhul pe care ni L-a dat”*** [*I In. 3:24.*].

Într-un cuvânt, întreaga viaţă a Bisericii cu toate nenumăratele ei realităţi dumnezeiesc-omeneşti este călăuzită şi însoţită de către Duhul Sfânt, care întotdeauna este Duhul Dumnezeului-Om Hristos [*Gal. 4:6.*]. De aceea s-a scris în Sfânta Evanghelie ***„iar dacă cineva nu are Duhul lui Hristos, acesta nu este al Lui”*** [*Rom. 8:9.*].

Marele Vasile, cel iniţiat heruvimic în taina dumnezeiesc-omenească a Bisericii, ca în cea mai iubită a tot taină a lui Dumnezeu, propovăduieşte mesajul cel atotadevărat şi îmbucurător că ***„Duhul Sfânt zideşte (ca un arhitect) Biserica lui Dumnezeu”*** [*Isaia cap. 3 gr + 30 coloana 289 D.*]“.

(Traducere din greceşte de Leontie monahul din cartea episcopului Atanasie Jevtici, „Viaţa Cuviosului şi de Dumnezeu purtătorului Părinte Iustin Popovici”, Ed. Nekt. Panagopoulos, Atena, 2001, pp. 155-158)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Sfântul Iustin Popovici: "Sfinţenia este starea normală sufletului nostru … Să te sfinţeşti tu însuţi mai întâi, şi apoi să sfinţeşti pe alţii"

"Mântuirea constă în sfinţirea omului prin Duhul Sfânt… Născuţi pentru Duhul Sfânt, prin sfinţire şi luminare, creştinii sunt şi rămân creştini numai în Duh Sfânt, de aceea se şi numesc sfinţi".

Doliu pentru Hristos. Cultura şi sfinţenie

"În afara sfinţilor nu există învăţători şi pedagogi adevăraţi, nici o cultură adevărată fără sfinţenie. Numai sfântul este adevăratul pedagog şi învăţător; numai sfinţenia este adevărata lumină. Cultura adevărată, luminarea adevărată, nu sunt nimic altceva decât iradierea sfinţeniei. Numai sfinţii sunt cu adevărat luminaţi. Sfinţenia trăieşte şi respiră prin lumină, iradiază şi acţionează în lumină. Sfinţind, sfinţenia în acelaşi timp luminează şi învaţă. Există o anume identitate între sfinţenie şi luminare. În realitate, cultura înseamnă luminare, luminare prin sfinţenia în Duhul Sfânt, Care este purtătorul şi creatorul sfinţeniei şi al luminii şi al cunoştinţei. Şi, întrucât sunt sfinţiţi şi luminaţi de Duhul Sfânt, sfinţii sunt şi adevăraţi învăţători şi pedagogi.

Sfinţenia este unire după har cu Dumnezeu, adică unire cu Logosul cel veşnic, cu sensul vieţii şi al existenţei; tocmai în aceasta constă plinătatea şi desăvârşirea personalităţii şi existenţei omeneşti.

O astfel de sfinţenie harismatică este sufletul culturii. Fiindcă, dacă cultura nu ne descoperă sensul cel veşnic al vieţii, mai este, oare, nevoie de ea? Mai bine să fii tigru în mijlocul junglei sau leu în pustie decât un om lipsit de cultura sfinţeniei.

Cultura fără sfinţenie, "luminarea" fără sfinţirea în Duhul Sfânt, acestea le-a inventat Europa în idolatria ei umanistă. N-are importanţă dacă această idololatrie se manifestă în cultul papei sau în cultul Bibliei, în cultul mecanicii, sau în cultul modei. Adevărata cultură, ortodoxă şi evanghelică, luminează pe om cu lumina dumnezeiască şi-l conduce ("luminează") spre tot ceea ce este nemuritor şi veşnic, dumnezeiesc şi sfânt. Ea alungă tot păcatul şi biruie orice moarte şi, de aceea, ea îl curăţeşte pe om, îl sfinţeşte, îl face nemuritor, veşnic, nestricăcios.

Da, numai sfântul este adevăratul învăţător şi pedagog, numai "sfântul" este adevăratul "luminător" şi numai "sfinţenia" este adevărata "luminare". Acesta este adevărul evanghelic pe care l-a descoperit Domnul şi Dumnezeul nostru Iisus Hristos şi pe care l-a păstrat Ortodoxia. Ascultaţi poporul nostru ortodox, pătrundeţi în sanctuarul sufletului său. Nu vedeţi că el a identificat noţiunea de cultură cu noţiunea de sfinţenie, noţiunea de "învăţător" ("luminător") cu noţiunea de "sfânt"? Toate acestea poporul nostru ortodox le-a personificat în persoana sfinţilor şi, îndeosebi, în persoana Sfântului Sava, cel dintâi şi cel mai mare sfânt, luminător şi învăţător al lui. Această conştiinţă a poporului nostru ortodox este în acelaşi timp şi concepţia şi criteriul lui cu privire la cultură. De aceea, el nu recunoaşte cultura sau "luminarea" fără "sfinţenie" şi nu primeşte ca învăţător pe cel ce nu are sfinţenie. Nu cumva aceasta este raţiunea rezervei lui şi a neîncrederii lui faţă de "luminătorii" moderni?

De la învăţătorii şi pedagogii lui, poporul nostru cere în primul rând sfinţenia. Acolo unde nu o găseşte, el ştie că nu există cultură. Conştiinţa şi concepţia aceasta a culturii ca sfinţenie, ca luminare de la lumina lui Hristos, a devenit cu timpul concepţia poporului nostru ortodox.

El nu vrea o cultură europeană epidermică, mecanică, o luminare exterioară, ci vrea cultura Sfinţilor Părinţi şi învăţători ai Bisericii, cultura Sfântului Sava, care este în întregime evanghelică, în întregime creştină, este a lui Hristos. Fără Dumnezeul-om Hristos, Ratsko ar fi rămas pentru totdeauna Ratsko şi n-ar fi devenit niciodată Sfântul Sava, adică Sfântul luminător al sârbilor. Ca şi toţi ceilalţi sfinţi, Sfântul Sava şi-a clădit sfânta sa personalitate pe temelia ascetismului: "Domnul este luminarea mea şi Mântuitorul meu" (Psalm 26,1).

Mântuirea omului de păcat, rău şi moarte prin Hristos constituie adevărata cultură şi luminare a omului. Cultul plin de evlavie şi respectul faţă de Sfântul Sava şi faţă de toţi sfinţii mărturiseşte că pentru poporul nostru omul nu poate fi un învăţător, dacă nu este sfânt. Întreaga noastră istorie dovedeşte lămurit că numai sfinţii au fost adevăraţi învăţători şi "luminători" şi numai pe ei îi recunoaşte poporul nostru. În timp ce pe noi, contemporanii lui, clerici şi laici, a şi început să nu ne mai recunoască drept adevăraţii conducători şi învăţători. Nu

cumva aceasta se datorează nouă înşine, care am trădat şi am părăsit concepţia evanghelică, ortodoxă a poporului nostru cu privire la cultură, ca luptă pentru sfinţenie, pierzându-ne în labirintul facultăţilor şi universităţilor scolastico-protestante?

Separată de sfinţenie, opusă Evangheliei, cultura devine o tragică sforţare zadarnică. Lucrul maxim pe care poate să-l realizeze pentru om o cultură superficială, epidermică, este acela de a-l schimba într-o fiară cu chip de om, instruită, dar sălbatică… În vreme ce din adâncul sufletului poporului nostru ortodox se ridică glasul: fără sfinţenie nu există cultură şi educaţie; fără sfinţi nu există pedagogi şi învăţători. Nu este aceasta Evanghelia? Nu este aceasta Ortodoxia? Şi dacă nu sunt aceasta, atunci la ce mai avem nevoie de ele?

Veniţi să silabisim în rugăciune Evanghelia Ortodoxiei şi Ortodoxia Evangheliei. Domnul nostru Iisus Hristos este sfinţirea noastră şi luminarea noastră, lumina noastră şi cultura noastră (vezi I Corinteni 1,30; Ioan 8,12). El a parcurs toată calea vieţii omeneşti şi a făcut cu putinţă întreaga lucrare a sfinţirii şi luminării omului prin adevărul veşnic şi viaţa veşnică. Dacă eşti nedumerit înaintea unui lucru oarecare sau nu ştii ce trebuie să faci, îndreaptă-ţi privirea către Domnul Iisus şi întreabă-te în sinea ta: ar fi făcut El lucrul acesta? Şi, dacă El l-ar fi făcut, fă-l şi tu, pentru că lucrul acela va fi sfânt şi va sfinţi şi va lumina. Dacă însă Acela nu l-ar fi făcut, nu-l fă nici tu, pentru că va fi ceva necuvios şi va duce la întuneric şi la moarte.
În condiţiile acestei vieţi omul dobândeşte sfinţenia trăind sfânta dreptate a lui Hristos ca şi conţinut al personalităţii lui (vezi Romani 6,19). Sufletul său se sfinţeşte şi se luminează atunci când se exercită pe sine şi trupul său în gânduri sfinte, în simţiri sfinte, în sfinte dorinţe, în fapte sfinte. Şi roada acestora este “viaţa veşnică” (Romani 6,19-22). Înrobirea trupului, a sufletului şi a simţurilor faţă de păcat, duce la moartea din care nu există înviere (Romani 6,19.21-22). Din robia păcatului omul se eliberează prin Hristos, dacă prin nevoinţele în har ale credinţei şi ale dragostei, ale rugăciunii şi postului, ale smereniei şi blândeţii, ale răbdării şi iertării, se schimbă pe sine, ziua şi noaptea, dintr-un păcătos în om fără de păcat, dintr-o fiinţă mărginită într-una veşnică.

Sfinţenia este starea normală a sufletului nostru după chipul lui Dumnezeu; de aceea, sfinţenia noastră este voită de Dumnezeu: ***“Căci aceasta este voia lui Dumnezeu: sfinţirea noastră” (I Tesaloniceni 4,3).*** Aceasta o vrea Dumnezeu de la noi, aceasta o cere şi în ea constă toată voia Lui faţă de noi. Iar noi săvârşim voia Lui numai dacă facem ceea ce este sfânt, ceea ce se sfinţeşte şi luminează. Numai atunci ne sfinţim şi ne luminăm. Lucrul acesta este cu putinţă să-l izbutim, dacă ne menţinem întotdeauna într-o dispoziţie sfântă prin exercitarea în har a virtuţilor-nevoinţelor evanghelice; dacă îndrumăm pe calea

sfinţirii şi luminii evanghelice toate gândurile noastre, toate simţămintele şi faptele noastre (vezi I Tesaloniceni 4,1-6).

Întreaga Evanghelie se rezumă într-o singură poruncă a lui Dumnezeu către noi toţi: “Fiţi sfinţi, cum sfânt sunt şi Eu“ (I Petru 1,16). În negrăita Sa condescendenţă, Dumnezeul iubirii îi face pe oameni egali cu El: pentru Dumnezeu şi pentru oameni sunt valabile aceeaşi Evanghelie, acelaşi har, acelaşi adevăr, aceeaşi dreptate, aceeaşi viaţă, aceeaşi bunătate: “Căci Cel ce sfinţeşte şi cei ce se sfinţesc dintr-unul sunt toţi” (Evrei 2,11). De aceea calea creştinilor este “calea sfinţilor” (Evrei 8,8). Apostolul sfătuieşte pe creştini: “După Sfântul care v-a chemat pe voi - adică după Hristos - aşa şi voi fiţi sfinţi în toată petrecerea voastră“ (I Petru 1,15). Porunca nou-testamentară este, de asemenea: “Umblaţi vrednic de Dumnezeu” (I Tesaloniceni 2,12; vezi şi Coloseni 1,10; Filip 1,27). Evanghelia nu este altceva decât o chemare a oamenilor de către Dumnezeu la sfinţire, la sfinţenie (I Tesaloniceni 4,7). A urmări sfinţenia împreună cu toţi (vezi Evrei 12,14) constituie regula tuturor raporturilor noastre reciproce. Fără de ea nimeni nu va vedea pe Dumnezeu (tot acolo). Domnul este sfânt, de aceea numai sfinţii, numai cei sfinţiţi şi luminaţi pot să-L vadă adică cei ce-şi însuşesc Adevărul veşnic cu toată fiinţa lor (vezi Ioan 17,17).

Când se caută adevărul veşnic este cu totul greşită întrebarea: ce este Adevărul? Întrebarea trebuie să sune astfel: Cine este Adevărul? Pentru că adevărul poate fi numai o persoană şi, desigur, o Persoană Dumnezeiască, iar nu un lucru: numai Dumnezeu Creatorul, iar nu o creatură. Dumnezeul-om răspunde: “Eu sunt Adevărul” (Ioan 14,6), dar numai celui care, din toată inima, din tot sufletul, din toată fiinţa lui, în rugăciuni şi lacrimi, în post şi priveghere, în suspine şi zbucium sufletesc, întreabă: cine este Adevărul?

Numai cei sfinţiţi de Adevărul veşnic sunt adevăraţii luminaţi, pentru că Adevărul a venit prin Iisus Hristos (Ioan 1,17). Fără El şi în afara Lui nu există şi nici nu poate exista Adevăr. Vreţi o schemă a acestui lucru? Iată-o: Hristos = Adevăr = Sfinţenie = Luminare. Adevărul creează în suflet o dispoziţie sfântă iar din sufletul sfânt izvorăsc continuu gânduri sfinte, dorinţe sfinte, simţăminte sfinte, fapte sfinte. Pentru aceasta creştinii se numesc sfinţiţi (Faptele Apostolilor 20,32; 26,18; I Corinteni 1,2). Nu crezi poate aceasta, pentru că te apasă păcatele, te strivesc patimile, dar ascultă cuvântul Evangheliei celei veşnice: “Toată făptura lui Dumnezeu… se sfinţeşte prin cuvântul lui Dumnezeu şi prin rugăciune” (I Timotei 4,5).

Toată făptura: şi tu şi eu, cu o singură condiţie: să punem în practică cuvântul lui Dumnezeu, Evanghelia, şi să ne rugăm. Da, rugăciunea sfinţeşte şi luminează. Dacă nu o ai, eşti departe de sfinţenie, de luminare şi, în consecinţă, şi de

adevărata cultură. Eşti, oare, făptură a lui Dumnezeu dacă nu te sfinţeşti pe tine însuţi prin Evanghelie şi prin rugăciune? Numai diavolul nu se poate sfinţi prin ele, deoarece datorită urii lui faţă de Dumnezeu a devenit atât de rău, încât din cauza relei lui voinţe a încetat de a mai fi făptura lui Dumnezeu; poate că a uitat chiar că a fost vreodată.

Mântuirea constă în sfinţirea omului prin Duhul Sfânt. Aceasta este o nevoinţă dificilă şi îndelungată pentru sfinţirea harismatică, câştigată prin lucrarea poruncilor evanghelice; o osteneală personală, lăuntrică şi neîncetată. La aceasta ne cheamă Dumnezeu prin Evanghelia Lui (II Tesaloniceni 2,12). Scopul vieţii omului pe pământ este dobândirea Duhului Sfânt, după cum mărturiseşte şi învaţă insuflat de Dumnezeu Sfântul Serafim din Sarov. Pentru aceasta Duhul Sfânt se numeşte Duhul sfinţeniei, Duhul sfinţirii (Romani 1,4).

Sfinţirea se manifestă ca luminare a omului de către Duhul Sfânt. De aceea, ziua Cincizecimii, ziua Duhului Sfânt, este ziua luminării de adevăr, de sfinţenie, în foc. În Duhul Sfânt sfinţenia şi lumina sunt unul şi acelaşi lucru; e ceea ce se întâmplă şi la Apostolii cei purtători de Duh şi la Sfinţii Părinţi. De aceea, sfinţii purtători de Duh sunt unicii luminători şi învăţători. Prin sfinţenia lor ei alungă păcatul din adâncul sufletului şi trupului omenesc, iar prin lumină luminează calea fiecărui om pentru a putea străbate valea morţii spre liniştea nemuririi. Pentru cel purtător de Duh toate sunt luminoase şi clare: viaţa şi moartea, bucuria şi durerea, sensul omului şi al lumii; pentru că el vede prin Duhul Sfânt raţiunea şi sensul a toate, ca şi Sfinţii Apostoli în ziua Cincizecimii. Botezul "în Duhul Sfânt şi în foc" (Marcu 1,8; Luca 3,16) este în acelaşi timp şi sfinţenie şi luminare. Din acest motiv, Botezul Domnului se numeşte Luminare. Născuţi pentru Duhul Sfânt, prin sfinţire şi luminare, creştinii sunt şi rămân creştini numai în Duh Sfânt, de aceea se şi numesc sfinţi.

În Botez şi în Mirungere, omul primeşte de la Duhul Sfânt plămada sfinţeniei cu care va trebui să-şi plămădească tot sufletul şi trupul lui prin exercitarea virtuţilor evanghelice. Prin întrupare, trupul divino-uman al lui Hristos a devenit literalmente al nostru, dar în mod trans-subiectiv, în timp ce prin Sfânta Euharistie acesta devine al nostru, real şi personal în mod obiectiv. Pentru că în Sfânta Euharistie se găseşte plinătatea şi desăvârşirea sfinţeniei şi a luminării. Dincolo de ea (adică de Sfânta Euharistie) natura omenească nu mai poate înainta, în ce priveşte intimitatea, unirea ei cu Dumnezeu, pentru că nu mai are unde să înainteze (vezi Evrei 10,10-14; I Corinteni 10,16-17).

Sfinţenia se manifestă întotdeauna ca lumină. Din acest adevăr trăieşte Evanghelia lui Hristos şi în lumea aceasta şi în cea îngerească, în Schimbarea la Faţă a Mântuitorului Hristos ni se înfăţişează modelul transformării fiecăruia dintre noi prin sfinţenie în lumină (vezi Matei 17,2; Luca 9,29). Transfiguraţi

prin sfinţenie, sfinţii revarsă pururea razele luminii celei pline de har care, uneori, prin harul lui Dumnezeu, poate străluci din ei ca un soare. Lucrul acesta se întâmplă foarte adesea sfinţilor Asceţi.

Iată câteva exemple.

“Era un oarecare avva Pamvo şi despre acesta se spune că a stăruit trei ani cerând de la Dumnezeu şi zicând: “Doamne, nu mă slăvi pe mine pe pământ!”; şi Dumnezeu l-a slăvit pe el atât de mult, încât nu putea cineva să-l privească în faţă, din pricina slavei pe care o răspândea faţa lui”.

“Spuneau despre avva Pamvo, că aşa cum Moise a luat chipul slavei lui Adam atunci când a fost slăvită faţa lui, tot aşa şi faţa lui avva Pamvo strălucea şi era întocmai ca un împărat şezând pe tronul lui; în acelaşi chip era şi avva Silvan şi avva Sisoe “.

“Spuneau despre avva Sisoe, că atunci când urma să se săvârşească, în timp ce părinţii se găseau aşezaţi lângă el, faţa lui strălucea ca soarele; şi le spunea lor: “Iată avva Antonie a venit”; iar după puţină vreme, le spunea: “Iată, ceata Proorocilor a venit”; şi faţa lui strălucea şi mai mult, şi le zicea: “Iată ceata Apostolilor a venit”; şi faţa lui s-a umplut îndoit de lumină. Şi iată-l că vorbea cu unii: iar bătrânii s-au rugat de el, spunând: “Cu cine vorbeşti, Părinte?” Şi acela le-a zis: “Iată îngerii au venit să mă ia şi-i rog să fiu lăsat să mă pocăiesc puţin”. Şi bătrânii i-au zis lui: “N-ai nevoie să te pocăieşti, Părinte!” Dar bătrânul le-a zis: “încă nu ştiu să fi pus început”; şi atunci toţi au aflat că este desăvârşit. Şi din nou faţa lui s-a făcut ca soarele. Şi toţi au strigat, iar el le-a zis lor: “Vedeţi, Domnul a venit şi zice: Aduceţi-Mi vasul pustiului”; şi îndată şi-a dat duhul. Şi a fost ca un fulger; şi toată casa s-a umplut de buna-mireasmă”.

Un exemplu asemănător avem în timpurile mai noi pe Sfântul Serafim din Sarov (Convorbirea cu Motovilov).

Transformat prin nevoinţele în har, omul devine treptat din ce în ce mai sfânt şi mai luminos. A trăi cineva în spirit evanghelic înseamnă să reverse lumina Cuvântului lui Dumnezeu, lumina dumnezeiască necreată, să se transforme în lumină, să devină lumină, pentru că viaţa şi lumina sunt de o fiintă în Dumnezeu şi în Dumnezeul-om (vezi Ioan 1,9) şi de aici şi în toţi creştinii adevăraţi. Această strălucire a Luminii celei pline de har este înfăţişată în Sfintele Icoane, printr-un nimb de lumină. Trăsătura caracteristică a personalităţii sfântului este aceea că el iradiază lumina adevărului veşnic, a dreptăţii, a sfinţeniei şi frumuseţii.

“Şi lumina în întuneric luminează şi întunericul nu a cuprins-o” (Ioan 1,5). Împărăţia morţii se întinde cât şi omul; pe cât omul face să crească influenţa lui în jurul său, pe atât se întinde şi moartea; aceasta este soarta lui tragică în lume. Veţi fi observat că în univers nimic nu este muritor decât numai omul şi cele din jurul lui. Umanismul! Un joc pueril şi zadarnic în angrenajul morii asurzitoare a morţii. Prin păcat şi prin moarte omul a transformat lumea aceasta într-o înfricoşătoare monstruozitate. Şi chiar şi oamenii mai puţin sensibili şi-ar fi pierdut capul în grozăviile acestea ale pământului, dacă nu li s-ar fi dat lumina “logosică” dumnezeiască, ce luminează în drumul lui, pe tot omul în întunericul cel nepătruns al păcatului şi al morţii (vezi Ioan 1,9; II Corinteni 4,6).

Lumina, Hristos, “a venit în lume şi oamenii au iubit mai mult întunericul (adică păcatul, moartea, răul), decât lumina”. De ce? - “Pentru că faptele lor sunt rele. Tot cel ce face cele rele urăşte lumina (“tot”: şi eu, şi tu, când facem răul) şi nu vine spre lumină, ca faptele lui să nu fie vădite că sunt rele” (Ioan 3,19-20). Există o tainică identitate între lumină şi binele dumnezeiesc cel veşnic după cum, iarăşi, există o unitate fatală între întuneric şi răul satanic, şi de aici se explică ura întunericului şi a răului împotriva a tot ceea ce este luminos şi bun.

“Cel ce face adevărul vine la lumină ca să se vădească lucrurile lui, că sunt lucrate în Dumnezeu” (Ioan 3,21).

Lumea este cufundată în întunericul păcatului. Şi în acest întuneric înfricoşător numai minunatul nostru Domn a putut să spună despre Sine: “Eu sunt Lumina lumii; cel ce urmează Mie nu va umbla întru întuneric şi va avea Lumina Vieţii” (Ioan 8,12).

Fără minunatul Domn Iisus, lumea este un întuneric mişunând de fantome. Atunci când îi priviţi cu ochiul lui Hristos, oamenii fără Hristos nu vi se par ca nişte înfricoşătoare fantome? Şi lucrurile nu vi se par ca nişte umbre fantastice, din care iese la iveală fiara cea oarbă a morţii? Dacă aveţi curajul să priviţi spaima în faţă, veţi simţi acest lucru şi atunci nu va rămâne altceva decât jalea şi doliul pentru Hristos. Pentru că, umblând fără de Hristos, în acest teatru al umbrelor care este lumea, omul “nu ştie încotro merge” (vezi Ioan 12,35). Ca să afle unde merge şi care este drumul care duce din această lume în cealaltă, omul trebuie să devină fiu al luminii. Cum? - Prin credinţa în Hristos ca Lumina lumii, pentru că într-o astfel de credinţă omul însuşi se naşte din lumină şi devine copil al luminii, fiu al luminii (vezi Ioan 12,36).

Credinţa în Hristos nu numai că-l eliberează pe om de întuneric, dar îl şi transformă în lumină, în fiu al luminii. De aceea zice Mântuitorul despre Sine Însuşi: “Eu am venit lumină în lume, ca tot cel ce crede în Mine să nu rămână întru întuneric” (Ioan 12,46).

Şi, într-adevăr, oricine a crezut cu adevărat în Hristos nu rămâne în întunericul morţii şi nici nu va rămâne vreodată. De aceea, credincioşii sunt luminaţi, iar cu lumina dumnezeiască a sufletului lor luminează toate tainele cerului şi ale pământului. Acest lucru l-a avut în vedere, Apostolul Pavel când scria creştinilor: “Cândva aţi fost întuneric, acum sunteţi lumină în Domnul; umblaţi ca fii ai luminii” (Efeseni 5,8. Vezi şi I Petru 2,9).

Sunteţi întuneric prin păcat, prin răutate, prin moarte, iar “în Domnul” aţi devenit lumină, adică prin Domnul, Care este sfinţenia adevărată şi lumina adevărată.

Mărturisind iarăşi acest lucru, Apostolul scria creştinilor: “Voi toţi sunteţi fii ai luminii şi fii ai zilei; nu suntem ai nopţii şi întunericului “ (I Tesaloniceni 5,5), pentru că Domnul Dumnezeul nostru este Părintele luminilor, al tuturor luminilor (Iacob 1,17).

Sfinţii cei purtători de Dumnezeu sunt lumina lumii, luceferii lumii (Matei 5,14; Ioan 8,12; Filipeni 2,15); de aceea, întunericul păcatului nu poate să-i cuprindă; nu sunt însă lumina, prin ei înşişi, ci datorită lui Hristos Care este în ei; ei sunt numai deţinători credincioşi şi purtători ai luminii lui Hristos. Dar ei, sfinţii, continuă să lumineze şi după moartea lor, pentru că ei răspândesc raze nu numai prin cuvintele lor sfinte, ci şi prin sfintele lor moaşte. Exemplul cel mai lămurit sunt pentru noi moaştele Sfântului Sava. De aceea le-au şi ars turcii. Dar este oare cu putinţă să ardă cineva lumina şi focul? Pentru că atunci focul devine şi mai mare…

“Domnul este luminarea mea şi Mântuitorul meu; de cine mă voi înfricoşa?” (Psalm 26,1).

Dumnezeu este sfinţenia desăvârşită şi lumina absolută, de aceea “întuneric nu este nicicum în El” (I Ioan 1,5). Noi suntem cu El “dacă umblăm în lumină, după cum El este în lumină” (I Ioan 1,7). Comuniunea cu El este o comuniune cu lumina, pentru că sfinţenia se hrăneşte cu lumina. Aceasta este o lege pentru viaţa evanghelică în Hristos. Lumina dumnezeiască şi sfinţenia deschid ochii sufletului nostru către realităţile veşnice atât ale acestei lumi cât şi ale celeilalte, în timp ce întunericul păcatului orbeşte şi nu ne lasă să vedem nimic din ceea ce este dumnezeiesc şi veşnic, nici în lumea aceasta nici dincolo de ea (vezi Ioan 2,10; Efeseni 1,18).

Sfinţenia este nevoinţa (asceza) în har, de aceea şi cultura este o astfel de nevoinţă (asceză). Omul le dobândeşte pe amândouă dacă câştigă virtuţile evanghelice. Pentru că Domnul adevărului ne-a zis: “Deci, dacă voi, fiind răi, ştiţi să daţi daruri bune copiilor voştri, cu cât mai mult Tatăl cel din cer va da

Duh Sfânt celor ce cer de la El?“ (Luca 11,13). Şi, într-adevăr, L-a dat atâtor şi atâtor sfinţi purtători de Duh şi îl dă şi-l va da întotdeauna. Dar cu o condiţie, pe care Sfântul Ioan Hrisostom o formulează în chipul următor: “Supune-te lui Dumnezeu în poruncile Lui, ca să te audă pe tine în rugăciunile tale”.

Cultura este o proiecţie a sfinţeniei. Numai omul sfinţit poate să sfinţească pe alţii; numai devenind el însuşi lumină, poate să lumineze pe alţii. Evanghelia Dumnezeului-om concentrează totul în lupta şi nevoinţa personală; toate încep de la însăşi persoana omului: salvat, omul salvează inevitabil şi pe alţii din jurul său; luminat, el luminează şi pe alţii. Aceasta este calea evanghelică, aplicată cu credincioşie în Ortodoxie, păzită şi apărată în ea.

Iată cum o trasează, ca un alt Fiu al Tunetului, marele sfânt şi învăţător al Bisericii, luminătorul lumii, Sfântul Grigorie Teologul: “Să te curăţeşti mai întâi pe tine însuţi şi apoi să curăţeşti pe alţii; Să devii tu însuţi mai întâi înţelept şi apoi să înţelepţeşti pe alţii; Să devii tu însuţi mai întâi lumină şi apoi să luminezi pe alţii; Să te apropii tu însuţi de Dumnezeu şi să aduci la El şi pe alţii; Să te sfinţeşti tu însuţi mai întâi, şi apoi să sfinţeşti pe alţii”.

Prin bunăvoinţa Proniei Dumnezeieşti trăim răstigniţi la întretăierea geografică şi religioasă a Răsăritului şi Apusului şi, de aceea poate ne găsim adesea într-un impas chinuitor. Aţi observat cât de mult sufletului nostru ortodox nu-i corespunde cultura raţionalist-scolastică a Europei romano-catolice şi protestante? Lucrul acesta se oglindeşte în chip lămurit în rătăcirea ideologică şi etică a celei mai mari părţi a intelectualilor noştri. Aceştia s-au înstrăinat de poporul nostru ortodox, de trupul Bisericii Ortodoxe şi de aceea şi-au pierdut sensibilitatea şi orientarea ortodoxă în problemele fundamentale ale vieţii şi ale morţii. Cultura după modelul “iluminismului” european nu poate fi o cultură pentru noi. Sensibilitatea şi conştiinţa ortodoxă acceptă şi recunoaşte numai pe sfinţi ca pedagogi şi învăţători şi numai sfinţenia ca luminare şi adevărata cultură. E o foame şi o sete foarte adâncă a sufletului nostru, mult mai adâncă decât socotesc mulţi dintre intelectualii noştri şi nimeni nu poate să o satisfacă, afară de Hristos şi de sfinţii Lui.

Omul care caută sincer sensul şi lumina vieţii găseşte întotdeauna o bucurie spirituală inexprimabilă, ca şi imbolduri spirituale şi orizonturi cât se poate de largi în tainica şi sfânta Biserică Ortodoxă. Nu există în mine şi în tine deznădejde şi tristeţe, îndoială şi întuneric, păcat şi moarte, pe care să nu le putem alunga cu minunatele rugăciuni ortodoxe.

⇒ *Dacă sufletul tău a fost cuprins de întuneric şi, paralizat, spiritul îţi este cufundat în întuneric, iată o rugăciune care te va ajuta în plâns şi lacrimi:*

“Luminarea celor ce stau întru întuneric, izbăvirea celor deznădăjduiţi,Ilisuse, Mântuitorul meu, către Tine mânec, Împărate al lumii, luminează-mă cu strălucirea Ta”.

⇒ *…Te-ai întunecat din cauza prea multelor păcate? Iată medicamentul:*

“Iisuse, Prea Dulce, luminează-mă pe mine cel întunecat; Iisuse, lumina mea, luminează-mă!”

⇒ *… Dacă gânduri necurate şi ruşinoase tulbură inima ta, aleargă la rugăciune şi roagă-te cu lacrimi:*

“Iisuse, Prea Dulce, luminează cugetele inimii mele; Iisuse, lumina cea sfântă, luminează asupra mea!”

⇒ *… Şi dacă, iarăşi, la orizontul sufletului tău se înfăţişează norii cei de foc ai plăcerii, recurge la această minunată rugăciune:*

“Iisuse, Prea Dulce, luminează simţirile mele întunecate de patimi; Iisuse, Prea Dulce, păzeşte inima mea de pofta cea rea!”

⇒ *… Iar când toate relele se năpustesc de pretutindeni asupra ta, ca să te arunce în întuneric, în deznădejde, în moarte, atunci strigă către Domnul cel atotmilostiv:*

“Spre cer ridic ochii inimii mele, spre Tine, Mântuitorul meu, mântuieşte-mă cu strălucirea Ta!’ “.

(Din: Sfântul Iustin Popovici, Omul şi Dumnezeul-Om. Abisurile şi culmile filozofiei”, Editura Sophia, 2010)

**Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!**

Predica la Cincizecime a Sfântului Iustin Popovici: Naşterea Bisericii lui Hristos. Ce trebuie sa facem cu sufletele noastre?

Naşterea Bisericii lui Hristos - Predica a patra la Cincizecime (1977)

Iată fraţilor, praznicul ce ne spune ce este acela omul: ce este acela sufletul omului, ce este aceea mintea omului, ce este aceea inima omului, ce este acela rostul omului. Marele praznic de astăzi ne spune această taină.

Domnul, creându-ne ca oameni, pentru ce ne-a dăruit Duh Sfânt? Ne spune praznicul de astăzi: pentru aceea ca noi să ne desăvârşim sufletul prin Sfântul Duh, să creştem în Duh Sfânt, să mergem cu Sfântul Duh prin această lume şi prin toată veşnicia. Bre, omule, nu este de glumă! Dumnezeu nu a glumit atunci când a creat omul. Omul este o taină profundă şi măreaţă, cea mai mare taină dumnezeiască în această lume.

La Înălţare, ce am proslăvit? Am proslăvit pe Domnul Hristos, care cu trupul S-a urcat şi S-a înălţat la Ceruri (Luca 24,51). Ce a spus prin aceasta Domnul? Domnul a spus că trupurile noastre, al meu şi al tău şi al fiecăruia, vor învia din morţi şi se vor înălţa deasupra tuturor Cerurilor. Domnul a devenit om ca să arate calea omului prin această lume. Şi ceea ce s-a întâmplat cu trupul Său, se va întâmpla cu trupul fiecăruia, cu trupul fiecărui om.

Şi astăzi, de ziua Pogorârii Sfântului Duh, de ziua Sfintei Treimi - ce slăvim? Slăvim cea mai mare minune a acestei lumi, fraţilor. Slăvim naşterea Bisericii lui Dumnezeu. ***Ce reprezintă această naştere a Bisericii lui Dumnezeu?*** Pogo-

rârea Sfântului Duh asupra Sfinţilor apostoli, asupra Bisericii lui Hristos, şi călăuzirea Bisericii de către Sfântul Duh prin această lume, şi prin toate lumile.

Sfântul praznic de astăzi arată care este puterea şi tăria Domnului Hristos şi în ce constă credinţa noastră.

Pentru ca credinţa voastră să nu fie în înţelepciunea acestui veac, ci în puterea lui Dumnezeu (1 Corinteni 2,5) - cum spune sfântul apostol. În Puteri şi în Duhul Sfânt.

Iată, doisprezece pescari din Galileea, doisprezece ţărani simpli pleacă în lume după Ziua de astăzi să propovăduiască - Pe cine? Ce? Să propovăduiască cea mai mare minune, cea mai dragă minune - pe Domnul Hristos, Cel Înviat din morţi! Şi cu puterea Sa, cu puterea Sfântului Duh, fac minuni pe care oamenii niciodată nu le-ar putea face fără puterile dumnezeieşti ale lui Dumnezeu.

După acest mare şi slăvit praznic doisprezece pescari simpli au plecat în lume. De ce? Să-L propovăduiască pe Domnul Hristos Cel Înviat. Pe Domnul Hristos Cel Înviat! Aceasta înseamnă: să-L propovăduiască pe Biruitorul morţii, pe Biruitorul păcatului, pe Biruitorul diavolului. Ei nu s-au temut de nimeni în această lume. Întregul Imperiu Roman de atunci, întreaga împărăţie romană s-a ridicat împotriva lor. Ei au devenit făclii, ce i-au ars pe păgâni. Până în anul trei sute treisprezece, adepţii lui Hristos au fost permanent prigoniţi întru numele lui Hristos. Şi cine a biruit? Oare, armele Imperiului Roman? Nu, nu, nu! Au biruit doisprezece pescari simpli din Galileea. Cu ce? Cu puterea lui Hristos! Au tămăduit bolnavi, au înviat morţi, au făcut nenumărate minuni, au alungat diavoli. Lumea a fost uluită şi stupefiată, i-au prigonit, i-au constrâns să se lepede de aceasta. Nu! Nimeni dintre ei nu s-a lepădat de Domnul Hristos, toţi au mers cu bucurie la moarte, toţi au mers la pierzanie pentru Domnul Hristos.

De aceea, noi, creştinii, nu ne temem de moarte, nu ne temem de prigonitorii noştri. Să se ştie, noi avem armă sigură pentru biruinţă, iar aceasta este moartea pentru Domnul Hristos. Noi prin aceasta biruim!

Atunci când marele Sfânt al lui Dumnezeu, Grigorie Teologul s-a adresat creştinilor în veacul al patrulea, a spus: Ştiţi că noi, creştinii, avem armă sigură a biruinţei, şi aceasta este moartea pentru Domnul. Noi cu bucurie mergem şi murim pentru Domnul Iisus, căci înaintea noastră este deschisă Veşnicia, înaintea noastră este deschisă Viaţa veşnică, înaintea noastră este deschisă Împărăţia Cerurilor. Ce ne vor face oamenii, ce ne vor face prigonitorii de astăzi? Chinuri, chinuri… Ţânţari care scuipă la soare şi scuipatul se întoarce asupra lor înşile.

Da, noi, ca creştini, suntem chemaţi ca să ne desăvârşim prin Sfântul Duh, prin Duhul care i-a făcut pe apostoli mucenici, şi pe toţi, pe nenumăraţi mucenici, şi pe nenumărate milioane de mărturisitori ai Domnului Hristos, şi astăzi şi ieri şi în toate veacurile.

Ce trebuie să facem cu sufletele noastre? Ceea ce au făcut Sfinţii apostoli cu sufletele tuturor credincioşilor: să ne umplem de credinţă în Domnul Hristos, de credinţă neclintită; să ne umplem de dragoste faţă de Domnul Hristos şi faţă de fraţii noştri; să ne umplem de rugăciune, de post, de toate virtuţile evanghelice: şi, astfel, dobândim Sfântul Duh, astfel, creştem în duh, propriul suflet îl înălţăm la Cer, îl facem nemuritor şi veşnic, îl aducem pe Sfântul Duh întru el.

Care este scopul vieţuirii noastre? Scopul vieţuirii noastre este să dobândim cât mai mult Duh Sfânt, ca să putem birui orice păcat, orice rău, orice diavol în această lume. Şi aceasta se realizează, fraţii mei, cu ajutorul rugăciunii, postului, milosteniei, milei şi a tuturor celorlalte virtuţi evanghelice. Scopul vieţuirii noastre este dobândirea Sfântului Duh. Dacă Îl vom dobândi, ce ne vor mai putea face oamenii? Bucuria noastră constă în aceea că noi suntem mai puternici decât moartea, nu numai decât moartea, ci mai puternici decât diavolul, decât orice păcat. De aceea, aţi auzit la Sfânta Liturghie: Sus să avem inimile! Nu ne temem de prigonitorii noştri, nu ne temem de aceia care vor să ne ia sufletele, ci cu credinţă în Domnul Hristos îi vom birui pe toţi vrăjmaşii credinţei noastre. Şi cu moartea noastră, dacă este nevoie.

Fie ca Bunul Dumnezeu în Ziua de astăzi, să ne dăruiască puterea şi tăria să ne naştem duhovniceşte, fiindcă în ziua de astăzi este născută Biserica lui Dumne-zeu, şi pentru că astăzi este ziua ei de naştere, astăzi este şi ziua de naştere a fiecărui creştin, a tuturor creştinilor îndeobşte. Ziua de naştere în Domnul Hristos, ziua de naştere în veşnicia noastră, ziua de naştere pentru tot ceea ce este Ceresc şi mai presus de Ceruri.

Astăzi, aşa cum se spune în minunatele cântări bisericeşti, s-a împlinit praznicul, s-a plinit mântuirea. Dumnezeu şi Domnul Hristos a spus omului pentru ce este omul în această lume. I-a dăruit toate mijloacele pentru mântuire, i-a dăruit toate mijloacele pentru îndumnezeire, i-a dăruit toate mijloacele pentru Viaţa veşnică. De aceea nu încetăm, fraţilor, să-L mărturisim pe Domnul Hristos cu îndrăzneală şi cu bărbăţie, cu curaj - pe Singurul Biruitor al păcatului, al morţii şi al diavolului. Şi Lui să I ne închinăm, întru El să vieţuim, şi în lumea aceasta şi în cealaltă. Amin.

(din: Cuviosul Iustin de Celie, Cuvinte despre veşnicie - predici alese, Editura Egumeniţa, 2013)

Mitropolitul Ierotei de Navpaktos (Hierotheos Vlachos) - O teologhisire patristică la praznicul Cincizecimii

Înainte de a Se urca la cer, Hristos le-a poruncit ucenicilor ca, după Înălţarea Sa, aceştia să se întoarcă la Ierusalim şi să aştepte acolo până ce vor fi înveşmântaţi cu putere din cer. Aşadar, El le-a făgăduit ucenicilor că vor lua Duh Sfânt, despre Care a vorbit în timpul vieţii Sale.

Făgăduinţa lui Hristos s-a împlinit la cincizeci de zile după Paşte şi la zece zile după Înălţarea Sa la ceruri. Atunci, Biserica prăznuieşte Cincizecimea, prin care este cinstită Sfânta Treime, după care, în ziua următoare, este sărbătorit şi slăvit Duhul Sfânt. Prin urmare, praznicul Cincizecimii este o sărbătoare a Sfintei Treimi.

Analizând sărbătoarea Cincizecimii, nu ne vom referi în amănunt la cea de-a treia Persoană a Sfintei Treimi, adică la Duhul Sfânt, ci vom sublinia doar acele fapte şi acele învăţături ale Sfintei Scripturi şi ale Sfinţilor Părinţi care se referă la Hristos. Prin urmare, vom pune mai mult accentul pe faptele hristologice care au legătură cu Duhul Sfânt. Dar pentru că nu există hristologie în afara triadologiei, trebuie să ne referim şi la dogma legată de taina Sfintei Treimi.

Sărbătoarea Cincizecimii a fost inclusă între cele douăsprezece mari praznice împărăteşti ale Bisericii pentru că este ultima sărbătoare a sfintei iconomii. ***Întruparea lui Hristos a avut drept scop biruinţa asupra morţii şi venirea Preasfântului Duh în inimile oamenilor.*** De altfel, se cunoaşte faptul că ***scopul vieţii bisericeşti şi duhovniceşti este de a ne face mădulare ale Trupului lui Hristos şi de a lua Duh Sfânt.*** Acestea două sunt indisolubil legate între ele.

Cuviosul imnograf spune că Cincizecimea este ultima sărbătoare din cele care se referă la reînnoirea omului: „Praznicul cel după praznice şi cel mai din

urmă să-l prăznuim noi, credincioşii, în chip luminat; aceasta este Cincizecimea, plinirea făgăduinţei şi a sorocului". Astfel, ***dacă Bunavestire a Maicii Domnului este începutul sfintei iconomii şi al întrupării Cuvântului, ziua Cincizecimii este punctul final, pentru că atunci omul s-a făcut prin Duhul Sfânt mădular al Trupului înviat a lui Hristos.***

Acestea sunt coordonatele între care se încadrează Cincizecimea, alături de toate celelalte fapte legate de Duhul Sfânt şi de Hristos, pentru că nu putem concepe hristologia în afara pnevmatologiei (învăţături despre Duhul Sfânt), şi nici pnevmatologia în afara hristologiei.

1. Cincizecimea creştină şi iudaică

Pogorârea Sfântului Duh s-a făcut în zi de duminică. Din acest fapt înţelegem importanţa duminicii, pentru că cele mai mari evenimente împărăteşti au avut loc în această zi. ***După cum spune Sfântul Nicodim Aghioritul, în prima zi, adică duminica, a început zidirea lumii, pentru că atunci a fost creată lumina. De asemenea, în zi de duminică a început reînnoirea creaţiei, prin Învierea lui Hristos şi tot în zi de duminică s-a desăvârşit reînnoirea creaţiei prin pogorârea Duhului Sfânt.*** **Crearea lumii s-a făcut de către Tatăl împreună cu Fiul şi cu Duhul Sfânt, reînnoirea s-a făcut de către Fiul, prin bunăvoirea Tatălui şi prin participarea Sfântului Duh, iar desăvârşirea zidirii s-a făcut de către Duhul Sfânt, Care purcede din Tatăl şi este trimis prin Fiul.**

Desigur, spunând aceste lucruri, scoatem mai întâi în prin plan Persoana care a zidit lumea, apoi pe cea care a fost în centrul reînnoirii creaţiei şi în fine, pe cea care a desăvârşit-o. Dar, aşa cum am învăţat şi cum credem, lucrarea Dumnezeului Treimic este comună şi în nici într-un caz nu putem să despărţim sau să izolăm vreuna dintre Persoanele Sfintei Treimi.

Cincizecimea creştină, prin care sărbătorim pogorârea Sfântului Duh, coincide cu Cincizecimea iudaică. Cu alte cuvinte, Duhul Sfânt S-a pogorât asupra Apostolilor şi i-a făcut pe aceştia mădulare ale Trupului înviat al lui Hristos în ziua în care iudeii sărbătoreau Cincizecimea.

Pentru iudei, Cincizecimea, era a doua sărbătoare ca importanţă după Paşte. Potrivit tradiţiei, prin ea se rememora primirea Legii lui Dumnezeu de către Moise pe muntele Sinai. La patruzeci de zile de la prima sărbătorire a Paştelui, Moise a urcat pe Muntele Sinai unde a primit Legea de la Dumnezeu.

În paralel însă, Cincizecimea iudaică era şi expresia recunoştinţei iudeilor pentru roadele pământului. Deoarece coincidea cu perioada strângerii recoltei, ea se numea şi sărbătoarea secerişului, iar iudeii aduceau la templu prinosul lor de roade. În plus, Cincizecimea, care era sărbătorită de israeliteni cu multă strălucire, mai purta numele de sărbătoarea săptămânilor (vezi Ieşirea 34, 22; Leviticul 23, 15-17; Numerii 28, 26-31; Deuteronomul 16, 9-10).

Această scurtă referire la Cincizecimea iudaică arată că ea era preînchipuirea Cincizecimii din Noul Testament.

- *Dacă în ziua Cincizecimii iudaice, Moise a primit Legea Vechiului Testament, în ziua Cincizecimii creştine, ucenicii au luat Duh Sfânt, prin Care au trăit Legea Noului Testament, adică Legea sfântului har.*
- *Dacă în Vechiul Testament, Cuvântul neîntrupat a dat Legea pe Sinai, în Noul Testament, Cuvântul întrupat şi înviat L-a trimis pe Duhul Sfânt la ucenicii care se găseau în încăperea de sus [a casei „unde se adunau de obicei”] ca să îi facă pe ei mădulare ale Trupului lui Hristos.*
- *Dacă la Cincizecimea Vechiului Testament se aducea prinos din roadele pământului, la Cincizecimea Noului Testament s-a adus prinos de roade duhovniceşti, din recolta pe care a făcut-o Hristos. Cu alte cuvinte, Apostolii s-au oferit pe ei înşişi lui Dumnezeu.*

Există, desigur, o mare diferenţă între revelarea lui Dumnezeu de pe Muntele Sinai şi revelarea din „încăperea de sus” din Ierusalim. ***Muntele Sinai fumega tot, că Se pogorâse Dumnezeu pe el în foc şi se ridica de pe el fum, ca fumul dintr-un cuptor şi tot muntele se cutremura puternic*** (Ieşirea 19, 18). Dumnezeu poruncise ca nimeni să nu se apropie de munte pentru ca să nu moară: ***tot cel ce se va atinge de munte va muri*** (Ieşirea 19, 12). Însă, în ziua pogorârii Sfântului Duh asupra ucenicilor, lucrurile au fost diferite. Ucenicii s-au umplut de bucurie şi s-au transformat. Din şovăielnici cum erau, ei s-au făcut oameni de neclintit, iar din muritori, au devenit dumnezei după har.

Diferenţa dintre Sinai şi casa din Ierusalim se vede şi din comparaţia între Legea Vechiului Testament şi cea a Noului Testament. **Prima Lege a fost scrisă pe table de piatră, însă acum, legea este scrisă în inimile Apostolilor.** Sfântul Apostol Pavel spune: ***sunteţi scrisoare a lui Hristos, slujită de noi, scrisă nu cu cerneală, ci cu Duhul Dumnezeului celui viu, nu pe table de piatră, ci pe tablele de carne ale inimii*** (I Corinteni 3, 3). Aşa cum consemnează Apostolul Pavel, prin pogorârea Duhului Sfânt s-a împlinit proorocia Profetului Ieremia: ***Pune-voi legile Mele în cugetul lor şi în inima lor le voi scrie şi voi fi lor Dumnezeu şi ei vor fi poporul Meu*** (Evrei 8, 10).

2. Cincizecimea sărbătoare a Sfintei Treimi

Sărbătoarea Ciniczecimii este sărbătoarea Sfintei Treimi, deoarece prin pogorârea Duhului Sfânt, ne încredinţăm de faptul că Dumnezeu este Treimic. Şi anterior, atât din Vechiul Testament, deşi mai vag, cât şi din învăţătura lui Hristos, oamenii au aflat că Dumnezeu este Treimic, dar încredinţarea în legătură cu cele trei ipostasuri ale lui Dumnezeu s-a făcut în ziua Cincizecimii. Astfel, ***Cincizecimea este sărbătoarea teologiei ortodoxe.***

Vorbind în termeni ortodocşi, spunem că învăţătura despre Dumnezeu (teologia [*În limba greacă: theologia (θεολογια). Cuvântul teologie provine din Theos (Dumnezeu) şi logos (cuvânt, învăţătură).*]) este diferită de învăţătura despre întrupare (iconomia). În ziua Cincizecimii însă, teologhisim despre iconomie şi aflăm că Dumnezeu este Treimic: Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh. În acord cu învăţătura ortodoxă revelată, Tatăl este fără de început, necauzat şi nenăscut, adică existenţa Sa nu este cauzată de ceva anume, Fiul S-a născut din Tatăl, iar Duhul Sfânt purcede din Tatăl. Cuvintele nenăscut, naştere, purcedere ne-au fost dezvăluite de Hristos şi nu putem să le înţelegem prin raţiune, ele rămânând o taină. ***Cert este că Fiul şi Duhul Sfânt provin din Tatăl în chip diferit, adică au trăsături ipostatice şi moduri de existenţă diferite, dar au aceeaşi fiinţă cu Tatăl.***

În ciuda faptului că Tatăl este născător şi purcezător, iar Fiul este născut şi Duhul Sfânt este purces, Ei au aceeaşi fiinţă (substanţă) şi aceeaşi slavă (energie). Toate cele trei Persoane ale Sfintei Treimi sunt de o fiinţă, de o slavă, de o putere şi nimeni nu este mai mare decât celălalt, adică Fiul şi Duhul Sfânt nu sunt de o mai mică importanţă decât Tatăl. Atunci când vorbim despre prima, a doua sau a treia Persoană a Sfintei Treimi, nu facem o ierarhie după însemnătate, după superioritate sau după putere, ci ne referim la modul lor de existenţă (Sfântul Vasile cel Mare). În fine, trebuie să spunem că logica omului, dar şi cuvintele şi înţelesurile omeneşti sunt neputincioase să redea taina Dumnezeului Treimic.

Sfinţii Părinţi au trăit această taină prin experienţă revelatoare, atât cât le-a fost lor cu putinţă. ***Sfântul Grigorie Teologul vorbeşte despre trei lumini care l-au înconjurat în timpul revelaţiei pe care a avut-o. El scrie: „Nu am apucat să înţeleg ce se întâmpla şi trei lumini m-au înconjurat. Nu am ajuns să înţeleg cele trei lumini şi am fost readus în fire”.***

Taina Sfintei Treimi ne-a fost dezvăluită de Însuşi Hristos, Care, vorbind ucenicilor Săi, le-a spus că ***Duhul Sfânt purcede din Tatăl şi este transmis prin El Însuşi*** (cf. Ioan 15, 26). Aceasta înseamnă că Fiul lui Dumnezeu nu ia parte la purcederea Duhului Sfânt, ci participă numai la trimiterea Sa înspre lume, iar această trimitere este tocmai arătarea Duhului în lucrare. ***Astfel, după cum explică Sfântul Grigorie Palama, Sfântul Duh purcede din Tatăl, putând***

spune că vine de la Fiul numai din punctul de vedere al lucrării şi al arătării Sale în lume, nu din punctul de vedere al existenţei fiinţei Sale. Existenţa Duhului Sfânt este altceva faţă de arătarea Sa prin lucrare.

Tatăl este suficient Lui Însuşi şi naşte înainte de veacuri şi pentru vecie Dumnezeu egal cu Sine, adică pe Fiul şi purcede Dumnezeu egal, adică pe Duhul Sfânt, fără ca Dumnezeirea să se despartă prin separarea Persoanelor, Ea rămânând unită neamestecat în cele trei Persoane ale Sfintei Treimi. Faptul că Fiul S-a născut din Tatăl nu înseamnă că este ulterior ca existenţă Părintelui Său, pentru că nu a trecut un anumit interval de timp între nenaşterea Tatălui şi naşterea Fiului sau purcederea Sfântului Duh. Cele trei Persoane ale Sfintei Treimi sunt veşnice, fără de început, de acelaşi rang şi de aceeaşi cinste (Leon, înţeleptul).

3. Lucrarea lui Hristos şi a Duhului Sfânt este comună

Zidirea şi rezidirea lumii au fost făcute prin lucrarea comună a Dumnezeului Treimic. Tocmai acest adevăr teologic ne îndeamnă să spunem că lucrarea lui Hristos nu este diferită de cea a Duhului Sfânt. Subliniem acest lucru deoarece există marele pericol de a vorbi despre iconomia lui Hristos ca şi cum ea ar fi fără legătură cu cea a Duhului Sfânt şi despre iconomia Duhului Sfânt ca fiind o iconomie fără legătură şi separată de cea a lui Hristos.

Dumnezeu Cuvântul S-a făcut om prin bunăvoirea Tatălui şi prin participarea Duhului Sfânt. Hristos a fost zămislit în pântecele Născătoarei de Dumnezeu de la Duhul Sfânt. Mai apoi, după Învierea Sa şi desigur, în ziua Cincizecimii, Hristos a trimis Duhul Sfânt, pentru că Duhul Sfânt Se transmite prin Hristos. Iar când Duhul a venit la Apostoli, Hristos a luat chip în inima lor, adică aceştia au fost făcuţi mădulare ale Trupului înviat a lui Hristos. Din aceste motive nu putem vorbi despre existenţa vreunei diferenţe între lucrarea Fiului şi cea a Duhului Sfânt.

Acest lucru reiese limpede din Sfânta Scriptură. În timpul vieţii Sale, Hristos a tămăduit şi a curăţit inimile Apostolilor prin învăţătura Sa, prin descoperirea tainelor Sale şi prin minunile pe care le-a săvârşit, iar la sfârşit, a spus: ***Acum voi sunteţi curaţi, pentru cuvântul pe care vi l-am spus*** (Ioan 15, 3). Cu un alt prilej, a spus că ***cine Îl iubeşte şi păzeşte cuvântul Său, pe acela îl va iubi şi Tatăl Său şi drept urmare: Noi vom veni la el şi ne vom face locaş la el*** (Ioan 14, 23).

Faptul că Tatăl şi Fiul vor locui în inima curăţită şi sfinţită a omului nu înseamnă că Duhul Sfânt va lipsi sau că El este străin de lucrarea de sfinţire, deoarece, într-un alt loc, ***Hristos a făgăduit ucenicilor că le va trimite Duhul***

Sfânt Care purcede de la Tatăl şi Care rămâne la voi şi în voi va fi (Ioan 14, 17). Drept aceea, ***omul care primeşte harul Dumnezeului Treimic se face mădular al Trupului înviat al lui Hristos, sălaş al lui Dumnezeu Tatăl şi templu al Duhului Sfânt, adică vas al Dumnezeului Treimic.***

Într-un tropar din canonul iambic al sărbătorii Cincizecimii, Sfântul Ioan Damaschin foloseşte exprimarea „Sfântul Duh este semnul lui Dumnezeu Cuvântul Care S-a născut din Tatăl". Duhul Sfânt este numit semn al Cuvântului deoarece El Îl vădeşte pe Dumnezeu Cuvântul, căci ***„fără Duhul Sfânt, Fiul Unul-Născut nu poate fi cugetat" (Sfântul Grigorie al Nisei).*** De altfel, Sfântul Apostol Pavel spune că nimeni nu poate să zică ***„Domn este Iisus" decât în Duhul Sfânt*** (I Cor. 12, 3). De asemenea, ***Duhul Sfânt este numit semnul Cuvântului pentru că El i-a învăţat pe ucenici în acelaşi fel în care i-a învăţat şi Hristos şi le-a adus aminte ceea ce Însuşi Hristos le-a spus. De aceea, Duhul Sfânt S-a făcut semn, adică prin El s-a arătat că Hristos este cu adevărat Fiul şi Cuvântul lui Dumnezeu şi că Fiul este de o fiinţă şi de o cinste cu Duhul Sfânt (Sfântul Nicodim Aghioritul).***

Prin întruparea Sa, Fiul lui Dumnezeu L-a slăvit pe Tatăl. În ziua Cincizecimii, Duhul Sfânt S-a pogorât asupra Apostolilor, slăvindu-L astfel pe Fiul (Leon, înţeleptul). Aşadar, putem spune că Tatăl L-a slăvit pe Fiul, numindu-L Fiu iubit; Fiul S-a slăvit prin câte a săvârşit cu lucrarea Duhului Sfânt; Fiul L-a slăvit pe Tatăl prin întreaga lucrare de mântuire a neamului omenesc; în acelaşi timp, Fiul L-a slăvit pe Duhul Sfânt pentru că L-a descoperit ucenicilor; Duhul Sfânt, Care are în Biserică o lucrare bogată, Îl slăveşte pe Tatăl din Care purcede, dar şi pe Fiul, pentru că cei care iau Duh Sfânt se fac copii ai lui Dumnezeu şi mădulare ale Trupului lui Hristos.

Din toate acestea, vedem că lucrarea Fiului nu este diferită de cea a Duhului Sfânt. Mântuirea omului este lucrarea comună a Dumnezeului Treimic. Această temă deosebit de importantă, care dezvoltă un mare adevăr teologic, va fi mai bine analizată în cele ce urmează.

4. Cei doi Mângâietori

Duhul Sfânt I-au fost date multe nume. Unul dintre acestea, care înfăţişează lucrarea săvârşită în Biserică, dar şi în viaţa oamenilor, este Mângâietor. Însuşi Hristos L-a numit astfel pe Duhul Sfânt atunci când le-a vorbit ucenicilor, cu puţină vreme înainte de Patima Sa: ***Eu voi ruga pe Tatăl şi alt Mângâietor vă va da vouă ca să fie cu voi în veac, Duhul Adevărului*** (Ioan 14, 16-17). Ceva mai târziu, Duhul Sfânt este caracterizat de Hristos ca fiind Mângâietorul Care îi va învăţa pe ucenici şi Care le va reaminti cele spuse de El Însuşi în timpul vieţii Sale. Dar ***Mângâietorul, Duhul Sfânt, pe Care Tatăl Îl va trimite întru***

numele Meu, Acela vă va învăţa toate şi vă va aduce aminte despre toate cele ce v-am spus Eu (Ioan 14, 26). Având încredinţarea că Duhul Sfânt este Mângâietorul, ne rugăm acestuia: „Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul adevărului…”

Duhul Sfânt se numeşte Mângâietor deoarece îl mângâie pe omul care se luptă împotriva păcatului şi care se străduieşte să păzească toate poruncile lui Hristos. Lupta este dură pentru că este dusă împotriva duhurilor viclene. În această luptă, Duhul Sfânt este mângâietor. ***Sfântul Ioan Gură de Aur spune că Duhul Sfânt Se numeşte paraklitos [În limba greacă: παρακλητος] (mângâietor) de la parakalin [În limba greacă: παρακαλειν](a încuraja, a sfătui, a mângâia, a apăra). Şi, pentru că „a-i încuraja” şi „a-i sfătui” pe oameni sunt trăsături definitorii ale lui Dumnezeu, numindu-L astfel pe Duhul Sfânt, Hristos Îl caracterizează pe Acesta ca fiind Dumnezeu.***

Important pentru studiul hristologic pe care îl facem aici este că Însuşi Hristos Îl numeşte pe Duhul Sfânt Mângâietor, dar şi faptul că, în acelaşi timp, El spune că Duhul Sfânt este alt Mângâietor. ***Dacă Duhul Sfânt este alt Mângâietor, înseamnă că şi Hristos este un Mângâietor Care îi ajută pe oameni.*** Într-una din epistolele sale soborniceşti, Sfântul Evanghelist Ioan recomandă creştinilor să nu păcătuiască. În continuare, el spune că şi dacă vor păcătui, să nu deznădăjduiască, pentru că „avem mijlocitor [*În Biblia grecească, în acest loc se foloseşte cuvântul paraklitos, care în mod obişnuit este tradus în limba română prin Mângâietor. Aşadar, traducerea literală a textului grecesc ar fi „avem Mângâietor către Tatăl”. Varianta „avem mijlocitor către Tatăl”, aşa cum apare ea în Biblia românească, este cea corectă din punct de vedere semantic, dar acolo unde se foloseşte cuvântul mijlocitor trebuie să înţelegem că este vorba de fapt despre Mângâietor.*]” către Tatăl, pe Iisus Hristos cel drept [*I Ioan 2, 1.*]. Aşadar, **Hristos şi Duhul Sfânt sunt cei doi Mângâietori ai lumii. Desigur şi Dumnezeu Tatăl este Mângâietor al oamenilor, pentru că mângâierea şi ajutorul reprezintă lucrarea comună a Dumnezeului Treimic.**

Exprimarea alt Mângâietor arată că Hristos şi Duhul Sfânt sunt ipostasuri diferite. ***Tâlcuind cuvintele alt Mângâietor, Sfântul Grigorie Teologul spune că aceasta arată „împreună-împărăţia” şi fiinţa comună a celor două ipostasuri. Faptul că Hristos spune că va trimite alt Mângâietor arată că şi El este Mângâietor. Acesta este altul şi este la fel ca Mine. De aici putem să înţelegem că Hristos şi Duhul Sfânt sunt de aceeaşi cinste.***

5. Sfântul Duh îL reveleazặ pe Cuvântul neîntrupat

Duhul Sfânt este de o fiinţă cu Fiul şi cu Tatăl, pentru că cele trei Persoane ale Sfintei Treimi au aceeaşi fiinţă sau fire şi aceeaşi energie sau slavă. De aceea, acolo unde Se află Hristos Se află şi Duhul Sfânt.

Anterior, am subliniat faptul că Persoanele Sfintei Treimi nu Se despart, iar lucrarea lor nu diferă. ***Sfântul Maxim Mărturisitorul spune că Sfântul Duh lucrează asupra tuturor oamenilor, însă în mod diferit.*** Pentru că toţi oamenii sunt zidirea lui Dumnezeu, Duhul Sfânt acţionează asupra tuturor, fără nici o excepţie, cu energie proniatoare, care este energia ce ţine şi mişcă funcţiile lor fireşti.

- *Alături de aceasta, asupra celor care se află sub Lege, Duhul Sfânt lucrează cu har care îi îndeamnă spre necălcarea poruncilor şi îi iluminează spre cunoaşterea lui Hristos.*
- *De asemenea, pentru cei care trăiesc în Hristos, harul este înfietor, căci aceştia se fac fii ai lui Dumnezeu prin lucrarea Duhului Sfânt.*
- *În fine, asupra celor îndumnezeiţi, adică asupra celor care s-au arătat vrednici de a trăi în cetatea lui Dumnezeu şi de a se face sălaş al puterii Sale îndumnezeitoare, Duhul Sfânt acţionează cu har înţelepţitor.*

Aşadar, ***Duhul Sfânt lucrează în toţi, dar în chip diferit, în funcţie de starea duhovnicească în care se găseşte fiecare.***

Astfel privind lucrurile, înţelegem că Duhul Sfânt lucra şi asupra profeţilor din Vechiul Testament, pentru că aceştia prooroceau despre Cuvântul întrupat, adică despre Hristos, prin puterea şi prin energia Duhului Sfânt. Din teologia ortodoxă cunoaştem foarte bine faptul că toate revelaţiile lui Dumnezeu din Vechiul Testament au fost revelaţii ale celei de-a doua Persoane a Sfintei Treimi, adică ale Cuvântului neîntrupat. Însă prezenţa Cuvântului se afla în legătură cu cea a Duhului Sfânt. Astfel, Duhul Sfânt a fost Acela Care L-a arătat profeţilor pe Cuvântul neîntrupat şi prin Duhul Sfânt se descopereau cele ce aveau să fie.

Sfântul Vasile cel Mare spune că Duhul Sfânt venea în gândul profeţilor pentru ca aceştia să proorocească binele ce avea să fie. Un caz aparte este cel al Sfântului Ioan Înaintemergătorul, care s-a umplut de Duh Sfânt de pe vremea de când era făt de şase luni în pântecele mamei sale. ***După cum spune Sfântul Grigorie Palama, el a primit prin Duhul Sfânt desăvârşirea veacului ce va să fie încă din pântecele mamei sale şi a teologhisit despre Hristos.*** În plus, după cum am văzut atunci când am vorbit despre praznicul Întâmpinării Domnului, Dreptul Simeon L-a recunoscut pe Hristos tot prin Duhul Sfânt.

Prin urmare, Duhul Sfânt a lucrat şi în Vechiul Testament, însă în chip diferit de cel în care lucrează în Noul Testament şi în Biserică. Aşa cum am spus şi mai

înainte, ***în Vechiul Testament Duhul Sfânt atrăgea atenţia proorocilor despre călcarea poruncilor şi le dezvăluia venirea lui Hristos, în vreme ce în Noul Testament El îi face pe oameni fii ai lui Dumnezeu şi mădulare ale Trupului lui Hristos şi îi îndreaptă spre îndumnezeire.***

6. Lucrarea Duhului Sfânt în Noul Testament

Întruparea Fiului lui Dumnezeu Cuvântul, ca de altfel, întreaga lucrarea a sfintei iconomii, nu s-a făcut fără Duhul Sfânt. ***Sfântul Vasile cel Mare este foarte expresiv în acest sens. El spune că Duhul Sfânt a anunţat şi a dezvăluit sosirea lui Hristos în lume.*** Duhul Sfânt nu a fost despărţit de Hristos nici atunci când Acesta din urmă Se afla în lume cu trupul. De asemenea, lucrările puterii şi vindecările se fac tot prin lucrarea Duhului Sfânt, demonii sunt alungaţi de oameni prin Duhul lui Dumnezeu, diavolul este stârpit de acolo unde Se află Duhul Sfânt, iar iertarea păcatelor şi învierea morţilor se fac tot prin lucrarea celei de-a treia Persoane a Sfintei Treimi.

Dacă Duhul Sfânt lucra în profeţii şi în drepţii Vechiului Testament, vorbindu-le şi dezvăluindu-le pe Hristos, cu atât mai mult a lucrat asupra Apostolilor şi a ucenicilor Mântuitorului. ***Pentru că Duhul Sfânt acţionează după starea duhovnicească a omului şi la timpul potrivit, asupra ucenicilor a lucrat în trei chipuri, corespunzător cu trei intervale de timp diferite. Astfel, înainte ca Hristos să Se slăvească prin Patimă, adică înainte de Patimi şi de Răstignirea pe Cruce, Duhul Sfânt lucra „slab”, după Învierea lui Hristos lucra „cu mai multă putere”, iar după Înălţarea lui Hristos la ceruri lucra „desăvârşit” (Sfântul Grigorie Teologul).*** Trebuie să mai adăugăm faptul că Sfântul Duh nu Se desăvârşeşte pe Sine, pentru că este desăvârşit, ci îi desăvârşeşte şi îi sfinţeşte pe oameni. ***Duhul Sfânt este „Cel care desăvârşeşte nu Cel care Se desăvârşeşte” (Sfântul Grigorie Teologul).*** Aşadar, El i-a desăvârşit şi i-a împlinit pe Apostoli care erau nedesăvârşiţi.

Fiul lui Dumnezeu neîntrupat a spus prin Profetul Ioil: ***Dar după aceea, vărsa-voi Duhul Meu peste tot trupul şi fiii şi fiicele voastre vor profeţi, bătrânii voştri visuri vor visa*** (Ioil 3, 1). Fără îndoială, aici se vorbeşte despre venirea Duhului Sfânt din ziua Cincizecimii şi despre dăruirea harului proorocirii. ***După spusele Sfântului Chiril al Alexandriei, profeţia aceasta se referă la cele ce s-au petrecut în ziua Cincizecimii, pentru că atunci, ucenicii vorbeau proorocind, adică propovăduiau tainele lui Hristos care au fost profeţite în Vechiul Testament. Prin puterea Sfântului Duh, ucenicii au înţeles în acel ceas toate proorocirile din Vechiul Testament despre Persoana lui Hristos.*** Aşadar, ei s-au desăvârşit în cunoştinţă prin revelaţie.

Astfel, ***prin puterea şi prin energia Duhului Sfânt, firea omenească a revenit la starea de la începuturile ei, pentru că a dobândit harul proorocirii, aşa cum avea Adam în Rai (Sfântul Nicodim Aghioritul).*** Cu adevărat, văzând viaţa lui Adam din Rai de dinainte de cădere, ne dăm seama că el avea gând curat şi că profeţea. Dumnezeu a făcut-o pe Eva din coasta lui Adam pe când el dormea, însă atunci când s-a trezit din somn şi a văzut-o pe Eva, Adam s-a luminat prin puterea Duhului Sfânt şi a cunoscut că ea s-a născut din trupul său: ***Iată, acesta-i os din oasele mele şi carne din carnea mea*** (Facerea 2, 23).

Aceasta înseamnă că toţi cei care primesc Duh Sfânt şi sunt membri ai Bisericii nu numai că sunt readuşi la starea anterioară, în care se găsea Adam, dar urcă şi mai sus, pentru că se unesc cu Hristos. Aşa cum vedem din Vieţile Sfinţilor, cel care are Duh Sfânt se face prooroc, adică dobândeşte har de profet, văzând şi trăind împărăţia lui Dumnezeu şi cunoscând tainele lui Hristos. Prin puterea şi prin harul Duhului Sfânt, darul de a prooroci devine starea firească a omului. Rugăciunea minţii este o dovadă a acestui har şi a lucrării Sfântului Duh.

7. Duhul Sfânt şi Biserica

Din eclesiologie se vădeşte modul în care Duhul Sfânt lucra atât în Vechiul Testament, cât şi în Noul Testament. Studiind această temă, putem observa anumite aspecte importante care arată legătura strânsă dintre hristologie şi pnevmatologie.

După spusele Sfinţilor Părinţi, Biserica a existat şi înainte de întruparea lui Hristos, fiindcă începuturile sale au fost legate de crearea îngerilor şi a omului. Căderea lui Adam a însemnat şi căderea Bisericii; totuşi ea a dăinuit în persoana profeţilor şi în general, a bărbaţilor drepţi din Vechiul Testament. În ciuda faptului că Biserica nu încetase să existe, stăpânirea morţii era puternică şi de aceea, ***chiar dacă drepţii din Vechiul Testament ajungeau la îndumnezeire şi Îl cunoşteau pe Cuvântul neîntrupat (Sfântul Ioan Gură de Aur), întunericul rămânea desupra lor şi ei coborau în iad.***

Prin întruparea Sa, care a fost lucrată prin Duhul Sfânt, Hristos a luat „trupul Bisericii" (Sfântul Ioan Gură de Aur), adică a luat firea omenească curată şi neîntinată, pe care a unit-o cu Dumnezeirea în ipostasul Său. În acest fel, Biserica a dobîndit Cap şi S-a făcut ea însăşi Trup a lui Hristos.

Clement Romanul spune că la început Biserica era duhovnicească, ea fiind creată cu apariţia îngerilor, iar mai târziu prin întruparea Cuvântului, „ea s-a arătat în Trupul lui Hristos", adică a devenit Trupul lui Hristos. De asemenea, fiindcă întruparea lui Dumnezeu Cuvântul a fost lucrarea Duhului

Sfânt, tot ceea ce are loc în Biserică se face şi prin lucrarea Duhului Sfânt, fapt pentru care Cincizecimea este strâns legată de eclesiologie.

Hristos a spus cândva Apostolului Petru: ***tu eşti Petru şi pe această piatră voi zidi Biserica Mea şi porţile iadului nu o vor birui*** (Matei 16, 18). Această zidire a Bisericii s-a împlinit prin moartea lui Hristos pe Cruce şi prin pogorârea Sa la iad. Sufletul lui Hristos a coborât la iad împreună cu Dumnezeirea, iar Trupul Său, împreună cu Dumnezeirea, a rămas în mormânt. În acest fel, puterea iadului şi a morţii a fost biruită şi din acel moment, moartea a încetat să mai stăpânească asupra Bisericii, care este acum Trupul lui Hristos.

Putem spune că Biserica a fost zidită în ziua Cincizecimii în sensul că, în acea zi, Apostolii s-au făcut mădulare ale Trupului lui Hristos. Dacă ***până atunci Sfinţii Apostoli erau în comuniune cu Hristos, după aceea, prin puterea şi prin harul Duhului Sfânt, ei s-au făcut mădulare al Trupului lui Hristos.*** Mai înainte Biserica avea numai duh, acum însă ea are şi trup. Sfinţii, adică cei îndumnezeiţi, nu au legătură şi comuniune numai cu Dumnezeu Cuvântul neîntrupat, ci şi cu Dumnezeu Cuvântul întrupat, adică cu Dumnezeu-Om Hristos. Învăţătura care spune că Biserica este Trupul lui Hristos, iar sfinţii sunt mădularele Trupului lui Hristos, este dezvoltată şi de Sfântul Apostol Pavel (I Cor. 12, 1-31). Biserica nu este doar o organizaţie religioasă, ci este Însuşi Trupul lui Hristos. În plus, diferenţa dintre darurile pe care le avem [*Aici se face o paralelă între diferenţa dintre darurile pe care le au oamenii şi diferenţa firească dintre mădularele aceluiaşi trup, având în vedere faptul că oamenii sunt mădulare ale Trupului lui Hristos. Vezi I Cor. 12.*] vine din lucrarea Duhului Sfânt. În concluzie, Apostolul Pavel spune: ***voi sunteţi trupul lui Hristos şi mădulare fiecare în parte*** (I Cor. 12, 27).

Trebuie să mai adăugăm faptul că în învăţătura Sfinţilor Părinţi putem distinge două adevăruri care arată că lucrarea Persoanelor Sfintei Treimi este comună şi anume: ***creştinii sunt mădulare ale Trupului lui Hristos*** (cf. I Cor. 12, 27), dar în acelaşi timp, ***ei sunt şi temple ale Duhului Sfânt*** (cf. I Cor. 6, 19). Cele două adevăruri nu se contrazic.

8. Ce înseamnă pogorârea Duhului Sfânt din ziua Cincizecimii

Duhul Sfânt a pogorât în ziua Cincizecimii. Acest lucru nu înseamnă că mai înainte El nu era prezent pe pământ şi la oameni, ci arată că Duhul Sfânt lucrează în chip diferit, aşa cum am văzut şi anterior. Putem înfăţişa aici două aspecte care rezultă din tâlcuirea pogorârii Duhului Sfânt şi a lucrării Sale diferite asupra oamenilor.

- *Primul aspect este că,* ***în ziua Cincizecimii, Apostolii au înţeles că Duhul Sfânt nu este o energie a lui Dumnezeu, ci un ipostas aparte.*** *Sfântul Duh, Care în Vechiul Testament Se arăta discret, în chipul unei suflări de vânt, ca un sunet, ca o boare sau ca inspiraţie pentru profeţi, în ziua Cincizecimii se arăta „ca având ipostas propriu”.* ***Aşadar, atunci când s-a încheiat lucrarea de revelare a ipostasului lui Hristos, a început lucrarea de revelare a ipostasului Duhului Sfânt (Sfântul Grigorie Palama).***
- *Cel de-al doilea aspect care rezultă din interpretarea pogorârii Duhului Sfânt în ziua Cincizecimii este că* ***Duhul Sfânt i-a făcut pe ucenici mădulare ale Trupului lui Hristos şi le-a da puterea de a lua parte la biruinţa lui Hristos asupra morţii.***

Pentru a tâlcui aspectele legate de pogorârea Duhului Sfânt, Sfântul Nicodim Aghioritul foloseşte fragmente din scrierile Cuviosului Nichita Stihatul şi ale Sfântului Vasile cel Mare, potrivit cărora Duhul Sfânt nu S-a pogorât ca un rob, ci în chip împărătesc şi de sine stătător. Hristos S-a întrupat prin voia Sa, pentru că nu a fost silit de nimeni; în acelaşi fel, Duhul Sfânt i-a făcut pe ucenici mădulare ale Trupului lui Hristos prin voia Sa liberă. De altfel, voia Tatălui este şi voia Fiului şi a Duhului Sfânt şi invers. Energia şi voirea Dumnezeului Treimic sunt comune.

De la sine puterea (libertatea) are însemnătate diferită, după cum se referă la Dumnezeu, la îngeri sau la oameni. ***Spunem că Dumnezeu este liber, „atotstăpânitor, atoatevăzător, mai presus de fiinţă, dar mai presus de toate, este Dumnezeu de sine stătător”.*** Dumnezeu nu poate fi însă cuprins în înţelesuri omeneşti.

Îngerii sunt liberi, fireşte şi îşi folosesc libertatea neîmpiedicat, adică împlinesc imediat ceea ce vor, pentru că nu au obstacole în această împlinire, neoprindu-i nici trupul şi nici o altă forţă contrară. Şi oamenii sunt de sine stătători, adică liberi, dar libertatea lor este trunchiată de faptul că nu pot împlini cu uşurinţă ceea ce doresc. Acest lucru este cauzat de atacul diavolului, de îngreuierea trupului şi de patimile în faţa cărora omul s-a supus prin propria sa voire. Tocmai de aceea voirea şi libertatea trebuie să Îi fie întărite de Dumnezeu. În Vechiul Testament este scris: ***dobândeşte har de le Domnul*** [*În Septuaginta: “dobândeşte voie de la Domnul”.*] (Pilde 8, 35). Iar Apostolul Pavel spune: ***Căci Dumnezeu este Cel ce lucrează în voi şi ca să voiţi şi ca să săvârşiţi, după a Lui bunăvoinţă*** (Filip. 2, 13).

Aceasta înseamnă că pogorârea Duhului Sfânt în inimile Apostolilor – ca şi lucrarea pe care El o săvârşeşte în inimile oamenilor – îşi are izvorul în propria voire a celei de-a treia Persoane a Sfintei Treimi. În nici un caz Duhul Sfânt nu

săvârşeşte această lucrare ca un slujitor. Trebuie însă ca oamenii să răspundă la lucrarea Duhului Sfânt prin propria lor voire, pentru că Dumnezeu nu le încalcă libertatea. Dar voia şi libertatea trebuie să fie întărite de Dumnezeu, pentru că în stare de cădere, omul este o fiinţă subjugată care are libertatea limitată.

De menţionat este faptul că, atunci când vorbim despre pogorârea Duhului Sfânt din ziua Cincizecimii, prin aceasta nu înţelegem că pogorârea ar fi o întrupare a Duhului Sfânt, pentru că numai Dumnezeu Cuvântul S-a întrupat. ***Pogorârea a însemnat arătarea în lume a Duhului Sfânt în ipostas. Prin această arătare i-a transformat pe ucenici şi i-a făcut din oameni muritori mădulare vii ale Trupului lui Hristos.***

9. Prezenţa Sa ca o suflare de vânt ce vine repede

Prin Sfântul Botez omul devine membru al Bisericii şi mădular al Trupului lui Hristos. Apostolii au primit botezul în ziua Cincizecimii, deoarece, practic, atunci a fost ziua în care ei s-au făcut mădulare ale Trupului lui Hristos. Aşadar, Hristos nu a fost un simplu învăţător, ci adevăratul Cap al ucenicilor Săi.

Hristos le-a spus ucenicilor imediat după Înviere: ***Ioan a botezat cu apă, iar voi veţi fi botezaţi cu Duhul Sfânt nu mult după aceste zile*** (Fapte 1, 5). ***Duhul Sfânt i-a botezat pe ucenici în ceasul în care S-a pogorât asupra lor, iar întreaga casă unde se aflau aceştia în aşteptarea făgăduinţei Tatălui s-a umplut de Duh Sfânt şi s-a făcut cristelniţă duhovnicească (Sfântul Grigorie Palama).***

Prezenţa Duhului Sfânt în această casă a fost însoţită de un vuiet. Sfântul Evanghelist Luca scrie: ***Şi din cer, fără de veste, s-a făcut un vuiet, ca de suflare de vânt ce vine repede şi a umplut toată casa unde şedeau ei*** (Fapte 2, 2). Acest vânt care a venit repede a fost preînchipuit şi propovăduit de multe ori în Vechiul Testament. Este vuietul despre care mama profetului Samuel a spus: ***„Domnul din înălţimea cerului va tuna”*** [*I Regi 2, 10*]. Acest vuiet a fost închipuit şi de vedenia profetului Ilie, căruia Dumnezeu i s-a arătat sub forma unei adieri de vânt lin [*III Regi 19, 11-12.*]. O asemenea preînchipuire a fost şi glasul cu care Hristos a strigat: ***Dacă însetează cineva, să vină la Mine şi să bea*** [*Ioan 7, 37*], pentru că vocea Sa puternică propovăduia Duhul Sfânt, pe Care urmau să Îl primească toţi cei ce aveau să creadă în El. De asemenea, acelaşi înţeles l-a avut şi faptul că, după Înviere, Hristos a suflat asupra ucenicilor Săi, dându-le Duh Sfânt pentru ca să ierte păcatele.

Apariţia Duhului Sfânt ca o suflare de vânt ce vine repede simbolizează faptul că Duhul Sfânt le biruieşte pe toate, calcă peste zidurile celui viclean şi zdrobeşte orice aşezare şi orice întăritură a vrăjmaşului. În acelaşi timp, ***El îi***

smereşte pe cei mândri, îi înalţă pe cei smeriţi cu inima, le leagă pe cele dezlegate prin viclenie, rupe legăturile păcatelor şi le leagă pe cele dezlegate prin viclenie, rupe legăturile păcatelor şi le slobozeşte pe cele robite (Sfântul Grigorie Palama). Prin puterea Duhului Sfânt, omul poate să se facă mădular viu al Bisericii, să biruiască toate puterile vrăjmaşului şi să se izbăvească de moarte.

10. Înţelesul teologic al limbilor de foc

Felul în care Duhul Sfânt S-a descoperit pe Sine în ziua Cincizecimii arată faptul că lucrarea lui Hristos nu este diferită de cea a Duhului Sfânt şi invers. Sfântul Evanghelist Luca, cel care a scris Faptele Apostolilor, spune: ***Şi li s-au arătat, împărţite, limbi ca de foc şi au şezut pe fiecare dintre ei şi s-au umplut toţi de Duhul Sfânt*** (Fapte 2, 3-4).

Tâlcuind acest fragment, ***Sfântul Grigorie Palama*** face observaţii de o înaltă valoare teologică, pe care trebuie să le expunem aici, deoarece demonstrează faptul că Fiul şi Sfântul Duh sunt de o cinste şi o slavă.

În primul rând, Duhul Sfânt Şi-a făcut apariţia sub forma limbilor pentru a arăta că are aceeaşi fiinţă cu Dumnezeu Cuvântul, fiindcă nimic nu este mai legat de cuvânt decât limba. Astfel, s-a vădit că Duhul Sfânt nu are o lucrare diferită de cea a lui Dumnezeu Cuvântul. În acelaşi timp, ***Duhul Sfânt a apărut în chip simţit, sub forma limbilor, pentru ca să arate că învăţătorul adevărului are nevoie de limbă cu har.***

Limbile sub forma cărora S-a arătat Duhul Sfânt erau de foc, lucru care are o mare însemnătate. Focul vădeşte faptul că Duhul Sfânt este de aceeaşi fiinţă cu Tatăl şi cu Fiul, deoarece Dumnezeu este foc mistuitor. Aşadar, Duhul Sfânt are aceeaşi fire şi aceeaşi lucrare cu Tatăl şi cu Fiul. ***În plus, limbile de foc arată chipul îndoit al felului în care lucrează propovăduirea Apostolilor, pentru că focul luminează, dar şi arde, în acelaşi fel în care învăţătura transmisă prin Hristos îi luminează pe cei care se supun şi îi blesteamă pe cei care nu cred.*** Desigur, focul în chipul căruia Şi-a făcut apariţia Duhul Sfânt nu era un foc zidit, ci unul nezidit. De aceea, Sfântul Evanghelist nu a spus limbi de foc, ci limbi ca de foc.

Limbile de foc s-au împărţit şi au şezut pe capetele Apostolilor. Acest lucru este important, pentru că vrea să arate că numai Hristos are întreaga putere şi întreaga energie sfântă, pentru că El este de aceeaşi fiinţă cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt. ***Harul pe care îl primesc sfinţii nu este fiinţa, ci energia lui Dumnezeu, Care oferă fiecărui om diferite daruri. Nimeni altcineva nu are întregul har sfânt, decât numai Hristos, Care, după trup, are plinătatea harului sfânt.***

Faptul că aceste limbi de foc au şezut pe capetele Apostolilor arată vrednicia lor împărătească, dar şi unimea harului. Limbile de foc nu erau o energie zidită, ci energia necreată a lui Dumnezeu şi tocmai de aceea ele au şezut pe capetele Apostolilor ca semn al slavei împărăteşti.

În acelaşi timp, chiar dacă harul – adică energia Duhului Sfânt – se desparte, el rămâne unit. Cu adevărat, harul Sfântului Duh este prezent şi lucrează ***„împărţindu-se nedespărţit şi rămânând întreg în împărţire, după chipul razelor soarelui".*** Cu alte cuvinte, cu toţii primim raza soarelui, adică energia soarelui, dar ea nu este despărţită [*Unimea harului rezultă din faptul că, prin despărţirea lui sub forma limbilor de foc şi prin şederea deasupra capetelor Apostolilor, Dumnezeu le-a dat fiecăruia dintre ei harisme diferite, prin care aceştia au ajuns să se completeze reciproc, precum piesele într-un mecanism, formând împreună o unitate, adică Trupul lui Hristos, care este Biserica.*].

Atunci când omul se împărtăşeşte cu Preacuratele Taine, cu Trupul şi cu Sângele lui Hristos, nu se împărtăşeşte numai cu o bucată din Trupul împărătesc, ci cu întreg Trupul lui Hristos. În timpul Sfintei Liturghii, preotul spune: „… se împarte Mielul lui Dumnezeu , Cel ce nu se desparte…".

Prin urmare, energia Duhului Sfânt este aceeaşi cu energia Cuvântului şi cu energia Tatălui, adică cu energia Dumnezeului Treimic. ***Mântuirea omului înseamnă împărtăşirea din energiile necreate ale Sfintei Treimi.***

11. Îmbrăcarea ucenicilor de către Duhul Sfânt

Atunci când a făgăduit ucenicilor că va trimite Duhul Sfânt, Hristos le-a dat acestora o poruncă limpede: ***voi însă şedeţi în cetate, până ce vă veţi îmbrăca cu putere de sus*** (Luca 24, 49). Ucenicii au păzit această poruncă şi au stat cu toţii într-o casă din Ierusalim, în liniştea cugetului şi în rugăciune, aşteptând revărsarea darului Duhului Sfânt. De aceea, Sfântul Evanghelist Luca ne încredinţează: ***Şi erau în toată ziua în templu, lăudând şi binecuvântând pe Dumnezeu*** (Luca 24, 53).

În continuare, ar trebui să comentăm puţin propoziţia „până ce vă veţi îmbrăca cu putere de sus", deoarece are o însemnătate destul de mare. ***Hristos nu a spus pur şi simplu că ucenicii vor primi Duh Sfânt, ci că vor fi îmbrăcaţi ca într-o armură duhovnicească, pentru a putea lupta împotriva vrăjmaşului.*** Aşadar, nu este vorba numai despre o iluminare a minţii, ci despre transformarea întregii fiinţe. Nu va mai exista nici o părticică din trup şi nici o energie a sufletului care să nu fie acoperită de energia Duhului Sfânt.

Se ştie faptul că, prin Sfântul Botez – care este considerat o taină începătoare, deoarece prin el, ne facem mădulare ale Trupului lui Hristos şi intrăm în Biserică – ne îmbrăcăm în Hristos: ***câţi în Hristos v-aţi botezat, în Hristos v-aţi îmbrăcat*** (Gal. 3, 27). În acelaşi timp, însă, după făgăduinţa lui Hristos, ne îmbrăcăm şi în Duh Sfânt. De altfel, acesta este şi scopul tainelor Botezului şi a Mirungerii, care sunt legate între ele.

Îmbrăcarea creştinului în Sfântul Duh nu este exterioară sau de suprafaţă, ci este una interioară, după exemplul unirii fierului cu focul. Atunci când este pus în foc, fierul se încinge în întregime, nu numai într-o mică parte din el. Astfel, ***cei care primesc Duhul Sfânt simt cum Acesta le umple inima, le luminează ochiul, le sfinţeşte auzul, le linişteşte gândurile şi izvorăşte cunoştinţă, umplând de înţelepciune şi de har întreaga lor fiinţă. Acelaşi lucru s-a petrecut şi cu întâiul Mucenic şi Arhidiacon Ştefan, care aflându-se în faţa Sinedriului, a arătat mai întâi binecuvântarea pe care sufletul său a primit-o de la Duhul Sfânt şi abia mai apoi a dezvăluit slava chipului său [****În sensul că, primind iluminarea de la Duhul Sfânt, Arhidiaconul Ştefan L-a slăvit mai întâi pe Dumnezeu, ca expresie a recunoştinţei, a smereniei şi a recunoaşterii, iar acest lucru a fost semn de necontestat al faptului că şi el primise cu adevărat darul Duhului Sfânt.****] (Macarie Hrisochefalul).***

Aşadar, ***energia Sfântului Duh sfinţeşte, iluminează şi dă strălucire întregii fiinţe a omului.***

Biserica intonează un tropar uimitor: ***„Pe toate le dă Duhul Sfânt: izvorăşte proorocii, sfinţeşte pe preoţi, pe cei necărturari i-a învăţat înţelepciune”.*** Toate harismele oferite membrilor Bisericii, ca de exemplu, vederea profetică, viaţa apostolică şi sfârşitul mucenicesc, sunt dăruite de Duhul Sfânt. Aceasta înseamnă că vederea proorocirilor nu este o scornire a gândirii sau a imaginaţiei acestora, viaţa Apostolilor nu este o misiune creştină antropocentrică, iar mucenicia sfinţilor nu este o lucrare a unei voinţe puternice. Toate acestea sunt daruri ale Duhului Sfânt.

Printre aceste harisme, în care se îmbracă cei care primesc darul Duhului Sfânt, se află şi viaţa sfinţitoare a acelor oameni care se luptă pentru a păzi poruncile lui Dumnezeu, atât cât le este cu putinţă şi pentru a trăi în curăţia sufletului şi a trupului, prin căsătoria după legile creştineşti şi prin traiul în societate sau prin slujirea păstorească a lui Hristos, cu greutăţile ei, etc., toate aceasta fiind aşadar daruri ale Duhului Sfânt. Astfel, Duhul Sfânt „lucrează întreaga alcătuire a Bisericii”, care este Trupul lui Hristos.

12. Beţia trează

Imediat după revărsarea Duhului Sfânt asupra lor, Apostolii s-au umplut de bucurie multă. Pentru ei, aceasta era o experienţă nouă. Dacă până atunci ucenicii erau doar nişte oameni buni, din acel moment ei s-au făcut mădulare ale Trupului înviat al lui Hristos.

Aşadar, după Pogorârea Duhului Sfânt, ei nu au mai fost simpli închinători la Hristos, ci au ajuns să fie în strânsă unire cu El. ***Cei care îi vedeau pe Apostoli, se mirau, iar unii spuneau cu ironie că sunt plini de must, adică s-au îmbătat cu vin nou.*** (Fapte 2, 13).

Venirea Duhului Sfânt în inima omului este numită de Sfinţii Părinţi „beţie trează” (Sfântul Dionisie Areopagitul).

Sfântul Isaac Sirul spune că, în asemenea cazuri, toate simţurile omului se afundă într-o „beţie adâncă”. Această stare este numită beţie, pentru că înseamnă o mare desfătare şi o bucurie fără margini, iar beţia aceasta este trează, pentru că, aflându-se în ea, omul nu îşi pierde nici simţurile şi nici raţiunea.

Atunci când omul este cuprins de Duh Sfânt, el rămâne liber sau pentru a ne exprima mai bine, abia atunci dobândeşte adevărata libertate, care nu înseamnă posibilitatea de alegere, aşa cum spune filosofia etică, ci este reprezentată de voirea naturală şi de biruirea morţii. Sfântul apostol Pavel scrie în acest sens: **şi duhurile proorocilor se supun proorocilor** (I Cor. 14, 32). Aceasta înseamnă că nu profetul se supune harismei, ci harisma se supune profetului, adică libertatea omului nu este desfiinţată, iar energiile intelectuale sau sufleteşti ale acestuia nu se suspendă.

Sfântul Nicodim Agioritul spune că există trei feluri de beţie.

- *Prima este beţia produsă de vinul material, care este o stare ce duce la multe rele.*
- *A doua este beţia produsă de patimi. Despre aceasta din urmă vorbea Profetul Isaia atunci când spunea:* ***Vai de mândria cununii beţivilor*** *[În Septuaginta: „Vai de beţivii fără vin”.] (Isaia 28, 1). În altă parte, referindu-se la Ierusalim, Isaia zicea:* ***ia aminte, sărmană cetate, ameţită, dar nu de vin*** *(Isaia 51, 21).*
- *A treia este beţia care vine de la Duhul Sfânt. De o asemenea beţie era cuprinsă mama lui Samuel atunci când se ruga cu multă râvnă în templu, iar mintea ei era atât de lipită de rugăciune, încât preotul Eli o credea beată şi a voit să o alunge. Dar* ***ea a răspuns că nu este beată, ci îşi dezvăluie inima în faţa Domnului*** *(cf. I Regi 1, 14-15).*

Această din urmă beţie a fost trăită de Apostoli în timpul Cincizecimii. În acea zi, ei au luat Duh Sfânt şi-au deschis inimile, L-au cunoscut mai bine pe Hristos şi s-au făcut mădulare ale Trupului Său. În ei au prins rădăcini un mare dor şi o dragoste nesfârşită pentru Hristos, iar aşa cum spun Sfinţii Părinţi, acestea au fost exprimate prin rugăciune.

13. Prin Duhul Sfânt, Îl cunoaştem pe Hristos şi ajungem la Tatăl

Aşa cum am mai spus, Cincizecimea este ultima sărbătoare a sfintei iconomii. Pentru ca neamul omenesc să se mântuiască, să reajungă în starea anterioară şi să urce chiar mai sus, acolo unde nu a reuşit să ajungă Adam, Dumnezeu L-a trimis în lume pe iubitul Său Fiu, Cel Unul-Născut. ***Hristos L-a slăvit pe Tatăl şi I-a dezvăluit existenţa, iar mai apoi, L-a trimis pe Duhul Sfânt, Care purcede din Tatăl şi este transmis prin Fiul.*** ***Duhul Sfânt îi face pe oameni mădulare ale Trupului lui Hristos şi îi iluminează pentru ca astfel să Îi poată cunoaşte pe Tatăl şi pe Fiul.***

Prin urmare, deoarece Tatăl este Cel care Îi trimite pe Fiul şi pe Duhul Sfânt, ordinea sfintei iconomii şi a mântuirii neamului omenesc este: Fiul şi Duhul Sfânt. ***În ceea ce priveşte îndumnezeirea omului, ordinea urmată este exact inversă, adică de la Duhul Sfânt, omul urcă la Fiul şi prin Fiul, Îl cunoaşte pe Tatăl.***

Descriind drumul omului către teognosie (cunoaşterea de Dumnezeu), Sfântul Vasile cel mare spune că, atunci când primim darurile Duhului Sfânt, Îl întâlnim mai întâi pe Cel care este trimis, adică pe Duhul Sfânt, mai apoi Îl cunoaştem pe Cel care trimite, adică pe Fiul şi în continuare, ne înălţăm dorirea la Cel care este izvorul şi cauza tuturor bunătăţilor, adică la Tatăl.

Această învăţătură este întâlnită la mulţi Părinţi ai Bisericii. Amintim în acest sens ***teologia Sfântului Simeon Noul Teolog, care spune că, dacă Hristos este poarta, Duhul Sfânt este cheia porţii prin care intrăm în casa Tatălui.***

Din această perspectivă, deosebit de grăitoare este următoarea rugăciune adresată Duhului Sfânt: **„Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul adevărului, Care pretutindenea eşti şi toate le împlineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi Te sălăşluieşte întru noi şi ne curăţeşte pe noi de toată întinăciunea şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre”.**

Această rugăciune exprimă ordinea cunoaşterii lui Dumnezeu pe care am amintit-o mai sus. ***Prin Duhul Sfânt, inima omului se curăţă pentru ca, astfel, să-L cunoască pe Hristos şi să urce la Tatăl.***

Fără îndoială, aşa cum am mai spus şi cu alte ocazii, lucrarea Dumnezeului Treimic este unică, dar aceasta nu înseamnă că Persoanele sunt desfiinţate, deoarece harul sfânt lucrează prin Persoane, iar în teologia ortodoxă vorbim despre Har enipostaziat şi lucrare enipostaziată.

Acest lucru se observă şi în timpul Sfintei Liturghii. Întreaga rugăciune a jertfei este adresată Tatălui pentru ca Acesta să Îl trimită pe Duhul Sfânt, Care va transforma pâinea şi vinul în Trupul şi în Sângele lui Hristos. Cu adevărat, Duhul Sfânt transformă darurile în Trupul şi Sângele lui Hristos, iar noi ne împărtăşim cu cinstitele Taine şi devenim sălaş al Dumnezeului Treimic.

14. Energiile Duhului Sfânt şi harismele pe care le dă membrilor bisericii

Sfinţii Părinţi învaţă că, deşi Duhul Sfânt lucrează asupra tuturor oamenilor şi în întreaga zidire, oamenii sunt părtaşi ai energiilor dumnezeieşti în funcţie de receptibilitatea fiecăruia în parte. ***Pentru ca omul să primească multe daruri ale Sfântului Duh, trebuie ca el să aibă un organ receptor corespunzător.***

Referindu-se la această temă, Sfântul Maxim Mărturisitorul spune că sfinţii nu au dobândit diferitele harisme pe care le au prin puterea lor firească, ci prin puterea sfântă. Cu alte cuvinte, toate harismele sunt date de la Duhul Sfânt şi sunt dăruite în funcţie de capacitatea omului de a le primi. Sfinţii nu primesc darul înţelepciunii fără să existe în ei gândul care să poată primi această înţelepciune, nici cunoştinţă fără ca, în mintea lor, să se afle puterea raţiunii, nici credinţă fără aplecarea minţii şi a raţiunii către ceea ce va fi şi nici harul vindecării fără iubirea firească de oameni. Aceasta înseamnă că ***sfinţii primesc darul teologiei, al cunoştinţei şi al vindecării numai dacă, în interiorul lor, există un organ care să fie capabil să le recepteze.***

Lucrul acesta nu este valabil numai în cazul harismelor teologiei, ci şi în cazul tuturor celorlalte daruri. Darurile se numesc harismata [*În limba greacă: χαρισματα*] (harisme) pentru că sunt dăruite [*Corespondentul grecesc al verbului a dărui este harizo (χαριζω), de aici provenind şi cuvântul harismă, care, prin urmare, înseamnă dar.*] de Dumnezeu, însă numai în funcţie de starea duhovnicească a omului. ***Sfântul Maxim mai notează încă o dată că energia Duhului Sfânt este primită de credincioşi după credinţa şi după starea sufletului fiecăruia dintre ei.***

După ce tâlcuieşte canoanele tuturor praznicelor împărăteşti, Sfântul Nicodim Aghioritul face unele extensii existenţialiste, punând accentul asupra felului în care creştinul se poate învrednici să trăiască în viaţa sa personală fiecare dintre

aceste sărbători. În mod obişnuit, el foloseşte exprimarea: „cum şi în ce fel". Consider că aceste cuvinte sunt foarte importante, deoarece, prin ele, propovăduirea Bisericii coboară de la nivel abstract la nivel concret. Era nevoie de o asemenea abordare, pentru că, de multe ori, chestiunile teologice sunt desprinse de realitate şi nu ne mai ating sufletele. Abordarea abstractă a teologiei nu este ortodoxă. Atunci când citim predicile Sfinţilor Părinţi, constatăm că şi aceştia analizează faptele tot din perspectiva lui „cum şi în ce fel".

La sfârşitul tâlcuirii canoanelor Cincizecimii, Sfântul Nicodim Aghioritul spune că şi noi trebuie să dobândim Duh Sfânt în inima noastră, în chip simţit. Folosind exemplul Apostolilor care, supunându-se poruncii lui Hristos, s-au întors la Ierusalim şi au stat acolo fără încetare, până când au primit Duh Sfânt, el spune că aceasta este modalitatea prin care putem să ne facem părtaşi ai lucrării Duhului Sfânt. ***Va trebui, aşadar, să ne îndepărtăm de toate lucrurile lumeşti, iar atunci când gândul nostru se va întoarce în inimă, ca într-un templu, să ne rugăm încontinuu***, după cuvântul ***rugaţi-vă neîncetat*** al Sfântului Apostol Pavel (I Tesal. 5, 17). ***Va trebui ca, prin şederea permanentă în templu, adică prin păstrarea gândului curat, să ne ridicăm deasupra celor pământeşti, adică a plăcerilor, a iubirii de arginţi, a ambiţiei şi a oricărei alte patimi. Numai astfel inima va fi izbăvită de patimi, iar sufletul va dobândi pacea, pentru că se va lepăda de gândurile viclene, de hulă şi de desfrânare. Sfântul Vasile cel mare spune că nu este cu putinţă să ne facem vase ale harului sfânt dacă nu scoatem din sufletul nostru toate patimile răutăţii. „Să nu mai curgă aşadar cele vechi pentru ca să încapă cele noi".***

Sfântul Diadoh al Foticeei învaţă că, prin Sfântul Botez, am luat în inima noastră Duh Sfânt şi ne-am făcut mădulare ale Trupului lui Hristos. Însă din pricina patimilor, chiar dacă nu s-a pierdut în întregime, acest har a fost înăbuşit. De aceea, este nevoie să scoatem afară cenuşa patimilor şi să punem înăuntru, ca lemne de foc, lucrarea poruncilor. Dar, ***pentru ca lemnele să se aprindă de la scânteia harului sfânt, trebuie să suflăm cu putere prin întoarcerea minţii în inimă şi prin rugăciunea „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă". Această rugăciune se numeşte „sfânta rugăciune a minţii".***

Sfântul Diadoh al Foticeei mai spune că, atunci când, o dată cu trecerea timpului, această rugăciune prinde rădăcini în inima omului, o curăţă pe aceasta de patimi şi aflând scânteia harului sfânt, face să crească în ea foc străin şi minunat, care arde atacurile gândurilor viclene, îndulceşte inima şi tot interiorul omului şi luminează gândul. Sfântul Grigorie Palama spune la rândul său că cel care îşi coboară gândul în inimă şi prin aceasta, îl înalţă la Dumnezeu, este supus schimbării celei bune.

Cu adevărat, atunci când omul se face vas primitor, în inima sa se aprinde focul harului, prin lucrarea Duhului Sfânt. ***Sfântul Vasile cel Mare*** ***afirmă că „în inima reînviată" are loc o adevărată „aprindere a Duhului". El mai spune că focul care luminează inimile şi distruge spinii şi buruienile este acelaşi foc care a lucrat şi asupra Apostolilor şi i-a făcut să vorbească cu limbi de foc sau care l-a umplut de strălucire pe Apostolul Pavel şi a încălzit inimile lui Cleopa şi a celor asemenea cu el.*** Acest foc este izgonitor al demonilor, dar şi putere de înviere, energie a nemuririi, iluminarea sufletelor sfinte şi unirea puterilor raţionale.

Prin urmare, **Cincizecimea a avut loc în istorie o singură dată, dar în viaţa sfinţilor, ea are loc în mod repetat.** Atunci când oamenii îndumnezeiţi ajung la un anumit stadiu al vieţii duhovniceşti, ei participă la Cincizecime şi se fac apostoli ai lui Iisus Hristos. Cincizecimea este punctul culminant al slăvirii lui Dumnezeu şi al îndumnezeirii. Fiecare om poate merge pe drumul urmat de Apostoli, pentru că fiecare dintre noi se poate învrednici de aceeaşi vedere de Dumnezeu şi de împărtăşirea din harul Cincizecimii.

****

Nu ne-am propus să analizăm toate aspectele referitoare la Persoana Duhului Sfânt şi la energiile Sale. Desigur, multe dintre aceste aspecte sunt foarte interesante, dar ceea ce s-a încercat aici a fost arătarea faptului că hristologia nu poate fi separată de pnevmatologie, după cum nici pnevmatologia nu poate fi separată de hristologie. În paginile anterioare am subliniat mai ales faptele hristologice ale praznicului Cincizecimii care sunt în strânsă legătură cu Duhul Sfânt.

Sfântul Apostol Pavel spune limpede: ***câţi sunt mânaţi de Duhul lui Dumnezeu sunt fii ai lui Dumnezeu*** (Rom. 8, 14). ***Nu toţi oamenii care au fost creaţi de Dumnezeu sunt copiii Lui, ci numai aceia care sunt îndrumaţi de Duhul Sfânt. Înfierea este legată de rugăciunea interioară a minţii, prin care strigăm: Avva! Părinte!*** (Rom. 8, 15). ***Duhul lui Dumnezeu care se află în inima omului mărturiseşte împreună cu duhul nostru că suntem fii ai lui Dumnezeu*** (Rom. 8, 16). Cu alte cuvinte, este fiu al lui Dumnezeu numai cel ce Îl are în el pe Duhul Sfânt, Care mărturiseşte şi adevereşte că acela este copil al lui Dumnezeu. Existenţa Duhului Sfânt în suflet este confirmată de rugăciunea interioară a inimii, care se rosteşte cu umilinţă.

Omul care nu Îl are pe Duhul Sfânt nu aparţine lui Hristos, ceea ce înseamnă că nu este mădular viu al Trupului lui Hristos. Chiar dacă omul s-a botezat cândva, harul de la Botez este nelucrător, iar el este un membru mort al Bisericii. Acest lucru este spus de Sfântul Apostol Pavel în cuvinte revelatoare: ***dacă cineva nu***

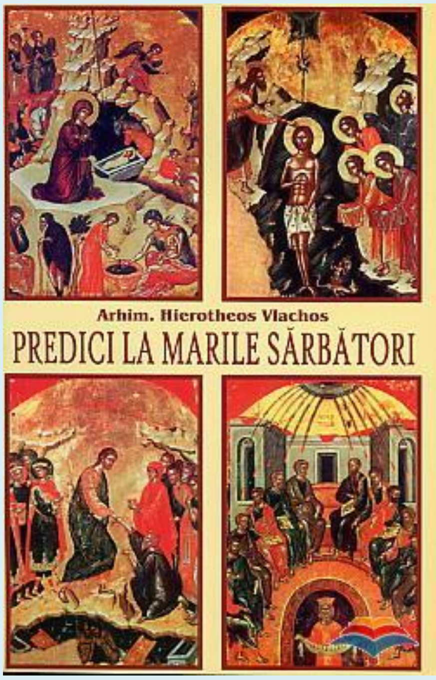
are Duhul lui Hristos, acela nu este al Lui (Rom. 8, 9). Nimeni nu aparţine lui Hristos dacă nu Îl are pe Duhul Sfânt, aşa cum am arătat mai înainte. Din contră, ***dacă omul are înlăuntrul său Duh Sfânt, el este mădular adevărat al Trupului lui Hristos, pentru că nu sunteţi în carne, ci în Duh*** (Rom. 8, 8-9). De aici, putem să ne dăm seama cât de strânsă este legătura dintre hristologie şi pnevmatologie.

Scopul întrupării Fiului lui Dumnezeu Cuvântul a fost ca oamenii să ia Duh Sfânt şi să se facă mădulare ale Trupului lui Hristos şi sălaş al Dumnezeului Treimic. Tocmai de aceea finalitatea vieţii duhovniceşti este împărtăşirea din Duh Sfânt, prin Care ne facem mădulare vii ale Bisericii, adică ale Trupului lui Hristos şi suntem în comuniune cu Dumnezeul Treimic.

Hristologia care nu are ca rezultat împărtăşirea din Sfântul Duh, prin Trup adevărat a lui Hristos, este pur teoretică şi fără vreun folos. Analiza hristologiei este necesară pentru a nu fi denaturat modul de tămăduire a sufletului omului şi pentru ca noi să înţelegem clar care este drumul curăţirii, al iluminării şi al îndumnezeirii. Atunci când hristologia nu duce la împărtăşirea personală din sfinţenie, ea este inutilă. Între aceste cordonate s-au încadrat şi analizele anterioare.

Trebuie să înţelegem că este o binecuvântare şi o mare cinste faptul că aparţinem Bisericii ortodoxe, pentru că astfel, avem posibilitatea de a ne împărtăşi din Duhul Sfânt şi de a ne face închinători pământeni ai Sfintei Treimi. Este însă nevoie să ne ridicăm la înălţimea acestei mari binecuvântări.

octombrie 1994

(sursa: „Predici la Marile Sărbători" – Arhim. Hierotheos Vlachos; Editura Egumeniţa, Galaţi 2004)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Cum Îl putem cunoaște empiric pe Dumnezeu - ne învață Sfântul Grigorie Palama

Pogorârea Sfântului Duh (Cincizecimea), frescă (Foto: pr. Silviu Cluci)

Preasfânta Treime, frescă (Foto: pr. Silviu Cluci)

Omul contemporan este stăpânit de următoarea dilemă cu privire la Dumnezeu. Încearcă să răspundă la întrebările: Ce este Dumnezeu? și Cum poate fi dobândită cunoașterea lui Dumnezeu? Sub influența Iluminismului, unii îmbrățișează deismul, agnosticismul sau ateismul, în vreme ce alții cred rațional în Dumnezeu, însă nu cunosc modul prin care ar putea ajunge la trăirea Sa din experiență.

Cu privire la această temă, învățătura Sfântului Grigorie Palama este însemnată, fiind prin excelență una empirică. Deși studiase la Universitate filosofia lui Aristotel, pe care o cunoștea bine, a urmat o metodă cu totul distinctă de raportare la Dumnezeu. În Sfântul Munte s-a dedat ascezei și rugăciunii și a ajuns, astfel, la cunoașterea lui Dumnezeu, așa încât vorbea despre El prin prisma propriei sale experiențe. A cunoscut empiric energiile nezidite ale lui Dumnezeu și a vorbit despre acestea. I-a fost oferit apoi prilejul de a cerceta această cunoaștere a lui Dumnezeu, pe care el însuși o numește „cunoaștere sfântă”.

A accentuat în scrierile sale faptul că Dumnezeu are esență și energie, iar întrucât esența Sa este nezidită, și energia este nezidită. Dumnezeu comunică cu oamenii prin energia Sa nezidită. Aceasta înseamnă că omul se împărtășește în chip felurit de energia nezidită a lui Dumnezeu, iar nu de esența Sa. Când vorbim despre energia lui Dumnezeu, nu trebuie să cădem în exagerări și în speculații raționale false, nu ne putem îngădui supralicitarea ei din punct de vedere teologic, cercetând-o independent de Persoanele Sfintei Treimi.

Din teologia Bisericii cunoaștem că Persoanele-Ipostasurile lui Dumnezeu Celui în Treime au însușiri comune (koiná gnorísmata) și însușiri neîmpărtășibile (akoinónita gnorísmata). Cele comune sunt esența-firea (ousía-phýsi) și energia (enérgeia), în vreme ce însușirile neîmpărtășibile sunt cele ipostatice (ypostatiká idiómata), adică modul ființării (trópos ypárxeos) Persoanelor Sfintei Treimi, însușirea de Nenăscut (to agénnito) a Tatălui, cea de Născut (to gennitó) a Fiului și cea de Purces (ekporeutó) a Duhului Sfânt. Astfel, comună este energia Celor Trei Persoane ale Sfintei Treimi.

Tema nu este una filosofică; ea reprezintă cunoașterea empirică a lui Dumnezeu de către cel îndumnezeit, care se împărtășește de energia nezidită a lui Dumnezeu, prin aceasta dobândind și cunoașterea lui Dumnezeu Celui în Treime.

Înțelegem, astfel, după cum învață Sfântul Grigorie Palama, că energia lui Dumnezeu este ipostatică. Acest lucru înseamnă că elementul activ (energón) este Persoana-Ipostas, esența-firea este sursa energiei (energetikón), iar energia-lucrarea (enérgeia) lui Dumnezeu este mişcarea activă și esenţială-fiinţială a firii-naturii (phýsis); astfel, energia-lucrarea lui Dumnezeu nici nu se separă de Persoanele Sfintei Treimi, nici nu se socotește că se află mai presus sau se

distinge dialectic de esența lui Dumnezeu. Această subliniere este importantă, întrucât s-ar putea întâmpla ca teologia Sfântului Grigorie Palama despre energia lui Dumnezeu să fie interpretată drept impersonală, ceea ce nu corespunde defel adevărului.

Totodată, când vorbim despre energia lui Dumnezeu, ne referim și la energii. Desigur, una este energia lui Dumnezeu, însă ea primește felurite nume după cele cărora le dă naștere. Astfel, vorbim despre energie de ființă dătătoare (ousiopoiós enérgeia), care dă existență (ontótita) ființelor, de energie de viață dătătoare (zoopoiós enérgeia), care dă viață, de energie de înțelepciune dătătoare (sophopoiós enérgeia), care aduce înțelepciune, rațiune și liber-arbitru (autexousiótita) și de energie îndumnezeitoare (theopoiós enérgeia), care îl îndumnezeiește pe om.

De asemenea, în afara acestor delimitări, se vorbește despre energia creatoare (dimiourgikí) și proniatoare (pronoitikí) a lui Dumnezeu, despre energia Sa curățitoare (kathartikí), luminătoare (photistikí) și îndumnezeitoare. Mai mult, dragostea, dreptatea, pacea, iubirea față de oameni sunt energii ale Sale nezidite, numite în funcție de cele cărora le dau naștere.

De multe ori, când Dumnezeu voiește și există premisele necesare, energia Sa este văzută de om ca Lumină. Așadar, cel ce se învrednicește de părtășia cu Dumnezeu, vede energia Sa ca Lumină. Iar această Lumină este nezidită, adică dumnezeiască. Vedem aceasta din deosebirea lămurită ce există între Lumina zidită și cea nezidită.

Așa cum Sfântul apostol Pavel, pe drumul Damascului, a văzut, la vremea amiezii, deopotrivă cu strălucirea soarelui și o altă Lumină, mai puternică decât aceasta, și a putut distinge lumina zidită de cea nezidită, același lucru se petrece și cu văzătorul de Dumnezeu (theóptis). Această vedere a Luminii nezidite nu este simbolică, morală și exterioară, ci reprezintă însăși părtășia și unirea omului cu Dumnezeu. Omul Îl vede pe Dumnezeu prin unirea sa cu El. Se unește cu Dumnezeu și Îl vede pe Dumnezeu. Această unire îi aduce cunoașterea lui Dumnezeu. Cel îndumnezeit (theoúmenos) dobândește în această stare cunoașterea empirică a lui Dumnezeu, cunoaște ce este Dumnezeu, distinge însușirile ipostatice ale Persoanelor Sfintei Treimi, cunoaște deosebirea dintre Tatăl, Fiul și Sfântul Duh, precum și unitatea dintre Ele.

Părinții Bisericii, care aveau această cunoaștere empirică a lui Dumnezeu, când au trebuit să-i înfrunte pe feluriții filosofi, ce se slujeau de limbajul filosofiei, au vorbit despre esență și energie, despre esența-firea comună și Persoanele distincte, despre slava lui Dumnezeu și însușirile ipostatice etc.

Termenii pe care îi întâlnim în scrierile Sfinților Părinți nu sunt filosofici, folosiți pentru o înțelegere rațională a existenței și a prezenței lui Dumnezeu, ci expresia trăirii lor personale, prin care urmăreau să înfrunte curentele filosofice ivite în epocile în care au trăit. Această cunoaștere empirică a lui Dumnezeu este, desigur, superioară cunoașterii cerebrale și lumești. Una este cunoașterea obținută prin studiul anumitor chestiuni filosofice și teologice, pe calea rațiunii, pe care nimeni nu o refuză când este vorba despre lucrurile acestei lumi, însă cu totul alta este cunoașterea mijlocită de experierea Luminii nezidite și unirea cu Dumnezeu.

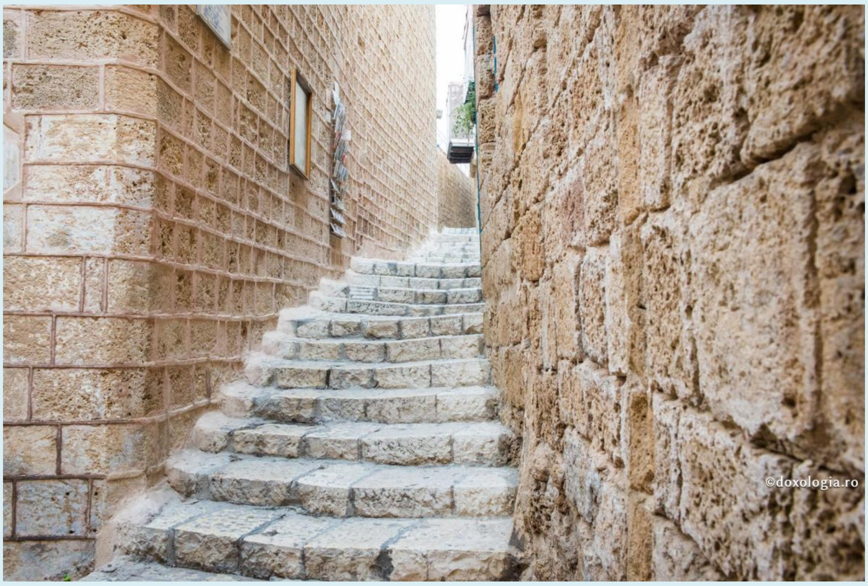
Astfel, potrivit Sfântului Grigorie Palama, adevărata teologie este vederea lui Dumnezeu. Ni se arată aceasta pe Muntele Tabor, unde ucenicii s-au învrednicit să vadă Dumnezeirea lui Hristos, și în ziua Cincizecimii, când au primit energia (harul) Sfântului Duh și au devenit mădulare ale Trupului lui Hristos și, desigur, mădulare ale Bisericii.

(Ierótheos Vlachos, Mitropolitul Nafpaktosului, Vechea și Noua Romă. De la Tradiția ortodoxă la tradițiile Apusului, traducere din limba neogreacă de Protosinghel Teofan Munteanupp, Editura Doxologia, Iași, 2016, pp. 240-244)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Mitropolitul Ierotei de Navpaktos (Hierotheos Vlachos) - Trepte ale vieţii duhovniceşti ortodoxe

Viaţa duhovnicească este o cale care presupune mai multe urcuşuri, mai multe modalităţi, mai multe expresii, mai multe trepte. Aşa cum, pentru a obţine cunoştinţe omeneşti, omul trebuie să treacă prin mai multe etape, tot la fel, creştinul trebuie să treacă prin mai multe etape pentru a ajunge la cunoaşterea duhovnicească. Treptele vieţii duhovniceşti depind, bineînţeles, de părtăşia cu Sfântul Duh şi de felul lucrării Lui.

Traducere și adaptare: Tamara Hotnog
Sursa: L'Association Saint-Silouane l'Athonite

Toţi cei care sunt interesaţi de problemele religioase vorbesc despre viaţa duhovnicească, având în vedere calea pe care omul va ajunge la mântuire. În acest sens, toate denumirile creştine, dar și mai multe religii dintre cele mai cunoscute vorbesc despre duh şi despre viaţa duhovnicească.

Expresia om spiritual este folosită, de asemenea, pentru a desemna pe cineva care se ocupă cu viaţa culturală, cu tot ce se află dincolo de biologic. Aşadar, şi în acest sens se vorbeşte despre oameni spirituali, făcându-se referire la persoane care se interesează de literatură, de teatru, de ştiinţe etc.

În schimb, în Biserica Ortodoxă, când se vorbeşte despre oameni spirituali, ne referim la persoane în care sălăşluieşte Sfântul Duh şi care tocmai prin aceasta, sunt mădulare ale trupului Bisericii, mădulare ale Trupului lui Hristos.

În cele ce urmează, încerc să fac o scurtă analiză a acestei realităţi. Să expun ce este sfinţenia şi cum poate omul ajunge la ea. Cu alte cuvinte, care este metoda urmată de către toţi sfinţii în suişul lor către îndumnezeire.

Viaţa duhovnicească

Cum am spus mai înainte, viaţa duhovnicească, în accepţia Bisericii Ortodoxe, constă în părtăşia cu Duhul Sfânt; este prezenţa vie a credinciosului în Trupul lui Hristos, Biserica. Omul trebuie să întreţină relaţia lui cu Capul Bisericii, Hristos, şi să-I urmeze Lui, să fie călăuzit de către El. Hristos, fiind de neconceput fără Tatăl şi Sfântul Duh - întrucât energia Persoanelor Sfintei Treimi le este comună - părtăşia omului cu Hristos este părtăşie cu Dumnezeul Treimic.

Sfântul apostol Pavel vorbeşte despre libertatea omului ca rod al pogorârii Sfântului Duh. El scrie: ***„Pentru că n-aţi primit iarăşi un duh al robiei, spre temere, ci aţi primit Duhul înfierii” (Romani 8, 15).*** Dobândind Duhul Preasfânt, omul, din rob precum era, devine liber în Hristos Iisus.

Există un indice care arată că omul a dobândit acest duh al înfierii şi că este slobod de robia patimilor. Acest indice este prezenţa energiei Preasfântului Duh în inimă, ***„prin care strigăm: Avva! Părinte! Duhul însuşi mărturiseşte împreună cu duhul nostru că suntem fii ai lui Dumnezeu” (Romani 8, 15-16).***

Când dumnezeiescul har pătrunde în inima omului, rugăciunea minţii neîntrerupte lucrează în inimă. Sfântul Duh Însuşi mărturiseşte atunci minţii noastre, sufletului nostru, că suntem fiii lui Dumnezeu şi că am dobândit înfierea.

Iată semnul înfierii după har şi cele ce arată că omul aparţine Trupului lui Hristos. De aceea, apostolul Pavel spune: ***„Dacă cineva nu are Duhul lui Hristos, acela nu este al Lui” (Romani 8, 10).*** Prin urmare, ceea ce arată că omul este Fiul lui Dumnezeu prin har şi mădular viu al Bisericii este că a dobândit Sfântul Duh. Cât despre dovada că a dobândit Sfântul Duh şi că Îi aparţine lui Hristos, ea constă în aceea că rugăciunea minţii, rugăciunea inimii se naşte în inima lui.

Desigur, Sfintele Taine, mai ales cea a Sfintei Euharistii nu este independentă de tradiţia ascetică şi de energia Preasfântului Duh din inimă, energie care se face cunoscută prin rugăciunea minţii din inimă.

Trepte sau moduri de urcuş duhovnicesc

Viaţa duhovnicească este o cale care presupune mai multe urcuşuri, mai multe modalităţi, mai multe expresii, mai multe trepte. Aşa cum, pentru a obţine cuno-

ştinţe omeneşti, omul trebuie să treacă prin mai multe etape, tot la fel, creştinul trebuie să treacă prin mai multe etape pentru a ajunge la cunoaşterea duhovnicească. Treptele vieţii duhovniceşti depind, bineînţeles, de părtăşia cu Sfântul Duh şi de felul lucrării Lui. De altfel, nu este vorba de stări statice, ci de parcurgerea unei căi, de un urcuş necontenit şi de fluctuaţii în părtăşia la dumnezeiescul har.

Sfântul Ioan Scărarul oferă o descriere amănunţită a treptelor scării duhovniceşti pe care omul urcă până la cunoaşterea lui Dumnezeu. El începe prin lepădarea de cele lumeşti şi de retragerea din lume, după care continuă prin exilul de bunăvoie, ascultare etc. pentru a ajunge la iubire. El cercetează toate terapeuticile destinate vindecării de patimi şi dobândirii virtuţilor ca roade ale Sfântului Duh. Cât despre „scurtul îndemn care recapitulează tot ce a fost dezvoltat" în Scara, el constă în aceasta: „Fericit este bărbatul al cărui ajutor este de la Tine, Doamne; suişuri în inima sa a pus" (Psalmul 83, 6). Plecaţi urechea la cel ce a zis: „Veniţi să ne suim în muntele Domnului, în casa Dumnezeului lui Iacov" (Isaia 2, 3).

Urcuş spre îndumnezeire

Omul a primit de la Dumnezeu darul de a fi după chipul şi asemănarea Lui. Chipul este dat, în timp ce asemănarea, care se identifică cu îndumnezeirea, este desăvârşirea. Însă, iată că, prin căderea lui, omul a pierdut capacitatea de a ajunge la îndumnezeire - iar ceea ce era „după chipul" lui Dumnezeu din el s-a întunecat. Întruparea lui Hristos a avut ca scop îndumnezeirea firii omeneşti; prin urmare, odată cu botezul, chipul este curăţit, mintea este luminată, iar omul este călăuzit spre îndumnezeire.

Sfântul apostol Pavel se referă la această îndreptare către îndumnezeire. El scrie, potrivit traducerii Bibliei de la Ierusalim: ***„Căci ne-am făcut părtaşi ai lui Hristos, numai dacă vom păstra temeinic, până la urmă, începutul stării noastre întru El" (Evrei 3, 14).*** Temeiul persoanei noastre este chipul lui Dumnezeu şi asemănarea noastră cu Dumnezeu, primite încă de la începutul zidirii noastre. Prin urmare, cel care ne curăţă inima, ne luminează mintea şi îl îndumnezeieşte pe om este darul harului de la botez şi de la mirungere. Numai păzind aşa cum trebuie acest temei ipostatic până la sfârşit, avem părtăşie cu Hristos. Aşadar, părtăşia la Trupul lui Hristos, departe de a fi o stare statică, este legată de un parcurs dinamic, săvârşit cu ajutorul dumnezeiescului har, în vederea curăţirii inimii, luminării minţii şi îndumnezeirii.

Epistolele Sfântului apostol Pavel vorbesc de oameni trupeşti, fireşti şi duhovniceşti. Apostolul scrie corintenilor: „Sunteţi tot trupeşti" (I Corinteni 3, 3). Sunt numiţi trupeşti cei ce sunt dominaţi de diferite patimi, fapt care arată că nu-

L au pe Duhul Sfânt. În acelaşi timp, acestor oameni li se spune fireşti. Sfântul Pavel scrie corintenilor: «Omul firesc nu primeşte cele ale Duhului lui Dumnezeu» (2, 14). Este limpede că oamenii trupeşti, cât şi oamenii fireşti nu au legătură cu Duhul Sfânt şi nu pot fi numiţi duhovniceşti. Astfel, apostolul continuă: ***„Dar omul duhovnicesc toate le judecă, pe el însă nu-l judecă nimeni” (2, 15).*** Omul duhovnicesc este cel care este covârşit de Duhul Sfânt. Această stare se manifestă prin rugăciunea minţii lucrată în inimă, după îndemnul apostolului Pavel: ***„(Să) vă umpleţi de Duhul. Vorbiţi între voi în psalmi şi în laude şi în cântări duhovniceşti, lăudând şi cântând Domnului, în inimile voastre” (Efeseni 5, 18-19).***

Urcuşul duhovnicesc constă, aşadar, în aceea că omul, din trupesc şi firesc cum era, adică din om care nu-L are pe Duhul Sfânt în inimă, devine duhovnicesc - este plin de iubirea lui Dumnezeu, fapt care se manifestă prin rugăciunea neîncetată a minţii în inimă.

Cercetări ale dumnezeiescului har, părăsirea şi revenirea harului

Dumnezeu îl iubeşte pe om şi îl trage la Sine prin iubirea Lui. Pe tot acest parcurs, omul trebuie să ducă un război îndoit: pe de o parte, împotriva eului cel vechi, obişnuit să vieţuiască împătimit, şi de cealaltă, împotriva duhurilor rele.

În operele lor, Sfinţii părinţi vorbesc despre acest parcurs care cunoaşte numeroase fluctuaţii.

⇒ *Sfântul Diadoh al Foticeii, de pildă, scrie că Dumnezeu învăluie omul în Lumina Sa la începutul vieţii lui duhovniceşti, îi arată calea pe care trebuie să o urmeze, în acelaşi timp arătându-i sfârşitul acestei căi. Totuşi, Dumnezeu Îşi ia câteodată harul sau Se ascunde pentru a-l constrânge pe acesta să-L caute din nou, aşa cum face o mamă pentru a-şi stârni copilul ca să o găsească. Întâlnirea omului cu Dumnezeu, în urma acestei încercări duhovniceşti, este de mare preţ.*

⇒ *Sfântul Macarie egipteanul se referă la această sporire a vieţii duhovniceşti. El scrie următoarele în „Omilii duhovniceşti”: „Cel ce aude Cuvântul ajunge la pocăinţă; apoi, după aceasta, retrăgându-se* harul *din iconomie pentru folosul omului, intră în arenă, este format prin luptă, intră în lupta şi bătălia cu satana şi, după un lung drum şi multe bătălii, iese biruitor şi devine creştin”.*

Această sporire duhovnicească este prezentată clar în Sfânta Scriptură, cât şi în scrierile patristice drept credinţă prin auz-rostire, apoi credinţă prin vedere (theoria). La început se aude vorbindu-se de Dumnezeu şi, abia după mai multe

lupte şi mai multe cercetări ale dumnezeiescului har, se ajunge la credinţa prin vedere.

Praxis şi theoria, nevoinţă şi contemplaţie

Acest suiş şi acest parcurs sunt, de asemenea, exprimate fie prin termenii praxis şi theoria, fie lucrare şi vedere.

Când textele Sfântului Maxim mărturisitorul vorbesc de praxis, ele vizează pocăinţa şi tot ce presupune ea, iar când evocă dumnezeiasca contemplaţie, vizează participarea la energia îndumnezeitoare a lui Dumnezeu. Această participare se săvârşeşte în felurite moduri, prin luminarea minţii şi contemplarea luminii necreate. Astfel, omul este numit lucrător (praktikos) când, ajutat de dumnezeiescul har, luptă pentru a birui patimile. În cazul acesta, este crescător de dobitoace (ktenotrofos), întrucât îmblânzeşte fiarele-patimi. El este şi i se spune contemplativ (theoretikos) când trăieşte experierea contemplaţiei, în acest caz fiind păstor de oi.

În operele Sfântului Maxim mărturisitorul întâlnim, la fel, o analiză a filosofiei practice, a contemplaţiei fireşti şi a teologiei mistice. Prin filosofie practică, el numeşte lupta dusă de om, cu harul lui Dumnezeu, pentru a se lepăda de plăcere şi de durere. Contemplaţia naturală constă în efortul de lepădare de uitare şi de neştiinţă. În această etapă începe lucrarea rugăciunii minţii. Cât despre teologia mistică, ea este eliberarea omului de propria imaginaţie, întrucât s-a învrednicit de contemplarea Luminii necreate.

Biserica, prin mâna sfinţitului imnograf, a compus un tropar pentru a lăuda pomenirea sfinţilor ierarhi (episcopi) mucenici, care demonstrează importanţa acestui parcurs. *„Împărtăşind felul vieţuirii apostoleşti şi făcându-te urmaş pe al lor Scaun, ai aflat în lucrarea virtuţilor calea care duce la dumnezeiasca contemplaţie; de aceea, împărţind cu credinţă cuvântul Adevărului, ai luptat până la sânge pentru apărarea credinţei, Elefterie, mucenice şi episcop insuflat, roagă-te lui Hristos Dumnezeul nostru ca să mântuiască sufletele noastre” (conf. Minee, 15 decembrie).*

Aici vedem clar că urmarea la Scaunul apostolesc este legată de participarea la felul lor de vieţuire. Întocmai cum apostolii L-au urmat pe Hristos şi au ajuns la vederea slavei necreate a lui Dumnezeu în firea omenească a lui Hristos, şi aşa cum au dobândit Sfântul Duh, aşa şi episcopii trebuie, ca următori ai apostolilor, să împărtăşească acest fel de vieţuire.

Mai mult, aflăm aici evidenţiată calea prin care devii moştenitorul acestui fel de vieţuire şi al Scaunului apostolesc. Aceasta se face prin praxis, curăţire (lucra-

rea virtuţilor), care este măsura ce duce la vederea lui Dumnezeu („calea ce duce la dumnezeiasca contemplaţie”). Doar astfel episcopul propovăduieşte neabătut cuvântul Adevărului, poate pătimi pentru Adevăr şi chiar jertfi propria-i viaţă. Mărturisirea Adevărului nu ţine de erudiţie, nici de studii la Teologie. În acelaşi sens, mucenicul nu are nimic în comun cu râvna după voia omenească, ci el este legat de experierea Sfântului Duh şi de părtăşia la dumnezeiasca contemplaţie.

Curăţire, luminare, îndumnezeire

Sfinţii părinţi au stabilit pentru praxis şi theoria, filosofie practică sau lucrare, contemplaţie naturală sau luminare şi teologie mistică sau theoria, contemplaţie sau vedere a lui Dumnezeu, termenii de curăţire, luminare şi îndumnezeire.

Hristos a spus: „Eu sunt Calea, Adevărul şi Viaţa” (Ioan 14, 6). Calea este cea care duce la curăţire; Adevărul este părtăşia cu adevărul ce începe cu luminarea minţii; cât despre Viaţă, avem părtăşie cu ea prin contemplaţie-îndumnezeire.

Omul, ca fiinţă creată de către Dumnezeu, avea o minte luminată. El grăia cu Dumnezeu şi perseverând în această stare pentru a se statornici în ea, trebuia să ajungă la îndumnezeire. Cu toate acestea, păcatul i-a întunecat mintea, întunecând, de fapt, ceea ce era creat în el după chipul lui Dumnezeu. Odată cu aceasta, mântuirea constă în aceea că trebuie să fie curăţit chipul, mintea să fie luminată şi că noi înşine trebuie să ajungem la îndumnezeire. Curăţirea omului începe prin cateheză, în timp ce botezul şi mirungerea îl fac pe om să aibă părtăşie cu luminarea şi, de aceea, botezul mai este numit şi luminare. În sfârşit, prin Sfânta Împărtăşanie, omul participă la îndumnezeire.

Sfintele Taine au legătură şi cu vieţuirea nevoitoare. ***După învăţătura Sfinţilor părinţi, dumnezeiescul har este calificat potrivit influenţei pe care îl are asupra omului. Dacă el curăţă omul de patimi, este numit har şi energie curăţitoare; dacă el îl luminează, este numit energie luminătoare, iar dacă el îl îndumnezeieşte, este numit îndumnezeitor.***

Tot potrivit Sfinţilor părinţi ai Bisericii, Acelaşi Dumnezeu este şi Se numeşte curăţire a celor care sunt la nivelul curăţirii, Lumină a celor care sunt pe cale de a fi luminaţi, Îndumnezeire a celor care Îl experiază. Desigur, nu este vorba despre o stare statică, ci de un urcuş cu schimbări şi fluctuaţii. De la curăţire, omul poate ajunge la luminare, însă poate, de asemenea, să se întoarcă la necurăţie, întrucât primejdia căderii există întotdeauna. Se poate ca acela să urce de la luminare la contemplaţia dumnezeiască şi ca, odată terminată contemplaţia-vedere a dumnezeieştii slave, el să coboare iarăşi la nivelul luminării.

Mai multe texte neotestamentare pomenesc despre curăţire, luminare şi îndumnezeire. Întâlnim, de asemenea, această tradiţie în epistolele Sfântului apostol Pavel. Apostolul Pavel vorbeşte când de curăţirea de patimi, când de luminarea minţii şi de rugăciunea lăuntrică neîntreruptă şi, iarăşi, de dumnezeiasca contemplaţie. Pe de altă parte, Hristos vorbea mulţimilor „în parabole”, întrucât acestea nu erau pregătite pentru învăţătura despre dumnezeieştile Taine. Însă ucenicilor Lui, care Îi puneau întrebări, El le explica parabolele după cuvântul care zice: „Vouă vă este dat să cunoaşteţi tainele Împărăţiei lui Dumnezeu” (Luca 8, 10); iar la trei dintre ei le-a arătat Împărăţia Lui, când i-a luat cu Sine pe muntele Thabor şi le-a arătat slava dumnezeirii Lui.

Curăţirea, luminarea şi îndumnezeirea apăreau, de asemenea, în operele Sfântului Dionisie Areopagitul şi în scrierile Sfântului Grigorie Teologul. Întâlnim aceeaşi deosebire în operele mai multor Sfinţi părinţi ai Bisericii. Astfel, Sfântul Simeon Noul Teolog a scris Centurii de capitole practice, gnostice şi teologice; scrierile Sfântului Grigorie Palamas conţin Capete etice, naturale şi teologice; cât despre Filocalia Sfinţilor părinţi neptici, ea pomeneşte de aceste trepte în subtitlul său: [Filocalie] în care, printr-o înţelepciune de viaţă, făcută din nevoinţă şi din contemplaţie, mintea este curăţită, luminată şi se desăvârşeşte.

Sfântul Nichita Stithatul oferă o analiză mai detaliată a acestor etape ale vieţii duhovniceşti. El scrie că oamenii care luptă pentru mântuire aparţin unuia din stadiile următoare:

- *primul este stadiul curăţitor,*
- *al doilea este stadiul luminător şi*
- *al treilea este stadiul mistic, numit şi desăvârşitor.*

Aceste trei stadii corespund începătorilor, celor de mijloc şi celor desăvârşiţi. Trecând prin aceste trei stadii, omul sporeşte spre „vârsta lui Hristos” (Efeseni 4, 13).

Stadiul celor ce abia au intrat în lupta cucerniciei sau a stadiului curăţitor este strâns legat de pocăinţă. Prin pocăinţă se înţelege, pe de o parte, lepădarea de omul cel vechi prin post şi priveghere, prin fuga departe de tot ce ar putea stârni patimile, prin lacrimi, prin păreri de rău pentru păcatele săvârşite, prin corespunderea dintre comportamentul dinafară şi corectitudinea duhovnicească, prin pătrunderea Cuvântului în minte. Acest stadiu se caracterizează, în general, prin pocăinţă şi se exprimă printr-o viaţă nevoitoare. Atunci, omul stinge violenţa focului inerent firii căzute (conf. Evrei 11, 34), închide botul patimilor sălbatice (conf. Ibid. 11, 34).

Stadiului luminător îi aparţine, în primul rând, nepătimirea. Caracteristicile acestui stadiu sunt cunoaşterea făpturilor, contemplarea acelor logoi ai creaţiei

şi părtăşia cu Duhul Sfânt. Roadele luminării sunt curăţia minţii prin dumnezeiescul har, care învăpăiază inima precum un foc, deschiderea duhovnicească a ochilor inimii şi naşterea în minte a logos-ului cunoştinţei care se manifestă prin noţiuni subtile. Cu alte cuvinte, în această stare, omul primeşte darul rugăciunii minţii neîncetate şi ajunge la cunoaşterea lui Dumnezeu. Mai mult, cunoaşte cele dumnezeieşti cât şi pe cele omeneşti şi percepe revelaţia tainelor Împărăţiei cereşti. În această stare, omul este dus către Cer, întocmai ca prorocul Ilie, străbătând Cerurile.

Stadiul mistic şi desăvârşitor este cel al desăvârşiţilor, al celor care devin adevăraţi teologi ai Bisericii. Omul, aflat pe calea îndumnezeirii, este în comuniune cu puterile îngereşti, se apropie de Lumina necreată, în timp ce Duhul îi descoperă profunzimile lui Dumnezeu. Adică, în timp ce vede energia necreată, fiinţială şi îndumnezeitoare a lui Dumnezeu. Acest om cunoaşte mai multe taine din Sfânta Scriptură, taine care rămân ascunse pentru majoritatea oamenilor. Întocmai precum Sfântul apostol Pavel, acesta este răpit la al treilea cer al teologiei, aude cuvinte negrăite (conf. 2 Corinteni 12, 2-4) şi contemplă cele ce rămân ascunse ochilor omeneşti. El devine teolog în mijlocul Bisericii (conf. Psalmul 21, 23, Septuaginta) şi gustă din odihna celor fericiţi, fiind desăvârşit întru Dumnezeul desăvârşit.

În zilele noastre se constată o confuzie în viaţa bisericească şi duhovnicească. De multe ori se întâmplă ca teologia să fie amestecată cu gândirea religioasă, viaţa bisericească, cu diverse forme instituţionale antropocentrice, viaţa duhovnicească, cu obscure analize moralizatoare. Dacă cineva abordează problemele vieţii duhovniceşti urmând învăţătura Sfinţilor părinţi, acela este considerat ca fiind retrograd şi integrist.

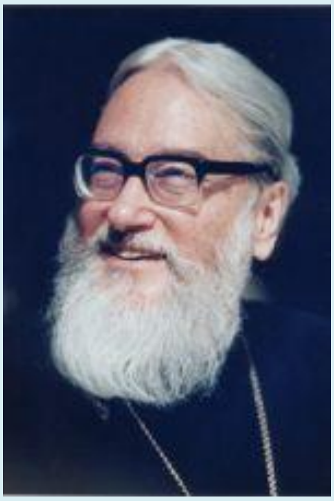
O mentalitate confuză şi o viaţă spirituală fără Duhul, o viaţă fără părtăşie la Duhul Sfânt duce la sincretismul care este străin de viaţa ortodoxă. Iată de ce oamenilor de astăzi le vine greu să deosebească teologia ortodoxă de alte „teologii”, Biserica Ortodoxă de alte denumiri sau religii. În aceasta constă fenomenul secularizării.

În relatarea de mai sus se găseşte rezumată viaţa duhovnicească ortodoxă, aşa cum a fost ea trăită de către toţi sfinţii Bisericii - cât şi de către adevăraţii monahi, până în zilele noastre. Este imperativ ca vieţile sfinţilor să fie studiate în această perspectivă. Altfel, aceştia din urmă nu vor fi consideraţi ca fiind ceea ce sunt, persoane îndumnezeite ci, mai curând, ca nişte persoane bune, pe care le poţi întâlni în tot sistemul umanist şi în toată tradiţia religioasă. Cu toate acestea, îndumnezeirea nu este dată decât în sânul Bisericii, căci doar în ea omul, pe calea nevoinţei legitime, are părtăşie în acelaşi timp cu energia cură-

ţitoare şi luminătoare a lui Dumnezeu, cât şi cu energia Lui îndumnezeitoare, devenind sfânt.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Episcop Kallistos Ware - În aşteptarea Duhului…

Pe zidurile catacombelor din Roma se poate întâlni uneori imaginea pictată a unei femei care se roagă, numită Orans. Priveşte spre cer, are mâinile ridicate şi palmele deschise. Aceasta este una din cele mai vechi icoane creştine.

Să fie aceasta reprezentarea Maicii Domnului, a Bisericii sau a sufletului care se roagă? Sau toate trei deodată? Oricum ar fi interpretată, această icoană zugrăveşte o atitudine creştină de bază: cea a invocaţiei sau *epiclesis*, a chemării sau a aşteptării Duhului Sfânt.

Există trei poziţii principale în care ne putem ţine mâinile şi fiecare îşi are propriul înţeles simbolic.

- → Putem ţine palmele închise cu pumnii strânşi, ca un gest de sfidare, sau într-un efort de a apuca sau a te agăţa, exprimând astfel agresiunea sau teamă.
- → La cealaltă extremă, mâinile pot atârna inactive de ambele părţi, nici sfidând, nici dorind să primească.
- → Sau, ca ultima posibilitate, să avem palmele ridicate ca în *imaginea Orans*, nu strânse, ci deschise, nu inactive, ci gata să primească darurile Duhului Sfânt.

O lecţie de mare însemnătate în privinţa căii duhovniceşti este să înţelegi cum să-ţi descleştezi pumnii şi să ţii palmele întinse.

În fiecare clipă şi în fiecare ceas trebuie să ne însuşim acţiunea din Orans: să ridicăm nevăzut mâinile spre cer şi să spunem Duhului sfânt: Vino!

Ţelul vieţii creştine este să fie purtătoare de Duh, să trăiască în Duhul lui Dumnezeu, să respire în Duhul lui Dumnezeu.

(Episcop Kallistos Ware, “Ortodoxia, Calea dreptei credinţe”)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Părintele Alexander Schmemann - Ce înseamnă să-L cunoşti pe Duhul Sfânt

Traducere și adaptare: Tamara Hotnog
Sursa: Pages Orthodoxes

Ce înseamnă să-L cunoşti pe Duhul Sfânt, să ai Duhul Sfânt, să fii în El? Cel mai bun mod de a răspunde la această întrebare este să compari cunoaşterea Duhului Sfânt cu cea a lui Hristos. E de la sine înţeles că pentru a-L cunoaşte pe Hristos, a-L iubi, a-L accepta ca sens ultim, conţinut şi bucurie a vieţii tale, trebuie, mai întâi de toate, să ştii anumite lucruri cu privire la Hristos. Nimeni nu poate crede în Hristos fără să fi auzit vorbindu-se despre El şi de a Lui învăţătură.

Tocmai această cunoştinţă privitoare la Hristos o primim prin predicarea apostolică şi prin Biserică. Însă nu este exagerat să spunem că, în ceea ce-L priveşte pe Sfântul Duh, această secvenţă - cunoştinţă referitoare la El, apoi cunoştinţă a Lui şi, în sfârşit, părtăşie cu El - este inversată. Noi nu putem cunoaşte, pur şi simplu, nimic privitor la Sfântul Duh. Chiar mărturia celor care L-au cunoscut cu adevărat şi care au fost în comuniune cu El nu înseamnă nimic pentru noi, dacă noi nu am avut aceeaşi trăire.

Ce pot însemna cu adevărat cuvintele care, în rugăciunea euharistică a Sfântului Vasile, Îl desemnează pe Sfântul Duh: „Duhul înfierii, Făgăduinţa moştenirii ce va să fie, prinoasele bunătăţilor celor veşnice, Puterea de viaţă dătătoare, Izvorul sfinţitor...”?

Când un prieten i-a cerut Sfântului Serafim de Sarov să i-L explice pe Sfântul Duh, sfântul nu i-a dat nici o explicaţie, ci i-a împărtăşit o experiere pe care ucenicul lui a descris-o ca pe o „extraordinară dulceaţă", o „extraordinară bucurie în inimă", o „extraordinară căldură" şi o „extraordinară delicateţe" - care este tocmai experierea Sfântului Duh. Căci, așa cum a spus Sfântul Serafim, „când Dumnezeiescul Duh pogoară asupra omului şi îl acoperă cu plinătatea Lui, sufletul omului este covârşit de o negrăită bucurie, pentru că Dumnezeiescul Duh preschimbă în bucurie tot ce atinge".

Toate acestea arată că Îl cunoaştem pe Sfântul Duh prin prezenţa Lui în noi, prezenţă ce se manifestă îndeosebi prin bucurie, pace şi o nespusă plinătate. Chiar în limbajul obişnuit, aceste cuvinte - bucurie, pace, plinătate - implică ceva care este întocmai nespus, care prin natura lui este dincolo de cuvinte, de definiţii şi de descrieri. Ele se raportează la aceste momente în care viaţa este plină de pace, în care nu sunt nici lipsuri, nici dorinţă de ceva, în care nu este nici angoasă, nici frică, nici frustrare. Omul vorbeşte întotdeauna despre fericire şi, cu adevărat, viaţa este căutarea fericirii, aspiraţie către plinătate. Prin urmare, putem spune că prezenţa Sfântului Duh este plinirea adevăratei fericiri. Şi această fericire nu rezultă dintr-o „cauză" ce poate fi identificată şi exterioară - cum este cazul bietei şi fragilei noastre fericiri pământeşti, care dispare atunci când dispare cauza care a produs-o. Nu rezultă din nimic din ceea ce este în lumea aceasta şi, totuşi, se traduce prin bucurie pentru toate. Iar acea bucurie trebuie să fie rodul din noi al venirii, al prezenţei şi al şederii a Cuiva care este El Însuşi: Viaţă, Bucurie, Pace, Frumuseţe, Plinătate.

Acest „Cineva" este Sfântul Duh. Nu există vreo icoană de-a Lui și nici o reprezentare, pentru că El nu a fost făcut trup, El nu S-a făcut Om. Şi, totuşi, când vine şi când Se face prezent în noi, totul se transformă în icoană a Lui şi revelaţi a Lui, părtăşie cu El, cunoaştere a Lui. Căci El este Cel ce face ca viaţa să fie viaţă, bucuria, bucurie, iubirea, iubire, iar frumuseţea, frumuseţe şi care, prin urmare, este Viaţa vieţii, Bucuria bucuriei, Iubirea iubirii şi Frumuseţea frumuseţii. El este Cel care, fiind deasupra şi dincolo de tot lucrul, face din totalitatea creaţiei simbolul, Taina, experierea prezenţei Lui: întâlnirea omului cu Dumnezeu şi părtăşia acestuia cu El. El nu este „deoparte" sau „pretutindeni", întrucât El este Cel ce le sfinţeşte pe toate, însă Se descoperă pe Sine în această sfinţire ca fiind dincolo de lume, dincolo de tot ce există. Datorită sfinţirii, Îl cunoaştem cu adevărat pe El, iar nu pe un Divin şi impersonal Ceva - deşi cuvintele omeneşti nu-L pot defini şi, aşadar, nu-L pot izola sub formă de obiect pe Cel a cărui revelaţie însăşi ca Persoană este să descopere pe fiecare şi tot lucrul ca fiind unic şi personal, ca subiect, iar nu ca obiect. El le transformă pe toate într-o întâlnire personală cu dumnezeiescul şi inefabilul „tu".

Hristos a făgăduit că încununarea lucrării Lui mântuitoare va fi pogorârea, venirea Sfântului Duh. Hristos a venit pentru a restabili în noi viaţa pe care am pierdut-o în păcat, spre a ne da iarăşi viaţă din belşug (Ioan 10,10). Iar cuprinsul vieţii acestea şi, prin urmare, al Împărăţiei lui Dumnezeu, este Sfântul Duh. Când vine El, în ultima şi marea zi a Cincizecimii, viaţa în belşug şi Împărăţia lui Dumnezeu sunt cele cu adevărat întemeiate - adică ne sunt arătate şi împărtăşite. Sfântul Duh pe care Hristos L-a avut de o veşnicie ca Viaţă a Lui ne este dat ca viaţă nouă. Noi rămânem în lumea aceasta, continuăm să avem părtăşie cu viaţa Lui muritoare. Cu toate acestea, întrucât am primit Sfântul Duh, viaţa noastră cea adevărată este ascunsă cu Hristos întru Dumnezeu (Col. 3,3) şi suntem deja de pe acum părtaşi la Împărăţia veşnică a lui Dumnezeu, Împărăţie care, pentru lumea aceasta, urmează încă să vină.

Înţelegem acum de ce, atunci când vine Sfântul Duh, El ne uneşte cu Hristos, ne face să pătrundem în Trupul lui Hristos, face din noi părtaşi ai Împărăţiei, ai Preoţiei şi ai Prorociei lui Hristos. Căci Sfântul Duh, fiind Viaţa dumnezeiască, este cu adevărat Viaţa lui Hristos. El este, în chip unic, Duhul Lui. Hristos, dându-ne nouă a Lui Viaţă, ni-L dă pe Duhul Sfânt. Iar Duhul Sfânt, pogorându-Se asupra noastră şi rămânând întru noi, ni-L dă pe Cel a cărui Viaţă este.

Acesta este darul Sfântului Duh, aceasta este semnificaţia Cincizecimii noastre personale în Sfânta Taină a mirungerii. El ne pecetluieşte - adică ne face, ne descoperă, ne adevereşte - ca fiind mădulare ale Bisericii, Trup al lui Hristos, cetăţeni ai Împărăţiei lui Dumnezeu, părtaşi ai Sfântului Duh. Iar prin această pecete ne dă, cu adevărat, propria noastră identitate. Vrea să fim, descoperind adevărata noastră personalitate şi, aşadar, unica noastră plinire.

Darul este oferit din belşug, din abundenţă: Dumnezeu nu dă Duhul cu măsură (Ioan 3,34), ci: Din plinătatea Lui noi toţi am luat, şi har peste har (Ioan 1,16). Acum trebuie să-L luăm, să-L primim cu adevărat, să ni-L însuşim. Acesta este scopul vieţii creştine.

Noi spunem „viaţă creştinească”, iar nu „spiritualitate” - pentru că cel din urmă cuvânt a devenit astăzi ambiguu şi înşelător. Pentru mulţi, el implică o lucrare tainică şi autonomă, un secret pe care este posibil să-l pătrunzi prin studiul anumitor tehnici spirituale. Lumea este astăzi teatrul unei căutări neliniştite spirituale şi mistice şi, în această căutare, totul este departe de a fi sănătos - adică de a fi rod al acestei trezvii duhovniceşti care dintotdeauna a fost sursa şi temeiul adevăratei tradiţii duhovniceşti creştine. Prea mulţi înţelepţi şi aşa-zis maeştri spirituali, exploatând ceea ce de multe ori este o autentică şi arzătoare căutare a Duhului, de fapt îşi trag după sine discipolii în fundături spirituale periculoase.

Prin urmare, este important să afirmăm, încă o dată, că esenţa însăşi a spirituallităţii creştine e faptul că ea cuprinde întreaga viaţă. Viaţa cea nouă pe care Sfântul apostol Pavel o defineşte ca fiind să trăim în Duhul, în Duhul să şi umblăm (Galateni 5,25) nu este o altă viaţă şi nu este un substitut, ci este însăşi viaţa dată de către Dumnezeu, însă reînnoită, preschimbată şi transfigurată de către Duhul Sfânt. Tot creştinul - că este monah într-o sihăstrie sau angajat în activităţile lumeşti - este chemat să nu-şi împartă viaţa în duhovnicesc şi material, ci să-i redea integralitatea, să o sfinţească în întregime prin prezenţa Sfântului Duh.

Dacă Sfântul Serafim de Sarov a fost fericit în lumea aceasta, dacă viaţa lui pământească a devenit, în cele din urmă, un luminos torent de bucurie, dacă se bucura de fiecare copac şi de fiecare animal, dacă întâmpina pe fiecare dintre cei ce veneau la el numindu-l „bucuria mea", este pentru că în toate Îl vedea întru uimire pe Cel ce este, infinit, dincolo de toate, şi totuşi, care dăruieşte toată experierea, bucuria şi plinătatea din prezenţa Lui. „Roada Duhului este dragostea, bucuria, pacea, îndelungă răbdarea, bunătatea, facerea de bine, credinţa, blândeţea, înfrânarea... (Galateni 5, 22-23).

Acestea sunt elementele duhovniciei autentice, scopul a toată osteneala duhovnicească cea adevărată, calea sfinţeniei, care este scopul ultim al vieţii creştine. „Sfânt", mai curând decât „Duh" este termenul care Îl defineşte pe Sfântul Duh, căci Scriptura vorbeşte şi despre „duhurile răutăţii". Şi cum acesta este numele Duhului dumnezeiesc, este cu neputinţă să-I dăm o definiţie în limbaj omenesc. El nu este sinonim cu desăvârşire şi bunătate, virtute şi credincioşie, deşi El le cuprinde şi le implică pe toate acestea. El este finalitatea a tot limbajul omenesc, întrucât El este Realitatea Însăşi în care tot ce există îşi află plinirea.

„Singur Unul este Sfânt". Sfinţenia pe care am primit-o este cu adevărat noul conţinut al vieţii noastre întru ungerea Sfântului Duh Însuşi. Prin sfinţenia Lui, sporind neîntrerupt întru ea, putem, cu adevărat, să ne preschimbăm şi să ne transfigurăm, să facem deplină şi sfântă viaţa pe care ne-a dat-o Dumnezeu.

(Extras din cartea părintelui Alexander Schmemann, Din apă şi din Duh: Studiu liturgic despre botez)

Sfântul Nicolae Cabasila - Credința însăși este un dar al Duhului Sfânt

Și credința însăși este un dar al Duhului Sfânt, pe care apostolii îl cer de la Mântuitorul, atunci când zic: „Sporește-ne credința".

Ba chiar Domnul Însuși se roagă ca Tatăl să le dea din sfințenia Sa: „Sfințește-i pe ei întru adevărul Tău".

Cât despre cei ce se roagă, Duhul însuși se roagă pentru ei: „Căci Însuși Duhul Sfânt se roagă pentru noi cu suspine negrăite", dobândindu-ne o putere de a ne ruga care pătrunde și cerurile. Cu un cuvânt, Duhul cel Sfânt, care Se împărtășește celor ce-L primesc, este un „Duh al înțelepciunii și al înțelegerii, al sfatului și al tăriei, al bunei credințe și al celorlalte, după cum Îi arată și numele".

(Sfântul Nicolae Cabasila, Despre Viața în Hristos, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2009, p. 107)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Arhimandrit Emilianos Simonopetritul - Limbile de foc „peste fiecare dintre apostoli” au restabilit unitatea neamului omenesc

Limbile de foc „peste fiecare dintre apostoli” au restabilit unitatea neamului omenesc, care a fost amestecată la zidirea Turnului Babel, şi astfel a fost înnoită în Duhul Sfânt - o unime de cuget, o armonie, o nouă realitate eshatologică. Atunci „s-a născut Biserica, noul Israel al lui Dumnezeu, neam ales, preoţie împărătească, neam sfânt, popor agonisit de Dumnezeu”, adică popor afierosit lui Dumnezeu.

Cuvântătorii de Dumnezeu profeţi au prevestit, chiar cu primejdia vieţii lor, întoarcerea neamurilor la adevăratul Dumnezeu, neamuri care vor constitui „un popor nou” în Ierusalimul cel înnoit, Cetatea lui Dumnezeu. „Fi-va în zilele cele de pe urmă că muntele Domnului va fi la vedere şi casa lui Dumnezeu pe înălţimile munţilor şi se va înălţa mai presus de coline şi vor veni la el toate neamurile” [Îs. 2, 2.]. Atunci se vor aduna toate popoarele în jurul împăratului Dumnezeu. Sionul va fi numit „mamă” şi vor cânta într-un glas cântare nouă Mântuitorului Dumnezeu.

Strigătele profetice şi aşteptarea venirii lui Mesia vor reînnoi epoca mesianică în Ierusalimul cel nou.

Aşteptarea aceasta este legată de viziunea restaurării neamului, în special, după robia babiloniană. Aveau nădejdea că epoca mesianică va fi mai degrabă o restaurare social-politică a nenorocitului Israel, sau o oarecare schimbare a lumii la un alt nivel de existenţă, mai duhovnicesc. Evreii şi creştinii continuă şi acum să aibă o înţelegere intramundană despre Mesia, aşteptându-L pe El ca pe

izbăvitorul tuturor problemelor acestei lumi. Această confuzie a aşteptărilor şi nădejdilor ebraice a avut drept rezultat şi moartea pe cruce a Domnului.

Mesia însă, El Însuşi Împărat, Noul David, Acelaşi, împărăţia cea aşteptată, a venit şi a întemeiat împărăţia Lui, Biserica, înnoită prin venirea Duhului Sfânt, în ziua Cincizecimii.

Limbile de foc „peste fiecare dintre apostoli" [Fapte, 2, 3.] au restabilit unitatea neamului omenesc, care a fost amestecată la zidirea Turnului Babel, şi astfel a fost înnoită în Duhul Sfânt - o unime de cuget, o armonie, o nouă realitate eshatologică. Atunci „s-a născut Biserica, noul Israel al lui Dumnezeu, neam ales, preoţie împărătească, neam sfânt, popor agonisit de Dumnezeu"[I Petru, 2, 9.], adică popor afierosit lui Dumnezeu.

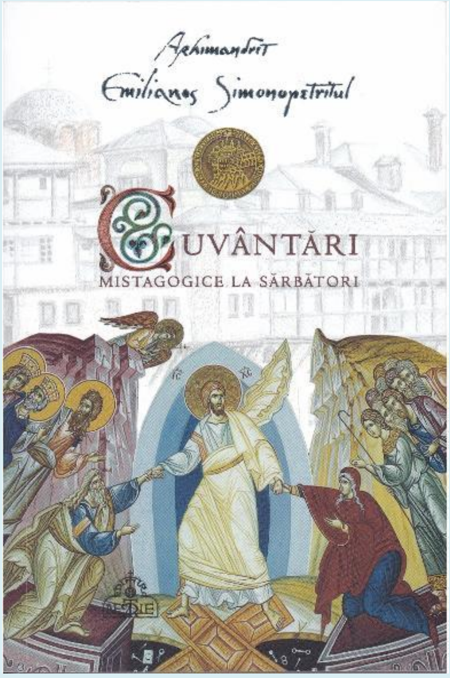
Însă evenimentul Cincizecimii nu este delimitat temporal, ci este o experienţă eshatologică a credinciosului care trăieşte zilnic în Biserică viaţa lui Hristos. Vorbind astfel despre Biserică ne referim ca la un fapt eshatologic, ca la o Cincizecime permanentă.

traducere şi adaptare: Laura Enache

(Arhimandrit Emilianos Simonopetritul, Despre viaţă. Cuvânt despre nădejde, Indiktos, Athena, 2005)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Sfântul Duh, Împăratul şi mijlocitorul înfierii noastre - Omilia Părintelui Emilianos Simonopetritul: “Intră înăuntru, închide-te bine şi doreşte-L cu ardoare pe Sfântul Duh! Tânjeşte după El, caută-L!”

Sfântul Duh domneşte în întreaga lume, le mişcă pe toate şi este cel care înrâureşte viaţa oamenilor, mai ales viaţa duhovnicească.

[…]

Dar să venim acum la subiectul nostru: Sfântul Duh, Care le susţine pe toate.

***

În secolul XII î.Hr., trăia în Palestina o femeie evlavioasă, care era stearpă (cf. 3 Jud. 13, 3 ş.u.). Într-o zi, i s-a înfăţişat îngerul Domnului şi i-a spus: „Iată, tu, cea stearpă, vei zămisli un fiu!”, dar nu ai voie să bei nici vin, nici alte băuturi ameţitoare, pentru că „copilul din pântecele tău va fi nazireu al lui Dumnezeu”, va fi afierosit lui Dumnezeu încă din pântecele tău.

Femeia s-a dus de îndată să-l întâlnească pe soţul ei şi i-a vestit că l-a văzut pe un oarecare trimis al lui Dumnezeu, a cărui înfăţişare era înfricoşătoare şi semăna cu îngerul Domnului.

Atunci Manoe, bărbatul ei, s-a rugat lui Dumnezeu ca omul acela să revină, iar când a venit şi l-a întâlnit, l-a întrebat care este numele lui. Îngerul i-a răspuns că numele lui este minunat, pentru că numele este expresia persoanei. Sigur că cel ce se arătase nu era nici om, nici înger, ci ceva mai mult.

Manoe l-a rugat pe omul lui Dumnezeu să accepte să-i pună la masă un ied, dar îngerul i-a spus să-l aducă jertfă.

Manoe a ascultat, a pus lemne pe o stâncă, iedul deasupra şi jertfa nesângeroasă - turte, untdelemn şi tămâie - şi a aprins lemnele, pentru ca jertfa să ardă şi să se urce la cer. Focul s-a aprins. Când flăcările au început să se înalţe, Manoe şi femeia sa l-au văzut pe înger în mijlocul flăcărilor, înălţându-se la cer. Atunci Manoe a înţeles că acela fusese îngerul Domnului. Totuşi, nu fusese îngerul Domnului, ci Fiul lui Dumnezeu, pe Care întreaga lume Îl aştepta să vină.

Pruncul s-a născut, aşa cum a vestit mai dinainte îngerul lui Dumnezeu, şi a fost numit Samson. Îndată ce „pruncul a crescut, Domnul l-a binecuvântat. Şi a început Duhul Domnului a-l însoţi” (Jud. 13, 24-25).

Îndată ce Samson a ajuns la vârsta la care putea gândi, a simţit că Duhul Domnului, adică Sfântul Duh, îi vorbea.

Iată cărui fapt se datorează puterea lui Samson: oriunde mergea, Sfântul Duh era împreună cu el! Când Vechiul Legământ spune că „Domnul l-a binecuvântat”, înţelege prin „Domnul” pe Fiul lui Dumnezeu, Care i L-a dat lui Samson pe Duhul Sfânt.

&&&

Să ne învrednicească şi pe noi Dumnezeu ca nu Sfântul Duh, ci măcar vreun înger sau vreun sfânt să fie pururi împreună cu noi!

De la Adam şi până la sfârşitul veacurilor nu s-a născut nimeni, şi nici nu se va naşte, fără participarea Sfântului Duh. El este Cel ce face să apară viaţa noastră. El trebuie să intre în viaţa părinţilor, ca să se nască copilul. E firesc să fie aşa, pentru că „prin Sfântul Duh se ţin toate cele văzute împreună cu cele nevăzute, căci este Stăpânitor” [Antifoanele glasului 1.]. Sfântul Duh este Stăpân, Împărat, le susţine pe toate cele văzute şi nevăzute, chiar şi pe cele care încă nu au venit la existenţă.

La crearea lumii, pământul era acoperit de ape, de întuneric şi de adâncuri, dar „Duhul lui Dumnezeu - adică lucrarea Sfântului Duh - Se purta pe deasupra apei“ (Fc. 1,2). Pământul era nevăzut, şi numai Duhul lui Dumnezeu pătrundea întunecimile şi adâncurile. Apoi, Dumnezeu l-a făcut pe om „luând ţărână din pământ; şi a suflat în faţa lui suflare de viaţă, şi s-a făcut omul cu suflet viu“ (Fc. 2, 7).

Expresia „Duhul lui Dumnezeu” arată limpede că, la crearea lumii, Duhul Sfânt împărăţea şi exprima, ca un Stăpân, Dumnezeirea. Dar când Dumnezeu

l-a făcut pe om, atunci „a suflat în faţa lui suflare de viaţă". Suflarea aceasta de viaţă este o umplere cu Duhul lui Dumnezeu, care dă viaţă omului făcut din nimic. Este lucrarea necreată a lui Dumnezeu, săvârşită prin mijlocirea Duhului Sfânt.

Dar, pentru că Dumnezeu „l-a făcut pe om luând ţărână din pământ", omul era ţărână, iar ţărâna nu devine duh. De aceea Dumnezeu, prin suflarea Sa, prin propria Sa irumpere din adâncurile existenţei Sale, a aruncat în ţărână propria Sa rază de lumină, pe Sine Însuşi, transmiţându-i o lucrare foarte strălucitoare şi foarte activă, care i-a dat viaţă. Astfel că omul a ajuns ca, din nimic, să fie „cu suflet viu", asemenea lui Dumnezeu. Acum sufletul lui, duhul lui erau o existenţă vie, şi el putea să vorbească faţă către faţă cu Dumnezeu şi cu Sfântul Duh (cf. 1 Cor. 13, 12).

Suflarea de viaţă, suflarea Duhului Sfânt, este o pecete, o întipărire, care nu se mai şterge. A fost pusă pe om şi a devenit bunul lui definitiv.

Potrivit Părinţilor, suflarea de viaţă se numeşte „chip al lui Dumnezeu". Sfântul Duh Şi-a arătat interesul faţă de om şi l-a făcut chip viu al lui Dumnezeu, ca să ajungă la asemănarea prototipului dumnezeiesc. Prin urmare, Sfântul Duh Se îndeletniceşte cu noi, Îl purtăm înlăuntrul nostru, Îl respirăm, ne vorbeşte, ne iubeşte, ne învăluie. Şi totuşi, nu Îl simţim. Cum am putea să-L simţim? Ce receptor puternic ni L-ar putea aduce, aşa încât să-L vedem şi să vorbim cu El? Nimeni altul decât Însuşi Sfântul Duh, în numele Fiului. „Duhul dumnezeiesc care m-a făcut şi suflarea Celui Preaînalt care m-a învăţat", zice Iov (38, 8), adică Duhul Sfânt m-a făcut, iar suflarea Lui, harul Lui, mă învaţă ce vrea Fiul şi Atotţiitorul vieţii mele.

După ce am văzut naşterea omului, după ce ştim că Dumnezeu, Sfântul Duh, este cu noi, să vedem acum câteva întâmplări din Vechiul Legământ.

Duhul Sfânt nu a încetat să-i cerceteze pe oameni, lucra împreună cu ei ca să reuşească să ajungă dumnezei, întotdeauna îi cerceta fie ca o persoană, fie ca mai multe.

Să luăm câteva exemple.

⇒ *Moise, pentru că iudeii murmurau mereu, a obosit şi nu mai putea să conducă singur atâta popor. Atunci Dumnezeu i-a spus să aleagă şaptezeci de bărbaţi dintre bătrânii poporului şi să-i aducă la Cortul Mărturiei. Acolo i-a cercetat Sfântul Duh:* ***„Şi a coborât Domnul în nor, şi i-a vorbit, şi a luat din duhul care era peste el şi l-a pus peste cei şaptezeci" (Num. 11, 25).***

A coborât Domnul din ceruri? Cum L-au văzut? Ca pe un fulger? Ca pe un trăsnet? Ca pe un bărbat? Ca pe un înger? Nu, ci „în nor", ca să arate că un nor cu totul luminos Îl acoperea pe Domnul. Întrucât Domnul este nevăzut, îţi dai seama că înlăuntrul norului, care se înfăţişa cu atâta dulceaţă şi lumina înaintea ochilor celor şaptezeci, Se afla Domnul, şi deopotrivă Duhul Sfânt. „Şi i-a vorbit" Domnul din nor „şi L-a pus peste ei" pe Duhul Sfânt. Domnul a revărsat din adâncurile Sale pe Duhul Sfânt, şi cei şaptezeci de îndată au început să prorocească.

⇒ *Mai târziu, cu puţin înainte de moartea sa, Moise l-a lăsat ca urmaş al său pe Iisus Navi.* ***„Şi şi-a pus Moise mâinile peste el, şi Iisus, fiul lui Navi, s-a umplut de duhul priceperii" (Deut. 34, 9).***

Moise ajunsese la vârsta de o sută douăzeci de ani şi trebuia ca altcineva să-i conducă pe evrei în pământul făgăduinţei. Pe cine a ales Duhul Sfânt ca urmaş? Pe Iisus Navi. Şi Moise „şi-a pus mâinile lui peste el", în locul Tatălui şi al Fiului, ca să arate că prin voia sa proprie îl lasă pe acesta ca urmaş.

Să mai luăm încă un exemplu.

⇒ *Cine l-a uns pe David?* ***„Samuil l-a uns (…) şi a venit Duhul Domnului peste David" (1 Împ. 16, 13).*** *În clipa în care prorocul Samuil l-a uns pe David, „a venit Duhul Domnului", adică Duhul Sfânt a intrat năvalnic în David, i-a inundat fiinţa, şi David a devenit un proroc, un rege important şi un salvator al iudeilor. El însuşi spune undeva: „Duhul Domnului a grăit întru mine" (2 Împ. 23, 2). De ce a intrat Duhul Sfânt în David? Pentru că era nevinovat, simplu şi credincios.*

Oare nu putem găsi şi noi o modalitate, o metodă, aşa încât să-L facem pe Dumnezeu să ni-L dea pe Duhul, şi El să năvălească în cele dinlăuntru ale noastre? Să ne rugăm ca să reuşim lucrul acesta şi veţi vedea cum se va schimba viața noastră!

⇒ *Un alt proroc, Iezechiel, spune****: "Am ieşit în câmpie, şi iată, acolo era slava Domnului (…), şi Duhul a venit peste mine, şi m-a aşezat pe picioarele mele, şi mi-a grăit şi mi-a zis: «Intră şi zăvorăşte-te în casa ta!»" (Iez. 3, 23-24).***

Iezechiel a văzut slava Domnului, şi atunci a venit Sfântul Duh peste el şi i-a luminat întreaga fiinţă. Cum a intrat Duhul înlăuntrul său? Ca un vânt. L-a luat pe sus şi, suflând cu putere, l-a ridicat întru înalturi, i-a întărit picioarele şi i-a spus: „Închide-te în casa ta, pentru că acum L-ai luat pe Duhul Sfânt, şi cel mai bun lucru pe care îl poţi face este să te rogi şi să citeşti Sfânta Scriptură."

Până acum ne-am referit la câteva dintre cercetările Sfântului Duh, prin care unii dintre oamenii din Vechiul Legământ au ajuns pnevmatofori. În vremea aceea, Sfântul Duh nu încetase să-Şi arate prezenţa prin graiul Său, prin suflarea Sa, prin puterea Sa, prin capacitatea de a mustra, de a împiedica, de a îndepărta, de a fi prezent, cu timp şi fără timp, ca să ajute pe cineva.

În Noul Legământ, Duhul Sfânt îi cheamă pe oameni, îi povăţuieşte, îi zideşte, îi sfinţeşte, „vine în ajutor neputinţelor noastre" (Rom. 8, 26). În bolile noastre sufleteşti, duhovniceşti şi trupeşti, vine şi Se face ajutorul nostru. Sfântul Duh ***„Se roagă pentru noi cu suspine negrăite" (Rom. 8, 26),*** ca să învăţăm şi noi să ne rugăm. Devine mijlocitor, mijloceşte şi mângâie. Când suntem întristaţi, când ne e frică, ne mângâie, ne întăreşte, ne împărtăşeşte harul şi îndurările Lui, şi de aceea se şi numeşte „Mângâietorul".

Cu toate acestea, nu putem spune că ne-am desfătat de El, că L-am sesizat, că ni S-a descoperit. Se ascunde. Vine prin pogorământ în mijlocul nostru, când ca vânt sau ca foc, când în chip de porumbel sau de rug care arde, alteori ca apă vie, ca lumină sau ca multe alte simboluri. Pe toate le foloseşte, prin toate acestea intră înlăuntrul nostru şi dă din nou viaţă existenţei noastre, şi totuşi încă n-am aflat ce este El.

Pe când noi nu putem să-L cercetăm, El cercetează adâncurile lui Dumnezeu (cf. 1 Cor. 2, 10), ale întregii Treimi. Şi, pentru că este unit cu Tatăl şi cu Fiul, se numeşte Duhul Tatălui şi al Fiului (cf. Gal. 4, 6; 1 Ptr. 1, 11; Rom. 8, 9), al lui Hristos, sau Sfântul Duh, pentru identitatea naturii dumnezeieşti, cu toate că sunt trei Persoane.

Cum înţelegem lucrarea Duhului Sfânt în noi? Fiecare lucrare a lui Dumnezeu începe în mod personal de la Tatăl şi este săvârşită prin Fiul, în Sfântul Duh. Lucrează toate cele trei Persoane împreună, având o singură voinţă şi o singură înţelegere a lucrării care ni se împărtăşeşte nouă, oamenilor.

Dar Sfântul Duh suflă şi de la Sine Însuşi, din propriul Său Ipostas, şi devine suflarea lui Dumnezeu care pătrunde înlăuntrul omului ca o adiere şi participă la mântuirea şi îndumnezeirea lui. El este locul, mediul în care se împlineşte îndumnezeirea omului. Suflarea lui Dumnezeu iese din adâncurile Lui şi produce o stare, pe care marele Vasile o numeşte „patria celor sfinţiţi". Când Sfântul Duh suflă, se sfinţesc mulţi.

Sfântul Grigorie Palama spune că suflarea aceasta este „bucuria mai dinainte de veci a Tatălui şi a Fiului". Sfânta Treime a aşteptat ca această bucurie mai dinainte de veci a Tatălui şi a Fiului să fie revărsată peste oameni, ca ei să poată trăi.

Să vedem acum ce este Cincizecimea şi ce este Biserica.

***

Înţelesurile sunt grele, dar încercăm să le facem, atât cât putem, mai simple. Vom evita şi acrivia, ca să simţim nevoia de a trăi bucuria Sfintei Treimi, singura care ne poate umple.

Biserica nu ar putea trăi fără Sfântul Duh. Noi, ca mădulare ale ei, ca să-L avem pe Duhul, avem nevoie de invocarea Bisericii, adică trebuie să colaborăm cu Biserica, și Biserica să-L cheme pe Sfântul Duh. De aceea, slujbele noastre încep cu „Împărate ceresc” şi ne referim întotdeauna la Sfânta Treime.

Sfântul Duh lucrează fără să-Şi descopere Ipostasul său, Persoana Sa. Principiul, izvorul Dumnezeirii este Tatăl ceresc. Sfântul Duh porneşte din acest izvor al Dumnezeirii, care este Tatăl, şi este trimis prin Fiul. Tatăl ni L-a dat pe Fiul, iar Fiul ni L-a făcut cunoscut pe Tatăl în Noul Legământ şi ni L-a trimis pe Sfântul Duh.

Purcezând din Tatăl, Sfântul Duh Se odihneşte în Fiul. Aşadar, Duhul ***„era în Tatăl, slăvit împreună cu Fiul, o putere, o fire, o dumnezeire” [Slava de la Vecernia Cincizecimii].***

El umple şi lumea: „Duhul Domnului a umplut lumea”, zice Sfânta Scriptură (Înțel. Sol. 1,7). Sfântul Duh a umplut lumea văzută şi nevăzută, ştiută şi neştiută. Așa cum buretele, când intră în apă, se umple de apă, tot aşa şi „apa cea săltătoare” (În. 4, 14) - Duhul Sfânt - umple lumea.

Sfânta Scriptură spune într-alt loc: „Duhul Tău cel nestricăcios este întru toţi” (Înțel. Sol. 12, 1). În toţi şi în toate, pretutindeni, oriunde te-ai duce, Îl întâlneşti pe Duhul Sfânt. Oriunde ai privi, în ceruri, în nori, în iad, pretutindeni, Se află Duhul nestricăcios şi veşnic. Dacă învăţăm să-L cerem, dacă ochii noştri varsă lacrimi şi dacă inima noastră se zdrobeşte şi Îl cere, Îl vom găsi cu uşurinţă.

Prorocul Ioil spune: „Iar după acestea, voi vărsa din Duhul Meu peste tot trupul” (Ioil 3, 1). Înţeleptul Solomon ne-a spus mai înainte că pretutindeni şi în toate Dumnezeu Îl dă pe Duhul Său. Acum, Ioil ne spune: „peste tot trupul”, ca şi cum Dumnezeu ar spune: „Eu pentru om am venit, pentru om îl am pe Sfântul Duh!”.

Toate cercetările Sfântului Duh din Vechiul Legământ erau trecătoare, neobişnuite, pedagogice. Dumnezeu le-a îngăduit pentru ca oamenii să înţeleagă umbra adevărului. Dar, după perioada Vechiului Legământ, începe una nouă.

Înainte de întruparea Cuvântului „încă nu era dat Duhul Sfânt” (În. 7, 39) Care să rămână şi să Se descopere neîncetat. După întrupare, avem „locuirea şi sălăşluirea în noi a Duhului Sfânt […], de aceea pe bună dreptate suntem numiţi biserici ale lui Dumnezeu”. ***De acum Sfântul Duh nu mai pleacă, ci rămâne în Biserică şi înlăuntrul nostru, pentru că acolo locuieşte şi sălăşluieşte, face trupul nostru biserică a Sa, ne umple de iubire.***

Scopul Vechiului Legământ era pregătirea venirii lui Hristos, Care Îl are în mod deplin pe Sfântul Duh. Când Cuvântul a uns firea omenească cu Duhul, prin unirea Sa ipostatică cu aceasta, atunci i-a dat şi putinţa vieţuirii în Duhul. Aceasta înseamnă că, după cum Dumnezeu S-a făcut om prin Sfântul Duh rămânând Dumnezeu, tot aşa şi noi, primind Duhul Sfânt, devenim „plini de har”. În timpul vieţii pământeşti a lui Hristos, Duhul L-a însoţit, lucra odată cu El, învăţa, săvârşea minuni, învia morţi. Dar cea mai mare binefacere a fost că Hristos a plecat ca să-L trimită pe Mângâietorul. Trebuia ca Hristos să plece pentru ca Mângâietorul să vină de la Tatăl, să ne conducă „la tot adevărul” (În. 16, 13) şi să ne facă simţită prezenţa tainică a lui Hristos, aşa încât să fim cu toţii o Biserică.

„În ziua care este după sâmbătă (…) a venit Iisus (…) şi le-a zis: «Pace vouă!» (…) Precum M-a trimis pe Mine Tatăl, aşa şi Eu vă trimit pe voi” (În. 20, 19-23). Acum începe lucrarea definitivă a Mângâietorului, a Duhului Sfânt, Care vine să-i facă pe ucenici apostoli, martori ai adevăratei credinţe.

Dar cum S-a arătat Duhul Sfânt? Evanghelistul Ioan o spune limpede: ***„Precum M-a trimis pe Mine Tatăl, aşa şi Eu vă trimit pe voi; şi (…) a suflat asupra lor şi le-a zis: «Luaţi Duh Sfânt! Cărora le veţi ierta păcatele le vor fi iertate»” (În. 20, 21-23).*** Duhul Sfânt S-a înfăţişat prin suflare: Domnul a suflat şi a zis „Luaţi Duh Sfânt!”. Astfel se statorniceşte rânduiala apostolilor, a episcopilor, a preoţilor şi, în general, a Bisericii.

Apoi, în ziua Cincizecimii, Sfântul Duh S-a descoperit pe deplin şi S-a arătat în mod cu totul diferit. În timp ce, mai înainte, Hristos suflase peste toţi la un loc, acum ***„li s-au arătat, despărţite, limbi ca de foc, şi au şezut pe fiecare dintre ei, şi s-au umplut cu toţii de Sfântul Duh” (F. A. 2, 3-5).*** Avem, aici, cea mai limpede dovadă a prezenţei Sfântului Duh. Ucenicii au văzut în mod real aceste limbi „ca de foc”, asemănătoare focului şi care Îl ascundeau pe Mângâietorul. Dar „limbile” nu erau pentru întreaga lume, ci pentru cei care aşteptau în foişor. Ei L-au primit pe Sfântul Duh şi, din acel ceas, „s-au umplut de Duhul Sfânt”. Aici întâlnim şi cel mai important lucru: un dar personal, un dar făcut fiecărui om.

În ziua Cincizecimii nu-i avem doar pe apostoli, ci şi pe cei trei mii de oameni care s-au botezat, adică avem Biserica, reprezentând realitatea dumnezeiască şi omenească a lui Hristos prezentă în mădularele ei. Pentru că şi noi suntem umpluţi de insuflarea pe care Sfântul Duh a dat-o prin limbile de foc, suntem o Biserică, un trup, iar Hristos, „primul născut între mulţi fraţi” (Rom. 8,29), este prezent în mădularele noastre. Dumnezeu cel purtător de trup ne insuflă, iar noi devenim, prin El, oameni purtători de Duh.

Aşadar, scopul dumnezeieştii iconomii era apariţia unei omeniri unite prin Sfântul Duh, Biserica unică, în care fiecare dintre noi suntem în întregime Hristos, pentru că nici eu, nici Dumnezeu nu ne putem împărţi în bucăţi. Oricât am sfărâma agneţul, pe Hristos, pe Sfântul Disc, rămâne un singur Dumnezeu, neîmpărţit.

Din ziua Cincizecimii, ***„iubirea lui Dumnezeu se revarsă în inimile noastre prin Sfântul Duh“ (Rom. 5, 5)*** şi a umplut întreaga lume. Care este această iubire a lui Dumnezeu? Este Biserica noastră, Împărăţia care este prezentă în mijlocul nostru. Fără noi, Biserica nu este prezentă. Biserica este prezentă şi în stricăciune, şi în păcat, acolo unde ne aflăm noi, păcătoşii. Iar noi, ca mădulare ale Bisericii, suntem sfinţi şi „hristoşi”. Desigur, se poate întâmpla şi lucrul contrar. După cum cenuşa poate să acopere jarul, aşa încât să nu-l vedem, tot aşa şi păcatul, cenuşile păcatelor şi ale gândurilor noastre pot să acopere focul Sfântului Duh din noi şi faptul că suntem purtători de Hristos.

Prin urmare, unde este Sfântul Duh, acolo este şi Biserica; și unde este Biserica, acolo este și Sfântul Duh.

****

După ce am văzut prezenţa Duhului în Noul Testament, acum să vedem cum se articulează trupul lui Hristos. Hristos este Unul, şi noi toţi suntem articulaţiile, mădularele Lui, aşa cum spune şi apostolul Pavel (cf. 1 Cor. 12, 12). ***„Toate le lucrează unul şi acelaşi Duh, împărţind fiecăruia cele ale Sale precum vrea” (1 Cor. 12, 11).*** Duhul Sfânt le lucrează pe toate, răspândindu-Şi duhovnicia ca pe nişte raze la fiecare dintre noi, pentru că ştie de ce avem nevoie şi ne dă totul potrivit cu trebuinţa noastră. Şi aceasta, pentru zidirea trupului lui Hristos, pentru că toţi trebuie să devenim pietre vii şi să fim zidiţi într-o casă duhovnicească (cf. 1 Ptr. 2, 5), pentru că toate mădularele alcătuim un trup, întru unitatea Sfântului Duh. „Toate mădularele alcătuiesc împreună trupul lui Hristos, întru unitatea Duhului, şi îşi trimit reciproc în mod necesar folosul care vine din harisme”.

Sfântul Duh nu dă tuturor aceleaşi harisme. De aceea nu trebuie să le dorim pe ale altora. Le-a dat Dumnezeu acelora nişte harisme? Ne-a dat şi nouă. Astfel, unul are harisma prorociei, altul - a credinţei, altul - a slujirii, a învăţării, a vorbirii în limbi, a cârmuirilor, a puterilor şi multe altele (cf. Rom. 6, 7; 1 Cor. 12, 8-10). Toate acestea sunt roadele Sfântului Duh. Dacă nu am fi fost diferiţi şi nu am fi avut unul multe, iar altul puţine harisme, unul mici, altul grele, altul uşoare, atunci nu am fi fost un singur trup.

„Pentru că nu aveţi cu toţii aceeaşi harismă, de aceea sunteţi trup", zice Sfântul Ioan Gură de Aur. Suntem un trup, pentru că fiecare dintre noi are propriile sale harisme. Ochii nu pot să spună mâinilor: „Nu avem nevoie de voi!", nici capul să spună picioarelor: „Nu îmi trebuiţi!". Ca să putem fi cu toţii ca un singur om, iubit şi iubitor, să ne îndestulăm cu cele pe care ni le-a dat Dumnezeu. Puţine sunt? Cu puţine. Sunt multe? Să ne îndestulăm cu multe. Numai să le dăm pe toate pentru Hristos.

În continuare, pentru ca „articulaţiile" noastre să fie puternice, trebuie să luăm aminte la încă ceva: ***„Toţi fraţii suntem datori, dacă facem ceva, să fie făcut cu iubire şi bucurie întreolaltă. Pentru că acea comoară pe care o câştigă fratele (…) o am şi eu", zice Sfântul Macarie Egipteanul***. E o premisă fundamentală că să avem între noi iubire şi bucurie. Dacă nu ai iubire şi bucurie, nu poţi să-ţi verşi sângele pentru Hristos. Trebuie să ai propria ta comoară şi pe aceasta să i-o dai lui Hristos. Fiecare, pe a sa.

Astfel, ne apropiem de sfârşit. Biserica noastră continuă viaţa din Vechiul Legământ, este continuarea foişorului, care acum este reprezentat de bisericile noastre, de Trupul tainic al lui Hristos pe pământ. Noi, cei din Noul Legământ, am fost adăpaţi de către Sfântul Duh şi, pe cât suntem adăpaţi, cu atât Îl bem cu adevărat pe Hristos. Dar şi cel care mănâncă Trupul lui Hristos Îl mănâncă, împreună cu Hristos, şi pe Sfântul Duh, şi se împărtăşeşte de focul Sfântului Duh. De asemenea, când spunem rugăciunea „Doamne, Iisuse Hristoase, miluieşte-mă!", această rugăciune ni-L aduce pe Sfântul Duh întru putere şi întru lucrare. ***Prin rugăciune Îl atragem pe Sfântul Duh. Dar, dobândindu-L pe Duhul Sfânt, Care dă „rugăciune celui ce se roagă" (1 Împ. 2, 9), El îmi va da şi mie, celui ce mă rog, rugăciune şi tot El mi-o va spori neîncetat.***

Sufletul, găsindu-se înlăuntrul trupului, care este templul lui Dumnezeu, nu trebuie să facă nimic altceva decât „să-L aştepte pururea pe Domnul, în post şi iubire". Dacă vrem şi noi să-L avem pe Sfântul Duh, atunci să-L aşteptăm pururea pe Domnul, să-L privim, să-L cercetăm, să-L căutăm „în post şi iubire". Până când? Până când, „venind întru adevăr, va aduna cu El sufletul". Dacă postim şi avem iubire şi dacă mintea noastră rămâne adunată înlăuntrul nostru, atunci sufletul atrage toate harurile Sfântului Duh.

Când sufletul virtuos se zideşte, el doreşte cu ardoare Biserica. Pe cât o dorim, pe atât Biserica se apropie de noi. „Pentru că nu propriile sale fapte îl mântuiesc pe om, ci Cel care îi dăruieşte puterea.” Noi nu putem să facem nimic, ci Dumnezeu ne dăruieşte puterea.

Psalmul 118 ne arată cât de uşor este să atragem puterea Sfântului Duh. ***„Gura mea am deschis şi am tras Duh, pentru că poruncile Tale le-am dorit“ (Ps. 118, 131)***, zice psalmistul; mi-am deschis gura, şi îndată a intrat Duhul. Sensul este: dacă suntem pregătiţi şi Îl dorim cu ardoare pe Sfântul Duh, Dumnezeul nostru este credincios, Îşi ţine făgăduinţele şi, ce a spus, a făcut, face şi va continua să facă. Atât de uşor este să-L atragem pe Duhul Sfânt!

Fraţii mei, să-L atragem cu toţii! Când vom face aceasta, vom deveni şi noi fii ai lui Dumnezeu, vom primi duhul înfierii, prin care strigăm „Avva, Părinte!” (Gal. 4, 6; Rom. 8, 14-16). Cuvintele „Avva” şi „Părinte” par să aibă acelaşi înţeles, dar nu este aşa. Îl avem pe Duhul Sfânt, Care mărturiseşte şi El că Acela care a intrat înlăuntrul nostru este Tatăl ceresc, Dumnezeu. Duhul înfierii face ca inima noastră să strige: “Avva, Părinte!” Ştim asta, ne-a spus-o Sfântul Duh, că Cel pe care Îl strigăm este Tatăl. Însă acest strigăt ţâşneşte în clipa în care descoperim dintr-odată că El, Cel pe Care îl chemăm, este Dumnezeul nostru, este Părintele nostru. Însuşi Duhul Sfânt mărturiseşte împreună în inima noastră, şi aşa îl recunoaştem pe „Avva”, pe marele Dumnezeu, şi ne desfătăm de El în casa noastră.

Hristos ne-a dat apropierea, siguranţa, „pârga Duhului” (Rom. 8, 23), pe Sfântul Duh. Să ne străduim şi noi, cu suspinele noastre, să facem tot ce putem ca Duhul Sfânt să ne umple, ca să ajungem la măsura în care, în timp ce trupul nostru rămâne jos, noi, liberi prin Sfântul Duh, vom comunica cu cerul.

Duhul este Împăratul. A intrat înlăuntrul nostru şi poate să ne dea cunoştinţă, înştiinţare, să ne îmbogăţească oricât dorim (cf. 1 Cor. 12, 8). „Zice Domnul (…) Eu sunt cu voi (…) şi Duhul Meu rămâne în mijlocul vostru” (Ag. 2, 4-5). Eu, Tatăl, zice Dumnezeu, sunt împreună cu voi şi, pentru că sunteţi un trup, pentru că sunteţi Biserică, Eu L-am trimis pe Duhul Sfânt peste voi.

Ce putem să mai spunem acum? Nimic altceva, decât ceva ce am mai spus înainte. Tatăl şi Fiul ni L-au descoperit pe Duhul. Când Iezechiel s-a aflat în primejdie, Dumnezeu S-a apropiat de el şi i-a spus: „Intră şi închide-te în casa ta!” (Iez. 3, 24). Să facem şi noi acelaşi lucru: să intrăm în locul nostru de zăvorâre, în casa noastră, în cămara noastră, acolo unde nu ne va deranja nimeni. Intră înăuntru, închide-te bine şi doreşte-L cu ardoare pe Sfântul Duh! Tânjeşte după El, caută-L! Spune: „Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul

adevărului, vino înlăuntrul casei mele!” Atunci Dumnezeu va răspunde: „Iată, Eu cu voi sunt!” (Ag. 2, 4).

(Din: Arhimandrit Emilianos Simonopetritul, Cuvântări mistagogice la sărbători, Editura Sfântul Nectarie, 2016, p. 19-30).

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

“Încă multe am a vă spune, dar nu le puteţi purta acum …” Părintele Simeon Kraiopoulos despre asumarea reală a condiţiei de ucenic în relaţie cu Dumnezeu pentru a putea înţelege şi primi luminarea Duhului adevărului

Îi lăsăm loc lui Dumnezeu să ne înveţe, să ne indrepteze?

“Aici, în cele duhovniceşti, este de ajutor să realizeze omul, într-un fel sau altul, că este un “zero”, un nimic. Una este să gândească omul acest lucru doar teoretic şi altceva este să ajungă în clipa în care simte sentimentul nimicniciei în sufletul său, în profunzimea existenţei sale. <<Ce sunt, Doamne? Nimic nu sunt! Nu numai că sunt un nimic, dar sunt un nimic păcătos!>> Şi atunci să vină harul lui Dumnezeu şi din nimic să te facă om al Său”.

Fundamentul şi apogeul uceniciei întru Hristos

Domnul face ca toată fiinţa noastră să fie plină de viaţă îndumnezeită

Ne aflăm la capitolul al şaisprezecelea al Evangheliei după Ioan, versetul al doisprezecelea: „încă multe am a vă spune, dar acum nu puteţi să le purtaţi“.

Şi imediat, în concordanţă cu tema noastră, apare această întrebare: Cum poate cineva să poarte ceea ce noi numim viaţă teandrică, îndumnezeită? Aceasta este propria noastră viaţă, însă dimpreună cu viaţa cea dumnezeiască, care o transformă pe a noastră şi o îndumnezeieşte.

Amintiţi-vă de capitolul al treilea al Evangheliei după Ioan, unde se găseşte cuvântul către Nicodim. Acolo îi spune Mântuitorul lui Nicodim cele pe care crede că trebuie să i le spună, însă acesta nu le înţelege. Îi vorbeşte despre naşterea duhovnicească: „Adevărat, adevărat zic ţie, de nu se va naşte cineva de sus, nu va putea să vadă Împărăţia lui Dumnezeu". (Ioan 3, 3)

Iar Nicodim, întrucât nu era decât un om obişnuit - bun întru toate, însă nu născut în viaţă duhovnicească - se gândeşte şi concluzionează cu propria lui minte, zicând: „Poate omul, oare, să reintre în pântecele mamei sale şi să se renască? Cum se poate aşa ceva?"

Iar prin aceste cuvinte arată faptul că nu a înţeles câtuşi de puţin ce a vrut să îi spună Hristos.

„Ţi-am spus aceste lucruri simple, pământeşti şi nici pe acestea nu le înţelegi; cu cât mai mult nu vei înţelege, când îţi voi vorbi despre cele cereşti, despre cele duhovniceşti?"

Pentru ca să te lumineze Dumnezeu, trebuie mai întâi să te coci la minte

Acum, aşadar, că citim aici acest cuvânt al lui Hristos, „încă multe am a vă spune, dar acum nu puteţi să le purtaţi", trebuie să ne problematizăm foarte serios. Din nefericire, noi toţi suntem oameni ai acestor vremuri. Fiecare dintre noi are în el raţiune, păreri, crâmpeie de înţelepciune şi inteligenţă, crezând că ştie, cunoaşte, că poate să spună lucruri mari. Toate acestea au prins viaţă înlăuntrul omului. În vremurile de demult era mult mai uşor să ucenicească omul, în general sau în mod special în Biserică, în Hristos. Înainte oamenii nu ştiau prea multe dar aveau conştiinţa acestui fapt: „Nu ştim!" Acum toţi au convingerea că ştiu, că totul le este cunoscut. Şi, aşa cum spune Hristos, întrucât cred cu toţii că au lumină, de aceea vor rămâne în întuneric. (Ioan 9, 41)

Să avem mare grijă. Pentru că gândind într-un asemenea fel, considerând şi privind toate lucrurile într-un asemenea fel, nu mai lăsăm nici un pic de loc pentru ca adevărul lui Dumnezeu să intre în sufletele noastre şi rămânem astfel blocaţi în „adevărurile" noastre - nu la propriu, desigur, acest cuvânt, întrucât adevărurile noastre nu ne mântuiesc, adevărul lui Dumnezeu, Duhul lui Dumnezeu ne mântuieşte. Trebuie să avem mare grijă la faptul că nici în cel mai bun caz nu vom înţelege, nu suntem în stare să înţelegem prin propriile puteri. Dacă nu pui acest lucru la îndoială câtuşi de puţin, eşti în pericol să rătăceşti. Să te întrebi, deci: „Poate greşesc, poate cad în afară, poate nu înţeleg, poate există adevăruri dincolo de mine, dincolo de cunoaşterea mea, iar eu, abordând astfel lucrurile, nu am habar şi sfârşesc prin a face multă stricăciune sufletului meu."

Aici, ucenicii sunt împreună cu Hristos, adică ucenicesc, Îl urmează pe El, iar Însuşi Hristos spune: „Multe am să vă spun, însă nu puteţi să le purtaţi acum. Va veni vremea în care le veţi purta”.

Oricât ai vedea din partea ta şi ai mărturisi, omule, „Nu înţeleg nimic, nu ştiu nimic, foarte sărac sunt la minte,” nimic nu va ieşi. Nici dacă te străduieşti să înţelegi, nu vei înţelege, nici dacă te vei împăca cu gândul că nu înţelegi, tot nimic nu va ieşi. Dumnezeu trebuie să te lumineze; dacă nu te va lumina Dumnezeu, cu siguranţă nu vei înţelege. Problema nu este numai să avem dispoziţia de a înţelege, ci pur şi simplu să ne smerim, dacă vreţi, să ne simţim neputinţa. Trebuie să te lumineze Dumnezeu, iar ca să te lumineze Dumnezeu, trebuie mai întâi să te coci la minte. De aceea spune Hristos: „Multe mai am să vă spun, însă nu le puteţi purta“.

Crede că a cunoscut lumea întreagă,
însă are dispoziţia să înveţe şi mai mult

Să luăm aminte la cele ce voi spune în continuare. Copilul care începe să meargă la şcoală, chiar din prima clasă primară, în fiecare zi în care învaţă ceva nou, crede că a cunoscut lumea întreagă, însă are dispoziţia să înveţe şi mai mult. Şi mai mult sau mai puţin fiecare elev ştie că va termina şcoala, va termina liceul, va merge mai departe şi, în funcţie de ce ştiinţa vă urma, va trebui să se specializeze, ca să ajungă la un anume final, la un anume punct în care să aibă nişte cunoştinţe, să ajungă la acea măsură de care este el capabil ca om. Trebuie, deci, să ucenicească, să înveţe, şi asta cu multă răbdare! Şi am impresia că aici luăm ca de la sine înţeles faptul că pe de o parte toţi copiii trebuie să meargă la şcoală - nu îi întreabă nimeni dacă vor sau nu - şi de asemenea că este nevoie de mult timp ca să înveţe şi să ajungă la un anumit nivel şi că au, prin urmare, nevoie de o educaţie. Însă copiii înşişi, în timp ce în fiecare zi, mai ales în primii ani, cred că le-au aflat pe toate, simt în acelaşi timp şi că li se deschide pofta de a afla şi mai mult.

Am impresia, însă, că în ceea ce priveşte cele duhovniceşti nu privim lucrurile aşa. Se considera crimă a-i învăţa pe copii Evanghelia, a-i aduce în Biserică pentru a se educa. Unii spun: „I-am întrebat pe copii, oare, dacă vor să înveţe?” Iată-ne, deci, pe noi, stat creştin, ţara ortodoxă, care avem o constituţie în numele Sfintei Treimi, iar acest lucru este considerat nepermis. În mod normal, părinţii, în primul rând, şi profesorii, în al doilea rând, au datoria să-i înveţe pe copii Evanghelia, de vreme ce i-au botezat. Însă şi copiii trebuie să simtă că au obligaţia să înveţe adevărul creştin, să se educe şi în cadrul Bisericii.

Dacă facem un studiu acum, presupun că s-ar constata faptul că nouăzeci la sută, dacă nu cumva mai mult, dintre copiii din învăţământul primar şi dintre

tinerii ce îl vor absolvi pe cel superior sunt botezaţi. De vreme ce sunt botezaţi, au datoria de a se educa şi în cadrul Bisericii. Cine eşti tu să spui: „Să-i lăsăm liberi pe copii să aleagă!” Altceva ar fi dacă nu ar fi fost botezaţi. De vreme ce se botează, copiii au datoria, crescând, să se educe nu numai în celelalte şcoli, ci şi în şcoala Bisericii, să cunoască nu doar teoretic, ci ca trăire, învăţătura pe care a adus-o Mântuitorul, adică Evanghelia, întregul adevăr al lui Dumnezeu, ajungând, astfel, fiecare, la măsura duhovnicească de care este în stare.

În Biserică altfel funcţionează ucenicia

Am impresia, repet, că nu privim lucrurile aşa. Şi că şi în cazurile în care nu ajungem să spunem: „să lăsăm copiii liberi,” tot nu privim lucrurile cum trebuie, anume că încet-încet vom ajunge la o anumită măsură de stare duhovnicească. Pe unele lucruri le putem ridica azi, pe altele nu. Pe unele le vom putea ridica mâine, pe altele încă nu. Pe unele lucruri pe care azi nu le putem ridica, mâine vom putea chiar să le purtăm. Pentru că nu este vorba doar de a enunţa adevărul, nici de a-l înţelege strict din punct de vedere logic. Trebuie să ni le primească inima, să ni le primească sufletul nostru înlăuntrul său şi să ne influenţeze, astfel încât să ne adaptăm viaţa, să ne-o îndreptăm după adevărurile acestea ale lui Dumnezeu.

De asemenea, am observat şi altceva. Vorbind despre cele lumeşti, un elev de gimnaziu poate să spună: „Nu am ajuns încă la liceu“, iar unul de liceu să spună „Nu am ajuns încă la facultate, nu am aflat încă lucrurile care se fac acolo!” Au senzaţia că există lucruri pe care nu le ştiu, însă au şi dispoziţia să înveţe, să se străduiască, să-şi dea silinţa. Când vine vorba de cele duhovniceşti, nu am văzut pe cineva să facă aşa. Ca şi când nu le-ar păsa. Mai degrabă spun „pe acestea le ştiu!“ De unde să le ştie? Să ia aminte aici că cele duhovniceşti nu ţin aşa de mult de cele ale minţii, ale ştiinţei - ceva ce se poate auzi sau citi sau studia - ci ţin mai degrabă de viaţa lăuntrică. Este un lucru ce ţine de întreaga noastră viaţă, care ţine de trăire, nu numai de percepere teoretică. Să conştientizăm, aşadar, faptul că de fapt nu ştim nimic.

Se înţelege, desigur, că nu ştim nimic, însă cel puţin să conştientizăm acest lucru şi să acţionăm în consecinţă. Iată, după cum le spune Însuşi Mântuitorul ucenicilor Săi: „Multe mai am să vă spun, însă nu le puteţi duce.“

Le spune asta şi cu înţelesul că trebuie încă să mai înveţe, şi cu sensul că înainte de asta trebuie să se mai întâmple unele lucruri, însă şi cu sensul că este nevoie să vină asupra lor Luminătorul. De aceea le vorbeşte despre Duhul Sfânt, care va veni, îndată ce nu va mai fi Mântuitorul printre ei - şi de aceea le spune şi că

„Vă este de folos ca să mă duc Eu“ (Ioan 16, 7) - şi îi va „învăţa toate“ (Ioan 16, 13; 14, 26)

Bineînţeles, aici nu este la fel ca în educaţie, unde în fiecare zi capeţi din ce în ce mai multă informaţie. Sunt diferite ucenicia şi educaţia duhovnicească.

Dumnezeu îl face om al Său numai pe acela
care se convinge că este un nimic, un “zero”

Cu cât înaintezi mai mult în această ucenicie, cu atât mai mult începi să simţi asta: „Tot ce ştiu e că nu ştiu nimic.” Şi aşa şi este, pentru că altfel funcţionează această ucenicie. Aici, în cele duhovniceşti, este de ajutor să realizeze omul, într-un fel sau altul, că este un „zero”, un nimic. Una este să gândească omul acest lucru doar teoretic şi altceva este să ajungă în clipa în care simte sentimentul nimicniciei în sufletul său, în profunzimea existenţei sale. „Ce sunt, Doamne? Nimic nu sunt! Nu numai că sunt un nimic, dar sunt un nimic păcătos!” Şi atunci să vină harul lui Dumnezeu şi din nimic să te facă om al Său.

Se spune în cartea Facerii: „La început a făcut Dumnezeu cerul şi pământul” (Facere 1, 1) A făcut. Din ce a făcut? A găsit oare Dumnezeu undeva materia sau i-a oferit-o un alt dumnezeu şi, luând-o, a făcut tot ceea ce a făcut? Nu. Verbul ποιω este folosit în Sfânta Scriptură numai cu referire la Dumnezeu şi semnifică faptul că Dumnezeu a făcut acel ceva din nimic. „La început a făcut Dumnezeu cerul şi pământul”. Atunci când nu există nimic, nimic, nimic - numai singur Dumnezeu există - a creat El materia şi a făcut cerul şi pământul. Acesta este şi sensul, dintr-un anumit punct de vedere, al celor ce le-a spus Hristos apostolilor la Marea Tiberiadei, atunci când i-a „chemat”: „Veniţi după Mine şi vă voi face pescari de oameni” (Matei 4, 19)

Haideţi şi vă voi face! Înţelesul lui “vă voi face” aici acesta este: veţi ucenici, veţi vedea cine sunteţi de fapt şi după aceea veţi deveni pescari de oameni. Fără îndoială, nimeni nu vede cine este cu adevărat imediat. Trebuie să ucenicească, trebuie să se lupte, trebuie să se străduiască. Lupta creştinului are în mare măsură această însemnătate: te lupţi şi eşuezi, te lupţi şi nu iese nimic, te lupţi şi la sfârşit mai păcătos ieşi, mai îndărătnic, mai rău ieşi din această luptă. Aşa este! Până ajungi în final să te convingi că nu poţi face nimic de unul singur - ceea ce spune şi Domnul: „Cel ce rămâne întru Mine şi Eu în el, acela aduce roadă multă, căci fără Mine nu puteţi face nimic“. (Ioan 15, 5)

Şi aşa ajunge omul de la convingerile sale, de la simţirile şi trăirile sale, la asta: că este un nimic. Şi numai dacă va pune Dumnezeu mâna Sa asupra lui, va ieşi ceva. Atunci vine Duhul lui Dumnezeu şi se naşte omul din nou. Dar mai întâi este nevoie de toată această lucrare, care poate părea negativă, în timpul căreia

progresezi de la simţirea stării de păcat la o simţire din ce în ce mai adâncă a stării tale de păcat. Aşa ceva se întâmplă. Însă aşa cum încep toate acestea, vine şi clipa potrivită când devii tot un nimic, dar în mâinile lui Dumnezeu. Şi atunci El te va transforma cu uşurinţă dintru nimic în omul Său. Un om care are parte de viaţă teandrică. Adică Dumnezeu te uneşte în El, Se uneşte cu tine, te poartă înlăuntrul Său. Avem aici pe Dumnezeul teandric, care ne face pe noi toţi să fim ceea ce este şi El. Ne dăruieşte viaţa teandrică sau, mai degrabă, face ca toată fiinţa noastră să fie plină de viaţă îndumnezeită.

"…dar nu le puteţi purta". Încă sunteţi oameni obişnuiţi

Aici am putea spune că „multe am să vă mai spun, dar nu le puteţi purta" are un înţeles dublu.

⇒ *În primul rând este ca şi când ne-ar spune Domnul: „Nu vă grăbiţi, nu vă grăbiţi, mai sunt multe de spus, dar nu sunteţi încă îndeajuns de copţi încât să le auziţi. Nu a venit încă vremea, nu s-au copt încă lucrurile."Vedeţi, nu ne maturizăm imediat, ci încet-încet. Şi atunci, prin urmare, vom căpăta curajul necesar, încet-încet, până când să ne spună Domnul toate câte are să ne spună şi să le putem şi duce, pentru ca să primim tot binele pe care vrea El să-l facă sufletului nostru.*

⇒ *Însă are şi un alt înţeles, ca şi când ne-ar spune Domnul: „Aşa cum luaţi voi lucrurile acum, aşa cum le percepeţi şi aşa cum sunteţi, nu poate nimeni să vă spună nimic din ceea ce vrea. Ar putea să vi le spună, dar voi n-aţi putea încă să le duceţi.“*

Iată, noi, aici, la întâlnirile noastre, câte am mai avea să ne mai spunem, aşa, mai concret! Însă cum toată starea noastră este negativă - ca şi când am fi fără de simţire, ca şi când nu am avea dispoziţia sau cheful necesar, ca şi când am spune, precum în pilda celor chemaţi la nuntă, „nu putem veni" - nu ne încredem în Dumnezeu. Cum îţi va arăta El voinţa Lui şi cum te va face să te încrezi în El, dacă tu nu arăţi că eşti dispus?

„Iar când va veni Acela, Duhul Adevărului, vă va călăuzi la tot adevărul" (Ioan 16, 13)

Vedeţi, din nou aici e ca şi când ar spune Domnul: „Orice ar fi să se întâmple cu sufletele voastre, de la ucenicia voastră se trage - că v-aţi străduit din răsputeri, că v-a fost greu, când v-am dojenit uneori sau v-am certat. Însă tot oameni obişnuiţi sunteţi încă şi, pentru asta, toate cele pe care ar trebui să vi le spun în mod normal, nu puteţi să le purtaţi acum, căci nu sunteţi gata. Atunci, însă, când vă veţi fi copt îndeajuns la minte şi când veţi fi deschişi Duhului Sfânt, atunci va veni Duhul şi vă va face să puteţi duce toate cele pe care nu puteţi acum."

8.02.1998 Duminică după-masă

Este nevoie să te lepezi de tine însuţi,
dar nu după cum crezi şi voieşti tu,
ci după cum trebuie.
Pentru că este posibil să te lepezi de tine însuţi,
însă să te lepezi doar de unele lucruri superficiale,
care nu contează, în timp ce pe adâncul sinelui tău
nu-l primejduieşti cu nimic.

(din: Arhim. Simeon Kraiopoulos, "În pustiul lumii", Editura Bizantină, 2014)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

“Să nu-L împiedicăm. Să nu-L dăm uitării. Să nu-L întristăm. Avem mare nevoie de agonisirea Duhului Sfânt, de prezenţa Lui, de mângâierea Lui în vremurile noastre atât de nemângâietoare”. Agonisirea Sfântului Duh - unicul scop vrednic al vieţii. “Dacă nu ne vom lăsa îmbătaţi de Mângâietorul, vom fi îmbătaţi de nemângâietorul demon şi de feluritele lui meşteşuguri şi viclenii”

(frescă de Ioan Popa - Biserica Sfânta Treime a Spitalului “Grigore Alexandrescu” din Bucureşti)

Monahul Moise Aghioritul - Agonisirea Sfântului Duh

Potrivit Sfântului Filothei Kokkinos, minunatul biograf al Sfântului Grigorie Palama, pe vremea când Sfântul Grigorie era un tânăr monah în Muntele Athos, i s-a arătat Sfântul Ioan Teologul şi i-a spus să se roage neîncetat astfel: „Luminează-mi întunericul, luminează-mi întunericul!“.

În binecunoscuta Filocalie există un cuvânt frumos al Sfântului Grigorie către Monahia Xeni[a], unde afirmă că întâiul dar care ni se dă în rugăciune prin Sfântul Duh este pacea gândurilor şi liniştirea inimii. ***Harul Duhului Sfânt îl face pe cel care se roagă, blând, paşnic, liniştit, fără gânduri demonice, necurate, pătimaşe. Prin Harul Sfântului Duh şi printr-o smerită nevoinţă personală, se domoleşte marea cea mai-nainte învolburată. Gândurile***

pătimaşe, cele multe şi puternice care odinioară îl tulburau, îl zbuciumau şi-l nelinişteau pe om, în chip minunat acum îşi pierd înrâurirea şi asprimea, pentru că omul şi-a pus toată nădejdea în Prea Bunul Dumnezeu.

Această trăire îngerească aduce adevărata smerenie, care uneşte la un loc toate celelalte virtuţi de Dumnezeu întreţesute. Smerenia păzeşte, păstrează şi desăvârşeşte virtuţile dumnezeieşti. Smerenia dumnezeiască, ca dar al Duhului Sfânt, are altă fire şi altă putere decât aceea pe care omul se luptă să o agonisească printr-o continuă nevoinţă. Pacea gândurilor şi smerenia inimii sunt daruri alese ale Preasfântului Duh.

Acestea, alături de harismele duhovniceşti, precum îndelunga răbdare, bunătatea, credinţa, blândeţea şi cumpătarea, îşi află sălaş în Împărăţia dragostei într-o atmosferă de mare veselie, de bucurie şi pregustare a desfătării Raiului. Într-o astfel de aşezare se află credinciosul care şi-a asumat păcatul şi întunericul, care s-a pocăit, s-a curăţit şi s-a luminat; de acum se îndreaptă către nepătimire, către sfinţenie şi vederea lui Dumnezeu.

După Sfântul Grigorie Palama, aşa cum trupul participă la nevoinţă ascetică prin înfrânare, prin tânjire şi lacrimi, tot astfel are părtăşie şi de darurile Duhului Sfânt. Lacrimile amare se preschimbă în dulceaţă, rugăciunea se face plăcută, gâtlejul se îndulceşte, inima tresaltă de bucurie, trupul se desfătează. Aşa cum plăcerea cea fără de raţiune a păcatului întunecă mintea şi o face iubitoare de trup, iubitoare de plăcere, asemenea şi harul, din minte trece în trup, fără a suferi deloc urâţire din pricina acestuia.

Experienţa harului Duhului Sfânt în viaţa Sfinţilor Bisericii noastre din toate veacurile este comună. Astfel, din secolul XIV să mergem în secolul XIX.

***

Prinţul Motovilov l-a vizitat la schit pe cuviosul Serafim de Sarov. Ziua era destul de înnorată şi cădea o zăpadă deasă. Totul era complet alb. Cuviosul şi prinţul stăteau în zăpadă, pe doi butuci proaspăt tăiaţi şi vorbeau. Privind în adâncul inimii lui Motovilov, cuviosul îi spuse: „Vă doriţi foarte mult să aflaţi care este scopul vieţii creştine. Toţi cei pe care din copilărie i-aţi întrebat v-au spus: să mergi la biserică, să te rogi lui Dumnezeu, să împlineşti poruncile, să faci binele. Rugăciunea, postul, privegherea şi toată strădania creştină oricât de bună ar fi, nu constituie scopul vieţii noastre, dar ne sunt de folos ca mijloace ale împlinirii lui. Adevăratul scop al vieţii creştine este agonisirea Duhului Sfânt!”.

Cuviosul şi-a continuat cuvântul cel luminat de Dumnezeu: „Rugăciunea, postul, privegherea, milostenia şi celelalte bune lucrări care se fac prin harul lui

Hristos sunt doar mijloace pentru dobândirea Duhului Sfânt… Sfântul Duh singur își face sălaş în sufletele noastre. Dar ca să sălășluiască și să se odihnească în duhul nostru trebuie mai întâi să ne nevoim din toate puterile să-L agonisim".

Prinţul avea o dificultate în a înţelege ce înseamnă agonisirea Duhului Sfânt. Rugându-se cuviosul i-a spus: „Acum suntem amândoi în Duhul Sfânt".

Cuviosul strălucea cu totul şi Motovilov nu putea să-l privească, ochii îl dureau din pricina marii străluciri. Cuviosul îi zice: „Nu te speria. Eşti acum şi tu la fel de luminos ca mine. Te afli şi dumneata în plinătatea Duhului Sfânt, altfel nu ai putea să mă vezi în această stare".

Prinţul Motovilov descrie această scenă minunată, spunând că liniştea şi pacea sufletului său erau fără putinţă de exprimare. Bucuria i-a umplut inima. Cuviosul i-a spus că ceea ce simţea era numai o parte din bucuria veşnică.

În acelaşi timp simţea o uimitoare căldură şi o mireasmă nemaiîntâlnită. „Cea mai plăcută mireasmă de pe pământ", spuse cuviosul, „nu se poate compara cu aceasta pe care o simţim noi acum, pentru că suntem plini de mireasma Duhului Cel Sfânt al lui Dumnezeu… Zăpada de pe noi nu s-a topit şi continuă să cadă de sus. Aceasta înseamnă că sursa de căldură nu este din afară ci dinlăuntrul nostru. Este vorba de acea căldură pentru care ne îndeamnă Duhul Sfânt să strigăm către Domnul: «Cu căldura Duhului Tău Celui Sfânt, încălzeşte-mă!»". Şi încheie: „Domnul ascultă deopotrivă şi pe monah, şi pe mirean, e de ajuns să fie drept cinstitori, să iubească pe Dumnezeu din adâncul sufletului şi să aibă credinţă în El fie şi cât o boabă de muştar… Toate câte cerem de la Domnul să fie spre slava Lui sau spre folosul aproapelui; pentru că şi folosul aproapelui e tot spre slava lui Dumnezeu".

&&&

Am zăbovit referindu-ne la acest fragment minunat fiindcă are o importanţă deosebită pentru discuţia noastră. Hristos a venit în lume, a propovăduit, a făcut tămăduiri, a pătimit, S-a răstignit, a înviat şi S-a înălţat, ca să trimită în lume pe Duhul Sfânt. ***Principalul şi singurul scop al vieţii noastre, fraţilor, este să agonisim Duhul Sfânt. Viaţa duhovnicească este o viaţă în Duhul Sfânt.*** Viaţa duhovnicească nu înseamnă să citeşti cărţi, să agoniseşti cunoştinţe, să domini în discuţii, să asculţi muzică şi să fii un bun cunoscător al scrierilor bisericeşti. Nu înseamnă nici chiar o bună dispoziţie a minţii sau a inimii. Viaţa duhovnicească este tânjire după Duhul Sfânt, agonisire, trăire a Lui, cunoaşterea Adevărului.

Devotamentul, dăruirea, deplina predare harului Duhului Sfânt alcătuiesc viaţa duhovnicească a omului credincios. Însă pentru a se face locaş Duhului Sfânt, a-

L simţi puternic înlăuntrul lui este de neapărată trebuinţă ca omul să apuce pe calea de fericită nevoinţă a curăţirii. Dacă inima noastră nu se vă curăţi cu adevărat, este cu neputinţă să sălăşluiască în noi Duhul Sfânt. Toate cele materiale, pământeşti, trecătoare, stricăcioase, cele de prisos vor trebui lepădate de bună voie pentru această agonisită dumnezeiască. Sfântul Duh ne va conduce la tot Adevărul, ne va lumina, ne va umple de binecuvântare, ne va insufla, ne va grăi şi ne va călăuzi.

Credinciosul care are o lucrare de nevoinţă, de rugăciune şi de curăţire trăieşte experienţa, simţirea Duhului Sfânt în mod personal şi Acesta i se face călăuză spre mântuire şi izbăvire. Devenim astfel casnici ai lui Hristos. Duhul Sfânt sălăşluit în noi Se face Mântuitorul, Izbăvitorul sufletului nostru, Hristos Cel Răstignit şi Înviat. În Duhul Sfânt ne îndumnezeim. Fiecare mădular al Bisericii se uneşte cu Duhul Sfânt şi astfel se îndumnezeieşte.

Stareţul Tihon Aghioritul spunea: „Chivernisitorul Bisericii este Duhul Sfânt”. ***Având Duhul Sfânt înlăuntrul ei, Biserica are plinătatea dumnezeirii şi este fără de pată şi desăvârşită. Sfântul Duh este a treia persoană a Sfintei Treimi Celei de o fiinţă şi nedespărţite. Fără pogorârea Duhului Sfânt nu se săvârşeşte nici o Taină în Biserică.*** Aşa cum spune Simbolul Credinţei noastre, Duhul Sfânt purcede din Tatăl - îşi are principiul în Tatăl - şi nu şi din Fiul, aşa cum greşit cugetă catolicii, fiindcă atunci am avea două principii în dumnezeire. Este trimis prin Fiul şi nu lucrează decât împreună cu Fiul, a doua Persoană a Sfintei Treimi.

Aşa cum spune înţeleptul Stareţ Emilianos Simonopetritul: „Duhul Sfânt S-a pogorât pe pământ, S-a dezlănţuit, cum am spune, pe pământ, pentru că Sfânta Treime a voit aceasta, Dumnezeu a voit aşa. Tatăl a binevoit, Fiul L-a trimis şi Duhul Însuşi cuprins de bucurie a primit să fie trimis ca să împlinească scopul zidirii firii omeneşti. El însuşi a voit aceasta, aşa cum a fost deopotrivă voia Sfintei Treimi. Prin urmare, Sfântul Duh a venit în lume de bunăvoie, ca şi Hristos, Care făcând ascultare Tatălui S-a dat pe Sine morţii pe Cruce, astfel arătând că aceasta era şi voia Lui. Este vorba, adică, de voia Sfintei Treimi şi de voia fiecărei Persoane a Sfintei Treimi în parte. Vedem în aceasta unitatea Sfintei Treimi şi deopotrivă fiinţarea în trei Ipostasuri. Trei voinţe şi, în acelaşi timp, o singură voinţă”.

Aşadar, în Biserică, în chip tainic ne unim cu Sfânta Treime în Duhul Sfânt, prin ascultare de bunăvoie. În felul acesta, propria-mi voie se identifică cu voia dumnezeiască. Astfel, omul se face sălaş al Duhului Sfânt, purtător de Hristos, biserică a lui Dumnezeu, devine om adevărat. Lepădând voia cea plină de egoism, omul se smereşte, se jertfeşte, îşi ciopleşte Ego-ul, iese din individualism şi din iubirea de sine înspre dragostea lui Dumnezeu. Iubind liber, din

toată inima şi din tot sufletul ceea ce este plăcut lui Dumnezeu, I se face casnic, Îl iubeşte cu uşurinţă, nesilit, devine un fiu cuminte şi ascultător al Bisericii.

În viaţa duhovnicească temelia este nesilnicia. Dacă putem spune aşa, Dumnezeu are o „neputinţă”. Nu poate să subjuge făptura Sa, să o anuleze, să o stăpânească, să o tiranizeze. El însuşi i-a dat libertatea de voinţă, chiar şi în a-L tăgădui. Aşadar nu o poate sili să-L iubească. Omul este chemat să experieze el însuşi străpungerea, ardoarea, iubirea faţă de Cel Care mai întâi l-a iubit. Este învederat faptul că nu ştim să ne bucurăm de libertatea pe care ne-a dăruit-o Dumnezeu, începem ceva şi curând abandonăm. Ne temem a-I dărui Domnului întreaga viaţă pentru a face cu ea ce voieşte iubirea Lui. Adeseori aceste porniri ale noastre sunt însoţite de multe socoteli şi gânduri. Ne lăsăm târâţi de amânările pe că ni le insuflă diavolul. Este vremea să conştientizăm că nu sunt deloc de folos tărăgănelile. Dacă îl iubim cu adevărat pe Dumnezeu suntem chemaţi îndată la pocăinţă.

Biserica Ortodoxă, maica noastră a tuturor, dă osebită însemnătate persoanei umane, văzându-l pe om drept făptură sfântă, unică şi adevărată. În sânul Bisericii nu ne mişcăm în chip impersonal şi iraţional. Fiecare om este o personalitate distinctă, care se poate face sălaş Duhului Sfânt. Omul se face dumnezeu, aşa cum Dumnezeu S-a făcut Om. Numai atunci omul se desăvârşeşte, ajunge la un echilibru, se linişteşte, află odihnă.

Creştinul nu poate să trăiască pentru un lucru de nimic, pentru ceva foarte mic şi trecător. Dacă facem un sondaj şi întrebăm oamenii: „De ce trăieşti?“, ce ne vor răspunde? „Pentru o sporire a salariului.” „Pentru o pensie bună”. „Pentru o casă mai bună”. „Pentru încă o casă de vacanţă”. „Pentru o maşină nouă”. Dar merită oare să trăieşti pentru acestea care sunt supuse deprecierii, stricăciunii focului, care pot fi furate şi pierdute? Chiar şi pentru o diplomă, un post de conducere sau o afacere bună. Acestea nu pot fi scopul vieţii noastre. Nu merită să facem din ele scopul vieţii şi al existenţei noastre.

Dumnezeu ne-a adus în lume pentru ceva mai înălţător, mai însemnat şi mai valoros. Unul singur este scopul vieţii noastre. Dobândirea Duhului Sfânt. Pentru agonisirea Acestuia merită să răbdăm dureri, să ne nevoim, să ducem lupta noastră, să plângem, să ne zbatem pentru Dumnezeu în toată vremea. Ne lăsăm furaţi de mii de griji şi preocupări şi nu ne îngrijim de acel singur lucru de trebuinţă prin care omul află luminarea şi libertatea. În întreaga noastră viaţă ar trebui să fie numai această tânjire şi căutare. Fără Duhul Sfânt, viaţa mea, existenţa mea nu este în adevăr. Trăiesc în minciună, mă bucur ca unul fără de minte, mă dau om duhovnicesc. Fără Duhul Sfânt în viaţa mea sunt gol de lumină, de bucurie, un om nemernic, grosolan, lipsit de minte, nedesăvârşit. Toate rugăciunile noastre, fiecare „Doamne miluieşte!” pe care-l rostim, toate

metaniile, posturile şi privegherile spre aceasta ţintesc, aşteptăm acea zi luminată a venirii Duhului Sfânt în viaţa noastră, care va fi început de fericire, de binecuvântare şi de negrăită pace.

Strădania de căpetenie din rugăciunea noastră ar trebui să fie căutarea Duhului Sfânt. Sfântul Simeon Noul Teolog spune în chip minunat că sufletul lui este chinuit când lipseşte Sfântul Duh. Iar prezenţa Lui dăruieşte odihnă sufletului, sporire, mângâiere şi întărire. Aşa cum Adam cel întâi zidit a luat viaţă prin dumnezeiasca suflare, tot astfel şi sufletul viază prin această cercetare cerească. Sufletul trăieşte atunci pregustarea slavei şi a veseliei nepământeşti. Trăieşte de pe acum că în Rai. Simte prezenţa vie a lui Dumnezeu.

Din contră, absenţa Duhului Sfânt în viaţa noastră am putea spune că este o pregustare a iadului. După Sfântul Maxim Mărturisitorul, iadul este absenţa lui Dumnezeu, nevederea lui Dumnezeu. Iadul înseamnă să nu iubeşti şi să nu te smereşti. Adevărata dragoste creştinească este mereu jertfelnică şi smerită. Numai cel cu adevărat smerit poate iubi deplin, dezinteresat, desăvârşit. Trăind în Duhul Sfânt credinciosul se face asemenea lui Dumnezeu şi, prin urmare, nu poate să nu aibă dragoste şi smerenie, asemenea Domnului. Absenţa Sfântului Duh ne face trufaşi, mândri, egoişti, individualişti, zavistnici, urători, răzbunători, invidioşi şi plini de răutate. Atunci ne atinge viclenia vrăjmaşului cu meşteşugitele lui curse.

Omul adumbrit de Duhul Sfânt trăieşte lăuntric copleşitoarea bucurie a Împărăţiei Cerurilor, are în sine puternic sentimentul veacului ce va să fie, trăieşte cu conştiinţa vremelniciei vierii de acum şi este cu totul o prezenţă care mărturiseşte în faţa celorlalţi trăirea lui, se face pe sine mărturisitor al Împărăţiei lui Dumnezeu. Mărturisitor nu este doar acela care mărturiseşte la arătare, ci şi acela care se luptă, se sileşte, poartă necontenit război cu puterile vicleanului cu multă stăruinţă şi cu grijă.

Omul aflat sub înrâurirea demonilor, care este asaltat şi târât încolo şi încoace de ei, fără ca de multe ori el însuşi să înţeleagă aceasta, ispiteşte, răvăşeşte şi târăşte şi pe ceilalţi în răutate şi viclenie. Desigur, uneori poate fi în chip special politicos, binevoitor, credincios şi puternic. În cele din urmă însă, împrăştie tulburare. Demonul cel prea viclean cu grozava-i experienţă pe care o are de mii de ani în a război neamul omenesc, găseşte victime gata să-l asculte, prin care vatămă şi pe alţii în felurite chipuri, adeseori destul de provocatori şi ademenitori. E nevoie de mare atenţie, de discernământ şi rugăciune.

Vine, de exemplu un om socotit respectabil şi îţi spune într-un mod cuminte: „Frate, de ce să mergi mereu la biserică, nu e nevoie. Dumnezeu este pretutindeni. Unde spune în Sfânta Scriptură să mergem în astfel de biserici? Fă-ţi

rugăciunea acasă la tine. Dumnezeu te aude oriunde te-ai afla. Nu e nevoie să mergi regulat la biserică“. Să nu ai nici o îndoială că omul acesta este unealta vicleanului, care îşi doreşte să cădem fulgerător de la lumină la întuneric.

Noi, fraţii mei, prin viaţa şi prin lucrarea noastră, oare dăm mărturie că suntem „fii ai luminii şi ai zilei”? De fapt nu cumva nu Îl dorim pe Dumnezeu în centrul inimii noastre? Nu cumva socotim că vom fi robiţi de Duhul Sfânt şi nu vom mai putea face orice vrem cu viaţa noastră? Tare mi-e teamă că se întâmplă ceva de felul acesta. Ne e frică să nu ne pierdem deplina independenţă. Considerăm că prezenţa Duhului Sfânt în viaţa noastră ne va îngrădi, ne va marginaliza şi ne va izola. Şi noi socotim că apostolii erau beţi în ziua Cincizecimii. Ne temem ca nu cumva să fim numiţi şi noi îmbătaţi. Cu adevărat, prezenţa Duhului Sfânt în viaţa noastră este o beţie trează, dulce, frumoasă, minunată. De ce atâta frică de o așa minunată îmbătare şi nu de înfricoșătoarea beţie a mândriei, a iubirii de slavă, a iubirii de bani, a iubirii de trup, de plăcere şi a iubirii de sine?

Voia noastră, încăpăţânarea noastră, patima şi păcatul nostru sunt o beţie mai rea decât cel mai tare vin. Mă las cu uşurătate târât în aceste beţii şi sunt înfrânat în descoperirea Duhului Sfânt în viața mea. Dacă nu ne vom lăsa îmbătaţi de Mângâietorul, vom fi îmbătaţi de nemângâietorul demon şi de feluritele lui meşteşuguri şi viclenii. Omul este cu desăvârşire liber a-şi alege beţia. Astăzi, așa cum bine știți, omul se îmbată de bani, de trup, de slavă, de băuturi alcoolice şi de droguri. Chiar şi pentru creştinii noştri, tânjirea și căutarea Duhului Sfânt constituie o lucrare uitată, grea, necunoscută, consacrată, de neizbândit şi ireală. Ceva despre care vorbesc mai mult ereticii, precum penticostalii cei înşelaţi.

Sufletul nostru este de la Dumnezeu, iar păcatul de la demon. Dacă sufletul se predă liber lui Dumnezeu şi trăieşte potrivit dumnezeieştilor porunci, atunci viaţa devine Rai încă de acum. Dacă însă sufletul se predă păcatului, trăieşte pregustarea iadului. Păcatul este demonic şi urmăreşte să ucidă sufletul. Sufletul se slobozeşte de legăturile păcatului doar prin pocăinţă. Tot păcătosul este într-un fel sau altul luptător împotriva lui Dumnezeu.

După Sfântul Iustin Popovici, prin dragostea de păcat omul este condus la sinucidere duhovnicească, pentru că păcatul omoară omul. În această stare e imposibil ca omul să simtă prezenţa Duhului Sfânt în viaţa lui. Printr-o credinţă neclintită în Hristos Dătătorul de viaţă şi printr-o pocăinţă sinceră, poate afla iarăşi lucrarea vie a darului Duhului Sfânt, umplându-se de har şi bucurie.

Luminarea dăruită de Duhul Sfânt ne conduce la tot adevărul, la înţelepciunea cea nepreţuită şi la adevărata cunoaştere. Lupta ascetică înlesneşte curăţirea omului de patimi. Cel nepătimaş este plin de pace, de bucurie, de blândeţe desăvârşită şi doar acesta poate să-L întâlnească pe Dumnezeu. Acesta are

adevărata ştiinţă a dragostei pentru Dumnezeu şi pentru aproapele. Omul se uneşte cu Dumnezeu prin dragoste şi atunci i se descoperă tot adevărul. Duhul Sfânt este duhul dragostei, al priceperii, al cunoaşterii şi al înţelepciunii. Prin dragoste cunoaştem pe Dumnezeu.

Curăţindu-se de patimi prin harul Duhului Sfânt, Cel Atoatelucrător, omul simte şi înţelege ce înseamnă să iubeşti, să te sfinţeşti, să te izbăveşti. Domnul a spus că cei curaţi sunt binecuvântaţi şi numai aceştia vor vedea faţa lui Dumnezeu.

Spune iarăşi Sfântul Iustin Popovici că pentru credinţa şi pentru dragostea pe care omul o arată faţă de Hristos, Dumnezeu îi dăruieşte Duhul Sfânt, care conduce tot sufletul credincios la adevărul deplin despre Dumnezeu-Omul Hristos. Duhul Sfânt ne curăţeşte vederea că să vedem cele de nevăzut și să auzim cele de neauzit. Toţi Sfinţii sunt oameni cu totul duhovniceşti, de Dumnezeu insuflaţi, care păstrează înlăuntrul lor pe Duhul Sfânt şi toate ale lor sunt sfinte: gândurile, mişcările, cuvintele, faptele, lucrările. Noi însă, prin păcatele noastre, Îl întristăm şi Îl mâhnim pe Duhul Sfânt.

Omul, această făptură mică, plămădită din ţărână şi supusă stricăciunii, prin luptă personală, conştientă şi responsabilă, pentru a ajunge la sfinţenie se înduhovniceşte şi pătrunde tainele Duhului cele de nepătruns. Duhul Sfânt, pe Care omul L-a primit dintru început prin Dumnezeieştile Taine ale Botezului şi Mirungerii se dobândeşte printr-o viaţă sfântă şi prin lucrarea sfinţitoare a Tainelor. Duhul Sfânt ne conduce fără îndoială la cunoaşterea deplină şi negreşalnică. Numai aşa poate omul să-L cunoască pe Dumnezeu cu adevărat. Prin Dumnezeu cunoaştem pe Dumnezeu. Cu duhul lumii care-i stăpâneşte pe oamenii intelectuali, materialişti şi fără Dumnezeu este imposibil să-L cunoaştem pe Dumnezeu.

În Duhul Sfânt apostolii L-au cunoscut pe Hristos după Cincizecime, L-au iubit fără măsură şi s-au făcut neînfricaţi până la a-şi vărsa sângele pentru El. Luminaţi de Sfântul Duh, Părinţii Bisericii au tâlcuit desăvârşit Sfânta Scriptură. Numai prin luminarea Preasfântului Duh, fraţii mei, putem să-L cunoaştem pe Dumnezeu şi să ne cunoaştem pe noi înşine. Aşadar prin cunoaşterea lui Dumnezeu ajungem la cunoaşterea de sine.

Duhul Sfânt povăţuieşte pe toţi Sfinţii din ziua Cincizecimii până la sfârşitul veacurilor. Prin lucrarea şi prin harul Duhului Sfânt suntem uniţi cu toţi Sfinţii şi cu întreaga Biserică. Cu cât ne smerim, cu atât mai mult simţim aceasta. Duhul smereniei, al străpungerii, al dragostei este darul Duhului Sfânt făcut credincioşilor. Aceasta este o lucrare măreaţă, sfântă şi plină de frumuseţe.

De cealaltă parte, oamenii care se cred duhovniceşti, dar nu cunosc pe Duhul Sfânt, sunt goi pe dinăuntru, plini de tristeţe şi nelinişte, fricoşi, sfâşiaţi, tulburaţi, nervoşi, nemulţumiri, neîmpliniţi, nefericiţi. Lipsit de Duhul Sfânt, omul se îndeletniceşte cu imaginaţia, cu visarea, se iuţeşte, se sălbăticeşte, devine independent şi se proclamă sieşi Dumnezeu. Trăieşte un război, un martiriu, o vânătoare, o furtună şi o catastrofă. Fără Dumnezeu oamenii sunt în stare de multe rele, sunt primejdioşi, sunt târâţi de gândurile de mândrie şi se întunecă în chip înfricoşător. Tatăl mândriei este diavolul, de aceea tot gândul mândru, toată vorbirea şi fapta plină de mândrie îl demonizează pe bietul om. Mândria pune stăpânire pe mintea omului şi o duce în robie. Fără Dumnezeu omul se perverteşte, se distruge. Se face chiar urâtor de om. Psalmistul socoteşte a fi fără Dumnezeu echivalent cu a fi lipsit de veselie. Fără Dumnezeu toate sunt întunecate şi lipsite de bucurie. Întunecarea minţii are drept consecinţă împietrirea inimii. Inima din care lipseşte Dumnezeu este de piatră, nu are simţăminte sănătoase şi este nesimţitoare.

Vremea de acum este cea mai potrivită pentru pocăinţa inimii. Pentru preschimbarea omului închinător la idoli într-un om închinător al Unuia, Adevăratului Dumnezeu Cel Întreit.

Aceasta se izbândeşte prin asceză, prin credinţă fierbinte, rugăciune nerăspândită, post cu dreaptă socotinţă, smerenia care înalţă, dragoste, blândeţe, înfrânare şi evlavie. ***Prin aceste virtuţi evanghelicești, Duhul Sfânt va da sufletului desăvârşita sănătate. Iar sănătatea sufletească curăţește mintea şi luminează inima, astfel încât vom avea gânduri bune, porniri drepte şi cuvinte pline de înţelepciune.***

Înţelepciune înseamnă a trăi după Evanghelie. Viaţa de păcat este prostie. Sunt lipsiţi de minte cei care îşi trăiesc viaţa fără scop. Înţelept cu adevărat este cel care face din voia lui Dumnezeu propria lui voie. Prezenţa Duhului Sfânt face pe omul lui Dumnezeu înţelept, cumpătat, cuviincios, întreg la minte. Cel credincios se îmbracă în Duhul Sfânt prin Sfintele Taine şi prin dumnezeieștile virtuţi. Duhul Sfânt ne ajută să ne izbăvim din păcatul cel meşteşugit şi încâlcit şi să ne apropiem de Hristos. Duhul Sfânt care locuieşte înlăuntrul nostru nu-i lasă pe vrăjmaşi să ne nimicească. În prigoane şi persecuţii, în surghiun şi defăimări creştinii sunt plini de bărbăţie şi fără teamă, plini de pace şi bucurie, pentru că îi împodobeşte Duhul Sfânt, Care dăruieşte pacea cea mai presus de minte şi netemerea.

În rugăciunea noastră îl rugăm pe Împăratul Ceresc, pe Mângâietorul Cel Bun, pe Duhul Adevărului, Care este pretutindenea şi toate le plineşte şi este Comoara tuturor bunătăţilor şi Dătător de viaţă, să vină şi să sălăşluiască întru

noi şi să ne curăţească de toată întinăciunea păcatului şi să ne mântuiască, să ne izbăvească şi să ne slobozească ca un Dumnezeu Atotbun.

***Cuviosul Siluan Athonitul** avea osebită dragoste pentru Duhul Sfânt şi Îl chema în rugăciunea lui, aşa cum însuşi ne mărturiseşte în minunatele sale scrieri pe care le-a păstrat ucenicul cel de un cuget cu el, **Stareţul Sofronie**: „Doamne, dăruieşte nouă Duhul Sfânt. În Duhul Sfânt Te vom slăvi ziua şi noaptea, fiindcă trupul este neputincios, dar Duhul Tău este plin de viaţă şi dă sufletului putere să-Ţi slujească cu bunăvoinţă. Duhul nostru se întăreşte în dragostea Ta, îl face să găsească în Tine pacea şi desăvârşita Ta odihnă. Duhul Sfânt seamănă cu o mamă plină de afecţiune. Aşa cum mama îşi iubeşte şi îşi ocroteşte copilul, tot astfel şi Duhul Sfânt ne acoperă, ne iartă, ne tămăduieşte, ne întăreşte, ne bucură. Îți suntem îndatoraţi, Doamne, că ne-ai dat nouă Duhul Sfânt pe pământ. O, Duhule Sfinte, rămâi cu noi pentru totdeauna, fiindcă ne este bine nouă să fim cu Tine”.*

După cuviosul Siluan, numai în Duhul Sfânt devenim persoane depline. Duhul Sfânt ne conduce spre aceasta. Numai în Duhul Sfânt pot să devin asemenea lui Hristos, să mă îndumnezeiesc cu totul. Fără Duhul Sfânt sufletul meu este mort. Duhul Sfânt dă viaţă sufletului, Duhul Sfânt ne învaţă dragostea desăvârşită, ne mângâie în amărăciunile şi în necazurile vieţii, ne întăreşte să trecem peste neputinţe şi căderi. Cuviosul Siluan întru cunoştinţă afirmă că Duhul Sfânt este cel mai mare dar al lui Dumnezeu făcut omului.

Cum vom cunoaşte şi cum vom dobândi pe Duhul Sfânt? Prin Sfintele Taine. Fiecare dintre noi este chemat să trăiască în sine această experienţă personală. Să fim cu atenţie, să-L recunoaştem cu smerenie, cu discreţie, cu discernământ, pentru că suflă unde vrea şi este pretutindeni şi plineşte toate. Aceasta poate să însemne dintr-o dată şi neaşteptat. În mijlocul durerii apăsătoare, a suferinţei bolii, când vezi faţa unui om îndurerat devenind caldă, paşnică, frumoasă. Când suntem părăsiţi de prieteni, de cunoscuţi, de rude şi ne simţim atât de singuri, ne putem agăţa de Domnul mai strâns şi mai adevărat.

***Stareţul Paisie Aghioritul** zice: „Am trecut o vreme prin multe întristări şi din pricina acestora aveam puternice dureri de cap. De la tensiune mi se zbătea ochiul şi mă aflam în pericol să fac un atac cerebral. Simţeam ca şi cum ar fi bătut cineva cu ciocanul dinlăuntrul meu şi ar vrea să iasă afară. Fiind întins în pat, am văzut un înger, foarte frumos, cu înfăţişarea unui copilaş de 12 ani ca şi cum ar fi ieşit dinlăuntrul meu. Avea bucle blonde până la umeri. Mi-a zâmbit şi şi-a trecut mâna uşor pe deasupra ochilor mei. îndată a dispărut toată întristarea şi durerile au încetat. Am simţit o aşa dulceaţă, încât aş fi dorit mai degrabă să sufăr iarăşi, doar ca să-l mai văd pe îngerul meu păzitor”.*

Harul lui Dumnezeu nu ni se dă pentru vrednicia noastră, ci pentru mila Lui cea mare. Neîndoielnic, Harul este dar, însă este trebuinţă de împreună lucrarea omului, pentru ca harul să se sălăşluiască întru noi. Ceea ce poate da omul este credinţa, dragostea, smerenia, curăţia, rugăciunea. Este nevoie şi de discernământ, ca să nu fim amăgiţi de ispititorul care se preface chiar şi în înger de lumină, provocând imaginaţii, simţiri mincinoase, deviaţii sentimentale şi relaxări ale psihicului. Într-o nemincinoasă lucrare a harului avem bucurie şi pace, suntem lipsiţi de răutate, suntem plini de blândeţe şi binecuvântare. Avem înţelegere pentru toţi, îi iubim, suferim alături de ceilalţi, îi îndreptăţim, nu le răstălmăcim atitudinea, nu îi lepădăm, ceilalţi nu ne obosesc, nu ne îngreuiază, nu ne stânjenesc deloc.

Viaţa noastră seamănă cu drumul străbătut de poporul lui Israil din Egiptul patimilor, în pământul făgăduinţei, al Canaanului. Prima oprire, trecerea Mării Roşii, trecerea de la răutate şi sclavie, la desfătare, la libertate, la dragoste şi virtute. A doua etapă o constituie cei 40 de ani de pribegie prin pustiu, trecând prin multe peripeţii şi prin mari minuni. Şi a treia etapă, aşezarea în Pământul Făgăduinţei, al harului şi al bucuriei. Pricina des întâlnită a îndepărtării harului este absenţa smereniei. Atunci omul nu vrea să se roage mult, oboseşte uşor, socoteşte că nu e ascultat, este târât de gânduri, slăbeşte încordarea luptei duhovniceşti, întârzie la biserică, n-are ce să spună la spovedanie, se complace în osândiri, inima se înăspreşte, sufletul i se întunecă. Realitatea îl ofensează, iubeşte luxul, problemele îl încercuiesc, trăieşte într-un haos, nu ştie încotro să apuce, ce să facă mai întâi, de unde să înceapă.

Mândria este cel mai mare păcat, rădăcina tuturor patimilor, cea care îmboldeşte omul spre a deveni autonom, spre îndumnezeirea eu-lui şi spre mulţumire de sine. Dragostea greşit orientată spre propria persoană ridică un zid faţă de Dumnezeu. Omul se simte plin şi suficient luişi şi nu există loc înlăuntrul său pentru sălăşluirea Duhului Sfânt.

Mândria îl face pe om neom, pizmaş, răzbunător, iubitor de stăpânire, abuziv, iubitor de laude, materialist, iubitor de proprietăţi, iubitor de bani şi de plăcere. Îl face neîmpăcat, neliniştit, neiertător şi lipsit de pocăinţă. Suntem răspunzători pentru absenţa harului dumnezeiesc din viaţa noastră. Duhul Sfânt este Bun şi aşteaptă mereu pocăinţa noastră, ca să ne lumineze deplin.

Patimile sunt precum norii care ascund lumina harului şi a milei dumnezeieşti, spune Sfântul Siluan. În spatele norilor însă, cu certitudine se află soarele strălucitor, ca să ne dăruiască iarăşi lumină şi căldură. Aşadar, fraţii mei iubiţi, nicicând să nu ne pierdem curajul, nădejdea, să nu renunţăm la luptă, să nu pierdem duhul Învierii, aşteptarea, încredinţarea că Dumnezeu ne iubeşte nespus de mult.

Smerita cugetare trebuie să devină lucrare, trăire statornică. Aceasta nu e un lucru de neizbândit. Au biruit toţi Sfinţii Bisericii noastre, care au fost asemenea nouă, iar unii chiar în împrejurări mai grele decât noi. Să nu încercăm să ne potolim setea cu apa din tablou, aceea pe care pictorul o desenează pe perete, precum spune Sfântul Isaac Sirul, nici să ne bucurăm cu vise amăgitoare. Biserica ne cheamă să ne adăpăm la izvoarele apelor, să ne împărtăşim cu vinul mântuirii şi al vieţii veşnice. ***Biserica noastră este chivernisitoarea Sfântului Duh care ne călăuzeşte în chip tihnit şi sigur la tot adevărul, la libertatea fiilor lui Dumnezeu, la bucuria întâilor născuţi, la pregustarea fericirii veşnice din Ceruri.***

Să-I îngăduim Duhului Sfânt să ne călăuzească, să ne lumineze, să ne insufle, să ne întărească şi să ne mângâie. Să nu-L împiedicăm. Să nu-L dăm uitării. Să nu-L întristăm. Avem mare nevoie de agonisirea Lui, de prezenţa Lui, de mângâierea Lui în vremurile noastre atât de nemângâietoare.

(din: Monahul Moise Aghioritul, Omorârea patimilor, Editura Egumeniţa, 2015)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Părintele Arsenie Boca – Unde mai sunt limbile de foc?

Astăzi, 50 de zile după înviere, s-a întregit Revelaţia.

Astăzi s-a predicat de oameni, prima dată pe pământ, despre Sfânta Treime.

Duhul Sfânt, a treia Faţă a lui Dumnezeu, a venit din Cer: „***fără veste, ca o suflare de vifor, şi a umplut toată casa unde şedeau ucenicii. Şi li s-a arătat, despărţindu-se nişte limbi, ca de foc, şi s-a lăsat câte una pe fiecare din ei. Atunci s-au umplut toţi de Duhul Sfânt***" (Faptele Apostolilor 2,2-4). ***Iar în casă erau Sfinţii Apostoli şi Maica Domnului: prima societate în Duhul Sfânt.***

Deci astăzi este ziua întemeierii Bisericii.Societatea care trăieşte în Duhul Sfânt, sau societatea Duhului Sfânt cu oamenii.Astăzi Duhul Sfânt unifică neamurile. ***Biserica are în lume rolul unificării neamurilor.***

Prima Biserică a întemeiat-o Duhul Sfânt în Ierusalim şi aceasta şi-a luat numai decât misiunea în lucru. Toate neamurile care se întâmplaseră de faţă în Ierusalim, astăzi aud cuvântul lui Dumnezeu în limba lor „***cât se mirau toţi şi se minunau***".

De ce se mirau şi se minunau ? Iată câteva antecedente.

La început a fost o singură limbă între oameni şi se înţelegeau toţi. Aceasta a fost până la turnul lui Babel. Zidirea din Babilon voia să fie o legitimă apărare a oamenilor împotriva lui Dumnezeu, care, pentru fărădelegi, îi prăpădise cu potopul. Această „apărare" a fost pedepsită cu înmulţirea şi neînţelegerea limbilor. Până în ziua de astăzi se aude ecoul acestei pedepse. Orice neînţelegere, învrăjbire şi confuzie se cheamă „babilonie" şi „marele Babilon", şi dă a se înţelege că din el lipseşte Dumnezeu, sau a fost izgonit.

Astăzi, în ziua Cincizecimii, pedeapsa din Babilon încetează.***Toate neamurile pământului, adunate în Ierusalim - Scriptura pomeneşte 16 - astăzi se unifică întru o înţelegere de Dumnezeu, prin puterea şi lucrarea Sfântului Duh, dată Sfinţilor Apostoli, dată primei Biserici. Astăzi toate neamurile aud, în limba lor, despre singurul lucru care mai poate uni laolaltă: despre existenţa unei „Societăţi" desăvârşite, a Sfintei Treimi.***

Deci marea societate a neamurilor e îndemnată să fie reflexul pământesc al acestei „Societăţi" cereşti, singura soluţie a ieşirii neamurilor din babilonie.

Dar ziua Pogorârii Duhului Sfânt mai însemnează şi ieşirea omului din omenesc şi frică, în dumnezeiesc şi senin dumnezeiesc. Apostolii, deşi văzuseră, ba chiar şi ei făcuseră lucruri mai presus de fire, ei, care s-au încredinţat de marea realitate a învierii din morţi, încă mai plăteau tribut: tremurau din toate fibrele neputinţei omeneşti.

Duhul Sfânt, prin pogorârea Sa, a şters frica din fire.

Putere de sus şi limbă de foc s-a dat omului. De acum nu mai grăiau din ale lor, ci din Duhul Sfânt. Aşa e firesc: **Dumnezeu să grăiască omului despre Sine, din om.** Dar atunci omul ia foc şi lumină dumnezeiască.

Divina prezenţă strămută omul în fericirea după care de altfel umblă - a supremei certitudini. Atunci nu mai e putere pe lume, de care să se teamă, deşi el nu e o primejdie pentru nimeni.

Numai aşa se explică minunea că 12 oameni simpli, dar convinşi de evidenţa divină, au biruit imperiul roman, stârnind în el o revoluţie fără arme, cum nu s-a mai văzut alta. Au cutreierat până la marginile pământului, înfruntând toate primejdiile vremii şi locurilor, câştigând credincioşi lui Dumnezeu, nu numai prin viaţa şi cuvântul lor, ci până şi cu moartea lor, ultimul gest, şi cel mai puternic, de biruinţă a spiritului asupra materialităţii lumii acesteia.

Iată ce destin are un om îmbrăcat în Duhul Sfânt: ce poate o limbă de foc a divinei prezenţe.

Unde mai sunt astăzi limbile de foc ?

Aceasta nu e o întrebare, ci o propunere, pentru Pogorârea Duhului Sfânt...

(Părintele Arsenie Boca, Cuvinte vii, Ed. Charisma, Deva, 2006, p. 100)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Părintele Arsenie Boca - Duhul Sfânt şterge frica din firea omenească

Ziua Pogorârii Duhului Sfânt înseamnează şi ieşirea omului din omenesc şi frică, în dumnezeiesc şi senin dumnezeiesc. Apostolii, deşi văzuseră, ba chiar şi ei făcuseră lucruri mai presus de fire, ei, care s-au încredinţat de marea realitate a învierii din morţi, încă mai plăteau tribut: tremurau din toate fibrele neputinţei omeneşti.

Duhul Sfânt, prin pogorârea Sa, a şters frica din fire. Putere de sus şi limbă de foc s-a dat omului. De acum nu mai grăiau din ale lor, ci din Duhul Sfânt. Aşa e firesc: Dumnezeu să grăiască omului despre Sine, din om. Dar atunci omul ia foc şi lumină dumnezeiască.

Divina prezenţă strămută omul în fericirea după care de altfel umblă - a supremei certitudini. Atunci nu mai e putere pe lume, de care să se teamă, deşi el nu e o primejdie pentru nimeni.

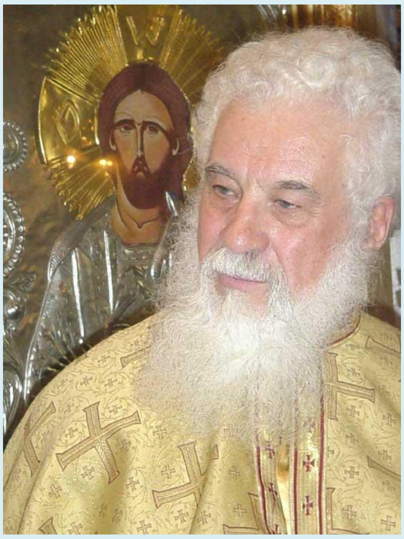
Numai aşa se explică minunea că 12 oameni simpli, dar convinşi de evidenţa divină, au biruit imperiul roman, stârnind în el o revoluţie fără arme, cum nu s-a mai văzut alta. Au cutreierat până la marginile pământului, înfruntând toate primejdiile vremii şi locurilor, câştigând credincioşi lui Dumnezeu, nu numai prin viaţa şi cuvântul lor, ci până şi cu moartea lor, ultimul gest, şi cel mai puternic, de biruinţă a spiritului asupra materialităţii lumii acesteia.

Iată ce destin are un om îmbrăcat în Duhul Sfânt: ce poate o limbă de foc a divinei prezenţe!

(Părintele Arsenie Boca, Cuvinte vii, Ed. Charisma, Deva, 2006, p. 100)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Părintele Gheorghe Calciu – Cuvânt la Rusalii

"Vă doresc ca această zi a Pogorârii Sfântului Duh să fie cu adevărat ziua deschiderii inimilor noastre, să primim Duhul lui Dumnezeu.

Chiar dacă nu vorbim în limbi, să vorbim în limba divină, în limba îngerilor, prin care îl slăvim pe Dumnezeu, îl iubim pe Dumnezeu şi îl iubim pe aproapele.

Eu cred că urmarea pogorârii Duhului Sfânt sau vorbirea în limbi în inimile noastre, acum, după Cincizecime, este *iubirea*.

De aici vine un limbaj universal şi prin ea comunicăm. Dacă nu ai iubire, nu comunici. Dacă nu ai iubire poţi să fii ca un post de radio, să vorbeşti douăzeci de ore pe zi: nu te comunici pe tine! Eşti un automat care vorbeşte. De multe ori suntem automate care vorbim. Nu comunicăm.

Dar dacă ai iubire, chiar dacă nu spui decât numai trei cuvinte, ai comunicat ceva celuilalt.

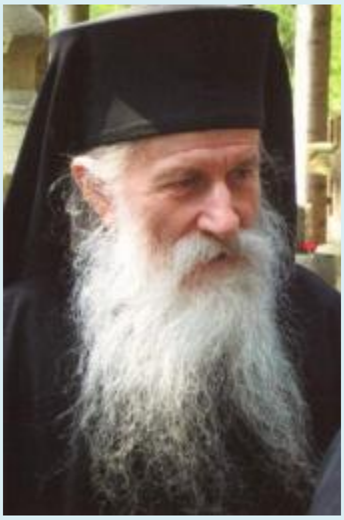
Să dea Dumnezeu să păstraţi această consecinţă a Duhului Sfânt în inimile dumneavoastră. Să comunicaţi prin dragoste.

Să vă iubiţi unii pe alţii, să-L iubiţi pe Hristos, şi în felul acesta vom fi o Biserică aşa cum a fost dorită de Iisus Hristos: Biserica iubirii, în care ne vindecăm toţi de toate bolile sufleteşti şi trupeşti."

(Părintele Gheorghe Calciu, Cuvinte vii,
Ed. Bonifaciu, Bacău, 2009)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Arhimandritul Ioanichie Bălan - Predică la Pogorârea Duhului Sfânt

***"Nu mă lepăda de la faţa Ta şi duhul Tău cel Sfânt nu-L lua de la mine"* (Psalm 50, 12)**

Iubiţi credincioşi, puţină întristare şi iarăşi bucurie. Puţină tăcere şi iarăşi cuvânt de laudă. Puţină linişte şi iarăşi glas de bucurie. Iarăşi prăznuire pe pământ, iarăşi veselie, iarăşi podoabă de sărbătoare, iarăşi dangăt de clopote, iarăşi bucurie a creştinătăţii.

Cât de mari sunt tainele lui Dumnezeu şi cât de nepătrunse judecăţile Lui! Cât de mare este mila Lui spre noi! Să nu se tânguiască deci pământul, să nu se întristeze omul, căci multor taine l-a făcut părtaş şi din toate l-a împărtăşit Atotmilostivul Dumnezeu.

- Ieri S-a înălţat la ceruri Fiul, azi S-a pogorât pe pământ Duhul Sfânt.
- Ieri Iisus Hristos ca un Dumnezeu S-a suit întru strigare şi în glas de trâmbiţe (Psalm 46, 5), azi Preasfântul Duh S-a coborât în chip de limbi de foc ***ca o suflare de vifor ce vine repede*** (Fapte 2, 2).
- Ieri Fiul a intrat întru slava Sa, azi Duhul Sfânt Şi-a arătat slava.

Prăznuire în cer, prăznuire pe pământ, cântare de îngeri, trâmbiţe de arhangheli, mirare de heruvimi, înnoire pe pământ şi mirare în cer. Iarăşi îngerii văd lucruri minunate, iarăşi trâmbiţele lor sună şi umplu de bucurie şi cerul şi pământul.

Cărbunele dumnezeirii pe tron de serafimi Se aşează, iar văpaia Duhului în inimi de pescari Se odihneşte. Soarele se înalţă, dar lumina lui la noi se întoarce. Luceafărul dimineţii peste ceruri Se suie, iar raza Lui la noi rămâne. ***Iisus Hristos Se suie la Tatăl, iar Sfântul Duh Se trimite la oameni.***

Cât sunt de mari minunile lui Dumnezeu!

- ***Fiul trup S-a făcut, iar Duhul porumbel S-a văzut!***
- ***Fiul în pântece de Fecioară S-a sălăşluit, iar Duhul în inimă de creştin Se sălăşluieşte.***
- ***Fiul petrece cu trupul puţini ani cu noi pe pământ, iar Sfântul Duh cu noi petrece în veac.***
- ***Fiul în taină a venit, iar Duhul în văzul lumii S-a arătat.***
- ***Fiul în iesle de dobitoace Se culcă, iar focul Duhului pe tronul inimii Se aşează.***
- ***Fiul S-a făcut Mucenic pentru om, iar Duhul Sfânt ne face pe noi mucenici pentru Hristos.***
- ***Fiul ne-a vestit Cuvântul vieţii, Duhul Sfânt ne tâlcuieşte înţelesul Lui.***
- ***Fiul ne-a adus tainele, Duhul Sfânt ne descoperă adâncul lor.***
- ***Fiul seamănă sămânţa cea bună, iar roua Duhului o face să răsară.***

Semănătorul puţină arătură face şi numai într-un loc aruncă sămânţa, iar văpaia Sfântului Duh, prin Sfinţii Apostoli, toată lumea cu plugul cuvântului o răscoleşte şi sămânţa Evangheliei o înmulţeşte.

Cât de mari şi preaslăvite sunt tainele lui Dumnezeu!

- Hristos este făgăduit omului de Tatăl, iar Duhul Sfânt arată prin prooroci vremea întrupării.
- Fiul este vestit Fecioarei, iar Duhul Sfânt săvârşeşte taina.
- Fiul în peşteră Se naşte, iar Duhul Sfânt pe îngeri şi pe păstori îi învaţă să cânte.
- Fiul ca prunc în Egipt Se coboară, iar Duhul Sfânt pe cale Îl umbreşte.
- Fiul în Iordan Se botează, iar Duhul Sfânt peste El Se odihneşte.
- Fiul la propovăduire iese, iar Duhul Sfânt peste El rămâne (Isaia 61, 1).
- Fiul învaţă adevărul, iar Sfântul Duh îl întăreşte cu minuni.
- Fiul este răstignit de oameni, iar Duhul Sfânt lângă cruce Îl păzeşte.
- Fiul în mormânt Se pune, iar Duhul Sfânt lângă piatră veghează. Cerul se tulbură, zidirea se întristează, catapeteasma se rupe, iar Duhul Sfânt pe morţi îi înviază (Mt. 27, 52). Piatra se dă în lături, Hristos înviază, iar Duhul Sfânt pe toate le umple de lumină.
- Iisus Hristos deci răscumpără pe om, iar Duhul Sfânt desăvârşeşte taina mântuirii.
- Iar după înviere, Fiul cu linişte la ceruri Se înalţă, iar Duhul Sfânt, ca un vifor ce vine repede, pe pământ Se revarsă. Uşile cele închise se deschid, pescarii devin Apostoli, cei fricoşi se îmbărbătează, inimile cred, minţile se luminează, limbile propovăduiesc fără teamă, paşii solilor pornesc la drum, Cuvântul vieţii cu tărie se vesteşte, uliţele se umplu iarăşi de freamăt, Ierusalimul din nou se cutremură, arhiereii se mânie pe pescari,

bătrânii se întristează pe galileeni, cărturarii iarăşi vor să facă sfat, templul iarăşi tresare.

Dar pentru ce se tulbură Ierusalimul şi arhiereii şi bătrânii şi cărturarii şi templul lui Solomon? Pentru că astăzi se împlineşte sorocul făgăduinţei.

- ✓ *Astăzi Se coboară pe pământ Duhul Sfânt, Mângâietorul, în chip de limbi de foc.*
- ✓ *Astăzi cerul din nou se deşartă pe pământ.*
- ✓ *Astăzi văpaia Duhului Se revarsă peste tot ca o lumină de foc.*
- ✓ *Astăzi pescarii galileeni devin apostolii lumii.*
- ✓ *Astăzi tainele credinţei se desluşesc, crucea se înalţă, Biserica se întemeiază, sămânţa cuvântului se seamănă, neamurile se apropie, păgânii se îmblânzesc, străinii se întorc, cei pierduţi se află, copiii iarăşi vin acasă.*
- ✓ *Astăzi neamurile devin popor ales.*
- ✓ *Astăzi zeii lumii se sfărâmă, capiştile se dărâmă, orbii văd lumina vieţii, cezarii aud de Hristos, înţelepţii vor să audă pe pescari. Atena şi Roma se smeresc.*
- ✓ *Astăzi cuvântul vieţii se grăieşte de pe case şi toţi ascultă, toţi cred, toţi se bucură cu bucurie mare. Numai Ierusalimul singur se tulbură din nou?* ***S-a tulburat când S-a născut Hristos în Betleem*** *(Mt. 2, 3).* ***S-a tulburat când a înviat Iisus din morţi şi căuta cu arginţi să-şi acopere uciderea sa*** *(Mt. 28, 12). S-a tulburat şi acum când S-a coborât peste apostoli Preasfântul Duh. De ce s-a tulburat? Pentru că el nu mai vrea să audă de Hristos. Pentru că se ruşinează de ceea ce a făcut. Se ruşinează, dar nu se smereşte. Se tulbură, dar nu crede. Se mânie, dar în zadar se aprinde.*

Toţi ascultă pe pescarii lumii, numai Ierusalimul se tulbură, evreii se îndoiesc, numai templul rămâne necredincios. Cei vestiţi în cuvinte de hulă, iarăşi hulesc, iarăşi împotrivă grăiesc: ***Au nu sunt aceştia ce grăiesc toţi galileeni? Cine i-a învăţat pe ei atâtea limbi, ca să grăiască pe înţelesul tuturor măririle lui Dumnezeu*** (Fapte 2, 7-11).

Toate marginile lumii cred, iar fiii lui ***Israel se spăimântă şi se miră zicând unul către altul: Ce va să fie aceasta?*** (Fapte, 2, 12). Toţi ascultă pe Petru grăind, iar ei în bătaie de joc zic până în ziua de astăzi: ***Că sunt plini de must*** (Fapte 2, 13). Dar mustul fierbe şi vin nou se face. Adierea vântului se porneşte şi vifor mare devine. Scânteia cea mică se aţâţă şi văpaie de foc se face. Izvorul cel mic se porneşte şi şuvoi de apă iute ajunge. Cine dar va opri mustul să nu fiarbă, vântul să nu sufle, scânteia să nu se aprindă sau izvorul de apă să nu curgă în vale? Cine va putea să oprească pe Duhul Sfânt să nu vină pe pământ? Sau pe Petru să nu grăiască şi pe Pavel să nu propovăduiască?

Ierusalimul se tulbură, dar în zadar se tulbură. De acum este prea târziu. Umbra Legii vechi apune şi o altă lege se vesteşte. Vinul cel vechi se sfârşeşte şi altul nou în vase de lut se toarnă. Bătrânul templu se părăseşte şi alături de el Biserica nouă şi veşnică se înalţă. Biserică vie, biserică măreaţă, aleasă şi frumoasă – Biserica Creştină!

De acum în zadar se mânie Sionul. **Cât de preaslăvite sunt tainele lui Dumnezeu!** Ce lucruri minunate s-au petrecut astăzi în Ierusalim! Că deodată s-au întâlnit faţă în faţă două biserici, două praznice, două legi, două feluri de credincioşi. O biserică care se dărâmă şi alta care acum răsare. Un praznic care încetează şi altul care acum se întemeiază. O lege care se lasă şi alta care cu văpaie de foc se scrie.

De astăzi praznicul Legii vechi se părăseşte şi Rusaliile creştinătăţii se împodobesc. Tulburările Ierusalimului se potolesc şi bucuriile Sionului nou cuprind pământul. Ultimii farisei se risipesc şi primii creştini se întâlnesc. Ultimii cărturari adorm şi primii apostoli pornesc la propovăduire. Ultimele întristări de astăzi mor şi primele bucurii acum se nasc.

Cât de mari sunt isprăvile Duhului Sfânt! Căci astăzi toate cu foc se botează, toate se schimbă, toate se înnoiesc, toate din nou se nasc. ***Şi la această mare transformare a lumii contribuie şi Dumnezeu şi omul, şi cerul şi pământul, şi Duhul şi materia.***

- *Dumnezeu dă Duhul şi omul dă inima.*
- *Dumnezeu aţâţă focul şi omul suflă văpaia.*
- *Dumnezeu dă vinul şi omul dă vasul.*
- *Pământul dă apa, Cerul dă pe Duhul Sfânt.*
- *Lumea dă pescarii, Dumnezeu darul apostoliei.*
- *Omul dă mintea, iar Dumnezeu revarsă peste ea Duhul înţelepciunii şi al înţelegerii.*
- *Omul dă inima şi Dumnezeu o umple pe ea de Duhul temerii de Dumnezeu.*
- *Omul dă voinţa, iar Dumnezeu pogoară asupra lui Duhul sfatului şi al puterii,* ***Duhul cunoştinţei şi al bunei credinţe*** *(Isaia 11, 2-3).*
- *Omul dă tot ce are, Dumnezeu îi dă ceea ce îi lipseşte.*
- *Omul dă tot ce poate, Dumnezeu îi dă ceea ce nu poate avea – pe Duhul Său cel Sfânt.*
- *Omul dă pe cele de jos, Tatăl aduce pe cele de sus.*

Şi astfel taina se săvârşeşte, minunea se împlineşte, Mângâietorul vine pe pământ, apostolii lucrează, lumea se înnoieşte, Biserica se întemeiază, toate se schimbă, toate se îmbracă în lumina lui Hristos, care luminează tuturor.

Iubiţi credincioşi, ***dar ce este Duhul Sfânt?***

- *Duhul Sfânt este al treilea Ipostas, a treia Persoană a Preasfintei Treimi, care purcede din Tatăl, Se odihneşte în Fiul şi prin El ni se face cunoscut şi nouă, oamenilor.*
- *Duhul Sfânt este **puterea lui Dumnezeu**, care împodobeşte toate cele de sus şi cele de jos. El este pretutindeni şi pe toate le împlineşte.*
- *Duhul Sfânt este:*
  - **Văpaia care aprinde inimile,**
  - **Lumina care luminează ochii,**
  - **Dulceaţa care mângâie auzul,**
  - **Înţelepciunea care umple toată mintea.**
- *Duhul Sfânt este:*
  - ***Puterea care ne întăreşte,***
  - ***Tăria care ne îmbărbătează,***
  - ***Pâinea care ne hrăneşte sufletele,***
  - ***Izvorul care ne adapă,***
  - ***Făclia care ne călăuzeşte,***
  - ***Veşmântul care ne acoperă.***
- *Duhul Sfânt este:*
  - ***Apa cea vie,***
  - ***Comoara cea nefurată,***
  - ***Mărgăritarul cel de taină,***
  - ***Izvorul care dă viaţă tuturor.***
- *Duhul Sfânt este:*
  - ***Vântul care adie în lume,***
  - ***Norul care rourează,***
  - ***Căldura care face să crească toate.***
- *Duhul Sfânt este:*
  - ***Sufletul Bisericii,***

- ***nădejdea mântuirii noastre,***
- ***adâncul înţelepciunii,***
- ***bărbăţia apostolilor,***
- ***curajul mucenicilor,***
- ***bucuria cuvioşilor,***
- ***mângâierea mamelor,***
- ***tăria soţilor,***
- ***veselia pruncilor,***
- ***frumuseţea fecioarelor,***
- ***podoaba călugărilor.***

Iar de voiţi să ştiţi şi **cum lucrează El în lume**, ascultaţi:

- ***Duhul Sfânt face pe îngerii Săi duhuri şi pe slugile Lui pară de foc*** *(Psalm 103, 5).*
- *Duhul Sfânt umple de foc arzător pe serafimi şi de ochi mulţi pe heruvimi.*
  - *El vesteşte taine negrăite arhanghelilor.*
  - *El a trimis pe Gavriil la Fecioara Maria în Nazaret.*
  - *El a insuflat pe prooroci,*
  - *El a dat pocăinţă lui David şi înţelepciune lui Solomon.*
  - *El vesteşte cele neştiute şi arată pe cele viitoare.*
- *Duhul Sfânt face din pescari Apostoli, din păgâni face creştini, din fricoşi alege mucenici, dintre cei slabi pe cuvioşi, din împăraţi face cerşetori şi din cei săraci ridică împăraţi, din capişti ruinate înalţă biserici măreţe, din oameni simpli alege prooroci şi preoţi.*
- *Duhul Sfânt zideşte împreună cu Tatăl şi cu Fiul toate cele văzute şi cele nevăzute.*
- *Duhul Sfânt sfinţeşte toate, şi cerul şi pământul şi cele de sus şi cele de jos şi cele dedesubt.*
  - *El sfinţeşte pe îngeri în cer şi pe preoţi pe pământ.*
  - *El umple de dar pe arhierei şi Se revarsă prin mâinile lor.*
  - *El sfinţeşte şi alege pe duhovnici,*
  - *El sfinţeşte Preacuratele Taine, la Sfânta Liturghie,*
  - *El sfinţeşte agheasma, untdelemnul, bisericile, casele, icoanele, roadele câmpului, veşmintele, vasele, izvoarele.*
  - *El umple toate de sfinţenie şi binecuvântare.*
- *Duhul Sfânt curăţeşte şi vindecă toate.*
  - *El leagă şi dezleagă păcatele oamenilor.*
  - *El curăţeşte inimile de patimi, trupurile le vindecă de boli, văzduhul, pământul şi casele le izbăveşte de diavoli, mintea o fereşte de uitare, conştiinţa de împietrire.*
  - *El vindecă boli nevindecate, El alină dureri nepotolite, suspinuri neştiute, răni greu de vindecat.*

- *El arde toată întinăciunea.*

- *Duhul Sfânt împodobeşte toate.*
  - *Şi ochii cu lacrimi, şi trupul cu frumuseţe, şi inimile cu frică de Dumnezeu, şi mintea cu înţelepciune, şi conştiinţa cu remuşcare, şi* ***sufletul cu dor de Rai****.*
  - *El împodobeşte cerul cu îngeri, universul cu stele, văzduhul cu nori, pământul cu verdeaţă, munţii cu izvoare, natura întreagă cu flori, cu grâu, cu nenumărate feluri de vietăţi.*
- *Duhul Sfânt păzeşte toate.*
  - *Şi popoarele de războaie.*
  - *Şi oamenii de ură şi de tot felul de păcate.*
  - *El păzeşte aştrii cereşti şi sufletele omeneşti.*
  - *El păzeşte casele de dezbinare, trupurile de boli, sufletele de diavoli.* ***Peste tot rânduieşte îngeri păzitori.***
- *Duhul Sfânt dă celor mari milă, celor mici supunere, celor bolnavi răbdare.*
  - *El dă mamelor dragoste spre copii şi copiilor iubire de părinţi.*
  - *El dă creştinilor ascultare de Biserică.*
  - *El dă bărbăţie mucenicilor, bucurie cuvioşilor, nădejde celor din ispite.*
  - *El dă lacrimi ochilor, blândeţe inimilor, pricepere minţii, gingăşie sufletului, tărie trupului.*
- *Duhul Sfânt naşte, creşte, luminează, udă, spală, înţelepţeşte şi păzeşte.*
  - *El acoperă ce este bun, arde ce este rău, taie ce este putred, mângâie inimi zdruncinate, adună suflete risipite.* ***Toate le face, toate le creşte, toate le desăvârşeşte Duhul Sfânt.***

Iubiţi credincioşi, **Duhul Sfânt este puterea lui Dumnezeu în lume. Duhul Sfânt este viaţa şi nădejdea mântuirii noastre.** ***Fără de El nici un om nu poate fi creştin, nu poate dobândi viaţă veşnică. El Se dă fiecărui om la botez, prin taina ungerii cu Sfântul şi Marele Mir, care este pecetea Sfântului Duh. Ajutat de faptele cele bune ale creştinului, Duhul Sfânt creşte, Se înmulţeşte în inima lui, umplându-l de daruri dumnezeieşti. În mod deosebit Duhul Sfânt Se reînnoieşte în om prin pocăinţă adevărată, prin rugăciune şi mai ales prin primirea Preacuratelor Taine ale lui Hristos.***

Duhul Sfânt Se păzeşte în inima omului printr-o viaţă curată, fără de păcate, sporeşte prin smerenie, Se descoperă prin rugăciune, Se desăvârşeşte prin dumnezeiasca dragoste. El Se arată în noi prin darurile cele sufleteşti şi trupeşti, Se proslăveşte în noi prin minuni de taină, Se propovăduieşte de noi prin cuvânt viu şi printr-o viaţă duhovnicească.

Invers, Duhul Sfânt din noi Se întristează prin lucrarea păcatului, Se depărtează de inimile noastre prin deprinderea tuturor păcatelor de moarte şi mai ales ale desfrânării şi mândriei. Se retrage de tot din inimile noastre, prin necredinţă, hulă şi deznădejde, de care să ne păzească darul Preasfântului Duh.

Creştinul ce are în el văpaia Duhului Sfânt, îşi păzeşte cu sfinţenie cele cinci simţuri ca să nu greşească lui Dumnezeu.

- El îşi păzeşte **limba** să nu osândească,
- **ochii** să nu vadă cele deşarte,
- **urechile** să nu audă cele rele,
- **gândurile** să nu poftească cele necuvioase,
- **trupul** să nu se aprindă de cele necurate,
- **sufletul** – comoara cea mai de preţ – să nu i se fure de vrăjmaşi.

Iar creştinul cel leneş, uşor slăbeşte în ispite, alunecă degrabă, îşi face trupul casă a desfrânării, se umple de patimi, pierde darul Duhului Sfânt, ajunge rob al diavolului şi, de nu se va pocăi, îşi pierde sufletul său.

Creştinul care face voia lui Dumnezeu, nu este singur, căci poartă pe Duhul Sfânt în inima lui. În toate este mulţumit, oricând are pace în suflet, de nimic nu se teme, pe toţi îi iubeşte.

- *El este un înger în trup, căci Duhul Sfânt trăieşte în el.*
- *El este un apostol, căci nu mai trăieşte pentru sine, ci pentru binele altora.*
- *El trăieşte pentru a-L slăvi pe Hristos, pentru a vesti tuturor măririle lui Dumnezeu, pentru a sluji Biserica, pentru a folosi pe aproapele.*
- *El trăieşte deci în inima fraţilor lui.*

Fericit este un asemenea creştin plin de Duhul Sfânt şi de putere, căci va petrece cu Hristos în veac. Iar cel păcătos să se teamă de munci şi cât mai are vreme să se pocăiască.

Spre încheiere, vă rog încă o dată, fraţilor, să nu întristăm pe Duhul Sfânt care petrece în noi, prin păcate, prin desfrânări, prin ură, beţii, certuri, pofte de tot felul, căci ***Duhul Sfânt Se roagă pentru mântuirea noastră cu suspinuri negrăite*** (Rom. 8, 26). Ci mai degrabă să-L bucurăm cu faptele noastre cele bune.

- *Nimeni să nu mai zacă în întuneric, căci lumina din cer a venit.*
- *Nimeni să nu se socotească sărman pe pământ. Căci Duhul Sfânt la noi S-a pogorât.*
- *Nimeni să nu se simtă orfan, căci astăzi Biserica lui Hristos ne-a înfiat.*

Iar de ne simţim încă sărmani, răi, părăsiţi de mângâierea Domnului ceresc, să ne pocăim mult, să primim mai des Preacuratele Taine ale lui Hristos, să ne iertăm, să ne unim, să ne iubim unul pe altul mai mult şi, adunându-ne cu toţii la sfintele biserici, aşa să ne rugăm din suflet:

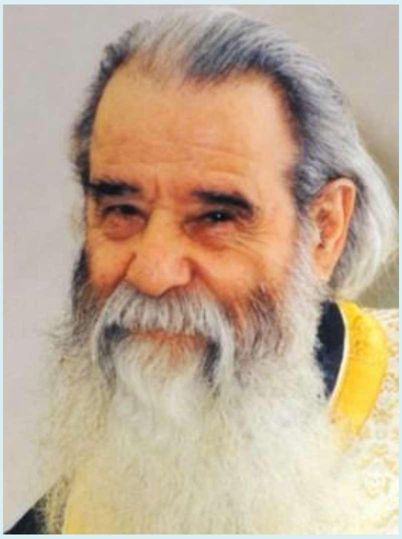
“***Împărate Ceresc, Mângâietorule,***
Duhul Adevărului,
Care pretutindenea eşti şi pe toate le împlineşti;
Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă,
vino şi Te sălăşluieşte întru noi şi
ne curăţeşte pre noi de toată întinăciunea şi
mântuieşte, Bunule, sufletele noastre”.

Amin!

(Predică extrasă din cartea: Arhimandrit Ioanichie Bălan,* Predici la praznice împărăteşti*, Ed. Mănăstirea Sihăstria, Vânători, 2008, pp. 28-38)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Părintele Constantin Galeriu – Predică la Duminica Pogorârii Duhului Sfânt

Iată, iubiţi credincioşi, noi înşine suntem aici un semn viu al pogorârii şi lucrării Duhului Sfânt în Biserică. Asemenea ucenicilor «***adunaţi în ziua aceea la un loc***” (Fapte, II, 1) peste care s-a revărsat dumnezeiescul Duh, suntem şi noi, aici şi acum, ca şi ei un «***singur duh***». O credinţă, nădejde şi dragoste ne însufleţeşte, sufletul acestor virtuţi e Duhul Sfânt. Avem aceeaşi pace în Hristos, ascultăm aceeaşi Evanghelie, ne împărtăşim din acelaşi trup al Lui , toţi o privire, un auz, un glas. Dar unitatea tuturor în acelaşi cuget o lucrează Duhul Unicului Dumnezeu. «***Cei mulţi suntem un trup, pentru că e un singur duh***» (Rom. XII, 5 ; Efes. IV, IX) ; sunt aici roadele Lui. Sfântul Pavel ştia, o simţea şi spunea… «***iar roada Duhului este : dragostea, bucuria, pacea, îndelunga-răbdare, bunătatea, dreptatea, credinţa***… (Gal. V, 22).

Şi mai cu temei trebuie spus : toate aceste daruri, roduri, mângâieri le lucrează «***Dumnezeirea cea în trei sori***», Tatăl prin Fiul în Sfântul Duh. Prin Întruparea Fiului Său care a luat chipul nostru smerit şi i-a dat slava Lui ; a întemeiat apoi Biserica întocmai ca pe un trup al Său, şi a trimis de la Tatăl pe Însuşi Duhul Său cel Sfânt peste ea ca să avem şi noi aceeaşi strălucire, frumuseţe şi slavă ca a Lui.

Domnul făgăduise încă înainte de pătimire, Înviere şi Înălţare: «***Nu vă voi lăsa orfani… voi ruga pe Tatăl şi alt Mângâietor vă va da ca să rămână cu voi în veac ; Duhul Adevărului… El cu voi este şi în voi va fi***» (Ioan XIV, 16—18). Înţelegem acum şi mai bine cuvântul cel rostit de Domnul în Sfânta Evanghelie pe care am auzit-o astăzi, când s-a citit: «***Iar în ziua cea din urmă — ziua cea mare a praznicului — Iisus a strigat, zicând : dacă înseteată cineva să vină la Mine şi să bea. Cel ce crede în Mine, precum a zis Scriptura, râuri de apă vie***

vor curge din inima Lui. Iar aceasta a zis-o despre Duhul pe care aveau să-l primească acei ce cred în El. încă nu era dat Duhul pentru că Iisus încă nu fusese preaslăvit» (Ioan VII, 37—39).

Cum se luminează tot mai mult în noi înţelesul cuvintelor dumnezeieşti !Trebuia întâi Iisus să fie preaslăvit. Mai întâi Capul, Icoana, Modelul, cum se lucrează orice, apoi de la El noi. Dusă, înălţată firea omenească în care s-a întrupat Fiul, până la plinătatea slavei, la Dumnezeire, până la dreapta Tatălui. Şi după aceea începută lucrarea zidirii noastre din nou, a fiecăruia după «Prototipul Hristos», în acelaşi Duh al Lui.

Zice cântarea Bisericii la ziua Înălţării: «***Firea omenească Hristoase, cea căzută prin stricăciune o ai ridicat şi cu suirea Ta o ai înălţat, şi împreună cu Tine pe noi ne-ai preaslăvit***» (Trop. IV, cânt. III, Canon Utrenie, înălţare).

Şi iarăşi altă cântare zice: «***Născutu-Te-ai precum însuţi ai voit, arătatu-Te-ai precum însuţi ai socotit, pătimit-ai cu trupul Dumnezeul nostru ; din morţi ai înviat călcând moartea, înălţatu-Te-ai întru slavă, Cela ce toate le plineşti, şi ai trimis nouă pe dumnezeiescul Duh ca să lăudăm şi să slăvim Dumnezeirea Ta***» (Stihira I-a Stihoavna III-a a Vecerniei).

Taina pogorârii Sfântului Duh o înţelegem adânc numai în unitatea întregii iconomii dumnezeieşti: împreună cu Înălţarea, cu Învierea, Botezul, Naşterea, Bunavestire înseşi. Ce unitate dumnezeiască e între Bunavestire şi Pogorârea Duhului Sfânt, la Cincizecime. Noi ştim: **acolo umbreşte Duhul peste Fecioară şi se naşte Fiul lui Dumnezeu** , aici, la Cincizecime, **coboară Duhul peste Apostoli şi se nasc «fii» şi «fraţi» Domnului**, cum îi şi numea Iisus pe ucenici după Înviere (Ioan XX ; 17 ; XXI,; 5) ; **acolo Hristos, aici Biserica ; acolo Capul, aici Trupul Lui; acolo Icoana, aici cei ce se zidesc după chipul ei, adică noi.**

Dar iată momentul însuşi al Pogorârii Duhului; «***Şi când a sosit ziua Cincizecimii***, spune Sf. Evanghelist Luca, ***ucenicii erau toţi împreună la un loc. Şi deodată din cer*** — adică din lumea duhovnicească — ***fără de veste s-a făcut un vuiet, ca de suflare de vânt repede şi s-a umplut casa unde şedeau. Şi li s-au arătat împărţite nişte limbi ca de foc şi au şezut pe fiecare dintre ei***» (vers. 2—3). Faptul acesta neobişnuit e exprimat, cum vedem prin imagini luate din lumea noastră: vuiet şi furtună, foc şi flăcări. Dar ***iată că flăcările au formă de limbi omeneşti, iar vuietul se va preface în cuvinte, toate ne spun că e vorba de un limbaj deosebit al Duhului.***

«Slujba unei limbi este tocmai tâlcuirea mişcărilor tainice dinlăuntrul cugetului. Duhul le dă puterea acum de a mări pe Domnul cu limbi de foc»,

zice un teolog ortodox (N. Cabasilas). Spune şi sfântul evanghelist Luca mai departe: «***Şi s-au umplut toţi de Duhul Sfânt şi au început să vorbească în alte limbi, precum le dădea lor Duhul a grăi***» (vers. 4).

Erau, cum arată Scriptura Sfântă mai departe, veniţi la sărbătoare în Ierusalim, «***iudei cucernici din toate neamurile care sunt sub cer … Făcându-se glasul acela, s-au adunat, şi deşi fiind de limbi diferite : Parţi şi mezi, din Pont şi din Asia, din Frigia sau Egipt, Grecia sau Roma… îi auzeau şi-i înţelegeau pe Apostoli ca vorbind în graiurile lor***» (vers. 5—6). Era desigur lucrarea Duhului Sfânt care îi unea acum pe toţi într-un cuget şi-i răscumpăra din vechiul păcat de la «turnul lui Babel» unde amestecarea limbilor îi împărţise şi îi fărâmiţase, după lucrarea celui rău.

Uimiţi, îi socoteau pe Apostoli „plini de must”. Dar Petru ridică glasul şi rosteşte : ***«Bărbaţi iudei şi toţi cei ce locuiţi în Ierusalim…, ascultaţi cuvintele mele: aceştia nu sunt beţi cum vi se pare. Aceasta e ceea ce s-a spus prin proorocul Ioil : iar în zilele din urmă zice Domnul, voi turna din Duhul Meu peste tot trupul şi fiii voştri şi fiicele voastre vor prooroci…»*** (Fapte II, 17). Ce se petrecea ? E momentul acum să tălmăcim după Sfânta Scriptură şi Sfinţii Părinţi, cât ne este dat, din taina şi lucrarea Duhului în ei.

Sf. Petru cunoştea acum în sine revărsarea Lui, puterea Lui tainică dinăuntru, aşa cum o recunoscuseră odinioară Adam când a primit suflarea divină de viaţă, Avraam, Moise, Proorocii şi ne-au făcut cunoscute inspiraţiile şi descoperirile lor. Belşugul de har acum era încă şi mai mare.

- Când proorocul Isaia vorbeşte profetic despre Mesia-Hristos, ne descoperă că peste El avea să odihnească Duhul lui Dumnezeu, adică «***Duhul înţelepciunii şi al înţelegerii, Duhul sfatului şi al tăriei, Duhul cunoştinţei şi al bunei credinţe***» (Isaia XI, 2).
- Psalmistul spusese şi el : «***Întru lumina Ta vom vedea şi noi lumină***» (Ps. XXXV; 9).
- Mântuitorul făgăduise ucenicilor de asemenea că le va trimite de la Tatăl pe Mângâietorul, «***Duhul Adevărului***» (Ioan XIV, 17).

Toate aceste numiri şi lucrări sunt ale Duhului şi ne spun că El e : lumină, înţelepciune, înţelegere, sfat, tărie, cunoştinţă, bunăcredinţă, mângâiere; încă şi cum îl descriu Apostolii : «***Duh al vieţii***» (Rom. VIIL, 2), «***Duh al descoperirii***» (Efes. I, 17), «***Duhul slavei***» (I Petru IV, 14), «***Duh al dragostei***» (II Timotei I, 7), «***Marea harului***».

Dar toate acestea sunt cu Hristos şi în Hristos. Sunt, aşa-zicînd : descoperirea şi înţelegerea lui Hristos; credinţa şi tăria în El, înţelepciunea şi sfatul Lui,

slava Lui, viaţa Lui. Duhul Sfânt e «Duhul Adevărului», al lui Hristos, căci Hristos a zis : «***Eu sunt calea, adevărul …***» (Ioan XIV, 6). Domnul spunea de mai înainte : «***Duhul din al Meu va lua***» (Ioan XVI, 14), deci pe El îl va descoperi şi «zidi» în ucenici, căci pe toate Fiul le lucrează cu Duhul şi Duhul cu Fiul: «***Adăpaţi de Duhul, îl bem pe Hristos***” (Sf. Atanasie).

În Duhul pogorât şi revărsat acum prin har asupra lui Petru şi a celorlalţi apostoli - în lumina Lui, şi ce s-ar putea vedea şi înţelege fără lumină, vedea şi înţelegea el, Petru pe Hristos, luminos şi adevărat. Simţea mai mult, născând şi crescând în el cu Duhul lui Hristos, Icoana Lui, virtuţile Chipului Lui, credinţa Lui, nădejdea, dragostea, pacea, bucuria, mesajul Evangheliei Lui; simţea că devine purtător de Hristos, apostol, purtător şi «slujitor al Cuvântului».

Nu spusese Iisus însuşi odată : «***Mama Mea şi fraţii Mei sunt aceştia care ascultă cuvântul Meu şi-l împlinesc*** ?» (Luca VIII, 21). ***Inima lui Petru devenea acum — după spusa Domnului Însuşi, — vas dumnezeiesc, Maică a lui Hristos.*** Duhul Sfânt năştea pe «Hristos» acum în el, ca odinioară în Fecioară la Bunavestire.

Şi iată, Petru îl vesteşte pe Hristos şi zice : «***Bărbaţi fraţi, ascultaţi cuvintele acestea: Pe Iisus Nazarineanul, bărbat adeverit între voi de Dumnezeu prin puteri…, prin semnele pe care le-a făcut…, pe Acesta, fiind dat după sfatul cel rânduit şi după ştiinţa cea dinainte a lui Dumnezeu, voi L-aţi luat şi pironindu-L, prin mâinile celor fără de lege L-aţi omorât… Dumnezeu L-a înviat pe acest Iisus… dezlegând durerile morţii pentru că nu era cu putinţă să fie El ţinut de ea. Noi toţi suntem martori… Dumnezeu a făcut Domn şi Hristos pe acest Iisus pe care L-aţi răstignit***» (Fapte II, 22 : 36). Lucrare, semne şi putere a Duhului. ***Ce fapt minunat avea acum loc, ce schimbare şi zidire din nou se petrecea în Petru şi în ceilalţi Ucenici.***

El care se lepădase de Hristos, fugise departe de crucea Lui, acum deodată vorbeşte despre El, descoperă taina Lui, devine ceea ce s-a spus: martorul Lui viu. Profeţise Iisus înainte de Înălţare : «***Veţi primi putere de sus şi îmi veţi fi martori***» (Fapte, I, 8). Petru devine, «martorul» Lui.

Duhul Sfânt începea acum zidirea Trupului lui Hristos, a Bisericii. Se începea cu Apostolii, cu «stâlpii». Cu mărturia lor unică, ei fiind cei ce au petrecut cu Iisus, «***L-au văzut cu ochii lor; L-au auzit, L-au pipăit cu mâinile lor…***» (I Ioan, I, 1) ; cu credinţa lor apostolică, cu tradiţia, ierarhia, plinirea lor apostolică. Dar cu ei erau de acum şi cei ce îi ascultau şi se împărtăşeau din Duhul revărsat asupra lor. «***Slava pe care Mi-ai dat-o Mie, Eu le-am dat-o lor***» (Ioan XVI, 22), ucenicilor, rosteşte Iisus, în rugăciunea către Tatăl; iar acum

ucenicii o transmiteau mai departe, creându-se acea legătură duhovnicească, succesiune apostolică.

Mulţimea adunată întreba pe ucenici: «***Bărbaţi fraţi, ce să facem ?, iar Petru le-a răspuns: pocăiţi-vă şi să se boteze fiecare dintre voi în numele lui Iisus Hristos spre iertarea păcatelor voastre şi veţi primi darul Duhului Sfânt. Că vouă vă este dată făgăduinţa aceasta şi fiilor voştri şi tuturor celor de departe, pe oricâţi îi va chema Domnul Dumnezeul vostru***» (Fapte II, 37). Căci «***Duhul Sfânt este, cum preamăreşte Biserica : Viaţă şi de viaţă Făcător, Lumină şi de lumină Dătător. Însuşi Bun şi izvor bunătăţii… Dumnezeu şi îndumnezeitor, foc carele purcede din foc, grăitor, lucrător, împărţitor de daruri. .*** .» (Duminica Cincizecimii. Laude (Stihirile 2 şi 3).

Ceea ce s-a săvârşit cu Apostolii se va săvârşi mai departe cu toţi fiii Bisericii de-a lungul veacurilor. Ca şi la Botezul Domnului. Atunci, «***Duhul coborându-se, a rămas peste El***» peste Iisus (Ioan I, 32). **Acum Duhul coboară peste apostoli, peste Biserică şi rămâne în ea , El e Mângâietorul-Paraclet : cel chemat să fie cu noi. Şi Biserica va naşte.**

Spune Sf. Luca încă : «**cei ce au primit cuvântul, s-au botezat şi în ziua aceea s-au adăugat ca la 3000 suflete**» (vers. 41). Atâtea suflete într-o zi! Putere a naşterii : prin Cuvânt în Duh. ***Tălmăceşte Sf. Ioan Gură de Aur : dacă eu îţi dau un ban, atunci el rămâne numai la tine ; dar cuvântul pe care ţi-l împărtăşesc eu ţie, e şi în mine, şi în tine şi în toţi cei ce-l primesc. Şi aşa s-au născut prin Cuvânt şi prin Botez toţi acei mărturisitori, mucenici, cuvioşi, ierarhi, drepţi, sfinte femei, ca şi simpli credincioşi, dar buni, cinstiţi, curaţi, cu acea veselie senină, harică, în ochii lor.***

Căci Cuvântul Evangheliei, Botezul, Tainele, fiece binecuvântare şi fiece virtute cu rodul, cu bucuria ei, fiece rugăciune, toate vor însemna câte o Cincizecime, o pogorâre şi o lucrare a Duhului. De aceea zice Apostolul: «***Duhul se roagă pentru noi cu suspinuri negrăite***» (Rom. VIII, 26). El se roagă pentru şi în noi, pentru că «***nimeni nu poate să zică : Doamne Iisuse, decât în Duhul Sfânt***» (I Cor, XII, 3). Iar rugăciunea Lui, suspinul Lui e dorul după Fiul, dorul ca «***Fiul***», ce e dumnezeiesc «***să ia chip în noi***» (Gal. IV, 19).

Să fie şi în noi aceeaşi credinţă şi încredere, nădejde şi bunătate, dreptate şi pace, mângâiere şi bucurie sfântă a Lui; să ne înţelegem, să ne iubim, să ne privim unii pe alţii ca şi cu ochii Lui; ***«Slava ochilor e ca ochii tăi să fie ochii Porumbelului» — ai Duhului, zice un sfânt Părinte, deci ca şi cu ochii Lui Hristos. Cu aceeaşi privire nevinovată, sfântă, binefăcătoare să privim pe orice semen, orice lucru, fiinţă, orice organ al firii, nu pătimaş, stricăcios, ci***

curat, în rostul lui pronator şi ziditor al voii Ziditorului. **Iată de ce s-a întrupat Fiul şi iată de ce ne-a trimis pe Duhul Său cel sfânt.**

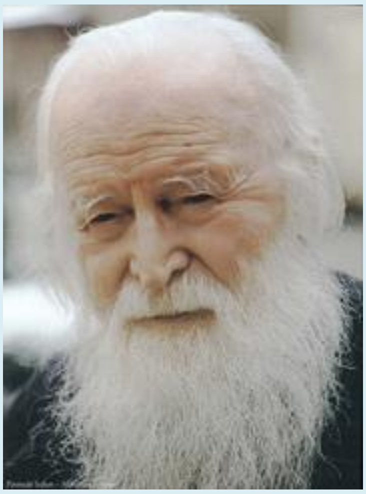
Ce frumuseţe divină a vieţii spirituale se creează astfel! ***Cineva îşi zicea : Iisus Hristos e Fiul lui Dumnezeu care s-a făcut ca noi, pentru a ne face şi pe noi ca El. Oare, — se întreba — ne întâlnim noi cu un asemenea lucru divin ? Şi s-a întâlnit! A cunoscut un suflet care dovedea semne că Duhul lui Hristos era în el şi lucra în el. Prin ce anume ? Era totdeauna gata să servească şi fericit să slujească; cu o seninătate şi bucurie firească, niciodată forţată. Şi nu făcea nimic ca s-o arate pe virtuosul sau din obligaţie. Nu ezita o clipă în a sluji. Făcea imediat tot ce i se cerea în slujba lui, repede şi eficace. Chiar când era încărcat de griji, rămânea acelaşi, liniştit, senin, egal cu el însuşi mereu; îşi găsea bucuria în a sluji… — Atunci şi-a zis : vezi, noi suntem schimbători; aceasta e de altfel condiţia, legea firii noastre. Dar, acest suflet care rămâne neclintit în inima lui, cu aceeaşi bunătate, dragoste, pace… desigur e «locuit de altcineva» ! — Da, în el e Duhul Aceluia despre care Apostolul a spus*** . «***Iisus Hristos este acelaşi, ieri şi azi şi în veci***» (Evrei XIII, 8).

Facă Domnul ca, în bine, să rămânem mereu aceiaşi; e un semn al Cincizecimii în noi, al prezenţei Duhului pe care Părinţii, l-au numit: «***Arhitectul Bisericii lui Dumnezeu***». Amin.

(Rev. Glasul Bisericii, nr. 5-6/1975, pag. 465-496)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Părintele Sofian Boghiu - Predică la praznicul Pogorârii Sfântului Duh

În duminica de astăzi, numită Duminica Rusaliilor (Duminica Mare) sau Duminica Cincizecimii, ***prăznuim minunea Pogorârii Duhului Sfânt peste Apostolii Domnului şi, de asemenea, ziua întemeierii Bisericii creştine în lume.***

Înainte de înălţarea Sa la cer, Mântuitorul a poruncit ucenicilor Săi să nu se despartă de Ierusalim, ci să aştepte împlinirea făgăduinţei Tatălui ceresc, adică primirea Duhului Sfânt. Şi li s-a spus că ***atunci vor fi îmbrăcaţi cu putere de sus, vor fi luminaţi şi întăriţi să predice Evanghelia în toată lumea, să înveţe toate neamurile şi să le boteze în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh şi astfel să-I fie martori până la marginea pământului*** (Fapte 1, 8) şi până la sfârşitul veacului.

Făgăduinţa s-a împlinit în Duminica Cincizecimii, când, într-adevăr, S-a coborât Duhul Sfânt peste Sfinţii Apostoli "***ca o suflare***" de vânt, sub chipul limbilor "***ca de foc***", şi a revărsat în ei o putere nouă, necunoscută lumii până atunci, care a făcut din pescarii simpli şi fricoşi, de până atunci, cei mai devotaţi Apostoli şi cei mai neînfricaţi misionari, cum n-a mai avut lumea niciodată.

Împotriva tuturor vitregiilor lumii şi împotriva tuturor păcatelor ei îndatinate, Sfinţii Apostoli au izbutit să resădească în inimile oamenilor cea mai curată şi cea mai luminoasă învăţătură - Evanghelia dragostei şi a păcii - şi să producă, cu cele mai simple mijloace, cea mai mare revoluţie morală şi religioasă cunoscută în istoria lumii prin răspândirea creştinismului. Din aceste pricini, Rusaliile au fost, sunt şi rămân un mare semn de întrebare pentru toţi cărturarii lumii, o problemă grea pentru toate minţile care bolesc de necredinţă şi o mare îmbărbătare pentru toţi predicatorii Sfintei Evanghelii.

Atunci, pentru prima dată în istoria lumii, S-a arătat cu putere, în public, Sfântul Duh - Duhul Adevărului, pe Care lumea, prin simţurile, prin puterile şi prin luminile ei, nu-L poate primi, deoarece nu-L vede şi nu-L cunoaşte, pentru că nu ştie de unde vine şi unde merge (Ioan 3, 8), ***cum spune însuşi*** **Mântuitorul Hristos.**

În Simbolul credinţei noastre creştine noi mărturisim despre Sfântul Duh că El este "***Domnul de viaţă Făcătorul, Care din Tatăl purcede, Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi mărit, Care a grăit prin prooroci***". El este veşnic. Deci, este fără început şi fără sfârşit, de o fiinţă cu Tatăl şi cu Fiul. ***El are în Sine toate atributele dumnezeirii şi este prezent şi activ în toate lucrările îndreptate spre lume ale Sfintei Treimi.***

El ia parte cu Tatăl şi cu Fiul la cele două creaţii:

1. ***La Facerea lumii*** *"**Duhul lui Dumnezeu se purta pe deasupra apelor**"* *(Facere 1, 2);*
2. ***La refacerea spirituală a lumii*** *- săvârşită prin întruparea Mântuitorului - Sfântul Duh lucrează la renaşterea şi sfinţirea omului şi a lumii.*

El este Mângâietorul, Duhul Adevărului, Izvorul harului şi Vistierul bunătăţilor.

De-a lungul istoriei zbuciumate a Vechiului Testament Duhul Sfânt a grăit prin Prooroci, pregătind omenirea pentru venirea Mântuitorului în lume. ***Noul Testament adevereşte că Sfântul Duh este mereu prezent în viaţa pământească a Mântuitorului.***

- ✓ ***Astfel, când Iisus Hristos se întrupează, Duhul Sfânt îi este premergător la Buna Vestire a Fecioarei.***
- ✓ ***Când Domnul Hristos se botează, Duhul îi este mărturisitor.***
- ✓ ***Când Iisus Domnul învaţă pe oameni şi săvârşeşte minuni, Duhul Sfânt îl însoţeşte.***
- ✓ ***După înviere şi mai ales după înălţare, Duhul Sfânt îi este urmaş, continuând în lume lucrarea de luminare, de sfinţire şi de îndumnezeire a oamenilor.***

Pentru că El lucrează nedespărţit de Tatăl şi de Fiul este numit şi Duhul lui Dumnezeu, Duhul lui Hristos, Duhul Domnului, Domnul însuşi, Duhul înfierii şi Duhul libertăţii.

- ***El inspiră pe Profeţi, întăreşte pe Apostoli, hirotoneşte preoţii Bisericii, luminează şi călăuzeşte pe păstorii şi învăţătorii noştri sufleteşti.***

- ***Duhul Sfânt ne renaşte prin Taina Sfântului Botez; prin El devenim, din oameni trupeşti, oameni duhovniceşti.***
- ***Prin El, Care este Duhul înfierii, devenim fiii lui Dumnezeu prin har.***
- ***Prin Sfântul Duh ne iartă Dumnezeu păcatele când ne mărturisim.***
- ***Prin Sfântul Duh pâinea şi vinul din Sfântul Potir devin Trupul şi Sângele Mântuitorului nostru, cu care ne împărtăşim.***
- ***Prin Sfântul Duh, trupurile noastre împreună cu sufletele devin biserici ale Dumnezeului Celui viu.***
- ***El mângâie, luminează, inspiră, învaţă, însufleţeşte, întăreşte şi sfinţeşte pe toţi credincioşii.***
- ***El este Sfânt şi sfinţeşte viaţa noastră prin cele şapte Sfinte Taine.***
- ***El este atotînţelept şi bun şi ne călăuzeşte viaţa prin cele Şapte daruri ale Sale, care sunt: înţelepciunea, înţelegerea, sfatul, puterea, cunoştinţa, evlavia şi frica de Dumnezeu (Isaia 11, 1).***
- ***Prin lucrarea tainică a Duhului Sfânt, oamenii lumii acesteia, bărbaţi, femei şi copii, atât de diferiţi ca neam, ca rasă şi ca stare socială, pot deveni o comuniune sfântă. Pot deveni mădularele Sfintei Biserici, care este Trupul tainic al Mântuitorului Hristos, unit prin legătura dragostei, a păcii şi a sfinţeniei.***

Duhul Sfânt are în viaţa Bisericii un rol asemănător cu acela al sufletului în organizarea vieţii noastre omeneşti. *După cum sufletul dă viaţă şi mişcare tuturor mădularelor, tot aşa Duhul Sfânt dă viaţă şi mişcare, spre binele tuturor, mădularelor Sfintei Biserici, care suntem noi, creştinii.*

Şi, după cum sufletul vede prin ochi, aude prin urechi, vorbeşte prin intermediul limbii şi este prezent în toate mădularele trupului împărtăşindu-le viaţă şi acordându-le tuturor simţirilor ceea ce li se cuvine, ***tot aşa şi Duhul Sfânt prin Sfinţi face minuni: prin unii învaţă adevărul, prin alţii sporeşte ştiinţa, prin unii ocroteşte bunele tradiţii, prin alţii păstrează buna cuviinţă şi cinstea în familii, prin alţii stinge vrajba dintre oameni şi-i împacă. Unii au o harismă, alţii alta, însă toţi se străduiesc să ducă aceeaşi viaţă bună şi să aibă aceeaşi simţire curată, pentru că toţi se lasă călăuziţi de puterea şi de lucrarea binefăcătoare a Sfântului Duh.***

Nenumărate şi nemăsurate sunt darurile, puterile şi influenţele Sfântului Duh asupra lumii întregi şi asupra fiecărui suflet în parte. Toate aceste generoase revărsări de dumnezeiască dragoste se oferă în dar tuturor oamenilor şi îndeosebi creştinilor, care prin Taina Sfântului Botez s-au înscris în familia sfântă a fiilor lui Dumnezeu. Duhul Sfânt, deşi este prezent în viaţa noastră pretutindeni şi în orice vreme, El nu se face simţit nouă decât dacă îl vrem, îl chemăm, îl dorim. Dacă nu vrem şi nu dorim ajutorul Lui, El nu ne face silă.

Ştiut este că prin Taina Sfântului Botez şi prin Taina Sfintei Mirungeri am primit fiecare, în pruncia noastră, simţul de orientare spre bine, am primit voia liberă îndreptată spre împlinirea poruncilor dumnezeieşti. Dacă în vremea încercărilor şi a ispitelor ascultăm de acest îndemn lăuntric spre bine, care este glasul lăuntric al Sfântului Duh, şi facem binele, nu răul, ferice de noi.

Dacă însă nu ascultăm îndemnul Lui spre bine, ne împotrivim acestui gingaş îndemn şi, în loc de bine, alegem răul, vom avea de suferit.

Chemându-L în ajutor, mai ales în vremea ispitelor şi a necazurilor, conlucrând cu El şi ostenindu-ne spre bine, vor încolţi şi vor creşte în noi roadele Sfântului Duh, care sunt: dragostea, bucuria, pacea, indelunga-răbdarea, bunătatea, facerea de bine, credinţa, blândeţea, înfrânarea (poftelor), curăţia (trupească şi sufletească) (Galateni 5, 22). Dar dacă, în loc de bine, alegem răul, Duhul Sfânt se va depărta de la noi şi în locul Lui va pune stăpânire pe sufletul nostru duhul celui rău, care poartă cu sine boldul păcatului şi al morţii şi întărâtă în noi poftele urâte ale trupului, care amărăsc viaţa şi ne despart de Dumnezeu.

Aceste pofte sunt: necurăţia, desfrâul, înverşunarea, fermecătoriile, vrajbele, certurile, invidia, mânia, dezbinările, uciderile, beţiile, ospeţele cele necuviincioase şi altele asemenea acestora, bine ştiind, cum spune Sfântul Apostol Pavel, că "***cei ce fac unele ca acestea, nu vor moşteni împărăţia lui Dumnezeu***" (Galateni 5, 19-21).

Noi toţi avem nevoie de Dumnezeu şi de împărăţia Lui, chiar dacă uneori, de-a lungul vieţii noastre, nu ne dăm seama de aceasta. Împărăţia lui Dumnezeu - cum o defineşte Sfântul Apostol Pavel - înseamnă pe scurt: "***Dreptate şi pace şi bucurie în Duhul Sfânt***"(Romani 14, 17). **Aceste roade - dreptatea, pacea şi bucuria întru Duhul Sfânt -, ca şi celelalte roade ale Duhului de care am mai amintit, trebuie să stăpânească totdeauna sufletele şi inimile noastre şi să se reverse din suflet în viaţa din jurul nostru prin gânduri, prin cuvinte şi prin toate faptele noastre zilnice.**

Calea către această împărăţie este lungă, ea începe de aici de pe pământ şi continuă sus, în ceruri. Şi, ca orice călătorie, nu este lipsită de surprize şi primejdii. Este greu să mergem singuri pe această cale, căci putem slăbi sau ne putem rătăci. Avem nevoie de o călăuză sigură, de îndrumare temeinică, de îmbărbătare şi ajutor pe această cale spre împărăţia lui Dumnezeu. **Din mila lui Dumnezeu, avem o asemenea călăuză sigură şi încercată, o instituţie sfântă, străveche şi puternică, întemeiată pe Jertfa Mântuitorului, pe mărturisirea Apostolilor, pe sângele martirilor, pe experienţa şi învăţăturile bogate ale**

Sfintei Scripturi şi ale Sfintei Tradiţii. Aceasta venerabilă călăuză este Sfânta Biserică dreptmăritoare, înzestrată cu Sfintele ei Taine şi cu toate bogăţiile şi harurile Sfântului Duh, de la întemeierea căreia prăznuim astăzi aproape două milenii.

Să ne folosim cu smerenie de puterile şi de luminile ei!

Să cerem, să primim şi să ne folosim cu dragoste de influenţele ei binefăcătoate, pentru curăţirea noastră de păcate, pentru luminarea şi înnoirea noastră, pentru ocrotirea şi îmbărbătarea noastră pe calea vieţii cinstite, curate şi paşnice, pe calea mântuirii noastre, supunând voia noastră cea pătimaşă voii lui Dumnezeu şi începând toate rugăciunile noastre cu chemarea în ajutor a Sfântului Duh, Mângâietorul, Care este împăratul ceresc - Duhul Adevărului şi Sfinţitorul vieţii noastre - şi să ne rugăm, zicând:

„Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, Carele pretutindenea eşti şi toate le împlineşti, Vistierul bunătăţilor şi dătătorule de viaţă, vino şi Te sălăşluieşte între noi şi ne curăţeşte de toată întinăciunea şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre“.

Amin.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Părintele Visarion Iugulescu - Predică la Pogorârea Duhului Sfânt

Fraţi creştini, ***în Duminica Rusaliilor sărbătorim minunea Pogorârii Duhului Sfânt peste Apostolii Domnului şi ziua întemeierii Bisericii creştine.*** Avem aşadar un praznic de o îndoită şi covârşitoare însemnătate. Mântuitorul Iisus Hristos, înainte de răstignire, şi-a mângâiat ucenicii întristaţi prin făgăduinţa Duhului Sfânt, Mângâietorul lumii. Iată că această minune s-a împlinit în această zi.

În timpul când Domnul Hristos umbla pe pământ, lucrarea Lui era limitată la câteva sute sau mii de oameni, care puteau să-L întâlnească, să-L vadă, sau să-L atingă. ***Dar prin puterea Duhului Sfânt, care s-a revărsat în Duminica Rusaliilor, bogăţia Harului Său nu va mai cunoaşte limite.*** De altfel, Iisus a spus ucenicilor Săi, ca şi samarinencii: "***Cine crede în Mine, va face şi el lucrările pe care Eu le fac, ba încă va face altele şi mai mari decât acestea, pentru că Eu mă duc la Tatăl.***" (Ioan XIV, 12) – "**Oricine va bea din apa pe care Eu o dau, se va preface în el, într-un izvor de apă care va ţâşni în viaţa veşnică.**" (Ioan IV, 14).

Duhul Sfânt este Vistierul bunătăţilor, Sfinţitorul şi Mângâietorul tuturor inimilor. ***Toate bisericile sunt casele Duhului Sfânt; toate slujbele bisericeşti sunt lucrările Duhului Sfânt, de aceea spune un sfânt părinte că fără Duhul Sfânt nu este nici Biserică, nici preot, nici predică, nici slujbă, nici taine.*** De aceea ca să putem intra în Împărăţia, divină, trebuie să primim darurile şi binecuvântările Împăratului nostru Hristos.

Pentru a primi moştenirea minunată pe care ne-a promis-o, a trebuit ca tot El, Dumnezeul iubirii să facă primul pas, venind încă o dată sub altă formă şi să aşeze Împărăţia lui Hristos în inimile credincioşilor. Altfel lucrarea lui Hristos ar fi fost inutilă şi zadarnică, iar Iisus ar fi fost un rege fără supuşi, un domn fără

credincioşi, un comandant fără trupe, un Dumnezeu pe care nimeni nu L-ar fi cunoscut şi mărturisit.

Tocmai aici intervine lucrarea Duhului Sfânt, Hristos realizând la Rusalii promisiunea făcută ucenicilor de a nu-i lăsa orfani.

Duhul Sfânt cel purces de la Tatăl, înlocuieşte pe Iisus cel pământesc şi prin El, Iisus împreună cu Tatăl îşi face locuinţa în noi.

De aceea Hristos nu mai este un personaj istoric de la care să ne rămână doar amintirea, ci **El este prezent lângă noi şi în noi în tot locul şi-n tot timpul.** Putem fi foarte impresionaţi şi cuceriţi de acest Iisus al istoriei şi să-L considerăm cel mai perfect dintre oameni, un adevărat model. Dar la ce serveşte oare cunoaşterea istorică a faptelor şi unde duce această admiraţie pentru Iisus, cât timp nu răsună vocea care spune că Hristos îti aparţine ţie la propriu – şi această voce este strigarea Duhului Sfânt.

Pentru a combate necredinţa noastră, Dumnezeu a venit El însuşi şi a pus în noi unicul Său supraveghetor, Duhul Adevărului, care proclamă cu autoritate divină cuvântul de iertare, de har şi viaţă adevărată, întorcându-ne la adevăratul nostru destin de copii ai Tatălui ceresc.

El, Mângâietorul, ne este călăuză sufletească permanentă şi ne duce la păşunile verzi ale Cuvântului biblic, dându-ne de băut apele păcii creştine. Prin apa aceasta vie şi prin dragostea Sa, ne fortificăm şi ne menţinem pe calea Sfintei Treimi.

Nimeni nu posedă Duhul Sfânt în mod perfect şi în toată bogăţia lui oricât ar fi el de luminat, din cauza omului vechi, care se opune întotdeauna la acţiunea purificatoare a Duhului Sfânt. ***E cazul să ne întrebăm cu nelinişte şi tristeţe, pentru ce în faţa acestor comori de viaţă rămânem adeseori aşa de reci, aşa de puţin credincioşi şi lipsiţi de dorinţa de a fi pătrunşi de noile lumini arzătoare ale Duhului Sfânt?!***

Motivul este acela, că omul vechi n-a murit încă în noi, sau îl înviem de-atâtea ori prin patimile cele lumeşti şi drăceşti. Omul plin de neîncredere şi duşmănie este într-un conflict permanent cu Domnul cerurilor şi al pământului. Conflictele sunt numeroase; Sfânta Scriptură este plină de ele. Nu numai poruncile şi avertismentele lui Dumnezeu îl supără pe om şi trezesc în el un fel de pizmă surdă şi împotrivire îndărătnică, dar chiar şi promisiunile şi cuvintele Sale de îndurare. Toate acestea ne fac să ne mirăm, după cum zice profetul Maleahi la cap. II, v. 17: ***“Voi obosiţi pe Domnul cu vorbele voastre şi mai ziceţi: «Cum îl obosim?» – Când ziceţi: «Cel ce face rău este bun înaintea***

Domnului şi de unii ca aceştia are El plăcere!» – sau: «Unde este Dumnezeul dreptăţii?» Şi mai departe: «Ce am spus împotriva ta?» şi mai ziceţi: «Este trudă zadarnică să slujim de Dumnezeu şi ce câştig vom avea din paza poruncilor Sale şi că umblăm trişti înaintea Domnului Savaot?» Dar iată că acum noi fericim pe cei mândri şi propăşesc cei ce săvârşesc fărădelegi, ba chiar şi pun la încercare pe Domnul şi ei scapă!"

Iată deci răutatea oamenilor împotriva lui Dumnezeu, luând forma cea mai teribilă în procesul de condamnare al lui Iisus, fiindcă după ce L-au făcut să sufere îngrozitor chinuri de neînchipuit, după ce L-au răstignit pe Cruce, aceşti judecători nedrepţi pleacă cu conştiinţa împăcată, părăsesc calvarul cu inima liniştită, mergând să prăznuiască Paştele în familie, să mulţumească lui Dumnezeu că I-a ales tocmai pe ei ca să scape oraşul sfânt şi ţara de un astfel de duşman, adică de Iisus. ***Nu ştiau nenorociţii că Iisus se lăsase condamnat, suportase totul ca în zorii celei de a treia zile să învieze, izbăvindu-ne de moartea cea veşnică.***

Dumnezeu a nimicit hotărârea oamenilor, punând în faţa lumii Învierea Fiului Său, care venise pe pământ şi care purta imaginea Tatălui ceresc. Adevărul a ieşit la lumină clar, că Iisus a fost martor al adevărului printre oameni. Răstignitorii Iui Iisus au urmărit întotdeauna pe susţinătorii adevărului, de aceea şi astăzi se găsesc destui necredincioşi care vorbesc contra credinţei şi nu găsesc nici un bine în toată învăţătura adusă de Mântuitorul.

"Voi aţi omorât bucuria de a trăi" – zicea cineva de curând pe când ieşea de la slujba din biserică. Şi omul nostru continuă: "De când a venit Iisus pe pământ şi de când se predică doctrina Lui, s-a terminat cu celelalte religii ale rătăciţilor, care îngăduiau poftele şi plăcerile trupeşti. Au luat sfârşit petrecerile fără frâu, a luat sfârşit cultul frumuseţii, a luat sfârşit traiul dulce de nepăsare. Voi a-ţi înălţat un mort şi testamentul Lui îl repetaţi fără sfârşit, care ne ordonă să ne lepădăm de noi şi să purtăm crucea. Să urâm tată şi mamă şi să ne pierdem viaţa.

În acest mic tablou găsim doar o mică lumină, aceea a unei vieţi veşnice. Dar în aşteptarea acestui viitor pe care nimeni nu-l cunoaşte, voi târâţi omul, îl faceţi mai rău decât este, de aceea prin propovăduirea voastră şi arătarea păcatelor din lege aţi creat un om trist, ursuz, copleşit de toată mizeria lumii, căci voi îi ţineţi strânşi în corsetul strâmt al doctrinei creştine. Ei sunt întemniţaţi în atmosfera înăbuşitoare a credinţei creştine. Cu crucea voastră şi cu păcatul vostru aţi omorât şi alungat din lume bucuria de a trăi."

Aşa a zis acest necredincios şi ca el zic mulţi în diferite feluri, ponegrind şi insultând pe adevăraţii creştini care susţin adevărul propovăduit de Mântuitorul

Iisus şi în continuare de Duhul Sfânt prin apostolii Săi. Unii ne duşmănesc din neştiinţă, alţii din necredinţă, din răutate.

Noi le răspundem clar şi lămurit că Dumnezeul nostru nu este o fiinţă pasivă într-un cer îndepărtat. El creează mereu, vorbeşte, dirijează, intervine, pedepseşte şi salvează. Omul însă a pierdut prospeţimea vederii, sub influenţa teoriilor mecanice. Acest om a devenit atât de pasiv căci a uitat că este un călător pe acest pământ şi umbra morţii îl urmăreşte permanent ca să-l facă ţărână.

Toate minunile lui Iisus Hristos dovedesc puternicul curent de viaţă prin care Duhul Sfânt emană din Iisus. ***Viaţa omului nu are sens decât în vederea dobândirii Duhului Sfânt.*** **Duhul Sfânt sădeşte în noi credinţa, nădejdea şi dragostea.** Când Iisus a apărut pe pământ, El a tras prin lume o dâră de viaţă. La cuvintele Lui care se revărsau prin puterea Duhului Sfânt, paraliticii se ridicau în picioare, demonii erau alungaţi, orbii căpătau vedere, morţii înviau, iar corpurile îndurerate şi desfigurate îşi regăseau sănătatea şi frumuseţea.

O revărsare mângâietoare a Duhului vieţii venea peste toţi cei care recunoşteau şi vedeau în Iisus pe Fiul lui Dumnezeu. Dar a făcut şi mai mult acest Duh de dragoste şi de viaţă, organizând în aşa fel viaţa omului încât s-o păstreze în mijlocul ameninţărilor înspăimântătoare pe care umbra morţii le făcuse să apese asupra ei. El a avut grijă cu îndurerare infinită de această viaţă pe care omul şi-a făurit-o şi pe care haosul demonic riscă să o înghită în orice moment.

Dar de, iubiţi creştini, ***există mai multe feluri de a privi şi de a trăi viata.*** Într-un fel văd viaţa necredincioşii şi în alt fel credincioşii. Viaţa poate fi adorată ca un idol sau târâtă ca o greutate. Viaţa poate fi irosită ca ceva inutil sau te poţi achita de ea ca o povară. Viaţa poate fi fluturată cu mândrie ca tânărul plin de sine sau târâtă slugarnic ca un sclav.

Oare aşa trăieşte fiul liber în casa Tatălui ceresc? Oare aşa se comportă moştenitorul celei mai imense bogăţii? Iată de ce trebuie să-L urmăm pe Hristos prin moarte la viaţă şi prin suferinţă la glorie. Acesta este drumul Său, drumul din Vinerea mare şi până la Înviere. Duhul Sfânt condamnă toate aceste măsuri de prevederi omeneşti. El vrea să ne facă atleţi puternici ai armatei lui Dumnezeu.

Duhul Sfânt radiază deja în noi şi ne dirijează viaţa, îndreptându-ne spre Dumnezeu şi punând în inimile noastre pasiunea pentru slava Lui. Duhul lui Dumnezeu vine în lume ca un războinic cu arme şi zale, ca să cucerească toată fiinţa omenească şi să stea împotrivă când va năvăli vrăjmaşul.

Omul intră prin puterea Duhului Sfânt în planul desăvârşit al faptelor lui Dumnezeu, pe care Apostolul Pavel îl descrie astfel: ,,**Căci pe cei pe care i-a cunoscut mai înainte, mai înainte i-a şi hotărât, iar pe care i-a hotărât mai înainte pe aceştia i-a şi chemat; şi pe care i-a chemat, pe aceştia i-a şi îndreptat; iar pe care i-a îndreptat, pe aceştia i-a şi mărit**”. (Romani VIII, 29-30) De aceea orice om este conştient în adâncul lui că este chemat la un destin mai înalt. Există în inima flecăruia un dor pe care creştinii ca şi necredincioşii îl explică fiecare în felul lor.

Aşa că, frate creştine, nu sta buimac privind cerul şi zicând: “Ah, dacă din întâmplare aş zări pe Dumnezeu cum aş fi de bucuros să-I slujesc toată viaţa!” Te înşeli iubitul meu. Sfântul Ioan scria că lumea este plină, totul este plin de Dumnezeu. Chiar în faţa porţii tale îl găseşti pe Hristos în chipul săracului, bolnavului, necăjitului, năpăstuitului. Trebuie să luptăm, să suferim şi să ne zbatem pentru a fi în faţa oamenilor şi faţă de noi înşine ca şi cum am fi în faţa lui Dumnezeu.

Pentru aceasta trebuie să ne lepădăm de noi înşine şi să spunem, nu, vechiului om; să spunem, nu, cuvintelor lui, intenţiilor lui, poftelor lui, să-l alungăm şi chiar să ne despărţim de el ca de un potrivnic al fericirii adevărate şi totodată să ne aşezăm cu hotărâre neclintită de partea omului nou. Să spunem, da, îndemnurilor lui, să-I aprobăm toate aspiraţiile dictate de Dubul Sfânt, să le traducem în fapte şi în hotărâri concrete, în toate zilele, fiindcă Duhul Sfânt este aliatul puternic şi comandantul nostru. El păzeşte locul sfânt, templul pe care l-a cucerit, adică trupul nostru şi Biserica care este trupul lui Hristos.

Duhul Sfânt critică viguros pe omul cel vechi, cu ajutorul căinţei noastre, cufundându-l iarăşi în apele botezului prin lacrimile căinţei până la moarte. **Harul Duhului Sfânt se revarsă şi astăzi în diferite feluri în Biserică peste credincioşi.**

- ***Aşa avem daruri şi vindecări ale celor bolnavi, prin taina Sfântului Maslu;***
- ***Preschimbarea pâinii şi a vinului în Trupul şi Sângele lui Hristos prin taina Sfintei Liturghii.***
- ***Duhul Sfânt face să se sfinţească apele şi să nu se strice sfânta aghiasmă.***
- ***Duhul Sfânt sfinţeşte toate, întăreşte în credinţă, aprinde inimile credincioşilor, stinge puterea satanei, face pace în familii, linişteşte vânturile turbate ale demonilor.***

Sunt nenumărate mângâierile şi binefacerile pe care le revarsă peste credincioşi. Ca să ne încredinţăm cât de mult iubeşte Dumnezeu, Duhul Sfânt, pe noi, vă voi istorisi o întâmplare din Pateric.

E vorba de un călugăr, care trecând printr-un sat al Egiptului a văzut o fată foarte frumoasă, fiica unui popă idolesc şi deodată s-a aprins de dragoste pentru ea. S-a dus atunci la tatăl ei şi i-a cerut-o de soţie. Acesta însă i-a răspuns: "Nu pot să ţi-o dau până nu întreb pe dumnezeul meu". Mergând tatăl fetei a întrebat pe dracul, care locuia în acel idol l-a care se închina el, zicându-i: "Iată, un călugăr a venit şi cere pe fiica mea, oare să i-o dau?" Şi a răspuns diavolul: "întreabă-l pe el dacă se leapădă de Dumnezeul lui, de botez şi de cinul călugăresc".

Întorcându-se popa către călugăr i-a zis: "Te lepezi de Dumnezeul tău, de botez şi de cinul călugăresc?" El s-a făgăduit că se leapădă şi îndată a văzut cum a ieşit din gura lui un porumbel şi a zburat la cer. S-a dus atunci popa la diavolul şi i-a spus: "Iată, s-a făgăduit!" Dracul însă i-a zis: "Nu-i da fata de soţie că Dumnezeul lui nu s-a depărtat de la el, ci încă îi ajută." Venind iarăşi spurcatul de popă a zis călugărului: "Nu pot să ţi-o dau pe ea, că Dumnezeul tău este cu tine şi încă îţi ajută".

Călugărul auzind unele ca acestea s-a umilit şi a zis întru sine: "O, ticălosul de mine, câte bunătăţi am primit de la Dumnezeu şi m-am depărtat de Dânsul, de botez şi de călugărie, iar El tot mă ajută şi nu s-a depărtat de mine. Oare nu sunt dator eu să alerg tot la ajutorul Lui şi să nădăjduiesc la bunătatea Lui?"

Plecând în pustie, s-a dus la un duhovnic bătrân, povestindu-i toată întâmplarea. Duhovnicul l-a oprit în peşteră, spunându-i să postească trei săptămâni. În acest timp se ruga şi bătrânul duhovnic cu postire. După o săptămână l-a întrebat duhovnicul dacă a văzut ceva, iar el a răspuns: "Da, am văzut porumbelul sus la înălţimea cerului în dreptul capului meu". Duhovnicul i-a spus: "Ia aminte şi te roagă fiule!"

La a doua săptămână a văzut călugărul că porumbelul se apropie de capul lui, iar după a treia săptămână de post şi rugăciune, l-a văzut stând deasupra capului său. Întinzând mâna să-l prindă, porumbelul a intrat în gura lui. Auzind acestea duhovnicul a mulţumit lui Dumnezeu că a primit pocăinţa călugărului.

Iată cât de milostiv este Dumnezeu cu noi şi cât de mult doreşte mântuirea noastră. Noi ne facem însă vinovaţi de întristarea, de stingerea şi neglijarea acestor daruri ale Duhului Sfânt. ***Atunci când adevărul ia locul minciunii, când***

împăcarea ia locul mâniei, când munca duhovnicească ia locul trândăviei, când cuvintele folositoare iau locul vorbăriei goale şi inutile, atunci în pomul credinţei şi în ogorul vieţii noastre se ivesc şi cresc roadele Duhului Sfânt care sunt acestea: dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, bunătatea, facerea de bine, credinţa, blândeţea, înfrânarea poftelor.

Atunci Duhul Sfânt lucrează şi sculptează în noi adevăratul chip de om, aducându-ne la maturitate, la statura plinătăţii lui Hristos. De aceea strigă Apostolul Ioan mai departe zicând: "***Vedeţi ce dragoste ne-a arătat Tatăl, încât să ne numim copii ai lui Dumnezeu, şi suntem***." Cine-i dădea lui siguranţa aceasta? Nimeni altul decât Duhul de înfiere, Duhul de sfinţenie, cum zice însuşi Dumnezeu: "***Fiţi sfinţi, că Eu sunt sfânt***."

Cuvântul acesta a ajuns pentru mulţi un cuvânt de râs, de plictiseală, de batjocură, un cuvânt caraghios şi învechit în lumea noastră creştină de astăzi. De aceea zic unii: Ce atâta rugăciune? Ce atâta cântare religioasă? De ce atâta slujbă la biserică, că doar n-ai să te faci sfânt?! Dar tocmai acesta trebuie să fie idealul creştinismului adevărat – Sfinţenia.

Sfinţenia lui Dumnezeu ne întinde cele două mâini ale sale, adică pe Fiul Său şi pe Sfântul Duh. Această sfinţenie este un fluviu de viaţă, care caută să rupă digurile şi să inunde lumea. Sfinţenia nu este opera noastră, nici meritul nostru, nici chiar rezultatul eforturilor sau idealului pe care noi ni l-am fixat. Cuvântul uimitor al lui Iisus ne face să înţelegem că aşa este. "***Despărţiţi de Mine*** – zice El – ***nu puteţi face nimic!***"

A fi sfânt înseamnă a fi prins de Fiul, atras de Dumnezeu şi legat de Duhul Sfânt. Aşa se stabileşte între om şi Dumnezeu un schimb, o comunicare de viaţă şi de sfinţenie. Sfinţenia de care vorbeşte Scriptura este ceva care face să crape mugurii, să se deschidă florile şi să se coacă fructele în ramura altoită.

Când omul a regăsit pe Dumnezeu se leagă reciproc prin sfinţenie şi atunci plin de dragoste izbucneşte zicând: "***Iubirea Ta mi-a rănit inima Dumnezeule şi ea nu-i poate suporta flăcările, dar mă avânt şi eu înainte, cântându-Ţi.***" De aceea şi trupul lui Hristos proslăvit nu a fost închis în cer, după ce a fost înviat din mormânt. ***Trupul Lui este încă prezent pe pământ şi acest trup este Biserica însufleţită de Duhul Sfânt. Acest duh al lui Hristos şi-a făcut locuinţa în noi în ziua botezului, curăţind şi sfinţind temeliile sufleteşti ale vieţii noastre.***

De atunci creştinul nu trebuie să se mai boteze pe nisipul înşelător al ambiţiilor omeneşti, al proiectelor sau al independenţei lui, căci din clipa botezului suntem sub Harul lui Dumnezeu. Iată de ce Harul Duhului Sfânt dezleagă limba

apostolilor şi le inspiră cuvântul adevărului. Îi scapă de orbirea urii împotriva adevărului şi-i face să vadă cu ochi de porumbel, ***cum zice* Sfântul Grigore de Nyssa*, adică să vadă creştinul lumina adevărată, să iubească pe Tatăl, pe Fiul şi pe Duhul Sfânt, Treimea cea de o fiinţă, apoi cu iubire să slujească aproapelui ca lui însuşi.***

Dar noi facem o greşeală, căci aşteptăm cu braţele încrucişate şi zicem că Duhul suflă încotro vrea şi că nu stă în puterea nimănui să-l reţină. Ne lăsăm, prin urmare, în voia soartei şi aşteptăm să ne pice har fără să-l implorăm cu mâinile împreunate în rugăciune, aşa cum citim în Sfânta Scriptură că stăruiau apostolii în sfânta biserică.

N-am citit şi noi niciodată că Tatăl va da Duhul Sfânt acelora care-L cer? N-am citit că biserica este un locaş al lui Dumnezeu? Deci cum să primim Duh Sfânt dacă nu ne îndeletnicim cu rugăciunea, cu meditarea Sfintelor Scripturi, mergerea la biserică şi primirea sfinţeniilor de la ea?!

Iată de ce Sfântul Apostol Pavel zice mai departe: "***Duceţi mai departe mântuirea voastră cu frică şi cutremur, căci Dumnezeu este Acela care lucrează în voi.***" Cu alte cuvinte, ***Dumnezeu ne fixează programul sfinţirii noastre de fiecare zi pentru toată viaţa şi lupta pe care Domnul o aşteaptă de la noi este lupta cea bună a credinţei, a dragostei şi nădejdii. Atunci dragostea ne face să înţelegem orice suferinţă, să fim atenţi la nenorocirile aproapelui. compătimitori cu cei necăjiţi, să lucrăm ca nişte dregători de spărturi.***

Să ne facem ochi pentru cel orb, picior pentru şchiop, mână pentru cel ciung, ureche pentru cel surd, gură pentru cel mut. Să înlăturăm spinii şi mărăcinii din drumul aproapelui nostru, căci acesta este serviciul pe care Dumnezeu îl aşteaptă de la noi şi atunci merităm titlul de fii ai Tatălui ceresc, ai acelui Tată care face să răsară soarele Său peste cei răi şi peste cei buni. Numai aşa vom putea să locuim şi noi pe pământ nou şi în ceruri noi, ieşite din mâna creatoare a lui Dumnezeu. Atunci orice barieră va fi ridicată, orice distanţă înlăturată, atunci moartea însăşi va fi distrusă dimpreună cu agenţii ei: suferinţa, răul şi păcatul nostru.

Atunci Duhul Sfânt ne va umple pe deplin, el va cuprinde şi trupul nostru şi va reînvia întreaga noastră persoană, îmbrăcând-o cu un trup de slavă ca a lui Iisus Hristos. Duhul Sfânt va lăsa să treacă înainte Hristos să judece lumea, atunci va arde cu foc toate imperfecţiunile şi va nimici tot răul şi pe susţinătorii lui. Creştinii vor fi un singur şi splendid buchet de nuntă împărătească şi un imn de iubire veşnică ce va fi adus slavei lui Dumnezeu, Cel întreit sfânt, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, căci noi am fost readuşi la destinul nostru dintâi. Atunci

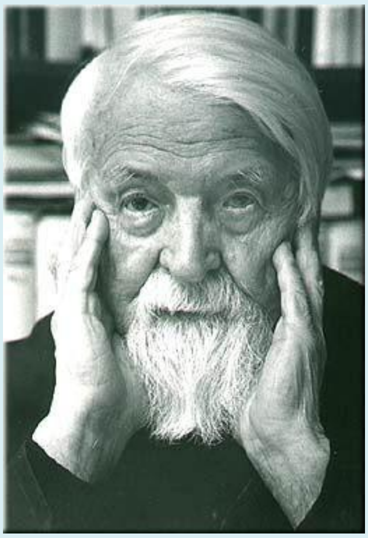
Dumnezeu va fi totul în toţi şi noi vom cânta slavă, cinste şi închinăciune în veci de veci.

Rugăciune

O, Duhule Sfinte, Dumnezeule şi Mângâietorule, care Te-ai pogorât în chip de limbi de foc peste Sfinţii Apostoli în Duminica Rusaliilor, nu ne lepăda pentru fărădelegile noastre, nu te depărta de la noi Bunule dă-ne bucuria mântuirii şi cu Duh stăpânitor ne întăreşte că binecuvântat eşti în vecii vecilor. Amin.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Părintele Dumitru Stăniloae - Sfântul Duh şi Biserica în învăţătura Sfinţilor părinţi

Sfinţii Părinţi manifestă o surprinzătoare unitate de gândire în problema raportului dintre Duhul Sfânt şi Biserică.

Sfântul Grigore de Nazianz, ***vorbind despre evenimentul Cincizecimii, spune că sau auditorii percepeau toţi în limbile lor ceea ce spuneau apostolii într-o singură limbă, sau apostolii vorbeau în limbile diferite ale celor prezenţi (el e pentru această părere).*** În orice caz însă, precum la zidirea turnului Babel, prin apariţia varietăţii limbilor cei de faţă nu s-au mai putut înţelege, aşa acum, la întemeierea Bisericii, prin aceeaşi varietate de limbi, s-a realizat o armonie între toţi, căci toţi din ei înţelegeau acelaşi lucru. "***Căci din Acelaşi Duh unic revărsându-se în mulţi aceeaşi înţelegere, sunt adunaţi toţi într-o unică armonie***".

Sfântul Grigore de Nyssa, ***interpretând acelaşi eveniment al Pogorârii Sfântului Duh în chip de limbi de foc şi al vorbirii Apostolilor în limbile tuturor celor de faţă, spune că prin Duhul Sfânt "cei separaţi în multe şi diferite feluri de limbi, au devenit toţi deodată de aceeaşi limbă cu Apostolii"- Căci trebuia ca cei ce au rupt conglăsuirea, la construirea turnului, să vină iarăşi la conglăsuire, o dată cu zidirea duhovnicească a Bisericii.***

E vorba deci de naşterea unei gândiri comune în cei ce vin la credinţă, care îi face să se înţeleagă, cu toată deosebirea de graiuri existentă între ei. Acest fenomen s-a produs o dată cu naşterea Bisericii pentru cei ce au intrat atunci în Biserică. S-ar putea spune că tocmai prin aceasta se întemeiază Biserica: prin infuzarea unei înţelegeri comune între cei ce vin la credinţă şi între ei şi Apostoli. Biserica este, prin aceasta, opusul turnului Babel: ea a unit pe cei ce au primit să lucreze pentru zidirea ei, să se zidească pe ei înşişi în ea, pe când

aceia i-a separat, i-a făcut să nu se mai poată înţelege, să nu mai aibă o înţelegere comună. Amintim că şi ***Păstorul lui Herma înţelegea Biserica tot ca pe un turn în care se zidesc toţi cei ce gândesc la fel.***

Această înţelegere comună a celor ce intră în Biserică nu înseamnă însă uniformitate în toate. Menţinerea deosebirii limbilor tuturor celor ce au primit aceeaşi înţelegere e un simbol al acestei unităţi în varietate, în mod direct este exprimată această imitate în varietate prin deosebirea darurilor ce curg din acelaşi Duh. Acelaşi Duh îi ţine pe cei înzestraţi cu daruri deosebite, în legătură. ***Cel ce primeşte un dar deosebit are nevoie de darul celuilalt, pentru a valorifica darul său şi a se completa cu ceea ce el nu are şi el însuşi contribuie cu darul său la valorificarea darului altui credincios şi-l completează pe acela.*** Toţi sunt dependenţi prin darurile deosebite pe care le au nu numai de Acelaşi Duh, ci şi unii de alţii.

Sfântul Grigorie de Nazianz ***spune în locul citat mai înainte, după ce vorbeşte de "armonia" creată la Cincizecime între apostoli şi auditori, ca şi între cei din urmă: "Şi există o deosebire a darurilor, fiind necesar un alt dar pentru a discerne pe cel mai bun".*** Sfântul Grigorie de Nazianz urmează aici cu totul Sfântului Apostol Pavel, care spune în I Corinteni XII. 14. Că "***unii grăiesc, iar alţii judecă şi tălmăcesc***", iar în versetele 19-20, după ce a asemănat darurile cu mădularele trupului. Întreabă: "***Dacă toate ar fi un singur mădular, unde ar fi trupul? Dar acum sunt multe mădulare şi un singur trup***".

Cel ce face din credincioşii înzestraţi cu diferite daruri un singur Trup, este Duhul Sfânt. ***El îi leagă pe credincioşi întreolaltă, El creează în fiecare conştiinţa apartenenţa la ceilalţi.*** El imprimă sentimentul că darul lui are nevoie de darurile celorlalţi, că darul lui e pentru ceilalţi, Duhul e cheagul spiritual între credincioşi, e forţa integrativă, e forţa unitară a întregului, e puterea de coeziune în comunitate. Aşa cum organele Trupului au în ele o foiţă care le face să se ţină la un loc, aşa Duhul Sfânt e forţa care, fiind prezentă în credincioşi, îi face să se ţină într-un întreg, să simtă necesitatea integrării prin ceilalţi. Această forţă constitutivă a întregului, această putere sintetică există în toate părţile, există peste tot în întregul constituit de ele. Aceasta dă Bisericii însuşirea de întreg, formează din toate părţile ei un întreg, îi dă caracterul sobornicităţii care traduce cuvântul grec de catolicitate.

Prin această varietate darurile se completează, satisfăcând toate trebuinţele spirituale ale tuturor credincioşilor şi ale Bisericii ca întreg, aceasta face din Biserică un întreg bine orânduit: toţi cei ce au daruri şi de aceea slujirii în Biserică sunt subordonaţi întregului, servesc întregul. În fiecare se manifestă Duhul cel prezent în toată Biserica, care vrea ca prin fiecare să se satisfacă

trebuinţele întregii Biserici. ***Faptul că într-un slujitor sau altul lucrează Duhul prezent în întreaga Biserică, nu-l face pe acest credincios mai puţin dependent de Duhul prezent în toată Biserica.***

Lucrurile acestea le spune Sfântul Vasile cel Mare astfel: ""Oare, ordinea Bisericii nu se menţine clar şi incontestabil prin Duhul ? Căci El a dat, zice, Bisericii întâi Apostoli, al doilea prooroci, al treilea învăţători, apoi puteri, apoi harismele vindecărilor etc. (I Cor. XII, 28). Căci această rânduială şi împărţire a darurilor s-a hotărât de la Duhul". Duhul creează structurile pline de har ale Bisericii, dar ca structuri ale Bisericii, ca mădulare ale trupului, supuse trupului, în şi prin care se exprimă viaţa trupului. Trupul lui Hristos nu e nici un haos lipsit de structuri, dar la rândul lor structurile nu sunt independente de trup şi nu există structură mai presus de trup.

Duhul Sfânt este forţa de ţinere la un loc a credincioşilor, în care e prezent prin diferite daruri, pentru că pe de altă parte este prezent întreg în fiecare credincios.

Ideea că Duhul Sfânt este întreg în fiecare credincios o afirmă Sfântul Vasile cel Mare cu multă insistenţă : "Este întreg în fiecare şi este întreg pretutindeni". Dar este întreg în fiecare mădular printr-un dar sau prin daruri deosebite ce se intercondiţionează, deci fără să uniformizeze mădularele şi să le dea putinţa să se dispenseze unele de altele, fără să facă pe vreunul necondiţionat de celelalte. Sfântul Vasile se foloseşte la rândul său pentru această idee de imaginea paulină a mădularelor trupului, ţinute la un loc de forţa unitară a întregului: "Dar şi ca întreg, aflător în părţi, se cugetă Duhul prin împărţirea darurilor. Căci suntem în mod cert mădulare unii altora, dar având daruri diferite şi harul lui Dumnezeu dat nouă."

"***De aceea nici nu poate zice ochiul către mână: nu am trebuinţă de tine; sau iarăşi capul picioarelor nu am trebuinţă de voi***" (I Cor. XII, 21). Dar toate împreună completează Trupul lui Hristos în unitatea Duhului şi transmit unele altora folosul necesar din aceste daruri. Sfântul Vasile ***rezolvă aici într-un chip autentic problema unităţii realizată între mădularele Bisericii, fără uniformizarea lor. Darurile şi slujirile nu se transmit de la un mădular la altul, ci rămân specifice diferitelor mădulare, ca şi în trup. Dar, "folosul"- lor devine comun tuturor mădularelor, aşa cum în trup mâna rămâne mână şi în funcţiunea ei specifică şi piciorul picior, dar fiecare se foloseşte în funcţiunea sa de funcţiunea celuilalt şi de viaţa întregului trup, transmiţând la rândul său folosul funcţiunii sale celorlalte mădulare şi trupului întreg.***

Sfântul Vasile cel Mare ***continuă : "Dumnezeu a pus mădularele în trup, pe fiecare din ele cum a voit. Dar mădularele se îngrijesc împreună de acelaşi***

lucru, şi unele de altele, şi au o comuniune duhovnicească, existând în ele o impreună-simţire". De aceea "***de suferă un mădular, toate mădularele suferă împreună şi de e slăvit un mădular, toate mădularele se bucură împreună***" (I Cor. XII, 26). ***Şi fieştecare din nou, suntem ca nişte părţi în întreg în Duhul. "Căci toţi într-un trup, spre un duh ne-am botezat". În "comuniunea duhovnicească" (comuniunea în Duh) şi în " impreună-simţirea" lor, îşi trăiesc mădularele Trupului tainic, respectiv membrii Bisericii, unitatea de întreg; în ele se prelungeşte, în planul experienţei spirituale, această unitate produsă şi menţinută de Duhul şi în Duhul.***

Duhul Sfânt este "Duhul comuniunii", adică al unităţii unui întreg, în care mădularele nu se contopesc într-unul singur. Sobornicitatea (catolicitatea) se poate exprima şi ca comuniune. Sobornicitatea, nu este o unitate pur şi simplu, ci un anumit fel de unitate. Poate exista unitatea unui întreg în care nu se disting părţi constitutive, sau unitatea unui grup ţinut la un loc printr-o comandă exterioară, sau o unitate între entităţi alăturate, uniforme.

Sobornicitatea se deosebeşte de unitatea pur şi simplu, fiind un anumit fel de unitate : unitatea de comuniune. Biserica Romano-Catolică a pierdut acest sens al catolicităţii ca comuniune, pentru că doctrina primatului papal şi a magisteriului bisericesc face imposibilă comuniunea tuturor mădularelor Bisericii în toate privinţele. Ea a rămas cu unitatea unui corp comandat şi unitatea-comuniune (catolicitate sau sobornicitate propriu-zisă) a înlocuit-o cu universalitatea în sens extensiv. Unitatea comuniunii este singura unitate conformă demnităţii persoanelor care se unesc, singura unitate care nu subordonează , o persoană alteia, sau în care instituţia nu e concepută ca fiind în afara persoanelor, sau mai presus de ele, ca înnăbuşind persoanele. În unitatea comuniunii, persoanele sunt unite în egalitate, iar instituţia este expresia comuniunii lor; în unitatea comuniunii, structurile sunt comunităţi de persoane cu slujiri identice.

Ca şi cei doi Grigorie (de Nazianz şi de Nissa), aşa afirmă şi Sfântul Ioan Gură de Aur, că precum la turnul Babel limbile diferite au stricat reaua armonie de acolo, aşa la Cincizecime tot limbile "au unit ecumena şi au adus la aceeaşi gândire pe cele dezbinate". Duhul revărsând iubirea în suflete "a pus temelia şi pe ea au ridicat zidirea" (Biserica). Dar Sfântul Ioan Gură de Aur dezvoltă şi adânceşte toate ideile menţionate ale celor doi Grigorie şi ale Sfântului Vasile cel Mare. În mod deosebit el dezvoltă ideea că mădularele întregului nu sunt numai deosebite între ele, ci au şi ceva comun care le leagă. Trupul se caracterizează tocmai prin unitatea unor mădulare deosebite.

Dacă n-ar fi mădulare deosebite, n-ar fi trup. Dacă mădularele ar fi numai deosebite, n-ar forma o unitate, deci iarăşi n-ar fi un trup. Pornind de la cuvântul

Sfântului Apostol Pavel: ***"Dacă toate ar fi un mădular, unde ar fi trupul ?"*** (I Cor. XII, 14), **Sfântul Ioan Gură de Aur** ***zice: "Ceea ce spun este aceasta : Dacă n-ar fi între voi multă deosebire, n-aţi fi un trup ; iar nefiind un trup, n-aţi fi una; iar nefiind una, n-aţi fi de aceeaşi fiinţă. Deci, dacă aţi fi toţi de aceeaşi cinste, n-aţi fi un trup; iar nefiind un trup, n-aţi fi una ; iar nefiind una, cum aţi fi de aceeaşi fiinţă. Acum însă, tocmai pentru că nu aveţi toţi un singur dar, sunteţi un trup; iar fiind un trup, sunteţi toţi una; şi nu vă deosebiţi câtuşi de puţin întru aceea că sunteţi un trup. Deci însăşi deosebirea e cea care face egalitatea în cinstire".***

Sfântul Ioan Gură de Aur surprinde aici tot caracterul paradoxal al întregului organic, care se arătă în acelaşi timp în diferenţierea sa interioară şi în unitatea sa. În mod paradoxal în întregul organic, tocmai datorită diferenţierii lor, mădularele sunt egale. ***Ilustrând în concret acest paradox,*** **Sfântul Ioan Gură de Aur**, ***spune celor cu daruri mai mici să nu invidieze pe cei cu daruri mai mari : "Dacă mai eşti tulburat, gândeşte că lucrul tău de multe ori nu-l poate face acela. Deci, chiar dacă eşti mai mic, tocmai prin aceea îl întreci, şi chiar dacă acela e mai mare, tocmai prin aceasta e mai mic; şi aşa se face egalitatea".***

Dar după ce a semnalat simplu paradoxul, Sfântul Ioan Gură de Aur vine cu explicaţia : ***"Egalitatea în cinstire a mădularelor se datoreşte faptului că fac un lucru comun, faptului că cele mici iau parte la îndeplinirea lucrurilor mari împreună cu cele mari, faptului că valoarea, unitară a lucrului comun înfăptuit se răspândeşte ca un nimb comun, peste toate mădularele care au luat parte la împlinirea lui. Căci în trup nici cele mici nu îndeplinesc lucruri mici, ci lipsind ele se păgubesc, şi cele mari. Ce este mai smerit în trup decât părul? Dar dacă smulgi părul din sprâncene şi gene, ai nimicit toată frumuseţea feţii şi ochiul, nu va mai părea aşa de frumos. Deşi paguba este uşoară, totuşi prin ea s-a distrus toată înfăţişarea; şi nu numai înfăţişarea, ci şi mult din putinţa de folosire a ochilor".***

Aceasta înseamnă că unitatea organismului este în toate mădularele şi se susţine prin toate. După aceasta urmează concluzia, care pune punctul pe i în explicaţia Sfântului Ioan Gură de Aur: ***"Căci fiecare din mădularele noastre are şi o lucrare proprie şi una comună; şi de asemenea este în noi şi o frumuseţe proprie (a mădularelor noastre) şi una comună".***

Aceasta e taina întregului şi aceasta e şi taina Bisericii ca întreg. Comunul care leagă mădularele, care iradiază din toate, pe care îl serveşte fiecare. Sfântul Ioan Gură de Aur vorbeşte de funcţiunea proprie şi de funcţiunea comună a fiecărui mădular ca de două lucruri deosebite. Dar desigur numai cu mintea se poate distinge între aceste două feluri de funcţiuni. În realitate, tocmai întrucât îşi face

lucrarea proprie, fiecare mădular face o lucrare în beneficiul întregului organism, o lucrare comună. ***Aceasta nu se poate explica decât prin faptul că fiecare mădular îşi face lucrarea cu ajutorul întregului; mai bine zis o face întregul organism prin el; în Biserică o face acelaşi Duh prin fiecare credincios.***

De aceea mădularele sunt egale în cinste, întrucât fie că se face prin el o lucrare mai mică sau una mai mare, o face acelaşi organism întreg şi e la fel de necesară pentru constituirea şi păstrarea întregului. ***"Să nu spui deci, cutare este neimportant, ci gândeşte-te că este mădular al aceluiaşi corp care susţine totul; şi precum ochiul, aşa şi acesta face corpul să fie corp. Căci unde se zideşte corpul, nimeni nu are nimic mai mult decât aproapele. Nici nu se constituie corpul prin faptul că unul e mai mare, altul e mai mic, ci prin faptul că sunt multe şi diferite. Căci precum tu, fiindcă eşti mai mare constituieşti corpul, aşa şi acela pentru că este mai mic. Deci micimea lui când trebuie să zidească corpul devine egală cu tine în această frumoasă împreună lucrare, căci poate face acelaşi lucru ca şi tine".***

În virtutea prezenţei şi eficienţei întregului în fiecare mădular ***"ele par să fie despărţite; dar ele sunt strict împletite şi prin distrugerea unuia se distrug şi celelalte. Ia seama, ochii lucesc, faţa zâmbeşte, buza e roşie, nasul drept şi sprânceana întinsă ; dar dacă una din acestea ar pieri, ar aduce pagubă frumuseţii tuturor şi toate s-ar umple de tristeţe şi toate cele ce păreau înainte frumoase, ar părea acum urâte".***

La fel de nedespărţite sunt funcţiunile mădularelor, fapt care arată: că funcţiunea proprie a fiecărui mădular este în acelaşi timp o funcţiune a întregului, o funcţiune comună organismului şi într-un sens a tuturor celorlalte mădulare, susţinând funcţiunile lor. ***"Iar dacă ai voi să vezi, acelaşi lucru întâmplându-se cu funcţiunile (cu lucrările), smulge un deget şi le vei vedea pe celelalte mai greoaie la lucru şi nemaifăcând lucrul lor la fel ca mai înainte. Deci dacă păgubirea unui mădular aduce o urâţenie comună şi conservarea lor înseamnă frumuseţe comună, să nu ne îngâmfăm faţă de aproapele, nici să-l jignim. Căci prin acel mădular mic şi cel mare este frumos şi arătos şi prin genele mici se înfrumuseţează ochiul însuşi. Deci cel ce luptă împotriva fratelui, luptă împotriva sa însuşi şi paguba nu se opreşte la el, ci se va păgubi nu puţin şi el însuşi... Această imagine a trupului să o transpunem la Biserică şi să avem grijă de toate mădularele proprii".***

Iar în alt loc, spune despre aceeaşi dependenţă reciprocă, sau despre comuniunea între lucrările mădularelor celor deosebite: ***"Iarăşi dacă ochii suferă de ceva, toate simt, durerea, toate se opresc; nici picioarele nu mai merg, nici mâinile nu mai lucrează, nici stomacul nu se mai bucură de***

mâncare, deşi boala este a ochilor. De ce opreşti stomacul, de ce reţii picioarele, de ce îţi legi mâinile ? Pentru că eşti legat de acelea şi tot corpul suferă în mod negrăit, căci dacă n-ar suferi, n-ar putea să fie părtaş la grija de ele.. Dar şi invers. E încununat capul şi tot omul se slăveşte; vorbeşte gura, şi râd ochii şi se veselesc, deşi buna grăire e a gurii".

Spunând acestea în legătură cu explicarea cuvintelor Sfântului Apostol Pavel : ***"Şi fie de pătimeşte, pătimesc împreună toate mădularele; fie de e slăvit un mădular, se bucură împreună toate mădularele"***, **Sfântul Ioan Gură de Aur** ***insistă asupra ideii de comun pe care îl trăiesc, mădularele : "De aceea, zice, a făcut ca şi grija să fie comună, constituind unitatea într-o aşa de mare deosebire, ca şi comuniunea celor ce se întâmplă să fie împreună. Căci dacă îngrijirea aproapelui înseamnă mântuirea comună, e necesar ca şi slava şi întristarea să fie comune. Deci trei lucruri cere aici să nu ne rupem unii de alţii, ci să ne unim strâns, să avem grijă la fel unii de alţii şi să considerăm cele ce survin drept comune".***

Ca idee generală din dezvoltările Sfântului Ioan Gură de Aur trebuie să reţinem deci prezenţa şi lucrarea întregului în fiecare mădular. ***Acest întreg, în cazul nostru, este Biserica. Ea face ca fiecare mădular să-şi îndeplinească lucrarea proprie, dar în aşa fel ca ea să fie în acelaşi timp o lucrare comună, o lucrare a Bisericii pentru Biserică.*** Dar ceea ce dă Bisericii acest caracter de întreg este Duhul Sfânt, încât, în ultima analiză, El este Cel care, dând darurile deosebite, face ca ele să fie activate în slujba întregului, să fie activate datorită întregului, să apară ca daruri comune. ***"Darurile sunt felurite, dar Duhul este acelaşi"*** (I Cor. XII, 4). Duhul este acelaşi şi întreg în întreaga Biserică şi în fiecare mădular.

Duhul fiind prezent în fiecare credincios, iar prin aceasta constituind forţa care-i ţine pe toţi legaţi, se poate spune că toţi credincioşii sunt prezenţi în El. El este în acest sens ca un fel de "loc" spiritual, în care se află adunaţi toţi, ca un fel de punte între toţi. ***"Pentru că de multe ori Duhul se numeşte şi locul celor ce se sfinţesc", spune*** **Sfântul Vasile cel Mare**. Desigur este un loc fluid, vivificator, în care şi din care trăiesc şi se mişcă spiritual toţi cei ce fac parte din Biserică.

În mod surprinzător, ideea aceasta o întâlnim şi la un gânditor modern, Martin Buber, care vorbeşte de comunicarea omului (credincios) cu celălalt "într-o sferă care le este comună, dar care depăşeşte domeniul particular al unuia şi al altuia". "Întâlnirea surprinzătoare între doi, spune el, nu e ceva sentimental, ci are în ea ceva ontic. Şi acest ceva ontic nu e în cele două existente, ci între ele ; în dialogul dintre doi e un al Treilea, dincolo de indivizi, dincolo de social, dincolo de subiectiv, dincolo de obiectiv. Acolo unde se întâlnesc eu şi tu, se întinde împărăţia Lui între doi. Aceasta permite depăşirea individualismului sau

a unei vieţi sociale ucigătoare de personalităţi, permite întemeierea unei comunităţi autentice... Numai în această relaţie vie se reînnoieşte viaţa omului.

În Duhul Sfânt se realizează relaţia vie pentru că El însuşi este viu, este viaţa, este Dătătorul vieţii celor doi întâlniţi în El, sau a mai multora, dar numai cu condiţia ca să se întâlnească cu adevărat în El. Unul singur nu poate intra în acest mediu, care este între doi sau între mai mulţi şi niciodată închis în limitele unuia singur. În acelaşi timp Duhul Sfânt e Persoana între doi, e Persoana susţinătoare de relaţie. El nu este numai un mediu impersonal.

Poate tocmai pentru că e Persoana susţinătoare de relaţie, e Persoana dătătoare de viaţă. Căci o persoană se înviorează totdeauna şi numai "în relaţie". Duhul Sfânt în nici un caz nu poate fi avut în izolare individualistă. De aceea Duhul se dă şi în Biserica Noului Testament, cum s-a dat în Vechiul Testament, în special pentru slujirea comunităţii; El se dă pentru slujirea preoţească ; chiar darurile Lui în Taina Mirungerii se dau pentru preoţia generală, pentru bărbăţia slujitoare. Mântuitorul L-a dat Apostolilor în comun (Ioan XX, 28); în ziua Cincizecimii Duhul Sfânt s-a pogorât peste Apostoli în comun; Apostolii L-au dat, la rândul lor, cel puţin doi împreună, celor botezaţi (Fapte VIII, 15) şi până azi mirul cu care se ung cei ce primesc darurile Sfântului Duh e sfinţit de mai mulţi episcopi, reprezentând toată Biserica.

Fiecare dintre noi avem în noi pornirea de a ne depăşi şi de a fi în celălalt, fără a ne părăsi total şi fără a ne confunda cu celălalt sau a-I confunda pe acela cu noi. Numai păcatul tinde să confunde pe alţii în persoană proprie, anulându-i pe aceia. Fiecare vrem să fim "între" noi înşine şi altul. Prin aceasta fiecare suntem, în oarecare mod nedeplin, între noi şi altul.

Duhul Sfânt are acest caracter în mod împlinit şi culminant. El adună în sine pe unul şi celălalt, este între unul şi celălalt. El nu e numai ca un dor între unul şi altul, ci ca o realitate vie. El "Care toate le împlineşte" e prin aceasta şi împlinitorul dorului nostru de comuniune. în El devenim de fapt între noi înşine şi celălalt. El e mediul dintre noi, în care ne depăşim în mod real şi unul şi altul. ***Duhul Sfânt are acest, caracter în primul rând în viaţa internă a Sfintei Treimi. El purcede, El curge continuu de la Tatăl la Fiul şi străluceşte Tatălui din Fiul în Care se odihneşte. El nu purcede şi de la Fiul, pentru că rămâne etern între Tatăl şi Fiul; nu pleacă mai departe de la Fiul, pentru că nu are unde pleca mai departe. Iar spre Tatăl nu poate purcede Duhul de la Fiul, pentru că în relaţia dintre ei, Tatăl trebuie să menţină neschimbat locul de Tată, şi Fiul, locul de Fiu.***

Tocmai pentru că nu purcede şi de la Fiul, pentru că nu pleacă mai departe, pentru că rămâne ca legătură între Tatăl şi Fiul, Duhul ne adună şi pe noi în Fiul

Cel ce priveşte spre Tatăl, nu constituie cu noi şi între noi o comuniune în afara Fiului, în afara Treimii. ***Prin Duhul noi, fiind adunaţi în Fiul, ne aflăm în relaţie de fii faţă de Tatăl, în relaţia în care se află şi Fiul faţă de Tatăl, desigur nu în relaţia de fii născuţi în mod natural din Tatăl, ci de înfiaţi prin Duhul.*** Pentru că noi suntem adunaţi sub aceeaşi umbrire a Duhului în care este şi Fiul şi prin care Fiul este legat de Tatăl. Iar între noi suntem în relaţia de frăţie generală, având ca Frate central pe Iisus Hristos.

Mântuitorul a spus : ***"Unde sunt doi sau trei adunaţi în numele Meu, acolo sunt şi Eu în mijlocul lor"*** (Matei XVIII, 20). Este "în mijlocul" celor doi sau trei, sau mai mulţi, cu Duhul Său. Duhul e ca un fel de mijloc, de "milieu" între credincioşi.

În acelaşi sens spun preoţii la Sfânta Liturghie: "Hristos în mijlocul nostru". Aflându-se "în mijlocul" credincioşilor, Hristos cu Duhul Său nu e într-un mijloc separat de existenţa credincioşilor, ci "în mijlocul" care-i uneşte, ca punte de legătură între ei. De aceea Ortodoxia, nu explică Biserica dintr-un punct de vedere exclusiv hristologic : Biserica este Trupul lui Hristos, numai întrucât Acelaşi Duh al Fiului a adunat toate mădularele ei în Hristos ca fraţi ai Lui şi ca fraţi între ei şi într-o relaţie filială faţă de Tatăl.

**Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!**

Pr. prof. dr. Ioan Rămureanu - La Pogorârea Duhului Sfânt

«Cela ce crede în Mine, râuri de apă vie — precum a zis Scriptura — vor curge din pântecele lui. Iar aceasta a zis-o despre Duhul pe Care aveau să-L primească cei ce cred într-Însul» (Ioan VII, 38-39).

Dintre toate sărbătorile creştine de peste an, trei strălucesc în chip deosebit în calea pregătirii şi desăvârşirii noastre spirituale: Naşterea cea după trup a Domnului Hristos, Învierea Sa cea prea minunată din morţi şi Coborârea Sfântului Duh în ziua Cincizecimii – numită de poporul nostru şi Rusaliile.

Astăzi, cinstim în chip deosebit prin imne, cântări şi rugăciuni, cu nespusă bucurie duhovnicească, sărbătoarea coborârii Sfântului Duh asupra Sfinţilor Apostoli adunaţi în ziua Cincizecimii în foişorul din Ierusalim, precum şi asupra celor ce au fost de faţă la acest fapt minunat.

Puterea simţitoare şi înnoitoare a Sfântului Duh în lume s-a făcut cunoscută în toate veacurile, căci El pururea lucrează pentru sfinţirea oamenilor împreună cu Tatăl şi cu Fiul; ***Duhul cel Sfânt a îndemnat pe oameni către adevăr şi i-a învăţat să săvârşească cele plăcute lui Dumnezeu.***

Chiar de la prima pagină a Sfintei Scripturi, ni se spune: «***Şi Duhul lui Dumnezeu se mişca pe deasupra apelor***» (Gen. I, 2). Dar El s-a făcut lumii mai lămurit prin Iisus Hristos şi mai ales astăzi în ziua Cincizecimii, prin coborârea Sa cea minunată asupra Sfinţilor Apostoli, adunaţi în foişorul din Ierusalim. Prin coborârea directă a puterii sfinţitoare a Sfântului Duh asupra Sfinţilor Apostoli, s-a împlinit făgăduinţa Demnului Hristos, care, după Învierea Sa din morţi, le-a poruncit să nu se depărteze de Ierusalim până ce «***vor fi îmbrăcaţi cu putere de sus***» (Luca XXIV, 49).

În această sfântă sărbătoare a Rusaliilor este potrivit să cunoaştem şi noi creştinii de astăzi mai întâi evenimentul coborârii Sfântului Duh şi apoi semnificaţia lui pentru întreaga noastră viaţă creştină.

***

La cincizeci de zile după Paşti, aceia care puteau dintre iudei şi prozeliţii iudei, adică cei ce adoptaseră Legea lui Moise, în orice colţ al lumii s-ar fi aflat, aveau obiceiul să meargă la Ierusalim, pentru a cinsti împreună cu mare fast sărbătoarea Cincizecimii. Aceasta era una din cele trei mari sărbători ale iudeilor. Ea încorona timpul celor şapte săptămâni de la Paştile iudeilor, căci numărul şapte avea semnificaţie deosebită în viaţa religioasă a poporului iudeu. În acelaşi timp, în ziua Cincizecimii, iudeii sărbătoreau prin deosebite ceremonii sfârşitul secerişului.

Sfinţii Apostoli se aflau adunaţi împreună cu Maica Domnului şi alţi credincioşi într-o casă din Ierusalim, în foişor, fiind ascunşi şi fricoşi de teama iudeilor. În timp ce ei stăruiau în citiri, rugăciuni şi cântări, deodată, pe la ceasul al treilea din zi, care corespunde orei a noua de dimineaţă, după împărţirea timpului la noi, a venit din cer un vuiet puternic ca puterea unei vijelii şi a umplut toată casa unde şedeau ei ascunşi. Celor de faţă li s-au arătat nişte lumini puternice ca nişte limbi de foc, împrăştiindu-se şi aşezându-se asupra fiecăruia. Şi s-au umplut toţi de Duhul Sfânt, încât au început să vorbească în alte limbi, precum le dă lor Duhul a grăi.

Iar când s-a auzit sunetul acesta puternic, care s-a coborât asupra foişorului unde se aflau Apostolii Domnului, au alergat toţi bărbaţii cucernici aflători în Ierusalim. Locul unde se aflau Sfinţii Apostoli nu era departe de Templul din Ierusalim, unde se desfăşurau ceremoniile sărbătorii Cincizecimii.

Se adunaseră în Sfânta cetate iudei şi prozeliţi din toate părţile cunoscute ale lumii vechi, din ţările Răsăritului, parţi, mezi şi elamiţi şi cei din Mesopotamia şi Iudeea, din provinciile Asiei Mici, din Capadocia, Pont, Asia, Frigia şi Pamfilia, din Egipt şi părţile Libiei veniseră oaspeţi până de la Roma, din insula Creta şi din Arabia. Şi se minunau toţi, căci fiecare îi auzea pe Sfinţii Apostoli vorbind în limba lui măririle lui Dumnezeu.

Mulţi dintre cei de faţă au început să-i ia în râs, socotindu-i plini de vin, adică beţi. Dar Sfântul Petru, cu un curaj pe care nu-l avusese mai înainte, le-a lămurit tuturor că cele întâmplate s-au făcut prin puterea Sfântului Duh. El le-a arătat în acelaşi timp rostul şi semnificaţia jertfei şi Învierii lui Hristos, pentru tot neamul omenesc, îndemnându-i pe toţi să se pocăiască şi să primească botezul spre iertarea păcatelor.

Mulţi au primit cu bucurie cuvântul lui şi în această sărbătoare a Cincizecimii s-au botezat ca la trei mii de suflete, bărbaţi, femei şi copii, după vârsta şi starea în care se aflau. Astfel s-a făcut începutul Bisericii creştine. Iar ei cu toţi stăruiau în învăţătura Apostolilor, în iubire frăţească, în frângerea pâinii şi în rugăciuni (Fapt. Ap. II, l-41).

Din temători, îndoielnici şi şovăitori, din necărturari şi puţin înţelegători ai dumnezeirii lui Hristos şi ai adevărurilor credinţei, Apostolii ajung acum neînfricaţi, înflăcăraţi, plini de o râvnă sfântă în propovăduirea cuvântului. Stăruinţa cuvântului lor a fost încoronată de roade neaşteptate, căci în curînd numărul celor ce au intrat în grădina cea plină de mireasmă a Bisericii, a sporit la cinci mii (Fapt. Ap. IV, 4), «***şi din ce în ce mai mult sporeau cei ce credeau în Domnul, mulţime de bărbaţi şi de femei***» (Fapt. Ap. V, 14).

Întrebarea firească pe care şi-o pune acum fiecare inimă împodobită cu simţăminte creştine este aceasta: ***Oare puterea Sfântului Duh s-a revărsat numai asupra Sfinţilor Apostoli în sărbătoarea Cincizecimii, iar de atunci a încetat revărsarea şi acţiunea sfinţitoare şi preînnoitoare a Sfântului Duh în lume?***

Nicidecum. ***Sfântul Duh s-a pogorât asupra Apostolilor nu numai ca să-i sfinţească pe ei, ci să le dăruiască lor haruri mai presus de fire pe care să le împărtăşească urmaşilor lor, iar viaţa duhovnicească a Bisericii să sporească. Urmaşii Sfinţilor Apostoli, Episcopii şi Preoţii au primit prin taina preoţiei puterea de a împărtăşi tuturor credincioşilor darurile harice ale Sfântului Duh. Astfel puterea înnoitoare, sfinţitoare şi îndumnezeitoare a Sfântului Duh rămâne permanent lucrătoare şi creatoare în lume.***

Încă fiind Domnul Hristos împreună cu Sfinţii Apostoli în lume, i-a încredinţat de prezenţa şi permanenţa Sfântului Duh, spunându-le : «***Şi Eu voi ruga pe Tatăl şi El vă va da alt Mângâitor care să rămână cu voi în veac şi anume Duhul adevărului!***» (Ioan, XIV, 16-17). De asemenea, în prima zi a Învierii, seara, Domnul Hristos s-a arătat Sfinţilor Apostoli, care stăteau ascunşi cu uşile încuiate şi, după ce i-a binecuvântat, le-a spus : «***Luaţi Duh Sfânt, cărora veţi ierta păcatele, iertate vor fi şi cărora le veţi ţine, vor fi ţinute***» (Ioan, XX, 22-23).

A doua întrebare care se pune minţilor şi inimilor noastre este aceasta: ***În ce constă puterea sfinţitoare a Sfântului Duh ?*** Darurile Sfântului Duh, a treia persoană a Sfintei Treimi, sunt nenumărate, căci bogăţia Duhului este nesfârşită.

«***Într-adevăr eu mă cutremur de spaimă, ne spune Sf. Grigorie de Nazianz, când mă gândesc la bogăţia numirilor… Sfântului Duh. El este numit Duhul***

lui Dumnezeu, Duhul lui Hristos, mintea lui Hristos, Duhul Domnului, Domnul Însuşi, Duhul învierii, al adevărului, al libertăţii, Duhul înţelepciunii, al priceperii, al sfatului, al tăriei, al cunoaşterii, al credinţei, al temerii de Dumnezeu, căci şi este făcătorul acestora toate, umplându-le pe toate cu fiinţa Lui, pe toate ţinându-le… El reface pe om prin Botez şi Înviere, cunoaşte toate, învaţă, suflă unde vrea şi cât vrea… Şi premerge botezului şi e căutat după Botez. Câte le lucrează Dumnezeu, el le lucrează; El se împarte în limbi de foc şi împarte harurile, care face Apostoli, profeţi, evanghelişti, păstori şl învăţători». (Cuvântul 31 (Teologic 5), XXIX, Migne, P.G. XXXVI, col. 159).

Duhul Sfânt e viaţă, făcător şi dătător de viaţă, lumină şi dătător de lumină, izvorul sfinţeniei şi al bunătăţii. Prin El se cunoaşte Tatăl şi se preamăreşte Fiul. După cuvântul Sfintei Scripturi, ***din bogăţia nemăsurată şi nesecată a darurilor Sfântului Duh, şapte daruri sunt mai însemnate pentru viaţa noastră creştină: duhul înţelepciunii, duhul înţelegerii, duhul sfatului, duhul puterii, duhul cunoştinţei, duhul temerii de Dumnezeu şi duhul bunei credinţe*** (Isaia, XI, 2).

Noi toţi Arhierei, preoţi, diaconi şi credincioşi suntem fiii împărţirii darurilor Sfântului Duh. În dumbrăvile răcoroase ale Bisericii creştine curge neîncetat râul cel cu multe ape al harului lui Dumnezeu; care se împarte tuturor prin Duhul. ***Orice lucrare sfinţitoare se săvârşeşte de slujitorii Bisericii prin invocarea puterii îndumezeitoare a Sfântului Duh.***

Duhul Sfânt preface, curăţă şi înnoieşte firea noastră cea căzută şi stricată mai întâi prin baia Botezului şi «***ne îmbracă în omul cel nou, care este făcut după chipul lui Dumnezeu, în dreptatea şi sfinţenia adevărului***» (Ef. IV, 24). Însuşi Domnul Hristos ne-a asigurat de aceasta când a spus lui Nicodim, unul din fruntaşii iudeilor: «***De nu se va naşte cineva din apă şi din Duh, nu va putea intra în împărăţia, lui Dumnezeu***» (Ioan III, 5).

Apoi, prin Taina Mirungerii, pune asupra sufletului şi trupului nostru «***pecetea harului Sfântului Duh***», căci după cuvântul Sfântului Ioan, «***Duhul este care face viu***» (Ioan VI, 63). Tot aşa şi cu celelalte taine, dar mai ales prin taina Sfintei Cuminecări, care le covârşeşte pe toate. Sfinţirea şi prefacerea pâinii şi vinului în Sângele şi Trupul Domnului, o face Episcopul sau în lipsa acestuia preotul prin invocarea harului Sfântului Duh. «***Îndestulează-mă cu puterea Sfântului Tău Duh, ca, fiind îmbrăcat în darul preoţiei.., să jertfesc sfântul şi preacuratul Tău Trup şi cinstitul Tău Sânge***», se roagă Arhiereul sau în lipsa lui preotul, în timpul imnului Heruvic. Iar în momentul cutremurător şi înfricoşat al prefacerii Sfintelor daruri, slujitorii se roagă :

«***Doamne, Cela ce ai trimis pe Prea Sfântul Tău Duh în ceasul al treilea Apostolilor Tăi, pe acela, Bunule, nu-L lua de la noi, ci ni-L înnoieşte nouă celor care ne rugăm Ţie***».

Ca fii ai Bisericii, credincioşii primesc tainele Bisericii, iar prin rugăciunile şi binecuvântările Episcopilor şi preoţilor, fiecare credincios se împărtăşeşte de puterea harică dumnezeiască a Sfântului Duh care-l curăţă de păcate, îl reînnoieşte şi-l zideşte din nou.

Noi toţi oamenii suntem supuşi ispitelor şi păcatului. Noi toţi avem nevoie de trezirea cugetului, de pocăinţă, şi iertare, de milă şi îndurarea lui Dumnezeu, de revărsarea bunătăţii Duhului Sfânt, care curăţeşte, înnoieşte, sfinţeşte şi zideşte din nou sufletul omenesc.

- ***Harul Duhului Sfânt ne păzeşte din pruncie, ne păzeşte în anii tinereţii, când putem fi ademeniţi de frumuseţile amăgitoare ale lumii, ca să nu cădem în grele păcate şi să ne pustiim frumuseţea sufletului, ci să tindem spre desăvârşirea frumuseţii spirituale.***
- ***Harul Sfântului Duh bate la uşa inimii noastre în tot cursul vieţii noastre şi ne mustră pentru păcatele făptuite, chemându-ne la îndreptare, la căinţă şi pocăinţă, până nu vine ceasul cel greu al bolii, al suferinţei şi al morţii.***
- ***Pe mulţi, harul Sfântului Duh îi scoate din adâncul patimilor.***
- ***Duhul Sfânt sădeşte în sufletele noastre părerea de rău pentru greşelile şi păcatele noastre, căinţa, puterea spre îndreptare, face să crească puterile noastre duhovniceşti în lupta cu ispitele trupului şi ale lumii, în lupta cu păcatul, în lupta cu înşelăciunile, meşteşugirile şi uneltirile diavolului.***
- ***Puterea harului Sfântului Duh smereşte pe cei mândri, îmblânzeşte pe cei cruzi, pe cei lacomi şi avari îi face milostivi şi îndurători, pe cei desfrânaţi îi curăţă şi-i întoarce cu iubire către familiile şi copiii lor.***

Chipul peste care se revarsă roua răcoritoare a harului Sfântului Duh străluceşte de curăţie şi frumuseţe duhovnicească.

Bogăţia darurilor Duhului Sfânt ne duce la bunătate, blândeţe şi bunăvoinţă, la smerenie şi răbdare la curăţia inimii, la dreptate şi milostenie, la rugăciune, la păzirea celor sfinte, la neţinerea de minte a răului făcut de cineva, la iubirea aproapelui şi a lui Dumnezeu, la nevoinţe şi osteneli pentru câştigarea Împărăţiei Cerului, la pacea şi liniştea sufletului, la împăcarea şi buna înţelegere cu toţi oamenii, la veselia duhovnicească neîncetată, la dorirea continuă a binelui de veci şi a frumuseţii celei nepieritoare de sus.

Sfântul apostol Pavel ne spune că roadele Duhului sunt acestea: «***dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, facerea de bine, credinţa, blândeţea, înfrânarea poftelor***» (Gal. V, 22).

Inimile creştinilor umbriţi de puterea sfinţitoare a harului Duhului Sfânt strălucesc de nevinovăţie ca inimile copilaşilor, despre care Hristos, Mântuitorul nostru a spus: «***Adevărat vă spun că de nu vă veţi întoarce şi nu veţi deveni ca copilaşii, nu veţi intra în Împărăţia Cerurilor***» (Mt. XVIII, 3).

De darurile Duhului Sfânt se învredniceşte nu numai sufletul nostru, ci şi trupul nostru, în modul potrivit lucrărilor trupului. După cuvântul Sfântului Pavel, trupul nostru «***este locaşul Duhului Sfânt care locuieşte întru noi şi pe care-L avem de la Dumnezeu***» (I Cor. VI, 19). ***A face din trupurile şi sufletele noastre templul său Biserica Duhului Sfânt e cea mai mare cinste, sfinţenie şi fericire, la care poate râvni un credincios.***

Încă din această viaţă, chiar şi natura noastră corporală primeşte prin lucrarea Sfântului Duh unele dispoziţii spirituale. «***Dacă trupul trebuie să ia parte împreună cu sufletul la bunurile cele negrăite ale lumii viitoare, ne spune Sf. Grigorie Palama, e sigur că el trebuie să participe la ele de pe acum… Căci trupul însuşi are de asemenea, într-un chip potrivit sieşi, experienţa lucrurilor dumnezeieşti, când forţele pasionale ale sufletului nu sunt date morţii, după obicei, ci sunt transformate şi sfinţite***» (Tomul aghieritic pentru isihaşti, în Migne, P. G. t. CL., col. 1233 C).

Căci dacă trupul nu s-ar bucura şi el de darurile Duhului, de ce ar mai fi necesară învierea morţilor ? Tot Sf. Grigorie Palama ne mai spune : «Noi nu aplicăm numele de om în chip separat sufletului sau trupului, ci la amândouă împreună, căci omul în întregime a fost creat după chipul lui Dumnezeu». (Ce cuvinte ar spune trupul împotriva sufletului când s-ar judeca cu el în faţa judecătorilor, în Migne, P. G., t. CL. col. 1361 C).

Noi ***cei ce facem parte din sânul Sfintei Biserici apostolice şi soborniceşti nu suntem lipsiţi în nici un moment al vieţii noastre de asistenţa Duhului Sfânt, de puterea lui înnoitoare, creatoare şi sfinţitoare.*** În acest sens Sf. Petru ne spune tuturor: «***Voi sunteţi seminţie aleasă, preoţie împărătească, neam sfânt, popor agonisit de Dumnezeu, ca să vestiţi în lume bunătăţile Celui ce v-a chemat din întuneric la lumina Sa cea minunată***» (I Petru II, 9).

Duhul Sfânt sădeşte lucrarea mântuirii în străfundul inimilor noastre şi le face să se întoarcă de la spiritul lumii către Dumnezeu cel în Treime lăudat. El ne leagă de Hristos, iar prin Hristos ne pune în legătură cu Tatăl. Duhul Sfânt ne deschide şi ne luminează ochii minţii ca să înţelegem că Hristos nu

este un simplu om ci Dumnezeu adevărat. Hristos este uşa spre Tatăl iar Duhul Sfânt este cheia care ne deschide uşa spre Tatăl ceresc, Creatorul a toate.

Domnul Dumnezeul nostru, izvorul vieţii şi al înţelepciunii şi dătătorul a tot binele. Cel ce ne-a adus pe noi din nefiinţă la fiinţă, Cel ce a creat pământul şi întreg universul pentru a ne pune la dispoziţie un cadru potrivit cu aptitudinile noastre, să ne trimită şi nouă îndurările milostivirii şi ale iubirii sale de oameni.
Să nu cumpănească fărădelegile şi păcatele noastre îndurările şi milostivirile lui Dumnezeu, ci să prisosească spre noi bunătatea şi marea lui iubire de oameni.
Să nu lipsească de la noi, mai ales puterea îndumnezeitoare, înnoitoare şi sfinţitoare a Duhului Sfânt, Cel ce S-a pogorât astăzi asupra Apostolilor în Ierusalim, ca să nu fim răpiţi, răniţi şi ademeniţi de amăgirea frumuseţilor celor stricăcioase ale lumii acesteia şi să cădem în meşteşugirile şi vrăjmăşiile diavolului, voitorul de rău al oamenilor. Astfel, ***pururea fiind întăriţi, înnoiţi şi sfinţiţi cu puterea harului celui neîmpuţinat al Duhului Sfânt, să ne învrednicim a ajunge la frumuseţea cea nepieritoare de sus, ca să ne bucurăm de lumina cea neînserată a lui Dumnezeu cel veşnic, în prea frumosul Ierusalim ceresc, în împărăţia Sa cea veşnică.***

Amin.

Asistent Preot I. Rămureanu
(Rev. Glasul Bisericii, nr. 5/1958, pag. 403-407)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Pr. Dorin Picioruş - Predică la praznicul Pogorârii Sfântului Duh

Iubiţi fraţi şi surori întru Domnul*, bucuraţi-vă întru mângâierea şi bucuria cea dumnezeiască a lui Dumnezeu faţă de noi, a Celui care nu ne-a lăsat pe noi singuri ci mereu este cu noi!*

Pentru că Cel ce S-a înălţat de la noi la cer nu ne-a lăsat orfani, ci ne-a trimis nouă pe Duhul Sfânt, pe Mângâietorul, umplându-ne astfel de viaţa lui Dumnezeu, ca prin viaţa şi cuvintele Lui să ne apropiem de El şi să trăim întru El, să trăim viaţa lui Hristos, în Trupul Său mistic, Biserica şi să propovăduim cuvintele vieţii veşnice revelate nouă de Fiul lui Dumnezeu.

Acesta e motivul pentru care noi nu despărţim viaţa mistică în Hristos de propovăduirea Evangheliei, ci cuvintele Lui ne duc spre El, spre împărtăşirea euharistică cu El şi trăind cu Hristos şi în Hristos înţelegem tot mai mult cuvintele Sale, care sunt cuvintele Vieţii şi ne hrănim duhovniceşte cu ele.

Şi acest prea mare praznic al Cincizecimii e ziua de naştere a Bisericii lui Dumnezeu în istorie, pentru că viaţa Prea Sfintei Treimi începe să se pogoare din această clipă prea sfântă în cei care Îl cunoşteau pe Hristos şi urmau cuvintele Lui.

Pentru că harul Duhului Sfânt a coborât în persoanele Sfinţilor Apostoli şi a rămas în ei şi în cei care erau cu ei şi credeau în Hristos în mod total, sfânt, nefalsificat şi nu a coborât harul Treimii în oameni care nu Îl cunoscuseră pe Hristos şi nici nu-L acceptau.

Acesta e motivul pentru care noi ne uităm la credinţa şi la viaţa omului, la mărturia lui integrală pentru ca să certificăm dacă trăieşte sau nu duhovniceşte. ***Pentru că viaţa cu Dumnezeu, viaţa întru simţirea harului Său e o viaţă întru***

adevărul Său şi în fidelitate faţă de Tradiţia Dumnezeiească a Bisericii Lui, pentru că e o viaţă de fiecare clipă cu Dumnezeu, Care ne învaţă la tot adevărul, la cunoaşterea şi recunoaşterea integrală a revelaţiei Sale.

De aceea mărturia Bisericii Ortodoxe e aceasta: noi avem viaţa lui Dumnezeu în noi şi cuvintele Sale, trăite, păstrate şi tâlcuite de Biserică în mod duhovniceşte. Şi de aceea suntem cei care trăim, experimentăm viaţa cu Dumnezeu, viaţa de sfinţenie şi nu doar filosofăm despre Dumnezeu. Ci noi vorbim despre Dumnezeu din interiorul vieţii cu Dumnezeu, din intimitatea cu Treimea Cea Prea dumnezeiască.

Iar dacă înţelegem că unirea firilor în Hristos, dumnezeiască şi omenească, ne-a făcut să avem, pe toţi cei botezaţi, o viaţă divino-umană în Biserică, atunci ne bucurăm să mărturisim, din interiorul vieţii cu Dumnezeu, despre fericirea de a fi cu El.

Şi praznicul de astăzi e praznic identitar pentru ortodocşi, fiindcă e ziua în care noi certificăm, prin propria noastră experienţă că Dumnezeu e cu noi în fiecare clipă.

Pentru că în fiecare clipă noi trăim schimbările lui Dumnezeu, mângâierile Lui, strălucirile Lui, ajutorul Lui, scăparea Lui, mila Lui, bucuria Lui cea netrecătoare, care nu e ca bucuria evanescentă a lumii.

Şi astăzi s-au împlinit profeţiile despre vărsarea vieţii Lui în lume. Despre cum viaţa lui Dumnezeu, slava Sa, prin lucrarea divino-umană a lui Hristos pentru noi, a ajuns la îndemâna tuturor celor care vor să trăiască cu Tatăl, cu Hristos şi cu Duhul Sfânt întru unire nedespărţită, propovăduind viaţa şi cuvintele lui Dumnezeu.

Astăzi ne bucurăm întru Duhul Domnului, Care *„**toată rânduiala Bisericii o plineşte**”* (Penticostar, ed. BOR 1999, p. 314), o desăvârşeşte, o lucrează. ***Şi când auzim cântarea Bisericii că spune: „văzut-am Lumina cea adevărată; primit-am Duhul cel ceresc, aflat-am credinţa cea adevărată*”** (Ibidem), ***mărturisim vocaţia ortodocşilor de a fi văzători de Dumnezeu dar şi nevoia de împlinire a acestei vocaţii.***

Pentru că noi trebuie să trăim, în mod real, întâlnirea cu Dumnezeu, ca toţi Sfinţii de până la noi, pentru ca să ne împlinim vocaţia ontologică, aceea de a vedea pe Dumnezeu şi a fi cu El.

Motiv pentru care mărturia aceasta nu e spusă din toată inima, nu e şi a noastră dacă nu ne facem văzători de Dumnezeu, primitori de Dumnezeu, iubitori de Dumnezeu, înţelegători de Dumnezeu, simţitori de Dumnezeu.

Simpla cunoaştere şi mărturisire a adevărului nu te sfinţeşte dacă eşti în afara vieţii cu Dumnezeu. Dacă nu crezi deplin şi nu mărturiseşti adevărul Lui din mijlocul eforturilor de a te sfinţi în iubirea Lui şi în simţirea Lui, atunci simpla cunoaştere şi mărturisire a unor adevăruri dumnezeieşti nu duce la schimbări de anvergură în persoana noastră.

Cu adevărat colosală, o schimbare de proporţii produce intrarea vieţii lui Dumnezeu în noi prin cunoaşterea şi mărturisirea adevărului Lui şi prin împlinirea poruncilor Sale.

Şi acolo unde Dumnezeu e prezent, unde El îl schimbă radical pe om, e o frumuseţe copleşitoare, trăită prin acceptare şi urmare a Lui, prin dăruire faţă de El. O dăruire care nu rămâne neobservată…chiar dacă încerci să o ocultezi, să o bagi la index într-un fel sau altul.

Dar, în acelaşi timp, prin aceasta se arată şi marea consideraţie pe care Dumnezeu o are faţă de oamenii care I se dăruie Lui. Pentru că indiferent cine este cel care se converteşte la viaţa cu El, Dumnezeu îl duce spre toată frumuseţea Lui, ca şi pe Sfinţii de dinaintea noastră.

Şi când înţelegem că El nu ne ţine mai prejos decât pe cei de dinaintea noastră, că ne dă acelaşi ajutor şi aceeaşi bogăţie a harului Său ca să ne sfinţim viaţa, de aceea ne umplem de bucurie negrăită, de veselie duhovnicească, simţindu-ne copărtaşi cu toţi Sfinţii Săi la bucuria Sa cea veşnică.

Ne plecăm genunchii în această zi prea sfântă a Pogorârii Sfântului Duh şi „***Te lăudăm pe Tine, Tatăl cel fără de început şi pe Fiul cel împreună fără de început şi pe Preasfântul Duh cel împreună-veşnic, Care luminează şi sfinţeşte sufletele noastre***” (Ibidem).

Ne plecăm genunchii trupului pentru că ne plecăm, în primul rând, „***genunchii sufletului***” (Idem, p. 316).

Acceptăm cu totul voia Lui cu noi şi dorim ca slava Lui să ne inunde şi să ne înveţe bucuria vieţii cu Dumnezeu şi cu oamenii.

Ne rugăm astăzi să fim învredniciţi de strălucirea vieţii lui Dumnezeu (Idem, p. 317) în viaţa noastră şi să cunoaştem tainele cele cereşti (Ibidem) ale vederii lui Dumnezeu.

Pentru că astăzi s-a pogorât de la Domnul harul Duhului Sfânt, care coboară şi rămâne în adâncul fiinţei noastre pentru ca să ne înveţe toată virtutea şi toată gândirea şi exprimarea teologică.

Viaţa Lui ne certifică cuvintele Lui şi cuvintele Lui se înţeleg prin trăirea împreună cu El.

De aceea Duhul Sfânt e numit „***Vistierul bunătăţilor***”, al tuturor harurilor dar şi „***Dătător de viaţă***”, de viaţă cu Dumnezeu. Pentru că adevăratele daruri şi harisme ies din viaţa cu Dumnezeu şi nu dintr-o viaţă depravată şi dintr-o minte şi inimă stricate de erezie şi păgânătate! Acesta e motivul pentru care nu poţi să fii un teolog briliant şi în acelaşi timp, un păgân cu viaţa.

Ci teologul lui Dumnezeu, vorbitorul cu şi despre Dumnezeu e cel care cunoaşte adevărurile Lui de la El, pentru că trăieşte împreună cu El şi prin luminarea Lui adânceşte continuu multiplele dar unificatoarele Lui raţiuni. Pentru că, în cele din urmă, toate cuvintele lui Dumnezeu şi înţelegerile despre El ne duc la El ca la izvorul lor şi ca la împlinirea traiectoriei înţelegerii Lui. Cuvintele lui şi înţelegerea Lui ne duc la El. Şi ducerea la El e o rămânere în El ca vedere şi bucurie şi înţelegere şi minunare de Dumnezeu.

Pentru că minunarea de Dumnezeu e semnul că El te umple de viaţa Lui iar tu nu mai ştii cum să lauzi şi cum să te pătrunzi de sfială şi de umilinţă pentru atâta bogăţie a harului şi a cunoştinţei şi a lucrării care vine din înţelegerea Lui.

Venirea harului Duhului Sfânt în Sfinţii Apostoli i-a făcut propovăduitori ai întregii lumi ai vieţii cu Dumnezeu. Dar nişte propovăduitori curaţi, simpli, iubitori de Dumnezeu, care nu au făcut partizanate, care nu au rupt cămaşa adevărului cea ţesută de sus, revelată, precum ereticii, ci oriunde au ridicat Biserici vii le-au făcut să fie în unitate de har şi de iubire dumnezeiască.

Şi poate că cel mai important lucru pentru zilele noastre e tocmai acesta: de a zidi Bisericile în oameni mai degrabă de a zidi Bisericile lângă oameni. Pentru că viaţa Prea Sfintei Treimi se extinde, se lăţeşte, capătă anvergură mondială de la Cincizecime şi prin Botez, intră în fiecare dintre noi şi ne face mădulare vii ale Bisericii şi pe aceste mădulare vii trebuie să mizăm mai întâi de toate.

Pe catehizarea, pe îngrijirea sufletului credincioşilor noştri, pe modul în care ei trebuie să se raporteze la Dumnezeu, la Biserică, la ei înşişi şi la lume trebuie să mizăm, pentru că cuvintele şi practica vieţii cu Dumnezeu zidesc Bisericile de piatră.

Închiderea în ei înşişi a oamenilor şi gesturile extreme, suicidare, se produc tocmai pentru că oamenii nu sunt întâmpinaţi cu cuvinte şi gesturi…cu gesturi şi cuvinte autentice, prietenoase, umane, care să îi facă să se simtă oameni.

Şi viaţa nu îşi pierde sensul când cineva decide să îşi pună capăt vieţii, ci viaţa nu mai are adâncime, bucurie, stabilitate, pentru că sensul, doar el, nu mai pare îndeajuns de mult pentru un astfel de om.

Numai că, o întâmpinare mai mare din partea noastră, a tuturora, a confraţilor noştri face ca sensul vieţii, adică bucuria vieţii cu Dumnezeu şi cu oamenii, să fie o realitate şi nu doar o vorbă.

Şi fiecare dintre noi suntem vinovaţi când spunem mai mult vorbe decât certitudini, când nu dăm curaj, nădejde, chef de viaţă, sens vieţii oamenilor prin prezenţa, faptele şi cuvintele noastre.

Pentru că orice demoralizare a cuiva, orice înşelare a încrederii cuiva înseamnă o întunecare a sensului vieţii unui om, pe când orice ajutor esenţial, orice luminare, orice bucurie reală, frumoasă făcută cuiva înseamnă o luminare şi mai mare a sensului vieţii lui.

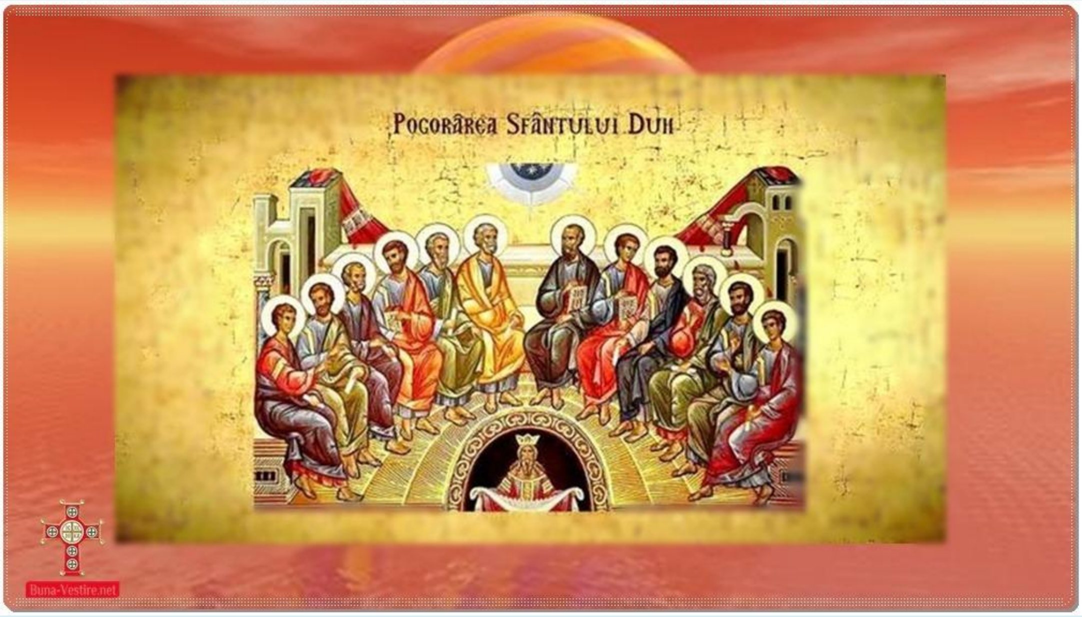
Şi de aceea îi iubim şi îi cinstim şi le suntem recunoscători celor care au făcut ceva esenţial pentru noi. Pentru că cei care au făcut ceva esenţial pentru noi rămân în noi ca fundamente vii ale dezvoltării noastre duhovniceşti şi sociale.
Cei care ni s-au dăruit, ne-au făcut mai vii, mai bucuroşi, mai umani.

Şi în comparaţie cu recunoştinţa pe care o avem faţă de părinţi, fraţi, bunici, rude, soţi, prieteni, învăţătorii şi duhovnicii noştri înţelegem şi recunoştinţa pe care trebuie să o avem faţă de binefacerile lui Dumnezeu în viaţa noastră, Care nu ne-a dat doar cuvintele Lui, ci şi pe El şi viaţa Lui, pentru ca noi să fim bucuroşi, vii, plini de frumuseţe sfântă.

Aşa stând lucrurile, fiecare dintre noi trebuie să se bucure astăzi pentru că e mădular al lui Hristos şi că e plin de viaţa Lui şi de luminarea cuvintelor Lui. Pentru că nu mai mergem orbecăind, în întuneric, ci am cunoscut lumina vieţii şi ***„cu suflare de foc***” (Idem, p. 321), venită din cer, ne-am umplut şi ***lăudăm Treimea Cea Preasfântă, pe Dumnezeul nostru Cel prea veşnic, pe Tatăl, pe Fiul şi pe Sfântul Duh Dumnezeu, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin!***

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Pr. dr. Dorin Octavian Picioruș - Predică la praznicul Pogorârii Sfântului Duh (2019)

Iubiții mei, Evanghelia [In. 7, 37-53] acestui praznic prea mare al Bisericii ne subliniază faptul că pogorârea/ venirea în interiorul nostru a harului Duhului Sfânt a fost profețită de Domnul în mod direct…că harul este apa vie, care va fi primită prin credința în Hristos…atunci când Hristos Se va prea slăvi .

Iar preaslăvirea Lui după umanitate…urcarea Sa întru slavă…S-a petrecut la Înălțare…

Fapt pentru care Pogorârea Duhului, adică a harului Duhului Sfânt, e posterioară Înălțării.

Pentru că la Cincizecime harul Treimii a venit în interiorul celor care Îl iubeau pe Tatăl, Îl mărturiseau Domn și Dumnezeu pe Fiul și Îl așteptau cu dor pe Mângâietorul, pe Duhul Sfânt, promis lor de Fiul…și care purcede de la Tatăl [In. 15, 26].

Iar harul Duhului Sfânt…e harul Treimii… Și niciodată nu trebuie să separăm lucrarea lui Hristos…de cea a Duhului Sfânt…sau de cea a Tatălui. Pentru că PreaSfânta Treime are o singură lucrare mântuitoare cu Biserica sa, cu întreaga lume și cu fiecare dintre noi.

Iar Hristos nu Se retrage din lume…pentru ca Duhul Sfânt să Îi ia locul. Ci prezența duhovnicească a Duhului Sfânt în lume este mai evidentă acum în lucrarea Bisericii, când toate ale mântuirii se lucrează în taina sufletului nostru…după cum prezența Fiului întrupat era constrângătoare pentru cei care Îl

întâlneau pe cale…în templu…pe munte…acolo unde El predica și lucra fapte minunate.

Prezența Lui uimea. Nu te lăsa indiferent. Te manifestai față de El cu evlavie…sau cu adversitate.

Fapt pentru care slujitorii arhiereilor și fariseilor au mărturisit: „Niciodată nu a vorbit [cineva] ca acest Om”.

Pentru că a lupta împotriva lui Hristos…însemna să lupți cu o evidență ultra-pozitivă.

Iar ieri și azi și mâine…cine se luptă cu Dumnezeul treimic, cu Dumnezeul tuturor…se luptă, de fapt, cu sine însuși.

Cu neputința lui de a se deschide spre Izvorul vieții, spre comuniunea cu El și spre înțelegerea profundă a creației Lui.

Însă cine devine membru viu al Bisericii…înțelege că prin harul Treimii intră în comuniune veșnică cu Treimea.

Și că Dumnezeu a creat lumea pentru ca să Își extindă dragostea până la ea. Să o cuprindă în relația îndumnezeitoare cu Sine.

De aceea căderea omului în păcat nu a fost privită cu indiferență de Dumnezeu…ci El Însuși S-a implicat în readucerea lui la fericire.

Sfinții Profeți au pregătit calea întrupării Domnului.

Întruparea Sa a fost reală…și a readus fericirea omului în interiorul firii sale…ca stare de curăție, de sfințenie.

De aceea Hristos cel plin de slavă în umanitatea Sa…prin pogorârea/ venirea harului Duhului Sfânt în Sfinții apostoli și în cei credincioși până astăzi…ne aducea fericirea reală…fericirea care ne dă puterea de a lupta cu păcatul, cu întinăciunea…putere primită prin totala nepactizare a Lui cu răul…pentru a sta mereu în bucuria Lui.

Și de aceea orice cădere în păcat…înseamnă cădere din bucurie.

Și orice spovedire a păcatului…și orice luptă interioară cu păcatul…pentru a fi curați de rău…înseamnă dorință vie de bucurie.

Pentru că oricine e botezat în numele Treimii și crede drept în Treime trăiește în „pântecele"/ în ființa lui interioară…experiența că e plin de „râuri de apă vie".

Adică creștinul ortodox e omul plin de har…care are experiența reală, conștientă, îndumnezeitoare că e rob al Dumnezeului Celui viu și că Dumnezeul lui e Dumnezeul tuturor. De aceea Ortodoxia nu e „o credință subiectivă", fundamentată pe năzărelile unuia sau ale altuia…care a dorit să fie „promotor de nouă religie".

Ci Ortodoxia e manifestarea obiectivă a Dumnezeului treimic în istorie, prin care El locuiește, prin harul Său, în toți cei botezați întru El…și care se luptă continuu cu poftele și trufia acestui veac.

Experiența harului în Biserică e una obiectivă…și nu subiectivă.

Dacă ar fi subiectivă, fiecare credincios ar simți altceva…cu totul diferit față de ceilalți.

Însă în Biserică, harul lui Dumnezeu e prezența Sa obiectivă, reală, îndumnezeitoare…care îi conduce pe toți cei credincioși la aceeași experiență transfiguratoare…chiar dacă această experiență mistică are diverse grade personale, cum e și firesc…

Toți creștem duhovnicește prin aceleași Taine, prin același har, prin aceeași credință în Dumnezeul treimic. Prin aceeași racordare la sursele Tradiției Bisericii.

Și aceste surse obiective…lăsate nouă de Dumnezeul cel real și acaparator…sunt fundamentul comuniunii noastre…lucru pe care ni-l predă și icoana praznicului de față.

Același foc al harului…aceeași apă vie au primit toți Sfinții apostoli…

Însă fiecare are „culoarea lui"…are modul său personal de a trăi și a acționa în interiorul comuniunii…lucru indicat aici prin culorile diferite ale veșmintelor.
Adică harul lui Dumnezeu, cel unul și îndumnezeitor…nu coboară în oameni pentru ca să ne facă pe toți copii xerox ci pentru a ne da fiecăruia dintre noi posibilitatea de a înflori, în ceea ce e bine și sfânt, în modul nostru propriu.

Potrivit caracterului, a potențelor și a datelor noastre genetice.

Căci harul îi personalizează pe oameni, diversifică Biserica, o face o societate formată din unicate…Însă pentru ca aceste unicate să învețe să trăiască împreună.

Nu atuurile personale, nu darurile lui Dumnezeu care înfloresc în noi sunt motive de schismă, de neiubire, de invidie…ci neînțelegerea și desconsiderarea acelor daruri.

Însă nu poți să fii mai mult…dacă negi lucrurile altora care te împlinesc și pe tine.

Dacă tu nu poți traduce…dar poți cânta frumos…a nu apela la traducerile altuia…sau la modul în care acela știe să picteze…înseamnă a te limita prostește doar la atuul tău.

Și când maximalizezi în mod nefast…atuul tău, darul tău de la Dumnezeu…ieși din aspirația spre comuniune…din dorința dreaptă de a cunoaște tot ce nu îți este propriu…dar îți este folositor.

Și de aici schisma!

De aici invidia!

De aici atitudinile nesăbuite, puerile, degradante!

Pentru că nu mai cauți să te dezvolți interior, să te folosești duhovnicește…ci să te autopropui.

Și cine nu te acceptă…devine imediat o țintă pentru tine…Și astfel nu mai percepi lucrurile bune pe care le poți învăța de la el.

Însă harul Duhului Sfânt „toată rânduiala Bisericii o plinește” [Penticostar, ed. BOR 1999, p. 314], o desăvârșește la nivel personal.

Ne face pe toți să ne conștientizăm potențele…și să ne asumăm întregul Bisericii, întregul existenței…problematizările legate de viitorul omenirii.

De aici diversele aprofundări teologice legată de viață, societate, mediu…

Pentru că Biserica e cea care trebuie să indice sensul vieții umane.

Și asta împotriva luptei acerbe a postmodernității de a exclude Biserica din spațiul public.

Ce discurs, ce raportare trebuie să aibă omul Bisericii în fața unor atitudini insolente?

Trebuie să ne retragem în enclave…sau să mărturisim răspicat și coerent…modul nostru de-a fi?

Dar dacă ne mărturisim etosul eclesial…știm sau suntem dispuși mai apoi să ne asumăm și consecințele, bune sau rele?

Cincizecimea aceasta…pe care noi o prăznuim astăzi în mod bucuros…a fost un moment revoluționar în istoria lumii. A dat peste cap planurile multora… Pentru că primirea harului i-a făcut de neoprit pe apostoli și pe urmașii lor…

Îmbrăcarea cu putere de sus [Lc. 24, 49] s-a lăsat, cu alte cuvinte, cu urmări serioase la nivel social…pentru că Biserica a schimbat fața lumii.

Biserica a depăgânizat lumea…și continuă să o depăgânizeze…pe măsură ce rezistența la creștinare e tot mai mare.

Însă toată expansiunea Bisericii în lume, cea reală…și nu triumfalistă, se vede în Sfinții și în caracterele ei.

În ce fel de oameni, în mod punctual, a creat Biserica.

De aceea credința reală e credința eclesială, credința trăită în Biserică și pentru Biserică…și nu credința privată, formată din citate sau din povești care mai de care mai trăsnite.

Credința eclesială e cea pe care ai învățat-o de la Sfinții Bisericii, pe care o experimentezi în Biserică și care te face tot mai cuprinzător în a-i înțelege și a-i îmbrățișa pe alții.

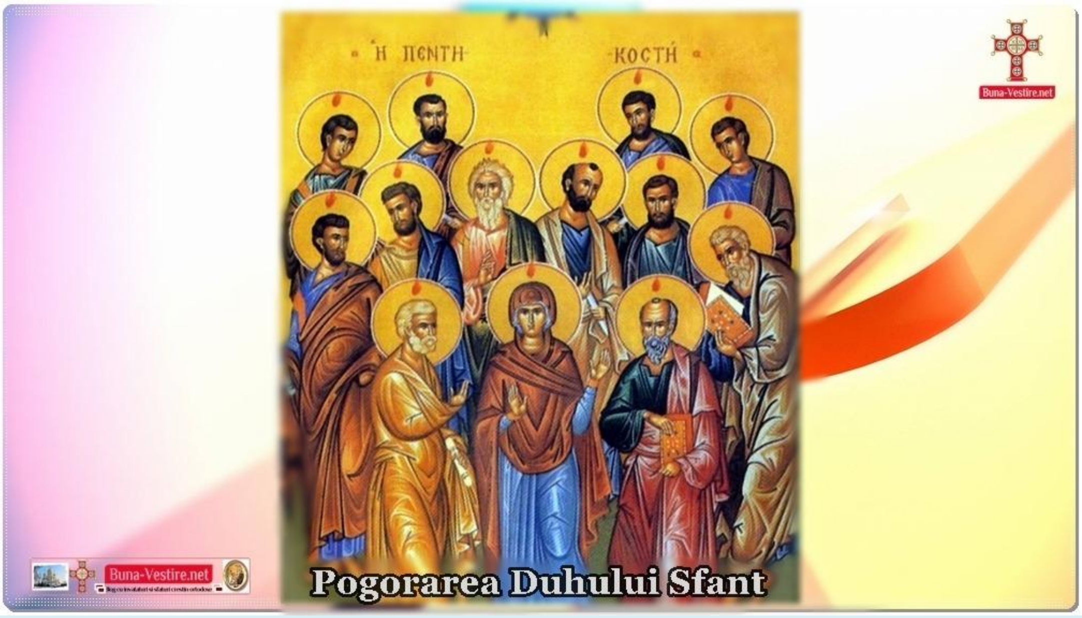
Motiv pentru care trebuie să ne verificăm continuu credința…să vedem dacă credem drept în toate punctele ei…și dacă trăim în comuniunea de iubire cu Dumnezeu și cu oamenii.

Și unde se crede drept…și se trăiește credința ca pe o realitate personalizatoare…acolo și harul Treimii țâșnește în inima noastră ca un izvor de apă lină. Amin!

Pr. dr. Dorin Octavian Picioruș - Praedicationes vol 5

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Pr. dr. Dorin Octavian Picioruș - Primirea Duhului Sfânt (2020)

Iubiții mei, harul Treimii este fundamentul Bisericii! Pentru că astăzi, la pogorârea harului Treimii peste Sfinții apostoli și peste întreaga comunitate creștină aflată dimpreună cu ei, Dumnezeu a început să locuiască împreună cu oamenii în mod duhovnicește. Înlăuntrul lor…și nu lângă ei.

Căci aceasta e Biserica Dumnezeului Celui viu, astăzi întemeiată: comunitatea sfântă în care Dumnezeu locuiește, prin harul Său, în sufletele și trupurile lor.

Și despre harul Treimii, în Evanghelia zilei [In. 7, 37-53; 8, 12], se vorbește ca despre apă (7, 38) și lumină (8, 12).

Iar când Domnul spune că harul e ca apa, ca „apa vie [u[datoj zw/ntoj, In. 7, 38, GNT]", spune că ea va curge din pântecele noastre, ale celor care credem în Hristos, și prin Hristos în Tatăl și în Duhul Sfânt, în întreaga Treime.

Adică harul e o realitate conștientă și concretă în noi, simțită duhovnicește, pentru că el e prezența veșnică și necreată a Treimii în ființa noastră.

Simțirea harului e o urmare a primirii lui prin credință, credință prin care ne botezăm și devenim mădulare vii și mistice/ tainice ale lui Hristos.

Iar Domnul leagă primirea harului de prea slăvirea [evdoxa,sqh, In, 7, 39] Lui, adică de învierea și înălțarea Lui la cer, lucru care s-a petrecut întocmai.

Căci după 10 zile de la Înălțarea Lui, acum, la 50 de zile de la Învierea Lui, prăznuim strălucirea în Sfinții Lui apostoli a harului Duhului Sfânt.

Și subliniam duminica trecută faptul că noi vorbim azi despre pogorârea Sfântului Duh nu în sensul că persoana Sfântului Duh S-ar fi pogorât în Sfinții apostoli și astfel s-ar fi împărțit în ei ci harul Prea Sfintei Treimi, de la Tatăl, prin Fiul, întru Duhul Sfânt, s-a pogorât în ei și se pogoară și în noi, în fiecare credincios al Bisericii Sale.

De aceea, când auzim în acest praznic că se vorbește despre primirea Duhului, atunci acest lucru trebuie să înțelegem: că Sfinții apostoli și cei dimpreună cu ei, care au crezut în PreaSfânta Treime, au fost umpluți de harul/ slava/ lumina Ei necreată.

Pentru că noi nu ne unim cu persoanele Dumnezeirii, creaturi ale Sale fiind, ci ne unim, pe cât suntem în stare, cu slava lui Dumnezeu, care e simțită în noi ca apă vie, înveselitoare, luminătoare, îndumnezeitoare…dar și ca „lumina vieții [to. fw/j th/j zwh/j, In. 8, 12, GNT]”.

Pentru că pogorârea harului Treimii la Cincizecime a fost o primire extatică, în vedenie, a harului dumnezeiesc.

Nu au văzut cu ochii fizici lumina necreată ci dumnezeiește, în mod mistic, cu ochii sufletului!

Pentru că înainte de Cincizecime și după aceea nici un Sfânt al lui Dumnezeu nu a avut vedenii decât în același fel: fiind ridicați de Dumnezeu mai presus de toate cele create cu simțurile lor, într-o vedere mai presus de vedere a celor dumnezeiești.

Tocmai de aceea harul e lumina vieții, lumina vieții lui Dumnezeu.

E viața lui Dumnezeu pe care o vedem extatic ca lumină necreată și mai presus de înțelegere și cuprindere a ei.
Tocmai de aceea, ceea ce vedem extatic, conținutul extazului, e apă vie în noi, tot timpul, pentru că a trăi în har înseamnă a simți în tine viața lui Dumnezeu, înțelepciunea Lui, curăția Lui, gândurile Lui, dorințele Lui.

Iar dacă nu ar fi așa, dacă nu ar sta așa lucrurile: atunci evenimentul capital de azi, și anume pogorârea/ coborârea/ venirea/ sălășluirea în noi a slavei Sale, nu ar fi un eveniment real ci metaforic.

Însă viața mistică cu Dumnezeu nu e o metaforă!

Cine vrea să epureze Ortodoxia de curățirea de patimi, de simțirea harului, de vederea lui Dumnezeu, de îndumnezeirea omului, pentru că susține că a crede

înseamnă a avea doar o conduită morală, care nu are nicio consecință transfiguratoare, face din Biserica lui Dumnezeu, cea cu fundament haric și trinitar, o grupare filosofică.

Însă Biserica e locul unde Dumnezeu trăiește împreună cu oamenii prin sălășluirea slavei Sale în ei!

Biserica nu e comunitatea de credință care doar comemorează fapte și revelări ale lui Dumnezeu din trecut ci locul întâlnirii de taină a lui Dumnezeu cu oamenii, în care Dumnezeu Își actualizează și Își dezvăluie prezența și energiile Sale necreate. Dumnezeu ne curățește acum, ne luminează acum, ne scoate din păcate, din patimi, din boli, din neștiință, ne îndreptează și ne îndumnezeiește. Și face toate acestea acum, ca oricând în mijlocul Sfinților Lui.

De aceea noi, azi, retrăim minunea fundării Bisericii, prin aceea că trăim și ne bucurăm în același har, care a coborât peste apostoli cât și peste noi ca darul înfierii Lui.

Diferența dintre Cincizecimea lor, a apostolilor, și a noastră e doar aceea că atunci a fost prima dată.

Dar Cincizecimea noastră și a tuturor celor de dinainte și de după noi înseamnă venirea harului Treimii în noi, de la Botez și în toată viața noastră pământească și cea veșnică, pentru că aici și în Împărăția Lui trăim continuu umplerea noastră de slava Lui.

Orice slujbă și rugăciune a Bisericii înseamnă experierea/ trăirea simplă și copleșitoare a coborârii Lui harice la noi.

Și pe unii ne alină, pe alții ne ridică din tristețe, pe alții ne întărește lucrarea slavei Lui, pe alții ne vindecă, pe alții ne umple de și mai mult har și cunoaștere, pentru că El ni se face toate, prin slava Lui, pentru ca noi să fim împliniți pe deplin.

De aceea noi, cei care trăim în slava Lui, nu cerem dovezi și minuni de la El, pentru că El e prezent cu noi.

Nu putem întreba: „Unde e Dumnezeu?” sau: „De ce nu ne aude Dumnezeu și nu ne scoate dintr-o greutate sau alta?”, pentru că simțind slava Lui, știm că El e aici dar, cu fiecare dintre noi, are o lucrare pedagogică aparte.

Vrea să ne învețe, pe fiecare în parte, altceva.

Și harul iconizat ca flacără pe capetele Sfinților apostoli dar, în același timp, veșmintele lor diferite…ne vorbesc despre faptul că harul e unul dar lucrează daruri și harisme dumnezeiești în oamenii credincioși, pe măsura râvnei și a capacității persoanei fiecăruia.

Dumnezeu nu ne trage la xerox, ci El ne diversifică!

De aceea, Biserica nu e de acord cu eugenia, adică cu transformarea omului și a vieții lui într-un experiment, pentru că Dumnezeu ne face pe fiecare unici și cu daruri personale.

Însă diversitatea personală și a darurilor duhovnicești o trăim având cu toții aceeași ființă umană.

Și pentru că ne leagă ceva pe toți, adică umanitatea și modul experienței umane, atunci toată particularitatea noastră personală e complementară în Biserică și în societate, pentru că fiecare facem altceva, dar toți, la un loc, facem lucruri bune pentru toți.

De aceea e bine să ne ascultăm vocația…și să urmăm calea noastră, cea care ne împlinește.

Adică să urmăm voia lui Dumnezeu, ce simțim că dorește El să fim și să lucrăm noi înșine.

Și când ne știm potențele și ne împlinim darurile, atunci suntem la locul potrivit și nu ca nuca în perete.

Facem ceea ce știm cel mai bine să facem…și atunci simțim din plin împlinirea venită de la Dumnezeu, adică simțirea slavei Sale și pacea conștiinței.

Așadar, iubiți confrați, să ne lăsăm umpluți de pacea lină a lui Dumnezeu, cea care covârșește toată mintea!

Să nu ne împotrivim voii Lui, sălășluirii Lui în noi…pentru că Cel ce vine la noi ne îmblânzește ontologic.

Căci slava lui Dumnezeu e adevărata liniște, bucurie, seninătate, cumințenie a omului și nu sforțările noastre de a fi credibili.

Nu, nu suntem credibili, decât dacă Dumnezeu ne umple de slava Lui!

Și azi, ca în toată clipa vieții noastre, bucuria Lui devine izvor de viață și de lumină în noi, izvor de binecuvântare și de sfințenie, dacă lăsăm ușa inimii deschisă pentru slava Împărăției Sale.

Să Îl lăudăm și să Îl prea slăvim pe Dumnezeul care Își revarsă viața Lui veșnică în noi, pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh Dumnezeu, pentru că întru slava Lui ne mișcăm, trăim și suntem. Amin!

Pr. dr. Dorin Octavian Picioruș - Praedicationes vol. 7

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Pr. conf. dr. Constantin Necula - Cincizecimea ca un exercițiu de Iubire

Pogorârea Sfântului Duh (Cincizecimea sau Rusaliile) Ioan 7, 37-53; 8, 12

În ziua cea din urmă - ziua cea mare a sărbătorii - Iisus a stat între ei şi a strigat, zicând: Dacă însetează cineva, să vină la Mine şi să bea. Cel ce crede în Mine, precum a zis Scriptura, râuri de apă vie vor curge dinlăuntrul său. Iar aceasta a zis-o despre Duhul pe care aveau să-L primească cei ce au crezut în El. Căci încă nu era dat Duhul, pentru că Iisus încă nu fusese prea slăvit. Deci, mulţi din popor, auzind cuvintele acestea, ziceau: Cu adevărat, Acesta este Prorocul. Iar alţii ziceau: Acesta este Hristos. Iar alţii ziceau: Nu cumva din Galileea va să vină Hristos? N-a zis oare Scriptura că Hristos va să vină din seminţia lui David şi din cetatea Betleem, de unde era David? Şi s-a făcut dezbinare în mulţime pentru El. Şi unii dintre ei voiau să-L prindă, dar nimeni n-a pus mâinile pe El. Deci slugile au venit la arhierei şi la farisei, iar aceia le-au zis: De ce nu L-aţi adus? Slugile au răspuns: Niciodată n-a vorbit un om aşa cum vorbeşte Acest Om. Deci le-au răspuns fariseii: Nu cumva aţi fost şi voi amăgiţi? Nu cumva a crezut în El cineva dintre căpetenii sau dintre farisei? Dar mulţimea aceasta, care nu cunoaşte Legea, este blestemată! A zis către ei Nicodim, cel ce venise mai înainte la El noaptea, fiind unul dintre ei: Nu cumva Legea noastră judecă pe om, dacă nu-l ascultă mai întâi şi nu ştie ce a făcut? Ei au răspuns şi i-au zis: Nu cumva şi tu eşti din Galileea? Cercetează şi vezi că din Galileea nu s-a ridicat proroc. Şi s-a dus fiecare la casa lui. Deci, iarăşi a vorbit Iisus, zicând: Eu sunt Lumina lumii; cel ce Îmi urmează Mie nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieţii.

Pogorârea Duhului Sfânt. Deseori redus în discursul public al lumii, poate și din vina noastră, doar ca moment de naștere al Bisericii. Deși se vădește că structura Bisericii vibrează cu mult timp înainte în structura socialului care va fi transfigurat prin Învierea Domnului nostru Iisus Hristos. Pentru că Biserica nu este numai un dat de sus, ci și o restaurare a lumii, o așezare a ei în ordinea Iubirii Întrupate.

La Vecernia mare a Duminicii Cincizecimii ne sunt readuse dinainte textele „așteptării" acestui moment de către poporul lui Israel. Paremiile - fragment de Legământ - ne sunt citite din Cartea Numerii (11, 16-17 și 24-29), Ioil (2, 23-32 și 3, 1-5) și Iezechiel (36, 24-28). Toate amănuntele din text aduc aminte de vărsări ale Duhului Sfânt peste comunități ale poporului celui care-și caută și trăiește Dumnezeul cel Viu. Chiar și peste robi și peste roabe.

Atât de tainic și atât de vădit deopotrivă, încât te emoționează până astăzi. Cum n-ai tresări la imaginea din Iezechiel prin care Domnul Dumnezeu transmite poporului: „Vă voi scoate dintre neamuri și din toate țările vă voi aduna și vă voi aduce în pământul vostru. Și vă voi stropi cu apă curată și vă veți curăți de toate întinăciunile voastre și de toți idolii voștri și vă voi curăți. Vă voi da o inimă nouă și duh nou vă voi da; voi lua din trupul vostru inima cea de piatră și vă voi da inimă de carne. Pune-voi înăuntrul vostru Duhul Meu și voi face să umblați după legile Mele și să păziți și să urmați rânduielile Mele. Veți locui în țara pe care am dat-o părinților voștri și veți fi poporul Meu și Eu voi fi Dumnezeul vostru".

Iar Țara unde inimile nu mai pot fi de piatră, ci numai de carne aprinsă de Duh Sfânt este Biserica. Iar Țara unde idolii nu pot încăpea și Dumnezeu Însuși refuză să fie idolatrizat este Biserica.

Dacă în textele acestea Cincizecimea apare ca o făgăduință - pe care de altfel Poporul lui Israel o și prăznuia ca atare - astăzi, în ziua Pogorârii Duhului Sfânt, făgăduința se împlinește. Îndrăznesc să spun și sub ochii noștri. An după an.

Pogorârea Duhului Sfânt, antidotul Babelului de odinioară și al Babelului idolatru în care ne strecurăm mărturia creștină.

Cincizecimea e medicamentul ce vindecă dezbinarea din noi și între noi. La cântarea Slavei Vecerniei auzim: „Odinioară limbile au fost amestecate pentru îndrăzneala zidirii turnului; iar acum limbile au fost înțelepțite pentru slava cunoștinței de Dumnezeu. Atunci a pedepsit Dumnezeu pe cei nelegiuiți pentru greșeală; acum Hristos a luminat pe pescari cu Duhul. Atunci s-a lucrat felurimea limbilor spre pedepsire; acum se reînnoiește înțelegerea spre mântuirea sufletelor noastre". Astfel se și arată praznicul acesta ca o reînnoire de

înțelepțire. Dintâi a pescarilor de oameni, apostolii. Așa cum dintâi pe Moise a lăsat să coboare Duhul Sfânt, apoi i-a cerut acestuia să adune alți șaptezeci de bărbați pentru a trece peste ei - luând din duhul ce era în Moise - duh prin care să-i înțelepțească pentru a conduce neamul cel izbăvit din Egipt.

Din nor, Dumnezeu le vorbește apostolilor, Hristos Domnul le vorbește din mijlocul lor, din norul de minuni și iubire în care și-a înconjurat trăirea în mijlocul lor. Le vorbește, dacă vreți, din norul de Lumină dintâi pe Tabor arătată, apoi rămasă în miezul lumii prin Înviere. Nedepărtați de Ierusalim, apostolii primesc împlinirea prorociei din Cartea profetului Ioil, cea de-a doua Paremie a serii ce aduce dimineața fără sfârșit a Cincizecimii care este Biserica. În care trăim zi după zi, clipă de clipă.

Pogorârea Duhului Sfânt. Frumusețea Sedelnei de la Utrenie spune sufletului nostru: „Cei ce iubeau pe Mântuitorul s-au umplut de bucurie, și cei ce mai înainte se temeau îndrăzneală au luat. Că Duhul Sfânt S-a pogorât astăzi de sus peste casa ucenicilor și fiecare dintre ei alte lucruri grăia către popoare. Că limbi văzute, ca de foc, s-au răspândit peste ei și nu i-a ars, ci mai mult i-a rourat”. Simple metafore, vor zice unii. Realități din seva cărora ne trăim realismul creștin.

Cât de important este să înțelegem textul Tradiției așezat în astfel de cuvinte! Dintâi înțelegem că Duhul Sfânt bucură numai pe aceia care Îl iubesc pe Mântuitorul. Aceasta este o dovadă în plus a gândului că pedeapsa pentru cei care nu-L iubesc este aceea de a nu-L vedea Înviat. Căci numai în puterea Duhului Sfânt stă descoperirea Mântuitorului ca Înviat.

Apoi înțelegem cum casa ucenicilor se lasă copleșită de Duh Sfânt. Deci Biserica dintâi și din urmă, deopotrivă, este spațiu al iubirii și uceniciei. Orice casă în care locuiesc ucenici devine punct de plinire în Duh Sfânt al Cincizecimii. Poate de aceea la vremea aceasta, marcată de pandemie de Covid și ură, creștinii au făcut exercițiul carantinării în casele lor la vremea pârguirii liturgice a Pătimirilor, Morții și Învierii Domnului. Să trăiască pe viu acest adevăr: fiecare casă de creștin autentic e prilej de Pogorâre de Duh Sfânt. Fără a fi arși, ci înrourați. Adică pregătiți să înflorească în livada duhovnicească a făpturilor minunate date în dar de Hristos Domnul.

Rusaliile, exercițiu de așteptare răbdătoare și iubitoare a făgăduinței Mântuitorului

Făgăduință ce străbate întreaga istorie de până la Cincizecime. Cât de minunat ne rostește aceasta Irmosul Cântării a 5-a, îndată după Catavasii: „Duhul mântuirii, care S-a zămislit în pântecele prorocilor plini de frica Ta, Doamne, și S-a

născut pe pământ, zidește inimi apostolești curate și în cei credincioși drept Se înnoiește; că poruncile Tale sunt lumină și pace”. Pântecele prorocilor care au zămislit cuvintele din care ne-am hrănit în vremea Vecerniei se împlinesc dinaintea noastră în cuvintele bucuriei ce se vestește în Utrenie și împlinește în Liturghie.

Aceasta e cheia praznicului Cincizecimii. O Bucurie desăvârșită în împlinirea ei. Un Rug Nears aprins în mijlocul Lumii. Împreunat mereu cu focul Duhului Sfânt. Idolii cad, topindu-se în El. Patimile noastre se ard în roua Lui de viață dătătoare. Sufletele noastre își schimbă firea, înnoindu-se. E un praznic al Iubirii Înviate. Laudele ne binevestesc: „Duhul Sfânt era din veac și este și va fi, nici început având și nici sfârșit; ci pururea cu Tatăl și cu Fiul este unit și împreună socotit. Viață și de viață făcător; Lumină și de lumină Dătător; Binele Însuși și Izvor de bunătate; prin care Tatăl se cunoaște și Fiul se prea slăvește, și de toți se știe: O putere, o unire și o închinare a Sfintei Treimi”. Acest text ne descoperă, alături de întreaga teologie a prăznuirii Cincizecimii, în ce mod Pogorârea Duhului Sfânt face posibilă vederea și prăznuirea Sfintei Treimi. Pentru că numai luminat de Duh Sfânt ucenicul iubitor care-și trăiește viața în focul nestins al Bisericii poate vedea Lumina cea adevărată a Sfintei și celei de o ființă și Nedespărțitei Treimi.

Pogorârea Duhului Sfânt. Vânați de pescarii de oameni, iubitorii de Hristos apostoli, ne așezăm mereu dinaintea Tainei Bisericii ca oameni care ne căutăm nemurirea. O înțelegem, cu moartea pe frică zdrobind. Poate că anul acesta, mai mult decât în oricare dintre anii vieții noastre, avem de făcut efortul înțelegerii în iubire a prezenței Duhului Sfânt în viețile noastre. Mereu vânate de moarte. Mereu salvate de Biruitorul morții. Întrupat în mijlocul nostru, Dumnezeu nu se retrage în cer. Locuiește cu noi, printre noi. Păcătoși, pătimași, bolnavi, muribunzi agonici. Să zicem dar: Apropie-Te de noi, Doamne, apropie-Te!

Pr. Constantin Necula - Duhul Sfânt, Duhul Adevărului...

Suntem în Sărbătoare la modul absolut al definirii ei. Tot aud (și citesc) cum că cea mai mare sărbătoare a creștinilor este Crăciunul ori Paștile ori... Când de fapt Sărbătoarea cea mai amplă este Biserica, numele și spațiul deplin al Sărbătorii. Confuzia dintre sărbătoare și sărbătoriri - pe care a mizat și mizează orice ideologie - a dus la ideea că pentru sărbători este un timp, iar pentru sărbătoriri alt timp. O fi. Dar trebuie înțeles că Sărbătoarea, în sensul ei cel mai deplin, e dată de prezența lui Dumnezeu în timpul prăznuirii. Un fel de Prânz special la care Dumnezeu este Oaspete și Gazdă deopotrivă. Hrană și Hrănitor. Tocmai din nevoia de a se lăsa surprins de om Dumnezeu-Treimea (Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt) ne dăruiește un timp și un spațiu al Sărbătorii.

Mircea Eliade, uitatul, află rădăcina comună a templului și timpului. Dumnezeu. Iar exultarea prezenței lui Dumnezeu în templu (locaș) și timp (mai ales timp liturgic, deci ritualic) se cheamă Sărbătoare. Duminica aceasta este așadar Sărbătoarea prin excelență a Descoperirii Treimii.

Mai întâi Duminică suntem martorii Cincizecimii. Ai Pogorârii Duhului Sfânt. Peste Casa unde ședeau ucenicii Celui Înviat și Înălțat la cer tocmai pentru a trimite pe Duhul Sfânt, Duhul Adevărului, care să ne învețe toate. Iar prima învățătură ce o primim este aceea că Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt Una sunt. Și de aceea ne grăbim, unim Vecernia cu Liturghia ca să mutăm dimineața de Luni în după-amiaza Duminicii Cincizecimii și să prăznuim și Treimea cea Sfântă. Era nevoie de Pogorârea aceasta de Duh Sfânt sub chipul limbilor de foc pentru a ni

se aprinde inima în cunoașterea Treimii. Fără acest foc ceresc rațiunea noastră nu s-ar fi aprins ca să prindă esența Întrupării Domnului: vederea, cunoașterea, trăirea lui Dumnezeu.

Duhul Sfânt coboară peste ucenici. Precum le promite Domnul Însuși. Duhul umple toată casa în care ședeau ei. O casă plină de Duh Sfânt devine un soi de centrifugă a cuvintelor și sensurilor Evangheliei. Luminați și arși de foc - fără a suferi arsuri, desigur - ucenicii se transformă în apostoli, vestitori și împlinitori ai propovăduirii.

Cartea Faptelor Apostolilor, un izvor istoric vrednic de respect cu mult peste multe dintre cele pe care unii le cred imbatabile, un soi de proces-verbal amănunțit al primelor zile ale Bisericii, descrie cu simplitate episodul (Fapte 2, 1-6). Infuzia de Duh Sfânt anulează diferențele cum numai Dumnezeu știe să o facă. De aceea, zic eu, atunci când e nevoie să anulezi diferențe între oameni nu de legi ieftinite la negoț politic ai nevoie ca Stat, ci de legi scrise cu litera de foc a Duhului Sfânt. În care apelul la spiritualitate să nu fie simplă manipulare spre politic a duhovnicescului. Oameni din părți diverse ale lumii - un soi de lume în miniatură - înțeleg vorbirea galileenilor acelora ce-l însoțiseră pe Galileeanul acela Răstignit despre care ei spun că a Înviat. E un șoc pentru ei. Pentru noi un moment de meditație înțelegerea adâncimii momentului.

Biserica se vădește a fi antidotul momentului Babel. Nici o construcție - fie ea și deșteaptă, ziguratul era o astfel de alcătuire non-formală pentru vreme - nu apropie de Dumnezeu dacă este făcută fără a jertfi orgoliul. Amestecarea limbilor e cea mai mică pedeapsă ce o puteau primi oamenii pentru o scară ce se voia de la pământ la cer.

Când de fapt, am povestit noi împreună în Duminica femeii samarinence, lui Iacob i se arătase o scară ce cobora din cer! Putem înțelege asta și în gestul Voievozilor ori ctitorilor de odinioară care ridicau locașul construit și-l închinau cu evlavie lui Dumnezeu. Pare, prin dinamica icoanei, că acela, ctitorul, primește Biserica din cer și nu cerul o biserică de pe pământ. Așa și pictorii de biserici. Se pleacă dinaintea sfântului protector al Bisericii-locaș ori a Maicii Domnului predând Biserica dinaintea lor. E o predare cu brațele întinse, ca și cum ar prelua locașul de sus. Cum și este.

L-am aflat pe Dobromir cel tânăr făcând aceasta în pictura Snagovului. E un monah de Ev Mediu (un pic peste 1560) rătăcind prin Ierusalimul vremii Mântuitorului. Pe care Îl caută, Îl află și-I închină pictura ca de chivot a Locașului.

Pentru aceasta era nevoie de Duhul Sfânt. Pentru ca aceste planuri de viață vie să se unească în azimutul de har al Bisericii. Biserica-locaș și Biserica-Trup

tainic al Mântuitorului care-i și este Cap. Desigur că oamenii ce zidesc și îngrijesc - să nu spun administrează ori managerizează că sună a economic pur - Biserica sunt nesiguri și uneori nesuferiți. Par că fac parte, uneori, din povestea cu Turnul Babel. Când o fac intenționat nici nu sunt altceva decât niște idolatrii la propriile forțe, la propriile interese. Îndrăznesc chiar a spune că sunt niște nefericiți. Cine îndrăznește să fie nefericit având atât de mult har la îndemână nu poate fi îndreptat ușor. Și uneori caută îndreptățire tocmai în... har. Dar nu prea ține. Căci Dumnezeu nu poate fi înșelat. Dar avem din prea plin pe ceilalți. Oamenii-Duhului care devin în timp oameni-Duh. Care umplu de sens suferințele noastre. Le află chei luminoase celor mai nenorocite tenebre. Deschid uși ce par încuiate în sufletele noastre. Ne ajută să vedem, vindecând orbirile. Ne ajută să rostim adevărul, vindecându-ne de absolutismul nenorocit al minciunii. Inclusiv al minciunii de sine. Sunt oamenii-Duh care ne cheamă în casa unde șed apostolii. Locașul unde timpul este cu Dumnezeu, adică un timp îndumnezeit. Căci vedem și noi că deși duhul bate precum vântul nu se aprinde decât acolo, peste comunitatea foștilor ucenici fricoși. Deveniți, prin har, apostoli neînfricați.

Pogoară Duhul Sfânt. Ne aprinde ca să prindem în retina sufletului Sărbătoarea Treimii. Nimic nu mai este atât de complicat în creștinism de când a renunțat să fie religie și a devenit mod de viață. Oamenii-Duh umplu de sens vederea Treimii. Nu mai este simplă adorația, ci și Cuminecare. Chiar fragmentată uneori de o putere seculară ea nu se secularizează niciodată. Căci Dumnezeu nu poate fi lipsit de Duhul Său Sfânt niciodată. Cine sărăcește pe Dumnezeu de Una din Persoanele cele ce-L fac Veșnic, Unul și Sfânt atentează la veșnicia, unicitatea și sfințenia Sa. Au pățit-o infatuații judecători din Joia și Vinerea mare, de la care abia au trecut cincizeci de zile indiferent câți ani ar fi trecut. Au pățit-o și o pățesc toți aceia care caută să strice Treimea de dragul troicilor lor ideologice. Harul lui Dumnezeu se strecoară în viețile noastre cu smerenia Mirelui în căutarea surâsului Miresei Iubite. Biserica-Mireasă naște Oamenii-Miri și oamenii-Duh caută să-i țină vii, legați de veșnicia și nemurirea Împărăției Treimii. E sensul deplin al Sărbătorii.

Îndrăznesc să adaug un gând pentru sibieni. E hramul cetății noastre. Un hram legat de Dumnezeu, ca toate hramurile. O, Treime din cer sprijinind, în accepțiunea arhiereilor și preoțimii românești din Transilvania, treimea unității de Neam. Căci Moldova, Țara Românească și Transilvania asemeni unei troițe de Neam se află în miezul României. Iar toate celelalte regiuni izbucnesc din Crucea Unității asemeni razelor Învierii din Crucea Patimii lui Hristos. Așa gândeau ei. Noi gândim ca noi. Uneori așa. Alteori altfel. Dar trebuie să recunoaștem că avem nevoie mare de oameni-Duh și oameni-Miri pentru ca Țara să rămână întreagă. Întreagă nu cum ne-a dăruit-o Trianonul, ci cum ne-au dat-o

moştenire cei care credeau că o Treime din cer uneşte troiţa România şi razele ei într-o singură Patrie.

Sursa: tribuna.ro

**Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!**

Pr. Constantin Necula - Ce va să fie aceasta? (Faptele Apostolilor 2,12)

Cincizecimea e praznicul a cât a mai rămas iubire în lume, a cât a mai rămas credință și lucrare în Duhul Sfânt. Să nădăjduim că mai avem ce prăznui. Pentru că dincolo de darul Domnului nostru Iisus, Cincizecimea e și disponibilitatea noastră la colaborarea cu Duhul Sfânt. Să fie, dar, Sărbătoare! Să fim Sărbătoare!

După Înviere, Domnul Hristos își încurajează ucenicii prin prezență. Iartă. Nimic din cuvintele Domnului de după Înviere nu judecă, nu cântărește răutatea celor ce l-au osândit. Ei dispar cu totul din istoria mântuirii. Sunt șterși, ca și cum nu ar fi existat. Domnul Se înalță la cer și doi bărbați - îmbrăcați în haine albe - le binevestesc apostolilor ce-și tulburaseră, cel mai probabil inima cu plecarea Sa: ***„Bărbați galileeni, de ce stați privind la cer? Acest Iisus, care S-a înălțat de la voi la cer, astfel va și veni, precum l-ați văzut mergând la cer" (Faptele Apostolilor 1, 11).*** Ce rămâne este comunitatea apostolilor, familia duhovnicească a Sa. ***„Și când au intrat (în Ierusalim), s-au suit în încăperea de sus, unde se adunau de obicei: Petru și Ioan și Iacov și Andrei, Filip și Toma, Bartolomeu și Matei, Iacov al lui Alfeu și Simon Zelotul și Iuda al lui Iacov. Toți aceștia într-un cuget stăruiau în rugăciune, împreună cu femeile și cu Maria, mama lui Iisus, și cu frații Lui" (Faptele Apostolilor 1, 13-14).*** E modelul dintâi al Bisericii, pattern-ul absolut al comunității creștine, pe care unii - chiar teologi cu state - îl confundă uneori cu un ONG. Ceea ce ne spune, de fapt, Evanghelia este că Duhul Sfânt nu poate fi prezent fără această familiaritate, fără această comuniune de inimi, fără această stăruință în rugăciune și mărturisire. Sunt 120 de oameni strânși tocmai de acest model, de propovăduirea lui Petru. Ce anulase frica de autoritățile Templului, ce izvodise această comunitate dacă nu încrederea reciprocă, așezarea în iubire și părtășia ce cuvânt

rar, nu-i așa - inter-umană. Pentru că Duhul Sfânt nu poate pogorî peste stafii morale și fantome sufletești, nu se poate așeza peste suflete vide, lipsite de omenie. Bate duhul precum vântul, dar nu bate decât peste sufletele dispuse se primească această lucrare de a crește în Duh Sfânt comuniunea.

În acest „regim de așteptare" îi surprinde Cincizecimea pe apostoli și mica lor comunitate, familie ce stă la rugăciune în foișorul frângerii Pâinii și Istoriei. Cât de important este că ucenicii au intuit că numai în Foișorul celei dintâi Liturghii și celei dintâi Iertări - țineți minte, desigur, cum a intrat Domnul pe ușile încuiate la ei, fricoșii, arătându-și rănile dăruite de omenitatea pentru care se jertfise, și nu o dată, ci de două ori, ultima dată special pentru Toma și, prin el, pentru noi - se pot adăposti. Aveau nevoie de Prezența sa, de amintirea comună asupra Prezenței Domnului. Aici era totul impregnat de El. Poate din acest motiv și noi dăm fuga mereu la Biserică, la foișorul nostru de jos ce ține legătura cu Foișorul cel de Sus. Din dorința de a fi cu El, în Prezența Lui. Pare paradoxal, nu-i așa, că această Prezență este relevată tocmai de absența Lui din Mormânt, în dimineața Învierii. Iar Duminica este, și pentru creștinismul de azi, o trecere din Zorii Învierii în amiaza fără sfârșit a Cincizecimii - o zi-taină care ține în ea aducerea aminte de toate Tainele prezenței lui Dumnezeu.

Aceasta se împlinește în ziua Cincizecimii sub tensiunea aceasta incredibilă a Pogorârii Duhului Sfânt: ***„Și din cer, fără de veste, s-a făcut un vuiet, ca de suflare de vânt ce vine repede, și a umplut toată casa unde ședeau ei" (Faptele Apostolilor 2.2).*** Nu. Nu este nimic spectacular, absolut nimic nu seduce mulțimea. Totul este discret, cuminte și înfricoșător deopotrivă. Rezultatul - vuiet, arătarea de limbi de foc împărțite pe fiecare dintre ei, umplerea de Duh și vorbirea în alte limbi decât cele ce le stăpâneau în dialog trece dinspre camera comuniunii spre cetatea vestirii celei dintâi. Planul misionar la apostolilor - care a devenit al Bisericii născute în vuietul Cincizecimii - este prezentat de Domnul astfel: ***„Ci veți lua putere, venind Duhul Sfânt peste voi, și Îmi veți fi Mie martori în Ierusalim și în toată Iudeea și în Samaria și până la marginea pământului" (Faptele Apostolilor 1.8).*** Sunt cele din urmă cuvinte rostite Față către față de Mântuitorul. Testamentul Său misionar care nu s-ar fi împlinit fără Pogorârea Duhului Sfânt. În ce mod s-au țesut astfel comunitățile încât astăzi vedem cum s-a împlinit prorocia Mântuitorului ține tot de taina Duhului Sfânt. De aceea cred că Biserica nu va cădea niciodată, pentru că scapă grilelor umane, experienței umane propriu-zise. Nu poate cădea sub presiunea umană. Pentru că avem Duhul Sfânt garant al înmulțirii dragostei, mai ales unde ea deja se crește pe sine, se dăruiește rodirii în Duhul Sfânt.

Sfântul Serafim de Sarov, întrebat de un ucenic care este scopul vieții creștine, a răspuns fără echivoc: Dobândirea Duhului Sfânt! Cu alte cuvinte, disponibilitatea de iubi pentru ca Duhul Sfânt să crească iubirea. Disponibilitatea de a

te ruga, pentru ca Duhul Sfânt să crească rugăciunea. Din nimic a făcut Dumnezeu cerul și Pământul, Biserica însă a făcut-o din Trupul tainic al lui Hristos în care noi ne articulăm prin iubire, prin împreună-lucrare, prin rugăciune. De aceea, Cincizecimea e praznicul a cât a mai rămas iubire în lume, a cât a mai rămas credință și lucrare în Duhul Sfânt.

Să nădăjduim că mai avem ce prăznui. Pentru că dincolo de darul Domnului nostru Iisus, Cincizecimea e și disponibilitatea noastră la colaborarea cu Duhul Sfânt. Să fie, dar, Sărbătoare! Să fim Sărbătoare!

Sursa: tribuna.ro

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Preot Gheorghe Sălăgian - Ortodoxia - Stâlpul de lumină al bisericii răsăritene "ieri şi astăzi şi în veci acelaşi"

"Dar vă spun Eu vouă adevărul: De folos este ca Eu să Mă duc. Că dacă nu Mă voi duce, Mângâietorul nu va veni la voi; iar dacă Mă voi duce, Îl voi trimite la voi. Şi El odată venit, va vădi lumea de păcat şi de dreptate şi de judecată" (Ioan 16, 7-8).

De aici reiese căci Duhul Sfânt va rupe vălul ignoranţei şi va da pe faţă (va vădi) trei realităţi care-i privesc pe oameni:

- → *păcatul acestora de a nu-L fi recunoscut pe Iisus drept Fiul lui Dumnezeu;*
- → *dreptatea lui Iisus de a Se fi declarat pe Sine Fiul lui Dumnezeu, atestată prin revenirea Sa la Tatăl; în final,*
- → *Dumnezeu îl judecă şi îl condamnă pe Satana.*

Mai departe Mântuitorul zice: "***Dar când va veni Acela, Duhul Adevărului, El vă va călăuzi întru tot adevărul; că nu de la Sine va grăi, ci cele ce va auzi va grăi şi pe cele viitoare vi le va vesti***" (Ioan 16,13).

Prin aceste cuvinte Mântuitorul ne arată că Duhul Sfânt nu conduce la sau spre un adevăr exterior, ci în interiorul adevărului deja revelat (descoperit) prin Iisus Hristos. Revelaţia însă e incompletă, din cauza neputinţei omeneşti de "a purta" adevărul divin în întregime şi dintr-odată; ea se va desăvârşi treptat şi în timp, prin lucrarea Sfântului Duh în Biserică.

Acesta mai este şi un text fundamental pentru instituirea Sfintei Tradiţii (Sinoadele Ecumenice, opera Sfinţilor Părinţi). În continuare Mântuitorul mai afirmă: "***Acela Mă va slăvi, pentru că dintru al Meu va lua şi vă va vesti***" (Ioan

16,14). Acestea sunt şi cuvintele Domnului, Care ne îndeamnă să întâmpinăm intrarea noastră, a creştinilor de astăzi, într-o "societate a globalizării". Păşind spre moarte, Mântuitorul Se duce spre biruinţă, "***cu moartea pe moarte călcând***".

Moartea şi Învierea Domnului vor fi urmate, aşadar, de Pogorârea Sfântului Duh peste ucenici, pentru ca întreaga lor fiinţă să fie cuprinse de Adevăr, după cum zice Mântuitorul: "***Iar când va veni Mângâietorul, pe Care Eu Îl voi trimite de la Tatăl, Duhul Adevărului, Cel ce din Tatăl purcede, Acela va mărturisi despre Mine***" (Ioan 15,26).

Purcederea (de la latinescul procedo) este mişcarea prin care Duhul Sfânt izvorăşte din Tatăl şi Se odihneşte în Fiul, într-o permanentă comuniune treimică. **Sfântul Duh este şi "Duhul Adevărului", pentru că prin El şi prin lucrarea Sa în lume cunoaştem adevărul total despre Dumnezeu.** Acesta a fost şi textul fundamental pentru elaborarea şi formularea articolului 8 din Simbolul Credinţei.

Mai presus de toate, în aceste texte se evidenţiază cuvântul "adevăr", întrucât Adevărul a devenit eveniment în istoria mântuirii, descoperindu-se, în mod definitiv în Iisus Hristos, Cuvântul întrupat. ***Umblând pe pământ, Fiul lui Dumnezeu a căutat locul în care trebuie să aşeze "piatra din capul unghiului" şi l-a găsit, nu în altă parte, ci în adâncul fiinţei Apostolilor Săi, peste care pogoară Sfântul Duh în ziua de Rusalii.***

Mai tare decât orice granit este Adevărul, fiind piatra pe care nu o poate roade dintele vremii, căci pe ea Hristos Şi-a zidit Biserica, după cum El Însuşi zice: "***Şi Eu îţi spun ţie că tu eşti Petru şi pe această piatră voi zidi Biserica Mea şi porţile iadului nu o vor birui***" (Matei 16,18).

Relaţia semantică Petru-piatră din acest verset este următoarea: În limba greacă, primul termen este substantiv de gen masculin: o petros şi înseamnă piatră în sens generic, materie pietroasă, simbol al durităţii ("tare ca piatra") sau al insensibilităţii ("inimă de piatră"), dar piatră mobilă, cu dimensiuni între pietricică şi pietroi; al doilea termen e substantiv de gen feminin: e petra şi înseamnă eminamente "stâncă", aceasta fiind şi simbol al imobilităţii ("neclintit ca o stâncă").

Aşadar, traducerea riguros exactă a textului este: "tu eşti Petru şi pe această stâncă voi zidi Biserica Mea", dar, în acest caz, ea nu mai poate reproduce jocul de cuvinte în virtutea căruia Iisus i-a schimbat lui Simon numele în Petru. Consecinţa exegetică este aceea că expresia: "pe această piatră" (epitavte te petra) nu se referă la persoana lui Petru, ci la mărturisirea acestuia din versetul 16: "***Tu eşti Hristos Fiul lui Dumnezeu Cel Viu***", ca temelie a Bisericii lui

Hristos. De altfel, adresându-i-se lui Petru, Iisus fusese cât se poate de limpede: "***pe această stâncă voi zidi Biserica Mea***", nu Biserica Ta. Deci Biserica este a lui Hristos, nu a lui Petru, nici a papei de la Roma, care se consideră succesorul lui Petru.

În această privinţă, în zilele noastre este nedreaptă pretenţia greco-catolicilor de restitutio in integrum a tuturor bisericilor din Transilvania pe care le susţin că în baza CF-urilor ar trebui să fie a lor, ei fiind adevăraţii proprietari. MINCIUNĂ!

Adevăratul proprietar este Hristos, iar CF-urile nu au a fost elaborate de statul român, ci de puterea austriacă şi mai târziu austro-ungară. De aici se poate cunoaşte adevărata Biserică trădătoare de neam şi ţară, pusă în slujba unei puteri străine. Aceasta este BISERICA GRECO-CATOLICĂ. Întemeiată pe credinţa Sfinţilor Apostoli, martori oculari ai Învierii Dmnului, Biserica rămâne pentru totdeauna apostolică, ea fiind mărturisirea lui Hristos pe pământ, după cum Însuşi Mântuitorul le zice Apostolilior: "***Şi iată, Eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârşitul veacului***" (Matei 28,20).

Pe această stâncă a Adevărului Bisericii ne-a zidit şi pe noi întru Ortodoxie, Sfântul Apostol Andrei. De aceea, "stâncă" este şi credinţa noastră, "Legea strămoşească", în sensul în care Adevărul ei îl cuprinde pe Hristos, Care zice: "***Eu sunt Calea, Adevărul şi Viaţa. Nimeni nu vine la Tatăl decât prin Mine***" (Ioan 14,6). Prin urmare, pe de-o parte, adevărul credinţei noastre este piatră, este stânca existenţei noastre omeneşti, este fidelitatea Dumnezului viu, pe care omul se poate sprijini cu toată nădejdea, dar, pe de altă parte, este şi "***ca un semn care va stârni împotriviri***" (Luca 2, 34). Prin dumnezeirea Sa – neînţeleasă – sau rău înţeleasă – Iisus şi adepţii Săi vor deveni obiectul a numeroase dispute, contraziceri, contestări şi persecuţii.

Este tocmai ce urmează în istorie a săvârşi Sfântul Duh, călăuzind omenirea spre "***tot adevărul***", dar şi "***va vădi lumea de păcat, de dreptate şi de judecată***" (Ioan 16,8). Departe de a ne închipui că aceste cuvinte ale Domnlui ar putea fi surpate prin tâlcuiri eronate; dimpotrivă, cuvintele Dumnezeului-Om dobândesc o nouă strălucire în urma eventualei contestări a sensului lor autentic, cu obligaţia revenirii la înţelegerea lor ortodoxă. Aceste cuvinte sunt izvoare din care ţâşneşte Adevărul şi Viaţa, nu provenind de la oameni, ci de la Dumnezeu.

Credincioşii noştri nu sunt chemaţi să le utilizeze, cunoscându-le din exterior, ci să le primească "cuminecându-se" cu ele. De asemenea, ei nu sunt chemaţi să le folosească în sensul în care ar întreprinde cu ele un contraatac, ceea ce ar însemna o acţiune creatoare de conflict.

Într-o perspectivă autentic ortodoxă, recurgerea noastră la adevăr nu poate fi decât o lucrare ce se opune conflictului de idei, relevând în schimb evidenţa;

deci nu contraatac, ci ceea ce se opune atacului însuşi. Vremea noastră este o epocă ce deschide noi căi de ieşire în evidenţă a multor atitudini, iniţiative şi acţiuni ce contravin adevărului învederat de Duhul Sfânt, tocmai pentru că izvorăsc de pe pământ şi numai de pe pământ. În ceea ce priveşte adevărul, principala lui confruntare nu este numai relativismul sau erezia, ci de-a dreptul păcatul. De fapt, păcatul este agentul care se înfiripă în relativism, anarhie şi nihilism ca o tumoare malignă ce apare şi se dezvoltă în istorie, generează o criză internă, care atinge resorturile intime ale oamenilor, persoane singulare, familii şi popoare. Fiind vorba despre popoarele creştine, această rană de moarte le pune la încercare toate structurile de obşte, tot ce aparţine etnogenezei lor. Amin.

***

"Dar Mângâietorul, Duhul Sfânt, pe Care-L va trimite Tatăl în numele Meu, Acela vă va învăţa toate şi vă va aduce aminte despre toate cele ce v-am spus Eu" (Ioan 14,26).

Sfânta noastră Biserică Ortodoxă prăznuieşte astăzi Pogorârea Duhului Sfânt, venirea Lui în chip de limbi de foc peste Sfinţii Apostoli, care erau adunaţi, cu uşile încuiate, în acelaşi loc unde serbaseră Paştile cu Învăţătorul lor.

Iată, referatul biblic în această privinţă: "***Şi când a sosit ziua Cincizecimii*** (împlinirea perioadei de cincizeci de zile de la Paşti; sărbătoare prin care era celebrat legământul dintre Dumnezeu şi Israel, conform Levitic 23,15-21; Deuteronom 16,9-11; şi înnoirea legământului conform 2 Paralipomena 15,10-13), ***erau toţi împreună la un loc*** (cei 12 Apostoli***). Şi fără de veste s-a făcut din cer un vuiet ca de suflare de vânt ce vine repede şi a umplut toată casa unde şedeau. Şi limbi ca de foc*** (semn văzut al darului de a vorbi în limbi străine) ***li s-au arătat, împărţite, şi au şezut pe fiecare dintre ei. Şi s-au umplut toţi de Duhul Sfânt şi au început să grăiască în alte limbi, precum le dădea lor Duhul a grăi. Şi erau locuind în Ierusalim Iudei, bărbaţi cucernici, din toate neamurile care sunt sub cer*** (oameni din diaspora iudaică, veniţi la Ierusalim pentru sărbătoarea Cincizecimii; emigranţi care-şi pierduseră limba maternă şi o vorbeau pe aceea a ţării în care trăiau; acestora li se mai adăugau prozeliţii – adică păgânii convertiţi la iudaism). ***Şi când s-a făcut vuietul acela, s-a adunat mulţimea şi s-a tulburat, căci fiecare îi auzea pe ei vorbind în limba sa. Şi erau uimiţi toţi şi se minunau, zicând: Iată, nu sunt oare galileeni toţi aceştia care vorbesc? şi cum de auzim noi, fiecare, limba noastră în care ne-am născut?, Parţi şi Mezi şi Elamiţi şi cei ce locuiesc în Mesopotamia, în Iudeea şi în Capadocia, în Pont şi în Asia, în Frigia şi în Pamfilia, în Egipt şi în părţile Libiei cea de lângă Cirene, şi Romani aflaţi în trecere, Iudei şi prozeliţi, Cretani şi Arabi, îi auzim pe ei vorbind în limbile noastre despre***

măreţiile lui Dumnezeu! Şi toţi erau uimiţi şi nu se dumireau, zicând unul către altul: Ce va să fie aceasta? Iar alţii, luându-i în bătaie de joc, ziceau că sunt plini de must" (Faptele Apostolilor 2,1-13).

Ziua când s-a săvârşit această minune era ziua duminicii, a zecea zi de la Înălţarea la cer a Mântuitorului şi a cincizecea de la Paşti. În această zi evreii serbau şi ei sărbătoarea Legii Decalogului, adică ziua când Dumnezeu i-a dat tablele legii lui Moise pe Muntele Sinai. În aceeaşi zi, ***Duhul Sfânt Se coboară peste ucenici să întărească Legea cea Nouă – Legea Harului şi a iubirii, care pune sfârşit Legii Vechi.***

Această zi este o zi de bucurie, de recunoştinţă şi de iubire pentru toată creştinătatea: este ziua CINCIZECIMII! Este ziua de RUSALII!

Cuvântul RUSALII provine de la sărbătorea romană ROSALIA, ziua pomenirii morţilor prăznuită în timpul când înfloreau trandafirii şi care avea loc cam în acelaşi timp cu a comemorării pogorârii Duhului Sfânt.

În ziua de Rusalii, Sfântul Duh pogoară în foişorul din Ierusalim, în chipul limbilor de foc, pentru a fi prezent în lume într-un mod deosebit de felul prezenţei şi lucrării Sale pretutindeni în creaţie. Sionul devine Noul Ierusalim, alianţa definitivă a lui Dumnezeu cu credincioşii Săi, Sfânta Biserică, locul în care Dumnezeu este de faţă cu adevărat şi sălăşluieşte cu credincioşii Săi în istorie.

Rusaliile sunt Paştile cele de foc care fac să se schimbe la faţă făptura. ***E sărbătoarea care descoperă în sine sensul profund al iconomiei divine, împărtăşirea omenirii credincioase de Duhul lui Dumnezeu, întreaga fire creată dobândeşte un reflex de veşnicie, existenţa însăşi fiind atinsă de un invizibil har divin.***

Sublimă în măreţia ei, această zi este priveliştea existenţei restabilită în paradisul dintâi, temeiul şi nădejdea unirii credincioşilor într-o singură şi mare familie a lui Dumnezeu. Nu ar putea fi această imagine înveşmântată în frumuseţe cerească idealul unei societăţi ce tinde spre globalizare? Nimeni nu ar putea spune că în înţelesul acesta omenirii nu i s-ar oferi o şansă. Rămâne însă îndeplinirea unei condiţii absolute: Lumea insăşi într-adevăr să tindă a deveni Biserică! nu o biserică ecumenică în care se nivelează toate credinţele, acceptându-se toate bune, ci Biserica Primară care s-a născut la CINCIZECIME şi care nu este astăzi alta, decât Biserica Ortodoxă.

Când spun acest lucru, mă bazez pe un mare argument şi anume acela că Pogorârea Sfântului Duh a fost împlinirea spuselor Mântuitorului. O minune asemănătoare cu aceea din ziua Rusaliilor, când S-a pogorât Duhul Sfânt în

chip de limbi de foc, se petrece şi în zilele noastre la Ierusalim, în fiecare an, la Paşte. Acolo vine în fiecare an Sfânta Lumină de la Dumnezeu, care atestă că ORTODOXIA este CREDINŢA DREAPTĂ ŞI ADEVĂRATĂ, că numai la ortodocşi şi la Paştele Ortodox se coboară acestă Lumină Sfântă. Prin această minune Hristos Domnul ne arată care este DREAPTA CREDINŢĂ, adică ORTODOXIA.

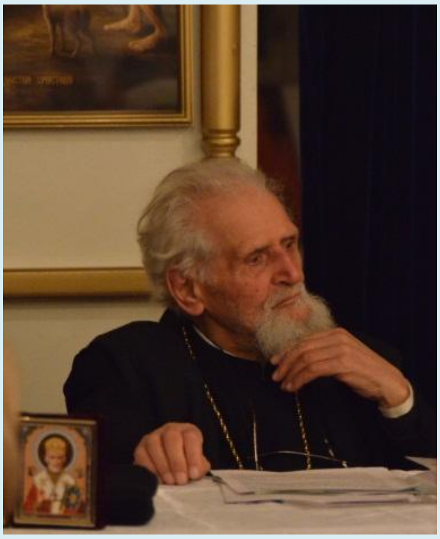
Vorbind în sensul deschiderii Ortodoxiei spre lume, constatăm mai întâi că, din viaţa omenirii de atăzi, nu a dispărut orice năzuinţă de înfăptuire a dreptăţii pe pământ. Fapt este că o binecuvântare cerească însoţeşte aspiraţiile profund umane de întrajutorare, de înţelegere şi bunăvoire dintre persoanele şi popoarele ce trăiesc împreună.

E adevărat şi aceea că, de aici nu rezultă că Biserica s-ar identifica cu lumea, dar nici aceea că s-ar depărta de lume, închizându-se în sine. Afirmarea unei responsabilităţi majore a Bisericii faţă de lume rezultă dintr-o unitate a ei cu creaţia, care nu exclude nici deosebirea dintre Ecclesia şi Oikoumena (Biserică şi lume).

Depinzând în întregime de lucrarea Duhului Sfânt, Biserica aparţine tuturor oamenilor şi tuturor veacurilor. Ea nu se închide nici în circuitul lucrării sale sacramentale imediate, ci cuprinde creaţia, universul uman şi cosmic, în manifestarea însăşi a Tainei lui Hristos. Amin!

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Părintele Ion Cârciuleanu - Duminica Rusaliilor

Duminica de astăzi, în calendarul nostru ortodox, este numită Duminica Sfântului Duh sau a Rusaliilor, iar poporul nostru drept credincios îi mai spune şi Duminica Mare.

După expresia **Sfântului Ioan Gură de Aur** ea reprezintă "***metropola sărbătorilor, încununarea praznicelor şi fructul făgăduinţei Domnului***", căci Mântuitorul a zis: "***Dacă voi pleca, voi trimite alt Mângâietor şi nu vă voi lăsa orfani***" (Ioan 14, 18; 16, 17).

La cincizeci de zile după înviere şi la zece zile după înălţarea la cer, Mântuitorul Iisus a împlinit făgăduinţa dată Apostolilor Săi, împlinind, totodată, lucrarea Sa mântuitoare începută odată cu Naşterea în Betleem. Această lucrare, care a culminat cu răstignirea pe cruce şi învierea din morţi, ar fi rămas neîmplinită şi fără folos pentru toţi oamenii din toate timpurile şi locurile, dacă n-ar fi întemeiat Biserica şi n-ar fi aşezat într-însa Sfintele Taine prin pogorârea şi lucrarea neîntreruptă a Duhului Sfânt în Biserică.

"Spuneţi-mi, zice Sfântul Ioan Gură de Aur, care din cele ce se ţin de mântuirea noastră nu ne-au fost date prin lucrarea Duhului Sfânt?" Şi, enumerând darurile toate, începând cu înfierea în Sfântul Botez, iertarea păcatelor, darurile descoperirilor şi vindecărilor minunate, încheie cu "prin darul Acestuia noi, care trăim în Har, am ajuns (cel puţin unii), din oameni îngeri, fără să schimbăm firea ci, ceea ce este mai minunat, rămânând în firea cea omenească, arătăm vieţuirea îngerilor".

Cum s-a petrecut această întâmplare minunată? Era ziua Rusaliilor, zi de mare sărbătoare, stabilită în amintirea acelei zile din vremuri de demult trecute, când Moise a primit din mâna lui Dumnezeu, pe muntele Sinai, tablele Legii. Întreg Ierusalimul îmbrăcase haină de sărbătoare. La Ierusalim sosise o mulţime

mare de popor, venit din toată lumea, pentru a sărbători împreună, la loc sfânt, această mare zi de sărbătoare.

Era pe la ora a treia din zi, după orarul nostru cam ora 9 dimineaţa. Toată lumea se pregătea să meargă la templu, pentru a se ruga şi a aduce jertfele cuvenite. Apostolii se adunară în acea oră de rugăciune în camera unde Domnul cinase cu dânşii, şi îşi îndreptară gândul şi inimile către Domnul din ceruri, rugându-L, cu rugi fierbinţi, să nu-i lase singuri.

Sfântul Evanghelist Luca ne spune că deodată "***a venit vuiet ca de vijelie care trece şi a umplut toată casa… şi li s-au arătat împărţite nişte limbi de foc şi toţi s-au umplut de Duhul Sfânt***".

Aceste limbi de foc ale Duhului Sfânt, care s-au pogorât asupra lor, au făcut ca dintr-odată, să li se lumineze minţile. Ei înţeleg acum pe deplin motivele pentru care Domnul a ţinut să-şi jertfească pe cruce, viaţa. A făcut-o pentru mântuirea noastră. Frica lor dispare. Pătrunşi de un nou suflu de viaţă, ei văd că nu pot rămâne ca până acum, tăcuţi, ci au datoria sfântă să iasă în faţa tuturor şi să spună lumii întregi cine este Domnul Iisus Hristos şi ce a făcut El pentru omenire.

Duhul Sfânt, care pe cele neputincioase le tămăduieşte, pe cele neştiutoare le înţelepţeşte, pe cele întunecate le luminează, pogorându-se asupra Apostolilor, le-a pătruns fiinţa şi i-a transformat, pregătindu-i pentru marea misiune ce o aveau de făcut.

- ✓ ***Duhul Sfânt le-a luminat minţile să pătrundă Scripturile şi sensul adânc al învăţăturii şi jertfei Domnului.***
- ✓ ***Duhul Sfânt le-a întărit voinţa şi le-a prefăcut frica în curaj, încât nu i-a mai putut opri nimic în misiunea lor, că nu i-au mai speriat ameninţările, iar închisorile nu le-au putut înfrânge elanul.***
- ✓ ***Duhul pogorât asupra lor în limbi de foc le-a încălzit inimile, le-a topit egoismul, prefăcându-l în jertfelnicie. Acest foc ceresc le-a prefăcut mânia în îndelungă răbdare şi le-a schimbat mândria în umilinţă.***

Umpluţi de Duhul Sfânt, ei au primit darul de a se face înţeleşi de mulţimea iudeilor adunaţi la sărbătoare în Ierusalim, din toate părţile lumii. Aceştia, care de multă vreme uitaseră limba părintească, vorbind fiecare limba poporului în mijlocul căruia soarta îi aruncase, auzeau acum tainele lui Dumnezeu în limba pe care o înţelegeau.

Iudeii localnici nu înţelegeau nimic şi din această pricină li se părea că apostolii sunt beţi.

Sfântul Apostol Petru, auzind aceste bănuieli, ia cuvântul şi le spune, cu multă îndrăzneală, şi cu multă însufleţire, că ei nu sunt beţi de vin, căci este încă ora a treia din zi (9 dimineaţa), ci astăzi s-au împlinit cuvintele profeţilor care, inspiraţi fiind de sus, cu multe veacuri înainte ziceau că vor veni vremuri când Domnul din ceruri va trimite pe Duhul Său cel Sfânt şi îi îndeamnă să-şi amintească de proorocia lui Ioil care zice: "***În zilele cele din urmă voi turna din Duhul Meu peste tot trupul…***" (Ioil 3, 1). Şi, vorbind el aşa, fiecare a auzit şi a înţeles în graiul său ceea ce predica apostolul Domnului.

Uimiţi de această minune şi copleşiţi de puterea de convingere cu care grăiau Apostolii, s-a topit din inimile celor de faţă toată necredinţa şi, plini de adâncă căinţă, ei întreabă pe Apostolul Petru ce trebuie să facă pentru a putea deveni şi ei părtaşi de graţia divină şi de marile binecuvântări ale operei de mântuire, plinite de Domnul Iisus Hristos.

Apostolul Petru le răspunde că ei trebuie să se lepede de viaţa lor cea păcătoasă, să făgăduiască Domnului că vor duce o viaţă plăcută lui Dumnezeu, să se boteze şi să rămână, pentru totdeauna, credincioşi lui Iisus Hristos, care s-a jertfit pentru ei, făgăduindu-le şi lor că Duhul Sfânt al lui Dumnezeu îi va ajuta, întări şi însufleţi şi pe dânşii, ca să devină şi să rămână "copii dragi" ai lui Dumnezeu.

Însufleţiţi de cuvintele Apostolului Petru, ei acceptă, cu multă însufleţire, să se boteze. Trei mii primesc în acea zi Botezul şi alţii îi urmează, punând în acest chip temelia văzută a Bisericii lui Hristos.
Aceasta a fost lucrarea Duhului Sfânt la cele dintâi Rusalii, când s-a arătat sub chipul vântului ce sufla repede, şi al limbilor de foc. Aşa s-a născut Biserica.

- ✓ ***Duhul Sfânt de atunci lucrează în lume şi împărtăşeşte omenirii dragostea şi bucuria, pacea şi îndelungă răbdarea, bunătatea şi facerea de bine, credinţa, blândeţea şi înfrânarea*** (Galat. 5, 22-23).
- ✓ ***Acest Duh luminează minţile pentru înţelegerea adevărului, întăreşte voinţele pentru lupta contra răului, curăţă simţurile şi inimile prefăcându-le în temple ale lui Dumnezeu*** (I Cor. 3, 16, 2; II Cor. 6, 16).
- ✓ ***Acest Duh, despre care Sfânta Scriptură spune că la facerea lumii se purta pe deasupra adâncului*** (Fac. 1, 2), ***a menţinut credinţa în sufletele alese şi a ţinut nădejdea în mântuire.***
- ✓ ***El a făcut din oameni de rând vestitori ai voinţei lui Dumnezeu.***
- ✓ ***El a ridicat din rândul mulţimii profeţi de foc, i-a inspirat şi i-a menţinut la cârma spirituală a unui neam.***
- ✓ **El a inspirat Scriptura, acest depozit sacru al omenirii.**

- ✓ ***El a curăţat şi a sfinţit locaşul în care Mântuitorul a luat fiinţă omenească.***
- ✓ ***Pe acest Duh, care s-a pogorât sub formă de porumbel asupra capului lui Iisus la botez, I-a promis Domnul că-l va trimite şi Apostolilor, ca să-i mângâie şi să-i călăuzească în tot adevărul*** (Ioan 14, 15-16).

Sărbătoarea Cincizecimea sau Rusaliile cinsteşte un fapt permanent, e binecuvântare în Biserică şi în sufletele credincioşilor până la sfârşitul veacurilor.

Când Duhul lui Dumnezeu a venit peste Apostoli, El n-a apărut ca un fapt unic şi trecător, ci a început o epocă fără de sfârşit, a rămas în Biserică până azi şi va rămâne până la sfârşitul lumii, considerată ca "**Trup tainic al lui Hristos**". Acest adevăr ni-l arată Mântuitorul care a zis la Cina cea de Taină: "***Ruga-voi pe Tatăl Meu şi El vă va da un alt Mângâietor, care să rămână cu voi în veac***" (Ioan 14, 16).

Aşadar, ***această făgăduinţă s-a împlinit când Duhul Sfânt s-a pogorât în limbi de foc asupra Apostolilor şi, după a lui Dumnezeu rânduială, a rămas în Biserică şi lucrează asupra vieţii şi asupra sufletelor noastre, ale creştinilor, spre a ne fi de ajutor la toate nevoile noastre sufleteşti şi trupeşti.***

Dar cine ar putea cuprinde vreodată în cuvânt toată înălţimea şi adâncimea, toată bogăţia de daruri a Duhului Sfânt, pe care le revarsă această fântână, Biserica, în viaţa lumii, din acea binecuvântată zi cu ploaia de foc? Tot ce-am putea spune mai cuprinzător e că nu există un singur moment în viaţa omului, de la naştere şi până la mormânt, care să nu fie învăluit de tainele Duhului. Şi chiar atunci când ni s-ar părea că toate s-au sfârşit, Mângâietorul deschide muribundului taina unei alte vieţi, zarea veşniciei în care îl aşteaptă Mirele ceresc, şi-l face să rostească plin de încredere: "***Amin. Vino, Doamne Iisuse!***" (Apoc. 22, 20).

Fântâna Darurilor Duhului Sfânt este Biserica, cu aceeaşi chemare, care de două mii de ani mângâie, înviorează, întăreşte şi înalţă pe oamenii singuratici şi popoarele: "***De însetează cineva, să vină la mine şi să bea! Căci cine va bea din aceasta nu va înseta în veac, ci apa se va face în izvor de apă care curge spre viaţa veşnică***" (Ioan 4, 14).

Atârnă de noi să primim darurile Sfântului Duh, ele se împart după vrednicia fiecăruia dintre noi, după puterea credinţei şi a iubirii creştine ce sălăşluieşte în noi, arătată prin faptele şi viaţa noastră. După dovada de biruinţă asupra păcatului, prin o muncă conştientă şi o luptă continuă, pentru unii grea şi anevoioasă, pentru alţii plăcută şi dorită. Dar pentru toţi aducătoare de roade.

Iar roadele Duhului – “***dragostea, bucuria, pacea, îndelungă răbdarea, bunătatea, facerea de bine, credinţa, blândeţea, înfrânarea poftelor***” (Galat. 5, 22) **sunt comorile cele mai alese ale sufletului omenesc.** Comori care nu mor. “***Pe care moliile şi rugina nu le strică şi hoţii nu le fură, nici le sapă***”. Şi care dau mărturie vredniciei noastre.

De astfel de daruri s-au învrednicit toţi sfinţii, toţi mucenicii, toţi mărturisitorii şi apărătorii creştinismului. Astfel de daruri au strălucit în întreaga înfăţişare a lor. Şi le-a pătruns toată fiinţa şi le-a îndreptat întreaga voinţă şi lucrare spre a împlini legea şi voia lui Dumnezeu.

Trebuie să înţelegem cum să lucrăm ca să ne facem vrednici de Darurile Duhului Sfânt. Sfânta Scriptură este plină de sfaturi şi de chemări. Culege dintre ele ce ţi se potriveşte mai bine şi înseamnă-le pe răbojul inimii tale, ca să le ai la îndemână, să le ai îndreptar, să le ai sfetnic luminat şi tovarăşi vieţii. Duhul Sfânt va umbri năzuinţele tale, va întări paşii tăi, îţi va da hotărâre, îţi va trimite pricepere, îţi va înlesni biruinţa. Şi vei fi ales, vei ajunge vas al lui Dumnezeu, prieten lui Iisus şi moştean Împărăţiei Lui, care nu va avea sfârşit.

E sărbătoarea Rusaliilor, Biserica este împodobită şi are o înfăţişare de chemare la înnoire. Are o mireasmă dulce de viaţă nouă. Totul e atrăgător, totul este fermecător în biserică. Rugăciunile sunt mai fierbinţi, cererile mai stăruitoare, cântările mai dulci, îngenuncherile mai lungi, dar totuşi, aşa de bine primite!
Dar la tine, iubite creştine, se arată vreo înnoire? Vreun semn de schimbare a vieţii înspre mai bine? ***Nu simţi azi că dorinţa inimii tale e pusă cu mai multă putere în mişcare? Hotărârea unei înviorări duhovniceşti nu atinge azi, mai mult ca altădată, inima ta?*** Dacă simţi, e semnul cel bun, cel mântuitor, cel aducător de roade. Semnul vredniciei şi al mântuirii tale.

O, lasă inima ta să fie azi pătrunsă pe de-a întregul de puterea Duhului Sfânt, de Sfinţenia Lui, de sprijinul Lui! Lasă să se facă comoara mântuirii tale, a fericirii tale, a vieţii tale întregi. Fă-o lăcaş Duhului Sfânt. Prin sfinţenia vieţii tale întregi, prin curăţia gândurilor, prin buna cuviinţă în vorbe şi în fapte. Prin îmbrăţişarea binelui şi numai a binelui. Prin milă şi jertfă, prin statornicia în credinţă, prin bunătate şi dragoste, prin post şi rugăciune, prin înfrânarea poftelor, prin dragoste lucrătoare, ascultând şi urmând poruncile lui Dumnezeu, şi luptând fără încetare împotriva păcatului.

De acest Duh trebuie să ne lăsăm şi noi călăuziţi paşii vieţii noastre şi să ne rugăm Lui zicând: “***Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului carele pretutindenea eşti şi toate le împlineşti. Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de***

viaţă, vino şi Te sălăşluieşte între noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată spurcăciunea şi mântuieşte, Bunule, Sufletele noastre". Amin.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Preot Iosif Trifa - Cum să ne pregătim pentru primirea Duhului Sfânt

„Iar voi să nu vă depărtaţi de Ierusalim, până când va veni Duhul asupra voastră şi veţi lua putere!” (Fapte 1, 4)

Am vorbit, mai înainte, despre cum S-a arătat în lume Dumnezeu-Duhul Sfânt. Am vorbit, îndeosebi, cum S-a arătat Duhul Sfânt în Vechiul şi Noul Testament şi în viaţa Mântuitorului. Acum vom arăta, în continuare, cum i-a pregătit Mântuitorul pe apostoli pentru pogorârea şi primirea Duhului Sfânt.

Am arătat, mai înainte, cât de slabi erau apostolii fără darul şi puterea Duhului Sfânt. N-aveau nici cunoştinţă destulă, nici putere destulă. Mântuitorul i-a pregătit pentru primirea Duhului Sfânt. După slăvită Învierea Sa, Mântuitorul a mai petrecut patruzeci de zile cu apostolii, în care timp ***„le-a deschis lor mintea, ca să înţeleagă Scripturile”*** (Lc 24, 45) şi i-a pregătit, în special, pentru primirea Duhului Sfânt.

„După Patima Sa, Iisus li S-a arătat viu prin multe dovezi şi li S-a făcut văzut timp de patruzeci de zile, vorbind cu ei despre tainele Împărăţiei lui Dumnezeu” (Fapte 1, 3). Ultimele cuvinte, ce le-a adresat Domnul apostolilor Săi, au fost făgăduinţa cea mare a trimiterii Duhului Sfânt: ***„Iar voi să nu vă depărtaţi de Ierusalim, ci să aşteptaţi făgăduinţa Tatălui!… Şi, când va veni Duhul Sfânt asupra voastră, veţi lua putere şi Îmi veţi fi Mie martori în Ierusalim şi până la marginile pământului”*** (Fapte l, 4; 8).

Şi din felul cum i-a pregătit Mântuitorul pe apostoli pentru primirea Duhului Sfânt se vede însemnătatea şi locul ce-l au darul şi harul Duhului Sfânt în vestirea Evangheliei şi în lucrul mântuirii sufleteşti. Apostolii au trăit trei ani cu Mântuitorul şi totuşi, după Înălţarea Sa, ar fi pierdut, desigur, şi Evanghelia şi mântuirea, dacă n-ar fi venit peste ei Duhul Sfânt cu darurile Sale.

Ce s-ar alege de noi, nişte bieţi oameni neputincioşi, dacă n-am avea darurile Duhului Sfânt?…

Iară şi iară voi spune deci ce lipsă mare avem noi de Duhul Sfânt şi ce bine este că - prin darurile Duhului Sfânt - ***Domnul este cu noi şi va fi până la sfârşitul veacurilor*** (Mt 28, 20). Fără darul Duhului Sfânt, nu sunt - şi nu pot fi - nici creştinătate, nici creştini. ***„Precum corpul, fără de suflet, mort este - zice Fericitul Augustin - întocmai aşa, şi un creştin, fără de Duhul Sfânt, mort este.”***

Un creştin adevărat trăieşte şi răsuflă în puterea Duhului Sfânt. ***„Un creştin fără Duhul Sfânt – zice un alt Sfânt Părinte – ce ar putea fi altceva, decât un Egipt fără râul Nil, un pământ fără ploaie, un sat fără fântâni, o vie fără soare, o fântână fără apă?”***

Precum nu ne putem închipui ziuă fără soare, viaţă fără răsuflare, cer fără Dumnezeu, aşa nu poate fi nici creştin adevărat fără Duhul Sfânt. ***Nici un pas nu putem face spre cer fără Duhul Sfânt. Duhul Sfânt ne dă aripi sufleteşti, ne dă ochi sufleteşti, ne dă răsuflare şi viaţă.*** Un creştin fără Duhul Sfânt este un „mort ce trăieşte” (Apoc, cap. 3).

Un lucru este, aşadar, limpede ca soarele: noi avem lipsă de darul şi puterea Duhului Sfânt. Trebuie însă să facem şi pregătire pentru primirea acestui dar. El nu ni se dă cu forţa. Nici darul Golgotei, nici darul Duhului Sfânt nu ni se dau cu sila. Nici şcoala Golgotei, nici şcoala Duhului Sfânt nu-şi strâng şcolarii cu arcanul, ci trebuie să intrăm noi în ele.

Pildă ne dau şi aici apostolii. Domnul Iisus le-a dat în grijă să aştepte Pogorârea Duhului Sfânt în Ierusalim: ***„Iar voi să nu vă depărtaţi de Ierusalim!”*** Dar pregătirea încă nu era numai aceasta: să stea în Ierusalim. Evanghelia de la Luca ne spune mai departe că ***„în tot timpul acesta, apostolii erau în Templu, lăudând şi binecuvântând pe Dumnezeu”*** (Lc 24, 53). Adică aşteptau Pogorârea Duhului Sfânt, petrecând în rugăciune. ***Darul Duhului Sfânt se pogoară şi azi numai peste o viaţă de rugăciune; peste cei ce trăiesc o viaţă de rugăciune.***

A doua, apostolii aşteptau Pogorârea Duhului Sfânt retraşi de vuietul lumii; retraşi în singurătate şi rugăciune. Cu astfel de pregătiri trebuie să cerem şi să aşteptăm şi noi pogorârea Duhului Sfânt în viaţa noastră şi peste viaţa noastră.
Să ne retragem din lume; din duhul acestei lumi; din modele şi păcatele lumii, ascultând de Cuvântul Mântuitorului: ***„Voi în lume sunteţi, dar nu mai sunteţi din lume”*** (In 17, 16). Duhul Sfânt Se pogoară numai peste o viaţă retrasă din „duhul acestei lumi”.

Retraşi din lume, să petrecem o viaţă de rugăciune şi să cerem în rugăciunile noastre darul şi harul Duhului Sfânt! ***„Drept aceea – zicea Iisus – Tată1 nostru Cel din ceruri, da va Duhul Sfânt acelora care Îl cer”*** (Lc 11, 13).

Duhul Sfânt nu Se pogoară peste o viaţă ce se afundă şi se cufundă în răutăţi şi păcate. ***„A cere Duhul Sfânt – zice un Sfânt Părinte –, dar de lumeştile plăceri şi păcate a nu te lăsa, înseamnă ca şi când ai invita pe o mireasă să intre într-o casă de desfrânare”.***

Cu o astfel de pregătire aştepţi tu, dragă cititorule, pogorârea Duhului Sfânt şi ceri sălăşluirea Lui în sufletul tău?…

(Preot Iosif Trifa, Duhul Sfânt)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Preot Iosif Trifa - Limbile de foc din Ziua Cincizecimii

În Ziua Cincizecimii, Duhul Sfânt S-a pogorât peste apostoli în chipul limbilor de foc. S-a pogorât ca un foc aprinzător de suflete. Aprinşi de focul acesta, ardeau şi apostolii şi ardea şi mulţimea.

Când citeşti la Faptele Apostolilor, cap. 2, parcă vezi şi parcă simţi aprinderea cea sfântă şi Focul cel Sfânt din Ziua Cincizecimii. Acest Foc îi făcuse pe oameni să depună totul la picioarele apostolilor şi la picioarele Domnului. Să se predea cu totul Domnului. Acest Foc făcuse „una sufletul şi inima” mulţimii. Acest Foc a aprins apoi lumea întreagă; a aprins o lume întreagă pentru Domnul.

Creştinismul cel dintâi a fost foc, a fost aprindere, a fost clocot, a fost viaţă vie şi nebunie pentru Hristos. Dar, în curgerea vremii, acest foc s-a stins mereu. Creştinii s-au răcit mereu. Din creştinismul de azi lipseşte tocmai focul.

Creştinismul de azi - zicea un predicator - e ca şi un cuptor care şi-a păstrat în bună regulă toate hoarnele, toate uşile, toate rânduielile, numai că şi-a pierdut focul. Am pierdut focul cel sfânt al Duhului Sfânt.

Duhul Sfânt S-a pogorât peste apostoli în chipul limbilor de foc. Le-a dat apostolilor limbi de foc, pentru ca - cu limbă de foc - să-L predice pe Iisus cel Răstignit şi să-l roage pe orice suflet să vină la El.

Duhul Sfânt ne dă şi nouă o limbă de foc. Aceasta este una din însuşirile Duhului Sfânt: El ne dă o „limbă de foc”, pentru ca să vorbim cu foc, să ne rugăm cu foc, să cântăm cu foc, să plângem cu foc. Un creştin adevărat e acela care a primit această „limbă de foc”. Un ostaş adevărat e acela care a primit această „limbă de foc”. Şi aşa e şi cu Adunările Oastei. O adunare adevărată e

aceea peste care se pogoară „limbile de foc”; în care fraţii vorbesc cu foc, se roagă cu foc, cântă cu foc şi plâng cu foc.

Limbile de foc! - acesta este semnul cel mai bun dacă un creştin sau o adunare are sau nu pogorârea Duhului Sfânt. ***Duhul Sfânt – zice un sfânt Părinte – n-are în Biblie nici un cuvânt rece, nici o propoziţie rece. Tot ce a scris şi a spus El este foc, este căldură, este viaţă. Şi tuturor creştinilor adevăraţi El le dă o limbă de foc, un dar de foc cu care să se aprindă mereu pe ei şi pe alţii.***

Praznicul Rusaliilor este Praznicul Sfintei Treimi. Noi trăim în numele Sfintei Treimi. Dar să nu uităm: **a trăi în numele Sfintei Treimi înseamnă a trăi în dragostea Tatălui, în Jertfa Fiului şi în căldura Duhului Sfânt.**

Le ai tu pe aceste trei daruri mântuitoare în viaţa ta? Nu se poate tăgădui faptul că a slăbit viaţa creştină, a slăbit creştinismul. O dovadă e răcirea vieţii creştine; e creştinismul cel rece şi cel „căldicel” de azi.

Creştinismul cel dintâi a fost foc, a fost aprindere, a fost „clocot”. În Ziua Cincizecimii, limbile de foc au aprins un foc de dragoste, un clocot de dragoste, care îi făceau pe oameni să depună totul la picioarele Domnului şi la picioarele apostolilor. Îi făcuse pe oameni „una cu sufletul şi inima lor”. Dar, în curgerea vremii, acest foc, acest clocot, s-a răcit mereu, până am ajuns la recele de azi, despre care a zis Mântuitorul: ***„Iar în vremile din urmă, din pricina înmulţirii fărădelegilor, dragostea celor mai mulţi se va răci”*** (Mt 24, 12).

Noi uităm un lucru: că am fost botezaţi nu numai cu apă, ci şi cu foc. ***„Acela (Iisus) vă va boteza cu Duhul Sfânt şi cu foc”*** (Mt 3, 11). Am fost şi suntem botezaţi cu Focul cel ceresc, cu focul darului, cu focul dragostei pentru Domnul şi pentru cele sufleteşti. Un creştin adevărat e acela care rămâne şi trăieşte în acest „botez de foc”. E acela care arde mereu şi aprinde mereu şi pe alţii.

„Fiecare om va fi sărat cu foc”, zicea Mântuitorul (Mc 9, 49). Sarea împiedică stricăciunea. Sarea Focului ceresc împiedică stricăciunea vieţii noastre. Arde şi mistuie tot ce este rău şi stricat în noi. Cel ce n-are „sarea” aceasta, acela se „strică”.

Fiecare om să fie sărat cu foc. Fiecare om să fie aprins cu Foc ceresc şi să-i aprindă şi pe alţii, să-i săreze şi pe alţii cu acest foc sfânt.

Măsura vieţii celei duhovniceşti este aceasta: cât de cald eşti? Cât de aprins eşti? Câte grade de căldură duhovnicească ai? Să nu uităm că termometrul vieţii noastre celei duhovniceşti are numai cele două capete de la Apocalipsa 3, 15: „fierbinte şi rece”. În clocot pentru Domnul, ori îngheţat pentru păcat. Îndată ce

nu eşti cald - ai devenit rece. Iar între „cald” şi „rece” nu este decât „căldicelul”, despre care Domnul a zis că îl va „vărsa din Gura” Lui (Apoc 3, 16). „Căldicelul” acesta este viaţa creştinismului şi creştinilor de azi. Şi el va fi şi pieirea lor, căci numai creştinul cel în „clocot”, cel veşnic aprins va dobândi mântuirea.

Deci, fratele meu, să ne facem socoata cum stăm cu „botezul cel de foc”, cum stăm cu temperatura noastră cea duhovnicească.

(Preot Iosif Trifa, Focul cel Ceresc)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Pr. Iosif Trifa - Pogorârea Duhului Sfânt

Pogorârea Duhului Sfânt se află istorisită pe larg în Faptele Apostolilor, capitolul 2. Vă rog să o citiţi şi de acolo cu băgare de seamă, căci e plină de învăţături sufleteşti. Vom cerceta şi noi aici câteva.

Mai întâi, ne spune Scriptura că apostolii aşteptau pogorârea Duhului Sfânt „toţi împreună, adunaţi la un loc", unde se rugau. Aceasta e şi azi cerinţa şi pregătirea sufletească pentru primirea Duhului Sfânt: retragerea din zgomotul lumii, retragerea din păcate, rugăciunea stăruitoare şi dorinţa după mântuire sufletească. Cei mai mulţi creştini trăiesc după „duhul care este acum în lume" (Ef 2, 2), iar în duhul acestei lumi sunt fel de fel de „mode" şi moravuri păgâne, ca: beţii, jocuri, petreceri, destrăbălări, înşelăciuni, glume, vorbe urâte etc. Acest duh este cea mai mare piedică pentru primirea Duhului Sfânt.

Ne spune mai departe Scriptura că Duhul Sfânt S-a pogorât cu „vuiet mare" şi cu limbi de foc. Duhul Sfânt e şi azi în chipul şi puterea focului, căci „precum focul cel pământesc preface lutul cel moale în vas vârtos, aşa şi focul Duhului Sfânt, când cuprinde un suflet, îl face mai tare decât fierul, aşa că păcatul nu-l mai poate strica" (Sf. Ioan Gură de Aur).

O, ce minunată schimbare s-a făcut în sufletul apostolilor după pogorârea şi primirea Duhului Sfânt! Toate îndoielile, toată frica au fugit din sufletul lor şi i-au cuprins o nespusă tărie, însufleţire,curaj, înţelepciune, râvnă şi putere cu care au cucerit o lume întreagă, răbdând pentru Hristos lipsuri, batjocuri, ocări, prigoane şi moarte.

Această minunată schimbare şi această minunată putere se sălăşluiesc şi în noi când primim darul şi harul Duhului Sfânt. Fără acest dar suntem încă numai vas de lut al olarului, vas pe care încă nu l-a ars focul.

Scriptura ne spune mai departe că Pogorârea Duhului Sfânt a făcut un viu răsunet şi o mare schimbare nu numai în sufletul apostolilor, ci şi în sufletele celor din apropierea lor.

„S-a adunat mulţime mare de oameni şi s-a tulburat” - zice Scriptura. Aşa e şi azi. Oriunde se pogoară, oriunde lucrează şi azi darul Duhului Sfânt se face un „vuiet”, un răsunet, o mişcare şi o schimbare sufletească.

Bisericile în care preoţii slujesc şi predică având focul şi căldura Duhului Sfânt sunt pline de suflete.

Scriptura spune că, după Pogorârea Duhului Sfânt, apostolii au început a grăi „în alte limbi”, iar mulţimea „se mira auzindu-i grăind în limba sa”. Minunea a fost aici nu atât schimbarea limbilor, ci, mai ales, aceea că apostolii grăiau la inima mulţimii.

Aceasta este una din însuşirile Duhului Sfânt: străpungerea şi rănirea inimii cu Cuvântul lui Dumnezeu.

În vorbirea ce a ţinut-o Sfântul apostol Petru, după Pogorârea Duhului Sfânt, nu e ceva meşteşug mare în vorbe alese; a cucerit însă cu ea, pentru mântuire, trei mii de suflete, pentru că în vorbele lui erau darul şi puterea Duhului Sfânt.

Darul Duhului Sfânt face şi azi schimbare de limbi. Altă limbă, alt grai şi alte vorbe capătă cel care a primit darul şi harul Duhului Sfânt.

Dar ce ne spune Scriptura mai departe? Nu toată mulţimea a primit predica lui Petru. „Unii îşi băteau joc şi ziceau despre apostoli că sunt plini de must”, adică beţi. Aşa e şi azi. Mulţi, foarte mulţi oameni nu înţeleg învăţăturile sufleteşti, ba încă şi râd de ele şi de cei care le predică.

O, ce duh rău este acum în lume! Unii râd când te laşi de duhul băuturilor şi al patimilor rele şi vrei să te „îmbeţi” cu beţia cea sfântă a darului şi harului Duhului Sfânt.

Oamenii nu cunosc alt duh întăritor decât băutura pe care o beau, când de necaz, când de bucurie - adică totdeauna.

O, ce minunată schimbare a făcut Duhul Sfânt în cei trei mii de oameni care au primit botezul şi darul Duhului Sfânt! Citiţi la Faptele Apostolilor, capitolul 2, versetele 41-47, unde se spune că „ei petreceau în învăţătura apostolilor, în legătură frăţească, în frângerea pâinii şi în rugăciuni (…), în toate zilele erau în biserică, lăudau pe Dumnezeu şi erau una sufletul şi inima lor”.

Creştinii cei dintâi au trăit cu adevărat Evanghelia Mântuitorului pentru că viaţa lor era cu adevărat cuprinsă, aprinsă şi cârmuită de darul şi harul Duhului Sfânt.
Din viaţa creştinilor de azi lipseşte darul limbilor de foc şi de aceea nu se văd între oameni roadele Duhului: dragostea, bucuria, pacea, credinţa, blândeţea, înfrânarea (Gal 5, 22), ci se văd în toate părţile „roadele trupului: desfrânările, slujba idolilor, vrajba, sfezile, zavistiile, gâlcevile, beţiile” (Gal 5, 19-21).

În Faptele Apostolilor, la capitolul 19, se spune că apostolul Pavel a aflat pe unii învăţăcei care încă nu „luaseră” Duh Sfânt. „Luat-aţi Duh Sfânt?” i-a întrebat apostolul Pavel. „Nici n-am auzit că este Duh Sfânt”, răspunseră ei.

Aşa sunt parcă şi azi cei mai mulţi creştini: n-au luat încă Duh Sfânt, nu este „Duh în gura lor” şi în inima lor, în viaţa şi-n purtările lor.

Taina cea mare a vieţii aceasta este: să trăieşti o viaţă aprinsă, cuprinsă şi cârmuită de darul şi harul Duhului Sfânt.

Trăieşti, tu, cititorule, o astfel de viaţă?

Părintele Iosif Trifa - Tâlcuirea Evangheliilor duminicilor de peste an.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Preot Iosif Trifa - Darul şi harul Duhului Sfânt - Numai prin darul şi harul Duhului Sfânt putem păstra darul de biruitori

Am vorbit mai înainte despre Jertfa Crucii Mântuitorului şi despre legătura ce trebuie să o avem prin această Jertfă, clipă de clipă, cu Dumnezeu, cu Mântuitorul, cu Cerul de Sus.

Însă această legătură nu se poate câştiga şi păstra decât cu darul şi harul Duhului Sfânt. Prin Duhul Sfânt lucrează Dumnezeu Tatăl, prin Duhul Sfânt lucrează şi Mântuitorul, Duhul Sfânt este Izvorul darurilor. Prin Duhul Sfânt ne vin darurile Jertfei de pe Cruce. ***„Duhul pe Care Îl voi trimite de la Tatăl – zicea Iisus – va lua din al Meu şi va vesti vouă“*** (Ioan 16, 13). Fără darul şi harul Duhului Sfânt nu este nici biruinţă, nici mântuire.

Despre Duhul Sfânt se vorbeşte mult şi în multe feluri în Sfintele Scripturi. Dar poate cea mai nimerită icoană a Duhului Sfânt este cea de la Iezechiel, cap. 37: ***„Fost-a mâna Domnului peste mine şi m-a dus Domnul cu duhul – zice proorocul Iezechiel – şi m-a aşezat în mijlocul unui câmp plin de oase omeneşti… Şi mi-a zis Domnul: … «Prooroceşte asupra oaselor acestora şi le spune: Oase uscate, ascultaţi Cuvântul Domnului! Aşa grăieşte Domnul Dumnezeu oaselor acestora: iată Eu voi face să intre duh în voi şi veţi învia… Şi când am proorocit, iată că s-a făcut un vuiet şi o mişcare şi oasele au început să se apropie os la încheietura sa… şi iată erau pe ele vene şi crescuse carne şi pielea le acoperise pe deasupra, iar duh nu era în ele. Atunci mi-a zis Domnul: «Fiul omului, prooroceşte duhului… şi spune: Duhule, vino din cele patru vânturi şi suflă peste morţii aceştia şi vor învia! Deci am proorocit eu, cum mi se poruncise, şi au intrat în ei duhul şi au înviat şi o mulţime multă de oameni s-au ridicat pe picioarele lor»“.*** Citiţi pe larg la Iezechiel cap. 37, vers. 1–11 (imaginea alăturată arată această minune).

Nicăieri n-am găsit în Biblie un loc mai potrivit pentru Oastea Domnului, decât acesta, în care se vorbeşte despre o oaste înviată din morţi prin suflarea Duhului Sfânt. E parcă acest loc anume făcut pentru cei din Oastea Domnului. Noi suntem oasele şi „morţii“ care zăceam prin văile acestei lumi. Toţi eram ca nişte morţi ce trăiam (Apocalipsa 3, 1). Toţi eram nişte oase goale şi uscate de orice viaţă. Binecuvântată să fie clipa când Vântul cel Ceresc a început să sufle peste noi şi hotarele vieţii noastre! El ne-a trezit, El ne-a pus în picioare. El ne-a dat o viaţă nouă.

Însuşirea şi puterea Duhului Sfânt tocmai acestea sunt: viaţa, o viaţă nouă, o trezire, o înviere la o viaţă nouă. Oriunde S-a arătat şi Se arată Duhul Sfânt, El a făcut şi face un mare răsunet, El face o zguduire, o schimbare din temelie a vieţii, El face o înviere la o viaţă nouă. Oriunde se arată puterea Duhului Sfânt, se face o minune ca aceea din imaginea alăturată.

Minunea aceasta trebuie să se petreacă şi în viaţa noastră sufletească, iubiţilor ostaşi din Oastea Domnului. Aceasta e minunea pe care i-a spus-o Iisus, noaptea, lui Nicodim, când îi zicea că trebuie ***„să se nască de Sus“, să se nască din nou, căci altcum nu va putea intra în Împărăţia lui Dumnezeu*** (Ioan cap. 3). Nicodim se mira şi nu înţelegea această naştere din nou şi atunci Mântuitorul i-a spus că naşterea din nou se face cu putere şi cu dar de la Duhul Sfânt. De această naştere din nou, de această înviere la o viaţă nouă prin harul şi darul Duhului Sfânt avem lipsă şi noi. Fără această renaştere şi înviere sufletească nu este nici biruinţă, nici mântuire.

Oastea Domnului a înviat şi ea multe oase uscate – o oaste întreagă – cu Cuvântul lui Dumnezeu. Peste sate şi oraşe, pline de „oase uscate“, strigăm şi noi cu Iezechiel proorocul acum, de ani de zile, Cuvântul lui Dumnezeu: „Oase uscate, ascultaţi Cuvântul Domnului!“; „Suflete pierdute, primiţi darul şi harul Duhului Sfânt, ca să înviaţi la o viaţă nouă!“… Puterea noastră nu e a noastră, ci e a Duhului Sfânt. Fără darul şi harul Duhului Sfânt nimenea nu poate fi ostaş biruitor.

Aici vom spune cu apăs: Oastea Domnului a răsărit pe urma suflării Duhului Sfânt. Este un vânt de la miazăzi şi răsărit care a suflat peste hotarele ţării noastre.

În mişcarea cu Oastea Domnului nu are nimeni nici un merit. Tot meritul este al suflării Duhului Sfânt. Oastea Domnului a ieşit din suflarea Duhului Sfânt şi va trăi numai până când va sta sub această suflare şi va fi alimentată de această suflare. Eu n-am nici un merit în această Mişcare, decât doar atât că, pe mine, Vântul Cel Ceresc m-a trezit mai devreme cu un ceas-două şi, trezindu-mă, am început să strig: Duhule Sfinte, vino din cele patru vânturi şi suflă asupra

acestor morţi ca să învie!… Oase uscate, ascultaţi Cuvântul Domnului!… Suflete pierdute, primiţi darul ce vi se îmbie!…

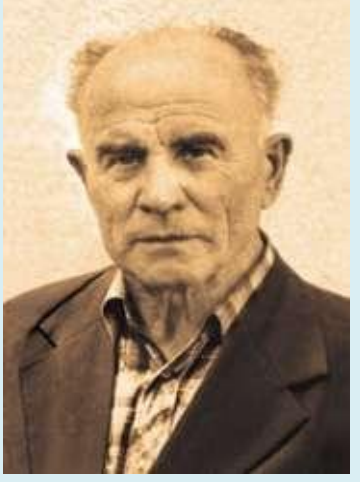
Noi, ostaşii Domnului, am ieşit din suflarea Vântului Ceresc şi trebuie să stăm neîncetat sub revărsarea şi binecuvântarea Lui.

Duhule Sfinte, vino din cele patru vânturi şi suflă neîncetat peste noi! Suflă peste oasele noastre cele goale şi uscate! Suflă peste ele cu darul şi cu harul Tău, ca să capete duh şi viaţă!

Oastea noastră a ieşit din suflarea Ta, Preabinecuvântat Vânt Ceresc, ea trăieşte prin suflarea şi lucrarea Ta. Suflă neîncetat peste noi, Duhule Sfinte, ca să înviem deplin din moartea păcatelor şi să-i ajutăm şi pe alţii să învie! Duhule Sfinte, vino din cele patru vânturi şi suflă peste noi, ca să fim o Oaste de biruitori! Amin.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Traian Dorz - Când Se va turna Duhul de Sus

Din Isaia 32, vers. 15: Aceasta este o slăvită profeţie despre Pogorârea Sfântului Duh, trimis de Mântuitorul de la Tatăl, după făgăduinţa pe care a făcut-o ucenicilor Săi (Ioan 14, 26; Fapte 2, 16-18).

Cât de minunat s-au împlinit cele profeţite după ce Duhul Sfânt S-a turnat de Sus peste noi… Pustietatea aceasta plină de uscăciune duhovnicească, goală de orice rod sfânt, fără nici o viaţă şi cunoaştere de Dumnezeu, în ce pământ binecuvântat s-a prefăcut! Întinderea tuturor zărilor şi hotarelor acestora, până la marginile pământului astăzi creştin, altădată atât de neroditoare şi jalnice, cu ce pomăt sănătos şi încărcat s-a umplut!

Lucrarea neprihănirii: pacea şi roada neprihănirii, odihna şi liniştea nemai schimbată erau atât de necunoscute până atunci. Dar după aceea în câte inimi, în câte familii, peste câte întinderi s-a aşezat statornicia ei binecuvântată!

Şi suflete care înainte nici nu ştiau că există un Cuvânt al lui Dumnezeu, nici nu cunoşteau ceva despre Hristos, nici nu auziseră măcar că ar fi Duhul Sfânt, nici nu trăiseră o rugăciune, nici nu gustaseră o cântare sfântă, nici nu bănuiau ceva despre naşterea din nou — după iluminarea adusă de turnarea Duhului Sfânt ce semănători binecuvântaţi au devenit!

Ferice de voi, fericiţi părtaşi ai Sfântului Duh! Ferice de voi, peste care s-a turnat fără măsură Duhul Domnului! (Rom. 5, 5). Împliniţi cu recunoştinţă şi cu hărnicie datoria pe care o aveţi faţă de harul pe care l-aţi primit. Semănaţi pretutindeni de-a lungul apelor lui Hristos, slobozind pretutindeni pe cei care sunt robi — şi pe cei care sunt împovăraţi… (Isaia 32, 15-20). Atunci cu adevărat va fi ferice de voi.

Slavă Ţie, Tatăl şi Dumnezeul nostru, slavă Ţie, Hristoase, Mântuitorul nostru, şi slavă Ţie, Duhule Sfinte, Puterea şi Bucuria noastră!

Plini de smerită recunoştinţă mulţumim pentru turnarea Duhului Sfânt peste noi şi pentru toate binecuvântările şi binefacerile de care ne împărtăşim acum prin El şi pe care fără El nu le-am avea şi nu le-am fi cunoscut niciodată.

O Duhule Sfinte, ajută-ne să Te purtăm în nişte vase totdeauna curate şi smerite, ca Tu să-Ţi poţi aduce neîmpiedicat roadele Tale sfinte şi prin noi, şi în noi, şi printre noi. Iar apoi de la noi spre alţii să se întindă bunătatea binefacerilor Tale, Doamne, spre slava lui Dumnezeu şi spre umplerea întregului pământ cu roade binecuvântate, spre lauda Ta. Amin.

Cântarea din Isaia 32, 15-20:

Când Domnul Îşi revarsă Duhul de Sus, cu milă, peste voi
pustia se preface-n lanuri, pădurile-n livezi de soi,
Nepărtinirea-I peste holde, neprihănirea pe livezi
şi roada curăţiei: pacea, cuprinde-ntinderea cât vezi.

De odihnire liniştită atunci ne bucurăm deplin,
poporul Său stă-n Casa Păcii, scăpat de orice griji şi chin.

Ferice-n veci de voi câţi astăzi pe lângă ape semănaţi
şi care peste tot daţi drumul celor trudiţi şi apăsaţi.

(Traian Dorz, din Hristos – Solia Bibliei)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Traian Dorz - Doamne, Duhule Preasfinte

Doamne, Duhule Preasfinte,
vino peste noi de Sus
şi ne dă făptura nouă
care ne-a cerut Iisus!

Scump Mângâietor,
dă-ne ajutor,
să putem urma
îndrumarea Ta!

Dă-ne-o minte înnoită
de Cuvântul cel Ceresc,
dă-ne inima şi firea
omului duhovnicesc.

Doamne, Duhule Preasfinte,
Te rugăm să ne îndrumi,
ne-ntinaţi de stricăciunea
şi de duhu-acestei lumi.

Ţine-ne-alipiţi de Domnul
şi de-al Lui Cuvânt curat,
cu umblarea luminoasă,
fii ai tăi cu-adevărat.

(de Traian Dorz, din vol. Cântări Noi)

Pr. Anthony M. Coniaris - Duminica Coborârii Spiritului Sfânt (Rusaliile) – Experimentaţi prezenţa lui Dumnezeu

Primul bărbat: "Cum ai făcut atâţia bani?" Al doilea bărbat: "Am făcut un parteneriat cu un om bogat." Primul: "Cum aşa?" Al doilea: "El avea banii, iar eu aveam experienţa." Primul: "Şi a fost o combinaţie de succes?" Al doilea: "Imens! Când ne-am despărţit după un an, eu aveam banii iar el experienţa."

Experienţa este un mare profesor. Mark Twain spunea că un editor de ziar l-a învăţat să nu se pronunţe asupra adevărului unui fapt până când nu îl poate verifica prin propria cunoaştere şi experienţă. Atât de des oamenii spun: "Mă duc la biserică, mă rog, încerc să îi dau viaţa mea lui Dumnezeu, dar El pare departe şi cu mine nu se întâmplă nimic." Dacă am începe să îi luăm la întrebări pe aceşti oameni am descoperi faptul că nu au trăit niciodată bucuria prezenţei lui Dumnezeu în vieţile lor. Au fost mereu în contact cu formele de religiozitate, dar niciodată cu Spiritul. Religiozitatea lor este ceva moştenit din generaţie în generaţie. Le lipseşte însă viaţa sau puterea în această religie transmisă de la predecesori. Nu este o credinţă personală. Fiecare persoană trebuie să aibă o experienţă personală cu Dumnezeu.

Trei tipuri de cunoaştere

"Dintre cele trei moduri de acumulare de cunoştinţe", spunea Roger Bacon, "autoritatea, raţionamentul, experienţa, doar ultimul (experienţa) este eficient." Walt Whitman asculta într-o noapte un astronom vorbind despre stele. Atmosfera era sufocantă, conferinţa plictisitoare iar hărţile şi mai plictisitoare, spunea Whitman, până când nu a mai rezistat. S-a ridicat şi a ieşit, plimbându-se în noapte şi privind stelele. S-a simţit atunci copleşit, fără suflare, de ceea ce vedea în faţa ochilor.

Cam aşa fac unii oameni astăzi cu religia lor. Stau înăuntru, privind hărţi şi diagrame, memorând ordinea cărţilor în Sfânta Scriptură sau care sunt Sacramentele, concentrându-se pe mecanismul credinţei, nu pe credinţă. Nu ies afară să vadă stelele cu ochii lor. Nu trec de la teorie la experienţă, de la cunoaşterea despre Dumnezeu, care este abstractă, la cunoaşterea lui Dumnezeu în Hristos, care este personală.

De fiecare Paşte, de exemplu, biserica este plină ochi. Dacă mulţimea de la Paşte ar crede în învierea lui Iisus, dacă are crede cu adevărat, biserica nu ar fi pe jumătate goală în duminica următoare. Nu ar fi aşa diferenţe mari în participare. ***Învierea este un eveniment real, dar oamenii trebuie să îl experimenteze în propriile lor vieţi. Ei au nevoie să experimenteze puterea lui Hristos de a învia în ei speranţele moarte, visele moarte, vieţile moarte, din moartea păcatului la viaţa cea nouă, o viaţă a gloriei şi păcii şi speranţei şi bucuriei în Domnul.*** Dumnezeu nu poate fi pe deplin exprimat. De fapt un Dumnezeu pe deplin definit nu este Dumnezeu. Dumnezeu poate fi însă experimentat. El s-a exprimat pe Sine odată în Persoana lui Iisus. Scopul acestei exprimări a Sale a fost ca noi că îl putem experimenta în vieţile noastre, ca Emanuel – Dumnezeu este cu noi.

Sfântul Macarie afirmă că creştinii trebuie să experimenteze în mod conştient prezenţa Spiritului în inimile lor. Definiţia sa pentru credinţa creştină, ca experimentare personală a lui Dumnezeu, a fost adoptată de Sf. Simeon Noul Teolog şi de alţi mari sfinţi ai Bisericii. Atractivitatea de astăzi a carismaticilor se explică prin faptul că ei satisfac nevoia omului de a-l experimenta pe Dumnezeu. Atractivitatea pentru intelect, deşi necesară, nu este suficientă. Inima are nevoile ei pe care intelectul nu le cunoaşte. Dumnezeu poate fi cunoscut prin intelect, dar El devine real atunci când îl experimentăm la nivel personal. Nimeni nu îţi poate demonstra faptul că Hristos este Fiul lui Dumnezeu. Trebuie să descoperi tu aceasta. Este ca iubirea – poţi să iubeşti doar trăind-o, nu citind despre ea din cărţi.

Vino şi vezi

De aceea chemarea lui Dumnezeu în Biblie este: "Vino şi vezi!"

- ✓ Când Andrei l-a descoperit pe Hristos, el i-a spus fratelui său, Simon: "L-am găsit pe Mesia, pe Hristos. Nu îţi cer să mă crezi pe mine. Îţi cer să vii şi să vezi singur".
- ✓ După ce femeia samarineancă l-a descoperit de asemenea pe Hristos, ea a fugit la oamenii săi şi le-a spus: "Veniţi să vedeţi un om care mi-a spus toate câte am făcut. Să fie acesta Hristos?" În acea noapte, când s-au întors, oamenii i-au spus femeii: "Acum credem, nu pentru că ne-ai spus

tu, ci pentru că am văzut şi l-am auzit noi înşine, şi ştim că El este cu adevărat Mântuitorul lumii!”

Credinţa nu este atât ceva ce trebuie înţeles cu intelectul, cât ceva ce trebuie experimentat şi trăit. Când a fost întrebat de un discipol musulman cum ar putea să îl experimenteze pe Alah, misticul sufi şi-a desfăcut mantia largă şi a ieşit ploaie. Călcând pe iarbă şi-a întins mâinile, s-a întors către discipol şi i-a spus: “Uite, aşa îl experimentez pe Dumnezeu.”

Dumnezeu nu se găseşte la capătul unui raţionament. Dumnezeu nu este un concept sau o idee demonstrabilă. Dumnezeu trebuie să fie pentru noi o experienţă profundă. ***“Gustaţi şi vedeţi cât de bun este Domnul”***, spune psalmistul. ***Credinţa este experimentarea lui Dumnezeu, relaţia de iubire cu El, în, cu şi prin Fiul Său, Iisus.***

Să ascultăm ce spune Apostolul Ioan: ***“[...] ce am auzit, ce am văzut cu ochii noştri, ce am privit şi mâinile noastre au pipăit despre Cuvântul vieţii [...] (aceasta) vă vestim şi vouă”*** (1Ioan 1,1-3). Credinţa noastră creştină se bazează pe Biblie şi pe Sfânta Tradiţie, dar să nu uităm că Biblia şi Tradiţia devin reale atunci când experimentăm prezenţa, puterea şi iubirea lui Dumnezeu, în mod personal în vieţile noastre. “Am auzit… am văzut… am atins.” Am experimentat. ***A fi creştin înseamnă mai mult decât a avea un certificat de botez; înseamnă a-l experimenta personal pe Hristos Înviat, trăind şi domnind în vieţile noastre.***

Experimentarea precede înţelegerea

Am experimentat lucruri cu mult timp înainte să primim vreo explicaţie. De fapt experimentarea vine înaintea înţelegerii. Fără a experimenta mai întâi, nu avem asupra la ce să reflectăm, rămânând doar aspecte abstracte şi teorii. Toate încercările omului de a descrie frumuseţea sunt nimic în comparaţie cu actul de a vedea şi a mirosi un trandafir frumos. Noi, creştinii, credem în Preasfânta Treime, adică în Dumnezeu Tatăl, Fiul şi Spiritul Sfânt. Dar mai întâi omul îl experimentează pe Dumnezeu ca Tată. Îl experimentează pe Dumnezeu ca Fiu în Iisus. Îl experimentează pe Dumnezeu ca Spirit Sfânt la Rusalii. După experienţă vine explicaţia la ce numim noi Sfânta Treime. Dacă separăm experienţa de explicaţie, avem doar abstracţii goale. “Un lucru ştiu”, spunea orbul care a fost vindecat de Iisus, “că orb am fost, iar acum văd.” Experienţa i-a schimbat viaţa. Experienţa l-a condus la credinţă – o credinţă de nezdruncinat, fiind o credinţă reală.

Cum îl experimentăm pe Dumnezeu?

Cum obţinem această experienţă personală a lui Dumnezeu despre care am vorbit până acum? Cum au făcut apostolii? S-a întâmplat în ziua Rusaliilor. Iisus le-a poruncit ***"să nu se depărteze de Ierusalim, ci să aştepte făgăduinţa Tatălui, pe care (a zis El) aţi auzit-o de la Mine: Că Ioan a botezat cu apă, iar voi veţi fi botezaţi cu Duhul Sfânt [...] Ci veţi lua putere, venind Duhul Sfânt peste voi, şi Îmi veţi fi Mie martori în Ierusalim şi în toată Iudeea şi în Samaria şi până la marginea pământului"*** (Fapte 1,4-5.8).

Când Spiritul Sfânt a venit la Rusalii, El a adus o nouă şi puternică experienţă a prezenţei lui Dumnezeu pentru discipoli. Au fost schimbaţi atunci o dată pentru totdeauna. Experienţa lui Dumnezeu în vieţile lor prin prezenţa Spiritului Sfânt a fost personală şi puternică. ***"Ştiu în cine am crezut"*** (2Timotei 1,12), spunea Pavel. Ştiu din experienţă. "Sunt convins că nimic nu mă va separa de iubirea pentru Dumnezeu în Iisus Hristos." "Ştiu că toate le lucrează spre binele celor ce iubesc pe Dumnezeu." "Ştim că, dacă acest cort, locuinţa noastră pământească, se va strica, avem zidire de la Dumnezeu, casă nefăcută de mână, veşnică, în ceruri." "Eu ştiu." Aici este o credinţă care nu s-a născut din demonstraţii sau discuţii, ci din experienţa interioară a trăirii în credinţă şi rugăciune, în ascultare şi iubire în Spiritul Sfânt.

Nu este suficient pentru creştin să creadă că Iisus Hristos sau Sfânta Treime trăieşte în el, spunea Sfântul Simeon. Această prezenţă trebuie să fie operativă astfel încât să fie experimentată în mod conştient. Trebuie să fim conştienţi de viaţa divină care operează în noi, aşa după cum o femeie gravidă este conştientă de noua viaţă ce trăieşte în ea. Oamenii nu au nevoie de avocaţi ai lui Dumnezeu care să le prezinte argumente logice privitoare la existenţa Sa, ci mărturisitori ai lui Dumnezeu, care să îşi împărtăşească experienţe personale cu ce a făcut Dumnezeu pentru ei. De aceea primii creştini erau mărturisitori, martyres.

E. S. Jones spunea: "Dumnezeu? Ei l-au cunoscut! Miracole? Ei înşişi erau miracole! Învierea? Au trecut prin ea! Raiul? Au trăit în el! Iadul? Au scăpat de el! Reconciliere? S-au bucurat de ea! Viaţa eternă? O aveau!"

Ziua Rusaliilor a fost ziua în care apostolii au experimentat prezenţa puternică a lui Dumnezeu în vieţile lor prin Spiritul Sfânt. ***Prin rugăciune, fiecare zi poate să fie ziua Rusaliilor. Pentru că prin rugăciune Spiritul Sfânt vine astăzi la noi.***

Experienţa unui om

Aş încheia cu experienţa unui om despre prezenţa şi puterea lui Dumnezeu în viaţa sa. ***“Am fost condus în camera în care trona un uriaş aparat cu raze gamma. O frumoasă asistentă m-a aşezat pe masa de tratament, acoperind cu grijă tot corpul meu, mai puţin părţile unde aveam celulele maligne ce îmi devastau organismul. Ea a ieşit apoi din cameră şi uşa a glisat încet în spatele ei, lăsându-mă într-o tăcere absolută. Această tăcere poate să fie uneori o experienţă înfricoşătoare pentru pacient. Lumina roşie pâlpâie în semi-întuneric şi tot ce auzi este un zumzet în timp ce razele gamma trec prin corpul tău.***

Am trecut prin 36 de tratamente. Fiecare a fost un timp de mare binecuvântare şi de comuniune cu Dumnezeu. Am fost sigur până când mi-am amintit că de fapt eram singur cu Dumnezeu. Ce ocazie de curăţire şi vindecare! În timpul fiecărui tratament vorbeam cu El, ştiind că mă ascultă. I-am cerut iertare, curăţire şi vindecare. I-am cerut să toarne în mine puterea Sa, iubire Sa, razele Sale vindecătoare împreună cu razele gamma. I-am mulţumit pentru vindecarea ce începuse deja şi i-am cerut să îmi întărească credinţa mea slabă. Eram sigur că El era acolo şi mă asculta, şi aproape tot timpul plângeam din recunoştinţă. Niciodată, înainte sau după, nu m-am simţit mai aproape de Domnul nostru Iisus Hristos. Rugăciunea mea se încheia mereu astfel: ‘Sunt disponibil să accept orice vei hotărî pentru mine’.

Într-o zi, soţia mea Lillian se afla în camera de aşteptare, pe când eu eram supus tratamentului. Lângă ea era o femeie ce fusese chemată pentru prima oară la tratament. Era atât de înspăimântată şi de supărată că s-a întors spre Lillian şi şi-a povestit istoria. Lillian i-a răspuns simplu ce făcusem eu: ‘Ia-l pe Dumnezeu cu tine, şi nu vei fi singură’. Când femeia a ieşit, radia. ‘A fost cel mai frumos timp de comuniune şi de reînnoire – şi nu m-am temut deloc!’ Ea tocmai experimentase prezenţa lui Dumnezeu.”

(Traducere: Oana Capan)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Pr. Anthony M. Coniaris - Duminica Coborârii Spiritului Sfânt (Rusaliile) - Despre participarea la sărbători

Când Biserica celebrează un eveniment din viaţa Domnului nostru Iisus Hristos, ea nu doar aniversează sau aminteşte evenimentul. Îl retrăieşte, pentru ca noi astăzi să îl experimentăm în propriile persoane. Aduce trecutul în prezent. Într-un fel este ca programul TV de acum câţiva ani, intitulat “You Are There” (Tu eşti acolo), ce ne făcea să trăim prin imagini anumite evenimente istorice. Ne simţeam de parcă am fi participat la ele.

Din acest punct de vedere, Biserica procedează ca sinagogile evreieşti. Fraţii noştri evrei sărbătoresc ieşirea din Egipt (Paştele lor) retrăind evenimentul la nivel personal. Vechii rabini învăţau astfel: “În fiecare generaţie, fiecare om trebuie să caute să experimenteze personal ieşirea din Egipt”. Un rabin spunea odată: ‘Paştele ne spune: ‘Nu doar vorbiţi despre ieşirea din Egipt! Simţiţi-o! Experienţa aceasta vă va schimba modul în care priviţi viaţa.’” Tocmai de aceea evreii sărbătoresc Paştele lor mâncând aceeaşi pâine nedospită şi mestecând aceleaşi ierburi amare ca părinţii lor, pentru a se simţi întrucâtva asemenea strămoşilor lor, pe când erau sclavi în Egipt. Trecutul este retrăit în prezent, pentru ca evreii de astăzi să se simtă ca şi cum ar fi scăpat din sclavia Egiptului mulţumită lui Dumnezeu.

La fel facem şi noi. Încercăm să retrăim evenimentele religioase pe care le celebrăm. De aceea cântăm la Crăciun: “Astăzi s-a născut Hristos”. În timpul Săptămânii Mari spunem: “Astăzi stă în faţa lui Pilat Domnul Creaţiei”. “Astăzi atârnă pe Cruce Cel care a despărţit pământul de ape.” Slujbele din Săptămâna Mare şi din Duminica Paştelui sunt special gândite să ne ajute să experimentăm personal Patimile şi Învierea lui Hristos, să ne facă să simţim că pentru noi a murit Iisus pe Cruce, să ne conducă din sclavia păcatului şi a morţii la viaţa cea nouă. Creştinismul nu înseamnă doar evenimente trecute legate de Dumnezeu;

înseamnă şi participarea noastră astăzi la acele evenimente glorioase. Să vedem câteva exemple din Scriptură.

Sfântul Pavel le scrie Colosenilor: ***"Dacă aţi înviat împreună cu Hristos, căutaţi cele de sus, unde se află Hristos, şezând de-a dreapta lui Dumnezeu"*** (Coloseni 3,1). Faptul uimitor în acest verset este acela că Sfântul Pavel ne spune că putem avea o astfel de relaţie cu Hristos astfel încât să participăm cu El la marea victorie a Învierii Lui. Apostolul ne vorbeşte despre a învia împreună cu Domnul Iisus Hristos. Acest adevăr este exprimat în Canonul Învierii al Bisericii noastre: ***"Ieri m-am îngropat împreună cu tine, Hristoase, astăzi mă scol împreună cu Tine, înviind Tu…"*** Sfântul Pavel spune din nou aceasta în Efeseni 2,4-7: ***"Dar Dumnezeu, bogat fiind în milă, pentru multa Sa iubire cu care ne-a iubit pe noi cei ce eram morţi prin greşelile noastre, ne-a făcut vii împreună cu Hristos – şi împreună cu El ne-a sculat şi împreună ne-a aşezat întru ceruri, în Hristos Iisus ca să arate în veacurile viitoare covârşitoarea bogăţie a harului Său, prin bunătatea ce a avut către noi întru Hristos Iisus."***

În altă carte a Noului Testament, Epistola către Galateni, ni se spune că noi participăm şi la crucificarea lui Hristos: ***"M-am răstignit împreună cu Hristos; şi nu eu mai trăiesc, ci Hristos trăieşte în mine. Şi viaţa de acum, în trup, o trăiesc în credinţa în Fiul lui Dumnezeu, Care m-a iubit şi S-a dat pe Sine însuşi pentru mine"*** (Galateni 2,20).

La Coloseni 3,3 citim: ***"Căci voi aţi murit şi viaţa voastră este ascunsă cu Hristos întru Dumnezeu".*** Implicarea noastră în Răstignirea şi Învierea lui Hristos este exprimată în Sacramentul Botezului. Scufundarea baptismală în apă simbolizează moartea, din moment ce o persoană nu poate să trăiască mult sub apă. Şi totuşi, noi nu suntem ţinuţi sub apă. Suntem ridicaţi din ea, semnificându-se prin acest gest învierea.

După cum spune Sfântul Pavel: ***"Deci ne-am îngropat cu El (Hristos), în moarte, prin botez, pentru ca, precum Hristos a înviat din morţi, prin slava Tatălui, aşa să umblăm şi noi întru înnoirea vieţii"*** (Romani 6,4). Sacramentul Botezului este Vinerea Mare şi Paştele fiecărui credincios. Prin acest sacrament murim şi înviem în Hristos. Astfel, prin credinţă, prin botez şi prin pocăinţa zilnică, noi murim păcatului şi suntem ridicaţi de Hristos la o viaţă nouă, unde ***"cugetăm cele de sus"*** (Coloseni 3,2).

Când Biblia vorbeşte despre a doua venire a lui Hristos, vorbeşte şi de participarea noastră la ea: ***"Iar când Hristos, Care este viaţa voastră, Se va arăta, atunci şi voi, împreună cu El, vă veţi arăta întru slavă"*** (Coloseni 3,4). În 1Ioan 3,2 citim: ***"Iubiţilor, acum suntem fii ai lui Dumnezeu şi ce vom fi nu***

s-a arătat până acum. Ştim că dacă El Se va arăta, noi vom fi asemenea Lui, fiindcă Îl vom vedea cum este.”

Participăm la Cina Domnului. Aşa cum Domnul şi-a adunat discipolii în Cenacol, tot aşa ne cheamă la fiecare Sfântă Liturghie şi ne adresează aceeaşi invitaţie personală pe care le-a adresat-o lor: ***“Luaţi, mâncaţi, acesta este Trupul Meu. Beţi dintru acesta toţi, acesta este Sângele Meu. Cel care mănâncă Trupul Meu şi bea Sângele Meu trăieşte în mine şi Eu în el.”***

Fiecare Sfântă Împărtăşanie este o Vinere Mare, ***“căci de câte ori veţi mânca această pâine şi veţi bea acest pahar, moartea Domnului vestiţi până când va veni”*** (1Corinteni 11,26). Participăm nu doar la răstignire, înviere, a doua venire, Cina cea de Taină, ci şi la Înălţare. Domnul nostru Iisus Hristos se înalţă pentru ca noi să ne putem înălţa cu El. ***Ce este Liturghia, ce este rugăciunea, dacă nu ridicare constantă a omului în prezenţa lui Dumnezeu?***

Din moment ce astăzi celebrăm marea sărbătoare a Rusaliilor, trebuie să subliniem participarea noastră şi la acest mare eveniment. Aşa cum Spiritul Sfânt a venit în această zi acum două mii de ani, pentru a-i umple pe discipoli de prezenţa şi puterea lui Dumnezeu, aşa vine şi la fiecare dintre noi astăzi, în timp ce noi stăm îngenuncheaţi în rugăciune. Va veni să ne umple cu aceeaşi putere, cu aceleaşi roade ale prezenţei Sale: ***“dragostea, bucuria, pacea, îndelungă-răbdarea, bunătatea, facerea de bine, credinţa”*** (Galateni 5,22). El va veni ca o apă înviorătoare pentru sufletul uscat al omului: ***“dacă însetează cineva, să vină la Mine şi să bea”***, spune Iisus. ***“Cel ce crede în Mine, precum a zis Scriptura: râuri de apă vie vor curge din pântecele lui”*** (Ioan 7,37-38).

Rugăciune

Vino, lumină care nu apune; vino, Mângâietorule Sfinte, vino, umple-ne de prezenţa lui Dumnezeu; vino, fă din trupurile noastre temple ale lui Dumnezeu; vino, umple-ne cu putere; vino, refă în noi chipul lui Dumnezeu; vino, întăreşte-ne credinţa; vino, ajută-ne să vorbim şi să lucrăm pentru Tine în această lume; vino, iartă-ne păcatele; vino, suflă asupra noastră viaţa lui Dumnezeu, nemuritoare, veşnică; vino, Spirite Sfinte, vino!

(Traducere: Oana Capan)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Pr. George Dimopoulos - Duminica Coborârii Spiritului Sfânt (Rusaliile) - Îmbătaţi cu Spiritul Sfânt

“Nu vă voi lăsa orfani: voi veni la voi” (Ioan 14,18).

Hristos le-a adresat aceste cuvinte discipolilor Lui cu puţin timp înainte de Patimi. I-a asigurat că, după ce vor fi despărţiţi, nu îi va lăsa totuşi orfani (cuvântul grec este tradus “fără mângâiere” în alte versiuni), ci le va trimite pe Spiritul Sfânt. Această profeţie a fost împlinită în ziua Rusaliilor. În acea sfântă zi, Tatăl, în numele lui Iisus, l-a trimis pe ***“Spiritul Adevărului, care de la Tatăl purcede”*** (Ioan 15,26), ca să îi înveţe pe discipoli despre Hristos, să le amintească de viaţa veşnică, de adevărurile divine pe care le auziseră deja de pe buzele Domnului Iisus în timpul slujirii Sale publice. ***“Mângâietorul, Spiritul Sfânt, pe care-l va trimite Tatăl, în numele Meu, Acela vă va învăţa toate şi vă va aduce aminte despre toate cele ce v-am spus Eu”*** (Ioan 14,26).

Şi, în conformitate cu promisiunea făcută de Iisus, la 50 de zile după Paşti, ***“când a sosit ziua Cincizecimii, erau toţi împreună în acelaşi loc. Şi din cer, fără de veste, s-a făcut un vuiet, ca de suflare de vânt ce vine repede, şi a umplut toată casa unde şedeau ei. Şi li s-au arătat, împărţite, limbi ca de foc şi au şezut pe fiecare dintre ei. Şi s-au umplut toţi de Spiritul Sfânt şi au început să vorbească în alte limbi, precum le dădea lor Spiritul a grăi”*** (Fapte 2,1-4).

Şi care au fost rezultatele? Să ascultăm cuvintele Sfintei Scripturi: ***“Şi iscându-se vuietul acela, s-a adunat mulţimea şi s-a tulburat, căci fiecare îi auzea pe ei vorbind în limba sa. Şi erau uimiţi toţi şi se minunau zicând: Iată, nu sunt aceştia care vorbesc toţi galileieni? Şi cum auzim noi fiecare limba noastră, în care ne-am născut? Cretani şi arabi, îi auzim pe ei vorbind în limbile noastre despre faptele minunate ale lui Dumnezeu! Şi toţi erau uimiţi şi nu se dumireau, zicând unul către altul: Ce va să fie aceasta?”*** (Fapte 2,6-8.11.12).

Mai mult, Petru, cel care cu 50 de zile înainte se lepădase de Hristos, acum spune despre El în public că este Domn şi Mântuitor: ***"Să ştie deci toată casa lui Israel că Dumnezeu, pe Acest Iisus pe Care voi L-aţi răstignit, L-a făcut Domn şi Hristos. Şi întru nimeni altul nu este mântuirea, căci nu este sub cer nici un alt nume, dat între oameni, în care trebuie să ne mântuim noi"*** (Fapte 2,36.4,12).

După cum observă Sf. Ioan Gură de Aur, iepurele este transformat într-un leu, piticul într-un uriaş, la coborârea Spiritului Sfânt. Înainte de Rusalii, Biserica număra doar 120 de suflete; după Rusalii rândurile ei au ajuns la 3.000 de suflete: ***"Deci cei care au primit cuvântul lui s-au botezat şi în ziua aceea s-au adăugat ca la trei mii de suflete"*** (Fapte 2,41). Unii, însă, nu au crezut. Unii au fost indiferenţi. Alţii au venit cu acuzaţii sarcastice, străduindu-se să răspundă la întrebare ("Ce va să fie aceasta?") prin intermediul sărmanei lor logici umane. ***"Iar alţii batjocorindu-i, ziceau că sunt plini de must"*** (Fapte 2,13). Credeau că apostolii erau beţi. În opinia lor, nimic supranatural nu se întâmplase aici. Aceşti oameni au mulţi urmaşi spirituali astăzi. Deşi intenţia acestor oameni era de a-şi bate joc de apostoli, exista o scânteie de adevăr în acuzaţia lor. Pentru că apostolii erau într-adevăr beţi; ei erau îmbătaţi cu Spiritul Sfânt al lui Dumnezeu.

Desigur, cele două feluri de beţie aflate în discuţie sunt foarte diferite între ele. Cei care sunt plini de vin se fac de râs, se înjosesc în ochii celorlalţi. Sf. Ioan Gură de Aur scrie că beţia îi face pe oameni mai răi decât porcii. Cei plini de Spiritul Sfânt, însă, îi aduc cu glas tare laudă lui Dumnezeu. De aceea Sf. Pavel îi îndeamnă pe credincioşii din Efes: ***"Şi nu vă îmbătaţi de vin, în care este pierzare, ci vă umpleţi de Spirit"*** (5,18). Cei plini de vin înjură şi blestemă în gura mare, în timp ce ***aceia care sunt plini de Spiritul Sfânt cântă psalmi, imnuri şi cântări spirituale, lăudând şi cântând Domnului în inimile lor*** (Efeseni 5,19). Beţia obişnuită (alcoolică) umileşte, înjoseşte, distruge nu doar pe cel care bea, ci şi familia lui, pe cei dragi ai lui, şi, în cele din urmă, societatea însăşi. Beţia care este cu Spiritul Sfânt, însă, îl reînnoieşte şi îl renaşte pe om. Spiritul Sfânt aduce noi sentimente, noi simţuri, pentru ca omul să poată vedea şi auzi mai clar minunata şi plăcuta veste bună a Evangheliei – vestea bună a lui Dumnezeu pentru omul căzut. ***Spiritul Sfânt îi permite omului să continue să trăiască în lume, fără a face parte totuşi din această lume.***

Această beţie cu Spiritul Sfânt i-a condus pe Apostoli, pe mărturisitori, pe preoţi, pe propovăduitori, pe cei drepţi, şi pe numeroşii martiri să nu le pese de suferinţe şi dureri şi persecuţii, şi nici chiar de pierderea propriilor lor vieţi, pentru slava lui Hristos. Este într-adevăr păcat că nu putem înţelege perfect aceste lucruri, pentru că nu am fost niciodată îmbătaţi de Spiritul Sfânt al lui Dumnezeu. Aceasta nu este o cunoaştere care să poată fi cuprinsă de mintea

umană; mai degrabă, este o experienţă care umple inima. Bunăstarea spirituală pe care o aduc flăcările divine ale Rusaliilor poate fi înţeleasă cu adevărat doar de către aceia care permit Spiritului sfânt să pătrundă în întreaga lor existenţă.

Fie ca Spiritul Sfânt al lui Dumnezeu să îndrume şi să lumineze vieţile noastre, aşa cum a făcut cu vieţile apostolilor şi martirilor de-a lungul secolelor. Amin.

(Traducere: Oana Capan)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Pr. Mihai Tegzeş - Duminica Coborârii Spiritului Sfânt (Rusaliile) – Rusaliile - Mijlocitorul, biruitor al fricii

Din cele mai vechi timpuri, cu cât imperiile erau mai puternice, cu atât erau mai nefericite, pentru că simţeau mai profund nevoia de unitate universală a tuturor naţiunilor, lucru pe care acestea nu au putut să-l înfăptuiască. Observăm că marii cuceritori au trecut asemenea unui fulger prin lume, chiar dacă au dorit să-şi facă un nume, o faimă… dar, din păcate, fără ajutorul lui Dumnezeu. Biblia ne învaţă că fără Dumnezeu, omul este un nimeni, iar încercarea lui de a face lucruri mari, este destinată falimentului garantat (cfr. Turnul Babel), deoarece construirea unei lumi unite, nu este un lucru care stă în puterea omului, ci în cea a lui Dumnezeu.

Dumnezeu ne vrea binele, însă atunci când omul uită de binefacerile Domnului şi doreşte să se realizeze doar prin propriile-i puteri, nu face altceva decât să I se împotrivească lui Dumnezeu şi să se opună fraţilor săi. Omul trebuie să înveţe cum să se comporte, de la Iisus, care pe cruce S-a abandonat în mâinile Tatălui, încrezător în mila Lui.

Evanghelistul Ioan reia ideea – prezentă şi în evenimentul *Turnul Babel* - conform căreia se observă că, atunci când lumea nu are clare ideile despre Dumnezeu, se dezbină, se ceartă, contrar adevăratei credinţe, care uneşte oamenii cu Dumnezeu şi între ei. De fapt, Iisus este cel care ne cheamă să fim uniţi cu El, prin cuvintele: ***"De însetează cineva, să vină la Mine şi să bea, cine crede în Mine. După cum a spus Scriptura: "Din sânul lui vor curge râuri de apă vie"*** (Io. 7, 37-38).

Din pericopa de astăzi, observăm că sunt oameni care stau de partea lui Iisus (Nicodim, mulţimile) pentru că sunt de partea adevărului şi oameni care sunt deranjaţi de adevăr şi caută cu toate puterile, să-l anihileze. Chiar dacă oamenii se opun unităţii, Spiritul este mai tare şi-i va ajuta pe cei care cred, să realizeze o comuniune deplină cu Dumnezeu şi de asemenea, între ei.

I. Cincizecimea: Spiritul, Mijlocitorul comuniunii

Lecturând *Faptele Apostolilor* 2, 1-11 ne punem întrebarea: ***cum de acei oameni, de limbi diferite, au putut să asculte mesajul ucenicilor, fiecare în limba proprie? Cum de apostolii, mai înainte, dezorientaţi şi fricoşi, deodată au început să predice Învierea? Cum de s-a schimbat atât de radical situaţia? Ce i-a determinat să aibă atâta încredere şi curaj, încât să nu le mai fie frică?***

Din *Evanghelie*, cunoaştem că Iisus i-a trimis pe apostolii Săi la propovăduire, la fel cum Tatăl, L-a trimis pe El. Până când Iisus a fost cu ei pe pământ, Domnul era sprijinul, apărătorul şi consolatorul lor. După înălţarea Sa, Spiritul Sfânt îi va lua locul, fiind noul Consolator… Niciodată ucenicii nu vor vorbi în numele lor personal, ci întotdeauna în numele lui Iisus, prin mijlocirea Spiritului, pe care Dânsul şi Tatăl l-au dăruit. Cu alte cuvinte, ***datorită Spiritului, ucenicii devin martorii şi mărturisitorii lui Iisus.***

Chiar dacă în urma Înălţării la cer, s-ar părea că Iisus se desparte de ucenici, în mod definitiv, la Cincizecime, Dânsul demonstrează din nou, că îşi respectă "promisiunile": ***"Încă puţin şi nu Mă veţi vedea, dar peste puţin, Mă veţi vedea". Iisus nu-i lasă singuri, ci le trimite un dar, care le va permite să-L simtă prezent şi aproape, chiar dacă nu-L pot vedea sau atinge. Această legătură apropiată – prin mijlocirea Spiritului – îi ajută pe ucenici să nu le mai fie frică şi să vestească tuturor că Iisus a Înviat, pentru mântuirea noastră şi S-a suit la Cer, ca să pregătească tuturor, un loc de cinste.***

Sărbătoarea "*Cincizecimii*", vine de grecescul "*Pentecoste"* şi înseamnă "a cincizecea zi". În trecut era o sărbătoare a evreilor apoi, a creştinilor.

Cuvântul "cincizecime" era folosit pe vremuri de evrei, pentru a desemna sărbătoarea culesului grâului. Într-un timp succesiv, sărbătoarea va comemora *Alianţa de pe Sinai*, dintre Dumnezeu şi poporul Său, înscrisă pe cele două table ale *Legii*; două, deoarece una o păstrează Dumnezeu, iar cealaltă poporul, reprezentat de Moise; două, pentru că este vorba de un pact care obligă ambele părţi. Sensul creştin al sărbătorii derivă de aici: dar acum ***Alianţa Bisericii cu Dumnezeu este în Spirit Sfânt, dar nou, care pătrunde în fiecare om şi-i dă posibilitatea să fie fidel iubirii Domnului, care bucură inima oamenilor şi cultivă relaţia lor cu Dumnezeu.***

Dacă în VT "numărul 50″ era simbolul împlinirii unui timp, al încheierii unei epoci, al meditării la binefacerile Domnului din trecut – pentru ca omul să se încreadă în ajutorul lui Dumnezeu în vederea unui nou început…

Cincizecimea ne spune că timpul lui Iisus pe pământ s-a încheiat şi începe timpul Bisericii, timpul omului, al Spiritului. De fapt, în creştinism, sărbătoarea cade la 50 de zile după Paşti şi comemorează pogorârea Spiritului Sfânt peste apostoli, posibilitatea pe care Dumnezeu o dăruieşte oamenilor ca să trăiască *legământul Alianţei* în iubirea Sa. Este o sărbătoare mobilă, care depinde strict de data Paştilor.

II . Spiritul Sfânt: artizanul comuniunii şi dătătorul vieţii

Dacă în *Cartea Facerii*, Dumnezeu l-a creat pe om prin suflarea Sa, acum Iisus – prin trimiterea Spiritului – apare ca şi Creatorul "omului nou", liber de păcate şi de rău. De fapt, cuvintele care însoţesc gestul simbolic al "suflării" (cfr. Io. 20, 19-13) arată acest lucru: ***"Celor care le veţi ierta păcatele, vor fi iertate". Prin Botez şi Spovedanie, Biserica dăruieşte oamenilor o viaţă nouă, bazată pe puterea Spiritului Sfânt, "Domnul şi de viaţă făcătorul", cum mărturisim în Simbolul Credinţei.***

De fapt, experienţa creştinului nu constă atât în cunoaştere, ci în puterea Spiritului lui Hristos. De aceea, ***creştinul*** nu poate fi comparat cu un om de ştiinţă, fiind ***un om plin de Spirit care emană lumină şi bucurie prin tot ceea ce face.*** Apostolul Pavel spune în acest sens: ***"Nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăieşte în mine"*** şi ***"Roadele Spiritului sunt iubirea, bucuria, pacea, răbdarea, bunăvoinţa, bunătatea, fidelitatea, blândeţea şi stăpânirea de sine".***

Dacă nu mai putem să adăugăm ceva la darurile Spiritului, avem posibilitatea – eliminând păcatele noastre – să permitem acestor daruri să ne reînnoiască viaţa. Când au primit darul Spiritului Sfânt, apostolii au vorbit în limbi şi au răspândit iubirea lui Dumnezeu. Observăm că, în urma coborârii Spiritului, oamenii reuşesc să comunice între ei. Acest lucru ne arată că este vorba de un Spirit, cu mult diferit de "spiritul" nostru certăreţ sau, incapabil de dialog.

Cuvântul ***"Spirit"***, vine de la latinescul "spiritus", vânt, suflare, dar în mod special, "energie". ***Este vorba de o energie (putere) diferită de a noastră, capabilă să reîmpace omul cu Dumnezeu şi pe oameni între ei, adică să creeze o comuniune, acolo unde înainte nu exista nici un fel de înţelegere…***

Chiar persoane de naţionalităţi diferite pot înţelege vorbele apostolului Petru (cfr. F.Ap. 2, 1-11). ***Acest lucru înseamnă că pogorârea Spiritului Sfânt dă viaţă unei comunităţi în care, fiecare poate să se încreadă în ajutorul celorlalţi, deoarece comunicarea dintre membrii ei se bazează pe iubirea frăţească…***

Acest fapt caracteriza prima comunitate a creştinilor, căci ***cei care au primit Spiritul au devenit mai atenţi la nevoile semenilor lor,*** înlăturând diferenţele, distanţele şi barierele sociale dintre: bogaţi şi săraci, evrei şi păgâni, patroni şi sclavi… ***La urma urmei, Spiritul ajută pe cel care-L primeşte, să depăşească singurătatea.*** Astăzi există "grupuri" de tot felul, dar singurătatea continuă să-i apese pe membrii grupului, pentru că puterile strict omeneşti nu sunt îndeajuns, pentru a construi o relaţie autentică cu Dumnezeu.

Iată că Iisus promite că va trimite un Mijlocitor. Comunicarea între noi şi, între noi şi Dumnezeu, nu se realizează în plinătatea ei, fără un Mediator. De fapt, Spiritul – ca Intermediar – ne ajută să depăşim limita noastră umană şi să comunicăm cu alţii. Spiritul coborât peste ei arată că evenimentele de la "*Turnul Babel*", dezbinarea oamenilor şi "conflictul" lor cu Dumnezeu, au fost biruite!

III. Iisus şi frica

Prezentându-se apostolilor, Iisus le dăruieşte pacea, îndemnându-i să nu le fie teamă!

Frica are şi o latură bună atunci când ne avertizează că ne paşte un pericol, prevenindu-ne să fim mai atenţi. Totuşi, de multe ori avem un sentiment de nelinişte ireal, de exemplu: nu este sănătos să ne înspăimântăm de ce se va putea întâmpla mâine sau în viitor. Frica priveşte prezentul, dar dacă ne gândim la pericolele viitoare, cu siguranţă trăim condiţionaţi de teamă, în chip bolnav.

Neliniştea este o componentă a naturii umane. Cei care susţin că nu le este frică, sunt cei mai îngroziţi, încât le este teamă şi să se gândească la acest fenomen. Trebuie să ştim că frica nu este un duşman, ci un oaspete pe care îl putem primi în casă, convinşi de faptul că noi suntem mai tari decât acest sentiment. De fapt, apostolilor înfricaţi, Iisus le spune: ***"Cum Tatăl M-a trimis, la fel, Eu vă trimit pe voi"***… chiar dacă vă este frică, mergeţi în lume şi vestiţi Evanghelia, căci Eu v-am dat o putere care este mai mare decât teama voastră.

Dacă teama ne blochează şi ne determină să ne închidem în noi înşine, Iisus ne cere să ieşim, să înfruntăm frica. ***Când apostolii îl vor asculta, vor vesti Evanghelia în lumea întreagă, nu pentru că erau neînfricaţi, ci pentru că teama nu îi mai oprea şi nu determina alegerile lor de viaţă.***

- → *O femeie trebuie să-i vorbească soţului, dar din cauza fricii, tace. Iisus îi spune să îi vorbească, chiar dacă îi este teamă. Ea trebuie să înveţe să comunice. Lipsa comunicării este "drogul" care dezbină familiile.*

- → *Ne este frică de ce zice lumea şi atunci ne închidem în casă. Iisus ne spune să ieşim afară. Să nu ne lăsăm condiţionaţi de părerile răutăcioase ale lumii… să ne debarasăm de ele.*
- → *Un bărbat a descoperit că niciodată nu şi-a iubit soţia cu adevărat, dar îi este teamă să-i spună, ca să nu rămână singur. Iisus îi spune să comunice şi să se lase ajutat. Nesinceritatea împiedică dezvoltarea, creşterea dar şi ucide relaţia de iubire…*

Şi lui Iisus i-a fost frică. Uneori pleca, se ascundea… În ultimele zile din viaţa Lui, teama L-a determinat să transpire sudori de sânge. Dar mereu a mers mai departe. Nu i-a permis fricii, sau ispitei, să-i blocheze misiunea.

IV. Cenacol şi "suflarea"

În *Cenacol*, cel care intră pe neaşteptate este Iisus, cel Înviat. El dăruieşte tuturor – nu doar apostolilor – ***pacea, care aduce armonie în viaţa omului şi în lume, înlăturând orice teamă.***

Cenacolul, locul în care ucenicii se aflau, era un adăpost sigur, acolo erau apăraţi, feriţi de pericole, dar dacă ar fi rămas în acel spaţiu, n-ar fi putut renaşte, n-ar fi putut trăi, n-ar fi putut predica mântuirea, n-ar fi ascultat de Domnul, la urma, urmei.

Asemenea apostolilor, toţi suntem convinşi că este bine să ne adăpostim la umbra unui loc sigur, dar observăm că nu este chiar aşa. Iisus ne învaţă că nu trebuie să ne lăsăm condiţionaţi de frică! Pogorârea Spiritului, este sărbătoarea încrederii în Iisus, care ne spune: "*Acum ieşiţi pentru că aveţi puterea să faceţi acest lucru. Eu sunt cu voi. Spiritul Meu este în voi şi cu această putere ieşiţi şi faceţi ceea ce trebuie*".

Iisus a suflat peste ei. "A sufla" peste cineva, înseamnă a-i transmite ceea ce avem mai intim în noi. În greacă "a sufla" (emphysao) exprimă acelaşi cuvânt, care s-a folosit în *Cartea Facerii*, când Dumnezeu a creat lumea. Prin gestul Său, Iisus ne arată că Dumnezeu ne dă puterea Sa creatoare şi iubitoare: noi avem aceeaşi putere a lui Iisus. Conştienţi de această forţă divină care locuieşte în noi, nu ne mai putem plânge (scuza) că nu putem face nimic, că nu suntem importanţi, că suntem un nimeni…

Din păcate, frica de a greşi şi neîncrederea în capacităţile proprii, ne opresc să facem ceva bun. Trebuie să ştim că suntem puternici, pentru că Spiritul lui Dumnezeu există în noi şi ne dă forţă. Când un om se vaietă că este neputincios, neagă prezenţa Spiritului din el. Când se scuză că este slab, fragil şi nu poate să facă ceva bun, oferă spaţiu diavolului, ca să-i stăpânească viaţa.

Dacă multe persoane nu-şi dau seama de puterea divină pe care o au, una dintre cauze este că “puterea” responsabilizează omul, dar el nu doreşte să-şi împlinească datoria.

Dacă Spiritul locuieşte în mine, înseamnă că trebuie să fiu atent faţă de calităţile şi resursele mele. Oamenii au multe bogăţii, calităţi, dar nu şi le dezvoltă. Calităţile noastre sunt asemenea copiilor: trebuie să le îngrijim, iubim, ascultăm şi să investim în ele. Dacă ne preocupăm să ne dezvoltăm calităţile, nu numai că vom fi fericiţi, ci ne vom simţi bogaţi, deoarece bogăţia mea… sunt eu. Dacă îmi respect calităţile, mă iubesc. Însuşirile omului sunt asemenea unei flori: dacă nu este îngrijită, se ofileşte.

Multe persoane sunt nefericite, pentru că fac multiple lucruri, dar nu se dezvoltă sau modelează pe ele însele. Sunt preocupate să producă bogăţii, să-şi formeze o imagine, să-şi mărească depozitul bancar. Creează în exteriorul lor, dar nu se maturizează sufleteşte. Dezvoltă afaceri, dar nu se transformă ca persoane. Au bogăţii în jurul lor, dar nu în suflet, care le este trist şi gol.

V. Iertarea păcatelor

Iisus îşi conştientizează ucenicii, de puterea pe care o au: ***“Cărora le veţi ierta păcatele, iertate vor fi, cărora le veţi ţine, ţinute vor fi“.*** Prin urmare, avem două posibilităţi: să iertăm, asemănându-ne Domnului sau, să ţinem în noi, sinucigându-ne.

- Un om şi-a înşelat soţia, pentru că se depărtase de el. Apoi a înţeles că o iubeşte şi s-a reapropiat de ea, dorind să reconstruiască o relaţie mai afectuoasă, bazată pe dialog şi înţelegere. Soţia nu doreşte să-l ierte. Este clar că se simte rănită, jignită. Ce să facă? Dacă nu iartă, dacă se răzbună… va continua să sufere, iar trădarea soţului îi va umple viaţa de venin şi amărăciune… Dar poate să ierte: “*Într-adevăr, m-ai jignit. Dar ce a fost, a fost. Vino să refacem căsnicia noastră, armonioasă. Eu am înţeles că dacă relaţia noastră era puternică, tu nu deviai. Nu eşti tu singurul vinovat. Tu ai priceput acest lucru?*”
- Un om a fost amăgit de fratele său, când îşi împărţeau moştenirea. Nu reuşeşte să accepte că fratele său iubeşte mai mult banii, decât pe el. Nu mai poate schimba lucrurile. Ce să facă? Să ierte? Sau să se trezească în fiecare dimineaţă cu gândul la acest fapt care îi distruge viaţa? Să continue să urască toată viaţa? Să nu mai se încreadă în nimeni, pentru că a fost trădat chiar de către cei din familia sa? Sau poate să ierte. “*Într-adevăr, fratele meu m-a rănit, dar nu vreau să permit nimănui să-mi amărască inima, nu doresc ca această durere să se abată peste toată*

viaţa mea. M-a înşelat, dar aceasta este problema lui. Eu vreau să iert, să alung ura din sufletul meu, altfel această ură va curma viaţa mea“.

Iubiţilor! Iertarea este un stil de viaţă care se experimentează zilnic, pornind de la cele mai mici lucruri… Tu ai primit puterea acesta. ***Într-adevăr: nu poţi evita rănile şi jignirile pe care alţii ţi le cauzează, dar poţi să ierţi si să trăieşti în pace. Prin urmare, iartă!*** Iartă dacă cineva te-a jignit, dacă te-a criticat, dacă nu te-a ajutat. Iartă şi mergi înainte. Ceilalţi pot să ne rănească, dar dacă noi nu-i iertăm, ne umplem inima de “venin”, ură, nemulţumire şi nelinişte.

Trebuie să profităm de faptul că iertarea stopează răzbunarea şi readuce pacea în inimi. ***H. Lacordaire spunea: “Vrei să fii fericit pentru o clipă? Răzbună-te. Vrei să fii fericit pentru totdeauna? Iartă“.***

Amin.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Pr. Mihai Tegzeş - Duminica Coborârii Spiritului Sfânt (Rusaliile) – Identitatea Spiritului

La Rusalii, într-un climat de bucurie, Biserica celebrează primirea darului Spiritului Sfânt, care este cadoul cel mai mare al Înviatului, darul cel mai preţios pe care Tatăl şi Fiul l-au oferit oamenilor.

Darul Spiritului este "evenimentul" superb, care a determinat naşterea oficială a Bisericii. Această "putere" de lumină, mângâiere şi iubire, transmisă de Dumnezeu oamenilor, sub forma "limbilor de foc", i-a schimbat pe apostoli în chip radical, din oameni înfricaţi, ascunşi, timoraţi, devenind mărturisitorii vioi, îndrăzneţi şi cutezători ai Învierii. Din acea zi, Biserica şi-a început hotărât călătoria prin lume şi nu s-a mai oprit, în ciuda tuturor adversităţilor.

De fapt, Rusaliile nu sunt un eveniment întâmplat o singură dată în trecut, ci un dar continuu, o prezenţă permanentă şi nobilă a Spiritului în inima Bisericii: "*Ei s-au umplut de Spirit şi au început să vorbească*". Cu alte cuvinte, după ce au primit darul Spiritului, apostolii au început să vorbească despre Dumnezeu într-un mod nou, aparte, înălţător, pentru că inimile lor erau noi. Primind Spiritul, ei au intrat într-un raport de familiaritate cu Domnul, care îi făcea să se simtă fiii iubiţi ai Săi. Astfel, ei propovăduiau fraţilor lor, "Evanghelia" pe care Dumnezeu a realizat-o în favoarea omului, adică Învierea.

Predicarea lor era înţeleasă inclusiv de cei care erau vorbitori de alte limbi. Acest fapt este posibil, deoarece Spiritul primit în inimi, este Cel care transformă relaţiile dintre persoane: persoanele care se iubesc, fac tot posibilul să se înţeleagă, căci Spiritul le învaţă singurul limbaj care poate uni oameni de culturi, rase, limbi diferite, adică, limbajul dragostei divine.

Notăm că Spiritul este cel care îi adună pe aceşti oameni diferiţi într-o singură familie, în Biserică, loc în care oricine poate să-şi păstreze cultura, tradiţiile, fără să se simtă străin. Şi depăşind neînţelegerile şi individualismul, fiecare se deschide dialogului şi inter-schimbului frăţesc de daruri, calităţi pe care le-a primit de la Spiritul, din abundenţă, după cuvintele apostolului: ***"În dar aţi primit, în dar să daţi".***

Iată marele cadou pe care Spiritul Sfânt ni-l face: ne dăruieşte un nou şi inedit mod de a trăi relaţia cu Dumnezeu şi cu cei de lângă noi. Dăruieşte Bisericii capacitatea de a transmite vestea Învierii "în alte limbi", adică tuturor oamenilor de pe pământ.

Spiritul poate să ne dea iubirea, pentru că El este relaţia, legătura, întâlnirea şi îmbrăţişarea tandră dintre Tatăl şi Fiul, dar este atât Iubirea care îi determină să Se dăruiască continuu lumii, cât şi duioşia şi îndurarea, cu care ne tratează pe noi, muritorii.

Spiritul Sfânt, este izvorul care îndreaptă toate căile şi descoperirile noastre către adevăr: ***"Tot ceea ce este adevărat, indiferent de către cine este descoperit, provine de la Spiritul Sfânt" (San Tommaso).*** El este Împărţitorul tuturor darurilor divine: ***"Roadele Spiritului sunt iubirea, bucuria, pacea, răbdarea, înţelegerea…"*** (Gal. 5, 22). Spiritul este iubirea seducătoare,care produce în sufletele noastre bucuria şi pacea, iar creştinii care primesc iubirea Sa, trăiesc fericiţi şi în pace cu Dumnezeu, cu ei înşişi şi cu cei din jurul lor. Această imensă putere a iubirii, faţă de cei care fac rele, se exprimă prin răbdare, iar faţă de cei nedreptăţiţi, se exprimă prin "bunăvoinţă", adică prin dorinţa de a face bine altora.

Iubiţilor, Sfântul Augustin ne cere să ne testăm dacă am făcut din inimile noastre un sălaş al Spiritului: "Întreabă-ţi inima. Dacă este plină de iubire, ai în tine Spiritul lui Dumnezeu".

"Când va veni Spiritul adevărului, vă va conduce la tot adevărul" (Io. 16, 13).

- *Spiritul nu ne va descoperi lucruri noi. Iisus este întregul şi minunatul adevăr, adică revelaţia completă şi definitivă a lui Dumnezeu şi a iubirii Sale. Dar Spiritul este cel care ne ajută să pătrundem tot mai adânc în această revelaţie.*
- *El îi va convinge pe apostoli că Iisus este Mesia, în ciuda faptului că a fost refuzat şi omorât.*
- *Spiritul este cel care ne învaţă să-L chemăm pe Dumnezeu-Tatăl şi să ne încredem deplin în El.*

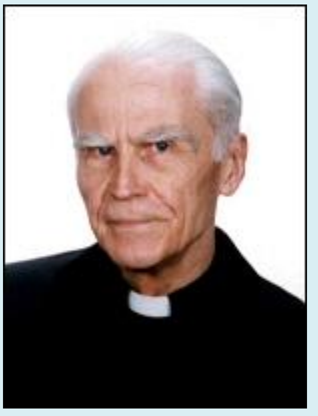
- *Spiritul ne dă putere să rezistăm înaintea multiplelor ispite, să ne împotrivim răului, să reîncepem din nou şi mereu, viaţa sfântă, după fiecare cădere în păcate, să rămânem neîncetat fideli lui Iisus.*

Atunci când devenim conştienţi de cât de mult ne sprijină Spiritul, noi începem să devenim cu adevărat activi, mulţumind, mai întâi de toate lui Iisus şi Tatălui, pentru acest infinit şi preţios cadou…

Atunci când caut adevărul, încep să mă simt în comuniune cu Spiritul şi-L rog să mă lumineze, să mă întărească, să mă sprijine, pentru a-L urma tot mai mult pe Iisus. Amin.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Pr. Gheorghe Neamţiu - Pogorîrea Sfântului Spirit

I. Spiritul Sfânt – Viaţa Bisericii

Încă înainte de mântuitoarele Sale Patimi, Iisus Hristos Îşi încurajează învăţăceii, întristaţi din pricina apropiatei despărţiri de învăţătorul lor, promiţându-le un alt Mângâietor: ***"Şi eu voi ruga pe Tatăl şi alt Mângâietor vă va da, ca să rămână cu voi în veac, pe Spiritul Adevărului, pe care lumea nu-L poate primi, pentru că nu-L vede, şi nici nu-L cunoaşte, dar voi Îl veţi cunoaşte, căci între voi va locui şi între voi va fi"*** (Ioan XIV, 16-17). ***"Şi când va veni Acela, Spiritul Adevărului, El vă va învăţa tot adevărul: căci nu va grăi de la Sine, şi câte va auzi va grăi şi cele viitoare vi le va spune. El Mă va preamări, căci din al Meu va lua şi vă va spune"*** (Ioan XVI, 13-14).

Mai târziu, după glorioasa-I Învierea şi înainte de Înălţarea la Cer, Mântuitorul le-a poruncit Apostolilor să nu se depărteze de Ierusalim, ci să aştepte "făgăduinţa Tatălui", adică coborârea peste ei a Spiritului Sfânt, care îi va îmbrăca cu "putere de sus", spre a putea propovădui popoarelor Evanghelia mântuirii, a boteza pe oameni în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Spirit, şi ai învăţa să păzească toate cele poruncite lor de Iisus (Matei XXVIII, 19-20), devenind astfel, ei, apostolii, mărturiile lui Iisus "în Ierusalim şi în toată Iudeea şi în Samaria şi până la marginile pământului" (Fapte I, 8).

Şi iată cum, astăzi, la cincizeci de zile după Înviere şi la zece zile după Înălţare, promisiunea lui Iisus s-a împlinit. În pericopa din Faptele Apostolilor citată azi, Sfântul Apostol şi Evanghelist Luca ne istoriseşte că în timp ce ucenicii se aflau adunaţi în foişorul din Ierusalim, stând cu uşile încuiate de frica Evreilor, ***"fără de veste s-a făcut din cer un vuiet ca de suflare de vifor şi a umplut casa unde şedeau ei. Şi li s-au arătat, împărţite, limbi ca de foc şi s-au lăsat peste ficare dintr-înşii. Şi s-au umplut de Spiritul Sfânt şi au început a grăi în alte limbi, precum le da Spiritul să grăiască (…). Şi făcându-se glasul acela s-a adunat***

mulţimea şi s-a tulburat, căci fiecare îi auzea pe ei vorbind în limba sa" (Fapte II, 2-4, 6).

Revărsându-Se peste Apostoli, sub această formă vizibilă şi minunată, Sfântul Spirit îi transformă dintr-odată, din oameni fricoşi cum fuseseră până atunci, în misionari înflăcăraţi şi neînfricaţi cum lumea nu mai văzuse niciodată, astfel că în aceeaşi zi, la predica lui Petru, s-au botezat circa trei mii de suflete din toate neamurile păgâne care erau pe atunci în Ierusalim la sărbătoare, luând astfel naştere primul nucleu al Bisericii. Aşadar, evenimentul coborârii Spiritului Sfânt pe care Îl prăznuim astăzi marchează actul de naştere a Bisericii, a cărei universalitate o simbolizează convertirea şi botezarea păgânilor ***"din toate neamurile care sunt sub cer"*** (Fapte II, 5).

Spiritul Sfânt care astăzi se coboară peste Apostoli, şi prin ei peste cei care s-au botezat, este principiul vital supranatural, izvorul vieţii divine a Bisericii, care luminează, sfinţeşte şi conduce sufletele la mântuire prin cuvântul Evangheliei, prin Sfintele Taine şi prin poruncile lăsate ei de Mântuitorul.

Spiritul Sfânt este viu şi activ astăzi şi întotdeauna în Biserică. El este Sfinţitorul sufletelor care primesc solia răscumpărării înfăptuită de Hristos o dată pentru totdeauna şi pentru întreaga omenire. ***Spiritul Sfânt revarsă în suflete harul sfinţitor adus de Sângele lui Hristos.*** De aceea, începând de azi, din ziua Rusaliilor, atenţia şi privirea Apostolilor şi ale tuturor acelora care vor îmbrăţişa credinţa în Hristos se vor îndrepta spre Spiritul Sfânt, prin care Hristos, deşi înălţat în slava Tatălui, rămâne pe mai departe prezent în mijlocul nostru şi în noi, căci Spiritul Sfânt nu este decât Spiritul lui Iisus, de o fiinţă cu Iisus şi cu Tatăl, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Dătătorul vieţii harice. ***El Îl actualizează pe Iisus în viaţa noastră, a creştinilor, reproducând în noi virtuţile, darurile şi sfinţenia lui Iisus, deoarece tot ce are Spiritul Sfânt primeşte de la Tatăl prin Fiul.*** De aceea le spune Iisus Apostolilor: ***"El Mă va preamări, căci din al Meu va lua şi vă va spune. Toate câte le are Tatăl ale Mele sunt; pentru aceea am zis că din al Meu va lua şi vă va spune"*** (Ioan XVI, 14-15).

Din clipa coborârii Sale în lume, prin apostoli, locul lui Hristos Domnul nostru l-a luat Spiritul, sau, mai corect spus, Hristos nu mai acţionează prin trupul Său fizic vizibil, ci prin Spiritul Sfânt, care este Însuşi Spiritul Său, al lui Hristos.

El este Cel care ne naşte la viaţa divină, prin apa Sfântului Botez, când ne sădeşte în suflet, odată cu harul sfinţitor, cele trei virtuţi teologale: credinţa, nădejdea şi iubirea; precum şi virtuţile morale cardinale: prudenţa, dreptatea, cumpătul şi tăria, toate acestea ca o sământă din care, cu concursul nostru conştient, acordat lucrării în noi a Spiritului Sfânt, se dezvoltă organismul vieţii

noastre suprafireşti, divine. ***El, Spiritul Sfânt, Dătătorul acestei vieţi şi izvorul tuturor bunătăţilor, prin harurile sale ajutătoare ne luminează, ne inspiră şi ne susţine clipă de clipă în toate acţiunile noastre bune de fiecare zi.*** Iar prin Taina Sfântului Mir, taina maturităţii spirituale prin care devenim ostaşi ai lui Hristos, noi primim cele şapte daruri ale Spiritului Sfânt, care desăvârşesc în noi virtuţile amintite primite în Botez şi deprinse de noi sub continua înrâurire a aceluiaşi Spirit.

Sunt darurile cu care a fost înzestrată umanitatea lui Iisus după cum ne-o spune Isaia profetul, cu sute de ani înainte de venirea lui Iisus: ***"Spiritul Domnului se va odihni peste El: Spiritul înţelepciunii şi al înţelegerii, Spiritul sfatului şi al tăriei, Spiritul ştiinţei şi al evlaviei şi Spiritul temerii de Dumnezeu"*** (Isaia XI, 2). E logic deci ca, întrucât Iisus Hristos s-a făcut fratele nostru întâi născut, aceste daruri ale firii sale umane să se reverse prin Spiritul Său şi asupra noastră, ca să ne desăvârşească.

Spiritul Sfânt este deci ca o ploaie binefăcătoare, sub care se maturizează şi rodeşte trăirea noastră creştină. Necontenita Sa asistenţă ne este absolut necesară, căci fără ea nu putem face nimic folositor pentru sufletul nostru, nici măcar să pronunţăm numele lui Iisus: ***"Nimeni nu poate zice: Domnul Iisus, decât numai prin Spiritul Sfânt"***, zice Sfântul Pavel (I Corinteni XII, 3). ***Ca să credem şi să sporim în credinţă, bunăoară, este necesar harul prevenitor şi concomitent al Spiritului Sfânt, care să ne lumineze şi să ne călăuzească mintea, să ne mişte inima, s-o îndrepte spre Dumnezeu şi s-o încline ca să consimtă şi să accepte adevărul revelat de Iisus.*** De asemeni, fără darul tăriei al aceluiaşi Spirit nimeni nu poate da mărturia sângelui pentru credinţă. De aceea Sfânta Lucia, în faţa tiranului Pascaziu, afirma că Spiritul Sfânt este cel care o întăreşte.

De acelaşi permanent influx al Spiritului Sfânt avem nevoie şi pentru deprinderea celoralte virtuţi enumerate, precum planta are nevoie de apă, pământul de aer şi maşina de combustibil.

Spiritul Sfânt este acela care-i adună pe cei credincioşi în acest organism viu, uriaş, care este Biserica, Trupul tainic al lui Iisus Hristos, făcând-o mijloc unic de mântuire prin Cuvântul Evangheliei şi prin Sfintele Taine, mamă spirituală a tuturor celor răscumpăraţi de Mirele Hristos.

După cum, la Bunavestire, Spiritul Sfânt a colaborat cu Fecioara Mamă în zămislirea lui Hristos -Omul, tot astfel El lucrează neîncetat în noi şi cu noi, în fiecare în parte, spre a-L zămisli şi maturiza în mod mistic, în noi, pe Hristos, reproducând în viaţa noastră virtuţile Lui.

Mai mult, deoarece răscumpărarea lui Hristos este universală în timp şi în spaţiu, extinzându-se la omenirea din toate timpurile şi de pretutindeni, vocaţia la mântuire şi unitate este de asemenea tot universală. De aceea, deşi Iisus Îşi revarsă Spiritul Său numai peste Apostoli şi peste cei ce vor crede în El prin cuvântul lor, nu şi peste cei care Îi resping mesajul şi pe care El îi numeşte lume, totuşi El, prin Spiritul Sfânt lucrează de la începutul omenirii asupra tuturor oamenilor.

El luminează, cheamă la credinţă şi convertire neîncetat, inspiră toate iniţiativele generoase şi faptele bune; încât putem afirma că toate elementele de sfinţenie, virtute şi adevăr, ale celor ce nu fac parte din trupul Bisericii, sunt daruri proprii ale Bisericii lui Hristos, ca o consecinţă a revărsării în Ea a Spiritului Sfânt.

Asemeni fermentului care face să dospească aluatul, Biserica, prin Spiritul Sfânt care o animă, însufleţeşte şi desăvârşeşte treptat toată omenirea, ba chiar şi universul întreg, care "suspină" în aşteptarea Parusiei, adică a Pământului nou şi a Cerului nou, când Hristos va fi "Totul în toate", deoarece, aşa cum spunem în rugăciunea "Împărate Ceresc", Spiritul Sfânt este Împăratul, atotstăpânitor, Spiritul Adevărului care este pretutindeni prezent şi activ, împlinind şi desăvârşind toate. El transformă, sfinţeşte şi conduce toată creaţia, în frunte cu coroana ei care este omul, spre Hristos, Alfa şi Omega, începutul şi scopul ultim al întregii creaţii, însufleţite şi neînsufleţite.

De aci şi în acest scop, Biserica a instituit ritualul de sfinţire a apei şi al binecuvântării ţarinei în praznicul de azi, precum şi toate ierurgiile, adică sacramentalele şi binecuvântările de lucruri, alimente, unelte, ca expresie a credinţei că Spiritul Sfânt este principiul nu numai al vieţii harice "prin care tot sufletul viază şi prin curăţie se înalţă", ci şi principiul din care "izvorăsc râurile darului, adăpând toată zidirea, spre rodire de viaţă", adică spre a sluji scopului pentru care ea a fost orânduită.

Iată, iubiţii mei, de ce astăzi când, sărbătorind evenimentul Pogorârii Spiritului Sfânt, acţiunea Lui asupra noastră şi a întregii firi continuă – fiind tot atât de vie şi rodnică precum în urmă cu două milenii -, se cuvine să ne trezim din teamă şi nepăsare, să ne deschidem inimile cu sinceritate şi generozitate şi să-L invocăm cu adevărată căinţă şi iubire ca să ne cureţe cu focul iubirii Sale intenţiile, sentimentele şi vrerile noastre de tot ce este întinare, profanare.

Astfel, sălăşluindu-Se în chivotul inimii noastre, curăţit şi luminat, să-L rugăm tot pe El, care este sufletul sufletului nostru, să ne păstreze pururi supuşi inspiraţiilor Sale, pentru ca, orientându-ne de acum întreaga trăire

spre împlinirea voinţei lui Hristos, Împăratul nostru, să se înfăptuiască zi de zi în noi şi în jurul nostru Împărăţia lui Dumnezeu. Amin

II. Lucrările Spiritului Sfânt

După ce am meditat asupra rolului pe care Spiritul Sfânt îl are în lume, şi, îndeosebi în viaţa noastră de creştini pe care El o generează în Sfântul Botez, o întăreşte prin Sfântul Mir şi o întreţine, o dezvoltă şi o regenerează prin celelalte Sfinte Taine, să vedem, azi, modul în care El, Spiritul Sfânt, lucrează în noi, influenţează şi conduce viaţa noastră spirituală, deoarece ştim că El exercită o continuă înrâurire asupra sufletului nostru.

Spiritul Sfânt lucrează în noi în două moduri:
1. Uneori ni se pare că El stă pasiv, lăsându-ne nouă rolul de a ne conduce, cu puterile noastre, prin acte de credinţă, nădejde şi iubire, de prudenţă, dreptate, cumpăt şi tărie, cu un cuvânt, ne lasă să deprindem toate virtuţile.

Fără îndoială, în toate aceste cazuri El nu este absent, dar noi suntem aceia care punem în acţiune energiile întru deprinderea virtuţilor, El mulţumindu-se să ni le susţină şi supravegheze. Deşi lucrăm în permanenţă sub influxul harului, agenţii principali ai acţiunii suntem noi.

De pildă: spre a face un act de prudenţă, dreptate, iubire ori smerenie, vom chibzui şi alege modalitatea cea mai potrivită pentru a face actul de virtute respectiv, ne vom feri să nu vătămăm iubirea faţă de semeni, reprimând impulsurile, cuvintele ori gesturile lipsite de caritate. În toate aceste cazuri, principiul şi susţinătorul energiilor noastre rămâne Spiritul Sfânt, dar noi suntem agentul care le activează şi le cârmuieşte.

2. În această practicare şi conducere a vieţii noastre, nu rareori întâmpinăm rezistenţă, dificultăţi, căzând din pricina fragilităţii înnăscute a firii noastre în ispite şi greşeli mai mult sau mai puţin grave, ceea ce frânează şi încetineşte înaintarea noastră spre ţintă.

Spre a înlătura piedicile şi a înainta mai repede şi mai uşor pe calea desăvârşirii creştine, Spiritul Sfânt, la un moment dat, intervine într-un mod mai eficient. El, care până atunci lucra oarecum din umbră şi părea a fi fost absent, acum ia El însuşi cârma sufletului nostru, acţionând prin cele şapte daruri ale Sale: darul Înţelepciunii, al Înţelegerii, al Ştiinţei, al Sfatului, al Tăriei, al Pietăţii şi al Fricii de Dumnezeu.

El pusese aceste daruri în noi încă prin Taina Sfântului Botez ca nişte germeni, ca nişte potenţialităţi suprafireşti, divine, iar prin Taina Sfântului Mir se

întăriseră. Acum El le activează, le pune în acţiune prin îndemnurile şi inspiraţiile Sale, iar noi trecem de acum pe planul al doilea. Rolul de conducător a trecut în mâinile Lui, iar noi ne mulţumim să-I fim receptivi şi să nu punem piedici acţiunii Sale.

Să nu uităm însă că acest al doilea mod de acţiune a Spiritului Sfânt, prin cele şapte daruri, presupune, ca o condiţie din partea noastră, practicarea în prealabil a tuturor virtuţilor – teologice şi morale -, deci efortul nostru de zi cu zi, deoarece Spiritul Sfânt ne respectă demnitatea de fiinţe libere şi nu face nimic fără asentimentul nostru şi fără ca mai întâi să fi făcut noi ceea ce trebuia şi puteam să facem, pentru ca apoi să intervină El – spre a suplini insuficienţele noastre funciare şi a desăvârşi astfel sfinţirea noastră.

În felul acesta, ***lucrarea sfinţirii noastre este o colaborare continuă cu Sfântul Spirit, colaborare în care, pe măsură ce înaintăm pe calea desăvârşirii, rolul de cârmuitor trece tot mai mult în mâinile Spiritului Sfânt.***

Aceste două moduri de a lucra ale Spiritului Sfânt reprezintă cele două voinţe ale lui Dumnezeu:

- → *voinţa semnului, exprimată prin cele zece porunci şi prin sfaturile evanghelice, şi*
- → *voinţa bunului plac, exprimată prin bucurii şi încercări.*

Acestor două voinţe le corespund – din partea noastră – cele două aspecte ale evlaviei: evlavia activă şi evlavia pasivă.

Sfântul Francisc de Sales ilustrează această dublă acţiune divină astfel: "(…) noi, ca fii ai Tatălui ceresc, putem merge cu El în două feluri. Căci putem merge, în primul rând, umblând cu propria noastră voinţă, pe care o conformăm cu a Lui, ţinând cu mâna supunerii noastre mâna intenţiei Sale divine şi urmând-o ori unde ea ne duce; aceasta e ceea ce Dumnezeu cere de la noi prin voinţa semnului (…). Dar mai putem merge cu Domnul nostru şi lăsându-ne pur şi simplu purtaţi de bunul Său plac, precum un copil se lasă purtat pe braţele mamei sale" (Trattato dellOamor di Dio, L. IV, c. XIV, apud J. Tissot, La vita interiore semplificata e richiamata al suo fundamento, p. I, L. II, c. I, în româneşte de Pr. Gh. Neamţiu.) (…)

"El ne conduce de mână atunci când ne face să umblăm în deprinderea virtuţii. Bunătatea Sa divină vrea desigur să ne conducă şi să ne ţină de mână pe cale, dar mai vrea şi aceea ca noi să facem paşii noştri cei mici, adică să facem din partea noastră ceea ce putem cu ajutorul harului Său. Dar Domnul, conducându-ne de mână (…) ne ia apoi în braţele sale şi săvârşeşte

cu noi lucruri în care ni se pare că noi nu facem nimic" (Predica la Intrarea în Biserică). Aceştia sunt paşii mei cei mari în evlavie.

Pentru a înţelege şi mai bine aceste două moduri ale acţiunii Spiritului Sfânt, să apelăm la o analogie sugerată de autorul din care s-a inspirat această predică. Dacă vrem să înaintăm pe apă într-o barcă cu vâsle, pe lângă atenţia de a orienta barca spre locul dorit, ni se cere efortul continuu de a vâsli. Dacă însă trecem într-o barcă cu pânze, situaţia se schimbă: efortul nostru este înlocuit de forţa vântului, rolul nostru reducându-se la atenţia de a veghea ca pânzele să fie astfel întinse, încât barca să-şi păstreze direcţia dorită. În felul acesta, înaintăm mai repede şi mai uşor.

Ceva asemănător se întâmplă în viaţa spirituală. Barca sufletului nostru, şi în acest al doilea caz, cere din partea noastră atenţie, disponibilitate, supunere pentru ca suflul spiritului sfânt să o poată duce unde vrea El, dar El nu va face aceasta decât după ce noi vom fi depus întregul efort spre atingerea desăvârşirii. Dacă mai întâi ne vom strădui din răsputeri să deprindem virtuţile şi să evităm păcatele, şi vom folosi în acest scop toate mijloacele: rugăciune, examen de conştiinţă, Spiritul Sfânt va veni, în etapa următoare, în ajutorul nostru şi prin cele şapte daruri ale Sale va suplini insuficienţele noastre şi ne va conduce El însuşi mai departe spre desăvârşire.

Astfel, de pildă, ***după ce în prima etapă am deprins virtutea credinţei prin credinţa în Dumnezeu, în prezenţa Sa în toate lucrurile şi în noi, va interveni în a doua etapă darul Înţelegerii şi darul Ştiinţei; prin darul Înţelegerii vom avea o credinţă spontană în misterele divine, în Euharistie etc., iar prin darul Ştiinţei vom vedea în toate lucrurile pe Dumnezeu, toate lucrurile şi evenimentele ne vor duce la Dumnezeu, vor fi cuvântul prin care ne vorbeşte Dumnezeu, sacramentul în care se ascunde Dumnezeu.***

După ce în prima etapă vom face mai multe acte de iubire faţă de Dumnezeu, în a doua etapă va interveni Spiritul Sfânt cu darul Înţelepciunii, prin care El ne face să-L gustăm pe Dumnezeu şi lucrurile divine ca şi cum le-am experimenta. E ceea ce exprimă psalmistul: ***"Gustaţi şi vedeţi că bun este Domnul"*** (Psalm XXIII, 9).

Virtutea speranţei sau a încrederii noastre în Dumnezeu se va perfecţiona prin acţiunea Spiritului Sfânt, iar prin darul Sfatului ne vom lăsa conduşi de Spiritul Sfânt acolo unde vrea El.

Acelaşi dar al Sfântului ne perfecţionează şi virtutea prudenţei. ***Prin prudenţă noi judecăm, chibzuim cum să facem binele şi să ocolim răul; dar Spiritul***

Sfânt când intervine cu darul Sfatului Său ne arată El însuşi binele ce îl avem de făcut, precum şi mijloacele de care să ne folosim.

Şi dacă luăm mai departe fiecare virtute cardinală, după ce noi, asistaţi de Spiritul Sfânt, o practicăm prin acte corespunzătoare, El intervine cu ajutorul darurilor Sale şi ne conduce mai departe decât am putea ajunge prin actele noastre de virtute.

Astfel virtutea tăriei, adică a posibilităţii de a face lucruri mari pentru Dumnezeu sau de a suporta suferinţe mari pentru El, se perfecţionează cu darul Tăriei, prin care Spiritul Sfânt Însuşi devine tăria noastră de a face lucruri mari sau de a suporta suferinţele grele.

Virtutea cumpătului, prin care ne stăpânim poftele trupeşti, se perfecţionează cu darul Temerii de Dumnezeu. Aici e vorba nu de frica de pedeapsa lui Dumnezeu, ci de teama de a nu-L supăra prin greşelile noastre. Acest dar al Spiritului Sfânt ne face să fim delicaţi în viaţa spirituală, să ne ferim instinctiv de toate păcatele, deci şi de plăcerile trupeşti nepermise, de lăcomie, necurăţie etc.

În sfârşit, virtutea dreptăţii, prin care dăm lui Dumnezeu şi aproapelui ceea ce li se cuvine, se perfecţionează prin darul Pietăţii. ***În timp ce prin virtutea dreptăţii îl socotim pe Dumnezeu Creatorul şi Stăpânul nostru, prin darul Pietăţii îl socotim Părintele nostru, iar noi ne purtăm cu El ca nişte copii ai Săi.*** Faţă de aproapele, acest dar al Spiritului Sfânt ne face nu numai să fim drepţi, adică să dăm fiecăruia ce este al său, ci şi să vedem în aproapele un frate, un copil al lui Dumnezeu, la fel ca noi, să-l iubim ca frate şi să-i facem servicii de dragoste, fără a pretinde răsplată.

"Bineînţeles, numai cel ce practică mai întâi dreptatea prin acte de dreptate, numai acela care este corect (la plata datoriei, la restituire de bani, cărţi împrumutate etc.), numai acela care practică adevărul şi urăşte minciuna poate să ajungă să beneficieze de darul pietăţii, prin care Dumnezeu devine Tatăl lui, Iisus – fratele lui, Preacurata – mama lui, sfinţii din cer şi toţi oamenii – fraţii lui" (N. Căşianu).

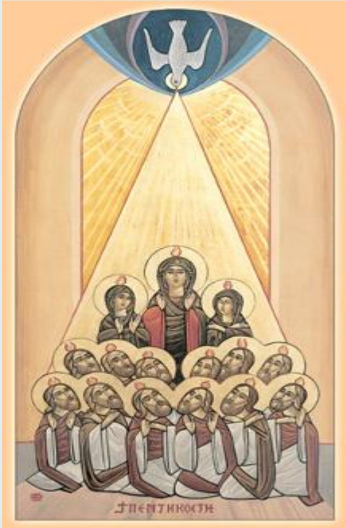
Să medităm, iubiţii mei, cât mai des asupra acestor adevăruri şi să ne străduim a le da viaţă, practicându-le zi de zi, spre a ne împărtăşi de rodul lucrării Spiritului Sfânt în noi, prin darurile Sale. ***În acest scop Îl vom ruga să ne lumineze şi să ne inspire ce să gândim, cum să lucrăm, ce să vorbim şi când să tăcem. Ne vom strădui, în fiecare situaţie concretă, să fim deschişi şi supuşi inspiraţiilor Sale, pentru ca, după ce, susţinuţi de asistenţa Sa, vom fi făcut tot ce ne va fi stat în putinţă spre a împlini voia Tatălui nostru Ceresc, în situaţia concretă***

dată, să poată prelua El, Spiritul Sfânt, cârma sufletului nostru şi să-l conducă nestingherit spre desăvârşire, noi rezervându-ne rolul de a ţine permanent întinse pânzele sufletului nostru, adică atenţia de a nu pune piedici acţiunii divine a Spiritului Sfânt.

În felul acesta, acelaşi Spirit Sfânt, care prin acel Fiat al Preacuratei a zămislit şi format în sânul ei feciorelnic pe Iisus Hristos, va face ca Iisus Hristos să se formeze şi maturizeze şi în noi, în mod mistic, prin influxul Său permanent, secundat cu fidelitate de împreună lucrarea noastră.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Pr. Vasile Rob – Rusaliile

Rusaliile sunt sărbătoarea pascală care desăvârşeşte paştele pământesc şi reprezintă trimiterea Spiritului Sfânt în lume de către Iisus, după Înălţarea sa, peste cei care-l cer dar şi peste toţi cei care s-au făcut părtaşi învierii lui Hristos prin Sfânta Taină a Botezului.

Rusaliile mai constituie şi momentul în care omul trăieşte bucuria vieţii celei noi, aduse şi dăruite lui de Iisus şi pe care noi, la rândul nostru, trebuie să o dăruim tuturor celor născuţi prin Hristos, ca şi celor ce se nasc azi prin sfântul Botez.

Prin Botez în fiecare om se reînoiesc Rusaliile şi acesta, devenind membru al Bisericii, dă viaţă acesteia pentru că Biserica trăieşte prin viaţa şi activitatea fiecărui membru al său. La fel s-a întâmplat şi cu sfinţii apostoli care au aşteptat Botezul Spiritului Sfânt închişi şi ascunşi de frica iudeilor, dar care în momentul în care Botezul limbilor de foc a venit peste ei, împlinind promisiunea lui Iisus, acestea ies din ascunzătoare în mijlocul Ierusalimului şi încep să predice mulţimii pestriţe, de acolo: evrei, romani, parţi, elemiţi, greci, etc. şi…toţi înţeleg cuvântul lor!

Sămânţa bisericii primare formată după Învierea lui Iisus, acolo în Foişor, unde pe lângă ucenici se găsea în rugăciune Preacurata Fecioară împreună cu femeile mironosiţe, constituie germenii din care se va naşte Biserica Universală cea care, pentru a se dezvolta, a avut nevoie de această suflare a Spiritului Sfânt, ce a venit peste cei din Foişor, în ziua de Rusalii, la zece zile după Înălţare şi 50 după învierea Domnului, sub forma limbilor de foc ce au încălzit inimile tuturor celor care au crezut în Hristos, făcându-i să fie înţeleşi de toţi ascultători prezenţi.

De fapt acesta este miracolul Rusaliilor – miracolul înţelegerii reciproce – făcând din oameni o familie universală, compusă din toate rasele şi neamurile pământului. Acestea au casă Biserica iar apărător şi sprijinitor pe Fiul lui Dumnezeu, care a asigurat-o că nimeni şi nimic, nici o vicisitudine a lumii sau uneltire a diavolului nu o vor putea atinge.

Limbile de foc ce au coborât peste cei adunaţi în Foişor, atunci, au devenit peste veacuri puterea misionarilor, martirilor, mărturisitorilor de credinţă, a făcătorilor de pace, izvorâtorul iubirii evanghelice, a celor care ucid, cu limbă de foc a rugăciunii, orice uneltire şi progenitură diavolească.

În ziua de Rusalii se împlinesc cele spuse de Ieremia în cap. 31/v34: ***"Iată vin zile când… voi pune legea mea în inima lor…căci toţi mă vor cunoaşte de la cel mic până la cel mare."***

În plan teologic Spiritul Sfânt este suflul Sacramentelor ce asigură acel echilibru şi eficacitate ca ele să fie active şi să acţioneze concomitent, unind efectul propriei cauzalităţi (ex opere operato) cu efectul ministrului sau primitorului (ex opere operantis) în desăvârşirea şi validarea sacramentului.

Chiar în prezenţa noastră, a participanţilor la sfânta Liturghie, se petrece acţiunea Spiritului Sfânt când acesta însufleţeşte cele două specii ale pâinii şi vinului, personificând prezenţa Trupului şi Sângelui lui Hristos în sfânta Împărtăşanie.

Dacă Spiritul Sfânt dăruieşte Bisericii "uneltele" lucrări divine, tot el dăruieşte mădularelor Bisericii harurile prin care, acest trup mistic, să se mişte, să fie activ, ca darul: înţelepciunii, înţelegerii, sfatului, tăriei, ştiinţei, evlaviei şi al fricii de Dumnezeu, care ne adună şi pe noi în "Foişorul Ierusalimului," născut din jertfa Fiului lui Dumnezeu, mireasa sa – Biserica creştină universală. Haruri ce sunt nedespărţite de sacramente. Şi care conlucrează la desăvârşirea spirituală şi la consolidarea nemuririi Bisericii lui Hristos, până la cea de a doua venire a sa.

Amin.

**Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!**

Pr. Ioan Abadi şi Pr. Alexandru Buzalic - Coborârea Spiritului Sfânt

Sărbătoarea Coborârii Spiritului Sfânt reprezintă una din cele mai mari solemnităţi de peste an. Această sărbătoare este legată de ziua naşterii Bisericii lui Hristos, deoarece în ziua coborârii Spiritului Sfânt comuniunea discipolilor lui Iisus şi a primilor convertiţi la creştinism a început să trăiască.

În documentele Conciliului Vatican II se menţionează: ***“Odată împlinită lucrarea pe care Tatăl a încredinţat-o Fiului pe pământ*** (cf. Ioan 17, 4), ***în ziua Rusaliilor a fost trimis Spiritul Sfânt pentru a sfinţi necontenit Biserica şi astfel cei care cred să poată ajunge la Tatăl, prin Hristos, într-un singur Spirit*** (cf. Efeseni 2, 18). El este Spiritul vieţii… prin care Tatăl dă viaţă oamenilor morţi prin păcat, până când va învia în Hristos trupurile lor muritoare. Spiritul locuieşte în Biserică şi în inimile credincioşilor ca într-un templu (“Constituţia Dogmatică despre Biserică”- *Lumen Gentiun*, 4).

Spiritul Sfânt S-a coborât pe pământ în ziua a cincizecea după Învierea lui Hristos, când ***Apostolii petreceau împreună în rugăciune, alături de Preacurata Fecioară Maria*** (cf. Fapte 1, 14).

Sfântul Luca a relatat acest episod în cuprinsul Faptelor Apostolilor. ***«Şi din cer, fără de veste, s-a făcut un vuiet, de suflare de vânt ce vine repede, şi a umplut toată casa unde şedeau ei. Şi li s-au arătat împărţite, limbi de foc şi au şezut pe fiecare dintre ei»*** (Fapte 2, 2-3).

Spiritul Sfânt li s-a arătat în chip de limbi de foc. În Vechiul Testament, Dumnezeu S-a revelat lui Moise din mijlocul focului mistuitor. Sfânta Scriptură ne învaţă că ***«Domnul Dumnezeu este foc mistuitor»*** (Deuteronom 4, 24). Focul purifică metalul şi-l topeşte, focul încălzeşte, focul luminează, iar toate aceste caracteristici ale focului constituie simbolul acţiunii Spiritului Sfânt. ***Căci***

Spiritul Sfânt purifică sufletele de păcate, încălzeşte sufletele, aprinde în inimi iubirea cea sfântă şi luminează minţile.

Spiritul Sfânt S-a arătat sub forma unor limbi de foc, ca semnul sosirii timpului, că Apostolii trebuie să predice opera de mântuire a lui Hristos. Înainte de înălţare, Iisus Hristos a spus apostolilor: ***«Veţi lua putere, venind Spiritul Sfânt peste voi, şi Îmi veţi fi Mie martori în Ierusalim şi în toată Iudeea şi în Samaria şi până la marginile pământului»*** (Fapte 1, 8). Spiritul Sfânt i-a sfinţit pe Apostolii simplii şi neînvăţaţi, încât aceştia au început să înţeleagă profundele mistere ale credinţei, devenind cei mai mari predicatori ai Cuvântului dumnezeiesc. Graţia Spiritului Sfânt a fost aşa de mare, că după prima predicare în Ierusalim, ***trei mii de oameni care i-au ascultat au crezut în Iisus Hristos primind Sacramentul Sfântului Botez*** (cf. Fapte 2, 41).

În ziua coborârii Spiritului Sfânt, Ierusalimul a fost martorul unei mari minuni. Apostolii s-au adresat poporului în limba aramaică, iar fiecare călător, chiar şi din alte ţări, care era în trecere prin Ierusalim, i-a auzit şi i-a înţeles. Spiritul Sfânt a "tradus" într-un mod miraculos ascultătorilor predica Sfântului Petru şi a celorlalţi Apostoli.

În cartea Facerii se spune că după potop ***«era în tot pământul o singură limbă şi un singur grai la toţi»*** (Geneză 11, 1). Dar oamenii au început să construiască un turn mare spre cer, ca semn al orgoliului şi împotrivirii faţă de Dumnezeu. Domnul a spus: ***«Haidem, dar, să Ne coborâm şi să amestecăm limbile lor, ca să nu se mai înţeleagă unul cu altul»*** (Geneză 11, 7).

Şi i-a împrăştiat pe aceştia Dumnezeu pe tot pământul, iar acel loc a fost numit Babilon. Domnul a pedepsit mândria şi păcatul, amestecând limbile oamenilor, astfel încât omenirea devine un pluralism cultural şi religios. Dumnezeu şi-a continuat munca Sa de mântuire a omenirii prin poporul ales.

În ziua coborârii Spiritului Sfânt oamenii din Ierusalim, indiferent de naţiunea lor, au auzit fiecare Cuvântul lui Dumnezeu propovăduit în limba sa prin Spiritul Sfânt. Acesta este Spiritul iubirii şi al unităţii, care a înfăptuit o minune pentru unirea tuturor popoarelor. Faptul respectiv este subliniat în cadrul Sfintei Liturghii a Sărbătorii Cincizecimii: ***"Când S-a coborât limbile amestecând, despărţit-a neamuri Cel Preaînalt. Iară când a împărţit limbi de foc, întru o unire pe toţi i-a chemat; şi cu un glas preamărim pe Preasfântul Spirit"*** (Condacul Sărbătorii). Aspectul în sine este precizat şi mai clar în cuprinsul stihirilor şi al stihoavnelor Înseratului Sărbătorii Rusaliilor.

Spiritul Sfânt acţionează permanent în Biserica lui Hristos. El este Sufletul Bisericii. El o sfinţeşte şi se îngrijeşte de toţi membrii Bisericii. Hristos

lucrează din veşnicie în favoarea omului istoric prin Spiritul Sfânt, prin intermediul Sfintelor Sacramente. În cadrul Sacramentului Botezului ne naştem pentru Dumnezeu din apă şi din Spirit Sfânt. Prin intermediul Sacramentului Mirului primim sigiliul Sfântului Spirit.

Spiritul Sfânt, în timpul Sfintei Liturghii preface pâinea şi vinul în Corpul şi Sângele lui Hristos. Prin puterea Spiritului Sfânt obţinem iertarea pentru păcatele noastre, atunci când îndeplinim ritualul Sacramentului Mărturisirii, aşa cum le-a spus Mîntuitorul Hristos apostolilor Săi: ***«Luaţi Spirit Sfânt; Cărora veţi ierta păcatele, le vor fi iertate şi cărora le vei ţine, vor fi ţinute»*** (Ioan 20, 22). ***Toate inspiraţiile bune, toate sufletele luminate, toate propunerile bune, provin de la Spiritul Sfânt.*** Spiritul Sfânt oferă putere martirilor şi mărturisitorilor de a suporta orice chin şi persecuţie pentru Împărăţia Cerească. În Epistola către Corinteni citim cuvintele: ***«Nimeni nu poate să zică: Domn este Iisus, – decât în Spiritul Sfânt»*** (1 Corinteni 12, 3).

În cadrul slujbei Utreniei Solemnităţii Coborârii Spiritului Sfânt, Biserica noastră cântă: ***"Spiritul Sfânt: Lumină şi de lumină dătător; Binele însuşi şi izvor de bunătate…"*** (Stihiră la Psalmii Laudelor).

- *Spiritul Sfânt este lumină şi viaţă, izvor viu şi spiritual: Spiritul Înţelepciunii, Spiritul Înţelegerii, al Binelui, Dreptăţii, Ştiinţei, este Cel care domneşte şi purifică sufletele de păcate.*
- *El este Dumnezeu şi Cel Care îndumnezeieşte.*
- *El este Focul care purcede de la Foc.*
- *Spiritul Sfânt vorbeşte, acţionează şi împărţeşte haruri.*
- *În El s-au preamărit profeţii şi dumnezeieştii Apostoli împreună cu toţi martirii Bisericii lui Hristos.*

Apostolul Pavel în Epistola către Corinteni aminteşte despre un adevăr îmbucurător: ***«Nu ştiţi, oare, că voi sunteţi templu al lui Dumnezeu şi că Spiritul lui Dumnezeu locuieşte în voi?»*** (1 Corinteni 3, 16), iar în Epistola către Romani scrie: ***«Spiritul lui Dumnezeu trăieşte în voi»*** (Romani 8, 9). Noi, creştinii, suntem locuinţă, templu şi biserică vie, pentru că Spiritul Sfânt locuieşte în noi. Acesta reprezintă privilegiul nostru, este fericirea, gloria şi cea mai mare demnitate a noastră. Fiecare nerecunoştinţă, păcat şi infidelitate a noastră Îl ofensează pe Spiritul Sfânt, Împăratul Ceresc şi Mângâietorul sufletelor noastre.

Sufletele şi inimile noastre să fie permanent locuinţe plăcute Spiritului Sfânt. În ziua de astăzi, la slujba Vecerniei, se recită rugăciunile plecării genunchilor, prin care cerem de la Dumnezeu harurile necesare mântuirii şi binele în trecerea noastră pe acest pământ. Să nu uităm zilnic, din toată inima, din tot sufletul şi

din tot cugetul nostru să spunem una din cele mai profunde şi binefăcătoare rugăciuni pentru noi: ***"Împărate Ceresc, Mângâietorule, Spirite al adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le plineşti, vistierul bunătăţilor şi dătătorule de viaţă, vino şi te aşează întru noi, şi ne curăţeşte de toată spurcăciunea şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre".***

Rugăciune

O Iubire imaculată, Splendoarea tuturor sufletelor însetate de Dumnezeu, iată, astăzi cu toţii îţi oferim întreaga noastră fiinţă, în această zi minunată, ziua în care a fost aprinsă în Biserica Mântuitorului nostru, candela sfinţeniei, pentru ca tot cel care-L iubeşte pe Dumnezeu, să rămână în lumină, în sfinţenie şi perfecţiune.

Când porţile sufletului şi ale inimii mele se deschid în faţa Gloriei Tale, lăsând să pătrundă în fiinţa mea, dulceaţa şi mireasma Graţiei Tale Dumnezeieşti, care-l transformă pe orice om, făcându-l să strălucească de bunătatea Ta sfântă, prin înţelepciunea Ta Divină, Tu, Spirite Sfinte, mă conduci spre plinirea voinţei Tale.

Dacă vrei, Focul Tău purificator, curăţă şi mistuie în om orice fel de păcat, lăsând în urma lui, dorinţa acestuia după Împărăţia Ta.

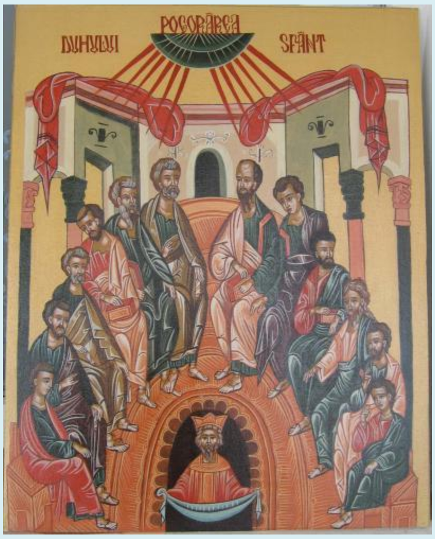
Priveşte Spirite Sfinte la Biserica Ta, şi nu lua seama la răutatea celor, care rătăcesc. Ştim că Tu Te faci simţit prin unitate şi comuniune, prin împăcare şi bunătate, prin blândeţe şi colaborare, dar mai ales prin iubirea care Te caracterizează şi prin care am primit noi toţi Darul Mântuirii, în Preacurata Fecioară Maria.

Te rugăm, o Spirite Sfinte, revarsă peste întreaga omenire acelaşi dar al înţelepciunii şi înţelegerii Tale, pentru ca în noi, în întreaga Biserică, şi în toată lumea, să bată de-a pururi o singură inimă, antrenată şi mişcată numai de puterea Ta cea Dumnezeiască, care să Te Preamărească pe Tine, alături de Mântuitorul, şi de Tatăl nostru cel ceresc, şi prin care noi, să fim purtaţi pe aripile sfinţeniei şi strălucirii Tale, spre locul pe care ni l-ai pregătit, în Patria cerească.

Amin.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Mănăstirea Antim - Predică la privegherea praznicului Pogorârii Sfântului Duh

Binecuvântaţi creştini, în Vechea Lege sau în Vechiul Testament existau trei mari sărbători: Sărbătoarea Paştilor, a Cincizecimii şi sărbătoarea Corturilor.

Sărbătoarea Paştilor sau a Pesah-ului era o aniversare a ieşirii poporului iudeu din robia egipteană, era o bucurie a trecerii lor din ţara păcatului şi a idolatriei în ţara făgăduinţei, a Împărăţiei Lui Dumnezeu.

După cincizeci de zile de la trecerea iudeilor prin Marea Roşie, pe Muntele Sinai, Moise a primit tablele Legii, cele zece porunci şi-n amintirea acestei primiri a Legii de la Dumnezeu, care reprezenta Legământul Lui Dumnezeu cu oamenii şi Legea pe care se cuvenea ca oamenii s-o respecte şi prin aceasta să-şi arate înfierea faţă de Dumnezeu, a rânduit sfântul prooroc ***sărbătoarea Cincizecimii.***

Iar ***sărbătoarea corturilor*** era toamna la cinci luni după Sfintele Paşti o sărbătoare care aminteşte de zidirea cortului în care Moise intra şi se ruga şi erau aduse jertfele Lui Dumnezeu.

Dar ***pentru noi creştinii, sărbătoarea Sfintelor Paşti înseamnă Învierea Lui Hristos şi totodată învierea noastră împreună cu El, trecerea din ţara păcatului şi a morţii în Împărăţia vieţii celei veşnice, în bucuria şi veşnicia iubirii dumnezeieşti.***

Apoi ***Cincizecimea reprezintă pentru noi sărbătoarea Pogorârii Lui Dumnezeu ca un Foc mistuitor, dar nu exterior aşa cum S-a arătat pe muntele Sinai, ci ca Har, ca Lumină, ca plinătatea Duhului Sfânt care curăţă***

de tot păcatul şi care rânduieşte viaţa noastră, viaţa Bisericii, viaţa cosmosului întreg.

Pogorârea Sfântului Duh a avut loc în a cincizecea zi de la Învierea Domnului nostru Iisus Hristos, în Duminica (am zice) a opta de la Sfintele Paşti şi în amintirea şi retrăirea acelei bucurii, a Pogorârii Duhului Sfânt peste sfinţii ucenici ai Mântuitorului, Biserica întreagă retrăieşte an de an această sărbătoare a Pogorârii Duhului Sfânt. ***Sărbătoarea de început, de naştere a Bisericii Lui Hristos.*** De aceea este o zi aniversară şi am putea zice pentru noi creştinii, sărbătoarea luminoasă a naşterii Bisericii. ***Se cade să ne rugăm şi să ne urăm Mulţi Ani împreună cu Hristos, cu har şi pace de la Dumnezeu cu ocrotirea şi întărirea Duhului Sfânt.***

Sărbătoarea corturilor în Legea veche, pentru noi creştinii anunță o sărbătoare sau o zi mare în viitor, sărbătoarea învierii tuturor, atunci când noi ne vom preschimba corturile acestea trupeşti sau pământeşti în corturi duhovniceşti, când cei vii care vor fi rămas vor fi preschimbaţi în nor, vor învia cu trupul când vom învia cu toţii străbătuţi de puterea Duhului Sfânt Dătătorului de viaţă.

Şi în pomenirea acelei sărbători a Vechiului Testament, a corturilor, noi creştinii se cade să ne aducem înaintea ochilor tot timpul această zi, a Învierii de Obşte. Să ne pregătim pentru această Înviere. Iar dacă în Vechiul Testament, sărbătoarea corturilor, iată în amintirea cortului Legii vechi, de jertfă, oamenii aduceau din prinosul roadelor, al recoltelor la templu sau la cortul Legii vechi, ***noi să pregătim pentru a gusta bucuria în corturile cele veşnice o viaţă curată, roade bune, roadele Duhului Sfânt: dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, bunătatea, facerea de bine, credința, înfrânarea...***

Acestea sunt roadele, sunt fructele, pe care se cade să le aducem Lui Dumnezeu şi cu care să ne împodobim corturile noastre în care aducem jertfă Lui Dumnezeu.

Sărbătoarea Cincizecimii pentru noi creştinii este o sărbătoare a luminii. Sensurile acestei mari zile a Bisericii le descoperim atunci când recitim fragmentul din cartea Faptelor Apostolilor, capitolul al doilea unde ni se istoriseşte întâmplarea sau minunea Pogorârii Sfântului Duh peste ucenicii Mântuitorului. Dar Duhul Sfânt s-a revărsat cu putere în chipul limbilor de foc asupra ucenicilor Lui Hristos pentru ca ei să ducă mai departe, ca împreună să lucreze cu Hristos la mântuirea lumii. ***Hristos vine prin Duhul Sfânt în inimile celor care cred în El, vine în inimile ucenicilor şi le dă putere, curaj, înţelepciune și har pentru a-L vesti pe El, pentru a prelungi în lume lucrarea Lui.***

De aceea ***Hristos le dă ucenicilor Lui pe Duhul Sfânt prin suflare, după Sfânta Sa Înviere din morţi ca să ierte păcatele***, nu ca să leviteze peste mări, peste munţi, nu ca să-şi ţină respiraţia cum fac fakirii orientali sau să facă alte „minuni" între ghilimele pentru a-şi mări mândria şi slava deşartă. Ci le-a dat pe Duhul cel Sfânt ca să ierte păcatele oamenilor, căci ***a ierta păcatele oamenilor înseamnă a-i ridica din morţi, din moartea păcatului, din robia diavolului şi a patimilor. Şi nici o altă minune nu este mai mare aici pe pământ decât iertarea păcatelor pe care o lucrează Dumnezeu prin Biserică***, prin ucenicii Lui. ***De aceea aceasta este minunea pe care trebuie să o căutăm sau mai degrabă să o împlinim noi în noi, împăcarea cu Dumnezeu, iertarea păcatelor, iertarea celor ce ne greşesc nouă, ca prin această înviere din păcat, din ranchiună, din ruşine să participăm la bucuria şi veşnicia iubirii dumnezeieşti.***

În Vechiul Testament în a cincizecea zi, sau în ziua cincizecimii Dumnezeu le-a dat Lege celor pe care i-a scos din ţara păcatului. ***După Învierea Lui Hristos în ziua Cincizecimii din nou, Dumnezeu ne scrie în inimile noastre, în inimile apostolilor, Legea cea nouă, Legea Lui Hristos, pe care au propovăduit-o apoi ucenicii până la marginile lumii. Iar Duhul Sfânt S-a pogorât asupra lor, dăruindu-le sau împărtăşindu-le din darurile Sale.*** Au început să vorbească în limbi străine, ei, cei neînţelepţi, pescari fiind majoritatea, pe limbile oamenilor care erau adunaţi în Ierusalim. Şi erau din imperiul medo-persan, deci erau mezi, perşi, elamiţi, elini, care-i ascultau pe ucenicii lui Hristos vorbind, despre El, despre minunile Lui Dumnezeu în limba lor. De aceea li s-au părut, datorită râvnei şi bucuriei cu care ei vorbeau în limbile lor, că ei, că ucenicii sunt plini de must, şi-i luau în batjocură. Dar Sfântul Apostol Petru luminat şi întărit de Duhul Sfânt a rostit prima predică şi în acea zi trei mii de oameni s-au botezat.

Au primit, iată, prin Taina Botezului şi Legea Lui Hristos şi harul Sfântului Duh, căci „Câţi în Hristos v-aţi botezat, în Hristos v-aţi şi îmbrăcat!"

Iar Legea Lui Hristos o înscrie în inimile noastre Harul Duhului Sfânt, Cel ce ne călăuzeşte la tot Adevărul, Duhul Adevărului care de la Tatăl purcede şi în Fiul se odihneşte.

Biserica prăznuieşte această zi de sărbătoare, această zi a Pogorârii Duhului Sfânt prin cântări care cer de la Dumnezeu, din nou, pogorârea, odihnirea, înmulţirea Duhului Sfânt peste Ea. Mâine după Sfânta Liturghie, va fi legată slujba de Vecernia celei de-a doua zi. ***O slujbă în care Biserica prin şapte rugăciuni va chema harul Sfântului Duh pentru întreaga ei fiinţă, peste întreaga ei fiinţă.*** Şi în Biserica Lui Hristos intră şi cei vii şi cei adormiţi şi vă sfătuim să fiţi foarte atenţi mâine după Sfânta Liturghie atunci când acele şapte rugăciuni vor fi rostite ca să participaţi şi dumneavoastră cu sufletul la

rugăciunile rostite prin gura preotului de către Duhul Sfânt, ***căci Duhul Sfânt ne mişcă inimile noastre şi ne învaţă să strigăm „Avva Părinte” către Dumnezeu.***

Duhul Sfânt este a treia Persoană a Sfintei Treimi, Dumnezeul nostru, Dumnezeu Cel Adevărat, care s-a făcut văzută sub chipul sau sub energia Duhului, sub chipul limbilor de foc. Nu s-a arătat ipostaziată, Persoana Duhului Sfânt, ci S-a arătat strălucind asupra ucenicilor ca nişte limbi de foc aducându-le înţelepciune şi putere, lor, celor nepricepuţi, căci aşa a binevoit ca pe cele înţelepte ale lumii să le defaime Duhul Sfânt, prin cele simple, prin cele curate, sau curăţite şi sfinţite de Duhul Sfânt.

S-a arătat Duhul Sfânt, însă, şi înainte de acest moment al Cincizecimii când de la începutul creaţiei, Duhul Sfânt se purta pe deasupra apelor, atunci când întuneric era deasupra adâncului şi când pământul era nevăzut şi netocmit. ”Duhul Sfânt e prezent în orice făptură şi mai ales în cele ce s-au învrednicit de raţiune.”, spune* Sfântul Maxim Mărturisitorul*, căci prin Duhul Sfânt Dumnezeu coordonează, conduce, guvernează lumea aceasta spre împlinirea scopului ei care este Cortul sau Biserica Lui Dumnezeu.

- ***Duhul Sfânt a grăit prin prooroci,***
- ***Duhul Sfânt a vestit prin gura sfinţilor Lui Dumnezeu şi a drepţilor în Vechiul Testament despre planul Lui Dumnezeu cu lumea.***
- ***Duhul Sfânt le-a dat pricepere celor care construiau templul, cortul şi toate obiectele cultului din Vechiul Testament.***
- *Duhul Sfânt luminează şi astăzi pe artiştii care-şi pun priceperea în slujba şi în închinarea Lui Dumnezeu.*
- Duhul Sfânt *luminează glasurile celor care-I* cântă *Lui* Dumnezeu *cu duioşie, cu smerenie şi cu dragoste.*
- ***Duhul Sfânt a aşezat rânduielile Bisericii*** *şi tot*
- *Duhul Sfânt plineşte lipsurile oamenilor atunci când oamenii îi cer Lui Dumnezeu acest lucru. Că dacă noi, răi fiind, ştim să dăm daruri bune celor ce le cer de la noi, cu cât mai mult Tatăl nostru cel din ceruri nu va da Duhul Sfânt celor ce Îl cer de la Dânsul?*

De aceea, ***pe Duhul Sfânt trebuie să-L cerem şi noi, cât mai des, cu atât mai des astăzi când atâtea confuzii, atâtea ispite, atâtea capcane întinde diavolul, duhul minciunii ca să rătăcească oamenii de la Adevăr, de la sfinţenie.***

Duhul Sfânt iată, S-a revărsat din plin peste apostoli şi dacă ei, fricoşi fiind mai înainte, stăteau ascunşi, odată cu apariţiile Lui Hristos sau cu venirile Lui între ei şi cu încredinţarea lor pe care le-o făcea Hristos prin multe semne doveditoare

referitoare la Învierea Sa reală cu trupul din morţi, iată că după Cincizecime, ucenicii nu s-au mai temut.

După Pogorârea Sfântului Duh asupra lor au început cu curaj să-L vestească pe Hristos, să spună minunile Lui Dumnezeu, şi cea mai mare este Învierea Lui din morţi, semnul proorocului Iona. Tuturor neamurilor, L-au vestit pe Hristos ca şi Cale, Adevăr şi Viaţă, căci numai prin Hristos ne mântuim, numai prin Hristos dobândim viaţa veşnică, de la El o dobândim sau o primim prin comuniunea, prin iubirea întărită de Duhul Sfânt.

Căci Duhul Sfânt este Duhul Lui Hristos. ***Pe Duhul Sfânt L-a văzut iconic, ca porumbel, Sfântul Ioan Botezătorul, atunci când Hristos S-a coborât în apa Iordanului şi S-a scufundat (botezat).*** Iar Duhul Sfânt, care de la Tatăl purcede, S-a arătat sub chipul porumbelului, odihnindu-se, venind către Hristos.

Dar ***numai Sfântul Ioan Botezătorul L-a văzut sub chipul porumbelului şi numai în acea scurtă Epifanie sau Teofanie, adică descoperire a Dumnezeirii.*** Nu S-a arătat Duhul Sfânt mereu ca un porumbel aşa cum L-au zugrăvit unii într-o icoană greşită (ariană), într-o imagine incorectă care are un bătrânel, un tinerel, pe Hristos lângă El şi un porumbel între ei. E falsă şi e greşită această icoană pentru că nu s-a arătat Dumnezeu Sfânta Treime niciodată aşa în istorie. De aceea nu trebuie să folosim în cult această icoană. ***Icoana adevărată a Sfintei Treimi, a Dumnezeirii care S-a arătat, este icoana celor Trei Îngeri care au venit la stejarul Mamvri, la Avraam şi S-a arătat, şi a stat la masă împreună cu el.***

A doua zi după Cincizecime e prăznuită în Biserica noastră, Sfânta Treime, Dumnezeu Cel ce S-a arătat, Dumnezeu Cel ce pe toate le rânduieşte spre mântuirea noastră.

De aceea Duhul Sfânt călăuzeşte Biserica pentru că El este Duhul Lui Hristos, şi după promisiunea împlinită a Lui Hristos ***„Eu sunt cu voi până la sfârşitul veacurilor”.*** ***Prin Duhul Sfânt, Hristos conduce Biserica, prin Duhul Sfânt vine Hristos la fiecare Liturghie, cu Trupul Lui şi Sângele Lui, dăruindu-ne viaţă veşnică, cu Trupul Lui înviat din morţi, plin de viaţă şi Izvor de viaţă.***

Căci Duhul Sfânt vine şi preschimbă Darurile puse înainte, adică pâinea şi vinul Bisericii, în Trupul şi Sângele Domnului, Mântuitorului Bisericii care este Hristos.

Prin Duhul Sfânt, slujitorii Bisericii, membrele, toţi creştinii suntem călăuziţi în viaţa de zi cu zi şi în rânduielile sfinţitoare. De aceea să le cinstim şi să le respectăm, să le cunoaştem ca să înţelegem şi să ne hrănim cu ele. Căci dacă nu

cunoaştem rânduielile Bisericii şi nu le înţelegem, ele rămân departe de noi, nu le fructificăm. E ca şi cum te-ai duce la o masă şi ai impresia că dacă ai văzut mâncarea de pe masă te-ai şi săturat cu ea – fals.

Cu cât înţelegi mai mult rânduielile Bisericii cu atât intri în ospăţul duhovnicesc al bunătăţilor Împărăţiei Lui Dumnezeu. Şi de aceea să-I cerem Lui Dumnezeu, Duhul Înţelepciunii, Duhul Sfânt ca să înţelegem şi să participăm la rânduielile Bisericii cu sufletul întreg, cu întreaga fiinţă a noastră.

Duhul Sfânt conduce Biserica şi le arată pe cele viitoare, le descoperă pe cele viitoare. El este Duhul Adevărului, Duhul Blândeţii, Duhul Cunoştinţei Lui Dumnezeu şi Duhul Iubirii care de la Dumnezeu ni se revarsă şi nouă. Duhul Sfânt iată ne descoperă şi cele trecute din istorie dar ni le descoperă, ni le dezvăluie şi pe cele viitoare.

Mântuitorul Hristos este Cel care ne dăruieşte pe Duhul Sfânt, nu-L obţinem noi pe Duhul Sfânt, furând prin gesturi magice sau împlinind nişte ritualuri care au o aparenţă bisericească, ci de la Hristos ne vine Duhul Sfânt, şi Hristos vine prin Duhul Sfânt în noi şi în toate slujbele Bisericii.

De aceea, repet, trebuie să cunoaştem, să împlinim, să înţelegem, rânduielile bisericeşti, ca nu cumva participând fără evlavie, robotic aşa, mecanic la ele să le defăimăm şi să ne facem hulitori ai Duhului Sfânt. Căci păcatul acesta împotriva Duhului Sfânt, vedeţi, mascat printr-o aparenţă de credinţă, dar încurcată cu superstiţie şi cu o proastă credinţă duce la îndepărtarea de Dumnezeu, la ruptura de Dumnezeu, adică la erezie. ***Lipsa Duhului Sfânt, lipsa Adevărului din învăţătura multora, înseamnă erezie.***

De aceea Biserica, Trupul Lui Hristos, condusă fiind de Hristos prin Duhul Sfânt este angajată pe drumul mântuirii şi în afara ei nu există mântuire. Duhul Sfânt s-a pogorât peste ucenicii Lui Hristos ca prin predica lor întregul cosmos să primească mărturia Învierii Lui Hristos.

În icoana Cincizecimii sau a Pogorârii Duhului Sfânt, îi vedem pe ucenici aşezaţi semicircular, de fapt pe arcada unei bolte care defineşte Biserica, pentru că ei sunt porţile prin care oamenii vin la Hristos, intră în Biserică, mărturia lor este o poartă deschisă către Împărăţia Lui Dumnezeu. Iar în centru pe un fundal negru este un bătrân care poartă 12 suluri sau mărturii ale apostolilor, care este cosmosul sau lumea. Deci nu e vreun sfânt, sau cum zicea cineva, David profetul, nu, este lumea personificată care a primit mărturia apostolilor. Vedeţi ce frumos!

Şi de sus se vede pogorând din Soarele, reprezentat sub forma a trei cercuri concentrice, 12 raze, care i-a luminat pe cei 12 apostoli şi a făcut să strălucească asupra lor sub chipul limbilor de foc harul Duhului Sfânt. Câte înţelesuri, vedeţi câte bucurii duhovniceşti ne dezvăluie sărbătoarea Cincizecimii.

Dar şi noi avem o Cincizecime personală, cine ştie? Când are loc acea Pogorâre a Duhului Sfânt peste noi? Aşa, la Botez! În Taina Botezului primim şi noi pe Duhul Sfânt, şi în fiecare din noi vine Hristos şi Duhul Sfânt sau cu Duhul Sfânt, împreună cu Duhul Sfânt. ***Duhul Sfânt, Mângâietorul, care alină sufletele noastre cum nu le alină vreun om pe pământ, care ne încurajează şi ne întăreşte atunci când ispitele sau oamenii ne întristează.***

Duhul Sfânt este mărturia Iubirii Lui Dumnezeu pe care ne-o arată atunci când cei de aproape ne părăsesc. Duhul Sfânt nu ne părăseşte şi cu cât mai mult vine El atunci când e chemat. De aceea fiecare rugăciune personală a noastră începe cu invocarea Duhului Sfânt, cu rugăciunea pe care o rostim şi la începutul Sfintei Liturghii şi la începutul rugăciunilor personale de acasă.

Duhul Sfânt vine şi ne înnoieşte sufletele noastre la fiecare Liturghie, să ştiţi, când în momentul Epiclezei, preoţii rostesc acel tropar: „Doamne, Cela ce pe Prea Sfântul Tău Duh în ceasul al treilea L-ai trimis apostolilor Tăi, pe Acesta, Bunule nu-L lua de la noi, ci ni-L înnoieşte nouă celor ce ne rugăm Ţie".

Duhul Sfânt vine la fiecare Sfântă Liturghie, la fiecare faptă bună pe care noi o facem, El ne dă puterea şi înţelepciunea de a deveni con-lucrători cu Hristos. Aşa încât să rostim mai des această rugăciune, această chemare a Duhului Sfânt peste noi. ***Căci Duhul Sfânt a luminat-o şi pe Maica Domnului, ea era plină de Har în momentul Bunei Vestiri. Duhul Sfânt i-a luminat pe apostoli, pe martiri, pe pustnici, pe binecredincioşii împăraţi, sau dregători, pe sfintele femei, fecioare şi mucenice. Pe toţi sfinţii Bisericii, Duhul Sfânt îi întăreşte, i-a întărit, îi luminează în veşnicie.***

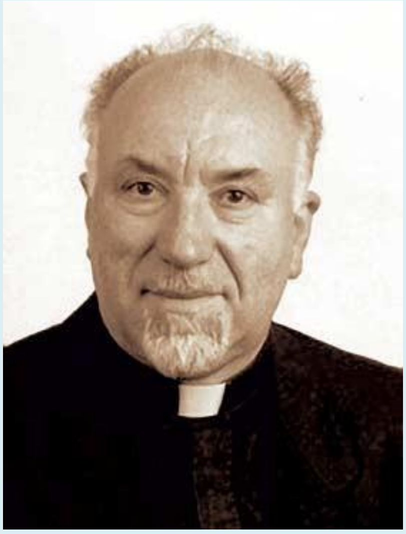
Cu inima întinsă către Dumnezeu aşa cum era a apostolilor când se rugau în casa lor, atunci acum aproape două mii de ani în Ierusalim să cerem şi noi Lui Dumnezeu, să ne lumineze şi să rostim cu gând smerit:

„Împărate Ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, Care pretutindenea eşti şi toate le plineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de Viaţă, vino şi Te sălăşluieşte întru noi şi ne curăţeşte pe noi de toată întinarea şi mântuieşte Bunule sufletele noastre.

Amin."

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Părintele Ion Bria - Prezenţa şi lucrarea Sfântului Duh în Biserică

Socotesc că subiectul acestei conferinţe: Prezenţa şi lucrarea Duhului Sfânt în Biserică, corespunde întru totul cu perspectiva Săptămânii de rugăciune pentru unitatea creştină, deoarece, într-adevăr, refacerea unităţii văzute a creştinilor nu se poate realiza şi menţine decât prin puterea Duhului Sfânt, Duhul adevărului şi al comuniunii în Hristos.

Străduinţele pentru acordurile teologice cu caracter ecumenic, asupra cărora se insistă în ultima vreme, dialogul confesional bilateral, ca şi tratativele de unire interbisericească, trebuie să se desfăşoare într-un climat de rugăciune comună şi de mijlocire reciprocă. Rugăciunea constituie una din premizele spirituale ale eforturilor ecumenice de a face unitatea de credinţă spre care năzuim mai explicită şi mai vie.

Nimic nu se petrece în viaţa Bisericii fără Duhul Sfânt: faptele Bisericii, ca şi Faptele Apostolilor, sunt faptele Duhului Sfânt. În tradiţia liturgică şi spirituală ortodoxă, orice rugăciune, taină, laudă sau slujbă, începe cu invocarea Sfântului Duh, care nu este o simplă chestiune de ritual, ci se referă la însăşi natura şi scopul cultului creştin.

Pentru Părinţii Bisericii Răsăritene, vocaţia şi misiunea Bisericii se identifică cu însăşi rugăciunea ei de continuă înnoire a trimiterii Duhului Sfânt:

"Doamne, Cel ce în ceasul al treilea, ai trimis pe Preasfântul Tău Duh Apostolilor Tăi, pe acela, Bunule, nu-l lua de la noi, ci ni-L înnoieşte nouă celor ce ne rugăm Ţie".

Epicleza, chemarea Duhului Sfânt este rugăciunea creştină prin excelenţă, deoarece creştinii trăiesc cu certitudinea că nu există timp şi spaţiu fără prezenţa vie şi venirea permanentă a lui Hristos cel înviat în Duhul Sfânt.

Abordând acest subiect într-un sens foarte general, nu vom intra în amănunte care ţin de istoria dogmelor. Învăţătura despre Sfântul Duh a făcut obiectul celui de al doilea Sinod ecumenic (Constantinopol 381), care, împotriva ereziei susţinută de Macedonius, a formulat articolul de credinţă: "***Credem şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă făcătorul, care din Tatăl purcede, cel ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi mărit, care a grăit prin prooroci***".

Ereziile pnevmatologice din această perioadă n-au pus la îndoială persoana însăşi a Duhului Sfânt, dar au negat divinitatea acesteia şi consubstanţialitatea ei cu Dumnezeu-Tatăl.

Doctrina catolică despre purcederea Duhului Sfânt "de la Tatăl şi de la Fiul" ("Filioque"), deşi nu se compară cu ereziile pnevmatologice anterioare, a afectat în mare măsură unitatea Bisericii soborniceşti, fiind una din particularităţile care separă catolicismul de Ortodoxie. Biserica Răsăriteană n-a acceptat ca "Filioque" să fie introdus sub formă de adaos la crezul de la Niceea, care se bucura de autoritatea întregii Biserici. Punând un mare accent pe diversitatea ipostatică în Dumnezeu, dogmatica ortodoxă crede că "Filioque" implica o confuzie teologică între persoanele Sfintei Treimi. La rândul său, catolicismul pretinde că "Filioque" ar aduce o clarificare în ce priveşte egalitatea în dumnezeire a Fiului cu Tatăl. Cert este că Filioque a dat naştere unor dezbateri teologice şi unui scris polemic de mari proporţii, de-a lungul secolelor după care s-a produs schisma dintre Occident şi Orient. Astăzi, unii teologi catolici nu-l mai consideră un obstacol dogmatic între cele două Biserici, în timp ce ortodocşii continuă să susţină că el nu aduce nici o explicare sau clarificare a doctrinei despre Duhul Sfânt, exprimată în simbolul de credinţă niceo-constantinopolitan şi în scrierile patristice din această perioadă, ci dimpotrivă, e o piedică în calea apropierii.

Sfântul Duh a fost nu numai subiectul unor mari controverse dogmatice, ci şi una din temele preferate în reflecţia teologică, creaţia liturgică şi mai ales în literatura de spiritualitate ortodoxă.

Mari Sfinţi Părinţi din epoca patristică (Chiril al Ierusalismului, Grigorie Teologul, Vasile cel Mare, Ioan Hrisostom), scriitori bisericeşti din perioada bizantină (Patriarhul Fotie, Simeon Noul Teolog), teologi din epoca noastră (Sergiu Bulgakov, Paul Evdokimov, Dumitru Stăniloae, Nicolae Afanasieff, Olivier Clement) au fost atraşi de misterul persoanei Duhului Sfânt.

***Sfântul Chiril al Ierusalimului** își cere scuze față de ascultătorii săi pentru catehezele prelungite despre Duhul Sfânt, spunând că nu se poate sătura vorbind despre un subiect ca acesta. **Sfântul Vasile** compune un adevărat tratat despre teologia Duhului Sfânt pe baza textelor biblice, iar **Simeon Noul Teolog** recurge la o terminologie doxologică şi poetică proprie, vorbind despre simţirea prezenţei Duhului Sfânt în viaţa creştinului.*

Vom limita această expunere la câteva aspecte principale ale învăţăturii despre Duhul Sfânt în tradiţia ortodoxă: Mai întâi, prezenţa şi lucrarea Duhului Sfânt sunt situate în cadrul unei soteriologii trinitare. Duhul Sfânt are o mare lucrare în Biserică, dar aceasta se produce înăuntrul "iconomiei" trinitare a mântuirii. Pnevmatologia este deci inclusă deopotrivă în "teologia" şi "iconomia" generală a Sfintei Treimi.

***Sfântul Vasile cel Mare** subliniază în mod deosebit aspectul trinitar al mântuirii, de aceea numele Duhului Sfânt trebuie rostit împreună cu Tatăl şi Fiul, în orice mărturisire de credinţă, doxologie şi invocare liturgică.*

Originea biblică a acestei doctrine şi practici o vedem cu claritate în scrierile pauline. **Apostolul Pavel**, ***care vorbind despre diversitatea darurilor duhovniceşti şi slujirilor în Biserică, spune că la originea lor se află acelaşi Duh, acelaşi Domn şi acelaşi Dumnezeu, care lucrează toate în toţi: "Sunt felurite daruri, dar este acelaşi Duh; sunt felurite slujiri, dar este acelaşi Domn; sunt felurite lucrări, dar este acelaşi Dumnezeu care lucrează toate în toţi"*** (1 Cor. 12,4-6).

În contextul acestei soteriologii trinitare, teologia Ortodoxă s-a concentrat asupra raportului dintre "iconomia" Fiului şi cea a Duhului Sfânt în viaţa Bisericii. Unele din divergenţele şi neclarităţile ecleziologice care există azi între confesiunile creştine provin tocmai din faptul că acest raport este înţeles în mod diferit. ***Se pot aminti două tendinţe ecleziologice majore care provin din considerarea celor două "iconomii":***

- **pe de o parte**, ***o tendinţă hristocentrică, ce pune accentul pe întrupare şi acţiunea istorică a lui Iisus Hristos, trimis de Tatăl să realizeze mântuiră lumii.***

Iisus Hristos alege pe Apostoli, El dăruieşte Duhul Sfânt Bisericii, a instituit tainele, slujirile şi structura, necesare misiunii Bisericii. De aici, insistenţa asupra aspectului instituţional, istoric al Bisericii, asupra continuităţii ei apostolice şi identităţii ei sacramentale.

- **Pe de altă parte**, ***o tendinţă pnevmatocentrică, ce face istoria Bisericii dependentă de Duhul Sfânt.***

Duhul Sfânt este prezent la naşterea lui Iisus din Fecioara Maria, la Botezul Său în Iordan, la întemeierea Bisericii la Cincizecime. Lucrarea Duhului în Biserică ar fi, într-o măsură, independentă de ceea ce a fost realizat de Iisus Hristos în timpul vieţii Sale pământeşti. Biserica trăieşte în perspectiva eshatologică, de aceea funcţia ei profetică i-ar da libertatea să întrerupă continuitatea ei istorică, apostolică.

Dar taina Bisericii nu se poate înţelege decât dacă cele două "iconomii" a Fiului şi a Duhului Sfânt se păstrează neamestecate şi inseparabile în interiorul aceleiaşi învăţături despre mântuire. ***Într-adevăr, Iisus Hristos dăruieşte şi trimite Duhul Bisericii la Cincizecime, dar Cel care face prezent pe Hristos în viaţa Bisericii este Duhul Sfânt. Faţă de "iconomia" Fiului, Duhul are o lucrare proprie, dar nu separată de a lui Hristos, cu o dublă perspectivă, istorică şi eshatologică.***

Pe de o parte, amintirea istoriei mântuirii, a actului istoric - întruparea, moartea, învierea, prin care Iisus Hristos a dăruit lumii harul mântuirii, e perpetuată ca fapt eficient prin Duhul Sfânt.

Apostolul Pavel începe cuvântul său despre harisme, cu precizarea esenţială că "***nimeni nu poate zice că Iisus este Domnul, decât prin Duhul Sfânt***" (1 Cor. 12,3).

Sfântul Ioan Hrisostom, ***care dă o mare importanţă Cincizecimii în istoria răscumpărării, spune că Duhul Sfânt este trimis anume să confirme că jertfa lui Iisus Hristos a fost primită de Tatăl spre împăcarea lumii cu Dumnezeu, împărtăşind prin El, în mod personal, roadele jertfei Fiului adusă pentru întreaga fire umană. Pentru el, Duhul Sfânt este martorul prin excelenţă al lui Iisus Hristos, Cel care atestă şi legitimează pe Fiul, în modul cel mai autentic, comunicând în chip personal energiile divine comune Sfintei Treimi.***

Toţi Sfinţii Părinţi înclină să creadă că amintirea eficientă a istoriei mântuirii prin Duhul Sfânt are un caracter dinamic, în sensul că El descoperă noi sensuri şi noi iluminări ale Evangheliei primită în persoana Fiului întrupat. Duhul susţine dinamica istoriei mântuirii şi numai astfel Noul Testament nu devine o lege scrisă cu litere, ci o lege a harului, a adevărului şi a libertăţii.

Patriarhul Fotie ***afirmă că Duhul Sfânt completează ceea ce a descoperit Fiul: "Tu ne-ai descoperit adevărul în parte, iar Duhul Sfânt ne conduce la tot adevărul".*** De aici tendinţa dominantă de a interpreta tradiţia, în sensul de experienţă a Duhului Sfânt de către Biserică, inseparabilă de Sfânta Scriptură.

Sf. Grigorie de Nazianz ***aplică acest principiu la însăşi revelaţia despre Duhul Sfânt, spunând că în Evanghelii această revelaţie nu are un caracter deplin, dar după Cincizecime, divinitatea Duhului Sfânt a fost descoperită în întregime.*** Prin urmare, Duhul Sfânt, punând în mişcare istoria mântuirii, nu înlocuieşte pe Hristos, dar îl introduce într-un context actual, ca principiu de Viaţă, de iubire şi de libertate.

Pe de altă parte, **Duhul Sfânt este Cel care face prezentă, cu anticipare, însăşi împărăţia lui Dumnezeu. El este cel care leagă Biserica prezentă nu numai de comunitatea istorică a Apostolilor din ziua Cincizecimii, ci şi de adunarea din "zilele de pe urmă" în jurul Mielului** (Apoc. 5 şi 6).

De la Cincizecime, epoca ecleziologică se întrepătrunde cu epoca eshatologică, deoarece acolo **unde Duhul Sfânt este prezent şi lucrează, acolo împărăţia lui Dumnezeu intră şi se instalează în istorie** (Fapte 2,17-21). Exegeza patristică a dat o mare atenţie acţiunii Duhului Sfânt de proslăvire a Fiului. **Tatăl proslăveşte pe Fiul în Duhul Sfânt, care, la rândul său, dăruieşte Bisericii, ca arvună, darul şi realitatea eshatologică a Împărăţiei lui Dumnezeu.** Noţiunea de paraclet, fără să piardă sensul de "mângâietor" şi de "apărător", se referă cu precădere la dimensiunea eshatologică a operei lui Iisus Hristos.

Aceste două aspecte se pot observa cel mai bine în taina Euharistiei, care actualizează în mod liturgic "iconomia" Fiului, potrivit poruncii Mântuitorului: "***Faceţi aceasta întru pomenirea Mea***" (Luca 22, 19). ***În Duhul Sfânt, adunarea euharistică actualizează întruparea, moartea şi învierea lui Hristos, pâinea şi vinul, adică ofranda poporului botezat în numele Sfintei Treimi, devenind, prin invocarea preotului, însuşi Trupul şi însuşi Sângele lui Hristos cel înviat, umanitatea pe care Fiul şi-a asumat-o pentru totdeauna. De asemenea, în Duhul Sfânt, adunarea liturgică se uneşte, dincolo de istorie, cu ceata martirilor şi grupul Apostolilor care înconjoară Mielul, adică realitatea ultimă a Împărăţiei lui Dumnezeu. Pe Sfântul Disc, Biserica este reprezentată simbolic în forma ei finală, având în centrul ei*** **Mielul lui Dumnezeu** ***care ridică păcatul lumii*** (Apoc. 5,7-13).

Astfel, taina Euharistiei ţine privirea Bisericii îndreptată spre modelul ei eshatologic. De altfel, întreg vocabularul şi simbolismul liturgic este de inspiraţie apocaliptică. În viziunea ei liturgică, Biserica are, pe lângă Faptele Apostolilor, un punct de referinţă în Apocalipsă.

În al doilea rând, ***există o unitate organică, inseparabilă între Duhul Sfânt şi Biserică, unitate pe care*** **Sf. Irineu** ***o exprimă în formula concisă binecunoscută: "Acolo unde este Duhul Sfânt, acolo este Biserica".*** Rolul

ecleziologic al Duhului Sfânt ar putea fi explicat astfel: Iisus Hristos a adunat în jurul Său comunitatea Noului Testament, care are fundamentul ei în grupul celor doisprezece Apostoli, martorii direcţi ai întrupării şi învierii Sale (Fapte 1,8).

Apostolii au un rol unic în ce priveşte instituirea şi întemeierea Bisericii, deoarece ei au primit Duhul Sfânt în mod personal de la Hristos, după învierea Sa (Ioan 20, 22-23). În Faptele Apostolilor se observă foarte clar că instituţia Apostolilor este nu numai fundamentală pentru constituţia Bisericii, ci şi că ea este organul prin care lucrează Duhul Sfânt.

Expresia "a fi umplut de Duhul Sfânt" este comună în Faptele Apostolilor (Fapte 2,4), **indicând faptul că Duhul Sfânt introduce o realitate nouă în viaţa oamenilor, pe care El o împărtăşeşte sub diverse forme, spre zidirea Bisericii** (1 Cor .14). De pildă, **Duhul Sfânt este prezent la alegerea celor şapte diaconi** (Fapte 6,3-10); **inspiră şi asistă, în luarea deciziilor, adunarea de la Ierusalim** (Fapte 15,28).

Apostolul Petru spune lui Anania că a minţi Bisericii înseamnă a minţi Duhului Sfânt: "**Nu ai minţit oamenilor, ci lui Dumnezeu**" (Fapte 5,4), **iar protomartirul Ştefan acuza sinedriul că se împotriveşte Duhului Sfânt** (Fapte 7,51).

Iisus Hristos rămâne prezent în istorie în Duhul Sfânt, împreună cu trupul Său, Biserica, al cărei cap este, în care şi prin care actualizează fapta sa răscumpărătoare.

Părinţii Bisericii fac o comparaţie între turnul Babel şi adunarea de la Cincizecime: turnul Babel este simbolul amestecării limbilor, al confuziei persoanelor, al ruperii dialogului şi comuniunii cu Dumnezeu şi între oameni; dimpotrivă, Cincizecimea este simbolul reluării dialogului şi comuniunii personale cu Dumnezeu, al restaurării şi unităţii cugetării şi vorbirii omeneşti. Prin venirea Sa, în mod personal, asupra Apostolilor la Cincizecime, Duhul Sfânt face din instituţia apostolatului o structură eclezială şi misionară unică. De altfel, preocuparea Apostolilor este nu numai consolidarea comunităţii din Ierusalim (predica Apostolului Petru după Cincizecime - Fapte 2,14-41), ci mai ales trecerea Evangheliei de la comunitatea iudeo-palestiniană: din Ierusalim spre lumea elenistică, neiudaică.

Toţi părinţii Bisericii fac o legătură între caracterul universal al Evangheliei, revărsarea Duhului Sfânt asupra celor prezenţi la Ierusalim la Cincizecime şi apostolatul misionar al Bisericii Instituţiile sacramentale, prin care Biserica păstrează continuitatea cu comunitatea apostolică din Ierusalim, au un profund

caracter misionar şi eclezial. Printre acestea, locul primordial îl ocupă botezul cu Duhul Sfânt şi apa în numele Sfintei Treimi (Matei 28, 19).

Natura sacramentală a primirii Duhului Sfânt este subliniată cu toată tăria în Faptele Apostolilor. În textele care menţionează: botezul celor dintâi creştini proveniţi dintre "neamuri", adică neiudei (la Cezareea, după: convertirea lui Corneliu -Fapte 10,44-48), se vede clar că primirea puterii Sfântului Duh este inseparabilă de taina Botezului.

La Cincizecime se inaugurează botezul cu Duhul Sfânt, care se deosebeşte de botezul pocăinţei, cu apă, al lui Ioan (Fapte 1,5), dar Apostolii vor continua să: administreze botezul cu apă, ca taină de iniţiere (Fapte 2,38).

Luca notează un alt act sacramental legat de Botez, al punerii mâinilor, ca semn al împărtăşirii văzute a darului Duhului Sfânt (Fapte 8,14-17). Acest act se observă, de asemenea, la întâlnirea Apostolului Pavel, la Efes, cu ucenicii lui Ioan, care nu aveau cunoştinţă de roadele Duhului Sfânt (Fapte 19,1-6).

Pe această bază solidă biblică, tradiţia ortodoxă a dat o mare importanţă Tainelor şi rânduielilor care însoţesc primirea harului Duhului Sfânt. Ea a făcut o legătură directă între credinţa personală, energiile Duhului Sfânt şi Tainele Bisericii. **Sfântul Vasile cel mare** ***afirmă că credinţa şi botezul sunt "două moduri de mântuire" legate unul de altul în mod inseparabil. Credinţa primeşte desăvârşirea ei în Botez, care se întemeiază pe credinţă. Botezul constituie pecetea mărturisirii personale de credinţă.***

Din această perspectivă slujirile bisericeşti, ca şi darurile duhovniceşti şi întreaga viaţă creştină îşi au izvorul în iconomia Duhului Sfânt, care coincide cu iconomia tainelor, a cărei răspundere o are preoţia sacramentală. Se poate spune deci că Duhul Sfânt stă la originea vieţii creştine, la nivel personal şi eclezial, dar lucrarea Duhului se manifestă şi se împărtăşeşte în mod sacramental prin Tainele instituite de Apostoli, potrivit Poruncii lui Iisus Hristos. Dealtfel, Apostolii se consideră pe ei înşişi şi pe urmaşii lor "***ca nişte slujitori ai lui Hristos şi ca nişte iconomi ai tainelor lui Dumnezeu***" (1 Cor. 4,1).

În acest sens, ***orice slujire bisericească şi orice harismă personală îşi are principiul în energiile Duhului Sfânt care se împărtăşesc prin tainele instituite ca semne ale Noului Testament, al cărui întemeietor este Iisus Hristos.*** Dimensiunea harismatică a Bisericii decurge, aşadar, din natura ei sacramentală, sau mai bine-zis există o reciprocitate între aceste două realităţi: ***harismele personale izvorăsc din tainele Bisericii, iar tainele conduc spre darurile duhovniceşti.***

Problemele pe care le ridică mişcarea harismatică de azi care pretinde a se situa chiar înăuntrul Bisericilor cu structuri tradiţionale ca un curent de înnoire, sunt multiple. Din perspectiva teologiei şi experienţei Bisericii Ortodoxe, două observaţii se pot face aici în ce priveşte raportul dintre slujirile sacerdotale sacramentale şi harismele personale: ***În taina Botezului, toţi creştinii au primit o calitate de "preoţie" în sens general şi un dar duhovnicesc, în mod personal, înăuntrul unei comunităţi liturgice, care formează poporul lui Dumnezeu, în acel loc. Biserica locală este constituită din acest ansamblu de slujiri şi harisme pe care Duhul Sfânt le împarte şi le vivifică în mod permanent. Slujirile, darurile deşi au un caracter personal, ele nu sunt o posesiune individuală. Toţi membrii Bisericii participă în mod distinct dar complementar la viaţa comună a aceluiaşi trup.***

Există slujiri bisericeşti propriu-zis sacerdotale - episcop, preot şi diacon - dăruite prin taina hirotoniei, slujiri care poartă răspunderea unităţii unei Biserici locale şi a continuităţii ei apostolice. În timp ce tradiţia ortodoxă a recunoscut totdeauna rolul distinct, de neînlocuit, al slujirilor care posedă consacrare sacerdotală prin hirotonie, ea n-a considerat Biserica o instituţie clericală. Biserica apare deci ca un trup format dintr-o pluralitate de mădulare, care au slujiri diferite, primite prin taina Hirotoniei şi daruri duhovniceşti felurite, primite prin taina Botezului, dar care lucrează împreună: "***După cum trupul este unul şi are multe mădulare, şi după cum toate mădularele trupului, măcar că sunt mai multe, sunt un singur trup, tot aşa este şi Hristos. Noi toţi am fost botezaţi de un singur Duh, ca să alcătuim un singur trup...***" (1 Cor. 12, 12-13).

În această varietate de slujiri şi harisme, slujirea episcopală are o funcţie de convocare, de coordonare şi recapitulare, funcţie care se exprimă în celebrarea euharistică a învierii lui Iisus Hristos.

De la începutul Bisericii, slujirea episcopului, a preotului şi diaconului au fost consacrate săvârşirii tainelor şi în chip deosebit a tainei Euharistiei, taină în care se exprimă unitatea Bisericii locale. În liturghia episcopală, care este modelul celebrării euharistice prin excelenţă, toate slujirile bisericeşti, şi harismele personale ale unei Biserici locale, sunt coordonate şi recapitulate, participând astfel la preoţia lui Hristos. În definitiv, ***Hristos este cel care convoacă şi adună Biserica în Duhul Sfânt. Slujitorul ca şi harismaticul nu-şi îndeplinesc slujba sau lucrarea lor decât în şi prin Sfântul Duh care este Duhul preoţiei veşnice activate a lui Hristos însuşi.***

În al treilea rând, prezenţa şi lucrarea Duhului Sfânt au o dimensiune personală foarte accentuată. O întreagă teologie a persoanei s-a conturat, mai ales în

perioada discuţiilor despre natura energiilor divine, pe fondul pnevmatologiei ortodoxe.

Potrivit unei distincţii pe care şi-a însuşit-o ecleziologia ortodoxă din ultima vreme iconomia Fiului se referă în mod special la restaurarea firii umane ca atare, în timp ce iconomia Duhului Sfânt se referă la reconstituirea persoanei ca atare, a subiectului care deţine natura umană restaurată. Cu alte cuvinte, ***taina mântuirii, adică acea comuniune ontologică dintre Dumnezeu şi om, se realizează în posesiunea şi experienţa personală a umanităţii îndumnezeite a lui Iisus Hristos în Duhul Sfânt.*** Aşa se explică de ce tainele de iniţiere joacă un rol important în viaţa creştinului.

La Botez, firea umană este restabilită în identitatea şi unitatea ei originară, "***după chipul lui Dumnezeu***". ***În taina Mirungerii, cel botezat este confirmat ca subiect conştient de prezenţa harului lui Dumnezeu în el, chemat să exercite "harisma" sa proprie în comuniunea Bisericii. "Pecetea" darului Duhului Sfânt este garanţia persoanei, a unităţii şi libertăţii ei.***

Credinciosul devine, după expresia Părinţilor Bisericii, pnevmatofor, purtător de Duh Sfânt, adică "omul duhovnicesc" de care vorbeşte Sfântul Apostol Pavel. Toată etica creştinului se angajează în această direcţie: posesiunea Duhului Sfânt ca sursă a unei vieţi noi plină de libertate şi răspundere în comuniune. De aceea obiectul rugăciunii particulare ca şi al cultului comun îl constituie venirea şi reînnoirea Duhului-Sfânt. Biserica invocă fără încetare trimiterea Duhului: "**Să vină Duhul Tău cel Sfânt peste noi**".

Duhul Sfânt reconstituie nu numai integritatea firii şi unitatea persoanei umane, ci şi comuniunea persoanelor după modelul Sfintei Treimi. Duhul este creator de comuniune, Cel care aşează persoanele faţă în faţă, în stare de dialog şi de mijlocire reciprocă. Având ca model Taina împărtăşaniei, spiritualitatea ortodoxă se bazează pe acest schimb de daruri duhovniceşti înăuntrul trupului eclezial. ***O comunitate creştină nu este deci o simplă adunare voluntară de indivizi izolaţi, ci o comuniune în Duhul Sfânt, care nu amestecă persoanele, nici nu le separă, ci le distinge şi le uneşte, modelând astfel o spiritualitate euharistică şi liturgică.***

Ar trebui să fie repusă în valoare, pe plan teologic şi practic, lucrarea Duhului Sfânt în tainele de iniţiere, pe care Biserica Ortodoxă le-a săvârşit împreună şi cărora le-a dat o importanţă pastorală majoră. Pentru că există o coincidenţă sacramentală profundă între Botez, taina restaurării firii umane, de unde aspectul ei antropologic, Mirungere, taina persoanei în comuniune, de unde aspectul ei sacerdotal şi harismatic, şi Euharistie, taina împărtăşirii cu umanitatea îndumnezeită a lui Hristos, de unde aspectul ei eclezial.

În istoria Bisericii au apărut uneori curente şi tendinţe extreme, care au încercat să modifice raportul dintre lucrarea Duhului Sfânt în Biserică şi instituţiile ei sacramentale şi canonice. De pildă, instituţionalismul rigid şi ritualismul impersonal, care golesc slujirile ierarhice de vibraţia Duhului, care nu mai au nici o eficienţă pastorală sau misionară şi care împiedică înnoirea vieţii bisericeşti. De asemenea, profetismul, care împinge Biserica să rupă continuitatea cu tradiţia şi să elimine structurile ei sacramentale de bază, sub pretextul că în acest fel ea ar deveni mai dinamică. Astăzi, o mare amploare a luat mişcarea harismatică, de origine penticostalistă, care, spre deosebire de trecut când se organiza la periferia Bisericilor tradiţionale ca un curent separat, tinde să se situeze înlăuntrul acestor Biserici, ca un grup de înnoire radicală şi de inspiraţie profetică.

Dar Ortodoxia a reuşit să evite şi va trebui să evite astfel de mişcări extreme printr-o atitudine de concentrare pastorală şi mobilitate misionară, în raport cu mediul cultural şi social în care trăieşte.

După cum s-a văzut, lucrarea Duhului în Biserică nu se limitează exclusiv la harismele personale, ci se referă la tot ce ţine de constituţia şi viaţa comunităţii creştine ca atare, a cărei continuitate apostolică trebuie dovedită. Tainele şi instituţiile canonice, viaţa liturgică şi sacramentală în general, nu sunt incompatibile cu misiunea şi mărturia Bisericii. Dimpotrivă, ele oferă mediul în care poporul lui Dumnezeu este pregătit pentru misiune.

Îndeosebi, Liturghia ortodoxă constituie o structură de comuniune care îmbină elementul sacramental şi cel harismatic. Preotul trebuie să respingă de aceea fenomenul de marginalizare, împingerea credincioşilor spre periferia vieţii parohiale, fenomen exploatat de grupările harismatice şi eshatologice. El trebuie să ofere oricărui credincios posibilitatea să aibă locul său propriu şi să exercite "harisma" sau slujba sa personală în interiorul comunităţii.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

I. V. Leb - Lucrarea Sfântului Duh în Biserică - Învăţătura Sfinţilor părinţi despre lucrarea Sfântului Duh în Biserică

În marea Sa iubire de oameni, Dumnezeu nu i-a părăsit pe aceştia nici după ce ei i-au nesocotit porunca, ci a ales cea mai bună modalitate de a-i scoate din robia păcatului. În acest scop, la plinirea vremii, Dumnezeu a trimis în lume pe însuşi Fiul Său ca să refacă legătura dintre El şi oameni, care fusese ruptă prin neascultarea poruncii dumnezeieşti. Ne-o spune Sfântul Apostol Pavel zicând : "***Iar când a venit plinirea vremii, Dumnezeu a trimis pe Fiul Său, născut din femeie, născut sub Lege, ca pe cei de sub Lege să-i răscumpere, ca să dobândească înfierea***" (Galateni 4 ,4-5).Prin întrupare, viaţa de ascultare, Răstignirea, Învierea şi Înălţarea Fiului lui Dumnezeu ca om a fost pusă temelia mântuirii noastre. Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu este acela care ne-a adus mântuirea obiectivă, adică împăcarea cu Tatăl cel ceresc. **Mântuirea noastră propriu-zisă, adică mântuirea subiectivă, se înfăptuieşte însă abia prin sălăşluirea în noi a lui Hristos cu trupul purtat de El, înviat şi înălţat şi deplin pnevmatizat sau umplut de Duhul Sfânt şi devenit astfel desăvârşit transparent.** De aceea, acelaşi Sfânt Apostol adăugă : "***Şi pentru că sunteţi fii, a trimis Dumnezeu pe Duhul Fiului Său în inimile voastre, care strigă: Avva, Părinte!***" (Galateni 4, 6).

Prin urmare, la actul mântuirii noastre, alături de Dumnezeu Tatăl şi Dumnezeu Fiul, participă şi cea de a treia persoană a Sfintei Treimi, şi anume, Sfântul Duh. Acesta este pomenit de Sfânta Scriptură chiar pe prima pagină, când ne vorbeşte despre crearea lumii, spunând că "***Duhul lui Dumnezeu se purta deasupra apelor***" (Facere, 1, 2).

Biserica ne învaţă că Sfântul Duh este Dumnezeu adevărat, ca şi Tatăl şi Fiul. El purcede din însăşi fiinţa Tatălui, are aceleaşi însuşiri şi lucrări dumnezeieşti ca şi Tatăl şi Fiul şi i se aduce aceeaşi închinare ca Tatălui şi Fiului. Sfinţii Părinţi

au definit în Simbolul credinţei pe Sfântul Duh că: "***Domnul de viaţă Făcătorul, Care din Tatăl purcede, Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi mărit, Care a grăit prin prooroci***". Prin urmare, ***Duhul Sfânt este Domnul de viaţă făcător căci, împreună cu Tatăl şi cu Fiul creează şi stăpâneşte toate şi îndeosebi pentru că dă oamenilor viaţa duhovnicească, împărtăşindu-le harul dumnezeiesc câştigat de Mântuitorul, prin care îi curăţeşte şi îi sfinţeşte, pregătindu-i pentru viaţa veşnică.***

Sintetizând întreaga învăţătura a Bisericii privitoare la Sfântul Duh, **Sfântul Ioan Damaschin** spune următoarele : ***"De asemenea, credem şi în unul Sfânt Duh, Domnul şi Făcătorul de viaţă care purcede din Tatăl şi se odihneşte în Fiul, împreună închinat şi slăvit cu Tatăl şi cu Fiul, ca fiind de aceeaşi fiinţă şi coetern. Credem în Duhul cel din Dumnezeu, cel drept, cel conducător, izvorul înţelepciunii, al vieţii şi al sfinţeniei. El este şi se numeşte Dumnezeu împreună cu Tatăl şi cu Fiul, nezidit, atotstăpânitor, atoatelucrător, atotputernic, nemărginit în putere... în toate asemenea Tatălui şi dat prin Fiul, este primit de toată zidirea. Zideşte prin el însuşi, dă fiinţă universului, sfinţeşte şi ţine. Enipostatic, există în propria lui ipostază, nedespărţit şi neseparat de Tatăl şi de Fiul, având toate câte are Tatăl şi Fiul, afară de nenaştere şi naştere".*** Şi, mai departe, tot **Sfântul Ioan Damaschin** spune : ***"Duhul cel Sfânt este Dumnezeu; El stă la mijloc, între Cel nenăscut şi Cel născut şi este unit de Tatăl prin Fiul. Se numeşte Duh al lui Dumnezeu, Duh al lui Hristos, minte a lui Hristos, Duh al Domnului, însuşi Domn, Duh al adopţiei, al adevărului, al libertăţii, al înţelepciunii - căci este făcătorul tuturor. Prin fiinţa lui umple toate, ţine toate, umple lumea cu fiinţa lui şi este necuprins de lume din pricina puterii lui... Dumnezeu este şi Duhul cel Sfânt, putere sfinţitoare, enipostatică, purcede în chip nedespărţit din Tatăl şi se odihneşte în Fiul, de o fiinţă cu Tatăl şi cu Fiul".***

Dacă mântuirea obiectivă ne-a fost adusă de către Iisus Hristos, care este Dumnezeu Mântuitorul, însuşirea acesteia se face prin Sfântul Duh, Dumnezeu Sfinţitorul, care ne conduce pe calea adevărului, ajutându-ne să ni-l încorporăm pe Hristos. În acest sens, tot **Sfântul Ioan Damaschin** ***ne spune foarte limpede că "unirea lui Dumnezeu cu oamenii se realizează prin Sfântul Duh". Prin Sfântul Duh, Hristos devine transparent în oameni, aşa încât mântuirea credincioşilor nu este altceva decât extinderea lui Hristos în ei, incorporarea lor în Hristos, asimilarea lor treptată cu umanitatea înviată şi înălţată la ceruri a lui Hristos. Iar această încorporare se săvârşeşte tocmai prin lucrarea Sfântului Duh în Biserică, ea însăşi fiind extinderea lui Hristos în umanitate prin Sfântul Duh.***

Biserica însăşi a fost întemeiată de către Iisus Hristos (Matei 16, 18), prin Jertfa de pe cruce (Faptele Apostolilor 20, 28). Dar ***ca realitate istorică sau ca***

instituţie divino-umană de mântuire a credincioşilor, Biserica este opera Sfântului Duh. Ea a devenit realitate istorică, văzută, prin Pogorârea Sfântului Duh la Cincizecime, fapt pentru care se şi spune că Biserica începe la Rusalii, prin Pogorârea Sfântului Duh.

După pogorâre, Duhul rămâne nedespărţit de Biserică. El rămâne în Biserică, o umple şi o construieşte, fiind izvorul ei permanent de viaţă duhovnicească. "***Spunând că Duhul Sfânt rămâne în Biserică, nu trebuie să înţelegem că Biserica ar putea fi Biserică fără Duhul Sfânt. Duhul este constitutiv pentru Biserică. Prezenţa Duhului Sfânt în ea deosebeşte Biserica de orice altă comunitate omenească. Biserica este acea comunitate omenească în care trăieşte Hristos, prin Duhul Sfânt***".

Biserica, Trupul tainic al lui Hristos, are ca "suflet" al său tocmai pe Duhul Sfânt care are rolul de Mângâietor (Înţelepciune 14, 26), ***de Duh al adevărului şi călăuzitor spre tot adevărul*** (Înţelepciune 14, 17; 16, 13), ***de sfinţitor al credincioşilor*** (Înţelepciune 17, 17). Sfântul Apostol Pavel numeşte ***Biserica templu al Duhului Sfânt*** (I Corinteni 3, 16; II Corinterii 6, 16;, Efeseni 2, 22). ***Duhul Sfânt umple de daruri Biserica şi pe credincioşii ei*** (Faptele Apostolilor 2, 10; 10, 44-45; I Corinteni 12, 14; Galateni 3, 20), aşa încât Biserica nu poate fi concepută fără Duhul Sfânt în ea, iar lucrarea Sfântului Duh în lume nu poate fi concepută fără Biserică .

Această legătură organică dintre Biserică şi ***Sfântul Duh a fost foarte bine surprinsă de către*** **Sfântul Irineu al Lyonului**, ***care zice : "Acolo unde este Biserica, acolo este şi Duhul Sfânt şi unde este Duhul Sfânt, acolo este Biserica şi tot harul"***. Această idee a Sfântului Irineu este continuată de către **Sfântul Grigorie Taumaturgul**, ***care spune că "unde este Duhul Sfânt, acolo totul se plineşte cu uşurinţă; unde este harul divin, acolo totul este cu putinţă la Dumnezeu".***

Aşa cum bine ne învaţă Sfinţii Părinţi, ***lucrarea generală mântuitoare a Duhului lui Hristos în Biserică se săvârşeşte prin harul dumnezeiesc, această energie necreată***, care, ***după cum spune*** **Sfântul Grigorie Palama**, ***izvorăşte din fiinţa dumnezeiască a celor trei ipostasuri şi este nedespărţită de ea sau de aceste ipostasuri.*** **Harul este fereastra deschisă spre infinitatea lui Dumnezeu ca persoană şi prin el suntem şi intrăm în relaţie cu însuşi Dumnezeu.**

El ni se acordă în mod gratuit şi este indispensabil pentru mântuirea noastră, căci, aşa cum ne spune **Sfântul Vasile cel Mare**: ***"orice lucrare (a Fiului) se săvârşea în prezenţa Sfântului Duh".*** Acesta "nu L-a părăsit nici după ce a înviat din morţi. Pentru că, în lucrarea de reîntâlnire a omului de a-i reda harul -

pe care (îl primise) din suflarea lui Dumnezeu, dar îl pierduse - Domnul, suflând peste ucenici, a zis: "***Luaţi Duh Sfânt. Cărora veţi ierta păcatele, vor fi iertate şi cărora le veţi ţine, vor fi ţinute***" (Înţelepciune 20, 22-23).

Aceasta înseamnă că pogorârea Sfântului Duh la Cincizecime nu marchează sfârşitul lucrării lui Hristos în lume ci, dimpotrivă. Aceasta o continuă prin sfinţirea întregii omeniri. El îşi pune pecetea sa asupra celui ce colaborează cu El, sfinţindu-l. Noi, oamenii, primim în Biserică, prin Hristos, acest har al Sfântului Duh şi vom fi, prin urmare, ***fii ai lui Dumnezeu şi impreună-moştenitori cu Hristos*** (Romani 8, 17). ***Iar acest har noi îl primim prin Sfintele Taine ale Bisericii,*** "***în care lucrează Hristos, prin Duhul Său, revărsând viaţa dumnezeiască asupra Bisericii şi asupra mădularelor ei care participă la viaţa Capului, Hristos***".

Astfel, prin Botez, "***Hristos încorporează pe om în Sine, extinzându-Se şi sălăşluindu-Se în el. Botezul realizează deci o încorporare personală şi fiinţială a omului în Hristos prin lucrarea Duhului Sfânt, căci toate Tainele sunt lucrările lui Hristos însuşi în Duhul Sfânt, în Biserică şi în oameni***".

În acest sens, **Nicolae Cabasila** spune următoarele: "***Când ieşim din apa Botezului, noi avem în suflet pe însuşi Mântuitorul nostru, şi încă nu numai în suflet, ci şi pe frunte, în ochi, ba şi în mădulare şi în cel mai ascuns ungher al fiinţei noastre, şi anume îl avem plin de mărire, curat de orice păcat şi lipsit de orice stricăciune, aşa precum a înviat, aşa cum S-a arătat apostolilor, precum era când S-a înălţat la cer şi, în sfârşit, cum va veni iarăşi să ne ceară comoara pe care ne-a încredinţat-o***".

Prin Botez, cel botezat intră în relaţie personală cu Hristos cel interiorizat de Duhul Sfânt în lăuntrul acestuia, această relaţie având drept consecinţă eliberarea omului din robia păcatului şi, deci, a morţii, renaşterea lui la o viaţă nouă, sălăşluirea lui Hristos înlăuntrul fiinţei noastre înnoite, precum şi creşterea noastră în Hristos prin Duhul Lui.

Harul întăritor, necesar pentru progresul noului botezat se dăruieşte în Taina Mirungerii, prin care se realizează o prezenţă mai intensă a lui Hristos prin Duhul Sfânt, prin darurile dumnezeieşti necreate, împărtăşindu-se acestuia. Între Botez şi Mirungere este o legătură indestructibilă, Mirungerea fiind "***deopotrivă lucrarea lui Hristos în Duhul Sfânt, precum şi cea a Duhului Sfânt: datorită lui Hristos, în cel botezat***".

Căci "***ar fi greşit să credem, cum se spune uneori, că la Botez credincioşii se unesc numai în Hristos, iar în Taina Ungerii cu Sfântul Mir primesc numai darurile Duhului Sfânt care-i diversifică după persoană. Duhul care îi***

pecetluieşte în Taina Mirului este persoana de relaţie între Tatăl şi Fiul, deci El ne face pe noi, cei deveniţi la Botez fii ai Tatălui prin incorporarea noastră în Hristos, să simţim iubirea Tatălui faţă de noi şi iubirea noastră faţă de Tatăl".

Această strânsă legătură dintre Botez şi Mirungere este surprinsă şi de către Nicolae Cabasila ***care zice că prin Sfântul Mir "se pun în lucrare" puterile date omului prin Botez : "Înnoirea în Duh şi reînnoirea prin Botez aduc cu ele, aşa cum am văzut, puteri şi energii lăuntrice înrudite. Sfântul Mir este acela care le trezeşte la viaţă. El este cel ce pune în lucrare una sau alta din puterile duhovniceşti sau chiar mai multe deodată, după cât este de simţitor sufletul în lucrarea Tainei".***

Însă incorporarea omului în Hristos, începută prin lucrarea Botezului şi adâncită şi întărită prin Taina Mirungerii, se realizează deplin prin Sfânta Euharistie. Dacă Mirungerea dă puterea dezvoltării vieţii celei noi în Hristos primită prin Botez, prin Euharistie se depăşeşte această viaţă ca unire cu Hristos şi cu Biserica. ***Întrucât în Euharistie ne împărtăşim cu însuşi Hristos, devenind mădulare ale Trupului Lui (I Corinteni 12, 27), noi ne găsim în comuniune şi unii cu alţii, aşa încât Euharistia este Taina care constituie comunitatea celor botezaţi şi pecetluiţi de Hristos cu Duhul Lui, Duhul Sfânt, ca Trup şi Biserică a lui Hristos.***

Prin Sfântul Duh, în Biserică, noi suntem în comuniune cu Dumnezeu şi cu semenii noştri, căci Duhul ne uneşte în slujba Euharistiei într-un trup, în comunitatea Bisericii. El ne permite nouă, creştinilor, să participăm la sfinţenia Sa, făcându-ne "***părtaşi firii celei dumnezeieşti***" (II Petru 1, 4). ***Aceasta înseamnă "îndumnezeiţi prin participare la strălucirea dumnezeiască, dar nicidecum transformarea într-o fiinţă dumnezeiască" - zice*** Sfântul Ioan Damaschin.

În Sfintele Taine, Duhul Sfânt împarte fiecăruia darurile Sale pentru alcătuirea Trupului lui Hristos, care sunt : ***darul vorbirii înţelepte, darul cuvântului cunoştinţei, darul vindecărilor, darul deosebirii duhurilor şi, mai ales, darul Preoţiei ca organ pentru alcătuirea tocmai a acestui Trup*** (I Corinteni 12, 4-11). De aceea, vorbind despre însăşi constituţia Bisericii, Sfântul Vasile cel Mare ***spune : "Organizarea Bisericii nu se săvârşeşte în mod evident şi incontestabil prin Duhul.*** «***Pentru că acesta, zice Scriptura, a dat Bisericii în primul rând apostoli, în al doilea rând profeţi, în al treilea rând pe cei cu darul minunilor, apoi pe cei cu darul tămăduirilor, al cârmuitorilor, binefăcătorilor şi cu darul (vorbirii în diferite) limbi***» (I Corinteni 12, 28). ***Această ordine a fost stabilită după darurile Duhului***".

Prin slujirea sa harică, Biserica face să transpară Hristos în oameni care, progresiv, devin fii ai lui Dumnezeu. ***Dumnezeu ne readuce astfel "la harul cel dintâi de care am fost înstrăinaţi prin păcat, zice Sfântul Vasile cel Mare. Iar Sfântul Grigorie de Nyssa : "Prin Sfintele Taine, ea (Biserica) spală sufletul şi trupul de păcatul pe care noi nu-l putem spăla şi înalţă (sufletul şi trupul), la frumuseţea originară, dată nouă tuturor, la creaţie, de Dumnezeu".*** Însă această restaurare a omului (prin Hristos) nu a fost o simplă repetare, fără nici un progres ci, dimpotrivă, "***cei regeneraţi dobândesc o sporire sigură de har***", devenind o făptură nouă (II Corinteni 5, 7; Galateni 6, 15), prin sălăşluirea treptată în ei a Sfântului Duh.

Restaurat în starea cea dintâi a lui Adam cel neprihănit, omul ajunge prin ajutorul Sfântului Duh "***la măsura vârstei deplinătăţii lui Hristos***", dovedind astfel chiar mai mult decât a fost, prin îndumnezeire . ***De aceea, "făptura cea nouă este mai divină şi mai înaltă decât a fost mai înainte", zice Sfântul Grigorie de Nazianz. Iar cuviosul Macarie Egipteanul spune şi el: "în robii lui Dumnezeu, în care harul abundă, se usucă poftele păcătoase, fie naturale, fie aţâţate de cel viclean, încât acum poporul lui Dumnezeu devine superior lui Adam cel dintâi".***

Este adevărat că toţi urmaşii lui Adam sunt supuşi aceloraşi patimi, pentru că "***toţi suntem fiii acestei sumbre generaţii, toţi suntem părtaşi la aceeaşi stricăciune***". Cu toate acestea, "***la Dumnezeu orice este cu putinţă, căci venind în lume a luat asupra Sa păcatul lumii***" (Ioan 1, 29), adică "***a secat izvorul cel necurat al cugetelor***", aşa încât sufletul "***s-a făcut tot lumină, tot faţă, tot ochi***", "***tot bucurie, tot linişte, prin împreunarea cu Duhul el însuşi devenind duh***".

Se vede de aici importanţa lucrării harului divin şi excepţionala semnificaţie a Bisericii în lucrarea de reînnoire a omului chemat la mântuire. Ea, **Biserica, nu poate fi substituită prin nimic. În ea, Dumnezeu ne acordă harul Sfântului Duh, şi el indispensabil mântuirii noastre.** Însă Dumnezeu nu ne mântuieşte fără voia noastră, El nu ne constrânge voinţa liberă cu care ne-a creat. Ne-o spune atât Scriptura (Galateni 4, 4-5), cât şi ***Sfântul Ioan Gură de Aur, care zice: "El (Dumnezeu) vrea ca toţi să se mântuiască, însă nu obligă pe nimeni. Dumnezeu este hotărât... să mântuiască pe om, însă nu împotriva voinţei şi hotărârii sale, ci cu voia şi hotărârea să liberă".***

"Harul - zice şi Sfântul Grigorie Taumaturgul - nu îngăduie subordonarea la legile naturii" dar, la rândul său, nu supune pe nimeni prin silă. Dumnezeu nu-l sileşte pe acela care nu vrea să accepte binefacerile Sale. Omul, înzestrat prin natură cu autodeterminarea, are libertatea să aleagă, fără de care ar fi cu neputinţă să se învrednicească de răsplata lui Dumnezeu. ***Ne-o spune şi Origen,***

zicând : "Căci Creatorul a hărăzit fiinţelor înţelegătoare, pe care le-a creat, posibilitatea de a se mişca voluntar şi liber, pentru ca în felul acesta ele să-şi dobândească un bun cu adevărat propriu, atunci când îl păstrează prin voinţa lui proprie".

Hristos - zice **Clement Alexandrinul** *- este "pedagogul liberei doriri", căci fiinţele create au posibilitatea dată de Dumnezeu de a deosebi binele de rău.*

De aceea, noi "nu suntem siliţi din capul locului să săvârşim binele sau răul dacă nu vrem. Iar dacă în realitate suntem stăpâni pe voinţa noastră... nici într-un caz nu suntem forţaţi să săvârşim binele sau răul împotriva voinţei noastre" spune tot **Origen**.

Sfântul Ioan Damaschin *spune, de asemenea, că "Dumnezeu nu voieşte săvârşirea răului, dar nici nu sileşte pe oameni să facă fapte bune". **Fără a constrânge pe cineva, Dumnezeu, prin harul Său, "poartă grijă de toate, îndemnându-le pe toate căile să se încreadă în ajutorul Lui vindecător şi chemându-le la mântuire".*** De la oameni, Dumnezeu aşteaptă însă alegerea lor sinceră, care îl face pe fiecare să devină "chemat".

Sfântul Ioan Gură de Aur *ne învaţă că : "totul stă în puterea lui Dumnezeu, dar nu într-atâta, încât să înfrângă voinţa noastră liberă... Depinde de noi, ca şi de El, dar trebuie ca noi mai întâi să alegem binele, iar după ce l-am ales, atunci Dumnezeu contribuie cu ceea ce depinde de El; Dumnezeu nu anticipează doririle noastre pentru a nu vătăma voinţa noastră, ci numai după alegerea noastră, El ne dăruieşte ajutorul Său cel bogat"*, însă, *după cum ne învaţă* **Sfântul Vasile cel Mare**, *"faptele cele bune ale omului nu vor fi niciodată plinite fără ajutor de Sus; dar nici harul ceresc nu se va pogorî peste acela care nu este el însuşi râvnitor."*

Pentru dobândirea desăvârşirii în virtute este, deci, necesar să fie unite aceste două elemente: râvna umană şi ajutorul care pogoară de Sus pe măsura credinţei noastre. Idee pe care o găsim şi la **Sfântul Grigorie de Nyssa**, *care spune următoarele : "Precum harul lui Dumnezeu nu poate cerceta sufletele acelora care îşi ocolesc mântuirea, tot asemenea puterea virtuţii umane nu este prin ea însăşi suficientă pentru înălţarea sufletelor care nu participă la har, intru desăvârşită călăuzire a vieţii".* Se poate spune, prin urmare, că Sfinţii Părinţi apară libertatea voinţei umane, evidenţiind colaborarea omului cu harul dumnezeiesc în vederea mântuirii în Hristos.

Sfântul Duh, prin harul Său, realizează chemarea, luminarea, reîntoarcerea, îndreptarea, renaşterea în Botez şi sfinţirea în Biserică, iar omul primeşte harul dăruit lui şi conlucrează în libertate prin credinţa şi

faptele sale bune. Altfel spus: prin "***credinţa lucrătoare în iubire***" (Galateni 5, 6). Această cooperare nu trebuie înţeleasă în sensul că Dumnezeu ar săvârşi doar o parte a acestei lucrări, iar omul cealaltă parte. Dimpotrivă, **Dumnezeu săvârşeşte totul, fără al cărui ajutor omul nu poate face nimic pentru mântuirea sa. Însă, în toate lucrează şi omul, care "este mişcat pentru a lucra el însuşi şi nu pentru a nu face nimic".** În acest sens, **Sfântul Ioan Cassian** ***spune următoarele: "Despre Dumnezeul universului, care lucrează toate în toţi, trebuie să credem că El face aceasta în aşa fel, încât El trezeşte, apără şi întăreşte voinţa liberă pe care El însuşi a dăruit-o şi, nicidecum, că El o îndepărtează".***

Cooperarea dintre Dumnezeu şi om cuprinde întreaga viaţă nouă în Hristos, aşa încât nu se poate spune că omul se comportă pasiv în vreunul din actele credinţei şi că Dumnezeu singur săvârşeşte acest act în el. De aceea, Biserica a respins atât ideile pelagiene, cât şi pe cele predestinaţianiste, invăţând că Dumnezeu nu este autorul răului, ci izvorul vieţii şi al mântuirii, dorind "***ca toţi oamenii să se mântuiască şi la cunoştinţa Adevărului să ajungă***" (I Timotei 2, 4).

Sfântul Ioan Damaschin ***ne-o spune din nou, foarte limpede: "Trebuie să se ştie că Dumnezeu cunoaşte totul dinainte, dar nu le predestinează pe toate. Cunoaşte mai dinainte pe cele ce sunt în puterea noastră, dar nu le predestinează. El nu voieşte să se facă răul şi nici nu forţează virtutea... Trebuie să se ştie că virtutea a fost dată în natură de Dumnezeu şi El este principiul şi cauza a tot binele şi este cu neputinţă ca noi să voim sau să facem binele fără conlucrarea şi ajutorul lui. În puterea noastră este fie a rămâne în virtute şi a urma lui Dumnezeu, care ne cheamă spre aceasta, fie a ne îndepărta de virtute, adică de a fi în viciu şi de a urma diavolului, care ne cheamă spre aceasta, fără să ne silească. Căci viciul nu este nimic altceva decât îndepărtarea virtuţii, după cum şi întunericul este îndepărtarea luminii. Dacă rămânem în starea naturală, suntem în virtute; dacă ne abatem de la starea naturală, adică de la virtute şi venim la cea contra naturii, ajungem în viciu".***

Am văzut că teologia răsăriteană a păstrat un echilibru neştirbit în privinţa raportului dintre har şi libertatea voinţei umane, accentuând colaborarea dintre om şi Dumnezeu în vederea câştigării mântuirii. Ea nu a căzut în extremele augustiniene, aşa cum a făcut teologia apuseană. La fel s-a întâmplat şi în problema definirii acţiunii hanului dumnezeiesc şi a locului unde acesta lucrează.

Pe baza afirmaţiilor Sfântului Ciprian al Cartaginei care a proclamat "harul ecclesiatic şi mântuitor", teologia apuseană a negat posibilitatea harului de a

acţiona şi în afara Bisericii, intrucât numai în Biserică "este sălăşluită toată puterea şi harul", orice alt har dispărând atunci când intervine harul eclesiastic.

Teologia ortodoxă, făcând distincţie între harul creaţional care lucrează în toată creaţia şi în tot timpul şi harul mântuitor dat numai în Biserică, a apărat întotdeauna învăţătura că întreaga lume a venit la existenţă prin harul lui Dumnezeu şi se desăvârşeşte tot prin har, prin care se sfinţeşte. Origen, Sfântul Vasile cel Mane, Sfântul Chiril al Alexandriei şi alţi Sfinţi Părinţi accentuează tocmai acţiunea generală de reînnoire a creaţiunii prin harul Sfântului Duh adus nouă de către Mântuitorul Iisus Hristos . Arătând că Dumnezeu prin harul îndelungii Sale milostiviri îi cheamă pe toţi la mântuire, spre viaţa veşnică, ei au pus în valoare posibilitatea tuturor de a se mântui prin acţiunea harului Sfântului Duh.

Chiar şi **Sfântul Ciprian** ***era de părere că "dacă la noi şi la eretici credinţa este aceeaşi, atunci şi harul poate fi acelaşi"***, în timp ce **Sfântul Grigorie de Nazianz** ***vorbeşte de diferitele "chemări" adresate oamenilor în vederea mântuirii: "Sunt, oare - zice el - multe sălaşuri la Dumnezeu, sau numai unul ? Desigur, veţi fi de acord că sunt multe, nu numai unul. Trebuie ca toate să fie sălăşluite ? Sau unele dintre ele vor fi sălăşluite, iar altele nu, încât să rămână goale şi să fi fost pregătite în zadar ? În mod sigur, toate vor fi sălăşluite, căci la Dumnezeu nimic nu este zadarnic. Dar puteţi spune ce înseamnă un asemenea sălaş ? Este el, oare, odihnă cerească şi slavă pregătită pentru cei binecuvântaţi, sau este altceva? Nu e altceva, ci numai această. Fiind de acord asupra acestui lucru, să păşim mai departe: Există ceva care să ne poată dobândi aceste sălaşuri, sau nu există nimic de această natură? Desigur că există acel ceva. Atunci, ce este acel ceva ? Sunt diferitele moduri de viaţă şi chemări care ne călăuzesc spre un sălaş sau altul, proporţional cu credinţa noastră şi, de aceea, noi le numim «căi». Trebuie deci, ca cineva să meargă pe toate aceste «căi» sau numai pe unele din ele ? Dacă este cu putinţă, atunci acelaşi om să meargă pe toate «căile». Dacă nu, apoi pe cât mai multe din aceste «căi». Iar dacă nici aceasta nu e cu putinţă, atunci pe unele din ele. Dar dacă şi aceasta îi este peste puteri, atunci, cel puţin după socoteala mea, este mai bine să meargă cineva pe o singură «cale» în mod desăvârşit"- Şi numărul citatelor de acest fel ar putea fi înmulţit.***

Ceea ce este însă deosebit de important este faptul că Sfinţii Părinţi au recunoscut universalitatea harului divin în acţiunea de mântuire a oamenilor prin lucrarea Sfântului Duh. Deşi nu au mărginit lucrarea harului în lume, ei au accentuat însă faptul că mântuirea adusă de Iisus Hristos Mântuitorul, se realizează numai în Biserică, prin lucrarea Sfântului Duh. Fiind Duh al iubirii, al dreptăţii, al unităţii şi ai adevărului, El este prin excelenţă Duh al comuniunii, lucrând în oameni şi prin oameni, până la venirea Domnului, în

vederea realizării deplinei comuniuni între Dumnezeu şi oameni şi între oameni. Prin aceasta sunt păstrate atât aspectul orizontal, cât şi cel vertical al lucrării Sfântului Duh în lume şi în Biserică.

Este ceea ce, cu o deosebită fineţe, a remarcat **Părintele Profesor Dumitru Stăniloae**, ***când spune : "Duhul Sfânt sau lucrarea Lui este acolo unde Se imprimă în întregime Hristos cu trupul Lui îndumnezeit, cu rezervă nesfârşită de viaţă dumnezeiască, pe care o putem dobândi, chiar dacă nu îl avem toţi, şi de la început, în toată adâncimea Lui actuală, chiar dacă un credincios se dezvoltă în credinţă, în sfinţenie şi în cunoştinţă din Acelaşi Hristos, prin acelaşi Duh Sfânt, mai mult decât alţii. Deşi fiecare se dezvoltă în măsură diferită, toţi se dezvoltă pe baza credinţei comune şi deci a legăturii comune cu Acelaşi Hristos, din aceeaşi rezervă nesfârşită de viaţă dumnezeiască aflătoare în Hristos şi comunicată prin Duhul, sau asimilată prin Duhul. Duhul e acelaşi în toţi, acelaşi în toată Biserica ; în toţi este acelaşi Duh integral al lui Hristos., sau aceeaşi lucrare adevărată a Duhului, sau acelaşi har al Lui, chiar dacă în unii e mai mult actualizat decât în alţii. Duhul lui Hristos cel integral prezent tinde prin lucrarea Lui comună în toţi să ne recapituleze pe toţi în Hristos, în viaţa Lui dumnezeiască nesfârşită. El nu cultivă prin această lucrare dezbinările între creştini; nu e condus de voinţă de a închide cercul celor ce se împărtăşesc de Hristos. El creează prin lucrarea Lui în credincioşi dispoziţia unităţii. Cel stăpânit de tendinţa dezbinării nu este al Duhului lui Hristos. Cel ce se desparte de Biserică, nu este în harul lui Hristos, în efluviul vieţii unitare a lui Hristos".***

Astfel de precizări sunt foarte necesare, întrucât tocmai pe lucrarea împăciuitoare a Duhului Sfânt se bazează întregul efort ecumenist din zilele noastre, în care Bisericile creştine se străduie să refacă unitatea bisericească, ruptă prin schisme şi erezii de-a lungul secolelor. Şi cel care le ajută în acest efort este tocmai Dumnezeu Sfântul Duh, care este Duh al unităţii, şi nu al dezbinării.

Un prim rezultat foarte pozitiv în discuţiile ecumeniste îl constituie chiar un text comun elaborat şi semnat de membrii Comisiei mixte pentru dialogul ortodox-vechi-catolic, tocmai cu privire la acţiunea Sfântului Duh în Biserică. Referindu-se la limitele Bisericii, textul comun precizează că trebuie acordată atenţia cuvenită schismei şi ereziei, care rup unitatea Bisericii. ***În consens cu Sfinţii Părinţi, se arată apoi că "mântuirea este acordată credincioşilor în Biserică de către Sfântul Duh care este totdeauna în ea".***

Mai departe se spune că "***problema limitelor Bisericii poate fi înţeleasă astăzi într-o perspectivă mai largă, căci nu este posibil a pune limite puterii lui Dumnezeu, care vrea ca toţi oamenii să se mântuiască şi să ajungă la***

cunoştinţa Adevărului". În privinţa citatului de la Ioan 3, 36 : "***Cel ce crede în Fiul, acela are viaţa veşnică, iar cel ce nu ascultă de Fiul nu va vedea viaţa***", Comisia mixtă consideră că "acest citat nu poate fi acceptat ca neexclusiv, în sensul că acţiunea atotputerniciei şi a harului dumnezeiesc se manifestă şi acolo unde despărţirea de plinătatea adevărului Bisericii celei una nu este totală, iar Dumnezeu însuşi nu este pus la îndoială".

Este, desigur, un text care trebuie încă să fie aprobat de toate Bisericile Ortodoxe şi Vechi-Catolioe. Faptul că s-a putut semna un astfel de text este, totuşi, un bun câştigat pentru cauza unităţii bisericeşti. El constituie încă o dată dovada că învăţătura Sfinţilor Părinţi cu privire la lucrarea Sfântului Duh în Biserică este pentru orice epocă un adevărat izvor de înţelepciune şi viaţă duhovnicească şi un sprijin real pentru toţi cei ce se ostenesc pentru refacerea unităţii bisericeşti, ca şi pentru cei ce se străduiesc să realizeze omul nou, omul în care s-a sălăşluit Hristos prin lucrarea Sfântului Duh.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Pr. Alecsandru - Duminica a 8 a după Paşti - Pogorârea Sfântului Duh (Rusaliile)

[Ap. Fapte 2, 1-11 ; Ev. Ioan 7, 37-53 şi 8, 12]

În această Duminică, cea de a opta după Sfintele Paşti, ortodocşii de pretutindeni serbează Pogorârea Sfântului Duh, sau Rusaliile.Amândouă citirile ce le-am făcut astăzi se referă la această Sfântă Sărbătoare.

Citirea din Evanghelia lui Ioan, *ne relatează cele petrecute la sărbătoarea Corturilor, când Iisus a vestit venirea acelei zile când Sfântul Duh se va pogorî asupra celor ce cred în El. La acea mare sărbătoare evreiască, marele preot mergea cu un vas de aur la fântâna Siloamului, care era fântâna cu apa cea mai curată din Ierusalim, umplea vasul iar apoi se întorcea în mijlocul unei mari procesiuni, la templu şi turna apă pe altar, în semn de aducere aminte a felului în care Dumnezeu potolise setea poporului lui Israel când rătăcea prin deşert.*

Iată dar, că tocmai în acea zi, când evreii săvârşeau acest ritual sacru pentru ei, Iisus vine şi spune: ***Dacă însetează cineva, să vină la Mine şi să bea.Cel ce crede în Mine, precum a zis scriptura: râuri de apă vie vor curge din pântecele lui. Iar aceasta a zis-o despre Duhul pe Care aveau să-L primească acei ce cred în El. Că încă nu era dat Duhul, pentru că Iisus încă nu fusese preaslăvit.***

Vedem dar cum simbolul Apei Vii apare din nou, iar evanghelia ne explică cât se poate de clar şi de data aceasta, că este vorba despre Duhul Sfânt, iar făgăduinţa Mântuitorului se împlineşte, în această zi a Rusaliilor, *când asupra ucenicilor aflaţi în odaia de sus, se pogoară Duhul Sfânt, iar ei încep să proorocească şi să vorbească în limbile popoarelor, după cum vestise Ioil, că în*

*ziua în care va turna Domnul din Duhul Său asupra fiilor şi fiicelor lor, aceştia vor avea vedenii şi vor prooroci "**Şi tot cel ce va chema numele Domnului se va mântui**"*.

Mai vedem şi că ***Iisus, când a făcut această făgăduinţă, El nu a obligat pe nimeni să vină la El, ci a spus că aceia ce sunt cu adevărat însetaţi să vină la El şi vor primi de băut.***

Următorul lucru pe care îl observăm este că Duhul va fi primit de toţi "***acei ce cred în El***".

Din cealaltă citire care am făcut-o astăzi, cea din Faptele Apostolilor, *aflăm cum s-a petrecut pogorârea Sfântului Duh, în ziua cincizecimii, când s-a făcut un vuiet din cer, şi casa în care stăteau adunaţi ucenicii lui Iisus s*-a umplut de *vânt şi limbi de foc "**şi s-au umplut cu toţi de Duhul Sfânt şi au început să vorbească în alte limbi**"*.

Este foarte important să ştim asupra cui S-a pogorât Sfântul Duh în această sfântă zi, pentru că mulţi nu au dat atenţia cuvenită cuvântului Evangheliei şi au ajuns să afirme că Duhul S-a pogorât numai asupra celor doisprezece apostoli.

În realitate, Evanghelia ne spune că în ziua cincizecimii "***erau toţi adunaţi în acelaşi loc***", adică în casa de lângă muntele Măslinilor, care avea acea "**odaie de sus**", iar "***TOŢI s-au umplut de Duhul Sfânt***". Întrucât în acest al doilea capitol al Faptelor nu ni se spune explicit numele celor ce s-au umplut de Duhul Sfânt, trebuie să dăm pagina înapoi şi vom afla răspunsul în capitolul 1 al Faptelor, unde ni se spune clar că:

1.13 "În încăperea de sus se adunau de obicei: Petru, Ioan şi Iacov şi Andrei, Filip şi Toma, Bartolomeu şi Matei, Iacov al lui Alfeu şi Simon Zelotul şi Iuda al lui Iacov,
1.14 Toţi aceştia, într-un cuget, stăteau în rugăciune împreună cu femeile şi cu Maria, mama lui Iisus şi cu fraţii Lui." iar în continuare ni se spune că numărul fraţilor care se adunau acolo, "era ca la o sută douăzeci".

Este cât se poate de important să ştim aceste lucruri, pentru că numai astfel vom înţelege cum s-a format adevărata Biserică a lui Hristos şi care este rolul fiecăruia dintre noi în cadrul ei, pentru că nu numai preoţii au primit Darul Duhului prin linia apostolică, ci întreg poporul dreptcredincios, bărbaţi şi femei deopotrivă (*), şi de aceea Sf. Petru vorbeşte în prima sa epistolă despre "***preoţia împărătească***", ***adică despre mireni, despre dumneavoastră, care chiar dacă nu purtaţi haine preoţeşti, faceţi parte din***

acea "preoţie generală", despre care Pr. Stăniloae spune "În felul acesta toţi sunt preoţi şi jertfe în Biserică, toţi sunt învăţători şi călăuzitori spre mântuire ai lor şi ai altor credincioşi apropiaţi, sau şi ai altor oameni".

A doua promisiune a Mântuitorului, care s-a împlinit în acea zi este cea către Sf. Petru, căruia îi spusese că el este piatra pe care îşi va întemeia Biserica.

Şi iată, că şovăitorul Petru, care se lepădase de Hristos de trei ori în aceeaşi noapte, devine dintr-o dată un om de o hotărâre nemaiîntâlnită, care nu numai că îşi învinge propriile ezitări, dar devine dintr-o dată un sprijin şi un motiv de încredere pentru mii de oameni. Luând cuvântul, acest simplu pescar, care n-a urmat şcoli faimoase, nici n-a studiat vreodată oratoria, rosteşte cuvinte puternice despre Hristos, atât de puternice încât trei mii de oameni se hotărăsc să se boteze chiar în aceeaşi zi.

Acesta este felul în care lucrează Domnul: El cunoaşte sufletul şi calităţile pe care le avem, chiar dacă noi înşine nu le cunoaştem; El ne întăreşte, ne sprijină şi ne ridică, atunci când îi place calea pe care mergem şi când ne vede curăţenia sufletească.

Aceasta este ziua în care s-a întemeiat Biserica; primii creştini nu aveau biserici şi catedrale fastuoase cum avem noi astăzi, Apostolii purtau haine sărăcăcioase şi nu cusute cu fir de aur cum poartă preoţii astăzi, dar cuvintele lor răsunau în inimile tuturor şi sădeau credinţa cea adevărată în mii de suflete, iar tot poporul "***stăruia în învăţătura apostolilor şi în împărtăşire, în frângerea pâinii şi în rugăciuni***".

Iubiţi credincioşi şi credincioase, lumea s-a schimbat între timp; astăzi ducem cu toţii o viaţă mai confortabilă decât primii creştini, bisericile noastre sunt mai mari, venim la biserică în maşini, îmbrăcaţi elegant, preoţii poartă straie strălucitoare, ierarhii călătoresc uneori în limuzine elegante, cu şoferi, ş.a.m.d., şi spun toate acestea ca o aducere aminte, nu ca o critică.

Pentru că nu aspectul exterior contează: **Dumnezeu priveşte în sufletele noastre, şi ne cunoaşte sufletul mult mai bine decât ni-l cunoaştem noi înşine. De aceea trebuie să ne păzim sufletele curate, să ne îngrijim de ele şi să le dăm hrană duhovnicească, pentru ca adevărata credinţă să se sălăşluiască în ele, să rodească şi să sporească.**

În rest, trebuie să facem asemenea primilor creştini adică să stăruim "***în învăţătura apostolilor şi în împărtăşire, în frângerea pâinii şi în rugăciuni***", că numai astfel ne putem apropia de Împărăţia lui Dumnezeu.

În numele Tatălui, al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Pr. dr. Dumitru Măcăilă: Predică la Pogorârea Duhului Sfânt (2011)

Moto: „Dacă însetează cineva, să vină la Mine şi să bea” (Ioan, 7:37)

Iubiţi fraţi şi surori în Hristos,

În ziua Cincizecimii, Ucenicii lui Hristos au fost prezenţi la arătarea Sfintei Treimi. E adevărat, arătarea Sfintei Treimi nu a fost ca aceea care a avut loc la Botezul Domnului şi ca aceea de la Schimbarea la Faţă a lui Hristos. Hristos Cel înălţat a trimis Duhul Sfânt peste sfinţii Apostoli – aşa cum le făgăduise – pentru a-i conduce la tot adevărul. „Acela Mă va slăvi, pentru că din al Meu va lua şi vă va vesti. Toate câte are Tatăl ale Mele sunt; de aceea am spus că din al Meu ia şi vă vesteşte vouă” (Ioan, 16: 14-15).

Este de neconceput să credem că Duhul Sfânt Îl va slăvi doar pe Fiul, dacă toate câte are Tatăl sunt şi ale Fiului. Pentru a sublinia că Rusaliile sunt o Teofanie, o arătare a lui Dumnezeu, Biserica noastră Ortodoxă a instituit o a doua zi, care izvorăşte din evenimentul Cincizecimii, în ziua de luni care urmează duminicii Pogorârii Duhului Sfânt.

De fapt, slujba Vecerniei din duminica Cincizecimii, care se oficiază imediat după Liturghie în această sfântă zi, subliniază credinţa noastră că Pogorârea Duhului Sfânt este o Teofanie. Iată doar una din cântările ei, care confirmă acest adevăr: „Sfântul Duh a fost întotdeauna, este şi va fi mereu, neavând nici început nici sfârşit, ci este Unul cu Tatăl şi cu Fiul: viaţă şi dătător de viaţă; El Însuşi bunătatea şi izvor de bunătate, prin Care Tatăl Se cunoaşte şi Fiul e slăvit, şi este cunoscut de toţi: o putere, o unitate, o închinăciune a Sfintei Treimi.”

Iată ce spune despre Sfânta Treime – cea mai de neînţeles dogmă a credinţei – episcopul Kallistos Ware, un distins teolog ortodox modern: „Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh sunt Unul în esenţă, nu doar că toţi Trei sunt exemple ale aceluiaşi grup sau clasă generală, ci în sensul că Ei formează o singură, unică, specifică realitate… iecare din Cei Trei este deplin şi complet Dumnezeu. Nici Unul nu e mai mult sau mai puţin Dumnezeu decât Ceilalţi. Fiecare posedă, nu o treime din Dumnezeire, ci întreaga Dumnezeire în totalitatea Ei; totuşi, fiecare trăieşte şi este această Dumnezeire în modul Lui personal, propriu" (The Orthodox Way, pp. 37-38).

În această sfântă zi, noi celebrăm şi ziua de naştere a Bisericii. Biserica stabilită în mod tainic pe Cruce, pecetluită (sau desăvârşită) prin Învierea lui Hristos, este acum făcută vizibilă de către Duhul Sfânt. Biserica este Mireasa lui Hristos, pe Care a iubit-o, „şi S-a dat pe Sine pentru ea, ca s-o sfinţească, curăţind-o cu baia apei prin cuvânt" (Efeseni, 5:25-26). Ea este Trupul tainic al Domnului, o extindere peste veacuri a Trupului lui Hristos.

Cei care cred în Hristos – ca Mântuitor al lumii şi Fiu al lui Dumnezeu – sunt „mădulare ale Trupului Lui, din carnea Lui şi din oasele Lui" (Efeseni 5:30). Ziua Cincizecimii a fost ziua în care Duhul Sfânt a venit să sălăşluiască în Biserică. Din acea zi, Biserica a fost o continuă Cincizecime care se va sfârşi în Ziua a Opta, adică în Ziua nesfârşită, perpetuă, eternă a Împărăţiei lui Dumnezeu.

Aceasta este singura, sacra raţiune de a fi a Bisericii: aceea de a-i lua pe oameni în Împărăţie, de a-i mântui pentru eternitatea cu Dumnezeu. Da, fiecare fiinţă umană a fost mântuită prin jertfa lui Hristos de pe Cruce. Da, din calvarul de nedescris al Crucii, Hristos a spus: „Săvârşitu-s-a!" (Ioan, 19:30), ceea ce înseamnă că El a făcut tot ceea ce era necesar pentru a împlini opera de mântuire a lumii. Dar pentru ca acest lucru să fie făcut cunoscut tuturor fiinţelor umane din totdeauna şi din orice loc, Hristos a instituit Biserica Sa. Biserica este Calea prin care mântuirea este adusă la toate popoarele până la marginile pământului.

Ceea ce Apostolii au făcut în ziua Cincizecimii este ceea ce Biserica face în fiecare zi. De aceea unii numesc Biserica – folosind o extrem de frumoasă şi exactă metaforă – o perpetuă Cincizecime! Mai mult decât atât, fiecare fiinţă umană care devine membră a Bisericii, are propria ei Cincizecime personală, care are loc în timpul celei de-a doua Taine ce i se administrează în timpul iniţierii creştine: Ungerea cu Sfântul Mir, care urmează imediat după Botez. În timpul Botezului, noi murim, suntem îngropaţi şi înviem cu Hristos, Care ne dă o nouă fire, şi ne uneşte cu Trupul Său – Biserica.

Spune iarăşi acelaşi distins ierarh şi teolog ortodox Kallistos Ware: „Ungerea cu Sfântul Mir este pentru fiecare o Cincizecime personală: Duhul, Care a pogorât vizibil peste Apostoli în chip de limbi de for, coboară peste fiecare din noi în mod invizibil, şi nu cu mai puţină realitate sau putere…Indiferent cât de neatenţi şi apatici pot fi cei botezaţi în viaţa lor ulterioară, prezenţa locuirii Duhului nu este niciodată retrasă total. Dar dacă noi nu cooperăm cu harul lui Dumnezeu…este posibil ca prezenţa Duhului înăuntrul nostru să rămână ascunsă, şi noi să fim inconştienţi de ea…Scânteia Duhului Cincizecimii, existentă în fiecare din noi de la Botez, trebuie să fie aprinsă pentru a deveni o flacără vie. Trebuie să devenim ceea ce suntem!" (The Orthodox Way, pp. 133-134; sublinierea mea). Da, noi trebuie să devenim ceea ce am fost creaţi să fim, să „redobândim" sinele nostru necorupt de păcat!

Ceea ce cei mai mulţi dintre cei care se numesc creştini pierd din vedere este faptul că Biserica nu este o instituţie creată de om! Ea a fost instituită de Hristos pe Cruce şi făcută vizibilă de Duhul Sfânt în ziua Cincizecimii, după ce a fost perfectată prin Înviere. Dovadă a pierderii din vedere a acestui adevăr fundamental este faptul că unii se numesc „luterani," alţii „reformaţi," alţii „romano-catolici" şi aşa mai departe, în mii de feluri. Dar Biserica Dumnezeului Celui viu, singurul Dumnezeu adevărat, este „stâlp şi temelie a adevărului" (I Tim., 3:15), şi din această cauză Ea nu se poate împăca cu învăţături false şi cu erezii!

Biserica este infailibilă pentru că Hristos, Capul ei, este infailibil! Cei care profesează erezii în mod obstinat n-au cum să pretindă că sunt inspiraţi de Sfântul Duh, „Duhul Adevărului" (Ioan, 14:7), Care „vă va călăuzi [pe adevăraţii următori ai lui Hristos] la tot adevărul" (Ioan, 16:13). „Duh este Dumnezeu şi cei ce I se închină, trebuie să I se închine în Duh şi în adevăr" (Ioan, 4:24), a spus Hristos Mântuitorul către femeia samarineană.

Să privim mai de aproape evenimentul Cincizecimii aşa cum a fost narat de sfântul Luca în Faptele Apostolilor, cap. 2, versetele 1 până la 11. Trebuie să observăm că Sfântul Duh a venit când cei ce-L urmau pe Hristos se adunaseră în biserica lor. El a venit când poporul lui Dumnezeu se adunase să se roage. El a venit „vestit" fiind de „un vuiet ca de suflare de vânt ce vine repede şi a umplut toată casa unde şedeau ei. Şi li s-au arătat, împărţite, limbi ca de foc, şi au şezut pe fiecare dintre ei" (Fapte, 2:2-3). Vânt şi foc! Vântul este o forţă invizibilă, dar puternică. Cât priveşte focul, acesta este un simbol minunat pentru Duhul Sfânt. Focul purifică şi luminează. Aşa că, Duhul Sfânt ne purifică de orice păcat şi ne îndreaptă spre Hristos, „Lumina lumii" (Ioan, 8:12).
Ca rezultat al venirii Sale, o mare schimbare s-a petrecut cu cei care primiseră Duhul Sfânt. Iepurii au devenit lei! Când Hristos a fost răstignit, ei au fugit de frică; acum ei erau gata să-L apere pe Hristos cu întreaga lor fiinţă! Petru, cel

care L-a negat pe Hristos în timpul Patimilor Sale, a stat neclintit acum şi, fără frică şi fără pic de intimidare, L-a predicat pe Hristos celor care L-au răstignit pe El. Şi totuşi, aceasta nu este cea mai mare consecinţă a Pogorârii Duhului Sfânt. Cel mai mare rezultat al ei a fost o nouă „creaţie" a lumii, prin har! „Iată, noi le facem pe toate" (Apocalipsa, 21:5).

Când Dumnezeul nostru trinitar a creat pe strămoşul nostru din pulberea pământului, acesta a fost fără viaţă până când El a suflat în Adam suflare de viaţă, şi l-a făcut pe el suflet viu. Pe Cruce, Hristos a instituit Biserica Sa, şi prin Înviere a devenit El Însuşi „începătură [a învierii] celor adormiţi" (I Cor., 15:20). În ziua Cincizecimii, Dumnezeu a trimis Duhul Său în Biserică, a suflat în Ea un „vânt" puternic, şi Biserica „s-a ridicat" şi a devenit Trupul viu al lui Hristos. „Nu ştiţi, oare, că voi sunteţi templu al lui Dumnezeu şi că Duhul lui Dumnezeu locuieşte în voi?" (I Cor., 3:16; I Cor., 6:19).

„Dacă însetează cineva, să vină la Mine şi să bea. Cel ce crede în Mine, precum a zis Scriptura,râuri de apă vie vor curge din pântecele lui," a spus Iisus (Ioan, 7:37-38). Scriptura la care S-a referit El era din Isaia, 12:3, unde citim: „Veţi scoate apa cu veselie din izvoarele mântuirii." În timpul lui Isaia, evreii cărau apă la templu în timpul sărbătorii corturilor, pentru a-I mulţumi lui Dumnezeu pentru darul apei, şi ca o aducere aminte de apa care a ţâşnit din piatră pe când ei rătăceau prin pustie.

Dar Hristos le îndreaptă atenţia către un alt fel de apă. El nu se referă la apa care stinge setea noastră fizică, El vorbeşte despre apa care va stinge setea sufletului! N-a spus Ecclesiastul: „[Dumnezeu] a pus în inima lor şi veşnicia, dar fără ca omul să poată înţelege lucrarea pe care o face Dumnezeu de la început până la sfârşit?" (3:11). Din cauză că Dumnezeu a pus veşnicia în minţile noastre, Hristos a folosit această dramatică ceremonie istorică pentru a întoarce gândurile oamenilor către setea pentru Dumnezeu şi pentru eternitatea lor cu El!

Această sete spirituală nu poate fi stinsă de nimic decât de „apa cea vie!" Apa cea vie este harul Sfântului Duh, „pe Care aveau să-L primească acei ce cred în El, căci încă nu era [dat] Duhul, pentru că Iisus încă nu fusese proslăvit" (Ioan, 7:39). Unul din teologii occidentali teologhiseşte ortodox: „Duhul Sfânt a existat mereu; dar oamenii niciodată nu s-au bucurat de puterea deplină a Duhului până în ziua Cincizecimii. Ei avuseseră foarte scurte vederi, pregustări ale Lui, dar numai în ziua Cincizecimii porţile inundării au fost deschise şi mareea Spiritului s-a revărsat peste oameni… Numai când oamenii L-au cunoscut pe Iisus au ajuns ei să cunoască într-adevăr Duhul. Înainte de aceasta Duhul a fost doar o putere, dar acum El este O Persoană, pentru că Duhul a devenit pentru noi nimic altceva decât prezenţa şi puterea lui Hristos Cel înviat Care e mereu cu noi… A fost necesară viaţa şi moartea lui Iisus Hristos pentru a

ne conduce pe noi la Cincizecime, şi pentru a ne deschide porţile inundării pentru ca Duhul să devină real şi puternic pentru toţi oamenii.”

Ca membri ai perpetuei Cincizecimi care este Biserica, vă chem să ne împrospătăm Cincizecimea personală! Veniţi să bem din Fântâna Nemuririi, făcând vie Cincizecimea noastră personală! Să ne rugăm lui Dumnezeu-Duhul Sfânt împreună cu sfântul Simeon Noul Teolog: „Vino, Lumină adevărată! Vino, Viaţă veşnică! Vino, Taină ascunsă!…Vino, realitate dincolo de orice cuvânt! Vino, Persoană dincolo de orice înţelegere. Vino, bucurie fără sfârşit. Vino, Lumină Care nu ştie de înserare. Vino, Singur la cel singur… Vino, suflarea mea şi viaţa mea. Vino, mângâierea umilului meu suflet. Vino, bucuria mea, slava mea, încântarea mea cea fără de sfârşit!” Amin.

13 iunie 2011.

Pr. dr. Dumitru Măcăilă: Predică la Duminica Cincizecimii - Dumnezeu punând eternitate în minţile noastre! (2012)

iunie 6th, 2020

Moto: „Toate le-a făcut Dumnezeu frumoase și la timpul lor; El a pus în inima lor și veșnicia, dar fără ca omul să poată înțelege lucrarea pe care o face Dumnezeu de la început până la sfârșit” (Eclesiastul, 3:11)

Iubiți frați și surori în Hristos, cu inimile inundate de sacră bucurie sărbătorim ziua în care Biserica lui Hristos - întemeiată de El pe Cruce și desăvârșită prin Înviere – a fost făcută vizibilă, cea de-a doua măreață sărbătoare a Creştinătății, Cincizecimea sau Pogorârea Duhului Sfânt, cunoscută și cu numele de Rusalii. Iată de ce am considerat potrivit să folosesc ca moto al predicii de astăzi cuvintele autorului cărții Eclesiastul aflate în capitolul 3, versetul 11 al acestei cărți din Vechiul Testament: Pentru a vă aminti că Dumnezeu a pus în inimile noastre veșnicia, dar și pentru a sublinia că la Cincizecime Duhul lui Dumnezeu a reînnoit veșnicia pe care El a pus-o în inimile noastre.

E un truism că viața omenească are ritmurile ei. Noi știam acest lucru cu mult înainte de a-l fi auzit exprimat în poezia Eclesiastului. Poezia acestei cărți ne amintește odată mai mult adevărul universal al vieții: acela că există ritm pentru existența noastră. De-a lungul veacurilor, filosofii au încercat să explice sensul vieții concentrându-se asupra acestui ritm. Rezultatele au cuprins o gamă largă mergând de la stoicii Greciei antice până la nihiliștii secolului XX. Stoicii pretindeau că sensul vieții era chiar în ritm și de aceea ei se încurajau unii pe alții să experimenteze armoniile vieții. Nihiliștii din controversatul secol XX au

refuzat categoric să concească că viața are vreun sens. Pentru ei, viața trebuie să fie suportată și orice încercare de a-i găsi sens este fără sens!

Dar vestea cea bună pentru noi, ca următori ai lui Hristos, este că nici stoicii din antichitate nici nihiliștii din secolul trecut n-au spus tot ceea ce se putea spune despre viață și ritmurile ei. Vestea cea bună este aceea că există un alt mod de a înțelege ritmul vieții noastre. De fapt, vestea cea bună poate fi intuită chiar din poezia cărții Eclesiastul: „Pentru orice lucru este o clipă prielnică și vreme pentru orice îndeletnicire de sub cer… vreme este să agonisești și vreme este să prăpădești…vreme de război și vreme de pace" (Eclesiastul, 3:1-8).

„Tic-tac"-ul vieții este clar în cuvintele poetului. Da, el vorbește despre regularitatea vieții. Ceea ce-l separă pe scriitorul Eclesiastului de cinicii stoici este faptul că poetul refuză să asculte la „tic" separat de „tac." Ritmurile vieții ar putea, într-adevăr, să formeze un fel de bătaie. Dar pentru poetul Eclesiastului fluxul și cursul vieții nu e nimic mai mult decât ritmul harului lui Dumnezeu. Viața în plinătatea ei, în strălucirea ei este ritmul harului. Viața însăși este răsuflarea lui Dumnezeu, un dar de la Dumnezeu, așa cum spune poetul: „Drept aceea, dacă un om mănâncă și bea și trăiește bine de pe urma muncii lui, acesta este un dar de la Dumnezeu" (Eclesiastul, 3:13). Cu alte cuvinte, poetul înțelege că Dumnezeu dă ritm la tot ceea ce este viață în așa fel încât noi să putem stabili tonul vieților noastre!

Cel puțin asta este ceea ce trebuie să înțelegem din aceste cuvinte ale lui: „Toate le-a făcut Dumnezeu frumoase și la timpul lor; El a pus în inima lor și veșnicia, dar fără ca omul să poată înțelege lucrarea pe care o face Dumnezeu de la început până la sfârșit" (Eclesiastul, 3:11). Cugetați puțin la aceasta! Dumnezeu a pus veșnicia în mințile noastre, dându-ne abilitatea de a înțelege infinitatea a tot ceea ce există și, în același timp, eliberându-ne de nevoia de a înțelege tot ceea ce există!

Cineva a spus: „Adânc în noi toți există un uluitor sanctuar intern al sufletului, un loc sfânt, un centru divin, o Voce care vorbește, la care noi ne reîntoarcem continuu. Veșnicia este în inimile noastre, presând viețile noastre roase de timp, chemându-ne acasă la Sine… Oferindu-ne viețile noastre, trup și suflet, cu bucurie, total și fără reținere Vieții din noi este începutul vieții adevărate." Da, Dumnezeu a pus eternitatea în mințile și inimile și sufletele noastre! Dumnezeu din noi nu e nimic mai mult decât har, este „un dar de la Dumnezeu!" Dumnezeu din noi este un „centru divin" în jurul căruia viețile noastre "epuizate de timp" pot găsi începutul adevăratei vieți!

Fiecare din noi, prezenți în această frumoasă biserică a noastră în proces de terminare a picturii, au fost aduși aici după nenumărate întoarceri de-a lungul

călătoriei vieții. Putem spune că, în mod colectiv, noi am atins adâncurile vieții așa după cum ne-am ridicat și pe culmile ei. Știm și am cunoscut timpuri de naștere și moarte, timpuri de râs și plâns, timpuri când am ținut strâns de anumite lucruri și timpuri când am lăsat anumite lucruri să ne scape. Noi stăm împreună pe muchea veșniciei, formați straniu și mișcați de taina harului lui Dumnezeu așa cum ne-a fost făcut cunoscut de ritmurile fluxurilor și scurgerii vieții. Iar datoria noastră de zi cu zi este de a urma ritmurile vieții în timp ce ne aruncăm împreună cu capul înainte în viitorul care ne așteaptă.

Dar cum? Cum e posibil să ne aruncăm cu capul înainte în viitor? Nu este viitorul plin cu capcane care amenință să zdrobească tot trecutul nostru? Poate cuvintele Sfântului Apostol Pavel ne pot ajuta: „Vă îndemn, deci, fraților…să nu vă potriviți cu acest veac,ci să vă schimbați prin înnoirea minții, ca să deosebiți care este voia lui Dumnezeu, ce este bun și plăcut și desăvârșit" (Romani, 12:1-2). Marele Apostol ne reamintește că harul este întotdeauna o realitate prezentă.

Prin mila lui Dumnezeu, trăirea vieții zi de zi este arena unde Îl întâlnim pe Dumnezeu și suntem întâlniți de El. Când și-a încurajat prietenii săi din Roma „să înfățișeze trupurile (lor) ca pe o jertfă vie," Sfântul Pavel încuraja, de fapt, fiecare generație, inclusiv generația noastră, să-L urmeze pe Dumnezeu în prezent în așa fel încât El va fi cunoscut în viitor. Pentru Pavel înseamnă să-l trăim pe acum conform cu ritmurile harului care ne permite să-L recunoaștem pe Dumnezeu și „voința" Lui în toate zilele de mâine.

Relația loială cu Dumnezeu schimbă relația noastră cu lumea. Noi renunțăm la pretențiile „acestui veac rău de acum" (Galateni, 1:4), pentru că a te conforma lumii înseamnă să fii format de "valorile" și plăcerile ei. Noi suntem transformați, începând cu ființa interioară, cu mintea, prin virtute, printr-o viețuire conformă poruncilor lui Dumnezeu. Mintea aici e mai mult decât capacitatea de a raționa; este cea mai înaltă facultate a firii umane. Este doar prin „ochii inimii" noastre – cum numește Apostolul mintea – că noi Îl putem "vedea" și înțelege pe Dumnezeu și voința Lui!

„Și nu vă potriviți cu acest veac, ci să vă schimbați prin înnoirea minții, ca să deosebiți care este voia lui Dumnezeu, ce este bun și plăcut și desăvârșit!" Nu vă lăsați închiși în așteptările pe care alții le au de la voi și nici în așteptările pe care le aveți pentru voi de la voi înșivă. Voința perfectă a lui Dumnezeu este puterea transfiguratoare a harului pe care o experimentăm în fiecare zi căutând să răspundem la ritmurile vieții. Voința lui Dumnezeu nu e ceva ce eu găsesc și cu care acționez. Ea este ceea ce eu experimentez în transfiguratoarea prezentă a harului.

Vă amintiți? Când Hristos Și-a prezis propria moarte, Petru I-a zis: „Fie-Ți milă de Tine, să nu Ți se întâmple Ție aceasta!” (Matei, 16:22) – pentru că el gândea în termeni umani, nu în termenii voiți de Dumnezeu. Unul dintre Apostoli și-a pierdut credința în El și L-a vândut. Toți erau fără putere și păcătoși; au făcut un pas înainte și apoi s-au retras. Asta e ceea ce erau Apostolii. Pentru noi, aceasta e ca o consolare pentru că vedem cum Domnul Și-a format slujitorii dintr-un astfel de pământ și praf. Dar în ziua Cincizecimii pe care-o sărbătorim astăzi, atingându-i ca printr-o baghetă magică, El i-a transformat pe ei în Apostoli neînfricați și puternici.

Totul a fost uitat – toate temerile și slăbiciunile lor. Și era o asemenea putere în cuvintele lor încât mii de oameni au crezut mărturia lor. Așa de puternică era mărturia încât aceasta a mers mai departe și a ajuns chiar și la voi și la mine. Doar imaginați-vă! Dacă Duhul Sfânt, Care purcede de la Tatăl, n-ar fi fost trimis de Mântuitorul în acea Sfântă Zi, dacă El n-ar fi fost trimis în camera în care se întâlneau ucenicii, atunci ei n-ar fi ieșit să ne proclame cuvântul Evangheliei - iar noi am fi încă în întuneric! Noi am fi uitat total că Dumnezeu a pus veșnicia în mințile, inimile și sufletele noastre. Fără harul Lui, noi am fi continuat să ne conformăm viețile standardelor acestei lumi și am fi ratat posibilitatea de a fi schimbați prin înnoirea minții noastre!

Apostolul Pavel descrie cum a vizitat comunitățile Creștinilor primari și i-a întrebat: „Cunoașteți voi pe Duhul Sfânt?” Iar ei i-au răspuns: „Niciodată n-am auzit de El!” Voi și cu mine putem spune că am auzit de El; dar întrebarea este: Îl cunoaștem noi pe Duhul Sfânt? Poate Îl “știm” cu mințile noastre, dar ne-a atins El inimile, și dacă le-a atins, suntem noi conștienți de aceasta? Putem noi privi la fostele noastre euri și la viața pe care o trăim? Am abandonat noi somnul spiritual? Ne amintim noi că Dumnezeu ne-a pus veșnicia în inimi?

Duhul lui Dumnezeu ne atinge pentru că „vântul suflă unde voiește” (Ioan, 3:8) dar noi nu suntem conștienți de aceasta. Zidurile groase ale locuințelor noastre nu permit luminii să pătrundă; tot așa, zidurile groase ale inimilor noastre nu permit razelor harului să pătrundă și noi ne simțim mutilați spiritual de parcă Duhul lui Dumnezeu nu ne-a atins niciodată! Trebuie să verificăm pentru a vedea dacă Duhul este în noi și dacă El nu este înseamnă că n-am reușit să acceptăm veșnicia în inimile noastre, adică, noi nu suntem adevărați următori ai lui Hristos!

Iată de ce, închei, chemându-vă să ne rugăm cu cuvintele Sfântului Simeon Noul Teolog: „Vino, lumină adevărată! Vino, viață veșnică! Vino, taină ascunsă! Vino, comoară fără nume! Vino, bucurie neîncetată! Vino, lumină neapusă! Vino, Puternice, Care împlinește, transformă și schimbă toate lucrurile

prin voința Ta! Vino, răsuflarea propriei mele vieți, mângâierea inimii mele smerite!”

Vino! Fă trupurile noastre temple ale lui Dumnezeu! Vino! Reînnoiește veșnicia pe care ai pus-o în inimile noastre! Vino! Eliberează-ne de voințele noastre păcătoase pentru ca să putem înțelege „care este voia lui Dumnezeu, ce este bun și plăcut și desăvârșit”(Romani, 12:2). Leagă-ne la ritmul Vieții Tale. Umple golul nostru interior cu harul Duhului Tău Sfânt și ne mântuiește! Amin.

3 iunie 2012

“Duhul Sfânt este ca adierea, ca roua care răcoreşte acolo unde cade…”. Ce aşteaptă Mirele Hristos de la sufletele noastre , pentru a ne dărui harul Duhului Sfânt? Cuvintele stareţei Macrina la Duminica Cincizecimii

Stareţa Macrina Vassopoulos, “Cuvinte din inimă”: Duminica Cincizecimii - 1981

Harismele Sfântului Duh sunt: dragostea, bucuria, pacea, credinţa, blândeţea, înfrânarea, frica lui Dumnezeu, lepădarea de sine, dumnezeiasca iubire. Să le cercetăm mereu pe ele şi să ne cercetăm şi pe noi înşine dacă le avem. Să distingem ce este al lui Dumnezeu şi ce este al diavolului, iar de cele ce sunt ale diavolului să ne depărtăm şi să le lepădăm. Invidia, judecarea, ura, pomenirea de rău sunt de la diavolul şi trebuie să le alungăm. Monahul va fi judecat în amănunţime. De aceea şi lucrul cel mai mic să-l pipăim şi să-l cercetăm. Dumnezeu vrea să fim îngeri, să trăim ca cei cu mulţi ochi şi să avem smerenie şi zdrobire.

Duhul Sfânt este ca adierea, ca roua care răcoreşte acolo unde cade. Uneori vine ca o flacără şi te întrebi de unde vine acest foc, alteori ca o adiere şi priveşti în jurul tău să vezi de unde vine, dar nu vezi nimic, pentru că aceste stări duhovniceşti se petrec înlăuntrul sufletului. Uneori crezi că eşti în mijlocul unor cărbuni aprinşi, însă nu te arzi, pentru că această flacără, care-ţi arde cele dinlăuntru, inima, şi-ţi luminează mintea, nu arde, ci răcoreşte. Când omul ia aminte la ascultare şi smerenie, Hristos îi dă în dar Harul Sfântului Duh. Dar vrea să-L iubim mult, iar nu superficial. Aşa cum iubim mult o persoană şi luăm aminte la ea, o împodobim şi ne străduim s-o păzim, tot aşa trebuie să-L iubim şi pe Hristos. Hristos nu vrea multe lucruri de la noi, ci vrea numai mintea

noastră, pe care să nu o lăsăm să se îndeletnicească cu văicăreli, cu lucrurile lumii, ci să se îndeletnicească cu contemplaţia toată ziua.

Alteori să fim îngenuncheate la picioarele lui Hristos şi să le îmbrăţişăm. Ca Maria Magdalena, care din multa ei evlavie, îşi acoperea cu hainele mâinile sale, precum este reprezentată în icoane, şi aşa cuprindea picioarele Lui. De acolo să ducem sufletul nostru în Rai, la sălaşele Sfinţilor. Iar când ispitele ne vor înconjura, să ne agăţăm de grumazul stareţului, ca să ne izbăvească de cursele diavolului, astfel încât să nu pătimim nimic rău. Dacă vom petrece aşa toată ziua, vom crede că şi aici este Rai. Iar sufletul omului se face precum catifeaua albă. Nimic nu-l deranjează. Defectele celorlalţi i se par un nimic. Simte numai că el însuşi este mai rău decât toţi şi nu vrea să audă că i se spun cuvintele bune, ci să-l certe şi să-l umilească. Şi dacă va vedea un alt suflet căzut, plânge pentru el şi se roagă din multa dragoste pe care o simte.

Milostivirea lui Dumnezeu este nesfârşită ca oceanul, ca cerul. Dumnezeu nu spune: de ce ai păcătuit?, ci: de ce nu te scoli? Pe toate ni le iartă, numai să ne pocăim de îndată ce ne dăm seama că am făcut o greşeală. Oare nu suntem oameni? Cădem, dar să ne şi sculăm, Hristos ne iubeşte mult. Cine? Cel care a creat toată lumea. Pe noi ne-a ales din lume şi ne-a făcut miresele Lui. Iar miresele lui Hristos trebuie să fie desăvârşite, să aibă ascultare şi smerenie. Mirele pământesc vrea ca mireasa lui să aibă pantofi, rochie, vrea ale sale. Mirele ceresc însă vrea ascultare, smerenie, respect, înfrânare, iar nu vorbire în deșert şi contraziceri. Vrea acrivie si mai ales în privinţa ascultării. Ascultarea va aduce pacea, liniştea sufletului, bunătatea, blândeţea, măreţia lui Dumnezeu. Monahul care are ascultare, nu simte nici o legătură, este ca o păsărică liberă. Se simte lipsit de griji ca păsărelele, ca privighetorile, ca rândunelele, care ciripesc şi-L laudă pe Dumnezeu. Când cineva ia aminte la subiectul ascultării si al odihnirii Stareţului sau a Stareţei, Îl odihneşte pe Dumnezeu, pentru că ascultarea se face pentru El.

Trebuie să devenim miresele Lui adevărate si să-L iubim. Dacă Îl vom iubi, Îl vom dori mereu pe El, ca pe un om al nostru. Așa cum El Însuşi ne iubeşte mult, tot astfel cere şi de la noi să-L iubim mult. Am spus şi alteori că Hristos este gelos, este râvnitor şi vrea să-I oferim toată dragostea noastră. Când dragostea noastră va fi adevărată, atunci vom fi cum se cuvine şi în îndatoririle noastre duhovniceşti şi în Biserică şi la lucru de mână, peste tot”.

(din: Stareţa Macrina Vassopoulos, “Cuvinte din inimă”, Editura Evanghelismos, 2015)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Pogorârea Duhului Sfânt. “Vino şi Te sălăşluieşte în noi!” Crucea şi Cincizecimea. “Dumnezeu vrea să fim inspiraţi, dar nu exaltaţi”

Crucea şi Cincizecimea

Crucea şi Cincizecimea sunt inseparabile în Ortodoxie. Legătura interioară dintre aceste două evenimente formează temelia şi oferă întreaga paradigmă a spiritualităţii ortodoxe, a vieţii liturgice şi reflecţiei teologice, îndeosebi în ce priveşte teologia ascezei şi îndumnezeirii. Doar prin această legătură putem înţelege multele antinomii, ba chiar şi paradoxuri ale vieţii duhovniceşti.

Legătura inseparabilă dintre Cruce şi Cincizecime în Ortodoxie se bazează mai întâi pe legătura veşnică dintre Fiul şi Duhul. Aşa cum spunem în Crez, Fiul e „născut din Tatăl”, iar Duhul Sfânt „purcede din Tatăl.” Aceste formule exprimă relaţia veşnică dintre Cei doi şi Tatăl. Dar Fiul şi Duhul nu există Unul lângă Celălalt, astfel încât naşterea Fiului şi purcederea Duhului să fie acţiuni separate, fără legătură între ele.

Sfinţii Părinţi au lămurit ulterior că Duhul purcede de la Tatăl prin Fiul, odihneşte în Fiul şi e arătat de Fiul Tatălui (de exemplu, Ioan Damaschinul, Expunerea exactă a credinţei ortodoxe 1,7.8). Fiul şi Duhul sunt din veşnicie într-o relaţie reciprocă Unul cu Celălalt, sălăşluiesc Unul în Altul şi sunt întotdeauna împreună. Aşa cum scrie Sfântul Irineu al Lyonului, Ei sunt “cele două mâini” ale Tatălui.

Inseparabilitatea veşnică a Fiului şi Duhului se manifestă în întreaga economie a mântuirii; în întruparea, lucrarea, moartea şi învierea Fiului lui Dumnezeu. Acest fapt este în Evanghelii: Duhul e prezent la întruparea Fiului umbrind-o pe Fecioara Maria (Lc 1,35), El rămâne peste pruncul Iisus când acesta creşte (Lc 2, 40), e peste El atunci când citeşte în sinagogă (4,18), coboară şi rămâne peste El la botezul Său (Lc 3, 22), Îl conduce în pustie pentru a fi ispitit (Lc 4, 1), alungă diavolii (Mt 12, 28), e prezent la moartea Sa pe Cruce când Iisus „îşi dă Duhul Său" (Mc 15,37; În 19,30), şi realizează Învierea Sa din morţi (de exemplu, Rm 8, 11). Duhul Îl aduce pe Fiul în lume şi este apoi trimis în lume de Fiul: Iisus se roagă ca Mângâietorul care va veni să continue lucrarea lui Hristos, aducând aminte cuvintele Lui şi chiar învăţându-i El Însuşi pe ucenici (În 14,16. 17. 26; 15, 26). Duhul care L-a înviat pe Iisus e la rândul său dat de Hristos Cel înviat: "A suflat asupra lor şi le-a zis: Luaţi Duh Sfânt!" (În 20,22).

Cum se vede Cincizecimea unită cu Crucea? Nu e mai logic să vedem Crucea unită cu Învierea? Într-adevăr, dacă activitatea lui Iisus s-ar fi sfârşit pur şi simplu cu moartea Sa pe Cruce, mesajul şi persoana Sa ar fi fost învăluite în ambiguitate. Învierea a lămurit Crucea. Dar nimeni n-a fost martor la Înviere. De aceea, după Învierea Sa, Iisus Însuşi a început să Se arate ucenicilor, dezvăluindu-le adevărata natură a lucrării Sale mesianice şi sensul pătimirilor şi morţii Lui (Lc 24, 26,46). A făcut aceasta dându-le tuturor evidenţa empirică a Învierii Sale pe care o doreau, mâncând cu ei, lăsându-l pe Toma să atingă coasta Sa etc. La fel de important, Hristos „le deschide minţile" ca să înţeleagă Scripturile şi motivele pătimirilor Sale (Lc 24, 32. 45), pe care nu le-au înţeles mai înainte. Astfel, Învierea a lămurit Crucea.

Chiar şi după toate acestea, până la pogorârea Duhului Sfânt n-a existat învăţătură, apărare, Botez sau alte Taine. În acea zi a fost dat Duhul, a fost predicată Evanghelia, iar Petru a botezat 3000 de bărbaţi (FA 2). Ucenicilor li s-a dat puterea de a explica Crucea (FA 3,18; 17,2; 26,23) şi începând de atunci au fost conduşi în lucrarea lor de Duhul Sfânt (de exemplu, FA 5,9; 8,29-39; 10,19; 11,12-28; 16,17; 21, 4). Cu alte cuvinte, Învierea şi "multele sale semne doveditoare" (FA 1,3) n-au fost de ajuns - a fost nevoie de Duhul. Cincizecimea a lămurit Învierea.

Acest model atât al unei dovediri raţionale, cât şi al unei puteri spirituale în predica apostolilor se vede limpede în scrierile lui Luca şi Pavel, mai cu seamă atunci când Pavel se adresează lumii păgâne (FA 11). Pe de-o parte, Pavel face apel la o mulţime de argumente raţionale pentru a-L propovădui pe Hristos, chiar la obiceiuri locale, literatura etc. (de exemplu, Atena, FA 17,23-28; Efes, FĂ 14, Rm 2,14). Dar el pune toate aceste dovezi în context atunci când mărturiseşte că predica sa nu stătea în înţelepciunea unor cuvinte omeneşti, ci în puterea lui Dumnezeu, ca să nu rămână fără nici un efect crucea lui Hristos (1

Co 1,17). El rezumă foarte succint aceasta atunci când spune despre conţinutul predicii că nu e nimic altceva decât "Iisus Hristos, şi Acela răstignit", iar „demonstrarea" predicii stă în "Duhul şi în puterea Lui" (1 Co 2,2-4). Dovedirea raţională (de la Logos-ul) e necesară, dar nu suficientă; e nevoie şi de o demonstrare (de la Duhul). Altundeva Sfântul Pavel spune că Iisus „a fost rânduit Fiu al lui Dumnezeu întru putere, după Duhul sfinţeniei, prin învierea Lui din morţi" (Rm 1,4). Din nou, e nevoie atât de raţiune, cât şi de putere - Sfântul Pavel menţionează chiar pe primul loc pe Duhul. Duhul e baza mărturiei, pentru că „nimeni nu poate spune: Iisus este Domn, decât în Duhul Sfânt" (1 Co 12, 3).

Am putea rezuma astfel: fără Duhul Sfânt nu există Hristos (Întrupare, Înviere). Fără Hristos nu există Cincizecime. Fără Cincizecime nu există propovăduire, apologetică, botez. Fără Duhul Sfânt nu există Evanghelie. Atât prin întreaga lucrare a lui Hristos în Evanghelii, cât şi prin continuarea ei de către apostoli în Fapte şi în Epistole suntem conduşi spre legătura inseparabilă dintre Fiul şi Duhul şi spre reciprocitatea celor două mari opere ale Acestora, Crucea şi Cincizecimea. Biserica e marea operă atât a Fiului, cât şi a Duhului.

Inseparabilitatea şi interdependenţa Crucii şi Cincizecimii se manifestă de-a lungul întregii noastre Tradiţii creştine ortodoxe. Mai întâi, ea este o paradigmă a înţelegerii luptelor vieţii duhovniceşti. Prin ea recunoaştem că atunci când Dumnezeu ne trimite în vieţile noastre o cruce, e pentru a ne pregăti să primim pe Duhul Sfânt; şi, la fel, când ne trimite harul şi puterea Duhului Sfânt e ca să ne pregătească pentru următoarea noastră cruce. Aceste două momente sunt adeseori simultane. Asta pentru că Dumnezeu vrea să fim inspiraţi, dar nu exaltaţi (cf. 2 Co 12,7-9). Asta explică şi măreţia şi frumuseţea lăcaşurilor noastre bisericeşti care e inseparabilă de tradiţiile noastre ascetice; una nu poate exista fără cealaltă. Străbate şi tradiţiile noastre liturgice, unde e evident (mai ales la sfinţirea Euharistiei) că Duhul Sfânt nu e dat niciodată fără preotul (adică Hristos) care face semnul Crucii. Nu există mai mare mărturie a unităţii dintre Cruce şi Cincizecime în viaţa Bisericii Ortodoxe decât sfinţirea Euharistiei, care şi ea are loc cu invocarea Duhului Sfânt atunci când preotul face semnul Crucii.

Prin urmare, în creştinismul ortodox toate binecuvântările şi cele bune le aşteptăm ca daruri ale lui Dumnezeu care vin prin ascultare şi iubire. Dar nu le aşteptăm fără nici o calificare. Unicul şi atotcuprinzătorul Dar al lui Dumnezeu e Fiul Său în Duhul Sfânt - şi acest dar nu poate veni fără Cruce. Prin urmare, slava Ortodoxiei nu poate fi niciodată o evanghelie a lui „îmbogăţiţi-vă", nici vreo altă evanghelie cu orientare dezechilibrată spre această lume. Slava Ortodoxiei e mai degrabă o slavă matură şi bine întemeiată, o slavă care transcende, dar nu evită nenorocirile, dezamăgirile, încercările şi necazurile acestei vieţi, ci mai degrabă le transfigurează. Ea primeşte Crucea şi toate

provocările în această lume pe care le implică. Nu fuge de ele. Nici Hristos n-a făcut-o. Dar nici nu depindem de noi înşine: ne dăm seama, aşa cum a făcut-o Pavel, că harul Duhului Sfânt ne face în stare să ne ducem Crucea împreună cu Hristos. La fel, Duhul ni se dă numai primind Crucea. Cele două sunt inseparabile şi interdependente.

Lumina Învierii, slava şi darurile lui Dumnezeu în Duhul redau omenirii adevărata ei frumuseţe. Asceza, bucuria şi frumuseţea nu se exclud unele pe altele în Ortodoxie. Dimpotrivă, sunt necesare unele altora. Acesta e echilibrul unic al sfintei noastre Tradiţii ortodoxe: Crucea, Învierea şi Cincizecimea, inseparabile ca marele dar al lui Dumnezeu pentru înnoirea omului.

Astfel la marele praznic al Paştelui, Sfântul Grigorie Teologul exclamă: "Cel ce S-a sculat din morţi să mă replămădească în Duhul". Fie ca astfel replămădiţi să fim şi noi.

Vino şi sălăşluieşte în noi

Creştinismul ortodox e prin excelenţă o formă „harismatică" de creştinism, o viaţă în Duhul Sfânt. Orice slujbă în Biserica Ortodoxă - atât comună, cât şi privată - începe cu chemarea Duhului Sfânt prin rugăciunea „Împărate ceresc". Întreaga Biserică, ca şi fiecare credincios, e chemată să trăiască o Cincizecime perpetuă.

"Unde e Biserica, acolo e Duhul Sfânt. Şi unde e Duhul Sfânt, acolo e Biserica", scria Sfântul Irineu în secolul II.

Biserica inspiră pe Duhul (prin invocare) şi expiră Duhul (prin binecuvântări) într-o continuă respirare a vieţii lui Dumnezeu. Făcând asta, Biserica îşi exprimă conştiinţa că Duhul rămâne în Biserică, dar nu e posedat de aceasta - Biserica însăşi având nevoie de o înnoire continuă printr-o chemare neîncetată a prezenţei Duhului. Din nou, acelaşi lucru e adevărat pentru fiecare creştin în parte.

Prezenţa Duhului Sfânt dă Bisericii Ortodoxe şi sfintelor ei slujbe sentimentul simultan de intimitate şi transcendenţă, de familiaritate locală şi viziune universală, al experienţei apostolice unice de a fi în prezenţa lui Hristos Care transcende timpul şi spaţiu. Într-adevăr, un element de atemporalitate însoţeşte orice cult ortodox autentic. Aceasta nu numai prin Tradiţia noastră, ci tocmai pentru că Tradiţia Îl manifestă pe Duhul, El Însuşi în afara timpului, dar Care a binevoit să fie prezent în ea. Prezenţa Duhului Sfânt e criteriul ultim al Ortodoxiei.

În învăţătura ortodoxă Duhul nu e văzut niciodată separat de Fiul. Poate cel mai important aspect al viziunii Bisericii Ortodoxe despre Duhul Sfânt este remarcabilul echilibru cu care Biserica înţelege teologic şi experiază liturgic prezenţa simultană a Fiului şi Duhului în toate. Fiul şi Duhul Se arată cu totul inseparabili; lucrarea lui Hristos e făcută cu putinţă de Duhul Sfânt Care-L întrupează, călăuzeşte fiecare pas al vieţii şi al lucrării Lui omeneşti, şi Îl scoală din morţi (Rm 8, 11). După care Duhul e revărsat asupra Bisericii prin Fiul (În 15, 26; 16,7; 20,22). Această perspectivă e minunat rezumată în răspunsul ortodox dat în veacul XIII adepţilor adaosului latin Filioque: Duhul purcede de la Tatăl şi odihneşte în Fiul, şi „străluceşte" de la Fiul Tatălui. Naşterea Fiului şi purcederea Duhului Sfânt nu sunt două „acte" secvenţiale - ele sunt simultane şi interioare unul altuia. Astfel, teologia ortodoxă învaţă că unitatea Sfintei Treimi e simultan fiinţială (Duhul fiind „de o fiinţă" cu Tatăl şi Fiul) şi personală (fiecare din Persoanele Divine cunoscând-o pe cealaltă din Ea Însăşi, într-o întrepătrundere reciprocă veşnică, sau prin ceea ce Părinţii numesc „perihoreză").

Frumosul echilibru al gândirii trinitare ortodoxe are implicaţii imense pentru întreaga cultură a Bisericii Ortodoxe în toate manifestările ei: ecleziologice, liturgice, ascetice, artistice etc. Rămânem simultan ierarhici şi harismatici pentru că fiecare din Tainele noastre sunt săvârşite de Hristos Însuşi prin preotul însoţit de credincioşi prin invocarea Duhului Sfânt. Duhul Sfânt Însuşi e atât izvorul ordinii ierarhice, cât şi al harismei profetice. Aceste două aspecte ale Bisericii coexistă într-un mod pe care l-am putea numi chalcedonian („ne-contopit, neschimbat, neîmpărţit, nedespărţit"). Astfel, în Biserica Ortodoxă fiecare duminică nu e numai o prăznuire a Învierii (o împărtăşire de prezenţa jertfită şi slăvită a lui Hristos în Euharistie), ci şi o nouă Cincizecime, Duhul fiind chemat să vină nu numai asupra darurilor oferite, ci şi asupra tuturor celor prezenţi.

Multe imagini au fost folosite în Sfintele Scripturi pentru Duhul Sfânt: vânt, mir, apă şi foc. Duhul Sfânt e o Persoană divină liberă, curăţitoare şi transformatoare. Mai mult decât toate El e „Foc din Foc". Într-un act divin unic El coboară în ziua Cincizecimii ca vânt şi foc pentru a întemeia Biserica. Focul dă lumină, căldură şi energie transformatoare. Biserica şi fiecare creştin trăiesc prin această căldură şi energie interioară care e Duhul Sfânt. El e izvorul tuturor darurilor (1 Co 12) şi, dându-ne aceste daruri, ca să le folosim pentru ceilalţi, El „ţine la un loc tot aşezământul Bisericii". Suntem un Trup al lui Hristos, pentru că avem un Duh, Duhul Bisericii (Rm 8,9), Sfântul Duh.

Persoana Duhului Sfânt e tainică. Duhul Îl revelează pe Fiul, Fiul ni-L aduce pe Tatăl, dar Duhul Însuşi nu Se revelează niciodată. Sfântul Grigorie Teologul remarca faptul că Tatăl S-a descoperit în Vechiul Testament, Fiul în cel Nou,

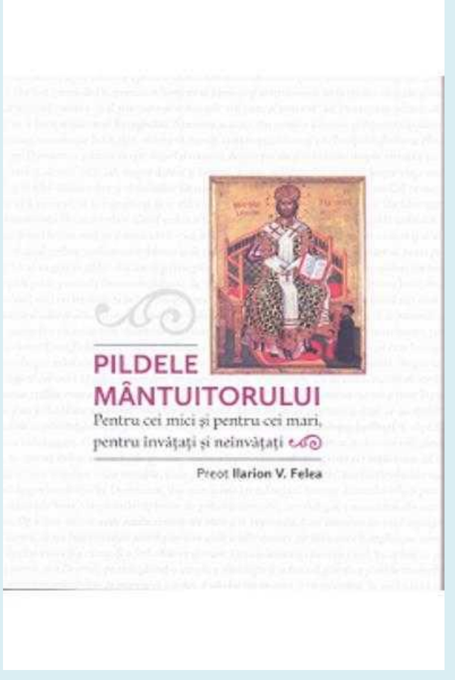
dar revelarea deplină a Duhului va avea loc numai în viaţa viitoare. Dar o putem pregusta încă în această viaţă. E ceea ce au făcut sfinţii. Duhul „odihneşte în sfinţi” prin har aşa cum odihneşte în Fiul prin fire sau natură. Scopul nostru, al creştinilor, e să devenim una cu Hristos şi prin aceasta „temple ale Duhului Sfânt“, cum spune Sfântul Pavel (1 Co 3,16) şi învaţă Sfântul Serafim din Sarov. Duhul ni-L aduce atunci pe Tatăl ca unor fii adoptivi, ba chiar se roagă pentru noi: „Însuşi Duhul Se roagă pentru noi cu suspine negrăite“ (Rm 8,26). Cu alte cuvinte, mântuirea în Ortodoxie e pur şi simplu o intrare în viaţa Sfintei Treimi în poziţia de fii adoptivi: Duhul ne e trimis de Tatăl, odihneşte în noi şi ne duce înapoi la Tatăl.

Invocarea constantă a Duhului Sfânt în Biserica Ortodoxă ne învaţă că prezenţa Sa nu e una automată, ci cere o înnoire continuă prin rugăciune şi lupta curăţirii de sine. Prezenţa Sa e simţită în acele biserici unde credincioşii se străduiesc să vorbească cu Dumnezeu, luptă să-L cunoască, să-I urmeze poruncile în toate lucrurile şi s-au angajat cu hotărâre să ducă ei înşişi o viaţă în Hristos în asceză şi rugăciune. În astfel de locuri, credincioşii „coboară” Duhul în mijlocul lor „luând asupra” lor crucile lor. El „vine” acolo unde e chemat şi „sălăşluieşte” acolo unde e binevenit. Energia şi prezenţa Lui devin atunci evidente: biserica înfloreşte cu bucurie, entuziasm smerit şi iubire. Sfinţenia şi prezenţa Sa din altă lume sunt simţite concret. Provocarea noastră e să-I ascultăm glasul blând în inimile noastre tot timpul şi în orice împrejurare, fără greş. Acest lucru începe luând în serios cuvintele rugăciunii “Împărate ceresc”: Vino şi Te sălăşluieşte la noi!

(în: Ierom. Calinic, Provocări ale gândirii şi vieţii ortodoxe astăzi, Editura Deisis, 2012)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Părintele mucenic Ilarion Felea despre lucrările harului Sfântului Duh

Din: Preot Ilarion V. Felea, Pildele Mântuitorului: Pildele despre Sfântul har, dumnezeiescul har

Ca să se mântuiască din cătuşele păcatului şi din robia morţii, omul creştin primeşte de la Dumnezeu - pe lângă darurile fireşti: minte, simţire, voinţă, putere de muncă, sănătate şi daruri duhovniceşti.

Este ştiut şi recunoscut că prin păcatul strămoşesc mintea omului s-a întunecat, încât nu mai poate vedea limpede adevărul; voinţa lui a slăbit, încât nu mai poate face totdeauna binele; dorinţele şi sentimentele lui s-au stricat, încât nu mai caută totdeauna frumuseţea cea curată şi sfântă. Tot între urmările păcatului părintesc se numără şi feluritele boli care atacă sănătatea omului, apoi, pierderea fericirii din Rai, răzvrătirea firii împotriva omului şi moartea.

Ca să scape omul de aceste urmări ale neascultării de Dumnezeu, a venit în lume şi S-a întrupat Fiul Tatălui ceresc. El ne-a arătat calea mântuirii: prin învăţăturile Evangheliei, prin patimile Răstignirii şi prin minunea Învierii şi Înălţării la cer. Fiecare om în parte şi omenirea întreagă se poate mântui urmând pe Mântuitorul în viaţă, moartea şi Învierea Sa, adică mergând pe Calea arătată de El.

«Eu sunt Calea, Adevărul şi Viaţa. Nimeni nu vine la Tatăl, decât prin Mine» (În. 14:6).

Ca să nu ne oprim în drum, răniţi de răutatea păcatelor sau din slăbiciunea firii sau din ispitele satanei, El ne întinde o mână de ajutor şi ne împrumută o putere de mântuire: sfântul şi dumnezeiescul har.

Omul ajută omului şi prin aceasta cel slab capătă putere. Cu atât mai mult ne ajută Dumnezeu. ***Sfântul har este lumina, puterea, iubirea, darul lui Dumnezeu în ajutorul omului creştin; o rază de lumină şi de căldură a Duhului Sfânt, care pătrunde în inima omului, ca să o trezească la viaţa cea nouă, să o lumineze, să o sfinţească şi astfel să o mântuiască.*** După ce din prigonitor al Bisericii, Saul devine Pavel, Apostolul lui Iisus Hristos, el scrie Corintenilor: «Prin harul lui Dumnezeu sunt ceea ce sunt; şi harul Lui, care este în mine, n-a fost în zadar» (1 Cor. 15:10).

Fără harul lui Dumnezeu, Pavel a fost un om nefericit (Rom. 7:24), un vrăjmaş al lui Hristos. Cu ajutorul sfântului har, Pavel devine un om nou, un Apostol şi martir al Bisericii creştine. ***Sfântul har este darul, puterea lui Dumnezeu care altoieşte în noi viaţa cea nouă şi sfântă.*** El face din om templul Duhului Sfânt (1 Cor. 6:19),

Biserica creştină este aşezământul harului dumnezeiesc, religia puterii şi a iubirii lui Dumnezeu. Cu naşterea lui Iisus Hristos începe anul milei Domnului (Lc. 4:19), împărăţia lui Dumnezeu pe pământ. Sfântul Har este o putere necunoscută Vechiului Testament. Sfântul Apostol şi Evanghelist Ioan scrie:
«Legea prin Moise s-a dat, iar harul şi adevărul prin Iisus Hristos au venit» (În. 1:17). Aşadar, Sfântul Har lucrează în lume numai de la Iisus Hristos.

Izvorul Sfântului Har este iubirea lui Dumnezeu, pentru că «toată darea cea bună şi tot darul desăvârşit de sus este, coborându-se de la Părintele luminilor» (Iac. 1:17).

Tronul lui Dumnezeu e tronul harului (Evr.4:16); cuvintele Evangheliei sunt cuvintele harului (Lc. 4:22). Prin har dobândim bunurile cele veşnice: iubirea lui Dumnezeu (Rom. 5:5), puterea şi înţelepciunea (Lc. 21:15), răscumpărarea şi iertarea (Ef. 1:6-8), nădejde bună şi mângâiere veşnică (2 Tes. 2:16), viaţă duhovnicească (2 Petr. 1:3) şi toate darurile duhovniceşti (1 Cor. 12): îndreptarea (Rom: 3:24), înnoirea şi sfinţirea (Rom. 15:15-16), mântuirea (FA. 15:11; Ef. 2:5-8), pacea sufletească (În. 14:27), slava (În. 17-22) şi viaţa veşnică (În. 10:28).

Harul sfinţeşte sufletul şi nimiceşte păcatul, întocmai cum soarele nimiceşte microbii (seminţele) bolilor. Harul înlătură urmările păcatului strămoşesc: luminează mintea, ca să cunoască adevărul; întăreşte voinţa, ca să facă binele; curăţeşte simţirile, ca să dorească numai ce e frumos şi sfânt. Harul îmblânzeşte

pornirile păcătoase ale firii, reface în om chipul lui Dumnezeu, deschide uşa Raiului şi înlătură puterea morţii.

Sfântul Har lucrează în Biserică şi se primeşte prin credinţă (Gal, 3:14), prin rugăciune (FA. 8:15), în Sfintele Taine. Fără Sfântul Har, sufletul se ofileşte ca o floare lipsită de lumină şi căldura soarelui. Fără ajutorul Sfântului Har, nu putem intra în împărăţia lui Dumnezeu (În. 3:5).

Roadele harului sunt virtuţile Evangheliei, care împodobesc pe omul cel nou: iubirea, iertarea, smerenia, bucuria, pacea, îndelungă răbdarea, bunătatea, binefacerea, credinţa, blândeţea, cumpătarea (Gal. 5:22). Iată ce este şi ce fel de roade aduce în sufletul omului creştin sfântul şi dumnezeiescul Har.

Creştinul bun ştie şi e încredinţat că pentru primirea Sfântului Har ne rugăm ori de câte ori zicem: Doamne, apără, mântuieşte, miluieşte şi ne păzeşte cu darul Tău, ca să ne mântuim de tot necazul, mânia, primejdia şi nevoia.

Vântul ceresc

Mântuitorul Iisus Hristos, ca să facă înţeleasă lucrarea sfântului şi dumnezeiescului Har în sufletul omului, a asemănat-o cu vântul, cu apa, cu focul şi cu pâinea. Sunt patru asemănări: din lămurirea cărora vom înţelege cum lucrează în inima omului harul Sfântului Duh.

Învăţatul Nicodim, chinuit de setea mântuirii, vine noaptea la Iisus Hristos, ca să-i facă o mărturisire de credinţă. Mântuitorul îi spune dintr-o dată: Amin, amin grăiesc ţie, de nu se va naşte cineva din nou, nu va putea să vadă împărăţia lui Dumnezeu. Zis-a Nicodim către El: Cum poate omul să se nască, bătrân fiind? Poate el oare să între a doua oară în pântecele mamei sale şi să se nască? Răspuns-a Iisus: Amin, amin, grăiesc ţie, de nu se va naşte cineva din apă şi din Duh, nu va putea să intre în împărăţia lui Dumnezeu. Ce este născut din trup, trup este, şi ce este născut din Duh, duh este. Nu te mira că ţi-am zis: trebuie să vă naşteţi de sus. Vântul suflă unde vrea şi auzi glasul lui, dar nu ştie de unde vine şi unde merge. Aşa este oricine este născut din Duh. (În. 3: 1-8)

În convorbirea aceasta, Mântuitorul descoperă lui Nicodim taina renaşterii sau a naşterii din nou. Nicodim, deşi era un mare cărturar, n-o înţelege, pentru că el gândeşte numai la naşterea cea trupească. Domnul însă îi vorbeşte despre naşterea a doua, cea din apă şi din Duh, care se întâmplă în taina Sfântului Botez, împreunată cu a sfântului mir, prin sfântul şi dumnezeiescul Har.

Sfântul Atanasie cel mare scrie: „De trei ori în viaţă trebuie să ne naştem. O naştere este ieşirea din sânurile de mamă, când adică din pământ pe pământ ne

aducem, iar celelalte două ne sunt de la pământ către cer, din care una este mulţumitoare, adică aceea pe care o avem prin dumnezeiasca baie a Botezului, iar alta - a treia - este din Pocăinţă şi din ostenelile cele bune. Şi într-aceasta - a treia - suntem noi acum".

Naşterea a doua, din apă sfinţită, prin harul Duhului Sfânt, face din om o făptură nouă (2 Cor. 5:17). Lucrarea aceasta e tainică, neînţeleasă de minte, căci ar putea să spună cum se spală sufletul de păcate şi se sfinţeşte în «baia naşterii a doua şi prin înnoirea Duhului Sfânt» (Tit 3:5). N-a priceput-o nici Nicodim şi n-o putem pricepe nici noi. Căci e taină dumnezeiască, lucrare sfântă, care se aseamănă cu suflarea vântului, pe care numai o simţim, dar nu o putem urmări.

«Vântul suflă unde vrea»… Nimeni nu-l poate opri, nimeni nu-i poate arăta calea, dar în acelaşi timp, toţi ştiu că fără ajutorul vântului, viaţa pe pământ ar fi cu neputinţă.

Se spune despre un ţăran că era nemulţumit de mersul vremii. Odată-i prea cald, altădată prea frig; odată-i prea secetă, altădată-i prea multă ploaie - zicea el. Dumnezeu ştia de nemulţumirea lui şi într-un an, i-a lăsat în grijă mersul vremii. Ţăranul a luat comanda şi vremea mergea bine sub cârma lui. După soare, ploaie şi după ploaie, căldură, cum cerea pământul şi cum dorea omul. Dar la urmă ce să vezi: la seceriş, toate spicele erau drepte şi goale, pentru că omul nostru uitase vântul.

Lucrarea vântului este una din cele mai binefăcătoare. Vântul aduce primăvară şi primeneşte aerul; vântul scoate şi poartă pe aripile sale mirosul florilor; vântul face de leagă holdele şi pomii; vântul împrăştie prin aer seminţele plantelor; vântul alege grâul din pleavă. Unde lipseşte adierea vântului, aerul e stricat, florile rămân fără de roduri şi munca omului e zadarnică.

Acum putem înţelege de ce Iisus Hristos aseamănă lucrarea Sfântului Duh cu suflarea vântului. Harul Sfântului Duh, asemenea vântului, primeneşte sufletul omului; îl sfinţeşte şi îl face locaş dumnezeiesc; rodeşte în el cuvântul Evangheliei. Sfântul har, ca un vânt ceresc, trezeşte conştiinţa omului şi o face să fie pururea curată. Sfântul har bate în pânza sufletului nostru, cum bate vântul în pânza corăbiilor, şi nu ne lasă să dormim în somnul de moarte al păcatului. Când trăim „liniştiţi" în fărădelegi, când uităm de Dumnezeu, când inima noastră s-a răcit şi a îngheţat, atunci vântul ceresc, harul Sfântului Duh ne dezgheaţă, aprinde din nou pe vatra inimii noastre focul credinţei în Dumnezeu şi al iubirii de oameni. Nu ştim de unde vine şi încotro merge, dar el suflă şi ne cheamă la viaţa cea nouă, la viaţa cea creştinească, sfântă şi fără de prihană.

Prorocul Iezechiil, privind în vedenie câmpul cu oase de om, aude glasul Domnului, care zice: «Duhule, vino din cele patru vânturi şi suflă peste aceşti morţi, ca să învieze»,… «şi a intrat în ele duhul de viaţă şi înviară, şi se sculă în picioare o foarte, foarte mare oştire» (Iez. 37:9-10).

Lucrarea tainică a Sfântului Duh face din morţi vii şi din păcătoşi sfinţi. Sau după cum spune cântarea Antifonului (glas 6): „Preasfântul Duh este pricină a toată mântuirea. De suflă spre cineva acesta, după vrednicie, curând îl ridică din cele de pe pământ, îl întraripează, îl creşte şi sus îl aşază”.

Apă vie

Sfântul şi dumnezeiescul Har se mai numeşte şi „apă vie”. Numirea aceasta o întâlnim în convorbirea Mântuitorului cu samarineanca.

Obosit de călătorie, Iisus se odihneşte lângă fântâna lui Iacob. În vreme ce ucenicii se duc în cetatea Sihar să cumpere de mâncare, Domnul intră în vorbă cu femeia samarineancă. Îi cere apă, iar la mirarea ei, că un iudeu cere apă de la un samarinean, Iisus răspunde:

De ai fi ştiut darul lui Dumnezeu şi Cine este cel ce-ţi zice Dă-mi să beau, ai fi cerut tu de la El şi ţi-ar fi dat apă vie. Zis-a Lui femeia: Doamne, fântâna este adâncă, şi nici găleată nu ai, de unde dar ai apa cea vie? Au doară Tu eşti mai mare decât Iacob, părintele nostru, care ne-a dat fântâna aceasta, din care a băut şi el şi fiii lui şi turmele lui? Răspuns-a Iisus şi i-a zis: Oricine bea din apa aceasta, va înseta iarăşi. Iar cel ce vă bea din apa, pe care i-o voi da Eu, nu va înseta în veac, căci apa, pe care Eu i-o voi da, se va face în el izvor de apă curgătoare spre viaţă veşnică. (În. 4:10-14)

Aici sfântul Har e numit «darul lui Dumnezeu» şi «apa cea vie».

Întocmai ca şi Nicodim, nici femeia samarineancă nu înţelege taina despre care îi vorbeşte Mântuitorul. Când Iisus vorbeşte despre înnoirea vieţii, care este naşterea din nou, din apă şi din Duh în Sfântul Botez, Nicodim se gândeşte la naşterea firească a copilului din sânul mamei. Când Iisus vorbeşte despre apa cea vie, din care izvorăşte viaţa cea veşnică, samarineanca se gândeşte la găleata şi la fundul fântânii, la patriarhul Iacob, la fiii şi la dobitoacele lui. Deci iarăşi gândire omenească la lucrurile fireşti, nicidecum la cele duhovniceşti şi cereşti.

Asemănarea dumnezeiescului Har cu apa o face Mântuitorul plecând, desigur, de la însemnătatea ce o are apa pe pământ şi în viaţa omului. Sub formă de ploaie, apa înmoaie şi rodeşte pământul, adapă şi hrăneşte plantele şi animalele. Sub formă de zăpadă, apa acoperă iarna semănăturile şi le fereşte de îngheţ. Sub

formă de gheaţă, în vremea gerului, apa ocroteşte şi fereşte peştii râurilor de moarte. Sub formă de vapori, apa ne ajută să respirăm, să ne curăţim plămânii şi astfel să viem. Nu putem trăi într-un aer cu desăvârşire uscat. Apa râurilor şi a mărilor ne ajută să călătorim, de la un ţărm la celălalt. Apa ne spală de murdării, apa ne potoleşte setea, apa ne răcoreşte, apa ne hrăneşte. Noi fără de apă nu putem trăi, cum nu putem trăi nici fără de vânt. Tot aşa nu putem trăi fără de sfântul Har, cu deosebirea că apa ne curăţă şi ne asigura viaţă trupului, iar sfântul Har ne curăţă sufletul şi ne asigură fericirea în viaţa cea veşnică. După cum apa ne răcoreşte şi ne hrăneşte, ne potoleşte setea şi ne spală de toate murdăriile, tot astfel şi dumnezeiescul Har ne potoleşte setea după fericire şi ne spală sufletul de păcate; ne hrăneşte, ne răcoreşte şi ne întăreşte în călătoria spre patria Cerului, spre Dumnezeu.

În Apocalipsă se spune că răul apei vieţii, limpede cum e cleştarul, izvorăşte din tronul lui Dumnezeu şi al Mielului, iar de o parte şi de alta a răului creşte pomul vieţii, din care gustă fericiţi, slujitorii lui Dumnezeu (Apoc. 22:1-3). Izvorul Harului e tronul lui Dumnezeu (Evr. 4, 16). Cum apa râurilor curge din izvor, tot aşa «apa vieţii», sfântul Har, curge din coasta Mielului, ca să ne spele de orice păcat (1 În. 1:7).

„Prin Sfântul Duh, izvorăsc izvoarele darului, care adapă toată făptura spre rodire de viaţă“ (Antifon glas 4).

Iisus Hristos ne cheamă fără încetare, ca să ne roureze, să ne adape, să ne spele şi să ne sfinţească prin sfântul şi dumnezeiescul har: «De însetează cineva - grăieşte Domnul - să vină la Mine şi să bea. Din pântecele celui ce crede în Mine, râuri de apă vie vor curge, precum a zis Scriptura» (În. 4:14; 7.37-38).

«Şi Duhul şi Mireasa (Biserica) zic: Vino. Şi cel ce aude să zică: Vino. Şi cel însetat să vină. Cui îi este voia: să ia în dar apa vieţii» (Apoc. 22:17).

Pâinea copiilor

Călătorind Iisus prin părţile Tirului şi ale Sidonului, o femeie hananeancă L-a întâmpinat, strigând: Miluieşte-mă, Doamne, fiul lui David, fiica mea cumplit se chinuieşte de diavolul. Iar El nu i-a răspuns ei nici un cuvânt. Şi apropiindu-se ucenicii Lui, Îl rugau zicând: Slobozeşte-o pe ea, că strigă în urma noastră. Iar El răspunzând a zis: Nu sunt trimis decât numai la oile cele pierdute ale casei lui Israil. Şi ea apropiindu-se I s-a închinat şi a zis: Doamne, ajută-mi! Răspuns-a Iisus: Nu se cuvine a lua pâinea copiilor şi a o arunca la câini. Iar ea a zis: Adevărat, Doamne, dar şi câinii mănâncă din fărâmiturile ce cad de la masa stăpânilor. Atunci, răspunzând Iisus, a zis ei: O, femeie, mare este credinţa ta!

Fie ţie precum voieşti. Şi s-a vindecat fiica ei din ceasul acela. (Mt. 15:21-28; Marcu 7:24-30)

În părţile oraşelor Tir şi Sidon, din Siria, locuitorii erau păgâni. Copiii sunt israeliţii, faţă de care păgânii erau socotiţi străini şi răi, ca nişte „câini". Iisus Hristos nu crede aşa ceva, ci pune la încercare tăria credinţei femeii păgâne. «Pâinea copiilor» e harul mântuitor. Cum pâinea este pentru toţi oamenii, aşa e şi harul pentru toate neamurile. Nimeni nu poate trăi fără de pâine; nici fără de har nu poate nimeni să se mântuiască. «Toţi au păcătuit» (Rom. 5:12), toţi trebuie să se mântuiască. Aşa vrea Dumnezeu, «ca toţi oamenii să se mântuiască şi la cunoştinţa adevărului să vină» (1 Tim. 2:3-4).

Harul este universal, adică pentru toţi oamenii şi pentru toate neamurile, din toate veacurile şi locurile. Toţi trebuie să se boteze şi să se miruiască cu pecetea Sfântului Duh, dacă vor să intre în împărăţia lui Dumnezeu (În. 3.5); toţi trebuie să se pocăiască şi să primească harul iertării şi al dezlegării, dacă vor să se mântuiască din cătuşele păcatului şi din osânda morţii (Mt. 18:18; În. 20:23; FA. 2:38). Toţi sunt chemaţi să guste din pâinea harului în Sfintele Taine, fără de care nu este viaţă duhovnicească şi fericire veşnică.

Minunată şi binecuvântată este aşadar lucrarea sfântului Har. Ea se aseamănă cu lucrarea pe care o îndeplinesc vântul, apa, focul şi pâinea. Harul Domnului înviorează sufletul, cum vântul împrospătează aerul; harul spală sufletul de păcate, cum apa spală murdăria hainelor şi a mâinilor; harul arde neghina patimilor, cum focul arde spinii grădinilor; harul hrăneşte viaţa duhovnicească, întocmai cum pâinea hrăneşte viaţa noastră trupească. Harul Domnului trezeşte în om conştiinţa păcătoşeniei, întocmai cum vântul trezeşte pe omul ce doarme în neştire; harul potoleşte setea sufletului după sfinţenie, întocmai cum apa astâmpără setea trupului; harul luminează şi încălzeşte inima creştinului, întocmai cum ne luminează şi ne încălzeşte lumina soarelui; harul vindecă bolile sufleteşti şi trupeşti şi ne satură dorul după mântuire, întocmai cum pâinea ne satură foamea şi ne face cu putinţă viaţa.

Pâinea dă putere trupului, pâinea harului dă putere sufletului.

«Iar la toţi câţi l-au primit şi cred în numele Lui (Hristos), le-a dat putere, ca să se facă fiii lui Dumnezeu» (În. 1:12).

Harul face din oameni copiii lui Dumnezeu, la fel cum altoiul nobil face din pomul pădureţ pom roditor şi folositor.

Sfântul Har e pâinea copiilor lui Dumnezeu, hrana bunilor creştini, puterea care ne pregăteşte mântuirea şi viaţa veşnică. Biserica şi cele şapte Taine sunt

lucrările Sfântului Duh. Oricine ia parte la rugăciunile Bisericii şi se împărtăşeşte din tainele ei, mai ales la Sfânta Liturghie, simte cât de binefăcătoare este puterea dumnezeiescului Har. Când ne rugăm şi când ne împărtăşim cu Sfintele Taine, inima noastră tremură şi faţa ni se luminează. În clipele acelea sfinte harul lucrează în sufletul nostru: ne curăţeşte de păcate, ne linişteşte cugetul, ne înalţă sufletul şi ne face să ne simţim aşa de mângâiaţi. De aceea orice creştin, când iese din Sfânta Biserică, se simte mai bun, mai curat sufleteşte şi mai împăcat cu Dumnezeu şi cu oamenii.

Nu uita, creştine, să te împărtăşeşti cât mai des cu dumnezeiescul Har în Sfintele Taine şi după ce te-ai împărtăşit, mulţumeşte din toată inima lui Dumnezeu, aşa după cum după fiecare mâncare eşti dator să-I mulţumeşti, rugându-te smerit şi împăcat: ***„Binecuvântat este Dumnezeu, Cel ce ne miluieşte şi ne hrăneşte din darurile Sale cele bogate, cu al Său har şi cu a Sa iubire de oameni totdeauna, acum fi pururea şi în vecii vecilor”.***

Focul Duhului Sfânt

Lucrarea sfântului şi dumnezeiescului Har se mai aseamănă cu lucrarea focului. În foc se lămureşte aurul, în focul suferinţei se curăţeşte sufletul. În vechime, chiar şi în Vechiul Testament (Lev. 6:9), focul ardea fără încetare pe toate altarele, ca cea mai scumpă jertfă. Focul inspiră profeţii (Îs. 6:1-7) şi face din pescari Apostoli (FA. 2:1-4). Focul iubirii înflăcărează inima, focul înroşeşte cărbunele; focul înmoaie fierul, ca să-l putem modela cum vrem; focul mişcă toate maşinile şi astfel a devenit izvorul civilizaţiei şi al progresului. Nu ne mai putem închipui viaţa şi cultura omenirii fără de ajutorul binefăcător al focului.

Mântuitorul Hristos pune focul la temelia lucrării sale mântuitoare.

Foc am venit să arunc pe pământ, şi cât aş vrea să fie acum aprins! (Lc. 12:49). Focul despre care vorbeşte aici Mântuitorul este harul ceresc al Sfântului Duh. Acest foc, al Duhului Sfânt, a fost făgăduit Apostolilor de către Mântuitorul în cuvântarea pe care a rostit-o la Cina cea de Taină. Atunci a zis: «Eu voi ruga pe Tatăl şi alt Mângâietor vă va da, ca să rămână cu voi în veac: Duhul adevărului, pe care lumea nu-l poate primi, pentru că nu-l vede, nici nu-l cunoaşte, iar voi îl cunoaşteţi, căci cu voi este şi în voi va fi… Iar Mângâietorul, Duhul cel Sfânt, pe care-L va trimite Tatăl în numele Meu, Acela vă va învăţa toate şi vă va aduce aminte de toate câte v-am spus» (În. 14:16-17,26).

Făgăduinţa aceasta, s-a împlinit la cincizeci de zile după înviere, când Duhul Sfânt S-a coborât peste Apostoli în chipul limbilor de foc (FA. 2:1-4). Primind focul Duhului Sfânt, Apostolii se însufleţesc şi vestesc până la moarte învierea şi Evanghelia Domnului. Focul Duhului Sfânt face din pescari şi din păcătoşi

oameni noi (Ef. 2:15), oameni duhovniceşti (1 Cor. 3:1), care trăiesc în dreptate şi în sfinţenia adevărului (Ef. 4:22-24).

Fiecare creştin primeşte focul Duhului Sfânt, în taina Sfântului Mir. Atunci se pune pe sufletul lui pecetea darului Duhului Sfânt (Ef. 1:13; 4:30), atunci primim cu toţii arvuna Duhului în inimile noastre (2 Cor. 1:21-22; 5:5). Mare taină!… Sfântă şi duhovnicească lucrare!… Acesta este botezul cu foc (Mt. 3:11), menit să ardă buruienile păcatelor din suflete, să ţină mereu trează conştiinţa, inima curată şi veşnic aprinsă iubirea de Dumnezeu şi de oameni.

Carul de foc a înălţat pe Ilie la cer; focul Duhului Sfânt ne sfinţeşte şi astfel ne pregăteşte sufletele pentru înălţarea la cer.

Există un foc al iadului şi un foc al cerului. Focul iadului e chinul păcătoşilor; focul cerului e mântuirea drepţilor. Focul iadului e osânda, focul cerului e fericire negrăită. Focul iadului e durere, focul cerului e bucurie şi pace fără de sfârşit, în Duhul Sfânt.

Fiecare creştin, după ce a primit pecetea şi arvuna Duhului Sfânt în inimă e dator să lucreze astfel, încât să nu-l întristeze, ci să-l ţină aprins şi rodnic, până la moarte, întocmai ca Sfinţii Apostoli. Prin credinţă, prin rugăciune, prin iubire, prin urmarea Evangheliei şi primirea Sfintelor Taine, dumnezeiescul foc arde cu flacăra tot mai mare pe vatra inimii noastre.

Nu-l lăsa - creştine - să se stingă! Adu-ţi mereu aminte de cuvintele din Apocalipsă, adresate căldiceilor: «Ştiu faptele tale; că nu eşti nici rece, nici fierbinte. O, de ai fi rece sau fierhinte! Astfel, fiindcă eşti căldicel - nici fierbinte, nici rece - am să te vărs din gura Mea» (Apoc. 3:13-16).

Într-un singur caz vei fi mântuit: când eşti cald, când arde pe altarul inimii tale focul Duhului Sfânt, când eşti creştin, aprins de iubire către Dumnezeu şi către oameni.

Fii creştin cald şi roagă-te neîncetat, cu foc: „Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul adevărului, care pretutindenea eşti şi toate le plineşti, vistierul bunătăţilor şi dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi şi ne curăţeşte pe noi de toată spurcăciunea şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre”.

(din: Preot Ilarion V. Felea, Pildele Mântuitorului, Fundaţia Justin Pârvu, 2014)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Protos. Emilian Birdaş - Predică la Duminica a VIII-a după Paşti (a Rusaliilor)

EMILIAN BIRDAŞ
1992

«Cine crede în Mine, din inima lui vor curge râuri de apă vie». (Ioan VII, 38).

Prima zi a Bisericii, ca mediu istoric de dezvoltare şi realizare a vieţii creştine e ziua Cincizecimii, în care toţi apostolii uniţi în dragostea Învăţătorului se umplu de Duhul Sfânt.

Aceiaşi Apostoli, care altădată trecuseră prin diverse stări de oscilare, de plusuri sau minusuri în fidelitatea faţă de Mesia, astăzi devin în mod suprafiresc, poligloţii Împărăţiei Cerurilor — fenomen unic în istoria omenirii.

Elementele sumare transmise de Faptele Apostolilor arată că ***odată cu vântul puternic, limbi de foc se împart deasupra fiecărui Apostol. Toţi se umplu de Duh Sfânt şi încep să vorbească în alte limbi, după cum le da duhul să grăiască.***

În Ierusalim se aflau oameni din toate neamurile de sub cer. Mulţimea se aduna auzind sunetul acela şi fiecare aude vorbind în limba lui. Toţi se miră, se minunează. ***"Oare cei ce vorbesc nu sunt Galileeni? Cum e posibil, ca fiecare din noi să-i auzim în graiul nostru, în care ne-am născut?"***

Parţi, mezi, elamiţi, iudei, capadocieni, asiatici, frigieni, egipteni, libieni, romani, păgâni sau prozeliţi, cretani, arabi aud fiecare în graiul său lucrurile minunate ale lui Dumnezeu.

Pe toţi îi cuprinde uimirea şi nu ştiu ce să creadă. Unii, neputând participa la cutremurătoarea simfonie a inimilor şi a tuturor graiurilor din istorie — eşuează

în ridicol. Refuză să accepte minunea. Mentalitatea lor, etichetează: «Sunt plini de must». Fenomen natural deci, explicabil prin aceleaşi măsuri verificabile, sau ipoteze ale raţiunii: «Sunt beţi!»

Apostolul Petru nu suportă aprecierea aceasta, sarcasmul unor oameni. Tot ceea ce profeţii au prezis, astăzi se realizează. ***Duhul dumnezeiesc se revarsă peste orice făptură. Feciorii şi fecioarele voastre vor prooroci; chiar şi peste robii şi roabele Mele voi turna în zilele acelea din Duhul Meu. Voi face să se arate semne sus în cer şi minuni jos pe pământ, sânge, foc şi un vârtej de fum; soarele se va preface în întuneric şi luna în sânge, înainte ca să vină ziua Domnului, ziua aceea mare şi strălucită. Atunci, oricine va chema numele Domnului, va fi mântuit.*** (Fapte, II, 17-21).

Cuvintele Apostolului Petru amplifică sensurile profeţiilor, iar momentele minunii Rusaliilor unifică înţelesuri tainice: ***«Pustietatea se va veseli şi va înflori ca trandafirul»*** (Isaia 35, 1). Sâmburele de flacără de deasupra Apostolilor e lumina din ziua neînserată a Raiului, care astăzi, prin biserică, prin propovăduirea Apostolilor, deschide omului zări de mântuire.

«Celor izbăviţi de Domnul… o bucurie veşnică le va încununa capul de veselie şi bucurie se vor umple» (Isaia, 35, 10).

Nici o altă bucurie nu poate suplini, nici egala bucuria celor care astăzi recunosc în Apostoli pe adevăraţii eliberatori ai sufletelor lor. Eliberarea de idolatrie senzualistă, eliberarea de religii eronate, devin posibile prin Apostoli. Nici o bucurie nu poate procura renaşterea spirituală, în afară de aceea care astăzi se revarsă supranatural prin Apostoli.

«Dumnezeul nostru este «un foc mistuitor». (Evrei 12, 29). ***Focul Rusaliilor e focul despre care Mântuitorul spunea că ar dori să ardă pământul. Rugul aprins în deşert, semnele de lumină, ce au încadrat şi au străfulgerat istoria poporului evreu, sunt raze din oceanul de foc al dragostei lui Dumnezeu, care astăzi îşi revarsă corolele pe creştetul Apostolilor.***

Botezul Duhului Sfânt anunţat de Sf. Ioan se realizează astăzi în prima zi a Bisericii Creştine, una, Apostolică şi totdeauna Sobornicească.

«Vă veţi bucura şi vă veţi veseli pe vecie pentru cele ce voi face. Căci voi preface Ierusalimul în veselie şi pe poporul lui în bucurie». (Isaia, 65, 18).

Orice suflare care astăzi aude graiul său «lucrurile minunate ale lui Dumnezeu», care depăşesc prejudecăţile, umilele calcule ce-l reţin într-o stare de somnolenţă spirituală, devine un Ierusalim în veselie. Poporul, gândurile, acţiunile, faptele,

întreaga sa activitate, capătă un sens superior: acceptarea integrală a Evangheliei.

Apostolul Petru propovăduieşte popoarelor pe Iisus. ***«Dumnezeu a înviat pe acest Iisus şi noi toţi suntem martorii Lui. Şi acum, odată ce S-a înălţat prin dreapta lui Dumnezeu şi a primit de la Tatăl făgăduinţa Duhului Sfânt, a turnat ce vedeţi şi auziţi».***

Inimile celor ce ascultă rămân străpunse. ***«Fraţilor, ce să facem?» «Pocăiţi-vă — le-a spus Petru — şi fiecare din voi să fie botezat în Numele lui Iisus Hristos, spre iertarea păcatelor voastre; apoi veţi primi Darul Sfântului Duh… Cei ce au primit propovăduirea Lui au fost botezaţi, şi în ziua aceea, la numărul ucenicilor s-au adus adaos aproape trei mii de suflete».***

Nenumărate suflete se adaugă ucenicilor, din ziua coborârii Duhului Sfânt. Biserica e experienţa integrală a divinului în istorie. Ea nu e un panaceu de curiozităţi, o imensă grotă de rituri anacronice, sau formule inadecvate omului credincios, ci e întâlnirea salvatoare între om, eu, tu, el, cu ceata apostolilor şi a acelor ce se adaugă fără întrerupere, pînă la Judecata de apoi.

Adevărul Salvator, mărturisit în numele Sfintei Treimi, Biserica Apostolică, Sobornicească, în comuniune nezdruncinată, în ecumenicitatea ei nelimitată — dreapta credinţă înfloreşte şi biruie, văzut şi nevăzut, chemând omenirea să se împărtăşească din dragostea lui Iisus.

Exegeţi renumiţi, savanţi filologi, au analizat minunea cuvântului Evangheliei şi, expansiunea primei zile a Bisericii. ***Cum auzea fiecare în graiul său? Era o singură formă de articulaţie, accesibilă tuturor, sau fiecare Apostol devenise instrumentul specific al fiecărui grai în parte?***

Sinteza teandrică — om şi Dumnezeu, raportul dintre om şi Divinitate, nu e un raport rece, de formulă matematică sau exigenţă logică, ci o realitate vie, care creşte, se dezvoltă într-un spaţiu istoric pe temelia Apostolilor.

Bogăţia de har, frumuseţe, foc, lumină, prefacerea limbajului într-un vehicul universal cu eficienţă maximă şi imediată, dinamismul covârşitor al cuvântului Evanghelic din ziua primă a Bisericii, e afirmarea pentru vecie, că ***Biserica e comuniunea istorică de adevăr, lumină şi dragoste, mediul cel mai propice pentru dezvoltarea religioasă a omului.***

Biserica nu refuză nimănui apelul. Acest dramatic şi sincer «ce să facem?», este strigătul permanent al oamenilor credincioşi, care aderă integral la mesajul suprafiresc al Bisericii. Ne adăugăm apostolilor, ucenicilor,

mucenicilor, creştinilor din toate deceniile, din toate veacurile, prin opţiunea noastră sinceră, prin dăruirea fiinţei noastre.

Fenomenul supranatural al limbilor de foc, transparenţa inimilor, capacitatea de a înţelege, de a simţi, de a preface fiinţa noastră, intelectual-morală, până la dimensiuni de uimire, arată că omul e chemat la o comuniune ale cărei însuşiri depăşesc limitele cadrului istoric. În centru se profilează drama Fiului ceresc, cu victoria Sa asupra morţii, căci ***Biserica este comuniunea de har, dragoste, adevăr, a celor regeneraţi, renăscuţi, chemaţi la viaţa veşnică, teognosia, cunoaşterea lui Dumnezeu.***

În sensul de experienţă istorică, de eveniment care a avut loc precis în istorie, localizat, se leagă prin o sumedenie de primejdii. Unii pot afirma că pentru a experimenta divinul, nu e nevoie de circumscrierea temporală, că nu e nevoie de a rămâne în comuniune cu apostolii, cu creştinii, că luând contact cu potenţialul divin evanghelic, se realizează un mod creştin autentic. O astfel de poziţie, cu coloratură protestantă, implică un vid grav de înţelegere şi un salt printr-o aventură cu cele mai puţine şanse de salvare.

O experimentare divină în afară de comuniunea persoanelor, de participarea împreună cu ele, la marea zi a Bisericii, ale cărei învăţături, a cărei viaţă creşte direct din Iisus, prin apostoli, prin ierarhie, prin toţi creştinii, în mediul istoriei, e un non sens.

Nu e vorba de o adunare mecanică, ci de o aderare intens de conştientă, de o libertate de a adera sau nu, văzând, simţind, experimentând, că aici ***în Biserica lui Hristos se află adevărul revelaţional, integral, cel prin care ne salvăm, cel prin care sperăm şi ne rugăm să fim mântuiţi.***

Stăruirea şi învăţătura apostolilor, în legătura frăţească, în frângerea pâinii şi în rugăciuni, formează conţinutul istoriei, în ce are ea mai profund creştin.

Intensitatea credinţei primilor creştini, fervoarea, altruismul, trăirea adevărurilor evanghelice — transformau structura economic-socială în care se aflau, au creat aspecte de revoluţionare spirituală.

Între oameni pot exista distanţe cu mult mai mari decât între cele mai depărtate astre. Diferenţierile, specificul îi situează la diferite niveluri de dezvoltare istorică, dar ei se pot uni, în comuniunea în Hristos, practic realizabilă.

Duhul Sfânt îşi revarsă darurile peste persoanele, care aderă la adevărurile evanghelice şi trăiesc în comunitatea Bisericii, nealterate de veacuri, milenii,

mai strălucitoare din ce în ce, veacurile nefiind decât clipe pe traiectoria reală a istoriei, al cărei centru e Iisus Hristos.

(Publicată în rev. Glasul Bisericii, nr. 4-5/1957, pag. 233-235)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Părintele Coman: "Cine crede că trebuie să facă biserici mari pentru a-L face vizibil pe Dumnezeu se amăgeşte!"

„Iar noi n-am primit duhul lumii, ci Duhul cel de la Dumnezeu, ca să cunoaştem cele dăruite nouă de Dumnezeu; Pe care le şi grăim, dar nu în cuvinte învăţate din înţelepciunea omenească, ci în cuvinte învăţate de la Duhul Sfânt, lămurind lucruri duhovniceşti oamenilor duhovniceşti" (I Cor. 2,12-13).

"Mă tem că vorbim prea uşuratic, prea scolastic despre lucruri atât de însemnate! Cum să atragem atenţia oamenilor asupra acestor realităţi, de fapt, cutremurătoare?! Cum să le trezim interesul spre această „ofertă" incalculabilă, care este şansa vieţii adevărate, depline, veşnice! Şi aceasta nu după moarte, ci acum…"

"Nu te mai fereşti de rău, de necurăţenie, de fărădelege pentru a fi bun, ca să împlineşti legea sau convenţia morală, ci ca să te păstrezi curat pentru a primi şi a nu alunga Duhul lui Dumnezeu. De la Hristos şi de la Pogorârea Duhului Sfânt nu mai avem o morală a legii, cum spune Sfântul Pavel, ci o morală a harului. Este o schimbare radicală. Morala legii îl închidea pe om în sine, îi cultiva egosimul, orgoliul, mândria, părerea de sine sau ipocrizia. Morala harului îl motivează pe om sănătos, îl deschide spre Dumnezeu şi spre semeni şi-i cultivă smerenia".

"**R. Rădulescu:** Pogorârea Duhului Sfânt, moment de început al Bisericii. Acest fapt îl cunoaştem şi cred că îl cunoaşte orice credincios familiarizat cu viaţa bisericească. Mântuitorul Hristos, părinte Constantin Coman, anunţase trimiterea Duhului Sfânt. Le spusese ucenicilor, vorbise despre aceasta. Evanghelia care se ascultă astăzi în biserici, se referă la momentul acesta

oarecum indirect. Mântuitorul Hristos spune că cel ce se încrede în El, din inima lui vor curge râuri de apă vie. Este desigur o metaforă şi v-aş ruga să explicaţi ***ce vrea Hristos să spună, ce se întâmplă, de fapt, cu cel care se încrede în El, ce poate izvorî din acela?***

Pr. Coman: Este numai într-un fel o metaforă, pentru că „apa vie”, de exemplu, nu este o metaforă.

Sfântul Evanghelist Ioan vorbeşte foarte mult în Evanghelia sa despre o alternativă cerească la hrana pământească. ***Alternativă la hrana pământească materială (pâinea, apa, vinul etc.) este hrană duhovnicească, nematerială, care „coboară din cer” (pâinea cea cerească, apa cea vie, cuvântul lui Dumnezeu).*** Aceasta nu este o metaforă. Realitatea duhovnicească, nematerială nu este mai puţin „reală” decât realitatea materială. Realitatea duhovnicească este mai consistentă decât realitatea materială. Duhul este mai consistent decât materia. De fapt Duhul este cel care dă consistenţă materiei, care încheagă materia. Duhul umple totul, materia nu umple totul. ***Dumnezeu este Duh*** (Ioan 4,24) şi omul este chemat să fie duh.

Ce păcat că lumea de astăzi – uneori chiar şi cea bisericească şi teologică – dă atât de puţină atenţie duhului şi componentei duhovniceşti a realităţii şi se lasă copleşită de realitatea materială, exterioară! De aici şi obsesia eficienţei exterioare, materiale, a cantităţii! Este drept că noi străbatem o epocă profund materialistă şi raţionalistă, care dă puţină importanţă realităţii nemateriale, pe care o numim duhovnicească.

Mare parte dintre semenii noştri par a se amăgi cu convingerea că realitatea se limitează la ceea ce percep cu simţurile şi cuprind dânşii cu mintea! Măcar de-ar fi mintea liberă de preconcepţii şi de îndoctrinări ideologice! Este cu atât mai grav, când amăgirea aceasta se întâmplă cu cei chemaţi să propovăduiască Evanghelia lui Hristos!!!

În viaţa Bisericii este prezentă materia în toate, dar aceasta este folosită în aşa fel şi la dimensiuni bine gândite, încât să facă mai mult decât evidentă prezenţa lumii duhovniceşti.

La Sfânta Împărtăşanie, Hristos întreg se oferă într-o fărâmitură de pâine şi într-o picătură de vin. Dintr-o sticlă de Agheasmă Mare consumăm un an de zile! Bucăţica de anafură pe care o primesc credincioşii în fiecare duminică la Liturghie este puţin mai mare decât o firimitură! Întâmplător, oare?! Nu! Deloc întâmplător! ***Pedagogia dumnezeiască a luminat pe cei ce au rânduit aceste lucruri să le facă aşa pentru a pune în evidenţă conţinutul în duh al***

acestora. Preţiozitatea este în duh, nu în materie! Materia trebuie subţiată cât de mult posibil, tocmai pentru a fi străveziu duhul.

Cine crede că trebuie să facă biserici mari, pentru a-L face vizibil pe Dumnezeu, se amăgeşte! Cine crede că mare înseamnă înalt fizic sau voluminos, acela n-a înţeles nimic din Evanghelia lui Hristos sau este victima unor cumplite amăgiri şi complexe omeneşti. Paradoxal, credincioşii noştri simpli şi needucaţi înţeleg mai bine aceste lucruri, altfel ne-ar cere să le dăm anafura măcar cât un sfert de pâine, să înţeleagă ceva din ea! Noi chemăm lumea la transfigurare, la umplere de duh, la induhovnicire, noi propovăduim preschimbarea acestui chip material al lumii în chip duhovnicesc şi, în acelaşi timp, ne întrecem în construcţii materiale. Este evident o contra-mărturie… Un punct de vedere! Iertaţi-mi digresiunea.

Să revenim la discuţia noastră. ***Ce se întâmplă cu cel ce crede în Hristos?! Ce înseamnă cuvintele „vor curge din inima lui râuri de apă vie“?!***

Ne spune Sfântul Evanghelist Ioan în continuare: ***„Cel ce crede în Mine, precum a zis Scriptura: râuri de apă vie vor curge din pântecele lui. Iar aceasta a zis-o despre Duhul pe Care aveau să-L primească acei ce cred în El. Căci încă nu era (dat) Duhul, pentru că Iisus încă nu fusese preaslăvit!”*** (Ioan 7, 38-39).

Despre apa cea vie Mântuitorul vorbeşte şi în episodul cu femeia samarineană, exact în aceeaşi termeni: ***„Dar cel ce va bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va mai înseta în veac, căci apa pe care i-o voi da Eu se va face în el izvor de apă curgătoare spre viaţa veşnică!”*** (Ioan 4,14).

Şi aici se referă la Duhul Sfânt pe care-L va trimite lumii de la Tatăl.

Apa cea vie, aşadar, este Duhul pe care aveau să-L primească cei ce cred, după preaslăvirea lui Hristos. Lucrurile ca atare sunt foarte clare. Nu este suficient de clară înţelegerea noastră raportată la aceste evenimente. Fie că nu ne străduim să ne apropiem de ele, fie că ni se par îndepărtate sau poate imposibile, şi ne liniştim conştiinţa şi mintea, păstrându-ne departe de astfel de realităţi! Ceea ce spune Mântuitorul Hristos aici este întemeiat pe discursul Sfintelor Scripturi, în ansamblul lor: ***omul a fost făcut să trăiască, nu autonom şi izolat, ci în comuniune, spunem noi, împreună cu Dumnezeu.*** Nu numai într-o legătură morală, de prietenie, de vizite sau de contacte de la distanţă, ci într-o legătură consistentă, adică în unire cu Dumnezeu. ***Din această legătură sau prin această legătură omul primeşte viaţa dumnezeiască, nestricăcioasă, viaţa prin excelenţă, viaţa veşnică.***

Unirea omului cu Dumnezeu se realizează mai întâi în persoana Dumnezeu-Omului Hristos, iar prin pogorârea Duhului Sfânt, se realizează în toţi cei care, crezând, primesc prin botez Duhul lui Dumnezeu. Întruparea Fiului lui Dumnezeu are acest obiectiv întemeietor, de a da lumii şansa vieţii dumnezeieşti, a vieţii veşnice.

Acelaşi Sfânt Evanghelist Ioan spune: ***„Căci Dumnezeu aşa a iubit lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viaţa veşnică."*** (Ioan 3,16). Despre această viaţă vorbeşte Mântuitorul Hristos deseori: ***„Eu am venit ca [lumea] viaţă să aibă şi din belşug să aibă"*** (Ioan 10,10).

Nu a venit Hristos ca lumea să fie pur şi simplu mai bună, ci a venit să îndumnezeiască lumea, adică să-i dezlege izvorul apei celei vii. Istoria lumii se împarte în două. Este o istorie până la Hristos şi o istorie după Hristos. Este o lume până la Hristos şi o altă lume după Hristos. ***Punctul culminant este Pogorârea Duhului Sfânt sau Cincizecimea, prăznuită astăzi. Pogorârea Duhului Sfânt încununează iconomia dumnezeiască lucrată prin Fiul.***

Mă tem că vorbim prea uşuratic, prea scolastic despre lucruri atât de însemnate! Cum să atragem atenţia oamenilor asupra acestor realităţi, de fapt, cutremurătoare?! Cum să le trezim interesul spre această „ofertă" incalculabilă, care este şansa vieţii adevărate, depline, veşnice! Şi aceasta nu după moarte, ci acum.

„Oferta" vieţii prin excelenţă este făcută pentru aici şi pentru acum, ca alternativă la viaţa stricăcioasă, trecătoare, nedeplină. Din păcate – şi din vina teologiei noastre – s-a încetăţenit credinţa că viaţa veşnică este viaţa de după moarte. Nu, este viaţă care biruie moartea, întrucât biruie stricăciunea şi păcatul, amăgirea şi falsitatea, eşecul existenţial, deşertăciunea, goliciunea fiinţială, deprimarea, nihilismul! Este viaţa care umple de sens, bucură adânc, deschide orizonturi existenţiale, aduce satisfacţia adevăratei împliniri.

Viaţa aceasta este rezultatul hrănirii cu hrană duhovnicească (adică nematerială, având consistenţa duhului), care vine din cer.

- ***Cei care merg la biserică râvnesc la această hrană şi o primesc, chiar dacă, de multe ori, nu au deplină conştientizare a ei.***
- ***Cei care merg la biserică se hrănesc cu cuvântul lui Dumnezeu, cu mângâierea chipului lui Dumnezeu şi al sfinţilor, cu binecuvântarea lui Dumnezeu, cu puterea semnului Crucii, cu sfinţenia lui Dumnezeu, împărtăşită prin apă sfinţită sau anafură cu harul lui Dumnezeu.***

- ***Se hrănesc, de asemenea, cu hrana cerească prin excelenţă, lăsată moştenire omenirii de Hristos, şi anume Trupul şi Sângele Domnului, prin pâinea euharistică şi vinul euharistic.***

Cei care cred că Hristos este Fiul lui Dumnezeu întrupat, cei care cred cuvintelor şi puterii Lui, cred şi urmează chemării şi făgăduinţei Lui, care spune cu o claritate indiscutabilă şi provocatoare: ***„Adevărat, adevărat zic vouă: Cel ce crede în Mine are viaţa veşnică. Eu sunt pâinea vieţii. Părinţii voştri au mâncat mană în pustie şi au murit. Pâinea care se coboară din cer este aceea din care, dacă mănâncă cineva, nu moare. Eu sunt pâinea cea vie, care S-a pogorât din cer. Cine mănâncă din pâinea aceasta viu va fi în veci. Iar pâinea pe care Eu o voi da pentru viaţa lumii este Trupul Meu. Deci iudeii se certau între ei, zicând: Cum poate Acesta să ne dea Trupul Lui să-L mâncăm? Şi le-a zis Iisus: Adevărat, adevărat zic vouă, dacă nu veţi mânca Trupul Fiului Omului şi nu veţi bea Sângele Lui, nu veţi avea viaţa în voi. Cel ce mănâncă Trupul Meu şi bea Sângele Meu are viaţa veşnică, şi Eu îl voi învia în ziua cea de apoi. Trupul este adevărata mâncare şi Sângele Meu, adevărata băutură. Cel ce mănâncă Trupul Meu şi bea Sângele Meu rămâne întru Mine şi Eu întru el.”*** (Ioan 6,47-56).

Cincizecimea este un eveniment istoric, care deschide, la modul foarte concret, lumea aceasta şi pe om relaţiei nemijlocite cu Dumnezeu şi cu împărăţia lui Dumnezeu. De fapt, evenimentul Cincizecimii, aşa cum este relatat de Sfântul Evanghelist Luca în cartea Faptele Apostolilor (cap. 2), ne arată foarte clar ce înseamnă pogorârea Duhului Sfânt. Aşadar, nu este o vorbire metaforică, nu este o figură de stil.

R. Rădulescu: Venire de sus în jos.

Pr. Coman: Venire din sus, pentru că sus-ul trimite la Dumnezeu, dar nu neapărat ca poziţie fizică şi geografică. Aşa ne reprezentăm noi lumea lui Dumnezeu, ca fiind sus. Sus-ul, de obicei, pentru noi este pozitivul, este înaltul, este dincolo de noi. Lumea lui Dumnezeu, dacă vreţi, este dincolo de sus, dincolo de lumea noastră. Şi atunci, ceea ce vine de la Dumnezeu, adică Duhul Sfânt, vine de sus şi se revărsa peste oameni. Ce rezultă de aici? Rezultă oameni plini de Duh Sfânt. Oamenii se umplu de Duh Sfânt, acesta este cuvântul folosit de Sfântul Evanghelist Luca pentru a exprima împărtăşirea Duhului Sfânt oamenilor.

Duhul se revărsa peste oameni şi oamenii se umplu de Duh Sfânt. Duhul, realitatea nematerială, duhovnicească, necreată, se revărsa asupra făpturii create. ***Împărtăşirea de Duhul lui Dumnezeu este în egală măsură împărtăşire de***

iubirea lui Dumnezeu, iubirea deplină, absolută, după care aspiră orice om şi pe care nu o întâlneşte în limitele lumii create.

Sfântul Apostol Pavel spune frumos acest lucru: ***„...iubirea lui Dumnezeu s-a vărsat în inimile noastre, prin Duhul Sfânt, Cel dăruit nouă.“*** (Rom. 5,5).

Împărtăşirea de Duhul lui Dumnezeu devine obiectivul principal, al existenţei, pentru că aceasta este calea de a participa la viaţa duhovnicească, nematerială, necreată.

Nu te mai fereşti de rău, de necurăţenie, de fărădelege pentru a fi bun, ca să împlineşti legea sau convenţia morală, ci ca să te păstrezi curat pentru a primi şi a nu alunga Duhul lui Dumnezeu. De la Hristos şi de la Pogorârea Duhului Sfânt nu mai avem o morală a legii, cum spune Sfântul Pavel, ci o morală a harului. Este o schimbare radicală. Morala legii îl închidea pe om în sine, îi cultiva egosimul, orgoliul, mândria, părerea de sine sau ipocrizia. ***Morala harului îl motivează pe om sănătos, îl deschide spre Dumnezeu şi spre semeni şi-i cultivă smerenia.*** Spuneam în alt dialog al nostru că noi botezăm copii de prunci, pentru că nu opun nici o rezistenţă harului dumnezeiesc. Mai adaug acum: şi pentru că sunt curaţi, nu au în ei umbră de răutate şi întinăciune, fiind astfel sălaş potrivit Duhului.

Prăznuind Pogorârea Duhului Sfânt, dăm mărturie astăzi şi despre Biserică, realitatea care se naşte odată cu pogorârea Sfântului Duh. Biserica este chipul nou al lumii, chipul induhovnicit sau îndumnezeit al lumii. ***Ce este Biserica, de fapt?*** Luăm act de ea tot în cartea Faptele Apostolilor a Sfântului Evanghelist Luca. Biserica sunt cei care au primit Duh Sfânt. Un popor nou. O lume nouă. ***Biserica este adunarea oamenilor care au primit Duhul lui Dumnezeu.*** Este relevantă relatarea Sfântului Luca privitoare la formarea primei comunităţi creştine, care s-a adăugat nucleului iniţial al celor plini de Duh Sfânt, format din Apostoli. După evenimentul Pogorârii Duhului Sfânt peste Apostoli, Sfântul Apostol Petru vorbeşte mulţimii atrase de cele întâmplate, spunându-le pe scurt istoria lui Hristos şi mărturisind în final învierea Lui după ce fusese răstignit de către iudei. Iată continuarea relatării:

„Ei auzind acestea, au fost pătrunşi la inimă şi au zis către Petru şi ceilalţi apostoli: Bărbaţi fraţi, ce să facem? Iar Petru a zis către ei: Pocăiţi-vă şi să se boteze fiecare dintre voi, în Numele lui Iisus Hristos, spre iertarea păcatelor voastre, şi veţi primi darul Duhului Sfânt. Căci vouă este dată făgăduinţa şi copiilor voştri şi tuturor celor de departe, pe oricâţi îi va chema Domnul Dumnezeul nostru… Deci cei ce au primit cuvântul Lui s-au botezat şi în ziua aceea s-au adăugat ca la trei mii de suflete. Şi stăruiau în învăţătura Apostolilor şi în împărtăşire, în frângerea pâinii şi în rugăciuni. Şi tot sufletul

era cuprins de teamă, căci multe minuni şi semne se făceau în Ierusalim prin Apostoli, şi mare frică îi stăpânea pe toţi. Iar toţi cei ce credeau erau laolaltă şi aveau toate de obşte. Şi îşi vindeau bunurile şi averile şi le împărţeau tuturor, după cum avea nevoie fiecare. Şi în fiecare zi, stăruiau într-un cuget în templu şi, frângând pâinea în casă, luau împreună hrana intru bucurie şi intru curăţia inimii. Lăudând pe Dumnezeu şi având har la tot poporul. Iar Domnul adauga zilnic Bisericii pe cei ce se mântuiau" (Fapte 2,37-47).

Noi, cei care alcătuim Biserica lui Hristos astăzi, ne adăugăm acelora şi celor care s-au adăugat peste veacuri, mărturisind credinţa în Hristos şi primind harul Duhului Sfânt prin botez.

Biserica are la bază pe omul plin de Duhul Sfânt. Lucrul acesta ţine de antropologia creştină fundamentală, şi creştinismul îl propune lumii ca pe un adevăr esenţial. Omul nu este o existenţă suficientă sieşi, nu este chemat numai la o existenţă în limitele lumii create, ci este chemat la o existenţă care depăşeşte aceste limite înspre lumea lui Dumnezeu. La o existenţă unde nu sunt limite nici de timp, nici de spaţiu, nici de stricăciune, şi prin urmare, nici de moarte. ***Aceasta este chintesenţa predicii Bisericii noastre. Dacă noi vorbim despre Evanghelie, care înseamnă vestea bună prin excelenţă, aceasta este veste bună: prin Hristos Mântuitorul şi prin Pogorârea Duhului Sfânt, omenirea, şi omul în special, este chemată şi aşezată în posibilitatea de a depăşi moartea, ca limita implacabilă a existenţei, pentru că aceasta ţine de firea lumii create.***

R Rădulescu: Părinte profesor, vorbiţi despre realitatea pe care o întemeiază Pogorârea Duhului Sfânt, o realitate care ne cuprinde pe noi, cei care ne încredem în Hristos. Am putea spune că Mântuitorul Hristos vorbeşte despre o identitate a celor cuprinşi în această realitate: „Din ei vor curge râuri de apă vie!" Aşadar, Biserica nu este un fel de asociaţie a unor membri care aderă, să spunem, la un statut. Nu este un club al unora care-şi propun un scop comun. Este altceva. Este ceva în care lucrează cineva mai discret, mai evident. ***Cum să înţelegem această realitate din care, conştient sau inconştient, facem parte şi noi toţi?***

Pr. Coman: Ridicaţi o problemă importantă la care, în parte, am răspuns deja. Biserica nu este o asociere de persoane, indiferent care ar fi scopul acestei asocieri. Biserica este o realitate care ţine de o nouă categorie antropologică, pe care am putea-o numi „om duhovnicesc" (în sensul biblic „om plin de duh") sau „fiinţă eclesială".

Este vorba, dacă-mi îngăduiţi, despre o specie nouă sau mai bine zis despre o nouă treaptă de existenţă la care sunt chemaţi oamenii. Sfântul Apostol Pavel

vorbeşte despre „făptura cea nouă” (2 Cor. 5,17;1 Gal. 6,152) sau despre „omul cel nou” (Efes. 2,15; 4,24), punctând diferenţa dintre acesta şi omul cel vechi.

Este vorba despre o înnoire a creaţiei, a lumii. Biserica este suma celor ce au primit Duh Sfânt şi este o realitate deschisă. Lumea toată este destinată îmbisericirii sau induhovnicirii, umplerii de Duh. Îmi puteţi replica faptul că nu prea se vede în creştini făptura cea nouă. Este adevărat! Există o mare varietate de intensitate şi mai mare varietate de conştientizare a stării de făptură nouă, plină de duh. ***Induhovnicirea este o stare dinamică pentru că depinde de comunicarea continuă între om, ca subiect viu şi liber, de o parte, şi Duhul lui Dumnezeu, de asemenea subiect viu, personal şi liber, de cealaltă.*** Există diferite grade de cădere de la starea de făptură nouă, plină de Duh Sfânt, după cum există un proces continuu de recuperare.

Problema nu este existenţa sau inexistenţa realităţii respective, ci percepţia sau receptarea ei conştientă. Marea problemă este absenţa simţului cu care am putea percepe această realitate. Chiar şi cei care sunt în această postură, creştini care prin botezul în numele Sfintei Treimi, au primit Duhul lui Dumnezeu, au devenit Biserică ei înşişi, chiar şi aceia – noi adică – nu au suficient de dezvoltat, uneori chiar deloc treaz, simţul prin care ar putea percepe prezenţa în ei a Duhului lui Dumnezeu sau a Harului dumnezeiesc. ***Există un simţ prin care am putea sesiza, fie şi la nivelul unei intuiţii, lumea lui Dumnezeu, prezenţa lui Dumnezeu, Împărăţia lui Dumnezeu şi cele dumnezeieşti.***

Şansa noastră este că, dintotdeauna, din vremea Apostolilor şi până în zilele noastre, sunt printre noi creştini care reuşesc să-şi dezvolte acest simţ şi să aibă un simţ duhovnicesc, cum spun Părinţii, o vedere duhovnicească, un ochi lăuntric şi o simţire duhovnicească. Ei vorbesc despre o întreagă anatomie şi fiziologie duhovnicească, corespunzând simţurilor fizice, prin care pătrund în lumea dumnezeiască, pe care nu o caută în afară, ci înlăuntru, unde o avem toţi prin botez. Ei ne spun că-L găsesc acolo pe Dumnezeu. Ne spun ce înseamnă să aibă cineva această trezvie, ce schimbare radicală se produce când descoperă cineva Duhul lui Dumnezeu, pe Dumnezeu înlăuntrul său, la nivelul simţirii.

Din mărturia experienţei lor luăm temei credinţei noastre. Primii sunt Apostolii. Sfântul Apostol Petru are conştiinţa umplerii sale de Duhul lui Dumnezeu atunci când explica mulţimii ce s-a întâmplat cu Apostolii, la fel Sfântul Arhidiacon Ștefan, Iacob fratele Domnului, la fel Sfântul Apostol Pavel.

Aceasta mărturiseşte conştiinţa prezenţei şi lucrării Duhului lui Dumnezeu în sine: ***„Iar noi n-am primit duhul lumii, ci Duhul cel de la Dumnezeu, ca să cunoaştem cele dăruite nouă de Dumnezeu; Pe care le şi grăim, dar nu în***

cuvinte învăţate din înţelepciunea omenească, ci în cuvinte învăţate de la Duhul Sfânt, lămurind lucruri duhovniceşti oamenilor duhovniceşti“ (I Cor. 2,12-13).

Desigur, prin iconomie dumnezeiască, lucrurile erau atunci mai vizibile, mai pregnante, ca să dea imboldul de început unei realităţi cu totul noi, cum era Biserica.

Şi în timpul nostru avem sihaştri, călugări, dar şi mireni, care vorbesc despre percepţia Duhului lui Dumnezeu. ***De ce noi nu sesizăm această prezenţă dumnezeiască? Pentru că încercăm să-L găsim pe Dumnezeu sau Duhul lui Dumnezeu în limitele realităţii lumii noastre. Încercăm să-L descoperim sau să-L citim cu simţurile noastre fizice sau cu mintea noastră limitată.*** Nu ne deschidem spre altceva, spre dincolo de noi, de lumea perceptibilă nouă prin fire. Ca să ne deschidem spre altceva trebuie să pornim de la conştiinţa limitelor simţurilor noastre fizice. Pentru că lumea pe care ne-o descoperă aceste simţuri şi mintea care prelucrează informaţiile acestor simţuri nu epuizează realitatea nici pe departe. Şi ştiinţa demonstrează aceste lucruri. Nu sunt foarte pus la punct eu, dar cine doreşte poate să citească.

Ştiinţa cea mai avansată demonstrează că lumea este departe de a se epuiza în ceea ce putem noi accesa cu simţurile noastre şi chiar cu prelungirea ştiinţifică a simţurilor noastre, adică cu instrumentele care ne permit vederea materiei până în cele mai mici particule. ***Trebuie să descoperim simţul sau instrumentul care ne face capabili să percepem prezenţa şi lucrarea lui Dumnezeu.*** Dacă nu prezenţa şi lucrarea lui Dumnezeu, cel puţin roadele sau consecinţele prezenţei şi lucrării lui Dumnezeu.

Ne spune Sfântul Apostol Pavel că sunt câteva roade foarte evidente ale prezenţei şi lucrării lui Dumnezeu şi anume: pacea, liniştea, iubirea, înfrânarea, răbdarea, blândeţea, etc. Acolo unde lipsesc aceste roade, nu există Duhul lui Dumnezeu.

Ne mai spune acelaşi Apostol Pavel, că lucrul esenţial este credinţa în Hristos. Pentru oameni, de obicei, credinţa înseamnă adeziunea la un crez. Nu este vorba despre adeziunea la un crez sau la ideologia cuiva, ci este vorba despre încrederea într-o persoană. Eu mă încred în dumneavoastră. Altfel nu aş fi acceptat să purtăm acest dialog. La fel şi dumneavoastră. Fiecare dintre noi a făcut experienţa acestei mişcări de încredere, cel puţin în relaţia cu părinţii când era mic. Când creşte mare copilul înţelege că părinţii mai au şi slăbiciuni, dar când este mic se încrede fără nici o ezitare în ei.

Credinţa înseamnă să te încrezi în Hristos, să-L crezi pe Hristos Iisus. Eu mi-am găsit liniştea în problema credinţei, în problema teologică şi în problema religioasă când am descoperit această extraordinară mişcare. ***A crede în Dumnezeu începe de la a-L crede pe Hristos, a te încrede în personajul extraordinar Hristos, al Cărui discurs îl avem în Sfintele Evanghelii şi în continuare în istorie, în experienţa multora dintre creştini. Această mişcare de încredere este totul.***

A te încrede în cineva este mai important decât a face multe lucruri pe pământul acesta. De aceea credinţa este esenţială. ***Şi iată, prin încredere, omul poate dobândi darul Duhului Sfânt şi poate el însuşi deveni un pol iradiant al celor dumnezeieşti: „Vor curge râuri de apă vie!". Vor iradia din el blândeţea, iertarea, răbdarea, pacea, bucuria, dragostea. Se simte lucrul acesta.***

De ce ne simţim în linişte şi în pace, atunci când intrăm într-o mănăstire? Pentru că acolo este Duhul lui Dumnezeu dătător de pace. De ce ne simţim în pace când suntem în faţa unui duhovnic, a unui sihastru? Pentru că iradiază din el pacea lui Dumnezeu".

(din: Pr. Constantin Coman, "Dreptatea lui Dumnezeu şi dreptatea oamenilor", Editura Bizantină, Bucureşti, 2010)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Cum şi de ce pierdem foarte uşor harul după ce mergem la Biserică şi chiar după împărtăşire? Duhul lumesc al deşertăciunii şi fântânile sparte care nu pot ţine apa Duhului Sfânt (I)

Fântâni sparte

[…] De la o vreme am observat că starea bună pe care o aveam în biserică după slujba de duminică dispărea în câteva ore. Dispărea însă şi în cinci sau zece minute sau aproape imediat ce ieşeam din biserică. Toată puterea care părea că îmi umplea sufletul în biserică sau după ce citeam acasă un acatist se risipea. Iarăşi lumea mă atrăgea, iarăşi părea că voinţa mea devine moale şi incapabilă să se opună şuvoiului lumii care mă târa în iureşul său. Nu era nevoie decât să deschid televizorul pentru ca starea de linişte duhovnicească să dispară. Sau să mă întâlnesc cu un cunoscut şi să am o discuţie sau să trec pe lângă un loc unde răsună muzica lumească sau să aud o glumă sau altceva vătămător. Sau pur şi simplu să mă duc la servici[u] şi să interacţionez cu colegii sau cu rudele şi mă umpleam din nou cu altceva decât îmi umpluse sufletul în vremea rugăciunii sau în biserică. Am aflat despre har şi m-am întrebat dacă-l primesc şi eu în biserică. Am aflat din diferite cărţi cum lucrează harul în Biserică, cum credincioşii îl primesc, prin Tainele Bisericii şi am fost convins că aşa este, căci în parte, simţeam şi eu. Însă, foarte important mi s-a părut nu cum îl primim, ci cum îl pierdem.

Un mirean poate pierde harul în mii şi mii de feluri, am aflat. De aceea cred că foarte rari sunt creştinii ortodocşi care ajung acasă fără să fi pierdut harul primit după Sfânta Liturghie de duminică. Dacă au televizor la câteva secunde sau

minute după deschiderea acestuia harul este alungat. Sau la răsfoirea ziarelor sau accesarea internetului sau în multe alte situaţii. Liniştea sufletească care dădea mărturie de prezenţa harului este înlocuită de tulburare. Pofta de afaceri, combinaţii, dorinţa de a vedea lucruri lumeşti atrag creştinul din nou în şuvoiul din care pentru o clipă ieşise în timpul rugăciunii.

Am încercat pe cât posibil să simt când anume harul primit mă părăseşte. Repet, că mi s-a părut foarte, foarte important cum se pierde harul primit prin Sfintele Taine şi slujbe ale Bisericii. Altfel, creştinul, deşi, ortodox, nu poate spori deloc, chiar dacă merge regulat la Biserică şi participă la viaţa ei, tot la fel de regulat pierde harul primit spre a lui osândă. Mai important decât cum primim harul, este cum îl pierdem, ca să putem să nu-l risipim, să-l ajutăm să crească şi să rodească în sufletul nostru. Altfel, vom fi mereu într-o stare imatură, fără rod, nu vom cunoaşte Ortodoxia sau chiar ne vom lupta împotriva ei.

Să luăm aminte la următoarea pildă: să presupunem că mergem la cineva care ne dă un ban, dar având buzunarul rupt, acesta cade şi ajungând acasă vedem că nu mai avem nimic. Şi iarăşi alergăm să luăm un ban, iar omul acela bun, plin de bunăvoinţă ne dă iarăşi un ban, pe care îl pierdem în acelaşi fel. Şi după mulţi ani oare ne va fi de vreun folos că ne-au trecut prin mână atâţia şi atâţia bani, dacă noi suntem fără nimic?! Oare nu se vor ridica unii care să defaime însuşi pe cei care i-a dat banii, zicând că este un amăgitor, sau se va ridica chiar asupra lui să-l lovească sau să-l omoare zicând că acela l-a făcut să-şi piardă vremea în zadar? Banul însă a fost real, l-ai ţinut pentru o clipă în mâinile tale şi ai văzut că este bun. Dar acum nu-l mai ai. Se cuvine ca după ce ai păţit şi tu ca şi mine, asta de nenumărate ori să cercetăm dacă este vreo cale ca banul să nu se mai piardă, ca harul primit în suflet să nu se piardă, ci să crească şi să dea rod. Altfel starea de continuă risipire a harului ne poate duce la o stare de nedumerire, necredinţă sau de revoltă împotriva lui Dumnezeu. Această stare o vedem tot mai des în jurul nostru: Biserica şi Tainele par să-şi fi pierdut puterea. Dar cu toate acestea harul este acelaşi numai că noi nu mai ştim cum să-l păstrăm.

Unii au văzut o soluţie administrarea mai deasă a Tainelor, fără altă cercetare, dar aceasta este tot una cu a cere mai mulţi bani fără ca să astupi gaura din buzunar [Botezul şi celelalte Taine nu lucrează, atâta vreme cât omul stăruie în viaţa păcătoasă: Sfântul Grigorie Palama, Operă Completă 1, Editura Patristică, 2005, pag.49].

Sfântul Ioan Gură de aur spune: cei care s-au învrednicit de botez şi s-au bucurat de tainele duhovniceşti, nu vor fi folosiţi cu nimic dacă nu vor da dovadă de o viaţă vrednică de harul primit [Sfântul Ioan Gură de Aur, Tâlcuiri la epistola întâi către Corinteni, Editura Sofia şi Editura Cartea Ortodoxă, 2005,

pag.238]. Oricât de mult ai primi şi ai pune în buzunarul tău găurit, se va pierde dacă nu vei lua aminte la găurile prin care cad banii. Aceasta este lucrarea fecioarelor nebune, care nu aveau în candelele lor harul Duhului Sfânt, după cum tâlcuieşte Sfântul Serafim de Sarov: "Eu, sărmanul, gândesc că lor, anume harul Sfântului Duh le-a lipsit. Săvârşind fapte bune, aceste fecioare au socotit în cugetarea lor duhovnicească, că în aceasta şi constă lucrarea creştină ca să facă numai fapte bune. Au făcut, adică fapta cea bună, dar dacă prin aceasta au dobândit harul Duhului Sfânt, la aceasta nici nu s-au gândit. Despre astfel de vieţuiri, bizuindu-se numai pe săvârşirea faptelor bune, fără o cercetare amănunţită, dacă agonisesc ele oare şi în ce măsură anume agonisesc harul Duhului Sfânt este scris în Scriptură: Unele căi par drepte în ochii omului, dar sfârşitul lor duce în fundul iadului" [Sfântul Serafim de Sarov, Viaţa învăţăturile şi profeţiile Sfântului Serafim de Sarov, Schitul Sfântul Serafim de Sarov, 1999, pag. 162].

Fecioarele nebune nu sunt doar în pilda Mântuitorului, ci sunt reale şi în număr mare în Biserica Ortodoxă. Ceva asemănător spune Proorocul Ieremia: "Două rele a făcut poporul meu: pe Mine izvorul apei celei vii M-au părăsit, şi şi-au săpat fântâni sparte, care nu pot ţine apa" (Ier. 2,13)

Studiind scrierile Sfinţilor lucrurile începeau încet încet să se lămurească.

Iată ce spune Sfântul Ioan Gură de Aur: "este cu putinţă să cazi după două zile şi să pierzi numele de nou luminat (nou botezat) şi harul" [Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilii la săracul Lazăr, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al BOR, 2005, pag.310]. "Acum de multe ori chiar cel mai înalt har al Sfântului Duh zboară de la cei ce păcătuiesc mult" [Sfântul Ioan Gură de Aur, Tâlcuiri la epistola întâi către Corinteni, Editura Sofia şi Editura Cartea Ortodoxă, 2005, pag.448].

Iar Sfântul Ioan de Kronstadt spune: În inimile celor ce nu se roagă creşte neghina tuturor răutăţilor, care înăbuşă puţinul bine care a mai rămas de la harul Botezului, Mirungerii şi apoi al Pocăinţei şi Împărtăşaniei [Sfântul Ioan de Kronstadt, Viaţa mea în Hristos, Editura Sofia, 2005, pag 120].

Şi în altă parte tot Sfântul Ioan de Kronstadt adăugă: "Să nu ne legăm de cele pământeşti, să ne ferim de poftele cele necurate ale trupului. Altminteri, nepreţuita comoară a Duhului Sfânt se va lua de la noi într-o clipă. Îndată ne vor dispărea din inimă pacea şi bucuria, acea neobişnuită, îngerească stare de uşurare a inimii, cea care vine din libertatea inimii şi a minţii. Vor dispărea şi acele râuri de apă vie care curgeau până nu demult, stropindu-ne din belşug ţarina sufletului" [Idem, pag.70].

În starea mea de mirean amestecat în nenumărate probleme cu firma, nevasta, copil, servici[u], m-am gândit că harul nu poate fi decât rar şi foarte slab în inima mea, căci trebuia să recunosc că slujeam mai mult lui mamona, aveam mintea plină de planuri şi proiecte pentru a face bani, iar Evanghelia spune clar: "Nu puteţi sluji Lui Dumnezeu şi lui mamona" (Matei 6, 24).

În inima mea, adeseori, părea că este "altceva", care părea că-mi dă viaţă, mă animă, mă distrează, mă face să bat din palme de fericire. La fel ca şi harul, acest "ceva" îl simţeam uneori cu putere în inima mea, iar alteori părea că dispare. Inima mea înseta, însă, cu putere după acest "altceva" sau mai degrabă era aţâţată să înseteze după acest "altceva" şi mi se părea că este mare lucru să ai inima plină de acest "altceva" şi ceilalţi oameni păreau că şi ei aleargă la fel ca şi mine după acest "altceva". Am observat că inima mi se umplea de acest "altceva" când stăteam la o terasă vorbind, când echipa favorită câştiga, când mă distram cu familia, când auzeam glume, când mă uitam la televizor sau când ascultam muzică. De asemenea, inima se umplea de acest "altceva" când eram lăudat sau când visam cu ochii deschişi şi în multe alte cazuri.

Am observat, apoi, că harul de la biserică dispare atunci când inima se umplea de acest "altceva". Am fost uimit, dar prin purtarea de grijă a lui Dumnezeu, am găsit cărţile prin care am aflat aceste lucruri din scrierile sfinţilor. În special, cartea "Despre înşelare" a Sfântului Ignatie Briancianinov mi-a fost de mare folos, dar apoi şi alte şi alte cărţi ale Sfinţilor Părinţi.

Totuşi mai greu îmi era să observ când anume mă părăsea harul şi mult mai uşor îmi era să observ când anume inima mea se umplea de acest "altceva". Îmi era greu să observ când anume mă părăsea harul pentru că nu aveam decât în foarte mică măsură experienţa harului, pe când experienţa acestui "altceva" o aveam din belşug. Eram născut, crescut, îmbibat şi scufundat în acest "altceva". Pe acesta îl puteam observa mult mai clar când îmi umplea sufletul. Atunci când acesta apărea, ştiam cu siguranţă că harul primit plecase sau era pe cale să plece, dacă nu mă voi smulge în cel mai scurt timp din acel "altceva".

Ce era însă acel altceva care mă umplea? M-a preocupat mult timp acest lucru. Cu timpul am găsit multe definiţii şi idei importante despre acest "altceva" care ne înconjoară încă de la naştere.

Sfântul Teofan Zăvorâtul vorbind despre aceasta spune: "în jurul inimii s-a lăsat parcă un fel de perdea de întuneric, un fum - vă spun - ce iese din focul duhului lumesc, care nici gândului nu îi dă voie să comunice cu Dumnezeu, nici sufletului să se roage din proprie dorinţă sau să creadă sau să-L iubească pe Dumnezeu" [Sfântul Teofan Zăvorâtul, Învăţături şi scrisori despre viaţa creştină, Editura Sofia, 2005, pag.217].

Apoi precizează: “Nu se poate trăi fără duh de viaţă; oricine trăieşte este neapărat însufleţit de ceva. Duhul propriu nouă, creştinilor, e duhul lui Hristos, care şi trebuie să ne însufleţească, supunând stăpânirii sale toate celelalte şi făcându-le unelte slujitoare lui. Duhul lui Hristos stă în a face totul spre slava lui Dumnezeu şi spre propria mântuire. Potrivnic acestui duh al lui Hristos este duhul lumii, la a cărui poruncă oamenii, uitând de Dumnezeu, lucrează neobosiţi, alergând după scopuri deşarte, închipuite, neajungând nicicând la ele şi neîndulcindu-se nicicând de odihna împlinirii. Ei se mai numeşte şi duh înşelător (1 Tim. 4, 1) care sub felurite înfăţişări frumoase îi atrage pe mulţi, luând chip de înger luminat“ [Sfântul Teofan Zăvorâtul, Răspunsuri la întrebări ale intelectualilor, Vol.1, Editura Sofia, 20O5, pag. 140].

Iar în altă parte zice: “Cei care cred în Domnul se umplu de un cu totul alt duh, potrivnic celui care-i stăpânea pe oameni înainte de venirea Lui“ [Sfântul Teofan Zăvorâtul, Tâlcuiri din Sfânta Scriptură pentru fiecare zi din an, Editura Sofia, 1999, pag.213]. “Adevăratul creştinism va slăbi din ce în ce mai mult, iar în cele din urmă se va stinge de tot; va rămâne doar numele de creştin, însă duh creştinesc nu va mai fi. Duhul lumesc umple toate.“ [Idem, pag.232]

“Cine va trage în sine cât de puţin din duhul lumii, acela va deveni rece faţă de creştinism şi de învăţăturile lui. Duhul lumii cu toate învăţăturile vătămătoare de suflet care-l însoţesc este un duh potrivnic lui Hristos, este duhul lui antihrist; răspândirea lui înseamnă răspândirea urii faţă de credinţa creştină şi rânduielile creştine de viaţă. Se pare că în jurul nostru cam într-acolo se îndreaptă lucrurile… Duhul lui antihrist este întotdeauna acelaşi; ceea ce a fost la început va fi şi acum, poate în altă formă, dar cu acelaşi înţeles“ [Idem, pag.233].

Aceste învăţături apar în scrierile multor altor sfinţi dar şi în Sfânta Scriptură.

Sfântul Teodor Studitul spune: “Ştiţi ce tulburări, ce strigări, ce jocuri, ce beţii se fac astăzi în lume. Ele sunt lucruri şi fapte diavoleşti pentru care, de nu se vor pocăi, rău se vor chinui cei ce le fac” [Sfântul Teodor Studitul. Cuvântări Duhovniceşti, Episcopia Albă lulia, 1994, pag.97]. “Cei ce cântă cântece mireneşti li se umple inima de duh necurat, iar cei ce cântă bisericească cântare, cu smerenie, li se umple inima de Duh Sfânt” [Idem, pag. 100].

Suntem născuţi, crescuţi, înconjuraţi şi cufundaţi în acest duh al înşelării, duhul deşertăciunii, care se străduieşte să înlocuiască harul în inima omului aşa cum antihrist se va strădui să-L înlocuiască pe Hristos. Oferă şi el un fel de bucurie, un soi de viaţă, este familiar tuturor oamenilor, este duhul care stăpâneşte în lume, este duhul antihristic. Atunci când inima se umple de duhul deşertăciunii harul ne părăseşte. Sau dacă nu ne părăseşte se întristează şi suntem pe cale de a-L pierde.

Aşa cum zicea Sfântul Ignatie Brianceaninov în cartea Despre înşelare: "Înşelarea este vătămarea firii omeneşti prin minciună. Înşelarea este starea în care se află toţi oamenii, până la unul, stare născută din căderea protopărinţilor noştri. Cu toţii suntem în înşelare. Conştiinţa acestui fapt este cea mai de nădejde pavăză împotriva înşelării. Cea mai mare înşelare este a te crede liber de înşelare. Cu toţii suntem înşelaţi, cu toţii suntem amăgiţi, cu toţii ne aflăm într-o stare mincinoasă, având nevoie să fim sloboziţi de adevăr; iar Adevărul este Domnul nostru Iisus Hristos" [Sfântul Ignatie Brianceaninov, Despre înşelare, Editura Anestis, 2005, pag.6].

Sfântul Simeon Noul Teolog spune că adevăratul creştin "vede toate lucrurile aşa cum sunt ele prin fire, nu se minunează de culorile lor şi de strălucirile lor" [Sfântul Simeon noul Teolog, Discursuri teologice şi etice, Editura Deisis Sibiu, 2001, pag.258].

Iar Sfântul Ioan Gură de Aur zice foarte clar: "Cei ce rămân uimiţi de lucrurile din viaţa aceasta, toţi aceştia merg pe uşa cea largă şi pe calea cea lată" [Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilii la săracul Lazăr, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al BOR, 2005, pag. 155].

Iar în Comentarii la Psalmi şi Sfântul Vasile cel mare spune: Puţini sunt cei care să nu se minuneze de cele omeneşti, cu toate că toţi depind de Dumnezeu" [Sfântul Vasile cel mare Scrieri PSB 17, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al BOR, 1986, pag.301]. "Cu adevărat fericit este unul ca acesta, pentru că nu se topeşte după lucrurile de pe pământ ca după nişte lucruri care ar fi ale lui, nici nu se lipeşte de cele de aici ca de o patrie firească" [Sfântul Vasile cel mare, Tâlcuiri la Psalmi, Editura Sofia şi Editura Biserica Ortodoxă, 2004, pag.46].

Iar Sfântul Tihon de Zadonsk adaugă: "O, viaţa veşnică! Cât eşti de scumpă şi de dulce, dar puţini sunt cei ce te iubesc! O, lume, lume, valea plângerii! Cât eşti de amară şi totuşi aproape toţi te iubesc! Ce s-ar întâmpla dacă ai fi dulce? Fără îndoială toţi ar socoti-o patrie şi un al doilea Rai" [Sfântul Tihon de Zadonsk, Scrisori din chilie, Editura Sofia şi I ditura Cartea Ortodoxă, 2006, pag.91]. "Când această frică şi acest dor părăsesc inima (dorul de Dumnezeu), atunci îşi face lăcaş în ea dorul veacului acestuia" [Idem, pag.89].

(Va urma)

(din: Părintele Spiridon, Duhul deşertăciunii şi pecetea interioară, Editura Cartea Ortodoxă, 2014)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Amăgitoarele "împliniri" deşarte ale vieţii şi puterea esenţială a harului: "Numai cu harul Duhului Sfânt putem rezista atracţiei lumii. Nu este cu putinţă să fii mucenic dacă nu eşti întărit de Sfântul Duh" (II)

continuare de la: Cum şi de ce pierdem foarte uşor harul după ce mergem la Biserică şi chiar după împărtăşire? Duhul lumesc al deşertăciunii şi fântânile sparte care nu pot ţine apa Duhului Sfânt (I)

Zugrăvirea balconului - studiu de caz

Odată mi-am zugrăvit balconul cu mâna mea şi atât de încântat am fost în ziua aceea că nu mai puteam să mă gândesc la altceva. Aveam în mine o încântare deşartă, care mă ţinea în lanţurile ei. Mă uitam mereu să văd ce bine ieşise. Mi-am dat seama că trebuie să mă smulg de acolo, dar nu puteam. Eram mulţumit, încântat, împlinit. A apărut şi un gând obraznic: De ce să mă mai interesez de Împărăţia Cerurilor când aici este atât de bine? Era prima oară când zugrăveam balconul şi ieşise foarte bine. Din fericire, o ploaie puternică s-a pornit după câteva ore şi a spălat un pic varul proaspăt. Nu mai aveam gândul la zugrăvit, nu mai aveam inima lipită de balcon. Acum avea câteva pete. Îmi recăpătasem liniştea şi starea mea obişnuită. L-am zugrăvit din nou, după o vreme, dar nu complet. Au rămas câteva urme. Acum totul era bine. Ştiam că se poate distruge, nu avea nici un sens să-mi umplu mintea de încântare deşartă. Slavă Domnului care m-a scăpat şi de această dată! Facă-se voia Lui întru toate. Am zis, prima dată, că n-o să-l mai zugrăvesc deloc, decât să mă umplu din nou de acea stare. Totuşi, după mai multe zile, când deja tărăgănarea finalizării făcuse să-şi piardă orice farmec, am încheiat zugrăvirea balconului. Nu, nu mai avea

nici un farmec. Adică sufletul nu se mai umplea de duhul deşertăciunii, nu se mai lipea de lucrarea săvârşită. Auzim adesea: „Treaba aceasta e plină de farmec!” sau “nu are nici un farmec să fac asta!” De obicei, este vorba despre deşertăciunea care ne umple sau nu ne umple inima. Să stăm bine, să luăm aminte [:] “cei care se folosesc de lumea aceasta să fie ca şi cum nu s-ar folosi“ (1 Cor. 7, 29-31).

De multe ori, Dumnezeu întârzie să ne împlinească cererile şi aşteaptă momentul când nu ne-am mai umple de încântare şi nu ne-am mai lega inima de acel lucru cerut. Nu de puţine ori se întâmplă să primim un lucru când parcă nu ne mai bucurăm de el, datorită îndelungii aşteptări şi frământări care i-au premers. Şi tocmai aceasta înseamnă că lucrul a venit la vremea lui, când nu ne pune în primejdie mântuirea, prin ataşamente primejdioase faţă de lucruri, întâmplări, moduri de viaţă şi oameni. Atunci este potrivit să i se îndeplinească cererea creştinului când inima lui nu se umple de încântare deşartă şi când nu se lipeşte şi leagă de lucrul său situaţia cerută şi prin aceasta de pământ şi cele pământeşti, deşarte şi trecătoare, “cei care se folosesc de lumea aceasta să fie ca şi cum nu s-ar folosi”, “cei ce se bucură, ca şi cum nu s-ar bucura; şi cei ce cumpără, ca şi cum n-ar stăpâni”. (1 Cor. 7, 29-31)

Altfel, dacă ni s-ar îndeplini degrabă aceste cereri ne-am lega tot mai mult de cele pământeşti, spre bucuria diavolilor şi tristeţea lui Dumnezeu. Asta se aplică atât în cazul celor materiale, cât şi în cazul virtuţilor. Dacă te încânţi, te lipeşti şi te legi de o oarecare virtute, făcând-o pământească, prin raportarea la ceilalţi oameni şi la cele de pe pământ, atunci ea ţi se va lua pentru că nu-ţi este de folos la mântuire. Dumnezeu ne dă atâtea daruri câte putem primi fără să ne umplem de duhul deşertăciunii.

Cum dobândim harul

Sfântul Teofan Zăvorâtul spune: “Harul Sfântului Duh îl dobândim odată cu Sfintele Taine ale Botezului şi Mirungerii. Prin participarea la cultul divin al Bisericii noastre, prin rugăciune, prin luptă duhovnicească şi prin lucrarea virtuţilor, harul se păstrează şi devine lucrător în noi. Un mijloc bun pentru atingerea acestui scop este şi rugăciunea inimii, care atrage Duhul Sfânt“ [Sfântul Teofan Zăvorâtul, Călăuzire către viaţă duhovnicească, Editura Egumeniţa şi Editura Cartea Ortodoxă, 2005, pag.24].

Sfântul Ioan de Kronstadt spune: “În Biserică ni se dă Harul lui Dumnezeu prin sfintele slujbe, prin Sfintele Taine; ne învrednicim de har în propria noastră conştiinţă, prin rugăciuni, prin necazurile care ne purifică sufletul” [Sfântul Ioan de Kronstadt, Viaţa mea în Hristos, Editura Sofia, 2005, pag.425]. “Viaţa

sufletului se menţine prin rugăciune, citirea cuvântului lui Dumnezeu, Sfintele Taine” [Idem, pag.87].

La acestea adaugă şi Sfântul Serafim de Sarov alte mijloace prin care îl putem dobândi, enumerând aproape toate faptele bune tradiţionale ale creştinilor mireni sau călugări: “Postul, rugăciunea, privegherea, milostenia şi alte fapte bune, nu sunt decât mijloace pentru dobândirea Duhului Sfânt“ [Sfântul Serafim de Sarov, Viaţa învăţăturile şi profeţiile Sfântului Serafim de Sarov, Schitul Sfântul Serafim de Sarov, 1999, pag. 160].

Totuşi nu despre cum îl primim, reţine şi înmulţi vom vorbi ci despre cum îl pierdem. În special pentru că, dacă nu este pierdut, harul creşte, lucrează, se înmulţeşte. Dacă nu este pierdut “Duhul adevărului vă va învăţa toate“ (Ioan 14, 26). Adică Duhul Adevărului povăţuieşte tainic.

Sfântul Ioan Gură de Aur, ne spune ce ne povăţuieşte: “Aceasta este a harului, de a izbăvi pe cineva de cele pământeşti şi a-l înălţa la cer“ [Sfântul Ioan Gură de Aur, Tâlcuiri la a doua epistola către Timotei, Tit şi Filimon, editura Nemira, 2005, pag.172].

Ce rol are harul

Sfântul Siluan Athonitul spune: Duhul Sfânt învaţă sufletul să împlinească poruncile lui Dumnezeu şi-i dă puterea să facă binele [Sfântul Siluan Athonitul, Între iadul deznădejdii şi iadul smereniei, Editura Deisis Sibiu, 2001, pag. 130].

Sfântul Teofan Zăvorâtul zice: “Este cu neputinţă a ne lepăda de lăcomie fără înrâurirea harului asupra inimii; este cu neputinţă, fără harul lui Dumnezeu, a termina şi cu oricare altă împătimire şi cu orice păcat care trăieşte în noi şi cu toate odraslele acestor păcate”.

Mai departe: “Fără harul Duhului Sfânt nu putem deveni sfinţi, mucenici, mărturisitori sau creştini râvnitori. Creştinii care au harul Duhului Sfânt sunt fierbinţi, iar ceilalţi reci sau căldicei“.

Sfântul Teofan Zăvorâtul spune: “Atâta vreme cât este râvnă, este şi harul Sfântului Duh“ [Sfântul Teofan Zăvorâtul, Mântuire în viaţa de familie, Editura Cartea Ortodoxă, 2004, pag. 10].

Putem spune că orice atracţie spre Biserică şi spre calea cea îngustă, spre a urma sfinţilor chiar în zilele noastre, este dovada că harul lucrează.

Sfântul Teofan Zăvorâtul spune: “Râvna este lucrarea harului şi dovada că acest har este tot timpul prezent în voi şi naşte viaţa harică. Atât timp cât există râvnă, este prezent şi harul Sfântului Duh“ [Sfântul Teofan Zăvorâtul, Sfaturi înţelepte, Editura Egumeniţa şi Editura Cartea Ortodoxă, pag.399].

Harul este acelaşi în toate bisericile ortodoxe, ni se spune, dar în unele sunt mai mulţi cei care conlucrează cu harul şi luminează şi răspândesc mai departe razele harului, iar în altele dimpotrivă, sunt mulţi cei care refuză să lucreze împreună cu harul şi rămân întunecaţi, nerăspândind nimic. Harul este acelaşi, dar conlucrarea cu el diferă.

Sfântul Tihon de Zadonsk spune: “Harul lui Dumnezeu este pentru suflet ceea ce este sufletul pentru trup. Deci, precum trupul este mort când nu-i în el suflet şi sufletul este mort când nu-i în el harul lui Dumnezeu care îi dă viaţa“ [Sfântul Tihon de Zadonsk, Despre adevăratul creştinism vol.4, Editura Sofia şi Editura Cartea Ortodoxă, 2006, pag.110].

Şi mai departe: “Fiii acestui veac se bucură de cinstea, slava, aurul, argintul, bogăţia, răsfăţul şi plăcerile acestei lumi. Acestea sunt comoara, mângâierea şi veselia lor şi ca atare se bucură de această comoară a lor pentru că o iubesc. Creştinii trebuie să alunge această bucurie din inima lor şi să nu-i facă loc în ea. De la această bucurie ne abate Duhul Sfânt: nu iubiţi lumea, nici cele ce sunt în lume (1 Ioan 2,15). Pentru că ce iubeşte omul, de aceea se şi bucură - şi ca atare creştinii sunt datori să nu iubească lumea şi nici să nu se bucure de ea“ [Idem, pag.149].

Sfântul Ioan Gură de Aur zice: “Este cu neputinţă să suferi cu bărbăţie mucenicia, sau să predici cu râvnă, sau să faci o faptă mare şi greu de săvârşit, dacă puterea Duhului Sfânt nu întăreşte curajul mucenicului. Altfel, nu poate fi cineva mucenic. Iar mucenic numesc aici, nu numai pe cel care a sfârşit prin suferinţe pentru Hristos, ci şi pe cel care mărturiseşte pe Hristos cu cuvântul harului. Orice predicator al adevărului este mucenic al lui Dumnezeu. Nu este cu putinţă să fii mucenic, martor al cuvântului dumnezeiesc, dacă nu eşti întărit de Sfântul Duh. De aceea a şi spus Mântuitorul Apostolilor: Iar voi rămâneţi în cetatea Ierusalimului până ce vă veţi îmbrăca cu putere de sus, şi veţi lua puterea, când Se va pogorî Sfântul Duh. Dacă nu veţi primi această putere, nu veţi putea fi martori“ [Sfântul Ioan Gură de Aur, Predici la sărbători împărăteşti şi cuvântări de laudă la sfinţi, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al BOR, 2002, pag. 176].

Sfântul Teofan Zăvorâtul scrie: “Harul, aşa cum ne spune Sfântul Simeon Noul Teolog, ne face să le dispreţuim pe toate“ [Sfântul Teofan Zăvorâtul, Călăuzire

către viaţă duhovnicească, Editura Egumeniţa şi Editura Cartea Ortodoxă, 2005, pag.25.].

A nu ne lăsa umpluţi de duhul lumesc care ne asaltează din toate părţile este o lucrare a harului, un ajutor şi un dar al lui Dumnezeu. Harul ne dă putere să rezistăm duhului lumesc. Numai cu harul Duhului Sfânt putem rezista atracţiei lumii. De aceea este important să nu-l pierdem ca să putem rezista acestui şuvoi care pare că se revarsă peste tot: duhul deşertăciunii lumeşti. Dacă nu vom şti să păstrăm harul vom avea o viaţă duhovnicească goală, lumească, caricaturală, chiar dacă vom fi parte a Bisericii Ortodoxe dreptmăritoare. Vom avea acces la harul Duhului Sfânt, dar nu-l vom putea păstra nicidecum. Şi va fi în mod evident tot mai greu de păstrat harul pe măsură ce ne apropiem de sfârşitul lumii. Se zice că cel rău “trebuie să fie dezlegat câtăva vreme” (Apocalipsa 20, 3). Aceasta este secularizarea: ai acelaşi har dar nu-l mai poţi folosi, pentru că nu ştii cum sau nu vrei să-l protejezi. Aceştia care fac aşa sunt în situaţia fecioarelor nebune. Acestea, deşi sunt fecioare, adică au fapte bune prin care primesc harul dar au candelele goale - adică nu au harul Duhului Sfânt.

[Va urma]

(din: Părintele Spiridon, Duhul deşertăciunii şi pecetea interioară, Editura Cartea Ortodoxă, 2014)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Părintele Ciprian Negreanu (Biserica studenţilor, Cluj-Napoca) - Predici

Părintele Ciprian Negreanu (Biserica studenţilor, Cluj-Napoca) - Predică (2010) - Ştiţi cum suntem? Ca nişte oameni care tot timpul trebuie să umble deghizaţi…

"Am ajuns acest mare praznic al Rusaliilor. În Biserică, Paştile au fost primele care s-au ţinut cu mare atenţie de la început, dar şi Rusaliile împreună cu ele.

Ştim încă de pe vremea Sfântului Ioan Evanghelistul că mergeau să facă Rusaliile împreună cu ucenicii lui, cu Ignatie Teoforul, cinsteau această sărbătoare şi îşi aduceau aminte cu mare bucurie, Sfântul Ioan Evanghelistul îşi aducea aminte cu mare bucurie de ziua cea binecuvântată când a coborât Duhul Sfânt, ca un vuiet de vânt care vine repede şi pe care l-a auzit tot oraşul, Care a intrat în casa lor şi s-a arătat deasupra fiecăruia ca o limbă de foc. Şi ei, temătorii, fricoşii, ei, care se întristaseră, care nu puteau să cuprindă cuvintele Mântuitorului, care se tulburau de El, "Unde pleacă?", "De ce ne părăseşte?", care nu înţelegeau toată strădania aceasta a Mântuitorului de a-i întări - De ce se tulbură inimile voastre? Nu vă temeţi! Puţin credincioşilor, de ce v-aţi îndoit? De ce v-aţi îndoit de Învierea Mea? - toate aceste tulburări continuau să rămână în inimile lor; ei erau încă mici la suflet. Şi după această Pogorâre a Duhului Sfânt, ei s-au făcut Oameni (cu „o" mare). I-a zidit Dumnezeu din nou. ***Făgăduinţa Duhului Sfânt, făgăduinţa Tatălui, făgăduinţa Fiului a venit peste ei. Aceasta este ziua desăvârşită, împlinirea făgăduinţelor lui Dumnezeu-Tatăl, împlinirea făgăduinţelor lui Dumnezeu-Fiul, Care le-a zis şi ne-a zis şi nouă prin ei: Nu vă voi lăsa orfani şi voi trimite la voi pe Duhul Sfânt Mângâietorul.***

Mare este ziua aceasta şi zicem zi de întâlnire a Bisericii ca început al Împărăţiei Cerurilor. Numai uitându-ne la Evanghelia care s-a citit astăzi şi care este de la cap. 7 de la Ioan, în care Mântuitorul, în ziua sărbătorii corturilor, o zi de toamnă, de septembrie, S-a urcat în Ierusalim. Era o sărbătoare care se ţinea şapte zile în rând, fiecare zi din această sărbătoare fiind importantă, dar ultima

era cea mai importantă, cea mai mare, ultima zi din praznic. Şi de aceea zice: În ultima zi din praznic, cea mai mare, Hristos S-a aşezat în mijlocul mulţimii şi a zis: Cel ce înseteazǎ să vină la Mine să bea. Şi erau oameni din toată lumea, aşa cum erau şi la Cincizecime, unde era altceva atunci, la cincizeci de zile după Paşti, dar şi aici, ca şi la Paşti, erau oameni din toate părţile imperiului, oameni care nu mai ştiau nici măcar aramaica sau ebraica ca să se înţeleagă cu ceilalţi evrei, dar erau şi evrei de neam şi veneau din toate părţile imperiului ca să ţină sărbătoarea aceasta a Templului lui Dumnezeu, unde altădată Avraam fusese să-l jertfească pe Isaac. Acolo era atunci ridicat Templul şi acolo, pe muntele Moria, se închinau toţi. Şi tot aşa, la sărbătoarea corturilor, se adunau mulţi, mulţi, din toate colţurile lumii şi veneau de departe, ca să fie măcar în ultima zi şi mai cu seamă ştiind că se adună atâtea mulţimi. Şi acum, când e atâta rânduială şi e nevoie de atenţie ca să nu se îmbulzească nimeni, dar atunci, când nu era atâta rânduială şi câţi oameni oare nu erau însetaţi atunci, în miezul zilei, în septembrie şi se aducea apă de jos, de la scăldătoarea Vitezdei şi sacagiii urcau neîncetat, au rămas documente care vorbesc despre acestea. Şi probabil că nu mai pridideau aceştia să aducă apă pentru toată mulţimea şi doar cei ce aveau bani şi puteau plăti beau apă.

Şi în mijlocul unei asemenea mulţimi însetate, care aşteptau şi ei să le vină rândul la apă, Hristos S-a aşezat în mijlocul lor şi a zis: Cel ce înseteazǎ să vină la Mine şi să bea. Cred că, la început, oamenii or fi crezut că e vorba de un sacagiu care s-a ridicat pe ceva şi strigă: “Am apă multă, veniţi la mine că vă dau eu!” şi probabil că s-au adunat să-L asculte sau să ia apă. ***Dar Hristos vorbea de o altă apă. Dumnezeu, în setea aceasta a lor, în căutarea lor, vă daţi seama că era o căutare a tuturor, unde să găsească apă, Dumnezeu, în această căutarea a lor a văzut, de fapt, o altă sete a sufletului omenesc, pe care noi, de obicei, n-o observăm sau n-o băgăm în seamă sau o trecem sub tăcere şi nu căutăm cu atâta atenţie cum căutăm pentru trup, să ne fie îndestulat tot timpul, să nu înseteze, să nu flămânzească, să fie îmbrăcat, să nu fie de râs altora. Suntem totdeauna atenţi cu trupul şi nu facem rău, dar la suflet mai cu grăbire Se uită Dumnezeu, pentru că acest suflet este nemuritor. Şi acest suflet pe care El îl vedea în toţi oamenii, flămând şi însetat şi gol, mai ales gol de Dumnezeu, nu-L avea pe Dumnezeu, nu-L avea pe Duhul Sfânt, stare pe care a comparat-o cu o sete şi a zis: Cel ce înseteazǎ să vină la Mine să bea. Cel ce crede în Mine nu va înseta şi se va face apa aceasta izvor de apă vie, care va curge neîncetat. Şi a continuat, iar mulţimile se întrebau şi ziceau: “Acesta este Proorocul!”***.

Şi cuvintele pe care le-a mai zis i-au impresionat aşa de mult, Se simţea în cuvintele Lui Duhul Sfânt, lucrarea Lui, încât erau fermecaţi de ceea ce spunea El, erau captivaţi, oamenii trimişi după El să-L prindă, pentru că nu era voie să se vorbească şi să se tulbure mulţimile într-o asemenea zi de sărbătoare, nici

chiar de către mai-marii sinedriului, oamenii trimişi să-L prindă, soldaţi şi farisei, s-au întors înapoi şi li s-a zis: "De ce n-aţi pus mâna pe El?", iar ei au răspuns: Niciodată n-a vorbit un om aşa! Nici nu ştiau bine ce-a vorbit, nu atât de mult i-a impresionat ce-a vorbit, ci i-a fermecat Duhul Sfânt. Oare nu avea El Duhul Sfânt, Domnul şi Dumnezeu, vorbind despre Duhul Sfânt? Îl avea cu îndestulare!

Şi despre această sete a inimilor noastre vorbea. În primele versete ale Evanghelie de astăzi vedem câteva caracteristici ale Duhului Sfânt. În primul rând să vedem că suntem însetaţi, să cunoaştem că suntem însetaţi, să cunoaştem că suntem goi, să credem că suntem goi, aşa cum s-au simţit Adam şi Eva în Rai după ce au călcat porunca şi cuvântul lui Dumnezeu şi au pierdut haina Duhului Sfânt care-i îmbrăca. Tot pe Duhul Sfânt L-au pierdut şi acolo. În clipa când au pierdut Duhul Sfânt s-au simţit goi, pustii, singuri, pierduţi, ai nimănui. ***Nu simţiţi că parcă descriu situaţia fiecăruia în parte, chiar dacă este în mijlocul unei familii, chiar dacă i se pare că e înconjurat de sute prieteni?*** De fapt, nu e ţara ta desăvârşită, chiar dacă e patria ta şi nu aici vei rămâne şi nu-ţi pui nădejdea desăvârşit că vei rămâne în locul acesta, ci vei pleca de aici şi te simţi singur şi pustiu şi gol de multe ori. Şi încerci să acoperi această pustietate şi goliciune cu tot felul de simulacre, cu tot felul de lucruri bune sau rele, dar care rămân tot un fel de simulacru, dacă nu e acoperit cu adevărat cu Duhul Sfânt, cu Duhul lui Dumnezeu. Aşa s-au simţit acolo şi Adam şi Eva pentru că pierduseră Duhul Sfânt.

În primul rând, ca să dobândim acest Duh Sfânt trebuie să nu ne amăgim cu gândul că dacă suntem acoperiţi cu frunze de smochin – frunzele de smochin sunt toate aceste prefăcute acoperăminte ale sufletului nostru cu care credem că ne îndestulăm inima şi nu mergem niciodată până la capăt cu gândul şi ne zicem: "Lasă, că dacă sunt bine şi îmi merge bine acum, e bine", dar, de fapt, tu nu eşti odihnit, pentru că "Ce va fi după…?", dar nu mergi mai departe cu gândul, ci zici: "Lasă, nu mă mai gândesc, de ce să mă stresez?" Dar asta e o minciună, tu locuieşti în minciună, te prefaci că nu vezi, tot timpul şi toată viaţa noastră este o prefăcătorie până la urmă, pentru că ne prefacem că nu murim, deşi ştim că murim, ştim că vom muri. Dar, când suntem puşi în faţa morţii, faţă către faţă, ne înspăimântăm, nici nu vrem să avem de-a face cu ea, deşi s-ar putea să fie astăzi, deşi s-ar putea să fie în noaptea aceasta. Cu multă osârdie ne acoperim şi ne ascundem de ea, de moarte.

Şi cu Dumnezeu la fel, ştim că El e în faţa noastră, că prin El toate viază şi subzistă şi în acelaşi timp, ni se pare prea greu să înţelegem că Dumnezeu e chiar aici, pentru că ar trebui să acţionăm în consecinţă şi atunci zicem: "Lasă, vom mai vedea, vom mai discuta…", nu zici că nu, ba "Da, aşa e, aşa, e… dar acum…" Şi asta nu înseamnă locuire în minciună? Nu te odihneşti,

chiar dacă asta înseamnă că te prefaci, chiar dacă ai o gândire pozitivă, chiar dacă încerci să-ţi zici că totul va fi bine… Nu va fi bine. Nu va fi bine în înţelesul trupesc al lucrurilor, va fi bine în alt fel, pe care ar trebui să deschizi ochii să-l vezi.

Ştiţi cum suntem? ***Ca nişte oameni care tot timpul trebuie să umble deghizaţi, aşa sunt sufletele care nu merg până la capăt cu gândul, care tot timpul se tem de moarte, se tem de prezenţa lui Dumnezeu neîncetată, se tem de a fi faţă către faţă cu orice adevăr despre ei, cu chipul lor lăuntric să se recunoască aşa cum sunt.*** Şi noi ne ascundem de moarte, ne ascundem de Dumnezeu, de noi înşine, de ceilalţi de multe ori şi toate acestea ne compară şi ne aseamănă cu un om care tot timpul trebuie să umble deghizat. La început pare aşa, ca un carnaval, o zi-două merge. Dar, ***după ce tot timpul trebuie să fii aşa, tot timpul trebuie să te prefaci, tot timpul trebuie să porţi măşti, devine atât de obositor, eşti atât de însetat să zici: "Nu mai vreau să mă prefac!",*** la fel ca un student căruia i se tot amână examenul şi zice: "Acum hai, chiar dacă iau 4, măcar ascultă-mă! Că nu mai vreau să mă tot pregătesc în fiecare zi, să mă prefac, să încerc…", aşa cum un fost deţinut politic povestea că n-a vrut să se lase prins de Securitate, a aflat că-l caută pe acasă şi a fugit şi aşa a făcut ani de zile, mergea cu trenul, nu se oprea în nici o staţie, cobora într-o staţie şi urca în alt tren şi aşa a călătorit ani şi ani, umblând tot timpul cu acte false, prefăcându-se că şi-a uitat actele acasă, că nu este el, stătea cu inima tulburată: acum vor veni, acum se va deschide uşa, acum mă vor întreba, acum vor zice: "Tu eşti!", încât în ultimele luni se ruga la Dumnezeu: "Doamne, dă să mă descopere, că nu mai pot! Nu mai pot!"

Ei, această însetare, oamenii n-o recunosc. Încă ne amăgim, încă zicem: "Lasă, nu e chiar aşa…" Cu cât această sete de adevăr, de a vedea lucrurile clar, în faţă, şi de a răspunde la ele prin Dumnezeu şi prin ceea ce vrea Dumnezeu şi prin darurile Lui, e ignorată, cu atât devine mai mare; cu cât vedem mai repede această sete, cu atât mai bine. Căci primul lucru ca să dobândim Duhul Sfânt este, cum zice Mântuitorul: Cel ce înseteazǎ, să vină la Mine să bea. Nu numai cei ce înseteazǎ, ci cei ce văd că au setea aceasta, cei ce şi-o recunosc. Ceilalţi nu-L vor primi. Dacă te crezi îndestulat, dacă crezi că n-ai nevoie, dacă crezi că ţi-e destul cât ai, nu; aceştia zic: "Doamne, eu vin la Tine aşa, din când în când, să mă mai rog, să am putină linişte, să mă protejezi." Aceştia vor primi puţinul acela ce-l cer.

Dar Duhul Sfânt, Cel Care pe toate le plineşte, Cel Care îţi desăvârşeşte inima, Cel Care îţi transformă inima în mireasă pentru Mirele veşnic, Care este Hristos şi cu Care există o bucurie a nunţii pentru care nu este seamăn pe pământ, nu este asemănare în această pregătire, aşa cum oamenii se bucură de pregătirea nunţii şi tremură de pregătirea zile în care va fi nunta,

aşa se cutremură sufletul pregătit de Duhul Sfânt pentru ziua cea mare, pentru Mirele Ceresc. Iar despre nuntă, ce să vă mai zic… Pe toate acestea nu le va trăi cel ce nu înseteează, acela nu are nevoie, acela socoteşte că haina lui din frunze de smochin prefăcute, care nu sunt haine şi care nu-l acoperă cu adevărat, sunt bine; sunt bine şi acestea… Şi atunci cu cele ale lumii, cu cele ale mândriei lui, cu cele ale nespunerii lui, pentru că nu spune adevărul, va rămâne cu acelea. ***Dar într-un fel sau în altul putem socoti iadul că Dumnezeu te lasă cu cele pe care le-ai iubit şi cu cele pe care le-ai dorit. Ţi-ai dorit măştile şi minciuna, cu acestea vei rămâne. La prima vedere, câţiva ani poţi răbda, dar o veşnicie în felul acesta nu poţi răbda în iad, e înspăimântător să stai ascuns de tine o veşnicie, să te prefaci o veşnicie, să stai ascuns de Dumnezeu o veşnicie, să te prefaci că nu vezi adevărul o veşnicie. Aceste persoane stau într-un iad, să ştiţi că şi în felul acesta poate fi descris iadul.***

Părintele Paisie Aghioritul chiar spunea: Cei care trăiesc în patimi şi nu vor să audă niciodată de Biserică, de mântuire, de Dumnezeu, de rugăciune, de nimic din toate acestea şi pe aceştia îi iubeşte Dumnezeu şi îi îngăduie şi îi lasă cu cei asemenea lor. Şi iadul este, într-un fel sau altul, o companie de felul acesta. Ţi-ai dorit asemenea oameni, ţi-ai dorit o asemenea companie, pentru că n-ai mai suportat oamenii, nu ţi-a mai plăcut de ei, vei rămâne aşa cum ţi-ai dorit tu. Dar în veşnicie, toate aceste dorinţe care par pe moment bune, se transformă într-un iad, devin înspăimântătoare. Dacă nu rezolvi aceste lucruri cu Dumnezeu, cu tine însuţi, cu ceilalţi, atunci, în veşnicie, devin îngrozitoare, sunt iad. Şi avea dreptate părintele Paisie.

Şi după aceea, nu numai să însetăm este nevoie. Nu numai să plângi că "Sunt gol, nu am nimic, nu pot nimic, nu ştiu nimic, nu mă acoperă nimic, nu-mi dă odihnă nimic…" şi pe mulţi îi auzim că n-au bucurie, chiar dacă au de toate şi tot n-au linişte şi îi simţim că înseteează şi tot nu e de ajuns. Să vină la Hristos, în primul rând. Şi după ce vin la Hristos şi-L caută pe Hristos, să creadă în El! Să creadă nu oricum, ci că El este Dumnezeu! Că zice Mântuitorul: Cel ce crede în Mine, izvor de apă vie va izvorî din pântecele său. Auziţi: cel ce crede în El, cel ce crede în Hristos! Nu numai să-L aibă aşa, ca pe un Tămăduitor, ca pe Cineva Care-i poate ajuta. Nu-i destul! Să ai şi credinţa! ***Dăruirea Duhului Sfânt e dată de credinţa adevărată că Hristos este Dumnezeu, nu oricine, nu orice tămăduitor şi mag deosebit şi om deosebit, ci este Dumnezeu adevărat.*** Şi ce trebuie să creadă? Că de la Tatăl vin şi Tatăl M-a trimis şi cele ce Mi le-a dat Tatăl să le fac, le fac şi nimic din ceea ce are Tatăl nu este să nu am şi Eu, toate cele ale Tatălui le are şi El, Hristos, pentru că este Dumnezeu adevărat. Pe acestea să le credem. Şi după această credinţă ni se va dărui Duhul Sfânt.

Apoi, tot din cuvintele Mântuitorului, ce mai ştim despre Duhul Sfânt? Că este Mângâietor. Mângâie sufletele noastre, nu ne va lăsa singuri şi pustii, ci

va trimite acest Duh Sfânt să ne mângâie sufletele. Poate este comparaţia cea mai potrivită, că este Mângâietor. Nu este mângâiere ca a Duhului Sfânt şi nu se termină pe pământ această mângâiere, nici dincolo! Când nu va avea nevoie sufletul omenesc de Duhul Sfânt..? Când nu va avea nevoie…? Când zice omul despre el că este desăvârşit, că nu mai are nimic de adăugat, că nu mai are nimic de mângâiat? Niciodată! În veşnicie sufletul va avea nevoie de Mângâietor, în veşnicie Duhul Sfânt va rămâne Mângâietor. Şi nu numai Duhul Sfânt, ci şi Fiul pentru că zice Mântuitorul: ***Vă este de folos să Mă duc Eu, pentru că, dacă Mă duc Eu, vă voi trimite alt Mângâietor. Ce înseamnă alt Mângâietor? Înseamnă că şi El a fost Mângâietor! Şi ce Mângâietor a fost Hristos!*** Pe cine a alungat de la El? Cui dintre cei bolnavi i-a spus "Nu te voi tămădui"…? Pe cine dintre cei care au venit strigând şi plângând i-a uitat? Pe care l-a batjocorit şi l-a vorbit de rău? Aşa este Mângâietorul, Duhul Adevărului.

Mergem mai departe şi zicem: cum mai este Mângâietorul? Duhul Adevărului! În El nu este minciună. Ziceam înainte că locuim în minciună, că ne place să trăim în minciună, să ne prefacem că nu vedem. Până când? În această prefăcătorie Duhul Sfânt nu va veni. Dar şi dacă ieşim din această minciună, tot pe El trebuie să-L chemăm.

Noi ne-am făcut asemănători cu Dumnezeu, Dumnezeu ne-a făcut asemănători în mai toate cu El, după chipul Său. Trebuie să ne asemănăm cu El şi să urmăm acestei asemănări. Ne-a făcut asemenea Lui şi ne-a dat şi pe cineva asemenea nouă pe care să-l iubim, acolo în Rai, adică bărbat şi femeie, să se iubească aşa cum e Treimea. Şi pe toate le-a făcut asemenea cu Treimea pentru om. Dar a mai făcut ceva. Ştiţi că înainte de a-l face pe om se spune că a stat la sfat Treimea şi a zis Dumnezeu: Să facem om după chipul şi asemănarea Noastră. Şi zic toţi Părinţii că a stat la sfat Treimea, S-a sfătuit, Tatăl cu Fiul şi cu Duhul Sfânt S-au sfătuit. ***Ei, să ştiţi că acest dar al sfatului l-a dat Dumnezeu şi omului. Noi avem în chipul nostru lăuntric dat de Dumnezeu acest dar al sfătuirii şi în primul rând al sfătuirii lăuntrice, cu conştiinţa noastră, cu inima noastră, cu cuvântul lui Dumnezeu.***

Şi să vă dau un exemplu: fiul risipitor. A plecat de acasă. S-a sfătuit cu cineva? Nu. Şi-a ascultat conştiinţa? Nu. I-a spus tatălui să-i dea o parte din avere, a plecat de acasă, s-a dus, a împrăştiat averea sa cu desfrânaţii şi cu desfrânatele. S-a sfătuit cu cineva atunci când şi-a împrăştiat avea? Nu. S-a angajat la un porcar. S-a sfătuit cu cineva când s-a angajat? Nu s-a sfătuit cu nimeni. A vrut să mănânce roşcovele porcilor. S-a sfătuit cu cineva? Nu. Dar este un moment al sfătuirii lăuntrice de care ne vorbeşte Dumnezeu în pilda aceasta. Şi a stat el şi şi-a venit în sine şi s-a gândit: oare nu e mai bine să mă întorc la tată meu, că şi un argat din casa tatălui meu este mai bine? Şi-a adus aminte de Dumnezeu, s-a sfătuit cu sine, cu inima sa, şi-a ascultat conştiinţa. "Ce caut eu pe aici singur?

Ce caut eu pe aici gol şi pustiu şi flămând şi însetat? Ce fac eu aici? Nu era mai bine în casa tatălui meu? O să mă duc eu acolo şi o să-i spun: tată, am greşit la Cer şi înaintea ta, primeşte-mă ca pe unul dintre argaţii tăi”. Şi atunci a fost primul moment al sfătuirii, atunci şi-a venit în sine, atunci s-a asemănat cu Dumnezeu, că Dumnezeu, când l-a făcut pe om, când a făcut un lucru mare, S-a sfătuit, a stat la sfat Sfânta Treime. ***Ei, acest chip de sfătuire lăuntrică omul l-a pierdut, l-a uitat, el face toate cu grăbire, repede.***

Zicea Antonie cel mare: Când faci un lucru, să ai sfat din Evanghelii, adică nici să nu faci fără, dacă n-ai exemplu în Evanghelii, nici să nu faci dacă n-ai sfat de la conştiinţă, iar dacă dintre acestea două nu reuşeşti să te linişteşti, să nu faci dacă n-ai sfat de la duhovnic.

Şi iată sfătuirea: a stat fiul risipitor, şi-a adus aminte de Dumnezeu, de tatăl său de acasă – adică de Dumnezeu, de bunătatea lui Dumnezeu, l-a mustrat conştiinţa şi el a ascultat. Şi-a făcut sfat el cu sufletul lui, cu conştiinţa sa şi cu Dumnezeu şi s-a întors. Şi parcă acest tip de sfătuire lăuntrică al nostru cu Dumnezeu, cu conştiinţa noastră, cu sufletul nostru, nu-l avem, l-am pierdut.

Despre acest tip de sfătuire ne vorbeşte Sfântul Siluan atunci când zice: “Dacă nu ştiţi despre un lucru de e bun sau rău, roagă-te înainte de a face acel lucru şi vezi ce-ţi spune inima ta”, adică vezi dacă rugăciunea ta merge bine înainte să faci acel lucru, să zicem înainte de a fuma, roagă-te înainte de a fuma, să vezi: te simţi bine? Pleci după aia cu hotărâre la fapta asta? Sau nu prea te duce râvna înainte de a fuma? Înseamnă că nu e bine. Şi el vorbea, de fapt, aici, fără să spună în cuvintele acestea, despre sfătuire. Cum poţi să asculţi cuvintele lui Dumnezeu, să-L asculţi pe Dumnezeu, decât prin rugăciune? Prin amintirea cuvântului Său din Evanghelii, dar mai cu seamă prin rugăciune.

Deci, ca şi cum am zice noi: ce să facem ca să fim adevăraţi? Că într-o inimă adevărată vine Duhul Sfânt, Care este Duhul Adevărului. ***Să ne sfătuim neîncetat cu Dumnezeu! Că cel ce nu se sfătuieşte, cade ca frunza. Şi nu este vorba numai de sfătuirea cu ceilalţi. da şi cu ceilalţi, dar în primul rând de sfătuirea cu noi înşine, cu Dumnezeu, cu conştiinţa noastră. Zice Mântuitorul: Împacă-te cu pârâşul tău pe cale.*** Ce înseamnă împacă-te? Nu înseamnă numai bine, ne-am împăcat, acum pleacă, tu te duci în treaba ta şi eu în a mea. Când te împaci cu cineva, te împrieteneşti cu cineva, ţi-l faci apropiat. ***Pârâşul tău, care e pe cale, deci aveţi aceeaşi cale, mergeţi unul lângă altul, nu vei scăpa de conştiinţa ta, nu poţi s-o omori. Poţi s-o faci să tacă, îi astupi gura, dar ea tot va geme şi îţi va spune în continuare: “Nu faci bine!”, fără cuvinte. Legându-i gura cu tot felul de fâşii ale mândriei tale, tot va geme şi-ţi va zice că nu faci bine, dar ea va merge cu tine pe cale. Dumnezeu ne zice asta ca şi cum ar zice: Fă-l pe pârâşul tău – care e conştiinţa – fă-l sfătuitor!***

Fă-l prieten! Sfătuieşte-te cu pârâşul tău pe cale! Că dacă nu te sfătuieşti cu el, dacă nu cazi la acest sfat şi nu-ţi asculţi conştiinţa şi cuvântul lui Dumnezeu din Scripturi, vă spun vouă că veţi fi daţi în închisoare şi nu veţi ieşi de acolo până nu veţi plăti ultimul ban, adică vei face multe prostii fără sfătuirea conştiinţei, vei greşi mult înaintea lui Dumnezeu şi conştiinţa ta ţi se va face pârâş înaintea lui Dumnezeu şi iad, adică te va mustra neîncetat înaintea lui Dumnezeu, ca un vierme neadormit. Deci tu fă pârâşul acesta sfătuitor.

Aceasta este o mare taină pe care Dumnezeu ne-o descoperă, pe care noi n-o vedem în spatele unor cuvinte, pentru că ne-am obişnuit cu ele. Ne spune, de fapt, să ne sfătuim cu noi înşine, cu conştiinţa pe care ne-a dat-o El, glasul lui Dumnezeu din noi este conştiinţa, cu glasul lui Dumnezeu din Scripturi, adică să ai mărturie din Scripturi, să vezi ce-ar fi făcut Dumnezeu dacă eram lângă El şi-L întrebam, ce i-a sfătuit pe Apostoli să facă în condiţii de felul ăsta, când eu am de gând să-l bat pe omul ăla sau să-i fac un rău, ce-a spus El? N-am mărturie din Scripturi, nu fac ce voiam să fac. Fac altceva. Conştiinţa mea ce-mi spune? Îmi spune că să-mi văd de treburile mele. Fac ce-mi zice conştiinţa, face ce-mi zice cuvântul lui Dumnezeu din Scripturi.

Într-o asemenea inimă care se sfătuieşte astfel, începând de la cele mai mari lucruri până la cele mai mici, se sfătuieşte şi-L ascultă pe Dumnezeu, nu numai din citirea Scripturilor, ci şi din rugăciune, că aşa ajunge Dumnezeu să-ţi devină sfetnic al inimii tale şi să-ţi vorbească. Altfel cum? Într-o asemenea inimă vine Duhul Sfânt.

Deci să fie această zi binecuvântată, a Paştilor de foc care sunt Rusaliile, să fie o amintire binecuvântată pentru minţile noastre, că trebuie să ne sfătuim. Că fără sfat cădem ca frunzele. Şi nu numai sfătuirea exterioară cu Dumnezeu, din Scripturi şi cu duhovnicul şi cu conştiinţa noastră, ci mai ales sfătuirea interioară cu Dumnezeu, tainic, în rugăciune şi citind cuvântul Scripturilor. Şi după o asemenea sfătuire poţi să zici că Dumnezeu: Şi a văzut Dumnezeu că sunt bune foarte. Cum o să zici tu că sunt bune foarte, când tu n-ai avut sfătuirea aceasta, nu ţi-ai urmat conştiinţa, o să te urmărească neîncetat, o să ai de toate, dar ea mereu n-o să te lase în pace, viermele ei va roade neîncetat din tine, Dumnezeu nu-ţi va fi într-ajutor, ci-ţi va fi împotrivă, că Dumnezeu celor mândri – adică celor care nu se sfătuiesc; cine sunt cei care nu se sfătuiesc? Cei mândri, cei care cred că ştiu mai bine, aceia nu se sfătuiesc – le stă împotrivă! Cuvânt veşnic este acesta, este o axiomă a credinţei. Dumnezeu celor mândri le stă împotrivă. Nu te plânge atunci că de ce am căzut, că de ce n-am luat examenul, de ce nu mi-a dat, de ce n-am făcut aia? Pentru că Dumnezeu îţi stă împotrivă! Îţi stă împotrivă nu pentru că este răutăcios, ci ca să te înţelepţeşti, să te smereşti şi să începi să te sfătuieşti. Aceasta este taina zilei de astăzi.

Părintele Ciprian Negreanu - Predică (2010)

Mulţumim lui Dumnezeu că am ajuns şi la acest praznic mare, Rusaliile, Pogorârea Duhului Sfânt, Cincizecimea, Paştile cele de foc.

Pe de o parte, Duhul Sfânt este şi cea mai puţin cunoscută Persoană a Sfintei Treimi, cea mai puţin cinstită de majoritatea dintre noi. Pe de altă parte, pentru cei care cunosc mai bine însemnătatea acestei sărbători şi însemnătatea Duhului Sfânt în Biserică, în sufletele şi în inimile noastre, se riscă la un moment dat să se ajungă la nişte formule care, de multe ori, sunt discriminatorii faţă de celelalte Persoane ale Sfintei Treimi.

De pildă, cum zice Sfântul Serafim de Sarov: Rostul omului pe pământ este dobândirea Duhului Sfânt. Şi ar părea, la prima vedere: “Cum dobândirea Duhului Sfânt? Şi atunci, cu Mântuitorul, cum mai este? Sau cu Tatăl? Îl lăsăm deoparte pe Tatăl?” Şi avem aceste două moduri de a vedea şi de a lucra legate de Duhul Sfânt, unul al celor mai mulţi dintre noi, aproape nepăsători faţă de Duhul Sfânt: nici nu ştim Cine e, ***apariţia Lui în Scriptură este meteorică din perspectiva noastră, apare la începutul zidirii, la început a făcut Dumnezeu cerul şi pământul, iar pământul era netocmit şi gol, iar Duhul lui Dumnezeu plutea deasupra adâncurilor – apare acolo.***

Mai apare o dată: Şi S-a sfătuit Dumnezeu şi a zis: Să facem om după chipul şi asemănarea noastră şi l-a făcut pe om cu mâinile Sale din pământ – cum Sfinţii Părinţi, mai cu seamă Irineu de Lyon spune: „Mâinile lui Dumnezeu-Tatăl sunt Fiul şi Duhul Sfânt – şi la sfârşit a suflat suflare de viaţă în nările lui şi l-a făcut suflet viu, iar părinţii spun: „Suflet îmbrăcat şi unit cu Duhul Sfânt, cu Harul”, Harul pe care l-a pierdut mai târziu când a călcat porunca lui Dumnezeu şi s-a simţit dintr-o dată gol. Sufletul a rămas viu, dar unirea aceea care părea indisolubilă între sufletul omului şi Duhul lui Dumnezeu, ca o legătură de dragoste între om şi Dumnezeu, Care era Harul, adică Duhul Sfânt, aceasta s-a rupt în clipa aceea şi haina Harului cu care era îmbrăcat omul în Rai a dispărut şi omul s-a simţit gol. El nu era gol neapărat în înţelesul acesta pe care îl avem noi acum, goliciunea era mult mai adâncă, fiinţială, ţinea de sufletul său, şi-a simţit sufletul gol, ca şi cum ceva, un copac se sprijinea pe două rădăcini puternice şi aşa se ţinea în furtună şi o rădăcină a dispărut dintr-o dată. Şi acesta e oricând gata să cadă, doborât de furtună. Şi încă rădăcina cea puternică, cea vie, cea care dădea viaţa întregului copac, aceea a dispărut. Şi rămân cele sărăcăcioase, cele slabe, care de-abia îl ţin şi nu pot nici să-l hrănească deplin şi atunci copacul încetul cu încetul se ofileşte, se pleacă, se usucă şi aproape că piere. De-abia dacă mai apar frunze pe trunchiul lui. Aşa s-a întâmplat cu omul: s-a desprins de Duhul Sfânt, s-a produs această ruptură şi dintr-o dată, omul s-a simţit gol.

Mai apar câteva locuri foarte mici în care apare Duhul Sfânt, de câteva ori în Psalmii lui David, dar întotdeauna meteoric, ca un fulger şi piere vestea despre Duhul Sfânt, lucrarea Duhului Sfânt.

Şi tot aşa intempestiv apare şi în cuvântul Mântuitorului, atunci când vorbeşte prin Sfântul Ioan Botezătorul, atunci când spune că Acesta vă va boteza cu Duh Sfânt şi cu foc, după aceea prin cuvintele Mântuitorului Care vorbeşte cu Nicodim despre acest botez al Duhului şi mai apare rar în cuvintele Mântuitorului atunci când spune: ***Foc am venit să arunc din cer şi cât aşa vrea să fie aprins acum*** şi focul era Duhul Sfânt.

După aceea, apare puţin mai mult în cuvântarea despărţirii din Joia Mare când le vorbeşte despre despărţire şi le spune ***Vă este de folos să plec Eu, pentru că voi trimite la voi pe Mângâietorul, Duhul Cel Sfânt, Duhul adevărului,*** din care noi am luat toate cuvintele acestea pe care Mântuitorul le-a folosit în Joia Mare şi le-am pus în rugăciunea Împărate Ceresc, pentru că erau cele mai multe adevăruri despre Duhul Sfânt aflate din gura Fiului Dumnezeu. Şi după aceea Mântuitorul se înalţă la cer şi le promite că făgăduinţa Tatălui se va împlini cu ei: ***Nu plecaţi din Ierusalim până când nu va pogorî peste voii făgăduinţa Tatălui Ceresc.*** Ei rămân în Ierusalim şi nu ştim în acele zece zile câte s-or fi gândit ei despre cum o să vină făgăduinţa Tatălui peste ei, cum va fi acea lucrare a Duhului Sfânt, cum va veni Acel Mângâietor care nu-i va lăsa singuri. Multe s-or fi gândit ei şi poate şi-au imaginat multe sau poate nu, dar oricum, pe la orele 8-9 dimineaţa în Ierusalim, în ziua cea mare a Cincizecimii, ei prăznuiau a doua mare sărbătoare a iudeilor – erau trei mari sărbători: a corturilor, a Paştilor şi a Cincizecimii, erau cele mai mari sărbători ale iudeilor, dar a Paştilor şi a Cincizecimii erau de departe cele mai mari.

Sărbătoarea Paştilor serba trecerea prin Marea Roşie a poporului iudeu şi scăparea din mâinile egiptenilor, iar cea a Cincizecimii era a amintirii pogorârii celor zece porunci săpate în piatră la popor în Sinai, legământul lui Moise scris pe lespede de piatră de degetul lui Dumnezeu. Iar în aceste zile obişnuiau să vină toţi bărbaţii şi popor mult la Ierusalim să sărbătorească aceste zile excepţionale.

Şi închipuiţi-vă Ierusalimul plin de oameni şi în Faptele Apostolilor ni se spune din câte părţi erau oamenii: din tot bazinul Mediteranei şi nu numai, din Mesopotamia şi din Arabia de astăzi, de peste tot, începând din Spania până în Mesopotamia, din coloniile evreieşti care de sute de ani se implantaseră în toate părţile, veneau să sărbătorească Cincizecimea la Templul cel mare din Ierusalim. Şi în această zi, ei stând închişi de frica iudeilor, în bulucul acela de oameni care se adunaseră, în mulţimile care căutau să cumpere mieri, turturele, să aducă jertfă la Templu, dintre care mulţi erau cei care fuseseră şi de Paşti, ei

s-au închis în foişorul de sus, unde avusese loc ultima lor discuţie cu Mântuitorul, la Cina cea de Taină. Acolo s-au închis de frica iudeilor şi au stat. Cumva, parcă căldura vorbelor Mântuitorului, ce se întâmplase în noaptea aceea, faptul că le spălase picioarele, ce le-a vorbit, nu în pilde, ci direct, pe faţă, promisiunile pe care El le făcuse în noaptea aceea îi încălzeau, le încălzeau credinţa şi nădejdea. Locul în sine le dădea încredere că se va împlini ceea ce le-a zis Dumnezeu. Nici nu le-a zis când se va împlini, le-a spus că curând se va împlini această venire a Duhului Sfânt peste ei. Şi stând ei acolo, pe la ora 9, în zi deplină, s-a făcut vuiet de vânt care vine repede, dar un asemenea vuiet că s-a minunat tot acel popor, toată acea mulţime de oameni, nu era un vuiet de vânt obişnuit, nu ştim cum, Sfântul Apostol Luca nu insistă asupra descrierii. Ei au fost foarte miraţi şi au fugit toţi, din toate părţile, înspre locul de unde se auzea acel vuiet de vânt. Nu ştii de unde vine şi unde se duce, dar atunci l-au auzit într-un anumit loc al Ierusalimului şi au fugit acolo toţi, probabil că în piaţeta aceea din faţa foişorului. Şi în acest loc Apostolii stând adunaţi, au auzit acest vuiet şi dintr-o dată, limbi de foc s-au arătat în mijlocul camerei şi din acest bulgăre de foc s-au despărţit limbi de foc care s-au aşezat peste fiecare. Şi s-au umplut de Duh Sfânt şi au început a vorbi în toate limbile şi în toate învăţăturile şi li s-au deschis minţile şi au înţeles Scripturile desăvârşit, încât spuneau taine adânci şi lucruri pe care nu le-au ştiut niciodată până atunci. De aceea Liturghia se obişnuieşte să se facă dimineaţa, în jurul orei 9-10, pentru că atunci Duhul Sfânt a coborât, la ora aceasta. [...]

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

A doua zi de Rusalii. Predici ale Pr. Ciprian Negreanu la Sărbătoarea descoperirii Sfintei Treimi. Cum lucrează Duhul Sfânt în Biserică şi în noi?

Predici ale Parintelui Ciprian Negreanu (Cluj-Napoca) la praznicul Sfintei Treimi, a doua zi de Rusalii (2011):

"În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Suntem în a doua zi de Rusalii. Până acum două-trei veacuri se ţineau şi a doua zi şi a treia zi de Rusalii, aşa cum se ţine şi la Paşti şi la Crăciun. Mai sunt zone şi în ţara noastră unde se mai ţine şi a treia zi, dacă vă duceţi prin părţile Maramureşului sunt sate care au hram a treia zi de Rusalii. […].

Și, cu adevărat, sărbătoarea aceasta merită să fie astfel cinstită. Acestei a doua zi de Rusalii târziu i s-a dat această rânduială de a fi cinstită Sfânta Treime, târziu, pentru că dintru început, toate cele trei zile şi nu numai cele trei zile, toată săptămâna de după Rusalii era pusă în cinstea Pogorârii Duhului Sfânt, a naşterii Bisericii, era Biserica lui Hristos atunci. Într-un fel sau altul, am zice că ea a fost zămislită pe cruce din sângele care a curs din coasta lui Hristos şi prin moartea Sa, prin jertfa Sa, dar s-a născut acum la Rusalii, când dintr-o mână de oameni, 11 oameni şi alţi câțiva zeci care s-au alăturat lor, va începe acest vârtej care va schimba lumea întreagă.

Ca un vârtej a fost nu numai vuietul Duhului Sfânt care s-a auzit atunci în Ierusalim şi s-au înspăimântat toţi, s-au înfricoşat și s-au mirat, încât au venit din toate părţile Ierusalimului la casa unde erau adunaţi Apostolii, unde s-a auzit

că s-a dus vuietul de vânt care vine repede și acest vuiet de vânt parcă a continuat să se rotească şi să cucerească o lume întreagă.
Aşa cum spunea părintele Teofil „Nu am văzut Duhul Sfânt…” - şi el o zicea chiar orb fiind, neputând să vadă - „…dar am auzit vuietul Lui” și vorbea de oameni în care a simţit că vuia Duhul Sfânt, nu neapărat în glasul lor, nu neapărat prin mişcările lor, ci prin tot ceea ce erau ei. A simţit că acel vuiet al Duhului Sfânt nu a încetat în acei oameni și el nu va înceta până la sfârşitul veacurilor și va fi neîncetat în Biserică, simplu, în Taine, ascuns în slujbe, smerit, dar din când în când toţi îl vom auzi ca un vuiet care vine repede, ca o trezire a sufletului, ca o luminare a inimii, a conştiinţelor, care din când în când va schimba atmosfera, aerul duhovnicesc al sufletelor noastre și din aerul acela stătut, obosit, parcă fără oxigen duhovnicesc, unde suntem aproape ca într-un leşin, ca într-o moarte sufletească, se înnoieşte aerul, pnevma, Duhul Sfânt, Care înnoieşte duhovniceşte sufletele noastre şi le umple de viaţă.

Acest vârtej al Duhului Sfânt nu va înceta, plecat din Ierusalim prin cei 11 şi alţi câţiva zeci şi a continuat prin miile care au crezut prin cuvântul lui Petru și cuvântul Apostolilor şi acest vârtej a cucerit o lume întreagă şi cucereşte neîncetat inimile celor care vor să asculte. Căci și atunci când mulţi au venit să asculte ce ziceau Petru şi Apostolii şi când au auzit vuietul de vânt care vine repede au venit mulţi acolo să vadă, dar unii luau în râs şi batjocoreau acea bucurie fără seamăn a Apostolilor, acea luminare a conştiinţelor lor, acea neputinţă de a mai tăcea. Ei n-au mai putut să tacă după ce Duhul Sfânt a vorbit şi a mărturisit în inimile lor, nici unul dintre ei n-a mai putut să tacă, cu grăbire, parcă.

Cuvintele spuse de la începutul lumii, spuse doar de Hristos-Dumnezeul nostru, dar spuse acum și de gura omului obişnuit, de gura noastră, a făpturii, acelea care trebuiau spuse de la început, acelea pe care Dumnezeu ne învăţa să le spunem dintru început. A adus Dumnezeu înaintea omului toate animalele unul câte unul și l-a pus să le dea nume. Şi omul le-a dat nume animalelor şi Părinţii ne spun că numele lor nu era un nume cum dăm noi acum căţeilor sau pisicilor din curtea noastră, ci numele, după cum se ştie și la evrei, are în sine definiţia acelei fiinţe. Definea prin sine acea fiinţă, o mărginea sau o dezmărginea, îi arăta toate posibilitățile, capacităţile acelei fiinţe. Deci omul se făcea creator împreună cu Dumnezeu şi definea lucrurile, le dădea măsurile, nu numai că le observa, le vedea, le cunoştea, ci cunoştea şi rostul fiecărui lucru pe pământ, că a-l defini, a-i spune numele înseamnă să-i cunoşti rostul, pentru ce a fost făcut de Dumnezeu şi care-i e sfârşitul. Înseamnă să fii şi profet şi Adam era şi profet și el și profetiza când spunea aceste lucruri. Și era şi ca un împărat, cele trei demnităţi pe care omul le-a pierdut, deci era ca un împărat, dădea nume, dădea rost al lucrurilor pe care Dumnezeu i le dăduse, avea demnitatea împărătească, era profet, pentru că vedea spre ce trebuie să urce, spre ce trebuie să meargă,

adică spre Dumnezeu și tot la Dumnezeu să urce mintea noastră prin ele şi în acelaşi timp era demnitatea preoţească, aceea că el mijlocea pentru ele, omul mijloceşte şi ridică toată făptura spre Dumnezeu. Mintea omului, inima lui, sufletul lui, rugăciunea, acestea ridică toată făptura spre Dumnezeu și o întoarce spre rostul ei.

Omul a pierdut aceste demnităţi și acele cuvinte pe care Adam şi Eva începuseră să le înveţe în Rai, acel rost al făpturii întregi, dar, mai mult decât atât, rost al său,Crearea Evei din Adam începuse să zică Adam rostul său, rostul legăturii sale cu femeia şi bucuria întâlnirii cu celălalt, era o bucurie întâlnirea cu celălalt.

Primul cuvânt pe care l-a spus Adam după ce a fost zămislită Eva din coasta lui a fost de bucurie mare, de profeţie, a profetizat: Aceasta se va numi femeie! şi toate celelalte. A profeţit, deci își păstra demnitatea de profet, de preot în acelaşi timp, că prin ea se bucura mai mult decât de orice şi prin ea se înălţa la Dumnezeu şi trebuia s-o ajute și pe ea și ea să-l ajute și pe el tot timpul la urcarea spre Dumnezeu. Deci și ea avea aceeaşi lucrare, aceeaşi demnitate preoţească şi aceeaşi demnitate profetică şi aceeaşi demnitate împărătească, aceeaşi demnitate pe care la fiecare nuntă noi încercăm să o rememorăm, în fiecare cuplu parcă Dumnezeu pune început din nou și ei sunt reaşezaţi parcă ca şi Adam și Eva în Rai, cu aceleaşi demnităţi, punându-se cununi pe cap ca şi la regi. Asta preînchipuie. Ei sunt repuşi parcă de Dumnezeu în aceeaşi demnitate împărătească în care au fost puşi atunci și pe care au pierdut-o după aceea, dar prin faptul că vin acum şi se cer unul pe celălalt înaintea lui Dumnezeu, ea îl cere pe el ca fiu al lui Dumnezeu şi el o cere pe ea ca fiică a lui Dumnezeu, lui Dumnezeu i-o cere şi i se închină lui Dumnezeu și Îl cheamă la acea legătură şi la acea nuntă, ei își redobândesc parcă aceste demnităţi pe care omul le avea.

Cuvintele pe care încerca să le rostească şi care defineau lucrurile și le dădeau substanţă şi folos şi rost, pe acestea le-a pierdut Adam şi acum, o dată cu Pogorârea Duhului Sfânt, din nou le dobândește omul, puterea de a spune adevărul lucrurilor, de a spune substanţa lor cea mai adâncă, firea lor. Făptura toată aşteaptă cu durere, cum spune Sfântul Apostol Pavel, arătarea fiilor lui Dumnezeu. Aşteaptă făptura toată pentru că nu mai are cine să o definească, să o recunoască, să o întoarcă spre Dumnezeu, să-i arate folosul, rostul. Ea îşi pierde fireasca sa îndreptare spre Dumnezeu, căci prin om se îndreaptă ea spre Dumnezeu, toată făptura suferă aşteptând ca adevăratul om să se întoarcă, el să-şi redobândească starea aceea și după aceea și ea toată să se întoarcă spre Dumnezeu.

De aceea, în icoana Rusaliilor, sub Apostolii care primesc Duhul Sfânt în foişorul unde L-au văzut și pe Hristos când li S-a arătat, trecând prin uşile încuiate, coboară Duhul Sfânt pe neaşteptate, ca un vânt care vine repede, sub

chip de limbi de foc se aşază peste fiecare şi dedesubt îl vedem pe un rege bătrân ca într-o închisoare care îşi întinde cu nădejde haina Sa și în această haină are 12 suluri de hârtie. Acela este preînchipuirea făpturii, a întregii făpturi, a cosmosului, a lumii întregi, care aşteaptă cu durere arătarea fiilor lui Dumnezeu, arătarea lui Dumnezeu, descoperirea din nou a adevărurilor veşnice pe care omul le-a pierdut și pe care n-a vrut să le mai recunoască, n-a vrut să le mai mărturisească, şi prin această mărturisire se ridica şi făptura, prin această glăsuire se întorcea şi natura la chipul ei și acela este chipul cosmosului bătrân, aşa cum ne spune Sfântul Petru în Epistola sa: Cerurile vor arde de istov, de bătrâneţe, de oboseală. Asta înseamnă. Cerurile şi pământul, la sfârşitul veacurilor, vor arde de istov, adică nu de bătrâneţea aceasta ca ani și ca vremi, ci de bătrâneţea păcatului, de urâciunea păcatului care le-a îmbătrânit, a omului care nu le mai apropie de Dumnezeu, nu le mai întoarce, nu le mai găseşte rostul. Ele, ca şi omul, îşi găsesc adevărata frumuseţe. Ceilalţi oameni îşi capătă frumuseţea lor adevărată prin faptul că îi vedem ca pe făpturi ale lui Dumnezeu, ca pe chipuri ale lui Dumnezeu, ca și oameni pentru care a murit Hristos, pentru care Şi-a pus sufletul, și atunci ei capătă o altă frumuseţe prin această vedere duhovnicească a noastră pe care Duhul Sfânt ne-o dă să vedem prin credinţa în Hristos.

Aşa şi cosmosul acela îmbătrânit aşteaptă cu nădejde, sub zăbrelele acelea ale înţelegerii greşite, mărturia celor 12 Apostoli care va întoarce lumea întreagă spre o înțelegere bună a făpturii, a rostului lumii. Că lumea nu este făcută nici numai să ne îndestulăm sau numai să trăim aici sau numai să ne îngrijim sau numai să ne ajutăm, nici celălalt nu este numai un ajutor pentru noi, ci făptura şi celălalt sunt zidiri ale lui Dumnezeu, sunt taine ale lui Dumnezeu cu noi, sunt lucrări mari, sunt cei pentru care Dumnezeu Şi-a pus sufletul, că nu este dragoste mai mare decât a-şi pune cineva sufletul pentru prietenii săi. Şi şi-a pus sufletul pentru aceştia, nu numai sângele și S-a dat răscumpărare pentru mulţi, S-a dat răscumpărare, adică El S-a pus pe cealaltă balanţă a talerului pe care diavolul pusese semnăturile noastre, ca şi cum am fi făcut nişte contracte cu diavolul, nişte semnături cu care am semnat înțelegeri, prin păcat omul cade în înţelegeri cu diavolul, prin înţelegerea şi folosirea greşită a lumii, prin apropierea greşită faţă de aproapele nostru, prin folosirea lui, până la urmă, că îl folosim atunci când nu ne întoarcem spre el aşa cum ne-a învăţat Dumnezeu. Dacă ne este de folos, atunci e important, altfel nu ne interesează - acest fel de a-l vedea pe celălalt e un contract neîncetat cu diavolul. Cine face aşa, cine învaţă aşa, cine priveşte aşa lumea este într-o continuă relaţie contractuală cu diavolul.

Şi ca nişte suluri stau aceste contracte pe taler, iar în schimbul acestora se pune Hristos, că El Şi-a pus sufletul răscumpărare pentru mulţi, Şi-a dat Trupul şi Sângele ca jertfă. Diavolul pe cine a prins nu mai lasă. Cămătarul, de care se

feresc toţi, că, dacă s-a împrumutat cineva de la el, nu mai scapă de cămătarul acela până nu va da înzecit, până nu-ţi scoate tot nu te va lăsa. Diavolul e înzecit mai rău decât un asemenea cămătar. El, dacă s-a prins de tine şi i-ai dat loc şi ţi-ai făcut legătură cu el, chiar dacă atunci ţi se părea că nu-ţi face nici un rău, mai târziu, când vei voi să scapi şi vei vedea urâciunea lui, nu vei mai putea scăpa. În locul tău în această luptă, în locul plăţii pe care trebuia să i-o plăteşti diavolului - care e ca un dealer de droguri, îţi dă la început gratuit: numai hai, hai, şi zici: ce bine, ce frumos e cum zice acesta, mă simt chiar bine şi nu-ţi cere nimic, dar după ce devii dependent și nu mai poţi trăi fără, îţi cere totul, cu vârf şi îndesat - iar datoriile noastre sunt nenumărate, că ne-am dat lui cu voie, de mii de ori, cu fiecare gând, prin fiecare înțelegere greşită a lumii, prin fiecare folosire a celuilalt, și prin îndepărtarea de gândul adevărat al lui Dumnezeu şi de rostul pentru care ne-a zidit El, noi ne facem fiii lui. Aşa cum Mântuitorul le spune evreilor: Voi nu sunteţi fiii lui Avraam, ci sunteţi fiii diavolului, că faceţi poruncile lui, îl ascultaţi pe el, se poate zice şi despre noi acelaşi lucru: ne numim fii ai lui Dumnezeu, dar prin faptele noastre suntem fiii [diavolului], că facem ceea ce ne spune el. Și atunci suntem prinşi în mrejele lui. În schimbul acestei datorii Dumnezeu Se dă, noi n-avem cu ce plăti.

Când, în pilda [datornicului nemilostiv] vreo 500 de tone de aur, cei 10.000 de talanţi, datorie a celui care vine şi zice: Lasă-mă puţin, că-ţi voi plăti, Dumnezeu zice: Ţi le iert, înțelesul cel adânc este nu numai că Dumnezeu zice că nu te las să te mai duci, că poate plăteşti, ci ţi le iert toate, înţelesul este că plăteşte El în locul nostru cele 500 de tone de aur, pe care omul nu le poate plăti, că atât sunt cei 10.000 de talanţi, omul nu le poate plăti nicicum. Și atunci Dumnezeu Se dă în schimbul nostru, Dumnezeu e Cel Care Se pune pentru noi, atunci când omul se întoarce către El, când Îl doreşte pe Hristos, când cere cu durere, când vine cu tot sufletul pe Dumnezeu, cum zice Mântuitorul: Veniţi la Mine, toţi cei osteniţi şi împovăraţi şi Eu vă voi odihni pe voi. Prin aceşti osteniţi şi împovăraţi de greutatea legăturilor lor cu diavolul, de greutatea şi amăreala de pe cerul gurii lor din gustarea numai a veacului acestuia şi a înţelegerilor greşite, dacă un om ca acesta vine şi strigă către Dumnezeu, Dumnezeu îl reînnoieşte pe om, îi pune un nou început, îi dă demnităţile cele vechi din nou, îl face împărat al făpturii, îi schimbă firea - asta înseamnă pocăinţa, adică schimbarea minţii, metanoia, meta=schimbare, mai presus; nous=minte, înţelegere.

Pocăinţa înseamnă în primul rând schimbarea minţii şi după aceea lucrările exterioare, un fel de a fi diferit. dar, în primul rând, trebuie schimbarea minţii, să înțelegi altfel făptura și pe om, să-l privești pe om și făptura după cum ne-a învăţat Dumnezeu să le privim. Adică să credem acest vuiet al Duhului Sfânt care vine şi schimbă vechea mreajă a vrăjii lumii. Lumea era şi este ca sub o vrajă. Despre aceasta au vorbit profeţii de demult, că lumea este vrăjită, lumea

întreagă, omul este ca sub o vrajă adâncă, parcă i s-au legat ochii să nu vadă, să nu cunoască adevărurile pe care le-a pus Dumnezeu în făptură. I s-au legat ochii să nu vadă că toate se duc spre Dumnezeu. S-a lăsat el legat, de fapt, şi s-a legat chiar el pe sine ca să nu vadă scopul şi rânduiala fiecărei făpturi, ca să nu vadă scopul vieţii lui, ca să nu vadă frumuseţea veacului acestuia şi pentru ce a făcut Dumnezeu această frumuseţe şi pentru ce a împodobit atât de mult lumea, căci dacă pe crinii câmpului i-a îmbrăcat Dumnezeu aşa, cu atât mai mult pe voi, puţin credincioșilor.

Auziţi, parcă, cu câtă durere și cu reproş ne spune Dumnezeu! Parcă ne-ar spune: Nu vedeţi de ce a pus Dumnezeu atâta frumuseţe în făpturile acestea? Nu doar ca să atragă gâzele şi ca să încânte ochiul nostru sau ca să trecem pe acolo să polenizăm crinii, această frumuseţe n-a pus-o pentru aceasta, Mântuitorul ne zice şi pentru ce i-a îmbrăcat aşa, pentru că noi suntem cu mult mai mult decât crinii câmpului, ca şi cum ar spune: Aduceţi-vă aminte ce rânduială a pus Dumnezeu cu voi, ce vă cere vouă, la ce frumuseţe vă cheamă Dumnezeu! Apoi zice: Iar dacă pe păsările cerului, care nici nu cultivă, nici nu pun în hambare, Dumnezeu le hrăneşte - Dumnezeu ne învaţă să ne uităm la păsările cerului, şi iarna le vedem zburând şi cele mai multe ies, cu mila lui Dumnezeu, din iarnă și le hrăneşte Dumnezeu - şi două vrăbii duse în târg nu sunt uitate înaintea lui Dumnezeu, dacă şi pe acestea le ştie Dumnezeu, și cu ce se hrănesc și ce au nevoie, cu atât mai mult pe voi, puţin credincioşilor. Nu vă îngrijoraţi ce veţi mânca şi veţi bea - nu vă îngrijoraţi, nu <nu vă îngrijiţi>, că omul se îngrijeşte, dar nu vă îngrijoraţi, nu staţi într-o continuă îngrijorare, frică, tulburare. Auziţi la ce gândire ne cheamă Dumnezeu, auziţi pentru ce e făptura făcută aşa, pentru ce e frumoasă, pentru că vedem că făpturile acestea trăiesc fără să-şi pună în hambare, trăiesc ca prin ele să ne înveţe Dumnezeu ceva. Şi multe altele ne învaţă Dumnezeu, multe, multe.

Dar toate aceste învăţături ale lui Dumnezeu strică vraja sub care era legat omul, vraja cu care l-a legat diavolul din Rai şi sub care omul a căzut de atunci, din vechime, şi s-a pierdut suflul Duhului Sfânt care a suflat peste om şi l-a trezit la viaţă şi l-a făcut suflet viu. Şi Părinţii zic ce înseamnă suflet viu; putea să zică suflet, dar zice suflet viu sau suflet însufleţit, ca şi cum ar fi de două ori acelaşi lucru. Nu, înţelesul este acela pe care îl zic Sfinţii cei mari când spun că [el] l-a făcut Dumnezeu pe om suflet, i-a dat şi suflet, dar nu numai suflet, ci şi Duh Sfânt, l-a îmbrăcat din facerea lui în Duh Sfânt! L-a trezit la viaţă, i-a înseninat, i-a însuflețit inima, fiinţa, cu acest Duh Sfânt pe care omul l-a pierdut când a călcat porunca şi a ascultat sfatul vrăjmaşului şi mintea lui s-a schimbat şi el a căzut ca sub o vrajă şi ascultat de glasul diavolului, de minciunile lui, de ce spunea el despre Dumnezeu, inima lui și mintea lui au intrat ca sub o vrajă ascunsă, adâncă, şi cu toate încercările lui Dumnezeu de a-l trezi, spunându-i: Adame, unde eşti? De ce ai făcut asta?, omul nu s-a trezit, n-a vrut să asculte.

Suflul acela care îl trezise la viaţa vie, adevărată, adâncă, suflul Duhului Sfânt, acela este Cel pe Care Dumnezeu L-a trimis în ziua de Rusalii, L-a vărsat din nou peste om.

Dacă la Eva şi la Adam, la care Dumnezeu a venit, ar fi găsit puţină pocăinţă şi durere, acest suflu al lui Dumnezeu S-ar fi întors peste om, Duhul Sfânt S-ar fi întors asupra lor și ei nu s-ar mai fi simţit goi, că erau goi de Duhul Sfânt și au încercat să umple acest gol al sufletului cu tot felul de lucruri exterioare, cum încercăm și acum. Oricine are un gol imens interior, încearcă să-l umple cu lucruri exterioare, crezând că-l va acoperi vreodată. Nu se va acoperi.

Şi acelaşi suflu al lui Dumnezeu suflă din nou şi să ştiţi că nu s-a oprit acest suflu al lui Dumnezeu, acest vânt care vine repede, parcă simţim asta în cuvântul Mântuitorului Care zice: Foc am venit să arunc pe pământ și cât aş vrea să fie acum aprins acesta. Adică Îmi doresc să vină repede acesta peste voi, această însufleţire, să vă umple iar de Duhul Sfânt, să vă scoată de sub vraja veacului acestuia, să vă umple iar minţile de Dumnezeu, să vă întoarcă iar firile la firea adevărată a omului. Să ştiţi că acel suflu al lui Dumnezeu se simte şi acum în Biserică şi este neîncetat. Şi cei care vor crede că sunt oameni păcătoşi şi vor şti asta şi Îi vor cere ajutorul lui Dumnezeu, prin Sfintele Taine, prin Spovedanie, prin Împărtăşanie, prin pocăinţă, prin metanoia, se vor umple iar de Duh Sfânt. Nu se poate să nu fi simţit măcar o dată în viaţă acest suflu, această lucrare, acest vuiet al Duhului Sfânt, în care toate parcă s-au luminat, parcă le-aţi înţeles dintr-o dată, parcă s-au umplut toate de lumină şi au căpătat rostul lor, frumuseţea lor fără seamăn.

Frumuseţea pe care omul vrăjit de vraja veacului acestuia o vede în om, în celălalt, şi despre această frumuseţe s-au umplut cărţi întregi ale scriitorilor și poeţilor, e nimic faţă de frumuseţea pe care o vede omul care s-a luminat, care şi-a întors mintea spre Dumnezeu, câştigat din această metanoia şi a primit Duhul Sfânt într-o mică măsură, pe cât era lui cu putinţă, această bucurie și această frumuseţe pe care o vede el în făptură şi în celălalt este de nespus.

Despre aceasta, un părinte din Muntele Athos, Haralambie, spunea după ce a primit Duhul Sfânt, L-a simţit când a venit asupra lui, spunea că atâta frumuseţe vedea în făptură, atâtea înţelesuri vedea în Scripturi, în aproapele lui, încât spunea: „De ar fi stat lângă mine trei oameni neîncetat scriind sau înregistrând ce spun eu, şi câte aveam să spun, n-ar fi prididit să scrie tot ce-mi dădea Dumnezeu şi toate minunăţiile pe care mi le descoperea clipă de clipă."

Şi aşa este, aşa însufleţeşte Dumnezeu inimile și sufletele celor care se întorc spre El şi se umplu iarăşi de această trezvie, care este opusul acestei vrăji adânci, acestui văl care acoperă mintea noastră. Este o atenţie, o lumină a

sufletului, o bucurie fără seamăn. Nu e o bucurie pentru care, de multe ori, îi fericim pe cei care sunt mai săraci cu duhul sau chiar cu boli psihice, că sunt zâmbăreţi şi noi îi fericim. Acela nu e fericit, cel care nu ştie de ce e fericit, dar râde tot timpul sau noi, în prostia noastră şi în puţinătăţile noastre, avem noi bucuriile noastre, nici nu ştim bine de ce, dar aşa simţim. Nu, acea bucurie a Duhului Sfânt nu are seamăn, e prin luciditatea minţii, a inimii, prin lumina pe care o coboară Dumnezeu. Nu se compară, e de nespus, de neuitat. Cine a simţit măcar o dată aripa Duhului Sfânt trecând măcar prin apropierea sufletului său şi aducând cu ea adierea de bucurie fără seamăn a Împărăției lui Dumnezeu, la care El ne cheamă: Bine, slugă vrednică și credincioasă, intră întru bucuria Domnului tău! Auziţi la ce bucurie ne cheamă Dumnezeu, la ce lumină, la ce cunoştinţă, la ce trezvie a minţii. Asta este Viaţa. Cine a trăit vreodată această Viaţă, n-o uită niciodată. Aceasta este viaţa veşnică la care ne cheamă Dumnezeu și care s-ar traduce mai bine ca „viaţa fără de hotar”, adică cu mii de înţelesuri, mii de deschideri, nu numai în înțelesul ei temporal sau spaţial, ci în toate capacităţile şi înţelesurile pe care noi nu le putem bănui acum. Viaţa are amplitudini și lucrări și înălțări şi scăderi pe mii de alte planuri, pe care noi nici nu le bănuim. Viaţa este dez-hotărnicită, dez-mărginită prin Duhul Sfânt în toate înţelesurile ei. Aceasta este viaţa fără de hotar pe care Dumnezeu ne-o promite, nu e viaţa fără de hotar numai temporal, ci în toate înţelesurile, e de nespus.

Chiar filosoful Kant spunea că vedem lumea întreagă doar sub două aspecte, doar temporal şi spaţial, două deschideri ne-a făcut Dumnezeu, e ca şi cum cineva ne-ar pune nişte ochelari întunecaţi, maro, şi vezi totul în două nuanţe de maro, maro-deschis şi maro-închis, dar atât. Ei, când o să dai jos aceşti ochelari o să vezi mii de culori, mii de miresme, mii de înțelesuri, asta privind numai prin măsura simţurilor. Dar când vor fi acestea la măsura sufletului, care nu are simţurile acestea exterioare, are alte simţiri.

La ce ne cheamă Dumnezeu? La acestea ne cheamă Dumnezeu! Să lucreze Duhul Sfânt în inima noastră, ca măcar o clipă să se atingă de inima noastră şi acea clipă să n-o mai putem uita niciodată şi să n-apucăm o viaţă întreagă să mărturisim acea clipă între oameni şi între apropiaţii noştri și după aceea să ne ajute Dumnezeu ca acea clipă să fie doar o arvună a Împărăţiei. Această puţină trăire şi simţire a Duhului Sfânt, pe care măcar pe aceasta s-o avem cu toţii în veacul acesta să fie o arvună, dar pe care să n-o pierdem şi pe care să n-o uităm, iar dincolo, în Împărăţie, să dobândim și cealaltă parte.

Dumnezeu să ne ajute şi să ne întărească”.

***

2013:

În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

[…] [Astăzi] ne aducem aminte de Sfânta Treime, care S-a descoperit, S-a făcut cunoscută deplin, la puterea noastră şi la măsura noastră de înţelegere şi de a putea primi, de a ne putea curăţa ca să primim Sfânta Treime și de aceea Sfânta Treime este prăznuită după Pogorârea Duhului Sfânt, pentru că o dată cu Pogorârea Duhului Sfânt cunoaştem şi a treia Persoană a Sfintei Treimi și prin aceasta putem spune că cinstim sau ne aducem aminte în mod deosebit de întreaga Sfântă Treime, de descoperirea Sfintei Treimi. Dar mai prăznuim descoperirea Sfintei Treimi imediat după Pogorârea Duhului Sfânt și pentru faptul că de-abia după Pogorârea Duhului Sfânt în Biserică şi în noi, ca și membri ai Bisericii, ca şi fii ai lui Dumnezeu, Duhul Sfânt vine şi dă mărturie despre Tatăl şi despre Fiul şi despre întreaga Sfântă Treime și atunci de abia acum putem vorbi despre o cunoaştere a Sfintei Treimi.

De fapt, tot El a fost Cel care mai târziu, veac după veac, generaţie după generaţie, a descoperit încetul cu încetul tot mai multe taine despre Sfânta Treime. De aceea sinoadele toate păstrau aceeaşi formulă: Părutu-s-a Duhului Sfânt şi nouă… La orice sinod, dacă citiţi actele care s-au făcut la finalul lor, aşa scrie: Părutu-s-a Duhului Sfânt şi nouă, că aşa este. Şi spuneau că icoanele se cinstesc sau că Mântuitorul are două firi în aceeaşi persoană sau că Mântuitorul are două voinţe şi două lucrări şi o singură Persoană sau că… părutu-s-a Duhului Sfânt și nouă că Duhul Sfânt este Persoană dumnezeiască, cea de-a treia Persoană a Sfintei Treimi, părutu-s-a Duhului Sfânt şi nouă că Fiul este Persoană dumnezeiască, cea de-a doua Persoană a Sfintei Treimi… Toate acestea au fost lucrări văzute de Părinţi, lucrări ale Sfântului Duh, Care dă mărturie, despre Care zicea Mântuitorul că multe ar fi avut să ne mai spună, dar nu le putem duce şi acestea ni le va spune Duhul Sfânt; va trimite la noi Mângâietorul, Care ne va spune nouă toate.

Şi, într-adevăr, El nu numai atunci, în sinoade, ci încetul cu încetul, la măsura fiecărei generaţii şi a fiecărui neam în credinţă descoperă alte și alte taine, aşa cum taina Maicii Domnului nu s-a descoperit dintr-o dată; nu era pregătită lumea să cunoască măreţia şi măsura şi cinstirea Maicii Domnului la care o chemase Dumnezeu şi cu care o împodobise, aşa că abia spre mijlocul veacului IV, chiar până spre sfârşitul veacului V, s-a putut temelui în învățătură clară şi în toate cântările care s-au adăugat atunci în Biserică cinstirea Maicii Domnului. Aşa cum cinstirea sfinţilor nu s-a putut lămuri scris, dogmatic, de-abia la al şaptelea sinod ecumenic s-a putut face asta, cu cinstirea icoanelor, tocmai atunci.
Şi acestea nu înseamnă că avem ispita de a crede că lucrurile care au fost atunci, în primii ani sau, ca să mergem până la cea mai mică limită, la întâlnirea dintre Mântuitorul și Apostoli, şi să zicem cum că numai ce a fost între Mântuitorul şi

Apostoli, aceasta să rămână, numai cuvintele ce s-au spus atunci, numai lucrurile ce s-au făcut atunci, numai asta să luăm - și sunt destul secte care fac greşeala aceasta! Dar Mântuitorul în ultima clipă le-a spus despre Duhul Sfânt! Şi multe le-ar mai fi spus, dar nu erau ei pregătiţi să le ducă.

Și punerea mâinilor, şi felul cum hirotoneau ei, cine le-a arătat? Cum? De unde ştiau ei să hirotonească? Duhul Sfânt le-a descoperit în inima lor cum să facă hirotoniile. Cine a hirotonit până la Înălţarea Mântuitorului la cer, cine a hirotonit vreodată vreun preot sau vreun episcop? Nu se ştia cum să facă asta. Mântuitorul nu le-a spus la Cina cea de Taină: <Iar când mergeţi prin oraş, aşa să hirotoniţi episcopi, aşa să vă puneţi mâinile peste bolnavi, în chipul ăsta sau în celălalt, sau să ungeţi cu untdelemn aşa…> Nu le-a spus asta! Au mai văzut ei cum făcea El în anumite momente, dar Mântuitorul era atât de nou tot timpul şi, aţi văzut, putea să vindece în orice fel: să atingă cu salivă tina şi să facă nămol şi să vindece aşa, putea să vindece numai prin cuvânt, putea să vindece în atâtea şi atâtea feluri şi nu era un mod în care să le spună: <Aşa trebuie să faceţi!>, nu le-a spus nici cum să se îmbrace ca preoţi, ca ierarhi, nu le-a spus nici cum să împodobească biserica, nu le-a spus nici cum s-o facă, nici cum să se roage, nici la ce ore - ei ţinuseră regulile vechi, iudaice. Și înainte de a fi arestat Mântuitorul în Grădina Ghetsimani rosteau împreună, cântau Psalmii care se rosteau după cina Pascală. Deci ţinea rânduiala veche. Din când în când L-au văzut că Se retrage să Se roage singur pe munte, dar asta e altceva.

Multe din cele pe care le facem noi și le-a făcut Biserica primară din început - Biserica primară a hirotonit, a ţinut duminica, avea episcopi, avea preoţi, avea Maslu, îşi puneau mâinile peste bolnavi, avea veşminte preoţeşti, era un început de rânduială de altar, aveau naos, pridvor dacă era nevoie, gropniţă, toate acestea nu le-a dezvăluit Mântuitorul, ci s-au plinit toate prin descoperirea Duhului Sfânt, aşa cum Mântuitorul a zis: Nu vi le pot spune, că nu le puteţi duce. Nu le puteau duce nici pentru mulţimea lucrurilor pe care trebuiau să le afle şi a sfaturilor pe care trebuiau să le dea, nici prin puterea de pătrundere a minţii, de înţelegere, şi cred că nici prin puterea de a crede cu desăvârșire că aşa trebuie făcute lucrurile şi că aşa este bine. Aşa cum, după vreun an şi jumătate de la începutul propovăduirii şi de când era cu ei, Mântuitorul le spune: De nu veţi mânca Trupul Meu şi nu veţi bea Sângele Meu, nu veţi avea viaţă veşnică, dăinuitoare în voi, nu puteau pricepe cuvântul acesta, le era foarte greu să înţeleagă. N-au plecat de lângă El pentru că, aşa cum a spus Petru: Tu ai cuvintele vieţii fără de sfârşit, la cine ne vom duce?, dar de înţeles nu înţeleseseră. Abia au înțeles într-o anumită măsură la Cina cea de Taină, abia au înţeles acolo. Vă daţi seama câte alte multe lucruri trebuiau să înţeleagă în timp şi nici Apostolii nu le-au înţeles pe toate. Mai târziu au trebuit să treacă generaţii şi generaţii ca să poată înţelege şi să cuprindă alte taine pe care Dumnezeu le descoperea. Prima dată au crezut că doar prin moarte martirică te

poţi mântui și că trebuie să-L imite pe Hristos doar aşa, mulţi dintre ei au crezut asta. N-a fost aşa, Dumnezeu a descoperit că şi prin strădania, prin osteneala de zi cu zi, prin a pune viaţa ta pentru Hristos în fiecare zi este mântuire, cum o au ostenitorii din veacul acesta, din pustietăţi şi că sunt alte moduri de mântuire. Deci pe toate acestea le-a descoperit Duhul Sfânt.

Cei care cred - o parte a neoprotestanţilor, dar există această ispită şi în rândul creştinilor ortodocşi - că trebuie să ne întoarcem la cum se făcea atunci, în primele zile, imediat după ce Mântuitorul S-a înălțat la cer, cum făceau Apostolii atunci, [căa doar] aceasta este valabil, aceasta este bine, aceasta este în Duhul lui Dumnezeu. Ei fac o mare greşeală, aceasta era şi o oarecare dispută între părintele Alexander Schmemann şi părintele Serafim Rose, în sensul că Alexander Schmemann insista cam mult pe întoarcerea la cum era în primul veac, în al doilea, în al treilea și privea tot ce s-a făcut în timp - și aţi văzut, poate, în jurnalul şi în cărţile lui, că vorbea de partea aceasta - de toată cultura bizantină, de slujbe, dar chiar de toată rânduiala, care nu ţine numai de Bizanţ, de toată rânduiala celor şapte laude, care nu ţine numai de Bizanţ, ţine şi de Siria creştină și de Egiptul creştin și de marea catedrală de la Constantinopol, ţine de toate părţile creştinismului care au adăugat şi au aşezat la rândul lor fiecare rânduială pe care o avem noi acum. Și el privea toate acestea ca pe un balast care s-a adăugat şi socotea că trebuie cumva să renunţăm la acest balast și de multe ori vorbea cu depreciere despre tot ce înseamnă cultura duhovnicească bizantină, şi nu numai a lor, ci şi a slavilor. Ei, alta era părerea părintelui Serafim Rose, care cred că, în privinţa acestei probleme, primea şi înțelegea mai bine Duhul lui Dumnezeu. El spunea că tot ceea ce a lucrat Duhul Sfânt în timp, toate aceste lucrări, tot ce s-a descoperit în timp şi s-a adăugat şi s-a curăţit și s-a finisat sau chiar s-a scos, că au fost și lucruri care s-au scos, toate acestea sunt lucrări ale Duhului Sfânt. Nu sunt întâmplătoare, nu s-au făcut de capul lor, s-au făcut prin lucrarea Duhului Sfânt, s-au făcut prin hotărâri ale sinoadelor, dar în primul rând prin lucrarea directă a Duhului Sfânt. Aşa este, să ştiţi.

Şi dacă luăm şi toată învăţătura dogmatică şi toate cele ce s-au întâmplat, o să vedeţi că sunt lucrări tainice ale Duhului Sfânt. În timp, omul care doreşte să înţeleagă înţelege tot mai mult, i se descoperă tot mai mult, pe fiecare treaptă i se dă şi mai mult şi încearcă Dumnezeu să toarne din Harul Său, din înţelepciunea Sa, din măsura Sa mai mult peste om, dar această măsură a omului nu creşte dintr-o dată, nu arzi etapele, ci treaptă cu treaptă trebuie să le urci. Cred că, într-un fel, am putea zice că Dumnezeu poartă Biserica Sa spre sfârşitul veacurilor, îi poartă pe cei care sunt în Biserica Sa din treaptă în treaptă de înțelegere, veac după veac, încât atunci, la vremea sfârşitul veacurilor, cei care sunt în Biserică sunt grâul cel copt pentru cules, pentru Judecata cea Mare a lui Dumnezeu, vor ajunge să se apropie cel mai mult de cunoaşterea adevărată a

chipului lui Dumnezeu, dintre toţi cei care au fost până atunci. Este o dreptate, o lucrare dreaptă a lui Dumnezeu.

Aşa cum, pe de o parte, noi ne îndepărtăm cât mai mult de prezenţa fizică, reală pe care au simţit-o Apostolii și urmaşii lor în istorie a Duhului Sfânt, Care a grăit în limbi de foc, şi simţim că ne îndepărtăm tot mai mult de întâlnirea aceea clară, zguduitoare cu Dumnezeul Cel viu faţă către faţă, cum s-au întâlnit Apostolii şi există o îndepărtare care pare tot mai mare şi se pierde acel entuziasm şi oamenii, cu cât de apropie de sfârșitul veacurilor, pare că se răcesc, asta ar părea că este o nedreptate pentru noi: <Cum, dar eu de ce n-am trăit atunci? De ce n-am fost în veacul de aur al monahismului egiptean? De ce n-am fost în veacul de aur al Sfinţilor Trei Ierarhi, al credinţei creştine manifestate, luminate, înţelepte? De ce n-am fost în vremurile de mare credinţă ale Bizanţului? Ce bine ar fi fost de mine atunci… Poate că mă ţineam de credinţă, poate înţelegeam mai mult…> Şi avem tot timpul acest simţământ de nedreptate, că suntem nedreptăţiţi, că trăim într-un veac departe de Dumnezeu, rece, ca şi cum ne-am îndepărta de un foc, creştinul se răceşte tot mai mult, cum zice și Mântuitorul: Oare va mai găsi Fiul Omului credinţă când va veni din nou pe pământ? Şi aşa simţim și noi, că se răceşte credinţa tot mai mult. Dar, pe de altă parte, există o urcare, o finisare, o subţirime, o înţelegere pentru cei care vor să înţeleagă şi, cu fiecare veac de oameni, parcă tainele Scripturilor se dezleagă şi mai mult, Dumnezeu descoperă veac după veac, începând de la faptul că Fiul Său este Fiul Său cu adevărat şi nu este prima zidire, ci Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat, Fiinţă din Fiinţă, stabilit la primul Sinod Ecumenic, după aceea că Duhul Sfânt purcede din Tatăl şi că este Dumnezeu adevărat, fără discuţie, şi tot aşa urcăm treaptă cu treaptă şi înţelegem şi mai mult, e ca şi cum ai spune că, după ce înfloresc ghioceii, că ce poate fi mai frumos? Dar imediat înfloresc zambilele și zici: <Extraordinar! Ce poate fi mai frumos?>. Mai trece puţin timp, le priveşti cum se sting şi apar bujorii, te întrebi ce poate fi mai mult de atât! Se sting și bujorii, apar crinii, care sunt incomparabili, după aceea apar trandafirii şi tot mai mult, tot mai mult, pe fiecare treaptă parcă ai zice că asta a fost maximul care putea fi, dar nu este!

Și, pe de altă parte, deşi nouă ni se pare că suntem nedreptăţiţi că ne îndepărtăm de acest foc, dar să ştiţi că ar putea zice şi cei din primele veacuri şi după aceea şi din următoarele, care urcă până la rugăciunea isihastă din secolele 13-14, Sinoadele în care s-a lămurit Harul şi ce se întâmplă, dacă Harul este creat sau nu este creat şi toată această unire a omului cu unirea dumnezeiască şi aceste taine despre care n-au vorbit Apostolii, ei le-au trăit dar nu le-au putut lămuri, nu era vremea să le lămurească, au fost alţii mai târziu ca Grigorie Palama, care, având toată experienţa din învăţătura tuturor din spatele lui, a putut să le lămurească, să le descopere prin darul lui Dumnezeu.

Şi tot aşa, treaptă cu treaptă, şi alte lucruri tainice ne descoperă Dumnezeu, ajungând într-un fel de coacere la sfârşitul veacurilor, încât cei care vor rămâne în Biserică și se vor ţine de Dumnezeu, vor fi într-un fel sau în altul, îndrăznesc să spun, pregătiţi să-L vadă pe Dumnezeu aşa cum este. Pregătiţi de Duhul Sfânt în toată istoria, în toate generaţiile lămuriţi încât să-L poată recunoaşte, încât să nu fie înşelaţi să creadă că este El şi să nu fie El. Aşa cum primele dăţi, pe copilul tău, dacă vrea cineva să-l înşele, îl poate înşela cu o bombonică să meargă cu el şî după ce păţeşte o dată lucrul acesta, a doua oară trebuie să facă mult mai multe eforturi hoţul să-l înşele pe copilul tău ca să îi poată ameţi conştiinţa. Gândiţi-vă că dacă urmăm toată această învăţătură a Sfinţilor, toată această revărsare a harului Duhului Sfânt în istorie, veac după veac, toate aceste trepte ale ispitelor şi ale ereziilor care au încercat Biserica și prin care ea s-a întărit şi au ridicat din nou Biserica si cetăţile, dacă mergeţi să vedeţi Tesalonicul sau Constantinopolul, au mai multe ziduri de apărare unul după altul, vă închipuiţi fiecare întâlnire cu greutăţile istoriei, dar și cu ereziile veacurilor, cu mrejele diavolului aruncate înspre Biserică au însemnat un nou zid construit. Noi suntem în spatele tuturor acestor ziduri!

Care dintre credincioși mai este tentat, să zicem, de monofizism? Sau care mai este tentat de monotelism? Nici n-aţi auzit mulţi ce-i aia. Care dintre voi îşi mai pune problema sau se îndoieşte că Duhul Sfânt o fi sau n-o fi Dumnezeu? Ştiţi ce probleme au fost acestea? Imperii s-au rupt pentru acestea în două, oameni, generaţii poate s-au pierdut crezând greşit, pentru toate acestea s-a vărsat sânge, s-a dat sânge ca să se ia har. S-a vărsat sânge nu în sensul de ucideri și de crime, ci au întrebat în rugăciune luni și ani Părinţii prin pustietăţi: <Doamne, cum este?> Au pus în raclele sfinţilor hârtii, au zis: <Scrie tu, arată-ne, cum este? Aşa sau aşa?>. Deci este o osteneală de mii de ani în urma noastră, care ne-a învăţat și ne ţine. Noi suntem ca pe un piedestal foarte înalt, unde diavolul, măcar în privința asta, nu ne mai poate atinge, pe cei care cred. Foarte greu îi mai poate atinge pe cei care citesc și cunosc învăţătura de credinţă şi lupta Părinţilor și tot ce s-a întâmplat de fapt, nu-i mai poate atinge. Lupta diavolului în veacul acesta nu mai e cu erezii decât pentru cei slabi sau pentru cei care sunt foarte îndepărtaţi de credinţă, slabi prin nepăsare faţă de credinţă. Lupta cu creştinii ultimului veac e prin patimi, prin ispite, acolo mai încearcă. Pe când lupta în primele veacuri ale creştinismului a fost mai ales pe calea ereziilor. Mai puţin, poate, sau n-a fost atât de puternică şi de grea lupta aceasta pe calea patimilor, a pornirilor trupeşti sau sufleteşti păgâne din noi. Şi am putea zice că mulţi ar fi vrut să trăiască vremurile acestea şi n-au trăit.
Aşa cum Mântuitorul a spus: Mulţi împăraţi și regi au vrut să vadă ce vedeţi voi și n-au văzut, aşa mulţi Părinţi şi oameni ai lui Dumnezeu şi sfinți ar fi vrut să vadă vremea aceasta, când lucrurile s-au lămurit până la cea mai înaltă măsură în care s-au temeluit, s-au strâns în chingile cuvintelor de foc ale lui Dumnezeu şi se ştie clar. Nimeni nu se mai îndoieşte de Maica lui Dumnezeu! Cine se mai

îndoieşte de Maica lui Dumnezeu că este Născătoare de Dumnezeu? Au fost sinoade care s-au disputat şi în care unii au zis că nu putem să spunem că este Maica lui Dumnezeu. Vă daţi seama? Lucruri grele. Şi să nu vă închipuiţi că numai episcopii ăia aveau îndoială sau numai acei teologi, avea îndoială jumătate din imperiu în privinţa asta sau habar n-aveau ce să creadă despre asta, noi nu mai avem această problemă.

Şi am zice că mulţi dintre cei care au vrut atunci pace în Biserică şi învăţătura cea bună şi înălţimea ei şi măsura ei să fie înaltă şi curăţită şi descâlcită de toate învățăturile omeneşti, ar fi vrut să trăiască acum. Știu că pare nemaiauzit ce spun și pare puţin probabil, dar mulţi ar fi vrut să trăiască acum şi să cunoască această învăţătură pe care ei n-au cunoscut-o atunci desăvârşit şi Dumnezeu a rezolvat-o acum acestor oameni şi generaţii de sfârşit de lume, de sfârşit al omului pe pământ, că ne apropiem de vremea aceea, nu ştim când va fi, […] oricum, ne apropiem, a rezolvat-o nouă şi noi nu o preţuim. Când s-au scris mai multe cărţi? Credeţi că oricare dintre marii Părinţi aveau atâtea cărţi câte aveţi voi, oricare, în biblioteca voastră? Poate Fotie să fi avut ceva. Ştiţi, Fotie era cel mai înţelept om al imperiului, era patriarh și avea o bibliotecă vestită, deci poate el. Dar, oricum, cele mai multe dintre cele pe care le aveţi voi el nu le avea şi s-ar fi bucurat să le aibă. Niciodată nu s-a scris atât de mult. Niciodată nu au fost atâtea reazeme în credinţă cum sunt acum. Și ispitele sunt mari, dar și reazemele, în orice domeniu.

Dacă citiţi Vieţile Sfinţilor mai noi, din secolele 17-18-19, ştiţi cum s-au ridicat acei oameni? Au auzit de un părinte sau de un om mai credincios dintr-un sat sau de un părinte din apropiere și ce făcea el făceau şi ei. Pe cine să urmeze? Altă experienţă nu aveau. Sau pe mama sau pe tata sau ce ştiau de la ei şi erau în stare să-l urmeze oriunde pe acel părinte, pentru că acela ştia mai mult decât ei. A avut experienţa asta mai mult decât ei, cunoaşte ce trebuie să facă, îl urmau oriunde. Or noi avem şi noi, cine ştie, oameni ai lui Dumnezeu, ne mai dă Dumnezeu, dar pe lângă aceştia avem mii de oameni ai lui Dumnezeu care ne stau împrejur traduși din toate limbile şi care ne vorbesc de toate problemele. Nu cred că există problemă sufletească care să nu fie abordată de mai mulţi oameni ai lui Dumnezeu, ca să te lămurească, să te dezlege, să te scoată din înşelare, dacă cumva eşti în înşelare. Or asta era ceva de neînchipuit în vechime. Cei ce n-aveau marea şansă să trăiască lângă un părinte duhovnicesc trăiau ori în întuneric ori le descoperea Dumnezeu pentru curăţia lor şi a inimii lor ori trăiau în mare înşelare sau nepăsare sau neştiinţă. Ce vremuri mai bune pentru mântuire decât acestea?

Să nu socotim vremurile acestea ca vremuri grele, de mare încercare, că de ce am fost adus eu aici pe pământ în vremea aceasta şi în ţara asta…? Nu, sunt vremuri coapte pentru cules ale Bisericii care s-a copt în decursul veacurilor şi

care aduce cu ea o învăţătură de foc şi care ne înconjoară cu zeci de ziduri de apărare şi cine intră sub acest acoperământ al Bisericii iese de sub cerul de foc, cum zice părintele Arsenie Boca, de foc şi de aramă al veacului acestuia, de pucioasă, până la urmă, care coboară şi intră sub mila lui Dumnezeu și sub ocrotirea lui Dumnezeu şi sub acoperământul aripilor Lui, care sunt mai vizibile şi mai clare ca oricând.

Dumnezeu să ne ajute şi să ne mântuiască".

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Părintele Arsenie Muscalu: Ce este viaţa în Biserică ?

Prin osteneala unei surori duhovniceşti, căreia îi mulţumim şi pe această cale, putem să vă oferim transcrierea, în două "episoade", a primei părţi a conferinţei ASCOR ţinute de părintele protosinghel Arsenie Muscalu de la Catedrala Patriarhală din Bucureşti, în noiembrie 2003, cu titlul de mai sus, al cărei conţinut integral audio îl puteţi descărca.

***

"Iubiţi tineri, tema conferinţei din seara aceasta a fost anunţată sub forma unei întrebări: "Ce este viaţa în Biserică?".

Trebuie să vă mărturisesc sincer că întrebarea aceasta pe mine mă pune în dificultate. Mă pune în dificultate pentru că la întrebarea "Ce este viaţa în Biserică?" aş răspunde că este… Viaţa. Viaţă adevărată. Şi cu această conferinţă aş putea-o considera încheiată.

Ce aş mai putea adăuga? Dacă aş dori să pornesc la o abordare a temei, la o abordare teologică, din perspectiva teologiei academice, mai întâi că nu sunt îndeajuns de pregătit pentru aceasta şi apoi cred că oamenii din zilele noastre şi mai ales tinerii nu mai prea gustă discuţiile academice, oricare ar fi tema abordată. Şi aceasta din cauza intelectualismului arid spre care în ultima vreme a tot alunecat şcoala, în general, şi datorită ispitelor vremii care i-au făcut pe tineri să ajungă într-o stare de apatie şi de plictiseală. Şi apoi şi specializarea excesivă a făcut aşa că abordarea unor teme teologice în limbajul teologiei academice să fie accesibilă doar unui cerc restrâns de oameni, familiarizaţi cu

teologia academică, lucru care mi se pare în defavoarea ei şi chiar foarte primejdios pentru ea.

Poate că ar trebui atunci să aduc la răspunsul pe care l-am dat - că viaţa în Biserică este viaţa adevărată - mărturia personală. Pentru că, odată ce sunt un om al Bisericii, ca preot şi duhovnic, s-ar presupune că trăiesc această viaţă, viaţa în Biserică, şi ca atare ar trebui să ştiu ce este ea dintr-o experienţă vie şi personală.

Poate că pe unii am să-i dezamăgesc, dar ar trebui să mărturisesc şi aici că simt o oarecare teamă şi greutate pentru că ştiu că viaţa în Biserică este un lucru atât de frumos şi atât de adânc; ştiu că chemarea cu care Dumnezeu ne-a chemat întru viaţa cea bisericească este o chemare atât de mare încât îmi vine şi mie să spun că acel părinte al Patericului care a fost întrebat ce este monahul şi a răspuns: “Eu încă nu m-am făcut monah, dar am văzut monahi!”, aşa îmi vine şi mie să spun: ştiu oameni care trăiesc în Biserică, dar eu încă nu trăiesc cu adevărat în ea.

Şi atunci, ce mărturie aş putea să dau şi ce este de făcut atunci? Am gândit că nu-mi rămâne decât să mă încredinţez rugăciunilor celor care au dorit în seara aceasta să audă un cuvânt de folos şi de mângâiere pentru sufletul lor, rugând pe Dumnezeu să treacă peste nevrednicia şi pentru rugăciunea lor şi pentru credinţa lor să-mi dăruiască să pot să spun câteva cuvinte măcar despre Biserică, despre viaţa în Biserică şi despre însuşirile ei.

Cred că adevărat că nu este pe pământ viaţă mai frumoasă decât viaţa în Biserică. Cred iarăşi cu adevărat că avem aproape de noi, lângă noi, în Biserică, cerul coborât pe pământ şi de multe ori noi nu-l ştim, nu-l luăm în seamă, şi cu păcatele şi cu patimile noastre călcăm în picioare mărgăritarul cel de mare preţ al harului dumnezeiesc ce ni se oferă în Biserică şi sfâşiem cu colţii necredinţei, ai îndoielii, ai îngâmfării, izvorâte din falsă conştiinţă că suntem deţinători ai unei bogăţii a cunoaşterii raţionale, sfâşiem adevărurile sfinte şi mântuitoare care sunt păstrate şi ne sunt oferite în Biserică.

Dar poate că ar trebui să spunem mai întâi ce este Biserica şi ca să nu ne lovim iarăşi de dificultăţile de mai înainte, să dăm cuvântul cuiva care poate cu adevărat să ne înveţe, Sfântului apostol Pavel. El, scriindu-le corintenilor care crezuseră în Hristos, se botezaseră şi trăiau în împărtăşire cu Hristos prin Taina Sfintei Euha-ristii şi prin împlinirea poruncilor Lui, le zicea: “Fraţilor, noi suntem Biserica Dumnezeului Celui viu, precum Domnul a zis că voi locui în ei şi voi umbla şi voi fi Dumnezeul lor şi ei vor fi poporul meu.“

Iată că apostolul ne-a arătat ce este Biserica şi chiar şi ce este viaţa în Biserică, şi anume: împreună - petrecere cu Dumnezeu, sălăşluire a lui Dumnezeu în om, ali-pire la poporul lui Dumnezeu.

Şi mergând pe firul acestei înţelegeri, într-un sens larg, putem să spunem că Biserica a existat de la începuturile lumii şi până astăzi. Adam în Rai, cât timp a păzit porunca lui Dumnezeu, a făcut din inima lui Biserica lui Dumnezeu, pentru că era plin de slava harului dumnezeiesc pe care-l avea înlăuntrul său ca pe o comoară de mult preţ. Pierzând comoara, însă, rupând comuniunea cu Dumnezeu, Dumnezeu totuşi nu l-a părăsit, ci a fost cu el.

Chiar Eva ne învaţă lucrul acesta, având mărturie despre el, căci după izgonirea din Rai, născând pe primul său copil, pe Cain, a zis: "Dobândit-am om prin Dumne-zeu." Iată că ei simţeau că Dumnezeu era cu ei. Chiar dacă nu se mai împărtăşeau din pomul vieţii, chiar dacă în locul Raiului locuiau acum în pământul care le rodea spini şi pălămida, chiar dacă în locul îmbrăcăminţii slavei harului dumnezeiesc erau acum îmbrăcaţi în haine de piele, totuşi, Dumnezeu era cu ei, dar nu mai era întru ei.

Aşa a fost Dumnezeu şi cu toţi drepţii, şi proorocii Vechiului Testament, şi cu cei pe care i-a numit "popor al Său", cu "poporul lui Israel". Biserica Vechiului Testament a avut parte de împreună - petrecere cu Dumnezeu, dar nu s-a bucurat de sălăşluirea Lui întru cele dinlăuntru ale sale, adică nu a fost o Biserică în chip adevărat, în chip deplin, şi aceasta pentru că, aşa cum spune apostolul: "Dumnezeu rânduise pentru noi ceva mai bun, ca ei să nu ia fără de noi desărvârşirea".

Dumnezeu a vorbit cu Noe, a vorbit cu Avraam, cu Isaac şi cu Iacov, a vorbit cu Moise şi încă a vorbit cu el aşa ca şi cu un prieten, faţă către faţă, încât faţa lui s-a umplut de slava harului şi a trebuit să-şi acopere faţa cu un val pentru că altfel fii lui Israel nu puteau să-l privească. Dumnezeu a vorbit încă şi cu toţi drepţii şi proorocii care au urmat şi prin ei i-a vorbit poporului Său, a dat Legea şi Şi-a descoperit voia Sa, atât cât puteau ei să cuprindă. Prin aleşii Lui Dumnezeu a făcut şi minuni înaintea poporului Său şi de multe ori i-a ocrotit prin îngeri. Şi totuşi, cu toate acestea, şi prin lege şi prin prooroci şi prin minuni şi prin îngeri, Dumnezeu era cu ei, dar nu era întru ei. Valul lui Moise rămânea pe minţile şi pe inimile lor şi nu puteau să vadă şi să primească înăuntrul lor strălucirea harului dumnezeiesc.

Despre starea duhovnicească a omului Vechiului Testament şi despre lupta lui de a stărui în această împreună - petrecere cu Dumnezeu de care el a avut parte vorbeşte Sfântul apostol Pavel atunci când zice: ***"Legea este duhovnicească, dar eu sunt trupesc, vândut sub păcat. A voi se afla în mine, dar a face bine***

nu aflu, că binele pe care îl voiesc nu-l săvârşesc, binele pe care îl voiesc nu-l fac, ci răul pe care nu-l voiesc, pe acela îl săvârşesc. Că după omul lăuntric mă bucur de legea lui Dumnezeu, dar văd în mădularele mele o altă lege, luptându-se împotriva legii minţii mele şi făcându-mă rob legii păcatului care este în mădularele mele."

Aşa a fost înainte de venirea Domnului, înainte de întruparea Lui. Dar şi timpul scurs de la întrupare, de la naşterea şi până la răstignirea, moartea şi Învierea Domnului a fost un timp care a stat, să zicem aşa, sub acelaşi semn, căci, aşa cum zice o rugăciune a Bisericii, "Dumnezeu pe pământ S-a arătat şi cu oamenii împreună a petrecut". Adică, Domnul Cel născut din Fecioară, cum a spus proorocul, S-a arătat mai întâi şi mai întâi ca Emanuel, ca Dumnezeu cu noi. Cu noi deci, încă nu întru noi.

După Învierea Domnului şi după Înălţarea Lui cu trupul la cer nu a mai fost aşa. Domnul Cel înviat S-a făcut pentru firea cea căzută, supusă morţii şi stricăciunii şi lipsită de bogăţia lăuntrică a harului dumnezeiesc, S-a făcut "începătura celor adormiţi, întâi născut din morţi, nimicind durerile morţii şi cale făcând oricărui trup la Învierea cea din morţi".

De acum, firea cea căzută "a prăznuit omorârea morţii, sfărâmarea iadului, începutul altei vieţi, veşnice", ridicând cu bucurie glas de chemare şi zicând: "Veniţi să bem băutură nouă, nu din piatră seacă făcută cu minuni, ci din izvorul nestricăciunii, cel izvorât din mormântul lui Hristos întru care ne întărim".

Viaţa cea nouă, veşnică, şi băutura cea nouă a harului, apa vie, saltatoare, ca avuţie lăuntrică a omului, sunt darurile lui Hristos, făcute firii celei căzute în Duhul Sfânt. Prin Hristos, în Duhul Sfânt, s-a făcut iarăşi inima omului sălaş lui Dumnezeu şi s-a zidit Biserica cea adevărată.

Că lucrurile stau într-adevăr aşa, aceasta ne-o adevereşte Însuşi Domnul, căci El, înainte de patima Sa, fiind în Ierusalim la sărbătoarea corturilor, a strigat: ***"Cel ce crede în Mine, râuri de apă vie vor curge din pântecele lui, dinlăuntrul lui"***, iar Sfânta Scriptură ne lămureşte că aceasta a zis-o despre Duhul pe care aveau să-l primească cei ce cred în El: ***"Pentru că Duhul încă nu fusese dat, pentru că Iisus încă nu Se prea slăvise".***

Dar şi mai limpede vorbeşte despre acestea Domnul în cuvântarea de despărţire, când, dorind să mângâie pe ucenicii Săi şi să-i asigure că, deşi va pătimi, va muri, va învia şi Se va înălţa la Tatăl nu-i va lăsa orfani. Dorind să-i asigure de aceasta le-a spus că le va trimite de la Tatăl un alt Mângâietor ca să fie cu ei în veci, pe Duhul Adevărului, pe care, a zis Domnul ucenicilor, ***"voi Îl cunoaşteţi, căci cu voi petrece şi în voi va fi".***

Să nu se nască aici o nedumerire, pentru că Scriptura a zis mai întâi că Duhul nu fusese dat mai înainte să Se prea slăvească prin Înviere şi prin Înălţarea Sa la cer, iar apoi tot Scriptura a zis că Domnul le-a spus ucenicilor că ei deja cunosc pe Duhul, căci cu ei petrece. Afirmaţiile Scripturii sunt în deplină armonie.

Când Domnul, vorbindu-le ucenicilor despre Duhul, le-a zis: "Voi Îl cunoaşteţi căci cu voi petrece", spunea acestea înainte de patima Sa. Le-a spus cuvintele acestea în acelaşi sens în care i-a spus lui Filip care-i ceruse să le arate pe Tatăl şi căruia ştim că i-a răspuns: ***"Atâta vreme fiind cu Mine, oare nu M-ai cunoscut, Filipe? Oare tu nu crezi că Eu sunt întru Tatăl şi Tatăl este întru Mine şi cine M-a văzut pe Mine a văzut pe Tatăl?"*** În acelaşi sens a spus Domnul acum, că "Cine M-a cunoscut pe Mine a cunoscut pe Duhul şi cine petrece împreună cu Mine, petrece împreună cu Duhul", arătând Domnul astfel că El este de aceeaşi fire cu Tatăl şi cu Duhul şi că nedespărţită este Treimea Cea de o fiinţă. Unde este Fiul, acolo este şi Tatăl şi acolo este şi Duhul Sfânt.

Dar în momentul în care Domnul le vorbea ucenicilor şi le spunea lucrurile acestea, Duhul, ca posesie personală a omului, ca avuţie proprie, lăuntrică, a Sa, încă nu fusese dat. Şi de aceea Domnul, atunci când a zis despre Duhul "cu voi petrece", a folosit prezentul, iar când a zis " întru voi", adică înlăuntrul vostru, "va fi" a folosit viitorul, referindu-se tainic la Ziua Cincizecimii.

După ce Iisus S-a prea slăvit prin Înviere şi prin Înălţarea la cer, Duhul S-a dat de la Tatăl prin Fiul, revărsându-Se în chip văzut în Ziua Cincizecimii ca să Se sălăşluiască iarăşi înăuntrul inimii omului ca înainte de cădere. De aceea zicem noi că în Ziua Cincizecimii s-a întemeiat Biserica Creştină.

"Unde este Biserica, acolo e şi Duhul Sfânt şi unde este Duhul Sfânt, acolo este Biserica şi tot harul". Aşa spune Sfântul Irineu.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Părintele Arsenie Muscalu: Viaţa în Biserică (II). Cum a lucrat Duhul Sfânt la Cincizecime în apostoli şi cum lucrează în noi? Focul Duhului Sfânt şi străpungerea inimii

Prezentăm acum partea a doua, poate cea mai importantă, mai bogată în noime duhovniceşti şi mai interesantă, a conferinţei părintelui protos. Arsenie Muscalu de la Patriarhie, "Viaţa în Biserică", ţinută în noiembrie 2003 în cadrul "Serilor Filocalice" organizate de ASCOR. Oferă o perspectivă foarte aplicată asupra vieţii duhovniceşti în Biserică şi ne ajută să înţelegem ce înseamnă practic, în viaţa noastră, dobândirea harului Sfântului Duh, care sunt etapele şi care sunt formele de manifestare ale acestui har. Este şi un răspuns dat celor care cred că pot să vieţuiască în Biserică şi numai asistând rutinier la slujbe, împlinind mecanic nişte rânduieli, "bifând" simbolic şi rece împlinirea unui minimim de exigenţe formale. De asemenea, este o provocare pentru toţi cei care, deşi am început cu râvnă, am uitat de străpungerea inimii şi cărora inima s-a răcit, nemaiviind în ea focul dumnezeiesc. Este, în plus, şi un răspuns dat, inclusiv prin cuvintele Sfântului Nicolae Velimirovici, la criza duhovnicească pe care mulţi dintre noi o traversăm astăzi şi care ne descoperă Judecata lui Dumnezeu.

Va mai urmă, ulterior, şi o selecţie din răspunsurile date de părintele Arsenie la întrebări, multe din ele adâncind şi dezvoltând cele rostite în partea de monolog:

… Dar să ne oprim puţin la cele petrecute în Ziua Cincizecimii, istorisite de Sfânta Scriptură în Faptele Sfinţilor Apostoli, pentru că aceasta ne va ajuta să înţelegem mai bine ce înseamnă Biserica şi care sunt însuşirile vieţii în Biserică.

Ce s-a petrecut la Cincizecime cunoaşteţi, cred, cu toţii, istorisirea sfântă care ne spune despre vuietul ce s-a făcut din cer fără de veste, despre limbile de foc ce s-au arătat şi s-au aşezat peste fiecare dintre apostoli, despre faptul că apostolii s-au umplut de Duhul Sfânt şi au început să vorbească în limbi noi şi despre adunarea unei mari mulţimi de oameni care erau în totală nedumerire cu privire la cele petrecute.

S-a ridicat atunci Sfântul apostol Petru şi i-a învăţat pe cei care se adunaseră să înţeleagă din cele pe care le vedeau şi le auzeau venirea Duhului Sfânt, potrivit cu proorocirea Sfântului prooroc Ioil, care spunea: "În zilele din urmă, zice Domnul, voi turna din Duhul Meu peste tot trupul". Şi nu numai atât. Şi apostolul le-a arătat şi cum a fost cu putinţă lucrul acesta. Cum a fost, adică, cu putinţă, ca Domnul să toarne din Duhul Lui peste tot trupul, vestindu-le că prin Iisus Hristos de Care ei S-au lepădat, pe Care ei L-au omorât prin mâinile celor fărădelege şi pe Care Dumnezeu L-a înviat, prin El s-a făcut venirea Duhului Sfânt.

Ce s-a întâmplat cu cei care au ascultat cuvântul Sfântului apostol Petru? Au fost pătrunşi la inimă şi au zis către Petru şi către ceilalţi apostoli: "Bărbaţi fraţi, ce să facem?"

Două lucruri ne atrag aici luarea-aminte: mai întâi că au fost pătrunşi la inimă şi apoi, că au zis cu hotărâre: "Ce să facem?". Ne apropiem aici de începuturile vieţii creştine, de începuturile vieţii în Biserică, de începuturile Bisericii. Nu este nimeni care să fi început viaţa lui în Biserică altfel decât aşa: pătruns la inimă.

Dacă cineva zice că este în Biserică şi că trăieşte viaţa Bisericii, dar nu a simţit niciodată străpungerea inimii, nu a cunoscut-o, nu a simţit-o şi nu o trăieşte, unul ca acesta se amăgeşte pe sine. Aduceţi-vă aminte că Însuşi Domnul a zis : "Foc am venit să arunc pe pământ…". Foc! Străpungerea inimii, din care se naşte duhul pocăinţei, focul râvnei de a plăcea lui Dumnezeu, de a face voia Lui renunţând la sine, la toată patima şi la tot păcatul, este o însuşire definitorie a vieţii creştine, a vieţii în Biserică.

Şi, dacă mai este nevoie, să aducem aici ca mărturie şi cuvântul Sfântului Ioan Scărarul care spune: "Chiar dacă ne-am îndeletnici cu vieţuiri măreţe - am face fapte bune care par foarte mari - dar inima noastră este neîndurerată - lipsită de străpungere - atunci trebuie să le socotim pe toate acestea vânturi mincinoase şi trecătoare".

Să aducem ca mărturie şi cuvântul Sfântului Isaac Sirul care spune că "o rugăciune făcută fără durerea inimii este ca un făt lepădat".

De altfel, Sfântul Isaac Sirul, în rugăciunea către Mântuitorul Iisus Hristos alcătuită de el şi pe care o citim mereu la sfârşitul Acatistului Mântuitorului, mărturisind că fără această străpungere a inimii nu este cu putinţă să înceapă cineva viaţa în Hristos, o cere pe aceasta de la Dumnezeu şi zice: “Doamne, dăruieşte-mi pocăinţă neştirbită şi inimă îndurerată ca să pot să pornesc cu tot sufletul în căutarea Ta!“

Totuşi, această străpungere a inimii şi această dorinţă fierbinte de a face voia lui Dumnezeu încă nu înseamnă o schimbare lăuntrică statornică a omului. Aici încă Duhul lucrează din afară asupra omului, încă nu a devenit un bun lăuntric al său. Duhul lucrează aici asupra omului prin harul numit trezitor, harul care trezeşte sufletul din somnul păcatului, deschizându-i ochii minţii, ochii înţelegerii, ca să-şi vadă starea nenorocită de cădere în care se află şi să întrevadă şi să dorească viaţa cea nouă a duhului. Dar nu înseamnă că această viaţă a şi fost dobândită. Străpungerea inimii şi hotărârea manifestată prin acel “Ce să facem?” încă nu înseamnă schimbare, schimbare profundă şi statornică. Dar totul este pregătit şi calea către viaţa cea nouă a fost deschisă.

Cum poate fi ea dobândită? O spune Sfântul apostol Petru în continuare: ***“Pocăiţi-vă“, zice el, “şi să se boteze fiecare în numele lui Iisus Hristos, spre iertarea păcatelor voastre şi veţi primi darul Duhului Sfânt”.*** Cuvântul apostolului l-au primit atunci ca la trei mii de suflete şi s-au botezat, au primit darul Duhului Sfânt ca avuţie lăuntrică de mare preţ şi cei care crezuseră, spune Scriptura, ***“stăruiau în învăţătura apostolilor şi în împărtăşire, în frângerea pâinii şi în rugăciuni“.*** Stăruiau acum.

Iată că străpungerea inimii, roadă a lucrării Duhului din afară asupra omului, s-a unit cu voinţă tare şi hotărâtă de îndreptare manifestată prin acel “Ce să facem?” şi acestea două l-au condus pe om la Taina Sfântului Botez prin care harul a pătruns în inima lui, s-a sălăşluit acolo şi s-a făcut început al vieţii celei noi, ca o statornică aşezare întru cele ale Duhului, în lucrarea celei proprii unei vieţi după duh. Adică stăruinţa în învăţătura apostolilor, în împărtăşirea cu Sfintele Taine ale Trupului şi Sângelui lui Hristos, în frângerea pâinii, adică în dragostea frăţească - manifestată atunci prin agapele frăţeşti - şi în rugăciuni. Iată, aşa se naşte, aşa creşte şi aşa se maturizează viaţa după duh, viaţa în Biserică.
Rezumând, să spunem pe scurt că Biserica este comuniunea şi comunitatea sacra-mentală a oamenilor cu Dumnezeu, iar viaţa în Biserică este petrecerea statornică în această comuniune şi în această comunitate. Este o viaţă trăită ca mădular al unui trup al cărui cap este Hristos şi al cărui suflet este Duhul Sfânt. ***Prezenţa Duhului Sfânt, atunci când El lucrează din afară asupra omului, se vădeşte în străpungerea inimii şi în dorinţa fierbinte de a fi pe placul lui Dumnezeu, de a face voia lui Dumnezeu, iar atunci când a pătruns şi lucrează dinlăuntrul omului Duhul Se vădeşte prin căldura pemanentă a***

inimii, prin râvnă statornică şi fierbinte ca putere lucrătoare, de a stărui în cele ale lui Dumnezeu.

Una este să doreşti şi alta este să împlineşti cu fapta ceea ce doreşti. Una este să faci din când în când fapte bune, poate şi mari, atunci când dispoziţia îţi este favorabilă şi atunci când împrejurările sunt prielnice sau poate şi puţin neprielnice. Dar cu totul altceva este să petreci în chip statornic într-o aşezare lăuntrică a sufletului orientate cu toate puterile, în chip total, spre Dumnezeu; aceasta a doua stare poate fi dobândită numai şi numai prin sălăşluirea înăuntrul inimii a harului Sfântului Duh. Şi aceasta este viaţa creştină cea adevărată, viaţa în Biserica cea adevărată.

Prima stare este şi la îndemână firii, la îndemâna puterilor omeneşti sau poate să fie o lucrare din afară a Duhului asupra omului - şi sper să nu vă plictisesc aducând aici ca mărturie şi cuvântul Sfântului apostol Pavel, care spune cumva despre aceleaşi lucruri în Epistola către Filipeni. Zice el: “Dumnezeu este Cel care lucrează în voi, şi ca să voiţi, şi ca să săvârşiţi după a Lui bunăvoinţă”.

Dar într-un fel lucrează ca să voiţi şi altfel lucrează ca să săvârşiţi. Dumnezeu lucrează asupra voastră prin Duhul Său Cel Sfânt, din afară, ca să voiţi, deschizând ochii minţii şi încălzind inima şi voinţa, pentru că voi altfel aţi fi orbi şi reci, nu aţi şti că există o altă viaţă, nu aţi şti că există viaţa harului şi a bucuriei şi v-aţi îngropa în viaţa cea lumească, pământească, în patimi, nedorindu-vă altceva din neştiinţă. Şi tot Dumnezeu lucrează în voi ca să săvârşiţi, dar lucrează dinlăuntrul vostru şi aceasta se întâmplă numai dacă libera voastră voinţă a primit chemarea cea dintâi. Şi prin acordul pe care l-a dat, şi prin Tainele Bisericii, a făcut aşa ca harul să se sălăşluiască înăuntrul inimii. Astfel, începutul se face cu Dumnezeu, continuarea este în Dumnezeu, iar sfârşitul este Dumnezeu Însuşi.

Pe scurt, în încheiere, aş vrea să vă spun puţin mai concret. Poate unele lucruri, dacă veţi dori, le vom lămuri prin întrebările care vor urma. Să vă spun pe scurt, mai concret, că ***în Biserică, viaţa cea nouă se sădeşte înăuntrul inimii omului prin Taina Sfântului Botez, prin harul Botezului, iar apoi, prin Taina Mirungerii, într-o Cincizecime personală, omul primeşte darul Sfântului Duh spre întărirea puterilor sufleteşti ca să poată lucra cele ale vieţii celei noi care s-a sădit în el la Botez. Apoi prin Taina Sfintei Împărtăşanii această viaţă nouă se hrăneşte şi creşte până la unirea deplină cu Hristos. Pentru cei care cad, pentru cei care au căzut din această viaţă, Biserica are Taina Pocăinţei, Taina Sfintei Spovedanii care reaşează pe cel căzut în harul cei dintâi. Atâta doar că harul cel dintâi al Botezului se dă cu bucurie, pe când reînnoirea acestui har în Taina Pocăinţei este cu durere. Baia Sfântului Botez este o***

bucurie, pe când baia botezului celui de al doilea, al pocăinţei, este o baie a lacrimilor.

Mi s-a părut potrivit să vă spun toate lucrurile acestea pentru că se pare că trăim o vreme caracterizată de o slăbire peste măsură a vieţii creştine. Domnul a zis: “Foc am venit să aduc pe pământ“; spuneţi-mi, unde este focul acela? Unde mai vedeţi focul acela? Focul râvnei, al dorinţei de a plăcea lui Dumnezeu, unde mai este străpungerea inimii în lumea pe care o trăim? Să ştim bine că acestea sunt însuşirile definitorii ale vieţii creştine. Viaţa creştină, aţi văzut, de la începuturile ei, aşa se naşte, în străpungerea inimii şi aşa creşte, în căldura permanentă a inimii, în focul acesta al inimii, foc al pocăinţei sau al râvnei de a face voia lui Dumnezeu.

Aş fi vrut să vă vorbesc şi despre anumite amăgiri, eu ştiu, rătăciri care apar mai alea atunci când e vorba de apropierea tinerilor de Biserică. Dar mă tem să nu se lungească prea mult cuvântul şi să nu plictisesc, poate. Întrebările vor scoate la iveală alte întrebări care vă preocupă.

Vreau să mai adaug numai câteva cuvinte; cumva nu au legătură directă cu tot ce am spus până acum, dar totuşi au. Gândindu-mă, înainte de a veni în seara acesta aici, la strea vieţii bisericeşti, la felul cum se apropie tinerii de Biserica astăzi, îmi tot umbla prin minte cuvântul criză, că trăim adică o stare de criză. Dar mi-am adus repede aminte de un răspuns al epicopului sârb Nicolae Velimirovici, pe care Biserica Sârbă l-a şi canonizat, şi care, în scris, îi spunea unui părinte, unui preot, care-l întrebase ce înseamnă criza mondială şi ce semnificaţie are ea. Îi spunea: cum să privească problema aceasta a crizei mondiale? Episcopul Nicolae i-a spus că etimologic vorbind, cuvântul criză se trage din cuvântul judecată în limba greacă.

Şi am să vă citesc mai bine chiar ce spune episcopul Nicolae. Poate nu aţi citit cu toţii cartea episcopului Nicolae şi nu mă îndoiesc că vă va fi de mare folos: “Până să vină vremurile de acum, popoarele europene întrebuinţau cuvântul judecată în loc de criză de câte ori se abătea asupra lor vreo nenorocire. Acum a fost doar inlcouit cuvântul vechi cu unul nou şi pe cel pe înţeles cu unul de neînţeles. Deci nu e nimic nou în ceea ce se petrece acum. Când era secetă înainte, se spunea: <<Judecata lui Dumnezeu!>>. Când era inundaţie - <<Judecata lui Dumnezeu!>>. Când era război sau molimă - <<Judecata lui Dumnezeu!>>. Când era grindină, erau cutremure, omizi, şoareci, iarăşi şi totdeauna: <<Judecata lui Dumnezeu!>>. Iar azi înseamnă criza prin secetă, criză prin inundaţii, criză prin războaie, molimi şi aşa mai departe. Şi actuala restrişte financial-economică, numită criză mondială este privită de popor [- aş adăuga eu, de “poporul cel cu simplitate”, cum îl numeşte Sfântul Ioan Iacob într-o poezie a lui -] aşa ca o judecată a lui Dumnezeu. Dar nu este numită

judecată, ci criză, ca restriştea să fie sporită prin neînţelegere. Fiindcă atunci când se rosteşte un cuvânt pe înţeles, cum este judecată, se ştie şi pricina pentru care a venit restriştea, Se ştie şi Judecătorul Care a îngăduit-o, se ştie în fine şi scopul pentru care a fost îngăduită ea. Iar când e folosit cuvântul criză, cuvânt neînţeles de toţi şi de oricine, nimeni nu ştie să lămurească nici de ce, nici de la cine, nici pentru ce. Aceasta este singura deosebire dintre criza actuală şi criza care este de la secetă sau război sau molimă sau omizi sau vreo altă năpastă.

Mă întreb de cauza crizei actuale sau de cauza actualei judecăţi a lui Dumnezeu; cauza este întotdeauna aceeaşi. Cauza secetei, inundaţiilor, a foametei şi a celor-lalte flageluri ale neamului omenesc este şi cauza crizei actuale: apostazia oame-nilor. Prin păcatul apostaziei au provocat oamenii această criză şi Dumnezeu a îngăduit-o ca să-i trezească, să le deştepte conştiinţa, să-i înduhovnicească şi să-i întoarcă la Sine. La păcate moderne - criză modernă.

Şi cu adevărat, Dumnezeu S-a slujit de mijloace moderne pentru a-i cuminţi pe oamenii moderni. I-a lovit prin bănci, prin burse, prin finanţe, prin valută, a răsturnat casele de schimb valutar din întreaga lume ca oarecând mesele schimbătorilor de bani în templul din Ierusalim, a pricinuit o panică nemai-pomenită între comercianţi şi schimbătorii de bani; înalţă, coboară, schimbă, tulbură, înspăimântă, face totul ca trufaşele căpşoare ale înţelepţilor europeni şi americani să se trezească, să li se deştepte conştiinţa şi să se înduhovnicească, ca cei ancoraţi în limanul siguranţei materiale să-şi aducă aminte de sufletul lor, să-şi recunoască fărădelegile şi să se închine Dumnezeului Celui Preaînalt, Dumne-zeului Celui viu.

Cât va ţine criza? Atâta timp cât duhul oamenilor va rămâne neschimbat. Atâta timp cât trufaşii pricinuitori ai acestei crize nu vor capitula în faţa Celui Atotputernic. Atâta timp cât oamenii şi popoarele nu se vor gândi să traducă neînţelesul cuvânt criză pe limba lor şi să strige cu suspinare şi pocăinţă: "Judecata lui Dumnezeu!". "Spune şi tu", zice episcopul Nicolae părintelui, "spune şi tu, cinstite părinte : <<Judecata lui Dumnezeu!>> în loc de criză şi totul o să-ţi fie limpede…"

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Cum şi de ce pierdem foarte uşor harul după ce mergem la biserică şi chiar după împărtăşire? Duhul lumesc al deşertăciunii şi fântânile sparte care nu pot ţine apa Duhului Sfânt (I)

Fântâni sparte

[…] De la o vreme am observat că starea bună pe care o aveam în biserică după slujba de duminică dispărea în câteva ore. Dispărea însă şi în cinci sau zece minute sau aproape imediat ce ieşeam din biserică. Toată puterea care părea că îmi umplea sufletul în biserică sau după ce citeam acasă un acatist se risipea. Iarăşi lumea mă atrăgea, iarăşi părea că voinţa mea devine moale şi incapabilă să se opună şuvoiului lumii care mă târa în iureşul său. Nu era nevoie decât să deschid televizorul pentru ca starea de linişte duhovnicească să dispară. Sau să mă întâlnesc cu un cunoscut şi să am o discuţie sau să trec pe lângă un loc unde răsuna muzica lumească sau să aud o glumă sau altceva vătămător. Sau pur şi simplu să mă duc la servici[u] şi să interacţionez cu colegii sau cu rudele şi mă umpleam din nou cu altceva decât îmi umpluse sufletul în vremea rugăciunii sau în biserică.

Am aflat despre har şi m-am întrebat dacă-l primesc şi eu în biserică. Am aflat din diferite cărţi cum lucrează harul în Biserică, cum credincioşii îl primesc, prin Tainele Bisericii şi am fost convins că aşa este, căci în parte, simţeam şi eu. Însă, foarte important mi s-a părut nu cum îl primim, ci cum îl pierdem.

Un mirean poate pierde harul în mii şi mii de feluri, am aflat. De aceea cred că foarte rari sunt creştinii ortodocşi care ajung acasă fără să fi pierdut harul primit după Sfânta Liturghie de duminică. Dacă au televizor la câteva secunde sau minute după deschiderea acestuia harul este alungat. Sau la răsfoirea ziarelor

sau accesarea internetului sau în multe alte situaţii. Liniştea sufletească care dădea mărturie de prezenţa harului este înlocuită de tulburare. Pofta de afaceri, combinaţii, dorinţa de a vedea lucruri lumeşti atrag creştinul din nou în şuvoiul din care pentru o clipă ieşise în timpul rugăciunii.

Am încercat pe cât posibil să simt când anume harul primit mă părăseşte. Repet, că mi s-a părut foarte, foarte important cum se pierde harul primit prin Sfintele Taine şi slujbe ale Bisericii.

Altfel, creştinul, deşi, ortodox, nu poate spori deloc, chiar dacă merge regulat la Biserică şi participă la viaţa ei, tot la fel de regulat pierde harul primit spre a lui osânda. Mai important decât cum primim harul, este cum îl pierdem, ca să putem să nu-l risipim, să-l ajutăm să crească şi să rodească în sufletul nostru. Altfel, vom fi mereu într-o stare imatură, fără rod, nu vom cunoaşte Ortodoxia sau chiar ne vom lupta împotriva ei.

***

Să luăm aminte la următoarea pildă: să presupunem că mergem la cineva care ne dă un ban, dar având buzunarul rupt, acesta cade şi ajungând acasă vedem că nu mai avem nimic. Şi iarăşi alergăm să luăm un ban, iar omul acela bun, plin de bunăvoinţă ne dă iarăşi un ban, pe care îl pierdem în acelaşi fel. Şi după mulţi ani oare ne va fi de vreun folos că ne-au trecut prin mână atâţia şi atâţia bani, dacă noi suntem fără nimic?! Oare nu se vor ridica unii care să defaime însuşi pe cei care i-a dat banii, zicând că este un amăgitor, sau se va ridica chiar asupra lui să-l lovească sau să-l omoare zicând că acela l-a făcut să-şi piardă vremea în zadar? Banul însă a fost real, l-ai ţinut pentru o clipă în mâinile tale şi ai văzut că este bun. Dar acum nu-l mai ai.

Se cuvine ca după ce ai păţit şi tu ca şi mine, asta de nenumărate ori să cercetăm dacă este vreo cale ca banul să nu se mai piardă, ca harul primit în suflet să nu se piardă, ci să crească şi să dea rod. Altfel starea de continuă risipire a harului ne poate duce la o stare de nedumerire, necredinţă sau de revoltă împotriva lui Dumnezeu. Această stare o vedem tot mai des în jurul nostru: Biserica şi Tainele par să-şi fi pierdut puterea. Dar cu toate acestea harul este acelaşi numai că noi nu mai ştim cum să-l păstrăm.

Unii au văzut o soluţie administrarea mai deasă a Tainelor, fără altă cercetare, dar aceasta este tot una cu a cere mai mulţi bani fără ca să astupi gaura din buzunar *[Botezul şi celelalte Taine nu lucrează, atâta vreme cât omul stăruie în viaţa păcă-toasă: Sfântul Grigorie Palama, Operă Completă 1, Editura Patristică, 2005, pag.49]*.

Sfântul Ioan Gură de aur spune: cei care s-au învrednicit de botez şi s-au bucurat de tainele duhovniceşti, nu vor fi folosiţi cu nimic dacă nu vor da

dovadă de o viaţă vrednică de harul primit *[Sfântul Ioan Gură de Aur, Tâlcuiri la epistola întâi către Corinteni, Editura Sofia şi Editura Cartea Ortodoxă, 2005, pag.238]*.

Oricât de mult ai primi şi ai pune în buzunarul tău găurit, se va pierde dacă nu vei lua aminte la găurile prin care cad banii.

Aceasta este lucrarea fecioarelor nebune, care nu aveau în candelele lor harul Du-hului Sfânt, după cum tâlcuieşte Sfântul Serafim de Sarov: ***"Eu, sărmanul, gândesc că lor, anume harul Sfântului Duh le-a lipsit. Săvârşind fapte bune, aceste fecioare au socotit în cugetarea lor duhovnicească, că în aceasta şi constă lucrarea creştină ca să facă numai fapte bune. Au făcut, adică fapta cea bună, dar dacă prin aceasta au dobândit harul Duhului Sfânt, la aceasta nici nu s-au gândit. Despre astfel de vieţuiri, bizuindu-se numai pe săvârşirea faptelor bune, fără o cercetare amănunţită, dacă agonisesc ele oare şi în ce măsură anume agonisesc harul Duhului Sfânt este scris în Scriptură: Unele căi par drepte în ochii omului, dar sfârşitul lor duce în fundul iadului"[Sfântul Serafim de Sarov, Viaţa învăţăturile şi profeţiile Sfântului Serafim de Sarov, Schitul Sfântul Serafim de Sarov, 1999, pag. 162].***

Fecioarele nebune nu sunt doar în pilda Mântuitorului, ci sunt reale şi în număr mare în Biserica Ortodoxă.

Ceva asemănător spune proorocul Ieremia: "Două rele a făcut poporul meu: pe Mine izvorul apei celei vii M-au părăsit, şi şi-au săpat fântâni sparte, care nu pot ţine apa" (Ier. 2,13) Studiind scrierile Sfinţilor lucrurile începeau încet încet să se lămurească.

Iată ce spune Sfântul Ioan Gură de Aur: "este cu putinţă să cazi după două zile şi să pierzi numele de nou luminat (nou botezat) şi harul" *[Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilii la săracul Lazăr, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al BOR, 2005, pag.310]*. "Acum de multe ori chiar cel mai înalt har al Sfântului Duh zboară de la cei ce păcătuiesc mult" *[Sfântul Ioan Gură de Aur, Tâlcuiri la epistola întâi către Corinteni, Editura Sofia şi Editura Cartea Ortodoxă, 2005, pag.448]*.

Iar Sfântul Ioan de Kronstadt spune: În inimile celor ce nu se roagă creşte neghina tuturor răutăţilor, care înăbuşă puţinul bine care a mai rămas de la harul Botezului, Mirungerii şi apoi al Pocăinţei şi Împărtăşaniei *[Sfântul Ioan de Kronstadt, Viaţa mea în Hristos, Editura Sofia, 2005, pag 120]*.

Şi în altă parte tot Sfântul Ioan de Kronstadt adăugă: "Să nu ne legăm de cele pământeşti, să ne ferim de poftele cele necurate ale trupului. Altminteri,

nepreţuită comoară a Duhului Sfânt se va lua de la noi într-o clipă. Îndată ne vor dispărea din inima pacea şi bucuria, acea neobişnuită, îngerească stare de uşurare a inimii, cea care vine din libertatea inimii şi a minţii. Vor dispărea şi acele râuri de apă vie care curgeau până nu demult, stropindu-ne din belşug ţarina sufletului" [Idem, pag.70].

În starea mea de mirean amestecat în nenumărate probleme cu firma, nevasta, copil, servici[u], m-am gândit că harul nu poate fi decât rar şi foarte slab în inima mea, căci trebuia să recunosc că slujeam mai mult lui mamona, aveam mintea plină de planuri şi proiecte pentru a face bani, iar Evanghelia spune clar: "Nu puteţi sluji Lui Dumnezeu şi lui mamona" (Matei 6, 24).

În inima mea, adeseori, părea că este "altceva", care părea că-mi dă viaţă, mă animă, mă distrează, mă face să bat din palme de fericire. La fel ca şi harul, acest "ceva" îl simţeam uneori cu putere în inima mea, iar alteori părea că dispare. Inima mea înseta, însă, cu putere după acest "altceva" sau mai degrabă era aţâţată să înseteze după acest "altceva" şi mi se părea că este mare lucru să ai inima plină de acest "altceva" şi ceilalţi oameni păreau că şi ei aleargă la fel ca şi mine după acest "altceva". Am observat că inima mi se umplea de acest "altceva" când stăteam la o terasă vorbind, când echipa favorită câştiga, când mă distram cu familia, când auzeam glume, când mă uitam la televizor sau când ascultam muzică. De asemenea, inima se umplea de acest "altceva" când eram lăudat sau când visam cu ochii deschişi şi în multe alte cazuri.

Am observat, apoi, că harul de la biserică dispare atunci când inima se umplea de acest "altceva". Am fost uimit, dar prin purtarea de grijă a lui Dumnezeu, am găsit cărţile prin care am aflat aceste lucruri din scrierile sfinţilor. În special, cartea "Despre înşelare" a Sfântului Ignatie Briancianinov mi-a fost de mare folos, dar apoi şi alte şi alte cărţi ale Sfinţilor Părinţi.

Totuşi mai greu îmi era să observ când anume mă părăsea harul şi mult mai uşor îmi era să observ când anume inima mea se umplea de acest "altceva". Îmi era greu să observ când anume mă părăsea harul pentru că nu aveam decât în foarte mică măsură experienţa harului, pe când experienţa acestui "altceva" o aveam din belşug. Eram născut, crescut, îmbibat şi scufundat în acest "altceva". Pe acesta îl puteam observa mult mai clar când îmi umplea sufletul. Atunci când acesta apărea, ştiam cu siguranţă că harul primit plecase sau era pe cale să plece, dacă nu mă voi smulge în cel mai scurt timp din acel "altceva".

Ce era însă acel altceva care mă umplea? M-a preocupat mult timp acest lucru. Cu timpul am găsit multe definiţii şi idei importante despre acest "altceva" care ne înconjoară încă de la naştere.

***Sfântul Teofan Zăvorâtul** vorbind despre aceasta spune: "în jurul inimii s-a lăsat parcă un fel de perdea de întuneric, un fum - vă spun - ce iese din focul duhului lumesc, care nici gândului nu îi dă voie să comunice cu Dumnezeu, nici sufletului să se roage din proprie dorinţă sau să creadă sau să-L iubească pe Dumnezeu" [Sfântul Teofan Zăvorâtul, Învăţături şi scrisori despre viaţa creştină, Editura Sofia, 2005, pag.217].*

Apoi precizează: "Nu se poate trăi fără duh de viaţă; oricine trăieşte este nea-părat însufleţit de ceva. Duhul propriu nouă, creştinilor, e duhul lui Hristos, care şi trebuie să ne însufleţească, supunând stăpânirii sale toate celelalte şi făcându-le unelte slujitoare lui. Duhul lui Hristos stă în a face totul spre slava lui Dumnezeu şi spre propria mântuire. Potrivnic acestui duh al lui Hristos este duhul lumii, la a cărui poruncă oamenii, uitând de Dumnezeu, lucrează neobosiţi, alergând după scopuri deşarte, închipuite, neajungând nicicând la ele şi neîndulcindu-se nicicând de odihna împlinirii. El se mai numeşte şi duh înşelător (1 Tim. 4, 1) care sub felurite înfăţişări frumoase îi atrage pe mulţi, luând chip de înger luminat" [Sfântul Teofan Zăvorâtul, Răspunsuri la întrebări ale intelectualilor, Vol.1, Editura Sofia, 20O5, pag. 140].

Iar în altă parte zice:

"Cei care cred în Domnul se umplu de un cu totul alt duh, potrivnic celui care-i stăpânea pe oameni înainte de venirea Lui" [Sfântul Teofan Zăvorâtul, Tâlcuiri din Sfânta Scriptură pentru fiecare zi din an, Editura Sofia, 1999, pag.213].

"Adevăratul creştinism va slăbi din ce în ce mai mult, iar în cele din urmă se va stinge de tot; va rămâne doar numele de creştin, însă duh creştinesc nu va mai fi. Duhul lumesc umple toate."[Idem, pag.232]

"Cine va trage în sine cât de puţin din duhul lumii, acela va deveni rece faţă de creştinism şi de învăţăturile lui. Duhul lumii cu toate învăţăturile vătămătoare de suflet care-l însoţesc este un duh potrivnic lui Hristos, este duhul lui antihrist; răspândirea lui înseamnă răspândirea urii faţă de credinţa creştină şi rânduielile creştine de viaţă. Se pare că în jurul nostru cam într-acolo se îndreaptă lucru-rile… Duhul lui antihrist este întotdeauna acelaşi; ceea ce a fost la început va fi şi acum, poate în altă formă, dar cu acelaşi înţeles"[Idem, pag.233].

Aceste învăţături apar în scrierile multor altor sfinţi dar şi în Sfânta Scriptură. ***Sfântul Teodor Studitul spune: "Ştiţi ce tulburări, ce strigări, ce jocuri, ce beţii se fac astăzi în lume. Ele sunt lucruri şi fapte diavoleşti pentru care, de***

nu se vor pocăi, rău se vor chinui cei ce le fac" [Sfântul Teodor Studitul. Cuvântări Duhovniceşti, Episcopia Albă lulia, 1994, pag.97]. "Cei ce cântă cântece mireneşti li se umple inima de duh necurat, iar cei ce cântă bisericească cântare, cu smerenie, li se umple inima de Duh Sfânt" [Idem, pag. 100].

Suntem născuţi, crescuţi, înconjuraţi şi cufundaţi în acest duh al înşelării, duhul deşertăciunii, care se străduieşte să înlocuiască harul în inima omului aşa cum antihrist se va strădui să-L înlocuiască pe Hristos. Oferă şi el un fel de bucurie, un soi de viaţă, este familiar tuturor oamenilor, este duhul care stăpâneşte în lume, este duhul antihristic. Atunci când inima se umple de duhul deşertăciunii harul ne părăseşte. Sau dacă nu ne părăseşte se întristează şi suntem pe cale de a-L pierde.

Aşa cum zicea Sfântul Ignatie Brianceaninov în cartea Despre înşelare: "Înşe-larea este vătămarea firii omeneşti prin minciună. Înşelarea este starea în care se află toţi oamenii, până la unul, stare născută din căderea protopărinţilor noştri. Cu toţii suntem în înşelare. Conştiinţa acestui fapt este cea mai de nădejde pavăză împotriva înşelării. Cea mai mare înşelare este a te crede liber de înşelare. Cu toţii suntem înşelaţi, cu toţii suntem amăgiţi, cu toţii ne aflăm într-o stare mincinoasă, având nevoie să fim sloboziţi de adevăr; iar Adevărul este Domnul nostru Iisus Hristos" [Sfântul Ignatie Brianceaninov, Despre înşelare, Editura Anestis, 2005, pag.6].

Sfântul Simeon Noul Teolog spune că adevăratul creştin "vede toate lucrurile aşa cum sunt ele prin fire, nu se minunează de culorile lor şi de strălucirile lor" *[Sfântul Simeon noul Teolog, Discursuri teologice şi etice, Editura Deisis Sibiu, 2001, pag.258]*.

Iar Sfântul Ioan Gură de Aur zice foarte clar: "Cei ce rămân uimiţi de lucrurile din viaţa aceasta, toţi aceştia merg pe uşa cea largă şi pe calea cea lată" *[Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilii la săracul Lazăr, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al BOR, 2005, pag. 155]*.

Iar în Comentarii la Psalmi şi Sfântul Vasile cel mare spune: Puţini sunt cei care să nu se minuneze de cele omeneşti, cu toate că toţi depind de Dumnezeu" *[Sfântul Vasile cel mare Scrieri PSB 17, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al BOR, 1986, pag.301]*. "Cu adevărat fericit este unul ca acesta, pentru că nu se topeşte după lucrurile de pe pământ ca după nişte lucruri care ar fi ale lui, nici nu se lipeşte de cele de aici ca de o patrie firească" *[Sfântul Vasile cel mare, Tâlcuiri la Psalmi, Editura Sofia şi Editura Biserica Ortodoxă, 2004, pag.46]*.

Iar Sfântul Tihon de Zadonsk adaugă: “O, viaţă veşnică! Cât eşti de scumpă şi de dulce, dar puţini sunt cei ce te iubesc! O, lume, lume, valea plângerii! Cât eşti de amară şi totuşi aproape toţi te iubesc! Ce s-ar întâmpla dacă ai fi dulce? Fără îndoială toţi ar socoti-o patrie şi un al doilea rai“ *[Sfântul Tihon de Zadonsk, Scrisori din chilie, Editura Sofia şi I ditura Cartea Ortodoxă, 2006, pag.91]*. “Când această frică şi acest dor părăsesc inima (dorul de Dumnezeu), atunci îşi face lăcaş în ea dorul veacului acestuia” *[Idem, pag.89]*.

(Va urma)

(din: Părintele Spiridon, Duhul deşertăciunii şi pecetea interioară, Editura Cartea Ortodoxă, 2014)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Amăgitoarele “împliniri” deşarte ale vieţii şi puterea esenţială a harului: “Numai cu harul Duhului Sfânt putem rezista atracţiei lumii. Nu este cu putinţă să fii mucenic dacă nu eşti întărit de Sfântul Duh“

Martyrdom of St. Irene

continuare de la: Cum şi de ce pierdem foarte uşor harul după ce mergem la biserică şi chiar după împărtăşire? Duhul lumesc al deşertăciunii şi fântânile sparte care nu pot ţine apa Duhului Sfânt (I)

Zugrăvirea balconului - studiu de caz

Odată mi-am zugrăvit balconul cu mâna mea şi atât de încântat am fost în ziua aceea că nu mai puteam să mă gândesc la altceva. Aveam în mine o încântare deşartă, care mă ţinea în lanţurile ei. Mă uitam mereu să văd ce bine ieşise. Mi-am dat seama că trebuie să mă smulg de acolo, dar nu puteam. Eram mulţumit, încântat, împlinit. A apărut şi un gând obraznic: De ce să mă mai interesez de Împărăţia cerurilor când aici este atât de bine? Era prima oară când zugrăveam balconul şi ieşise foarte bine. Din fericire, o ploaie puternică s-a pornit după câteva ore şi a spălat un pic varul proaspăt. Nu mai aveam gândul la zugrăvit, nu mai aveam inima lipită de balcon. Acum avea câteva pete. Îmi recăpătasem liniştea şi starea mea obişnuită. L-am zugrăvit din nou, după o vreme, dar nu complet. Au rămas câteva urme. Acum totul era bine. Ştiam că se poate distruge, nu avea nici un sens să-mi umplu mintea de încântare deşartă. Slavă Domnului care m-a scăpat şi de această dată! Facă-se voia Lui întru toate.

Am zis, prima dată, că n-o să-l mai zugrăvesc deloc, decât să mă umplu din nou de acea stare. Totuşi, după mai multe zile, când deja tărăgănarea finalizării făcuse să-şi piardă orice farmec, am încheiat zugrăvirea balconului. Nu, nu mai avea nici un farmec. Adică sufletul nu se mai umplea de duhul deşertăciunii, nu se mai lipea de lucrarea săvârşită. Auzim adesea: „Treaba aceasta e plină de

farmec!” sau “nu are nici un farmec să fac asta!” De obicei, este vorba despre deşertăciunea care ne umple sau nu ne umple inima. Să stăm bine, să luăm aminte [:] “cei care se folosesc de lumea aceasta să fie ca şi cum nu s-ar folosi“ (1 Cor. 7, 29-31).

De multe ori, Dumnezeu întârzie să ne împlinească cererile şi aşteaptă momentul când nu ne-am mai umple de încântare şi nu ne-am mai lega inima de acel lucru cerut. Nu de puţine ori se întâmplă să primim un lucru când parcă nu ne mai bucurăm de el, datorită îndelungii aşteptări şi frământări care i-au premers. Şi tocmai aceasta înseamnă că lucrul a venit la vremea lui, când nu ne pune în primejdie mântuirea, prin ataşamente primejdioase faţă de lucruri, întâmplări, moduri de viaţă şi oameni. Atunci este potrivit să i se îndeplinească cererea creştinului când inima lui nu se umple de încântare deşartă şi când nu se lipeşte şi leagă de lucrul sau situaţia cerută şi prin aceasta de pământ şi cele pământeşti, deşarte şi trecătoare, “cei care se folosesc de lumea aceasta să fie ca şi cum nu s-ar folosi”, “cei ce se bucură, ca şi cum nu s-ar bucura; şi cei ce cumpără, ca şi cum n-ar stăpâni”. (1 Cor. 7, 29-31)

Altfel, dacă ni s-ar îndeplini degrabă aceste cereri ne-am lega tot mai mult de cele pământeşti, spre bucuria diavolilor şi tristeţea lui Dumnezeu. Asta se aplică atât în cazul celor materiale, cât şi în cazul virtuţilor. Dacă te încânţi, te lipeşti şi te legi de o oarecare virtute, făcând-o pământească, prin raportarea la ceilalţi oameni şi la cele de pe pământ, atunci ea ţi se va lua pentru că nu-ţi este de folos la mântuire. Dumnezeu ne dă atâtea daruri câte putem primi fără să ne umplem de duhul deşertăciunii.

Cum dobândim harul

Sfântul Teofan Zăvorâtul spune: “Harul Sfântului Duh îl dobândim odată cu Sfintele Taine ale Botezului şi Mirungerii. Prin participarea la cultul divin al Bisericii noastre, prin rugăciune, prin luptă duhovnicească şi prin lucrarea virtuţilor, harul se păstrează şi devine lucrător în noi. Un mijloc bun pentru atingerea acestui scop este şi rugăciunea inimii, care atrage Duhul Sfânt“ [Sfântul Teofan Zăvorâtul, Călăuzire către viaţă duhovnicească, Editura Egumenita şi Editura Cartea Ortodoxă, 2005, pag.24].

Sfântul Ioan de Kronstadt spune: “În Biserică ni se dă harul lui Dumnezeu prin sfintele slujbe, prin Sfintele Taine; ne învrednicim de har în propria noastră con-ştiinţă, prin rugăciuni, prin necazurile care ne purifică sufletul” [Sfântul Ioan de Kronstadt, Viaţa mea în Hristos, Editura Sofia, 2005, pag.425]. “Viaţa sufletului se menţine prin rugăciune, citirea cuvântului lui Dumnezeu, Sfintele Taine” [Idem, pag.87].

La acestea adaugă şi Sfântul Serafim de Sarov alte mijloace prin care îl putem dobândi, enumerând aproape toate faptele bune tradiţionale ale creştinilor mireni sau călugări: ***“Postul, rugăciunea, privegherea, milostenia şi alte fapte bune, nu sunt decât mijloace pentru dobândirea Duhului Sfânt“ [Sfântul Serafim de Sarov, Viaţa învăţăturile şi profeţiile Sfântului Serafim de Sarov, Schitul Sfântul Serafim de Sarov, 1999, pag. 160].***

Totuşi nu despre cum îl primim, reţine şi înmulţi vom vorbi ci despre cum îl pier-dem. În special pentru că, dacă nu este pierdut, harul creşte, lucrează, se înmu-lţeşte. Dacă nu este pierdut “Duhul adevărului vă va învăţa toate“ (Ioan 14, 26). Adică Duhul Adevărului povăţuieşte tainic.

Sfântul Ioan Gură de Aur, ne spune ce ne povăţuieşte: “Aceasta este a harului, de a izbăvi pe cineva de cele pământeşti şi a-l înălţa la cer“ Sfântul Ioan Gură de Aur, Tâlcuiri la a doua epistola către Timotei, Tit şi Filimon, editura Nemira, 2005, pag.172].

Ce rol are harul

Sfântul Siluan Athonitul spune: Duhul Sfânt învaţă sufletul să împlinească poruncile lui Dumnezeu şi-i da puterea să facă binele [Sfântul Siluan Athonitul, Între iadul deznădejdii şi iadul smereniei, Editura Deisis Sibiu, 2001, pag. 130].

Sfântul Teofan Zăvorâtul zice: “Este cu neputinţă a ne lepăda de lăcomie fără înrâurirea harului asupra inimii; este cu neputinţă, fără harul lui Dumnezeu, a termina şi cu oricare altă împătimire şi cu orice păcat care trăieşte în noi şi cu toate odraslele acestor păcate”.

Mai departe:

“Fără harul Duhului Sfânt nu putem deveni sfinţi, mucenici, mărturisitori sau creştini râvnitori. Creştinii care au harul Duhului Sfânt sunt fierbinţi, iar ceilalţi reci sau căldicei“.

Sfântul Teofan Zăvorâtul spune: ***“Atâta vreme cât este râvnă, este şi harul Sfântului Duh“ [Sfântul Teofan Zăvorâtul, Mântuire în viaţa de familie, Editura Cartea Ortodoxă, 2004, pag. 10].***

Putem spune că orice atracţie spre Biserică şi spre calea cea îngustă, spre a urma sfinţilor chiar în zilele noastre, este dovada că harul lucrează.

Sfântul Teofan Zăvorâtul spune: ***“Râvna este lucrarea harului şi dovada că acest har este tot timpul prezent în voi şi naşte viaţa harică. Atât timp cât există râvnă, este prezent şi harul Sfântului Duh“ [Sfântul Teofan Zăvorâtul, Sfaturi înţelepte, Editura Egumenita şi Editura Cartea Ortodoxă, pag.399].***

Harul este acelaşi în toate bisericile ortodoxe, ni se spune, dar în unele sunt mai mulţi cei care conlucrează cu harul şi luminează şi răspândesc mai departe razele harului, iar în altele dimpotrivă, sunt mulţi cei care refuză să lucreze împreună cu harul şi rămân întunecaţi, nerăspândind nimic. Harul este acelaşi, dar conlucrarea cu el diferă.

Sfântul Tihon de Zadonsk spune: “Harul lui Dumnezeu este pentru suflet ceea ce este sufletul pentru trup. Deci, precum trupul este mort când nu-i în el suflet şi sufletul este mort când nu-i în el harul lui Dumnezeu care îi dă viaţa“ [Sfântul Tihon de Zadonsk, Despre adevăratul creştinism vol.4, Editura Sofia şi Editura Cartea Ortodoxă, 2006, pag.110].

Şi mai departe: ***“Fiii acestui veac se bucură de cinstea, slava, aurul, argintul, bogăţia, răsfăţul şi plăcerile acestei lumi. Acestea sunt comoara, mângâierea şi veselia lor şi ca atare se bucură de această comoară a lor pentru că o iubesc. Creştinii trebuie să alunge această bucurie din inima lor şi să nu-i facă loc în ea. De la această bucurie ne abate Duhul Sfânt: nu iubiţi lumea, nici cele ce sunt în lume (1 Ioan 2,15). Pentru că ce iubeşte omul, de aceea se şi bucură - şi ca atare creştinii sunt datori să nu iubească lumea şi nici să nu se bucure de ea“ [Idem, pag.149].***

Sfântul Ioan Gură de Aur zice: “Este cu neputinţă să suferi cu bărbăţie mucenicia, sau să predici cu râvnă, sau să faci o faptă mare şi greu de săvârşit, dacă puterea Duhului Sfânt nu întăreşte curajul mucenicului. Altfel, nu poate fi cineva mucenic. Iar mucenic numesc aici, nu numai pe cel care a sfârşit prin suferinţe pentru Hristos, ci şi pe cel care mărturiseşte pe Hristos cu cuvântul harului. Orice predicator al adevărului este mucenic al lui Dumnezeu. Nu este cu putinţă să fii mucenic, martor al cuvântului dumnezeiesc, dacă nu eşti întărit de Sfântul Duh. De aceea a şi spus Mântuitorul apostolilor: Iar voi rămâneţi în cetatea Ierusalimului până ce vă veţi îmbrăca cu putere de sus, şi veţi lua puterea, când Se va pogorî Sfântul Duh. Dacă nu veţi primi această putere, nu veţi putea fi martori“ [Sfântul Ioan Gură de Aur, Predici la sărbători împărăteşti şi cuvântări de laudă la sfinţi, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al BOR, 2002, pag. 176].

Sfântul Teofan Zăvorâtul scrie: “Harul, aşa cum ne spune Sfântul Simeon Noul Teolog, ne face să le dispreţuim pe toate“ [Sfântul Teofan Zăvorâtul,

Călăuzire către viaţă duhovnicească, Editura Egumenita şi Editura Cartea Ortodoxă, 2005, pag.25.].

A nu ne lăsa umpluţi de duhul lumesc care ne asaltează din toate părţile este o lucrare a harului, un ajutor şi un dar al lui Dumnezeu. Harul ne dă putere să rezistăm duhului lumesc. Numai cu harul Duhului Sfânt putem rezista atracţiei lumii. De aceea este important să nu-l pierdem ca să putem rezista acestui şuvoi care pare că se revarsă peste tot: duhul deşertăciunii lumeşti. Dacă nu vom şti să păstrăm harul vom avea o viaţă duhovnicească goală, lumească, caricaturală, chiar dacă vom fi parte a Bisericii Ortodoxe dreptmăritoare. Vom avea acces la harul Duhului Sfânt, dar nu-l vom putea păstra nicidecum. Şi va fi în mod evident tot mai greu de păstrat harul pe măsură ce ne apropiem de sfârşitul lumii. Se zice că cel rău "trebuie să fie dezlegat câtăva vreme" (Apocalipsa 20, 3). Aceasta este secularizarea: ai acelaşi har dar nu-l mai poţi folosi, pentru că nu ştii cum sau nu vrei să-l protejezi. Aceştia care fac aşa sunt în situaţia fecioarelor nebune. Acestea, deşi sunt fecioare, adică au fapte bune prin care primesc harul dar au candelele goale - adică nu au harul Duhului Sfânt.

(Va urma)

(din: Părintele Spiridon, Duhul deşertăciunii şi pecetea interioară, Editura Cartea Ortodoxă, 2014)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Stareţul Melhisedec de la Lupşa - conferinţa de la Bucureşti (audio şi text): Se poate obişnui omul cu Duhul Sfânt? Chemarea la adânc şi agonia lumii

“E important să înţelegem mântuirea noastră, cum este ea, cum funcţionează…”

“Creştinul nu poate să aleagă să fie egoist, să se liniştească pe sine şi să trăiască aşa bine-mersi închis într-un borcan de sticlă, să fie izbăvit de toate răutăţile şi vrăjmăşiile lumii acesteia. Aia e o trăire închipuită!”

Ieromonahul Melchisedec Ungureanu, Stareţul şi Egumenul Mănăstirii «Înălţarea Sfintei Cruci» (Com. Lupşa, Jud. Alba) şi ucenic apropiat al Părintelui Rafail Noica, a primit, pentru prima dată, să ţină un cuvânt şi să răspundă la întrebările puse în cadrul conferinţei organizate de ASCOR Bucureşti pe 18 martie 2012, sub numele de «Obişnuinţa omului cu Duhul Sfânt».

Pentru noi a fost nu doar o simplă conferinţă, ci un adevărat eveniment pre-pascal, o sărbătoare şi o “revelaţie” duhovnicească de mare însemnătate, ascunsă sub mantia discreţiei şi delicateţii. Un eveniment care ne-a condus din nou mai aproape de duhul şi de învăţătura Părinţilor Sofronie şi Rafail, care ne-a dăruit un strop din seva şi din mireasma duhovnicească a Sfântului Siluan Athonitul, aducând-o însă direct în miezul durerilor omului contemporan, al chinurilor şi zbaterilor noastre de astăzi, într-o lume aflată în agonie. Fără a exagera, putem da mărturie că am simţit, pe de o parte, că ni se descoperă, prin părintele Melchisedec, noi orizonturi lăuntrice şi că primim în dar noime tainice, care ne luminează înţelegerea şi ne pot scoate din foarte multe blocaje ale minţii şi ale trăirii. Ne simţim datori să mărturisim, cu mirare şi cu recunoştinţă, că am trăit prin acest cuvânt acea chemare lină, dar irezistibilă, “la adânc”, la adâncul nostru lăsat în părăsire chiar şi în Postul cel mare – o chemare pe care puţini au darul să o transmită, în acelaşi timp prin cuvinte, dar mai ales… dincolo de ele.

Iar pe de altă parte că am luat contact cu un martor viu, chiar dacă încă tânăr, al acelei iubiri dumnezeieşti despre care citim şi auzim adesea atâtea lucruri, dar pe care prea rar o putem regăsi în experienţa noastră, până într-acolo încât să poţi exclama, interior: Îţi mulţumesc, Doamne, că eşti aici! Îţi mulţumesc că acum ştiu că mă înţelegi!

Am dorit, de aceea, să punem acest dar în comun şi cu fraţii căutători de viaţă duhovnicească şi de mântuire, care nu au putut participa la conferinţă.

Vă împărtăşim, cu binecuvântarea părintelui Melchisedec, şi cu sprijinul nepreţuit al vrednicilor noştri colaboratori, şi transcrierea primei părţi a conferinţei, urmând să revenim apoi şi cu răspunsurile la întrebări, multe dintre ele extrem de importante.

***

Chemarea şi scopul vieţii noastre

“Trebuie să vă mărturisesc dintru bun început că eu nu sunt un conferenţiar, nu prea ştiu să vorbesc, să ţin conferinţe, şi de când am primit oarecum gândul acesta, al părintelui Vasile, ca o provocare: Obişnuinţa omului cu Duhul Sfânt, am încercat să mă gândesc mai mult la tipul temei, şi mi s-a născut o serie de întrebări în suflet şi m-am văzut neputincios la a putea da răspuns la întrebările care mi s-au născut în suflet. Tema este mare, este generoasă şi provocatoare pe de-o parte, şi pe de altă parte, fiind şi neajunsul meu şi nevrednicia de-a vorbi despre obişnuinţa omului cu Duhul Sfânt.

Prima întrebare care mi s-a născut în suflet a fost: omul se poate obişnui cu Duhul Sfânt?! Se poate obişnui omul cu multe în viaţa lui. Se obişnuieşte cu felul de a fi, se obişnuieşte cu atitudini pe care şi le poate cultiva în sufletul lui, se obişnuieşte cu mediul înconjurător care se poate schimba, se poate modifica, dar se poate obişnui omul cu Duhul Sfânt? Mult timp mi-a ţintuit mintea această întrebare. Şi e o vorbă în popor: ca să cunoşti un om trebuie să mănânci un sac de sare [cu el] - cum spuneau bătrânii odinioară.

Cât de anevoie este sufletului să cunoască o persoană, un om, darămite când este vorba de Duhul Sfânt?! Când Duhul Sfânt este o Persoană, dar nu este văzută cu ochii aceştia de lut, nu este percepută de simţirea de carne, simţirea trupească a inimii noastre, cum poate omul să se obişnuiască cu Duhul Sfânt? Şi mintea a căzut epuizată şi copleşită la această întrebare pentru că pare că nu se poate obişnui. Şi totuşi, în ciuda neputinţelor noastre omeneşti, în ciuda limitării minţii şi a înţelesurilor pe care e capabilă să le poarte, totuşi omul trebuie să înveţe să trăiască cu Duhul Sfânt. Omul trebuie să înveţe să se obişnuiască cu Duhul Sfânt pentru că, aşa cum dă cuviosul Siluan mărturie: Domnul, şi

frumuseţea Lui, şi iubirea nesfârşită pe care o are faţă de om, nu se pot cunoaşte decât prin Duhul Sfânt.

Şi dacă noi nu-L putem cunoaşte pe Domnul şi frumuseţea Lui decât prin Duhul Sfânt, atunci este o datorie pentru noi să învăţăm să ne obişnuim cu Duhul Sfânt, să cunoaştem pe Duhul Sfânt, să cunoaştem cum lucrează harul Duhului Sfânt.

Şi iată că - pus acum înaintea frăţiilor voastre şi încerc, în neputinţa mea, să creionez câteva aspecte, câte mi-a dat Domnul, să înţeleg cum s-ar putea omul obişnui cu Duhul Sfânt. Mai ales că vedem în zilele noastre că omul este tot mai înstrăinat de sine, tot mai înstrăinat de Dumnezeu, tot mai străin de chemarea la care ne cheamă Hristos pe fiecare dintre noi - am socotit să îndrăznesc să vorbesc despre obişnuinţa omului cu Duhul Sfânt. Deşi eu nu sunt ca şi Apostolii - Apostolilor le-a fost uşor, cum spune Evanghelistul Ioan: Ceea ce cu ochii noştri am văzut, ceea ce cu mâinile noastre am pipăit despre Cuvântul Vieţii, de aceea vă propovăduim - eu nu pot să spun că am văzut, sau am trăit lucruri pe care le-au trăit Apostolii, şi să vă fiu o mărturie vie, dar, totuşi - aşa cum zice proorocul David: Crezut-am, pentru aceea am grăit - am venit să vă mărturisesc lucruri în care cred şi pentru care trăiesc.

Mă gândeam de unde aş putea să pornesc în gândul meu pe care aş vrea să-l împărtăşesc cu voi în această seară. Spuneam că omul se poate obişnui cu multe lucruri în viaţa aceasta, chiar cu nebănuit de mult lucruri. De multe ori, când este pus în situaţii-limită, în situaţii critice, rămâne uimit de ce capacităţi are înlăuntrul său, capacităţi pe care nu le vedea posibile. Biologia observă lucrul acesta şi spune că animalele şi omul au această capacitate pe care o numeşte instinct de supravieţuire, […], dar în om este vorba nu numai de acest lucru, de supravieţuire, ci e ceva mult mai mult acolo, e ceva din chipul lui Dumnezeu în om. Şi mă gândeam că de aici ar trebui să pornesc.

Adică o parte din chipul lui Dumnezeu care este în noi are această capacitate de a se obişnui, de a-şi agonisi noi deprinderi, de a-şi agonisi noi atitudini ale inimii cu care se poate - nu numai că se poate - dar chiar se îmbogăţeşte viaţa omului, existenţa lui, conştiinţa se dezvoltă, se nuanţează, prinde şi surprinde noi aspecte pe care înainte nu le vedea, nu le observă. Toate aceste obişnuinţe care devin ale noastre, în existenţa pe care o trăim, le purtăm cu noi toată viaţa noastră, şi nu numai atât, le ducem până şi în veşnicie. Astea sunt talentele - cum spunea părintele Arsenie Boca - omul îşi agoniseşte cât trăieşte pe faţa pământului “talente“.

Şi dacă talentele sunt darul lui Dumnezeu, [atunci omul care le-a lucrat pentru Dumnezeu] străluceşte în Împărăţie, dar dacă talentele sunt patimi pe care le

primeşte în sufletul lui, atunci acele talente după moarte chinuie sufletul omului, şi transformă existenţa în iad. Şi înţelegând lucrul acesta ne dăm seama cât de important este pentru noi cu ce ne obişnuim în viaţa aceasta, cât de important este ce obişnuinţe asimilăm în viaţa noastră şi, ca şi ţel final, aşa cum spune Sfântul Serafim de Sarov, că: Scopul vieţii noastre, cât trăim pe faţa pământului, este dobândirea Duhului Sfânt.

Cât de important este să dobândim Duhul Sfânt cât trăim pe pământ! Chiar Sfântul Simeon Noul Teolog, el este un pic mai categoric, şi spune: să nu ne amăgim - în sensul că: Dacă omul, cât timp a trăit pe faţa pământului, nu a cunoscut lucrarea harului Duhului Sfânt, n-o să cunoască după ce trece pragul morţii în veşnicie.

Pare greu cuvântul acesta al Sfântului Simeon Noul Teolog, dar sunt convins că dragostea Sfântului Simeon Noul Teolog a rostit acest cuvânt ca noi să putem să ne trezim undeva în adâncul fiinţei noastre şi să conştientizăm care este chemarea, cum spuneam, scopul vieţii noastre pe faţa pământului, adică dobândirea Duhului Sfânt.

Să învăţăm, cum zicea Cuviosul Siluan Athonitul, cum lucrează harul Duhului Sfânt, pentru ce vine, de ce pleacă de la noi, de ce ne simţim de multe ori părăsiţi şi ni se pare că n-am făcut nimic vrednic de a-l alunga pe Duhul Sfânt.

Toate lucrurile acestea, sfinţii le scocotesc aşa, ca şi "provocări" pe care Dumnezeu le pune în viaţa noastră şi graiuri prin care Dumnezeu vrea să lege un dialog cu sufletul nostru.

Şi pentru că, aşa cum vă spuneam, mă simţeam şi mă simt nevrednic de a vorbi despre această temă, m-am plâns sfinţilor, m-am căinat că trebuie să vorbesc în faţa voastră şi eu nu sunt pregătit pentru lucrul acesta şi m-a miluit Sfântul Apostol Petru şi mi-a dat să înţeleg că în Evanghelii sunt trei atitudini majore ale lui care ne grăiesc despre obişnuinţa omului cu Duhul Sfânt. Şi-atunci mi-a mai venit inima la loc şi-am spus: bine, atunci o să mă duc şi-o să vorbesc despre ce-ai trăit tu, Sfinte Petre, decât să le spun lucruri care pleacă din mintea mea. Şi observ, şi vă puteţi şi voi convinge, despre lucrurile acestea pe care vi le împărtăşesc în această seară.

În viaţa Sfântului Apostol Petru vedem trei atitudini majore, în care atitudini poate să fie inclusă orice trăire a omului din orice timp şi din orice vreme. Sunt ca trei trepte, ca trei etape din care omul învaţă să se obişnuiască cu Duhul Sfânt.

⇒ *Doamne, ieşi de la mine că sunt om păcătos!*

Prima despre care vreau să vorbesc este - mă gândesc că sunteţi familiarizaţi cu textul Evangheliei - e vorba de faptul când Domnul a ieşit la propovăduire şi, pentru că erau mulţi cei care erau în jurul lui Hristos şi s-ar fi putut auzi mai bine cuvântul pe care Hristos l-a rostit, Hristos a intrat în corabia lui Petru şi l-a rugat să se depărteze un pic de mal - ţărmul mării Galileii e ca un fel de amfiteatru - şi a putut mai uşor să vorbească mulţimilor care erau acolo cu El pe ţărmul mării Galileii. Petru era după o noapte de priveghere - aş numi-o - în care împreună cu Iacov şi cu Ioan fuseseră la pescuit pe marea Galileii şi n-au prins nimic, deci era, fizic, să spunem aşa, rupt de oboseală. Dar totuşi, pentru gestul pe care Hristos l-a făcut, de a intrat în corabia lui şi l-a rugat să se depărteze un pic de la ţărm, a primit cumva ceea ce Hristos i-a cerut. Şi Hristos după ce Şi-a ţinut cuvântul în faţa celor care-L ascultau pe ţărmul mării Galileii i-a spus lui Petru: mână la adânc ca să pescuieşti. Şi Petru a spus: Doamne, toată noaptea am pescuit şi n-am prins nimic, dar pentru cuvântul Tău…, pentru că-l atinsese cumva cuvântul lui Hristos, pentru cuvântul Tău voi arunca mreaja. Şi spune Evanghelia că a prins mulţime de peşte încât a trebuit să cheme şi pe Iacov, şi pe Ioan, care erau în cealaltă corabie, şi au umplut corăbiile încât stăteau amândouă să se scufunde. La această minune reacţia inimii lui Petru a fost că a căzut la picioarele lui Hristos şi a spus: Doamne, ieşi de la mine că sunt om păcătos!

Replica asta, cuvântul acesta al Sfântului Petru mi se pare că cuprinde în ea atitudinea omului care nu e deloc obişnuit cu Duhul Sfânt, nu este deloc obişnuit cu Dumnezeu, nu este deloc obişnuit cu felul de a fi al lui Dumnezeu, cum reacţionează Dumnezeu. Şi omul, în prezenţa lui Dumnezeu, în prezenţa luminii lui Dumnezeu se simte păcătos, se simte murdar, se simte nevrednic, se simte incomodat cumva de prezenţa Lui. Doamne, ieşi de la mine că sunt păcătos, a zis Petru, pentru că simţea că pământul îi fuge de sub picioare. El era pescar profesionist, ştia prea bine ce putea şi ce nu putea în meseria lui de pescar, şi a văzut că pentru cuvântul lui Hristos a fost imposibil să se adune atâta peşte încât mrejile stăteau să se rupă.

Şi omul, în general, care nu e obişnuit cu Duhul Sfânt şi cu Dumnezeu, când Dumnezeu se manifestă ca prezenţă, când se săvârşeşte o minune, când Hristos săvârşeşte o minune, se suspendă cumva legile lumii acesteia cu care omul este obişnuit şi pe care se sprijină, iar lucrul acesta îi dă o senzaţie şi o stare de nesiguranţă. Dacă omul nu atârnă de Dumnezeu, nu e obişnuit să stea smerit înaintea lui Dumnezeu, nu poate purta şi nu suportă minunea lui Dumnezeu şi nu suportă prezenţa lui Dumnezeu. De aceea reacţia Sfântului Apostol Petru a fost: Doamne, ieşi de la mine că sunt om păcătos. S-ar fi simţit mai bine, mai în albia lui, mai în pielea lui dacă Hristos ar fi foat mai depărtat, nu aşa aproape, nu chiar în corabia lui, nu chiar să-l atingă: Doamne, ieşi de la mine că sunt păcătos.

Vedem că Hristos ştia prea bine că omul care nu-l cunoaşte reacţionează aşa şi i-a spus: Nu te teme, Simone, pentru că de astăzi înainte n-o să mai fi pescar, te voi face pescar de oameni! Şi ne spune Evanghelia că Hristos a plecat şi Petru L-a urmat şi L-a mărturisit pe Hristos până la sfârşitul vieţii lui, când a fost răstignit cu capul în jos, pentru că s-a socotit nevrednic să fie răstignit pe cruce aşa cum a fost răstignit Domnul şi Dumnezeul lui, în care el credea şi pe care îl mărturisea lumii.

Deci prima atitudine a lumii în urcuşul său, în felul de a fi, şi de a-L cunoaşte pe Dumnezeu aşa cum este, aceasta este: Doamne, ieşi de la mine că sunt păcătos! Dar ceea ce vedem la Sfântul Apostol Petru, şi ceea ce vedem în istoria mântuirii, în istoria Bisericii, este că atunci când harul lui Dumnezeu răneşte inima omului, inima omului nu mai poate să trăiască cum trăia înainte. De aceea Hristos i-a spus lui Petru: nu te teme, Simone, că de astăzi înainte o să fii pescar de oameni, n-o să mai fii un simplu pescar, un om necunoscut care trăieşte aici, în Capernaum. Şi într-adevăr, Apostolul Petru a devenit verhovnicul apostolilor.

Dar experienţa lui ne ajută pe noi, dacă vedem în viaţa noastră reacţii în care socotim că Dumnezeu ar fi bine să stea un pic la distanţă.

Şi spun lucrul acesta pentru că-mi aduc aminte când eram monah la Sâmbăta, veneam de la facultate către mănăstire cu o ocazie, şi nu aveam bani să dau la ocazie, şi am zis să-i fac o urare omului. Când am coborât din maşină i-am zis "Dumnezeu să vă ducă… în fundul Raiului!" - m-am gândit că ce-i mai mult decât atât?! Şi reacţia omului a fost: "Da, dar nu acum!". Dacă omul respectiv ar fi trăit la o conştiinţă plenară mărturia, sau ceea ce am vrut să-i împărtăşesc, n-ar fi avut reacţia asta, dar pentru el asta însemna că ar fi trebuit să moară şi-a zis: "Da, dar nu acuma!". Asta e reacţia omului care încă nu-L cunoaşte pe Dumnezeu, nu cunoaşte cum lucrează Dumnezeu: Doamne, ieşi de la mine că sunt om păcătos! E reacţia, comodă cumva, a omului care mai bine Îl alungă pe Dumnezeu decât să schimbe ceva în viaţa lui.

Şi vedem în Evanghelii, vedem cum Hristos, mai ales după Înviere, a căutat să cultive apostolii şi să îi surprindă, pentru că înainte de Patima Lui cea de bunăvoie a pomenit de Duhul Sfânt, Mângâietorul, pe Care-L va trimite când Se va duce la Tatăl. După Înviere, Hristos Cel răstignit şi Înviat a căutat să cultive apostolii cu acest fel de a fi al lui Dumnezeu.

Părintele Rafail Noica spunea că minunea este, de fapt, firescul lui Dumnezeu şi atunci eu am înţeles că dacă noi trăim facerile lui Dumnezeu ca pe nişte minuni, încă nu suntem obişnuiţi cu felul de a fi al lui Dumnezeu. Dar, cum spuneam, vedem în Evanghelii, de exemplu, cum Hristos i-a surprins pe Luca şi Cleopa în drumul spre Emaus când a frânt pâinea şi după aceea S-a făcut nevăzut; vedem

cum Hristos apare şi dispare în mijlocul ucenicilor, le spune: pace vouă! intrând prin uşile încuiate; vedem cum l-a încredinţat pe Apostolul Toma de Învierea şi de dumnezeirea Lui. Şi, toate lucrurile acestea Hristos le făcea apărând instantaneu şi dispărând, învăţându-i cumva să se obişnuiască cu felul de a fi al lui Dumnezeu ca Persoană Vie, dar nevăzută de ochii trupeşti, cum spuneam, nevăzută şi nesimţită de simţurile trupului acestuia de lut, ci văzută numai de credinţă.

Ceea ce e interesant este că Hristos S-a arătat după Înviere numai celor care au crezut cu adevărat în El. Necredincioşii nu L-au văzut pe Hristos Cel răstignit şi înviat. Necredincioşii L-au văzut doar pe Hristosul istoric care a murit, pe Cel înviat nu L-au mai putut vedea. Dar în răstimpul celor 40 de zile în care Hristos a petrecut cu apostolii până S-a înălţat la ceruri a căutat încet-încet să-i înveţe să trăiască cu Duhul Sfânt, Duhul, de Care Hristos Însuşi dă mărturie că: auzi vuietul Lui, simţi adierea, dar nu ştii de unde vine şi încotro se duce. Şi apostolii, în acest răstimp de 40 de zile, au început să înţeleagă încet-încet cum este omului să trăiască cu Dumnezeu.

⇒ *Doamne, la cine ne vom duce, că Tu ai cuvintele vieţii veşnice!*

A doua atitudine a Sfântului Apostol Petru o vedem în Evanghelia de la Ioan, atunci când Hristos a înmulţit pâinile şi a hrănit poporul, aceştia căutau - zice Evanghelia - să-L pună împărat. Şi Hristos a spus: voiţi să Mă puneţi împărat nu pentru c-aţi văzut minuni, ci pentru că v-aţi săturat de pâine. Şi, după momentul acesta, Hristos le-a spus un cuvânt greu, duhovnicesc, dar greu. A spus: Trupul Meu este adevărat hrană şi Sângele Meu este adevărata băutură şi cel care nu mănâncă Trupul Meu şi nu bea Sângele Meu nu are viaţa veşnică.

La care mulţi care au auzit acest cuvânt, spune Evanghelia, şi au spus: greu este cuvântul acesta. Cine poate să-l poarte? Şi mulţi L-au părăsit pe Hristos în acel moment. Şi Hristos i-a verificat şi pe apostoli, şi le-a spus: voi nu vă duceţi? La care Apostolul Petru a avut o altă reacţie, n-a mai spus: Doamne, du-te de la mine, că sunt om păcătos! Dragostea lui Dumnezeu începuse în inima lui Petru să se întărească, şi atunci Petru a spus: Doamne, la cine ne vom duce, că Tu ai cuvintele vieţii veşnice!

Aceasta este a doua etapă, sau a doua treaptă, dacă am putea spune aşa, în obişnuinţa omului cu Duhul Sfânt. Doamne, la cine ne vom duce, că Tu ai cuvintele vieţii veşnice! Este etapa duhovnicească în care omul începe să fie tot mai convins de prezenţa lui Dumnezeu, începe să fie tot mai convins de faptul că Dumnezeu lucrează, că Dumnezeu poartă de grijă, începe să fie tot mai stârnit de a cunoaşte pe acest Dumnezeu. Dumnezeu Care Se smereşte şi este nevăzut ochilor trupeşti, Acest Dumnezeu Care îşi arată atotputernicia în adierea

de vânt care l-a cutremurat pe proorocul Ilie. Dumnezeu care Se descoperă în Biserică: Doamne, Tu ai cuvintele vieţii veşnice! E etapa aceasta duhovnicească în care omul începe să se apropie de Dumnezeu, de Biserică, se îndulceşte de slujbe, harul lui Dumnezeu începe să lucreze în inima lui, omul se simte bine cu Dumnezeu, dar totuşi lucrurile nu îi sunt încă foarte clare şi este această sete a se hrăni cu cuvintele vieţii veşnice, cuvinte care izvorăsc din gura lui Hristos. E momentul în care sufletul începe să se îmbisericească, începe să înţeleagă tainele Bisericii, începe să înţeleagă minunăţiile pe care Dumnezeu le-a pus la îndemâna noastră în Biserică, în slujbele dumnezeieşti, în toate tainele pe care ni le-a pus nouă la îndemână. Doamne, Tu ai cuvintele vieţii veşnice!

Dar în această a doua perioadă, în care omul începe să cunoască lucrurile acestea, apare o altă ispită. Dacă în prima perioadă, sau în prima etapă, dacă o numim aşa, este ispita aceasta a fugii de Dumnezeu, a faptului că omul se poate speria de Dumnezeul Cel atotputernic, în aceasta a doua perioadă, în care omul începe să se hrănească cu cele bisericeşti, apare o altă ispită: formalismul, fariseismul, când omul începe să se obişnuiască cu formele, dar nu trăieşte în adâncime tainele care sunt ascunse îndărătul formelor.

⇒ *Doamne, bine este nouă să fim aici!*

Şi a treia etapă, a treia reacţie a inimii Sfântului Apostol Petru este către sfârşitul propovăduirii lui Hristos, când Hristos Se pregătea să meargă către Patima Sa cea de bunăvoie, şi, ca să înţeleagă ucenicii că de bunăvoie merge spre Jertfa pe muntele Golgotei, S-a Schimbat la Faţă în slavă pe muntele Taborului înaintea lui Petru, Iacov şi Ioan. I-a luat pe aceştia separat de ceilalţi ucenici, S-a dus pe vârful muntelui Tabor, şi acolo S-a Schimbat la Faţă. Şi ne spune Evanghelia că Moise şi Ilie au venit şi au vorbit cu Hristos despre Patima Sa cea de bunăvoie. Acolo Apostolul Petru a trăit o experienţă a harului neobişnuită: vederea luminii dumnezeieşti. Deşi nu erau obişnuiţi să trăiască lucrul acesta, pentru că au căzut la pământ, totuşi, după ce s-au dezmeticit, dacă aş putea spune aşa, reacţia lui Petru a fost: Doamne, bine este nouă să fim aici. Să facem trei colibe, una Ţie, una lui Moise şi una lui Ilie! Spune Evanghelia că neştiind ce să zică, asta a fost reacţia omului care trăieşte ceva mai presus de cuvânt. Trăirea Duhului Sfânt pe care a avut-o apostolul Petru în acest context depăşea cu mult capacitatea lui de a surprinde sau de a pune în cuvinte această trăire. Şi el a spus: Doamne, bine este nouă să fim aici, să facem trei colibe.

Asta este o etapă sau o perioadă despre care nu prea pot să vorbesc foarte multe pentru că nu sunt la măsura aceea. Şi mi-aduc aminte din viaţa părintelui Sofronie când s-a dus la muntele Athos şi l-a întrebat pe un bătrân despre rugăciunea curată, acela i-a răspuns: „A vorbi despre lucruri care sunt mai presus de noi este ca şi cum am cădea în grăire în deşert!”.

Şi n-a vrut să vorbească despre rugăciunea pe care nu o trăia. În schimb mă ajută Sfântul Siluan, pentru că el a trăit lucrurile acestea şi dădea mărturie despre această trăire.

Iată ce spune Sfântul Siluan, zice aşa: „Sufletul smerit ce poartă în sine din belşug harul Sfântului Duh şi-l păstrează, în vremea dumnezeieştilor vedenii are multă putere de a le purta. Dar cine are puţin har cade cu faţa la pământ, căci puţină este în el puterea harului. Astfel, pe Tabor, când Domnul S-a Schimbat la Chip, Moise şi Ilie, stând în picioare, grăiau cu El, dar Apostolii au căzut cu faţa la pământ. Dar mai târziu, când s-a înmulţit în ei harul Sfântului Duh, rămâneau şi ei în picioare când li Se arăta Domnul şi aşijderea puteau grăi cu Dânsul. Astfel, şi cuviosul Serghie, arătându-i-se Maica Domnului, sta în picioare înaintea ei, căci avea din belşug harul Sfântului Duh. Dar ucenicul său, Miheia, a căzut cu faţa la pământ şi nu putea căuta la Maica Domnului. Şi Sfântul Serafim din Sarov avea din belşug harul Sfântului Duh şi rămânea în picioare când i se arăta Maica Domnului, dar uceniţa lui a căzut cu faţa la pământ, căci avea mai puţin har. Tot aşa, dacă sufletul are în sine har, dacă vede draci nu se teme de ei, că simte în sine puterea lui Dumnezeu”.

E un cuvânt pe care l-am găsit la Sfântul Siluan, care surprinde foarte bine ce înseamnă această a treia perioadă, sau a treia etapă duhovnicească, în care omul nu mai vrea să se despartă de Dumnezeu, omul nu mai poate concepe să trăiască sau să respire fără prezenţa lui Dumnezeu.

Doamne, bine este nouă să fim aici, să facem trei colibe: una Ţie - şi când a spus una Ţie se gândea că stă cu El, cu Iacov şi cu Ioan, stă acolo, în colibă, cu Domnul - zice una Ţie, una lui Moise şi una lui Ilie, neştiind ce spune, neştiind ce să spună. Altceva n-a mai putut să cuprindă în cuvintele lui, pentru că belşugul de har pe care îl trăia a fost mai mult decât putea să poarte el.

Şi cuviosul Siluan spunea în scrierile sale că Domnul - el povesteşte ca şi cum ar vorbi despre altcineva, dar el era de fapt - când a spus: „vrei să-ţi dau mai mult har?”, el a spus: „Doamne, Tu ştii că dacă mi-ai mai da un pic de har aş muri!” Era la limita pe care o putea purta. În momentul în care omul are atâta har în el şi-l păstrează, viaţa lui se sfinţeşte.

Obişnuinţă şi obişnuire. Oglindirea în sfinţenie, în icoana Chipului dintâi al omului

Dar, ăsta a fost ajutorul pe care mi l-a dat Sfântul Apostol Petru, în care am răsuflat cumva uşurat că am putut să vă împărtăşesc cumva un gând în această seară despre obişnuinţa omului cu Duhul Sfânt. Aş fi vrut să fac o nuanţare,

pentru că „obişnuinţa” sună aşa, destul de uşor, sau nu ştiu cum să pun în alte cuvinte, deşi „obişnuinţa” şi „obişnuire” ar fi acelaşi lucru, cred că cu Duhul Sfânt nu te poţi obişnui. Trebuie să înveţi să trăieşti această obişnuire. Cuvântul obişnuinţă parcă are în el ceva “încheiat” cumva. Am început să mă obişnuiesc cu voi, nu mai am emoţii, deja vă vorbesc de nu ştiu câte minute şi m-am obişnuit, răsuflu mai uşurat, nu? „Obişnuirea” are în el - în cuvânt - ceva care arată un caracter dinamic, o devenire. Şi atunci aş putea spune că obişnuinţa cu Duhul Sfânt aproape este cu neputinţă, dar obişnuirea cu Duhul Sfânt este devenirea noastră, este felul în care noi trebuie să învăţăm să fim, şi să trăim cu Dumnezeu de aici şi până în veşnicie. Lucrul acesta, nuanţa asta între „obişnuinţă” şi „obişnuire” deschide undeva o perspectivă duhovnicească în care omul începe să înţeleagă un pic ce este viaţa duhovnicească.

Părintele Sofronie spunea că viaţa duhovnicească este ca o sferă. Oriunde ai atinge-o, sau de oriunde ai începe să vorbeşti despre ea, tot la lucrurile esenţiale ajungi. Ea are o unitate în ea, n-o poţi desface cumva, decât pedagogic. Aşa şi cu cele trei trepte, cele trei atitudini ale Sfântului Apostol Petru, nu le putem lua… Aşa, pedagogic, le putem împărţi, ca să pricepem un pic cu mintea noastră, dar ele, în realitate, sunt tot una. Adică, de exemplu, a doua şi a treia etapă: Doamne, unde ne vom duce, că Tu ai cuvintele vieţii veşnice şi Doamne, bine este nouă să fim cu Tine, “spovedesc” cumva aceeaşi atitudine lăuntrică. Numai că Doamne, Tu ai cuvintele vieţii veşnice arată o stare duhovnicească mai de început, în care omul încă nu e încă deprins cu anumite lucruri, cu anumite înţelegeri duhovniceşti, pe când momentul în care spune Doamne, bine este nouă să fim aici, deja acolo se arată obişnuirea aceasta, familiaritatea sufletului de a fi cu Dumnezeu, de a trăi înaintea Domnului, de a reacţiona în chip firesc la reacţia lui Dumnezeu în viaţa noastră.

Am făcut această mică prezentare, sau nu ştiu cum s-o pun în cuvinte altfel, ca un fel de icoană a Sfântului Apostol Petru, ca o oglindă în care noi să ne putem privi pe noi înşine, să ne dăm seama unde suntem în devenirea noastră, care este stadiul la care suntem, la care am ajuns, sau ce trebuie să agonisim în continuare ca noi deprinderi duhovniceşti în viaţa noastră, ca atunci când moartea pecetluieşte existenţa noastră, să fie în viaţa noastră, în sufletul nostru, în mintea noastră, belşug de har şi de înţelegeri duhovniceşti, care ne vor ajuta să facem călătoria duhovnicească şi să ne ducă la odihna cea cerească, la odihna în care sunt sfinţii lui Dumnezeu.

Şi, socotesc că e important, mai ales fiind Postul mare, mai ales fiind Duminica Crucii astăzi, e important pentru noi să înţelegem câtă trăire din viaţa noastră este cu Dumnezeu şi câtă trăire este în afara lui Dumnezeu, câtă reacţie a inimii noastre este virtuoasă şi câtă păcătoasă, pentru că perioada Postului mare este o perioadă, sau un răstimp duhovnicesc, în care harul Duhului Sfânt lucrează din

belşug prin tainele care ne sunt puse înainte, prin post, prin rugăciune, prin binecuvântarea pe care Dumnezeu o revarsă în acest timp duhovnicesc al Postului mare asupra noastră, a fiecăruia dintre noi.

E important ca noi să ne privim în oglinda sfinţilor, să ne privim în lumina poruncilor lui Dumnezeu, ca să putem să ne înţelegem mai deplin pe noi înşine. Sfântul Grigorie Sinaitul spune un cuvânt care mi se pare foarte frumos şi important. El zice că nu vom înţelege nicodată cum ne-a mutilat pe noi păcatul dacă nu vom înţelege cum ne-a făcut pe noi Dumnezeu. Dacă vom înţelege frumuseţea chipului lui Dumnezeu din gândul lui Dumnezeu atunci când l-a creat pe om, când a zis: Să facem om în chipul şi în asemănarea Noastră şi după aceea ne privim pe noi înşine în lumina acestei descoperiri, atunci vedem urâţenia păcatului din viaţa noastră, urâţenia care amărăşte viaţa fiecăruia dintre noi, fiecare la măsura lui, nu absolutizez, o anumită stare duhovnicească.

Umanitatea e muribundă din cauza înstrăinării de Dumnezeu: Nici nu ştim că este Duhul Sfânt!

Hristos nu ne-a învăţat să facem abstracţie de durerea lumii! De ce spun lucrul acesta? Dacă tema este „obişnuirea omului cu Duhul Sfânt”, în rugăciunea pe care am spus-o înaintea cuvântării, am spus „Împărate ceresc” - e rugăciune închinată Duhului Sfânt - L-am numit pe Duhul Sfânt ca Împărat ceresc, dar Îl mărturisim pe Duhul Sfânt şi ca Mângâietor. Şi dacă suntem sinceri cu noi, şi privim în viaţa noastră, şi în jurul nostru, vedem că oamenii şi lumea aceasta suferă. Dacă îmi e îngăduită comparaţia, dacă luăm trupul umanităţii, dacă luăm oamenii ca un singur trup, e aproape muribund, într-o agonie, gata să-şi dea duhul. Oamenii trăiesc într-o singurătate cumplită, trăiesc într-o stare de vid duhovnicesc pe care o conştientizează sau n-o conştientizează, dar… e aşa de puţină mângâiere!

Ieri am fost invitat la Trinitas să vorbesc despre păcatul întristării şi văzusem că era o ştire la televizor, că acum am dat şi eu cu ochii de televizor, şi mi-a atras atenţia. Spunea că românii suferă, 20% din populaţia ţării acesteia suferă de depresii, de boli psihice. Şi mă gândeam la lucrul acesta: asta dovedeşte cât de puţin lucrează Duhul Sfânt în inimile, în vieţile celor care trăiesc asemenea stări. Alţii sunt mai tari, şi le duc pe picioare, dar 20% din populaţia ţării ăsteia, din românii noştri pe care îi socotim a fi mădularele trupului lui Hristos, care e Biserica, 80% din ei, sau câţi sunt, sunt ortodocşi, sau nu mai ştiu câţi sunt acum, statistic vorbind, şi din ăştia să fie atâţia oameni care trăiesc stări de boli psihice şi de depresii, şi de hăuri, şi de deznădejdi care suprind sufletul omului de îl zdrobesc.

Toate lucrurile acestea nu arată altceva decât că omul zilelor noastre trăieşte asemenea celor despre care Apostolul Pavel spune, nu mai ştiu unde, parcă în Efes, că s-a întâlnit cu Apolo, şi cu cei care trăiau acolo, şi i-a întrebat: primit-aţi voi Duhul Sfânt? Şi-au zis: nici nu ştim că este Duhul Sfânt! Şi mulţi din noi avem această trăire şi trebuie să învăţăm să ne-o asumăm ca pocăinţa înaintea lui Dumnezeu, că trăim ca şi cum Duhul Sfânt nu este! Deşi spunem „Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, Carele pretutindenea eşti", dacă-L mărturisim pe Duhul Sfânt Care e pretutindenea, cum trăieşte omul în acest hău duhovnicesc al absenţei lui Dumnezeu? Şi răspunsul este: numai pentru că trăieşte fără credinţa în Dumnezeu, în dumnezeirea lui Hristos Care S-a smerit, Care a luat crucea, cum spuneam azi dimineaţă, să ne încurajeze şi pe noi să ne luăm crucea noastră; a luat crucea ca să ne uşureze greutatea şi necazul nostru!

Sunt gânduri care-mi vin cum, n-am stat să mă gândesc la ele, dar, totuşi e o realitate tristă, de care nu putem face abstracţie, pentru că Hristos nu ne-a învăţat să facem abstracţie de durerea lumii.

Zicea părintele Sofronie într-o cuvântare, undeva, că: Noi nu alegem liniştirea aceasta, să ne izolăm de lume şi să trăim într-un soi de liniştire în care nu ne pasă; noi alegem tensiunea şi încordarea aceasta a purtării crucii pe urmele paşilor lui Hristos, să conştientizăm şi să luăm asupra noastră această durere, această zdrobire care este în lume, pentru că nu Dumnezeu a părăsit lumea, ci lumea L-a părăsit pe Dumnezeu!

Noi L-am părăsit pe Duhul Sfânt, pentru că trăim într-o totală neobişnuire cu El, trăim ca şi cum nici n-am şti că este Duhul Sfânt!

Şi de aceea spuneam că e important să avem înaintea ochilor noştri duhovniceşti în această perioadă duhovnicească o icoană ca a Sfântului Apostol Petru, ca să ne dăm seama cam pe unde ne aflăm noi. Suntem noi oare pe muntele Taborului şi ne pregătim să mergem spre Golgota, spre Ghetsimani şi Golgota, sau suntem undeva încă pescuind şi neprinzând nimic, aşa cum era Apostolul Petru înainte să între Hristos în corabia lui? Astea sunt gânduri şi întrebări pe care, într-un fel, ar fi bine fiecare dintre noi să le punem înaintea noastră şi înaintea lui Dumnezeu.

De ce trăieşte omul zilelor noastre aşa sfâşieri şi aşa singurătate? Pentru că nu trăieşte în credinţa vie în dumnezeirea lui Hristos. Omul zilelor noastre este strămutat pe alte - nici nu ştiu cum să le numesc - azimuturi, care sunt străine de firea noastră. ***Suntem aşa de înstrăinaţi de noi înşine, nici nu ştim cum să trăim cu noi înşine de multe ori! Şi iată că Domnul, totuşi, ne provoacă să învăţăm cum să trăim cu Duhul Sfânt, cum să-L atragem asupra noastră, cum să se înmulţească harul lui Dumnezeu în inima noastră.***

Sfântul Apostol Pavel spune că roada Duhului Sfânt este dragostea, bucuria, pacea, îndelunga-răbdare, bunătatea, blândeţea, şi toate lucrurile astea noi putem să le vedem, sau să vedem că nu sunt, şi să ne dăm seama că atât de puţin este prezent Duhul Sfânt în viaţa noastră, atât de puţin este prezent Duhul Sfânt în reacţiile inimii noastre, deşi, paradoxal, spune Apostolul Pavel că Duhul, Duhul lui Dumnezeu, Duhul Sfânt, este Cel Care se roagă în inimile noastre cu suspinuri negrăite. Şi de multe ori am surprins pe mulţi care oftau şi nu ştiau de ce oftează! Chiar am fost curios în ultima perioadă şi întrebam: „Dar de ce oftezi?” „Nu ştiu, aşa mi-a venit!” Nu conştientizau! Şi mă gândeam, zic, oare ăsta este Duhul Care strigă în inimile noastre „Avva, Părinte!”, cu suspinuri negrăite şi noi nici nu ne dăm seama şi trăim ca şi cum Duhul Sfânt nu este cu noi!

Dar vedem că Hristos a spus Apostolilor că, atunci când se va duce la Tatăl, va trimite pe Mângâietorul, Duhul Adevărului, şi Acela vă va aduce aminte toate cuvintele pe care vi le-am spus vouă. Şi mă gândeam şi la lucrul acesta: câte cuvinte ale vieţii veşnice nu auzim, şi de multe ori ieşim din biserică şi parcă… abracadabra! au dispărut din mintea noastră, din conştiinţa noastră şi suntem oameni cu capul pe umeri, suntem capabili să învăţăm sau să memorăm, să recităm poezii, sau putem să facem o sumedenie de lucruri. Şi-am întrebat de multe ori pe fraţi, i-am luat aşa, prin sondaj: „Ce Evanghelie s-a citit astăzi?” Se încruntă: „Evanghelia, stai, stai să mă gândesc...” Şi asta pentru că nu ştim cum lucrează Duhul Sfânt.

Dar în momentul în care Duhul Sfânt vine, zice tot în Evanghelia de la Ioan: când va veni Duhul va vădi lumea de păcat, de judecată şi de adevăr. Şi părintele Rafail spunea că una dintre mărturiile acestea ale mişcării şi ale lucrării Duhului Sfânt este atunci când omul începe să trăiască în lumina adevărului, când începe să se vadă pe sine păcătos, când începe să vadă că ceva în sine nu e chiar în regulă cu el, că are de lucrat undeva, are de curăţit ceva din taina inimii.

Spuneam că în această a doua etapă, în această a doua perioadă în care omul începe să se obişnuiască cu Duhul Sfânt, să se obişnuiască cu lucrările Duhului Sfânt, care sunt în Biserică, să înceapă să înţeleagă tainele Bisericii, cum lucrează Duhul Sfânt în Biserică, prin Sfintele Taine, prin preoţii slujitori, prin Dumnezeiasca Liturghie, prin taina Spovedaniei, cum lucrează Duhul Sfânt prin rugăciune, prin pacea pe care o dă la rugăciune, prin liniştirea simţurilor, prin lumina care se revarsă asupra omului. Când omul începe să se vadă păcătos, se vede păcătos pentru că este o lumină care luminează toate lucrurile acestea, omul începe să le agonisească.

Dar spuneam că e o ispită, şi eu am numai această ispită formalism. Dar, în realitate formalismul care ne paşte de multe ori pe noi când facem rugăciune şi mintea ne e pe aiurea sau nu ştim la sfârşitul rugăciunii dacă am zis-o toată sau am sărit cuvinte, sau lucruri de genul acesta, e de fapt ca un fel de cerber, ca un fel de vameş care nu lasă sufletul să treacă până când nu are o anumită stare duhovnicească, o anumită curăţie. Spuneam astăzi dimineaţă la biserică că taina crucii lui Hristos nu se descoperă omului care nu se leapădă de sine şi spun lucrul acesta şi acum, că formalismul este ca un vameş nemitarnic pentru cei care nu trăiesc…

Ce-i formalismul? Să spun câteva cuvinte despre formalism, ca să înţelegeţi unde-mi bate gândul. ***Formalismul e golirea de sens a formelor pe care noi le primim prin credinţă şi le moştenim în Biserică.*** Formele, ele sunt desăvârşite, dar omul, dacă nu are înălţimea conştiinţei şi trăirea la măsura formei, pentru că este într-o devenire, riscă să se obişnuiască cu anumite lucruri, cu anumite elemente şi să creadă că ăla este capătul; începe obişnuirea să devină obişnuinţă, şi nu invers, obişnuinţa să devină obişnuire. Adică începe să aibă ceva static în el şi în momentul în care procesul devenirii duhovniceşti a omului se opreşte, se poticneşte, formele se golesc de sens. Şi de multe ori am trăit lucrul acesta, eu personal, dar şi cei pe care-i primeam la spovedanie, în care ziceau că zic rugăciunea, dar parcă nu mai simt nimic, parcă nu mai trăiesc nimic din lucrurile pe care ei le trăiau înainte, când formele aveau conţinut.

Lucrul acesta Dumnezeu îl îngăduie pentru că, aşa cum spuneam, omul trebuie să trăiască în această obişnuire cu Duhul Sfânt, în care atenţia, trezvia trebuie încet-încet să crească în om şi să-şi dea seama cum lucrează lucrurile şi tainele lui Dumnezeu. Şi părinţii noştri, ştiind foarte bine cât de importantă este această trezvie, în Dumnezeiasca Liturghie cerem ca pentru cei care se împărtăşesc, să fie această împărtăşire spre trezvia sufletului. Trezvia sufletului e un dar de la Dumnezeu pe care omul îl cere, şi preotul îl cere, pentru toţi cei care sunt în biserică, ca omul, având această trezvie, să poată să lucreze cu Duhul Sfânt şi să nu devină "obişnuinţă" lucrurile care sunt într-o continuă obişnuire. Şi atunci spuneam că dacă omul, necurat fiind, vrea să se apropie de tainele lui Dumnezeu şi încă este nevrednic de a primi aceste taine, este oprit, poticnit cumva de formalism, nu poate depăşi stadiul acesta în care el vrea să se apropie de Dumnezeu.
Şi lucrul acesta nu-l spun de la mine, lucrul acesta mi l-a dat să-l înţeleg Sfântul Simeon Noul Teolog, pentru că Sfântul Simeon Noul Teolog spune clar că o minte necurăţită nu poate înţelege tainele lui Dumnezeu. Şi iată ce spune el, zice aşa: Şi ce altceva este cheia cunoaşterii, cunoştinţei, dacă nu harul Preasfântului Duh care se dă prin mijlocirea credinţei? Acest har deschide mintea noastră încuiată şi întunecată şi pricinuieşte în ea cu adevărat cunoştinţa prin luminare dumnezeiască. Uşa este Fiul, precum Însuşi zice: Eu sunt uşa. Cheia uşii este

Duhul Sfânt şi casa e Tatăl. Luaţi seama, deci - zice Sfântul Simeon - dacă cheia nu deschide, uşa nu se deschide. Şi dacă uşa nu se deschide, nu intră nimeni în casa Tatălui, cum zice Însuşi Hristos: Nimeni nu vine la Tatăl Meu decât prin Mine.

Asta este momentul duhovnicesc care ne arată că acest formalism este cumva ca un cerber, ca un vameş nemitarnic, care nu lasă sufletul necurăţit să treacă şi să aibă acces cumva la tainele lui Dumnezeu. Dar omul, dacă începe să înţeleagă anumite aspecte duhovniceşti, dacă începe să înţeleagă cum lucrează Dumnezeu, cum lucrează Duhul Sfânt…

Sfântul Siluan dă mărturie când spune că harul Duhului Sfânt se înmulţeşte în sufletul omului prin aproapele, prin fratele, prin dragostea de frate. Dacă noi o manifestăm, o mărturisim, se înmulţeşte în inima noastră harul Duhului Sfânt.

"Dreptatea" dumnezeiască şi putinţa de a ne recunoaşte păcatul

Dar omul este pus undeva la o răscruce, într-o stare de ananghie. Când spuneam că Duhul Sfânt vine şi mărturiseşte, că venirea Duhului Sfânt este ca o lumină care îl vădeşte de păcat, ăsta este momentul în care omul, când începe să se vadă păcătos, trebuie să se mărturisească cumva Domnului, să aducă înaintea Domnului păcatul lui. Şi lucrul acesta este foarte incomod cumva pentru sufletul care nu este prea obişnuit cu Domnul, cu dragostea Lui. Noi primim prin credinţă ceea ce spun Sfinţii Părinţi, că Domnul e milostiv, că ne iubeşte, dar când eşti pus în contextul ăsta este foarte anevoios să-ţi deşerţi lucrurile şi să nu faci ca părintele nostru, Adam, să te îndreptăţeşti înaintea lui Dumnezeu, ci să-ţi vădeşti păcatul.

Şi cred că ar fi cu neputinţă omului să se spovedească lui Dumnezeu şi să-şi mărturisească păcatul dacă Hristos n-ar fi descoperit la repejunile Iordanului care este dreptatea dumnezeiască. În Evanghelie vedem acolo, când Hristos a venit să fie botezat de Ioan - Ioan a avut o reacţie pe care o păstrează Evanghelia, o reacţie de neînţelegere, o reacţie de uimire, o reacţie în care a zis: cum, eu, eu care am propovăduit oamenilor că nu sunt vrednic nici să-Ţi dezleg încălţămintea picioarelor Tale, că eu botez cu apă, Tu, care vii după mine, botezi cu Duh Sfânt şi cu foc, eu am trebuinţă să fiu botezat de Tine şi tu vii la mine să Te botezi de la mine cu apă?! Era Sfântul Ioan Botezătorul într-o totală uimire, neînţelegând. Deşi avea atâta Duh Sfânt Sfântul Ioan Botezătorul, pentru că a săltat din pântecele maicii simţind prezenţa dumnezeirii lui Hristos, şi Duhul Sfânt i-a spus: Cel peste Care vei vedea pogorându-Se Duhul ca un porumb[el], Acela este Mieluşelul lui Dumnezeu Care ridică păcatul lumii. Şi ştia că are misiunea aceasta să-l arate pe Mieluşelul lui Dumnezeu lumii, Cel care ridică păcatul lumii. Şi el era într-o totală uimire. Spunea: Cum, eu am

trebuinţă să fiu botezat de Tine şi Tu vii la mine? Şi Hristos răspunde cu multă blândeţe şi spune: Lasă, aşa se cuvine acum să plinim toată dreptatea. Ce dreptate este asta? Asta este dreptatea dumnezeiască! Dreptatea omenească, dreptatea juridică cumva, era în inima Sfântului Ioan Botezătorul, şi ea era totalmente depășită de prezenţa dumnezeirii lui Hristos. Dar Hristos, Cel care a venit să ridice păcatul lumii, Cel care a venit să ne uşureze suferinţele, şi să dea o altă dimensiune, şi un alt sens greutăţilor şi suferinţelor pe care noi le purtăm în viaţa aceasta, El a venit şi a spus: Lasă acum, aşa se cuvine să plinim toată dreptatea.

Dacă n-ar fi fost în istorie acest moment duhovnicesc, al mărturisirii dreptăţii dumnezeieşti la repejunile Iordanului, dacă Hristos n-ar fi rostit acest cuvânt care are în el energii veşnice, nimeni cred că n-ar fi putut să poarte prezenţa Duhului Sfânt, Care când vine, vădeşte lumea aceasta de păcat, de judecată şi de adevăr. Dar când Hristos a spus: Lasă, că aşa se cuvine acum să plinim toată dreptatea, ne-a ajutat pe noi să învăţăm, să primim cumva dreptatea dumnezeiască şi să avem această întărire pe care Însuşi Hristos o aduce firii noastre omeneşti, să putem să ne mărturisim păcatul nostru, nevrednicia noastră, greşeala noastră înaintea lui Dumnezeu, să mărturisim, să avem curajul, nebunia aceasta să spunem „sunt vrednic de osândă, sunt vrednic de pedeapsă, am păcătuit înaintea Ta, Dumnezeule”, şi să nu caut scuză, aşa cum a făcut odinioară părintele nostru, Adam, când a spus: „Ştii, eu, oarecum n-aş fi vrut să calc porunca, dar dacă Eva mi-a dat să mănânc, n-am putut s-o refuz!” Un aspect al dragostei, „cum, să refuz femeia pe care Tu mi-ai dat-o?” Şi s-a îndreptăţit înaintea lui Dumnezeu şi a spus „Femeia pe care Tu mi-ai dat-o, aceea mi-a dat şi am mâncat”. Or, Duhul Sfânt, când începe să Se înmulţească în inima noastră, dă această tărie, ca să putem să ne mărturisim păcătoşenia, răutatea, urâciunea noastră înaintea lui Dumnezeu, să ne mărturisim nevoia noastră de mântuirea pe care Hristos ne-o aduce nouă în dar.

Ce ne învaţă Sfinţii Siluan şi Sofronie: Credinţa trebuie să fie dogmatică, ecleziala şi ascetică. Biserica (şi orice creştin care trăieşte în Duhul ei) se pune în mijloc şi ia asupra sa toată ura, răutatea şi batjocură lumii

Părintele Sofronie, vorbind şi ţinând o corespondenţă cu David Balfour, îi spunea într-una dintre scrisori că el nu poate concepe un creştinism adogmatic, extraeclezial şi non-ascetic. Adică părintele, cu alte cuvinte, spunea că nu poate să fie o credinţă adevărată, cu belşug de har şi de Duh Sfânt, o credinţă care nu are profunzimea şi rigoarea dogmelor, o credinţă care nu trăieşte în ritmul liturgic al Trupului lui Hristos, care e Biserica, şi o credinţă care nu are caracteristica aceasta ascetică a vederii păcatului, a osândirii păcatului şi a osândirii de sine înaintea lui Dumnezeu, ca Dumnezeu să poată să ofere în dar harul Său, dragostea Sa, bunătatea Sa, mântuirea!

Şi mă gândeam la lucrul acesta, că e important pentru noi să înţelegem câteva din aspectele acestea ale vieţii duhovniceşti, e important să înţelegem mântuirea noastră, cum este ea, cum funcţionează, că nu este vorba numai despre lucrul acesta, că omul primeşte o răsplată veşnică după ce moare, ci e important să înţelegem aspectul dinamic al mântuirii în viaţa noastră de zi cu zi. Sfântul Siluan plângea cu lacrimi înaintea lui Dumnezeu pentru noroadele care nu se mântuiesc şi el n-avea în vedere faptul acesta de după judecata lui Hristos când vor fi osândite sufletele care nu vor primi mântuire, ci el avea în vedere noroadele care trăiesc fără să conştientizeze cum lucrează Duhul Sfânt în viaţa noastră, noroadele care trăiesc fără să conştientizeze această mişcare dinamică a mântuirii ca devenire, ca obişnuire a omului cu Duhul Sfânt.

Sunt neputincios în a adânci lucrurile acestea, vi le las aşa, le împărtăşesc cu frăţiile voastre şi vi le las aşa, şi cer Domnului ca El să plinească, dumnezeiescul Har care pe cele neputincioase le plineşte - cum spunea arhiereul la hirotonie întru diacon sau preot, nu mai ştiu exact la care - şi pe cele neputincioase le vindecă. Aceluia încredinţez toate lucrurile, ca El să lucreze în inimile frăţiilor voastre cele spre mântuire.

Dar mă întorc la cuvintele părintelui Sofronie, care spunea că el nu poate concepe o credinţă vie şi adevărată fără rigoarea şi profunzimea dogmelor, fără ritmul bisericesc, ritmul liturgic al Sfintelor Taine, nu poate concepe o credinţă vie şi adevărată fără lucrarea aceasta ascetică a omului, în care omul se nevoieşte să intre în gândul lui Dumnezeu.

Cuviosul Siluan Athonitul spunea despre Biserică un lucru, că Bisericii noastre îi este dat în Duhul Sfânt a înţelege tainele lui Dumnezeu. Tot el spunea că noi n-am putea să vorbim despre dragostea lui Dumnezeu dacă n-am fi cunoscut-o prin Duhul Sfânt, Care Acelaşi este şi în cer şi pe pământ, şi că Bisericii noastre îi este dat Duhul Sfânt, şi pentru aceea putem să vorbim despre dragostea dumnezeiască. Şi iată ce zice Sfântul Siluan, că: „Bisericii noastre îi e dat de Duhul Sfânt a înţelege tainele lui Dumnezeu. Şi ea este puternică prin gândul său cel sfânt şi prin răbdarea sa".

Când spune Sfântul Siluan cuvântul acesta, nu se referă la ceva abstract, el se referă la ceea ce suntem noi. Noi suntem mădulare, fiecare în parte, ale acestei Biserici!

Şi părintele Sofronie comentează cuvântul acesta al Sfântului Siluan, în continuare spunând că: „Taina lui Dumnezeu pe care Biserica o înţelege în Duhul Sfânt este dragostea lui Hristos. Sfânta gândire a Bisericii este ca toţi să se mântuiască, iar calea pe care merge Biserica spre acest sfânt ţel este răbdarea, adică jertfa. Propovăduind în lume dragostea lui Hristos" - spune părintele

Sofronie - „Biserica cheamă pe toţi la plinătatea vieţii dumnezeieşti, dar oamenii nu înţeleg chemarea şi o leapădă. Chemând pe toţi spre a păzi porunca lui Hristos: “iubiţi pe vrăjmaşii voştri”, Biserica se aşează între toate puterile ce vrăjmăşuiesc între ele, iar mânia de care sunt pline acele puteri, întâlnind Biserica în calea sa, năvăleşte asupra ei. Biserica, însă, înfăptuind lucrul lui Hristos pe pământ, adică mântuirea întregii lumi, conştient ia asupra-şi povara obşteştii mânii, precum şi Hristos a luat asupra Sa păcatele lumii. Şi dacă Hristos în această lume a păcatului a fost prigonit şi nevoit să sufere, atunci şi adevărata Biserică a lui Hristos va fi prigonită şi va suferi”.

Zice părintele Sofronie că: „asta este legea duhovnicească a vieţii în Hristos despre care a vorbit Însuşi Hristos şi apostolii, iar dumnezeiescul Pavel a exprimat-o hotărât în astfel de cuvinte: Toţi care voiesc cu bună cinstire a vieţui în Hristos Iisus prigoni-se-vor.”

Asta este ultimul citat, cu care am vrut să închei eu cuvântarea. Nu ştiu dacă îmi iese s-o închei, poate o s-o las aşa în aer, ca să v-o pun ca perspectivă, că omul, când începe să se ia în serios, când începe să trăiască şi îşi doreşte mai mult belşug de har în viaţa lui, mai mult belşug de înţelegere şi de lucrare duhovnicească, nu poate să facă abstracţie de ceea ce se întâmplă în lume, cum vă spuneam înainte. Nu poate să aleagă să fie egoist, să se liniştească pe sine şi să trăiască aşa bine-mersi închis într-un borcan de sticlă, să fie izbăvit de toate răutăţile şi vrăjmăşiile lumii acesteia. Aia e o trăire închipuită!

Părintele Sofronie aşa de minunat ne pune în cuvinte, că n-aş fi putut să zic alte cuvinte mai frumoase decât le-a zis el, că Biserica se pune prin conştiinţa ei, ca toţi să se mântuiască, prin faptul că vrea să înveţe pe mădularele ei, adică pe fiecare dintre noi, să învăţăm să iubim pe vrăjmaşii noştri. Prin toate lucrurile astea Biserica se pune în mijloc şi primeşte toată ocara, toată mânia, tot dispreţul, toată răutatea, toată necredinţa şi urâciunea lumii acesteia o primeşte de bunăvoie şi o ia asupra-şi, aşa cum Hristos a luat asupra-Şi păcatul întregii lumi.

De ce am vrut să închei cu cuvântul acesta? Am vrut să închei cu cuvântul acesta pentru că, dacă noi înţelegem şi conştientizăm stările duhovniceşti şi vrem să trăim cu Hristos şi vrem să trăim acea stare în care să spunem Doamne, bine este nouă să fim aici, să înţelegem că apostolii au coborât de pe muntele Taborului şi au fost cu Hristos în Ghetsimani şi L-au văzut pe Hristos răstignit, dar L-au văzut pe Hristos şi înviat, L-au văzut pe Hristos şi înălţându-se la ceruri şi şezând de-a dreapta Tatălui. Şi aia este mărturia pe care apostolii ne-au lăsat-o nouă.

Cele trei paliere ale Postului mare. Care trebuie să fie rodul Postului?

Perspectiva aceasta duhovnicească a obişnuirii omului cu Duhul Sfânt este, de fapt, devenirea noastră, şi să dea Bunul Dumnezeu cumva să înţelegem, fiecare la măsura noastră, să lucrăm ceva în răstimpul acesta duhovnicesc al Postului mare care ne-a rămas până la Învierea lui Hristos, pentru că, aşa cum spuneam, e o perioadă sfântă. Şi tot părintele Sofronie mi-a dat să înţeleg care este rostul Postului mare.

Părintele Sofronie spunea că Postul mare lucrează pe trei paliere: pe palier trupesc, sufletesc şi duhovnicesc.

- ✓ *Şi palierul trupesc este că omul, dacă se strâmtorează un pic pe sine, începe să se subţieze, pentru că patimile se împuţinează.*
- ✓ *Pe palierul sufletesc, prin încercările şi nevoinţa pe care omul o trăieşte în răstimpul celor cincizeci de zile în care este Postul mare, îşi agoniseşte în suflet această răbdare sfântă despre care vorbea cuviosul Siluan, că Biserica are această răbdare sfântă.*
- ✓ *Şi pe plan duhovnicesc e dezvoltarea în om a conştiinţei, a înţelegerii duhovniceşti şi, prin aceasta, de fapt, a lărgirii inimii, ca omul să poată să fie capabil - spunea părintele Sofronie - să primească în inima lui harul Învierii lui Hristos. Ăsta este rodul care trebuie să fie la sfârşitul acestui răstimp de post şi de nevoinţă în sufletul fiecăruia dintre noi, ca inima noastră să fie mai capabilă decât a fost la începutul postului, să primească în ea harul Învierii lui Hristos, har care este arvuna a învierii fiecăruia dintre noi.*

Spuneam că nu ştiu să închei, când eram la facultate ne spunea părintele la catehetică că mulţi decolează, dar puţini ştiu să aterizeze în predică şi în cuvântarea lor, aşa că o să mă opresc aici şi o să cer ca Domnul să continue să vă dăruiască în inimile voastre şi Duhul să strige neîncetat şi să conştientizăm acest strigăt al Duhului în inima noastră când strigă: Avva, Părinte!”

(va urma)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Chemare la pocăinţă din partea unui mitropolit grec: A sosit ceasul în care trebuie să ne trezim!! Noi nu credem în politicieni, ci în Sfântul Duh…

“L-am părăsit pe Dumnezeu şi acum ne trăim propria distrugere şi pierzanie… Să ne pocăim deoarece L-am uitat, deoarece L-am părăsit, L-am dispreţuit, L-am războit, am refuzat drumul şi poruncile Sale. Chiar şi cei care Îl mărturisim, din păcate, am ales să trăim fără puterea Lui”.

Romfea.gr: Mitropolitul Messoghiei, Nicolae: “Este momentul să ne trezim”

“A trecut perioada măreaţă a Triodului, am sărbătorit Paştele şi Înălţarea Domnului şi s-a încheiat şi Cincizecimea. Sărbători pline de sens, inundate de bucurie şi nădejde, însemnate cu adevăr şi libertate spirituală.

Adevăruri precum pipăirea lui Dumnezeu de către Toma, vederea Celui Înviat de către mironosiţe, întâlnirea Sa cu ucenicii, convorbirea şi descoperirea Sa către cei doi pe drumul către Emaus, Pogorârea Duhului Sfânt pe care am sărbătorit-o azi, ni se releva nu ca să le primim ca pe nişte descrieri ale unor fapte istorice, nici pentru a le acceptă ca pe nişte idei teologice, ci ca să le credem şi să ne umplem de ele fiecare detaliu al vieţii noastre.

Aceasta este lumea lui Dumnezeu pe care ne-o propune Biserica fiecăruia dintre noi separat şi tuturor împreună, ca societate şi comuniune.

Faţă de această propunere de viaţă şi morală, vedem dureroasa experienţă a realităţii lumeşti, aşa cum o trăim în zilele noastre. O situaţie lipsită de perspectivă, fără speranţă, fără lumină.

Eşecul uman în toată amploarea acestuia. Sistemul economic în colaps. Viziunea europeană s-a transformat în coşmar. Promisiunile politice au devenit minciuni prosteşti, experimente de neînţeles şi alegeri fără sens. O lume lipsită de îndrăzneală şi eroism, fără înţelepciune şi originalitate, fără valoare şi credibilitate, fără duh şi viaţă.

Idolul democraţiei şi al drepturilor individuale a degenerat în dreptul de a alege între diverse scenarii catastrofale şi între administratori incapabili ai realităţii noastre de zi cu zi. Slava trecutului nostru istoric a fost distrusă de înjosirile la nivel global şi de ameninţările continue. Singurele lucru care iau naştere astăzi în ţara noastră sunt blocajele şi umilinţele, neînţelegerile şi anarhia.

Salariile şi pensiile au fost tăiate, ajutoarele sociale retrase, datoriile au crescut, casele noastre au fost impozitate, centrele sociale s-au umplut, sărăcia şi neajunsurile au prisosit, şomerii îi concurează ca număr pe cei angajaţi, tinerii emigrează, răsuflările noastre s-au împuţinat, speranţele noastre au secat, viziunile au murit.

„Căci neamurile şi împăraţii care nu vor sluji Ţie vor pieri” (Isaia 60, 12) şi „seminția celor fărădelege se va pustii” (Înțelepciunea lui Sirah 16, 4). Asta am păţit. L-am părăsit pe Dumnezeu şi acum ne trăim propria distrugere şi pierzanie.

Educaţia noastră fără blândeţe, istoria fără slavă, Biserica noastră fără frumuseţe, viaţa fără adevăr, traiectoria noastră fără valori. Acestea sunt cauzele halului în care ne găsim astăzi. Şi încă nu am înţeles. Dărâmarea temeliilor noastre duhovniceşti continuă neîntrerupt. Am făcut greşeala să sperăm de acolo de unde nu trebuia. Am făcut efortul să votăm pe cei care nu merită. Am făcut crimă de a nu învăţa din propriile greşeli. Până la urmă nu avem nici guvernare, nici conducători adevăraţi şi nici nu se întrevăd soluţii. După cum scrie undeva Sfântul Grigore Teologul: “corabia navighează noaptea, nici un far, Hristos se odihneşte”, traiectoria noastră este în întuneric, lumina de nicăieri şi Hristos doarme…

Totuşi nu, dragii mei fraţi, Hristos nu doarme. Noi ne-am scufundat în uitare şi într-un somn adânc. Noi dormim. De aceea “este ceasul să vă treziţi în sfârşit din somn” (Romani 13:11).

Este ceasul să ne trezim. Ziua nu va veni de la sine. Această zi o vom aduce noi, şi nu atât cu lucrarea corectă şi cu alegerile drepte, cât mai ales cu credinţa şi rugăciunile noastre.

Alegerile politice lumeşti aşteaptă “să se însenineze noaptea”; ele nu pot să ne scoată din noapte, cu speranţa în “steluţe”. Noi aşteptam ziua cu soare, cu Soarele dreptăţii. Noi nu aşteptăm un dumnezeu care să ne rezolve toate problemele lumeşti pe care să-L uităm repede mai apoi; nici pentru a ne amnistia greşelile, pentru a le repeta mai apoi. Credem în Hristos, în adevăratul Dumnezeu, care să ne primească pocăinţa şi credinţa, ca se ni le hrănească cu harul Său şi aşa să ne descopere prezenţa Sa.

Da! Este posibil în situaţia actuală să avem parte de slavă şi binecuvântare, deoarece “Fericit este neamul căruia Domnul este Dumnezeul lui“ (Psalmul 32:12); fericit şi binecuvântat este poporul care Îl are pe Domnul ca Dumnezeu al său. Acesta este un adevăr veşnic care nu poate fi explicat pe cale raţională dar este verificat istoric şi are o explicaţie duhovnicească. Drumul către Dumnezeu rămâne mereu deschis.

A sosit ceasul în care trebuie să ne trezim. Să începem prin îndelungate rugăciuni şi privegheri. Nu pentru a scăpa din dezastru, nu pentru a fi uşuraţi de memorandumuri. Nu ca să ni se şteargă datoriile. Nu pentru scăderea şomajului.Nu ca să evităm falimentul. Pe astea le ştie Dumnezeu dacă şi când şi cum le va rezolva.

Este necesar ca cei cu adevărat credincioşi să ne pocăim. Să ne pocăim deoarece L-am uitat, deoarece L-am părăsit, L-am dispreţuit, L-am războit, am refuzat drumul şi poruncile Sale. Chiar şi cei care Îl mărturisim, din păcate, am ales să trăim fără puterea Lui. Suntem chemaţi să-L slăvim, dar nu pentru bucuriile noastre pământeşti. Nu mai există acestea acum. Să-L slăvim pentru persoana şi adevărul Său, pentru milostivirea şi dragostea Sa, pentru îndelunga Sa răbdare. Suntem chemaţi să-l mărturisim astăzi căci “Unii se laudă cu căruţele lor, alţii cu caii lor, iar noi ne lăudăm cu numele Domnului Dumnezeului nostru”. (Psalmul 19:8) Nădejdea noastră şi sprijinul nostru este singur numele Domnului.

Acesta ne este viitorul şi perspectiva.

Şi, în final, suntem chemaţi să ne rugăm ca Domnul să ridice conducători capabili să îşi assume responsabilităţile ţării noastre, apărarea istoriei noastre, respectul pentru credinţă şi pentru tradiţie; conducători cu frică de Dumnezeu, cu mintea la Hristos, patrioţi altruişti, cu intenţii clare, cu înţelepciune politică şi voinţă eroică, deoarece de asfel de oameni avem nevoie, numai astfel de oameni

putem vota şi numai pe aceştia îi merită ceea ce numim identitatea elenă şi conştiinţa Ortodoxă.

În acelaşi timp, generaţia noastră, care pare a fi incapabilă să ducă mai departe Jertfa strămoşilor noştri, trebuie să facă o nouă jertfă. Astăzi, când ne este foame, astăzi să ridicăm altarul Jertfei noastre.

Aşa cum Albania ortodoxă în centrul Tiranei, în aceste zile, inaugurează Centrul Duhovnicesc al credinţei sale, aşa cum sârbii în Belgrad, românii în Bucureşti şi ruşii în Moscova, recent, din sărăcia lor, au construit altare Mântuitorului şi Sfinţilor lor, cu atât mai mult noi trebuie să îndeplinim vechea şi noua noastră Jertfă. Aceasta valorează mai mult chiar şi decât rugăciunile noastre. Deoarece le însoţeşte de lucrare. Astăzi trebuie să arătăm că mai mult decât să ne conservăm trupul avem nevoie să ne reînviem sufletele.

Ceea ce ne lipseşte nu este hrana materială, ci relaţia noastră cu Persoana lui Hristos. Încercarea noastră nu este dată de sărăcie şi foame, ci de înstrăinarea de Dumnezeu şi privarea de Acesta. Vă chem pe toţi, aşadar, fraţii mei iubiţi, toţi care înţelegeţi această nevoie, toţi care mai păstrăm în noi stropi de credinţă, să ne punem nădejdea în Domnul, priveghind şi rugându-ne.

Să mărturisim cu inima zdrobită depărtarea noastră de voia Domnului şi dorinţa noastră de întoarcere la credinţa nemincinoasă în El; în camerele noastre, singuri, cu ochii înlăcrimaţi, în biserici toţi în rugăciune şi privegheri de toată noaptea, pe străzi şi în pieţe, cu lumânări şi torţe.

Acestea nu sunt noi în istoria noastră, sunt drumuri bătute în viaţa neamului şi Bisericii noastre. Speranţa noastră, fraţii mei, nu se găseşte în alegerile din 17 iunie, acolo se găseşte poate doar o parte din responsabilitatea noastră. Toate nădejdile noastre se găsesc în sărbătoarea de azi a Cincizecimii. Deoarece la auzul urechilor noastre a ajuns îndemnul proorocului David: "Nu vă încredeţi în cei puternici, în fiii oamenilor, în care nu este izbăvire" (Psalm 145:3). Deoarece nu credem în politicieni care îşi schimbă promisiunile, ci în Sfântul Duh care îi face de râs pe cei învăţaţi şi "pe pescari îi arată prea înţelepţi".

Nu în aceştia care din cauza neînţelegerilor nu pot să facă un guvern, ci în Acela care "pe toate le cheamă la unitate". Nu în schimbătorul Babel de azi, ci în curăţenia voii lui Dumnezeu. Nu în încercările fără rod al conducătorilor acestei lumi, ci în plenitudinea roadelor Sfântului Duh, "Fraților, stați tari în credință, îmbărbătați-vă, întăriţi-vă!" (Corinteni I, 16:13)

"Dacă Dumnezeu este cu noi, nimeni nu este împotriva noastră!"

traducere de E.P. pentru razbointrucuvant.ro

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Arhim. Hrisostom Rădăşanu - Nu uita vreodată că eşti creştin!

Căci pogorându-se, Duhul Sfânt va şi înălţa, venind întru noi, va ridica, mângâind va îndrepta, poruncind va vindeca, pierzându-se unii se va întrista, mântuindu-se alţii se va bucura, împreună cu slugile bune şi credincioase va lucra, împreună cu fiii risipitori se va tângui, cu întreaga lume va suspina arătând înspre cele ce nu se văd încă, dar sunt făgăduite cu nemincinoasă făgăduinţă.

Bine eşti cuvântat, Hristoase Dumnezeul nostru, Cel ce prea înţelepţi pe pescari ai arătat, trimiţându-le lor Duhul Sfânt, şi printr-înşii lumea ai vânat, Iubitorule de oameni, slavă Ţie. (Troparul Pogorârii Sfântului Duh)

Adunarea tuturor oamenilor în Hristos este o veche învăţătură a Bisericii celei care pururea nădăjduieşte în mila şi îndurarea lui Dumnezeu. Toţi oamenii sunt amintiţi în rugăciunile ei, aceasta arătând buna ei îndrăznire către Cel ce pentru fiecare om mijloceşte cu sângele Său la tronul Tatălui. Va veni adică o vreme când nu va mai fi nici barbar, nici elin, nici rob, nici liber, ci toţi vor fi una în Hristos.

Vremea asta nu a venit încă? Realitatea ne contrazice... Pe lângă aceea că este curajoasă, Biserica noastră este şi realistă: nu, unirea tuturor întru Hristos încă nu s-a realizat. Închisorile sunt încă pline, lagărele şi războaiele vorbesc laolaltă cu foametea şi boala despre ipocrizia adevărurilor noastre sociale, politice şi chiar religioase. Există încă oameni care nu cred, oameni care îşi bat joc de sufletele lor şi ale altora, există oameni care se numesc creştini dar care nu împărtăşesc aceeaşi credinţă ca a noastră, sunt oameni care încă se închină la idoli sau pur şi simplu nu cred în nimic decât în propria bunăstare. Şi, până la un punct trebuie să admitem că este normal să fie aşa.

Sabia Duhului

Evanghelia Duminicii Cincizecimii vorbeşte, paradoxal, nu despre un congres al celor credincioşi şi al celor buni şi sfinţi şi curaţi care întru toate sunt de acord unii cu alţii, ci despre o ceartă, o sfadă teologică din pricina lui Hristos. Deşi ar fi trebuit să unească minţi şi cugete şi inimi, Hristosul aduce dezbinarea, în loc de pace aduce sabie, în loc de liniştire aduce războiul: lumea să se ţină bine căci va fi zguduită din chiar temeliile ei.

Cine îşi închipuie un Hristos hieratic rostind din vârful buzelor cuvinte memorabile demne de a fi consemnate şi apoi uitate în colbul bibliotecilor, vede în Evanghelia de astăzi un Hristos pus pe harţă, gata la a pune la îndoială certitudinile teologice ale contemporanilor, un semănător de zâzanie căruia parcă îi face plăcere să vadă oameni certându-se pentru El...

Reconcilierea pare alungată din preajma Lui, aşijderea şi compromisul, buna înţelegere primeşte o zburătăceală pe cinste iar convenţia este pusă sistematic la colţ. Ce Hristos va fi fiind Acesta? Un Domn al incertitudinii? Un Stăpân al revoluţiilor spirituale? Şi toate acestea în chiar Duminica Cincizecimii, când lumea pare a uita pentru o clipă de amestecarea babilonică a structurilor acestei lumi şi caută cu nădejde spre limbile de foc ale Duhului unirii tuturor.

Dar mai înainte de a fi Duhul unităţii, Acesta este Duhul dezbinării. Altcumva nu se poate. Mai înainte de a aduce la unire pe Dumnezeu cu oamenii, Duhul Acesta rupe legăturile păcatului care grabnic ne înconjoară, aduce sabia între tată şi fiu, între mamă şi fiică, pentru ca cei aleşi să strălucească şi mai cu putere întru harul lui Dumnezeu.

Creştinul la hotarul dintre contrarii

Duhul Sfânt separă grâul de neghină pentru ca roada adusă jertfă lui Dumnezeu să nu fie una amestecată. Duhul Sfânt, înainte de a fi arhitectul din interior al Bisericii (Sfântul Vasile cel mare), este cel dintâi critic al ei. Căci El, ca un bun

meşter, adună materiale bune pentru construcţie şi le refuză pe cele rele care nu mai pot fi folosite, şi aceasta pentru că templul în care Dumnezeu va veni să locuiască să nu se dărâme vreodată. Şi Duhul Sfânt, pogorându-se nu va face prezent pe nimeni altcineva decât pe Hristosul duşman al căldicelelor compromisuri şi al mincinoaselor convenţii sociale, cel care dărâmă turnurile babilonice ale bunei păreri de sine şi cere de la noi totul ori nimic.

Radicalitatea credinţei creştine se arată cu putere aşadar în chiar ziua în care Biserica se naşte. Noutatea mesajului Evangheliei va stârni confuzie şi va enerva pe mulţi. Dar viaţa creştinului este o luptă, o continuă agonie, o călătorie nu lipsită de primejdii pe un drum nu uşor, însoţind frustrarea şi nemulţumirea uneori, alteori cuprinşi fiind de deznădejde şi de lipsa unui sens concret al vieţii.

Deşi mângâiaţi fiind de îngeri, nu ne odihnim niciodată, deşi acoperiţi cu bogăţia harului, sărăcim într-ale lumii, deşi privim cu credinţă, suntem certaţi pentru inconsecvenţă... Şi peste aceste limitări umane, peste aceste dezbinări interioare sau vădite, stă Duhul Sfânt, Mângâietorul, Acela care discerne întru noi semnele omului nou de cele ale păcatului, Acela care ne duce departe de răutăţile noastre, Acela care ne poartă fiinţa pe aripi de fulger înspre Adevărul care nu suferă minciunile lui Veliar.

Balta lumii şi izvorul Duhului

De aceea, înainte de a izvorî din plin daruri binecuvântate, râuri de sfinţenie şi de bună cucernicie, trebuie ca omul să înseteze, ne spune Domnul, să înseteze atât de mult după dreptatea care nu cade niciodată, încât să refuze apa stătută pe care o oferă lumea, aceasta de dragul apei celei vii, niciodată stând, niciodată mulţumit de cele ce se văd, căutând tot timpul mai mult, mai frumos, mai bine, mai trebuitor.

Certe-se nebunii, vorbele lor în vânt se vor pierde! Dispreţuiască fariseii, dispreţul lor va fi cinstea celor credincioşi! Nicodim să îndrăznească, apostolii să nu se ruşineze, martirii sângele să-şi verse, singuraticii să se roage, florile să înflorească şi cerul să se lumineze: va veni o vreme când cele rele nu vor mai fi. Căci pogorându-se, Duhul Sfânt va şi înălţa, venind întru noi, va ridica, mângâind va îndrepta, poruncind va vindeca, pierzându-se unii se va întrista, mântuindu-se alţii se va bucura, împreună cu slugile bune şi credincioase va lucra, împreună cu fiii risipitori se va tângui, cu întreaga lume va suspina arătând înspre cele ce nu se văd încă, dar sunt făgăduite cu nemincinoasă făgăduinţă.

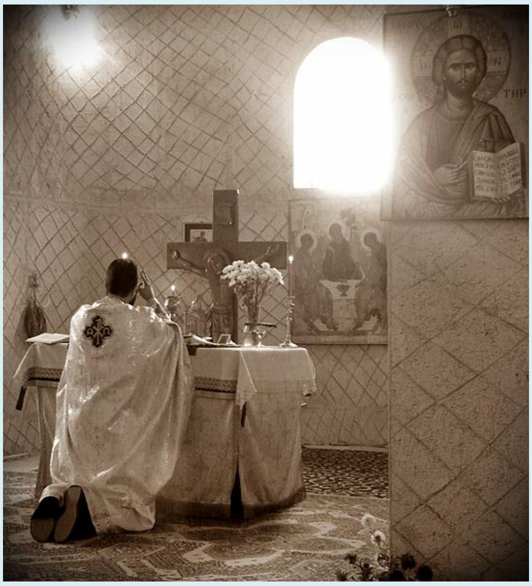
***

În Duminica Pogorârii Sfântului Duh se reaminteşte lumii că scopul ei este să se deschidă către Împărăţia lui Dumnezeu. Focul Duhului pare frumos la vedere dar el arde spinii tuturor păcatelor, distruge mizeria adunată în vistieriile sufletului, înălţându-se vioi întotdeauna spre înălţimi. Şi ne mai spune ceva această zi: că niciodată Hristosul Iisus nu va fi uitat de cei ce-L iubesc pe El. Izbucnind printre noi în chip de sărbătoare, şoapta Duhului susură blând în urechile celor care vor să audă: nu uita niciodată, nu uita vreodată că eşti creştin!

(text apărut prima oară în Lumina de Duminică din 6 iunie 2006)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Pr. Gheorghe Holbea, cuvânt mărturisitor la Cincizecime în contextul noilor ingerii sociale cu aspect de “mascaradă”: “De ce ne este frică mai mult de rău decât de a fi părăsiți de Dumnezeu? Nu vă temeţi, iubiţii mei! Nu intraţi în ţesătura de păianjeni a minciunii! Să ne așezăm în Duhul Adevărului!”

12.06.2020

Fragment din predica Pr. Gheorghe Holbea la Duminica Pogorârii Duhului Sfânt (Prima zi de Rusalii) - 7 iunie 2020:

[…]

Această perioadă de încercare a arătat cât de slabi suntem în credință. De ce? Pentru că noi, din păcate, am intrat în acest joc, și anume, să ne fie frică mai mult de moartea aceasta trupească decât de moartea veșnică.

Iubiții mei, a fi duhovnicesc înseamnă a simți în fiecare clipă că Dumnezeu îți este Tată și-ți este Părinte, a descoperi Duhul Sfânt, această putere pe care noi o avem înlăuntrul nostru. Iar Cincizecimea personală a fiecărui creştin se petrece atunci când, după ce săvârşim Taina Botezului, săvârşim Taina Ungerii cu Sfântul mir, care are în el toate „ingredientele” amintind de darurile Sfântului Duh. Și-l ungem pe prunc sau pe cel botezat la frunte, pentru ca Dumnezeu, prin harul Duhului Sfânt să sfințească mintea noastră. Să nu ne mai fie frică de nimic.

Nu spunem noi, de fiecare dată, întemeiați pe Sfânta Scriptură și pe Sfânta Tradiție, pe învățătura Sfinților părinți: „Nu mă voi teme! Pentru că Tu cu mine ești”. Că Tu ești Domnul vieții mele. Tu ești stăpânul vieții mele. De ce vă este

teamă? De ce vă este frică? De ce intrăm în această țesătură de păianjen a fricii, a panicii? Ce se poate întâmpla? De ce ne este frică mai mult de rău decât de a fi părăsiți de Dumnezeu?

Trăim în perioada modernistă aşa cum spunea marele scriitor creştin Dostoievski prin toate romanele sale: ”Dacă Dumnezeu nu există, atunci totul este permis și totul este posibil.”

Aceasta este lupta cea mare care s-a dat de-a lungul veacurilor. Și anume s-a dat pentru că majoritatea Sfinților apostoli se știe că au fost martirizați. De asemenea au urmat cele aproape 300 de ani de persecuții, până în anul 313 când s-a dat Edictul de toleranță de la Milano, de la Mediolanum, în timpul lui Constantin cel mare. De asemenea noi, românii, în perioada relativ apropiată am avut această experiență a antihristului.

Bunicul meu i-a lăsat testament tatălui meu: ”Fii atent! Ideologia care a venit pe tancurile vecinului de la Răsărit este ideologie antihristică.” Și atunci știm cu cine ne luptăm noi. Luptăm cu cei care au vrut și vor să-l șteargă pe Dumnezeu din inima omului. Cu cei care-l înstrăinează pe om de Dumnezeu și care-l rătăcesc și care-i rătăcesc mintea.

Iubiții mei, să nu ne fie teamă! Suntem ziditi prin puterea și prin harul lui Dumnezeu.

Iar mărturiile celor din închisorile comuniste sunt mărturiile celor care l-au biruit pe antihrist. Au biruit puterea aceea, au biruit această inginerie socială care s-a încercat atunci…

Și vă amintiți de experimentul Pitești: erau bătuți până la demonizare, căutând să-i facă să batjocorească credința în Dumnezeu, credința în Maica Domnului, credința în sfinți, să batjocorească ceea ce au mai nobil, pe părinții lor, pe frații lor, pe prietenii lor. Ei știau foarte bine că dacă Îl alungă pe Dumnezeu din sufletele lor, atunci omul devine o materie pe care ei o pot distruge.

De aceea, iubiții mei, să nu ne temem! Vremurile pe care le trăim sunt fără îndoială, vremuri de încercare. Dar vremurile pe care noi le trăim sunt în puterea Duhului Sfânt. Avem această cultură a Duhului Sfânt. Avem această cultură a Crucii și a Învierii. Avem această cultură a mărturisirii. Trebuie să mărturisim pe Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu cel răstignit și înviat, trebuie să mărturisim această lumină dumnezeiască pe care au văzut-o marii mistici, dar au văzut-o și cei care în închisorile comuniste au fost bătuți și au fost batjocoriți. Dar ei au intrat, și acolo s-au întâlnit cu Mântuitorul Iisus Hristos care S-a răstignit împreună cu ei și care i-a înviat împreună cu El și care a transformat experiența

lor nu într-o experiență fatală, a morții, a deznădejdii, ci într-o suferință transfigurată. Și a arătat că de multe ori suferința ține de pedagogia dumnezeiască, prin care omul înțelege că cea mai mare artă pe care o dăruiește Mântuitorul Iisus Hristos în puterea harului Duhului Sfânt este arta de a te lăsa în voia lui Dumnezeu.

Cei care i-ați citit pe părinții Bisericii, ce minunat este, cum spunea o fiică duhovnicească de părintele Simeon Kraiopoulos, Sufletul meu, temnița mea. Este o carte. Și ce minunat ne învață părintele Simeon, spunând: „În fiecare clipă spune-i lui Dumnezeu: Doamne, Îți încredințez Ție sufletul meu. Ai milă de mine, păcătosul.”

Ce minunată este această lucrare a Duhului Sfânt, dragii mei! Această lucrare a Duhului Sfânt prin care înțelegem că viața noastră este o mare taină, că lumea aceasta este o mare taină. Și mai mult decât atât, înțelegem că viața adevărată este cea care este legată de taina dumnezeirii. Și mai mult decât atât, dragii mei, nu sunteți singuri. Nu cădeți în ceea ce părinții numesc o credință îndoielnică. Să nu cădeți în credința îndoielnică, ci să căutați să vă adăpați, cum spune Mântuitorul Iisus Hristos în Evanghelia care s-a citit azi, de la apa cea vie pe care dacă o bea cineva nu va mai înseta în veac. Perspectiva vieții noastre nu este o perspectivă vremelnică. Nu sfârșește într-o moarte definitivă. Perspectiva vieții noastre este viața veșnică, pe care noi o mărturisim în Sfânta Liturghie.

Dragii mei, prin puterea Duhului Sfânt înțelegem un lucru esențial. Evanghelia Mântuitorului Iisus Hristos este continuată de Sfinții apostoli și avem mărturie despre ea în Faptele Sfinților Apostoli. Și alături Evangheliei, Faptele Apostolilor, Viețile Sfinților, spune Sfântul Iustin Popovici, [reprezintă] aceeași Evanghelie. Este momentul în care Mântuitorul Iisus Hristos scrie Evanghelia Sa. O scrie în puterea Duhului Sfânt în trupurile noastre, în ființa noastră, în carnea noastră. Astfel încât noi să înțelegem că nimeni nu poate să convingă pe nimeni prin filosofia omenească, prin raționamente fie ele și foarte înalte, elevate. Noi putem să convingem - cum ne învață Sfinții apostoli, Mântuitorul Iisus Hristos - numai și numai cu puterea Duhului Sfânt.

De aceea, Sfântul Serafim de Sarov, vă amintiți cei care ați citit și Pelerinul rus și celelalte despre Sfântul Serafim de Sarov, spune: „Care este scopul vieții noastre? - Dobândirea Duhului Sfânt.” „Și ce înseamnă dobândirea Duhului Sfânt?” îl întreabă Motovilov pe Sfântul Serafim de Sarov? Și-i spune Sfântul Serafim: „Cum putem noi să-nțelegem că suntem în puterea Duhului Sfânt? Dragul meu, privește-mă!” Și Motovilov, privindu-l pe Sfântul Serafim de Sarov, și-a dat seama că nu poate să-l privească, pentru că zice: „Închipuiți-vă soarele ziua în amiaza mare strălucind.” Și nu putea să se uite fața lui, atât de mult strălucea chipul Sfântului Serafim de Sarov.

Așadar, iubiții mei, omul sfânt este cel care-i sfințește pe ceilalți. Omul sfânt este cel care sfințește locul. Și Sfântul Serafim de Sarov îi spune lui Motovilov: ”Dragul meu, în clipa aceasta crede-mă că și fața ta strălucește la fel”, arătând prin aceasta, iubiții mei, că chipul acesta, pentru că era vorba de față, chipul acesta este cel în care strălucește puterea Duhului Sfânt.

De aceea, dragii mei, aș vrea să vă spun și eu o mâhnire din aceste zile. Au trecut 3 luni de la această… frică, teamă... Dumnezeu știe care este realitatea! Dar iertați-mă! Cei care nu cred în puterea Sfintei Împărtășanii, cei care nu cred că Sfânta Împărtășanie ne umple de sfințenie, cei care nu cred că puterea harului Duhului Sfânt se revarsă prin Sfinții din icoane - prin icoana Sfintei Treimi, icoana Mântuitorului Iisus Hristos, icoana Maicii Domnului, icoanele celorlalți Sfinți - iertați-mă, aceia n-au înțeles nimic din puterea Duhului Sfânt. Iertați-mă, nu puteți să stați cu masca în fața icoanelor! Icoanele nu sunt surse de infecție. Sfintele moaște nu sunt surse de infecție. Ele sunt izvorul harului. Din ele coboară harul. Ne îmbrățișează din icoană Mântuitorul Iisus Hristos, Maica Domnului și Sfinții.

S-ar putea ca și la toamnă, când vin iarăși Sfânta Paraschiva și Sfântul Dimitrie s-avem iarăși nu știu ce probleme din acestea de infecție. Nu, iubiții mei! Ori

credem în taina Dumnezeirii, în Sfânta Împărtășanie, în Tainele lui Dumnezeu care se lucrează în ființa noastră, în viața veșnică, iar dacă nu, cum spune Sfântul apostol Pavel, ”Cel ce și-a pus nădejdea în Hristos numai pentru viața aceasta este mai vrednic de plâns decât toți oamenii.” Noi nu ne punem nădejdea în Hristos ca să amelioreze o stare de azi pe mâine, [pentru] ca [apoi] să plonjăm într-o moarte definitivă.

Noi ne punem nădejdea în Hristos și acceptăm suferința, care, așa cum ne arată martirii Bisericii, martirii veacului al XX-lea - ne referim la cei care au suferit în închisorile comuniste și au trecut prin iadurile de la Aiud, de la Pitești, din toate părțile - în această inginerie socială care s-a încercat atunci și care se încearcă și astăzi, toți aceștia l-au avut pe Mântuitorul Iisus Hristos și au trecut prin acest iad și L-au întâlnit acolo pe Mântuitorul Iisus Hristos care i-a ridicat și au scris Jurnalul fericirii, precum Nicolae Steinhardt sau Bucuriile suferinței, precum [Părintele] Dimitrie Bejan. Și au arătat un lucru esențial: că Mântuitorul Iisus Hristos n-a venit să înlăture suferința din lumea aceasta. El Însuși a suferit. Mântuitorul Iisus Hristos n-a venit să explice suferința. El a umplut suferința de prezența și de lucrarea lui Dumnezeu. Este mărturia tuturor acestora care au pătimit în temnițele comuniste. Este mărturia tuturor celor care Îl au pe Duhul lui Hristos în ei și care prin prezența lor sfințesc pământul acesta.

Iubiții mei, ieri a fost Sâmbăta Moșilor. Vă dați seama ce cultură extraordinară avem? Aaa, zice, cultul morților!... Da! Cultul celor adormiți. Pentru că Duhul Sfânt este cel care leagă generațiile între ele. Avem moși. Avem strămoși. Avem o legătură peste veacuri. Evanghelia nu este ceva care s-a petrecut doar atunci, illo tempore, acum 2000 de ani. Evanghelia se petrece la fiecare Sfântă Litur-

ghie. Ați văzut rugăciunile pe care le citim noi, preoții. Toate acestea ne fac să gustăm Evanghelia de fiecare dată într-o Liturghie care este mereu nouă. Evanghelia este o prezență în puterea Duhului Sfânt pe care noi o recapitulăm de fiecare dată, dar n-o repetăm.

De aceea spunem noi: ”Doamne, de n-am avea pe sfinții Tăi rugători, cum am îndrăzni, Mântuitorule, a Te lăuda pe Tine?”. Viețile Sfinților sunt această Evanghelie. Ele nu sunt o mitologie, o narațiune, așa cum încearcă unii [să spună], „creștinismul e o narațiune între alte religii”. Nu! Ori ai puterea Duhului Sfânt și puterea mărturisirii, ori dacă nu, poți să-ți cauți altă cale. Poți s-o sfârșești într-o boală fatală și într-o moarte care este definitivă.

Și-atunci, iubiții mei, să avem nădejde. (…) Vederea Luminii dumnezeiești necreate, acesta este scopul vieții noastre. A vedea cele ce nu se văd prin credință văzătoare.

Nu vă temeți, iubiții mei! Nu intrați în țesătura de păianjen a minciunii. Duhul pe care noi Îl invocăm când spunem noi - ați văzut de fiecare dată - acum, la Pogorârea Duhului Sfânt, „Împărate ceresc, Mângâietorule…”, și spunem [mai departe]: Duhul Adevărului. Așezați-vă în Duhul Adevărului! Să ne așezăm în Duhul Adevărului!

Să avem comuniune, nu distanță! Să avem această comuniune cu sfinții. Să avem această încredințare și credință puternică în puterea harului lui Dumnezeu care este mai presus și este mai puternic decât orice rău care ar veni asupra noastră.

Așadar, iubiții mei, să avem încredere… nu în mascarade, nu în ceea ce se întâmplă… Și mă iertați, aici este problema: în spațiul bisericii, dacă avem cu adevărat credință, este lucrarea Duhului Sfânt, este lucrarea lui Dumnezeu. Este lucrarea pe care Dumnezeu o săvârșește în Taina aceasta. Pentru că Dumnezeu este și Cel care săvârșește Sfânta Liturghie cu noi. Noi, preoții, suntem doar niște iconomi ai Tainelor lui Dumnezeu. De aceea spunem Cinstitul și Preasfântul Trup al Domnului se dă mie, nevrednicului preot... Suntem nevrednici, suntem neputincioși. Atunci când citim rugăciunile și spunem cutremurați că Liturghia pe care Dumnezeu o săvârșește în ceruri cu sfinții Săi îngeri, este Liturghia care coboară pe pământ. Și atunci, în această Liturghie, noi îi avem pe cei vii, pe cei bolnavi, pe cei în necaz, cu suferințe. Îi avem aici, în sfântul Potir. În Liturghie îi avem pe cei adormiți, așa cum s-a văzut ieri. Ce minunat este! S-a citit numele cam 2-3 ore. Știți ce înseamnă aceasta? Să-i pomenească Domnul Dumnezeu întru Împărăția Sa! Spunem: Pe fiecare după numele său. Nu suntem uitați. Dumnezeu nu uită pe nimeni.

Nimeni nu se poate juca cu viața noastră. Aveți încredere, iubiții mei! Încercați să ieșiți din această țesătură și să aveți încredere în Dumnezeu și să mărturisiți și să vă împărtășiți de Dumnezeu, să-L gustați pe Dumnezeu în puterea Duhului Sfânt.

De aceea, Îl rugăm astăzi pe Mântuitorul Iisus Hristos, prin puterea Duhului Sfânt, să ne dăruiască și nouă această vedere pe care o invocăm în cadrul Sfintei Liturghii, și anume: Am văzut Lumina cea adevărată. Am primit Duhul cel ceresc. Am aflat credința cea adevărată nedespărțitei Sfintei Treimi închinându-ne, că Aceasta ne-a mântuit pe noi. Amin!

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

PS Macarie, la Rusalii, despre războiul împotriva Bisericii, al omului şi al inocenţei copiilor: "Este cumplit că sunt contestate cele mai firești lucruri care ne fac pe noi oameni. Sunt vremuri de cernere, sunt vremuri de încercare, sunt vremuri de prigoană, însă trebuie să stăm drepți și să nu facem nici un fel de compromis!"

9.06.2020

„Este strigător la cer! Este contestată însăși inocența copiilor!"

Cuvântul PS părinte episcop Macarie Drăgoi, Paraclisul Centrului Episcopal din Stockholm, Lunea Rusaliilor, 8 iunie 2020:

Prea iubiții mei, astăzi desăvârşim închinarea adusă Dumnezeului Treimic, Cel de la care se pogoară toată darea cea bună și darul cel desăvârșit, mulțumindu-I pentru marele dar al sălășluirii Duhului Sfânt în inimile noastre. Acesta este Dumnezeul nostru: un Dumnezeu al inimilor, un Dumnezeu al apropierii, un Dumnezeu al milei și al dreptății! Acesta este Dumnezeul nostru, slăvit în Treime: Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt. Un Tată care ne iubește! Dumnezeu Însuși este iubire. ***„Iubirea Tatălui răstignește, iubirea Fiului se răstignește, iar iubirea Duhului sfânt biruiește prin lemnul Crucii" (Sfântul Filaret al Moscovei).***

Acesta este Dumnezeul nostru: un Tată care ne vede suferințele noastre și care ne trimite pe Fiul Său ca să moară pe cruce pentru noi, ne trimite pe Mângâietorul, Duhul Adevărului, ca să nu rămânem orfani după Înălțarea la ceruri a Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Acesta este Dumnezeul nostru Cel Viu!

Iată, prin pogorârea Duhului Sfânt, ni se arată că Duhul Sfânt nu este doar o energie a lui Dumnezeu, ci este Însuși Dumnezeu, un ipostas ca atare, iar Duhul Sfânt S-a pogorât ca să îi facă pe ucenici și prin aceștia pe noi toți, mădulare ale Trupului lui Hristos și să ne dea puterea de a lua parte la biruința Domnului asupra morții. Acesta este Mângâietorul, Duhul Adevărului, care de la Tatăl purcede și în Fiul Se odihnește. El S-a pogorât „sub chipul limbilor ca de foc", așa ne spune Sfântul apostol și evanghelist Luca în Cartea Faptele Apostolilor. Nu ne spune că Duhul Sfânt S-a pogorât sub chipul limbilor de foc, ci s-a pogorât sub chipul limbilor ca de foc, deoarece este focul nezidit. Dumnezeu Însuși este foc mistuitor, iar focul ne luminează și ne curățește. Atunci când propovăduim Evanghelia dreptății, aceasta luminează pe cei care se împărtășesc din cuvântul lui Dumnezeu, iar pe cei care nu se împărtășesc din acesta îi arde, așa cum și diavolii se înfricoșează și sunt arși atunci când se propovăduiește cuvântul adevărului.

Sfântul ierarh Grigorie Palama ne spune că Duhul Sfânt S-a pogorât sub chipul limbilor ca de foc, deoarece nimic nu este mai legat de cuvânt, decât limba. Nimic nu este mai legat de Hristos Cuvântul decât limba. Duhul Sfânt Se revarsă prin Fiul asupra lumii.

Sfântul apostol Petru atunci când unii dintre cei care au fost martori la Pogorârea Duhului Sfânt spuneau că ucenicii vorbind în limbi sunt plini de must, le spune celor care huleau: Nu suntem plini de must, nu suntem beți de băutura această materială, ci noi suntem plini de Duhul Sfânt!

Sfinții părinți ai Bisericii vorbesc despre o beție trează sau o beție adâncă, diferită de beția produsă de vinul material sau de patimi. De această beție a Duhului Sfânt a fost cuprinsă și Ana, mama lui Samuel, care era neroditoare și se ruga la Cortul Domnului și era atât de lipită mintea ei de rugăciune încât preotul Eli, care se afla acolo în sfântul lăcașul a crezut că ea este beată. Însă Ana cea mult rugătoare i-a spus preotului Eli: Nu sunt beată, nu am consumat nici un fel de băutură amețitoare, ci mi-am dezvăluit inima mea înaintea Domnului (cf. I Regi cap I). Rugăciunea ei a fost ascultată și a fost dezlegată de nerodire, născându-l pe profetul Samuel. De această beție trează, a Duhului Sfânt, să fim cuprinși și noi în toată vremea lăudându-L pe Dumnezeul Cel slăvit în Treime!

De ce oare acum la Rusalii, bisericile și casele noastre sunt împodobite cu ramuri verzi? Deoarece verdele exprimă puterea Duhului Sfânt, înnoitoare, regeneratoare, dătătoare de viață și rod. Tocmai de aceea și noi slujitorii la Rusalii, îmbrăcăm veșmintele de culoare verde, fiindcă cel de-al treilea Înger în icoana Preasfintei Treimi, Dumnezeu Duhul Sfânt, poartă mantia de culoare verde. Prin această culoare se exprimă puterea regeneratoare, dătătoare de viață și de rod a

Duhului Sfânt. Îl rugăm pe Duhul Cel Preasfânt să ne aducă mângâiere și întărire!

Iubite frate, iubită soră, ai venit aici ca să aduci laudă Dumnezeului Celui Viu, văzând cum această lume este cuprinsă de învârtoșare, de frământare, trecând dintr-o tulburare în alta. Este o mare încercare în această lume când vedem frica patologică față de moartea biologică, furia resentimentară ridicată la rang de virtute civică. Această violență, acest haos, această contestare a oricărei conduceri tradiționale, toate acestea ne arată că lumea a ajuns într-un mare impas.

În numele unei noi revoluții sunt contestate credința, familia, patria, dragostea dreasă cu sarea Duhului, firescul, recunoștința, blândețea, dreptatea, adevărul. Iată, este contestată însăși inocența copiilor, spunându-se că aceasta nu ar fi decât o simplă prejudecată. Dacă copiii nu mai au inocență, înseamnă că aceștia nu mai au copilărie, iar dacă nu mai au copilărie, ei, chipurile, trebuie să fie expuși de mici orelor de educație sexuală, ca să deprindă vasăzică „abilități” corespunzătoare. Aceasta ne spun falșii apostoli ai acestei noi lumi „postumane”. Sub nicio formă, noi creștinii nu trebuie să fim complici la aceste nedreptăți strigătoare la cer.

Sfinții părinți ai Bisericii ne spun, că cine nu are Biserica mamă, nu-L are ca Tată pe Dumnezeu. Este un mare adevăr, de aceea și la praznuirea de ieri, am spus răspicat că războiul împotriva Bisericii este de fapt un război împotriva omului și a destinului său. Da, iubite frate și iubită soră, acest război este îndreptat împotriva legăturii tale cu Dumnezeu. Miza acestui război este ruperea legăturii dintre om și Dumnezeu.

Este cumplit că sunt contestate cele mai firești, cele mai minunate lucruri care ne fac pe noi oameni. Sunt vremuri de cernere, sunt vremuri de încercare, sunt vremuri de prigoană, însă trebuie să stăm drepți și să nu facem niciun fel de compromis!

Să ne punem nădejdea în Dumnezeul Cel slăvit în Treime: Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt și să credem, că atunci suntem creștini, când ne umplem cu toții de Duhul Cel Preasfânt și nu de duhul lumii.

Să lăsăm pe Duhul Cel Preasfânt să se sălășluiască în inimile noastre și să spunem acum laolaltă: „Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul adevărului, care pretutindenea ești și toate le împlinești, Vistierul bunătăților și dătătorule de viață, vino și Te sălășluiește întru noi și ne curățește pe noi de toată întinăciunea și mântuiește, Bunule, sufletele noastre”. Amin.

***

Trinitas TV/ Duminica Rusaliilor, în Episcopia Ortodoxă Română a Europei de Nord.

PS Macarie:

“Sfântul Sofronie Saharov spunea că nu înțelege trei lucruri:

- *credința fără dogmă,*
- *creștinismul în afara Bisericii,*
- *creștinismul fără asceză.*

Nu prin puterea lumească, ci prin puterea Duhului Sfânt s-a răspândit creștinismul, care a schimbat atâtea inimi.

De aceea, trebuie să înțelegem și în aceste vremuri că războiul care se poartă împotriva Bisericii este războiul care se poartă împotriva omului și a destinului său. Dacă este războită Biserica, iubite frate și iubită soră, este pentru că tu însuți ești la mijloc. Aceasta este miza acestui război: ruperea legăturii dintre om și Dumnezeu.

Însă nu trebuie să ne descurajăm - Biserica nu va fi biruită nici de porțile iadului. Biserica este stâlp și temelie a Adevărului”.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

PS Benedict Bistriţeanul, la Pogorârea Duhului Sfânt, despre nevoia mai mare ca oricând, , în aceste vremuri, de Mângâietorul , care "să ne vindece de orice frică" şi nevoia de Duhul adevărului, "Care să despartă apele, care să clarifice lucrurile, care să ne elibereze de minciuna ca mod de viaţă, de la minciuna mică până la cea instituţionalizată "

10.06.2020

PS Benedict Bistrițeanul: „Duhul Sfânt ne cheamă la o viață nouă"

Cuvântul de învățătură al Preasfințitului părinte Benedict Bistrițeanul, episcopul-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, rostit în Duminica Pogorârii Sfântului Duh (a Cincizecimii sau a Rusaliilor), 7 iunie 2020, la Biserica „Sfinții apostoli Petru și Pavel" din cartierul clujean Mănăștur:

Preacucernici părinţi, iubiţi fraţi şi surori, tare ne bucurăm să ne regăsim împreună, să ne rugăm împreună, să cântăm împreună şi să ne bucurăm împreună. Praznicul de astăzi este unul de referinţă în calendarul liturgic al bisericii noastre. Aş zice că este un moment fondator pentru tot ceea ce se întâmplă în Biserica noastră, pentru Biserica noastră. Pogorârea Duhului Sfânt sau Taina Duhului este Taina Bisericii şi este, până la urmă, Taina vieţii. Este Taina Bisericii pentru că atunci, Dumnezeu, prin Pogorârea Duhului Sfânt, i-a adunat pe toţi laolaltă într-un Duh, într-o credinţă şi într-un botez şi de atunci încolo, generaţii după generaţii, trăim aceasta taină a Bisericii, pe care a întemeiat-o atunci.

La fel ca şi la Creaţie oarecând, în ziua Rusaliilor, Duhul Sfânt S-a pogorât peste pământ şi a acoperit întreg pământul şi a adus la viaţă lumea care uitase

cum să mai trăiască, uitase ce înseamnă să trăiască. Viaţa lor se desfăşură într-o stare de provizorat. Atunci Duhul Sfânt acoperind pământul, întemeind Biserica, a instituit această lucrare a lui Dumnezeu pe care aş numi-o liman al mântuirii, azil de scăpare pentru tot cel care vrea să îşi mântuiască sufletul şi să îşi trăiască viaţa din belşug. A fost atunci un eveniment istoric, dar este, în acelaşi timp, un eveniment care depăşeşte timpul, pentru că Duhul este cel care face ca noi să fim contemporani acelui moment.

Cuvântul pe care doresc să vi-l adresez astăzi mi-aş dori mult să fie contextualizat cu vremurile noastre. Şi ziceam că atunci s-a întemeiat Biserica, ca şi liman al izbăvirii, ca şi azil de scăpare. Şi atunci, ca şi acum [noi], apostolii erau încercaţi de frică. Ne aducem aminte că în zilele Patimii şi apoi în zilele Învierii, apostolii se aflau încuiaţi în spatele uşilor de frica iudeilor, de frica pericolului, de frica răului care stătea să se abată asupra lor. Şi noi, în aceste vremuri, într-un mod similar am trăit frica. Poate că în aceste săptămâni sau în aceste luni nici un alt sentiment nu a fost mai puternic decât frica, mai vizibil, mai propagat şi mai experimentat decât frica. Tocmai de aceea, evenimentul Rusaliilor este astăzi mai actual ca niciodată, pentru că avem nevoie de mângâiere şi de încurajare în frica şi în fricile noastre.

În rugăciunea pe care de multe ori o rostim, aşa îl numim pe Duhul Sfânt, Mângâietor: Împărate Ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului… Avem nevoie de această mângâiere de la Duhul Sfânt, mângâiere pe care au primit-o apostolii. Chiar şi văzându-L pe Domnul înviat nu au fost foarte curajoşi, pentru că încă pericolul era aproape de ei.

La Înălţare, Domnul împreună cu ucenicii s-au dus pe Muntele Măslinilor şi S-a înălţat în văzul lor. Dar atunci i-a încurajat foarte tare şi le-a zis aşa: Nu vă temeţi, că nu vă voi lăsa singuri! Citim în Evanghelia după Ioan, cap 14, versetele 16-18. “Şi Eu voi ruga pe Tatăl şi alt Mângâietor vă va da vouă ca să fie cu voi în veac. Duhul Adevărului, pe care lumea nu poate să-L primească, pentru că nu-L vede, nici nu-L cunoaşte; voi Îl cunoaşteţi, că rămâne la voi şi în voi va fi! Nu vă voi lăsa orfani“.

Atunci, la Înălţare, aşa le-a spus, le-a promis pe Duhul Sfânt şi că odată cu venirea Duhului Sfânt nu vor rămâne orfani, nu vor rămâne în fricile lor, nu vor rămâne singuri. Şi iată că peste zece zile, în ziua Rusaliilor, L-a trimis pe Duhul Sau cel Preasfânt ca să Se aşeze peste toţi şi să îi mângâie şi să îi încurajeze. Şi diferenţa dintre înainte şi după este evidentă. Apostolii fricoşi, ascunşi în spatele uşilor încuiate de frica iudeilor încep să vorbească, încep să propovăduiască.
Şi întreg itinerariul lor de mai târziu este determinat de acest eveniment, pentru că pogorându-Se Duhul, au primit putere de Sus şi nici unul dintre ei nu s-a mai temut de atunci încolo, ci s-au răspândit în întreaga lume şi au propovăduit

Evanghelia. Nu s-au temut nici măcar în faţa morţii - pentru că dacă este să cercetăm biografiile lor, în afară de evanghelistul Ioan, toţi au murit de moarte martirică.

Duhul Sfânt i-a mângâiat odată pentru totdeauna, Duhul Sfânt le-a vindecat fricile, Duhul Sfânt le-a redat puterea vieţii, puterea de a trăi. De aceea spuneam acum câteva clipe că noi, mai mult ca oricând, avem nevoie de Duhul Sfânt, care să Se sălăşluiască în noi şi să ne vindece de orice frică, de orice neîncredere, de orice boală, de orice suferinţă.

În cele ce urmează, în patru etape, mă voi opri pornind de la rugăciunea Împărate Ceresc la 4 elemente esenţiale, contextualizand iarăşi la situaţia şi la vremurile noastre.

Taina Duhului, taina vieţii, taina Bisericii. Zicem noi: Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului... Duhul Sfânt nu poate să aducă decât Adevărul. Într-o vreme în care există atâta ambiguitate, când lucrurile se prezintă atât de neclar, când există atâta manipulare, când există atâta încercare de a convinge într-o anumită direcţie, când există atâta nesiguranţă, avem nevoie de Duhul Sfânt, care să despartă apele, care să clarifice lucrurile, care să ne aşeze în Adevărul cel veşnic care ne va face liberi, care să ne elibereze de orice viaţă duplicitară, care să ne elibereze de minciuna ca mod de viaţă, de la minciuna mică până la cea instituţionalizată. Avem nevoie să ne eliberăm - pentru că nu stă Duhul lui Dumnezeu acolo unde este minciună. Şi, din nefericire, societatea noastră şi noi înşine, fiecare în parte, avem impresia de foarte multe ori că ne construim bunăstarea noastră, poziţia noastră socială, respectul celorlalţi faţă de noi nu pe adevăr, nu pe sinceritate, ci pe minciună. De aceea, avem nevoie de Duhul Adevărului, care ne aşează în această stare bună.

Al doilea element. Spunem tot în această rugăciune că Duhul este Cel care plineşte toate. Şi în această vreme de pandemie am conştientizat încă o dată, dacă mai era cazul, că suntem neputincioşi, că oricât de înainte ar merge ştiinţa, la un moment dat intră într-o fundătură şi că până şi ştiinţa, până şi oamenii care au încredere doar în ştiinţă au nevoie să îngenuncheze înaintea lui Dumnezeu.

Şi nu o spunem noi, preoţii Bisericii, ci au spus-o medicii care s-au străduit să îi facă pe oameni sănătoşi, aici sau în altă parte. Ne-am recunoscut încă o dată starea de vulnerabilitate şi înţelegem de aici că avem nevoie de Duhul care le desăvârşeşte pe toate, care le face pe toate bune, cele pe care noi nu le putem face. Avem nevoie de El. Sentimentul neputinţei ar trebui să aducă cu sine pocăinţa şi rugăciunea ca Dumnezeu să le facă pe toate bune. Starea precară a lumii pe care o trăim n-ar trebui să ne ducă în deznădejde, ci să ne îngenuncheze în faţa lui Hristos, cerând pe Duhul Lui care toate le plineşte, care toate le desă-

vârşeşte, care toate le completează, acolo unde omul nu poate să facă mare lucru.

Al treilea element. Îl numim pe Duhul în aceeaşi rugăciune Dătător de viaţă. Cred că sunteţi în asentimentul meu că, deşi trăim, de foarte multe ori avem impresia că [doar] supravieţuim, de fapt, nu trăim acea viaţă din belşug pe care ne-a promis-o Domnul Hristos, ci trăim de pe o zi pe alta. Trăim precar, nu neapărat din pricina lipsei materiale, ci pentru că nu ne apropiem de sursa Vieţii, care este Duhul Sfânt.

Duhul Sfânt pe care noi l-am cântat într-unul din antifoane în felul următor: Prin Duhul Sfânt tot sufletul viază. Cine vrea să trăiască să Îl ceară pe Duhul Sfânt. Cine vrea să trăiască viaţa din belşug, cine vrea să se bucure, să Îl ceară neîncetat pe Duhul Sfânt. Să nu existe lucrare pe care o începem fără să rostim rugăciunea Împărate Ceresc, chemând pe Duhul Sfânt că să ne umple de vlagă, cum ar zice românul popular, să ne umple de putere, să ne umple de entuziasm. Din nefericire, chiar şi tinerii, acolo unde nu ar fi fost nevoie să aibă dezamăgiri, chiar şi tinerii se vede că sunt deznădăjduiţi sau lipsiţi de curaj, în momentul în care ar trebui să fie cei mai entuziaşti, cei mai puternici, cei mai curajoşi. Şi aceasta, într-un fel, ne dovedeşte că Duhul Sfânt nu mai este atât de prezent în lumea aceasta pentru că noi nu Îl mai chemăm conştient şi permanent.

Iar cel de-al patrulea element din acest periplu este rugăciunea ca El să Se sălăşluiască întru noi pentru că aici este şi concluzia până la urmă a rugăciunii. Duhul Sfânt să Se sălăşluiască întru noi. Sfântul apostol Pavel ne spune că trupul este templul Duhului Sfânt. Noi nu ne cinstim trupul, nu ne iubim trupul - în sensul cel mai bun. Pentru că ni-l supunem unor presiuni materiale de neîngăduit. Ni-l îmbolnăvim, dar ni-l îmbolnăvim nu doar trupeşte ci şi sufleteşte, pentru că nu îl considerăm ca fiind o realitate împreună cu sufletul. Îi dăm doar cele materiale şi mai puţin cele spirituale, dar auziţi, el este templu al Duhului Sfânt. Şi dacă Îl ai pe Duhul Sfânt înlăuntrul tău ai pace, ai o stare de bine, ai o stare de mulţumire, altfel spus, te simţi acasă oriunde. Când Duhul Sfânt este înlăuntrul tău te simţi acasă şi în casa ta, te simţi acasă şi în afară, te simţi acasă pretutindeni.

Însă trebuie să mai spunem că acest exerciţiu pe care l-am făcut în cele două luni şi ceva ne-a dovedit că nici acasă nu ne mai simţim acasă, cu atât mai mult în afară. Avem o casă, avem un apartament, avem o gospodărie, dar, din nefericire, parcă nu mai avem un ‘acasă’, un loc în care să te simţi bine, tocmai pentru că lăuntrul nostru nu mai este locuit de Duhul Sfânt, care să ne încălzească inima.

Şi tragem o concluzie, nu aş vrea să fie pesimistă, dar este totuşi o lipsă a Duhului Sfânt în lume - pentru că e foarte mare lipsă de bucurie, de pace, de entuziasm. Şi această lipsă a Duhului se vede atât la nivel personal, cât şi la nivel comunitar. La nivel personal, pentru că nu mai avem acea bucurie a vieţii şi râvnă de a face lucruri frumoase. Dar şi la nivel comunitar, deoarece, şi ca neam, ca popor, nu mai avem gândul cel bun, râvna cea bună, ca să transformăm lucrurile, să ne facem lumea în care noi trăim mai frumoasă, mai bună, să o transformăm în ceea ce ziceam - într-un loc mai [aproape de] 'acasă', într - un loc în care să ne simţim bine.

Şi Sfântul Siluan Athonitul ne arată care sunt mijloacele cele mai evidente prin care putem să Îl aducem pe Duhul în lume şi să schimbăm această realitate.

- *Prima condiţie: să fim mulţumitori - atât în cele bune care ni se întâmplă, cât şi în cele grele care ni se întâmplă.*

Să învăţăm să mulţumim: să mulţumim pentru soarele pe care ni-l dă Dumnezeu, pentru viaţa pe care ne-o dă dimineaţa, pentru familia noastră, pentru lucrurile mărunte, pentru faptul că astăzi suntem împreună aici. Să mulţumim pentru că vedem, pentru că mergem pe picioare, că avem ce pune pe masă şi toate celelalte. Dar să mulţumim şi pentru cele grele pe care le îngăduie Dumnezeu. Aici este taina care Îl face pe Duhul să locuiască în noi.

- *Iar cea de a doua condiţie este aceea de a iubi pe vrăjmaşi.*

Trăim într-o societate în care toată lumea critică pe toată lumea. Duhul Sfânt nu are loc acolo unde toată lumea critică pe toată lumea, unde nimic nu mai este bine. Copiii îşi critică dascălul, subalternii îşi critică şeful, credincioşii îşi critică preotul şi aşa mai departe. Şi noi ne judecăm unul pe altul în familie, nimeni nu face bine, numai noi înşine. Noi înşine suntem etalon pentru orice. Şi de aici încolo bineînţeles că vine şi mai mult ceea ce spuneam, că nu mai reuşim să îi iubim nici pe cei care ne fac bine, cu atât mai puţin să ne iubim pe vrăjmaşi, ca şi condiţie a primirii Duhului Sfânt.

Sărbătoarea Rusaliilor, iubiţi fraţi şi surori, este o chemare a noastră de întoarcere la o viaţă în Duhul Sfânt. Este o chemare personală, dar este şi o chemare colectivă pentru întreg neamul nostru ca să ne întoarcem la o viaţă nouă. Şi Duhul Sfânt astăzi, avem această credinţă şi nădejde, că Se va pogorî şi peste noi şi ne va schimba - cât ar fi de puţin - şi mai mult decât orice că va aşeza mângâierea în sufletele noastre, mângâiere de care avem atâta nevoie. Amin!"

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

PS Benedict Bistrițeanul: În aşteptarea Duhului Sfânt. “Omul este chemat să nu lucreze cu jumătăți de masură, ci să țintească maximul”

16.06.2021

PS Benedict Bistrițeanul: „În aşteptarea Duhului”

Cuvântul de învățătură al Preasfințitului părinte Benedict Bistrițeanul, Eepiscopul-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, rostit sâmbătă, 12 iunie 2021, la Biserica studenților cu hramurile „Sfântul Ioan evanghelistul” și „Sfântul ierarh Nicolae” din campusul universitar Hașdeu, municipiul Cluj-Napoca, cu prilejul sfințirii lăcașului de cult:

Pornind de la fragmentul evanghelic pe care tocmai l-am ascultat îmi vine să zic lucrul acesta: Biserica este, pe de o parte, “Nu vă voi lăsa singuri“ - şi zic pe de o parte referindu-mă la partea lui Dumnezeu, de sus în jos - iar pe de cealaltă parte: “Dacă Mă iubiţi, păziţi poruncile Mele“ - şi acum vine de jos în sus, dinspre om înspre Dumnezeu.

Şi de ce mă refer la această idee, de ce fac aceasta subliniere despre Biserică? Pentru că acum ne aflăm în perioada de aşteptare a Duhului Sfânt şi deodată cu El în perioada de aşteptare a arătării Bisericii în toată slava sa, pentru că la Rusalii, Duhul Sfânt pogorându-Se a constituit Biserica, a fondat Biserica, şi are în vedere pe cei care Îi urmează lui Hristos, dar are în vedere şi lumea întreagă. Dacă este perioadă de aşteptare, aş sublinia o altă idee care mi se pare foarte importantă în a înţelege ceea ce noi aşteptăm, sau cum să trăim aşteptarea întru nădejde.

În această perioadă în imnografia noastră se repetă mereu şi mereu un termen: sete. Sete ca şi sentimentul cel mai adânc al fiinţei noastre după Dumnezeu, după Duhul Sfânt, într-un mod conştient sau inconştient. Toate căutările noastre, toate cercetările noastre, toate neliniştile noastre, nu sunt nimic altceva decât darul lui Dumnezeu, neliniştea cea bună, zvâcnirea lăuntrică care ne face să tindem înspre ceea ce este adevărat.

Omul, chiar dacă nu ştie, caută adevărul, iar pentru noi Adevărul înseamnă Hristos, răspunde la întrebarea "Cine?". Setea se exprimă între două realităţi: între o promisiune şi o împlinire. Şi promisiunea aş descri-o în acea sământă pe care Dumnezeu a pus-o înăuntrul nostru, care ne face atât de frumoşi, care ne face să nu avem odihnă în căutarea noastră sinceră, într-un fel fiind garanţia împlinirii, adică anunţă şi ne dă să gustăm câte puţin din ceea ce am putea avea mult mai mult şi chiar deplin - şi zic deplin nu în sensul de nemărginit, ci în sensul de tot mai mult. Ne este sete şi setea aceasta o potoleşte doar Duhul Sfânt, însă noi, fiindu-ne foarte greu şi aşteptarea fiind foarte grea, încercăm să ne potolim setea prin cele la îndemână din jurul nostru şi, în felul acesta, acel neastâmpăr bun după Dumnezeu aparent „se împacă", aş zice mai degrabă că se anesteziază în ceea ce noi numim plăceri, întunecând şi mintea, şi răcind şi inima, şi în felul acesta nemaifiind capabili să relaţionăm drept nici cu noi înşine, nici cu lumea din jurul nostru şi, bineînţeles, nici cu Dumnezeu.

Setea presupune apă curată: "În ce chip doreşte cerbul izvoarele apelor, aşa te doreşte sufletul meu pe Tine, Doamne". Cerbul mai degrabă moare de sete decât să bea din apele mocirloase ale câmpiei şi nu din apa cu care el este obişnuit, apă de munte, curgătoare, curată, şi face drumul acesta, chiar dacă ar însemna să moară pe drum, nu se lasă, pentru că el nu lucrează cu jumătăţi de măsură. Şi zic pe linia aceasta: omul este chemat să nu lucreze cu jumătăţi de măsură, ci să ţintească maximul, pentru că Dumnezeu îl cheamă la maximum. Pentru că nimeni în această lume nu este decât omul după chipul lui Dumnezeu şi nimeni nu poate să reuşească să se asemene atât de mult cu Dumnezeu. Şi este firesc ca omul să nu se sature niciodată, decât atunci când se va sătura de slava lui Dumnezeu. "Sătura-ma-voi când se va arăta Slava Ta".

Şi noi ştim că şi în ziua Înălţării, Hristos înălţându-Se, Slava s-a răspândit peste lume şi a deschis cu anticipaţie acel moment în care Duhul avea să se coboare din belşug peste cei aflaţi în Ierusalim şi peste lumea întreagă, pentru că Duhul a venit să îl împlinească pe om şi să Îl facă prezent pe Hristos înăuntrul său.

Ce este Biserica în aşteptarea praznicului Rusaliilor? Sau cine este Biserica? Biserica este: "Nu vă voi lăsa singuri, ci vă voi trimite alt Mângâietor, pe Duhul Sfânt", dar în acelaşi timp Biserica este: "Cel ce iubeşte pe Domnul păzeşte poruncile Lui". Şi mai adaug încă o idee care socotesc că vine firesc şi vrea să

completeze această imagine a Bisericii, în general vorbind şi în mod special cu referire la bisericuţa din Haşdeu, aşa cum o cunoaştem noi. Ce este Biserica? Este continuitate, este comuniune şi este eveniment.

Biserica este continuitate de viaţă. De aceea ne numim ortodocşi, pentru că noi, cei din zilele noastre avem posibilitatea să Îl trăim pe Hristos, în Duhul Sfânt, în Biserică, la fel ca şi apostolii, la fel ca şi părinţii din veacul al 5-lea, al 10-lea sau al 15-lea. Succesiunea, în Biserică, înseamnă mai ales acest lucru: succesiunea de viaţă duhovnicească, viaţă filocalică, tradiţia Bisericii, tradiţia vie a Bisericii şi, de aceea noi ne bucurăm când cineva ne spune că suntem o Biserică a Tradiţiei. Nu în sensul istoric, ci în sensul acestei continuităţi de viaţă în Duhul Sfânt.

Biserica este chinonie, este comuniune, Biserica suntem împreună, nu fiecare de capul nostru. De aceea, rânduielile pe care ni le pune în faţă le facem potrivit indicaţiilor şi nu fiecare în felul nostru, pentru că aşa Se prezintă Hristos şi aşa Îl cunoaştem din Scriptură, drept Cap al unui trup, iar trupul funcţionează împreună, membrele nu sunt unul împotriva celuilalt, ci fiecare cu rostul său cu slujirea sa, cu darul său, dar într-o unitate deplină - şi credem că ambele lucruri se întâlnesc aici într-un mod minunat. Tradiţia Bisericii este vie, iar unitatea dintre studenţi în jurul Potirului şi al Evangheliei este iarăşi un peisaj atât de minunat, care te odihneşte mereu când poposeşti aici.

Şi amintesc şi cel de al treilea element pe care l-am anunat: Biserica este eveniment. Nu este istorie, nu comemorăm, nu ne aducem aminte, ci trăim. Legătura noastră pe verticală prin Duhul Sfânt presupune viaţa ca eveniment, viaţa ca spontaneitate, viaţa ca zvâcnire lăuntrică, viaţa din belşug, aşa cum exprimă Domnul în Evanghelie. Dacă este viaţa din belşug atunci înseamnă că totul se trăieşte foarte intens la timpul prezent şi cred că aceasta este caracteristica de căpătâi a tinerilor, că trăiesc totul la prezent, foarte intens. Prezentul este singura realitate, trecutul nu este al nostru, viitorul nici atât. Sau dacă e să zicem în termeni evanghelici, trecutul este prezentul asumat, iar viitorul este timpul profetic pe care ni-l promite Dumnezeu şi care se desfăşoară între acel moment iniţial şi împlinire, între promisiune şi împlinire. Există multă vioiciune aici în biserică, există multă spontaneitate, există multă viaţă, dar toate acestea ancorate în tradiţia noastră vie a Bisericii.

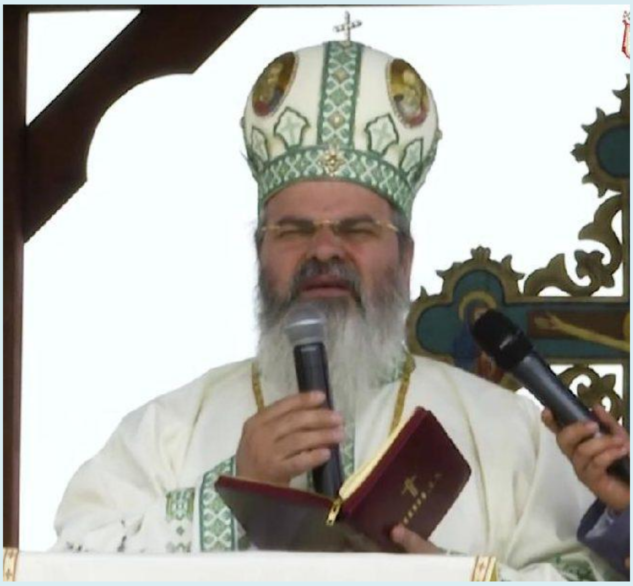
La acest moment extrem de important festiv pentru bisericuţa din Haşdeu, aşadar meditãm la Biserica care suntem noi şi nu suntem singuri pentru că noi Îl avem drept Cap pe Hristos Mirele Bisericii. Amin!

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Predicile PS Ignatie al Hușilor la Pogorârea Duhului Sfânt: "Biserica este poporul lui Dumnezeu adunat în rugăciune, ca să se împărtăşească şi să trăiască credinţa. Fidelitatea faţă de tradiţie, de rădăcini şi obârşie este cea mai boicotată şi dinamitată în lumea de astăzi"

8.06.2020

Biserica este adunarea poporului lui Dumnezeu. Noi suntem Biserica. (…) În limba greacă, pentru cuvântul «Biserică», avem un substantiv extrem de sugestiv: «ecclesia». Înseamnă «adunare a celor chemaţi cu un anume scop». Noi suntem Biserica celor care am fost chemaţi de Dumnezeu cu un anume scop. Scopul este să ne împărtăşim cu Trupul şi Sângele lui Hristos. Sfânta Împărtăşanie întreţine Biserica şi îi dă viaţă. Venim la biserică să luăm parte la «ospăţul credinţei»,după cum îl numeşte Sfântul Ioan Gură de Aur.

„ Pogorârea Duhului Sfânt - constituirea bisericii ca eveniment şi comunitatea rugătoare a poporului lui Dumnezeu"

Predica părintelui episcop Ignatie al Hușilor la praznicul Pogorârii Duhului Sfânt. 7 iunie 2020 - Schitul Drăgeşti:

Sărbătoarea Cincizecimii marchează momentul văzut de constituire a Bisericii lui Hristos. Este ziua în care Hristos a coborât în inimile oamenilor şi, în felul acesta, ei au devenit Biserica Lui, Trupul Lui tainic.

Biserica a fost întemeiată prin cele patru acte ale mântuirii neamului omenesc: prin Întrupare, prin Răstignire, prin Înviere şi prin Înălţare. Sunt evenimentele care întemeiază Biserica lui Hristos.

Biserica, ca Trup tainic al lui Hristos, înmugureşte, este întemeiată în mod nevăzut odată cu Întruparea Sa, odată cu luarea trupului Său, curat, neprihănit din Fecioara Maria.

Sărbătoarea Cincizecimii, a momentului în care Duhul Sfânt S-a pogorât asupra Sfinţilor apostoli, care erau adunaţi pe una din colinele din Ierusalim, marchează constituirea Bisericii.

Biserica a fost instituită, întemeiată prin cele patru acte ale mântuirii neamului omenesc şi constituită în ziua Cincizecimii.

Vorbim despre Biserică, dar nu ştim ce este Biserica. În ultima vreme, Biserica a fost în centrul multor discuţii pe plan mediatic. Cei mai mulţi, inclusiv dintre cei care fac parte din Biserică, nu înţeleg ce înseamnă şi ce este ea. Unii cred că Biserica înseamnă ziduri sau o instituţie care presupune o anumită birocraţie, ca orice altă instituţie din lumea aceasta. De aceea avem această modalitate lumească de raportare la Biserică, pentru că este percepută ca o instituţie printre multe alte instituţii.

Biserica este ceva mai mult decât atât. Sărbătoarea de astăzi ne învaţă ce este Biserica. Biserica este poporul lui Dumnezeu adunat în rugăciune, ca să se împărtăşească, să prea slăvească numele Său şi să trăiască credinţa. Noi toţi suntem Biserica, nu numai episcopii şi preoţii.

Se poate observa că orice discurs despre Biserică, fie că este pozitiv, fie că este negativ, face referire doar la episcopi şi la preoţi, de parcă credincioşii sau chiar cel care vorbeşte nu ar face parte din ea. Din nefericire, este o înţelegere eronată.

Biserica este un Eveniment. Ea a fost constituită în urma evenimentului Pogorârii Duhului Sfânt, în chip de limbi de foc, asupra apostolilor, care erau adunaţi pe colina Sionului din Ierusalim, în foişorul cel de sus. Biserica este constituită prin putere de sus.

În urma acestui eveniment, apostolii, din oameni simpli, fricoşi, neînţelepţi şi neînvăţaţi, au devenit, prin puterea Duhului Sfânt, oameni curajoşi, înţelepţi, care au cucerit lumea întreagă, propovăduindu-L pe Hristos Cel răstignit şi înviat.

Focul Duhului Sfânt s-a pogorât din cer şi i-a schimbat. Este focul schimbării.

Sfântul Diadoh al Foticeii spune că Duhul Sfânt se coboară în chip de limbi de foc tocmai pentru a înţelege că are loc o schimbare.

Se schimbă ceva în sufletele apostolilor, şi ei devin martorii şi mărturisitorii neînfricaţi ai lui Hristos, până la marginile lumii.

Icoană de Ioan Popa

În urma acestei schimbări, a focului care le-a cuprins întreaga fiinţă, Sfântul apostol Petru - cel căruia îi era teamă, mai înainte, de o biată slujnică, în casa arhiereului Caiafa, când s-a lepădat de Hristos - se ridică şi le vorbeşte celor care erau adunaţi la sărbătoarea Cincizecimii iudaice.

Pogorârea Duhului Sfânt coincide cu una dintre sărbătorile evreilor, sărbătoarea Şavuot. Evreii, la cincizeci de zile după sărbătoarea Paştilor - care le aducea aminte de izbăvirea lor din robia egipteană şi de mâncarea mielului – sărbătoreau momentul primirii Tablelor Legii de la Dumnezeu, în mâinile lui Moise.

În limba ebraică, «şavuot» înseamnă legământ, reînnoirea legământului. Atunci se adunau evreii din lumea întreagă, mai cu seamă cei din diaspora ebraică. Aveau datoria morală de a veni la Ierusalim.

În această zi a venit Duhul Sfânt, ca în felul acesta să ni se spună că legământul nostru, al fiecăruia, este venirea Duhului Sfânt în viaţa noastră.

În urma cuvântării rostite de Sfântul apostol Petru, s-au convertit la un alt mod de existenţă, în Hristos, ca la trei mii de suflete. În felul acesta s-a format Biserica lui Hristos.

Biserica este adunarea poporului lui Dumnezeu. Noi suntem Biserica.

Părintele Dumitru Stăniloae spunea, foarte frumos, că «Biserica este comunitatea rugătoare a celor care ştiu că, prin rugăciune, primesc puterea şi harul lui Dumnezeu».

Biserica este comunitatea celor care se roagă. Apostolii, în Ierusalim, erau în stare de rugăciune. Duhul Sfânt vine în viaţa noastră când suntem în stare de rugăciune.

În limba greacă, pentru cuvântul «Biserică», avem un substantiv extrem de sugestiv: «ecclesia». Înseamnă «adunare a celor chemaţi cu un anume scop».

Noi suntem Biserica celor care am fost chemaţi de Dumnezeu cu un anume scop. Scopul este să ne împărtăşim cu Trupul şi Sângele lui Hristos.

Sfânta Împărtăşanie întreţine Biserica şi îi dă viaţă. Venim la biserică să luăm parte la «ospăţul credinţei»,după cum îl numeşte Sfântul Ioan Gură de Aur.

Este ceea ce au făcut primii creştini, care s-au convertit în urma cuvântării Sfântului apostol Petru.

În Faptele Apostolilor ni se spune că această mulţime de oameni, trei mii de suflete, stăruiau în învăţătura apostolilor, în împărtăşire - se referă la comuniune, din grecescul «kinonia», care înseamnă unitate; şi în frângerea pâinii - în Sfânta Împărtăşanie".

„Duhul Sfânt este duhul fidelităţii. Primii creştini erau fideli faţă de învăţătura apostolilor, faţă de Tradiţie, faţă de rădăcini. Din păcate, fidelitatea faţă de Tradiţie, de rădăcini şi obârşie este cea mai boicotată şi dinamitată în lumea de astăzi. Vânturile ideologice vor să ne smulgă din rădăcini, să ne amputeze din legătura intimă cu obârşiile noastre. Duhul Sfânt este şi un duh al noutăţii, în deplină fidelitate faţă de Tradiţie. Astfel trebuie să înţelegem Biserica - adunarea poporului lui Dumnezeu. Trebuie şi să împlinim scopul acestei adunări, anume împărtăşirea cu Trupul şi Sângele lui Hristos".

„Lumea nu înţelege ce înseamnă Biserica, pentru că noi nu le-am spus-o. Mulţi cred că a veni la biserică înseamnă să faci o rugăciune personală, individuală şi atât. Din păcate, Biserica nu mai este percepută ca o comunitate, ci ca un loc în

care fiecare îşi rezolvă, individual, problemele spirituale. De aceea sunt atâţia care renunţă la Biserică, pentru că ei nu înţeleg ce înseamnă ea.

A veni la biserică înseamnă să îţi asumi focul schimbării, să îţi asumi un alt mod de existenţă, un alt stil de viaţă decât al lumii de astăzi.

Acest stil de viaţă este să stărui în învăţătura evanghelică, să lupţi pentru unitate şi să tânjeşti să te împărtăşeşti cu Domnul.

Aşa cum Duhul Sfânt i-a schimbat pe apostoli şi i-a convertit să ajungă oameni plini de curaj, la fel ne schimbă şi pe noi, ori de câte ori venim la Liturghie. Aici nu facem altceva decât să perpetuăm, să actualizăm evenimentul Pogorârii Duhului Sfânt din ziua Cincizecimii.

Sfântul Serafim de Sarov ne spune că Duhul Sfânt este foc care ne schimbă şi ne transmite un alt mod de existenţă, pe care îl găsim numai în Biserică: «când Duhul lui Dumnezeu se coboară asupra omului şi îl copleşeşte cu prea plinul luminii Sale, atunci sufletul omenesc freamătă de bucurie nespusă, pentru că Duhul lui Dumnezeu transformă în bucurie tot ceea ce atinge». Acest lucru s-a întâmplat în ziua de Cincizecime. A atins sufletele apostolilor şi pe ale celor peste trei mii de oameni adunaţi în Ierusalim. Venirea Duhului Sfânt a schimbat sufletele în bucurie”.

***

PS Ignatie: „Dacă nu este în noi Duhul Sfânt, nu putem să ne înţelegem nici în casă, nici în familie, nici la locul de muncă, pentru că ne domină un alt duh, duhul babiloniei”

[…]

„Am intrat, din punct de vedere liturgic, în ceea ce, în popor, se numeşte Duminica mare, Duminica Pogorârii Duhului Sfânt în chip de limbi de foc, asupra Sfinţilor apostoli care erau adunaţi în Ierusalim.

Din păcate, nu reuşim să înţelegem, la modul cât se poate de profund, semnificaţia şi lucrarea Duhului Sfânt în viaţa noastră.

Chiar dacă ne însemnăm în numele Sfintei Treimi şi pomenim pe cea de-a treia Persoană, pe Duhul Sfânt, chiar dacă ne începem rugăciunile de dimineaţă cu imnul «Împărate Ceresc, Mângâietorule», nu ştim ce înseamnă Duhul Sfânt.

Nu ştim ce înseamnă Duhul Sfânt pentru că noi suntem plini de alte duhuri, decât de Duhul lui Dumnezeu.

Duhul lui Dumnezeu este, prin excelenţă, un duh al înţelegerii faţă de noi înşine şi faţă de cei din jurul nostru.

Sărbătoarea Pogorârii Duhului Sfânt este un eveniment care restaurează duhovniceşte un alt episod din zorii umanităţii.

Este vorba de episodul cunoscut sub numele de «Turnul Babel». Cei care locuiau în ţinutul Senaarului s-au înţeles între ei să ridice un turn în formă de trepte, un zigurat, al cărui vârf să atingă cerul. Această învoială era rodul mândriei, al semeţiei şi al cutezanţei.

Dumnezeu, când S-a pogorât în acel ţinut şi i-a văzut pe cei care şi-au propus să ridice turnul care să străpungă cerul, a zis, în sfatul Preasfintei Treimi: «să ne pogorâm şi să le amestecăm limbile» - vorbeau o singură limbă - ca să nu se mai poată înţelege şi să ridice acel turn al aroganţei omului, care crede că poate să Îl înfrunte pe Dumnezeu. Această amestecare a limbilor a numit-o «Babel».

Noi, în vorbirea curentă, când nu reuşim să ne înţelegem şi să găsim un fir comun al comunicării dintre noi, spunem, ca o formă de saturaţie, că este «o babilonie».

Nu ne auzim unii pe ceilalţi, nu reuşim să captăm înţelesul adânc a ceea ce ni se transmite.

Pogorârea Duhului Sfânt repară, restaurează babilonia din Senaar.

Dumnezeu a dat darul vorbirii în limbi apostolilor, şi toţi cei care erau adunaţi la sărbătoarea Cincizecimii înţelegeau, fiecare în limba lui, mesajul propovăduirii credinţei în Hristos cel înviat. Se minunau şi se întrebau cum de pot să înţeleagă cele ce se vorbesc, fiecare în limbile lor”.

[…]

„Duhul Sfânt este darul înţelegerii. Dacă nu este în noi Duhul Sfânt, nu putem să ne înţelegem nici în casă, nici în familie, nici într-o obşte călugărească, nici la locul de muncă, pentru că ne domină un alt duh, duhul babiloniei. În spatele acestuia stă diavolul. El ne face să ne împiedicăm unul de celălalt, nereuşind să găsim acel cuvânt care porneşte din Duhul Sfânt.

Dumnezeu-Omul L-a trimis pe Duhul Sfânt, Duhul Adevărului, în lume, ca prin prezenţa Lui să simţim prezenţa lui Hristos în sufletele noastre. Odată cu venirea Duhului Sfânt, Hristos devine prezent în viaţa noastră.

Domnul Hristos, ca Cel ce este Dumnezeu-Om, Domnul păcii şi al înţelegerii, le-a vorbit foarte limpede cărturarilor şi fariseilor, dar ei nu L-au înţeles.

Hristos este adevărul, pacea şi înţelegerea. Fariseii şi cărturarii nu erau în stare să primească duhul păcii şi al înţelegerii. Răstălmăceau orice le spunea Hristos. Înţelegeau pe dos.

În spatele acelei înţelegeri strâmbe stătea alt duh, cel care le amestecă pe toate, oricât de limpede am vorbi.

Părinţii Bisericii noastre au fost purtători de Duh. Mulţi nu au priceput nimic sau au răstălmăcit ceea ce ne-au lăsat ei moştenire, pentru că nu era Duhul Sfânt în ei. Poate, din păcate, nu este nici în noi. Dacă ar fi, am simţi efectele prezenţei Lui în noi. Am avea darul înţelegerii.

Când cineva ţi se opune permanent, este clar că nu este în el Duhul lui Dumnezeu”.

[…]

„Sărbătoarea Pogorârii Duhului Sfânt ar trebui să ne invite să reflectăm mai profund cât din lucrarea Duhului este în noi, cât avem duhul înţelegerii faţă de noi înşine şi faţă de cei din jur.

Trăim într-o eră a comunicării, ne folosim de mediile digitale, distanţele nu mai constituie o problemă. Cu toate acestea, cu cât dispunem de toate aceste mij-

loace, comunicarea dintre noi sărăceşte, este palidă şi nu mai are aceeaşi profunzime.

Nu sunt de vină mijloacele de comunicare, pentru că ele sunt un dar al lui Dumnezeu. Noi suntem de vină, pentru că le folosim inadecvat.

Când ar trebui să sporească duhul comunicării şi al înţelegerii dintre noi, alegem să ne comportăm ca şi cum nu înţelegem nimic din ceea ce ni se spune. Suntem opaci şi la minte şi la inimă, încât nu poate răzbate nimic. Opacitatea şi încuierea minţii şi a inimii sunt semnele vădite ale unui alt duh.

Să ne învrednicească Domnul de darul Duhului înţelegerii şi al adevărului”!

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Înaltpreasfinţitul Ioachim, arhiepiscop al Romanului şi Bacăului - Biserica are nevoie de creştini cu inimi de foc!

Perioada Penticostarului, adică timpul Paştilor şi Rusaliilor, coincide, anul acesta, cu lunile mai şi iunie. Totdeauna aceste mari sărbători presupun un nou început. Din punct de vedere liturgic, duminicile care urmează acestor mari praznice împărăteşti se numără de la unu: duminica întâi..., a doua după Paşti. Duminica întâi ..., a doua după Rusalii ... etc., iar în ficare an se începe acelaşi ciclu.

Aparent, am putea spune că repetăm sau recapitulăm aceleaşi sărbători, cu aceleaşi cântări, imne şi săvârşim aceleaşi slujbe. Însă, în realitate, în Biserică, noi nu repetăm nimic, ci actualizăm şi retrăim, mereu altfel, dimesiunea liturgică, mistagogică, teologică a sărbătorilor, de fiecare dată descoperind alte sensuri duhovniceşti, care ne propulsează pe o treaptă superioară în urcuşul nostru către Dumnezeu. În popor se spune că pentru împlinirea binelui este loc până la Dumnezeu. Într-adevăr, idealul vieţii noastre este acela de a urca treaptă cu treaptă, către ceruri, înlocuind păcatele cu virtuţile şi împlinind voia lui Dumnezeu.

Marele dar de a înnoi Duhul Sfânt în lume

Preotul, în calitate de ministru al tainelor lui Dumnezeu, la slujbele pe care le oficiază, invocă focul Preasfântului Duh asupra materiei tainelor sau asupra unor lucruri şi fiinţe conştiente sau inconştiente, ca să fie sfinţite sau binecuvântate. Astfel, în Sfânta Liturghie, la vremea Epiclezei, elementele

euharistice se prefac în însuşi Trupul şi Sângele Mântuitorului Hristos; la Bobotează apa se transformă în Agheazmă, adică apă curăţioare şi plină de putere îngerească; la Sfântul Maslu, uleiul se face untdelemn al bucuriei, îmbrăcăminte împărătească, pavăză puternică, veselie veşnică etc.

În virtutea harului, preotul primeşte puterea să cheme pe Preasfântul Duh asupra materiei, ca aceasta să se metamorfozeze şi apoi, să sfinţească pe credincioşi, pregătindu-i pentru îndumnezeire. Deci, în Biserică, celor consacraţi li s-a dat marele dar, să înnoiască Duhul Sfânt în lume, adică să coboare focul dumnezeirii, acel foc pe care L-a propagat Hristos de la Tatăl, la plinirea vremii, asupra lumii.

„Foc voi trimite din cer... să mistuie pământul.''

Acum 2000 de ani, Iisus, un OM asemenea nouă, în fiinţa Căruia nu există nici o umbră a răului, a venit să spună: „Foc voi trimite din cer şi cât aş vrea ca acest foc să mistuie pământul.'' (Luca 12, 49). La prima vedere, s-ar părea că Hristos, spunând aceste vorbe, ar fi anunţat cel mai mare cataclism, incomparabil cu cele provocate de oameni până acum. Însă focul cu care Hristos vrea să aprindă lumea, cosmosul, nu-i focul urii, al distrugerii, ci focul iubirii, al purificării, al transfigurării omului şi a materiei; Este acea Flacără vie care de la Tatăl purcede, sau este Scânteia frumuseţii Sale nespuse care nu aparţine acestei lumi. Cu astfel de foc ne-a „ameninţat" Hristos la plinirea vremii, iar noi, cei care ne-am angajat prin chemare sfântă să-L imităm, acest foc trebuie să-L menţinem aprins în lume.

Din istorie cunoaştem ce înseamnă spectrul urii şi războiului care desfigurează, dar de la Hristos învăţăm ce înseamnă focul iubirii care transfigurează. Astăzi, lumea, aşa zis modernă sau post modernă, este chemată să aleagă între aceste două alternative. Biserica, prin clerul şi credincioşii ei, încearcă să spună lumii actuale să opteze pentru Iisus, acest „Piroman al dragostei'', care a vărsat la plinirea vremii peste lume focul dumnezeirii, care transfigurează, iar de atunci, prin noi, îl reînnoieşte permanent. Când Hristos a vorbit despre acest foc al dragostei Sale, nu folosea o metaforă. El vorbea în mod real de focul dragostei trinitare, care Îl mistuia autentic.

Orice creştin care are conştiinţa că, prin Botez, este trimisul lui Hristos în această lume, are şi datoria să răspândească focul misterios şi viu al dragostei divine ca să dezgheţe inimile amorţite de gerul păcatelor şi al fărădelegilor.

„Incendiul" asupra lumii l-a declanşat Hristos la plinirea vremii. Noi, în calitate de pnevmatofori, trebuie să îl întreţinem prin misiunea noastră. Preotul şi creştinul trebuie să fie artificieri ai focului divin în lumea în care se mişcă sau

sunt chemaţi la misiune, reaprinzându-l în cei în care acesta s-a stins sau abia mai pâlpâie.

Lumina lumii

Hristos, Soarele dreptăţii, a revărsat asupra lumii şi focul, dar şi lumina. Duhul Sfânt trimis de Hristos de la Tatăl, la ziua Cincizecimii, încălzeşte inimile, iar cuvintele lui Iisus, inspirate de acelaşi Duh Sfânt, sunt lumina lumii. Vorbele Lui iluminează sensul vieţii omului: ,,Eu sunt lumina lumii.'' Într-adevăr Evanghelia ne-a descoperit puţin din natura însăşi a lui Dumnezeu-Iubire şi în acelaşi timp, măreţia demnităţii umane. Chiar şi pentru un necredincios Evanghelia este lumină: ,,Da, Evanghelia poate fi un adevărat cod moral pentru atei'', zice un filosof modern occidental (André Comte-Spavuille), apoi continuă: ,,Ceea ce dă valoare omului nu-i bogăţia, nici gloria, nici forţa sa, ci cantitatea dragostei de care este capabil''şi concluzionează:,,Niciodată nu-i noapte unde este iubire!.'' Focul dumnezeirii, încălzeşte, luminează, dar şi dinamizează.

Forţa Duhului Sfânt trebuie să facă posibilă deplasarea Bisericii către profunzimile lui Dumnezeu. Dinamismul acesta trebuie să fie intensificat de noi pentru ca Biserica să fie actuală şi să poarte credincioşii către împărăţia lui Dumnezeu. Fiecare trebuie să fie conştient că avem datoria sacră, potrivit mandatului primit de la Hristos, să-şi continuie drumul în această lume, culegând pe toţi de pe cale, ca apoi să-i încredinţăm lui Dumnezeu.

Hristos nu face concesii şi nici cadouri, El iubeşte

Când Hristos a venit la plinirea vremii, a voit să pună foc pe pământ, focul dragostei care să purifice lumea cum se purifică aurul în topitoare, acel foc care decopertează pereţii sufletelor de răutăţi şi care, atunci când operează, produce şi puţină durere. Iubirea Lui, pe lângă faptul că încălzeşte, dă lumină şi dinamizează, este focul care curăţă. Cuvintele Evangheliei sunt cele care au în ele puterea curăţitoare şi purificatoare a fiinţei. Hristos nu face concesii şi nici cadouri, El iubeşte.

Iubirea lui Hristos s-a văzut pe cruce, însă şi în toată viaţa Sa de predicare a cuvântului vieţii. Iisus nu a venit pentru a fi răstignit mai întâi, ci pentru a descoperi iubirea Tatălui pentru noi. Mântuirea pe care El ne-a adus-o este mai puţin vizibilă din patimile, scuipările şi crucea pe care le-a suferit, decât în faptele iubirii Sale pentru noi, pe care ni le-a arătat de-a lungul propovăduirii Evangheliei Sale.

Însă focul acesta decapant, înnoitor şi purificator, trebuie mereu alimentat, dacă nu, el se stinge. Dacă vrem ca focul dragostei să-şi menţină funcţiile, despre care vorbeam, asupra lumii în care ne împlinim misiunea, trebuie să-l alimentăm prin eforturi şi sacrificii din iubire pentru El.

Trebuie să acceptăm în viaţa noastră de sacerdoţi sau de simpli creştini, să fim mistuiţi de focul dragostei dumnezeieşti, care să ardă în noi toate relele, egoismul şi mediocritatea. Crucile pe care Hristos ni le-a pus pe umeri să ne furnizeze lemnul prin care să întreţinem aprins focul dumnezeirii din noi şi-n lume.

Este de dorit să ajungem la starea acelei iubiri care să nu ne îngăduie să devenim complici cu păcatele, neputinţele sau slăbiciunile aproapelui. Oricât de mult am iubi soţul, ori soţia, copilul sau părinţii, orice fiinţă umană, această dragoste nu trebuie să fie mai presus de iubirea lui Hristos.

Să aprindem focul iubirii adevărate

În concluzie, trebuie să ştim, sau, să ne reamintim că, ***de fiecare dată când ne împărtăşim din acelaşi potir, potirul iubirii lui Hristos, care se oferă gratuit şi total, suntem chemaţi, în această lume îngheţată de frigul individualismului, instabilităţii şi nonsensului, să aprindem focul iubirii adevărate, pe care să-l propagăm în lume. Biserica are nevoie de creştini cu inimi de foc. Căci numai astfel de creştini devin prietenii lui Hristos, Care se va recunoaşte întru ei. Dacă oamenii în care nu mai este iubire vor simţi focul Duhului Sfânt că arde în noi, vor veni şi se vor încălzi lângă acest foc şi vor reaprinde lumina în sufletele lor, din lumina pe care ne-a dat-o Hristos.*** Să nu uitaţi că în ziua în care nu vom mai întreţine acest foc şi această lumină, lumea va muri de frig.

Să ne lăsăm deci în această lume, care pare uneori ca o vale a plângerii, să fim mistuiţi de focul iubirii trimis de Dumnezeu din cer, acest foc care decapează şi purifică sufletul de răutăţi, pentru a nu arde în focul cel veşnic care nu se mistuie niciodată, de care să ne păzească Dumnezeu!

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Înaltpreasfinţitul Ioachim, arhiepiscop al Romanului şi Bacăului -
Rusaliile, o promisiune împlinită şi un nou început

Sărbătoarea pogorârii Sfântului Duh încheie Cincizecimea Sfântă a perioadei pascale, completând și împlinind praznicul tainei Învierii Domnului.

Rusaliile pe care le sărbătorim an de an reprezintă un moment privilegiat al existenței noastre, în care vedem însuși rostul calendarului liturgic, care este orientat în întregime de la venirea lui Iisus, către venirea Duhului Sfânt. Pogorârea Duhului Sfânt este atât efectul întrupării Mântuitorului, cât și sensul profund, substanța însăși a Sfintei Euharistii, taină pentru care suntem și astăzi aici împreună. Căci taina Sfintei Euharistii nu este altceva decât darul, permanența și reînnoirea Duhului Sfânt în viața noastră, în adâncul sufletului fiecăruia dintre noi, în comunitatea noastră, sub adumbrirea căruia suntem cu toții chemați să trăim.

Așadar, astăzi, Domnul Își ține promisiunea și trimite din înălțimi pe Sfântul Duh, care de la Tatăl purcede, pogorând asupra apostolilor. Astfel, acest eveniment este o împlinire, dar și un început. O nouă cale se deschide sfinților apostoli și prin ei o viață nouă pentru toți cei care, prin Duhul Sfânt, intră în comuniunea Bisericii, în viața Duhului.

Dar cine este Duhul Sfânt, care este pretutindeni și umple totul? Este foarte dificil de spus și imposibil de definit pe Cel care este nedefinit și absolut.

În viața terestră a lui Iisus, Duhul Sfânt a acționat cu discreție. Supus condiției vieții omenești, Hristos s-a văzut obligat să își supună întreaga viață limitărilor trupești. Ca și pentru noi, viața în trup, legea materiei și-a impus legile sale în desfășurarea parcursului terestru al Mântuitorului. Dar, în ziua de Paști, se produce o inversiune incredibilă. Din acea clipă, în Iisus, Duhul este Cel care se impune în fața materiei. Tot ceea ce vrea și poate Duhul Sfânt, Hristos cu trupul înviat împlinește.

Evangheliștii ne-au lăsat pe această temă numeroase mărturisiri. Am aflat astfel că, deși toate ușile erau încuiate, Iisus a intrat în casa în care erau adunați apostolii, ceea ce nu putea face decât prin puterea Duhului, ca apoi în același fel să dispară din ochii lor. De asemenea, ei mărturisesc că Hristos putea fi în mai multe locuri în același timp ș.a.

Toate relatările din Evanghelii care au legătură cu Învierea ne arată că trupul lui Hristos devenise spiritualizat. Trupul Său înviat e tot atât de real pe cât era și înainte de Înviere: „iată mâinile și picioarele Mele”. Dar acest Trup nu se mai supune legilor materiei, ci beneficiază de atributele Duhului Sfânt. Deci acțiunea Duhului Sfânt începe să devină evidentă mai întâi în trupul lui Hristos cel Înviat, apoi, la 10 zile după Înălțarea Sa la cer, Iisus trimite Duhul Sfânt, care, pogorând asupra apostolilor, îi transformă.

Relatarea evanghelică este foarte clară din acest punct de vedere. Apostolii, transformați de Duhul Sfânt, capătă o îndrăzneală uimitoare. La două luni de când L-a renegat pe Învățătorul și Prietenul său, Petru se prezintă astăzi în fața mulțimii, chiar în templu, propovăduind vestea cea bună. El mărturisește public acum că Hristos, Iisus cel răstignit, a înviat și a urcat la ceruri, așezându-Se de-a dreapta Tatălui. Învățătura lor este acum predicată deschis, apostolii arătându-și dorința de a-și face ucenici noi, de aceea ei adresează tuturor îndemnul de a se pocăi și a se converti. Și de acum au pornit să propovăduiască credința creștină în toate țările cunoscute la vremea aceea și să pună bazele unor comunități creștine în toate orașele importante ale Imperiului Roman.

Duhul Sfânt a pogorât asupra apostolilor, asupra martorilor Învierii, dar și asupra credincioșilor adunați în rugăciune întru numele Domnului. ***Aceasta este Biserica! De aceea spunem că la Rusalii s-a născut Biserica.*** În această zi, la Ierusalim, Biserica și-a început istoria, viața sa, care duce către Ierusalimul ceresc, în veșnicia Împărăției lui Dumnezeu, unde oamenii se vor afla în deplină comuniune cu Dumnezeu.

Începând de la Rusalii și continuând să-L primească pe Duhul Sfânt, Biserica va putea nu doar să se implice în istoria mântuirii oamenilor, ci și să se ofere pe sine însăși Creatorului a toate, să ofere închinarea în faptă și în duh Fiului lui

Dumnezeu, care i-a dăruit viață prin Duhul Sfânt. ***Așa cum spunea Sfântul sfințit mucenic Irineu de Lyon (cca 130-202): acolo unde este Biserica, este Duhul Sfânt, iar acolo unde este Duhul Sfânt, este Biserica.***

Iubiții mei, în pericopa evanghelică a Pogorârii Duhului Sfânt, pe care am ascultat-o astăzi, (Ioan 7, 37-53; 8,12) și în descrierea Sfântului evanghelist Luca din cartea Faptele Apostolilor 2, 1-47, Duhul Sfânt se manifestă ca un vânt violent şi sub forma flăcărilor care se aşază pe capul fiecăruia dintre apostoli. Atât adierea aerului, vântul, cât și flăcările sunt realități concrete, a căror prezență o simțim în mod direct, dar nu este dificil să surprindem nici sensul spiritual ascuns al acestor realități.

În timp ce Iisus cheamă la El pe toți cei însetați de viața cea veșnică „Dacă însetează cineva, să vină la Mine şi să bea" (Ioan 7, 37), El promite celor care vor crede în El că „râuri de apă vie vor curge din pântecele lor" (Ioan 7, 38), reluând astfel propriile Sale cuvinte din dialogul cu femeia samarineancă. Analogia e aceeași: apa vie este apă curgătoare. O analogie fizică evidentă. Apa este unul dintre elementele terestre fundamentale, care pot exprima taina Duhului Sfânt.

Dincolo de toate aceste forțe, acest suflu, acest foc, care trebuie să impresoare lumea, Duhul Sfânt apare ca o taină care nu poate fi numită, ca Acela al cărui chip și nume nu îl cunoaștem, căci nici unul dintre numele pe care noi I le dăm Duhului Sfânt, nu Îi este propriu și cu toate acestea, fiecare dintre aceste nume I se potrivește. Vorbim așadar de taina persoanei Duhului Sfânt, care este, poate, punctul culminant al revelației trinitare. Tatăl este revelat de Iisus Hristos. El trăiește în El într-o iubire unică. La rândul Său, Duhul Sfânt intervine curând și se reveleză într-o formă nouă. Mai întâi El se așază în Iisus, în așa fel încât noi nu ne putem da seama și nu putem distinge cele două Persoane ale Sfintei Treimi. Acolo unde este Mântuitorul este și Duhul Sfânt, iar Ei se supun unul altuia, lăsând să se vadă unul pe altul, acționând unul prin celălalt. Din acest moment Hristos ni-L dăruiește pe Duhul Sfânt, Mângâietorul. Ni L-a promis, iar astăzi promisiunea Sa se împlinește. Această promisiune dă naștere Bisericii, din epocă în epocă, din generație în generație, zi după zi. Nu există nici o zi în care Biserica să nu fie adumbrită de Duhul Sfânt. ***Așa cum spune Sfântul Ioan Gură de Aur, în Biserică Rusaliile sunt permanente, căci nu există nici un moment în care Duhul Sfânt să nu pogoare.***

Taina Duhului constă în a ne revela continuu taina prezenței și comuniunii cu Hristos. Toate darurile Duhului Sfânt, despre care vorbește Sfântul apostol Pavel - „dragostea, bucuria, pacea, îndelungă-răbdarea, bunătatea, facerea de bine, credinţa, blândețea, înfrânarea, curăţia" (Galateni 5, 22-23) - se reunesc în ființa unică a lui Iisus Hristos, Mântuitorul nostru. De aceea, Sfântul Duh, pe care Îl invocăm astăzi, Îl face prezent pe Hristos, aducându-L între noi.

În încheiere, vă spun că taina Duhului Sfânt este taina iubirii Sfintei Treimi în totalitatea Ei, este un fux infinit între Persoanele divine, care ne antrezează într-o manieră irezistibilă și la care nu putem decât să aderăm cu toată puterea. Aceasta este semnificația sărbătorii pe care o trăim astăzi.

Fie ca Duhul Sfânt care a pogorât la Rusalii asupra apostolilor să ne reînnoiască, pe noi și Biserica, prin prezența Sa și să ne dăruiască în primul rând forța de a ne menține în Adevărul care ne deschide către o transformare a vieților noastre încât să devenim fii ai luminii, fii ai Împărăției lui Dumnezeu. Duhul Sfânt să vă călăuzească spre împlinirea faptelor bune și să sălășluiască veșnic în voi. Amin.

Sursa: eprb.ro

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

IPS Timotei Prahoveanul - Permanenta lucrare a Duhului în Biserică

† Timotei Prahoveanul, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Bucureştilor - 04 iun, 2020

Negrăită este bucuria inimilor care primesc Duhul Sfânt, întrucât nu doar în ziua a 50-a după Înviere Biserica este plină, după cum spun Sfinții Părinți din veacurile primare, de Preasfânta Treime, sub revărsarea darurilor Duhului Sfânt.

Apostolii așteptau în Ierusalim împlinirea făgăduinței pe care Mântuitorul le-a promis-o înainte de Înălțarea întru Slavă, spunându-le să rămână în Cetatea Păcii până când se vor îmbrăca cu putere de sus, trimiţând pe Duhul Mângâietor, spre a-i învăța tot adevărul.

În atmosfera de rugăciune, meditație și așteptare, ucenicii Mântuitorului se aflau în Ierusalim, în ziua Cincizecimii, vechi praznic al iudeilor care amintea de sărbătoarea secerișului, moment de recunoștință adusă lui Dumnezeu pentru holdele bogate pe care iudeii le adunau în jitnițele lor, precum şi de primirea Legii de către Moise pe muntele Sinai, după ieşirea din robia Egiptului.

Cu prilejul marilor sărbători, către Templul din Ierusalim se îndreptau iudeii de la o margi-ne până la alta a pământului. Pe muntele Sionului, într-o margine a Ierusalimului, apostolii se aflau încă închiși prin case de frica iudeilor. Deodată au simțit un vuiet și au observat revărsări ale Duhului Sfânt sub semnul limbilor de foc, care i-a luminat și învățat toate.

Duhul Sfânt, a treia Persoană a Preasfintei Treimi, coetern cu Tatăl și cu Fiul, de față când au fost create toate, i-a inspirat pe proroci şi a deschis apele Mării Roșii pentru a trece poporul iudeu cel prigonit de egiptenii lui Faraon.

Duhul Sfânt, care toate avea să le facă bune, după cum ne și spun cuvintele de început ale Scripturii, S-a pogorât să împlinească făgăduința Mântuitorului făcută ucenicilor. Cartea Faptele Apostolilor vorbește pe larg despre acest moment (cap. II-IV).

Petru și ucenicii Domnului au simțit o putere aparte, ca o revigorare a curajului pe care îl aveau înainte de momentul prinderii Mântuitorului, al răstignirii și morții Lui. Ei, care după Sfintele Pătimiri ale Domnului stăteau cu ușile încuiate, încă neînțelegând cuvintele Lui, pescarii din Galileea din neînvățați au devenit propovăduitorii cuvintelor Vieții Veșnice. Din fricoși au devenit neînfricați și au ieșit să propovăduiască tuturor celor veniți la sărbătoare, mergând mai apoi până la marginile pământului.

În urma predicii Sfântului apostol Petru s-au convertit 3.000 de suflete. Ierusalimul era destul de populat în vremea aceea, avea în jur de 60.000 de locuitori, dar la marile praznice se observa o mișcare puternică a celor din diasporă către Templu.

Istoricul Iosif Flaviu estimează că în anii 65-66 d.Hr. participau la Ierusalim, în zilele de mare sărbătoare, între 2.700.000 şi 3.000.000. Cei mai mulţi cercetători contemporani consideră calculul lui Iosif Flaviu foarte optimist. E. P. Sanders, în Judaism: Practice and Belief 63 BCE - 66 CE (p. 128), estimează pe diverse calcule că la Templul din Ierusalim, la aceste sărbători, erau prezenţi, cu tot cu evreii din diasporă, undeva între 300.000 și 500.000. Punctele de vedere diferă...

Prin convertirea ce a urmat cuvântării Sfântului apostol Petru a luat ființă cea dintâi comunitate creștină. Aceasta s-a înfiripat în locul propovăduirii, al morții şi Învierii Domnului, însemnând foarte mult pentru cei care până atunci fuseseră prigoniți și urmăriți. În zilele care au urmat aveau să se mai boteze și alții, astfel încât Cartea Faptele Sfinţilor apostoli consemnează că la puțin timp după Cincizecime erau 5.000 de creștini în Ierusalim, neuitând că prima dată ucenicii Domnului s-au numit creștini în Antiohia, conform scrierii Sfântului apostol Luca.

Apostolii, care erau timorați, au simțit deodată curajul propovăduirii, după cum Mântuitorul le poruncise să meargă până la marginile pământului și să propovăduiască Evanghelia la toată făptura.

La un moment dat, atât evanghelistul Ioan, cât și apostolul Petru au fost duși în fața judecății Sinedriului, neîndurător cu cei care nu respectau Legea, iar atunci când observau o simplă încălcare și mai ales o altă învățătură decât cea primită de la Moise și proroci, sancţionau fără milă. Fiind judecați în fața Sinedriului, li s-a spus să nu mai vorbească despre Înviere, despre Mântuitorul Hristos, adică să nu mai propovăduiască noua învățătură.

Unul dintre membrii Sinedriului, Gamaliel, mare învățător al Legii Vechi, profesor la Școala rabinică din Ierusalim, le-a spus membrilor Sinedriului că au fost și alții care au răspândit învățături noi, amintind de Teudas, Iuda Galileanul și alții asemenea, dar învățătura lor, nefiind de la Dumnezeu, s-a risipit, de aceea lăsați pe aceștia liberi; dacă învățătura lor este de la Dumnezeu, nu le veți putea face nimic, iar dacă această învățătură este de la oameni, se va pierde, se va risipi, cum s-au risipit și celelalte învățături (Fapte 5, 27-29, 36-37).

Lucrarea Duhului Sfânt este permanent prezentă în Biserică. Suntem sfătuiți: nu lăsați Duhul să vă ducă dorul, nemâhnind vreodată prin atitudini și fapte potrivnice lucrarea Acestuia. Rămânem adeseori indiferenți și împietriți, riscând ca, din pricina nenumăratelor neputințe ale firii umane căzute, să stingem darurile Duhului Sfânt.

Constatăm, mai ales în momentele grele ale vieții noastre, că am lăsat Duhul să ne ducă dorul. Lucrarea Duhului Sfânt înseamnă de fapt o inimă, o comunitate, lucrurile pe care trebuie să le împlinim toți, ca fii ai aceluiași Părinte.

Sfântul apostol Pavel învață: să nu fie dezbinări între voi. Dincolo de sfatul apostolic observăm dezbinări în lumea întreagă, în comunitățile purtătoare ale aceleiași credințe şi în familie, întrucât nu ne așezăm sub lucrarea inspiratoare și dătătoare de viață a Duhului Sfânt. Suntem orgolioși, preţuim foarte mult propriile păreri, iar Duhul Sfânt nu este lăsat să călăuzească viața noastră.

Sfântul apostol Pavel în Epistola către Galateni, capitolul V, ne spune atât de clar că roada Duhului este: dragostea, bucuria, pacea, îndelungă răbdarea, bunătatea, facerea de bine, credinţa, blândețea, înfrânarea, curăţia, împotriva unora ca acestea nu este lege. Chiar potrivnicii Bisericii nu vor găsi cuvânt de împotrivire asupra darurilor sfinte ale lucrării Duhului Sfânt în lume. Cine poate spune ceva împotriva iubirii, când aceasta este curată și se întâlnește atât de rar în lume, cine ar putea acuza pe cineva de bucuria oferită altora, cine va acuza îndelunga răbdare (dar unde mai întâlnim îndelunga răbdare?); cine ar putea să acuze pe cineva că este blând, binevoitor sau chiar naiv...

Lucrarea Duhului Sfânt continuă în noi și în Biserică. Darurile Duhului Sfânt le primim prin Sfintele Taine, iar una dintre căile pe care trebuie să le urmăm este

tocmai cea arătată de apostoli în Ierusalim, chiar în ziua Pogorârii Duhului Sfânt. Cei care s-au convertit și i-au auzit vorbind în alte limbi au înțeles cuvintele propovăduirii lor, ale pescarilor și păstorilor de altădată, iar mari teologi și propovăduitori ai cuvintelor Mântuitorului i-au întrebat ce trebuie să facem. Ne întrebăm şi noi asemenea demnitarului ajuns înaintea Mântuitorului: Doamne, ce să fac ca să trăiesc veșnic, ca să dobândesc Împărăția cerurilor? La fel i-au întrebat și oamenii adunați la sărbătoarea Cincizecimii în Ierusalim: Ce trebuie să facem? Pocăiți-vă! Acesta a fost mesajul propus de apostoli. Să se boteze fiecare dintre voi. Adică, schimbarea fiecăruia în duhul adevărului și al unei trăiri autentice.

La judecată vom răspunde doar de propriile noastre fapte. Nu trebuie să fim interesați de vecini și rudenii, de aproapele sau cel de departe al nostru. În ziua judecății voi răspunde doar pentru faptele mele. De aceea, lucrarea pocăinței începută în ziua Cincizecimii la Ierusalim continuă în lume și se adresează fiecăruia în parte.

Să deschidem larg porțile inimii ca Duhul Sfânt să schimbe împietrirea și răceala din noi, să deschidem porțile casei și ochii pentru a vedea lumina și a ne feri de întuneric.

Rugăm pe Preasfânta Treime să ne ocrotească și să trimită darurile cele bogate asupra noastră, a tuturor.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

IPS Timotei Prahoveanul - Revărsarea darurilor Duhului Sfânt. Atunci şi acum!

† Timotei Prahoveanul,
episcop-vicar al Arhiepiscopiei Bucureştilor
- 17 iun, 2021

Revărsarea harului Duhului Sfânt este permanent prezentă în Biserică, aceasta fiind plină de Preasfânta Treime, după cum spunea odinioară Origen, iar scriitorii inspiraţi, de demult, asceții, care au trăit în mod plenar tainele credinței, au confirmat prin viețuirea lor acest adevăr.

Biserica dăruieşte harul necesar spre dobândirea mântuirii prin mijlocirea Sfintelor Taine, a Sfintei Liturghii, dar și prin rugăciune, stăruință în virtuţi, căință și lacrimi.

Harul ne ajută să urcăm câte o treaptă. Unii acced pe scara desăvârșirii cu perseverență, alții discret, în smerenie. Se poate staţiona, uneori căzând de pe o anumită treaptă.

Duminica Pogorârii Duhului Sfânt ne oferă taine profunde surprinse cu inspirație de evanghelistul Ioan (Ioan 7, 37-53; 8, 12).

Cei care participă la slujbele bisericești și ascultă cuvântul de învățătură trebuie să arate dragoste plină de râvnă față de Bunul Dumnezeu asemenea celor însetați care caută să își ostoiască setea lor, înțelegând că o astfel de dorire se aprinde înlăuntru spre unirea cu El şi doar cu ajutorul harului poate fi împlinită. Căci așa vor putea să păstreze sub strajă puternică cele dobândite, spune Sfântul

Ioan Gură de Aur. Cei care ascultă cuvintele dumnezeiești, dacă se apropie cu sete, nu se vor liniști, căci mereu trebuie să avem această sete și foame, ne relatează dumnezeiescul Hrisostom.

Mântuitorul ne spune: Dacă însetează cineva, să vină la Mine şi să bea (Ioan 7, 37). Cu alte cuvinte, Hristos nu forțează pe nimeni, dar dacă cineva arde de dorință, pe acela îl cheamă.

Iar în ziua cea din urmă - ziua cea mare a praznicului (Ioan 7, 37), apoi fragmentul ne vorbește despre faptul că ultima zi era cea mai importantă. Ca și la noi, cu prilejul praznicelor împărătești, la fel și atunci, la iudei, sărbătorile aveau mai multe zile de prăznuire. Era un început, urmat de perioada de mijloc, când oamenii, îndeosebi, se adunau și se bucurau.

Sfântul Ioan Gură de Aur ne spune că aveau în acele zile de mijloc mai multe desfătări, dar ziua din urmă era din nou o zi a sărbătorii depline, când mesajul era actualizat, iar oamenii erau concentrați sau foarte interesați pentru a-l recepta.

Mântuitorul alege să proclame învățătura Sa în ultima și cea mai importantă zi a praznicului, zi de sărbătoare sfântă. Pentru ca propovăduirea să ajungă în urechile multor ascultători și pentru a sublinia solemnitatea și importanța acelei predici, evanghelistul ne spune că Mântuitorul îi învăța stând în picioare, tocmai pentru a arăta o poziție specială sau altă abordare în comparație cu rabinii care învățau în Templu stând jos.

În ultima zi, când mulți dintre cei veniți de departe la Ierusalim se pregăteau să plece, înfruntând din nou călătorii lungi, obositoare și periculoase uneori, Mântuitorul le-a oferit merinde. Atunci a strigat: Cel ce crede în Mine, precum a zis Scriptura: râuri de apă vie vor curge din pântecele lui (Ioan 7, 38). De vreme ce mulți spuneau Acesta este Hristosul! (Ioan 7, 41), alții: Hristos când va veni va face mai multe minuni, Mântuitorul le arată că trebuiau să-și îndrepte atenția nu doar către minuni, cât mai ales către Scripturi. Mulți dintre cei care L-au întâlnit pe Domnul, deși au văzut nenumărate minuni, nu L-au primit. Și-au pus tot felul de întrebări. Nu spune Scriptura că Hristos vine din seminția lui David? (Ioan 7, 31).

Ni se zice despre apa vie că lucrează mereu. Harul Duhului, când pătrunde în minte și se așază, se revarsă mai mult decât orice izvor, nu-și întrerupe cursul, nici se golește, nici se oprește, spune Sfântul Ioan Gură de Aur. Pentru a arăta în același timp dăruirea neîntreruptă și lucrarea negrăită, L-a numit izvor și râuri, nu unul singur, ci mai multe. A arătat revărsarea lui prin faptul că este curgător. Acesta le spunea despre Duhul, pe care aveau să-L primească cei care cred.

Atunci, deși nu era încă primit Duhul Sfânt, totuși, apostolii scoteau demonii cu puterea de la Hristos, după cum zice: Dacă eu cu Beelzebul scot demonii, fiii voștri cu cine îi scot? Mântuitorul le-a spus: Luați Duh Sfânt!, iar după ce acesta S-a pogorât peste ei, făceau minuni negrăite.

Când îi trimisese mai înainte, le-a dat lor putere, zicându-le: Curățiți pe cei leproși, pe demoni scoateți, pe cei morți înviați, în dar ați luat, în dar să dați!

În cazul prorocilor, toți mărturisesc că fusese dat Duhul Sfânt, dar acest har a fost luat și îndepărtat din ziua în care s-a spus: Se lasă casa voastră pustie (Matei 23, 38) și încă dinainte de ziua aceea începuse să fie resimțită lipsa.

După Răstignire, a început să fie împărțit Duhul îmbelșugat și prin mari harisme, căci darul era și încă mai minunat ca atunci când spunea: Nu știți ai cărui duh sunteți. Căci nu ați primit un duh al robiei, ci Duhul înfierii. Și cei din vechime aveau Duhul, dar altora nu-l dădeau. Apostolii, însă au umplut de duh nenumărați oameni.

Evanghelistul, vorbind despre acest lucru, afirmă: Căci încă nu era Duhul Sfânt, adică încă nu era dat, pentru că Iisus nu fusese prea slăvit, numind aici Răstignirea slavă! (Ioan 7, 39).

Sfântul Ioan Gură de Aur ne spune: De vreme ce erau vrăjmașii păcătoși, lipsiți de darul lui Dumnezeu și urâți de El, harul a fost dovada împăcării cu Dumnezeu, căci un dar nu se dă vrăjmașilor, nici celor care sunt urâți, ci prietenilor și celor bineplăcuți. Trebuia ca mai întâi să fie adusă Jertfa pentru noi, să fie desființată vrăjmășia prin Trup și să ne facem prieteni ai lui Dumnezeu și apoi să primim darul. Dacă s-a întâmplat aceasta în cazul făgăduinței făcute lui Avraam, cu atât mai mult în cazul harului. Și Pavel, apostolul neamurilor, arată: dacă sunt moștenitor din Lege, atunci credința este zadarnică, căci Legea pricinuiește mânie (Romani 4, 14-15). Căci ceea ce vrea să spună este: Dumnezeu a făgăduit să-i dea pământul lui Avraam și seminției lui, dar urmașii nu au fost vrednici de făgăduință și nu puteau să se facă bineplăcuți prin propriile osteneli. De aceea a venit credința, care să atragă harul și astfel să nu se piardă făgăduințele. De aceea este moștenirea din credință ca să fie prin har și făgăduința să fie sigură (Romani 4, 16).

Unii dintre ei spuneau: Acesta este prorocul!, alții considerau că amăgește mulțimea sau afirmau că: Nu din Galileea va veni Hristos, ci din cetatea Betleem, iar alții spuneau: Hristosul când va veni, nimeni nu știe de unde este.

Părerile erau diferite, ca într-o mulțime fără rânduială, pentru că nici nu luau aminte cu toată atenția la cele ce El învăța și nici nu urmăreau să învețe. Tocmai

de aceea n-au primit răspuns când spuneau: Oare din Galileea va să vină Hristos? În vreme ce pe Natanel, care a vorbit direct și aspru: Din Nazaret poate fi ceva bun?, l-a lăudat ca pe un adevărat israelit. Acesta și cei care îi spuneau lui Nicodim cercetează și vezi că din Galileea nu s-a ridicat proroc nu vorbeau pentru că ar fi căutat cu sinceritate adevărul, ci pentru a nărui slava lui Hristos. Aşa cum făceau atunci, au făcut adeseori în istorie mulți care au dorit să surpe, după cuvântul Sfântului Ioan Gură de Aur, slava lui Hristos.

Referindu-se la textul acestei Evanghelii, Sfântul Ioan Gură de Aur spune: Dacă îl osândești pe cel care a greșit, de ce te osândești și cazi în aceleași păcate? Te-a jignit? Nu-l jigni, căci altminteri pe tine te jignești. Te-a lovit? Nu-l lovi, pentru că faci același lucru ca și el! Te-a supărat? Nu-l supăra, pentru că nu ai nici un folos, ci te faci asemenea lui. Aşa poți să-l rușinezi, dacă rabzi cu blândețe și îngăduință. Dacă faci de rușine, astfel îi retezi mânia, adică îi înlături mânia. Nimeni nu vindecă răul cu rău, ci răul cu bine. Aceasta o spun filosofii dintre păgâni, cum era Claudius Galenus, să ne fie rușine, dar dacă la păgânii cei fără de minte se poate găsi o astfel de filozofie, noi ne arătăm mai prejos decât ei. Mulți au fost nedreptățiți și au răbdat. Mulți au fost clevetiți și nu s-au răzbunat. S-au uneltit împotriva lor, iar ei au făcut bine. Nu mică îmi e teama ca unii dintre ei să fie aflați mai presus decât noi prin viețuirea lor, făcând astfel ca pedeapsa noastră să fie mai aspră. Când noi, care ne împărtășim cu Duhul, care avem Împărăția cea mai presus de ceruri, care suntem chemați să devenim îngeri, nici măcar la virtutea acelora nu ajungem, ce iertare vom avea? Dacă pe iudei trebuie să-i depășim, după cum ne-a spus: dacă nu va prisosi dreptatea voastră mai mult decât a cărturarilor și fariseilor, nu veți intra în Împărăția lui Dumnezeu (Matei 5, 20). Cu atât mai mult pe păgâni. Dacă pe farisei, cu atât mai mult pe cei necredincioși, dacă ne este închisă Împărăția, în cazul în care nu-i depășim prin modul de viețuire, atunci dacă ne arătăm mai răi și decât păgânii, cum vom putea să o dobândim?

De asemenea, Sfântul apostol Pavel, în Epistola către Corinteni, spune: ***Dar prin harul lui Dumnezeu sunt ceea ce sunt; şi harul Lui care este în mine n-a fost în zadar, ci m-am ostenit mai mult decât ei toţi. Dar nu eu, ci harul lui Dumnezeu care este cu mine (1 Corinteni 15, 10).*** Fiecare dintre noi va trebui să facă aceeași mărturisire.

Dacă a reușit să facă vreun bine, ori să se așeze sub lucrarea minunată a Duhului, într-o măsură mai mică ori mai mare, dacă vreo bucurie sfântă i-a inundat inima, ori vreo lucrare minunată i-a împodobit viața, va trebui să spună că prin harul lui Dumnezeu este ceea ce este!

Sfântul evanghelist Ioan ne spune că Legea noastră nu judecă pe nimeni. Judecata este a lui Dumnezeu. El a zis că este Lumina lumii, iar atunci când a rostit

acest cuvânt, nu i-a surprins, dar ascultătorii au fost scandalizați când a spus că este de o ființă cu Tatăl. Contestatarii nu puteau accepta cuvintele Domnului: Cel care urmează Mie nu va umbla în întuneric, adică nu va rămâne în rătăcire.

Cei care s-au bucurat de urmarea Domnului s-au învrednicit de întâlnirea Luminii, iar revărsarea harului continuă și astăzi prin minunată lucrare.

Să ne adăpăm din același izvor nesecat al harului, pentru a spune, împreună cu apostolul Pavel, prin harul lui Dumnezeu sunt ceea ce sunt!

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

IPS Teofan, mitropolitul Moldovei şi Bucovinei - Cuvânt duhovnicesc la Sărbătoarea Pogorârii Sfântului Duh (Rusaliile) – Pretenţia superiorităţii, duhul vicleniei şi judecata aproapelui – piedici sigure în calea Duhului Sfânt

"Suntem în ajun de mare sărbătoare: Cincizecimea, Rusaliile, Pogorârea Duhului Sfânt. Mâine la Dumnezeiasca Liturghie, credincioşii care vor fi în biserică, vor auzi cuvântul: ***"Cine este însetat, să vină la Mine şi să bea, să primească apă cea vie. Cel care crede în Mine - zice Domnul - râuri de apă vie vor curge din pântecele lui". Şi aceasta*** - continuă Evanghelia - ***o spunea despre Duhul cel Sfânt pe care aveau să-L primească toţi cei ce cred într-însul.***

Sfinţii apostoli, şi prin ei, umanitatea întreagă aşteptau minunea Pogorârii Duhului Sfânt. Domnul Hristos, se adresaseră ucenicilor cu cuvintele: ***"Să nu vă îndepărtaţi de Ierusalim până nu vă veţi îmbrăca cu putere de Sus".*** Iar ***în Ghetsimani, sau la Cina cea de Taină, înainte de Patima şi Răstignirea Sa, Mântuitorul Hristos făgăduieşte Apostolilor şi lumii întregi, venirea Mângâietorului, a Duhului celui Sfânt, care avea să împlinească şi să desăvârşească lucrarea lui Hristos în lume pentru mântuirea lumii.***

Şi la cincizeci de zile după Înviere, la zece zile după Înălţare, Sfinţii apostoli, aflaţi din nou împreună, primesc puterea Duhului Sfânt care se pogoară peste ei. Din oameni fricoşi, necunoscători în cele ale misiunii, devin, prin puterea Duhului Sfânt, martori şi mărturisitori ai lui Hristos Celui mort şi înviat. Şi mânaţi de puterea Duhului Sfânt vor merge până la marginile lumii, cunoscute atunci, pentru a vesti, a propovădui Evanghelia iubirii lui Dumnezeu pentru lume.

Odată cu Cincizecimea, cu coborârea Duhului Sfânt, istoria umanităţii intra într-o altă fază.

Este perioada descrisă de Sfântul Grigorie Palama, marele athonit, Arhiepiscop de Tesalonic şi teolog al luminii celei necreate, cu următoarele cuvinte: "Este timpul în care Dumnezeu-Omul, Iisus Hristos, urcă la cer şi Se coboară; Se coboară pentru a uni cele de jos cu cele de sus, a împreuna cerul şi pământul, întemeind Biserica pământeană şi cerească, intru slava iubirii Sale de oameni".

Suntem, cei de după Cincizecime până astăzi şi până când Dumnezeu va mai ţine lumea intru fiinţă, suntem în această aşteptare a celei de-a Doua Veniri a Domnului nostru Iisus Hristos, suntem într-o aşteptare a Duhului Sfânt, Care să Se coboare ori de câte ori se săvârşeşte dumnezeiasca Liturghie; să Se coboare ori de câte ori, în duh de smerenie, omul, prin rugăciune, ţine legătura cu Cerul.

Sfinţii Apostoli, înainte de Cincizecime aşteptau pogorârea peste ei a puterii Duhului Sfânt. ***Viaţa creştină, nu este altceva, în autenticitatea ei – sau n-ar trebui să fie – decât o aşteptare continuă a Duhului Sfânt, care să-şi găsească sălaş, potir binecuvântat, receptacol, în inima, sufletul şi cugetul omului.***

Rugăciunile cele mai intense ale Bisericii se referă tocmai la nevoia omului de a trăi sub ocrotirea Duhului Sfânt:

**"Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului,
vino şi te sălăşluieşte întru noi…"**

Este rugăciunea cu care, atât în particular creştinul, cât şi în comunitate, în Biserică, începe orice slujbă, orice rugă îndreptată către cer.

"Doamne, Cel ce-ai trimis pe Prea Sfântul Tău Duh în ceasul al treilea Apostolilor Tăi, pe Acela, Bunule, nu-L lua de la noi, ci ni-L înnoieşte nouă, celor ce ne rugăm Ţie…".

Este rugăciunea continuă a Bisericii în timpul Sfintei Liturghii, ca Duhul Sfânt să se coboare peste lume şi peste darurile de pâine şi vin, care devin Trupul şi Sângele Mântuitorului Hristos.

Cum putem tinde spre dobândirea Duhului Sfânt? Mai întâi, poate, ar trebui să arătăm care sunt **obstacolele care stau împotriva sălăşluirii Duhului Sfânt în noi.** Sunt multe. Aş aminti doar trei, poate cele mai importante:

1. *Duhul Sfânt nu poate coborî într-o inimă mândră, într-un suflet orgolios. Pretenţia diabolică la superioritate în relaţia cu ceilalţi constituie un obstacol de netrecut pentru ca Duhul Sfânt să pătrundă în noi.*
2. *În al doilea rând, duhul vicleniei, care nu lasă loc în nici un caz prezenţei Duhului Sfânt în noi.*
3. *Şi [în al treilea rând] judecata aproapelui, care opreşte orice revărsare de har în inima celui care arată cu degetul spre celălalt.*

Dacă am amintit trei dintre nenumăratele obstacole care pun zid de despărţire între noi şi Duhul Sfânt, să amintim, dintre multe altele, şi care sunt **trei căi prin care Duhul Sfânt se sălăşluieşte întru noi:**

- **Duhul libertăţii**, fără de care Duhul Sfânt nu poate fi prezent. Iar această libertate, cum a fost descrisă de un Părinte al Bisericii din veacul trecut [Cuviosul Sofronie Saharov], această libertate are două trepte, şi anume: capacitatea de a te elibera de dorinţa de a-i domina pe alţii, şi cea de-a doua treaptă, foarte greu de împlinit pentru noi oamenii obişnuiţi: lipsa răzvrătirii lăuntrice faţă de cel care încearcă să te domine. Prin aceasta dobândim libertatea cea autentică. Iar în această situaţie Duhul Sfânt este cu noi.
- Cea de-a doua cale este **smerenia**. Acolo unde este smerenie, Duhul cel Sfânt al lui Dumnezeu, Duhul cel smerit al lui Dumnezeu Se sălăşluieşte. Pentru că smerenia este contrariul ambiţiilor nemăsurate, care, aşa cum aminteam, împiedică venirea Duhului Sfânt în noi.
- Şi în al treilea rând **iubirea de vrăjmaşi**. Este calea cea mai sigură, este dovada cea mai clară că Duhul Sfânt se află în om. Căci acolo, unde nu este iubire – incluzând în aceasta şi pe duşmani – acolo nu este Duhul Sfânt.

Nu ne rămâne decât, cu ochii minţii îndreptaţi către cer, să cerem pogorârea Duhului Sfânt în noi, pentru că o viaţă autentică, în lumina Evangheliei, nu poate fi decât viaţa în Duhul Sfânt.

Vino Duhule, vino Mângâietorule, vino, Dumnezeule Duh Sfânt şi te sălăşluieşte împreună cu Tatăl şi cu Fiul în fiinţa noastră cea mai dinlăuntru! Aşa să fie!

Vino Doamne! Amin".

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Preafericitul părinte patriarh Daniel - Predică la Duminica Pogorârii Sfântului Duh - Duhul Sfânt constituie şi sfinţeşte Biserica lui Hristos

Atât *Apostolul*, cât şi *Evanghelia* care se citesc la această sărbătoare ne arată lucrarea Duhului Sfânt în lume.

- Apostolul ni-L prezintă pe **Duhul Sfânt *în forma unor limbi ca de foc.***
- Evanghelia ne arată, potrivit cuvintelor Mântuitorului Iisus Hristos, că **Duhul Sfânt este apa cea vie.**

Duhul Sfânt nu anulează identitatea omului,
ci o luminează şi o îmbogăţeşte

Apostolul zilei este o lectură din cartea *Faptele Apostolilor*, care descrie evenimentul Pogorârii Duhului Sfânt ca un vuiet de suflare de vânt peste ucenicii Mântuitorului nostru Iisus Hristos, adunaţi laolaltă în Ierusalim (Fapte 2, 2).

În limba ebraică acelaşi cuvânt *ruah* înseamnă *duh* şi *vânt*. ***Duhul Sfânt vine din cer ca un vuiet mare de vânt şi apare deasupra capului fiecăruia dintre ucenici în limbi ca de foc. Duhul Sfânt vine peste fiecare dintre ucenicii Mântuitorului Iisus Hristos când ei se aflau adunaţi laolaltă, întrucât El sfinţeşte pe fiecare om în parte şi pe toţi laolaltă, adică sfinţeşte persoane adunate în comunitate şi pentru comuniune. El sfinţeşte persoane distincte şi le pune în comuniune şi conlucrare.***

Duhul Sfânt nu anulează identitatea sau personalitatea omului, ci o luminează şi o îmbogăţeşte, astfel încât fiecare persoană umană, prin lucrarea Duhului Sfânt, se pune într-o legătură tainică de viaţă sfântă cu Persoanele divine ale Preasfintei Treimi şi cu persoanele umane care

mărturisesc aceeaşi credinţă, ***formând astfel Biserica lui Hristos, plină de harul Preasfintei Treimi*** (cf. II Corinteni 13, 13). De aceea, ***în ziua Pogorârii Duhului Sfânt peste ucenicii Domnului se săvârşeşte şi botezul în apă şi în Duh al primilor creştini*** (cf. Fapte 2, 38-41).

Cine se botează în apă şi în Duh, în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh, ***începe o relaţie şi o viaţă nouă, de comuniune cu Persoanele Preasfintei Treimi în Biserica lui Hristos.***

Duhul Sfânt Se coboară în formă de limbi ca de foc şi pentru a arăta că 'focul' harului este curăţitor de păcate, după cum focul fizic este curăţitor de rugină. Când metalele sunt ţinute mai mult timp în foc, rugina, praful sau zgura de pe ele se curăţă, iar ele devin incandescente sau luminoase, şi nu mai sunt rigide, ci devin flexibile, pot lua o formă nouă, una pe care n-au avut-o înainte.

Deci, ***Duhul Sfânt***, asemenea focului material pe care îl cunoaştem noi, ***curăţeşte duhovniceşte pe om de rugina sau zgura păcatului, adică de toată necurăţia sufletului şi a trupului***.

În acelaşi timp, Sfântul Duh transformă sufletul omului întunecat şi opac din cauza păcatului, *în suflet bun şi luminat.* De aceea, Botezul în apă şi în Duh Sfânt mai este numit şi **Sfânta luminare.**

Totodată, ***Duhul Sfânt, ca şi focul, nu doar curăţeşte sufletul de necurăţie, ci şi încălzeşte viaţa spirituală a sufletului răcit din cauza patimilor egoiste, iar această căldură a Duhului Sfânt se vede mai întâi în lacrimile pocăinţei şi în dorinţa de o viaţă nouă.***

Sfinţii Părinţi ai Bisericii spun că ***primele semne clare ale prezenţei şi lucrării Duhului Sfânt în omul credincios sunt smerenia şi pocăinţa, iar lacrimile pocăinţei arată că Duhul Sfânt curăţeşte pe om de păcat şi în acelaşi timp face roditoare credinţa în el asemenea apei care udă un pământ uscat şi-l face roditor*** (**Sfântul Efrem Sirul**).

În lacrimile fierbinţi ale pocăinţei se vede legătura duhovnicească dintre *Evanghelia* după Sfântul Evanghelist Ioan, care prezintă pe Duhul Sfânt ca fiind **'apa cea vie',** şi scrierile Sfântului Evanghelist Luca (*Faptele Apostolilor*), care prezintă pe Duhul Sfânt ca **'foc'** curăţitor, încălzitor şi luminător. În lacrimile pocăinţei, **'focul'** regretului sau al căinţei, pentru păcatele săvârşite şi pentru că am supărat pe Dumnezeu, se transformă în **'apa cea vie',** adică în ***lucrarea harului care spală păcatele omului prin pocăinţă, şi devine izvor de sfinţenie şi de fapte bune.***

Duhul Sfânt confirmă şi cultivă viaţa adevărată a creştinului sau comuniunea lui de iubire cu Dumnezeu şi cu oamenii

Duhul Sfânt, a treia Persoană din Sfânta Treime, nu are chip. El nu Se arată în formă de om, ci El se arată fie ca foc luminător, încălzitor şi curăţitor, fie ca apă vie care dă viaţă. De ce Duhul Sfânt Se prezintă astfel şi nu ia chip de om după cum a luat Fiul lui Dumnezeu? Pentru că **Duhul Sfânt nu concurează pe Fiul Cel veşnic al lui Dumnezeu Care S-a făcut Om din iubire pentru oameni şi pentru mântuirea lor. El nu concurează pe Fiul şi nici nu-L completează pe Fiul, ci-L confirmă şi-L comunică oamenilor pe Fiul, ca Fiul să locuiască în ei, să devină Viaţa vieţii lor,** mai ales ***prin împărtăşirea lor cu Hristos prin Sfintele Taine ale Bisericii*** (cf. Ioan 6, 54-57).

Întrucât Duhul Sfânt ***cercetează adâncurile lui Dumnezeu*** (cf. I Corinteni 2, 10), lucrarea Sa nu este una care se impune din exterior, ci una care se propune din interior, una de intimitate, de modelare a sufletului omului. ***El nu Se arată în faţa omului, ci locuieşte tainic sau mistic în sufletul omului, îl inspiră, fără să-l constrângă, pentru ca omul, în mod liber, să gândească şi să trăiască asemenea lui Hristos. Deci Duhul Sfânt lucrează tainic sau discret în om, respectând libertatea omului*** *de a se întoarce sau nu spre Dumnezeu Tatăl şi de a împlini sau nu voia Fiului lui Dumnezeu, a lui Hristos, descoperită sau arătată în Sfânta Sa Evanghelie.* Aşadar, **Duhul Sfânt este Duhul libertăţii,** după cum ne spune Sfântul Apostol Pavel, când zice: ***'unde este Duhul Domnului, acolo este libertate'*** (II Corinteni 3, 17).

Duhul Sfânt nu apare în mod vizibil în faţa omului, ca să nu facă presiune asupra acestuia, ci El vine tainic în sufletul omului şi-l inspiră să rostească un cuvânt folositor, să împlinească o lucrare bună, şi mai ales să cultive prin rugăciune o permanentă legătură de iubire duhovnicească cu Dumnezeu şi cu ceilalţi oameni.

Duhul Sfânt este în acelaşi timp Duhul libertăţii şi Duhul comuniunii sau al unităţii. El respectă libertatea noastră atât de mult, încât noi putem asculta glasul Lui tainic sau putem să-L ignorăm. De aceea, Sfântul Apostol Pavel zice: ***'nu stingeţi Duhul'*** (I Tesaloniceni 5, 19). Concret, ***omul poate stinge lucrarea Duhului în el prin necredinţă, nepăsare şi nelucrare.***

Duhul Sfânt este Duhul comuniunii, deoarece adună laolaltă pe cei înstrăinaţi sau diferiţi unul de altul. Duhul Sfânt cheamă la unitate sau comuniune diversitatea darurilor din umanitate şi din natură (creaţie). *El distribuie sau împarte darurile lui Dumnezeu pentru ca oamenii să le cunoască, să le cultive şi apoi să le adune laolaltă ca pe o ofrandă de recunoştinţă adusă lui Dumnezeu-Dăruitorul.* **Duhul Sfânt nu Se arată în chip de om, dar**

doreşte să facă din fiecare om credincios un chip al lui Hristos Dumnezeu-Omul. ***Iar cea mai frumoasă rodire a acestei lucrări a Duhului Sfânt în oameni sunt Sfinţii Bisericii.*** De aceea, în Ortodoxie prima duminică după *Pogorârea Duhului Sfânt* este *Duminica Tuturor Sfinţilor* pe care Duhul Sfânt i-a ajutat *ca să devină părtaşi ai sfinţeniei şi bunătăţii lui Hristos Cel Unul Sfânt, Dumnezeu-Omul.*

"Arhitectul Bisericii" şi "Plugarul firii omeneşti"

Prin harul Sfântului Botez, care a fost săvârşit îndată după Pogorârea Duhului Sfânt peste Apostoli (cf. Fapte 2, 38-41), ***Duhul Sfânt adună laolaltă în iubirea Preasfintei Treimi persoane şi popoare diferite.***

Sfântul Vasile cel Mare a numit pe Duhul Sfânt "Arhitectul Bisericii", întrucât El zideşte din interior, din sufletul omului, templul lui Dumnezeu în om, adică realizează sălăşluirea harului Preasfintei Treimi în Biserica lui Hristos, formată din neamuri de limbi diferite, cărora li s-a binevestit în limba lor maternă 'focul' iubirii lui Dumnezeu pentru mântuirea oamenilor.

Ca înnoitor şi sfinţitor al vieţii creştinului, Duhul Sfânt a fost numit şi 'Plugarul firii omeneşti' (Sfântul Ioan Gură de Aur). El arde spinii păcatului şi potoleşte seceta sufletului arid, prin apa Botezului şi prin lacrimile pocăinţei, pentru a cultiva apoi virtuţile sfinte ale vieţii creştine.

De aceea, cântăm adesea în Biserică: ***prin Duhul Sfânt tot sufletul viază şi întru curăţie se înalţă*** (Antifonul I, glasul 4). Duhul Sfânt ridică pe cei căzuţi, luminează pe cei întunecaţi de păcate şi eliberează pe cei robiţi de patimi. Deci **Duhul Sfânt înnoieşte şi sfinţeşte viaţa omului.** ***Roadele lucrării Sale în viaţa oamenilor sunt aceste virtuţi: 'dragostea, bucuria, pacea, îndelunga-răbdare, bunătatea, facerea de bine, credinţa, blândeţea, înfrânarea, curăţia'*** (Galateni 5, 22-23).

Duhul Sfânt luminează mintea omului ca să înţeleagă Sfintele Scripturi şi încălzeşte inima lui ca să se roage mai fierbinte. Când nu ştim sau nu putem să ne rugăm cum trebuie, ***Duhul Se roagă în noi cu suspine negrăite*** (cf. Romani 8, 26), *şi **strigă Avva, Părinte*** (Galateni 4,6) **ca să iubim mai mult pe Dumnezeu, Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos.**

Iar întrucât noi, creştinii, suntem botezaţi în Duhul Sfânt, Care purcede din Tatăl şi Se odihneşte în Fiul, **îndrăznim să-L numim pe Dumnezeu Cel din ceruri *Tatăl nostru*, mărturisind astfel că suntem fiii Lui, *înfiaţi prin harul Sfântului Duh ca urmare a credinţei noastre în Dumnezeu-Fiul*, în Iisus Hristos.**

Duhul Sfânt este *apa cea vie*, ne spune Evanghelia, pentru că El, prin Botez şi prin Pocăinţă, ne înviază în lumea aceasta din moartea păcatului, iar la învierea cea de obşte ne ridică din stricăciune (cf. Iezechiel 37, 5-6).

Duhul Sfânt dăruieşte viaţă la toată făptura. El dăruieşte viaţă vegetală şi viaţă animală: ***'Trimite-vei Duhul Tău şi se vor zidi şi vei înnoi faţa pământului; lua-vei duhul lor şi se vor sfârşi şi în ţărână se vor întoarce'*** (Psalmul 103, 30-31). Însă oamenilor creaţi după chipul lui Dumnezeu Cel veşnic viu şi botezaţi în numele Sfintei Treimi, Duhul Sfânt le dăruieşte nu numai existenţa biologică sau viaţa pământească trecătoare, ci şi viaţa spirituală sau viaţa cerească netrecătoare, în bucuria şi slava Preasfintei Treimi.

Prin lucrarea Duhului Sfânt se constituie Biserica instituită de Mântuitorul Iisus Hristos

Când coboară la Cincizecime peste Sfinţii Ucenici şi Apostoli ai lui Hristos, Duhul Sfânt constituie Biserica lui Hristos, care se extinde apoi prin Botezul oamenilor din neamuri diferite.

Cum constituie Duhul Sfânt Biserica lui Hristos, dacă Hristos este Capul şi temelia Bisericii? *Deoarece* ***în Iisus Hristos, Dumnezeu-Omul, firea divină s-a unit cu firea umană prin lucrarea Duhului Sfânt*** *(cf. Luca 1, 35),* ***tot prin lucrarea Duhului Sfânt viaţa divino-umană a lui Hristos, Capul-Bisericii, se împărtăşeşte sau se extinde acum în toţi oamenii care cred în Hristos şi astfel se constituie Biserica lui Hristos.***

Prin urmare, taina Bisericii aceasta este: viaţa lui Hristos Cel Răstignit, Înviat şi Înălţat la ceruri, adică în slava Preasfintei Treimi, se dăruieşte acum oamenilor, prin lucrarea Duhului Sfânt, ca oamenii să poată participa la viaţa şi bucuria veşnică din Împărăţia lui Dumnezeu.

Din acest motiv, în Biserica Ortodoxă sfintele slujbe nu încep cu rugăciunea *Tatăl nostru,* ci cu o rugăciune adresată Sfântului Duh: ***'Împărate Ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, Care pretutindeni eşti şi pe toate le împlineşti; Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi Te sălăşluieşte întru noi şi ne curăţeşte pe noi de toată întinăciunea şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre'.***

Îndată după această rugăciune adresată Duhului Sfânt, spunem ***'Sfinte Dumnezeule, Sfinte Tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi'***, după care rostim rugăciunea *Preasfântă Treime.* Aceasta înseamnă că ***numai prin harul Duhului Sfânt prezent în noi ne putem uni cu Preasfânta Treime.*** Iar după ce am rostit rugăciunea *Preasfântă Treime,* spunem şi rugăciunea *Tatăl*

nostru, **pentru a arăta că suntem fii ai lui Dumnezeu Tatăl înfiaţi de Duhul Sfânt prin harul Botezului care ne uneşte cu Hristos, Dumnezeu-Fiul.**

Sfântul Ioan Gură de Aur ***spune că Pogorârea Duhului Sfânt urmează după Înălţarea întru slavă a lui Hristos la ceruri, pentru că Hristos Domnul ne-a împăcat cu Dumnezeu-Tatăl, când a înălţat pe tronul împărătesc al Preasfintei Treimi firea Sa umană înnoită şi sfinţită prin Răstignire, Moarte şi Înviere, ca să ne dăruiască nouă oamenilor viaţa Sa cerească şi preaslăvită.***

Deci, Duhul Sfânt Mângâietorul şi Sfinţitorul vine în lume ca să constituie Biserica lui Hristos, întemeiată de El prin Întruparea şi lucrarea Sa mântuitoare şi să sfinţească pe cei care cred în Hristos şi-L iubesc pe El, ca să-i facă părtaşi ai vieţii Lui preaslăvite în iubirea Preasfintei Treimi.

Să mulţumim lui Dumnezeu-Tatăl pentru iubirea Sa milostivă arătată oamenilor prin Domnul nostru Iisus Hristos şi împărtăşită nouă prin lucrarea Duhului Sfânt în Biserică!

În încheiere, mai observăm că în această zi de Rusalii ***se aduc în biserică pentru binecuvântare frunze de tei sau de nuc, întrucât ele ne amintesc simbolic de limbile ca de foc prin care s-a arătat harul Duhului Sfânt lucrător în ucenicii lui Hristos, trimişi de El să binevestească Evanghelia Sa în limbi diferite, adică la neamuri sau popoare diferite, până la marginile pământului, începând de la Ierusalim.***

Prezenţa acestor multe frunze la sărbătoarea Rusaliilor ne îndeamnă ***să ne rugăm Domnului nostru Iisus Hristos să păzească Biserica Sa cea una sfântă alcătuită din persoane şi popoare diferite şi să binecuvânteze cu harul Său întreaga natură sau creaţie, spre slava Preasfintei Treimi şi spre dobândirea vieţii veşnice.***

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

„Toate popoarele sunt binecuvântate de Dumnezeu şi chemate la Botez”

Arhid. Ştefan Sfarghie
- 20 iun, 2021

„Biserica nu este întemeiată printr-o înţelegere omenească, ci ea este extinderea vieţii lui Hristos în umanitate, în cei care cred în El, se botează în numele Tatălui, şi al Fiului, şi al Sfântului Duh şi împlinesc în viaţa lor voia lui Dumnezeu, prin conlucrare cu harul Sfântului Duh”, a spus prea fericitul părinte Daniel, patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, în cuvântul de învățătură rostit de sărbătoarea Pogorârii Sfântului Duh în Paraclisul istoric „Sfântul mare mucenic Gheorghe” din Reşedinţa Patriarhală.

Preafericitul părinte patriarh Daniel a explicat de ce Sfântul Duh S-a pogorât peste Sfinţii ucenici şi apostoli în chip de limbi de foc: *„Aceasta înseamnă sfinţirea ucenicilor pentru a merge în misiune, pentru a binevesti Evanghelia lui Hristos la toate neamurile. De aceea, când ei vorbeau, cei ce îi ascultau, deşi erau de neamuri diferite, îi auzeau vorbind în limba lor. Această minune s-a săvârşit pentru a arăta că toate popoarele, toate etniile de sub soare sunt binecuvântate de Dumnezeu şi chemate la pocăinţă şi la Botezul în numele Sfintei Treimi. După cuvântarea Sfântului apostol Petru s-au botezat în numele Tatălui, şi al Fiului, şi al Sfântului Duh ca la 3.000 de suflete şi, astfel, s-a constituit în formă văzută Biserica lui Hristos, care în chip mistic, tainic sau nevăzut începe cu Întruparea Domnului Iisus Hristos. Prin lucrarea Duhului Sfânt, în Iisus Hristos - Capul Bisericii, s-a unit firea dumnezeiască sau divină cu firea omenească, de aceea, Hristos, în care este unită dumnezeirea cu umanitatea, este Capul Bisericii şi temelia ei”.*

În continuare, părintele patriarh Daniel a precizat că prin Pogorârea Sfântului Duh nouă ni se împărtăşeşte viaţa lui Hristos. *„Duhul Sfânt împărtăşeşte oamenilor pe Hristos, viaţa lui Hristos este împărtăşită, comunicată, extinsă în umanitate. Aceasta este marea taină a lui Hristos în Biserica Sa. Până la Înălţarea Sa la cer, Hristos-Domnul a fost în faţa oamenilor. După Pogorârea Duhului Sfânt, El devine interior oamenilor. De aceea, Sfântul apostol Pavel spune: «Nu eu mai trăiesc, ci Hristos trăieşte în mine» (Galateni 2, 20). Această sălăşluire a lui Hristos, a Preasfintei Treimi, în oameni, prin lucrarea Duhului Sfânt, este taina Bisericii",* a arătat Preafericirea sa.

De asemenea, Întâistătătorul Bisericii noastre a vorbit despre lucrarea Duhului Sfânt în Biserică. *„Duhul Sfânt este Arhitectul Bisericii, după cum L-a numit Sfântul Vasile cel mare. Dar El nu este un arhitect ce zideşte din afară, ci zideşte Biserica din interiorul ei. Duhul Sfânt nu are chip. El este tainic prezent în sufletul omului şi, împreună cu voinţa omului, modelează viaţa creştinului, ca ea să fie asemănătoare cu chipul lui Hristos. Dorul Sfântului Duh este de a face din fiecare creştin o icoană duhovnicească a lui Iisus Hristos. Duhul Sfânt este Duhul libertăţii şi al comuniunii",* a spus Preafericirea sa.

La Paraclisul istoric „Sfântul mare mucenic Gheorghe" din Reşedinţa Patriarhală, Sfânta Liturghie și Vecernia specială, a plecării genunchilor, au fost săvârşite cu prilejul sărbătorii Pogorârii Sfântului Duh de către părintele arhimandrit Lucian Bujor, inspector eparhial.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Aşteptând Duhul…Cum să ne pregătim de Cincizecime?

“Iar acum să îndreptăm cuvântul nostru către subiectul ce ne stă înainte. Sfintele Paşti au trecut, Înălţarea Domnului a trecut, iar acum aşteptăm Sfântul Praznic al Cincizecimii. Au fost Praznice mari şi sfinte, iar acum am ajuns la o mare şi sfântă perioadă de pregustare şi pregătire pentru acel Praznic de căpătâi care încununează rânduiala ciclică a sfintelor păresimi şi a Sfintei Cincizecimi.

După Înălţarea la cer a Domnului nostru Iisus Hristos, Care a desăvârşit mântuirea neamului omenesc, după ce lumina de suflet mântuitoare a Învierii a strălucit în tot pământul, iar Sfinţii ucenici s-au desfătat în bucuria de veşnicie arvunitoare şi de neînstrăinat a Învierii din morţi a Învăţătorului şi Domnului lor, statornicindu-se în cunoştinţă deplină a marii biruinţe pe care Hristos Dumnezeu a câştigat-o asupra răului de obşte şi asupra morţii şi în care ei au fost chemaţi să se împărtăşească (cf. Ioan 16:33; I Ioan 2: 14; 5: 4), ***Sfinţii Apostoli***, după cum le poruncise Mântuitorul, ***aşteptau în Ierusalim pogorârea Sfântului Duh*** (cf. Luca 24. 49; Fapte 1: 4-5).

Aceasta a fost de trebuinţă pentru ca ei să fie unşi şi întăriţi întru lucrarea propovăduirii în lume a dumnezeieştii Evanghelii. Aici le-a deschis înainte-le o mare şi slăvită cale, una plină de mari greutăţi. Desigur că puterea omenească nu ne-ar îngădui prea mult ca să putem păşi pe această cale, darămite să urmăm această cale împărătească către sfârşitul cel biruitor. Dar ***Duhul Sfânt, care S-a pogorât peste Biserica Fiului lui Dumnezeu, îi va face vrednici de această***

sarcină şi-i va călăuzi prin aceeaşi minune prin care ei au intrat în istorie. Şi anume:

- *El îi va face biruitori ai lumii, pe ei, care n-aveau nici sabie, nici pavăză, nici legiuni, nici vase de război, nici arme de atac;*
- *El îi va arăta ca pe nişte măreţi vulturi înaripaţi zburând deasupra colţurilor lumii, pe ei, care nu aveau căruţe rapide, nici vase înaripate, nici drumuri, nici porturi;*
- *El le va hotărî îngeri care vor izgoni cetele prinţului acestei lumi; pe ei, care au rămas muritori, pe care i-a îmbrăcat în slăbiciunea cărnii,*
- *El i-a arătat lumii ca pe cei mai bogaţi dintre oameni, care au câştigat toată lumea pentru Hristos, pe ei, care au rămas săraci de toate bogăţiile pământeşti, pribegi fără casă pe căile acestei lumi,*
- *El i-a dovedit ca nişte oameni înţelepţi, care n-au luat nimic din filozofia grecească, nici din înţelepciunea acestui veac, dar care, cu toate acestea, în mrejele lor de pescari au prins întreaga lume, înecând toată stricăciunea păgânătăţii în cunoştinţă de Dumnezeu şi în marele adânc al dumnezeieştii înţelepciuni.*

Nu este aceasta o minune a minunilor?

Şi aşa, după Înălţarea Domnului, Sfinţii apostoli au stat întru aşteptarea venirii Duhului Sfânt, pe Care încă nu-L cunoşteau, din Care nu gustaseră şi pe Care nu L-au experiat, căci Sfântul Duh nu Se pogorâse încă peste Biserică. Iar ei nu doar au aşteptat acest mare dar pe care urmau să-l primească, ci, după zisa Scripturii: ***Toţi aceştia, într-un cuget, stăruiau în rugăciune şi în cerere*** (Fapte 1:14).

Iubite frate, după ce deunăzi am prăznuit Înălţarea Domnului, după Învierea lui Hristos, acum că drumul nevoinţei s-a deschis şi pentru tine, trebuie să stărui mai departe în rugăciune în aşteptarea acelei mari şi pline de încununare sărbătoare a Cincizecimii.

Desigur că, ***de la acea primă Cincizecime din vremea Sfinţilor apostoli, Sfântul Duh a fost şi va fi pentru totdeauna şi cu putere în Biserică, iar harul Său, fără a se micşora vreodată, săvârşeşte toate Tainele în tot timpul anului.***

Dar cunoaşte că ***de Praznicul Sfintei Cincizecimi, când Sfânta Biserică prăznuieşte biruitoare vărsarea Duhului Sfânt peste Biserică***, aceasta nu este numai o aducere aminte a unui eveniment trecut – în ciuda faptului că acest eveniment deosebit a fost la vremea lui de o mare însemnătate atât pentru trecut, cât şi pentru prezent şi viitor (toate sărbătorile şi Tainele săvârşite în Biserică au semnificaţie pentru viitor), ci aceasta ***este şi o deosebită şi prea îmbelşugată***

vărsare a Duhului Sfânt în Biserică, când harul Său îi pecetluieşte cu mare putere pe cei ce în acea zi vin cu rugăciune în biserici şi plecându-şi inimile şi genunchii, se roagă să primească pe Sfântul Duh în sufletele lor şi binecuvântare peste vieţile lor.

Sfinţii apostoli, aşa cum am zis, stăruiau în rugăciune şi în cerere, aşteptând pogorârea Sfântului Duh. ***Aşa şi tu, urmând pilda lor, roagă-te de mai-nainte, şi cu rugăciune înfocată găteşte-te în aşa fel ca harul Sfântului Duh nu numai să te atingă ci şi să vină şi să rămână neîncetat în inima ta.*** ***Nu cugeta că răstimpul dintre Înălţare şi Cincizecime este un fel de distanţă goală. Nu, acest timp ne este dat cu un scop – acela să ne putem pregăti pentru a primi un mare har şi o mare taină.***

Mai mult, în Scriptură nu se spune că, aşteptând pogorârea Sfântului Duh, apostolii stăruiau în rugăciune şi post, aşa cum făceau în alte ocazii (cf. Fapte 13:3; 14: 23; I Cor. 7:5; II Cor.6:5, 11:27). Zice doar că ei au stăruit în rugăciune şi cereri, şi că aşteptarea lor pentru acest mare dar (cf. Fapte 11:20) nu era însoţită de osteneli şi greutăţi; în acest moment nevoinţa lor era doar duhovnicească.

Pogorârea Sfântului Duh a fost începutul unui nou Veac, pregustarea fericitei vieţi din Rai, unde vor fi răsplătiţi pentru nevoinţele ascetice, dar nu şi nevoinţe; va fi o vreme de odihnă şi pace, nu trudă şi războaie… Iar acum, de la tine nu se cer post sau metanii, ci numai aşteptare bucuroasă a harului şi o stăruinţă în rugăciune. Ia aminte să nu fii în negrijă în această privinţă. Ca şi Sfinţii ucenici ai lui Hristos în vremurile cele vechi şi tu, de asemenea, care eşti ucenic al lui Hristos, rămâi în Biserică, lăudând şi binecuvântând pe Dumnezeu (Luca 24:53).

Şi aşa, după Înălţarea în trup şi până la Cincizecime, Sfinţii apostoli au aşteptat venirea Sfântului Duh. ***Din pricină că Duhul Sfânt încă nu se pogorâse, Biserica nu primise încă acel nepreţuit, neasemuit Dar. Trupul Bisericii era, cum s-ar zice, fără suflet, neînsufleţit. Duhul Sfânt încă nu venise să dea viaţă şi să însufleţească Biserica lui Hristos, inima Bisericii nu începuse să bată.***

O, Duhule al lui Dumnezeu, vino şi Te sălăşluieşte în inima Bisericii Fiului lui Dumnezeu! O, Duhule Sfinte, vino şi în bisericile noastre cele pământeşti şi în inimile noastre!

Da, frate, Duhul Sfânt va veni în bisericile lui Dumnezeu. Ai grijă să te învredniceşti ca El să vină şi în trupul şi în sufletul tău. Ştii că ***Biserica este acolo unde este şi Duhul; fără Duhul Sfânt nu poate fi nici o Biserică.*** Din această

pricină, adunările eretice nu pot fi numite Biserici, chiar dacă formele lor exterioare sunt asemănătoare celor ale Bisericii. Să ştii că acesta este doar un cadavru fără viaţă. ***Duhul Sfânt sălăşluieşte acolo unde este credinţa dreaptă şi o puternică adeverire în virtute şi adevăr [a acesteia].*** Despre o astfel de Biserică mărturiseşte Domnul ca de Mireasa Sa, adresându-I-se profetic: ***Toată eşti frumoasă, draga mea şi fără nici o pată*** (Cântarea Cântărilor 4:7).

Frate al meu, ţie îţi zic: şi tu eşti biserică a lui Dumnezeu, după cuvintele dumnezeiescului Pavel:…***trupul vostru este templu*** [biserică] ***al Duhului Sfânt care este în voi, pe care-L aveţi de la Dumnezeu şi voi nu sunteţi ai voştri*** (I Cor. 6: 19). Cum s-ar spune, tu nu-ţi mai aparţii, ci eşti al lui Dumnezeu; ***eşti al Domnului Iisus Hristos, Care te-a mântuit cu mare preţ*** (I Cor. 4: 20), ***scumpul Lui Sânge, prin care te-a răscumpărat pentru Sine*** (cf. Fapte 20: 28). Pentru aceasta eşti biserică a lui Dumnezeu. ***Duhul Sfânt locuieşte întru tine când ai credinţă ortodoxă şi când modul tău de viaţă e pe potriva acestei credinţe.***

Când credinţa ta a fost slăbită sau ai păcătuit într-un fel sau altul, nu te întrista! Sau, mai degrabă: da, întristează-te, dar nu deznădăjdui, căci Dumnezeu îţi vede slăbiciunea: ***Carnea este neputincioasă, aşa ţi-a zis, în bunăvoinţa Sa, Făcătorul tău*** (Mt. 26: 41). Templele pământeşti sunt supuse stricăciunii şi trebuie refăcute şi sunt făcute din piatră, cărămidă, marmură, fier – materiale mult mai tari decât trupul tău care, ca urmare a Căderii, transmite slăbiciunile şi predispoziţiile sale faţă de boli mai departe chiar sufletului tău celui nemuritor.

Dacă îţi arăţi ardoarea, atunci, în ziua Cincizecimii, pe când te vei ruga, templul tău se va înnoi, iar harul Duhului Sfânt este puternic a-l face încă o dată mai puternic şi mai măreţ. ***Roagă-te ca niciodată să nu încetezi a fi templu al lui Dumnezeu şi ca Duhul Sfânt nu numai să nu Se depărteze niciodată de la tine, ci să te şi înnoiască, să te întărească, să te sfinţească şi să te umple cu har".***

(Din: "Cugetările unei inimi smerite. Un document din secolul al XV-lea despre viaţa duhovnicească", Editura Cartea Ortodoxă şi Editura Egumeniţa)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Vino, Mângâietorule!

"De Praznicul Cinzecimii, când prăznuim Pogorârea Duhului Sfânt asupra Bisericii, roagă-te fierbinte ca Duhul Sfânt să Se pogoare asupra ta, pregătindu-te dinainte cu rugăciune şi citiri duhovniceşti… trebuie să-L implori pe Dumnezeu să-ţi dea harul Duhului Sfânt şi să-ţi umple sufletul până la revărsare, până la capătul puterilor. Cu alte cuvinte, trebuie să ceri să te primească, încă din viaţa aceasta, în Împărăţia Cerurilor, ca să-ţi dea arvuna şi începutul viitorului, desfătarea cea veşnică."

Frate, ştii tu Cine este Duhul Sfânt?

"Şi aşa, după înălţarea în trup şi până la Cinzecime, Sfinţii apostoli au aşteptat venirea Sfântului Duh. ***Din pricină că Duhul Sfânt încă nu Se pogorâse, Biserica nu primise încă acel nepreţuit, neasemuit dar. Trupul Bisericii era, cum s-ar zice, fără suflet, neînsufleţit. Duhul Sfânt încă nu venise să dea viaţă şi să însufleţească Biserica lui Hristos, inima Bisericii încă nu începuse să bată.***

O, Duhule al lui Dumnezeu, vino şi Te sălăşluieşte în inima Bisericii Fiului lui Dumnezeu! O, Duhule Sfinte, vino şi în bisericile noastre cele pământeşti şi în inimile noastre!

Da, frate, Duhul Sfânt va veni în bisericile lui Dumnezeu. ***Ai grijă să te învredniceşti ca El să vină şi în trupul şi în sufletul tău. Ştii că Biserica este acolo unde este şi Duhul; fără Duhul Sfânt nu poate fi nici o Biserică.***
Din această pricină, adunările eretice nu pot fi numite Biserici, chiar dacă formele lor exterioare sunt asemănătoare celor ale Bisericii. Să ştii că acesta este doar un cadavru fără viaţă. Duhul Sfânt sălăşluieşte acolo unde este credinţa dreaptă şi o puternică adeverire în virtute şi adevăr [a acesteia]. Despre o astfel de Biserică mărturiseşte Domnul ca de Mireasa Sa, adresându-I-se profetic: ***Toată eşti frumoasă, draga Mea, şi fără nici o pată (Cântarea Cântărilor 4:7).***

Frate al meu, ţie îţi zic: şi ***tu eşti biserică a lui Dumnezeu***, după cuvintele dumnezeiescului Pavel: ***"… trupul vostru este templu [biserică] al Duhului Sfânt care este în voi, pe care-L aveţi de la Dumnezeu, şi voi nu sunteţi ai voştri*** (I Cor. 6:19). Cum s-ar spune, ***tu nu-ţi mai aparţii, ci eşti al lui Dumnezeu; eşti al Domnului Iisus Hristos***, ***Care te-a mântuit cu mare preţ*** (I Cor. 4:20), ***scumpul Lui Sânge, prin care te-a răscumpărat pentru Sine*** (cf. Fapte 20:28). Pentru aceasta ***eşti biserică a lui Dumnezeu.***

Duhul Sfânt locuieşte întru tine când ai credinţă ortodoxă şi când modul tău de viaţă e pe potriva acestei credinţe. Când credinţa ta a fost slăbită sau ai păcătuit într-un fel sau altul, nu te întrista! Sau, mai degrabă: da, întristează-te, dar nu deznădăjdui, căci Dumnezeu îţi vede slăbiciunea. Carnea este neputincioasă, aşa ţi-a zis, în bunăvoinţa Sa, Făcătorul tău (Mt. 26:41). Templele pământeşti sunt supuse stricăciunii şi trebuie refăcute, şi sunt făcute din piatră, cărămidă, marmură, fier – materiale mult mai tari decât trupul tău care, ca urmare a căderii, transmite slăbiciunile şi predispoziţiile sale faţă de boli mai departe chiar sufletului tău celui nemuritor.

Dacă îţi arăţi ardoarea, atunci, în ziua Cincizecimii, pe când te vei ruga, templul tău se va înnoi, iar harul Duhului Sfânt este puternic a-l face încă o dată mai puternic şi mai măreţ.

Roagă-te ca niciodată să nu încetezi a fi un templu al lui Dumnezeu, şi ca Duhul Sfânt nu numai să nu Se depărteze niciodată de la tine, ci să te şi înnoiască, să te întărească, să te sfinţească şi să te umple cu har.

Frate, înţelegi tu cine este Duhul Sfânt?

- **Duhul Sfânt este *lumina* de mai-nainte de veci;**
- **El este *Focul* de viaţă făcător;**
- **El este Dătătorul vieţii şi Viaţa Însăşi;**
- **El este *Minte* şi *Putere*, ale Cărui adâncuri nici un muritor – nici chiar puterile îngereşti – nu le poate atinge sau descrie!**

- **Duhul Sfânt este Dumnezeu, a treia Persoană a Sfintei Treimi, purcezând de la Tatăl [şi fiind trimis în lume] prin Fiul, fiind impreună-slăvit şi împărăţind pe acelaşi tron cu ei.**
- **Duhul Sfânt este Cel mai minunat dintre toate cele ce sunt pe pământ.**

Frate, ştii tu *Cine* este Duhul Sfânt?

- Dacă spui: "Da, ştiu", te afli în mare înşelare, şi mă tem pentru tine, căci numai Dumnezeu Se cunoaşte pe Sine Însuşi, după cuvântul Apostolului: ***Cele ale lui Dumnezeu nimeni nu le ştie, fără numai Duhul lui Dumnezeu*** (I Cor. 2:11).
  Pentru eretici este firesc să se "înfrăţească" cu Duhul Sfânt, dar nouă, ortodocşilor, ni se cere ca însuşi numele Duhului Sfânt să-l rostim cu frică şi cutremur.
- Dacă spui: "Nu, nu ştiu", de asemenea mă tem şi mă întristez pentru tine, deoarece aceasta arată că viaţa ta este încă o noapte întunecată.
  Frate, trebuie să-L *cunoşti* pe Duhul Sfânt după puţinul de care suntem în stare, căci ***de nu va locui Duhul Sfânt înlăuntrul tău, nu eşti al lui Hristos; dacă Duhul nu-ţi atinge inima în această viaţă, vai ţie, căci eşti încă mort duhovniceşte*** (cf. Rom. 8:9-10).

(…)

Pentru aceasta, în ziua praznicului Sfintei Cincizecimi, atunci când, frate, cu evlavie şi cu genunchii plecaţi, asculţi rugăciunile rostite de preot, ce grăieşte pentru turmă şi în numele turmei sale, **încredinţează-te pentru ce te rogi. *În această zi, Duhul Sfânt este în mod vădit prezent în Biserică şi ascultă rugăciunile!*** Din această pricină, frate, ia aminte, socoteşte de dinainte şi cugetă la ce-I vei cere lui Dumnezeu.

Poate că ai multe tristeţi şi necazuri care îţi îngreuiază inima, şi vrei să-I ceri lui Dumnezeu să-ţi uşureze aceste greutăţi şi să te ajute. Roagă-te pentru aceasta. Dar, ceea ce este de o însemnătate şi întâietate nesfârşit mai mare…, ***trebuie să-L implori pe Dumnezeu să-ţi dea harul Duhului Sfânt şi să-ţi umple sufletul până la revărsare, până la capătul puterilor. Cu alte cuvinte, trebuie să ceri să te primească, încă din viaţa aceasta, în Împărăţia Cerurilor, ca să-ţi dea arvuna şi începutul viitorului, desfătarea cea veşnică.***

Mai adaug chiar şi că *numai aceasta singură* trebuie să-ţi fie rugăciunea din acea zi. Dar carnea este neputincioasă, iar lui Dumnezeu cere-I – după neputinţa ta – şi ceva din cele pământeşti. Dumnezeu va lua aminte la tine, după cum este scris: ***Domnul te va auzi în ziua necazului*** (Ps. 19:2). Dar nu uita, ***cu nici un chip nu trebuie să uiţi că cea mai însemnată dintre cererile tale trebuie să fie aceea de a primi harul Duhului Sfânt.***

Cunoaşte, frate, că dacă vei primi acest dar, nu vei avea nevoie de nimic altceva, nici nu vei dori ceva mai mult, căci Duhul Sfânt este o Comoară plină de bunătăţi, dincolo de orice măsură. (…) Astfel, ***de Praznicul Cinzecimii, când prăznuim Pogorârea Duhului Sfânt asupra Bisericii, roagă-te fierbinte ca Duhul Sfânt să Se pogoare asupra ta, pregătindu-te dinainte cu rugăciune şi citiri duhovniceşti. (…)***

- **Duhul Sfânt a fost dintotdeauna, este şi va fi. *Roagă-te Lui ca să Se pogoare peste tine, ca şi tu să afli întotdeauna harul Său.***
- **Duhul Sfânt este Viaţa tuturor fiinţelor, Duhul Dătător de viaţă.**
- **Duhul Sfânt este Foc. *Roagă-te ca să prefacă în cenuşă tot ceea ce este înlăuntrul tău fără folos, şi ca să aprindă candela inimii tale şi să ardă intru toţi vecii, ca nici un întuneric să nu o cuprindă.***
- **Duhul Sfânt este Lumină. *Roagă-te să te lumineze, ca să străluceşti ca un soare pe cerul duhovnicesc al Împărăţiei lui Dumnezeu.***
- **Duhul Sfânt este Dumnezeu. *Roagă-te ca să te sfinţească şi să-ţi dea har să te împărtăşeşti de El în veci.***
- **Duhul Sfânt este *totul. Roagă-te Lui – ca Unul Ce este Vistierul lucrurilor celor bune – să Se reverse în inima ta, umplând-o până sus, până la revărsare, cu nesfârşita desfătare, astfel încât să fii bogat intru toţi vecii.***
- **Duhul Sfânt este nemuritor. *Roagă-te ca şi tu să fii duh, căci carnea şi sângele sunt prea slabe ca să moştenească viaţa veşnică, iar ele trebuie, într-un fel minunat, încă viind aici pe pământ, să devină duhovniceşti. Spune inimii tale: "Inimă, ce faci aici pe pământ? De ce slăbeşti şi nu vrei să te ridici deasupra pământului şi a cenuşii? De ce te întristezi de poverile şi de lipsurile pământeşti? Să ştii că toate cele de aici de pe pământ sunt altfel decât cele din Cer şi dreptatea lor, şi că tu eşti făcut să aparţii Cerului!***
- **Duhul Sfânt te cheamă în Cer. Grăbeşte-te, răspunde degrab chemării Lui!**
- **Duhul Sfânt este Mângâietorul. Vino şi cazi gânditor pe pieptul Lui şi plângi înaintea Lui. *Spune-i necazurile şi toate tristeţile tale, şi cere să te ia în braţele Sale ca pe un copil. Strigă după El. Nu te ruşina de neputinţa ta, căci El este Tatăl tău, şi El nu te va ruşina şi nici respinge. Dimpotrivă, El este singurul Bun*** (cf. Mt. 19:17). ***El va înţelege totul, şi El te va mângâia cu o mângâiere dumnezeiască, fără margini, îmbelşugată, şi va şterge toată lacrima de pe ochii tăi*** (cf. Apoc. 7:17; 21:4).

Priveşte la acest templu pământesc, împodobit cu flori, şi ***aminteşte-ţi că Duhul Sfânt este puternic şi în stare să te umple de mireasma vieţii care nu piere niciodată.***

O, Duhule Sfinte, dă-ne nouă să Te slujim în Duh şi în adevăr (cf. Ioan 4:24), ***şi vino şi Te sălăşluieşte întru noi!***

Nu însetează deşertul pentru o picătură de ploaie cât însetează inimile noastre pentru venirea Ta! Vino la noi, Dumnezeul nostru, Bucuria noastră, Toate ale noastre! Tu eşti Dumnezeu veşnic, Duh Sfânt, iar noi, prin dragostea Ta, vom trăi pentru veşnicie, în vreme ce toate celelalte sunt doar un vis, un râu curgător".

(Extrase din cartea "Cugetările unei inimi smerite. Un document din secolul al XV-lea despre viaţa duhovnicească".)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Scrisoare către un prieten la Pogorârea Sfântului Duh (Paştile de foc)

"Tragedia noastră este că ne-am format aproape integral într-o mentalitate trupească (acesta este termenul pe care Sfântul Apostol Pavel îl opune, în epistolele sale, cu deosebire în Romani, cap.8) şi că trăim într-o lume puternic infectată de ceea ce părintele Rafail numeşte cu durere "firescul necredinţei". ***Mai mult, nici în biserică oamenii de astăzi nu mai au, în multe cazuri, conştiinţa Duhului Sfânt şi de aici, nici forţa nepământească de a ne smulge din moartea în care zăcem. "Suntem morţi şi nu ştim că suntem morţi", spunea părintele Arsenie Muscalu.*** Iar lumea şi patimile noastre caută să ne îngroape din ce în ce mai mult. Avem nevoie urgentă să ne smulgem din această moarte, dar cum?"

Am ales câteva fragmente dintr-o scrisoare duhovnicească trimisă unui frate de credinţă acum câţiva ani, dar care m-am gândit că ar putea fi folositoare şi altor fraţi… În această nădejde, v-o încredinţez, vouă, celor care aveţi dragostea să vă aplecaţi asupra rândurilor împărtăşite pe acest site, mulţumindu-vă dacă va ajunge la inimile voastre.(http://www.razbointrucuvant.ro/2008/06/14/scrisoare-catre-un-prieten-la-pogorarea-sfantului-duh/)

(un frate oarecare)

"… Reiau scrisoarea, de Pogorârea Sfântului Duh, moment foarte potrivit pentru ceea discutăm. Noi suntem – literalmente, nu la figurat – morţi sufleteşte când în noi nu viază Sfântul Duh. Şi trebuie să recunoaştem că de cele mai multe ori, dacă nu aproape tot timpul, suntem morţi. Pierdem foarte uşor harul şi apoi nu ne prea mai luptăm pentru el sau dacă da, îl dobândim foarte greu şi pentru scurt timp. Ne stau în cale şi lipsa de experienţă duhovnicească şi mediul defavorabil (duhul lumesc) şi mai ales, lipsa de dorinţă şi reflexele

(obişnuinţele) patimilor noastre. ***Dar tocmai aici “se joacă” mântuirea noastră: în asumarea acestei lupte.***

Primul pas este să conştientizăm! Noi, de regulă, dacă ne conştientizăm păcatele, o facem într-un mod “atomizat”, fragmentar. ***Vedem păcatele (unele!), dar nu vedem ceea ce este mai important: starea de păcat. Nu vedem pădurea din cauza copacilor.*** Asta pentru că abordarea credinţei noastre nu este una globală, privind întregul vieţii noastre şi mai ales, nu este una duhovnicească, interioară. ***Păcatul este o ieşire din mireasma harului Duhului Sfânt. Iar ca să ieşi nu e nevoie neapărat să comiţi ceva exterior şi în orice caz nu e nevoie să fi făcut numaidecât ceva grav şi grosolan.***

De altfel, cred că am mai vorbit despre ceea ce un Sfânt Părinte (Marcu Ascetul) numeşte “cei trei uriaşi” care stau înaintea oricărui păcat: neştiinţa, uitarea şi nepăsarea (sau ne-grija). Acestea alcătuiesc starea de moarte duhovnicească în care zăcem cel mai adesea. Sufletul nostru se hrăneşte atunci cu altceva decât cu “Duhul dătător de Viaţă“, se hrăneşte cu otrava duhurilor necurate, iar acele duhuri care îl pătrund, care îl invadează îl îmbolnăvesc, îl pervertesc, îl ucid.

Nu întâmplător au afirmat mai explicit unii sfinţi (Simeon Noul Teolog, Serafim de Sarov) că scopul vieţii noastre este nu doar general, mântuirea, ci, concret, dobândirea Duhului Sfânt. Fiindcă asta înseamnă să fii creştin, deci asta înseamnă să te mântuieşti, aşadar nu e nimic abstract, obscur, confuz aici.

“Dacă cineva nu are Duhul lui Hristos, acela nu este al Lui“, spune răspicat Sfântul Apostol Pavel (Romani 8, 9) şi adaugă: ***“fiindcă toţi câţi sunt mânaţi de Duhul lui Dumnezeu, aceia sunt fii ai lui Dumnezeu” (Romani 8, 14).*** Aceasta este miza credinţei noastre, fără de care ne ostenim în zadar, încercând să facem şi să nu facem ceva sau altceva, neştiind însă ce trebuie să căutăm: Duhul Sfânt. ***Şi aşa se întâmplă că putem fi “credincioşi” fără să trăim de fapt în perspectiva dobândirii unei vieţi duhovniceşti. S-ar putea spune atunci că suntem “morali” sau suntem poate “religioşi“, dar nu suntem “duhovniceşti“, nu năzuim să avem o viaţă trăită în Duhul Sfânt.***

Tragedia noastră este că ne-am format aproape integral într-o mentalitate trupească (acesta este termenul pe care Sfântul Apostol Pavel îl opune, în epistolele sale, cu deosebire în Romani, cap.8) şi că trăim într-o lume puternic infectată de ceea ce părintele Rafail numeşte cu durere “firescul necredinţei“. Mai mult, nici în biserică oamenii de astăzi nu mai au, în multe cazuri, conştiinţa Duhului Sfânt şi de aici, nici forţa nepământească de a ne smulge din moartea în care zăcem. “Suntem morţi şi nu ştim că suntem morţi“, spunea

părintele Arsenie Muscalu. Iar lumea şi patimile noastre caută să ne îngroape din ce în ce mai mult. Avem nevoie urgentă să ne smulgem din această moarte, dar cum?

Primul lucru de făcut, cred, este să ne vedem (în profunzime, în detaliu) şi să ne recunoaştem starea în care ne aflăm. Făcând asta, ajungem să deznădăjduim de noi înşine. Ceea ce… e foarte bine, oricât ar părea de cinic la prima vedere. Aici este momentul crucial, de ruptură şi de aceea doare foarte tare. Dar în dureri şi numai în dureri se poate naşte un om nou duhovniceşte.

Duhul Sfânt este vinul nou care nu suferă să fie pus în "burdufuri" vechi, de aceea el cere întâi curăţirea "burdufului" inimii: ***"Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule şi duh drept înnoieşte întru cele dinăluntru ale mele".***

Iar curăţirea înseamnă plâns, înseamnă baia lacrimilor de pocăinţă. Numai întristarea, dezamăgirea şi disperarea de noi ne golesc, ne curăţesc, ca să putem primi apoi Duhul. Nu putem îmbrăca haina nouă a Duhului pe un trup murdar. ***Este ceva apropiat de acea "depresie sănătoasă" de care vorbeşte şi psihiatrul american Scott Peck în "Drumul către tine însuţi", este primirea peste faţă a biciului adevărului despre noi, este suferinţa care ne face săraci cu duhul (cu duhul nostru) – deci prin care începem împlinirea noilor porunci, a Legii celei noi, a Fericirilor – şi care ne dă în suflet conştiinţa nevoii disperate de un Mântuitor.*** Numai după ce parcurgem acest "purgatoriu" lăuntric putem primi harul Duhului Sfânt prin care vom învia din moartea noastră.

Până atunci suntem exact în situaţiile descrise în Apocalipsă: ***„…Ştiu faptele tale, că ai nume, că trăieşti, dar eşti mort. (…) Ştiu faptele tale; că nu eşti nici rece, nici fierbinte. O, de ai fi rece sau fierbinte! Astfel, fiindcă eşti căldicel – nici fierbinte, nici rece – am să te vărs din gura Mea. Fiindcă tu zici: Sunt bogat şi m-am îmbogăţit şi de nimic nu am nevoie! Şi nu ştii că tu eşti cel ticălos şi vrednic de plâns şi sărac şi orb şi gol! Te sfătuiesc să cumperi de la Mine aur lămurit în foc, ca să te îmbogăţeşti şi veşminte albe ca să te îmbraci şi să nu se dea pe faţă ruşinea goliciunii tale şi alifie de ochi ca să-ţi ungi ochii şi să vezi. Eu pe câţi îi iubesc îi mustru şi îi pedepsesc; sârguieşte dar şi te pocăieşte" (3: 1, 14-19).***

Cât suntem aşadar în această stare „căldicică", de suficienţă, părându-ni-se numai că trăim şi că nu avem trebuinţă de a fi salvaţi din nimic, în acest timp nădăjduim în deşert. ***Dacă noi nu am primit încă în sufletul nostru această suferinţă mistuitoare, dacă am dat mereu la o parte adevărul despre noi, dacă am fugit mereu de conştiinţă fiindu-ne frică de deznădejde, dacă am refuzat să disperăm de noi înşine până la capăt, atunci încă nu am înţeles ce***

înseamnă adevărata nădejde. Trebuie să primim sabia străpungătoare a Adevărului, să ne frângem inima fără cruţare, să ne trăim moartea ca să putem striga după Înviere, după mântuire! Vreau să spun că noi încă nu nădăjduim cu adevărat în Mântuitorul atâta timp cât încă nădăjduim în noi înşine sau în lume şi nu simţim acut nevoia unei salvări. Nimeni nu strigă după ajutor decât atunci când se vede în fundul prăpastiei sau cel puţin, când atârnă de un fir de iarbă deasupra ei. Atunci abia avem puterea să strigăm după ajutor cu disperarea lui David: ***„Dintru adâncuri am strigat către Tine, Doamne, auzi glasul meu!“.***

Dacă nu ajungem să strigăm, dacă ne simţim relativ bine şi nu ne doare prea tare nimic, atunci… cine să vină să ne salveze? ***Citim rugăciuni, spunem cuvinte care semnifică acest plâns, acest strigăt, dar inima noastră nu plânge, nu strigă: „Poporul acesta se apropie de Mine cu gura şi Mă cinsteşte cu buzele, dar inima lui este departe de Mine” (Isaia 29, 13; Matei 15, 8).***

Părintele Arsenie Muscalu a comentat în conferinţa din noiembrie 2003, „Viaţa în Biserică” (care cred că este foarte bine a fi şi ascultată) anumite pasaje din capitolul al doilea din Faptele Apostolilor pentru a ilustra treptele de început ale vieţuirii duhovniceşti. Primul pas: străpungerea inimii (versetul 37: ***„Iar ei, auzind aceasta, au fost pătrunşi la inimă“***), după care – esenţial! – urmează întrebarea: ***„Ce să facem?“***, pornită din adâncul inimii străpunse. Iar Sfântul Apostol Petru răspunde: ***„Pocăiţi-vă (…) şi veţi primi darul Sfântului Duh” (v. 38).*** Dar mai urmează acolo un verset de care părintele Arsenie nu a amintit, dar pe care eu îl socotesc extrem de important: ***„Şi cu alte mai multe vorbe mărturisea şi-i indemna, zicând: Mântuiţi-vă de acest neam viclean!” (v. 40).***

Aceasta este problema la care m-am referit atunci când am scris despre ***smulgerea noastră din lume – smulgere pe care personal o simt ca pe o nevoie stringentă, pentru că simt că patimile care m-au îmbolnăvit de moarte sunt puternic întreţinute de duhul lumesc. Indiferent de cât de subtile sau grosolane sunt patimile, faptul că ele reprezintă moartea sufletului trebuie să ne facă să luăm cât se poate de în serios lupta cu ele. Iar eu simt că sunt mort şi că lumea mă ţine în moarte prin toate ale ei la care iau parte. Sunt foarte slab duhovniceşte, foarte robit, vulnerabil la tot felul de ispite, iar expunerea permanentă la ele nu face decât să mă slăbească şi mai tare.*** *(“ Noi suntem slabi şi răniţi de păcat. O ocazie de cădere care se găseşte sub ochii noştri sau foarte aproape de noi, va găsi fără îndoială o complicitate în firea noastră coruptă de păcat şi va lăsa o urmă în noi. Această urmă poate, în primul moment, să treacă neobservată; dar după ce creşte şi devine puternică, începe să ne domine şi ne poate duce până la marginea prăpastiei. Uneori impresia lăsată de o ispită acţionează extrem de repede nelăsându-l, să spunem aşa, pe cel ispitit să-şi vină în fire: într-un moment i se întunecă mintea, dispoziţiile*

inimii se schimbă, călugărul este aruncat din cădere în cădere” (Sfântul Ignatie Briancianinov, “Fărâmiturile ospăţului”, cap. V). ***Nu e nevoie să mă justifice sau să mă apere nimeni, cum că n-ar fi chiar aşa de grav, din moment ce eu singur simt că sunt mort, eu singur mă detest în starea asta, eu singur vreau altceva şi vreau să fiu altfel! Pentru că ştiu că se poate şi altfel, pentru că mi s-a dat să gust din „paharul mântuirii”, ştiu cum mă simt atunci, aşa că nimeni nu mă poate convinge să accept că e normal să fiu aşa cum sunt acum. Ştiu că altul e potenţialul meu, alta e chemarea mea, iar acum, aici, nu numai că mă înăbuş, dar parcă mă şi schimb, mă pervertesc.***

Cred că, orice s-ar spune, mediul, pentru mine, ca şi pentru orice om cu voinţă slabă, contează foarte mult. *(“Viaţa după Dumnezeu va deveni foarte dificilă. Şi va fi aşa pentru că cel ce trăieşte în mijlocul ocaziilor de cădere şi care le are mereu sub ochi, nu se poate să nu fie influenţat de ele. Precum gheaţa îşi pierde duritatea în contact cu căldura şi se transformă în apă dulce, la fel inima nestăpânită de bunăvoie, dacă este expusă la influenţa ispitelor, chiar atunci când este statornică, slăbeşte şi sfârşeşte prin a se schimba. Trăirea vieţii după Dumnezeu va deveni foarte dificilă din cauza apostaziei generalizate” (idem, cap. 30))*

Trebuie să facem, cred, tot ce ţine de noi pentru a ne înstrăina cât mai mult de „acest neam viclean” („şi desfrânat” – cum a spus Mântuitorul), care nu poate decât să-i modeleze pe cei slabi după chipul şi asemănarea sa. ***Avem nevoie ca de aer de modele de curăţie şi de sinceritate, avem nevoie să respirăm şi altceva decât acest aer general de desfrânare, de uşurătate, de deşertăciune, de minciună… Trebuie să ne găsim sau să ne construim un spaţiu în care să găsim un aer duhovnicesc, un aer / un „duh” de nevinovăţie, de vieţuire în Adevăr şi de dragoste adevărată.***

Nu putem continua zi după zi să trăim în aceeaşi inerţie; nu mi se pare normal să ne temem de „plafonare” în cele lumeşti (adică de „plafonarea întru deşertăciune”), dar să nu ne temem de „plafonarea” noastră duhovnicească. Şi aici trebuie să acceptăm că există un conflict ireductibil între căutarea împlinirii duhovniceşti şi căutarea împlinirii dorinţelor şi ambiţiilor lumeşti. ***Nu putem să fim şi foarte bine „adaptaţi” şi bine-văzuţi în lume şi în acelaşi timp să viem întru Duhul. Nu putem sluji la doi domni. Aceasta este, de fapt, o apostazie mascată. Acceptăm ca pe ceva „normal” înfrângerea şi anihilarea omului duhovnicesc din noi, pentru că „aşa cere mersul lumii”. Şi cu cât ne vom „împăca” mai mult cu aşa-zisul „firesc” al acestei situaţii, cu cât ne vom resemna că „suntem mireni şi nu se poate altfel”, cu atât mai grabnic vom ajunge să ne lepădăm de tot de Hristos.***

Cei mai mulţi oameni refuză să privească această realitate în faţă şi să ia act în conştiinţă de existenţa acestui conflict dintre Evanghelie şi valorile lumii. Intuiţia unei răscruci existenţiale dureroase provoacă groază şi orice schimbare şi orice suferinţă ne apar sub chipul unei perspective dramatice şi înspăimântătoare. ***De aceea e mai simplu să fugim de noi înşine şi de Dumnezeu, să alergăm cât mai mult, să ne agităm, să ne împrăştiem, să ne implicăm în orice activitate exterioară, numai să uităm… E acelaşi lucru ca şi refuzul gândului la moarte: ce lucru îngrozitor…, hai mai bine să vorbim despre altceva… Iar lumea ne sare imediat „în ajutor”, ne creează nenumărate, infinite prilejuri de a ne minţi, de a uita esenţialul vieţii noastre, de „a ne lua cu altceva” de fiecare dată şi a ne risipi în deşert zi după zi, oră după oră, clipă după clipă…***

De fapt, lumea însăşi a devenit, în sine, o uriaşă diversiune, din pricina pretenţiilor ei „totalitare” (cum zice undeva părintele Seraphim Rose), de confiscare a întregii noastre vieţi. Iar noi ne complăcem pervers şi ne lăsăm târâţi în şuvoiul ei pentru a ne “îmbălsăma” cât mai bine sufletele moarte. ***De aici provin şi “mecanismele de apărare” – prin negare, prin îndreptăţire etc. – faţă de trâmbiţa Adevărului care ar putea să ne trezească inopinat. E mult mai plăcut somnul de moarte al superficialităţii, e mult mai plăcut să vrei să rămâi un copil răsfăţat care nu trebuie să-şi pună întrebări grave şi să-şi ia viaţa veşnică în serios. Aşa trăiesc majoritatea oamenilor lumeşti şi contactul mai adânc cu ei, cu valorile lor, cu gândirea şi felul lor de a fi ne întreţine zilnic propriul nostru somn al conştiinţei, ni-l confirmă sau dacă nu am căzut în el, ne atrage cu putere în această direcţie. Din mijlocul lor e nevoie să ieşim atât cât se poate, să ne smulgem, dacă mai vrem să fim vii: “Ieşiţi din mijlocul lor şi osebiţi-vă, zice Domnul şi de nimic necurat să nu vă atingeţi…” (Levitic 5, 1; 2 Cor. 7, 17).***

Iar partea a doua, pozitivă, a acestei porunci cred că ar fi aceasta, exprimată în cuvintele unui avva din Pateric: “Du-te, lipeşte-te de un om care se teme de Dumnezeu şi în preajma lui, învaţă şi tu să te temi!” (Avva Pimen).

Să fugim de tovărăşiile lumeşti şi să căutăm însoţirile autentic (nu numai cu numele) duhovniceşti, cele care ne vor ajuta să ne apropiem tot mai mult de ţelul vieţii noastre: dobândirea în chip real şi statornic a harului Duhului Sfânt!

Închei aici, cerându-ţi iertare pentru lungimea scrisorii şi nădăjduind că ai avut răbdare şi că nu te-am obosit foarte mult. De asemenea, mi-aş dori foarte mult ca aceste cuvinte să nu treacă, să rămână în tine şi să fie lucrătoare. Şi poate, prin ele, vei primi şi chemarea mea de a împreună-plânge şi împreună-striga la Hristos după ajutor, după mântuire!

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Duhul adevărului şi al iubirii, Duhul lui Dumnezeu, Care Se roagă în noi şi ne călăuzeşte tainic “la pământul dreptăţii”. Ştim ai cărui duh suntem?

Duhul lui Dumnezeu Se roagă în noi pentru noi

De asemenea şi Duhul vine slăbiciunii noastre într-ajutor, că nu ştim să ne rugăm cum trebuie, dar Duhul însuşi mijloceşte pentru noi cu suspine de negrăit. (Romani 8, 26)

În nici un alt timp nu ne simţim atât de neputincioşi ca atunci când ne rugăm. Gândurile ne zboară în toate părţile, nu reuşim să ni le înălţăm la Dumnezeu. ***Cine n-a suferit de pe urma incapacităţii de a se ruga, cine n-a simţit acea răceală, acea uscăciune care îl cuprindea şi împotriva căreia nu era în stare să lupte? De multe ori nu ne dăm seama pentru ce ne rugăm, nu cerem ceea ce s-ar cuveni să cerem, nu ştim să pătrundem spiritul rugăciunii, ne lipseşte acea credinţă care să ne facă să ne descărcăm povara sufletului la picioarele lui Hristos şi să o lăsăm acolo cu deplină speranţă.***

Suntem neputincioşi şi neîndemânatici, dar Duhul lui Dumnezeu ne poate da tărie, ne „întăreşte în neputinţele noastre”. Fiind una cu Dumnezeu-Tatăl, El ştie ce este mai bine să ne dea, chiar şi atunci când noi înşine nu ştim pentru ce ne rugăm. El mijloceşte pentru noi „cu suspine de negrăit”.

Duhul lui Dumnezeu este dătător de viaţă, poate să ne facă să simţim, aproape fără să ne dăm seama, nestăvilitul dor către cele înalte, chemarea de

a tinde spre ele, de a ne desprinde de zădărniciile pământeşti. Să ne lăsăm duşi de această pornire, să depăşim toate meschinăriile vieţii, care ne ţin legaţi de pământ, să ne înălţăm, fie şi printr-o rugăciune fără cuvinte, cunoscând că „suspinele negrăite” mijlocesc pentru noi înaintea Tronului Celui Preaînalt!

Chiar dacă forţa nestăvilită a unei asemenea aspiraţii ne va produce uneori durere sau dacă inima ni se va zdrobi şi va plânge, în asemenea clipe Domnul face o minune în sufletul nostru, revarsă asupra noastră ploaie de binecuvântare, ne potoleşte setea! ***Aceasta este adevărata rugăciune: strădania sufletului de a deşerta înaintea lui Dumnezeu tot ce este mai profund în el, de negrăit, de neînţeles chiar şi pentru noi, care nu găseşte cuvinte, care umple de un dor nelămurit inima însetată. Iar Duhul lui Dumnezeu, Care viază în noi, preia această râvnă şi se roagă El Însuşi pentru noi!***

Duhul Adevărului dumnezeiesc

Duhul Domnului e peste mine (Luca 4, 18)

Care a fost scopul venirii Mântuitorului pe pământ? N-a venit să aducă duhul ştiinţei, filosofiei, al acţiunii social-politice. ***El aduce în lume Duhul Domnului, Duhul lui Dumnezeu, Duhul Adevărului şi al iubirii dumnezeieşti, Îl aduce pe Dumnezeu în viaţa oamenilor, trezeşte simţăminte dumnezeieşti în inimile oamenilor.*** Lucrarea lui Dumnezeu nu o poate dărâma nici o mână omenească. Ea va triumfa întotdeauna asupra răutăţii omeneşti.

Duhul lui Dumnezeu nu ni Se dă degeaba; El poate fi dobândit doar de cel ce aspiră spre Dumnezeu, însetează după El, aşa cum un călător istovit de arşiţă caută apa în pustiu.

În inima fiecărui om, ca într-o fântână adâncă, este ascuns chipul lui Dumnezeu, zac în adormire simţăminte dumnezeieşti. ***Luaţi seama la izvorul dumnezeiesc cel din adâncul inimii voastre, lăsaţi să ţâşnească slobod şuvoiul de apă limpede, ca să ajungă în viaţa voastră măcar o picătură de iubire şi adevăr dumnezeiesc, ca să nu vă „pierdeţi răsplata” (cf. Matei 10,42).***

Glasul cel dinăuntru

Învaţă-mă să fac voia Ta, că Tu eşti Dumnezeul meu, Duhul Tău cel bun să mă călăuzească la pământul dreptăţii (Psalmi 142, 10)

Cât de profundă şi măreaţă este ideea psalmistului! El vrea să spună că există o vie legătură între însuşirile noastre şi menirea pe care o avem. Duhul cel bun al lui Dumnezeu trebuie să ne ducă la pământul dreptăţii. Nu cuprinde oare această

idee nădejdea noastră în nemurire? Recunoaştem că există în noi forţa unor aspiraţii morale superioare, care nu pot fi atinse în această lume. Inima noastră caută ceva cu neputinţă de atins, în noi dospesc idealuri măreţe, idealuri şi năzuinţe pentru a căror realizare nu avem suficientă voinţă. Nu răsună, oare, în aceste înalte avânturi glasul Duhului lui Dumnezeu? Fireşte că da; în acelaşi timp este şi un glas profetic.

Cât de puţine dintre intenţiile noastre ajung să se îndeplinească, cât de puţine idealuri reuşim să atingem, chiar şi în cele mai bune şi mai frumoase clipe ale vieţii noastre! Există în noi atâtea contradicţii, bietul nostru trup nu poate ţine piept patimilor, voinţa nu ne este îndeajuns de puternică, pentru a face să izbândească aspiraţiile noastre spirituale.

Şi totuşi aceste aspiraţii nu ne părăsesc, ele se luptă, caută să se împlinească! Putem oare considera că această voce, care răsună înlăuntrul nostru cu asemenea forţă, este o vană iluzie? O, nu! Este o voce profetică! Ea ne dezvăluie, în tainiţa inimii noastre, ceva incomparabil superior, dincolo de ceea ce am putea percepe cu simţurile noastre exterioare. Această voce lăuntrică pare să prevestească o putere care va să vină şi care, odată şi odată, va fi a noastră.

Este cu neputinţă ca exigenţele noastre morale să nu dea roade! Nu este cu putinţă ca setea noastră sufletească să rămână nepotolită.

„Sătura-mă-voi când se va arăta slava Ta“ (Psalmi 16,15).

Acum purtăm în noi doar germenii viitorului, iar aceştia ne-au fost dăruiţi de Duhul cel bun, Care sălăşluieşte în noi. În clipa de faţă, în noi parcă s-ar afla o primăvară în aţipire, care aşteaptă să se trezească pentru a atinge deplina splendoare a verii, iar această dimineaţă prevesteşte bucuria, plenitudinea şi calmul amiezii.

„Duhul Tău cel bun mă va călăuzi la pământul dreptăţii”.

****

Duhul blândeţii şi al iubirii

Nu ştiţi ai cărui duh sunteţi? (Luca 9, 55)

Ne dăm seama, oare, întotdeauna “ai cărui duh suntem“? Să ne gândim de câte ori i-am osândit cu asprime, convinşi că avem dreptul să o facem, pe

semenii noştri, cerând asupra lor pedeapsa lui Dumnezeu! Să ne fi întrebat atunci, cu cuvintele Mântuitorului “ai cărui duh suntem”.
El, Hristos, Atotputernicul şi Atot iertătorul, a căutat să-i oprească pe ucenicii Săi cu aceste cuvinte, atunci când ei ameninţau Samaria cu focul ceresc, fiindcă refuzase să-L primească pe Mântuitorul. Această mânie părea pe deplin îndreptăţită, putând trece ca un semn de dragoste fierbinte faţă de Mântuitorul din partea ucenicilor Săi. Dar o asemenea iubire care cerea răzbunare nu era pe placul Domnului, pentru că lipsea din ea duhul blândeţii, despre care vorbise de atâtea ori şi care se cuvine să fie şi duhul nostru, duhul creştinismului.

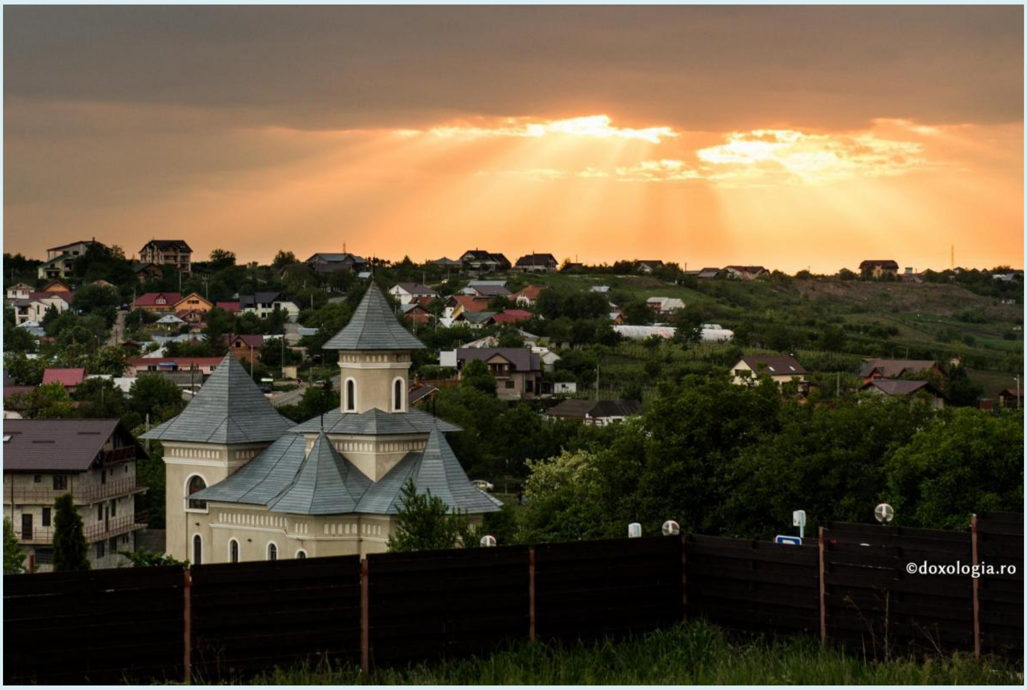
De câte ori nu am spus că am fi gata să iertăm toate răutăţile îndreptate asupra noastră, dar n-am putut ierta nici cea mai mică jignire adusă unei persoane iubite, arătând prin aceasta că nu ştim “ai cărui duh suntem”.

Oricare ar fi răul pricinuit nouă sau apropiaţilor noştri, fără a-l scuza, rămânând la convingerea că a fost un rău, să fim totuşi zăbavnici la mânie, ***“căci mânia omului nu lucrează dreptatea lui Dumnezeu“ (Iacov 1, 19-20). Să-l tratăm pe vinovat cu duhul blândeţii, care învinge răul cu puterea iubirii.***

(din:“Fiecare zi, un dar al lui Dumnezeu – 366 Cuvinte de folos pentru toate zilele anului“, Editura Sophia, 2008)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Pr. Constantin Sturzu - Şi dacă Cincizecimea a avut loc alaltăieri?

Nu doar de praznicul Cincizecimii, ci şi cu alte ocazii scrutăm cu bucurie Biserica apostolilor şi a celor dimpreună cu dânşii, când „li s-au arătat, împărţite, limbi ca de foc” (Fapte 2, 3). Avem priviri nostalgice îndreptate spre acele vremuri în care, doar după o cuvântare, se converteau, se botezau şi se adăugau Bisericii chiar şi „ca la trei mii de oameni” o dată. Tânjim după viaţa acelor primi creştini, nădăjduim să ajungem şi noi, vreodată, a vedea cum mărturia credinţei este întărită şi însoţită de minuni.

Comuniunea celor strânşi în jurul sfinţilor apostoli era una desăvârşită: „aveau toate de obşte (...), îşi vindeau bunurile şi averile şi le împărţeau tuturor, după cum avea nevoie fiecare” (Fapte 2, 44). Viaţa lor se desfăşura în ritm liturgic, împărtăşindu-se toţi, zilnic: „frângând pâinea în casă, luau împreună hrana întru bucurie şi întru curăţia inimii” (Fapte 2, 46).

Ce s-a întâmplat în aceşti două mii de ani de creştinism? De ce predica de azi abia dacă-i mai ţine pe oameni în biserică şi, cu anevoie, mai atinge câte o inimă, întorcându-o spre Dumnezeu? Unde s-a topit dorul de a primi Trupul şi Sângele Domnului la cei ce au ajuns să fie convinşi că împărtăşania răsplăteşte efortul făcut în cele patru posturi de peste an? Ce-i împiedică pe creştinii de azi nu să împartă toată averea cu ceilalţi, dar măcar să aibă o minimă preocupare pentru viaţa fraţilor lor de credinţă, să fie sensibili câtuşi de puţin la nevoile celorlalţi? Cum se face că, mai ales la oraş, stau credincioşii unii lângă alţii la o Sfântă Liturghie, luni sau poate ani de zile, şi nici măcar nu se cunosc pe nume?

Grav e că nici măcar nu ne mai preocupă astfel de întrebări, nici nu ne mai frământăm pe aceste teme. Ni se pare că aşa trebuie să fie, că aşa sunt timpurile şi atât se poate face. Rişti să fii considerat eretic, habotnic sau nebun de-a binelea dacă încerci să reînvii ceva din duhul primilor creştini.

Există, desigur, mănăstiri sau parohii care sunt cu adevărat vii, inspirând prin fervoarea lor duhovnicească şi pe alţii. Încă mai există şi foarte mulţi oameni cu viaţă sfântă în Biserică, cu adevărat există... Dar tendinţa generală, trebuie să o recunoaştem cu durere, este mai degrabă aceea de a reduce creştinismul la prestarea de „servicii religioase” şi la dobândirea unei cuminţenii morale. Atât ne propunem. Tot ceea ce e râvnă pentru a adânci mereu şi mereu relaţia cu Hristos Domnul, tot ceea ce înseamnă ardere şi zbatere de a trezi inimi şi conştiinţe este taxat mai degrabă ca excepţie, dacă nu ca o ciudăţenie tolerată sau chiar ca o gravă abatere de la „normalitate”.

Cel mai mult mă întristează cei ce consideră că noi nu ne mai putem ridica la înălţimea duhovnicească a creştinilor de acum două mii de ani. Când se adresează, prin epistole, diferitelor comunităţi, Sfântul apostol Pavel îi numeşte pe destinatari „sfinţii lui Dumnezeu”. Ceea ce, vezi Doamne!, nu ar mai fi cazul cu noi, cei de azi, care suntem păcătoşi cap-coadă.

Să luăm însă cazul corintenilor. În debutul primei epistole care le este adresată, „apostolul neamurilor” foloseşte apelativul „celor numiţi sfinţi” (I Corinteni 1, 2). După numai câteva versete, începe însă a-i certa pentru multele neorânduieli din viaţa lor: că sunt „dezbinări” între ei (1, 10); că „s-au semeţit” (4, 18); că între ei este „o astfel de desfrânare cum nici între neamuri nu se pomeneşte” (5, 1); că „frate cu frate se judecă, şi aceasta înaintea necredincioşilor” (6, 6); că unii se îmbuibă cu mâncare, iar alţii chiar se îmbată înainte de a „mânca Cina Domnului”, de aceea mulţi „sunt neputincioşi şi bolnavi şi mulţi au murit” (11, 20-34).
Iată, aşadar, că şi atunci starea morală nu era una ideală, cum credem noi. Cu toate acestea, ei rămân „sfinţi ai lui Dumnezeu”. În ce fel? Prin faptul că, în Biserică fiind, indiferent de gradul de păcătoşenie, toţi sunt „trupul lui Hristos şi mădulare (fiecare) în parte” (I Corinteni 12, 27), iar El este Singurul „Unul Sfânt”. Deci nu suntem sfinţi precum cei înscrişi în calendar, dar suntem chemaţi să fim părtaşi la sfinţenia lui Dumnezeu încă în viaţă fiind.

De aceea şi astăzi spunem la Liturghie „sfintele (se dau) sfinţilor” înainte de împărtăşire sau „binecuvântată este intrarea sfinţilor Tăi” înainte de a intra în Sfântul Altar slujitorii la vohodul mic sau „binecuvântată este anafura sfinţilor Tăi”. Nu pentru că cei ce se împărtăşesc sau preoţii sau credincioşii care gustă anafura ar fi sfinţi, buni de canonizat încă de pe acum.

Diferenţa dintre noi şi cei din vechime nu este, aşadar, una de ordin moral. Se lupta şi atunci cu patimi şi păcate, ca şi acum. Diferenţa vine din faptul că ei aveau această conştiinţă a legăturii cu Hristos Domnul în comunitatea eclesială, iar la noi ea nu se mai cultivă la fel de intens. Azi se insistă mult pe asceza personală a creştinului, adică pe un soi de performanţă individuală. Cel mult, se încurajează „bisericuţele", grupuri şi ONG-uri clădite pe diferite criterii: de familie, profesionale, de vârstă, de preocupări şamd.

Dar nu se merge până la capăt decât rareori. Adică nu se cultivă decât sporadic această conştiinţă că toţi suntem Biserica, fiind legaţi unii de alţii precum mădularele dintr-un trup. Şi pierdem astfel din vedere că suntem conectaţi unii cu alţii, ratând a ne împărtăşi şi din darurile pe care Dumnezeu le revarsă în Biserică asupra celorlalţi, nu doar din cele pe care le primim la nivel personal. Rămânem în autoizolare şi în autosuficienţă, ne bucurăm dacă am reuşit să ne despătimim cât de cât şi ne cantonăm apoi în zona noastră de confort.

Nu facem permanent efortul de a ne îndrepta către ceilalţi care poate că nu sunt din familia noastră, din parohia noastră sau nici măcar din eparhia noastră. Ce să mai vorbim despre a ne îndrepta către cei ce nu sunt încă nici măcar în Biserică? Ei trebuie lăsaţi în plata Domnului şi a misionarilor eterodocşi, nu-i aşa? Că noi avem alte priorităţi, pe o rază de doi centimetri în jurul nostru.

Trăim ca şi cum Cincizecimea, momentul mult aşteptat de Pogorâre a Duhului Sfânt ar fi avut loc acum o veşnicie. De fapt, nu au trecut decât două mii de ani, adică două zile, metaforic, scripturistic vorbind. Căci „o mie de ani înaintea ochilor Tăi sunt ca ziua de ieri, care a trecut, şi ca straja nopţii" (Psalmi 89, 4). ***Dacă am conştientiza astăzi că acele limbi „ca de foc" s-au pogorât peste noi, cei din Biserică, alaltăieri?*** Am mai fi atât de apatici, am mai putea fi „nepăsători faţă de harul care este întru noi" (cf. I Timotei 4, 14)? Dar aşa... dacă au avut loc toate acum două mii de ani, mai poate aştepta lucrarea misionară încă vreo două mii, ce atâta grabă?! Că doar nu trebuie să facem noi, această generaţie, ce nu au făcut atâtea altele înainte. Trist, dar aşa gândim. Şi ne mai mirăm că România şi Europa decad moral şi spiritual pe zi ce trece. Biserica este acel „puţin aluat care poate dospi" toată frământătura acestei lumi. Cine nu va veni sau rămâne în Biserică, având conştiinţa că este „mădular viu al Trupului", iar nu entitate de sine stătătoare, acela va fi spulberat de valurile ce dau să se izbească deja de noi.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Pr. prof. univ. Petre Semen - Evanghelia de Duminică: „Cine crede în Mine, din inima lui vor curge râuri de apă vie”

Pogorârea Sfântului Duh (Cincizecimea sau Rusaliile) Ioan 7, 37-53; 8, 12: ***În ziua cea din urmă - ziua cea mare a sărbătorii - Iisus a stat între ei şi a strigat, zicând: Dacă însetează cineva, să vină la Mine şi să bea. Cel ce crede în Mine, precum a zis Scriptura, râuri de apă vie vor curge dinlăuntrul său. Iar aceasta a zis-o despre Duhul pe care aveau să-L primească cei ce au crezut în El. Căci încă nu era dat Duhul, pentru că Iisus încă nu fusese prea slăvit. Deci, mulţi din popor, auzind cuvintele acestea, ziceau: Cu adevărat, Acesta este Prorocul. Iar alţii ziceau: Acesta este Hristos. Iar alţii ziceau: Nu cumva din Galileea va să vină Hristos? N-a zis oare Scriptura că Hristos va să vină din seminţia lui David şi din cetatea Betleem, de unde era David? Şi s-a făcut dezbinare în mulţime pentru El. Şi unii dintre ei voiau să-L prindă, dar nimeni n-a pus mâinile pe El. Deci slugile au venit la arhierei şi la farisei, iar aceia le-au zis: De ce nu L-aţi adus? Slugile au răspuns: Niciodată n-a vorbit un om aşa cum vorbeşte Acest Om. Deci le-au răspuns fariseii: Nu cumva aţi fost şi voi amăgiţi? Nu cumva a crezut în El cineva dintre căpetenii sau dintre farisei? Dar mulţimea aceasta, care nu cunoaşte Legea, este blestemată! A zis către ei Nicodim, cel ce venise mai înainte la El noaptea, fiind unul dintrepei: Nu cumva Legea noastră judecă pe om, dacă nu-l ascultă mai întâi şi nu ştie ce a făcut? Ei au răspuns şi i-au zis: Nu cumva şi tu eşti din***

Galileea? Cercetează şi vezi că din Galileea nu s-a ridicat proroc. Şi s-a dus fiecare la casa lui. Deci, iarăşi a vorbit Iisus, zicând: Eu sunt Lumina lumii; cel ce Îmi urmează Mie nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieţii.

Odată cu Cincizecimea am intrat în cea de-a treia mare sărbătoare împărătească de după Înviere dedicată Preasfântului Duh, care mai este numită în popor și „Rusaliile” sau „Duminica mare”.

Pentru a înțelege mai bine semnificația acestei sărbători și istoricul ei, se impune să întreprindem o scurtă cercetare a Sfintei Scripturi pentru a vedea ce a adus ea în plus creștinilor.

Înainte de toate, Cincizecimea sau Rusaliile este sărbătoarea zilei de naștere a Bisericii și, implicit, a creștinismului. Această sărbătoare este legată de praznicul Cincizecimii iudaice, pentru că s-a născut în aceeași zi în care credincioșii iudei de pretutindeni veneau la sanctuarul din Ierusalim ca să se închine și să-I mulțumească Domnului pentru recolta de păioase obținută în noul an.

Ca denumire, sărbătoarea Cincizecimii provine, așadar, din tradiția religioasă iudaică și se mai numea „Sărbătoarea Săptămânilor” sau a „Rusaliilor”, fiind una dintre cele trei mari sărbători ale pelerinajului la templul sfânt de la Ierusalim. Legea sfântă prevedea ca la începutul secerișului să se aducă la locașul sfânt un snop de orz, legănat într-o parte și în alta, ce putea să simbolizeze învierea și consacrarea întregii recolte din acel an (Lev. 23, 10-11). A doua zi după sabat (Lev. 23, 15-16), în ziua a cincizecea de la începutul secerișului, se aduceau în dar Domnului și două pâini din prima recoltă de grâu (Ieș. 23, 16; 34, 22).

Ca unul care era crescut și educat în tradițiile religioase ale poporului iudeu, apostolul Pavel a intuit care era simbolul aducerii primelor recolte la altar, încât a fost cel dintâi scriitor nou-testamentar care a declarat că Hristos-Domnul, cu prilejul Învierii Sale, a devenit primul rod al nemuririi, iar mai apoi, la a doua venire a Sa, toți cei ce sunt ai Lui vor fi, de asemenea, roade ale nemuririi (I Cor. 15, 23), adică cele dintâi roade ale învierii tuturor. Prin extensie, văzând continuitatea incontestabilă a celor două Testamente și faptul că sărbătorile principale ale Vechiului Testament au fost transferate direct în Biserica creștină, adică Paștele, Sărbătoarea Azimelor (Învierea) și Sărbătoarea Săptămânilor (Ziua Cincizecimii), am putea spune că, pentru noi creștinii, trimiterea Duhului Sfânt în Biserică, ce a avut loc tot în ziua Cincizecimii, adică a Cincizecea zi după Paști (Fapte 2, 1), se constituie în cea dintâi mare roadă a Duhului în lume.

Începutul „recoltării” sufletelor

Este de menționat deosebirea radicală între cele două sărbători. Dacă la iudei Cincizecimea era o sărbătoare a recoltei, celebrată cu tot fastul de rigoare la încheierea secerișului, Rusaliile la creștini marchează începutul recoltării sufletelor pentru Împărăția lui Dumnezeu, a celor care vor crede în Hristos ca Domn și Mântuitor. În esență, această sărbătoare creștină poate însemna tot un fel de seceriș, dar de o cu totul altă natură, un seceriș cu rod mult mai bogat, ce va dura până la finele veacurilor, când Dumnezeu va strânge toată recolta în hambarele Împărăției Sale.

Termenul de „Rusalii" derivă de la cuvântul „rosa" (trandafir), deoarece de fiecare dată sărbătoarea cade în perioada înfloririi trandafirilor.

Baza acestei sărbători o constituie unicul text din cartea Faptele Apostolilor relatat amănunțit de Sfântul Luca (cap. 2, 1-13). Acesta începe prin a sublinia că s-a împlinit făgăduința lui Iisus, care spusese mai înainte de a fi prea slăvit de către Tatăl: „Multe am să vă grăiesc vouă, dar nu le puteți purta acum; iar când va veni acela, Duhul adevărului, vă va învăța pe voi tot adevărul" (In. 16, 12-13; Mc. 4, 33). Sfântul Luca ne încredințează că această făgăduință s-a împlinit întocmai: ***„Și când a sosit ziua Cincizecimii, erau adunați cu toții împreună în același loc. Și deodată a venit din ceruri un vuiet mare, ca un vâjâit de vânt puternic, și a umplut toată casa unde ședeau ei. Și li s-au arătat împărțite niște limbi ca de foc și s-au așezat câte una pe fiecare din ei. Și s-au umplut toți de Duh Sfânt și au început să vorbească în alte limbi, după cum le dădea lor Duhul a grăi".*** Se arată că evenimentul a avut loc pe la ceasul al treilea din zi, adică orele 9 dimineața.

Erau cu toții adunați în același loc, tot într-o zi de Duminică, pentru a se ruga împreună, ceea ce ne arată că Duhul vine la noi doar atunci când suntem în comuniune de rugăciune, când ne reculegem, când ne adunăm din prea multele și deșartele împrăștieri ale lumii, când intrăm în sanctuarul sufletului ca să-I pregătim casă Duhului. Numai prin rugăciune devenim accesibili Duhului Sfânt, adică suntem conectați la lucrarea Lui.

Pe lângă cei 12 apostoli veniseră și ceilalți ucenici ai lui Iisus, până la numărul de 120 (vers. 15) pentru a se ruga împreună în așteptarea făgăduinței Domnului: ***„Veți lua putere când Se va pogorî Duhul Sfânt peste voi, și Îmi veți fi martori în Ierusalim, în toată Iudeea, în Samaria și până la marginile pământului" (cap. 1, 8).***

De față erau și femeile credincioase, care-L asistaseră și petrecuseră pe Iisus până la groapă, aflate și ele la rugăciune, dintre care nu lipsea Sfânta Fecioară Maria, mama lui Iisus. Așadar, se aflau acolo adunați oameni de toate vârstele, bărbați și femei.

Așa se justifică cuvintele lui Petru, ca răspuns pentru cei care-i acuzau că sunt beți: ***„Oamenii aceștia nu sunt beți, cum credeți voi, căci nu este decât al treilea ceas din zi, ci se împlinește ceea ce a fost spus prin prorocul Ioel: „În zilele de pe urmă, zice Dumnezeu, voi turna din Duhul Meu peste orice făptură; fiii și fiicele voastre vor proroci, tinerii voștri vor avea vedenii și bătrânii voștri vor visa vise. Chiar și peste robi și peste roabe voi turna în zilele acelea din Duhul Meu și vor proroci" (cap. 2, 17-18, cf. Ioel 3, 1-2).***

Când zice „peste toată făptura" înseamnă tot neamul omenesc, fără nici o excepție, fiindcă darurile Duhului se revărsau peste oameni în trei moduri, după cum sunt descrise: primul corespunde darului profetic în sens strict, iar al doilea și al treilea indică mijloacele prin care Dumnezeu comunica frecvent revelațiile Sale, în perioada Vechiului Testament, visurile (vezi cazul lui Iosif, Fac. 15, 2) și viziunile (Is. 6, 1; Iez. 1 și 10; Dan. 10, etc.). De acum, Duhul nu mai face nici o diferențiere între oameni, după cum o va spune și Sfântul Pavel: „Nu mai este sclav, nici liber, căci toți sunt una în Hristos" (Gal. 3, 28; Col. 3, 11). Duhul se dă deci din abundență, căci zice „voi turna" cum se toarnă apa și de aceea nu întâmplător în Evanghelia de astăzi Hristos compară Duhul pe care-L va trimite cu apa cea vie: „Cine crede în Mine, din inima lui vor curge râuri de apă vie" (In. 7, 38). Se știe bine că acolo unde lipsește apa, viața nu poate exista, iar dacă nu este Duh Sfânt, nici viața spirituală nu se poate dezvolta spre viața cea veșnică.

Prezența și lucrarea Duhului înainte de Întruparea Domnului

Să nu se creadă cumva că iudeilor le-ar fi fost cu totul străină Persoana și lucrarea Duhului Sfânt în lume, în general și în istoria lor în mod cu totul aparte. Mai toate cărțile Sfintei Scripturi ne vorbesc des despre lucrarea Duhului ca una care este nedespărțită de cea a lui Dumnezeu Tatăl. Definit cu termenul ebraic de „Ruah", aflăm despre Duhul că a luat parte activă la apariția vieții pe pământ, când se spune că plutea sau Se mișca pe deasupra apelor pustii de viață (Fac.1, 2). Așadar, de la începuturi Acesta este împreună lucrător cu Dumnezeu, fiindcă este numit „Duhul Său" și a fost revelat ca și Creator de viață cu o permanentă lucrare de susținere și multiplicare a acesteia. Fiind tot Dumnezeu, este și El veșnic și atotprezent, după cum declară cu emfază psalmistul: „Unde mă voi duce departe de Duhul Tău" (Ps. 138, 7).

Când Dumnezeu a inițiat dialogul cu omul a făcut-o tot prin Duhul. Scriptura ne spune că același Duh îi inspira și îi determina pe profeți să vorbească despre Dumnezeu și în numele Lui. Ni se spune de Moise că avea atât de mult Duh în el încât, din iconomie, Dumnezeu a luat din Duhul care era peste acela și L-a pus și peste cei 70 de bătrâni aleși să-l ajute în lucrarea sa (Num. 11, 16-17). Iar, dovada concretă că au primit pe Duhul a fost că au început și ei să profețească,

adică să-L laude pe Domnul, după cum le dădea lor Duhul, nu neapărat să vestească evenimente viitoare.

Așa s-a întâmplat și cu tânărul Saul. De îndată ce a fost uns ca rege peste evrei, a venit Duhul lui Dumnezeu peste el și l-a transformat într-un alt om, încât întâlnindu-se cu o ceată de proroci a început să prorocească împreună cu aceia, adică să cânte în cinstea Domnului, lăudându-L (I Reg. 10, 5).

Duhul nu ia vieți, ci dă viață

Lecturând cărțile biblice, putem observa că în vechime Duhul se dădea doar anumitor persoane, atent selectate de Dumnezeu, în vederea îndeplinirii unor misiuni speciale în favoarea poporului din care făceau parte. S-ar putea spune că Duhul se dădea cu multă economie, ca să nu zicem cu zgârcenie chiar, întrucât doar un număr mic de oameni ce primeau autoritatea de a îndeplini anumite slujbe de conducere sau profetice erau înzestrate cu Duhul.

Astfel, Dumnezeu a luat o parte din Duhul care era asupra lui Moise și l-a dat celor 70, iar mai târziu a luat din Duhul care era asupra lui Ilie și l-a trimis peste Elisei. De ce? Aflăm tot din Scripturi. Cei ce primeau pe Duhul nu rămâneau cu El pe termen lung, ci se bucurau limitat de puterea și lucrarea Lui, cât să își îndeplinească misiunea. Unora le dădea puteri fizice ieșite din comun, asemenea viteazului Samson, care L-a avut pe Duhul doar pentru un timp limitat (Jud. 15, 14).

Totodată, persoanele asupra cărora venea Duhul, cu excepția unor arhierei de vocație, nu-L puteau transmite și altora, fiindcă nu le aparținea efectiv. În acele timpuri, ca și acum, cel care nu se dovedea a fi vrednic de Duhul Îl putea pierde.

În cazul regelui Saul (I Reg. 16, 14) în locul Lui a venit un duh rău, demonic. David era pe deplin conștient de primejdia pierderii Duhului și de aceea Îl implora pe Dumnezeu să nu ia Duhul Său cel Sfânt de la el (Ps. 50, 12). Probabil că se referea, în primul rând, la Duhul pe care L-a primit în momentul ungerii ca rege și de aceea prin acele cuvinte Îi mai cerea Domnului să nu-i retragă nici mandatul de domnie, așa cum făcuse cu predecesorul său Saul. În orice caz, dintre lucrările Duhului Sfânt în lume se remarcă de către psalmist că viața însăși nu poate continua fără El: „Tu trimiți Duhul Tău și toate sunt create și înnoiești fața pământului” (Ps. 103, 31). În nici un caz, deci, Duhul nu ia vieți, ci oferă viața și o susține.

Este important să înțelegem bine textele biblice care ne vorbesc despre lucrarea Lui în lumea văzută. Am auzit de multe ori în biserică fragmente din psalmi traduse eronat, cum ar fi spre exemplu Psalmul 102, 17 în forma: „El

(Dumnezeu) a cunoscut făptura noastră și Şi-a adus aminte că ţărână suntem. Omul ca iarba, zilele lui ca floarea câmpului, că duh a trecut peste el (adică peste om) și nu mai este…” Este greșit să spui despre Duhul că ar avea și menirea de a omorî oameni. Psalmistul zice cu totul altceva. El compară fragilitatea și efemeritatea vieții omului cu o floare. Cum însă în ebraica biblică termenul „Ruach” are două semnificații, „vânt” și „duh”, ca de altfel și corespondentul său în greacă „pnevma”, se pare că de aici a apărut confuzia în limba română. Comparând viața omului cu o floare, psalmistul zice: El cunoaște zidirea noastră, El Își aduce aminte de făptura noastră... viața omului este ca o floare, că vânt trece peste ea și nu mai este și nu se mai cunoaște locul ei (al florii). Prin urmare, dacă este o eroare să spui că vântul omoară oameni (fără numai de cazuri izolate de cicloane), cu atât mai greșit este să spui că omoară Duhul. Dimpotrivă, Duhul este numit „Vistier al bunătăților și Dătător de viață” (vezi rugăciunea „Împărate Ceresc”). A se vedea și la profetul Iezechiel (36, 26-27; 37, 14).

Este adevărat că omul moare de îndată ce i se retrage duhul, după cum ne spune iarăși psalmistul, care nu era străin de lucrarea Duhului pentru menținerea și proliferarea vieții pe pământ când zice: „Retrage-vei Duhul Tău și se vor sfârși și în țărână se vor întoarce”, și iarăși: „Trimite-vei Duhul Tău și se vor zidi și vei înnoi fața pământului” (Ps. 103, 30). Deși în Scriptură se vorbește despre un singur Duh, lucrările Lui sunt diferite. Când se atingea de anumiți oameni le sporea mult puterile fizice (Jud. 6, 34; 11, 29; 13, 25; 14, 6; 15, 14), le dădea capacitatea de a conduce un popor (I Reg. 16, 13; II Reg. 23, 2) sau de a vesti evenimente viitoare, ca în cazul profeților, iar când se atinge de trupurile moarte, grație Duhului, acelea învie (Iez. 37).

După cum spuneam, acele persoane erau doar atinse de Duhul, dar nu știm dacă erau și purtătoare de Duh pe care să-L poată transmite și altora, ca în cazul Domnului Hristos. El Însuși ne spune că Duhul Domnului este pe El (Lc. 4, 18), iar Ioan afirmă că „a văzut pe Duhul coborându-Se din cer ca un porumbel și a rămas asupra Lui” (In. 1, 32), și tot Duhul L-a dus în pustie ca să fie ispitit. El trimite pe Duhul numai după Înălțarea la ceruri, fiindcă Fiul este egal cu Tatăl, împreună Dătător de Duh, dar și pentru a-i face pe toți să creadă și să înțeleagă că El este puterea Tatălui (I Cor. 1, 24), zice Sfântul Chiril al Alexandriei.

Dacă urcarea lui Iisus la ceruri a fost una discretă, venirea Duhului a fost percepută auditiv, aidoma zgomotului unui vânt puternic și vijelios și vizual sub forma unor limbi ca de foc, care s-au așezat pe fiecare dintre cei prezenți. Istoria

mântuirii ne spune că Duhul lui Dumnezeu S-a manifestat în lume sub felurite forme: vânt vijelios, ca într-o mare furtună sau „ca un foc urmat de un susur blând și subțire” (a se vedea cazul profetului Ilie: III Reg. 19, 12).

Ne reține atenția faptul că, la Rusalii, Duhul S-a manifestat ca un foc însoțit de o mare vijelie de vânt, după care apar niște „limbi ca de foc”. Dificil este a înțelege de ce Hristos, îndată după Înviere, L-a împărtășit doar apostolilor pe Duhul, nu și femeilor, iar acum o face pentru a doua oară, dându-L și unora, și altora. Prima dată L-a dat oare incomplet? Doar parțial? Cum spuneam, deși Duhul este Unul singur, darurile Lui pot fi felurite.

⇒ *Cu prima ocazie le-a dat acelora un dar care să-i reconforteze sufletește, să-i scoată din starea de șoc, de teamă și din anonimatul în care se aflau, dar în primul rând să-i hirotonească pentru o misiune grea în care vor fi confruntați cu multiple obstacole și opoziții de tot felul și pe toate planurile.*

⇒ *A doua oară le trimite pe Duhul mobilizator și fervoarea misiunii ca să-i determine să procedeze neîntârziat la vestirea mesajului Evangheliei.*

De aceea, sugestiv Duhul le apare în chipul unor limbi. Se știe bine că dintotdeauna credința s-a născut, se naște încă și crește din ascultarea cuvântului. Ca și altădată profeții, apostolii trebuiau să fie martori ai lui Hristos, adică să dea mărturie verbală despre El. Iar limbile erau ca de foc - fiindcă erau de la Duhul și fiecare se cuvenea să vorbească cu mult entuziasm, cu fervoare sfântă, dar mai ales cu convingere. Înfățișarea focului poate fi totodată și un avertisment divin că Duhul poate să-i ardă cândva pe cei ce nu primesc mesajul Evangheliei.

Textul ne mai sugerează că Duhul Sfânt a venit ca un vânt vijelios. Asemănarea nu este deloc întâmplătoare. Oricine știe cât de benefică este lucrarea vântului, secondat de activitatea gâzelor, care la momentul oportun favorizează polenizarea florilor și, implicit, asigurarea imensității roadelor pe pământ. Când acești factori lipsesc, nu mai sunt șanse de roade. De aceea, în spațiile închise, unde lipsesc curenții formați de vânt, cum ar fi în sere, fermierii sunt obligați să recurgă la serviciul unor bondari care să facă această lucrare. Pe plan spiritual, când lipsește prezența Duhului, sufletele rămân și ele pustii de roade și mor în veșnicie.

Forța extraordinară a iubirii divine

Când la Rusalii Duhul S-a manifestat ca un suflu năprasnic, aceasta vrea să exprime și forța extraordinară a iubirii divine, care erupe în lume, în Biserică și în suflete. Prezența Duhului și, totodată, a iubirii divine din momentul Rusaliilor a rămas constantă în Biserica lui Hristos. Ni se spune că toți cei prezenți, bărbați și femei, s-au umplut de Duhul Sfânt și au început să vorbească în alte limbi, după cum, le da Duhul să vorbească” (vers. 4). De notat că Duhul le-a dat acest dar nu pentru ei înșiși și nici ca să impresioneze pe cineva, ci ca să fie capabili

să-L vestească pe Hristos tuturor iudeilor veniți din cele 16 neamuri ale pământului, pe unde fuseseră disipați de vitregiile istoriei și nu mai vorbeau limba aramaică, iar aceia au putut înțelege mesajul fiindcă apostolii vorbeau în limba țării lor. De aceea se și întrebau cu mirare: ***„Oare nu sunt aceștia ce grăiesc toți galileeni? Și cum auzim fiecare limba noastră în care ne-am născut?” (cap. 2, 7-8).*** Se subînțelege că s-au născut și trăiau în alte țări, iar aici veniseră doar pentru marea sărbătoare a Cincizecimii, după cum îi obliga legea lui Moise, dar ei nu mai înțelegeau limba aramaică a iudeilor din țară.

Așadar, Domnul în toate S-a ținut de cuvânt ca să se ducă mesajul „mai întâi către oile cele pierdute ale casei lui Israel” (Mc. 10, 6; 15, 24), or se pare că cele pierdute erau cele din afara Ţării Sfinte.

De menționat că acest dar li s-a dat și altor creştini din Biserica primară, cum a fost şi cazul lui Corneliu sutaşul, dimpreună cu toată familia lui (Fapte 10, 44-48), și al altora. La alții, acest dar era secondat și de cel al prorociei (Fapte 19, 5-6) și de alte harisme (I Cor. 12, 10, 30; 14, 5-6, 13-16 etc.). Erau nişte daruri cu totul speciale, care au ajutat la convertirea păgânilor și la răspândirea Evangheliei, dar, din păcate, cu vremea, acele daruri s-au pierdut.

Cu toate acestea, Duhul a rămas prezent și lucrător în Biserică. Tot ceea ce s-a făcut bun de la întemeierea ei și până astăzi este lucrarea Lui. Grație Duhului s-au făcut evanghelizarea lumii, convertirile individuale sau colective și tot El a dat și dă curaj martirilor. Cu alte cuvinte, ceea ce este sufletul pentru trup este Sfântul Duh pentru Biserică, zicea Fericitul Augustin.

Cu toate că revărsarea Duhului în lume, la momentul Cincizecimii, s-a manifestat atât de spectaculos, terifiant am putea spune, totuși lucrarea Sa în sufletul omului este una foarte discretă. Dacă se spune că la Botezul lui Iisus „S-a pogorât în chip de porumbel și a rămas asupra Lui” (In. 1, 32) ar putea fi un avertisment pentru noi că Duhul Sfânt poate fi pierdut temporar, ori chiar pentru totdeauna, dacă nu dorim și nu știm să-L păstrăm, dar mai ales dacă nu facem nimic pentru a-L merita.

În simbolistica orientală, dar nu numai, porumbelul era chipul blândeții, al delicateții, al purității și al nevinovăției și, mai ales, al atașamentului de durată. Porumbița mai este și simbolul iubirii și al atașamentului Duhului și implicit al lui Dumnezeu față de poporul Său, al atașamentului divin față de sufletele oamenilor. Înțelegem, astfel, de ce Duhul Sfânt se mai numește și „Paracletul”, adică apărătorul, întrucât pledează în favoarea noastră și ne apără cauza înaintea tronului divin.

Când primim Duhul

Învățătura Bisericii noastre este că Îl primim în momentul botezului în numele Preasfintei Treimi, dar din Biblie rezultă că mai sunt și alte căi.

- *Din Fapte 2, 41 reiese că cei 3.000 au primit mai întâi credința, au primit Duhul și după aceea s*-au botezat.
- *Tot Sfântul Luca ne spune că, pe când Petru vorbea despre Hristos în casa lui Corneliu, „S-a pogorât Duhul Sfânt peste toți cei care ascultau cuvântul, tot în chip văzut, ca la Cincizecime, deoarece cei care veniseră cu Petru au rămas uimiți văzând că darul Duhului Sfânt S-a revărsat peste neamuri, căci îi auzeau vorbind în limbi străine". Atunci Petru a zis: „Se poate opri apa ca să nu fie botezați aceștia, care au primit Duhul Sfânt ca și noi"? (Fapte 10, 44- 47).*

Dacă Se comportă aidoma vântului, „care suflă unde voiește și nu știi de unde vine și nici unde se duce" (In. 3, 8), înseamnă că nu este condiționat de o anumită lucrare, ci de disponibilitatea inimii noastre de a-L primi. Cel care L-a primit și Îl are pe Duhul în inima lui Îl are în același timp și pe Hristos, fiindcă sunt de nedespărțit.

Semnul că cineva are pe Duhul în el este acela că are roade ale credinței creștine: „iubirea, bucuria, pacea, răbdarea, statornicia în credință, facerea de bine, bunătatea, credința, blândețea, modestia, cumpătarea în toate (hrană, băutură, îmbrăcăminte, viața simplă etc.) și castitatea" (Gal. 5, 22-23).

Să priveghem, deci, permanent asupra integrității credinței și faptelor noastre pentru a nu-L întrista pe Duhul Sfânt (Efes. 4, 30), care poate locui ca într-un templu (I Cor. 6, 19) în sufletul creștinului sau îl poate părăsi dacă găsește în el ceva necurat. Dacă El a venit de bunăvoie în sufletul omului și fără să-i violenteze voința, ba mai mult, îi mai dă gratuit și niște daruri, odată venit, condiționează rămânerea Sa de colaborarea credinciosului cu El. Se amăgesc acei creștini, indiferent de locul pe care-l au în Biserică, dacă își închipuie că Duhul lui Dumnezeu va rămâne în ei chiar dacă fac păcate grave și nu încearcă nici un fel de pocăință.

Din clipa primirii Tainei Sfântului Botez sau a convertirii, creștinii au primit în ei pe Duhul, ce este reînnoit și amplificat prin fiecare Sfântă Taină, când are loc în sufletul omului o mică și nouă Cincizecime, deoarece Se coboară Duhul în chip tainic asupra primitorului și în acea clipă acela „este pecetluit", după spusele Sfântului Pavel, „primind în inimă arvuna Duhului" (II Cor. 1, 22; 5, 5) care-i oferă viața veșnică.

Duhul care sălășluiește în om poate fi întristat (Efes. 4, 30). Îl întristezi pe Duhul când îl întristezi pe aproapele, când îl nedreptățești și când nu te preo-

cupă deloc mântuirea propriului suflet. Cel mai mult Îl întristăm, însă, când cădem în păcatul cultului personalității, al autosuficienței. După cum discret Se pogoară în sufletul pregătit cât de cât să-L primească, la fel de discret și rapid se retrage, lăsând sufletul pustiu și copleșit de tristețe că a pierdut garanția mântuirii.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Pr. conf. univ. dr. Constantin I. Băjău - Evanghelia de Duminică - Când Dumnezeu Se pogoară la noi, să urcăm şi noi la El

20 iun, 2021

Pogorârea Sfântului Duh (Cincizecimea sau Rusaliile) Ioan 7, 37-53; 8, 12

Dacă despre cele „ale lui Hristos” ne-au grăit evangheliştii, despre cele ale Duhului nu se învrednicesc să vorbească decât aceia lângă care Duhul însuşi a voit să stea, dându-le putere şi luminându-le cugetul. Căci Duhul „suflă unde voieşte şi peste cel care voieşte El şi în măsura în care voieşte” (Sfântul Grigorie Teologul).

Dintru început, Duhul lucra în puterile îngereşti, de la care ele îşi aveau desăvârşirea. Omul însuşi a fost creat „întru nestricăciune”, Duhul fiind „sălăşluit de Dumnezeu în om”. Căzând în păcat, omul a suferit „păgubirea de Duhul”. Dar Duhul a lucrat şi înainte de Rusalii, prin profeţi, cunoaşterea fiindu-le „imprimată” în partea conducătoare a sufletului lor. Pe măsură ce neamul omenesc se adâncea pe calea păcatului, Dumnezeu a hotărât ca timp al pogorârii Duhului la noi momentul venirii lui Hristos, cum grăise prorocul: „După aceea, vărsa-voi Duhul Meu peste tot trupul” (Ioil 3, 1). „Prin bunăvoinţa Tatălui, cu împreunălucrarea Duhului, prin negrăita iubire de oameni, plecând cerurile şi pogorându-Se de sus, însuşi Fiul lui Dumnezeu Cel Unul-Născut... a lucrat cele mântuitoare” (Sfântul Grigorie Palama).

Hristos L-a primit pe Duhul ca „pârgă a firii înnoite”. Iar Sfântul Ioan Botezătorul mărturisea că a văzut Duhul lui Dumnezeu pogorându-se ca un porumbel şi venind peste El (Matei 3, 16). Însă Hristos a primit Duhul nu pentru că nu

L-ar fi avut El însuşi, „căci Duhul este al Fiului şi nu este din afara Lui..., ci există în El prin fire, ca şi în Tatăl şi prin El vine în sfinţi, împărţit de la Tatăl. Se spune că L-a primit întrucât S-a făcut om" şi „ca să dobândim şi noi în El pe Duhul". „L-a primit în Sine pentru noi" (Sfântul Chiril al Alexandriei). Şi astfel „Duhul Sfânt rămâne în veci în firea asumată de El şi o poate comunica în veci şi altor purtători ai firii omeneşti" (Pr. Dumitru Stăniloae).

Duhul Sfânt este făgăduinţa unică a Tatălui şi a Fiului

Mântuitorul a zis: ***„Dacă însetează cineva, să vină la Mine şi să bea. Cel ce crede în Mine, precum a zis Scriptura: râuri de apă vie vor curge din pântecele lui".*** Iar evanghelistul Ioan, tâlcuind, adaugă: ***„Aceasta a zis-o despre Duhul pe care aveau să-L primească cei ce cred în El" (Ioan 7, 37-39).***

„Mântuitorul numeşte râuri ce vor curge din pântecele credinciosului harul plin de înţelepciune dat şi învăţat prin Duhul." Şi dacă Hristos este torentul sau izvorul nesfârşit al darurilor, creştinii, comunicând altora darurile primite, sunt râuri, pâraie prin care ajunge la toţi oamenii apa vieţii (Pr. D. Stăniloae). Încă nu era (dat) Duhul, fiindcă Iisus nu fusese prea slăvit, prin Înviere, făcându-Se- „începătură" (a învierii) celor adormiţi (I Cor. 15, 20).

După Înviere, Domnul le-a zis ucenicilor Săi: ***„Veţi lua putere, venind Duhul Sfânt peste voi şi Îmi veţi fi Mie martori" (Fapte 1, 8).*** Duhul vine după Hristos, „ca să nu ne lipsească Mângâietorul" şi ca să înţelegem egalitatea Lui de cinstire cu Fiul (Sfântul Grigorie Teologul).

Duhul se arată tuturor „în ipostasul propriu", prin limbile de foc, făcându-i pe ucenicii Domnului „mădulare ale puterii Sale" (Sfântul Grigorie Palama).

După Înălţare, citim în Faptele Apostolilor, ucenicii Domnului s-au întors în Ierusalim şi „s-au suit în încăperea de sus", unde se adunau ei de obicei (Fapte 1, 13) şi „stăruiau în rugăciune". Prin aceasta se arată că atunci când Dumnezeu Se pogoară la noi, să nu rămânem în umilinţa noastră, pe pământ, ci „să ne urcăm şi noi la El" (Sfântul Grigorie Teologul).

Adunaţi fiind în „ziua Cincizecimii" „împreună în acelaşi loc", ucenicilor Domnului „li s-au arătat, împărţite, limbi ca de foc", care au stat „pe fiecare dintre ei", în vreme ce din cer „s-a făcut un vuiet, ca de suflare de vânt" (Fapte 2, 2-3). „Ca de foc" şi „ca de suflare de vânt" (spune Sfântul Ioan Gură de Aur), „ca să nu socotim ceva simţit despre Duhul". Aşa cum la Iordan, Duhul Sfânt Se pogorâse peste Iisus „ca un porumbel" (Matei 3, 16).

Limbile de foc „au şezut pe fiecare dintre ei”, încât „s-au umplut toţi de Duhul Sfânt” şi „au început să vorbească în alte limbi, precum le dădea lor Duhul a grăi” (Fapte 2, 3-4). Şi nici unul nu mai suferea fiindcă nu a fost ales în ceata apostolilor, ca Matia, căci „vredniciile văzute” acum „pălesc” în faţa harului Duhului, cu care ei se umplu.

Limbile de foc „li s-au arătat împărţite”, dar toate erau „dintr-o rădăcină”. Erau rodul lucrării Mângâietorului şi al belşugului de har, din care toţi au luat -„izvorul Duhului”. Şi fiecare dintre cei prezenţi, măcar că erau din toate neamurile pământului, îi auzea pe ucenici „vorbind în limba sa” „despre faptele minunate ale lui Dumnezeu” (Fapte 2, 6 şi 11). Vorbeau în dialectul celor adunaţi la Ierusalim, după cum Duhul le dădea lor să grăiască, fiindcă deveniseră „mădularele” Duhului Sfânt, mişcate de „voia şi puterea Lui”, „nu prin fiinţă, ci prin energia Celui care lucrează prin ei” (Sfântul Grigorie Palama).

„Când vine Duhul Sfânt, cele din noroi (inimile noastre de tină) le face aur” (Sfântul Ioan Gură de Aur).

Duhul a fost văzut în chipul limbilor de foc „ca să se arate că este de aceeaşi fiinţă cu Dumnezeu Cuvântul, căci nimic nu este mai înrudit cu cuvântul decât limba”. Şi pentru că „învăţătorul care Îl urmează pe Hristos are nevoie de o limbă plină de har”. Limbile de foc arată deofiinţimea Persoanelor Treimice şi faptul că foc este Dumnezeu, foc ce luminează şi arde, precum învăţătura lui Hristos luminează pe cei ce Îl ascultă şi osândeşte veşnic pe cei necredincioşi.

De ce au primit limbile de foc „împărţite”? Fiindcă „doar lui Iisus Hristos nu I s-a dat în parte Duhul de la Tatăl”. El „a avut întreagă, deplină, dumnezeiasca putere şi energie”. În ceilalţi ucenici, harul Duhului nu s-a sălăşluit nici în întregime, nici necontenit, fiecare primind o parte din darurile Sale, pentru ca să nu creadă cineva că harul dat sfinţilor este „după fire”.

Iar apostolul Petru, învingându-şi teama, „a ridicat glasul” şi, plin de îndrăzneală, le-a vorbit celor care, „batjocorindu-i” pe ucenicii Domnului, „ziceau că ei sunt plini de must”. Şi i-a învăţat pe ei „harul Duhului”, spunând: „Dumnezeu, pe Acest Iisus pe care voi L-aţi răstignit, L-a făcut Domn şi Hristos”. Şi mulţi „au fost pătrunşi la inimă” (Fapte 2, 13-37). Şi precum cineva, aprinzând o candelă, de la ea aprinde şi alta, răspândind lumina, tot astfel prin punerea mâinilor apostolilor asupra urmaşilor lor, „harul dăruit de Dumnezeiescul Duh trece la toate neamurile şi-i luminează pe toţi” (Sfântul Grigorie Palama).

Cum Duhul a lucrat împreună cu Cuvântul la zidirea lumii, va lucra şi la învierea ei

Căci „cu cuvântul Domnului cerurile s-au întărit şi cu duhul gurii Lui toată puterea lor” (Psalmi 32, 6). El ne renaşte deja duhovniceşte, fără de care nu vom putea intra în Împărăţia lui Dumnezeu (Ioan 3, 5).

„Duhul Sfânt a fost pururea, este şi va fi împreună-lucrând cu Tatăl şi cu Fiul cele create sub vreme”, înnoindu-le pe cele stricate şi păstrându-le neschimbate pe cele ce sunt statornice. Duhul va fi cu noi, creştinii, până la plinirea veacului şi va rămâne cu cei vrednici şi în veacul viitor, dându-le nemurirea şi umplându-le încă şi trupurile de slava veşnică (Sfântul Grigorie Palama).

Duhul cel iubitor de oameni şi prea înţelept, „dacă află pescari, îi prinde în năvod pentru Evanghelie” şi îi face „vestitori cutezători”. Iar ei, la rândul lor, prind toată lumea în „mreaja” cuvântului lor. Însă Duhul blândeţii „se aprinde faţă de cei care păcătuiesc”. Este plinitor, sfinţitor, îndumnezeitor, atotputernic. Este „viaţă şi de viaţă făcător, lumină şi de lumină dătător, bunătatea în sine şi izvor al bunătăţii”, împărţitor de harisme (Sfântul Grigorie Teologul).

În întreaga istorie a Bisericii creştine se vede purtarea de grijă a Mângâietorului faţă de neamul omenesc. Lucrarea Sa nu a încetat niciodată. A grăit prin gura Sfinţilor părinţi, care ne-au tâlcuit Scriptura, şi prin glasul imnografilor, deveniţi „alăute melodioase de cântări duhovniceşti”. Duhul ne dă şi nouă aripi în zborul duhovnicesc şi ne încălzeşte inimile cu forţa dragostei. El face din Biserica noastră Împărăţia lui Dumnezeu pe pământ.

„Prin Sfântul Duh tot sufletul viază”. Şi aşa cum Dumnezeu trimite primăvara Duhul Său în plante şi le trezeşte la viaţă, tot astfel sufletul nostru, când se atinge de el focul Duhului, se scutură de „zgura” păcatului şi se revigorează.

Astăzi prăznuim „Paştile cele de foc” (Pr. Ilie Moldovan) şi simţim cum cerul aplecat spre pământ schimbă toată făptura, iar „Duhul lui Dumnezeu locuieşte în noi” (I Cor. 3, 16). De aceea, să ne străduim să facem din fiinţa noastră „templu al lui Dumnezeu”.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Pr. prof. dr. Adrian Niculcea - Theologica - Pogorârea Duhului Sfânt și arătarea chipului Tatălui în oameni

20 iun, 2021

Mărturisirea lui Iisus că El este „Hristosul, Fiul lui Dumnezeu" a fost condiționată de pogorârea și odihna Duhului Sfânt asupra Sa (Ioan 1, 33). Sunt temeiurile evanghelice pe baza cărora trebuie să înțelegem că hristologia (învățătura despre Hristos) este condiționată fundamental de pnevmatologie (învățătura despre Duhul Sfânt). Aceasta, pentru că nu este posibil în limite pur omenești să înțelegem cum poate fi „Dumnezeu adevărat" un om ce apare în toată vulnerabilitatea naturii umane, apăsat de mari suferințe și trăindu-și ultimele clipe sub iminența morții celei mai crude! Pentru a putea admite că „Omul din Nazaret" era în realitate „Fiul lui Dumnezeu" și a putea afirma acest mare „Adevăr", era nevoie de puterea Duhului Sfânt, adică de „puterea lui Dumnezeu cea mare", o putere cu totul superioară oricărei puteri naturale pur umane.

Marele conflict al lui Iisus cu fariseii și cărturarii vremii Sale a izbucnit „nu doar pentru că dezlega «Sabatul», cât mai ales pentru că vorbea despre Dumnezeu ca despre «Tatăl» Său, făcându-Se astfel «egal cu Dumnezeu»!", ne spune apostolul Ioan. Când Iisus i-a întrebat de ce vor să arunce cu pietre în El, potrivnicii Lui I-au răspuns: „Nu pentru vreo lucrare bună, ci pentru blasfemie: căci Tu, om fiind, Te faci pe tine «Dumnezeu»!" (Ioan 10, 33).

Conflictul cu iudeii s-a agravat în momentul în care a ajuns înaintea Sinedriului și a marelui arhiereu Caiafa: ***„Sculându-se, arhiereul I-a zis: Te jur pe Dumnezeul Cel viu, să ne spui nouă de eşti Tu Hristosul, Fiul lui Dumnezeu. Iisus i-a răspuns: Tu ai zis. Şi vă spun încă: De acum veţi vedea pe Fiul Omului***

şezând de-a dreapta puterii şi venind pe norii cerului. Atunci arhiereul şi-a sfâşiat hainele, zicând (celorlalţi membri ai Sinedriului): A hulit! ... Ce vi se pare? Iar ei, răspunzând, au zis: Este vinovat de moarte" (Matei 26, 63-66).

Aceeași mărturisire Iisus a făcut-o în final și înaintea procuratorului roman Pilat din Pont: ***„Deci Pilat a intrat iarăşi în pretoriu şi L-a chemat pe Iisus şi I-a zis: Tu eşti regele iudeilor? Răspuns-a -Iisus: ... Tu zici că Eu sunt împărat. Eu spre aceasta M-am născut şi pentru aceasta am venit în lume, ca să dau mărturie pentru adevăr; oricine este din adevăr (adică din Duhul lui Dumnezeu, Duhul Adevărului, n.m.) ascultă glasul Meu" (Ioan 18, 33, 37). „Pilat a ieşit iarăşi afară şi le-a zis: Iată vi-L aduc pe El afară, ca să ştiţi că nu găsesc în El nici o vină»... Când L-au văzut deci arhiereii şi slujitorii, au strigat, zicând: Răstigneşte-L! -Răstigneşte-L! Zis-a lor Pilat: Luaţi-L voi şi răstigniţi-L, căci eu nu-I găsesc nici o vină. Iudeii i-au răspuns: Noi avem lege şi după legea noastră El trebuie să moară, că S-a făcut pe Sine Fiu al lui Dumnezeu" (Ioan 19, 4, 6-7).***

Şi-a asumat Dumnezeirea în calitate de om

Punctul maxim al conflictului a fost atins în clipa în care Iisus, crucificat deja, a ajuns să fie batjocura trecătorilor care-L priveau cum se zbate în chinurile morții: ***„Preoții cei mai de seamă, împreună cu cărturarii și bătrânii, își băteau joc și ei de El și ziceau: ... «S-a încrezut în Dumnezeu! Să-L scape acum, dacă-L iubește. Căci a zis: Sunt Fiul lui Dumnezeu!>" (Matei 27, 39-43; vezi și Marcu 15, 29-32; Luca 23, 35-39).***

Toate aceste texte care redau esența conflictului lui Iisus cu iudeii, conflict care a dus în cele din urmă la crucificarea Lui pe „dealul Golgotei", trebuie însă bine înțelese. Motivul pentru care iudeii s-au revoltat cu atâta înverşunare împotriva Mântuitorului nu a fost simplul fapt că El Și-a afirmat „Dumnezeirea", mai exact calitatea Sa de „Fiu al lui Dumnezeu", ci că Şi-a asumat această calitate ca om; mai precis, ca un om obișnuit, ca un om ca oricare alt om, susceptibil adică de pătimiri, de suferință și în final de moarte.

Era, într-adevăr, deosebit de dificil atât pentru apostoli, dar mai ales pentru marii preoți de la Ierusalim și chiar pentru Pilat din Pont să accepte ideea că Cel care se afla în fața lor, biciuit, rănit și suferind îngrozitor, umilit în condiția Sa umană cea mai elementară și mai ales trăindu-Şi ultimele clipe înaintea morții iminente, îndrăznea să afirme că este „Fiul lui Dumnezeu"!

Vorbindu-le fariseilor și cărturarilor, Iisus a invocat însă drept temei al proclamării Sale ca „Hristosul, Fiul lui Dumnezeu" nu propria mărturie, ci pe aceea a lui Dumnezeu Tatăl: ***„Altul mărturiseşte despre Mine; şi ştiu că adevărată este***

mărturia pe care o mărturiseşte despre Mine!" (Ioan 5, 32). „Dacă Mă slăvesc Eu pe Mine însumi, slava Mea nu este nimic. Tatăl însuși Mă slăvește, El despre care voi ziceți că este «Dumnezeul» vostru!" (Ioan 8, 54). Iisus Se referea aici, desigur, la marele moment al botezării Sale în Iordan, când Duhul Sfânt a pogorât și a odihnit peste Sine și „glasul Tatălui" s-a auzit din ceruri: ***„Iisus a ieșit din apă și în clipa aceea cerurile s-au deschis și (Ioan) a văzut Duhul lui Dumnezeu pogorându-se în chip de porumbel și venind peste El. Și din ceruri s-a auzit un glas, care zicea: «Acesta este Fiul Meu cel iubit întru care am binevoit»" (Matei 3, 16-17; vezi și Ioan 1, 33, 34).***

Sfântul apostol Pavel era conștient că o asemenea „mărturisire", ca aceea făcută de însuși Iisus înaintea marelui arhiereu și mai ales a lui Pilat din Pont, nu poate fi realizată de nici un om decât sub umbra „puterii Duhului lui Dumnezeu": „Nimeni - va spune apostolul - nu poate să zică: Domn este Iisus, - decât în Duhul Sfânt" (I Corinteni 12, 3); „Căci întru El locuieşte, trupeşte, toată plinătatea Dumnezeirii" (Coloseni 2, 9). La fel va spune și apostolul Ioan: „Și orice duh, care nu mărturiseşte pe Iisus Hristos (ca venit în trup, n.m.), nu este de la Dumnezeu, ci este duhul lui antihrist" (I Ioan 4, 3).

Să intrăm însă în detaliile problemei și să adâncim semnificația marelui act al „Pogorârii Sfântului Duh" asupra apostolilor și a Bisericii în general.

Pogorârea Sfântului Duh și „arătarea" chipului lui Dumnezeu

Știind deja din Evanghelii, dar și din epistole, că mărturisirea „Adevărului" Dumnezeirii Sale nu poate fi realizată fără pogorârea și odihna Duhului Sfânt asupra lor, Iisus le-a spus apostolilor cu puțin înaintea pătimirilor Sale: ***„(Duhul Sfânt), Mângâietorul, Duhul Adevărului, vă va călăuzi la tot adevărul; căci nu va vorbi de la Sine, ci toate câte va auzi va vorbi şi cele viitoare vă va vesti!" (Ioan 16, 13); „Acela va mărturisi despre Mine!" (Ioan 15, 26); „Acela vă va învăţa toate şi vă va aduce aminte despre toate cele ce v-am spus Eu!" (Ioan 14, 26).*** Într-adevăr, după Înălțarea lui Iisus, pe când apostolii erau adunați în foișorul unei case (foarte probabil cea în care au participat și la „Cina cea de Taină"), a avut loc marele eveniment al „pogorârii (efective) a Duhului Sfânt": ***„Şi li s-au arătat, împărţite, limbi ca de foc şi au şezut pe fiecare dintre ei. Şi s-au umplut toţi de Duhul Sfânt şi au început să vorbească în alte limbi, precum le dădea lor Duhul a grăi!" (Fapte 2, 3-4).***

Având de acum asupra lor „Duhul lui Dumnezeu", apostolii și apoi urmașii lor vor trebui să mărturisească înaintea tuturor neamurilor că „mare este taina dreptei credinţe, Dumnezeu S-a arătat în trup, S-a îndreptat în Duhul, a fost văzut de îngeri, S-a propovăduit între neamuri, a fost crezut în lume, S-a înălţat întru slavă!" (I Timotei 3, 16).

Dar ce înseamnă marele „Adevăr” că Iisus Hristos este „Fiul lui Dumnezeu”? Răspunsul este următorul: a fi „Fiul lui Dumnezeu” înseamnă „a fi chipul Tată-lui”, așa cum orice „fiu” adevărat este realmente „chipul tatălui său”. La un moment dat, Iisus i-a spus apostolului Filip: ***„Cel ce M-a văzut pe Mine a văzut pe Tatăl” (Ioan 14, 8-9). „Cel ce Mă vede pe Mine vede pe Cel ce M-a trimis pe Mine” (Ioan 12, 45).***

Conştienţi de acest mare „Adevăr”, apostolii vor propovădui în toată lumea învățătura că „Hristos este chipul lui Dumnezeu -(Tatăl)!” (II Corinteni 4, 4) „El este chipul Dumnezeului Celui nevăzut!” (Coloseni 1, 15). „El este strălucirea slavei şi chipul fiinţei Lui (Dumnezeu Tatăl, n.m.)” (Evrei 1, 3).

Dar dacă a fi „Fiul lui Dumnezeu” înseamnă a fi „chipul lui Dumnezeu Tatăl”, ce înseamnă atunci a fi „Dumnezeu”? Ce este „Dumnezeu” în esența Sa cea mai intimă? La această întrebare avem cunoscutul răspuns al Sfântului Ioan evanghelistul: ***„Prea iubiților, ... cine nu iubește n-a cunoscut pe Dumnezeu, pentru că Dumnezeu este iubire! ... Noi însă am cunoscut și am crezut dragostea pe care Dumnezeu o are față de noi. Căci Dumnezeu (cu adevărat) este iubire!” (I Ioan 4, 8, 16). „Căci Dumnezeu aşa a iubit lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viaţă veşnică” (Ioan 3, 16).*** Toate acestea ne conduc la ideea că Dumnezeu Tatăl nu este un Dumnezeu rece, îndepărtat de lume și de oameni, ci un Dumne-zeu cald, un adevărat „Tată” pentru „fiii” Săi cei apăsați de suferință și de moarte. Calitatea de „Fiu al lui Dumnezeu” înseamnă în mod esențial „bună-tate” față de oamenii în suferință și care-și trăiesc viața sub semnul morții!

Iată motivul pentru care, aflat în sinagoga din Capernaum, Iisus le spune celor care-L ascultau: „Duhul Domnului este peste Mine, pentru care M-a uns să binevestesc săracilor; M-a trimis să vindec pe cei zdrobiţi cu inima; să propo-văduiesc robilor dezrobirea şi celor orbi vederea; să slobozesc pe cei apăsaţi şi să vestesc anul plăcut Domnului” (Luca 4, 18-19). Fără îndoială, Iisus S-a regăsit pe Sine în cuvintele prorocului Isaia (61, 1-3), care a descris cu secole în urmă misiunea lui Mesia ca având drept țintă finală „săracii”, „cei cu inima zdrobită”, „robii de război”, „orbii” şi pe toți „cei apăsați” ai istoriei.

Cu alte cuvinte, nu doar Dumnezeu Tatăl este „iubire” în esența Sa adâncă, ci și Fiul Său este aceeași „iubire”, pentru că El este cu adevărat „Fiul lui Dumne-zeu”, „Fiul Tatălui Său” Cel atotiubitor.

Cu aceste premise ajungem să ne înțelegem propria condiție umană de existențe create „după chipul și asemănarea lui Dumnezeu”. A fi „după chipul lui Dumne-zeu” înseamnă să „Fiţi milostivi, precum şi Tatăl vostru este milostiv” (Luca 6, 36) şi „Iubiţi pe vrăjmaşii voştri, binecuvântaţi pe cei ce vă blestemă” (Matei 5,

44), așa cum i-a iubit Iisus care, aflat pe cruce în chinurile morții, a putut cere pentru călăii Săi: „Părinte, iartă-le lor, că nu știu ce fac!” (Luca 23, 34).

În lumea noastră puternic secularizată, trebuie să înțelegem, deci, că adevăratul sens al vieții nu este acela de a-L vedea pe Dumnezeu, așa cum vedem soarele pe cer. Dumnezeu nu poate fi văzut în afara noastră, ci în noi înșine. Marele „Adevăr” al vremii noastre este acela de a-L vedea pe Dumnezeu în oameni, în bunătatea lor, în efortul lor ajutat de Duhul Sfânt de a fi „după chipul Fiului lui Dumnezeu”, care este fundamental „iubire”. Iată marea consecință a „Pogorârii Sfântului Duh” asupra noastră cu fiecare prăznuire a ei. Amin!

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Nicuşor Deciu - Pogorârea Sfântului Duh și specificul misiunii Bisericii

10 iun, 2020

Pentru cititorul obișnuit cu textele Sfinților părinți, dar și pentru orice căutător sincer al sensului existenței umane, se conturează cât se poate de firesc convingerea că există o iconomie a mântuirii omului pe care Dumnezeu a gândit-o mai dinainte de veci. Aceasta se desfășoară în mai multe etape, începând chiar de la alungarea din Rai a protopărinților și până la întemeierea văzută a Bisericii, adică la evenimentul Cincizecimii.

Astfel, Pogorârea Sfântului Duh reprezintă o ultimă etapă a dumnezeieștii iconomii, vestită încă de proroci și reluată de Însuși Hristos la Înălțarea Sa - o altă etapă importantă a planului dumnezeiesc - după cum se spune și în troparul praznicului, anume că, înălțându-Se, Domnul „bucurie a făcut ucenicilor prin făgăduința Sfântului Duh". Aceasta întrucât Duhul va juca un rol determinant în viitoarea misiune a apostolilor, și prin extensie a Bisericii, de evanghelizare a întregii lumi.

În acest sens, Mântuitorul, după Învierea Sa, deși le-a vorbit ucenicilor despre viitoarea vestire a Evangheliei la toate neamurile, mai întâi „le-a poruncit să nu se depărteze de Ierusalim, ci să aştepte făgăduinţa Tatălui" (Fapte 1, 4), care nu e alta decât venirea Sfântului Duh. Iar aceasta, pe bună dreptate, căci vedem ce transformare extraordinară se petrece cu ucenicii după evenimentul Pogorârii Sfântului Duh: devin înțelepți, plini de duh, vorbesc în limbi străine, tămăduiesc pe cei bolnavi, devin curajoși până la mucenicie, străbat întreaga lume, precum și toate celelalte fapte minunate descrise în cartea Faptele Apostolilor.

Un plus de lămurire asupra importanței evenimentului ne aduce și Sfântul Grigorie Teologul, care, inspirat fiind de Duhul, în Cuvântarea sa dedicată Cinci-zecimii, ne descoperă și alte aspecte ale lucrării Sfântului Duh în oameni: „Acest Duh (cu totul înţelept şi foarte iubitor de oameni), dacă ia un păstor, îl face psalt, care alungă prin cântare duhurile cele viclene, şi împărat al lui Israel îl arată. Dacă ia un păstor de capre care culege dude, îl face proroc. Aminteşte-ţi-i pe David şi pe Amos. Dacă ia un tânăr iscusit la minte, îl face judecător chiar şi al celor după vârstă mai bătrâni. Pentru acest lucru dă mărturie Daniil, cel care leii a învins în groapă. Dacă găseşte pescari, îi vânează pentru Hristos, făcându-i prin plasa cuvântului pescarii întregii lumi. Mi-i prinde pe Petru şi pe Andrei şi pe fiii tunetului şi-i face tunătorii celor duhovniceşti. Dacă găseşte vameşi, îi câştigă drept ucenici şi îi face neguţători de suflete... Dacă prinde prigonitori fierbinţi, le preschimbă zelul, şi-l plăsmuieşte pe Pavel în locul lui Saul, şi atâta evlavie le dăruieşte, pe câtă răutate aveau când Îl prigoneau [pe Hristos]”.

Putem sesiza, prin urmare, că Sfântul Grigorie atribuie Sfântului Duh o lucrare transformatoare a oamenilor, pe care o conduce Biserica, mai întâi prin apostoli și apoi prin urmașii acestora, dar și prin toți membrii săi purtători de har. Și se cuvine adăugat aici că această prefacere a celor care devin membri ai Bisericii nu e una ce se petrece doar în spațiul gândirii sau al acțiunii, ci avem de-a face cu o schimbare radicală a existenței, echivalentă cu o naștere din nou, care nu se poate realiza decât prin mijlocirea Duhului, după cum spune Sfântul Grigorie: „El este Cel ce creează naşterea din nou duhovnicească; şi încredinţat să fii că nimănui nu-i este cu putinţă a vedea sau a primi Împărăţia lui Dumnezeu, dacă nu va fi de sus născut din Duhul”.

Așa cum am amintit, ne aflăm în această etapă a Bisericii de după Pogorârea Sfântului Duh în istorie, în care primează atât vestirea cuvântului lui Dumnezeu, cât și sfințirea credincioșilor, ambele aspecte subsumându-se lucrării sale misionare. Însă dintotdeauna a existat și problema legată de autenticitatea acestei misiuni, pe care e firesc să ne-o punem în orice vreme, așa cum însuși apostolul Pavel și-a pus-o, atunci când s-a sfătuit cu Petru (cf. Gal. 1, 18).

În acest sens, atât experiența apostolilor, cât și a părinților ulteriori, păstrată în Tradiție, a certificat faptul că, deși modul propovăduirii Evangheliei poate îmbrăca forme diferite, numai acolo unde există prezența și lucrarea Duhului se poate întâlni și o misiune autentică. Astfel, vedem în istoria Bisericii nu numai spectaculoase călătorii misionare, ci de multe ori și sfinți, care, deși nu străbăteau lumea, nici nu ieșeau din pustia nevoințelor lor, totuși, oamenii veneau la ei, atrași tocmai de harisma Sfântului Duh care locuia în ei.

Acest mod al manifestării dumnezeieștii iconomii în lume este totdeauna valabil, chiar și astăzi, în vremuri de aparentă criză. Astfel, observăm cum Biserica își construiește misiunea sa actuală nu reducând-o exclusiv la dimensiunile unui discurs biblic academic, nici afirmând vreo infailibilitate de tip papal, ci raportându-se continuu la prezența și lucrarea Sfântului Duh în cadrul comunității. Acest fapt se conturează prin aceea că lucrarea misionară a Bisericii nu-și fixează ca prioritate vreun bine social, ci prin toate actele sale atenționează asupra destinației veșnice a omului. Acest extrem de însemnat amănunt ne este în mod repetat amintit în cultul dumnezeiesc și în cuvintele părinților.

Cel puțin așa face același Sfânt Grigorie, care ne tâlcuiește sensul adânc al praznicului Cincizecimii astfel: ***„Căci şapte cu sine însuşi înmulţit alcătuieşte Cinci-zecimea, adăugând încă o zi, pe care o luăm din veacul viitor, care este a opta şi în acelaşi timp prima sau, mai bine zis, una şi nesfârşită. Acolo trebuie să se încheie sabatizarea (odihna) sufletelor de pe pământ”.***

Așadar, odată cu Pogorârea Sfântului Duh, veșnicia intră în istorie și devine într-o oarecare măsură accesibilă ca o pregustare a destinației noastre ultime, unde ne vom împărtăși pe deplin de harul Sfântului Duh. Dar aceasta nu este altceva decât Împărăția lui Dumnezeu, pe care suntem îndemnați de Domnul s-o căutăm înainte de toate și prin toate (cf. Matei 6, 33).

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Protosinghel Maxim Morariu: Hristos - Apa cea vie

Întâlnirea cu Domnul ne transformă și pe noi în adevărate fântâni. La fel cum păcatul ne face să semănăm cu izvoarele din vremea lui Ștefan cel mare în vremea invaziilor tătare sau otomane. Adică să fim fântâni otrăvite. Înadins. Din care unii ar putea risca să se adape, iar acest lucru le-ar fi fatal. Noi alegem ce fel de apă vrem să izvorâm.

Foto: Ștefan Cojocariu

Aspecte introductive

Pasajele conținute în paginile Evangheliei de astăzi sunt rostite într-un context aparte. Hristos e furios pe cei din Iudeea. Acest lucru Îl determină să ia pentru o vreme calea Galileii și să-și dorească să nu participe la una dintre sărbătorile lor importante. Îi va delega pe apostoli, iar Dânsul va prefera să se prezinte incognito, pentru a lua pulsul mulțimii.

Cu toate acestea, dezbaterile iscate între feluritele partide, între adepții și partizanii Lui, Îl vor determina să-și deconspire identitatea și să renunțe la statutul de anonim, mustrându-i pe unii dintre cei care vorbeau doar pentru a se afla în treabă.

Apa cea vie

Intervenția Lui este una clar articulată. Are un mesaj cu relevanță teologică și valențe eshatologice: „Dacă însetează cineva, să vină la Mine şi să bea. Cel ce crede în Mine, precum a zis Scriptura: râuri de apă vie vor curge din pântecele lui”, zice Domnul. Evanghelistul ține să sublinieze că aceste cuvinte au fost rostite cu privire la cele ce vor urma a se întâmpla. Cu alte cuvinte, intervenția avea un caracter profetic. Ar fi fost extrem de discutabilă semnificația apei celei vii, dacă nu ar fi existat și mențiunea autobiografică. Datorită ei, știm însă la cine este cheia. Setea sufletească, se poate ostoi doar în Hristos.

Acesta este Proorocul!

Cuvintele Lui au un impact cât se poate de puternic. Pe unii, îi determină să mărturisească, fără tăgadă, calitatea Lui mesianică. „Acesta este Proorocul”, spun o seamă dintre ascultători, în vreme ce alții Îl identifică cu Hristosul. Pentru o altă categorie de ascultători, cuvintele Sale constituie pretextul unei interesante reflecții: „Nu cumva din Galileea va să vină Hristos”?, se întreabă ei.

Străjerii Legii Îl vor însă prins și pedepsit. Motive au ei destule, iar de nu, se pricep să inventeze. Și totuși, ceva-i oprește. Modul în care vorbește îi pune pe gânduri. Și în același timp, îi imobilizează atunci când și-ar dori să-I facă ceva.

Nicodim

Dezbaterile inițiate în sinagogă se vor continua la casa arhiereilor. Mânioși pe slugile care n-au fost în stare să-L aducă la judecată, aceștia se lansează într-o cumplită diatribă. Nicodim, cel care ținea în ascuns la El, vine cu o întrebare de bun simț. Cere să nu se emită judecăți în lipsă și în necunoștință de cauză. Deși atitudinea lui nu are efectul scontat, acela de a îndemna la o interesantă meditație, aduce cu sine încheierea unei confruntări ce ar fi putut de bună seamă avea efecte imprevizibile.

În loc de concluzii

Ideea apei celei vii, care constituie în fapt motivul central al narațiunii pe care o avem în vedere, nu e ceva nou în propovăduirea lui Iisus. Îi vorbise și femeii cananeence despre aceasta. Îi prezentase și sursa, așa cum a făcut-o și în sinagogă. În fapt, prin cele două episoade, El lansează o invitație amplă tuturor celor care, în decursul vremii, își vor vocifera această sete. Le arată de unde se pot adăpa. Și noi suntem poftiți. Potirul reprezintă în fapt cumpăna fântânii de unde se scoate apa cea vie. Beneficiile sunt și pentru noi, și pentru ceilalți. „Râuri de apă vie vor curge din pântecele noastre”, de îndată ce ne vom hidrata

cum se cuvine. Cu alte cuvinte, întâlnirea cu Domnul ne transformă şi pe noi în adevărate fântâni. La fel cum păcatul ne face să semănăm cu izvoarele din vremea lui Ștefan cel mare în vremea invaziilor tătare sau otomane. Adică să fim fântâni otrăvite. Înadins. Din care unii ar putea risca să se adape, iar acest lucru le-ar fi fatal. Noi alegem ce fel de apă vrem să izvorâm. Dar trebuie să înțelegem că pentru a fi noi înșine surse de apă bună, trebuie să ne găsim în legătură cu Izvorul. Îndrăzniți!

Pr. Nicolae Dascălu - Cât de aproape este Dătătorul de viață...

20 iun, 2021

Crezul, cărțile de cult și învățătura noastră de credință sunt pline de Treime. Semnul celor trei degete ale copilului, puse împreună de mamă la prima rugăciune, îl va însoți de-a lungul călătoriei pe acest pământ, până la însemnarea cea din urmă cu sfânta cruce, la trecerea pragului către veșnicie. Dumnezeu, Cel Unul în ființă și întreit în Persoane, ocrotește cu misterul Său mai presus de fire taina vieții noastre, a fiecăruia dintre cei care facem umbră pământului, după bunăvoința Lui. Dumnezeu este Creatorul, Mântuitorul și Sfințitorul, într-o unitate de lucrare pe care nu o putem înțelege niciodată pe deplin, ci doar în parte, prin contemplarea în rugăciune a dogmei Preasfintei și de viață făcătoarei Treimi. Gândirea noastră și puterea de pătrundere a tainelor sunt dependente de categoriile spațiu și timp, doar credința și libertatea despătimirii ne pot deschide vederea către universul multidimensional al iubirii dumnezeiești.

Privind cu ochii credinței către Tatăl, contemplăm transcendența lui Dumnezeu și distanța metafizică dintre creat și necreat. În Fiul, întrupat la „plinirea vremii" (Galateni 4, 4), avem iubirea răstignită și înviată. Iisus Hristos înalță umanitatea îndumnezeită la dreapta Tatălui ceresc. Duhul Sfânt se pogoară în lume după Înălțarea Domnului și edifică Biserica, trupul tainic al lui Hristos. Mângâietorul, Duhul Adevărului, cunoaște toate suspinele creației și dă viață tuturor, văzute și nevăzute. „Căci în El trăim și ne mișcăm și suntem, precum au zis și unii dintre poeții voștri, căci al Lui neam și suntem" (Fapte 17, 28).

De la înțelepții presocratici și până la savanții specializați în neuroștiințe și fizică cuantică, viața rămâne cel mai mare mister al cunoașterii, iar viteza

luminii, undă și corpuscul, este o constantă care ne ajută să înțelegem potențialul energiilor din microcosmos și macrocosmos. Blândețea mângâietoare a razelor de soare și energiile uriașe ce pot fi transmise de lumină ne fac să înțelegem, prin analogie, puterea harului divin. Ca o suflare de vânt, prin niște limbi ca de foc, se pogoară Duhul Sfânt la Cincizecime (Fapte 2, 2-3). Ca să lumineze conștiințele cu lumina veșnică a lui Hristos Cel înviat, să aducă unitate și să sfințească sufletele oamenilor. Prin virtute, fructificăm darurile duhovnicești. Prin păcate, întunecăm chipul lui Dumnezeu din noi. Iar cele mai grele păcate sunt cele împotriva Duhului Sfânt, despre care Mântuitorul, Dreptul Judecător de la sfârșitul veacurilor, spune: „Celui care va zice cuvânt împotriva Fiului Omului, se va ierta Lui, dar celui care va zice împotriva Duhului Sfânt, nu i se va ierta lui nici în veacul acesta, nici în cel ce va să fie” (Matei 12, 32).

Despre rugul aprins din Sinai, avem cuvintele Scripturii. Despre flacăra luminii de Paști de la Sfântul Mormânt, cea care nu arde mâinile ce o primesc, avem mărturiile multor pelerini.

Harul Duhului Sfânt este lumină, mângâiere și bucurie pentru cei care îl primesc și îl pun în lucrare, iar cei care-l resping își alungă toată bucuria, mângâierea și lumina.

Veacul Bisericii este unul al pocăinței, al luminării și al sfințirii. Fără tehnologii avansate și fără conexiuni de mare viteză, rugăciunea străbate cerurile și ne descoperă într-o clipită cât de aproape de noi este „Vistierul bunătăților și Dătătorul de viață”. De o astfel de pregustare a Împărăției cerurilor s-au învrednicit încă din viața aceasta trecătoare „de Dumnezeu purtătorii noștri părinți”, rugători fierbinți pentru mântuirea lumii.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Pr. Vasile Răducă - Rusaliile - zi de mare bucurie

Încă înainte de patima şi moartea Sa, Iisus Hristos a prezis ucenicilor că le va trimite un alt „Mângâietor", „Duhul Adevărului care de la Tatăl purcede" (Ioan 15, 26). Acesta îi va învăţa tot Adevărul. Acelaşi lucru l-a promis şi cu ocazia înălţării Sale la cer.

Împlinirea promisiunii a avut loc la zece zile după Înălţare, în dimineaţa zilei în care evreii din toată lumea serbau la Ierusalim Cincizecimea, ziua primirii Legii, pe Muntele Sinai, de către Moise.

După pogorârea Duhului Sfânt comunitatea ucenicilor lui Hristos devine Biserică, adică adunarea tuturor celor aleşi din lume care cred în Sfânta Treime, sunt botezaţi şi se împărtăşesc cu aceleaşi Sfinte Taine ale lui Hristos, prin lucrarea şi datorită prezenţei Duhului Sfânt în ea.

Evenimentul pogorârii Duhului Sfânt este comemorat de Biserică în a cincizecea zi după Paști, de Rusalii. Este o zi de mare bucurie.

În primele secole, Rusaliile erau de asemenea prilej de botez.

Sărbătoarea pogorârii Duhului Sfânt a fost numită în româneşte „Rusalii" de la sărbătoarea trandafirilor din lumea romană, consacrată cultului morţilor. Creştinii au preluat obiceiul roman, făcând din sâmbăta dinaintea Rusaliilor una din zilele de pomenire generală a morţilor. În unele zone ale ţării, în sâmbăta Rusaliilor se împart oale împodobite cu flori şi cu un colac deasupra pentru

pomenirea morţilor. În duminica Rusaliilor se împart farfurii frumos împodobite pentru vii.

În tradiţia Bisericii Ortodoxe, în ziua imediat următoare marilor sărbători se comemorează persoanele care stau în legătură nemijlocită cu persoana sau evenimentul aflat în centrul respectivei sărbători. Întrucât persoanele Sfintei Treimi, Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh, sunt într-o legătură nemijlocită, lunea de după duminica Rusaliilor este consacrată proslăvirii Sfintei Treimi. De fapt, sărbătoarea Rusaliilor are consacrate două zile.

(Vasile Răducă preotul-paroh al bisericii Kretzulescu, Ghidul creştinului ortodox de azi, Editura Humanitas, p. 130-131)

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Alexandru Ojică - Duhul lui Dumnezeu și fragilitatea lucrărilor omenești

Turnura evenimentelor din ultimele luni ne arată că dinamismul societății în care trăim este, adeseori, imprevizibil. Idei precum repetarea unei carantine sau izolări la domiciliu în fiecare an, până în 2030, pentru îndeplinirea obiectivelor climatice deja au fost lansate. Modul de viață întâlnit în marile orașe europene, începând de la transportul în comun până la locurile de muncă, s-a adaptat atât de mult, încât nu este exclus să devină din excepție o regulă. Antagonismul între evoluția tehnologică și științifică, pe de o parte, și fragilitatea vieții, pe de altă parte, ne arată că, împotriva așteptărilor, medicina este în 2020 în urma bolilor, nu înaintea lor.

Despre posibilele cauze ale acestei pandemii s-a scris mult, din nenumărate puncte de vedere, unele mai avizate decât celelalte. Cu toate acestea, înțelegerea teologică a vieții, a lumii în care trăim, ne poate trimite și către un episod din Vechiul Testament când fiii lui Israel au cerut un rege.

Vorbim de una dintre primele îndepărtări ale umanității, deja căzută în păcat, de Creatorul ei: „Și a zis Domnul către Samuel: «Ascultă glasul poporului în toate câte îți grăiește; căci nu pe tine te-au lepădat, ci M-au lepădat pe Mine, ca să nu mai domnesc Eu peste ei. Cum s-au purtat ei cu Mine din ziua aceea când i-am scos din Egipt, până astăzi, părăsindu-Mă și slujind la dumnezei străini, așa se poartă și cu tine. Ascultă deci glasul lor, dar să le spui și să le arăți drepturile

regelui care va domni peste ei»" (1 Regi 8, 7-9). Imaginea lui Dumnezeu în calitatea Sa de conducător al poporului Său este intim legată de alianța Vechiului Testament. Însă, după cum am văzut, abandonarea lui Dumnezeu și cererea unui rege, adică a unui alt conducător, pentru a fi aidoma celorlalte popoare, duce în cele din urmă la o construcție politică șubredă, imperfectă.

De la Pax romana la pax Europaea

În 2017, cu prilejul împlinirii a 60 de ani de la semnarea Tratatelor de la Roma, tratate care au înființat Comunitatea Economică Europeană (CEE, predecesoarea Uniunii Europene) și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice (CEEA sau Euratom), liderii europeni aveau să proclame solemn aceste ultime șase decenii ca fiind cea mai lungă perioadă de pace din istoria Europei. O perioadă în care cooperarea economică între cele șase țări fondatoare la care, pe parcurs, s-au adăugat încă 22 a dat roade și a adus un nivel de prosperitate la care alte țări doar visau.

Acest construct economic s-a dezvoltat într-unul administrativ și, firesc, a căpătat și viziuni politice în care armonizarea dintre țările membre e rezultatul negocierilor diplomatice și departe de a mulțumi pe toată lumea. Departe de a fi o construcție ideală, ci perfectibilă, UE și instituțiile europene și-au dovedit limitele și au arătat cât de fragilă este, de fapt, solidaritatea clamată de politicieni. „În fine, chiar şi în societăţile noastre prospere, riscul de sărăcie rămâne semnificativ. Se estimează că aproape un sfert din populaţia UE-27 este expusă riscului de sărăcie sau de excluziune socială. Sărăcia în rândul copiilor rămâne, de asemenea, ridicată şi este în creştere în mai multe state membre. Acest lucru înseamnă că respectivii copii au un acces limitat la asistenţă medicală şi prezintă un risc mai ridicat de abandon şcolar, iar ulterior, ca adulţi, sunt într-o mai mare măsură susceptibili să se confrunte cu şomajul şi sărăcia", se precizează într-un document de pe site-ul Comisiei Europene.

Un barometru la nivelul UE-28 din 2017 arată că mai mult de 8 din 10 europeni consideră că primele trei provocări pentru Uniune sunt șomajul, inegali-tățile sociale și migrația. Ei cred că economia de piață ar trebui să fie strâns legată de niveluri ridicate de protecție socială. Conform aceluiași sondaj din 2017, 7 din 10 europeni consideră că șomajul și politicile sociale sunt slab gestionate și preferă ca deciziile să fie luate atât la nivel național, cât și la nivelul UE.

Putem vorbi așadar de o lipsă a unei solidarități reale, resimțite la nivelul fiecărui om, cetățean al unui stat din UE. Sentimentul apartenenței comune cere o solidaritate reală. Dar vedem una ce se pretinde a fi reală și prezentă în viețile cetățenilor, dar o solidaritate fără Dumnezeu, ci doar cu o latură exterioară,

adeseori lipsită de empatie. Iar pandemia de Covid-19 trăită în aceste ultime trei luni ne arată că doar Biserica este capabilă de o adevărată solidaritate.

Viziunea Sfântului Ioan Gură de Aur asupra a ceea ce înseamnă cu adevărat solidaritatea este una foarte actuală: „Nimeni (…) nu-i atât de bun prieten al lui Dumnezeu ca acela care trăiește spre folosul celor din jurul său. De aceea ne-a dat Dumnezeu cuvânt, mâini, picioare, tărie trupească, minte și pricepere, ca toate acestea să fie spre mântuirea noastră și spre folosul aproapelui. Cuvântul nu ne este de folos numai la înălțarea de cântări și mulțumiri lui Dumnezeu, ci de folos și pentru a învăța pe alții și a-i sfătui. De-l întrebuințăm în acest scop suntem următorii lui Dumnezeu”.

Rolul Bisericii în actuala agora europeană

Ceea ce s-a putut lesne constata în aceste ultime luni a fost șubrezimea instituțiilor umane și desacralizarea valorilor ce ar trebui să stea la baza unei societăți democratice ce, teoretic, se află în slujba cetățeanului. În condițiile în care varianta cea mai simplă, aceea a închiderii totale, inclusiv a spațiului Schengen, a fost adoptată, ne putem întreba dacă și ce viitor mai pot avea aceste construcții când își arată fragilitatea și egoismul. Consiliul Europei a preluat recent câteva reflecții ale grupului tematic pentru „Educație, Democrație, Diversitate” din cadrul Conferinței Bisericilor Europene în care a fost amintit aportul pe care Bisericile îl pot avea în cadrul regândirii viitorului Uniunii Europene.

Astfel, se stipulează în declarație: „Actuala criză nu se va încheia pur și simplu astăzi și nu va dispărea mâine. Cu toate că nu cunoaștem încă amploarea acestei crize, suntem chemați să ne gândim la ziua de mâine. Speranța unui «nou Ierusalim» nu ne dă dreptul să devenim spectatori la ceea ce se întâmplă acum. Dimpotrivă, ca Biserici, ar trebui să contribuim activ la modelarea viitorului Europei. Aceasta include o discuție sinceră și deschisă în Bisericile noastre, într-un spirit fratern, care ia în considerare marile provocări legate de construirea unei Europe juste și unificate social. Trăim speranța creștină că «Dumnezeu face toate lucrurile noi». Speranța noastră ne unește și ne încurajează să împărtășim și să contribuim la o lume dreaptă prin tradițiile noastre creștine, experiența noastră în democrație și aprecierea valorii drepturilor omului”.

Tot în aceleași document se arată că „guvernele din întreaga lume au răspuns cu restrângeri masive ale libertăților, cum ar fi libertatea de circulație, călătorie și de adunare - acestea din urmă afectând, în mod special, libertatea religioasă și de practicare a credinței, Bisericile fiind obișnuite să se întâlnească regulat și să-și practice credința în cadrul adunărilor cultuale. Aceste libertăți sunt elemente constitutive esențiale ale societăților democratice. Deși aceste restricții temporare, instituite pentru protejarea oamenilor, sunt de înțeles, acestea ar trebui să

existe doar atât timp cât este necesar. În această situație de urgență, care depășește toate frontierele, încurajăm creștinii din întreaga lume să își consolideze legăturile și să coopereze. Acum nu este momentul să fim introvertiți și retrași, fie ca națiune sau Biserică, ci mai degrabă să privim cum putem ieși din asta împreună”.

Pogorârea Sfântului Duh peste apostoli la Cincizecime ne arată că lucrarea lui Dumnezeu în lume și în istorie continuă prin Biserica Sa. Însă această lucrare - chiar dacă nu poate fi niciodată oprită - poate fi îngreunată sau deviată atunci când nu este cunoscută realitatea ce ține de spațiul eclesial. „Omul firesc nu primește cele ale Duhului lui Dumnezeu, căci pentru el sunt nebunie și nu poate să le înțeleagă, fiindcă ele se judecă duhovnicește” (1 Cor. 2, 14).

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Pr. Eugeniu Rogoti - Duminica cea mare a lucrării nevăzute

Praznicul Pogorârii Duhului Sfânt este una dintre cele mai importante sărbători ale Bisericii și are diferite denumiri care să descrie în parte cele ce se întâmplă în sufletul omului atunci când acesta devine subiect al relației directe cu Dumnezeu. Faptele Apostolilor ne descriu evenimentul ca pe unul văzut și simțit, urmat de lucruri mari ale ucenicilor Mântuitorului, dintre care cea mai ieșită din comun este dorința de a se boteza a trei mii de persoane. Botezul a venit ca o dorință interioară în urma ascultării cuvintelor spuse de Petru, însuflețit de Sfântul Duh. Predica aceasta a fost una atât de pătrunzătoare pentru cei care o ascultau, încât cugetul s-a unit de îndată cu inimile mângâiate atunci de Dumnezeu, prin Sfântul Duh, iar oamenii au devenit ei înșiși temple în care sălășluia Cel Nevăzut.

Consecința acestei lucrări minunate a fost, pe lângă întrebarea „Ce trebuie să facem?”, și lepădarea totală a vieții cu care noii ucenici erau obișnuiți și urmarea fără tăgadă a apostolilor. Ne imaginăm cu mare dificultate astăzi, când suntem obișnuiți să adunăm capital, sub orice formă, cum acei primi creștini își vindeau toată averea și o încredințau „la picioarele apostolilor”, pentru folosul tuturor. Câtă deschidere! Câtă credință! Câtă dragoste! Câtă încredințare!

Ce facem însă noi, care ne numim astăzi creștini? Cum ne pregătim a primi în inimile noastre prăznuirea lucrurilor care s-au întâmplat odinioară, iar astăzi auzim chemarea să le trăim din nou? Primim frunzele înaintea cărora se roagă preotul la Vecernia zilei Sfântului Duh, le așezăm acasă la loc de cinste și apoi? Sigur că aceste frunze sunt simboluri, dar ceea ce reprezintă ar fi bine să ne

atragă atenția în tot ceasul, dar mai ales la momentul rugăciunii. Așezate lângă icoane, ele simbolizează acele „limbi ca de foc" ale Duhului. Ele ne aduc aminte că rugăciunea este urmarea firească a primirii Duhului în inima noastră. Poate nu o simțim astfel, de fiecare dată, dar acest lucru ne face să ne rugăm, după cum ne spune apostolul neamurilor. Avem însă tendința să uităm, să uităm de Duh, de acele frunze și simbolismul lor, să uităm de noi și de cei din jurul nostru, care sunt în Biserica lui Hristos.

Ținem minte însă foarte bine toate „manevrele" ce trebuie neapărat făcute la fiecare praznic și pomenire, ca să luăm tot ceea ce „ne face bine". Altfel, nu putem concepe slujbele! Altfel, ele nu au pentru noi nici un rost! Suntem atât de legați de partea văzută, îngăduită doar pentru neputința noastră, încât aceasta tinde să devină aproape exclusivă. Vedem peste tot în jur acest fenomen și nu căutăm să înțelegem mai mult și rămânem săraci în credință, săraci în Duh. Prin abordarea neduhovnicească a gesturilor și obiectelor din bisericile noastre nu vom ajunge unde trebuie. Credința noastră nu va fi una luminată de razele Duhului, ci de noime percepute strâmb, miop, care nu ne deschid către Dumnezeu. Oare cuvântul Mântuitorului despre închinarea „în Duh și în adevăr" e o vorbă goală? Cine rămâne blocat în cele materiale nu va avea șansa întâlnirii adevărate cu Cel pe care-L numim Duhul adevărului.

Am văzut în această perioadă de epidemie că mulți creștini au tendința să se țină aproape de Biserica lui Hristos. E foarte bine să-L căutăm pe Dumnezeu, însă această mișcare să fie una care să depășească gândirea de tip magic, specifică celor necatehizați.

Spunea un părinte contemporan: „Nu virusul are nevoie de rugăciune, ci Biserica are nevoie de întărire duhovnicească, de acea stare harică fierbinte, pe care se pare că am cam pierdut-o pe nesimţite şi, de aceea, Domnul a binevoit să ne închidă, pentru o vreme, bisericile şi să ne îndemne la mai multă isihie".

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Pr. Ciprian Florin Apetrei - Rusaliile

De Rusalii, Biserica Ortodoxă sărbătoreşte Pogorârea Sfântului Duh în chip de limbi de foc peste Sfinţii apostoli. Acest praznic este sărbătorit întotdeauna duminica, la 10 zile după Înălţarea Domnului şi la 50 de zile după Paşti. Totodată, această zi este sărbătoarea întemeierii Bisericii Creştine, căci atunci, în urma predicii Sfântului apostol Petru, s-au convertit la creştinism ca la trei mii de suflete, care au alcătuit cea dintâi comunitate creştină din Ierusalim.

Sinaxarul ne spune despre această sărbătoare: „În această zi, Duminica a opta după Paşti, prăznuim Sfânta Cincizecime. Şi această sărbătoare am luat-o din cărţile iudeilor. Căci după cum aceia prăznuiesc Cincizecimea lor, cinstind numărul de şapte, dar şi pentru că au primit Legea după trecerea a cincizeci de zile de la Paşti, tot astfel şi noi prăznuim cincizeci de zile de la Paşti, primind Duhul cel Preasfânt, care ne dă Legea, ne călăuzeşte spre tot adevărul şi ne învaţă cele plăcute lui Dumnezeu. (...) Se cuvine să mai ştim că, în ziua aceasta, săvârşindu-se praznicul Cincizecimii, Duhul Sfânt S-a coborât peste ucenicii Domnului”.

Rusaliile constituie cea mai veche sărbătoare creştină împreună cu cea a Paştilor, fiind prăznuită încă din vremea Sfinţilor apostoli.

Credincioşii care participă în Duminica Rusaliilor la Sfânta Liturghie primesc ramuri binecuvântate de nuc sau tei, ramuri care simbolizează limbile ca de foc prin care s-a arătat harul Duhului Sfânt lucrător în ucenicii lui Hristos, trimişi de El să binevestească Evanghelia Sa în limbi diferite la toate neamurile.

Duminică, imediat după Sfânta Liturghie, se oficiază şi Vecernia „plecării genunchilor”, în cadrul căreia se rostesc şapte rugăciuni speciale de cerere a harului Duhului Sfânt.

Începând cu această zi, se rosteşte rugăciunea „Împărate Ceresc”, rugăciune care nu se spune în perioada de la Paşti până la Rusalii. Prin această rugăciune care se rosteşte la începutul fiecărei slujbe în Biserica Ortodoxă se arată că fiecare credincios e chemat să trăiască o Cincizecime perpetuă.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Pr. Ciprian Florin Apetrei - Pogorârea Sfântului Duh

Noi, creştinii ortodocşi, vom sărbători duminica ce urmează Pogorârea Sfântului Duh. Este ziua în care Sfântul Duh S-a pogorât în chip de limbi ca de foc peste apostoli. Pogorârea Sfântului Duh, alături de sărbătoarea Sfintelor Paşti şi de ziua Duminicii, este una dintre cele mai vechi sărbători creştine. Acest praznic împărătesc este sărbătorit la 50 de zile de la Învierea Domnului şi mai este numit şi Cincizecime sau Rusalii.

În Vechiul Testament, Cincizecimea amintea de primirea Legii pe Muntele Sinai, de suferinţele evreilor în pustiu, precum şi de necazurile cele multe prin care au trecut, până să ajungă în pământul făgăduinței, unde s-au bucurat de roade, de grâu şi de vin. De aceea, la această sărbătoare, care se ţinea la 50 de zile de la Paşti, se mulţumea lui Dumnezeu şi pentru secerişul nou.

În Noul Testament, această zi aminteşte de venirea Duhului Sfânt peste apostoli, Duh care ne dă Legea duhovnicească, ne călăuzeşte spre tot adevărul şi ne învaţă cele plăcute lui Dumnezeu. Astfel, Cincizecimea ne arată ieşirea din răutatea necredinţei şi ziua întemeierii Bisericii în chip văzut.

La Cincizecime, Sfinţii apostoli au fost învestiţi cu putere dumnezeiască pentru marea lor misiune de propovăduire a Evangheliei la toate neamurile. După Pogorârea Duhului Sfânt, apostolii au mers în toată lumea, au propovăduit Evanghelia la toată făptura.

Sărbătoarea Rusaliilor este închinată cinstirii Duhului Sfânt, care este a treia Persoană a Sfintei Treimi. Prin Pogorârea Duhului Sfânt la Cincizecime a început o epocă nouă în istoria mântuirii neamului omenesc. Astfel, a luat fiinţă în chip văzut Biserica, adică Împărăţia lui Dumnezeu pe pământ. S-a împlinit în acest mod ţelul final al Întrupării, al jertfei de pe cruce şi al Învierii Domnului nostru Iisus Hristos.

Duminica Rusaliilor este ziua voită de Tatăl, făgăduită de Fiul şi împlinită de Sfântul Duh. Este ziua deplinei revelaţii a Sfintei Treimi în lume: crearea, mântuirea şi sfinţirea acesteia.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Pr. Ciprian Florin Apetrei - Duminica Cincizecimii

A opta duminică după Paşti este închinată Pogorârii Sfântului Duh şi este numită a Cincizecimii sau a Rusaliilor, iar în popor Duminica mare.

Sinaxarul din această duminică ne spune: „În această zi, Duminica a opta după Paşti, prăznuim Sfânta Cincizecime. Şi această sărbătoare am luat-o din cărţile iudeilor. Căci, după cum aceia prăznuiesc Cincizecimea lor, cinstind numărul de şapte, dar şi pentru că au primit Legea după trecerea a cincizeci de zile de la Paşti, tot astfel şi noi prăznuim cincizeci de zile de la Paşti, primind Duhul cel Preasfânt, care ne dă Legea, ne călăuzeşte spre tot adevărul şi ne învaţă cele plăcute lui Dumnezeu (...)

Se cuvine să mai ştim că în ziua aceasta, săvârşindu-se praznicul Cincizecimii, Duhul Sfânt S-a coborât peste ucenicii Domnului".

Alături de Paşti, sărbătoarea Cincizecimii sau a Rusaliilor este cea mai veche sărbătoare creştină, fiind prăznuită încă din vremea Sfinţilor Apostoli.

Despre ea amintesc

- ✓ *Sfântul apostol Pavel (1 Cor. 16, S) şi*
- ✓ *Sfântul evanghelist Luca (Fapte 20, 16).*
- ✓ *Este menţionată şi în Constituţiile Apostolice.*
- ✓ *Despre ea mai amintesc: Sfântul Irineu, Tertulian, Origen,*
- ✓ *canonul 43 al Sinodului din Elvira (cca 300),*

- ✓ *canonul 20 al Sinodului I Ecumenic din 325 de la Niceea,*
- ✓ *Sfântul Epifanie ş.a.*

În a doua jumătate a secolului al IV-lea, pelerina apuseană Egeria descrie modul cum era sărbătorită Cincizecimea la Ierusalim.

Duminica Cincizecimii cade totdeauna la 10 zile după Înălţare şi la 50 de zile după Paşti, când a avut loc evenimentul Pogorârii Sfântului Duh peste Sfinţii Apostoli.

E totodată sărbătoarea întemeierii Bisericii Creştine, căci în aceeaşi zi, în urma predicii Sfântului apostol Petru, s-au convertit la creştinism ca la trei mii de suflete, care au alcătuit cea dintâi comunitate creştină din Ierusalim (Fapte 2, 41), nucleul Bisericii de mai târziu.

Această sărbătoare este numită la noi în ţară şi „Rusalii" de la sărbătoarea trandafirilor din lumea romană, consacrată cultului morţilor. Creştinii au preluat obiceiul roman, făcând din sâmbăta dinaintea Rusaliilor una din zilele de pomenire generală a morţilor.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Pr. Ciprian Florin Apetrei - Cincizecimea, ziua Bisericii

La Cincizecime prin Pogorârea Sfântului Duh, Sfinţii apostoli au fost învestiţi cu putere dumnezeiască pentru marea lor misiune de propovăduire a Evangheliei la toate neamurile, după cuvântul poruncit lor de Mântuitorul: „Drept aceea, mergând, învăţaţi toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh” (Matei 28, 19).

După Pogorârea Duhului Sfânt, apostolii au mers în toată lumea, au propovăduit Evanghelia la multe neamuri sau popoare, au întemeiat Biserici, au hirotonit episcopi şi preoţi, pentru ca aceştia să continue întreita lucrare misionară: de propovăduire a Evangheliei, de sfinţire a credincioşilor prin harul Sfântului Duh şi de povăţuire și conducere a credincioşilor pe cărările mântuirii.

Istoria Bisericii creştine îşi are începutul la Cincizecime, când după predica apostolilor s-a constituit prima comunitate creştină în Ierusalim. De atunci şi până astăzi, misiunea Bisericii în această lume a fost şi este mântuirea celor care mărturisesc pe Iisus Hristos ca Domn şi Dumnezeu şi devin membri ai Bisericii prin Taina Sfântului Botez în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh, Treimea cea de o fiinţă şi nedespărţită.

Biserica nu este doar o instituţie din lumea aceasta, ci a fost numită metaforic „mireasa” lui Hristos, având, pe lângă caracterul uman, şi un caracter divin, deoarece Capul ei este Hristos, Dumnezeul nostru, care a întemeiat-o pentru mântuirea noastră, a celor care suntem prin Botez mădulare ale ei.

Biserica este trupul lui Hristos, care transcende spațiul și timpul, deschizându-le oamenilor o comuniune supratemporală și transcendentă cu Dumnezeu, unde toate sunt prezente în Sfântul Duh. În Biserică este răscumpărat întregul timp și întreaga lume. Ceea ce Dumnezeu a oferit lumii se află în Biserică și se predă omului spre mântuirea și înnoirea lui.

Astăzi societatea noastră are nevoie de Biserică în calitatea ei de spaţiu al vindecării şi comuniunii pentru omul zilelor noastre marcat de individualism şi egoism.

În acelaşi timp, Biserica este un simbol al credinţei şi culturii. Ea păstrează veșnicia în istorie și conferă istoriei perspectiva veșniciei.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Pr. Ciprian Florin Apetrei - Cincizecimea şi noua istorie a mântuirii neamului omenesc

La 50 de zile de la Învierea Domnului am sărbătorit, în Duminica Cincizecimii, Pogorârea Duhului Sfânt, praznic împărătesc numit popular Rusalii.

În Vechiul Testament, Cincizecimea amintea de primirea Legii pe muntele Sinai, de suferinţele evreilor în pustiu, precum şi de necazurile cele multe prin care au trecut până să ajungă în pământul făgăduinței, unde s-au bucurat de roade, de grâu şi de vin. De aceea, la această sărbătoare, care se ţinea la 50 de zile de la Paşti, se mulţumea lui Dumnezeu şi pentru secerişul nou.

În Noul Testament, această zi aminteşte de venirea Sfântului Duh peste apostoli, Duh care ne dă Legea duhovnicească, ne călăuzeşte spre tot adevărul şi ne învaţă cele plăcute lui Dumnezeu. Astfel, această sărbătoare ne arată ieşirea din răutatea necredinţei şi ziua întemeierii Bisericii în chip văzut.

Despre ce sărbătorim la Cincizecime, Sinaxarul ne spune: „Prăznuim pe Însuşi Preasfântul de viaţă Făcătorul şi întru tot puternicul Duh, Unul din Treime, Dumnezeu, cel de o cinstire, de o fiinţă şi de o slavă cu Tatăl şi cu Fiul."

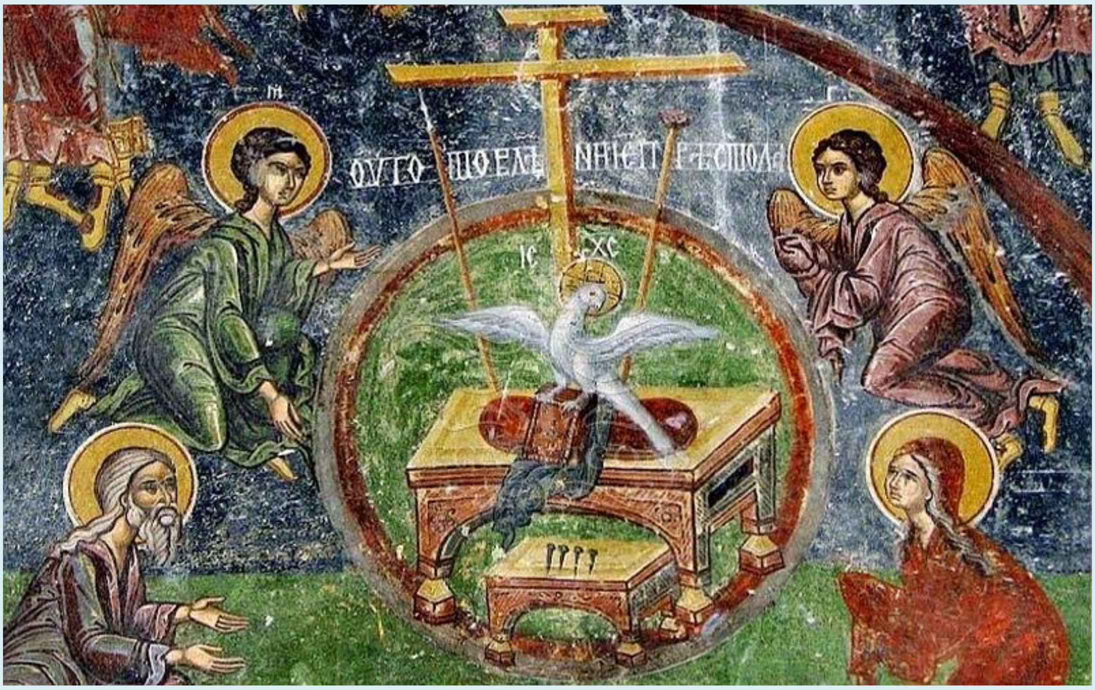
Iar despre Pogorârea Duhului Sfânt la Cincizecime consemnează: „Pe când ucenicii se găseau în foişor, în ziua Cincizecimii, cam pe la ceasul al treilea din

zi, s-a făcut pe neaşteptate tunet din cer, în aşa fel încât a străbătut mulţimea adunată la Ierusalim din toată lumea; şi Duhul Sfânt S-a văzut în chip de limbi de foc, pogorând nu numai peste cei doisprezece apostoli, ci şi peste cei şaptezeci de ucenici; şi aceştia au început să grăiască în limbi străine, fiecare din apostoli grăind limbile tuturor neamurilor. Astfel, nu numai cel de alt neam auzea pe apostol grăind în limba sa proprie, ci şi apostolul înţelegea şi grăia limba fiecărui neam (...) Duhul Sfânt S-a pogorât în chip de limbi de foc ca să arate că este în legătură cu Cuvântul cel viu; sau pentru că apostolii trebuiau să înveţe mulţimile şi să le aducă la Hristos şi prin mijlocirea Cuvântului. S-a pogorât apoi, în chip de foc, ca să arate, pe de o parte, că Dumnezeu este foc mistuitor, iar pe de alta, pentru nevoia de curăţire; şi S-a împărţit în limbi pentru haruri. Şi precum odinioară a amestecat pe cei ce ştiau numai o limbă şi i-a împărţit în mai multe limbi, tot aşa şi acum, celor ce cunoşteau numai o limbă le-a dat să cunoască multe limbi, ca să adune pe cei ce erau de diferite limbi, risipiţi în toate laturile lumii".

Prin Pogorârea Duhului Sfânt la Cincizecime a început o epocă nouă în istoria mântuirii neamului omenesc. Astfel a luat fiinţă în chip văzut Biserica, adică Împărăţia lui Dumnezeu pe pământ. S-a împlinit în acest mod ţelul final al Întrupării, al Jertfei de pe cruce şi al Învierii Domnului nostru Iisus Hristos. Duminica Cincizecimii este ziua voită de Tatăl, făgăduită de Fiul şi împlinită de Sfântul Duh. Este ziua deplinei revelaţii a Sfintei Treimi în lume: crearea, mântuirea şi sfinţirea acesteia.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Pr. Ciprian Florin Apetrei - Theologica - Învățătura ortodoxă despre Sfântul Duh

Al doilea Sinod Ecumenic, care s-a desfăşurat la Constantinopol în anul 381, a formulat învățătura ortodoxă despre Sfântul Duh, mărturisind că este Domnul de viață Făcătorul, care de la Tatăl purcede, Cel ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin proroci. Astfel, au condamnat erezia pnevmatomahilor.

Simbolul de credinţă de la Sinodul I Ecumenic de la Niceea se încheia prin cuvintele „Credem şi în Duhul Sfânt". La acestea, Sfinţii Părinţi de la Sinodul al II-lea Ecumenic au adăugat încă cinci articole de credinţă, stabilind învăţătura ortodoxă despre Sfântul Duh, despre Biserică, despre Sfânta Taină a Botezului, despre învierea morţilor şi viaţa veşnică.

Toate acestea bazate pe învăţătura Sfinţilor Părinţi, care mărturisesc că Sfântul Duh purcede numai de la Tatăl, că în Sfânta Treime e numai un izvor şi pentru Dumnezeu Fiul, şi pentru Sfântul Duh: Dumnezeu Tatăl.

***Sfântul Atanasie* spune: „Sfântul Duh este din Tatăl, nu făcut, nici plăsmuit, nici născut, ci purces". „Dumnezeu şi Tatăl, zice el, este singur pricinuitor celor doi şi nenăscut; iar Fiul, din singur Tatăl pricinuit şi născut; iar Duhul, din singur Tatăl pricinuit şi purces, iar prin Fiul în lume trimiţându-Se."**

La rândul său, Sfântul Ioan Damaschin zice: „Duhul cel Sfânt spunem că este din Tatăl şi Îl numim Duh al Tatălui. Nu spunem că Duhul este din Fiul,

dar Îl numim Duhul Fiului". Sau: „Fiul şi Sfântul Duh sunt din Tatăl, după cum raza şi lumina sunt din soare".

Unul din scopurile Sinodului al II-lea Ecumenic a fost formularea învățăturii ortodoxe despre Sfântul Duh. Părinții Sinodului au redactat o definiție dogmatică, prin care mărturiseau consubstanțialitatea și deosebirea celor trei persoane divine: Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh. Ei au formulat învăţătura că Duhul Sfânt este împreună slăvit cu Tatăl și cu Fiul. În fapt, acest sinod încheie formularea dogmei Sfintei Treimi, beneficiind de întreaga teologie trinitară dezvoltată de Sfântul Atanasie cel mare şi de Părinţii capadocieni: Sfântul Vasile cel mare, Sfântul Grigorie Teologul şi Sfântul Grigorie de Nyssa.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Pr. Ciprian Florin Apetrei - Duhul Sfânt, a treia Persoană a Preasfintei Treimi

Creştinii ortodocşi mărturisesc credinţa în Preasfânta Treime, Dumnezeu cel Unul în fiinţă şi întreit în Persoane: Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt. Cele trei Persoane ale Sfintei Treimi nu sunt nici despărţite, căci au împreună o singură fiinţă, nici amestecate, căci sunt trei Ipostasuri.

Sfântul Ioan Damaschin spune: „Între Ipostasurile Dumnezeirii nu există deosebire de voinţă, sau de gândire, sau de lucrare, sau de putere, sau de altceva, din acelea care dau naştere în noi la vreo deosebire cu totul adevărată. Pentru aceea nu spunem că Tatăl şi Fiul şi Sfântul Duh sunt trei Dumnezei, ci, din contră, că Sfânta Treime este un singur Dumnezeu... Căci, după cum am spus, Ipostasurile Sfintei Treimi Se unesc, în înţelesul că ele sunt unele în altele... Ele nu sunt despărţite unele de altele şi nici împărţite în ce priveşte fiinţa”.

Sfinţii Părinţi mărturisesc că Sfântul Duh purcede numai de la Tatăl, că în Sfânta Treime e numai un izvor şi pentru Dumnezeu Fiul, şi pentru Sfântul Duh: Dumnezeu Tatăl.

Sfântul Atanasie cel mare spune: „Sfântul Duh este din Tatăl, nu făcut, nici plăsmuit, nici născut, ci purces”. „Dumnezeu şi Tatăl, zice el, este singur pricinuitor celor doi şi nenăscut; iar Fiul, din singur Tatăl pricinuit şi născut; iar Duhul, din singur Tatăl pricinuit şi purces, iar prin Fiul în lume trimiţându-Se.”

La rândul său, Sfântul Ioan Damaschin zice: „Duhul cel Sfânt spunem că este din Tatăl şi Îl numim Duh al Tatălui. Nu spunem că Duhul este din Fiul, dar Îl numim Duhul Fiului”. De asemenea, Sfântul Ioan Damaschin zice: „Fiul şi Sfântul Duh sunt din Tatăl, după cum raza şi lumina sunt din soare”.

Sfântul Duh purcede de la Dumnezeu Tatăl, ceea ce arată că e din Tatăl, dar nu prin naştere ca Fiul, ci prin purcedere. Ce este însă purcederea şi prin ce se deosebeşte ea de naştere, Biserica n-a căutat să lămurească, pentru că nici Dumnezeu nu a descoperit. De aceea, Sfinţii Părinţi au luat aceste cuvinte întocmai aşa cum se află în Evanghelia lui Ioan (15, 26) şi le-au pus în Simbolul Credinţei: „Iar când va veni Mângâietorul, pe care Eu Îl voi trimite vouă de la Tatăl, Duhul adevărului; care de la Tatăl purcede, Acela va mărturisi despre Mine”.

Despre purcederea Sfântului Duh din Tatăl, Biserica învaţă că este dinainte de veci, ca şi Naşterea Fiului, căci niciodată n-au fost Tatăl şi Fiul fără Duhul. Naşterea Fiului şi purcederea Duhului din Tatăl sunt deodată, din veci. Aşa cum îndată ce există focul, există şi lumina, şi căldura lui, tot astfel, din veşnicie, de când există Tatăl, există şi Fiul prin naştere şi Duhul Sfânt prin purcedere din Tatăl.

Pomenim pe Sfântul Duh de obicei în rândul al treilea, după Tatăl şi după Fiul, nu pentru că ar fi mai mic decât Tatăl şi decât Fiul, căci toate câte le au Tatăl şi Fiul, le are şi Sfântul Duh (Ioan 16, 13-15), ci pentru că orice lucrare săvârşită de Dumnezeu în lume e săvârşită de cele trei Persoane dumnezeieşti: porneşte din Tatăl, e înfăptuită de Fiul şi e desăvârşită de Sfântul Duh. „Că de la El şi prin El şi întru El sunt toate” (Rom. 11, 36). Ordinea în care pomenim cele trei Persoane dumnezeieşti nu arată o deosebire de aşezare şi de rang înlăuntrul Sfintei Treimi, ci partea pe care o are fiecare în orice lucrare îndreptată asupra lumii.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Pr. Ciprian Florin Apetrei - Ramurile binecuvântate la Rusalii

Suntem în perioada praznicului Pogorârii Duhului Sfânt, a cărui odovanie se va face mâine. La acest praznic împărătesc rememorăm şi actualizăm momentul Pogorârii Duhului Sfânt peste apostoli.

Despre aceasta, Sfântul Grigorie Palama zice: „Duhul Sfânt luminează pe ucenici; aprinzând dumnezeieşte candelele, îi arată ca pe nişte luminători mai presus de lume şi a toată lumea care au cuvântul vieţii veşnice, încât prin ei s-a luminat toată casa".

În vechime, bucuria acestei sărbători era amplificată de catehumenii care primeau botezul în Duminica Cincizecimii, într-un cadru solemn şi festiv. Tot de timpuriu se aduceau la biserici flori şi ramuri de copaci, amintind de obiceiul similar practicat de către iudei la sărbătoarea Cincizecimii, în care se aducea mulţumire lui Dumnezeu pentru strângerea recoltei.

În Duminica Rusaliilor, în biserici au fost binecuvântate ramurile de nuc și tei, ca simbol al limbilor de foc care s-au pogorât peste ucenici în ziua Cincizecimii în Ierusalim. Tradiția creștină a ales ramurile de tei și nuc deoarece acestea redau cel mai bine forma limbilor ca de foc prin care s-a arătat harul Duhului Sfânt lucrător în ucenicii lui Hristos, trimişi de El să binevestească Evanghelia Sa în toate limbile lumii.

Liturgistul Badea Cireșanu afirmă că în țara noastră s-a păstrat din vechime *„obiceiul strămoşesc şi foarte frumos de a se împodobi în această zi casele*

creş-tinilor, uşile şi porţile lor, cu ramuri de jugaştri (n.n. - un fel de arțar cu scoarța roșiatică, cu lemnul alb și tare, bun pentru confecționat juguri), salcie şi alţi arbori înfrunziţi. Verdeaţa este totdeauna icoana bucuriei, iar uscăciunea înseamnă sărăcie, întristare şi pieire".

Obiceiul binecuvântării ramurilor de Rusalii este o tradiţie foarte veche a Bisericii şi se întâlneşte la Ierusalim, Constantinopol şi Damasc.

În săptămâna în care ne aflăm, prima după Rusalii, miercuri şi vineri este harţi, urmându-se aceeaşi rânduială ca în Săptămâna Luminată sau în prima săptămână după Naşterea Domnului.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Pr. Ciprian Florin Apetrei - Zilele Rusaliilor

18 iun, 2021

Pentru românii ortodocşi, Duminica a 8-a după Paşti şi ziua de luni ce urmează acestei duminici sunt cinstite ca prima şi a doua zi de Rusalii. Din punct de vedere bisericesc, în aceste zile sărbătorim Pogorârea Duhului Sfânt peste Sfinţii apostoli în Ierusalim, iar luni, Sfânta Treime: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt. În Penticostar, aceste zile sunt Duminica Cincizecimii sau a Rusaliilor, respectiv Luni după Rusalii.

Conform Sinaxarului din Penticostar, în „Duminica a 8-a după Paşti prăznuim Sfânta Cincizecime", iar „în Lunea Rusaliilor, adică a Sfântului Duh", prăznuim cea de-a treia Persoană a Preasfintei Treimi, pe Dumnezeu Duhul Sfânt, „Cel de o cinstire, de o fiinţă şi de o slavă cu Tatăl şi cu Fiul". Odată cu cinstirea Duhului Sfânt, sărbătorim şi celelalte Persoane ale Sfintei Treimi, pe Tatăl şi pe Fiul. Deci, aceasta este ziua în care prăznuim în mod special Sfânta Treime.

Aceste zile de Rusalii sunt legate din punct de vedere liturgic prin Vecernia plecării genunchilor ce se săvârşeşte imediat după Sfânta Liturghie din Duminica Cincizecimii, când se citesc şapte rugăciuni prin care se cere ajutorul Preasfintei Treimi. Această Vecernie care deschide ziua liturgică de luni face trecerea de la sărbătoarea Pogorârii Duhului Sfânt la cinstirea Preasfintei Treimi.

Definitor pentru aceste zile de sărbătoare este troparul Cincizecimii, care ne arată importanţa Pogorârii Duhului Sfânt peste Sfinţii apostoli şi transformarea acestora din oameni plini de temeri în bărbaţi plini de curaj, care, prin puterea harului Duhului Sfânt, au devenit propovăduitori ai Evangheliei lui Hristos la

toate neamurile: *„Binecuvântat ești, Hristoase, Dumnezeul nostru, cela ce prea înțelepți pe pescari ai arătat, trimițându-le lor Duhul Sfânt, și printr-înșii lumea ai vânat, Iubitorule de oameni, mărire Ţie”.*

În duminica ce ne stă înainte, sărbătorim Pogorârea Duhului Sfânt peste Sfinţii apostoli în Ierusalim în timpul sărbătorii iudaice a Cincizecimii. Despre această sărbătoare iudaică Sinaxarul precizează: *„Şi această sărbătoare am luat-o din cărţile iudeilor. Căci după cum aceia prăznuiesc Cincizecimea lor, cinstind numărul de şapte, dar şi pentru că au primit Legea după trecerea a cincizeci de zile de la Paşti, tot astfel şi noi prăznuim cincizeci de zile de la Paşti, primind Duhul cel Preasfânt, care ne dă Legea, ne călăuzeşte spre tot adevărul şi ne învaţă cele plăcute lui Dumnezeu”.*

La 50 de zile după Învierea Domnului nostru Iisus Hristos şi la 10 zile de la Înălţarea Sa la cer, la ceasul al treilea din zi (ora 9 dimineaţa), *„S-a pogorât Duhul Sfânt, în chip de limbi de foc, peste Sfinţii apostoli, în foişorul unde stăteau ei, şi s-a aşezat peste fiecare dintr-înşii”,* după cum precizează Sinaxarul din Lunea Rusaliilor.

Despre cum s-au petrecut evenimentele legate de Pogorârea Duhului Sfânt, ştim din capitolul al 2-lea din Faptele Sfinţilor apostoli următoarele: ***„Şi când a sosit ziua Cincizecimii, erau toţi împreună în acelaşi loc. Şi din cer, fără de veste, s-a făcut un vuiet, ca de suflare de vânt ce vine repede, şi a umplut toată casa unde şedeau ei. Şi li s-au arătat, împărţite, limbi ca de foc şi au şezut pe fiecare dintre ei. Şi s-au umplut toţi de Duhul Sfânt şi au început să vorbească în alte limbi, precum le dădea lor Duhul a grăi” (Faptele Apostolilor 2, 1-4).***

Despre minunea Pogorârii Duhului Sfânt din Sinaxarul zilei de Luni a Rusaliilor aflăm că, *„pe când ucenicii se găseau în foişor, în ziua Cincizecimii, cam pe la ceasul al treilea din zi, s-a făcut pe neaşteptate tunet din cer în aşa fel, încât a străbătut mulţimea adunată la Ierusalim din toată lumea; şi Duhul Sfânt S-a văzut în chip de limbi de foc, pogorând nu numai peste cei 12 apostoli, ci şi peste cei şaptezeci de ucenici; şi aceştia au început să grăiască în limbi străine, fiecare din apostoli grăind limbile tuturor neamurilor. Astfel, nu numai cel de alt neam auzea pe apostol grăind în limba sa proprie, ci şi apostolul înţelegea şi grăia limba fiecărui neam”.*

Duhul Sfânt vine în lume la 10 zile după Înălţarea Domnului pentru că, după cum consemnează tradiţia patristică, timp de nouă zile, cele nouă cete îngereşti s-au închinat Trupului îndumnezeit al lui Hristos, cu care Domnul S-a Înălţat la cer. Deci, după împlinirea celor nouă zile, împăcarea fiind săvârşită prin Fiul, în a zecea zi a venit în lume şi Mângâietorul.

Despre Pogorârea Duhului Sfânt la 50 de zile de la Învierea Domnului, aceleaşi file de Sinaxar din Lunea Rusaliilor precizează: *„În ce priveşte Pogorârea Duhului după cincizeci de zile de la Paşti, aceasta ar fi în amintirea Legii Vechi; că Israel a primit cele zece porunci după un timp de cincizeci de zile de la trecerea prin Marea Roşie. Să se mai ţină seamă şi de asemănări: acolo era un munte, aici un foişor; acolo s-a văzut foc, aici limbi de foc; iar în locul tunetului şi negurei din Sinai, aici s-a auzit un vuiet de vifor năprasnic"*.

În Duminica Cincizecimii începe şi istoria Bisericii, când după predica apostolilor s-a constituit prima comunitate creştină în Ierusalim. Rusaliile reprezintă cea mai veche sărbătoare creştină, împreună cu cea a Paştilor, fiind prăznuită încă din vremea Sfinţilor apostoli.

Credincioşii care participă în Duminica Cincizecimii la Sfânta Liturghie primesc ramuri binecuvântate de nuc sau tei, ramuri care simbolizează limbile ca de foc prin care s-a arătat harul Duhului Sfânt lucrător în ucenicii lui Hristos, trimişi de El să binevestească Evanghelia Sa în limbi diferite, la toate neamurile.

În a doua zi a Rusaliilor sărbătorim Preasfânta Treime, adică pe Dumnezeu-Tatăl *„Atotțiitorul, Făcătorul cerului și al pământului, văzutelor tuturor și nevăzutelor"; pe Dumnezeu-Fiul (Mântuitorul nostru Iisus Hristos), „Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut mai înainte de toți vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, născut, nu făcut; Cel de o ființă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut. Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire S-a pogorât din ceruri şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara şi S-a făcut om. Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Ponţiu Pilat şi a pătimit şi S-a îngropat. Şi a înviat a treia zi, după Scripturi. Şi S-a înălţat la ceruri şi șade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăsi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, a cărui împărăţie nu va avea sfârşit"*. Îl sărbătorim, de asemenea, şi pe Dumnezeu Duhul Sfânt, *„Domnul de viață Făcătorul, care de la Tatăl purcede, Cel ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin proroci"*.

Pentru noi, creştinii ortodocşi, credinţa în Sfânta Treime este fundamentală. Nu putem fi ortodocşi dacă nu credem în Preasfânta Treime. Această credinţă se bazează pe revelaţia supranaturală din paginile Sfintei Scripturi, unde Dumnezeu ne descoperă taina comuniunii de iubire a Persoanelor Preasfintei Treimi. Adică credinţa noastră într-un singur Dumnezeu Întreit în Persoane, Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt, Treimea cea de o fiinţă şi nedespărţită. Acest adevăr este mărturisit şi de Crezul Bisericii Ortodoxe alcătuit la primele două sinoade ecumenice de la Niceea (325) şi Constantinopol (381).

În Biserica Ortodoxă Română, sărbătoarea Sfintei Treimi este legată de Duminica Cincizecimii sau a Rusaliilor, fiind prăznuită în Lunea Pogorârii Sfântului Duh. Cu prilejul acestui praznic luminat, prea mărim prin laude şi cântări duhovniceşti Preasfânta Treime, deoarece toate lucrările sacre din cultul Bisericii se fac în numele Persoanelor Sfintei Treimi: al Tatălui, al Fiului şi al Sfântului Duh, cărora permanent ne rugăm: Preasfântă Treime, Dumnezeul nostru, miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi. Amin!

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Pr. Ciprian Florin Apetrei - Rusaliile, istorie, prezent şi veşnicie

23 iun, 2021

Rusaliile alături de Sfintele Paşti sunt cele mai vechi sărbători creştine, fiind prăznuite încă din vremea Sfinţilor apostoli. Istoria Bisericii creştine îşi are începutul la Rusalii, când după Pogorârea Sfântului Duh s-a constituit prima comunitate creştină în Ierusalim. Apoi ucenicii Domnului au mers în toată lumea şi au propovăduit Evanghelia.

Despre această sărbătoare aflăm din lucrarea Constituţiile Apostolice şi de la scriitori creştini din primele veacuri: Sfântul Irineu, Sfântul Epifanie, Tertulian şi Origen. Este menţionată şi de canonul 43 al Sinodului din Elvira de la începutul secolului al 4-lea.

La Sinodul I Ecumenic de la Niceea din anul 325, în canoanele date de cei 318 părinţi prezenţi, se vorbeşte şi de sărbătoarea Rusaliilor.

Pelerina Egeria în secolul al 4-lea descrie modul în care era celebrat la Ierusalim acest praznic împărătesc.

Părintele profesor Ene Branişte în Liturgica Generală arată că până către sfârșitul secolului al 4-lea și începutul secolului al 5-lea, Cincizecimea sau Rusaliile reprezentau o dublă sărbătoare: a Înălțării Domnului și a Pogorârii Sfântului Duh, așa cum o descrie, încă din prima jumătate a secolului al 4-lea, Eusebiu al Cezareei.

După aceea, praznicul Înălțării Domnului a fost fixat în ziua a 40-a după Paști, iar Rusaliile (Cincizecimea) rămânând numai ca sărbătoarea Pogorârii Duhului Sfânt. Acest lucru s-a întâmplat undeva în jurul anului 400.

Tot marele nostru liturgist explică şi denumirile acestei sărbători: „Rusaliile (din italicul rosalia, care însemna la romani sărbătoarea trandafirilor - rosa, -ae) - în creştinism e Duminica Cincizecimii (lat. Dominica Pentecostes; gr. Η πεν-τικοστή ημέρα - I Pentikosti Imera; slv. Piatidesiatniţa) sau Pogorârea Sfântului Duh, numită şi Duminica mare.

Se numeşte Cincizecime pentru că se sărbătoreşte la 50 de zile de la Învierea Domnului şi pentru că atunci sărbătoreau şi evreii praznicul Cincizecimii.

Se numeşte Pogorârea Sfântului Duh pentru că în această zi S-a pogorât Duhul Sfânt sub forma limbilor de foc (lumină mare) asupra Sfinţilor apostoli, care din acea zi au început propovăduirea Evangheliei în lume...”

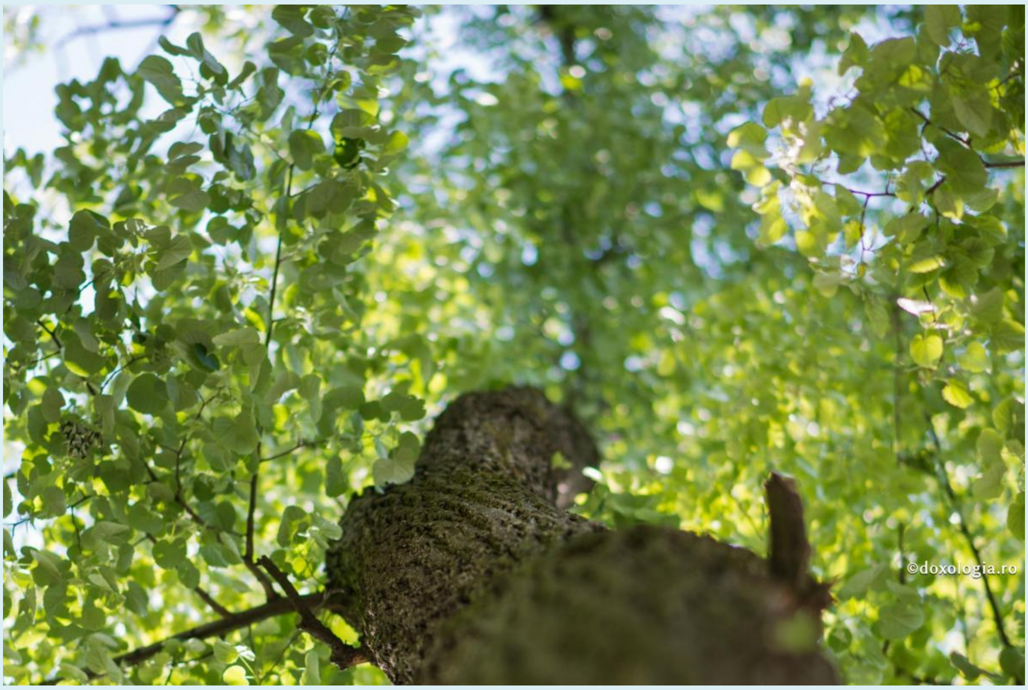
Sărbătoarea Rusaliilor este încadrată între praznicile împărăteşti ale Bisericii Ortodoxe, adică face parte din cele mai importante sărbători din timpul unui an. Praznicele împărăteşti sunt închinate prea măririi lui Dumnezeu sau uneia din Persoanele Sfintei Treimi, majoritatea fiind dedicate Mântuitorului Iisus Hristos.

Pentru creştinul ortodox sărbătoarea Rusaliilor este ziua când începe istoria Bisericii din care face parte prin Botez.

Episcopul Vasile Coman vede „Rusaliile ca sărbătoarea fără de sfârşit”, deoarece „Duhul Sfânt lucrează în Biserică prin dumnezeieştile slujbe săvârşite de urmaşii apostolilor...”. De aceea, noi care am primit prin Botez harul Duhului Sfânt mărturisim prin cuvintele imnografului inspirat: „Văzut-am Lumina cea adevărată, primit-am Duhul cel ceresc, aflat-am credinţa cea adevărată, nedespărţitei Sfintei Treimi închinându-ne; că Aceasta ne-a mântuit pe noi”.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Cătălin Acasandrei - Ramurile de tei și nuc de la Rusalii - ce semnifică și ce facem cu ele după ce se usucă?

În Duminica Rusaliilor, la finalul Sfintei Liturghii, este săvârșită o slujbă specială - „Vecernia plecării genunchilor”, numită astfel deoarece atât slujitorii Bisericii, cât şi credincioşii, îngenunchează. Știm că Sfinţii Părinţi au interzis îngenuncherea atât în ziua Învierii, cât și în perioada postpascală, însă plecarea genunchilor din ziua Rusaliilor este justificată deoarece arată starea de smerenie şi de rugăciune stăruitoare necesară pentru a fi vrednici de Pogorârea Sfântului Duh.

În cadrul acestei slujbe sunt citite şapte rugăciuni de binecuvântare a ramurilor verzi de tei sau nuc, care se impart, apoi, credincioşilor şi care simbolizează darurile cele bogate ale Sfântului Duh.

Rânduiala de binecuvântare se încheie prin stropirea ramurilor cu aghiasmă mică în faţa Sfintelor Uşi, preotul rostind: „Se binecuvântează ramurile acestea cu harul Preasfântului Duh și prin stropire cu această apă sfințită, în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!”

Obiceiul binecuvântării ramurilor se întâlneşte nu doar în Biserica noastră, ci și la Ierusalim, Constantinopol sau în Damasc și are ca fundament scripturistic evenimentul descris în cartea „Faptele Apostolilor”: ***„Şi din cer, fără de veste, s-a făcut un vuiet, ca de suflare de vânt ce vine repede, şi a umplut toată casa unde şedeau ei. Şi li s-au arătat, împărţite, limbi ca de foc şi au şezut pe***

fiecare dintre ei. Şi s-au umplut toţi de Duhul Sfânt şi au început să vorbească în alte limbi, precum le dădea lor Duhul a grăi" (Faptele Apostolilor 2, 4).

Tradiția creștină a ales ramurile de tei și nuc deoarece acestea redau cel mai bine forma limbilor ca de foc prin care s-a arătat harul Duhului Sfânt lucrător în ucenicii lui Hristos, trimişi de El să binevestească Evanghelia Sa în toate limbile lumii.

Liturgistul Badea Cireșanu notează, în volumul „Tezaurul liturgic al Sfintei Biserici creştine ortodoxe de Răsărit", că în țara noastră s-a păstrat din vechime „obiceiul strămoşesc şi foarte frumos de a se împodobi în această zi casele creştinilor, uşile şi porţile lor, cu ramuri de jugaştri (n.n. un fel de arțar cu scoarța roșiatică, cu lemnul alb și tare, bun pentru confecționat juguri), salcie şi alţi arbori înfrunziţi. Această împodobire închipuieşte speranţa în belşugul şi norocirea anului agricol. Verdeaţa este totdeauna icoana bucuriei, iar uscăciunea însemnează sărăcie, întristare şi peire".

Având în vedere că aceste ramuri poartă binecuvântarea lui Dumnezeu în urma rugăciunii preotului, cel mai potrivit ar fi ca, după ce se usucă, ele să nu fie aruncate la gunoi, ci arse sau îngropate în pământ, pentru a se „întoarce" din nou în natură.

În satul românesc, gospodarii păstrează ramurile chiar și după ce se usucă, împodobind cu ele nu doar uşile sau ferestrele caselor, ci și icoanele.

Este trist faptul că unii dintre creștini scot acest obicei specific sărbătorii Rusaliilor din sfera tradiției și îl îmbracă într-un „veşmânt al miraculosului". Astfel de atitudini și false pietăți sunt departe de trăirea creștină autentică a praznicului Pogorârii Duhului Sfânt. În această zi noi nu cinstim crengile de tei sau nuc, ci Îl avem în centru pe Duhul Sfânt, „apa cea vie" care se coboară şi sfinţeşte Biserica.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Cătălin Acasandrei - Sâmbăta Moșilor de vară - despre suflet, iertare și ulcelele cu cireșe ale bunicilor noștri

Biserica Ortodoxă a consacrat pentru pomenirea generală a morţilor o zi liturgică pe săptămână, sâmbăta. În această zi, la unele slujbe (cum este miezonoptica), dar și în unele cărți de cult există cântări și rugăciuni special alcătuite și rânduite pentru pomenirea morților.

S-a ales această zi deoarece fiecare sâmbătă este, de fapt, o imitare a Sâmbetei mari, a şederii lui Hristos în mormânt. Din punct de vedere teologic, aceasta este ziua în care Mântuitorul a coborât cu sufletul la iad pentru a-i înălța pe cei adormiți. În mod deosebit, două dintre aceste zile de sâmbătă din anul bisericesc sunt dedicate, în toate Bisericile Ortodoxe, pomenirii generale a morţilor, prin rugăciunile și cântările înscrise în cărțile de rânduială (Triod și Penticostar):

a) sâmbăta dinaintea Duminicii Lăsatului sec de carne (a înfricoşătoarei Judecăţi) şi
b) sâmbăta dinaintea Duminicii Pogorârii Duhului Sfânt (sâmbăta Rusaliilor).

Aceste două sâmbete poartă denumirea generică de „moși" (prima - Moşii de iarnă, iar cea de-a doua - Moşii de vară), deoarece în aceste zile îi pomenim pe părinţii, moşii şi strămoşii noştri adormiți întru Domnul.

În limba greacă, aceste zile se numesc ψυχοσάββατον (Sâmbăta sufletelor), iar în slavonă, Subbota roditelskaia.

În ceea ce privește pomenirea Moşilor de vară, textul liturgic din Penticostar arată faptul că în această zi ne aducem aminte de „creştinii care au adormit în credinţă: părinţi, strămoşi, bunici şi străbuni, fraţi şi prieteni, bogaţi şi săraci, împăraţi şi domni, pe cei de laolaltă şi sihaştri”, pentru toți aceştia rugându-L pe Dumnezeu astfel: „Odihneşte-i, Doamne (...), unde sunt mulţimile tuturor drepţilor şi unde este sălaşul sfinţilor Tăi”.

Alte pasaje din cadrul slujbei din această zi ne mai spun că rugăciunea de pomenire se face şi pentru cei care au avut parte de moarte năprasnică: „Pe cei ce au sfârşit sfâşiaţi de fiare, Hristoase, şi pe care peştii i-au înghiţit, pe care cutremurul, surparea pământului ori prăpastia i-au îngropat (…), pe cei ce i-au ucis sabia, cuţitul şi focul, izbitura răutăţilor, despicarea stâncilor şi tâlharii, foametea şi ciuma”, rugându-ne ca Mântuitorul să-i izbăvească pe dânșii „de groaza cea de acolo”.

În sensul acesta, trebuie să știm și că duminică, de Rusalii, în cadrul slujbei Vecerniei, se citesc șapte rugăciuni, dintre care una exprimă clar faptul că păcatele pot fi iertate și după moarte. Este vorba despre cea de-a cincea, a „plecării genunchilor”, care ne arată că rugăciunea Bisericii este atât de puternică și ascultată de Dumnezeu, încât are puterea de a salva sufletele din iad, ale celor care au plecat din viața aceasta nepregătiți sufletește:

„Stăpâne atotțiitorule, Dumnezeule al părinților și Doamne al milei (...), Cel ce măsori anii celor vii și rânduiești ceasul morții, Cel ce duci și scoți din iad (…), care şi la acest praznic cu totul desăvârşit şi mântuitor ai binevoit a primi rugăciuni de mijlocire pentru cei ţinuţi în iad (…), auzi-ne pe noi, smeriţii robii Tăi, care ne rugăm Ţie, şi odihneşte sufletele robilor Tăi, celor mai înainte adormiţi, în loc luminat, în loc cu verdeaţă, în loc de odihnă, de unde a fugit toată durerea, întristarea şi suspinarea; aşază sufletele lor în lăcaşurile drepţilor şi fă-i vrednici de pace şi de iertare”.

Astfel, îi pomenim pe cei adormiți ai noștri în această zi, pentru ca şi ei să se împărtăşească de mângâierea Sfântului Duh care S-a pogorât la Cincizecime peste apostoli şi care îi adună adună în comuniune pe cei înstrăinați sau diferiți unul de altul.

Tot în acest sens, liturgistul Badea Cireșanu afirmă că, în această sâmbătă, „Biserica iarăşi pomeneşte pe cei adormiţi pentru că, fiind sărbătoarea pogorârei Sfântului Duh, harul divin să se resfrângă şi asupra sufletelor încărcate cu povara păcatelor şi să le uşureze din munca cea grea a vinovăţiei lor”.

Până astăzi, după datinile strămoșești, în satul românesc se oferă, în sâmbăta Moșilor de vară, colivă sau colaci unși cu miere, dar și vase și căni din lut

umplute cu cireșe, vin, apă sau lapte cu orez, folosite numai cu această ocazie și numite „moşoaice”.

În Bucovina și în alte zone din țara noastră, pomenile amintite sunt trimise vecinilor încă de la primele ore ale dimineții.

Așadar, credincioşii trebuie să ştie că sunt datori, în această zi, să îi pomenească pe toţi strămoşii şi moşii lor şi pe toţi cei din veac adormiţi, în cadrul slujbei de parastas care se săvârşeşte în toate bisericile, la finalul Sfintei Liturghii.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Cătălin Acasandrei - Îngenunchem și facem metanii între Paști și Rusalii?

Îngenuncherea în timpul slujbelor săvârșite în Biserică, însoţită de cele mai multe ori de metanii, este o formă de cinstire a lui Dumnezeu şi de exprimare a sentimentului nostru de respect, smerenie şi supunere faţă de El.

În perioada postpascală și până la Cincizecime, tot mai mulţi credincioşi se întreabă dacă pot îngenunchea sau face metanii atât în locașurile de cult, cât și în cadrul rugăciunilor particulare. Pentru a da un răspuns care să clarifice această problematică, este necesar să căutăm dispoziţiile și normele canonice sau tipiconale existente.

Astfel, cel de-al 20-lea canon al primului Sinod Ecumenic desfăşurat la Niceea în anul 325 încearcă să generalizeze săvârşirea rugăciunilor din perioada Cincizecimii „stând în picioare": *„Deoarece sunt unii care îşi pleacă genunchii Dumi-nică şi de la Paşti până la Rusalii, pentru ca toate să se păzească în acelaşi fel, în fiecare parohie (eparhie), Sfântului Sinod i s-a părut ca rugăciunile să fie aduse lui Dumnezeu stând în picioare".*

Mai apoi, Sfântul ierarh Vasile cel mare, arhiepiscopul Cezareei Capadociei, arătă, în canonul 91, că perioada „Sfintei Cincizecimi" nu este o vreme de întristare, ci o perioadă de bucurie pentru prezența vie a Mântuitorului în viața noastră, drept pentru care nu vom îngenunchia la rugăciune: *„Apoi şi Cincizecimea întreagă este semn de aducere aminte a Învierii ce se aşteaptă în veacul viitor. Că acea una şi întâia zi, de şapte ori înşeptindu-se,* constituie cele *şapte săptămâni ale Sfintei Cincizecimi... în care zi, orânduielile Bisericii ne-*au

învăţat să preferăm felul de a sta drept la rugăciune, spre a ne aduce lămurit aminte, ca oarecum să ne strămutăm mintea noastră de la cele prezente la cele viitoare".

De asemenea, Sinodul Trulan (Constantinopol, 692), prin canonul 90, precizează: *„Am primit în mod canonic, de la Dumnezeu purtătorii Părinţii noştri, să nu plecăm genunchii în duminici, cinstind (astfel) Învierea lui Hristos. Drept aceea, ca să nu nesocotim chipul lămurit al ţinerii acestei (porunci), rânduim (poruncim) limpede credincioşilor, ca sâmbăta, după intrarea cea de seară a preoţilor în altar, potrivit obiceiului care se ţine (în vigoare) nici unul să nu plece genunchii până duminică seara următoare, când (în care) după intrarea în vremea luminândei, plecând îndată genunchii, în chipul acesta să aducem rugăciunile (noastre) Domnului".*

Astfel, pe baza acestor prevederi canonice observăm că Sfinţii Părinţi au interzis îngenuncherea atât Duminica, în ziua Învierii, cât şi în perioada postpascală. Însă, având în vedere faptul că de sinoadele ulterioare ale Bisericii nu au insistat asupra acestei chestiuni și nu au formulat alte hotărâri clare, obiceiul nu s-a păstrat până în zilele noastre sau nu s-a transmis uniform în tot spațiul ortodox.

Într-un interviu publicat pe site-ul doxologia.ro, părintele Costel Mareş, protopop de Moineşti atrage atenția asupra faptului că aceste hotărâri canonice au fost luate în vremea respectivă, foarte îndepărtată, când participarea credincioşilor la slujbele divine se făcea cu regularitate, erau mult mai ancoraţi în viaţa Bisericii. În Biserica veche - subliniază părintele Mareș - îngenuncherea era interzisă „nu doar în această perioadă, ci și în toate zilele de duminică, pentru că acest act de cult era privit ca expresie a pocăinţei, a părerii de rău, a plângerii pentru păcatele săvârşite, ceea ce era în totală contradicţie cu starea de bucurie pe care o crea perioada pascală".

De aceea, este necesar să deosebim caracterul penitențial al îngenuncherii și al metaniei de cel al bunei cuviinţe, evlaviei sau respectului din unele momente centrale ale slujbelor din biserică. Ca act de pocăinţă, îngenuncherile şi metaniile nu pot fi justificate şi practicate în această perioadă de bucurie, pe când ca semne de evlavie şi respect, ele sunt îngăduite și nu mai nu mai contravin caracterului acestuia sărbătoresc al duminicii sau perioadei dintre Învierea Domnului şi Rusalii sau Cincizecime.

Așadar, creștinii care cunosc normele canonice enunțate mai sus și le respectă procedează corect, având în vedere că ele poartă amprenta primelor veacuri creștine alături de autoritatea Sfinţilor Părinţi, care au fost inspiraţi de Dumnezeu, iar celor ce nu au cunoștință de aceste dispoziţii, nu li se va impune

adevărul cu mustrare, ci li se va recomanda respectarea lui cu îngăduință și în duhul iubirii creștine.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Cătălin Acasandrei - Care este semnificaţia „harţilor” de după Rusalii?

Săptămâna care urmează după marele praznic al Pogorârii Duhului Sfânt este însemnată în calendarul ortodox cu „harţi”, adică dezlegare la orice fel de mâncare, inclusiv în zilele de miercuri şi vineri.

Din punct de vedere etimologic, cuvântul „harți” este o prescurtare din limba neogreacă a termenului „άρτγιβούρτγι”, un post de doliu care dura o săptămână, instituit de către episcopul Serghie Armeanul (sec VI) în cinstea câinelui său pierdut - Arțivurion.

Acest post a fost condamnat, de-a lungul timpului, de către mai mulți Părinți ai Bisericii, printre care se numără Sfântul ierarh Ioan Postitorul, patriarhul Constantinopolului și Sfântul cuvios Teodor Studitul. Intenția pentru care nu postim în aceste zile este una apologetică sau polemică.

Rostul acestei suspendări totale a postului este legat, pe de o parte, de bucuria duhovnicească a praznicului Pogorârii Duhului Sfânt, bucurie care se extinde asupra întregii săptămâni. Praznicul Naşterii Domnului şi cel al Sfintelor Paşti au aceeaşi rânduială în ceea ce priveşte zilele de după-prăznuire, credincioșii având, atunci, dezlegare la orice fel de alimente (carne, lapte, brânză, ouă, peşte etc.).

Pe de altă parte, semnificaţia „harţilor“ din aceste zile este şi una pedagogică. Trupul creștinului trebuie să fie întărit și pregătit pentru asprimea postului și a

înfrânărilor care vor urma, iar pentru ca noi să nu postim precum fariseul, cu îngâmfare şi cu laudă, Biserica a suspendat total ajunarea de miercuri și vineri.

Zilele cu „harți" se găsesc nu doar după Pogorârea Duhului Sfânt, ci pe durata întregului an bisericesc:

Între Nașterea Domnului şi Botezul Domnului;
În săptămâna de după Învierea Domnului (Săptămâna luminată) şi
În prima săptămână a Triodului (după Duminica vameșului și a fari-seului).

Biserica ne învață că hrana și consumul exagerat de alimente și băuturi nu este scopul principal al vieții noastre și că trupul trebuie îngrijit și prin anumite restricții. De aceea, zilele cu „harți" nu trebuie să ducă la excese alimentare, ci timpul acesta trebuie privit ca un moment potrivit de primenire duhovnicească pentru Postul Sfinţilor apostoli.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Marian Dumitru - Ce reprezintă Pecetea Duhului Sfânt?

În Epistola către Efeseni a Sfântului apostol Pavel, acesta ne îndeamnă „Să nu întristaţi Duhul cel Sfânt al lui Dumnezeu, întru care aţi fost pecetluiţi pentru ziua răscumpărării” (Efeseni 4, 30).

În cadrul Tainei Mirungerii preotul rosteşte o rugăciune prin care cere Tatălui Ceresc să dăruiască „celui luminat prin apă şi prin Duh”, „pecetea darului Sfântului şi întru tot puternicului Duh”. Apoi unge cu Sfântul Mir pruncul botezat: pe frunte, ca să şteargă ruşinea păcatului Adamic şi pentru sfinţirea minţii; la urechi, pentru a auzi Cuvântul Domnului; la nări, ca să devină o bună mireasmă a lui Hristos, dar şi a sfinţi simţurile; la piept pentru a face faţă lucrărilor diavoleşti; apoi pe spate, mâini şi picioare, iar prin rostirea cuvintelor apostolice „Pecetea darului Sfântului Duh. Amin.”, se propagă peste micul încreştinat harul Duhului Sfânt.

Pecetea Duhului Sfânt reprezintă, aşadar, semnul lui Hristos, iar prin ungerea cu el, deoarece Hristos înseamnă „uns”, pruncul confirmă apartenenţa la Biserica lui Hristos, la dreapta şi adevărata credinţă.

Duhul Sfânt reprezintă, totodată, şi pecetea legământului Noului Testament, a Legii noi instituită de Mântuitorul pe Crucea Golgotei, a legământului dintre Dumnezeu şi omul nou: „Iar Cel ce ne întăreşte pe noi împreună cu voi, în Hristos, şi ne-a uns pe noi este Dumnezeu”, „Care ne-a şi pecetluit pe noi şi a dat arvuna Duhului, în inimile noastre.” (II Corinteni 1, 21-22).

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Orthodoxwiki - Pogorârea Duhului Sfânt

Icoana Pogorârii Duhului Sfânt

Pogorârea Duhului Sfânt (numită și Rusaliile) este unul din praznicele împărătești ale Bisericii Ortodoxe; este sărbătorită la cincizeci de zile după Sfintele Paști (de aceea căzând întotdeauna într-o Duminică).

Ziua Pogorârii Duhului Sfânt

La cincizeci de zile după Învierea Domnului, la sărbătoarea evreiască numită Cincizecimea (cincizeci de zile de la sărbătoarea Ieșirii), în timp ce apostolii și alți ucenici ai Domnului Iisus Hristos erau adunați împreună în rugăciune în "foișorul cel de sus", Duhul Sfânt a coborât peste ei sub forma unor „limbi de foc despicate" făcând zgomotul unui vânt puternic și ei au început să vorbească în limbi pe care nu le cunoșteau.

În acea vreme, în Ierusalim erau mulți pelerini din diaspora evreiască veniți la sărbătoare care au fost foarte uimiți să îi audă pe acești pescari neinstruiți rostind rugăciuni către Domnul în limbile țărilor lor de departe. Acest eveniment este descris detaliat în Faptele Apostolilor, capitolul 2.

Numărul cincizeci, de la cele cincizeci de zile de la Înviere, mărturisește despre deplinătatea eternă și cerească, fiind de șapte ori câte șapte plus unu.

Sărbătoarea Pogorârii Duhului Sfânt

Biserica Ortodoxă vede Pogorârea Duhului Sfânt ca împlinirea misiunii de propovăduire a Mântuitorului Iisus Hristos și începutul erei mesianice a Împărăției lui Dumnezeu, prezentă în mod mistic în Biserică. În mod tradițional este considerată începutul Bisericii, una Sfântă, Sobornicească și Apostolească.

Pe lângă prăznuirea venirii Duhului Sfânt, se sărbătorește în această zi și revelarea Sfintei Treimi, Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt. Cântările bisericești slăvesc ultimul act al auto-revelării lui Dumnezeu către lumea creației Sale.

Pentru creștinii ortodocși, sărbătoarea Rusaliilor nu este doar o amintire a unui eveniment istoric. Ea este o sărbătoare a apartenenței credincioșilor la Biserică. Ei au trăit Pogorârea Duhului Sfânt și au primit „pecetea darului Sfântului Duh” prin taina ungerii cu Sfântul Mir.

Prăznuirea acestei sărbători

Cei trei îngeri care l-au vizitat pe Avraam. Icoană pictată de Andrei Rubliov

La sărbătoarea Rusaliilor, icoana Sfintei Treimi, cele trei figuri angelice care i-au apărut lui Avraam, este plasată în centrul bisericilor pentru a fi cinstită de credincioși. Această icoană este uneori însoțită de icoana tradițională a Rusaliilor. Bisericile sunt decorate cu flori și frunze verzi care simbolizează că respirația divină a lui Dumnezeu înnoiește toată creația. De asemenea sunt folosite veșminte și acoperăminte verzi.

În multe parohii, prăznuirea începe în seara de dinaintea sărbătorii cu Vecernia mare. Utrenia se ține în dimineața sărbătorii, dar nu peste tot, înainte de Sfânta Liturghie.

În ziua de Rusalii se ține Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur, dar cu imnuri speciale care înlocuiesc tradiționalele antifoane. Pentru prima dată după Sfintele Paști se cântă imnurile Împărate Ceresc și Am văzut Lumina cea Adevărată, astfel fiind chemat Duhul Sfânt să vină și să rămână (să se sălășluiască) în noi și astfel să fie mărturisit că am primit Duhul cel Ceresc.

Vecernia mare din seara de Rusalii (Duminica) conține trei rugăciuni lungi la care credincioșii îngenunchează pentru prima dată de la Sfintele Paști. În multe parohii, această slujbă se ține imediat după Liturghie.

După Pogorârea Duhului Sfânt

În Biserica Ortodoxă, luni după Pogorârea Duhului Sfânt este Sărbătoarea Sfintei Treimi sau Lunea Duhului Sfânt, iar în prima duminică de după Rusalii este Sărbătoarea tuturor Sfinților.

Cu toate că începutul anului bisericesc este la 1 septembrie, centrul liturgic al ciclului anual al cultului ortodox este sărbătoarea Sfintelor Paști, precedată de Postul mare și perioada pregătitoare a postului, urmată de cincizeci de zile de sărbătoare pascală până la sărbătoarea Rusaliilor.

Până la începutul următorului Post mare, duminicile și săptămânile sunt numărate de la Pogorârea Duhului Sfânt. Citirile liturgice și cântările se bazează pe „săptămâni după Rusalii”, așa cum sunt scrise în Octoih, Apostol și în Evangheliar.

Imnografie

Tropar (glasul 8): Bine ești cuvântat, Hristoase, Dumnezeul nostru, cel ce prea înțelepți pe pescari i-ai arătat, trimițându-le lor Duhul Sfânt, și printr-înșii lumea ai vânat; Iubitorule de oameni, mărire Ție.

Condac (glasul 8): Când Cel Preaînalt, coborându-se, a amestecat limbile, atunci a despărțit neamurile; iar când a împărțit limbile cele de foc, atunci a chemat pe toți la o unire; și cu toți, ca într-un glas, slăvim pe Duhul cel Preasfânt.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Iulian Dumitraşcu - Erminii la icoana Pogorârii Duhului Sfânt

Icoana este aşezată în biserici în Duminica Rusaliilor, cum mai este cunoscută Duminica Pogorârii Duhului Sfânt. Ea ne înfăţişează Pogorârea Duhului Sfânt peste Biserică.

Sfinţii apostoli sunt reprezentaţi stând pe scaune, fiind întruchiparea primei comunităţi a Bisericii, începutul Bisericii mai precis. Aceştia formează un semicerc ce subliniază unitatea Bisericii, Trupul mistic al Domnului Hristos. Ei stau aşezaţi. Aceasta reprezintă darurile Duhului Sfânt. În fundal apare şi încăperea de sus, unde se adunaseră Sfinţii apostoli.

Mai departe, este vizibil încă un semicerc din care ies raze. Razele reprezintă pe Sfinţii apostoli. Limbile de foc coboară peste fiecare apostol în parte şi simbolizează Pogorârea Duhului Sfânt.

Se poate observa că se află un loc neocupat chiar în mijlocul apostolilor. Acesta este rezervat Mântuitorului care este capul invizibil al Bisericii. În unele icoane mai vechi în acest loc apare un altar ca tron al slavei Domnului nostru Iisus Hristos.

Cei 12 apostoli simbolizează Biserica. În icoană este prezent şi apostolul Pavel care ulterior va deveni apostol al Bisericii şi un mare propovăduitor. La momentul Pogorârii Duhului Sfânt, apostolul Pavel încă era Saul prigonitorul. Evangheliştii sunt pictaţi cu cărţi în mână, deşi nu îşi scriseseră lucrările. Alţi apostoli sunt reprezentaţi cu suluri de pergamente în mână.

În partea de jos este reprezentată figura simbolică a unui rege. El este arătat într-un loc întunecat care reprezintă lumea învăluită în păcat. Această persoană singură simbolizează lumea întreagă, care înainte de Pogorârea Duhului a fost fără lumina credinţei.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Constantine Cavarnos - Pogorârea Sfântului Duh în iconografie

În a şaptea duminică după Paşti, Biserica Ortodoxă sărbătoreşte Pogorârea Sfântului Duh asupra Apostolilor, ca unul dintre cele mai mari praznice împărăteşti. Ea se numeşte în greceşte "Cincizecime", deoarece este a cincizecea zi după Paşti. Icoana care descrie evenimentul utilizează acest cuvânt ca înscris, preluându-l din Noul Testament. *Cuvântul apare în Faptele Apostolilor şi în Epistola întâi a Sfântului Apostol Pavel către Corinteni.*

Icoanele tradiţionale prezintă evenimentul în felul următor:

- **încăpere sus**, sugerată prin pereţi străpunşi de ferestre şi împodobită în partea de deasupra cu draperie.
    - În încăpere se află ***doisprezece Apostoli, aşezaţi pe o bancă semicirculară*** (exedra).
    - Îşi ocupă locurile după vârstă şi importanţă.
    - Se află aşezaţi în centrul compoziţiei, în partea de sus a arcului semicercului format de bancă, iar cei mai tineri dintre ei se află în planul frontal, la fiecare din capetele semicercului.
- Deasupra Sfinţilor Apostoli se află reprezentată **bolta cerească, din care izvorăsc douăsprezece raze care coboară asupra lor.** În mod caracteristic, în această scenă Sfinţii Apostolii au aureole şi câte o limbă de foc în fiecare dintre aureole, în partea de sus a ei sau în raza care se opreşte în aureolă. ***Chipurile, poziţiile şi gesturile lor vădesc o stare de pace, trează, însă şi de rugăciune.***

- Sub Sfinţii Apostoli, separat de ei printr-unul sau două arcuri este înfăţişat *un bătrân cu barbă şi cu o coroană pe cap*. *Ţine în mâini - întinse în lături - o pânză cu douăsprezece filactere.* ***Acest om simbolizează lumea locuită (oikoumene), iar filacterele, propovăduirea fiecăruia dintre cei doisprezece Apostoli, care avea să urmeze, în diverse părţi ale lumii.***

În icoanele mai vechi, în locul acestei reprezentări simbolice a lumii şi a propovăduirii apostolice, sunt înfăţişaţi oameni din diferite neamuri, îmbrăcaţi în straie specifice şi cu capetele întoarse în sus, ca şi cum ar asculta răpiţi învăţătura Apostolilor. Deasupra lor stă scris: "Oameni, neamuri şi limbi". Ei aparţin diferitelor neamuri care se aflau în Ierusalim în ziua Cincizecimii şi care s-au adunat lângă casa unde erau Sfinţii Apostoli când au auzit vuietul mare la pogorârea Duhului Sfânt şi au rămas uimiţi auzind propovăduirea (kerygma) Sfinţilor Apostoli, fiecare în limba sa.

Folosirea reprezentării simbolice a bătrânului care ţine pânza cu cele douăsprezece filactere a fost preferată mulţimii de oameni, pentru că este un mijloc mai simplu, mai economic, de redare a ideii răspândirii Evangheliei de către Sfinţii Apostoli pretutindeni, totodată, ea nu distrage atenţia privitorului de la Apostoli la mulţimea de oameni.

Sfântul Nicodim Aghioritul ***sugerează că în locul bătrânului care reprezintă lumea să fie pictat Sfântul Proroc Ioil spunând (ca un glas al Domnului): "Vărsa-voi Duhul Meu peste tot trupul" (Ioil 3, 1).*** Aceste cuvinte sunt citate de Sfântul Apostol Petru atunci când se adresează mulţimilor care se adunaseră la Cincizecime şi îi ascultau pe Apostoli vorbind în diferite limbi (Fapte 2, 17). ***Sfântul Nicodim observă că prorocul Ioil este reprezentat în unele icoane vechi.***

Inscripţia icoanei Cincizecimii este: "Cincizecimea". Evenimentul apare descris în Faptele Apostolilor, capitolul al doilea. Aici citim: "***Şi când a sosit ziua Cincizecimii, erau toţi împreună în acelaşi loc. Şi din cer, fără de veste, s-a făcut un vuiet, ca de suflare de vânt ce vine repede, şi a umplut toată casa unde şedeau ei. Şi li s-au arătat, împărţite, limbi ca de foc şi au şezut pe fiecare dintre ei. Şi s-au umplut toţi de Duhul Sfânt şi au început să vorbească în alte limbi, precum le dădea lor Duhul a grăi. [...] Şi iscându-se vuietul acela, s-a adunat mulţimea şi s-a tulburat, căci fiecare îi auzea pe ei vorbind în limba sa. Şi erau uimiţi toţi şi se minunau zicând: «Iată, nu sunt aceştia care vorbesc toţi galileieni ? Şi cum auzim noi fiecare limba noastră, în care ne-am născut ? Parţi şi mezi şi elamiţi şi cei ce locuiesc în Mesopotamia, în Iudeea şi în Capadocia, în Pont şi în Asia, în Frigia şi în***

Pamfilia, în Egipt şi în părţile Libiei cea de lângă Cirene, şi romani în treacăt, iudei şi prozeliţi, cretani şi arabi, îi auzim pe ei vorbind în limbile noastre despre faptele minunate ale lui Dumnezeu!» Şi toţi erau uimiţi şi nu se dumireau, zicând unul către altul: «Ce va să fie aceasta ?»" (Fapte 2,1-4; 6-12).

În Faptele Apostolilor se spune că erau prezenţi doisprezece Apostoli; în locul lui Iuda fusese ales Matia. În legătură cu alegerea lui Matia în locul lui Iuda, citim: "***Şi au pus înainte pe doi: pe Iosif, numit Barsaba, zis şi Iustus, şi pe Matia. Şi, rugându-se, au zis: Tu, Doamne, Care cunoşti inimile tuturor, arată pe care din aceştia doi l-ai ales, ca să ia locul acestei slujiri şi al apostoliei din care Iuda a căzut, ca să meargă în locul lui. Şi au tras la sorţi, şi sorţul a căzut pe Matia, şi s-a socotit împreună cu cei unsprezece apostoli***" (Fapte 1, 23-26).

În icoanele tradiţionale ale Cincizecimii sunt reprezentaţi doisprezece apostoli. Printre ei, aşa cum am văzut, Sfântul Pavel, deşi el nu era acolo. Ca şi în icoana înălţării, Sfântul Pavel este reprezentat - în ciuda faptului că nu a fost acolo - din raţiuni simbolice, pentru că el avea să devină unul dintre corifeii apostolilor. Din Faptele Apostolilor şi din Epistola întâi a Sfântului apostol Pavel către Corinteni aflăm că, în vremurile apostolice, Cincizecimea se prăznuia în mod regulat.

În capitolul 20 din Faptele Apostolilor se spune că "***Pavel hotărâse să treacă pe apă pe lângă Efes, ca să nu întârzie în Asia, pentru că se grăbea să fie, dacă i-ar fi cu putinţă, la Ierusalim, de ziua Cincizecimii***" (Fapte 20,16). Referindu-se la o altă prăznuire a Cincizecimii, Pavel spune: "***Voi rămâne însă în Efes, până la praznicul Cincizecimii***" (I Cor. 16,8).

Hristos însuşi a vorbit despre venirea Duhului Sfânt, care s-a petrecut la Cincizecime. În Evanghelia după Ioan, El le spune ucenicilor: "***Acestea vi le-am spus, fiind cu voi; dar Mângâietorul, Duhul Sfânt, pe Care-L va trimite Tatăl, în numele Meu, Acela vă va învăţa toate şi vă va aduce aminte despre toate cele ce v-am spus Eu***" (În. 14, 25-26; cf. 16,12-13).

Cu privire la felul în care s-a pogorât Duhul Sfânt asupra ucenicilor, **Sfântul Simeon Noul Teolog** ***face o observaţie foarte utilă pentru înţelegerea corectă a evenimentului. El spune că acest mod de manifestare a Duhului Sfânt - printr-un vuiet puternic ca de vânt care trece cu repeziciune şi prin limbi ca de foc - a fost ceva unic. Duhul Sfânt, observă el, vine foarte lin, sub formă de lumină duhovnicească, aducătoare de bucurie.***

"***Puterea Duhului Sfânt, care se dă celui ce îl iubeşte pe Dumnezeu şi păzeşte poruncile Lui, nu apare în chip văzut, sub formă de foc, nici nu vine cu vuiet mare ca de vânt puternic - căci aceasta s-a întâmplat numai pe vremea Sfinţilor Apostoli, pentru cei necredincioşi. Dar El este văzut în chip duhovnicesc sub formă de lumină spirituală şi vine cu toată pacea şi bucuria***."

Multe cântări minunate din Penticostar sunt închinate zilei Cincizecimii, precum Troparul: "**Binecuvântat eşti, Hristoase, Dumnezeul nostru, Cela ce preaînţelepţi pe pescari i-ai arătat, trimiţându-le lor Duhul Sfânt; şi printr-înşii lumea ai vânat, Dătătorule de viaţă, slavă Ţie!**"

Locul preferat al reprezentărilor murale ale Cincizecimii este bolta în leagăn de deasupra iconostasului, numită şi bolta secundară a Altarului.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Arhimandrit Mihail Stanciu - Mărturiile icoanei: Pogorârea Duhului Sfânt

Cincizecimea, icoană din secolul al XV-lea, Novgorod, Rusia

Binecuvântat eşti, Hristoase, Dumnezeul nostru, Cela ce preaînţelepţi pe pescari ai arătat, trimiţându-le lor Duhul Sfânt; şi printr-înşii lumea ai vânat, Iubitorule de oameni, slavă Ţie!

Când Cel Preaînalt, pogorându-Se, a amestecat limbile, atunci a despărţit neamurile; iar când a împărţit limbile cele de foc, atunci pe toţi la o unire a chemat; şi cu toţii, ca într-un glas, slăvim pe Duhul Cel Preasfânt!

(Troparul și Condacul Cincizecimii)

Introducere

Pogorârea Duhului Sfânt asupra Sfinţilor Apostoli (Fapte 2, 1- 12), eveniment anunțat prin Proorocii Iezechiel (36, 27) și Ioil (3, 1-2), apoi de către Hristos Însuși (Ioan 16, 12-13), **înseamnă pentru istoria lumii şi a mântuirii întemeierea Bisericii lui Hristos.**

După umplerea Apostolilor *„cu putere de sus“* (Luca 24, 49), în aceeași zi, a Cincizecimii, în urma cuvântării însufleţite a Sfântului Apostol Petru, s-au botezat aproape 3.000 de oameni, care au alcătuit cea dintâi comunitate creştină, în Ierusalim (Fapte 2, 41).

Biserica născută astfel în a cincizecea zi după Învierea Domnului sporește apoi foarte repede. **Petru** îi lămurește pe primii iudei care se botează, fiind păstoriți apoi de **Iacov, ruda Domnului**. Întemeiată de creștini veniți din Ierusalim, Biserica din Antiohia este întărită de **Barnaba**. **Andrei** face misiune traversând Asia Mică, Grecia, Balcanii și Dobrogea, în timp ce **Marcu** pune în Egipt bazele Bisericii Alexandriei. **Filip** parcurge Asia și Sudul Rusiei, în timp ce **Toma şi Bartolomeu** călătoresc în India și Armenia. **Iuda Tadeul** și **Simon Zelotul** propovăduiesc în Persia și în Mesopotamia, **Matia** în Etiopia, **Iacov** în Spania și **Ioan** în Asia mică și în insulele grecești. Iar despre ***„cel din urmă dintre Apostoli“*** (I Corinteni 15, 9), **Pavel**, epistolele sale mărturisesc neîncetatele sale călătorii și osteneli misionare în Asia Mică, Grecia, apoi Roma.

Nașterea Bisericii și întemeierea în chip minunat a Tainei Preoției, prin revărsarea de har și înțelepciune dumnezeiască din ziua Cincizecimii, inaugurează iconomia divină în care trăim noi și azi prin ***lucrarea continuă a Bisericii de a extinde Pogorârea Sfântului Duh în întreaga omenire.*** ***Această lucrare sfinţitoare a Bisericii descoperă oamenilor în mod plenar pe Dumnezeu – Sfânta Treime şi Iubire: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt, face prezenţa lui Hristos în Duhul Sfânt posibilă şi accesibilă tuturor credincioşilor prin Tainele Bisericii, prin învăţătura cea adevărată şi prin virtuţi şi este universală, adică urmăreşte evanghelizarea tuturor neamurilor şi reunirea lor în unitatea Bisericii Dreptslăvitoare a lui Hristos.***

Prin această trimitere a Duhului Sfânt peste Sfinții Săi Ucenici și, apoi prin ei, peste toți credincioșii creștini dreptslăvitori, Mântuitorul Hristos își exercită demnitatea împărătească. De acum înainte Hristos Se arată ca Împărat al slavei, având ***„toată puterea în cer și pe pământ“*** (Matei 28, 18). Dar, ***de pe tronul slavei, de-a dreapta Tatălui, Mântuitorul vine mereu, prin Duhul Său Sfânt, în inimile celor ce-L primesc prin Taina Botezului și a credinței lucrătoare prin iubire dobândite în Biserica Lui, conducându-i pe fiecare în parte și pe toți împreună la mântuire.***

Pogorârea Duhului Sfânt - Duminica Mare (a Cincizecimii)

Sărbătoarea Pogorârii Sfântului Duh sau *Duminica Cincizecimii* (*Dominica Pentecostes, Pentikosti, Piatidesiatniţa),* numită în popor şi *Duminica mare* sau *Rusaliile*, este una dintre cele mai vechi şi însemnate sărbători creştine, fiind prăznuită încă din vremea Sfinţilor Apostoli în a cincizecea zi după Învierea Domnului (Duminica a opta după Paşti). ***Până către sfârşitul secolului IV, Cincizecimea era un îndoit praznic: al Înălţării Domnului şi al Pogorârii Sfântului Duh; apoi, în secolul V sărbătorirea Înălţării s-a generalizat în***

întreaga lume creştină în ziua a 40-a după Paşti, cum a rămas până astăzi, Cincizecimea rămânând numai ca sărbătoare a Pogorârii Sfântului Duh.

Informaţii despre praznicul Cincizecimii avem în *Constituţiile Apostolice* (secolele I-II), în *Canonul 43 al Sinodului din Elvira* (306), în *Canonul 20 al Sinodului I Ecumenic*, apoi în scrierile marilor apologeţi din primele veacuri creştine (Sfântul Irineu de Lyon, Tertulian, Origen) și la pelerina apuseană Egeria (secolul IV).

În această zi, îndată după Sfânta Liturghie, se săvârşeşte slujba Vecerniei zilei următoare, numită a Sfintei Treimi, la care se citesc şapte rugăciuni (unice prin pomenirea şi a viilor şi a adormiţilor), urmând a se împărţi credincioşilor de către preoţi frunze de nuc, de tei sau de trandafir cu care se împodobesc bisericile şi casele creştinilor; ramurile acestea închipuie limbile de foc sub chipul cărora Sfântul Duh S-a pogorât asupra Sfinţilor Apostoli şi semnifică reînnoirea credincioşilor prin puterea Sfântului Duh.

Reprezentarea iconografică a Cincizecimii

Temeiuri scripturistice

„Şi au pus înainte pe doi: pe Iosif, numit Barsaba, zis şi Iustus, şi pe Matia. Şi, rugându-se, au zis: Tu, Doamne, Care cunoşti inimile tuturor, arată pe care din aceştia doi l-ai ales, ca să ia locul acestei slujiri şi al apostoliei din care Iuda a căzut, ca să meargă în locul lui. Şi au tras la sorţi, şi sorţul a căzut pe Matia, şi s-a socotit împreună cu cei unsprezece apostoli.“ (Faptele Apostolilor 1, 23-26)

„Şi când a sosit ziua Cincizecimii, erau toţi împreună în acelaşi loc. Şi din cer, fără de veste, s-a făcut un vuiet, ca de suflare de vânt ce vine repede, şi a umplut toată casa unde şedeau ei. Şi li s-au arătat, împărţite, limbi ca de foc şi au şezut pe fiecare dintre ei. Şi s-au umplut toţi de Duhul Sfânt şi au început să vorbească în alte limbi, precum le dădea lor Duhul a grăi. Şi erau în Ierusalim locuitori iudei, bărbaţi cucernici, din toate neamurile care sunt sub cer. Şi iscându-se vuietul acela, s-a adunat mulţimea şi s-a tulburat, căci fiecare îi auzea pe ei vorbind în limba sa. Şi erau uimiţi toţi şi se minunau zicând: Iată, nu sunt aceştia care vorbesc toţi galileieni? Şi cum auzim noi fiecare limba noastră, în care ne-am născut? Parţi şi mezi şi elamiţi şi cei ce locuiesc în Mesopotamia, în Iudeea şi în Capadocia, în Pont şi în Asia, În Frigia şi în Pamfilia, în Egipt şi în părţile Libiei cea de lângă Cirene, şi romani în treacăt, iudei şi prozeliţi, cretani şi arabi, îi auzim pe ei vorbind în limbile noastre despre faptele minunate ale lui Dumnezeu! Şi toţi erau uimiţi şi nu se dumireau, zicând unul către altul: Ce va să fie aceasta?“ (Faptele Apostolilor 2, 1-12)

Compoziția icoanei

Icoana Cincizecimii ne arată ***„nu aspectul exterior al evenimentului, nu tulburarea apostolilor care celor dinafară le părea discordie și îi făcea să-i creadă cuprinși de beție, ci conținutul ei duhovnicesc, armonia lăuntrică cu totul nouă a vieții Bisericii în Duhul Sfânt, armonie inaccesibilă privirii neluminate de Duhul Însuși“*** (**Paul Evdokimov**).

Dincolo de faptul istoric, iconografia praznicului urmărește redarea ideii de întemeiere, aici pe pământ, a Bisericii lui Dumnezeu.

Persoane, sensuri și simboluri ziditoare în icoana Cincizecimii

Bolta cerească, Razele și Limbile de foc

În partea superioară a icoanei este reprezentată, printr-un arc de cerc, **bolta cerească simbolizând izvorul părintesc al energiilor treimice concentrate în Duhul Sfânt.** Din segmentul de cerc pornesc douăsprezece raze la capătul cărora se află limbi de foc și care se opresc deasupra capetelor Apostolilor ***„atât ca semn al părții principale care coordonează trupul, cât și a minții înseși“*** (**Sfântul Grigorie Teologul**), arătând sfințirea lor dar și odihnirea Duhului întru sfinții Săi. **Limbile de foc închipuie botezul cu Duh Sfânt și cu foc**, despre care profețește Sfântul Prooroc, Înaintemergător și Botezător Ioan (Matei 3, 11).

Însă focul Duhului, nematerialnic fiind, asemenea celui care cuprinsese odinioară rugul lui Moise, nu mistuie, văpaia sa fiind mai curând răcoritoare, precum s-a făcut bunăoară și celor trei tineri în cuptorul din Babilon: ***„Rugul cel nears împreunându-se cu focul, în Sinai, a făcut cunoscut pe Dumnezeu lui Moise, (…) și pe cei trei tineri cântăreți, râvna pentru Dumnezeu i-a arătat nestricați de foc.“*** (Cântarea a 8-a, Irmosul).

Tot astfel, în ziua Cincizecimii, ***„izvorul Duhului venind la cei de pe pământ, împărțit în chip minunat în râuri purtătoare de foc, a rourat pe apostoli, luminându-i și focul le-a fost lor nor de rouă, care i-a luminat, și flacăra purtătoare de ploaie, prin care am primit harul, prin foc și prin apă. Lumina***

Mângâietorului a venit și lumea a luminat." (Sedealna, glasul 4, la Utrenia praznicului).

Slujba zilei înfățișează prin opoziție, amestecarea limbilor la Babilon și unirea lor armonioasă în ziua Pogorârii Duhului Sfânt. Părinții Bisericii spun că trebuia ca popoarele care și-au pierdut unitatea limbii și s-au împrăștiat în timpul zidirii turnului să-și recapete această unitate și să se adune în zidirea duhovnicească a Bisericii, unite într-un singur trup sfânt prin focul dragostei. „***Odinioară limbile au fost amestecate, pentru îndrăzneala zidirii turnului; iar acum limbile au fost înțelepțite pentru slava cunoștinței de Dumnezeu. Atunci a pedepsit Dumnezeu pe cei nelegiuiți pentru greșeală, acum Hristos a luminat pe pescari cu Duhul. Atunci s-a lucrat felurimea limbilor spre pedepsire; acum se reînoiește înțelegerea, spre mântuirea sufletelor noastre.***" (ultima stihiră a Stihoavnei, Vecernie)

Trebuie semnalat faptul că reprezentarea Duhului Sfânt în chip de porumbel în icoana Cincizecimii nu are nici un temei scripturistic fiind o abatere vădită de la erminia picturii ortodoxe.

Sfinții Apostoli

Într-o încăpere de sus, sugerată în fundal prin pereți străpunși de ferestre și împodobiți cu draperii, se află doisprezece Apostoli (numele lor nu sunt înscrise în icoană), așezați pe o bancă semicirculară (exedră), pe ambele laturi ale ei, formând astfel două grupuri, orientate simetric, unul în fața celuilalt.

Tradiția spune că, pentru a împlini profeția lui Ioil (Ioil 3, 1-2), Duhul Sfânt S-a pogorât nu numai asupra celor doisprezece Apostoli aleși, ci și asupra tuturor celor care erau cu ei „***împreună adunați la un loc***" (Fapte 2, 1), adică asupra întregii Biserici. De aceea, în icoană nu sunt reprezentați numai Apostolii din rândul celor doisprezece – în locul lui Iuda fusese ales Matia, „***ca să ia locul acestei slujiri și al apostoliei din care Iuda a căzut***" (Fapte 1, 23-26) – ci și dintre cei șaptezeci, **evanghelistul Luca (al treilea din partea de sus, din stânga)** și **Evanghelistul Marcu (al treilea din partea de sus, din dreapta).** Așadar, **plinătatea Bisericii sunt cei doisprezece, dar și cei şaptezeci**, care au primit deasemenea Duhul la Cincizecime.

La fel, este inclus și **Sfântul Apostol Pavel**. **Ca și în icoana Înălțării, el este reprezentat – în ciuda faptului că nu a fost printre Apostoli în ziua Cincizecimii – din rațiuni simbolice, pentru că avea să devină unul dintre corifeii Apostolilor și „dascălul noroadelor".** În centrul compoziției, în partea

de sus a arcului semicercului format de bancă, se află **Sfinții Apostoli Petru și Pavel**, iar cei mai tineri dintre ucenici se află în planul frontal, la fiecare din capetele semicercului. Cu toate acestea, icoana ne înfățișează o adunare de membri egali ca rang. Nici unul dintre personaje nu le domină pe celelalte și, mai mult, nimeni nu ocupă locul central. Toți se află în același plan, la o scară de mărime egală, prin aceasta sugerându-se iconografic egalitatea lor de cinstire.

Deși Faptele Apostolilor (2, 1-13) spun că Pogorârea Duhului Sfânt a fost marcată de efervescență și agitație, icoana ne înfățișează, dimpotrivă, o ordine armonioasă și o compoziție strictă. Spre deosebire de icoana Înălțării unde Apostolii gesticulează, aici atitudinile lor exprimă un calm hieratic; mișcările lor sunt pline de pace și solemnitate. Stau așezați. Unii se întorc puțin spre alții, de parcă ar vorbi.

Apostolii țin în mână sulurile iar Evangheliștii cărțile (deși Evangheliile nu erau scrise în momentul Cincizecimii), ca semn al primirii darului propovăduirii și al împlinirii făgăduințelor lui Hristos: *„**Duhul Sfânt pe Care Îl va trimite Tatăl în numele Meu, Acela vă va învăța toate și vă va aduce aminte despre toate cele ce v-am spus Eu.**“* (Ioan 14, 26).

În mod caracteristic, în această scenă, Sfinții Apostoli sunt reprezentați cu aureole, în fiecare dintre ele, sau la capătul razelor care se opresc deasupra lor, aflându-se câte o limbă de foc. Prin aceasta se indică faptul că Duhul Sfânt a coborât asupra fiecărui membru al Bisericii în parte și, cu toate că este *„**unul și același Duh**“*, darurile și lucrările sunt felurite. Căci *„**unuia i se dă prin Duhul Sfânt cuvânt de înțelepciune, iar altuia, după același Duh, cuvântul cunoștinței (…), altuia darul vindecărilor (…).**“* (I Corinteni 12, 4-11).

Unitatea Duhului este exprimată prin așezarea Apostolilor într-o formă unică și într-un ritm comun, prin atmosfera senină, impregnată de o nemișcare exterioară. Primitori ai acelorași limbi de foc ale aceluiași Duh Care-i unește, Apostolii dovedesc, totodată, **daruri variate**, lucru subliniat în icoană prin dinamismul fețelor diferit orientate. Faptul că nici o mișcare a unei figuri nu se repetă la alta este o expresie a varietății harismelor. Această absență a uniformității corespunde totodată sensului adânc al evenimentului istoric și mistic deopotrivă.

Cei doisprezece Apostoli (numărul simbolic al plenitudinii Bisericii, ales de Însuși Domnul), alcătuind împreună o figură definită sunt o frumoasă expresie a unității trupului Bisericii cu diversitatea membrilor ei. **Adunarea Apostolilor reprezintă temelia Bisericii și culmea ierarhiei de la care pornește succesiunea puterii și a slujirii în Biserică.** La sfârșitul veacurilor, Mântuitorul Hristos apare din nou înconjurat de Apostolii Săi (Apocalipsa 21, 14), ceea ce înseamnă că succesiunea apostolică are nu numai un sens istoric, ci şi un sens eshatologic (Luca 10, 20).

Locul gol

La adunarea Apostolilor între Petru și Pavel, se adaugă un *loc gol*, neocupat. Compoziția amintește de icoana lui Hristos-adolescent, propovăduind în sinagogă, sau de icoana lui Hristos *didascalos*, învățând ucenicii. Aici, însă, locul liber dintre ucenici nu-L face, tainic, mai puțin prezent *„**că unde sunt doi sau trei, adunați întru numele Meu, acolo sunt și Eu în mijlocul lor*** (Matei 18, 20)*“*. **Acest loc gol aparține, așadar, Capului nevăzut al Bisericii, Celui care o conduce și o călăuzește, adică lui Hristos.** Trebuia, însă, ca Hristos să plece și să lase locul Celui care va veni să continuie didascalia, adică Duhului Sfânt, Mângâietorul, Duhul Adevărului, nevăzut, dar manifestat prin *„**vuiet ca de suflare de vânt ce vine repede, (…) şi prin limbi de foc**“* (Fapte 2, 2-3). ***Plecarea Fiului către Tatăl este condiţia prealabilă pentru venirea Sfântului Duh asupra credincioşilor.*** *Locul gol* al lui Hristos între Apostoli este deci, „premergător“, fiind totodată, o „chemare“ și o „atestare“ a venirii Sfântului Duh sub forma limbilor de foc.

Locul dumnezeiesc dintre Apostoli nu trebuie niciodată ocupat de către altcineva căci aceasta ar însemna uzurparea rolului și a locului Duhului Sfânt în Biserică. ***Astfel, nu numai că acest loc gol trebuie să fie considerat ca un element necesar în icoana ortodoxă a Pogorârii Duhului Sfânt, dar el pare să constituie cheia indispensabilă a unei înţelegeri corecte a conţinutului acestei icoane.***

Prezenţa Maicii Domnului în icoana Cincizecimii

În unele reprezentări ale Cincizecimii, locul gol dintre Sfinţii Apostoli este ocupat de Maica Domnului, fapt care a născut o seamă de dispute privind validitatea unei astfel de reprezentări. Pe de o parte, se consideră că prezenţa ei în această icoană nu se justifică, dat fiind faptul că Biserica este reprezentată de Sfinții Apostoli, dar pe de altă parte, includerea ei în canonul iconografic al praznicului este argumentată prin fidelitatea față de realismul istoric, întrucât există indicii că ea a fost prezentă la momentul Pogorârii Duhului Sfânt.

Sfântul Evanghelist Luca, scrie că după Înălțarea Domnului Iisus Hristos la cer, toți Apostolii *„**într-un cuget, stăruiau în rugăciune împreună cu femeile şi cu Maria, mama lui Iisus**“* (Fapte 1, 14). În timpul uneia dintre aceste adunări s-a săvârșit și Pogorârea Sfântului Duh. De aceea, este foarte cu putință ca Maica Domnului să fi fost de față la acest eveniment, iar despre aceasta ne vorbește una din vechile istorisiri. **Darurile Duhului Sfânt pogorâte asupra Apostolilor au fost dăruite cu siguranţă şi Maicii Domnului, cea plină de har, cea mai mărită decât heruvimii şi serafimii, cu atât mai mult cu cât şi ea a luat asupra sa slujirea apostolească şi s-a numărat printre ziditorii Bisericii lui Hristos.**

Cu toate acestea plasarea Născătoarei de Dumnezeu în spațiul gol dintre Petru și Pavel diluează expresia teologică;devenită personajul central, îi pune într-adevăr pe Apostoli pe planul al doilea, ceea ce contrazice clar conţinutul liturgic al praznicului. Astfel, icoana Cincizecimii care era menită să arate Pogorârea Duhului Sfânt peste oameni, care se nasc astfel la o viață nouă, este transformată într-o icoană a Maicii Domnului. Nu este vorba de negarea prezenţei Maicii Domnului între Apostoli în acea zi, însă a mărturisi: „***Cred într-una (…) apostolească Biserică***" subliniază rolul primordial al Apostolilor ca stâlpi ai Bisericii, însărcinaţi să propovăduiască Evanghelia lumii întregi, astfel că nu există nici un motiv temeinic pentru a dubla prin prezenţa Fecioarei chipul Bisericii reprezentate, în acest caz, de Trupul Apostolilor.

În icoanele bizantine vechi ale Cincizecimii, cu o singură excepţie, Maica Domnului nu era reprezentată printre Apostoli; ***Această reprezentare a Maicii Domnului apare în Apus în secolul X, fiind apoi preluată, târziu (aproximativ prin secolul XVII) şi în iconografia greacă şi rusă.***

Bătrânul Rege

În interiorul curburii pe care o face banca Apostolilor, în spațiul rămas liber, apare o deschizătură în formă de arcadă, închisă uneori cu un grilaj, pe al cărei fundal întunecat ***se profilează silueta unui bătrân cu barbă, înveșmântat în rege, cu o coroană pe cap purtând pe brațe o eșarfă albă pe care se află douăsprezece filactere.*** Personajul, captiv în temnița întunecoasă, nu este diavolul, așa cum s-ar putea crede la prima vedere, ci el reprezintă, așa cum sugerează și inscripția din jurul capului, ***„Cosmosul"***, adică ***„Întreaga lume"***.

O veche tâlcuire explică astfel: ***„Omul stă în loc întunecat pentru că toată lumea a fost până atunci fără credință; e gârbovit de ani pentru că a îmbătrânit sub păcatul lui Adam; veșmântul roșu semnifică jertfele de sânge ale diavolului; coroana împărătească semnifică păcatul care stăpânea în lume; pânza albă din mâinile lui, cu cele douăsprezece suluri, înseamnă cei doisprezece Apostoli care au luminat lumea întreagă cu învățătura lor.“***

Așadar, acest bătrân rege captiv este personificarea universului sătul de zile după cădere și rob al stăpânitorului acestei lumi. Noaptea care-l înconjoară reprezintă întunericul și umbra morții (Luca 1, 79), este iadul universalizat, din care se desprinde lumea nebotezată. ***Personajul își întinde mâinile, semn că tinde spre lumina apostolică a Evangheliei și spre a se face părtaș harului. Cele douăsprezece suluri pe care, cu cinstea cuvenită, le ține pe eșarfa albă, simbolizează propovăduirea celor doisprezece Apostoli care au răspândit lumina primită în toate colțurile lumii, misiunea apostolică a Bisericii și făgăduința universală a mântuirii.***

Pe icoanele din vechime, în locul acestei reprezentări simbolice a lumii și a propovăduirii apostolice, se afla un grup de personaje închipuind diferitele neamuri și popoare, ***„parți și mezi și elamiți și cei ce locuiesc în Mesopotamia“***(Fapte 2, 9-10) îmbrăcați în straie specifice și cu capetele întoarse în sus, ca și cum ar asculta răpiți învățătura Apostolilor. Deasupra lor stătea scris ***„Oameni, neamuri și limbi“***. Ei reprezintă diversele neamuri care se aflau în Ierusalim în ziua Cincizecimii și care s-au adunat lângă casa unde erau Sfinții Apostoli când au auzit vuietul mare la pogorârea Duhului Sfânt și au rămas uimiți auzind propovăduirea Apostolilor, fiecare în limba sa. Folosirea reprezentării simbolice a bătrânului care ține pânza cu cele douăsprezece filactere a fost preferată mulțimii de oameni, pentru că este un mijloc mai simplu, mai economic, de redare a ideii răspândirii Evangheliei de către Sfinții Apostoli în întreaga lume. Totodată, ea nu distrage atenția privitorului de la adunarea Apostolilor la mulțimea de oameni.

*

La capătul acestei succinte prezentări a iconografiei praznicului Pogorârii Duhului Sfânt, constatăm că avem de-a face cu o adevărată imagine a Bisericii pe care simbolul niceo-constantinopolitan o definește prin patru atribute: una, sfântă, sobornicească și apostolească. Să vedem, așadar, felul cum iconografia praznicului reușește să surprindă vizual aceste însușiri:

- **Unitatea** - este exprimată prin așezarea în exedră a celor *12 Apostoli, care formează, ca să spunem așa, un singur trup, „trupul Lui “* (Coloseni 1, 24), *adică al lui Hristos*;

- **Sfinţenia** - este însăși subiectul icoanei, *arătând venirea Duhului Sfânt în chipul limbilor de foc ce odihnesc asupra capetelor Apostolilor;*

- **Sobornicitatea** - (universalitatea, catolicitatea) - este indicată prin reprezentarea tuturor neamurilor pământului închipuite prin „*Bătrânul Rege Cosmos*“;

- **Apostolicitatea** - este dată, evident, de *adunarea Apostolilor care sunt întotdeauna în număr de doisprezece, numărul simbolic al plenitudinii Bisericii.*

Inovaţii apusene ale reprezentării Cincizecimii

Calmul și armonia reprezentării iconografice sunt abandonate, în versiunea occidentală, în favoarea așa zisei conformități cu textul evanghelic unde Pogorârea Duhului Sfânt este relatată ca fiind un moment de maximă euforie.

Astfel, personajele sunt dispuse anarhic în compoziție și redate în atitudini dinamice și teatrale, întreaga lor gestică și mimică exprimând fie tulburare și spaimă, fie o neputiincioasă și pioasă resemnare.

În prezentările catolice, Maica Domnului ajunge să ocupe locul central și principal, în timp ce în Răsărit, cu rare excepții, ea lipsește din iconografia praznicului. Însă în imaginile apusene, ***începând din veacul al X-lea, Născătoarea de Dumnezeu este aproape întotdeauna principala părtașă a acestui eveniment.***

Apoi, reprezentarea Duhului Sfânt în chipul porumbelului este o altă inovație lipsită de temei scripturistic și de conformitate dogmatică. Când, totuși, se întâmplă să lipsească porumbelul, sau chiar în paralel cu acesta, limbile de foc sunt adevărate flăcări de foc material care se îndreaptă amenințător către personajele compoziției, având mai degrabă caracterul unei urgii decât cel al iluminării dumnezeiești.

Arcul cu bătrânul rege Cosmos a dispărut cu desăvârșire din arta religioasă apuseană, înțelesurile sale alegorice rămânându-i cu totul străine. *De asemenea, aspirația realistă către exactitatea istorică a impus excluderea Sfântului Apostol Pavel din compoziție.*

Reprezentarea catolică a Pogorârii Duhului Sfânt rămâne astfel, la o înțelegere exterioară și superficială a evenimentului, asemenea celor care, neînțelegând duhovnicește semnificația momentului au putut afirma că Apostolii erau ameţiţi de must.

****

Odată cu evenimentul Pogorârii Sfântului Duh peste Sfinţii Apostoli se încheie descoperirea faţă de oameni şi faţă de creaţie a lui Dumnezeu, Cel în Treime.

Sărbătoarea și sărbătorirea Bisericii în această zi sunt de o importanță covârșitoare, întrucât ***Cincizecimea este o epifanie dumnezeiască. În ea slăvim pe a treia Persoană a Sfintei Treimi, pe Sfântul Duh, Care în chip de limbi de foc S-a pogorât asupra Sfinţilor Apostoli, dar slăvim şi pe Dumnezeu-Tatăl, de la Care Duhul Sfânt purcede din veci, şi pe Dumnezeu-Fiul, în Care Duhul Sfânt Se odihneşte din veci şi prin Care Duhul Sfânt Se trimite Bisericii.***

Totodată, **Pogorârea Sfântului Duh este un eveniment istoric ce anticipează,** prin învierea sufletelor din moartea necredinței și unirea cu Hristos în lumina credinței, **evenimentul eshatologic al Învierii de Obşte şi al intrării depline în viaţa şi în Împărăţia Sfintei Treimi.**

De asemenea, **Pogorârea Duhului Sfânt trebuie actualizată de fiecare dintre noi, și nu doar la Taina Botezului, ci în fiecare zi.**

Ea trebuie să devină o experiență mistică, duhovnicească, a fiecărui om, deoarece **scopul vieţii creştine este agonisirea Duhului Sfânt**, după cum spunea și **Sfântul Serafim de Sarov**.

Cu privire la felul în care fiecare om poate dobândi harul Sfântului Duh, Sfântul Simeon Noul Teolog face următoarea observaţie: **„Puterea Duhului Sfânt, care se dă celui ce Îl iubeşte pe Dumnezeu şi păzeşte poruncile Lui, nu apare în chip văzut, sub formă de foc, nici nu vine cu vuiet mare ca de vânt puternic - căci aceasta s-a întâmplat numai pe vremea Sfinţilor Apostoli, pentru cei necredincioşi. Dar El este văzut în chip duhovnicesc sub formă de lumină spirituală şi vine cu toată pacea şi bucuria.“.**

Iar Sfântul Siluan Athonitul mărturisește la rându-i: ***„Duhul Sfânt este iubire; şi această iubire se revarsă în toate sufletele sfinte care sunt la Dumnezeu, şi acelaşi Duh Sfânt este pe pământ în sufletele care iubesc pe Dumnezeu. (...) Însuşi Făcătorul cerului şi al pământului şi a toată făptura ne-a dat să-L cunoaştem prin Duhul Sfânt. În acelaşi Duh Sfânt cunoaştem pe Maica lui Dumnezeu, pe îngeri şi pe sfinţi, şi sufletul nostru arde de iubire pentru ei. Dar cine nu iubeşte pe vrăjmaşi, acela nu poate cunoaşte pe Domnul, nici dulceaţa Duhului Sfânt.“.***

Deci, ***pentru ca această experienţă a harului să devină statornică şi continuă, ca şi mişcare neîncetată de sfinţire a fiinţei noastre, trebuie să ne străduim şi noi prin nevoinţele cele duhovniceşti: rugăciune, înfrânare, despătimire, iubirea şi ajutorarea semenilor, cunoaşterea personală şi iubitoare a lui Dumnezeu, pe toate lucrându-le cu conştiinţa apartenenţei noastre, la Trupul tainic şi comunitar al Lui Hristos - Biserica.***

Bibliografie selectivă

Părintele Dumitru Stăniloae, *Teologia dogmatică ortodoxă*, Editura I.B.M.B.O.R., București, 1996

Michel Quenot, *Învierea și icoana*, Editura Christiana, București, 1999

Paul Evdokimov, *Arta icoanei. O teologie a frumuseții*, Editura Meridiane, București, 1993

Leonid Uspensky, Vladimir Lossky, *Călăuziri în lumea icoanei*, Editura Sophia, București, 2003

Constantine Cavarnos, *Ghid de iconografie bizantină*, Editura Sophia, București, 2004

Daniel Rousseau, *Icoana – lumina feței Tale*, Editura Sophia, 2004

Nikolai Ozolin, *Iconografia ortodoxă a Cincizecimii*, Editura Patmos, Cluj-Napoca, 2002

Monahia Iuliana, *Truda iconarului*, Editura Sophia, București, 2001

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

Pr. Silviu Cluci: Foişorul Cinei de Taină - Muntele Sion

Foişorul indică partea superioară a casei rezervată primirii oaspeţilor. Foişorul Cinei de Taină se află într-o clădire din Ierusalim, marcată de un minaret şi o cupolă, care se află la umbra impozantei biserici a Adormirii Maicii Domnului.

Calea Crucii - Via Dolorosa

În acest foişor, ucenicii au stat la Cina de Taină împreună cu Iisus (Marcu 14, 12-26). Tot aici, Mântuitorul S-a arătat ucenicilor după Înviere (Ioan 20, 19-23).

Aici este şi locul în care stăruiau apostolii cu un cuget în rugăciune şi în cereri împreună cu femeile şi cu Maria, Mama lui Iisus (Fapte 1, 12-14).

Potrivit unei tradiţii foarte vechi, Foişorul a fost locuinţa Maicii Domnului după Înălţare.

În această sală a fost ales Matia apostol în locul lui Iuda şi a avut loc Pogorârea Duhului Sfânt în ziua Cincizecimii (Fapte 2, 1-12).

Pelerina Egeria descrie slujbele care erau săvârşite în biserica de pe Muntele Sion în amintirea arătărilor Domnului şi a Rusaliilor. Se pare că parterul era locul destinat rugăciunilor şi catehezelor, iar sala de la etaj era rezervată săvârşirii Sfintei Liturghii.

În secolul al IV-lea, patriarhul Ierusalimului Ioan al II-lea (386-415) a construit o bazilică măreaţă, distrusă, însă, de perşi în anul 614. Reconstruită câţiva ani mai târziu de viitorul patriarh al Ierusalimului, Modest, biserica a fost din nou devastată de musulmani.

Cruciaţii au construit o bazilică cu trei naosuri, dintre care unul era închinat Adormirii Maicii Domnului, iar foişorul a fost inclus în interiorul noii bazilici. După căderea Regatului Latin, bazilica s-a ruinat treptat-treptat. A rămas în picioare în schimb Foişorul, încredinţat unor sirieni tributari arabilor.

În prima jumătate a secolului al XIV-lea, regele Robert de Napoli a obţinut Foişorul de la sultanul Egiptului, iar în anul 1335 Regina Sanda a construit o mănăstire în apropiere. După un secol de posesie paşnică, musulmanii i-au deposedat pe franciscani mai întâi de încăperile de la parter ale Foişorului, iar mai târziu şi de sala superioară. Foişorul a fost transformat în Moscheea profetului David, iar accesul a fost cu desăvârşire interzis creştinilor, până în secolul trecut când li s-a permis creştinilor să viziteze Foişorul, fără a putea săvârşi vreo slujbă. Restricţia s-a menţinut şi după anul 1967, când Foişorul a intrat în posesia statului Israel.

Complexul actual al Foişorului datează din secolul al XIV-lea. Sala superioară este construită în stil gotic. La parter se află aşa-zisul Mormânt al lui David, transformat de evrei în loc de pelerinaj şi centru de cult naţional.

(Foto) Foişorul Cinei celei de Taină de pe Muntele Sion:
https://doxologia.ro/locuri-de-pelerinaj/foisorul-cinei-de-taina-de-pe-muntele-sion-galerie-foto

(Video) Ierusalim - locul Cinei celei de Taina:
https://doxologia.ro/video/pelerinaje/ierusalim-locul-cinei-celei-de-taina

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte,
şi te sălăşluieşte întru noi!

COLECȚIA ACATISTE ȘI VIEȚI DE SFINȚI

126

ACATISTUL POGORÂRII SFÂNTULUI DUH

Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă

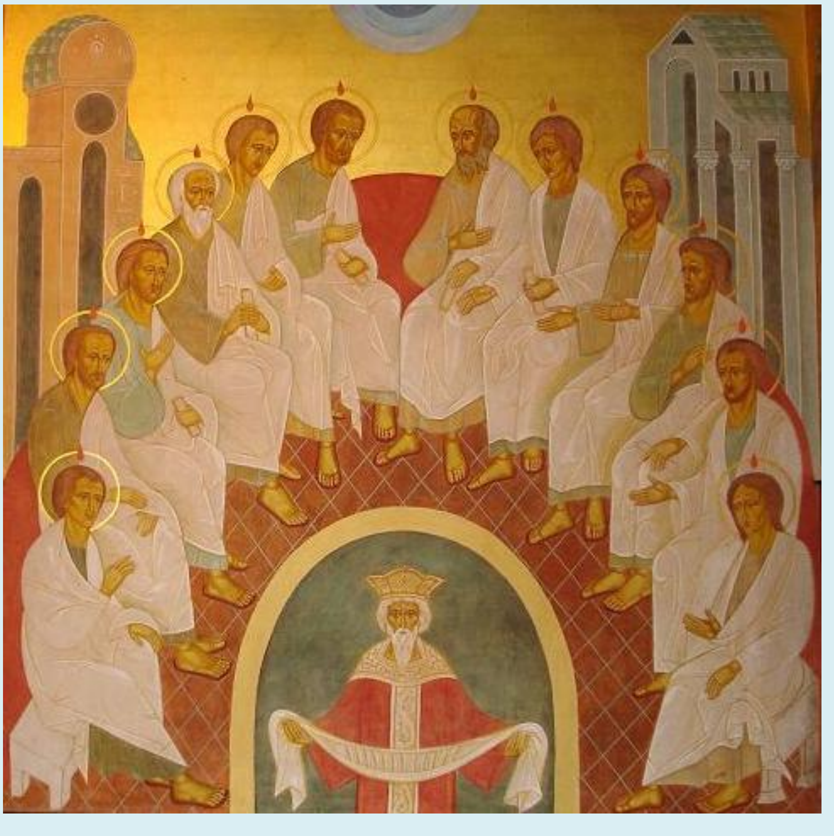
„Binecuvântat ești, Hristoase Dumnezeul nostru, Cel ce preaînțelepți pe pescari i-ai arătat, trimițându-le lor Duhul Sfânt, și printr-înșii lumea ai vânat, Iubitorule de oameni, slavă Ție!”

Troparul Pogorârii Sfântului Duh

www.editurapatriarhiei.ro
ISBN 978-973-616-386-9

Icoane

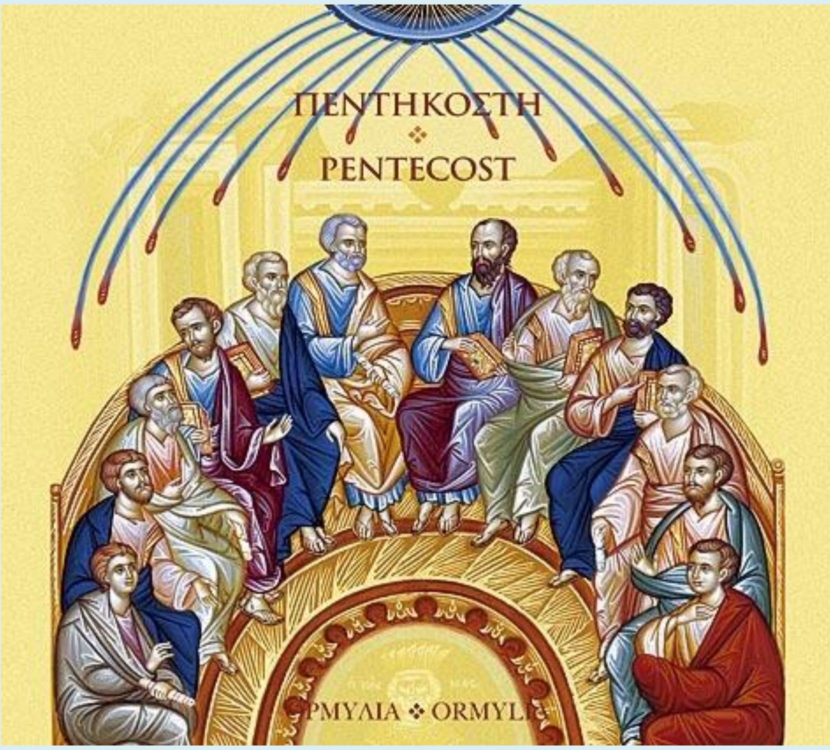

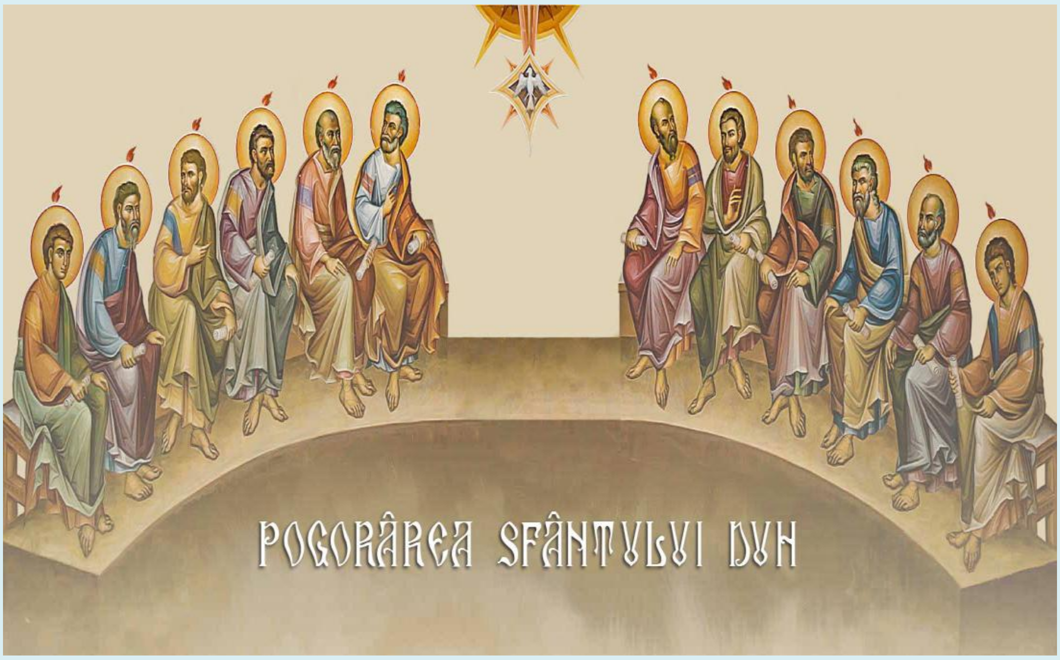

Ὁ ΚΟΣ ΜΟΣ

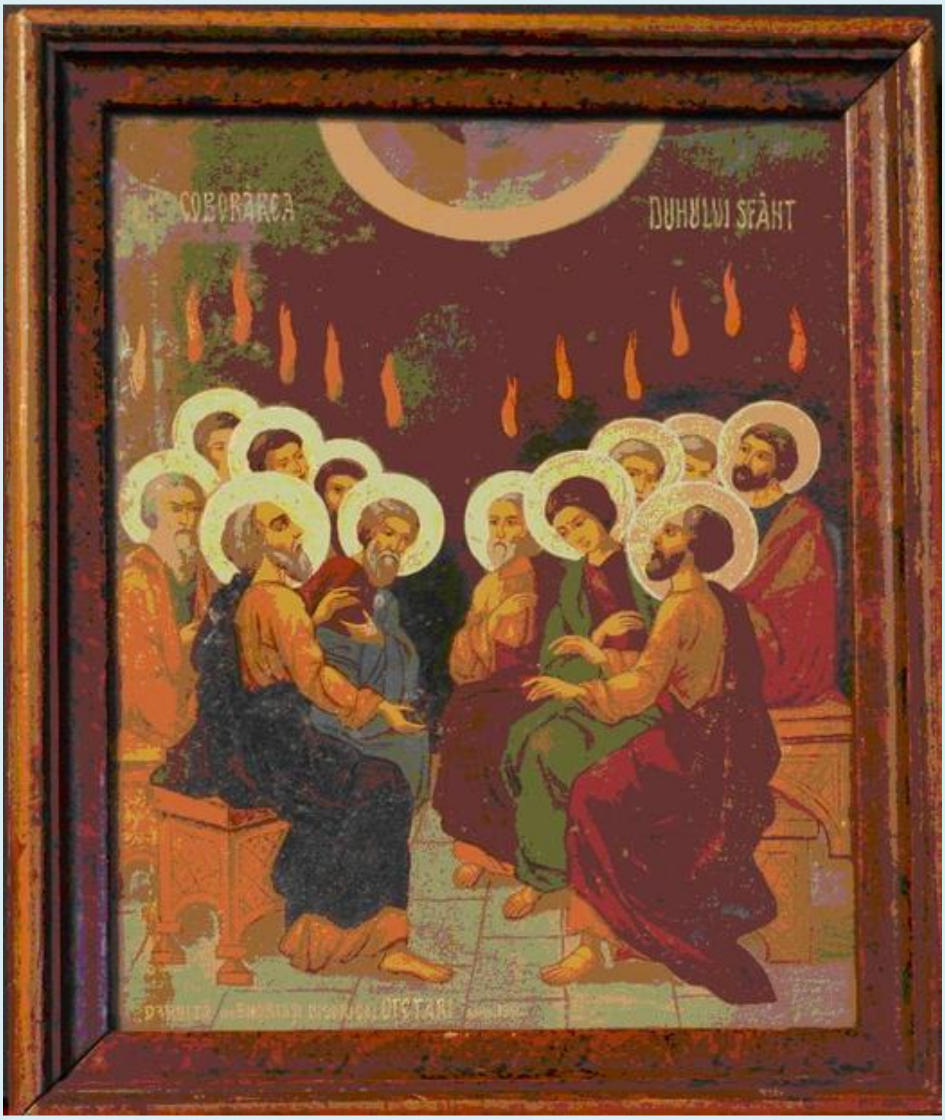

POGORÂREA SF. DUH

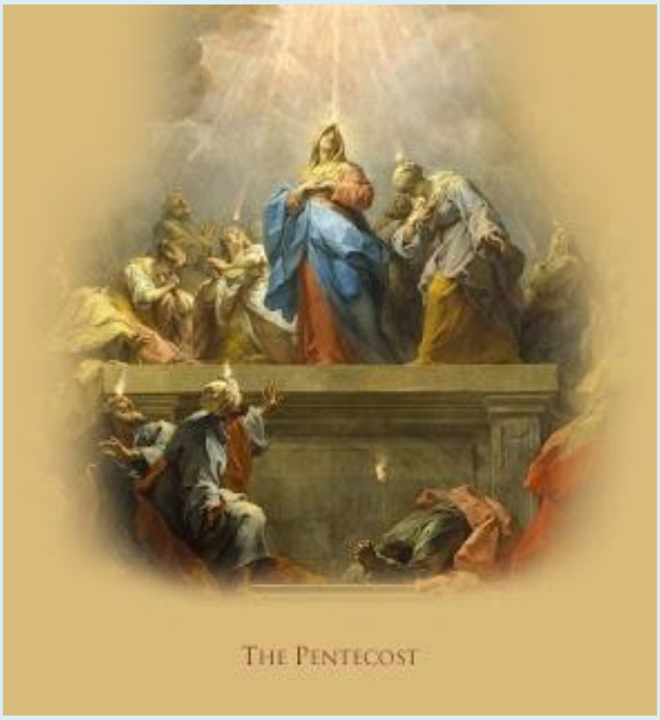

Η ΠΕΝΤΗ ΚΟΣΤΗ

ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗ
PENTECOST

POGORÂREA SFÂNTULUI DUH

COBORÂREA
DUHULUI SFÂNT

THE PENTECOST

POUR OUT MY SPIRIT ON ALL

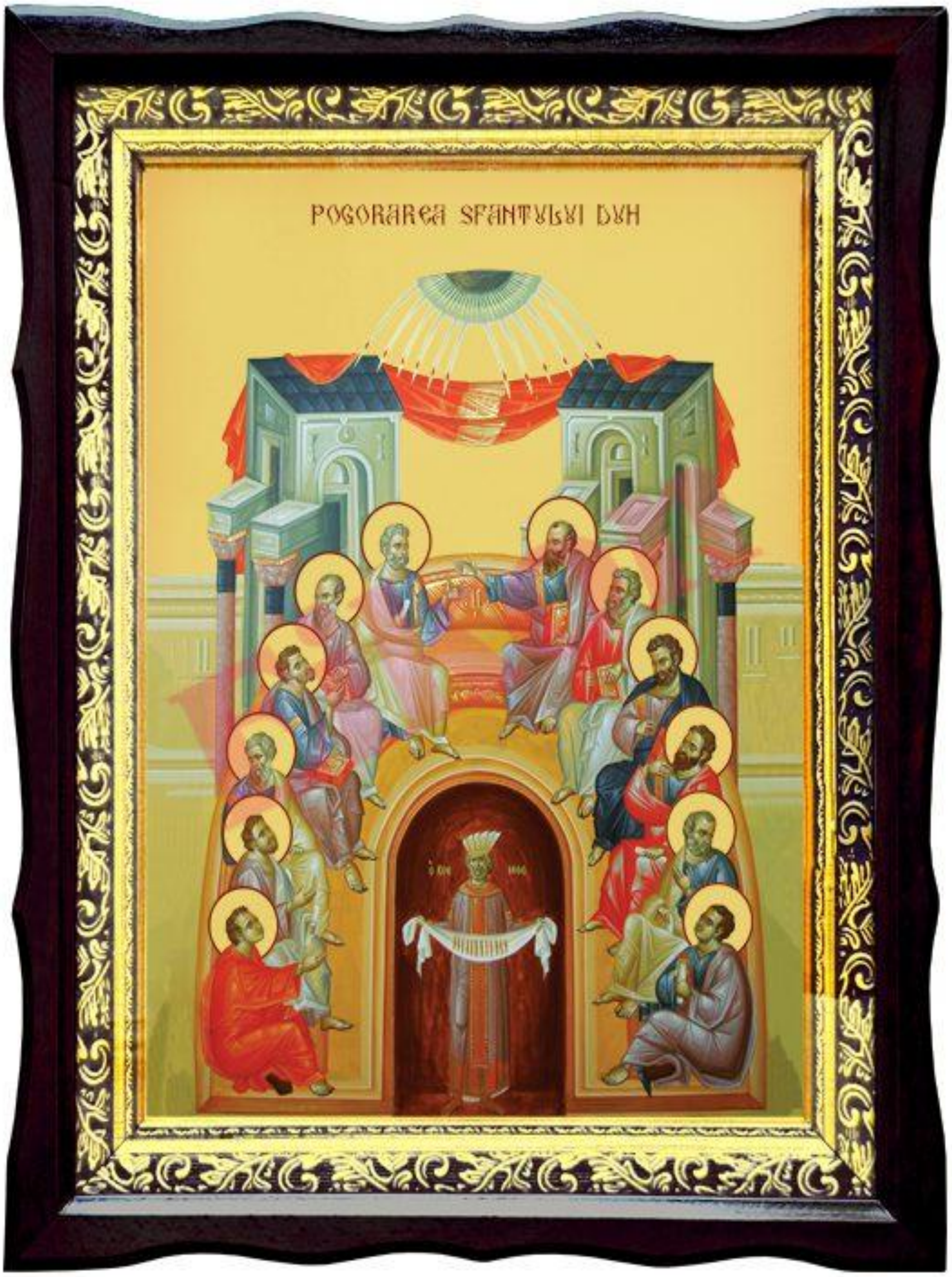

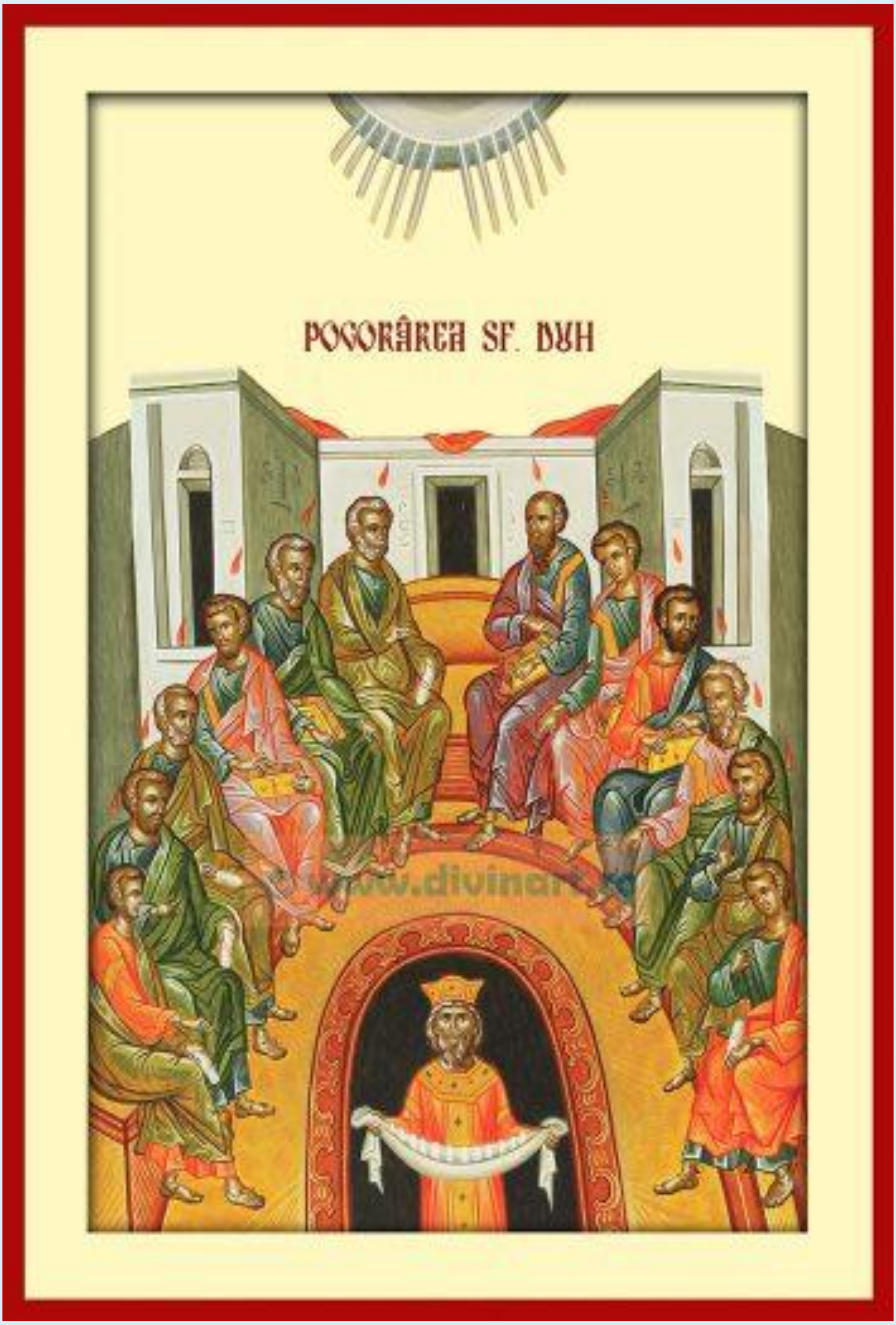

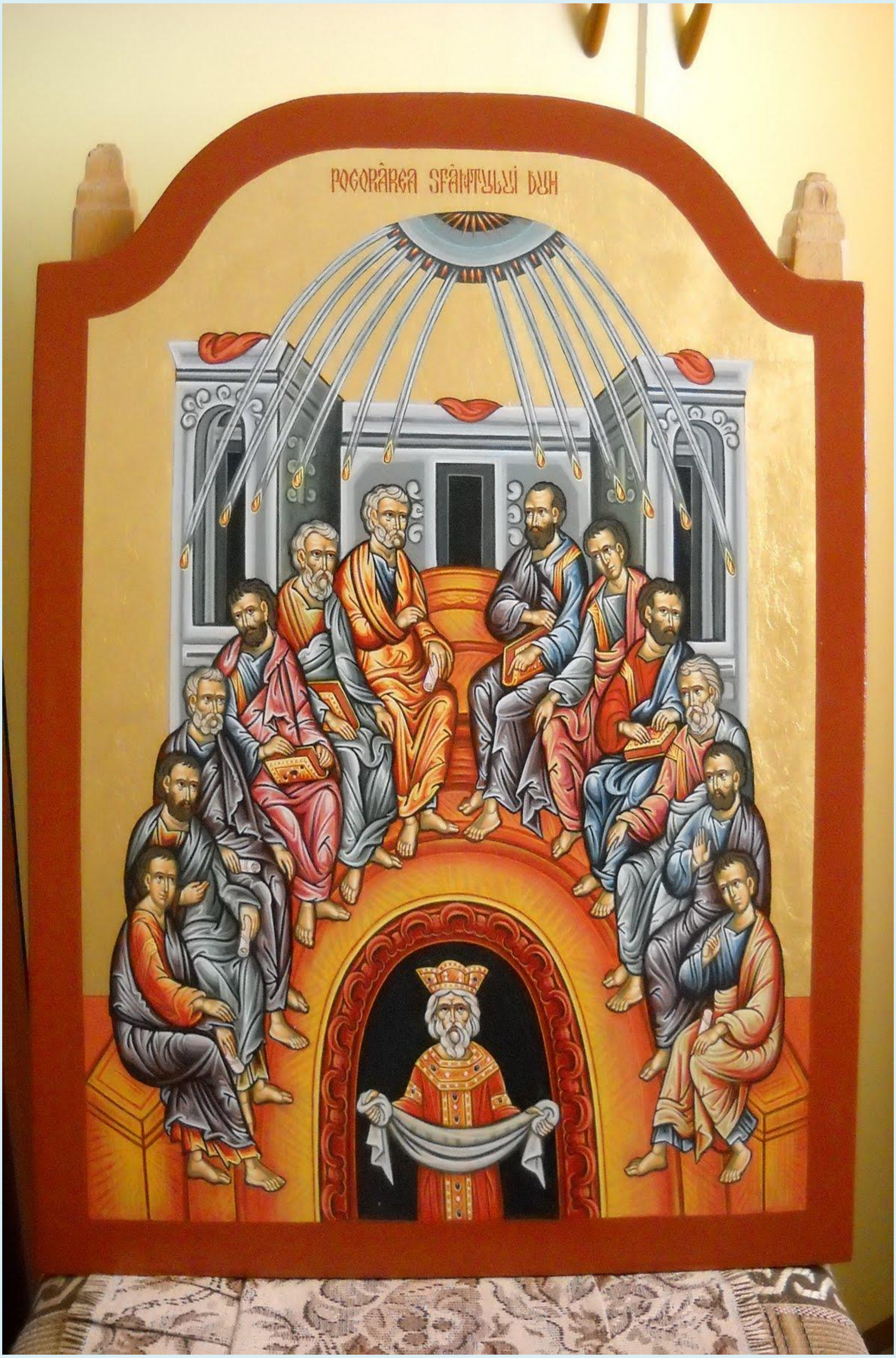

СТЫЙ ДХЪ

Η ΑΓΙΑ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗ

POGORAREA SFANTULUI DUH

POGORÂREA SF. DUH

POGORÂREA SFÂNTULUI DUH

POGORÂREA
SFÂNTULUI DUH

POGORÂRCA
SFÂNTULUI DUH

ΗΠΕΝΤΙ
ΚΟϹΤΗ·
ΟΚΟϹ
ΜΟϹ·

POGORÂREA SFÂNTULUI DUH

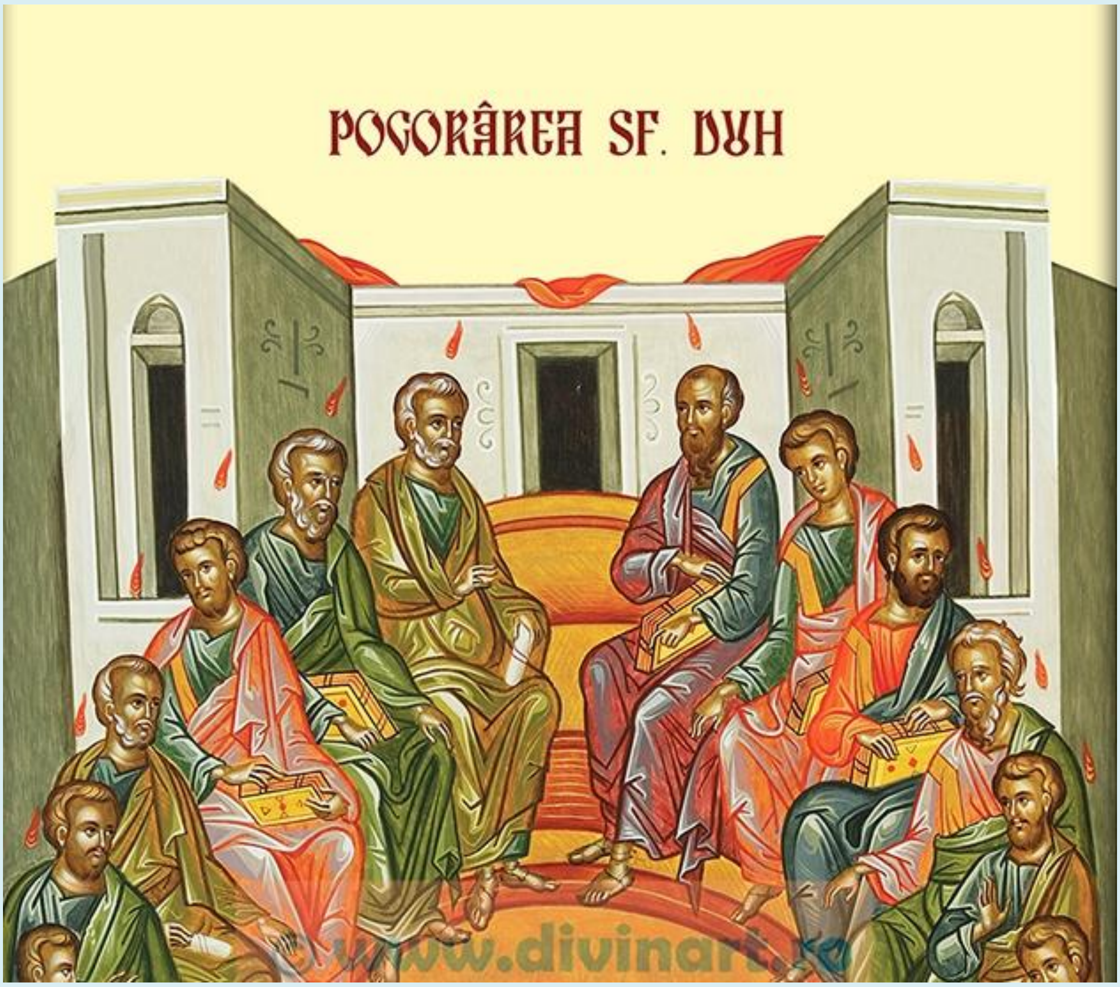

DAR

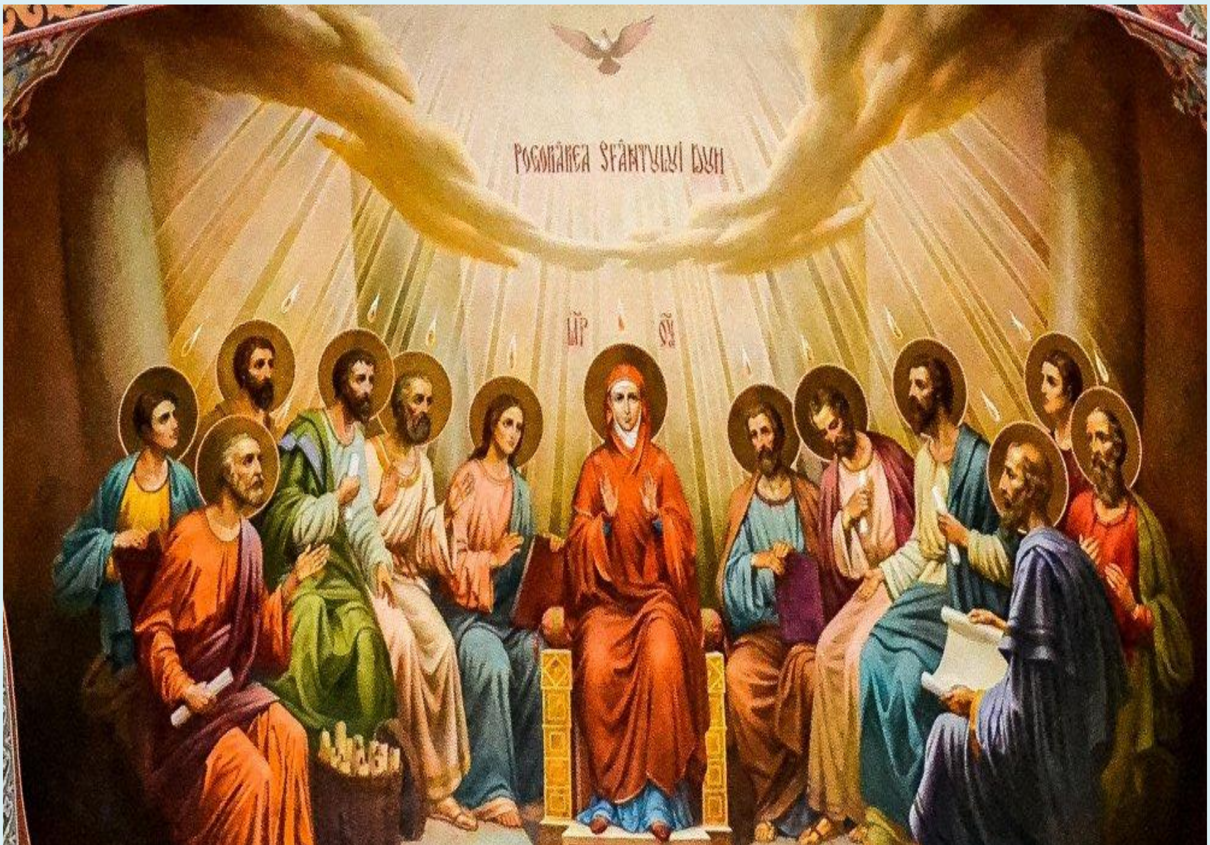

POGORÂREA
DUHULUI SFÂNT
COSMOS

POGORÂREA
SFÂNTULUI DUH

Pogorârea Sfântului Duh

POGORÂREA SF. DUH
www.divinart.ro

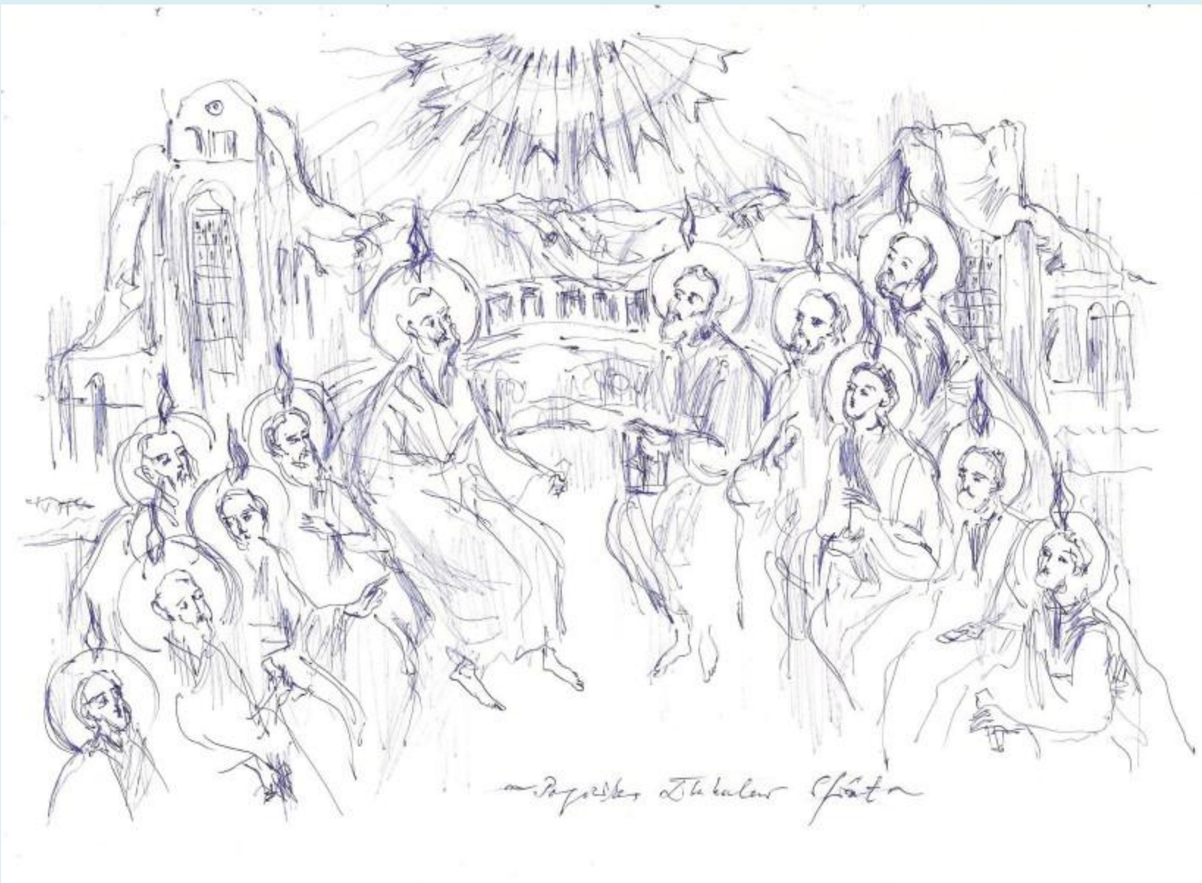

POGORÂREA SF DUH
COSMOS

POGORÂREA SFÂNTULUI DUH
©doxologia.ro

© Княжева Екатерина Петровна, temples.ru

POGORÂREA SFÂNTULUI DUH

"După scularea Ta cea din mormânt, Hristoase, și după înălțimea cerului, ai trimis, Îndurate, văzătorilor de Dumnezeu slava Ta, Duhul cel drept înnoindu-L în ucenici. Pentru aceasta ca o alăută muzicească tuturor limpede a arătat, Mântuitorule, prin dumnezeesc îndreptar de taină, vestirea și rânduiala întrupării Tale."
POGORÂREA DUHULUI SFÂNT
(CINCIZECIMEA SAU RUSALIILE)

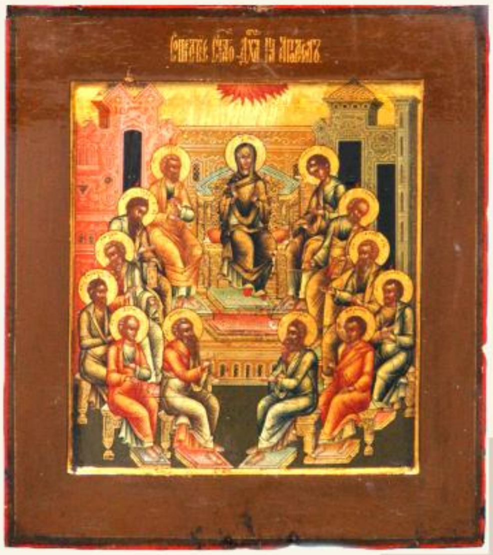

BASILICA.RO
9 Simboluri ale Duhului Sfânt
Porumbel
Nor
Lumină
Apă
Foc
Vânt
Untdelemn
Pecete
Mână

BASILICA.RO
Înțelepciune
Înțelegere
Cele 7 daruri ale Duhului Sfânt
Isaia 11:2-3
Sfat
Tărie
Cunoștință
Bună credință
Temerea de Dumnezeu

ROADELE DUHULUI SFÂNT
Gal. 5:22-23
Dragostea
Bucuria
Îndelunga-răbdare
Pacea
Bunătatea
Facerea de bine
Credința
Blândețea
Înfrânarea
Curăția
BASILICA.RO

† Pogorârea Sfântului Duh

- În Duminica Pogorârii Sfântului Duh se reaminteşte lumii că scopul ei este să se deschidă către Împărăţia lui Dumnezeu.
- Focul Duhului pare frumos la vedere dar el arde spinii tuturor păcatelor, distruge mizeria adunată în vistieriile sufletului.

Şi ne mai spune ceva această zi: că niciodată Hristosul Iisus nu va fi uitat de cei ce-L iubesc pe El.

Arhimandritul Hrisostom Rădăşanu

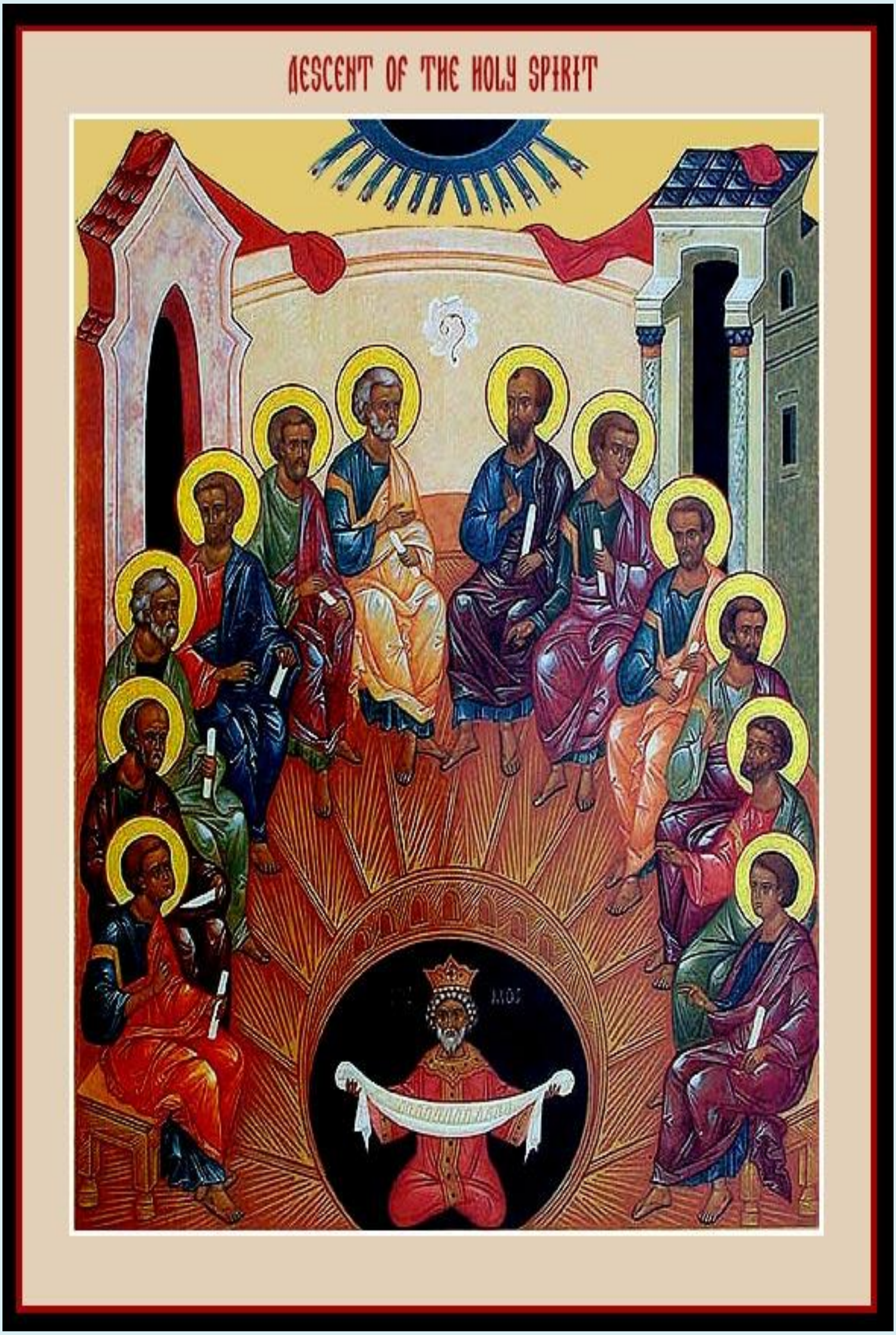

Troparul Pogorârii Duhului Sfânt

„Binecuvântat eşti, Hristoase, Dumnezeul nostru, Cela ce preaînţelepti pe pescari ai arătat, trimiţându-le lor Duhul Sfânt, şi printr-înşii lumea ai vânat, Iubitorule de oameni, mărire Ţie."

Când Cel Preaînalt, pogorându-Se, a amestecat limbile, atunci a despărţit neamurile; iar când a împărţit limbile cele de foc, atunci pe toţi la o unire a chemat; şi cu toţii, ca într-un glas, slăvim pe Duhul Cel Preasfânt! (Condacul Cincizecimii.

“Binecuvântat eşti, Hristoase, Dumnezeul nostru, Cela ce preaînţelepţi pe pescari ai arătat, trimiţându-le lor Duhul Sfânt, şi printr-înşii lumea ai vânat, Iubitorule de oameni, mărire Ţie.” (Troparul Pogorârii Duhului Sfânt)

Doamne, cel ce ai trimis pe Preasfântul Tău Duh, în ceasul al treilea, apostolilor Tăi, pe Acela, Bunule, nu-L lua de la noi, ci ni-L înnoieşte nouă, celor ce ne rugăm Ţie.

Vino, Mângâietorule, Duhule Sfinte şi te sălăşluieşte întru noi!

Vino, că împreună cu Tine pretutindenea este Împărăţia Cerurilor!